Buk Baibel long Tok Pisin

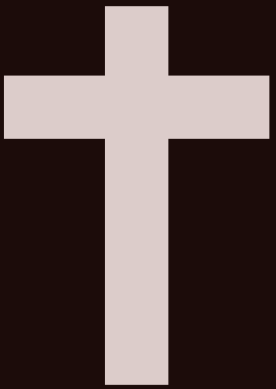

The Holy Bible with Deuterocanon in the Tok Pisin (Melanesian Pidgin) Language of Papua New Guinea

Buk Baibel long Tok Pisin

The Holy Bible with Deuterocanon in the Tok Pisin (Melanesian Pidgin) Language of Papua New Guinea

Buk Baibel long Tok Pisin bilong Niugini

Copyright © 1969–2008 The Bible Society of Papua New Guinea

℗ Faith Comes by Hearing

Language: Tok Pisin (Melanesian Pidgin)

Translation by: The Bible Society of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Jul 2025 from source files dated 30 Dec 2024
5c0c4a4f-dad2-5d97-a0e2-3798fa9dafbd

Contents

MATYU 1
MAK 94
LUK 149
JON 246
APOSEL 316
ROM 407
1 KORIN 451
2 KORIN 493
GALESIA 522
EFESUS 538
FILIPAI 553
KOLOSI 564
1 TESALONAIKA 575
2 TESALONAIKA 584
1 TIMOTI 590
2 TIMOTI 603
TAITUS 612
FILEMON 618
HIBRU 621
JEMS 655
1 PITA 668
2 PITA 681
1 JON 689
2 JON 700
3 JON 702
JUT 704
KAMAPIM TOK
HAIT 708

Gutnius Matyu i raitim Tok i go pas

Gutnius Matyu i raitim em i namba wan bilong ol 4-pela buk i stori long ol samting i bin kamap long Jisas long taim em i stap long graun. Dispela buk i stori pastaim long ol samting i bin kamap long taim Maria i karim Jisas, na em i stori i go inap long taim ol i kilim Jisas i dai, na em i kirap bek long matmat, na em i lusim ol lain bilong en na i go antap long heven.

Wanpela bikpela samting Matyu i laik soim, em i olsem, Jisas em inapim tru ol promis God i bin mekim bipo na ol i bin raitim long ol buk i stap long Olpela Kontrak o Olpela Testamen. God i bin promis long salim wanpela man i kam bilong kisim bek ol Israel, na dispela buk i laik soim olsem Jisas em dispela man tasol. Long planti hap bilong buk Matyu, i gat tok i soim olsem ol samting Jisas i mekim, ol i inapim tru ol tok ol profet bilong God i bin autim bipo. Lukim 1.22-23 na 2.4-6 na 2.14-15 na 2.23 na 4.13-16 na 8.16-17 na 12.15-21 na 13.34-35 na 21.2-5 na 21.16 na 26.24 na 26.31 na 26.54 na 27.6-10.

Narapela bikpela samting buk Matyu i tok long en, em kingdom bilong heven o kingdom bilong God. Long wok bilong Jisas God i laik kamap king tru bilong olgeta manmeri, na em i laik bai olgeta manmeri i ken bihainim tru laik bilong en.

Long 5-pela hap bilong buk Matyu, i gat ol longpela tok Jisas i bin autim. Namba wan em i stap long sapta 5-7, na em i gat ol toktok Jisas i bin autim antap long wanpela maunten. Dispela tok i soim yumi pasin bilong ol manmeri i stap lain manmeri tru bilong God. Namba 2 longpela tok em i stap long sapta 10. Long dispela tok Jisas i givim tok long ol disaipel long ol samting ol i mas mekim long taim ol i go autim tok bilong Jisas long ol arapela manmeri.

Long namba 3 longpela tok, em long sapta 13, Jisas i autim ol tok piksa bilong soim ol manmeri long pasin bilong kingdom bilong God. Long namba 4 longpela tok, em long sapta 18, Jisas i autim tok long pasin bilong ol manmeri i stap disaipel tru bilong en. Na long namba 5 longpela tok, em long sapta 24-25, Jisas i tok long ol samting bai i kamap long taim bilong Las De.

Dispela buk yet i no gat tok long wanem man tru i bin raitim buk. Tasol buk i kisim nem olsem, Gutnius Matyu i raitim. I luk olsem ol i tingting long dispela Matyu, em man bilong kisim takis i stap long 9.9-13.

Jisas i kamap long graun

(Sapta 1.1—4.16)

Nem bilong ol lain tumbuna bilong Jisas Krais
(Luk 3.23-38)

1 Dispela em i tok long ol lain tumbuna bilong Jisas Krais. Jisas em i bilong lain bilong Devit na Devit em i bilong lain bilong Abraham.

2 Abraham em i papa bilong Aisak. Na Aisak em i papa bilong Jekop. Na Jekop em i papa bilong Juda wantaim ol brata bilong en.*

3 Juda em i papa bilong Peres wantaim Sera. Mama bilong tupela em Tamar. Na Peres em i papa bilong Hesron. Na Hesron em i papa bilong Ram.

4 Na Ram em i papa bilong Aminadap. Na Aminadap em i papa bilong Nason. Na Nason em i papa bilong Salmon.

5 Na Salmon em i papa bilong Boas. Mama bilong en em Rahap. Na Boas em i papa bilong Obet. Mama bilong en em Rut. Na Obet em i papa bilong Jesi.

6 Na Jesi em i papa bilong King Devit.

Na Devit em i papa bilong Solomon. Mama bilong Solomon bipo em i bin i stap meri bilong Uria.†

7 Na Solomon em i papa bilong Rehoboam. Na Rehoboam em i papa bilong Abiya. Na Abiya em i papa bilong Asa.

8 Na Asa em i papa bilong Jehosafat. Na Jehosafat em i papa bilong Jehoram. Na Jehoram em i papa bilong Usia.

9 Na Usia em i papa bilong Jotam. Na Jotam em i papa bilong Ahas. Na Ahas em i papa bilong Hesekia.

10 Na Hesekia em i papa bilong Manase. Na Manase em i papa bilong Emon. Na Emon em i papa bilong Josaia.

11 Na Josaia em i papa bilong Jehoiakin wantaim ol brata bilong en. Long dispela taim ol Israel i go kalabus long Babilon.

12 Stat long taim ol i go kalabus long Babilon, orait Jehoiakin em i papa bilong Sealtiel. Na Sealtiel em i papa bilong Serubabel.

13 Na Serubabel em i papa bilong Abiut. Na Abiut em i papa bilong Eliakim. Na Eliakim em i papa bilong Asor.

14 Na Asor em i papa bilong Sadok. Na Sadok em i papa bilong Akim. Na Akim em i papa bilong Eliut.

15 Na Eliut em i papa bilong Eleasar. Na Eleasar em i papa

---

* **1:1:** Stt 22.18, 1 Sto 17.11 **1:2:** Juda wantaim ol brata bilong en, dispela lain ol i tumbuna bilong ol wan wan lain bilong Israel. **1:3:** Stt 38.29-30, Rut 4.18-22 **1:6:** 2 Sml 12.24 † **1:6:** Ol dispela meri nem bilong ol i stap long dispela lista, ol i meri bilong ol arapela lain i bin maritim ol man bilong Israel. Tamar na Rahap tupela i bilong lain Kenan, na Rut em i bilong lain Moap. Batseba, em mama bilong Solomon, em wanpela tasol em i meri Israel, tasol pastaim em i bin maritim Uria, em wanpela man bilong lain Hit. **1:7:** 1 Sto 3.10-16 **1:11:** 2 Kin 24.14-15, 1 Sto 3.15, 2 Sto 36.10, Jer 27.20 **1:12:** Esr 3.2

bilong Matan. Na Matan em i
papa bilong Jekop.
16 Na Jekop em i papa bi-
long Josep. Na Josep em i man
bilong Maria.
Na Maria i karim Jisas, ol i
save kolim em Krais, em man
God i makim bilong kisim bek
ol manmeri bilong en.
17 Olsem na olgeta lain bi-
long Abraham, i kam inap
long Devit, em i 14 lain. Na
olgeta lain bilong Devit, i kam
inap long taim ol i go kalabus
long Babilon, em i 14 lain. Na
stat long taim ol i go kalabus
long Babilon, inap long taim
Krais i kamap, dispela olgeta
tu em i 14 lain.

Maria i karim Jisas Krais
(Luk 2.1-7)

18 Stori bilong Jisas Krais i
kamap, em i olsem. Mama bi-
long en, Maria, ol i makim em
pinis bilong maritim Josep.
Tasol taim tupela i no i stap
wantaim yet, ol i lukim Maria
i gat bel. Holi Spirit tasol i bin
mekim na Maria i gat bel.
19 Man bilong en, Josep, em
i stretpela man. Em i harim
olsem Maria i gat bel, na em
i laik lusim em. Tasol em i
no laik givim sem long Maria
long ai bilong ol manmeri.
Olsem na em i laik lusim em
isi tasol.
20 Josep i tingting yet long
dispela, na long driman wan-
pela ensel bilong Bikpela i
kamap long em. Ensel i tok
olsem, "Josep, yu man bilong
lain bilong Devit, yu no ken
pret long kisim Maria olsem
meri bilong yu. Harim. Dis-
pela pikinini i stap long bel
bilong en, em Holi Spirit i bin
givim long em.
21 Bai em i karim pikinini
man, na yu mas kolim nem
bilong en Jisas, long wanem,
em bai i lusim sin bilong ol
manmeri bilong en na kisim
bek ol."‡
22 Dispela olgeta samting i
kamap bilong inapim wan-
pela tok Bikpela i bin mekim
long maus bilong profet. Pro-
fet i bin tok olsem,
23 "Harim. Wanpela meri
i no bin slip wantaim man,
em bai i gat bel na i karim
wanpela pikinini man. Na
bai ol i kolim nem bilong en
Emanuel." As bilong dispela
nem i olsem, God i stap wan-
taim yumi.
24 Taim Josep i kirap long
slip, orait em i mekim olsem
ensel bilong Bikpela i bin
tokim em. Em i kisim meri
bilong en.
25 Tasol em i no slip wan-
taim em, i go inap long taim
Maria i karim pikinini man.
Na em i kolim nem bilong en
Jisas.

2

Ol saveman bilong ol haiden
i kam lukim Jisas

1 Maria i karim Jisas long
taun Betlehem long distrik

1:18: Lu 1.27, 1.35 **1:19:** Lo 24.1 **1:21:** Lu 1.31, 2.21, Ap 4.12, 13.23, 13.38
‡ **1:21:** Long tok Hibru nem Jisas em i klostu wankain olsem dispela tok, "Bikpela em i man bilong kisim bek ol manmeri." Nem Jisas yet em i kam long tok Grik. Long tok Hibru ol i kolim olsem, Josua. **1:23:** Ais 7.14 **1:25:** Lu 2.7, 2.21

Judia long taim Herot i stap
king.* Em i karim Jisas pinis,
na bihain sampela saveman
bilong hap sankamap i kam
long Jerusalem na ol i askim
nabaut olsem,
2 "Nupela pikinini em king
bilong ol Juda, em i stap
we? Mipela i lukim sta bi-
long en long hap sankamap,
na mipela i kam bilong lotu
long em."
3 King Herot i harim dis-
pela tok, na em i tingting
planti. Na olgeta manmeri
long Jerusalem ol tu i tingting
planti.
4 Orait Herot i singautim ol-
geta bikpris wantaim ol save-
man bilong lo bilong Israel.
Ol i kam bung na em i askim
ol olsem, "Dispela man God i
bin promis long salim i kam
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en, em bai i kamap
long wanem ples?"
5 Na ol i bekim tok olsem,
"Em bai i kamap long taun
Betlehem long Judia. Profet i
bin raitim tok olsem,
6 'Yu Betlehem, long graun
bilong Juda, yu no kam bi-
hain tumas long ol taun i gat
biknem long Juda. Nogat tru.
Long wanem, wanpela man
bilong yu bai i kamap het-
man na em bai i stap was-
man bilong lain bilong mi, Is-
rael.' "
7 Herot i harim dispela tok
na em i salim tok hait tasol
i go long ol saveman bilong
hap sankamap, long ol i mas
kam lukim em. Ol i kam na
em i askim ol gut, wanem
taim dispela sta i bin kamap.
8 Na em i salim ol i go long
Betlehem, na i tok, "Yupela
go na wok strong long painim
dispela pikinini. Na taim yu-
pela i lukim em pinis, orait
yupela bringim tok i kam bek
long mi, na bai mi tu mi go
lotu long em."
9 Ol i harim pinis tok bilong
king, orait ol i go Na ol i lukim
gen dispela sta bipo ol i bin
lukim long hap sankamap.
Dispela sta i go paslain long ol
na i go stap antap long haus
pikinini i stap long en.
10 Taim ol i lukim sta, bel
bilong ol i amamas moa moa
yet.
11 Ol saveman i go insait
long haus, na ol i lukim
pikinini wantaim mama
bilong en Maria. Na ol i
brukim skru na putim pes i
go daun long graun na lotu
long pikinini. Na ol i opim
paus bilong ol, na ol i givim ol
presen long em. Ol i givim gol
na gutpela sanda na paura
bilong kamapim smok i gat
gutpela smel. 12 Na long
driman God i tokim ol olsem,
ol i no ken i go bek long
Herot. Olsem na ol i bihainim
narapela rot na ol i go bek
long ples bilong ol.

Josep wantaim meri na pikinini
i go long Isip

* **2:1:** Dispela King Herot em i bosim Judia wantaim ol arapela distrik i stap klostu long Judia. Herot em i stap king, tasol em i stap aninit long bikpela king bilong ol Rom, em dispela king ol i kolim Sisar. **2:2:** Nam 24.17 **2:6:** Mai 5.2, Jo 7.42 **2:11:** Sng 72.10, Ais 60.6, Mt 12.46

13 Ol saveman i go pinis,
na ensel bilong Bikpela
i kamap long Josep long
driman. Ensel i tok olsem,
“Yu kirap na kisim pikinini
wantaim mama bilong en, na
yu ranawe i go long Isip. Na
yu mas i stap long Isip inap
long taim mi givim tok gen
long yu, long wanem, Herot i
laik painim pikinini na kilim
em i dai.”
14 Orait Josep i kirap na
i kisim pikinini wantaim
mama bilong en long nait yet,
na em i bringim ol i go long
Isip.
15 Na Josep i stap long Isip
inap long Herot i dai pinis.
Dispela samting i kamap
bilong inapim wanpela tok
Bikpela i bin mekim long
maus bilong profet. Em i
bin tok olsem, “Pikinini man
bilong mi em i stap long Isip,
na mi singautim em long
lusim Isip na em i kam.”

King Herot i tok
na ol i kilim planti pikinini i
dai

16 Taim Herot i save olsem,
ol saveman bilong hap
sankamap i bin giamanim
em, orait bel bilong en i hat
moa. Na em i salim sampela
man i go long taun Betlehem
na long ol ples i stap klostu
long taun, na ol i kilim i
dai olgeta pikinini man i
no winim tupela krismas
yet. Herot i bin askim gut
ol saveman wanem taim tru
dispela sta i bin kamap, long
wanem, em i gat tingting
bilong kilim i dai ol pikinini
ol mama i bin karim long
dispela taim.
17 Ol dispela samting in-
apim wanpela tok God i bin
mekim pinis long maus bi-
long profet Jeremaia. Em i
tok olsem,
18 “Bikpela krai na sings-
ing sori i kamap long taun
Rama. Em Resel i krai sori
long ol pikinini bilong en i dai
pinis. Na em i no laik bai ol
manmeri i mekim gut bel bi-
long en, long wanem, olgeta
pikinini bilong en i no moa i
stap.”

Josep wantaim meri na
pikinini
i kam bek

19 Taim Herot i dai pinis,
orait long Isip ensel bilong
Bikpela i kamap long Josep
long driman.
20 Na ensel i tokim Josep
olsem, “Yu kirap na kisim
pikinini wantaim mama bi-
long en, na yu go bek long
Israel. Ol man i laik kilim
pikinini, ol i dai pinis.”
21 Orait Josep i kirap, na
i kisim pikinini wantaim
mama bilong en, na ol i go
bek long kantri Israel.
22 Tasol Josep i harim tok
olsem Arkelaus i kisim ples
bilong papa bilong en Herot,
na i stap king bilong Judia.†
Olsem na Josep i pret long i go
long dispela hap. Tasol God i

2:15: Hos 11.1 **2:18:** Stt 35.19, Jer 31.15 **2:20:** Kis 4.19 † **2:22:** Taim King Herot i dai, ol Rom i tilim kantri bilong en namel long ol pikinini man bilong en. Arkelaus em i kamap king bilong distrik Samaria na distrik Judia, na em i stap king inap 10-pela yia.

givim tok long Josep long dri-
man, na Josep i go long hap
bilong distrik Galili.
23 Em i go sindaun long
wanpela taun ol i kolim
Nasaret, na long dispela
pasin em inapim dispela
tok bilong ol profet, “Bai
ol i kolim em man bilong
Nasaret.”

3

Jon Bilong Baptais i autim tok
(Mak 1.2-8 na Luk 3.1-18 na Jon 1.19-28)

1 Long dispela taim Jon,
man bilong givim baptais, em
i kamap. Em i stap long ples
i no gat man long distrik Ju-
dia, na em i autim tok long ol
manmeri.
2 Em i tok olsem, “Yupela
tanim bel. Kingdom bilong
heven em i kam klostu pi-
nis.”*
3 Jon em i dispela man God
i bin tok long en long maus
bilong profet Aisaia. Em i
tok olsem, “Long ples i no gat
man, maus bilong wanpela
man i singaut olsem, ‘Redim
rot bilong Bikpela. Stretim ol
rot bilong en.’ ”
4 Jon i save putim klos
ol i wokim long gras bilong
kamel, na em i save pasim let
long bel bilong en. Na em i
save kaikai ol grasopa wan-
taim hani bilong bus.†
5 Long dispela taim ol
Jerusalem na olgeta Judia na
olgeta man bilong ol ples i
stap klostu long wara Jordan,
ol i kam long Jon.
6 Na ol i autim sin bilong
ol, na Jon i baptaisim ol long
wara Jordan.
7 Jon i lukim planti Farisi
na Sadyusi i kam bilong
kisim baptais, na em i tokim
ol olsem, “Yupela pikinini
bilong snek nogut, God i
belhat long yupela na em bai
i mekim save long yupela.
Husat i tokim yupela na
yupela i laik ranawe na
abrusim dispela taim nogut
i laik kamap long yupela?
8 Sapos yupela i tanim bel
tru, orait pasin bilong yupela
i mas soim olsem yupela i
tanim bel pinis.
9 Yupela i no ken tingting
olsem long bel bilong yupela,
‘Abraham em i tumbuna
papa bilong mipela.’ Mi
tokim yupela, God inap
mekim ol dispela ston hia
i kamap ol lain tumbuna
pikinini bilong Abraham.
10 Tamiok i stap pinis long
as bilong diwai, na olgeta di-
wai i no save karim gutpela
kaikai, em bai ol i katim na
tromoi i go long paia.

2:23: Ais 11.1, 53.2, Mk 1.24, Lu 2.39, Jo 1.45 **3:1:** Mk 1.4, 1.15, Lu 3.2-3, Jo 1.28 **3:2:** Mt 4.17, Mk 1.15 * **3:2:** Dispela tok bilong kingdom bilong God o kingdom bilong heven, em i tok long God em i stap king tru bilong ol manmeri na bilong olgeta samting. **3:3:** Ais 40.3, Mk 1.3, Lu 1.76, Jo 1.23 **3:4:** 1 Sml 14.25-26, Sek 13.4, Mk 1.6 † **3:4:** Dispela ol tok bilong bilas na kaikai bilong Jon i makim em i wankain man olsem profet Elaija. Lukim 2 King 1.8 na Malakai 4.5 na Matyu 11.14 na 17.10-13. **3:7:** Mt 12.34, 23.33, Lu 3.7, Ro 5.9, 1 Te 1.10 **3:9:** Jo 8.33, Ap 13.26, Ro 2.28-29, 4.1, 4.11-12, 4.16 **3:10:** Mt 7.19, Lu 13.6-9, Jo 15.6

11 “Mi save baptaisim yupela long wara olsem mak bilong yupela i tanim bel pinis. Tasol man i kam bihain long mi, strong bilong en i winim strong bilong mi. Mi no gutpela man inap long karim su bilong em. Em bai i baptaisim yupela long Holi Spirit na long paia.

12 Em i kam olsem man i holim savol long han bilong en, bilong rausim olgeta pipia i stap long wit. Na em bai i bungim wit long haus wit bilong en. Tasol pipia em bai i kukim long paia i no save dai.”

Jon i baptaisim Jisas
(Mak 1.9-11 na Luk 3.21-22)

13 Long dispela taim Jisas i lusim Galili na i go long wara Jordan. Em i go long Jon, na i laik kisim baptais long han bilong Jon.

14 Tasol Jon i laik pasim em, na i tok, “Mobeta mi kisim baptais long yu. Olsem wanem na yu kam long mi?”

15 Tasol Jisas i bekim tok bilong em olsem, “Maski, nau yu mas mekim olsem mi tok. Long dispela pasin bai yumi inapim olgeta samting God i laik bai yumi mas mekim.” Olsem na Jon i bihainim tok bilong em.

16 Jisas i kisim baptais pinis, na kwiktaim em i lusim wara na i kam antap. Na heven i op, na em i lukim Spirit bilong God i kam daun olsem wanpela bilong ol dispela kain pisin ol i kolim balus, na i kam i stap long em.

17 Na long heven wanpela maus i singaut olsem, “Dispela em i Pikinini bilong mi. Mi laikim em tumas. Bel bilong mi em i amamas long em.”

4

Satan i traim Jisas
(Mak 1.12-13 na Luk 4.1-13)

1 Long dispela taim Holi Spirit i bringim Jisas i go long ples i no gat man, bai Satan i traim em.

2 Na Jisas i no kisim kaikai inap 40 san na 40 nait. Na bihain em i hangre.

3 Na man bilong traim i kam kamap long em, na i tokim em olsem, “Sapos i tru yu Pikinini Bilong God, orait yu tok na ol dispela ston i ken tanim na i kamap bret.”

4 Tasol Jisas i bekim tok olsem, “Buk bilong God i gat tok olsem, ‘Ol manmeri i no inap kisim laip long kaikai tasol. Nogat. Ol i mas bihainim olgeta tok bilong God tu na bai ol i kisim laip.’ ”

5 Em i tok olsem, na Satan i kisim em i go long Jerusalem, taun bilong God, na i putim em antap tru long tempel.

6 Na Satan i tokim em olsem, “Sapos i tru yu

3:11: Ais 4.4, Mal 3.2, Jo 1.26-27, 1.33, Ap 1.5, 2.3-4, 1 Ko 12.13 **3:12:** Mal 3.3, 4.1, Mt 13.30 **3:16:** Ais 11.2, Mk 1.10, Lu 3.22, Jo 1.32-33 **3:17:** Stt 22.2, Sng 2.7, Ais 42.1, Mt 12.18, 17.5, Mk 1.11, Lu 9.35, Jo 12.28, 2 Pi 1.17 **4:1:** Mk 1.12-13, Lu 4.1-13, Hi 2.18, 4.15 **4:2:** Kis 34.28, 1 Kin 19.8 **4:3:** Jo 6.30-31 **4:4:** Lo 8.3 **4:6:** Sng 91.11-12, Jo 7.3-4

Pikinini Bilong God, orait
yu kalap i go daun. Long
wanem, buk bilong God i gat
tok olsem, ‘Em bai i tokim
ol ensel bilong en long ol i
mas was long yu.’ Na ‘Ol bai i
karim yu long han bilong ol,
nogut wanpela ston i sutim
lek bilong yu.’ ”
7 Tasol Jisas i tokim em,
“Buk bilong God i tok moa
olsem, ‘Yu no ken traim
strong bilong God, Bikpela
bilong yu.’ ”
8 Satan i kisim Jisas gen
na i go long wanpela maun-
ten i antap moa. Na Satan
i soim em olgeta strongpela
kantri bilong dispela graun
wantaim ol gutpela samting
bilong ol.
9 Na em i tokim Jisas olsem,
“Sapos yu brukim skru na
lotu long mi, orait bai mi
givim yu dispela olgeta samt-
ing.”
10 Na Jisas i tokim em, “Sa-
tan, yu klia. Buk bilong God i
tok, ‘Yu mas aninit long God,
Bikpela bilong yu. Na yu mas
lotu long em wanpela tasol.’ ”
11 Olsem na Satan i lusim
em. Na ol ensel i kam na i
helpim Jisas.

Jisas i statim wok long Galili
(Mak 1.14-15 na Luk 4.14-15)

12 Taim Jisas i harim tok
olsem, ol i putim Jon pinis
long kalabus, orait em i go
long distrik Galili.
13 Na em i lusim taun
Nasaret na i go sindaun
long taun Kaperneam.
Kaperneam em i stap arere
long raunwara Galili, long
graun bilong ol lain Sebulun
na Naptali.*
14 Long dispela pasin Jisas
inapim wanpela tok God i bin
mekim long maus bilong pro-
fet Aisaia olsem,
15 “Ol manmeri bilong
graun bilong Sebulun na
graun bilong Naptali, em
graun i stap klostu long
bikrot i go long solwara na
graun i stap long hapsait
bilong wara Jordan, em
graun bilong distrik Galili,
dispela distrik i gat planti
manmeri bilong ol arapela
kantri tu i stap long en,
16 ol dispela manmeri i bin
sindaun long bikpela tudak,
ol i lukim pinis bikpela lait.
Ol manmeri i bin stap long
ples tudak, lait i kamap pinis
long ol.”

Jisas i autim gutnius bilong kingdom bilong God na em i mekim orait ol manmeri i gat sik

(Sapta 4.17–9.34)

4:7: Lo 6.16 **4:9:** Jo 6.14-15 **4:10:** Lo 6.13, 10.20, Jos 24.14 **4:11:** Hi 1.6, 1.14 **4:12:** Mt 14.3, Mk 1.14, 6.17, Lu 3.19-20, Jo 4.43 **4:13:** Jo 2.12 * **4:13:** Bipo tupela lain bilong Israel, em lain Sebulun na lain Naptali, i bin sindaun klostu long raunwara Galili. Tasol long taim bilong Jisas graun bilong ol em i kamap hap graun bilong distrik Galili. **4:15:** Ais 9.1-2 **4:16:** Ais 42.7, Lu 2.32

Jisas i singautim 4-pela man na ol i bihainim em
(Mak 1.16-20 na Luk 5.1-11)

17 Long dispela taim Jisas
i stat long autim tok long ol
manmeri. Em i tok olsem,
"Yupela i mas tanim bel,
long wanem, kingdom bilong
heven em i kam klostu pinis."

18 Jisas i wokabaut arere
long raunwara Galili, na em
i lukim tupela brata, em Sai-
mon, ol i kolim Pita, na brata
bilong en Andru. Tupela i
wok long tromoi umben long
raunwara. Tupela i save wok
bisnis long kisim pis.

19 Orait Jisas i tokim
tupela olsem, "Yutupela kam
bihainim mi, na bai mi
lainim yutupela long pasin
bilong kisim ol manmeri."

20 Na kwiktaim tupela
i lusim umben na i go
bihainim em.

21 Jisas i wokabaut i go moa,
na em i lukim arapela tupela
brata, em Jems, pikinini bi-
long Sebedi, wantaim brata
bilong en Jon. Tupela i stap
long bot wantaim papa bi-
long tupela, Sebedi. Ol um-
ben bilong ol i bruk, na ol i
wok long stretim. Orait Jisas i
singautim tupela. 22 Na kwik-
taim tupela i lusim bot na i
lusim papa bilong tupela, na
tupela i go bihainim Jisas.

Jisas i autim tok na i mekim orait planti manmeri
(Luk 6.17-19)

23 Jisas i go raun long olgeta
hap bilong distrik Galili. Em
i save go insait long ol haus
lotu bilong ol na skulim ol
manmeri. Em i autim gut-
nius bilong kingdom bilong
God, na em i mekim orait
olgeta sik na olgeta samting
i bagarapim bodi bilong ol
manmeri.

24 Ol i stori long em long
olgeta hap bilong provins
Siria.† Olsem na ol manmeri
i bringim olgeta man ol kain
kain sik i bagarapim ol na
ol i karim pen nogut, na ol
man i gat spirit nogut, na ol
man i gat dispela kain sik i
save mekim ol i pundaun na
guria nogut, na ol man bun
bilong ol i dai olgeta. Na Jisas
i mekim ol i kamap orait.

25 Na planti bikpela
lain manmeri bilong Galili
na bilong hap bilong dis-
trik Dekapolis, na bilong
Jerusalem na Judia na bilong
graun i stap long hapsait
bilong wara Jordan, ol i save
bihainim em i go.

5

Jisas i autim tok antap long maunten

1 Jisas i lukim ol bikpela
lain manmeri i kam, na em i
go antap long maunten. Em

4:17: Mt 3.2, 10.7, Mk 1.14-15 **4:19:** Mt 13.47, Lu 5.1-11 **4:20:** Mt 19.27, Mk 10.28, Lu 18.28 **4:23:** Mt 9.35, Mk 1.39, Lu 4.15, 4.44, Ap 10.38 **4:24:** Mk 6.55 † **4:24:** Long taim ol Rom i bosim ol Juda, kantri Israel i stap olsem wanpela hap bilong wanpela bikpela provins ol Rom i kolim provins Siria. **4:25:** Mk 3.7-8 * **5:1:** Long pasin bilong ol Juda, saveman i laik skulim ol manmeri em i mas sindaun na autim tok. Lukim tu Matyu 13.2 na 24.3 na Luk 4.20.

i sindaun,* na ol disaipel bilong en i kam long em.

Jisas i tok long ol lain man i ken amamas
(Luk 6.20-23)

2 Na Jisas i skulim ol disaipel olsem,†
3 "Ol manmeri i save, ol i stap rabis tru long ol samting bilong God, em ol i ken amamas. Ol dispela manmeri bai i kisim ol gutpela samting bilong kingdom bilong heven.

4 "Ol manmeri i krai i stap, em ol i ken amamas. God bai i mekim gut bel bilong ol.

5 "Ol manmeri i save daunim nem bilong ol yet, em ol i ken amamas. Bai God i givim olgeta graun long ol.

6 "Ol manmeri i laikim tumas long bihainim stretpela pasin, long wankain pasin olsem man i hangre tru na i laikim tumas long kisim kaikai na i dai long wara, em ol i ken amamas. Bai God inapim ol tru.

7 "Ol manmeri i save marimari long ol arapela, em ol i ken amamas. Bai God i marimari long ol.

8 "Ol manmeri bel bilong ol i klin, em ol i ken amamas. Bai ol i lukim God.
9 "Ol manmeri i save mekim dai ol kros na pait, em ol i ken amamas. Bai ol i kolim ol pikinini bilong God.

10 "Ol manmeri i save bihainim stretpela pasin na long dispela as ol i kisim hevi long ol arapela, em ol i ken amamas. Kingdom bilong heven em i bilong ol.

11 "Sapos ol i lukim yupela i stap long lain bilong mi, na ol i tok nogut long yupela na ol i mekim nogut long yupela na sutim kain kain tok giaman long yupela, orait yupela i ken amamas.
12 Yupela i ken belgut na amamas tru, long wanem, bikpela pe i wetim yupela long heven. Ol man i bin mekim ol wankain pasin nogut long ol profet i bin i go paslain long yupela."

Yupela i olsem sol na lait
(Mak 9.50 na Luk 14.34-35)

13 Jisas i tok moa olsem, "Yupela i olsem sol bilong graun. Tasol sapos sol i lusim pait bilong en, orait bai yumi mekim wanem na dispela sol

† **5:2:** Matyu 4.23-25 (na 9.35) i tok olsem Jisas i save mekim tupela kain wok. Namba wan em bilong skulim ol manmeri na namba 2 em bilong mekim orait ol kain kain sik. Olsem na long Matyu 5-7 yumi lukim planti tok Jisas i autim bilong skulim ol manmeri long ol pasin bilong kingdom bilong God. Na bihain, long Matyu 8-9 yumi lukim ol stori bilong Jisas i mekim orait ol manmeri i gat sik. Long buk Matyu Jisas i autim 5-pela longpela toktok. Dispela longpela toktok i stap long sapta 5-7, em namba wan bilong ol 5-pela longpela toktok. Jisas i autim dispela toktok antap long wanpela maunten. **5:3:** Sng 51.17, Ais 57.15, Lu 6.20 **5:4:** Ais 61.2, Lu 6.21, KTH 7.17 **5:5:** Sng 37.11, Ais 29.19 **5:6:** Ais 55.1-2, 65.13 **5:7:** Mt 6.14, Mk 11.25, Hi 6.10, Je 2.13 **5:8:** Sng 15.2, 24.3-4, 51.10, 73.1, 1 Ko 13.12, Hi 12.14, 1 Jo 3.2-3 **5:9:** Mt 5.45, Lu 6.35, Ro 14.19 **5:10:** 2 Ko 4.17, 2 Ti 2.12, Hi 12.4, 1 Pi 3.14 **5:11:** Lu 6.22, Je 1.2, 1 Pi 4.14 **5:12:** 2 Sto 36.16, Lu 6.23, Ap 5.41, 7.52, 1 Te 2.15, Hi 11.32-38, Je 5.10, 1 Pi 4.13 **5:13:** Mt 9.38, Lu 14.34-35

i kamap gutpela gen? Kain
sol olsem em i no gat wok
moa. Ol man i save rausim
tasol na krungutim long lek
bilong ol.

14 "Yupela i olsem lait bi-
long graun. Tingim. Wanpela
taun i stap antap long maun-
ten, em i no inap hait.

15 Na tu, ol man i no save
laitim lam na putim aninit
long wanpela baket. Nogat.
Ol i save putim antap long
tebol, na em i givim lait long
olgeta man i stap long haus.

16 Olsem tasol, lait bilong
yupela i mas lait long ai bi-
long ol manmeri, bai ol i
lukim ol gutpela pasin yupela
i mekim, na bai ol i litimapim
nem bilong Papa bilong yu-
pela i stap long heven."

Tok bilong lo bilong God

17 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i no ken ting mi
kam bilong rausim tok bilong
lo na tok bilong ol profet.
Nogat. Mi no kam bilong
rausim, mi kam bilong
inapim tru.

18 Mi tok tru long yupela,
inap long taim skai na graun
i pinis, i no gat wanpela liklik
hap tok bilong lo bai i lus.
Nogat. Ol liklik hap rait, na ol
liklik mak ol i raitim long lo,
olgeta bai i stap. Lo bai i stap
olsem tasol inap long olgeta
samting i kamap pinis.

19 Olsem na sapos wanpela
man i lukim wanpela hap bi-
long lo i olsem samting nat-
ing, na em i pulim ol arapela
man tu long mekim olsem,
orait maski dispela hap bi-
long lo i liklik tru, bai nem
bilong dispela man i stap lik-
lik tru long kingdom bilong
heven. Tasol man i bihainim
lo na i skulim ol manmeri
long bihainim, em bai i gat
biknem long kingdom bilong
heven.

20 Mi tokim yupela, sapos
yupela i no bihainim tru
laik bilong God, na stretpela
pasin bilong yupela i no
winim tru stretpela pasin
bilong ol saveman bilong lo
wantaim ol Farisi, bai yupela
i no inap i go insait long
kingdom bilong heven."

Jisas i tok long pasin bilong stretim tok
(Luk 12.57-59)

21 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i harim pinis dispela
tok ol tumbuna i bin kisim,
'Yupela i no ken kilim i dai ol
arapela manmeri. Na sapos
wanpela man i kilim man i
dai, em i mas kamap long
kot.'

22 Tasol mi tokim yupela
olsem, man i kros nogut long
brata bilong en, em i mas
kamap long kot. Na man i tok
nogut long brata bilong en,
em i mas kamap long namba
wan kaunsil. Na man i tokim

5:14: Snd 4.18, Jo 8.12, 9.5, Fl 2.15 **5:15:** Mk 4.21, Lu 8.16, 11.33 **5:16:** Jo 15.8, 1 Ko 14.25, Ef 5.8-9, 1 Pi 2.12 **5:17:** Mt 3.15, 9.13, 10.34-35, Ro 3.31, 10.4, Ga 3.24 **5:18:** Lu 16.17, 21.33 **5:19:** Je 2.10 **5:20:** Ro 9.31, 10.3 **5:21:** Kis 20.13, 21.12, Wkp 24.17, Lo 5.17 **5:22:** Je 1.19, 1 Jo 3.15 **5:23:** Mt 8.4, 23.19, Mk 11.25

narapela man olsem, ‘Yu long-
glong man tru,’ em i mas i go
long paia bilong hel.

23 “Olsem na sapos yu
bringim ofa bilong yu i kam
long alta, na yu tingim brata
bilong yu em i gat tok long yu,
24 orait yu mas lusim ofa
bilong yu i stap klostu long
alta. Na yu go pastaim na
stretim tok wantaim brata bi-
long yu. Stretim pinis, orait
nau yu ken i go na givim ofa
bilong yu long God.

25 “Sapos wanpela man i
laik kotim yu, na yutupela i
wokabaut yet long rot i go
long ples bilong kot, orait yu
mas hariap na stretim tok
wantaim em. Nogut dispela
man i putim yu long han bi-
long jas, na jas i putim yu
long han bilong plisman, na
plisman i putim yu long haus
kalabus.
26 Mi tok tru long yu, yu bai
i stap long haus kalabus inap
long yu baim olgeta mani ol i
makim bilong yu.”

Jisas i tok long man i mekim pasin pamuk

27 Jisas i tok moa olsem,
“Yupela i harim pinis bipo ol
i tok olsem, ‘Yupela ol marit,
yupela i no ken mekim pasin
pamuk.’
28 Tasol mi tokim yupela
olsem, sapos wanpela man i
lukim wanpela meri na i gat
mangal nogut long em, dis-
pela man i mekim pasin pa-
muk pinis long bel bilong em.

29 “Sapos ai long han sut
bilong yu i pulim yu long
mekim sin, orait yu mas ka-
mautim na tromoi. Mobeta
wanpela hap bodi bilong yu
i lus na yu no mekim sin, na
bai ol i no tromoi bodi bilong
yu olgeta i go long hel.
30 Na sapos han sut bilong
yu i mekim yu i pundaun long
sin, orait yu mas katim na
tromoi. Mobeta wanpela hap
bodi bilong yu i lus, na yu no
mekim sin, na bodi bilong yu
olgeta i no i go long hel.”

Jisas i tok long man i rausim meri
(Matyu 19.9 na Mak 10.11-12 na Luk 16.18)

31 Jisas i tok moa olsem,
“Bipo ol i save tok olsem,
‘Sapos wanpela man i rausim
meri bilong en, orait em i mas
givim em wanpela pepa bi-
long katim marit.’
32 Tasol mi tokim yupela,
sapos man i rausim meri
bilong en taim meri i no bin
mekim pasin pamuk, orait
dispela man i mekim meri
i kalapim lo bilong marit.
Long wanem, taim dispela
meri i maritim narapela
man, meri i mekim pasin
pamuk. Na man i maritim
wanpela meri, bipo man
bilong en i bin rausim em, em

5:24: Mt 18.15-20, 1 Ti 2.8, 1 Pi 3.8 **5:25:** Mt 6.14-15, 18.34-35 **5:27:** Kis 20.14, Lo 5.18 **5:28:** 2 Sml 11.2, Snd 6.25, 2 Pi 2.14 **5:29:** Mt 18.9, Mk 9.47, 1 Ko 9.27, Kl 3.5 **5:30:** Mt 18.8, Mk 9.43 **5:31:** Lo 24.1-4, Jer 3.1, Mt 19.7, Mk 10.4 **5:32:** Mt 19.9, Mk 10.11-12, Lu 16.18, Ro 7.3, 1 Ko 7.10-11

tu i kalapim lo bilong marit
na i mekim pasin pamuk."

Yupela i no ken tok tru antap

33 Jisas i tok moa olsem,
"Narapela tok ol tumbuna i
kisim na yupela i harim pi-
nis, em i olsem, 'Yu no ken
giaman taim yu tok tru an-
tap. Na sapos yu tok tru antap
long mekim wanpela samt-
ing, orait yu mas bihainim
dispela tok na mekim stret
long ai bilong Bikpela.'
34 Tasol mi tokim yupela,
yupela i no ken mekim tok
tru antap. Nogat tru. Yupela
i no ken kolim heven bilong
strongim wanpela tok, long
wanem, heven em i sia king
bilong God.
35 Na yupela i no ken
kolim graun bilong strongim
wanpela tok, long wanem,
graun em i ples God i save
putim lek bilong en antap
long en. Na yupela i no
ken kolim Jerusalem bilong
strongim wanpela tok, long
wanem, Jerusalem em i taun
bilong Nambawan King.
36 Na yu no ken kolim het
bilong yu bilong strongim
wanpela tok, long wanem, yu
no inap long mekim wanpela
gras bilong het bilong yu i
kamap waitpela o blakpela.
37 Yupela i mas tok 'Yes'
na 'Nogat' tasol. Em inap.
Tok ol i save skruim long dis-
pela, em ol tok Satan yet i
kamapim."

Yupela i no ken bekim rong (Luk 6.29-30)

38 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i harim pinis bipo ol
i bin tok olsem, 'Sapos wan-
pela man i bagarapim ai bi-
long narapela man, orait yu-
pela i mas bagarapim ai bi-
long en. Na sapos wanpela
man i brukim tit bilong nara-
pela man, orait yupela i mas
brukim tit bilong en.'
39 Tasol mi tokim yupela
olsem, yupela i no ken bekim
rong long man i mekim nogut
long yupela. Nogat. Sapos
wanpela man i solapim wan-
pela wasket bilong yu, orait
yu mas tanim narapela was-
ket tu i go long em.
40 Na sapos wanpela man
i laik kotim yu na kisim siot
bilong yu, orait yu mas givim
longpela klos bilong yu tu
long em.
41 Na sapos wanpela man
i strong long yu mas karim
kago bilong en i go inap wan
kilomita, orait yu mas karim
kago i go inap 2 kilomita.
42 Sapos wanpela man i
askim yu long givim wanpela
samting long em, orait yu
mas givim. Na sapos man i
laik dinau long yu, orait yu no
ken givim baksait long em."

5:33: Kis 20.7, Wkp 19.12, Nam 30.2, Lo 23.21 **5:34:** Ais 66.1, Mt 23.22, Ap 7.49, Je 5.12 **5:35:** Sng 48.2, Ais 66.1 **5:37:** Kl 4.6, Je 5.12 **5:38:** Kis 21.24, Wkp 24.20, Lo 19.21 **5:39:** Wkp 19.18, Ais 50.6, Lu 6.29, Jo 18.22-23, Ro 12.17-19, 1 Ko 6.7, 1 Pi 3.9 **5:40:** 1 Ko 6.7 **5:42:** Lo 15.8-10, Lu 6.30, 6.35 **5:43:** Lo 23.6, Sng 41.10

Jisas i tok long pasin bilong laikim ol birua
(Luk 6.27-28 na 6.32-36)

43 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i harim pinis bipo
ol i bin tok olsem, 'Yu mas
laikim tru ol wantok, na yu
mas bel nogut long ol birua
bilong yu.'‡
44 Tasol mi tokim yupela
olsem, yupela i mas laikim ol
birua bilong yupela, na yu-
pela i mas beten bai God i
marimari long ol man i save
mekim pasin nogut long yu-
pela.
45 Olsem bai yupela i stap
pikinini bilong Papa bilong
yupela em i stap long heven.
Em i save mekim san bilong
en i kamap antap long ol
man nogut na long ol gutpela
man wantaim. Na em i save
mekim ren i kam daun long
ol stretpela man na long ol
man bilong mekim pasin i no
stret tu.
46 Sapos yupela i laikim
tasol ol man i save laikim
yupela, bai yupela i kisim
wanem pe? Ol man bilong
kisim takis, ol tu i save
mekim wankain pasin.
47 Na sapos yupela i givim
gude long ol brata bilong yu-
pela tasol, bai yupela i winim
ol arapela man long wanem
samting? Ol haiden tu i save
mekim olsem.
48 Yupela i mas i stap
stretpela manmeri tru, olsem
Papa bilong yupela i stap long
heven em i stap stretpela
tru."

6

Jisas i tok long pasin bilong helpim ol arapela

1 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela lukaut. Yupela i no
ken mekim ol gutpela gutpela
pasin bilong yupela long ai
bilong ol manmeri, bai ol i
lukim. Sapos yupela i mekim
olsem, yupela bai i no inap
kisim pe long Papa bilong yu-
pela i stap long heven.
2 "Sapos yu laik givim samt-
ing long ol rabisman, yu no
ken salim man i winim biugel
i go paslain long yu olsem ol
sampela man i save mekim
insait long ol haus lotu na
long ol rot. Ol dispela man
i laik giamanim ol manmeri,
bai ol manmeri i ting ol i gut-
pela man na givim biknem
long ol. Mi tok tru long yu-
pela, ol dispela man i kisim
pinis pe bilong ol. 3 Sapos
yu laik helpim ol rabisman,
orait han kais bilong yu i no
ken save long samting han
sut i mekim.
4 Olsem na dispela wok
marimari yu mekim bai i stap
hait. Na Papa bilong yu i save
lukim ol samting i stap hait,
em bai i bekim pe long yu."

‡ **5:43:** Dispela tok bilong laikim ol wantok em i stap long Wok Pris 19.18. Tasol i no klia, dispela tok bilong bel nogut long ol birua, em i kam long wanem hap tru. Tasol lukim Lo 7.2 na 20.16 na Song 139.21-22. **5:44:** Kis 23.4-5, Lu 23.34, Ap 7.60, Ro 12.14, 12.20, 1 Ko 4.12-13, 1 Pi 2.23 **5:45:** Jop 25.3, Ef 5.1 **5:48:** Wkp 11.44, 19.2, Lo 18.13, Lu 6.36, Kl 1.28, 1 Pi 1.15-16 **6:1:** Mt 6.5, 6.16, 23.5 **6:3:** Mt 25.37-40 **6:4:** Mt 6.6, 6.18

Jisas i tok long pasin bilong mekim prea
(Luk 11.2-4)

5 Jisas i tok moa olsem,
"Taim yupela i mekim prea,
yupela i no ken mekim olsem
ol man bilong giaman i save
mekim. Ol i laikim tumas
long sanap na mekim prea in-
sait long ol haus lotu, na long
ol kona bilong bikrot, bai ol
man i ken lukim ol. Mi tok tru
long yupela, ol i kisim pinis
pe bilong ol.
6 Tasol taim yu laik mekim
prea, yu mas i go insait long
rum bilong yu na pasim dua
na beten long Papa bilong
yu i stap long ples hait. Na
Papa bilong yu i save lukim ol
samting i stap hait, em bai i
bekim pe long yu.
7 "Na taim yupela i mekim
prea, maski long mekim
planti toktok nating, olsem
ol haiden i save mekim. Ol i
ting sapos ol i mekim planti
toktok bai God i harim ol.
8 Yupela i no ken bihainim
pasin bilong ol. Taim yupela i
no opim maus yet long askim
Papa bilong yupela long wan-
pela samting, em i save pinis
long olgeta samting yupela i
sot long en.
9 "Yupela i mas mekim
kain prea olsem,
'Papa bilong mipela,
yu stap long heven,
nem bilong yu i mas i
stap holi.
10 Kingdom bilong yu i mas i
kam.
Mipela i mas bihainim laik
bilong yu
long graun
olsem ol i save bihainim
long heven.
11 Nau yu ken givim mipela
kaikai
inap long dispela de.
12 Na yu ken lusim
ol rong bilong
mipela,
olsem mipela i save
lusim ol rong
ol arapela i mekim
long mipela.
13 Na yu no ken larim ol traim
i kamap long mipela,
tasol yu ken kisim bek
mipela
long ol samting
nogut.'*
14 "Harim. Sapos yupela i
lusim rong bilong ol arapela
manmeri, orait Papa bilong
yupela long heven em bai i
lusim rong bilong yupela tu.
15 Tasol sapos yupela i no
lusim rong bilong ol arapela
manmeri, orait Papa bilong
yupela em tu bai i no lusim ol
rong bilong yupela."

6:5: Mt 23.5, Mk 11.25, Lu 18.10-14 **6:6:** 2 Kin 4.33, Mt 6.4, 6.18 **6:7:** 1 Kin 18.26-29, Ais 1.15 **6:8:** Mt 6.32 **6:9:** Lu 11.2-4 **6:10:** Sng 103.19-21, Mt 7.21, 26.39, 26.42, Lu 11.2, 22.42, Ap 21.14 **6:12:** Mt 6.14-15, 18.21-35 **6:13:** 1 Sto 29.11-13, Mt 26.41, Lu 22.40, 22.46, Jo 17.15, 1 Ko 10.13, 2 Te 3.3, 2 Ti 4.18, Je 1.13, 2 Pi 2.9 * **6:13:** Sampela saveman i ting dispela tok long "ol samting nogut" em i tok long "Man bilong mekim ol pasin nogut," em Satan yet. Na sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Kingdom na strong na biknem em i bilong yu tasol oltaim oltaim. I tru." **6:14:** Ef 4.32, Kl 3.13 **6:14:** Mk 11.25-26 **6:15:** Mt 18.35, Je 2.13

Jisas i tok long pasin bilong tambu long kaikai

16 Jisas i tok moa olsem, “Sapos yupela i tambu long kaikai, orait yupela i no ken mekim pes nogut olsem ol man bilong giaman i save mekim. Ol i save mekim pes nogut, bai ol manmeri i ken save ol i tambu long kaikai. Mi tok tru long yupela, ol i kisim pinis pe bilong ol.

17 Tasol yu, sapos yu tambu long kaikai, yu mas putim wel long het bilong yu na wasim pes bilong yu.

18 Olsem bai ol man i no ken save yu tambu long kaikai. Papa bilong yu i stap hait, em wanpela tasol i ken save. Na Papa bilong yu i save lukim ol samting i stap hait, em bai i bekim pe long yu.”

Pasin bilong bungim ol gutpela samting
(Luk 12.33-34)

19 Jisas i tok moa olsem, “Yupela i no ken bungim ol gutpela gutpela samting bilong yupela hia long dispela graun. Long dispela graun ol binatang na ros i save bagarapim ol samting, na ol stilman i save brukim banis na stilim.

20 Tasol yupela i mas bungim ol gutpela samting bilong yupela long heven. Long heven ol binatang na ros i no save bagarapim ol samting, na ol stilman i no save brukim banis na stilim.

21 Long ples ol gutpela samting bilong yu i stap long en, long dispela ples tasol laik bilong yu tu bai i stap.”

Ai em i lam bilong bodi
(Luk 11.34-36)

22 Jisas i tok moa olsem, “Ai em i lam bilong bodi. Sapos ai bilong yu i gutpela, orait lait bai i pulap long olgeta hap bodi bilong yu.

23 Tasol sapos ai bilong yu i nogut, orait olgeta bodi bilong yu bai i tudak. Olsem na sapos dispela lait i stap insait long yu em i olsem tudak, bai dispela tudak em i bikpela moa.”

Man i no inap holim wok bilong tupela bosman wantaim
(Luk 16.13)

24 Jisas i tok moa olsem, “I no gat wanpela man inap i stap aninit long tupela bosman wantaim. Bai em i laikim wanpela na bel nogut long narapela. Bai em i harim tok bilong wanpela na givim baksait long narapela. Yupela i no inap i stap aninit long God na long mani wantaim.”

Pasin bilong wari na tingting planti
(Luk 12.22-31)

25 Jisas i tok moa olsem, “Olsem na mi tokim yupela, yupela i no ken tingting planti long laip bilong yupela

6:16: Ais 58.5-9 **6:18:** Mt 6.4-6 **6:19:** 1 Ti 6.17, Hi 13.5, Je 5.2-3 **6:20:** Mt 19.21, Lu 12.33-34, 18.22, Kl 3.1-2, 1 Ti 6.19, 1 Pi 1.4 **6:21:** Lu 12.34 **6:22:** Lu 11.34-36 **6:24:** Lu 16.13, Ga 1.10, 1 Ti 6.17, Je 4.4, 1 Jo 2.15 **6:25:** Sng 55.22, Fl 4.6, 1 Ti 6.6-8, Hi 13.5, 1 Pi 5.7

na tok, ‘Bai yumi kaikai
wanem samting? Bai yumi
dring wanem samting?’ Na
yupela i no ken tingting
planti long bodi bilong yu-
pela na tok, ‘Bai yumi pasim
wanem laplap?’ Ating laip
em i winim kaikai, na bodi
em i winim ol laplap samting.
26 Yupela lukim ol pisin.
Ol i no save planim kaikai,
na ol i no save bungim na
putim long haus kaikai. Tasol
Papa bilong yupela i stap long
heven em i save givim kaikai
long ol. Ating yupela i no
winim tru ol pisin, a?
27 Na sapos wanpela bi-
long yupela i wok long tingt-
ing planti long rot bilong i
stap gut, ating dispela pasin
bilong tingting planti bai i
skruim liklik hap taim moa
long laip bilong en? I no inap
tru.
28 “Bilong wanem yupela
i save tingting planti long
ol klos samting? Yupela i
mas lukim gut ol plaua i stap
nabaut, ol i kamap olsem
wanem. Ol i no save hatwok.
Ol i no save wokim laplap.
29 Tasol mi tokim yupela,
bipo King Solomon i save
putim olgeta gutpela bilas bi-
long en, tasol gutpela bilas bi-
long ol dispela plaua i winim
tru bilas bilong Solomon.
30 Nau ol dispela gras samt-
ing i stap nabaut, na tumora
tasol ol man bai i katim na
tromoi i go long paia. Na kain
gras nating olsem, em God i
save bilasim. Olsem na yu-
pela ol manmeri i gat liklik
bilip tasol, yupela i ken save
tru olsem, God bai i givim bi-
las long yupela tu.
31 Yupela i no ken tingt-
ing planti na tok, ‘Bai yumi
kaikai wanem samting? Bai
yumi dring wanem samting?’
Nogat.
32 Ol haiden i save wari
long painim olgeta dispela
samting. Tasol Papa bilong
yupela i stap long heven em i
save pinis, yupela i mas kisim
dispela olgeta kain samting.
33 Tasol namba wan samt-
ing yupela i mas mekim i
olsem. Yupela i mas larim
God i stap king bilong yupela,
na kisim stretpela pasin bi-
long em, na bai em i givim
dispela olgeta arapela samt-
ing tu long yupela.
34 Olsem na yupela i no ken
tingting tumas long tumora.
De tumora em i ken tingting
long samting bilong em yet.
Hevi bilong wanpela de em
inap long dispela de tasol.”

7

Yupela i no ken skelim pasin
bilong ol arapela man
(Luk 6.37-38 na 6.41-42)

1 Jisas i tok moa olsem, “Yu-
pela i no ken skelim pasin bi-
long ol arapela na tok ol i man
nogut. Nogut God i mekim
wankain pasin long yupela
tu.

6:26: Jop 38.41, Sng 147.9, Mt 10.29-31, Lu 12.6-7, 12.24 **6:29:** 1 Kin 10.4-7, 2 Sto 9.3-6 **6:32:** Mt 6.8 **6:33:** 1 Kin 3.13-14, Sng 37.4, 37.25, Ro 14.17 **6:34:** Kis 16.4, 16.19, Mt 6.11 **7:1:** Lu 6.37, Ro 2.1, 1 Ko 4.3-5, Je 4.11-12 **7:2:** Mk 4.24

2 God bai i skelim pasin
bilong yupela long wankain
pasin olsem yupela i save
mekim long ol arapela man.
Na skel yupela i save givim
long ol arapela man, long
dispela skel tasol God bai i
bekim long yupela.
3 Bilong wanem yu lukim
liklik hap pipia i stap long ai
bilong brata bilong yu, tasol
yu no tingim bikpela plang i
stap long ai bilong yu yet?
4 Sapos plang i stap long
ai bilong yu yet, orait olsem
wanem na yu inap tokim
brata bilong yu, 'Brata, mi
laik kamautim pipia i stap
long ai bilong yu'?
5 Yu man bilong giaman,
pastaim yu mas kamautim
bikpela plang i stap long ai bi-
long yu yet. Na bihain bai yu
inap lukluk gut na kamautim
liklik hap pipia i stap long ai
bilong brata bilong yu.
6 "Yupela i no ken kisim
samting ol i makim bilong
God, na givim long ol dok.
Nogut ol i tanim na kaikaim
yupela. Na yupela i no ken
tromoi ol gutpela gutpela bis
bilong yupela i go long ol pik.
Nogut ol i krungutim tasol
long lek bilong ol."

God bai i givim ol gutpela samting
long ol man i prea long em
(Luk 11.9-13)

7 Jisas i tok moa olsem, "Yu-
pela i mas prea na askim God
long givim ol samting long
yupela, na em bai i givim long
yupela. Yupela i mas wok
long painim samting na bai
yupela i lukim. Yupela i mas
paitim dua, na God bai i opim
long yupela.
8 Olgeta man i prea long
God, ol i save kisim ol samt-
ing. Man i wok long painim
samting, em i save lukim. Na
man i paitim dua, God bai i
opim dua long em.
9 "Sapos pikinini bilong
wanpela bilong yupela em i
askim papa long givim bret
long em, ating papa bai i
givim wanpela ston long em,
a? Nogat.
10 Na sapos pikinini i askim
papa long givim pis long em,
ating papa bai i givim em
wanpela snek nogut, a? Em
tu nogat.
11 Yupela papa i save
mekim planti pasin nogut,
tasol yupela i save tumas long
givim ol gutpela samting long
ol pikinini bilong yupela.
Olsem na yupela i ken save
tru, Papa bilong yupela i stap
long heven em bai i amamas
long givim ol gutpela samting
long ol man i prea long em.
12 "Olgeta pasin yupela i
laik bai ol arapela manmeri
i mas mekim long yupela, ol
dispela pasin tasol yupela i
mas mekim long ol. Dispela
em i as tok bilong lo, na em
i as bilong tok bilong ol pro-
fet."

7:3: Lu 6.41-42 **7:6:** Mt 10.14 **7:7:** Jer 29.13-14, Mk 11.24, Lu 11.9-10, Jo 14.13-14, 15.7, 15.16, 16.23-24, Je 1.5, 1 Jo 3.22 **7:8:** Snd 8.17, Jer 29.12-13, Lu 11.10, Je 1.5, 1 Jo 3.22-23, 5.14-15 **7:9:** Lu 11.11 **7:11:** Lu 11.13, Je 1.17 **7:12:** Mt 22.39-40, Lu 6.31, Ro 13.8-10, Ga 5.14, 1 Ti 1.5

Yupela i mas i go insait long liklik dua
(Luk 13.24)

13 Jisas i tok moa olsem, "Yupela i mas i go insait long liklik dua. Dua i go long ples bilong lus, em i bikpela, na rot i go long dispela ples em i op tumas na em i isi long bihainim. Na planti manmeri i save bihainim dispela rot.

14 Tasol dua i go long ples bilong kisim laip, em i liklik tru, na rot i go long dispela ples em i hat tru long bihainim. Na wanpela wanpela manmeri tasol i save lukim na bihainim dispela rot."

Yumi mas lukaut long ol giaman profet
(Luk 6.43-44 na 13.25-27)

15 Jisas i tok moa olsem, "Yupela lukaut long ol giaman profet. Ol i save mekim gutpela tok bilong grisim yupela, tasol tingting tru bilong ol em i bilong paulim yupela na bagarapim yupela. Ol i olsem ol weldok i pasim skin bilong sipsip, bai ol i ken i go klostu long ol sipsip na holimpas ol.

16 Yupela lukim pasin bilong ol na bai yupela i save, ol i giaman profet, o nogat. Olsem wanem? Ating ol man i save go long rop i gat nil bilong kisim ol pikinini bilong diwai wain, a? Na sapos ol man i laik kisim pikinini bilong diwai fik, ating ol i save go long gras nogut i gat mosong, a? Nogat tru.

17 Olsem tasol olgeta gutpela diwai i save karim gutpela kaikai. Na diwai nogut i save karim kaikai nogut.

18 Gutpela diwai em i no inap karim kaikai nogut. Na diwai nogut em i no inap karim gutpela kaikai.

19 Olgeta diwai i no save karim gutpela kaikai, em ol i save katim na tromoi i go long paia.

20 Olsem na yupela i mas lukim pasin bilong ol yet na bai yupela i save long ol giaman profet.

21 "Yupela i no ken ting, olgeta manmeri i save kolim mi, 'Bikpela, Bikpela,' ol bai i go insait long kingdom bilong heven. Nogat. Man i bihainim laik bilong Papa bilong mi i stap long heven, em tasol bai i go insait long kingdom.

22 Long de bilong bikpela kot bilong God, planti manmeri bai i tokim mi olsem, 'Bikpela, Bikpela, mipela i bin mekim wok profet long nem bilong yu. Long nem bilong yu mipela i bin rausim ol spirit nogut. Long nem bilong yu mipela i bin wokim planti mirakel.'

23 Na long dispela taim mi

7:13: Lu 13.24, Jo 10.7-9 **7:14:** Ap 14.22 **7:15:** Ese 22.27, Mt 24.4, 24.24, Mk 13.22, Lu 6.26, Ap 20.29, 2 Pi 2.1, 1 Jo 4.1 **7:16:** Mt 7.20, 12.33, Lu 6.43-44, Ga 5.19-22, Je 3.12 **7:17:** Jer 11.19 **7:18:** Lu 6.43 **7:19:** Mt 3.10, Lu 3.9, Jo 15.2, 15.6 **7:20:** Mt 12.33 **7:21:** Hos 8.2, Mt 21.31, Lu 6.46, Ap 19.13, Ro 2.13, Je 1.22, 1.25 **7:22:** 1 Ko 13.2 **7:23:** Sng 6.8, Mt 10.33, 13.41-42, 25.12, 25.41, Lu 13.25-27, 2 Ti 2.19

bai tokaut long ol olsem, ‘Mi
no save liklik long yupela.
Yupela ol man bilong mekim
pasin nogut, yupela klia long
mi.’ ”

Tupela pasin bilong wokim haus
(Luk 6.47-49)

24 Jisas i tok moa olsem,
“Orait man i harim dispela
tok bilong mi na i bihainim,
em i olsem wanpela man i
gat gutpela tingting, na em i
wokim haus bilong en antap
long ples ston.
25 Na ren i kam daun, na
tait bilong wara i kamap, na
win i kirap strong, na ol dis-
pela samting i sakim dispela
haus. Tasol em i no pundaun,
long wanem, simen bilong
dispela haus em i pas strong
tru long bikpela bikpela ston
insait long graun. 26 Tasol
man i harim dispela tok bi-
long mi na i no bihainim, em i
olsem wanpela longlong man
i sanapim haus bilong en an-
tap long wesan tasol.
27 Na ren i kam daun, na
tait bilong wara i kamap, na
win i kirap strong. Na ol dis-
pela samting i sakim dispela
haus, na em i pundaun. Yes,
em i pundaun nogut tru.”
28 Jisas i autim pinis ol dis-
pela tok, orait ol bikpela lain
manmeri ol i kirap nogut tru
long skul bilong en.
29 Long wanem, em i no
skulim ol olsem ol saveman
bilong lo i save mekim. No-
gat. Em i skulim ol olsem
man i gat namba.

8

Jisas i mekim orait wanpela man i gat sik lepra
(Mak 1.40-44 na Luk 5.12-14)

1 Jisas i lusim maunten na
i go daun, na planti manmeri
moa i bihainim em i go.*
2 Na wanpela man i gat
sik lepra i kam long Jisas
na i brukim skru na i tok,
“Bikpela, sapos yu laik, yu
inap long mekim mi i kamap
klin long ai bilong God.”†
3 Na Jisas i putim han long
dispela man na i tok, “Mi laik.
Yu kamap klin.” Orait wantu
sik lepra bilong en i pinis, na
dispela man i kamap klin.‡
4 Na Jisas i tokim em olsem,
“Lukaut gut. Yu no ken tokim
wanpela man long dispela
samting i bin kamap long yu.
Nogat. Yu go soim skin bilong
yu long pris, na mekim ofa
olsem bipo Moses i bin tok.

7:24: Lu 6.47-48 **7:28:** Mk 1.22, Lu 4.32 **7:29:** Jo 7.46 * **8:1:** Lukim tok i stap long Matyu 5.2. **8:2:** Mt 9.18, Mk 1.40-44, Lu 5.12-14, Ap 10.25 † **8:2:** Ol Juda i gat lo i tok, sapos wanpela man o meri i gat sik lepra o kain sik olsem, em i kamap doti long ai bilong God. Na taim em i ting dispela sik bilong en i pinis, orait em i mas i go lukim ol pris. Na sapos ol pris i lukim em i orait pinis, bai ol i tok, dispela man o meri i kamap klin pinis long ai bilong God. Lukim Wok Pris 13 na 14. ‡ **8:3:** Wanpela lo bilong ol Juda i tok olsem, sapos yu putim han long man i gat sik lepra, bai yu tu yu kamap doti long ai bilong God. Tasol taim Jisas i putim han long dispela man em yet i no kamap doti. Nogat. Em i mekim sik bilong dispela man i pinis, na man i kamap klin. **8:4:** Wkp 14.1-32, Mt 9.30, Mk 5.43, 7.36, Lu 5.14, 17.14

Na bai ol man i ken save, sik
bilong yu i pinis."

Jisas i mekim orait wokboi bilong kepten bilong ami
(Luk 7.1-10)

5 Jisas i go insait long
taun Kaperneam, na wan-
pela kepten bilong 100 sol-
dia bilong ol Rom em i kam
na askim Jisas strong olsem,
6 "Bikpela, wokboi bilong mi
em i sik na i slip i stap long
haus. Bun bilong en i dai ol-
geta, na em i gat bikpela pen
moa."
7 Orait Jisas i tokim em, "Bai
mi go mekim em i kamap
orait."§
8 Tasol kepten i bekim tok
bilong em olsem, "Bikpela,
mi no gutpela man inap long
yu kam insait long haus bi-
long mi. Yu tok tasol, na wok-
boi bilong mi bai i orait gen.
9 Mi tok olsem, long
wanem, mi tu mi stap aninit
long ol man i gat namba
bilong bosim mi. Na mi yet
mi gat ol soldia i stap aninit
long mi. Na sapos mi tokim
wanpela, 'Yu go,' orait em i
save go. Na sapos mi tokim
narapela, 'Yu kam,' orait em i
save kam. Na taim mi tokim
wokboi bilong mi, 'Yu mekim
dispela wok,' orait em i save
mekim."
10 Jisas i harim dispela tok
na em i kirap nogut. Na em i
tokim ol man i bihainim em
olsem, "Mi tok tru long yu-
pela, mi no bin lukim wan-
pela man namel long ol lain
Israel i gat kain bilip olsem
bilong dispela man.
11 "Na mi tokim yupela,
planti manmeri bai i lusim
ol kantri i stap long hap
sankamap na hap san i
go daun, na ol bai i kam
sindaun long kaikai wantaim
Abraham na Aisak na Jekop
insait long kingdom bilong
heven.
12 Tasol ol manmeri pas-
taim God i bin makim bilong i
stap long kingdom bilong en,
God bai i rausim ol i go long
ples tudak. Na long dispela
hap ol bai i krai nogut na
skrapim tit bilong ol."
13 Na Jisas i tokim dispela
kepten olsem, "Yu go nau. Na
ol samting i ken kamap long
yu olsem yu bilip pinis." Na
long dispela taim stret, wok-
boi bilong kepten i kamap
orait gen.

Jisas i mekim orait mama bilong meri bilong Pita
(Mak 1.29-31 na Luk 4.38-39)

14 Orait Jisas i go insait
long haus bilong Pita, na em
i lukim mama bilong meri bi-
long Pita i slip i stap long bet,
long wanem, em i gat sik na
skin bilong en i hat.
15 Na Jisas i holim han bi-
long en, na sik i lusim em. Na

8:5: Jo 4.47 § **8:7:** Ol Juda i no save go long haus bilong ol man bilong ol arapela lain, long wanem, ol i ting dispela bai i mekim ol i kamap doti long ai bilong God. Lukim Aposel 10.28. Tasol Jisas i no wari long dispela. Nogat. Em i tok olsem em bai i go long haus bilong dispela man bilong Rom. **8:10:** Mt 15.28 **8:11:** Sng 107.3, Lu 13.29 **8:12:** Mt 13.42, 21.43, 22.13, 25.30, Lu 13.28, 2 Pi 2.17, Ju 1.13 **8:14:** Mk 1.29-34, Lu 4.38-41, 1 Ko 9.5

em i kirap na i redim kaikai
bilong Jisas.

Jisas i mekim orait planti manmeri
(Mak 1.32-34 na Luk 4.40-41)

16 Long apinun ol i bringim
planti manmeri i gat spirit
nogut i stap long ol, na ol i
kam long Jisas. Na em i tok
na ol spirit nogut i lusim ol
dispela manmeri. Na em i
mekim orait olgeta sikman.
17 Na long dispela pasin
em inapim wanpela tok God i
bin mekim long maus bilong
profet Aisaia. Em i tok olsem,
"Em yet i kisim ol kain kain
sik bilong yumi na rausim i
go pinis."

Jisas i tok long pasin bilong bihainim em
(Luk 9.57-60)

18 Jisas i lukim ol bikpela
lain manmeri i sanap raunim
em i stap, na em i tokim ol di-
saipel bilong en olsem, "Yumi
go long hapsait bilong raun-
wara."
19 Na wanpela saveman bi-
long lo i kam na i tokim Jisas
olsem, "Tisa, olgeta ples yu go
long en, bai mi bihainim yu i
go wantaim."
20 Na Jisas i tokim em
olsem, "Ol weldok i gat hul
long graun, na ol pisin i gat
haus bilong ol. Tasol Pikinini
Bilong Man* em i no gat ples
bilong slip."
21 Na narapela man, em
wanpela bilong ol disaipel,
em i tokim Jisas olsem, "Bik-
man, larim mi i go planim
papa bilong mi pastaim."
22 Tasol Jisas i tokim em,
"Maski. Ol man i dai pinis, ol
i ken planim ol lain bilong ol
yet. Yu kam bihainim mi."

Jisas i tok, na bikpela win i dai
(Mak 4.36-41 na Luk 8.22-25)

23 Orait Jisas i kalap long
bot, na ol disaipel bilong en i
bihainim em.
24 Ol i go namel long raun-
wara na bikpela win tru i ki-
rap na si i laik karamapim
bot. Tasol Jisas i slip i stap.
25 Na ol i go kirapim em,
na i tok, "Bikpela, helpim
mipela. Yumi laik lus nau."
26 Na em i tokim ol olsem,
"Bilip bilong yupela em i lik-
lik tru. Watpo yupela i pret?"
Na em i kirap na i krosim win
wantaim si. Na win i dai, na
wara i no mekim nais liklik.
27 Na ol i tingting planti, na
ol i tok, "Dispela em i wanem
kain man, na win wantaim
wara i harim tok bilong em?"

Jisas i rausim ol spirit nogut i stap long tupela man
(Mak 5.1-17 na Luk 8.26-37)

28 Jisas i go kamap long
hapsait bilong raunwara
Galili, long graun bilong ol
Gadara. Na tupela man i gat

8:16: Mk 1.32, Lu 4.40-41 **8:17:** Ais 53.4, 1 Pi 2.24 **8:19:** Lu 9.57-58 **8:20:** 2 Ko 8.9 * **8:20:** Jisas i save kolim em yet olsem, Pikinini Bilong Man. Dispela i soim olsem em i man God i bin makim na givim bikpela strong na namba long em. **8:21:** 1 Kin 19.20, Lu 9.59-60, Jo 5.25 **8:24:** Sng 4.8 **8:26:** Sng 65.7, 89.9, 107.29, Mt 14.31, 16.8 **8:28:** Mk 5.1-2, Lu 8.26-27

spirit nogut, tupela i kam
bungim em. Tupela i stap
nabaut long ples matmat na i
kam. Tupela i wel nogut tru,
olsem na ol manmeri i no
inap wokabaut long dispela
rot.
29 Orait tupela i singaut
strong olsem, “Yu Pikinini
Bilong God, yu laik mekim
wanem long mipela? Taim i
no yet, na yu kam hia bilong
mekim nogut long mipela,
a?”
30 Wanpela bikpela lain pik
i stap longwe liklik na i kaikai
i stap.
31 Na ol spirit nogut i sin-
gaut strong long Jisas olsem,
“Sapos yu rausim mipela, yu
mas larim mipela i go insait
long ol dispela lain pik.”

32 Na Jisas i tokim ol olsem,
“Yupela go.” Orait ol spirit
nogut i lusim dispela tupela
man, na ol i go insait long ol
pik. Na dispela olgeta lain pik
i ran strong tru i go daun long
wanpela ples nogut. Na ol i
pundaun long raunwara, na
ol i dring wara na i dai.

33 Ol wasman bilong pik i
lukim na ol i ranawe. Ol i
go kamap long taun na tokim
ol manmeri long ol samting i
bin kamap. Na ol i stori long
samting i kamap long tupela
man i gat spirit nogut.
34 Orait na olgeta manmeri
bilong dispela taun i kam
long Jisas. Na taim ol i lukim
em, ol i tok strong long em i
mas lusim graun bilong ol na
i go long narapela hap.

9

*Jisas i mekim oraitwan-
pela man i gat han na lek
nogut*
*(Mak 2.1-12 na Luk 5.17-
26)*
1 Orait Jisas i kalap long
wanpela bot, na i go bek long
hapsait bilong raunwara, na
i kamap long ples bilong em
stret.*
2 Na ol i karim wanpela
sikman i kam long em, bun
bilong en i dai olgeta, na em
i slip i stap long bet. Na Jisas
i lukim olsem ol i bilip tru,
na em i tokim dispela sikman
olsem, “Pikinini, bel bilong
yu i ken i stap isi. Mi lusim
pinis ol sin bilong yu.”
3 Sampela saveman bilong
lo ol i harim dispela tok
bilong Jisas, na ol i toktok
namel long ol yet olsem,
“Dispela man em i kisim ples
bilong God.”
4 Jisas i save pinis long
tingting bilong ol, na em i tok,
“Bilong wanem yupela i gat
dispela tingting nogut long
bel bilong yupela?
5 Wanem tok em i isi long
mi mekim? Em i isi long mi
tok, ‘Mi lusim ol sin bilong
yu’, o em i isi long mi tok, ‘Yu
kirap na wokabaut’?
6 Tasol mi laik bai yupela
i save olsem, Pikinini Bilong

* **8:29:** Mk 1.24, Lu 4.34, 4.41 **9:1:** Ples bilong Jisas long dispela taim em taun Kaperneam. Lukim Matyu 4.13. **9:2:** Mt 8.10, Mk 2.3-5, Lu 5.18-20 **9:4:** Sng 94.11, Mt 12.25, Lu 6.8, 9.47, Jo 2.25 **9:5:** Mk 2.5, 2.9, Lu 5.20, 7.48 **9:6:** Jo 5.8, 17.2

Man em i gat strong long dispela graun, na em inap long lusim ol sin." Jisas i tok pinis, na em i lukluk i go long dispela man, bun bilong en i dai olgeta, na i tokim em olsem, "Yu kirap na kisim bet bilong yu, na yu go long haus bilong yu."

7 Na dispela man i kirap, na i go long haus bilong en.

8 Ol manmeri i lukim dispela na ol i pret. Na ol i litimapim nem bilong God, long wanem, em i bin givim dispela kain namba na strong long ol man.

Jisas i singautim Matyu
(Mak 2.13-17 na Luk 5.27-32)

9 Jisas i wokabaut i go, na em i lukim wanpela man, nem bilong en Matyu, i sindaun i stap long haus takis. Na Jisas i tokim em olsem, "Yu kam bihainim mi." Na Matyu i kirap i go bihainim Jisas.

10 Na Jisas i sindaun kaikai long haus,† na planti man bilong kisim takis na planti man bilong mekim sin ol i kam. Ol i sindaun kaikai wantaim Jisas na ol disaipel bilong em.

11 Ol Farisi i lukim dispela, na ol i askim ol disaipel bilong Jisas olsem, "Watpo tisa bilong yupela em i save kaikai wantaim ol man bilong kisim takis na ol man bilong mekim sin?"‡

12 Jisas i harim dispela tok, na em i tok olsem, "Ol man i no gat sik, ol i no save go long dokta. Nogat. Ol sikman tasol i save go long dokta.

13 Yupela go kisim save long dispela tok i stap long buk bilong God, 'Mi no laikim ol ofa nating yupela i save mekim. Mi laikim tumas bai yupela i mekim gutpela pasin long ol arapela.' " Na Jisas i tok moa olsem, "Mi no kam bilong singautim ol stretpela man. Nogat. Mi kam bilong singautim ol man i save mekim sin."

Jisas i tok longpasin bilong tambu long kaikai
(Mak 2.18-22 na Luk 5.33-39)

14 Long dispela taim ol disaipel bilong Jon i kam long Jisas na i askim em olsem, "Olsem wanem na mipela wantaim ol Farisi mipela i save tambu long kaikai, tasol ol disaipel bilong yu ol i no save tambu long kaikai?"

15 Na Jisas i tokim ol olsem, "Sapos wanpela man i laik marit, ating ol wantok bilong

---

9:10: Lu 15.1-2 † **9:10:** Dispela buk i no tok klia olsem ol i kaikai i stap long haus bilong husat. Planti man i ting em i haus bilong Matyu (lukim Mak 2.15), tasol sampela man i ting em i haus bilong Jisas. **9:11:** Mt 11.19, Mk 2.16, Lu 5.30, 19.7 ‡ **9:11:** Ol Farisi i save bihainim planti lo, na ol i ting, wanem man i no bihainim ol dispela lo, em i mekim sin, olsem na em i stap doti long ai bilong God. Na sapos ol arapela man i stap wantaim dispela man, ol tu bai i kamap doti long ai bilong God. Ol Farisi i ting, ol man i save mekim wok bilong kisim takis bilong ol Rom, ol i doti long ai bilong God, long wanem, oltaim ol i save pas wantaim ol dispela haiden man bilong Rom. **9:12:** Mk 2.17, Lu 5.31 **9:13:** Hos 6.6, Mt 12.7, Mk 2.17, Lu 5.32, 1 Ti 1.15 **9:14:** Lu 18.12 **9:15:** Jo 3.29

en inap bel hevi long taim em
i stap yet wantaim ol? Nogat.
Tasol bihain, taim ol i kisim
dispela man i go pinis na em
i no moa i stap wantaim ol
wantok bilong en, orait ol bai
i tambu long kaikai.
16 "I no gat man i save
kisim hap nupela laplap bi-
long samapim hul long olpela
saket. Sapos em i mekim
olsem, orait taim ol i wasim
saket dispela laplap bilong
pasim hul em bai i go liklik na
brukim saket gen, na hul bai
i kamap bikpela moa.
17 Na i no gat man i save
pulimapim nupela wain long
olpela skin meme. Sapos
ol i mekim olsem, orait skin
meme bai i bruk, na wain bai
i kapsait i go long graun, na
skin meme tu bai i bagarap.
Olsem na ol i save pulimapim
nupela wain long nupela skin
meme, na tupela wantaim i
stap gut."§

*Jisas i kirapim bek wan-
pela pikinini*

*na i mekim orait meri i
holim klos bilong en*

*(Mak 5.22-43 na Luk 8.41-
56)*

18 Jisas i toktok yet long
ol disaipel bilong Jon na
wanpela hetman i kam na i
brukim skru klostu long lek
bilong Jisas na i tok, "Pikinini
meri bilong mi nau tasol i dai
pinis. Tasol yu kam putim
han long em, na bai em i gat
laip gen."
19 Na Jisas i kirap na bi-
hainim em i go, na ol disaipel
bilong en i go wantaim.
20 Na wanpela meri i stap,
em i save karim blut oltaim
na i stap olsem inap long
12-pela yia. Dispela meri i
kam klostu long baksait bi-
long Jisas, na i putim han long
arere bilong longpela klos bi-
long Jisas.
21 Em i bin tokim em yet
olsem, "Sapos mi putim han
tasol long klos bilong en, bai
mi orait gen."
22 Tasol Jisas i tanim na i
lukim em, na i tok, "Pikinini,
bel bilong yu i ken i stap
isi. Yu bilip long mi, olsem
na yu kamap orait gen." Na
long dispela taim tasol meri i
kamap orait gen.
23 Orait Jisas i go kamap
long haus bilong dispela het-
man, na em i lukim ol man-
meri i krai i stap. Ol man i
wok long winim mambu, na
ol manmeri i mekim bikpela
nois.
24 Na Jisas i tok, "Yupela
klia na i go. Liklik meri i no
i dai. Nogat. Em i slip tasol."
Na ol i lap nogut long em.
25 Tasol ol i rausim ol man-
meri i go ausait, na Jisas i go
insait na i holim han bilong
dispela yangpela meri, na em
i kirap.

§ **9:17:** Ol Juda i save kilim meme, na kisim skin bilong en na samapim, bai dispela skin i kamap olsem bikpela jak bilong pulimapim wain long en. Taim ol i putim nupela wain long ol dispela skin, ol i save larim i stap longtaim liklik, bai em i kamap gutpela wain i gat pait. Na long dispela taim wain i save solap na em inap long brukim ol olpela skin i drai pinis. **9:18:** Mk 5.22, Lu 8.41-42 **9:20:** Mk 5.25, Lu 8.43 **9:21:** Mt 14.36 **9:24:** Jo 11.11

26 Na tok bilong dispela
samting Jisas i mekim i go
nabaut long olgeta hap bi-
long dispela distrik.

Jisas i mekim orait tupela aipas na wanpela mauspas

27 Jisas i lusim dispela ples
na i wokabaut i go. Na tupela
man aipas i bihainim em na
i singaut olsem, "Yu Pikinini
Bilong Devit,* yu mas sori
long mitupela."
28 Em i go insait long haus,
na dispela tupela aipas i kam
long em. Na Jisas i askim tu-
pela olsem, "Yutupela i bilip
olsem mi inap mekim dispela
samting, o nogat?" Na tu-
pela i tokim em, "Yes, Bikpela.
Mipela i bilip."
29 Orait na em i putim han
long ai bilong tupela na i tok
olsem, "Yutupela i bilip long
mi. Olsem tasol dispela samt-
ing i ken kamap long yutu-
pela."
30 Na ai bilong tupela i op.
Na Jisas i givim strongpela
tok long tupela olsem, "Yutu-
pela i no ken tru larim wan-
pela man i save long dispela
samting i bin kamap long yu-
tupela."
31 Tasol tupela i go na tokim
ol manmeri long olgeta hap
bilong dispela distrik long
ol gutpela wok Jisas i save
mekim.
32 Taim dispela tupela man
i lusim Jisas na i go, ol man-
meri i kisim wanpela man
mauspas i gat spirit nogut i
stap long em, na bringim em
i kam long Jisas.
33 Orait na Jisas i rausim
dispela spirit nogut, na dis-
pela mauspas i toktok. Na
ol manmeri i tingting planti
na i tok, "Bipo i no gat kain
samting olsem i kamap long
kantri Israel."
34 Tasol ol Farisi i tok, "Em
i save rausim ol spirit nogut
long strong bilong hetman bi-
long ol spirit nogut."

Jisas i givim wok long ol disaipel bilong en

(Sapta 9.35—10.42)

Jisas i sori long ol manmeri

35 Jisas i go raun long olgeta
taun na ples. Em i skulim ol
manmeri insait long ol haus
lotu bilong ol. Em i autim gut-
nius bilong kingdom bilong
God, na em i mekim orait ol-
geta kain sik i stap long bodi
bilong ol.
36 Em i lukim ol bikpela
lain manmeri, na em i sori
tru long ol, long wanem,
tingting bilong ol i paul
nabaut, na ol i stap nogut
tru, olsem ol sipsip i no gat
wasman.

9:27: Mt 15.22, 20.29-34 * **9:27:** Ol Juda i save olsem, dispela man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en, em bai i kam long lain bilong King Devit. Tupela aipas i bilip olsem Jisas em dispela man tasol ol Israel i bin wetim, na tupela i kolim Jisas olsem, "Pikinini Bilong Devit." **9:29:** Mt 8.13 **9:30:** Mt 8.4 **9:32:** Mt 12.22 **9:33:** Mk 2.12 **9:34:** Mt 10.25, 12.24, Mk 3.22, Lu 11.15 **9:35:** Mt 4.23, Mk 1.39, Lu 4.44 **9:36:** Nam 27.17, 1 Kin 22.17, 2 Sto 18.16, Ese 34.5, Sek 10.2, Mt 14.14, Mk 6.34 **9:37:** Mk 6.34, Jo 4.35 **9:37:** Lu 10.2

37 Olsem na em i tokim
ol disaipel bilong en olsem,
"Planti kaikai tumas i mau pi-
nis long gaden, tasol i no gat
planti wokman i stap bilong
kisim.
38 Olsem na yupela i mas
beten long Papa bilong
gaden, bai em i salim ol
wokman i go bungim kaikai
bilong en."

10

Nem bilong ol 12-pela aposel
(Mak 3.13-19 na Luk 6.12-16)

1 Jisas i singautim ol 12-
pela disaipel bilong en i kam,
na em i givim strong long ol
bilong rausim ol spirit nogut
i stap long ol manmeri, na bi-
long mekim orait olgeta kain
sik bilong ol manmeri.
2 Nem bilong ol 12-pela
aposel em i olsem. Namba
wan em Saimon, em i gat
narapela nem Pita, na brata
bilong en Andru. Na Jems,
pikinini bilong Sebedi, wan-
taim brata bilong en Jon.
3 Na Filip na Bartolomyu
na Tomas na Matyu, em man
bilong kisim takis. Na Jems,
em pikinini bilong Alfius, na
Tadius
4 na Saimon, em wanpela
man bilong lain Selot, na
Judas Iskariot, em dispela
man bihain em i givim Jisas
long han bilong ol man i laik
mekim nogut long em.

Jisas i givim wok
long ol 12-pela aposel
(Mak 6.7-13 na Luk 9.1-5)

5 Jisas i salim dispela 12-
pela man i go, na em i givim
toktok long ol olsem,* "Yu-
pela i no ken i go long ol man
bilong ol arapela lain. Na
yupela i no ken i go insait
long taun bilong ol Samaria.
Nogat.
6 Yupela i mas i go long ol
sipsip bilong lain Israel, ol i
lus pinis.
7 Yupela go na autim
tok olsem, 'Kingdom bilong
heven em i kam klostu pinis.'
8 Yupela go mekim orait ol
sikman, na kirapim ol man i
dai pinis, na mekim ol man i
gat sik lepra i kamap klin, na
rausim ol spirit nogut i stap
long ol manmeri. Samting
yupela i bin kisim, em yupela
i kisim nating, na i no gat pe
bilong en. Olsem na yupela
i mas givim nating long ol
manmeri. Yupela i no ken
kisim pe long en.
9 "Yupela i no ken karim
gol o mani silva o mani kapa
long poket bilong yupela.
10 Taim yupela i wokabaut
yupela i no ken karim han-
bek. Na yupela i no ken kisim
tupela siot na su na stik bi-
long wokabaut i go wantaim

10:1: Mt 9.35, Mk 3.13-15, 6.7, Lu 9.1 **10:5:** Ap 13.46 * **10:5:** Dispela em i namba 2 bilong ol 5-pela longpela toktok Jisas i autim long buk Matyu. Dispela toktok i stap long 10.5-42, na em i tok long ol samting bai i kamap long ol disaipel taim ol i laik autim tok bilong God long ol manmeri. **10:6:** Jer 50.6, Mt 15.24 **10:7:** Mt 3.2, 4.17, Lu 10.9-11 **10:7:** Lu 10.4-12 **10:8:** Ap 20.33 **10:9:** Lu 10.4 **10:10:** Nam 18.31, Lu 10.7, 1 Ko 9.14, 1 Ti 5.18

yupela. Nogat. Man i save
wok, em ol i mas givim em ol
kaikai samting bilong en.

11 "Sapos yupela i go insait
long wanpela taun o wanpela
ples, orait yupela i mas paini-
maut gut, wanem man bilong
dispela ples em i gutpela na
stretpela man. Na yupela i
mas i stap wantaim dispela
man inap long taim yupela i
lusim dispela ples.

12 Sapos yupela i go insait
long wanpela haus, orait yu-
pela i mas tokim ol manmeri
bilong haus olsem, 'God i ken
mekim gut long yupela.'

13 Na sapos ol manmeri bi-
long dispela haus i amamas
long kisim yupela, orait gut-
pela tok bilong yupela i ken
i stap long ol. Tasol sapos ol
i no amamas long kisim yu-
pela, orait yupela i ken kisim
bek gutpela tok bilong yu-
pela.

14 Sapos wanpela man i
no laik kisim yupela i go
long haus bilong en, na i no
laik harim tok bilong yupela,
orait taim yupela i lusim dis-
pela haus o dispela taun yu-
pela i mas rausim pipia graun
i stap long lek bilong yupela.†

15 Mi tok tru long yupela,
long de God i makim bilong
kotim ol manmeri, hevi i
kamap long ol manmeri
bilong dispela taun bai i
winim tru hevi i kamap long
ol lain bilong taun Sodom na
Gomora."

Ol kain kain hevi bai i kamap
(Mak 13.9-13 na Luk 21.12-17)

16 Jisas i tok moa olsem,
"Harim. Mi salim yupela i
go olsem ol sipsip i go namel
long ol weldok. Olsem na
yupela i mas bihainim pasin
bilong ol snek, na tingim gut
pastaim ol samting yupela i
laik mekim. Na yupela i mas
bihainim pasin bilong ol dis-
pela pisin ol i kolim balus, na
yupela i no ken tingting long
mekim wanpela pasin nogut.

17 Yupela lukaut long ol
man. Ol bai i kotim yupela
long ol kaunsil bilong ol, na ol
bai i wipim yupela insait long
ol haus lotu bilong ol.

18 Ol bai i ting long daunim
mi, na pulim yupela i go long
ol gavman na ol king. Olsem
na bai yupela i ken autim gut-
nius long ol dispela bikman,
na long ol arapela haiden tu.

19 Taim ol i bringim yupela
i go long kot, yupela i no ken
pret na ting, 'Mipela bai i
mekim wanem kain tok? Na
mipela bai i bekim wanem
tok?' Nogat. Long dispela
taim stret God bai i soim yu-
pela long tok yupela i mas
autim.

20 Long wanem, i no yupela
yet bai i autim tok. Nogat.

10:12: Lu 10.5-6 **10:14:** Ap 18.6 † **10:14:** Ol disaipel i mas mekim dispela pasin bilong soim ol manmeri bilong taun olsem, ol i gat asua long dispela pasin ol i bin mekim. Lukim Mak 6.11 na Aposel 13.51. **10:15:** Stt 19.24-28, Mt 11.24, Ju 1.7 **10:16:** Lu 10.3, Jo 10.12, Ap 20.29, Ro 16.19, 1 Ko 14.20, Ef 5.15 **10:17:** Mt 24.9 **10:17:** Mk 13.9-11, Lu 12.11-12, 21.12-15 **10:18:** Ap 25.23, 27.24 **10:20:** Jo 14.26, 1 Ko 2.4

Spirit bilong Papa bilong yu-
pela, em bai i autim tok long
maus bilong yupela.

21 “Man bai i kotim brata
bilong en, na tokim ol long
kilim dispela brata i dai. Na
ol papa bai i mekim wankain
pasin long ol pikinini bilong
ol. Na ol pikinini bai i birua
long papamama bilong ol na
tokim ol man long kilim ol i
dai.
22 Na olgeta man bai i bel
nogut tru long yupela, long
wanem, nem bilong mi em
i stap long yupela. Tasol ol
manmeri i stap strong inap
long las de, God bai i kisim
bek ol.
23 Na sapos ol manmeri
bilong wanpela taun i mekim
nogut long yupela, orait
yupela i mas ranawe i go
long narapela taun. Mi tok
tru long yupela, yupela bai
i no pinisim wok yet long
olgeta taun bilong Israel, na
Pikinini Bilong Man bai i
kam.

24 “Sumatin i no winim tisa
bilong en, na wokboi i no stap
antap long bikman bilong en.

25 Sapos sumatin i kamap
wankain olsem tisa bilong
en, em inap. Na sapos
wokboi i kamap wankain
olsem bikman bilong en, em
tu inap. Ol i bin givim nem
Belsebul‡ long papa bilong
haus, olsem na yumi save,
ol bai i givim ol nem i nogut
moa yet long ol lain bilong
en.”

Man i mas pret long God tasol
(Luk 12.2-7)

26 Jisas i tok moa olsem,
“Yupela i no ken pret long
ol man i laik mekim nogut
long yupela. Olgeta samting
i karamap i stap bai i kamap
long ples klia. Na olgeta tok
hait bai ol man i save long en.
27 Tok mi mekim long yu-
pela long tudak, em yupela
i mas autim long san. Na
tok yupela i harim isi tasol
long yau, em yupela i mas
sanap antap long haus na au-
tim long ol manmeri.
28 Yupela i no ken pret long
ol man i save kilim i dai bodi,
tasol ol i no inap kilim spirit
bilong yupela. Nogat. Yu-
pela i mas pret long God tasol.
Em inap bagarapim spirit na
bodi tu long hel.§

29 “Yupela i save, ol man i
save baim tupela liklik pisin
long 10 toea tasol. Na Papa
bilong yupela i save lukautim
gut ol dispela pisin. Sapos
em i no laik, orait i no inap
wanpela bilong ol i pundaun
long graun.
30 Na tu, God i kaunim pi-
nis olgeta gras long het bilong
yupela, na em i save gut tru
long yupela.

10:21: Mai 7.6, Mt 10.35, 13.12, Lu 21.16 **10:22:** Mt 24.9, 24.13, Mk 13.13, Lu 21.17, Jo 15.18-21 **10:23:** Mt 16.28 **10:24:** Lu 6.40, Jo 13.16, 15.20 **10:25:** Mt 9.34, Mk 3.22, Lu 11.15 ‡ **10:25:** Belsebul em narapela nem bilong Satan. Lukim Matyu 12.22-28. **10:26:** Mk 4.22, Lu 8.17 **10:28:** Ais 8.12-13, Lu 12.4, Je 4.12, 1 Pi 3.14 § **10:28:** Sampela man i ting dispela lain i no tok long God, tasol em i tok long Satan. **10:30:** Lu 21.18, Ap 27.34 **10:31:** Mt 6.26, 12.12

31 Olsem na yupela i no ken
pret. Yupela i winim planti
lain liklik pisin."

Yumi no ken sem long tokaut olsem yumi stap long lain bilong Jisas
(Luk 12.8-9)

32 Jisas i tok moa olsem,
"Man i save tokim ol man-
meri olsem em i stap long lain
bilong mi, mi tu bai mi tokim
Papa bilong mi long heven
olsem dispela man em i bi-
long mi.
33 Tasol man i tokim ol
manmeri olsem em i no man
bilong lain bilong mi, mi tu
bai mi tokim Papa bilong
mi long heven olsem dispela
man em i no bilong mi."

Ol manmeri i mas laikim Jisas moa yet
(Luk 12.51-53 na 14.26-27)

34 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i no ken ting mi kam
bilong mekim i dai olgeta pait
long graun. Mi no kam bilong
mekim i dai pait. Nogat. Mi
bringim bainat i kam.
35 Mi kam bilong mekim
pasin birua i kamap. Man
bai i birua long papa bilong
en, na pikinini meri bai i
birua long mama bilong en,
na maritmeri bai i birua long
mama bilong man bilong en.
36 Ol famili bilong man yet
bai i kamap birua bilong en.
37 "Man i laikim tumas
papa o mama bilong en, na i
no laikim mi moa yet, em i no
inap i stap pren bilong mi. Na
man i laikim tumas pikinini
man o pikinini meri bilong
en, na em i no laikim mi moa
yet, em i no inap i stap pren
bilong mi.
38 Na man i no karim diwai
kros bilong en na bihainim
mi, em i no inap i stap pren
bilong mi.*
39 Man i ting em i mekim
laip bilong em yet i kamap
gutpela, laip bilong en bai i
lus. Tasol man i ting long mi
na i lusim laip bilong en, em
bai i kisim laip tru."

Man i helpim ol lain bilong Krais bai i kisim gutpela pe
(Mak 9.41)

40 Jisas i tok moa olsem,
"Man i kisim yupela na i
mekim gut long yupela, em i
kisim mi na i mekim gut long
mi. Na man i kisim mi, em i
kisim God, em i bin salim mi
na mi kam.
41 Sapos wanpela man i
ting, 'Mi laik helpim profet,'
na em i kisim wanpela profet
i kam long haus na i lukautim

10:32: Lu 12.8, Ro 10.9-10, KTH 3.5 **10:33:** Mk 8.38, Lu 9.26, 2 Ti 2.12 **10:34:** Lu 12.49-53 **10:35:** Mai 7.6 **10:36:** Sng 41.9, 55.13 **10:37:** Lo 33.9, Lu 14.26 **10:38:** Mt 16.24, Mk 8.34, Lu 9.23, 17.33, Jo 12.25 * **10:38:** Taim ol Rom i laik kilim i dai ol man bilong ol arapela lain na ol wokboi nating i bin mekim ol pasin nogut, ol i save hangamapim ol long ol diwai kros. Na ol i save mekim man i laik i dai i karim diwai kros bilong em yet na i wokabaut i go long ples bilong sanapim diwai kros. Jisas i yusim dispela tok piksa bilong soim ol manmeri olsem, ol manmeri i stap disaipel tru bilong em, ol i mas i stap redi long i dai. **10:39:** Mt 16.25, Mk 8.35, Lu 9.24, 17.33, Jo 12.25 **10:40:** Mk 9.37, Lu 9.48, 10.16, Jo 13.20 **10:41:** 1 Kin 17.10, 2 Kin 4.8

em, orait God bai i givim dispela man ol wankain gutpela samting olsem ol profet i save kisim. Na man i ting, 'Mi laik helpim stretpela man,' na i kisim wanpela stretpela man i kam long haus na i lukautim em, dispela man bai i kisim ol wankain gutpela samting olsem ol stretpela man i save kisim.
42 Na man i ting, 'Mi laik helpim disaipel bilong Jisas,' na em i givim kap kol wara tasol long wanpela bilong ol dispela manmeri nating i stap long lain disaipel bilong mi, orait mi tok tru long yupela, pe bilong dispela man bai i no inap lus."

Jisas em i husat tru?

(Sapta 11.1—16.20)

11

Jon Bilong Baptais i salim ol disaipel i go long Jisas
(Luk 7.18-35)

1 Jisas i autim pinis dispela tok em i givim bilong skulim ol 12-pela disaipel bilong en, orait em i lusim dispela ples na i go long ol taun bilong dispela hap na i skulim ol manmeri na i autim tok bilong God long ol.

2 Jon i stap long kalabus, na taim em i harim tok long olgeta wok Krais i mekim, em i salim ol disaipel bilong en i go long Jisas. Em i tokim ol disaipel
3 long askim Jisas olsem, "Ating yu dispela man God i bin promis long salim i kam, o mipela i mas wetim narapela?"
4 Orait Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela go tokim Jon long olgeta samting yupela i harim na lukim.
5 Ol aipas ol i lukluk gen, na ol lek nogut ol i wokabaut. Skin bilong ol man i gat sik lepra, em i kamap klin, na ol yaupas i harim toktok. Ol man i dai pinis, ol i kirap gen, na ol rabisman i harim gutnius.*
6 Na ol man i lukim mi na bilip bilong ol i no pundaun, ol i ken amamas."
7 Ol disaipel bilong Jon i go pinis, orait Jisas i tokim ol manmeri long Jon olsem, "Taim yupela i bin i go long hap i no gat man, yupela i go bilong lukim wanem samting? Ating yupela i go bilong lukim win i sakim wanpela pitpit? Nogat. 8 Yupela i go bilong lukim wanem samting? Ating yupela i go bilong lukim wanpela man i putim ol gutpela gutpela klos? Nogat. Ol man i putim ol gutpela gutpela klos, ol i save stap long haus bilong ol king.
9 Tasol bilong wanem yupela i go? Bilong lukim wanpela profet, a? Em tasol. Na mi tokim yupela, dispela pro-

10:42: Mt 18.5-6, 25.40, Mk 9.41, Hi 6.10 **11:2:** Mt 14.3 **11:3:** Mal 3.1 * **11:5:** Bipo profet Aisaia i bin tok long dispela olkain samting bai i kamap long taim God i helpim ol Israel. Lukim Aisaia 35.1-7 na 61.1-4. **11:6:** Mt 13.57, 26.31 **11:7:** Mt 3.5 **11:9:** Lu 1.76

fet hia em i winim olgeta arapela profet.
10 Long dispela man tasol
buk bilong God i tok olsem,
'Harim. Bai mi salim wan-
pela man bilong autim tok
bilong mi, na em bai i go
paslain long yu. Na em bai i
redim rot bilong yu.'
11 Mi tok tru long yupela,
Jon Bilong Baptais em i
winim olgeta man i bin
kamap long graun. Tasol
man i stap liklik tru long
kingdom bilong heven, em i
winim Jon.
12 "Stat long taim Jon Bi-
long Baptais i autim tok na
i kam inap nau, ol strong-
pela man bilong pait i bin
wok strong long kisim king-
dom bilong heven, na ol i bin
mekim olkain pasin bilong
pait na givim planti hevi long
en.†
13 Olgeta profet, na buk bi-
long lo tu, ol i bin autim tok
bilong God inap long taim Jon
i kamap.
14 Na sapos yupela i laik
harim, orait harim. Buk bi-
long God i tok olsem profet
Elaija i mas i kam, em i tok
long Jon tasol.
15 Man i gat yau em i mas
harim dispela tok.
16 "Sapos mi laik tokaut
long pasin bilong ol man-
meri bilong dispela taim, bai
mi mekim wanem kain tok
piksa? Ol i olsem ol pikinini
i sindaun i stap long ol ples
bung na i singaut long ol ara-
pela pikinini olsem,
17 'Mipela i winim mambu
bilong yupela i ken singsing,
tasol yupela i no laik sings-
sing. Na mipela i mekim sings-
sing sori, tasol yupela i no laik
sori na krai.' "
18 Na Jisas i tok moa olsem,
"Jon i kam, na em i no save
kaikai planti na em i no save
dring wain. Na ol i tok, 'Spirit
nogut i stap long en.'
19 Na Pikinini Bilong Man
i kam, na em i kaikai na i
dring, na ol i tok, 'Lukim,
em i man bilong kaikai planti
tumas, na em i man bilong
dring planti wain tumas. Em
i pren bilong ol man bilong
kisim takis na bilong ol man
bilong mekim sin.' Ol i save
tok olsem, tasol ol wok bilong
God i soim olsem save bilong
en em i samting tru."

Sori tumas long ol manmeri
i no tanim bel
(Luk 10.13-15)

20 Long sampela taun Jisas
i wokim planti mirakel, tasol
ol i no tanim bel. Olsem
na long dispela taim Jisas i
krosim ol manmeri bilong ol
dispela taun.
21 Em i tok olsem, "Sori
tumas, yupela ol manmeri
bilong taun Korasin. Sori

11:10: Mal 3.1, Mk 1.2, Jo 3.28 **11:12:** Lu 16.16 † **11:12:** Tok Grik i no klia tumas long dispela lain. Sampela man i ting Jisas i tok long ol sampela lain i bilip olsem ol i mas pait na rausim ol Rom, na long dispela pasin ol bai i redim rot bilong God i ken mekim kingdom bilong en i kamap long graun. **11:14:** Mal 4.5, Mt 17.10-13, Mk 9.11-13 **11:18:** Mt 3.4 **11:19:** Mt 9.10-14, Lu 7.35 **11:21:** Ais 23.1-18, Ese 26.1—28.26, Jol 3.4-8, Amo 1.9-10, Jna 3.6, Sek 9.2-4

tumas, yupela ol Betsaida.
Sapos wanpela man i bin i
go long taun Tair na Saidon
na wokim ol mirakel olsem
mi bin wokim namel long yu-
pela, orait longtaim ol Tair na
Saidon ol inap tanim bel na
pasim ol klos bilong sori na
sindaun long sit bilong paia,
bilong soim ol i sori tru long
ol sin ol i bin mekim.
22 Olsem na mi tokim yu-
pela, long de God i makim bi-
long kotim ol manmeri, hevi
i kamap long yupela bai i
winim tru hevi i kamap long
ol Tair na Saidon.
23 Na yupela ol Kaperneam,
ating ol bai i litimapim
yupela i go antap tru long
heven, a? Nogat tru. Yupela
bai i go daunbilo tru long
ples bilong ol man i dai pinis.
Sapos wanpela man i bin i go
long taun Sodom na wokim ol
mirakel olsem mi bin wokim
namel long yupela, orait
Sodom bai i stap yet.
24 Olsem na mi tokim yu-
pela, long de God i makim bi-
long kotim ol manmeri, hevi
i kamap long yupela bai i
winim tru hevi i kamap long
ol Sodom."

Yupela kam long mi na kisim malolo
(Luk 10.21-22)

25 Long dispela taim Jisas i
tok olsem, "Papa, yu Bikpela
bilong heven na bilong
graun, mi tenkyu long yu,
long wanem, yu bin haitim ol
dispela samting long ol man
i gat gutpela tingting na save,
na yu bin soim long ol man
i stap olsem ol liklik pikinini
tasol.
26 Yes, Papa, yu bin bi-
hainim laik bilong yu tasol na
mekim olsem."
27 Na Jisas i tok moa olsem,
"Papa bilong mi em i putim
pinis olgeta samting long han
bilong mi. Na i no gat wan-
pela man i save long Pikinini.
Papa wanpela tasol em i save.
Na i no gat wanpela man i
save long Papa. Pikinini tasol
wantaim ol man Pikinini yet
i soim Papa long ol, ol tasol i
save long Papa.

28 "Yupela ol man i save
hatwok tru na i karim ol
bikpela hevi, yupela olgeta
kam long mi na bai mi givim
malolo long yupela.
29 Yupela kisim save long
mi na aninit long tok bilong
mi, olsem yupela i kisim
plang ol i save putim long nek
bilong ol bulmakau bilong
ol i ken pulim ol samting.
Yupela kisim save long mi,
long wanem, mi save mekim
pasin isi long ol man na mi
save daunim mi yet. Na bai ol
samting i no ken givim hevi
long yupela na bai yupela i
kisim malolo.
30 Dispela plang mi putim
long nek bilong yupela, em i
isi long karim, na samting mi
givim yupela bilong karim,
em i no hevi."

11:23: Stt 19.24-28, Ais 14.13-15 **11:24:** Mt 10.15, Lu 10.12 **11:25:** 1 Ko 1.26-29 **11:27:** Mt 28.18, Jo 1.18, 3.35, 10.15, 17.2, Fl 2.9 **11:28:** Jer 31.25 **11:29:** Jer 6.16, Sek 9.9, Jo 13.15, Fl 2.5, 1 Jo 2.6 **11:30:** 1 Jo 5.3

12

Jisas i tok long pasin bilong tambuim wok long de Sabat
(Mak 2.23-28 na Luk 6.1-5)

1 Bihain, long wanpela de Sabat Jisas i wokabaut namel long ol gaden wit. Na ol disaipel bilong en i hangre, na ol i wok long kisim ol pikinini bilong wit, na ol i kaikai.

2 Ol Farisi i lukim, na ol i tokim Jisas olsem, "Lukim, dispela pasin ol disaipel bilong yu i mekim, em i tambu long mekim long de Sabat."*

3 Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Ating yupela i no bin ritim dispela stori long samting Devit i bin mekim bipo? Mi tok long dispela taim em wantaim ol lain bilong en ol i stap hangre

4 na Devit i go insait long haus bilong God na kisim dispela bret ol i save putim i stap long pes bilong God, na em wantaim ol lain bilong en i kaikai. Dispela bret em i tambu long ol. Ol pris tasol inap long kaikai.

5 Na ating yupela i no bin ritim tu dispela tok i stap long buk bilong lo, em i tok long ol pris i save mekim wok long tempel ol i mas mekim wok long de Sabat? Ol i save kalapim lo bilong de Sabat, tasol ol i no gat asua.

6 Orait mi tokim yupela, samting i stap hia, em i winim tempel.

7 Tasol sapos yupela i bin save gut long as bilong dispela tok i stap long buk bilong God, 'Mi no laikim ol ofa nating yupela i save mekim. Mi laikim tumas bai yupela i mekim gutpela pasin long ol arapela,' orait bai yupela i no inap putim hevi long ol man i no gat asua.

8 Long wanem, Pikinini Bilong Man em i bosim de Sabat."

Long de Sabat Jisas i mekim orait man i gat han nogut
(Mak 3.1-6 na Luk 6.6-11)

9 Jisas i lusim dispela hap na em i go kamap long wanpela taun na em i go insait long haus lotu bilong ol.

10 Na wanpela man i stap, wanpela han bilong en i dai pinis. Sampela man i laik kotim Jisas, olsem na ol i askim em, "Ating yumi ken mekim orait ol sikman long de Sabat, o nogat?"

11 Na Jisas i tokim ol olsem, "Sapos wanpela man namel long yupela em i gat wanpela sipsip, na dispela sipsip i pundaun long wanpela hul long de Sabat, orait yupela i save, dispela man bai i holim sipsip na pulim i kam antap.

12:1: Lo 23.25, Mk 2.23-28, Lu 6.1-5 **12:2:** Kis 20.10, Mt 12.10, Lu 13.14, Jo 5.10, 7.23 * **12:2:** Lo bilong ol Juda i tambuim ol long mekim wok long de Sabat. Wanpela kain wok lo i tambuim ol long mekim, em long bungim kaikai i mau. Lukim Kisim Bek 34.21. Ol Farisi i tok, ol disaipel i brukim dispela lo. **12:3:** 1 Sml 21.1-6 **12:4:** Wkp 24.9 **12:5:** Nam 28.9-10 **12:6:** Mt 12.41-42, Lu 11.31-32 **12:7:** Hos 6.6, Mt 9.13 **12:10:** Lu 14.3 **12:11:** Kis 23.4-5, Lo 22.4, Lu 14.5

12 Tasol man em i winim
tru sipsip. Olsem na em i
orait long yumi mekim gut-
pela pasin long de Sabat."
13 Na em i tokim dispela
man olsem, "Stretim han bi-
long yu." Na man i stretim
han, na han i kamap gutpela
gen, olsem arapela han.
14 Tasol ol Farisi i kirap na
lusim haus na i go bung na
wokim toktok bilong painim
rot long kilim Jisas i dai.†

*Jisas em i wokman tru bi-
long God*

15 Jisas i save long samting
ol Farisi i laik mekim long em,
olsem na em i lusim dispela
taun na i go. Na planti man-
meri i bihainim em, na em i
mekim orait olgeta manmeri
i gat sik.
16 Na Jisas i tambuim ol
long ol i no ken autim tok bi-
long em long ol arapela man-
meri.
17 Long dispela pasin, Jisas
inapim wanpela tok God i bin
mekim long maus bilong pro-
fet Aisaia. Em i bin tok olsem,
18 "Dispela em i wokman
bilong mi. Mi yet mi bin
makim em. Mi laikim em
tumas, na bel bilong mi em
i amamas moa yet long em.
Bai mi putim Spirit bilong mi
long em, na em bai i autim tok
bilong stretpela pasin long
olgeta lain manmeri bilong
graun.
19 Em bai i no mekim tok
kros na singaut bikmaus. Ol
manmeri bai i no harim em i
toktok long ol rot.
20 Pitpit i no gat strong na i
laik bruk, em bai i no brukim
olgeta. Na em bai i no mekim
i dai lam i no lait gut. Em bai
i wok i stap, inap em i mekim
stretpela pasin i win tru.
21 Na ol manmeri bilong ol
arapela lain bai ol i bilip long
em na wetim em i helpim ol."

*Ol i tok Jisas i wok wan-
taim Belsebul
(Mak 3.20-30 na Luk 11.14-
23 na 12.10)*

22 Long dispela taim ol
i kisim wanpela man i gat
spirit nogut i stap long em na
bringim em i kam long Jisas.
Dispela man i aipas na maus-
pas. Na Jisas i mekim em i
orait, na dispela mauspas i
toktok na i lukluk.
23 Na olgeta manmeri i ki-
rap nogut na i tok, "Ating dis-
pela man em i Pikinini Bilong
Devit, a?"‡
24 Tasol ol Farisi i harim
dispela tok, na ol i tok olsem,
"Dispela man i save rausim
ol spirit nogut long strong bi-
long Belsebul tasol, em het-
man bilong ol spirit nogut."§
25 Tasol Jisas i save long
tingting bilong ol, na em i

12:14: Mt 26.4, 27.1, Mk 3.6, Lu 6.11, Jo 7.1, 7.19, 11.53 † **12:14:** Ol Farisi i ting, pasin bilong oraitim sikman em i olsem wok, olsem na em i tambu long ol man i mekim dispela pasin long de Sabat. Tasol Jisas i save oraitim ol sikman long de Sabat, na dispela i mekim ol Farisi i bel nogut long em. Olsem na ol i painim rot bilong kilim Jisas i dai. Lukim Luk 13.14 na Jon 5.16-18. **12:15:** Mk 3.7-10 **12:16:** Mt 8.4, Mk 3.12 **12:18:** Ais 42.1-4, Mt 3.17, 17.5 **12:22:** Mt 9.32-33 ‡ **12:23:** Lukim tok i stap long Matyu 9.27. **12:24:** Mt 9.34, 10.25, Mk 3.22, Lu 11.15 § **12:24:** Belsebul em narapela nem bilong Satan. **12:25:** Mt 9.4, Jo 2.25, KTH 2.23

tokim ol olsem, “Sapos ol man bilong wanpela kantri i bruk tupela lain na ol i pait, orait dispela kantri bai i bagarap. Na sapos ol man bilong wanpela taun o wanpela haus ol i bruk tupela lain na ol i pait, dispela taun o haus bai i no inap i stap strong.

26 Olsem tasol, sapos Satan i rausim Satan, yumi save lain bilong en i bruk pinis. Olsem wanem bai em i gat strong bilong bosim ol samting?

27 Na sapos em i tru Belsebul i save helpim mi na mi rausim ol spirit nogut, orait husat i save helpim ol lain bilong yupela, na ol i rausim ol spirit nogut? Ol lain bilong yupela yet bai i soim yupela olsem dispela tok bilong yupela em i no stret.

28 Tasol sapos Spirit bilong God i helpim mi na mi rausim ol spirit nogut, orait yupela i ken save, kingdom bilong God i kam pinis long yupela.

29 “Olsem wanem na wanpela man em inap i go insait long haus bilong wanpela strongpela man na kisim ol samting bilong en? Em i mas pasim dispela strongpela man long baklain pastaim. Sapos em i mekim olsem, orait nau bai em inap kisim ol samting i stap long haus bilong dispela man.

30 “Man i no pren bilong mi, em i save birua long mi. Na man i no helpim mi long bungim ol manmeri, em i save ranim ol i go nabaut.

31 “Olsem na mi tokim yupela, God bai i lusim olgeta sin na olgeta tok nogut ol manmeri i mekim. Tasol man i mekim tok nogut long Holi Spirit, God bai i no inap lusim sin bilong dispela man.

32 Man i mekim tok nogut long Pikinini Bilong Man, God bai i lusim dispela sin bilong em. Tasol man i mekim tok nogut long Holi Spirit, God bai i no lusim dispela sin bilong em nau na long taim bihain tu.”

Diwai nogut i save karim kaikai nogut
(Luk 6.43-45)

33 Jisas i tok moa olsem, “Sapos diwai i gutpela, orait kaikai bilong en tu bai i gutpela. Na sapos diwai i nogut, orait kaikai bilong en tu bai i nogut. Ol man i save lukim kaikai pastaim, na ol i save, diwai em i gutpela o em i nogut.

34 Yupela man nogut, yupela i olsem ol snek nogut. Olsem wanem na yupela inap mekim gutpela tok? Man em i save autim kain tingting i pulap long bel bilong en.

35 Gutpela man i gat planti gutpela tingting i stap long bel bilong en. Olsem na em

---

12:28: Dan 2.44, 7.14, Lu 1.33, 17.20-21, Ap 10.38, 1 Jo 3.8 **12:29:** Ais 49.24, Lu 11.21-23, 1 Jo 4.4 **12:30:** Mk 9.40, Lu 9.50, 11.23 **12:31:** Mk 3.28-29, Lu 12.10, Ap 7.51, 1 Ti 1.13, Hi 6.4-6, 10.26, 1 Jo 5.16 **12:32:** Mt 11.19, Lu 12.10, Jo 7.12, 7.52, 1 Ti 1.13 **12:33:** Mt 7.16-20, Lu 6.44 **12:34:** Mt 3.7, 15.18, 23.22, Lu 3.7, 6.45

i save mekim gutpela pasin.
Man nogut em i gat planti
tingting nogut i stap long bel
bilong en. Olsem na em i save
mekim pasin nogut.
36 "Tasol mi tokim yupela,
long de God i makim bilong
kotim ol manmeri, em bai
i tingting long olgeta toktok
nabaut ol manmeri i bin
mekim na em bai i skelim ol.
37 Long tok bilong yu yet
God bai i kolim yu stretpela
man. Na long tok bilong yu
yet em bai i kolim yu man
nogut."

Sampela man i askim Jisas long wokim mirakel
(Mak 8.11-12 na Luk 11.29-32)

38 Orait sampela saveman
bilong lo na sampela Farisi
i tokim Jisas olsem, "Tisa,
mipela i laik bai yu wokim
wanpela mirakel olsem mak
bilong soim mipela olsem yu
mekim wok bilong God."
39 Tasol em i bekim tok bi-
long ol olsem, "Ol manmeri
bilong dispela taim ol i lain
manmeri nogut na ol i no
save bel tru long God. Oltaim
ol i save singaut long lukim
mak. Tasol ol bai i no inap
lukim wanpela mak. Nogat.
Wanpela mak tasol bai ol i
lukim, em mak bilong profet
Jona.
40 Jona i bin i stap tripela
san na tripela nait insait long
bel bilong bikpela pis, na
olsem tasol Pikinini Bilong
Man bai i stap tripela san
na tripela nait insait long
graun.*
41 Long de God i makim
bilong kotim ol manmeri,
ol man bilong Ninive bai
i sanap long kot na tokaut
long pasin nogut bilong ol
manmeri bilong dispela taim
nau. Long wanem, ol Ninive
i bin harim tok Jona i autim,
na ol i tanim bel. Tasol i gat
wanpela man i stap namel
long yupela, em i winim tru
Jona.
42 Taim God i kotim ol
manmeri, kwin bilong hap
bilong saut bai i sanap long
kot na tokaut long pasin
nogut bilong ol manmeri
bilong dispela taim nau.
Long wanem, dispela kwin
i bin i stap long arere tru
bilong graun, tasol em i
kam bilong harim Solomon
i autim gutpela save bilong
em. Tasol i gat wanpela man
i stap hia, em i winim tru
Solomon."

Spirit nogut i kam bek gen
(Luk 11.24-26)

43 Jisas i tok moa olsem,
"Sapos spirit nogut i lusim pi-
nis wanpela man, orait spirit
i save go nabaut long ples
drai, bilong painim wanpela
hap em i ken malolo long en.
Tasol em bai i no lukim wan-
pela gutpela hap,

12:38: Mt 16.1, Mk 8.11, Lu 11.16, Jo 6.30, 1 Ko 1.22 **12:39:** Mt 16.4, Mk 8.12, Lu 11.29-32 * **12:40:** Lukim Jona 1.17. Buk bilong profet Jona i stori tu long Jona i go autim tok bilong God long ol manmeri bilong biktaun Ninive, na ol i harim tok bilong en na i tanim bel. Lukim Jona 3.5. **12:41:** Jna 3.5 **12:42:** 1 Kin 10.1-10, 2 Sto 9.1-12, Mt 12.6 **12:43:** Jop 1.7, Lu 11.24, 1 Pi 5.8

44 na em bai i tok olsem,
‘Bai mi go bek long dispela
haus bipo mi stap long en.’
Na em bai i go na lukim dis-
pela haus i stap nating, na ol i
brumim na bilasim pinis.
45 Olsem na em bai i go
kisim 7-pela arapela spirit ol i
winim em long mekim pasin
nogut. Na ol bai i go in-
sait na stap long dispela haus.
Pastaim dispela man i stap
nogut, tasol nau em bai i
stap nogut moa yet. Wankain
pasin tasol bai i kamap long
ol manmeri nogut bilong dis-
pela taim.”

Husat em i mama na brata bilong Jisas?
(Mak 3.31-35 na Luk 8.19-21)

46 Jisas i givim toktok yet
long ol manmeri, na mama
wantaim ol brata bilong en ol
i kam sanap ausait. Ol i laik
toktok wantaim em.
47 † Na wanpela man i
tokim em, “Harim. Mama
bilong yu wantaim ol brata
bilong yu ol i sanap ausait,
na ol i laik toktok wantaim
yu.”*
48 Tasol Jisas i bekim tok
bilong dispela man olsem,
“Husat em i mama bilong mi?
Na husat em i brata bilong
mi?”
49 Na em i makim ol dis-
aipel bilong en long han na i
tok, “Lukim mama bilong mi
wantaim ol brata bilong mi.
50 Long wanem, man o
meri i save bihainim laik bi-
long Papa bilong mi i stap
long heven, em i brata na
susa na mama bilong mi.”

13

Jisas i tok piksa long man i tromoi pikinini wit long gaden
(Mak 4.1-9 na Luk 8.4-8)

1 Long dispela de yet Jisas
i lusim haus na i go ausait.
Na em i sindaun long arere
bilong raunwara.
2 Na planti lain manmeri
tru i kam long em. Olsem
na em i kalap long wanpela
bot na i sindaun, na olgeta
manmeri i sanap i stap long
nambis.
3 Na Jisas i mekim planti
tok piksa long ol.* Em i
tok olsem, “Harim. Wanpela
man i go tromoi pikinini wit
long gaden.
4 Em i wok long tromoi i
go, na sampela pikinini wit i
pundaun long rot, na ol pisin
i kam kaikai.
5 Na sampela pikinini wit i
pundaun long hap graun i gat
ston, na i no gat planti graun
long en. Graun i no daun tu-
mas, olsem na ol dispela wit i
kamap kwik.

12:45: Hi 6.4, 2 Pi 2.20-22 **12:46:** Mt 13.55, Mk 3.31, Jo 2.12, Ap 1.14 † **12:47:** Sampela saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Matyu yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain, bilong mekim tok i kamap wankain olsem Mak 3.32 na Luk 8.20. **12:50:** Jo 15.14, Ro 8.29, Ga 5.6, 6.15, Kl 3.11, Hi 2.11 **13:2:** Lu 5.1-3 * **13:3:** Dispela em i namba 3 bilong ol 5-pela longpela toktok Jisas i autim long buk Matyu. Dispela toktok i stap long 13.3-52, na em i gat planti tok piksa long pasin bilong kingdom bilong heven.

6 Tasol taim san i kam antap em i kukim dispela wit.
Na wit i no gat rop, olsem na
em i drai olgeta, na i dai.
7 Na sampela pikinini wit i
pundaun namel long ol rop i
gat nil. Na ol rop i gat nil i
kamap na i karamapim wit.
8 Tasol sampela pikinini
wit i pundaun long gutpela
graun, na i karim kaikai.
Sampela i karim 100, na
sampela i karim 60, na
sampela i karim 30.
9 Man i gat yau em i mas
harim dispela tok."

Jisas i gat wanem tingting na em i autim tok long ol tok piksa

(Mak 4.10-12 na Luk 8.9-10)

10 Bihain ol disaipel i
kam long Jisas na askim em
olsem, "Bilong wanem yu
save mekim tok piksa long ol
manmeri?"
11 Na Jisas i bekim tok
olsem, "God i larim yupela i
save pinis long as bilong tok
hait bilong kingdom bilong
heven. Tasol em i no soim
long ol dispela manmeri.
12 Sapos wanpela man i
gat sampela samting pinis,
orait God bai i givim sampela
moa long em, na bai em i gat
planti. Tasol sapos man i no
gat ol samting, orait God bai i
rausim ol liklik samting em i
holim pinis.
13 Long dispela as tasol mi
save mekim tok piksa long ol.
Ai bilong ol i lukluk, tasol ol
i no lukim wanpela samting.
Ol i putim yau, tasol ol i no
harim tok na kisim save.
14 Long dispela ol man-
meri, wanpela tok bilong
profet Aisaia em i kamap
tru. Em i bin tok olsem, 'Bai
yupela i harim tok planti
taim, tasol bai yupela i no
save long as bilong en. Bai
yupela i lukluk planti taim,
tasol bai yupela i no luksave
long wanpela samting.
15 Bel bilong dispela lain
manmeri i pas pinis, na yau
bilong ol i les long harim tok-
tok, na ol i pasim pinis ai bi-
long ol, nogut ai bilong ol i
lukim wanpela samting, na
yau bilong ol i harim tok, na
bel bilong ol i save long as
bilong tok, na ol i tanim bel
na kam bek long mi na mi
mekim ol i kamap orait gen.'
16 "Tasol yupela i ken ama-
mas. Ai bilong yupela i save
lukim ol samting. Na yau bi-
long yupela i save harim tok.
17 Mi tok tru long yupela,
bipo planti profet na planti
stretpela man ol i gat bikpela
laik long lukim ol samting
nau yupela i lukim, tasol
ol i no bin lukim. Na ol i
gat bikpela laik long harim
dispela ol tok yupela i save
harim, tasol ol i no bin
harim."

As bilong tok piksa bilong pikinini wit

(Mak 4.13-20 na Luk 8.11-15)

13:12: Mt 25.29, Mk 4.25, Lu 8.18, 19.26 **13:13:** Lo 29.4 **13:14:** Mk 4.12, Jo 12.40, Ap 28.26-27 **13:14:** Ais 6.9-10 **13:15:** Hi 5.11 **13:16:** Lu 10.23-24 **13:17:** Jo 8.56, Hi 11.13, 1 Pi 1.10-12

18 Jisas i tok moa olsem,
"Nau yupela harim as bilong
tok piksa bilong man i tromoi
pikinini wit long gaden.
19 Ol man i harim gutnius
bilong kingdom bilong heven
na i no save long as bilong en,
ol i olsem dispela pikinini wit
i pundaun long rot, na Satan i
save kam long ol na kwiktaim
em i rausim dispela tok God i
bin planim long bel bilong ol.
20 Na ol pikinini wit i pun-
daun long graun i gat ston,
em i olsem man i harim tok
na i kisim kwiktaim na i ama-
mas long en.
21 Tasol em i no gat rop bi-
long en, na em i save stap
liklik taim tasol. Taim ol man
i laik daunim tok bilong God
ol i givim hevi long dispela
man na mekim nogut long
em, orait bilip bilong en i
save bagarap kwiktaim.
22 Na ol pikinini wit i pun-
daun namel long ol rop i gat
nil, em i olsem man i harim
tok, tasol em i tingting planti
long ol samting bilong graun,
na em i wari long bungim
planti mani. Ol dispela samt-
ing i karamapim tok bilong
God, na em i no karim kaikai.
23 Tasol ol dispela pikinini
wit i pundaun long gutpela
graun, em i olsem man i
harim tok na i save gut as
bilong en. Em i save karim
kaikai, inap 100 o 60 o 30."

Tok piksa bilong gras nogut
i kamap long gaden

24 Jisas i givim narapela tok
piksa long ol olsem, "King-
dom bilong heven em i olsem
wanpela man i tromoi ol gut-
pela pikinini wit long gaden
bilong en.
25 Tasol taim ol manmeri
i slip, birua bilong dispela
man i kam, na em i tromoi
ol pikinini bilong gras nogut
namel long wit, na em i go.
26 Bihain dispela wit i
kamap na i laik karim kaikai,
na ol i lukim gras nogut i stap
wantaim.
27 Orait na ol wokboi i go
long papa bilong gaden na ol
i tokim em olsem, 'Bikman,
mipela i ting yu bin tromoi
ol gutpela pikinini wit tasol
long gaden bilong yu. Olsem
wanem na dispela gras nogut
i kamap?'
28 "Na em i tokim ol, 'Wan-
pela birua i bin mekim dis-
pela pasin.' Na ol wokboi i
askim em, 'Yu laik bai mipela
i go kamautim na bungim
dispela gras nogut?'
29 Tasol em i tokim ol
olsem, 'Nogat. Nogut yupela
i wok long kamautim gras
nogut na yupela i kamautim
wit wantaim.
30 Mobeta yupela i larim
tupela i kamap wantaim,
inap long taim bilong kisim
kaikai. Na long taim bilong
kisim kaikai bai mi tokim ol
man i mekim dispela wok
olsem, "Yupela bungim gras
nogut pastaim, na pasim long
mekpas bilong kukim long
paia. Tasol yupela bungim
wit na putim i stap long haus

13:22: Mt 6.19-34, Lu 12.16-21, 1 Ti 6.9-10, 6.17 **13:30:** Mt 3.12

kaikai bilong mi.” ’

Tok piksa bilong pikinini mastet
(Mak 4.30-32 na Luk 13.18-19)

31 Jisas i givim narapela tok
piksa long ol olsem, “King-
dom bilong heven em i olsem
pikinini bilong dispela kain
sayor ol i kolim mastet. Wan-
pela man i kisim pikinini bi-
long mastet na i planim long
gaden bilong en.
32 Pikinini bilong mastet
em i no olsem ol arapela
pikinini kaikai. Nogat. Em
i liklik tru. Tasol taim em i
kamap bikpela, em i winim
olgeta kain sayor long gaden.
Em i kamap olsem diwai, na
ol pisin i save kam wokim
haus bilong ol long ol han bi-
long en.”

Tok piksa bilong yis
(Luk 13.20-21)

33 Jisas i autim narapela tok
piksa long ol olsem, “King-
dom bilong heven em i olsem
yis. Wanpela meri i kisim
dispela yis na i tanim wan-
taim bikpela dram plaua. Na
bihain dispela plaua olgeta i
solap.”

Jisas i autim tok
long ol tok piksa tasol
(Mak 4.33-34)

34 Dispela olgeta tok Jisas i
mekim long ol manmeri em i
mekim long ol tok piksa. Em
i no autim klia wanpela tok
long ol. Nogat. Em i autim
long tok piksa tasol.
35 Na long dispela pasin em
inapim dispela tok wanpela
profet i bin autim bipo. Pro-
fet i bin tok olsem,
“Mi bai mekim ol tok piksa
long yupela
Mi bai stori long ol kain kain
samting
i stap hait long bipo tru,
taim graun i kamap
i kam inap nau.”

As bilong tok piksa bilong gras nogut

36 Jisas i lusim ol manmeri
na i go insait long haus. Na
ol disaipel bilong en ol i kam
long em na i tok, “Inap yu
tokim mipela long as bilong
dispela tok piksa bilong gras
nogut i kamap long gaden?”
37 Na Jisas i bekim tok
olsem long ol, “Man i tromoi
gutpela pikinini wit, em i
Pikinini Bilong Man.
38 Na gaden em i dispela
graun. Na ol gutpela pikinini
wit, em ol manmeri bilong
kingdom bilong heven. Na
gras nogut, em ol manmeri
bilong Satan.
39 Dispela birua i tromoi
pikinini bilong gras nogut,
em Satan. Taim bilong kisim
kaikai, em las de bilong dis-
pela graun. Ol wokman em ol
ensel tasol.
40 Ol man i save bungim
gras nogut na kukim long
paia, olsem tasol bai ol i
mekim long las de bilong dis-
pela graun.
41 Pikinini Bilong Man bai
i salim ol ensel bilong en, na
ol bai i rausim long kingdom

13:35: Sng 78.2 **13:38:** 1 Ko 3.9 **13:40:** Mt 7.16, Jo 15.6 **13:41:** Mt 24.31, 25.31-46, Mk 13.27

bilong heven olgeta samting
i save bagarapim bilip bilong
man, wantaim olgeta man i
save mekim pasin nogut.
42 Na ol bai i tromoi ol i go
long bikpela paia. Long dis-
pela paia ol bai i krai nogut
na skrapim tit bilong ol.
43 Long dispela taim ol
stretpela manmeri bai i lait
olsem san, insait long king-
dom bilong Papa bilong ol.
Man i gat yau em i mas harim
dispela tok."

Tok piksa bilong bokis mani i hait i stap long graun

44 Jisas i tok moa olsem,
"Kingdom bilong heven em
i olsem wanpela bokis mani
ol i bin haitim long wanpela
gaden. Wanpela man i lukim,
na em i haitim gen. Em i
amamas tru, na em i go salim
olgeta samting bilong en na i
go baim dispela gaden."

Tok piksa bilong bis i dia tumas

45 Jisas i tok moa olsem,
"Orait narapela tok piksa
i olsem. Kingdom bilong
heven em i olsem wanpela
bisnisman i wok long painim
ol naispela naispela bis.
46 Na taim em i lukim wan-
pela bis i gutpela tru, orait
em i go salim olgeta samting
bilong en na i go baim dispela
gutpela bis."

Tok piksa bilong umben

47 Jisas i tok moa olsem,
"Narapela tok piksa i olsem.
Kingdom bilong heven em i
olsem wanpela umben ol i
tromoi i go daun long raun-
wara, na i kisim ol kain kain
pis.
48 Umben i pulap, orait ol i
pulim i kam sua. Na ol i sin-
daun na bungim ol gutpela
gutpela pis long sampela dis.
Tasol ol pis nogut ol i tromoi.
49 Long las de bilong dis-
pela graun bai i olsem tasol.
Ol ensel bai i kam na kisim ol
man nogut i stap namel long
ol stretpela man.
50 Na ol bai i tromoi ol i go
long bikpela paia. Long dis-
pela paia ol bai i krai nogut
na skrapim tit bilong ol."
51 Na Jisas i askim ol dis-
aipel olsem, "Ating yupela i
save as bilong dispela olgeta
tok?" Na ol i tokim em, "Yes."
52 Orait em i tokim ol olsem,
"Olsem na olgeta saveman bi-
long lo ol i save pinis long
as bilong tok bilong kingdom
bilong heven, ol i olsem papa
bilong wanpela bikpela haus.
Em i go insait long wanpela
rum olkain gutpela samting
bilong en i pulap i stap long
en, na em i kisim ol nupela
samting na ol olpela samting
wantaim, na bringim i kam
ausait."

Ol Nasaret i givim baksait long Jisas

(Mak 6.1-6 na Luk 4.16-30)

53 Jisas i autim pinis ol
dispela tok piksa, orait em i
lusim dispela ples

13:42: Mt 8.12 **13:43:** Dan 12.3, 1 Ko 15.42, 15.53, 15.58 **13:44:** Ais 55.1, Mt 19.29, Lu 14.33, Fl 3.7-8, KTH 3.18 **13:46:** Snd 2.4, 3.14-15, 8.10, 8.19 **13:47:** Mt 22.9-10 **13:49:** Mt 25.32 **13:50:** Mt 13.42, Lu 13.28 **13:53:** Mt 7.28

54 na em i go long as ples bi-
long en. Na em i go long haus
lotu bilong ol na i givim tok
bilong God long ol manmeri.
Ol i harim tok bilong en na ol i
kirap nogut na i tok, “Dispela
man em i kisim dispela save
we? Na olsem wanem em
inap wokim ol mirakel?
55 Yumi save, dispela man
em i pikinini bilong wanpela
kamda, na Maria em i mama
bilong en. Na Jems na Josep
na Saimon na Judas, ol i brata
bilong en.
56 Na olgeta susa bilong
en, ol i stap wantaim yumi.
Olsem wanem na em inap
mekim ol dispela samting?”
57 Ol i tok olsem na ol i bel
nogut long em. Tasol Jisas i
tokim ol olsem, “Profet i gat
nem long olgeta ples. Tasol
long as ples bilong en na long
haus bilong en stret em i no
gat nem.”
58 Na em i no wokim planti
mirakel long dispela ples,
long wanem, ol i no bilip long
em.

14

Herot i ting Jisas em i Jon Bilong Baptais
(Mak 6.14-29 na Luk 3.19-20 na 9.7-9)

1 Long dispela taim namba
wan gavman Herot* i harim
stori bilong ol samting Jisas i
mekim,
2 na em i tokim ol wok-
man bilong en olsem, “Dis-
pela man em Jon Bilong Bap-
tais tasol. Em i kirap bek long
matmat. Olsem na em i gat
strong bilong wokim ol dis-
pela mirakel.”
3-4 Bipo Herot i bin maritim
Herodias, em meri bilong
Filip, brata bilong Herot. Na
Jon i bin tokim Herot olsem,
“Yu kisim dispela meri, em i
no stret.” Olsem na Herot i
bin holimpas Jon na pasim
em long sen na putim em
long kalabus.
5 Na Herot i laik kilim Jon
i dai, tasol em i pret long ol
manmeri, long wanem, ol i
ting Jon em i profet.
6 Wanpela de sampela man
i kam kaikai wantaim Herot,
bilong tingim de mama i
karim em. Na long dispela
taim pikinini meri bilong
Herodias i kam danis namel
long ol. Na Herot i laikim
tumas danis bilong en.
7 Olsem na Herot i mekim
promis long em olsem, “Tru
antap, wanem samting yu
askim long mi, em bai mi
givim yu.”
8 Orait Herodias, mama bi-
long dispela meri, em i givim
tingting long em, na meri i
tokim Herot olsem, “Mi laik
bai yu putim het bilong Jon
Bilong Baptais long wanpela
plet, na karim i kam givim
long mi.”

13:54: Mt 2.23, Mk 6.1, Lu 4.16, 4.22, Jo 7.15 **13:55:** Jo 6.42 **13:57:** Mt 11.6, Mk 6.3-4, Lu 4.24, Jo 4.44 **13:58:** Mk 6.5-6 * **14:1:** Dispela Herot i gat narapela nem, Antipas, na em i bosim distrik Galili. Em i pikinini bilong King Herot i bin i stap king long taim Maria i karim Jisas. Lukim Matyu 2. **14:3-4:** Wkp 18.16, 20.21, Mt 11.2, Lu 3.19-20 **14:5:** Mt 21.26, Lu 20.6

9 King i harim dispela tok,
na bel bilong en i hevi. Tasol
em i ting long strongpela
promis em i bin mekim, na
em i no laik kisim sem long
ai bilong ol man i sindaun
kaikai wantaim em. Olsem
na em i tokim ol soldia long
mekim olsem meri i bin tok.
10 Em i salim wanpela man
i go long haus kalabus bilong
tokim ol soldia long katim
nek bilong Jon.
11 Na ol i bringim het bilong
en long wanpela plet, na ol i
givim long dispela yangpela
meri. Na em i bringim i go
long mama bilong en.
12 Na ol disaipel bilong Jon
i kam kisim bodi bilong en
na karim i go planim. Ol i
planim pinis, na ol i go tokim
Jisas.

Jisas i givim kaikai long 5,000 man
(Mak 6.31-44 na Luk 9.10-17 na Jon 6.1-13)

13 Jisas i harim tok long ol
i bin kilim Jon i dai, na em i
lusim dispela ples na i kisim
bot i go long wanpela hap i
no gat man. Em wantaim ol
disaipel tasol i go. Tasol ol
planti lain manmeri i harim
tok long Jisas i bin i go, na ol
i lusim ol taun, na ol i wok-
abaut i go painim em.
14 Olsem na taim Jisas i go
sua em i lukim bikpela lain
manmeri i stap. Na em i sori
long ol, na i mekim orait ol
sikman bilong ol.
15 Long apinun ol disaipel i
kam long Jisas na tokim em
olsem, "Dispela hap i no gat
man, na klostu san i laik i
go daun. Mobeta yu salim ol
manmeri i go. Ol i ken i go
nabaut long ol ples na baim
kaikai."
16 Tasol Jisas i tokim ol di-
saipel olsem, "Bilong wanem
ol i mas i go? Yupela yet givim
kaikai long ol."
17 Na ol i tokim em, "Mipela
i no gat planti kaikai i stap
hia. I gat 5-pela bret na tupela
pis tasol i stap."† 18 Na em i
tok, "Kisim dispela bret na pis
i kam long mi."
19 Na Jisas i tokim ol man-
meri long ol i mas sindaun
long gras. Na em i kisim dis-
pela 5-pela bret wantaim tu-
pela pis, na em i lukluk i go
long heven, na i givim tenkyu
long God. Na em i brukim
ol bret na i givim long ol di-
saipel. Na ol disaipel i givim
long ol manmeri,
20 na olgeta i kaikai na ol i
pulap. Na olgeta hap kaikai
i stap yet, em ol i bungim na
pulapim 12-pela basket.
21 Ol man i kaikai, ol inap
olsem 5,000 man. Ol i no kau-
nim ol meri na pikinini.

Jisas i wokabaut antap long raunwara
(Mak 6.45-52 na Jon 6.16-21)

22 Orait Jisas i tokim ol di-
saipel long ol i mas kalap

14:10: Mt 17.12, Mk 6.27, Lu 9.9 **14:14:** Mt 9.36, Mk 6.34 † **14:17:** Ol bret ol Juda i save wokim ol i no bikpela tumas. Mak bilong ol i kain olsem ol skon bilong yumi. 5-pela bret em inap long tupela man tasol i kaikai. **14:19:** Mt 15.35-39, Mk 8.6-10 **14:20:** 2 Kin 4.44, Mk 6.42-43, Lu 9.17, Jo 6.11-13

long bot na i go paslain long
em long hapsait bilong raun-
wara. Na em yet i laik i stap
na salim ol manmeri i go pas-
taim.
23 Em i salim ol manmeri
i go pinis, orait em wanpela
i go antap long maunten, bi-
long em i ken beten. Na long
taim san i go daun, em wan-
pela tasol i stap long maun-
ten.
24 Bot i go longwe pinis, na
win i kam long poret, na si i
sakim bot.
25 Na klostu tulait Jisas i
wokabaut antap long raun-
wara na i kamap long ol dis-
aipel.
26 Ol i lukim em i wokabaut
antap long raunwara, na ol i
pret moa yet na i guria. Ol
i tok, "Em wanpela masalai."
Ol i pret na ol i singaut nogut.
27 Tasol kwiktaim Jisas i
tokim ol olsem, "Yupela stap
strong. Em mi tasol. Yupela i
no ken pret."
28 Na Pita i bekim tok
bilong em olsem, "Bikpela,
sapos em yu tasol, orait
yu tokim mi na mi ken
wokabaut antap long wara
na mi kam long yu."
29 Na Jisas i tok, "Yu kam."
Orait na Pita i lusim bot na
i wokabaut antap long wara
na i go long Jisas.
30 Tasol em i lukim win i
strong tumas na em i pret, na
em i go daun liklik insait long
wara. Olsem na em i singaut
olsem, "Bikpela, helpim mi."
31 Kwiktaim Jisas i putim
han na i holim Pita. Na Jisas i
tokim em olsem, "Yu gat liklik
bilip tasol. Bilong wanem yu
gat tupela tingting?"
32 Na tupela i kalap long
bot, na win i dai.
33 Na ol man i stap long
bot, ol i lotu long Jisas na ol
i tok, "Tru tumas, yu Pikinini
Bilong God."

Jisas i mekim orait planti sikman long Genesaret
(Mak 6.53-56)

34 Jisas wantaim ol disaipel
i brukim raunwara pinis na
ol i go sua long hap bilong
Genesaret.
35 Ol man bilong dispela
hap ol i lukim Jisas na ol i
luksave long em, na ol i salim
tok i go long olgeta ples i stap
klostu, na ol i bringim olgeta
sikman i kam long em.
36 Na ol i askim Jisas strong
long larim ol sikman i putim
han long arere bilong klos bi-
long em. Na olgeta manmeri
i mekim olsem, ol i kamap
orait gen.

15

Lo bilong God em i winim tok bilong ol tumbuna
(Mak 7.1-13)

1 Long dispela taim sam-
pela Farisi na saveman bi-
long lo ol i lusim Jerusalem
na ol i kam long Jisas. Na ol
i askim em olsem,
2 "Olsem wanem na ol
disaipel bilong yu ol i save
brukim lo ol tumbuna i bin
givim long yumi? Taim ol i

14:23: Lu 6.12, 9.28 **14:26:** Lu 24.37 **14:29:** Jo 21.7 **14:31:** Mt 8.26 **14:33:** Sng 2.7, Mk 4.39, Lu 4.41, Jo 6.69, Ap 8.37, Ro 1.4 **14:36:** Mt 9.20-21, Mk 5.27-28, Lu 8.44 **15:2:** Mk 7.5, Lu 11.38

laik kaikai, ol i no save wasim
han.”*
3 Jisas i bekim tok bilong
ol olsem, “Olsem wanem na
yupela i save bihainim pasin
bilong yupela yet, na yupela i
brukim lo bilong God?
4 God i tok, ‘Yu mas aninit
long papamama bilong yu na
bihainim tok bilong ol,’ na
‘Man i mekim tok nogut long
papa o mama bilong en, em i
mas i dai.’
5 Tasol yupela i save tok
olsem, ‘Sapos wanpela man
i gat mani samting bilong
helpim papa o mama bilong
en, tasol em i tokim tupela,
“Mi makim dispela pinis bi-
long givim long God,”
6 orait dispela man i no mas
tingting long papa na mekim
gut long em.’ Long dispela
pasin yupela i save daunim
tok bilong God na litimapim
pasin yupela i bin kisim long
ol tumbuna.
7 “Yupela i man bilong gi-
aman. Profet Aisaia i bin
makim tru pasin bilong yu-
pela taim em i tok olsem,
8 ‘Ol dispela lain manmeri
ol i save litimapim nem bi-
long mi long maus bilong ol,
tasol bel na tingting bilong ol
i stap longwe tru long mi.
9 Ol i save autim lo bilong
ol man tasol na tok, “Dispela
em i tok bilong God.” Olsem
na ol i lotu nating long mi.’ ”

Jisas i tok long samting i save mekim man i doti
(Mak 7.14-23)

10 Orait Jisas i singautim ol
manmeri i kam long em, na
em i tokim ol olsem, “Yupela
harim na tingim gut.
11 Samting i go insait long
maus bilong wanpela man,
em i no save mekim man i
kamap doti. Nogat. Tasol
samting maus i autim, em
tasol i mekim man i doti.”
12 Bihain ol disaipel i kam
tokim Jisas olsem, “Ating yu
save olsem ol Farisi i harim
dispela tok bilong yu na ol i
bel nogut?”
13 Na Jisas i bekim tok
olsem, “Papa bilong mi i stap
long heven em i gat gaden.
Na olgeta samting em yet i no
bin planim, bai em i kamau-
tim wantaim ol rop bilong ol.
14 Yupela i no ken wari
long ol dispela man. Ol i
olsem ol aipas, na ol i laik
soim rot long ol arapela.
Tasol sapos aipas i soim
rot long narapela aipas,
orait tupela wantaim bai i
pundaun long hul.”
15 Na Pita i askim Jisas
olsem, “Inap yu autim as
bilong dispela tok piksa yu
bin givim long ol manmeri,
na mipela i ken harim?”
16 Na Jisas i tok, “Olsem
wanem? Yupela tu i no klia
yet?

* **15:2:** Han bilong ol disaipel i no doti tru na ol i kaikai. Nogat. Ol Juda i save pret, nogut ol i bin holim wanpela samting i doti long ai bilong God, na ol yet i bin kamap doti. Olsem na ol i gat lo bilong wasim han na kamap klin gen long ai bilong God, na bihain ol i ken kaikai. **15:4:** Kis 20.12, 21.17, Wkp 20.9, Lo 5.16 **15:8:** Ese 33.31 **15:8:** Ais 29.13 **15:9:** Kl 2.18-22, Ta 1.14 **15:11:** Mt 12.34, Ap 10.15, Ro 14.14, 14.17, 1 Ti 4.4, Ta 1.15 **15:13:** Jo 15.2, 1 Ko 3.7 **15:14:** Ais 9.16, Mal 2.8, Mt 23.16, Lu 6.39, Ro 2.19

17 Ating yupela i no save,
olgeta samting i go insait long
maus, em i save go long bel,
na bel i save rausim i go daun
long smolhaus?
18 Tasol samting maus i
autim, dispela i save kamap
long tingting. Na dispela
samting i save mekim man i
doti.
19 Mi tok long olkain samt-
ing i save kamap long tingt-
ing bilong man, em ol samt-
ing olsem, ol tingting nogut
na pasin bilong kilim man i
dai na olkain pasin pamuk
na pasin bilong bagarapim
marit na pasin bilong stil na
pasin bilong tok giaman long
kot na pasin bilong tok nogut
long ol arapela.
20 Ol dispela pasin i save
mekim man i doti long ai bi-
long God. Tasol man i kaikai
na i no wasim han pastaim,
dispela pasin i no mekim em
i doti."

Meri bilong Kenan em i bilip tru long Jisas
(Mak 7.24-30)

21 Orait Jisas i lusim dispela
ples na i go long hap bilong
taun Tair na Saidon.
22 Na wanpela meri bilong
lain Kenan i save stap long
dispela hap, em i kam na i
singaut olsem, "Bikpela, yu
Pikinini Bilong Devit, yu mas
sori long mi. Spirit nogut i
bagarapim tru pikinini meri
bilong mi."
23 Tasol Jisas i no bekim
wanpela tok long em. Na ol
disaipel bilong en i kam long
em na ol i tokim em olsem,
"Dispela meri em i singaut
singaut na i bihainim yumi i
kam. Yu salim em i go."
24 Na Jisas i bekim tok
olsem, "God i bin salim mi
i kam long ol lain bilong Is-
rael tasol, bilong helpim ol
dispela sipsip i lus."
25 Tasol meri i kam klostu
long Jisas na i brukim skru
na putim pes i go daun long
graun, na i tok, "Bikpela, yu
mas helpim mi."
26 Na Jisas i bekim tok
bilong en olsem, "Nogut
yumi kisim kaikai bilong ol
pikinini na tromoi i go long
ol dok."†
27 Tasol meri i tok, "Bikpela,
yu tok tru. Tasol ol dok i save
kisim ol hap kaikai i pun-
daun aninit long tebol bilong
ol papa bilong ol." 28 Jisas
i harim dispela tok na em
i bekim tok olsem, "Meri,
bilip bilong yu em i bikpela
tru. Samting yu laik i mas
kamap long yu, em i ken
kamap." Na long dispela taim
stret, pikinini meri bilong en
i kamap orait gen.

Jisas i mekim orait planti sikman

15:18: Mt 12.34, Je 3.6 **15:19:** Stt 8.21, Snd 6.14, Jer 17.9, Mt 12.34, Mk 7.21 **15:24:** Mt 10.5-6, Ap 3.25-26, Ro 15.8 † **15:26:** Jisas i no laik daunim dispela meri. Nogat. Tasol em i laik bai gutnius i mas i go long ol Israel pastaim, na bihain ol arapela lain i ken harim. Olsem na Jisas i mekim dispela tok piksa. Ol pikinini i makim ol Israel na ol dok i makim ol arapela lain. Tasol Jisas i lukim bilip bilong dispela meri na em i helpim em. **15:28:** Mt 8.10, 8.13

29 Orait Jisas i lusim dispela
ples na i wokabaut i go long
arere bilong raunwara Galili.
Na em i go antap long maun-
ten na i sindaun.
30 Na planti lain manmeri i
kam long em. Na ol i bringim
ol lek nogut na ol aipas na ol
bun krungut na ol mauspas
na planti arapela sikman tu,
na ol i putim klostu long lek
bilong Jisas. Na em i mekim
ol i kamap orait.
31 Na ol manmeri i lukim
ol mauspas i toktok na ol bun
krungut i kamap orait na ol
lek nogut i wokabaut na ol
aipas i lukluk, na ol i tingting
planti. Na ol i litimapim nem
bilong God bilong Israel.

Jisas i givim kaikai long 4,000 man
(Mak 8.1-10)

32 Jisas i singautim ol dis-
aipel bilong en i kam, na em i
tokim ol olsem, "Mi sori long
dispela ol manmeri. Ol i stap
wantaim mi inap tripela de
pinis na ol i no gat kaikai. Mi
no laik bai ol i stap hangre na
mi salim ol i go. Nogut ai bi-
long ol i raun na ol i pundaun
long rot."
33 Na ol disaipel i tokim em,
"Dispela hap i no gat man.
Bai yumi kisim planti bret
we na givim kaikai long kain
bikpela lain olsem?"
34 Na Jisas i askim ol, "Yu-
pela i gat hamas bret i stap?"
Na ol i tok, "Mipela i gat 7-
pela bret na ol wan wan liklik
pis."
35 Orait na Jisas i tokim ol
manmeri na ol i sindaun long
graun.
36 Na em i kisim dispela 7-
pela bret na ol pis, na em
i tenkyu long God, na em i
brukim na givim long ol dis-
aipel. Na ol disaipel i givim
long ol manmeri.
37 Na olgeta i kaikai na i
pulap. Na ol i bungim ol liklik
hap kaikai i stap yet na pu-
lapim 7-pela basket.
38 Ol man i kaikai i olsem
4,000 man. Na ol i no kaunim
ol meri na pikinini.
39 Na Jisas i salim ol man-
meri i go, na em i kalap long
bot na i go long hap bilong
Magadan.

16

Ol i tokim Jisas long wokim mirakel
(Mak 8.11-13 na Luk 12.54-56)

1 Ol Farisi na Sadyusi i
kam long Jisas na ol i laik
traim em. Ol i tokim em
long wokim wanpela mirakel
olsem mak bilong soim ol
olsem em i mekim wok bi-
long God.
2 * Tasol em i bekim tok bi-
long ol olsem, "Long apinun
yupela i save tok, 'Skai i ret-
pela. Bai gutpela taim nau.'
3 Na long moningtaim yu-
pela i save tok, 'Klaut i blak
na skai i retpela. Olsem na

15:31: Mk 7.37 **15:32:** Mt 14.14 **16:1:** Mt 12.38, Lu 11.16, 1 Ko 1.22 * **16:2:** Planti saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Matyu yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain.

nau bai i gat win na ren.' Yes, yupela i save lukim ol mak bilong skai na skelim gut. Tasol yupela i no save lukim na skelim ol mak bilong dispela taim nau.*

4 Ol manmeri bilong dispela taim ol i lain manmeri nogut na ol i no save bel tru long God. Oltaim ol i save singaut long lukim mak. Tasol ol bai i no inap lukim wanpela mak. Nogat. Wanpela mak tasol bai ol i lukim, em mak bilong profet Jona." Na Jisas i lusim ol na i go.

Tok piksa bilong yis bilong ol Farisi na ol Sadyusi
(Mak 8.14-21)

5 Jisas wantaim ol disaipel i go kamap long hapsait bilong raunwara, tasol ol disaipel i lusim tingting na ol i no kisim bret i kam wantaim.

6 Na Jisas i tokim ol olsem, "Yupela was gut. Yupela lukaut long yis bilong ol Farisi na ol Sadyusi."

7 Na ol disaipel i toktok namel long ol yet olsem, "Ating em i mekim dispela tok, long wanem, yumi no kisim bret i kam."

8 Jisas i save long dispela toktok ol i mekim, na em i tokim ol olsem, "Yupela man i gat liklik bilip tasol. Bilong wanem yupela i wok long tok olsem, 'Yumi no gat bret'?

9 Ating yupela i no klia yet? Ating yupela i no tingim dispela 5-pela bret ol 5,000 man i kaikai, na hamas basket yupela i pulapim?

10 Na ating yupela i no tingim dispela 7-pela bret ol 4,000 man i kaikai, na hamas basket yupela i pulapim?

11 Bilong wanem yupela i no save olsem, mi no tingting long bret na mi givim tok long yupela? Mi tok, yupela i mas lukaut gut long yis bilong ol Farisi na ol Sadyusi."

12 Ol i harim dispela tok na ol i save, em i no tok long ol i mas lukaut long yis bilong wokim bret. Nogat. Em i tok long ol i mas lukaut long tok bilong ol Farisi na ol Sadyusi.

Pita i tokaut long Jisas em i husat
(Mak 8.27-30 na Luk 9.18-21)

13 Jisas i go long hap bilong taun Sisaria Filipai, na long dispela taim em i askim ol disaipel bilong en olsem, "Ol manmeri i save tok Pikinini Bilong Man em i husat tru?"

14 Na ol i tok, "Sampela i save tok, yu Jon Bilong Baptais. Na sampela i tok, yu Elaija. Na sampela i save tok, yu Jeremaia o wanpela profet."

15 Na Jisas i askim ol, "Na yupela yet i tok mi husat?"

16 Saimon Pita i bekim tok olsem, "Yu dispela man God i bin makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en. Yu Pikinini Bilong God i gat laip."

16:4: Mt 12.39, Lu 11.29 **16:6:** Lu 12.1 **16:9:** Mt 14.17-21 **16:10:** Mt 15.34-38 **16:14:** Mt 14.1-2, Mk 6.14-15, Lu 9.7-8 **16:16:** Jo 6.68-69, Ap 8.37, Hi 1.2, 1.5, 1 Jo 4.15 **16:17:** Mt 17.5, 1 Ko 2.10, Ga 1.15-16, Ef 2.8

17 Orait Jisas i bekim tok
bilong em olsem, “Saimon,
pikinini bilong Jon, yu ken
amamas. I no gat wanpela
man bilong graun i bin soim
dispela tok long yu. Nogat.
Papa bilong mi i stap long
heven em tasol i soim dispela
long yu.
18 Na mi tokim yu olsem.
Yu Pita, na bai mi wokim sios
bilong mi antap long dispela
ston.† Na bai strong bilong
Dai i no inap daunim dispela
sios.
19 Bai mi givim ol ki bilong
kingdom bilong heven long
yu. Samting yu pasim long
graun, em bai God i pasim
long heven tu. Na samting yu
lusim long graun, em bai God
i lusim long heven.”
20 Na Jisas i tambuim ol di-
saipel strong long ol i no ken
tokim wanpela man olsem
em yet em i dispela man God
i bin promis long salim i kam
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en.

Jisas i redi long i dai na em i skulim ol disaipel long bihainim pasin bilong en

(Sapta 16.21–20.34)

Jisas i tok bai em i dai na kirap bek
(Mak 8.31–9.1 na Luk 9.22-27)

21 Long dispela taim Jisas
i stat long tokim ol disaipel
olsem em i mas i go long
Jerusalem, na em i mas karim
planti pen long han bilong ol
hetman wantaim ol bikpris
na ol saveman bilong lo. Na
bai ol i kilim em i dai, na long
de namba 3 bai em i kirap
bek.
22 Pita i harim dispela tok
na em i kisim Jisas i go long
arere na i stat long krosim
em olsem, “Bikpela, nogat
tru. Dispela samting i no inap
kamap long yu.”
23 Na Jisas i tanim na i
tokim Pita olsem, “Satan, yu
go baksait long mi. Yu laik
pasim rot bilong mi. Yu no
bihainim tingting bilong God.
Nogat. Yu bihainim tingting
bilong ol man tasol.”
24 Na Jisas i tokim ol dis-
aipel bilong en olsem, “Sapos
wanpela man i laik bihainim
mi, orait em i mas daunim
laik bilong em yet, na em i
mas karim diwai kros bilong
en na bihainim mi.
25 Long wanem, sapos
wanpela man i laik holimpas
laip bilong em yet, laip bilong
en bai i lus. Tasol sapos
wanpela man i ting long mi
na i lusim laip bilong en, em
bai i kisim laip bilong en.
26 Sapos wanpela man i
kisim olgeta samting bilong
graun, tasol laip bilong em
yet i lus, orait dispela ol-
geta samting bai i helpim em

16:18: Jo 1.42, Ef 2.20, KTH 21.14 † **16:18:** Long tok Grik, nem Pita i klostu wankain olsem dispela tok “ston.” **16:19:** Mt 18.18, Jo 20.23 **16:20:** Mt 17.9, Mk 9.9 **16:24:** Mt 10.38, Lu 14.27, Ap 14.22, 2 Ti 3.12 **16:25:** Mt 10.39, Lu 17.33, Jo 12.25 **16:26:** Sng 49.7-8, Mt 4.8-9

olsem wanem? Bai man i
givim wanem pe bilong baim
bek laip bilong en?
27 Pikinini Bilong Man bai
i stap long bikpela lait bilong
Papa bilong en, na em bai i
kam wantaim ol ensel bilong
en. Long dispela taim em bai
i givim pe long olgeta man-
meri inap long pasin ol i bin
mekim.
28 Mi tok tru long yupela,
sampela man i sanap hia bai
ol i no i dai yet, na bai ol i
lukim Pikinini Bilong Man i
kam olsem king."

17

Bodi bilong Jisas i kamap narakain
(Mak 9.2-13 na Luk 9.28-36)

1 6-pela de i go pinis, orait
Jisas i kisim Pita na Jems
wantaim brata bilong en Jon,
na em i bringim ol i go long
wanpela maunten i antap
moa. Na ol tasol i stap.
2 Na taim ol i lukluk i stap,
bodi bilong Jisas i senis na
i kamap narakain. Na pes
bilong en i lait olsem san,
na laplap samting bilong en i
kamap waitpela olsem lait.
3 Na Moses wantaim Elaija
tupela i kamap na ol disaipel
i lukim tupela i toktok wan-
taim Jisas.
4 Pita i lukim dispela na em
i tokim Jisas olsem, "Bikpela,
yumi stap hia, em i gutpela.
Sapos yu laik, orait mi ken
sanapim tripela haus win,
wanpela bilong yu na wan-
pela bilong Moses na wan-
pela bilong Elaija."
5 Pita i toktok yet na
wanpela klaut i lait tumas i
karamapim ol. Na wanpela
maus insait long dispela
klaut i tok olsem, "Dispela em
i Pikinini bilong mi, mi laikim
em tumas, na mi amamas
long em. Yupela harim tok
bilong em."
6 Ol disaipel i harim dis-
pela tok, na ol i brukim skru
na putim pes i go daun long
graun, na ol i pret tumas.
7 Na Jisas i kam klostu long
ol na i holim ol, na i tok, "Yu-
pela kirap. Yupela i no ken
pret."
8 Na ol i lukluk i go an-
tap, na ol i no lukim narapela
man. Nogat. Ol i lukim Jisas
wanpela tasol.
9 Orait ol i lusim maun-
ten na i wokabaut i go daun
yet, na Jisas i tokim ol strong
olsem, "Dispela samting yu-
pela i bin lukim, yupela i
no ken tokim wanpela man
long en, i go inap long taim
Pikinini Bilong Man i lusim
matmat na i kirap bek."
10 Na ol disaipel i askim
em olsem, "Bilong wanem ol
saveman bilong lo i save tok
long Elaija i mas i kam pas-
taim?"
11 Na em i bekim tok olsem,
"Dispela tok em i tru. Elaija

16:27: Sng 62.12, Snd 24.12, Sek 14.5, Mt 25.31, 26.64, Mk 8.38, Lu 9.26, Ro 2.6, 1 Pi 1.17, KTH 22.12 **16:28:** Mk 9.1, Lu 9.27 **17:1:** 2 Pi 1.17-18 **17:5:** Stt 22.2, Lo 18.15, Sng 2.7, Ais 42.1, Mt 3.17, 12.18, Mk 1.11, Lu 3.22 **17:9:** Mt 8.4, 9.30, 12.16, 16.20 **17:10:** Mal 4.5

em i mas i kam na stretim bek
olgeta samting.
12 Tasol mi tokim yupela
olsem, Elaija em i kam pinis,
na ol man i no bin save long
em. Nogat. Ol i bihainim laik
bilong ol yet na ol i mekim
ol kain kain pasin long em.
Na long wankain pasin bai ol
i mekim nogut long Pikinini
Bilong Man."
13 Jisas i tok olsem, na ol
disaipel i save, em i toktok
long Jon Bilong Baptais.

Jisas i mekim orait wanpela mangi i gat spirit nogut
(Mak 9.14-29 na Luk 9.37-42)

14 Jisas wantaim tripela dis-
aipel i go kamap long bikpela
lain manmeri, na wanpela
man i kam long Jisas na i
brukim skru long em
15 na i tok, "Bikpela, yu ken
sori long pikinini man bilong
mi. Em i save kamap long-
long na bodi bilong en i stap
nogut tru. Na planti taim em
i save pundaun long paia, na
planti taim em i save pun-
daun long wara.
16 Na mi bringim em i go
long ol disaipel bilong yu,
na ol i no inap mekim em i
kamap orait."
17 Na Jisas i bekim tok
olsem, "Yupela lain manmeri
i no bilip, tingting na pasin
bilong yupela i no stret tru.
Hamas taim bai mi stap yet
wantaim yupela? Hamas
taim moa bai mi karim hevi
bilong yupela? Bringim dis-
pela pikinini i kam hia long
mi."
18 Na Jisas i krosim dispela
spirit nogut, na spirit nogut
i lusim dispela pikinini na
wantu sik bilong en i pinis.
19 Na bihain ol disaipel
tasol i kam long Jisas na
i askim em olsem, "Olsem
wanem na mipela i no inap
long rausim dispela spirit
nogut?"
20-21 Na em i tokim ol
olsem, "Bilip bilong yupela
em i liklik tumas, olsem na
yupela i no inap. Mi tok
tru long yupela, sapos yupela
i gat bilip inap olsem liklik
pikinini bilong dispela kain
sayor ol i kolim mastet, orait
bai yupela inap tokim dispela
maunten hia, 'Yu kirap na
yu go long hap,' na em bai i
go. Na bai i no gat wanpela
wok yupela i no inap long
mekim."*

Namba 2 taim Jisas i tok bai em i dai na kirap bek
(Mak 9.30-32 na Luk 9.43-45)

22 Jisas wantaim ol disaipel
i bung long distrik Galili, na
Jisas i tokim ol olsem, "Ol bai
i putim Pikinini Bilong Man
long han bilong ol man,
23 na ol bai i kilim em i dai.
Na long de namba 3 em bai
i kirap bek." Ol disaipel i

17:12: Mt 11.14 **17:13:** Lu 1.17 **17:17:** Lo 32.5, 32.20, Jo 14.9 **17:19:** Mt 10.1 **17:20-21:** Mt 21.21, Mk 11.23, Lu 17.6, 1 Ko 12.9, 13.2 * **17:20-21:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Pasin bilong prea na bilong tambu long kaikai, em tasol inap long rausim dispela kain spirit. I no gat narapela rot." **17:22:** Mt 16.21

harim dispela tok na ol i bel hevi tru.

Jisas i givim takis bilong tempel

24 Bihain Jisas wantaim ol disaipel i go kamap long taun Kaperneam, na ol man bilong kisim takis bilong tempel i kam long Pita na askim em olsem, "Ating tisa bilong yupela i save givim takis bilong tempel?"

25 Na Pita i tok, "Yes."

Na Pita i go insait long haus, na taim Pita i no mekim wanpela tok yet, Jisas i askim em olsem, "Saimon, yu ting wanem? Ol king bilong dispela graun i save kisim pe bilong ol kain kain takis long husat? Ol i save kisim long ol lain bilong ol yet, o long ol arapela man?"

26 Na Pita i tok, "Long ol arapela man." Na Jisas i tokim em, "Olsem na ol lain bilong ol yet i no mas givim takis.

27 Tasol nogut yumi mekim ol i kros long yumi. Yu go long raunwara na tromoi huk. Na namba wan pis yu pulim, em yu kisim na opim maus bilong en, na bai yu lukim wanpela mani i stap insait. Yu kisim dispela mani na givim long ol, bilong inapim takis bilong mitupela wantaim."

18

Husat i gat biknem long kingdom bilong heven?

(Mak 9.33-37 na Luk 9.46-48)

1 Long dispela taim ol disaipel i kam long Jisas na ol i askim em olsem, "Husat bai i gat biknem tru long kingdom bilong heven?"

2 Orait Jisas i singautim wanpela pikinini i kam na em i sanapim em namel long ol.

3 Na em i tok olsem,* "Mi tok tru long yupela, sapos yupela i no senis na kamap olsem ol liklik pikinini, bai yupela i no inap i go insait long kingdom bilong heven.

4 Man i daunim em yet na i kamap olsem dispela liklik pikinini, dispela man bai i gat biknem tru long kingdom bilong heven.

5 "Na sapos wanpela man i tingting long mi na i helpim wanpela liklik pikinini olsem dispela pikinini, orait em i helpim mi."

Pasin nogut i save bagarapim bilip

(Mak 9.42-48 na Luk 17.1-2)

6 Jisas i tok moa olsem, "Sapos wanpela man i mekim wanpela bilong ol dispela liklik pikinini i bilip long mi i pundaun long sin, orait mobeta ol man i pasim wanpela

17:24: Kis 30.13, 38.26 **18:1:** Lu 22.24 **18:3:** Mt 19.14, Mk 10.15, Lu 18.17

* **18:3:** Dispela em i namba 4 bilong ol 5-pela longpela toktok Jisas i autim long buk Matyu. Dispela toktok i stap long 18.3-35, na em i tok long wanem ol pasin ol lain i bihainim Jisas i mas mekim namel long ol yet. **18:4:** Mt 20.27, 23.11 **18:5:** Mt 10.40-42, Lu 9.48, 10.16, Jo 13.20 **18:6:** Mt 17.27, Lu 17.1-2, 1 Ko 8.12

bikpela ston long nek bilong
dispela man na tromoi em i
go daun tru long solwara na
bai em i dai.
7 "Sori tumas long ol man
bilong dispela graun, ol i wok
long mekim ol arapela i pun-
daun long sin. Tru, dis-
pela pasin nogut bai i kamap.
Tasol sori tru long man i
mekim em i kamap.
8 Sapos han bilong yu
o lek bilong yu i pulim yu
long mekim sin, orait yu
mas katim na tromoi i go.
Mobeta yu gat wanpela han
tasol, o wanpela lek tasol, na
yu kisim laip bilong i stap
oltaim. Nogut yu gat tupela
han o tupela lek na ol i tromoi
yu i go long paia i no save dai.
9 Na sapos ai bilong yu
i pulim yu long mekim sin,
orait yu mas kamautim na
tromoi i go. Mobeta yu gat
wanpela ai tasol na yu kisim
laip bilong i stap oltaim.
Nogut yu gat tupela ai na ol
i tromoi yu i go long paia
bilong hel.
10-11 "Yupela lukaut gut.
Nogut yupela i ting wanpela
namel long ol dispela liklik
pikinini† em i olsem samting
nating. Nogat. Mi tokim yu-
pela, long heven ol ensel bi-
long ol, oltaim ol i save stap
long pes bilong Papa bilong
mi em i stap long heven.‡

Tok piksa bilong sipsip i lus
(Luk 15.3-7)

12 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i ting wanem? Sapos
wanpela man i gat 100 sip-
sip, na sapos wanpela sipsip
i lus, ating bai em i no wok
long painim, a? Nogat. Bai
em i lusim ol 99 sipsip i stap
long maunten, na bai em i go
painim dispela wanpela sip-
sip i lus.
13 Mi tok tru long yupela,
sapos em i kisim sipsip pinis,
orait bai em i amamas moa
yet. Em i save amamas long
ol 99 sipsip i no bin lus, tasol
taim em i kisim bek dispela
wanpela sipsip i bin lus, ama-
mas bilong en bai i moa moa
yet.
14 Olsem tasol Papa bilong
yupela i stap long heven em i
no laik bai wanpela bilong ol
dispela liklik pikinini i lus."

Pasin bilong stretim brata
i bin mekim rong

15 Jisas i tok moa olsem,
"Sapos brata bilong yu em i
mekim rong long yu,§ orait
yu go lukim em, na taim yu-
tupela tasol i stap, yu mas

18:7: Lu 17.1, 1 Ko 11.19, 1 Ti 4.1 **18:8:** Mt 5.30, Mk 9.43 **18:9:** Mt 5.29, 17.27, Mk 9.47 **18:10-11:** Stt 48.16, Sng 34.7, Lu 19.10, Jo 3.17, 12.47, Hi 1.14

† **18:10-11:** Long tok Grik, dispela tok "ol dispela liklik pikinini" (long dispela lain na long lain 6 na lain 14 tu), em i wankain olsem tok i stap long Matyu 10.42, "ol dispela manmeri nating i stap long lain disaipel bilong mi." I luk olsem Jisas i no tok long ol pikinini tasol. Em i tok long ol arapela disaipel bilong en tu.

‡ **18:10-11:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Long wanem, Pikinini Bilong Man em i kam bilong kisim bek ol manmeri i lus." **18:15:** Wkp 19.17, Lu 17.3, Ga 6.1, Je 5.19-20, 1 Pi 4.8

§ **18:15:** Sampela saveman i ting dispela tok "long yu", em Matyu yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain.

traim stretim tok wantaim
em. Sapos em i harim tok
bilong yu, orait bai yu kisim
bek brata bilong yu.
16 Na sapos em i no harim
tok bilong yu, orait yu mas
kisim wanpela o tupela man
moa i go wantaim yu. Olsem
na bai i gat tupela o tripela
man bilong strongim tok.
17 Tasol sapos em i no
laik harim tok bilong ol, orait
yu mas tokim ol manmeri
bilong sios. Na sapos em
i no laik harim tok bilong
ol tu, orait yu mas lukim
em i olsem wanpela haiden
na olsem man bilong kisim
takis.
18 "Mi tok tru long yu-
pela, olgeta samting yupela i
pasim long graun, em bai God
i pasim long heven. Na olgeta
samting yupela i lusim long
graun, em bai God i lusim
long heven.
19 "Na mi tok moa long yu-
pela. Sapos tupela bilong yu-
pela hia long graun i wanbel
long wanpela samting na yu-
tupela i beten long kisim dis-
pela samting, orait Papa bi-
long mi em i stap long heven
em bai i givim long yutupela.
20 Sapos tupela o tripela
man i kam bung long nem
bilong mi, orait mi yet mi stap
namel long ol."

Tok piksa bilong wokboi i no lusim dinau bilong wanwok bilong en

21 Long dispela taim Pita
i kam long Jisas na i askim
em olsem, "Bikpela, hamas
taim brata bilong mi i ken
mekim rong long mi, na mi
mas lusim rong bilong en?
Ating inap long 7-pela taim?"
22 Na Jisas i tokim em
olsem, "Mi no tok long yu mas
lusim rong bilong en inap 7-
pela taim tasol. Nogat. Mi
tok, yu mas lusim inap 70
taims 7-pela taim.
23 "Harim. Kingdom bilong
heven em i olsem wanpela
king, em i laik bai ol wokboi
bilong en i kam stretim dinau
wantaim em.
24 Em i statim wok bilong
stretim dinau, na ol i bringim
wanpela man i kam long em,
em i gat dinau inap 10 milion
kina.
25 Tasol em i no gat mani
inap long bekim dispela
dinau. Olsem na king i tok
long ol i mas salim dispela
man wantaim meri pikinini
bilong en, bai ol i kamap
wokboi nating bilong nara-
pela man. Na ol i mas salim
tu olgeta samting bilong en,
na long dispela pasin ol i
mas kisim mani bilong bekim
dinau.
26 Wokboi i harim dispela
tok na em i brukim skru
klostu long lek bilong king na
i tokim king olsem, 'Yu mas
sori long mi na wetim mi. Bai
mi bekim olgeta dinau mi bin
kisim long yu.'

18:16: Lo 19.15, Jo 8.17, 2 Ko 13.1, 1 Ti 5.19 **18:17:** Ro 16.17, 1 Ko 5.9, 5.13, 6.1-6, 2 Te 3.6, 3.14 **18:18:** Mt 16.19, Jo 20.23 **18:19:** Mk 11.24, Jo 15.7, 1 Jo 3.22, 5.14 **18:20:** Mt 28.20, Jo 14.23 **18:21:** Lu 17.3-4 **18:22:** Stt 4.24, Mt 6.14, Mk 11.25, Kl 3.13 **18:25:** 2 Kin 4.1, Neh 5.8

27 Na bikman bilong dispela wokboi em i sori long en na i lusim em, na i lusim dinau bilong en tu.

28 “Orait dispela wokboi i go ausait na i lukim wanpela wanwok bilong en, em i gat dinau long em inap 10 kina tasol. Na em i holimpas dispela wanwok na i pasim strong nek bilong en, na i tokim em olsem, ‘Yu mas bekim olgeta dispela dinau yu bin kisim long mi.’

29 “Wanwok bilong en i harim dispela tok na em i brukim skru na tokim dispela man olsem, ‘Yu mas sori long mi na wetim mi. Bai mi bekim dinau mi bin kisim long yu.’

30 Tasol dispela man em i no laik. Nogat. Em i go putim wanwok i stap long kalabus inap em i bekim dinau.

31 “Ol arapela wanwok bilong dispela man i lukim dispela pasin em i mekim na ol i bel nogut tru. Na ol i go tokim bikman bilong ol long olgeta pasin dispela wokboi i bin mekim.

32 Olsem na dispela bikman i singautim dispela wokboi na i tokim em olsem, ‘Yu wokboi nogut. Pastaim yu krai long mi, na mi lusim olgeta dinau bilong yu.

33 Mi bin sori long yu. Olsem na watpo yu no sori tu long wanwok bilong yu?’

34 Na bikman bilong en i belhat na i putim em long han bilong ol man bilong givim pen long em, inap em i bekim olgeta dinau bilong en.

35 “Olsem tasol Papa bilong mi i stap long heven, em bai i mekim wankain pasin tasol long yupela sapos yupela i no lusim tru ol rong ol brata i mekim long yupela.”

19

Jisas i tok long pasin bilong katim marit (Mak 10.1-12 na Luk 16.18)

1 Jisas i pinisim ol dispela tok, na em i lusim distrik Galili na i go long distrik Judia long hapsait bilong wara Jordan.

2 Na ol bikpela lain manmeri ol i bihainim em. Na long dispela hap em i mekim orait sik bilong ol.

3 Na ol Farisi i kam long Jisas na ol i laik traim em. Olsem na ol i askim em olsem, “Ating lo bilong yumi i orait long man i ken rausim meri long laik bilong em yet?”

4 Na Jisas i bekim tok olsem, “Ating yupela i no bin ritim tok i stap long buk bilong God? Dispela tok i tok olsem, ‘Bipo tru taim God i wokim olgeta samting, em i wokim ol manmeri, na em i mekim ol i kamap man na meri.

5 Na God i tok, “Olsem na man i save lusim papamama na i pas wantaim meri bilong en, na tupela i kamap wanpela bodi tasol.” ’

18:34: Mt 5.25-26 **18:35:** Mt 6.12-15, Mk 11.25-26, Ef 4.32, Kl 3.13, Je 2.13 **19:3:** Mt 16.1 **19:4:** Stt 1.27, 5.2, Mal 2.15 **19:5:** Stt 2.24, 1 Ko 6.16, 7.2, Ef 5.21, 5.31

6 God i tok olsem na tu-
pela i no i stap olsem tupela
moa. Nogat. Tupela i kamap
olsem wanpela bodi. Olsem
na samting God i pasim pinis,
em man i no ken katim."
7 Na ol Farisi i tokim em
olsem, "Orait olsem wanem
Moses i givim lo long yumi na
i tok man i ken raitim pepa
bilong katim marit na givim
long meri na rausim em i go?"
8 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Yupela i man bilong bikhet,
olsem na Moses i larim
yupela i rausim meri. Tasol
bipo tru i no gat dispela
pasin.
9 Mi tok olsem long yupela.
Sapos meri bilong wanpela
man em i no bin mekim pasin
pamuk, na man i rausim em
na i maritim narapela meri,
dispela man yet em i mekim
pasin pamuk."
10 Ol disaipel i harim dis-
pela tok na ol i tokim Jisas
olsem, "Sapos man i mas bi-
hainim dispela kain pasin na
i stap wantaim meri bilong
en, orait mobeta man i no
marit."
11 Na Jisas i tokim ol olsem,
"I no olgeta man ol inap long
kisim dispela tok. Nogat. God
i bin givim strong long sam-
pela man tasol.
12 Harim. I gat kain
kain man i stap ol i no save
marit. Sampela, bodi bilong
ol i bagarap long taim mama
i bin karim ol. Na sampela
ol man i bin katim na ol i no
inap long kamapim pikinini.
Na sampela i bin ting long
mekim wok bilong kingdom
bilong heven na ol i tam-
buim ol yet na ol i no save
marit. Tasol man em inap
long kisim dispela tok, em i
ken kisim."

Jisas i tok ol i mas larim ol pikinini i kam long em
(Mak 10.13-16 na Luk 18.15-17)

13 Long dispela taim ol
manmeri i bringim ol liklik
pikinini i kam long Jisas. Ol i
laik bai em i putim han antap
long ol na mekim prea. Tasol
ol disaipel i krosim ol dispela
manmeri.
14 Na Jisas i tokim ol dis-
aipel olsem, "Yupela larim ol
pikinini i kam long mi. Yu-
pela i no ken pasim ol. Nogat.
Kingdom bilong heven em i
bilong kain man olsem ol dis-
pela pikinini."
15 Na em i putim han antap
long ol pikinini. Na bihain
em i lusim dispela hap na i go.

Yangpela man i gat planti samting em i toktok wantaim Jisas
(Mak 10.17-31 na Luk 18.18-30)

16 Orait wanpela man i
kam long Jisas na i tok, "Tisa,
mi mas mekim wanem gut-
pela pasin na bai mi kisim
laip i stap gut oltaim oltaim?"
17 Na Jisas i tokim em
olsem, "Bilong wanem yu
askim mi long ol gutpela

19:7: Lo 24.1-4, Mt 5.31 **19:9:** Mt 5.32, Mk 10.11, Lu 16.18, 1 Ko 7.10-11 **19:10:** 1 Ko 7.1-2, 7.7-9, 7.17 **19:12:** 1 Ko 7.32-34, 9.5, 9.15 **19:14:** Mt 18.2-3 **19:16:** Mk 10.17, Lu 10.25, 18.18 **19:17:** Wkp 18.5, Lu 10.28

pasin? Wanpela tasol em i
gutpela. Tasol sapos yu laik
kisim laip i stap gut oltaim,
orait yu mas bihainim ol lo
bilong God."
18 Na dispela man i askim
Jisas olsem, "Yu tok long
wanem ol lo?" Na Jisas i tok,
"Ol dispela lo i gat tok olsem,
'Yupela i no ken kilim i dai ol
arapela manmeri. Yupela ol
marit, yupela i no ken mekim
pasin pamuk. Yupela i no ken
stil. Yupela i no ken giaman
na kotim nating ol arapela
manmeri.
19 Yupela i mas aninit long
papamama bilong yupela na
bihainim tok bilong ol. Na
yu mas laikim tru ol wantok
olsem yu laikim yu yet.' "
20 Na yangpela man i
tokim Jisas olsem, "Mi save
bihainim tasol dispela olgeta
lo. Tasol mi sot yet long
wanem samting?"
21 Na Jisas i tokim em
olsem, "Sapos yu laik kamap
stretpela olgeta, orait yu go
salim olgeta samting bilong
yu na dispela mani yu kisim
yu mas givim long ol rabis-
man. Yu mekim olsem, na
bai yu gat ol gutpela samting
tru long heven. Na yu kam
bihainim mi."
22 Dispela yangpela man i
harim dispela tok, na bel bi-
long en i hevi, na em i go.
Long wanem, em i gat planti
samting tru.
23 Na Jisas i tokim ol di-
saipel bilong en olsem, "Mi
tok tru long yupela, ol man-
iman bai i hatwok tru long i
go insait long kingdom bilong
heven.
24 Mi tokim yupela gen,
kamel i laik i go insait long
hul bilong nil bilong samap,
em i no gat hatwok olsem
maniman i laik i go insait
long kingdom bilong God."
25 Ol disaipel i harim dis-
pela tok na ol i kirap nogut
tru. Na ol i tok, "Sapos i
olsem, orait husat inap kisim
laip i stap gut oltaim?"
26 Na Jisas i lukluk stret
long ol, na i tok, "Ol man i no
inap. Tasol God em inap long
mekim olgeta samting."
27 Em i tok olsem, na Pita
i bekim tok bilong em olsem,
"Lukim. Mipela i bin lusim
olgeta samting na bihainim
yu. Bai mipela i kisim wanem
samting?"
28 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Mi tok tru long yupela, long
taim olgeta samting i kamap
nupela, na Pikinini Bilong
Man bai i gat biknem na i
sindaun long sia king bilong
en, long dispela taim yupela
ol man i bin bihainim mi yu-
pela tu bai i sindaun long 12-
pela gutpela sia na yupela bai
i bosim ol 12-pela lain bilong
Israel.
29 Na olgeta manmeri i bin
ting long nem bilong mi na

19:18: Kis 20.13-16, Lo 5.17-20 **19:19:** Kis 20.12, Wkp 19.18, Lo 5.16, Ro 13.9, Ga 5.14, Je 2.8 **19:21:** Mt 6.20, Lu 12.33, Ap 2.45, 4.34-37, 1 Ti 6.18-19 **19:23:** Mt 13.22, Mk 10.24, 1 Ti 6.9-10 **19:26:** Stt 18.14, Jop 42.2, Jer 32.17, Sek 8.6, Lu 18.27 **19:27:** Mk 10.28, Lu 5.11, 18.28 **19:28:** Mt 20.21, 25.31, Lu 22.30, 1 Ko 6.2-3, KTH 2.26, 3.21 **19:29:** Mk 10.29-30, Lu 18.29-30, Hi 10.34

i lusim haus o brata o susa
o papa o mama o pikinini o
gaden, bai ol i kisim 100 moa,
na bai ol i kisim laip i stap gut
oltaim oltaim.
30 Tasol planti man nau ol i
stap namba wan, ol bai i stap
las tru. Na planti man nau ol
i stap las, ol bai i stap namba
wan."

20

Jisas i tok piksa long ol wokboi i wok long gaden wain

1 Jisas i tok moa olsem,
"Mi mekim dispela tok long
ol man bai i stap namba wan,
long wanem, kingdom bilong
heven em i olsem wanpela
man i gat planti graun. Long
moningtaim tru em i go bi-
long kisim ol wokboi long
wok long gaden wain bilong
en.
2 Ol dispela wokboi i orait
long kisim wan kina wan
kina long dispela de, na bik-
man i salim ol i go wok long
gaden wain bilong en.
3 Orait long 9 klok samting
bikman i go na em i lukim ol
man i sanap nating i stap long
ples bung.
4 Na em i tokim ol olsem,
'Yupela tu i ken i go wok long
gaden wain, na bai mi givim
pe long yupela inap long wok
yupela i mekim.'
5 Na ol i go. Na long belo
na long 3 klok long apinun,
bikman i go gen na i mekim
wankain pasin tasol.
6 "Orait long 5 klok samt-
ing long apinun em i go na i
lukim ol arapela man i sanap
nating i stap. Na em i askim ol
olsem, 'Olsem wanem na yu-
pela i sanap nating hia long
dispela san olgeta?'
7 Na ol i bekim tok olsem, 'I
no gat wanpela man i givim
wok long mipela.' Na bikman
i tokim ol, 'Yupela tu i ken i go
wok long gaden wain bilong
mi.'
8 "Apinun pinis, orait papa
bilong gaden wain i tokim
bosboi bilong en olsem,
'Yu singautim ol wokboi na
givim pe long ol. Yu stat long
ol wokboi i bin kamap bihain
tru, na yu givim pe long wan
wan bilong ol i go inap long
ol wokboi i bin kam paslain.'
9 Orait ol man i bin stat wok
long 5 klok long apinun, ol i
kam na ol i kisim wan kina
wan kina.
10 Na taim ol man i bin stat
wok paslain tru ol i kam, ol i
ting ol bai i kisim planti mani
moa. Tasol nogat. Ol tu ol
i kisim wan kina wan kina
tasol.
11 Ol i lukim mani ol i kisim,
na ol i tok kros long papa bi-
long gaden
12 olsem, 'Dispela ol man i
kamap bihain tru, ol i wok
wan aua tasol, na yu givim ol
wankain pe olsem pe bilong
mipela. Tasol mipela i bin
hatwok tru stat long moning-
taim tru i kam inap nau, na
san i kukim nogut mipela.'
13 "Papa bilong gaden i
harim dispela tok na em
i bekim tok olsem long
wanpela bilong ol dispela
wokboi, 'Pren, mi no mekim

19:30: Mt 20.16, Mk 10.31, Lu 13.30 **20:1:** Mt 21.33 **20:8:** Wkp 19.13, Lo 24.15

rong long yu. Ating pastaim
mitupela i bin orait long mak
bilong wan kina, o nogat?
14 Yu kisim pe bilong yu na
yu go. Long laik bilong mi
tasol, na mi givim wankain
pe long dispela man i kam
bihain tru.
15 Em i samting bilong mi.
Ating mi no inap bihainim
laik bilong mi yet na tilim
mani bilong mi, a? Sapos
mi laik mekim gutpela pasin
long ol dispela man, orait
watpo yu bel nogut?' "
16 Na Jisas i tok, "Olsem
tasol ol man i bin i stap las tru
ol bai i stap namba wan. Na
ol man i stap namba wan, ol
bai i stap las tru."

Namba 3 taim Jisas i tok bai em i dai na kirap bek
(Mak 10.32-34 na Luk 18.31-33)

17 Jisas i wokabaut i go long
Jerusalem. Na em i kisim
ol 12-pela disaipel tasol i go
long wanpela hap na taim ol i
wokabaut yet Jisas i tokim ol
olsem,
18 "Harim. Nau yumi go
long Jerusalem. Na bai ol
i givim Pikinini Bilong Man
long han bilong ol bikpris na
ol saveman bilong lo. Na bai
ol i mekim kot long em na
pasim tok long kilim em i dai.
19 Na bai ol i givim em long
ol man bilong ol arapela lain,
bai ol dispela lain i ken tok
bilas long em na wipim em
na nilim em long diwai kros.
Na long de namba 3 bai em i
kirap bek."

Jems na Jon i laik kamap bikman
(Mak 10.35-45)

20 Bihain mama bilong tu-
pela pikinini bilong Sebedi
wantaim tupela pikinini bi-
long en, ol i kam long Jisas.
Na em i brukim skru na i tok
olsem em i laik askim Jisas
long wanpela samting.
21 Na Jisas i askim em
olsem, "Yu laikim wanem
samting?" Na dispela meri
i tokim Jisas olsem, "Mi laik
bai yu tok olsem dispela
tupela pikinini bilong mi
i ken sindaun klostu long
yu long kingdom bilong yu,
narapela long han sut na
narapela long han kais."
22 Jisas i harim dispela tok
na em i bekim tok olsem, "Yu-
pela i no save gut long dispela
samting yupela i askim mi
long en. Ating yutupela inap
dring long dispela kap mi bai
dring long en?" Na tupela
i tokim em olsem, "Mitupela
inap."
23 Na Jisas i tokim tupela
olsem, "Tru, yutupela bai i
dring long kap bilong mi.
Tasol husat bai i sindaun long
han sut na long han kais bi-
long mi, dispela em i no samt-
ing bilong mi long makim.
Nogat. Dispela ol sia ol i bi-
long ol man Papa bilong mi i
redim pinis bilong ol."

20:16: Mt 19.30, Mk 10.31, Lu 13.30 **20:18:** Mt 16.21, 17.22-23 **20:21:** Mt 19.28, Lu 22.30 **20:22:** Mt 26.39, 26.42, Mk 14.36, Jo 18.11 **20:23:** Mt 25.34, Ap 12.2, Ro 8.17, 2 Ko 1.7, KTH 1.9

24 Taim ol 10-pela disaipel
i harim tok long samting tu-
pela brata i bin askim Jisas, ol
i kros long tupela.
25 Tasol Jisas i singautim
ol i kam long em, na em i
tok olsem, “Yupela i save, ol
king bilong ol arapela lain i
save strong tumas long bosim
ol lain bilong ol. Na ol bik-
man bilong ol i save strong
tumas long ol manmeri i mas
bihainim olgeta tok bilong ol.
26 Tasol dispela pasin i no
ken i stap namel long yupela.
Nogat. Man i laik i stap bik-
man namel long yupela, em
i mas i stap wokman bilong
yupela.
27 Na man i laik i stap
namba wan bilong yupela,
em i mas i stap olsem wokboi
nating bilong yupela.
28 Olsem tasol Pikinini Bi-
long Man i no bin i kam bi-
long ol man i ken mekim wok
bilong helpim em. Nogat. Em
i kam bilong helpim ol, na
bilong givim laip bilong em
bilong baim bek planti man-
meri.”

Jisas i mekim orait tupela aipas
(Mak 10.46-52 na Luk 18.35-43)

29 Jisas wantaim ol disaipel
bilong en i lusim taun Jeriko
na i go. Na planti manmeri
moa i bihainim Jisas.
30 Na tupela man i sindaun
i stap arere long rot. Tu-
pela i aipas, na taim tupela
i harim tok long Jisas i wok-
abaut i kam, tupela i singaut
strong olsem, “Yu Pikinini Bi-
long Devit, yu mas sori long
mitupela.” 31 Ol manmeri
i harim tupela i singaut na
ol i tok strong long tupela i
mas pasim maus, tasol tupela
i singaut bikmaus moa yet
olsem, “Bikpela, yu Pikinini
Bilong Devit, yu mas sori long
mitupela.”
32 Orait Jisas i sanap na
i singautim tupela na i tok,
“Yutupela i laik bai mi mekim
wanem long yutupela?”
33 Na tupela i bekim tok bi-
long en olsem, “Bikpela, mi-
tupela i laik bai yu opim ai
bilong mitupela.”
34 Na Jisas i sori long tupela,
na em i putim han long ai
bilong tupela, na wantu tasol
ai bilong tupela i orait na tu-
pela i lukluk gen. Na tupela i
bihainim Jisas i go.

Jisas i kamap long Jerusalem na i skulim ol manmeri

(Sapta 21-25)

21

Jisas i go insait long Jerusalem olsem king
(Mak 11.1-11 na Luk 19.28-40 na Jon 12.12-19)

1 Jisas wantaim ol disaipel
bilong en i kamap klostu long
Jerusalem, na ol i kamap long
ples Betfage long maunten
Oliv. Na Jisas i salim tupela
disaipel

20:25: Lu 22.25-26 **20:26:** Mk 10.43, Lu 9.48 **20:26:** Mt 23.11, Mk 9.35, Lu 22.26 **20:28:** Lu 22.27, Jo 13.14, Fl 2.7, 1 Ti 2.6, Ta 2.14, 1 Pi 1.19 **20:30:** Mt 9.27, 15.22

2 na em i tokim tupela
olsem, “Yutupela go long
dispela ples nau yumi lukluk
long en. Na wantu bai
yutupela i lukim wanpela
donki ol i pasim i stap, na
pikinini bilong en i stap
wantaim em. Lusim rop na
bringim tupela i kam long mi.
3 Na sapos wanpela man i
mekim wanpela tok long yu-
tupela, orait yutupela i mas
tok olsem, ‘Bikpela i gat wok
long tupela.’ Na kwiktaim bai
em i salim tupela i kam.”

4 Dispela samting i kamap
bilong inapim dispela tok
profet i bin mekim bipo,
5 “Autim dispela tok long
ol manmeri bilong Saion,
‘Lukim. King bilong yupela
em i kam nau. Em i kam
olsem man i no gat nem,
na em i sindaun antap long
wanpela donki. Em i sindaun
long yangpela donki na i
kam.’ ”

6 Orait tupela disaipel i
go mekim olsem Jisas i bin
tokim tupela.
7 Tupela i bringim donki
mama wantaim pikinini bi-
long en, na tupela i putim
longpela klos bilong tupela
antap long tupela donki. Na
Jisas i sindaun antap.
8 Na planti man ol i rausim
longpela klos bilong ol na
lainim long rot. Na sampela i
katim ol han bilong diwai na
putim long rot.
9 Na ol manmeri i wok-
abaut i go paslain long Jisas
wantaim ol manmeri i wok-
abaut i kam bihain, olgeta
i wok long singaut olsem,
“Amamas long Pikinini Bi-
long Devit. God i ken mekim
gut long dispela man i kam
long nem bilong Bikpela.
Litimapim nem bilong God
Antap Tru.”
10 Jisas i go insait long
Jerusalem, na olgeta man-
meri bilong taun i kirap
nogut na i askim nabaut
olsem, “Dispela man em i
husat tru?”
11 Na ol manmeri i wok-
abaut ol i tok, “Em Jisas,
em profet i kam long taun
Nasaret long Galili.”

Jisas i rausim ol man i wok bisnis long tempel

(Mak 11.15-19 na Luk 19.45-48 na Jon 2.13-22)

12 Jisas i go insait long banis
bilong tempel na em i rausim
olgeta man i mekim wok bis-
nis i stap long dispela hap.
Em i kapsaitim ol tebol bilong
ol man i wok long senisim
mani, wantaim ol sia bilong
ol man i wok long salim ol
pisin.*
13 Na em i tokim ol olsem,
“Buk bilong God i gat tok
olsem, ‘Haus bilong mi bai i
stap haus bilong beten.’ Tasol

21:3: Mt 26.18 **21:5:** Ais 62.11, Sek 9.9, Jo 12.15 **21:8:** 2 Kin 9.13 **21:9:** Sng 118.25-26, Mt 23.39 **21:11:** Mt 21.46 * **21:12:** Ol man i laik baim ol samting insait long banis bilong tempel, ol i mas yusim mani bilong tempel tasol. Ol i no inap yusim mani bilong ol Rom na ol Grik. Dispela ol pisin na ol arapela samting ol man i baim, em ol samting bilong mekim ofa long God. **21:13:** Ais 56.7, Jer 7.11, Mk 11.17, Lu 19.46 **21:14:** 2 Sml 5.8, Ais 35.5-6

yupela i mekim em i kamap
olsem ples hait bilong ol stil-
man.”
14 Jisas i stap insait long
tempel, na ol aipas na lek
nogut i kam long em, na em i
mekim ol i kamap orait.
15 Tasol ol bikpris na ol
saveman bilong lo i lukim
ol mirakel em i wokim, na
ol i harim ol pikinini i sin-
gaut insait long banis bilong
tempel olsem, “Amamas long
Pikinini Bilong Devit.” Olsem
na ol i bel nogut
16 na ol i askim Jisas olsem,
“Ating yu harim dispela tok
ol i mekim?” Na Jisas i
bekim tok bilong ol olsem,
“Yes, mi harim. Tasol ating
yupela i no bin ritim dispela
tok, ‘Ol liklik pikinini i save
litimapim nem bilong yu.’ ”
17 Na em i lusim ol na i go
ausait long taun, na em i go i
stap long Betani long dispela
nait.

Jisas i tok na diwai fik i drai
(Mak 11.12-14 na 11.20-24)

18 Long moningtaim tru
Jisas i wokabaut i go bek long
taun, na em i hangre.
19 Em i lukim wanpela di-
wai fik i stap long arere bi-
long rot, na em i go klostu
long en. Tasol em i no lukim
wanpela kaikai i stap long en.
Nogat. Ol lip tasol i stap. Na
em i tokim diwai fik olsem,
“Yu no ken karim kaikai moa.
Nogat tru.” Na kwiktaim tu-
mas dispela diwai fik i drai.
20 Ol disaipel i lukim dis-
pela, na ol i kirap nogut. Ol i
tok, “Olsem wanem na diwai
fik i drai kwik tumas?”
21 Na Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, “Mi tok tru long
yupela, sapos yupela i bilip
tru, na yupela i no gat tu-
pela tingting, orait bai yupela
inap mekim wankain pasin
olsem mi mekim long dispela
diwai fik. Na bai yupela i
no mekim dispela tasol. No-
gat. Sapos yupela i tokim dis-
pela maunten, ‘Yu kirap na
yu kalap i go daun long sol-
wara,’ orait dispela samting
bai i kamap olsem yupela i
tok.
22 Na sapos yupela i bilip
na mekim prea, orait olgeta
samting yupela i beten long
kisim, em bai yupela i kisim.”

Ol i askim Jisas husat i givim namba long em
(Mak 11.27-33 na Luk 20.1-8)

23 Jisas i go insait long ba-
nis bilong tempel na i skulim
ol manmeri. Na ol bikpris
wantaim ol hetman bilong ol
Israel ol i kam long em na ol
i askim em olsem, “Yu kisim
dispela namba na strong we
na yu mekim ol dispela samt-
ing? Husat i givim dispela
namba long yu na i tokim yu
long mekim dispela wok?”
24 Na Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, “Mi tu mi laik
askim yupela long wanpela
samting. Na sapos yupela
i bekim stret askim bilong

21:16: Sng 8.2 **21:19:** Lu 13.6 **21:21:** Mt 17.20, Lu 17.6, Jo 14.12, 1 Ko 13.2, Je 1.6 **21:22:** Mt 7.7-11, 18.19, Mk 11.24, Lu 11.9, Jo 14.13-14, Je 5.16, 1 Jo 3.22 **21:23:** Jo 2.18

mi, orait bai mi tokim yupela
long husat i givim mi namba
bilong mekim dispela wok.
25 Taim Jon i baptaisim ol
man, em i kisim dispela pasin
we? Em i samting bilong
heven, o em i samting bilong
ol man tasol?"
Orait ol i toktok long ol yet
olsem, "Sapos yumi tok, 'Em
i samting bilong heven,' em
bai i askim yumi olsem, 'Orait
bilong wanem yupela i no bin
bilip long em?'
26 Na sapos yumi tok, 'Em i
samting bilong ol man tasol,'
orait yumi mas pret long ol
manmeri, long wanem, ol-
geta i ting Jon em i profet."
27 Olsem na ol i bekim tok
bilong Jisas olsem, "Mipela i
no save." Na Jisas i tokim ol
olsem, "Mi tu mi no ken tokim
yupela long husat i givim mi
namba na mi mekim dispela
wok."

Tok piksa bilong tupela pikinini bilong wanpela papa

28 Jisas i tokim ol bikpris
wantaim ol hetman moa
olsem, "Orait yupela i ting
wanem? Wanpela man i
gat tupela pikinini. Em i go
long namba wan pikinini na
i tokim em olsem, 'Pikinini,
nau yu go wok long gaden
wain.'
29 Na pikinini i tok, 'Mi
no laik.' Tasol bihain em i
senisim tingting na i go.
30 Na papa i go long
narapela pikinini na i mekim
wankain tok long em. Na
pikinini i tok, 'Yes, papa.'
Tasol em i no i go.
31 Orait long dispela tupela
pikinini, husat i bihainim
laik bilong papa?" Na ol i tok,
"Namba wan."
Na Jisas i tokim ol olsem,
"Mi tok tru long yupela, ol
man bilong kisim takis na
ol pamukmeri i save go in-
sait long kingdom bilong God
paslain long yupela.
32 Long wanem, Jon i bin
kamap long yupela na i soim
stretpela pasin long yupela,
na yupela i no bilip long em.
Tasol ol man bilong kisim
takis na ol pamukmeri ol i bin
bilip long em. Na yupela i
lukim dispela pinis, tasol yu-
pela i no senisim tingting na
bilip long em."

Tok piksa bilong ol man nogut i lukautim gaden wain (Mak 12.1-12 na Luk 20.9-19)

33 Jisas i tokim ol bikman
moa olsem, "Yupela harim
narapela tok piksa. Wan-
pela man i bin wokim wan-
pela gaden wain, na i ban-
isim. Na insait long gaden em
i wokim hul olsem tang bi-
long krungutim na memeim
ol pikinini wain, na em i
wokim haus bilong ol man i
ken i stap na was long gaden.†

21:26: Mt 14.5, 21.46, Mk 6.20, Lu 20.6 **21:28:** Lu 15.11 **21:31:** Lu 7.29, 7.50 **21:32:** Lu 3.12, 7.29-30 **21:33:** Mt 25.14 † **21:33:** Dispela tok bilong gaden wain Jisas i kisim long Aisaia 5.1-2, em wanpela tok piksa i tok long pasin God i mekim long ol manmeri bilong Israel. As bilong dispela tok piksa i olsem. Man i wokim gaden, em God. Na gaden wain, em ol manmeri bilong Israel.

Na em i putim dispela gaden
long han bilong sampela man
i laik wok bisnis long en. Na
em i go long wanpela longwe
ples.
34 Orait klostu long taim bi-
long ol diwai wain i karim
kaikai, em i salim ol wokboi
i go long gaden wain bilong
kisim ol pikinini wain bilong
en.
35 Tasol ol man i wok long
gaden ol i kisim ol wokboi
bilong en, na ol i paitim nara-
pela na kilim i dai narapela
na tromoi ston long narapela.
36 Na bihain papa bilong
gaden i salim ol arapela wok-
boi i go long ol. Em i salim
planti liklik, i winim namba
em i bin salim bipo. Na ol
man i wok long gaden ol i
mekim wankain pasin tasol
long ol dispela wokboi tu.

37 "Orait bihain papa bi-
long gaden i salim pikinini
man bilong em yet i go long
ol. Papa i tok olsem, 'Bai ol i
harim tok bilong pikinini bi-
long mi.'
38 Tasol ol man i wok long
gaden ol i lukim pikinini bi-
long en i kam, na ol i tok-
tok namel long ol yet olsem,
'Dispela man hia bai i kisim
olgeta samting bilong papa
bilong en. Goan, yumi kilim
em i dai, na bai yumi kisim
dispela gaden bilong em.'
39 Olsem na ol i holimpas
em na rausim em i go ausait
long gaden, na ol i kilim em i
dai.
40 Orait yupela i ting
wanem? Bihain papa bilong
gaden wain bai i kam na
mekim wanem pasin long
ol dispela man i wok long
gaden?"

41 Na ol i tokim em olsem,
"Em bai i bagarapim nogut
tru ol dispela man nogut. Na
em bai i givim gaden wain
long ol arapela lain man bi-
long lukautim, na long taim
bilong kisim kaikai bai ol i
bungim kaikai na givim long
em."
42 Na Jisas i askim ol olsem,
"Ating yupela i no bin ritim
dispela hap tok i stap long
buk bilong God? Dispela tok
i olsem,

'Dispela ston ol kamda i ting
em i nogut na ol i
rausim,
nau em i kamap nam-
bawan ston
bilong strongim ba-
nis bilong haus.

Bikpela yet i mekim
dispela samting i
kamap,
na mipela i lukim
em i gutpela tru.'

43 Olsem na mi tokim yu-
pela, God bai i rausim king-
dom bilong en long han bi-
long yupela, na givim long
wanpela lain manmeri ol i
save kamapim kaikai bilong
dispela kingdom.

21:35: Mt 22.6 **21:38:** Mt 27.18 **21:39:** Hi 13.12 **21:42:** Sng 118.22-23, Ais 28.16, Mk 12.10, Ap 4.11, Ro 9.33, Ef 2.20, 1 Pi 2.6-8 ‡ **21:44:** Sampela saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Matyu yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain. Lukim Luk 20.18. **21:44:** Ais 8.14-15, 60.12, Dan 2.44-45, Sek 12.3, 1 Pi 2.8

44 ‡ Na man i pundaun antap long dispela ston, em bai
i bruk olgeta. Na sapos dispela ston i pundaun antap
long wanpela man, ston bai i
bagarapim em olgeta.*”
45 Ol bikpris na ol Farisi
i harim tok piksa Jisas i
mekim, na ol i save, em i
makim ol yet.
46 Olsem na ol i laik tru
long holimpas Jisas, tasol ol
i pret long ol manmeri, long
wanem, ol manmeri i ting
Jisas em i profet.

22

Tok piksa bilong bikpela kaikai bilong marit
(Luk 14.16-24)

1 Jisas i mekim narapela
tok piksa gen long ol bikman
olsem,
2 “Kingdom bilong heven
em i olsem pasin bilong wanpela king. Pikinini man bilong en i laik marit, na king i
mekim bikpela kaikai.
3 Pastaim em i tokim ol
man long kam long kaikai bilong marit. Na long de bilong
kaikai em i salim ol wokboi
bilong en i go bilong singautim ol i kam. Tasol ol i no laik
i kam.
4 Na em i salim sampela
wokboi moa, na em i tokim ol
olsem, ‘Yupela go long ol man
mi bin singautim ol, na yupela tokim ol olsem, “Harim.
Mi redim pinis kaikai bilong
mi. Ol bulmakau man na
ol patpela abus bilong mi,
mipela i kilim pinis. Na olgeta samting i redi i stap. Yupela kam long kaikai bilong
marit.” ’
5 “Ol wokboi i go givim dispela tok long ol dispela man,
tasol ol i no laik harim, na ol i
go nabaut. Narapela i go long
gaden bilong en, na narapela
i go mekim wok bisnis bilong
en.
6 Tasol sampela i holimpas
ol wokboi bilong king na i
paitim ol nogut, na kilim ol i
dai.
7 Olsem na king i belhat na
i salim ol soldia bilong en i go
pinisim tru ol dispela man i
bin kilim ol wokboi i dai. Na
ol i kukim ples bilong ol.
8 “Na king i tokim ol wokboi bilong en olsem, ‘Kaikai
bilong marit em i redi i stap,
tasol ol man mi bin singautim ol, ol i no gutpela man
inap long ol i kam long dispela kaikai.
9 Olsem na yupela i mas i
go long maus bilong olgeta
rot, na olgeta man yupela i
lukim, yupela i mas singautim ol i kam long kaikai bilong marit.’
10 Em i tok olsem, na ol
dispela wokboi i go nabaut
long olgeta rot na bungim olgeta manmeri ol i lukim, ol
man nogut wantaim ol gutpela man. Na ol i kam sindaun long kaikai na haus i
pulap tru.
11 “Ol manmeri i sindaun i
stap, na king i go insait bilong

21:46: Mt 21.11, 21.26, Lu 7.16, Jo 7.40 **22:4:** Mt 21.36 **22:6:** Mt 21.35 **22:8:** Mt 10.11-13, Ap 13.46 **22:11:** 2 Ko 5.3, Ef 4.24, KTH 3.4, 19.8

lukim ol. Na em i lukim wan-
pela man i no bin putim kain
gutpela klos ol i save putim
long de bilong marit.
12 Na king i askim em,
'Pren, olsem wanem na yu
no putim gutpela klos na yu
kam insait?' Tasol man i no
gat tok.
13 Orait na king i tokim
ol wokman olsem, 'Yupela
pasim lek han bilong en na
tromoi em i go ausait bai em
i stap long ples tudak. Long
dispela ples tudak ol i save
krai nogut na skrapim tit bi-
long ol.'
14 "Harim. God i save
singautim planti man, tasol
em i save makim wanpela
wanpela tasol bilong i kam
insait."

Ol i mas givim takis long Sisar, o nogat?
(Mak 12.13-17 na Luk 20.20-26)

15 Orait ol Farisi i go paitim
tok bilong painim rot bilong
kotim Jisas. Ol i ting long
trikim Jisas long mekim sam-
pela tok i no stret, bai ol i ken
kotim em long tok bilong em
yet.
16 Ol i salim ol disaipel
bilong ol wantaim sampela
man bilong lain bilong Herot,
na ol i go long Jisas na tokim
em olsem, "Tisa, mipela i
save, yu man bilong tok
tru. Na long tok tru tasol
yu save skulim ol manmeri
long pasin bilong God. Yu
no save pret long wanpela
man. Nogat. Yu save mekim
wankain tok long olgeta man,
maski ol i gat nem o ol i no gat
nem.
17 Olsem na yu mas tokim
mipela. Yu ting wanem? I
orait long yumi ken givim
takis long Sisar, o nogat?"
18 Tasol Jisas i save pinis
long tingting nogut bilong ol,
na em i tok, "Yupela man bi-
long giaman, watpo yupela i
traim mi?
19 Yupela soim mi wanpela
mani yupela i save takis long
en." Na ol i kisim wanpela
mani i kam long em.
20 Na Jisas i askim ol olsem,
"Dispela piksa na dispela
nem em i bilong husat?"
21 Na ol i tok, "Bilong Sisar."
Na em i tokim ol, "Orait,
samting bilong Sisar, em yu-
pela i mas givim long Sisar.
Na samting bilong God, em
yupela i mas givim long God."
22 Ol i harim dispela tok, na
ol i kirap nogut. Na ol i lusim
em na i go.

Ol Sadyusi i askim Jisas long man i dai na i kirap bek
(Mak 12.18-27 na Luk 20.27-40)

23 Long dispela de tasol ol
Sadyusi i kam long Jisas. Ol
dispela lain i save tok, ol man
i dai pinis, bai ol i no inap
kirap bek. Orait ol i askim
Jisas olsem,
24 "Tisa, Moses i bin tok
olsem, 'Sapos wanpela man i
no gat pikinini na em i dai,
orait brata bilong en i mas

22:13: Mt 8.12, 25.30, Lu 13.28 **22:14:** Mt 20.16, 2 Pi 1.10, KTH 17.14 **22:15:** Mk 3.6 **22:16:** Mk 3.6, 8.15, 12.13 **22:21:** Stt 1.27, Ro 13.7 **22:23:** Ap 23.8 **22:24:** Lo 25.5

maritim meri bilong en na
kamapim ol pikinini, bai lain
bilong brata bilong en i no
ken pinis.'
25 Orait bipo i gat 7-pela
brata i stap namel long
mipela. Na namba wan em
i marit i stap na i dai pinis,
tasol em i no gat pikinini.
Olsem na brata bilong en i
maritim dispela meri bilong
em.
26 Na namba 2 brata, em tu
i no gat pikinini na i dai, na
namba 3 brata tu i wankain,
na i go i go inap long las brata,
em brata namba 7.
27 Olgeta i dai pinis, na bi-
hain tru meri tu em i dai.
28 Orait yu tok. Long taim ol
man i dai pinis ol i kirap bek,
dispela meri bai i stap meri
bilong husat bilong dispela 7-
pela brata? Yu save, olgeta ol
i bin maritim em."
29 Orait Jisas i bekim tok
bilong ol olsem, "Yupela i no
save long ol tok i stap long
buk bilong God. Na yupela
i no save long strong bilong
God tu. Olsem na yupela i
mekim tok kranki.
30 Long taim ol man i dai
pinis ol i kirap bek, ol dispela
lain manmeri bai i no inap
marit. Nogat. Bai ol i stap
olsem ol ensel bilong heven.
31 "Tasol long dispela tok
bilong ol man i dai na i kirap
bek, mi laik askim yupela. At-
ing yupela i no bin ritim dis-
pela tok God i bin mekim long
yupela? Em i tok olsem,
32 'Mi God bilong Abra-
ham na bilong Aisak na bi-
long Jekop.' God em i no God
bilong ol man i dai pinis. Em i
God bilong ol man i stap laip."
33 Ol manmeri i harim dis-
pela tok, na ol i kirap nogut
long tok bilong em.

Namba wan lo bilong God
(Mak 12.28-31 na Luk 10.25-28)

34 Taim ol Farisi i harim tok
olsem Jisas i bin pasim maus
bilong ol Sadyusi, orait ol i
kam long em.
35 Namel long ol i gat wan-
pela saveman bilong lo. Em i
laik traim Jisas na i askim em
olsem,
36 "Tisa, wanem lo i namba
wan na i winim olgeta ara-
pela lo?"
37 Na Jisas i tokim em
olsem, " 'Yupela i mas laikim
God, Bikpela bilong yumi.
Yupela i mas laikim em tru
long bel bilong yupela na
long spirit bilong yupela na
long tingting bilong yupela.'
38 Dispela lo em i bikpela,
na em i namba wan tru.
39 Na namba 2 lo em i
wankain olsem dispela. Em i
olsem, 'Yu mas laikim ol wan-
tok olsem yu laikim yu yet.'
40 Dispela tupela lo i as bi-
long olgeta tok bilong lo na
bilong ol profet."

Jisas i askim ol Farisi long man God i makim
(Mak 12.35-37 na Luk 20.41-44)

22:29: Jo 20.9 **22:30:** 1 Jo 3.2 **22:32:** Kis 3.6, Mt 8.11, Mk 12.26, Lu 20.37, Ap 7.32 **22:33:** Mt 7.28 **22:37:** Lo 6.5, 10.12, Lu 10.27 **22:39:** Wkp 19.18, Mk 12.31, Ro 13.9, Ga 5.14 **22:40:** Mt 7.12, Ro 13.10, Ga 5.14, 1 Ti 1.5

41 Ol Farisi i bung i stap yet,
na Jisas i askim ol,
42 "Yupela i ting wanem
long dispela man God i
makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en? Em i
pikinini bilong husat?" Na
ol i tokim em olsem, "Pikinini
bilong Devit."

43 Na Jisas i askim ol olsem,
"Orait olsem wanem na Holi
Spirit i givim tingting long
Devit na Devit i kolim dispela
man 'Bikpela'? Devit i bin tok
olsem,

44 'Bikpela i tokim
Bikpela bilong mi
olsem,
"Yu sindaun long han sut
bilong mi
inap mi putim ol
birua bilong yu
i stap aninit long
yu." '
45 Yupela lukim. Devit yet i
kolim dispela man Bikpela
bilong en. Orait olsem
wanem na dispela man em
i pikinini bilong Devit?"

46 I no gat wanpela bi-
long ol inap long bekim dis-
pela tok bilong Jisas. Na
stat long dispela de, ol i pret
long askim Jisas long wan-
pela samting moa.

23

Ol Farisi na ol saveman bilong lo i save mekim pasin nogut

(Mak 12.38-39 na Luk 11.43 na 11.46 na 20.45-46)

1 Bihain Jisas i autim tok
long ol manmeri wantaim ol
disaipel bilong en.
2 Em i tok olsem, "Ol save-
man bilong lo wantaim ol
Farisi ol i save skulim yupela
long lo, olsem Moses i bin
mekim.
3 Olsem na olgeta tok ol i
givim long yupela, em yupela
i mas harim na bihainim.
Tasol pasin ol i save mekim,
em yupela i no ken bihainim.
Nogat. Ol i save mekim planti
tok, tasol ol yet ol i no save
bihainim.
4 I olsem ol i save pasim
karamap i hevi tumas na
putim antap long sol bilong ol
man, na ol man i hatwok tru
long karim. Tasol ol yet i no
laik putim pinga tasol bilong
helpim ol man long karim.
5 Olgeta samting ol i save
mekim, em ol i mekim bai ol
man i ken lukim. Ol i save
pasim ol bikpela paspas bi-
long prea, na ol i save pasim
ol longpela hap string long
arere bilong longpela klos bi-
long ol.*

22:42: Jo 7.42 **22:43:** Sng 110.1, Mt 26.64 **22:44:** Sng 110.1, Ap 2.34, 1 Ko 15.25, Hi 1.13 **22:46:** Mk 12.34, Lu 14.6, 20.40 **23:3:** Mal 2.7-8 **23:5:** Mt 6.1

* **23:5:** Ol paspas bilong prea, em ol liklik paus ol Juda i save wokim. Ol i save raitim sampela hap tok bilong buk bilong God long ol liklik pepa na putim long ol dispela paus, na pasim ol dispela paus long han kais bilong ol na long pes bilong ol. Lukim Kisim Bek 13.9 na 13.16 na Lo 6.8 na 11.18. Na tu, ol Juda i save bihainim tok i stap long buk Namba 15.37-41 na ol i pasim ol sotpela hap string long ol klos bilong ol. Jisas i tok, ol saveman bilong lo na ol Farisi i save pasim ol bikpela paspas bilong prea na ol longpela hap string, bilong ol manmeri i ken lukim na ting ol i strong tru long bihainim tok bilong God. **23:6:** Mt 6.5, Mk 12.38-39, Lu 11.43, 14.7

6 Ol i save laik long kisim
ol namba wan sia long ol
bikpela kaikai, na ol namba
wan ples bilong sindaun long
ol haus lotu.
7 Ol i laikim tumas long ol
manmeri i mas givim gude
long ol long ol ples bung, na ol
i laik bai ol man i mas kolim
ol 'Tisa'.
8 "Tasol ol man i no ken
kolim yupela 'Tisa'. Nogat.
Wanpela tasol em i tisa bi-
long yupela, na yupela olgeta
i stap brata brata.
9 Na long graun hia yu-
pela i no ken kolim wanpela
man em i papa bilong yupela.
Wanpela tasol em i Papa bi-
long yupela, na em i stap long
heven.
10 Na ol i no ken kolim
yupela 'Hetman'. Yupela i
gat wanpela hetman tasol,
em man God i makim bilong
kisim bek ol manmeri bilong
en.
11 Bikman bilong yupela
em i mas i stap wokman bi-
long yupela.
12 Man i litimapim nem bi-
long em yet, nem bilong en
bai i go daun. Na man i dau-
nim em yet, em bai i kisim
biknem."

Jisas i tokim ol saveman na ol Farisi long pasin nogut ol i mekim
(Mak 12.40 na Luk 11.39-52 na 20.47)

13-14 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela saveman bilong lo
na yupela Farisi, yupela
lukaut. Yupela i man bilong
tupela maus. Yupela i save
pasim dua bilong kingdom
bilong heven long pes bilong
ol manmeri. Yupela yet i
no save go insait. Tasol
taim ol manmeri i laik i go
insait, yupela i save pasim rot
bilong ol.†
15 "Yupela saveman bilong
lo na yupela Farisi, yupela
lukaut. Yupela i man bilong
tupela maus. Yupela i save
raun long olgeta hap bilong
solwara na bilong graun, bi-
long mekim wanpela man
tasol i kamap disaipel bilong
yupela. Na taim em i kamap
disaipel pinis, yupela i save
mekim em i kamap man bi-
long i go long hel, olsem yu-
pela yet. Yupela i mekim na
em i winim yupela moa yet
long ol pasin nogut.
16 "Yupela aipas i laik
soim rot long ol man, yupela
lukaut. Yupela i save tok
olsem, 'Sapos man i tok long
haus bilong God na i tok tru
antap, em i samting nating.
Tasol sapos man i tok long gol
i stap long haus bilong God na
i tok tru antap, orait em i mas
mekim olsem em i tok.'
17 Yupela longlong na
aipas, wanem samting i nam-

23:11: Mt 20.26-27, Mk 9.35, 10.43-44, Lu 22.26 **23:12:** Jop 22.29, Snd 15.33, 29.23, Ese 21.26, Lu 14.11, 18.14, Je 4.6, 1 Pi 5.5 **23:13-14:** Lu 11.52 † **23:13-14:** Sampela saveman i ting narapela hap tok tu i stap long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Yupela saveman bilong lo na yupela Farisi, yupela lukaut. Yupela i man bilong tupela maus. Yupela i save trikim ol meri, man bilong ol i dai pinis, na stilim haus bilong ol. Na yupela i save giaman long mekim ol longpela prea. Long taim bilong kot, yupela bai i kisim bikpela hevi moa." Lukim Mak 12.40. **23:16:** Mt 5.33-34, 15.14

bawan long ai bilong God?
Ating gol em i nambawan?
O haus bilong God em i
nambawan? Yupela i save,
gol i stap long haus bilong
God, na dispela tasol i mekim
gol i kamap samting bilong
God.
18 Na tu yupela i save tok,
'Sapos man i tok long alta na
i tok tru antap, em i samting
nating. Tasol sapos em i tok
long ofa i stap antap long alta
na i tok tru antap, orait em i
mas mekim olsem em i tok.'
19 Yupela aipas, wanem
samting i nambawan long ai
bilong God? Ating ofa em
i nambawan? O alta em i
nambawan? Yupela i save,
kaikai samting bilong ofa em
i stap long alta, na dispela
tasol i mekim ofa i kamap
samting bilong God.
20 Olsem na man i tok long
alta na i tok tru antap, em i
strongim tok bilong en long
alta wantaim olgeta samting
i stap antap long en.
21 Na man i tok long haus
bilong God na i tok tru antap,
em i strongim tok bilong en
long haus bilong God wan-
taim God yet, em i stap long
haus bilong en.
22 Na man i tok long heven
na i tok tru antap, em i
strongim tok bilong en long
sia bilong God na long God
yet i sindaun long dispela sia.
23 "Yupela saveman bilong
lo na yupela Farisi, yupela
lukaut. Yupela i man bilong
tupela maus. Olgeta liklik
sayor samting bilong gaden
em yupela i save tilim long
10-pela hap na givim wan-
pela hap long God. Tasol
yupela i lusim pinis olgeta
bikpela hap tok bilong lo,
olsem tok bilong stretpela
pasin bilong skelim man na
pasin bilong marimari na
pasin bilong bilip. Mobeta
yupela i strong long bihainim
ol tok bilong ol dispela
bikpela lo, na yupela i no
lusim ol arapela lo tu.
24 Yupela aipas i laik soim
rot long ol man, yupela i
olsem man i lukim liklik bi-
natang tru i stap long sup bi-
long en, na em i wok long
rausim. Tasol em i no lukim
kamel i stap long sup, na em i
dring na daunim olgeta.
25 "Yupela saveman bilong
lo na yupela Farisi, yupela
lukaut. Yupela i man bilong
tupela maus. Yupela i save
klinim gut ausait bilong ol
kap na plet, tasol ol kaikai
samting yupela i save pu-
lapim insait bilong ol, em yu-
pela i save kisim long pasin
bilong stil na pasin bilong
tingting tasol long yupela yet.
26 Yu Farisi, yu aipas. Pas-
taim yu mas klinim insait bi-
long kap, na bai ausait bilong
en tu inap kamap klin.
27 "Yupela saveman bilong
lo na yupela Farisi, yupela
lukaut. Yupela i man bilong
tupela maus. Yupela i olsem
matmat ol i bin penim long
waitpela pen. Ausait bilong
matmat em i naispela bilong

23:22: Ais 66.1, Mt 5.34 **23:23:** Wkp 27.30, Hos 6.6, Mai 6.8, Lu 11.42 **23:25:** Mk 7.4 **23:27:** Lu 11.44, Ap 23.3

lukim, tasol long insait ol bun
bilong man i dai pinis na ol-
geta samting i doti i pulap i
stap.
28 Yupela tu i stap olsem
tasol. Ol man i lukim bodi
bilong yupela, ol i ting yupela
i stretpela man. Tasol long
insait yupela i pulap long ol
pasin bilong giaman na pasin
bilong sakim lo."
29 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela saveman bilong lo
na yupela Farisi, yupela
lukaut. Yupela i man bilong
tupela maus. Yupela i save
wokim ol gutpela matmat
bilong ol profet, na yupela
i save bilasim ol matmat
bilong ol stretpela man.
30 Na yupela i save tok,
'Sapos mipela i bin i stap long
taim bilong ol tumbuna, orait
mipela i no helpim ol long
kilim i dai ol profet.'
31 Long dispela tok yupela
yet i soim olsem, yupela i lain
pikinini bilong ol man i bin
kilim i dai ol profet.
32 Orait goan, yupela go in-
apim pasin nogut bilong ol
tumbuna bilong yupela.
33 Yupela snek nogut. God
bai i kotim yupela na bai yu-
pela i go long hel. Na bai yu-
pela i stap gut olsem wanem?
34 "Olsem na yupela harim.
Mi bai salim ol profet na ol
man i gat gutpela tingting na
ol saveman bilong lo i kam
long yupela. Tasol yupela bai
i kilim sampela i dai na nilim
sampela long diwai kros na
wipim sampela insait long ol
haus lotu bilong yupela. Na
bai yupela i wok long rausim
ol long ol taun bilong yupela
na mekim ol i ranawe i go
long ol arapela taun.
35 Olsem na asua bilong
olgeta man i bin kilim i dai
ol stretpela man i bin i stap
long dispela graun, dispela
asua em bai i stap long yupela
tasol. Ol i bin kilim i dai ol
stretpela man, stat long Abel
na i kam inap long Sekaraia,
pikinini bilong Berekia, em
dispela man yupela i bin
kilim i dai namel long haus
bilong God na long alta, na
yupela yet bai i karim hevi
long dispela pasin nogut.
36 Mi tok tru long yupela,
pe nogut bilong dispela ol-
geta pasin nogut, em bai i
kamap long dispela lain man-
meri nau i stap."

Jisas i sori long Jerusalem
(Luk 13.34-35 na 19.41-44)

37 Jisas i tok moa olsem,
"Jerusalem, Jerusalem, yu
save kilim ol profet i dai, na
yu save kisim ol man God i
salim i kam long yu na tromoi
ston long ol bilong kilim ol i
dai. Planti taim moa mi laik
bungim ol pikinini bilong yu,
olsem kakaruk meri i save
bungim ol pikinini bilong en
aninit long wing bilong en.
Tasol yupela i no laik.

23:28: Lu 16.15 **23:31:** Ap 7.52 **23:33:** Mt 3.7, 12.34, Lu 3.7 **23:34:** Mt 10.23, 1 Te 2.15 **23:35:** Stt 4.8, 2 Sto 24.20-21, Hi 11.4 **23:37:** 2 Sto 24.21, Sng 17.8, 91.4, Ap 7.59, 1 Te 2.15 **23:38:** 1 Kin 9.7-8, Jer 12.7, 22.5 **23:39:** Sng 118.26, Mt 21.9

38 Harim. Nau ples bilong
yupela bai i bagarap na i stap
nating.
39 Mi tokim yupela olsem,
yupela bai i no lukim mi moa,
inap long taim yupela bai i
tok, ‘God i ken mekim gut
long dispela man i kam long
nem bilong Bikpela.’ ”

24

Jisas i tok long tempel bai i bagarap
(Mak 13.1-2 na Luk 21.5-6)

1 Jisas i lusim banis bilong
tempel na i go, na ol disaipel
bilong en i kam long em. Ol
i laik soim em ol haus bilong
tempel.
2 Tasol em i mekim dispela
tok long ol,* “Yupela i lukim
dispela olgeta gutpela haus,
a? Mi tok tru long yupela, ol
bai i no larim wanpela ston
i stap antap long narapela
ston. Ol bai i brukim olgeta
na tromoi i go daun.”

Jisas i tok long planti hevi bai i kamap
(Mak 13.3-13 na Luk 21.7-19)

3 Jisas i sindaun long
maunten Oliv, na ol disaipel
tasol i kam long em na
ol i askim em olsem, “Yu
tokim mipela, wanem taim ol
dispela samting bai i kamap?
Wanem mak bai i kamap
pastaim, na mipela i ken
save, yu laik i kam bek na
dispela graun i laik pinis?”
4 Orait Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, “Yupela lukaut.
Nogut wanpela man i gia-
manim yupela.
5 Long wanem, planti man
bai i kam na kolim nem bi-
long mi na tok, ‘Mi yet mi
dispela man God i bin promis
long salim i kam bilong kisim
bek ol manmeri bilong en.’
Na bai ol i giamanim planti
manmeri.
6 Yupela bai i harim nois
bilong ol bikpela pait, na yu-
pela bai i harim tok win long
ol bikpela pait i kamap. Orait
yupela lukaut. Yupela i no
ken kirap nogut. Ol dispela
samting i mas kamap, tasol
las de i no yet.
7 Ol man bilong sampela
lain bai i kirapim pait long ol
narapela narapela lain. Na
ol lain bilong sampela king
bai i kirapim pait long ol lain
bilong ol narapela narapela
king. Long sampela hap ol
bai i gat taim bilong bikpela
hangre, na graun bai i guria.
8 Dispela ol samting em i
olsem pen i save kamap pas-
taim long meri i laik karim
pikinini.
9 “Long dispela taim bai ol
i kisim yupela bilong givim
pen na hevi long yupela, na
bai ol i kilim yupela i dai.
Na olgeta lain manmeri bai

* **24:2:** Dispela em i namba 5 bilong ol 5-pela longpela toktok Jisas i autim long buk Matyu. Dispela toktok i stap long 24.2—25.46, na em i tok long ol samting bai i kamap klostu long las de.

24:2: Jer 26.18, Mai 3.12, Lu 19.44 **24:3:** Mt 24.27, 24.37-39, Mk 13.3, 1 Te 5.1 **24:5:** Jer 14.14, 23.21, 23.25, Mt 24.23-24, Jo 5.43, Ap 5.36-37, 1 Jo 2.18 **24:7:** 2 Sto 15.6, Ais 19.2, Hag 2.22, Sek 14.13, Ap 11.28 **24:9:** Mt 10.22, Mk 13.9, Lu 21.12, Jo 15.18-20, Ap 4.2-3, KTH 2.10, 2.13

ol i bel nogut tru long yupela,
long wanem, nem bilong mi
em i stap long yupela.
10 Na long dispela taim
planti manmeri i bin bilip
long mi bai ol i lusim bilip, na
bai ol i birua long ol yet na
putim ol yet long han bilong
ol birua.
11 Na planti giaman pro-
fet bai i kirap na giamanim
planti manmeri.
12 Pasin nogut bai i kamap
bikpela, olsem na planti
man bai i lusim pasin bilong
laikim ol arapela.
13 Tasol ol manmeri i stap
strong inap long las de, God
bai i kisim bek ol.
14 Na bai ol i autim dis-
pela gutnius bilong kingdom
bilong God long olgeta hap
bilong graun, bai olgeta lain
manmeri i ken harim, na bi-
hain tasol bai las de i kamap."

Samting nogut tru bai i kamap
(Mak 13.14-23 na Luk 21.20-24)

15 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela bai i lukim dispela
samting nogut tru bipo profet
Daniel i bin tok long en, na
dispela samting bai i sanap
i stap long haus bilong God
yet." Man i ritim dispela tok,
em i mas tingim gut.
16 "Na long dispela taim ol
manmeri i stap long distrik
Judia ol i mas ranawe i go
long ples maunten.
17 Na sapos man i stap an-
tap long haus, orait taim em i
go daun em i no ken ting long
kisim ol samting i stap insait
long haus bilong en.
18 Na man i stap long
gaden, em i no ken i go
bek long haus bilong kisim
longpela klos bilong en.
19 Sori tumas long ol meri i
gat bel na ol meri i givim susu
long ol pikinini long dispela
taim.
20 Yupela i mas beten, bai
yupela i no mas ranawe long
taim bilong kol o long de
Sabat.
21 Long dispela taim bai i
gat bikpela hevi tru. Stat long
taim graun i nupela yet na i
kam inap long nau, kain hevi
olsem i no bin kamap bipo.
Na bihain tu bai i no gat kain
hevi olsem i kamap gen.
22 Na sapos God i no bin
sotim taim bilong ol dispela
hevi, orait olgeta manmeri
bai i lus. Tasol em i tingting
long ol manmeri em i makim
pinis. Olsem na bai em i so-
tim dispela taim.
23 "Long dispela taim,
sapos wanpela man i tokim
yupela, 'Lukim, man God i
makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en, em i stap
hia,' o 'Em i stap long hap,'
yupela i no ken bilip long tok
bilong ol.
24 Long wanem, sampela

24:10: Mt 11.6, 13.57, 2 Ti 1.15 **24:11:** Mt 7.15, 24.5, 24.24, Ap 20.29, 1 Ti 4.1, 2 Pi 2.1, 1 Jo 4.1 **24:13:** Mt 10.22, Mk 13.13, Hi 3.6, 3.14 **24:14:** Mt 9.35, 10.18, 28.19, Ro 10.18, Kl 1.6, 1.23 **24:15:** Dan 9.27, 11.31, 12.11 **24:17:** Lu 17.31 **24:21:** Dan 9.26, 12.1, Jol 2.2, KTH 7.14 **24:22:** Ais 65.8-9, Sek 14.2-3 **24:23:** Mt 24.5, 24.11, Mk 13.21, Lu 17.23, 21.8 **24:24:** Lo 13.1-3, Mk 13.22, 2 Te 2.8-9, KTH 13.13-14

man bai i kam na tok gia-
man olsem, ‘Mi dispela man
God i makim bilong kisim bek
ol manmeri bilong en,’ o ‘Mi
wanpela profet.’ Na bai ol i
wokim ol bikpela mirakel na
mekim ol narakain narakain
samting i kamap. Ol i laik
paulim olgeta manmeri, na
sapos ol inap ol i laik paulim
tu ol manmeri God i makim
bilong em yet.

25 “Harim. Mi tokim yupela
pinis long dispela ol samting
bai i kamap.

26 Olsem na sapos ol i tokim
yupela, ‘Lukim, em i stap long
hap i no gat man,’ orait yu-
pela i no ken i go long dispela
hap. Na sapos ol i tok, ‘Lukim,
em i stap insait long dispela
haus,’ orait yupela i no ken
bilip long tok bilong ol.

27 Yupela i save, taim
klaut i lait, dispela lait i
save kamap long hap bilong
sankamap na i lait i go olgeta
long hap bilong san i go daun.
Orait Pikinini Bilong Man
bai i mekim olsem tasol long
taim em i kamap, na olgeta
manmeri bai i lukim.

28 “Long ples bodi bilong
ol man i dai pinis i slip i
stap long en, long dispela ples
tasol ol tarangau i save kam
bung.”

Bihain Pikinini Bilong Man bai i kam
(Mak 13.24-27 na Luk 21.25-28)

29 Jisas i tok moa olsem,
“Taim bilong ol dispela
bikpela hevi i pinis, orait
kwiktaim san bai i kamap
tudak, na mun bai i no moa
lait, na ol sta bai i lusim skai
na pundaun, na ol strongpela
samting i stap long skai bai i
guria.

30 Long dispela taim mak
bilong Pikinini Bilong Man
bai i kamap long skai na
olgeta lain manmeri bilong
graun bai i krai. Na ol bai
i lukim Pikinini Bilong Man
i stap antap long ol klaut bi-
long heven na i kam wantaim
bikpela strong na bikpela lait
bilong en.

31 Na biugel bai i krai
strong moa, na em bai i salim
ol ensel bilong en i go bilong
bungim ol manmeri em i bin
makim bilong em yet. Ol en-
sel bai i kisim ol long olgeta
hap, i go inap long arere tru
bilong graun, na bringim ol i
kam.”

Yupela i mas kisim save long diwai fik
(Mak 13.28-31 na Luk 21.29-33)

32 Jisas i tok moa olsem,
“Yupela i ken kisim save long
diwai fik. Taim han bilong en
i gat wara na ol nupela lip i
kamap, yupela i save, taim bi-
long gutpela san i laik kamap
nau.

33 Olsem tasol, taim yupela
i lukim dispela olgeta samt-
ing i kamap pinis, orait yu-

24:26: Lu 17.23-24 **24:27:** Mt 24.37-39 **24:28:** Lu 17.37, 2 Pi 3.10 **24:29:** Ais 13.10, 34.4, Ese 32.7, Jol 2.10, 2.31, 3.15, KTH 6.12-13 **24:30:** Dan 7.13, Sek 12.10-14, Mk 13.26, KTH 1.7, 6.12-13 **24:31:** Ais 27.13, Mt 13.41, 1 Ko 15.52, 1 Te 4.16 **24:33:** Je 5.9

pela i ken save, Pikinini Bilong Man i kam klostu pinis, na i stap long dua.

34 Mi tok tru long yupela, taim ol manmeri bilong dispela taim i no i dai yet, dispela olgeta samting bai i kamap.

35 Skai wantaim graun bai i lus, tasol tok bilong mi bai i no inap lus."

I no gat man i save long taim dispela ol samting bai i kamap

(Mak 13.32-37 na Luk 17.26-30 na 17.34-36)

36 Jisas i tok moa olsem, "Tasol i no gat wanpela man i save wanem de na wanem aua dispela ol samting bai i kamap. Ol ensel long heven i no save, na Pikinini tu em i no save. Papa wanpela tasol em i save.

37 Kain pasin ol i bin mekim long taim bilong Noa, ol bai i mekim wankain pasin tasol long taim Pikinini Bilong Man i kamap.

38 Taim bikpela tait i no kamap yet, ol i wok long kaikai na dring, na ol man i maritim ol meri, i go inap long taim Noa i go insait long sip.

39 Ol i no save long dispela samting bai i kamap long ol, na ol i stap olsem tasol i go inap long taim bikpela tait i kamap na i pinisim olgeta dispela manmeri. Orait wankain pasin tasol bai i kamap long taim Pikinini Bilong Man i kamap.

40 Tupela man bai i stap long gaden, na God bai i kisim wanpela, na em bai i lusim narapela i stap.

41 Tupela meri bai i wokim plaua bilong bret i stap, na God bai i kisim wanpela na lusim narapela i stap.

42 Olsem na yupela i mas was gut. Yupela i no save wanem de Bikpela bilong yupela bai i kam.

43 Yupela tingim dispela samting. Sapos papa bilong haus i save pastaim long wanem taim long nait stilman bai i kam, orait em bai i was i stap na em bai i no inap larim stilman i brukim haus na i kam insait.

44 Olsem na yupela tu i mas redi. Pikinini Bilong Man bai i kam long wanpela taim yupela i no ting em bai i kam."

Tok piksa bilong gutpela wokboi na wokboi nogut

(Luk 12.42-46)

45 Jisas i tok moa olsem, "Wanem wokboi i gat gutpela tingting, na i save mekim gutpela wok oltaim? Bikman i save makim dispela kain wokboi bilong bosim ol arapela wokboi bilong en, na bilong skelim kaikai long ol long taim bikman i makim.

24:34: Mt 16.28, 23.36, Mk 13.30, Lu 21.32 **24:35:** Sng 102.26, Ais 40.8, Mt 5.18, Mk 13.31, Lu 21.33, Hi 1.11 **24:36:** Sek 14.7, Ap 1.7, 1 Te 5.1-2 **24:37:** Stt 6.5-8 **24:38:** Stt 6.3-5, Lu 17.26, 1 Pi 3.20 **24:39:** Stt 7.6-24, 2 Pi 3.6 **24:42:** Mt 25.13, Mk 13.33, Lu 21.36 **24:43:** 1 Te 5.2, 2 Pi 3.10, KTH 3.3, 16.15 **24:43:** Lu 12.39-40 **24:44:** Mt 25.13, 1 Te 5.6 **24:46:** KTH 16.15

46 Dispela kain wokboi i
ken amamas tru taim bik-
man bilong en i kam bek na
i lukim em i stap mekim wok
bilong en.
47 Mi tok tru long yupela,
bikman bai i makim dispela
wokboi bilong bosim olgeta
samting bilong en.
48 Tasol sapos dispela wok-
boi em i man nogut na em i
ting long bel bilong en, 'Bik-
man bilong mi bai i no inap i
kam kwik,'
49 na em i stat long paitim
ol wanwok bilong en, na em
i wok long kaikai na dring
wantaim ol man i save spak,
50 orait bikman bai i kam
bek long wanpela de dispela
wokboi i no redi, na long
wanpela taim em i no save
long en.
51 Na bikman bai i bagara-
pim tru dispela wokboi, na
bai em i putim em i stap
wantaim ol man bilong gia-
man, em ol man bilong tu-
pela maus. Long dispela hap
bai ol i krai nogut na skrapim
tit bilong ol."

25

Tok piksa bilong 10-pela yangpela meri

1 Jisas i tok moa olsem,
"Long dispela taim kingdom
bilong heven bai i olsem
stori bilong 10-pela yangpela
meri. Wanpela man i marit
nupela, em i laik i kam. Na
dispela ol yangpela meri ol i
kisim ol lam bilong ol, na ol i
go bilong bungim em long rot
na bringim em i kam.
2 5-pela bilong ol dispela
meri ol i kranki meri, na 5-
pela i gat save.
3 Ol kranki meri i bringim
ol lam bilong ol i kam, tasol ol
i no kisim arapela wel i kam
wantaim.
4 Tasol ol meri i gat save,
ol i pulimapim arapela wel
long ol botol bilong ol na ol
i bringim i kam wantaim ol
lam.
5 Dispela man i marit nu-
pela em i no kam kwik, olsem
na ai bilong olgeta meri i hevi
na ol i slip i stap.
6 "Na long biknait tru ol i
harim wanpela man i singaut
olsem, 'Man i marit nupela
em i kam nau. Yupela kam,
yumi go bungim em long rot
na bringim em i kam.'
7 Orait dispela olgeta yang-
pela meri ol i kirap, na ol i
redim lam bilong ol.
8 Na ol kranki meri i tokim
ol meri i gat save olsem, 'Yu-
pela givim mipela hap wel bi-
long yupela. Ol lam bilong
mipela i laik i dai.'
9 Tasol ol savemeri i bekim
tok olsem long ol, 'Nogat. Dis-
pela wel bai i no inap long
mipela na long yupela tu.
Mobeta yupela i go long stua
na baim bilong yupela yet.'
10 Orait ol 5-pela kranki
meri i go pinis bilong baim
wel, na dispela man i marit
nupela em i kam. Na ol
meri i redi ol i go insait
long haus wantaim em long

24:47: Mt 25.21-23 **24:51:** Mt 8.12, 25.30 **25:1:** Lu 12.35, KTH 19.7

bikpela kaikai bilong marit.
Na ol man i pasim dua.

11 "Bihain ol arapela yang-
pela meri i kam, na ol i tok,
'Bikman, bikman, kam opim
dua long mipela.'

12 Tasol em i bekim tok
olsem, 'Mi tok tru long yu-
pela, mi no save long yu-
pela.' "

13 Na Jisas i tok, "Olsem na
yupela i mas was gut. Yu-
pela i no save long wanem
de na wanem aua Bikpela bi-
long yupela bai i kamap."

Tok piksa bilong ol wokboi i kisim mani
(Luk 19.11-27)

14 Jisas i tok moa olsem,
"Kingdom bilong heven bai
i olsem wanpela man i laik
wokabaut i go long longwe
ples. Em i singautim ol wok-
boi bilong en i kam, na i
putim ol samting bilong en
long han bilong ol, bai ol i ken
lukautim.

15 Em i tingim pasin na
strong bilong ol wokboi wan
wan, na em i tilim mani long
ol. Long narapela em i givim
5,000 kina na long narapela
em i givim 2,000 kina na long
narapela em i givim 1,000
kina. Em i mekim olsem na
em i go.

16 Em i go pinis, orait
kwiktaim dispela man i bin
kisim 5,000 kina em i wok
bisnis long dispela mani na
i kisim winmani inap long
5,000 kina moa.

17 Na dispela man i bin
kisim 2,000 kina, em tu i wok
bisnis na i kisim 2,000 kina
moa.

18 Tasol man i bin kisim
1,000 kina, em i go wokim hul
long graun na i haitim mani
bilong bikman bilong en.

19 "Longpela taim i go pinis,
na bihain bikman bilong ol
dispela wokboi i kam bek. Na
em i laik stretim tok wantaim
ol long dispela mani em i bin
givim ol.

20 Na man i bin kisim 5,000
kina em i kam, na em i
bringim 5,000 kina moa, na
i tok olsem, 'Bikman, yu bin
givim mi 5,000 kina. Lukim,
mi wok bisnis na mi kisim
5,000 kina moa.'

21 Na bikman bilong en
i tokim em olsem, 'Yu gut-
pela wokboi, yu bin mekim
gutpela wok tru. Yu save
lukautim gut wok bilong yu.
Yu bin lukautim gut ol liklik
samting, olsem na mi laik bai
yu bosim planti samting. Yu
kam amamas wantaim mi.'

22 "Man i bin kisim 2,000
kina em tu i kam, na em i tok
olsem, 'Bikman, yu bin givim
mi 2,000 kina. Lukim, mi wok
bisnis na mi kisim 2,000 kina
moa.'

23 Na bikman bilong en i
tokim em olsem, 'Yu gutpela
wokboi, yu bin mekim gut-
pela wok tumas. Yu save
lukautim gut wok bilong yu.
Yu bin lukautim gut ol liklik
samting, olsem na mi laik bai
yu bosim planti samting. Yu
kam amamas wantaim mi.'

25:11: Lu 13.25 **25:12:** Mt 7.23 **25:13:** Mt 24.42-44, 1 Te 5.6, 1 Pi 5.8 **25:14:** Mk 13.34 **25:15:** Ro 12.6 **25:21:** Mt 24.45-47, Lu 12.44, 16.10, 2 Ti 2.12, Hi 12.2, 1 Pi 1.8

24 "Na man i bin kisim 1,000
kina em tu i kam, na em i
tok olsem, 'Bikman, mi save
pinis, yu hatpela man. Yu
save kamautim kaikai long
ol gaden ol arapela man i
planim. Na long hap graun
narapela man i bin tromoi
pikinini kaikai long en, yu
save kisim ol kaikai i kamap.
25 Olsem na mi pret na mi
go haitim dispela 1,000 kina
bilong yu long graun. Em hia
mani bilong yu.'
26 "Tasol bikman bilong en i
bekim tok olsem, 'Yu wokboi
nogut. Yu lesman. Yu save
gut olsem mi save kamautim
kaikai long ol gaden ol ara-
pela man i bin planim, na mi
save kisim kaikai long hap
graun narapela man i bin tro-
moi pikinini kaikai long en.
27 Orait watpo yu no putim
mani bilong mi long beng?
Olsem na taim mi kam bek mi
inap kisim ol mani bilong mi
wantaim sampela winmani
tu.
28 Olsem na yupela i mas
kisim dispela 1,000 kina long
em na givim long dispela
man i gat 10,000 kina.
29 Long wanem, olgeta
man i gat sampela samting
pinis, bai mi givim sampela
moa long ol. Tasol sapos
wanpela man i no gat ol
samting, orait liklik samting
em i holim, em bai mi rausim
long em.
30 Na dispela wokboi nogut,
yupela rausim em i go ausait
long ples tudak. Long dis-
pela hap bai ol i krai nogut na
skrapim tit bilong ol.' "

Pikinini Bilong Man bai i skelim olgeta lain man

31 Jisas i tok moa olsem,
"Taim Pikinini Bilong Man i
kam bek olsem king wantaim
olgeta ensel, orait em bai i
sindaun long sia king bilong
en.
32 Na olgeta lain manmeri
bai ol i kam bung long pes
bilong em. Na em bai i tilim ol
na putim ol long tupela lain,
olsem wasman i save tilim
ol sipsip i go long hap na ol
meme i go long hap.
33 Em bai i putim ol sipsip
long han sut bilong en, na ol
meme long han kais.
34 Orait na king bai i tokim
ol manmeri i stap long han
sut bilong en olsem, 'Yupela
i gat blesing bilong Papa bi-
long mi. Em i laik mekim
gut long yupela. Yupela kam
kisim kingdom Papa i bin
redim na makim bilong yu-
pela pinis, long taim graun i
kamap nupela yet.
35 Long wanem, bipo mi
stap hangre, na yupela i bin
givim kaikai long mi. Mi dai
long wara, na yupela i givim
wara long mi. Mi man bi-
long narapela ples na yupela
i bringim mi i go long haus
bilong yupela.

25:29: Mt 13.12, Mk 4.25, Lu 8.18, Jo 15.2 **25:30:** Mt 8.12, 22.13, Lu 13.28 **25:31:** Sek 14.5, Mt 16.27, 19.28, Ap 1.11, 1 Te 4.16, 2 Te 1.7, KTH 1.7, 20.11-13 **25:32:** Ese 20.38, 34.17, Ro 14.10, 2 Ko 5.10, KTH 20.12 **25:34:** 1 Ko 6.9, 15.50, Ga 5.21, Hi 4.3, 1 Pi 1.20 **25:35:** Ais 58.7, Ese 18.7, 18.16, Hi 13.2, Je 1.27 **25:36:** 2 Ti 1.16, Je 2.15-16

36 Mi no gat laplap, na yu-
pela i givim laplap long mi.
Mi gat sik na yupela i lukau-
tim mi. Mi stap long kalabus,
na yupela i kam lukim mi.'
37 "Na ol stretpela manmeri
bai i bekim tok bilong en
olsem, 'Bikpela, long wanem
taim mipela i lukim yu i stap
hangre, na mipela i givim
kaikai long yu? Na wanem
taim yu dai long wara, na
mipela i givim wara long yu?
38 Long wanem taim
mipela i lukim yu i stap
man bilong narapela ples, na
mipela i bringim yu i go long
haus bilong mipela? Na long
wanem taim yu no gat laplap,
na mipela i givim laplap long
yu?
39 Long wanem taim
mipela i lukim yu gat sik, o yu
stap long kalabus, na mipela
i go lukim yu?'
40 "Na king bai i bekim tok
bilong ol olsem, 'Mi tok tru
long yupela, olgeta samting
yupela i bin mekim long wan-
pela bilong ol dispela brata
bilong mi i no gat nem liklik,
ol dispela samting yupela i
bin mekim long mi.'
41 "Orait na king bai i tokim
ol lain i stap long han kais
olsem, 'Yupela manmeri bi-
long lus, yupela klia long mi
na yupela go long paia i no
save dai, em dispela paia ol
i redim pinis bilong Satan
wantaim ol ensel bilong en.
42 Long wanem, bipo mi
stap hangre, na yupela i no
givim kaikai long mi. Mi dai
long wara, na yupela i no
givim wara long mi.
43 Mi man bilong narapela
ples, na yupela i no bringim
mi i go long haus bilong yu-
pela. Mi no gat laplap, na
yupela i no givim laplap long
mi. Mi gat sik, na mi stap long
kalabus, na yupela i no kam
lukim mi.'
44 "Na bai ol tu i bekim
tok bilong en olsem, 'Bikpela,
long wanem taim mipela i
lukim yu i stap hangre, o yu
dai long wara, o yu man bi-
long narapela ples, o yu no
gat laplap, o yu gat sik, o yu
stap long kalabus, na mipela
i no mekim gut long yu?'
45 "Na em bai i bekim tok
bilong ol olsem, 'Mi tok tru
long yupela, samting yupela
i no bin mekim long wan-
pela bilong ol dispela man-
meri i no gat nem liklik, ol
dispela samting yupela i no
bin mekim long mi tu.'
46 Na ol dispela lain bai
i go bilong kisim pe nogut,
em pen i save stap oltaim.
Tasol ol stretpela manmeri
bai i kisim laip i stap oltaim
oltaim."

Jisas i karim pen na i dai na i kirap bek

(Sapta 26-28)

26

Ol hetman i pasim tok

25:40: Snd 19.17, Mt 10.42, 18.5, Mk 9.41, Hi 6.10, KTH 22.12 **25:41:** Mt 7.23, Mk 9.48, Lu 16.24, KTH 12.9, 20.10 **25:45:** Sek 2.8, Ap 9.5 **25:46:** Dan 12.2, Jo 5.29, Ro 2.7

long kilim Jisas i dai
(Mak 14.1-2 na Luk 22.1-2 na Jon 11.45-53)

1 Jisas i autim pinis dispela olgeta tok, orait em i tokim ol disaipel bilong en olsem,
2 "Yupela i save, tupela de tasol i stap, na Bikpela De Bilong Tingim De God I Larim Ol Israel I Stap Gut, em bai i kamap. Na bai ol i putim Pikinini Bilong Man long han bilong ol birua na bai ol i hangamapim em long diwai kros."
3 Long dispela taim ol bikpris na ol hetman bilong Israel ol i bung long haus bilong hetpris, nem bilong en Kaiafas.
4 Na ol i wokim toktok bilong painim rot long giamanim Jisas na holimpas em bai ol i ken kilim em i dai.
5 Tasol ol i tok olsem, "Yumi no ken mekim dispela samting long ol bikpela de bilong lotu. Nogut ol manmeri i lukim na ol i kros na kirapim pait."

Wanpela meri i kapsaitim sanda long het bilong Jisas
(Mak 14.3-9 na Jon 12.1-8)

6 Jisas i stap long ples Betani long haus bilong Saimon, em wanpela man bipo i bin i gat sik lepra.
7 Na wanpela meri i kisim wanpela naispela botol ston i gat sanda i dia tumas na i kam long dispela haus. Jisas i sindaun i stap long tebol na meri i kapsaitim dispela sanda long het bilong Jisas.
8 Ol disaipel i lukim dispela, na ol i bel nogut. Ol i tok, "Bilong wanem em i pinisim nating dispela sanda?
9 Sapos yumi bin larim ol man i baim, bai yumi inap kisim bikpela mani long en na givim long ol rabisman."
10 Jisas i save long tok bilong ol, na em i tokim ol olsem, "Watpo yupela i givim hevi long dispela meri? Em i bin mekim gutpela pasin tru long mi.
11 Oltaim ol rabisman bai i stap wantaim yupela. Tasol mi, bai mi no inap i stap wantaim yupela oltaim.
12 Meri i kapsaitim dispela sanda long bodi bilong mi, em i bin mekim dispela bilong redim bodi bilong mi long matmat.
13 Mi tok tru long yupela, long olgeta hap graun ol i go long en na autim dispela gutnius, ol bai i toktok tu long samting dispela meri i bin mekim, na bai ol i tingting long em."

Judas i promis long givim Jisas long han bilong ol hetman
(Mak 14.10-11 na Luk 22.3-6)

14 Long dispela taim wanpela bilong ol 12-pela disaipel, nem bilong en Judas Iskariot, em i go long ol bikpris.

26:2: Kis 12.1-27, Mt 20.18, Mk 14.1, Lu 22.1, Jo 13.1 **26:7:** Lu 7.37-38 **26:11:** Lo 15.11, Jo 12.8, 14.19, 17.11 **26:14:** Jo 11.57 **26:15:** Sek 11.12, Mt 27.3

15 Na em i askim ol olsem,
“Sapos mi givim Jisas long
han bilong yupela, yupela bai
i givim wanem samting long
mi?” Orait ol i givim 30 mani
silva long em.*
16 Na Judas i stat long
painim rot bilong givim Jisas
long han bilong ol.

Jisas i kaikai wantaim ol disaipel

(Mak 14.12-21 na Luk 22.7-14 na 22.21-23 na Jon 13.21-30)

17 Long namba wan de
bilong Ol Bikpela De Bilong
Bret I No Gat Yis, ol disaipel
i kam long Jisas na ol i tok
olsem, “Yu laik bai mipela
i redim ol samting long
wanem hap na yu ken kaikai
dispela kaikai bilong tingim
De God I Larim Ol Israel I Stap
Gut?”
18 Na Jisas i tokim ol long
wanpela man na em i tok,
“Yupela go insait long taun
na yupela go long dispela
man na tokim em olsem, ‘Tisa
i tok, taim bilong mi em i kam
klostu pinis. Mi wantaim ol
disaipel bilong mi i laik i kam
long haus bilong yu na kaikai
dispela kaikai bilong tingim
De God I Larim Ol Israel I Stap
Gut.’ ”
19 Orait ol disaipel i mekim
olsem Jisas i tokim ol, na ol i
redim dispela kaikai.
20 Na long apinun Jisas i
sindaun long tebol wantaim
ol 12-pela disaipel.
21 Ol i kaikai i stap, na em i
tok, “Mi tok tru long yupela,
wanpela bilong yupela bai i
givim mi long han bilong ol
man i birua long mi.”
22 Ol disaipel i harim dis-
pela tok na ol i bel hevi tu-
mas, na ol wan wan i stat long
askim em olsem, “Bikpela, at-
ing yu tok long mi, a?”
23 Na em i bekim tok olsem,
“Dispela man i laik givim
mi long han bilong ol birua,
em wanpela bilong yupela ol
man i bin putim han long dis
wantaim mi.
24 Pikinini Bilong Man bai
i dai, olsem buk bilong God i
tok pinis long em i mas i dai.
Tasol sori tumas long dispela
man i givim Pikinini Bilong
Man long han bilong ol birua.
Mobeta mama i no bin karim
dispela man.”
25 Judas, em dispela man i
laik putim em long han bi-
long ol birua, em i askim Jisas
olsem, “Tisa, ating yu tok long
mi, a?” Na Jisas i tokim em, “I
olsem yu tok.”

Jisas i givim bret na wain long ol disaipel

(Mak 14.22-26 na Luk 22.15-20 na 1 Korin 11.23-25)

26 Ol i kaikai i stap, na Jisas
i kisim wanpela bret, na i
tenkyu long God na i brukim,
na i givim long ol disaipel.

* **26:15:** Yumi no save dispela 30 mani silva, em inap olsem hamas mani bilong yumi nau. Em bikpela mani liklik, inap olsem mani ol wokman bai i kisim sapos ol i wok inap 5-pela o 6-pela mun. Lukim tu Matyu 27.9-10. **26:17:** Kis 12.6, 12.14-20, Mk 14.12, Lu 22.7-9 **26:18:** Mt 21.3 **26:23:** Sng 41.9, Lu 22.21, Jo 13.18 **26:24:** Ais 53, Dan 9.26, Mk 9.12, Jo 17.12 **26:26:** Mt 14.19, 1 Ko 10.16

Na em i tok, “Yupela kisim
na kaikai. Dispela em i bodi
bilong mi.”
27 Na em i kisim wanpela
kap wain, na i tenkyu long
God, na i givim long ol, na i
tok, “Yupela olgeta dring long
dispela.
28 Dispela em i blut bilong
mi bilong mekim kontrak. Mi
kapsaitim bilong lusim sin bi-
long planti manmeri.
29 Mi tokim yupela, mi
no ken dring wain moa inap
long taim mi dringim nupela
wain wantaim yupela insait
long kingdom bilong Papa bi-
long mi.”
30 Orait ol i singim wanpela
song, na ol i lusim taun na i go
long maunten Oliv.

Jisas i tok olsem
Pita bai i givim baksait long
em
(Mak 14.27-31 na Luk
22.31-34 na Jon 13.36-38)

31 Jisas i tokim ol disaipel
bilong en olsem, “Yupela bai
i lukim ol samting i kamap
long mi long dispela nait na
bilip bilong yupela olgeta bai
i pundaun, long wanem, buk
bilong God i gat tok olsem,
‘Mi kilim wasman, na bai ol
sipsip i ranawe i go nabaut.’
32 Tasol bai mi kirap bek,
na bai mi go paslain long yu-
pela long Galili.”
33 Pita i bekim tok bilong en
olsem, “Maski sapos ol ara-
pela i lukim samting i kamap
long yu na bilip bilong olgeta
i pundaun na ol i lusim yu, mi
bai i no inap lusim yu.”
34 Na Jisas i tokim em
olsem, “Mi tok tru long yu,
nau long dispela nait, taim
kakaruk i no krai yet, yu bai
tok tripela taim olsem yu no
save long mi.”
35 Na Pita i tokim em,
“Maski sapos mi mas i dai
wantaim yu, mi no inap tok
olsem mi no save long yu. No-
gat tru.” Na olgeta disaipel ol
i mekim wankain tok.

Jisas i beten long gaden
Getsemani
(Mak 14.32-42 na Luk
22.39-46)

36 Jisas i go wantaim ol di-
saipel long wanpela hap ol i
kolim Getsemani. Na em i
tokim ol olsem, “Yupela sin-
daun i stap hia, na bai mi go
long hap na mi beten.” 37 Na
em i kisim Pita wantaim tu-
pela pikinini bilong Sebedi i
go wantaim. Na bel bilong en
i hevi, na em i pilim nogut tru.
38 Na em i tokim ol olsem,
“Bel bilong mi em i hevi tu-
mas, na klostu mi laik i dai.
Yupela stap hia na was wan-
taim mi.”
39 Na em i go liklik, na em
i pundaun na putim pes bi-
long en i go daun long graun
na em i beten olsem, “Papa
bilong mi, sapos inap, orait
mi laik bai yu rausim dispela
kap long mi. Tasol yu no
ken bihainim laik bilong mi.

26:28: Kis 24.8, Jer 31.31-34, Sek 9.11, Ro 5.15, 1 Ko 10.16, Hi 9.22 **26:29:** Mk 14.25, Lu 22.18, Ap 10.41 **26:30:** Lu 22.39, Jo 18.1 **26:31:** Sek 13.7, Jo 16.32 **26:32:** Mt 28.7, 28.16, Mk 14.28 **26:34:** Mt 26.69-75 **26:35:** Mt 26.56 **26:38:** Jo 12.27 **26:39:** Mt 6.10, 20.22, Jo 6.38, Hi 5.7-8

Nogat. Yu mas bihainim laik
bilong yu tasol."
40 Na Jisas i go long ol
tripela disaipel, na em i
lukim ol i slip i stap. Na em
i askim Pita olsem, "Olsem
wanem? Yupela i no inap
was wantaim mi inap long
wan aua, a?
41 Yupela i mas was na prea
i stap. Nogut traim i kamap
long yupela na yupela i pun-
daun. Tru, bel em i gat laik
bilong mekim samting, tasol
bodi em i no gat strong."
42 Em i go gen namba 2 taim
na i beten olsem, "Papa bi-
long mi, sapos dispela kap i
no inap abrusim mi, na mi
mas dringim, orait yu ken bi-
hainim laik bilong yu tasol."
43 Na em i kam gen long ol
disaipel na i lukim ol i slip i
stap, long wanem, ai bilong ol
i hevi.
44 Na em i lusim ol gen
na i go beten namba 3 taim,
na em i mekim wankain prea
olsem em i bin mekim bipo.
45 Bihain em i kam long
ol disaipel na em i tokim ol
olsem, "Yupela i slip yet na
malolo, a? Harim. Taim
i kamap pinis, na nau ol i
givim Pikinini Bilong Man
long han bilong ol man bi-
long mekim sin.
46 Yupela kirap, na yumi
go. Lukim, man i laik givim
mi long han bilong ol, em i
kamap klostu nau."

Judas i givim Jisas
long han bilong ol birua
(Mak 14.43-50 na Luk
22.47-53 na Jon 18.3-12)

47 Jisas i toktok yet i stap,
na Judas, em wanpela bilong
ol 12-pela disaipel, em i kam.
Bikpela lain man tru i kam
wantaim em, na ol i holim
ol bainat na stik. Ol bikpris
wantaim ol hetman bilong ol
manmeri i salim ol i kam.
48 Dispela man i laik givim
Jisas long han bilong ol, em
i bin tokim ol long wanpela
mak olsem, "Bai mi givim
kis long wanpela man. Dis-
pela man em Jisas. Yupela
holimpas em."
49 Na wantu em i kam long
Jisas na i tok, "Gutnait, Tisa."
Na em i givim kis long em.
50 Na Jisas i tokim em
olsem, "Pren, samting yu
kam bilong mekim, em yu
mas mekim hariap."† Na ol
man i kam na putim han long
Jisas na holimpas em.
51 Orait wanpela man i stap
wantaim Jisas, em i pulim
bainat bilong en. Na em i
paitim wokboi bilong hetpris
na bainat i katim yau bilong
en na yau i pundaun.
52 Tasol Jisas i tokim em
olsem, "Putim bainat bilong
yu i go bek long paus bilong
en. Olgeta man i pait long
bainat, bainat bai i bagara-
pim ol.
53 Ating yu no save, mi inap
askim Papa bilong mi, na em

26:41: Mt 6.13, Ef 6.18, Hi 2.14, 4.15 **26:44:** 2 Ko 12.8 **26:45:** Jo 12.27, 13.1
26:46: Jo 14.31 † **26:50:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. Sampela man i save tanim dispela tok bilong Jisas olsem, "Pren, bilong wanem yu kam?"
26:51: Jo 18.26 **26:52:** Stt 9.6, KTH 13.10 **26:53:** 2 Kin 6.17, Dan 7.10

bai i salim planti ensel moa, i
winim 12-pela lain ami, na ol
bai i kam helpim mi?
54 Tasol sapos mi mekim
olsem, orait tok i stap long
buk bilong God em bai i no
inap kamap tru. Buk bilong
God i tok, ol dispela samting
i mas kamap long mi."
55 Long dispela taim tasol
Jisas i tokim ol dispela lain
man olsem, "Yupela i kisim
ol bainat na stik na yupela
i kam bilong holimpas mi,
olsem yupela i laik holimpas
wanpela man bilong pait na
stil, a? Olgeta de mi bin
sindaun insait long banis bi-
long tempel na mi skulim
ol manmeri. Yupela i no
laik holimpas mi long dispela
taim?
56 Tasol dispela olgeta
samting i kamap bilong
inapim tok ol profet i bin
raitim."
Na olgeta disaipel i lusim
Jisas na ol i ranawe.

Ol i kotim Jisas
(Mak 14.53-65 na Luk 22.54-55 na 22.63-71 na Jon 18.13-14 na 18.19-24)

57 Ol man i bin holimpas
Jisas ol i bringim em i go long
haus bilong hetpris Kaiafas.
Na ol saveman bilong lo wan-
taim ol hetman ol i bung i
stap.
58 Pita i bihainim Jisas i go,
tasol em i stap longwe liklik.
Em i go insait long banis bi-
long haus bilong hetpris, na i
sindaun wantaim ol plisman.
Em i laik lukim wanem samt-
ing bai i kamap long Jisas.
59 Ol bikpris wantaim
olgeta kaunsil ol i singautim
sampela man i kam autim
tok giaman long ol pasin
Jisas i bin mekim. Ol i laik
painim wanpela rong em i
bin mekim inap long ol i ken
kilim em i dai.
60 Na planti man i kam na
i sutim tok giaman long em.
Tasol ol i no tokaut long wan-
pela rong em i bin mekim
inap long ol i ken kilim em i
dai. Tasol bihain tupela man
i kam
61 na i tok olsem, "Dis-
pela man i bin tok, 'Mi inap
brukim tempel bilong God na
sanapim bek long tripela de
tasol.' "
62 Na hetpris i sanap na i
askim Jisas olsem, "Yu no laik
bekim wanpela tok, a? Olsem
wanem long dispela tok ol i
sutim long yu?"
63 Tasol Jisas i no mekim
wanpela tok. Na hetpris i
tokim em, "Mi askim yu long
nem bilong God i gat laip, na
yu mas tok tru antap nau. Yu
dispela man God i makim bi-
long kisim bek ol manmeri
bilong en? Yu Pikinini Bilong
God, o nogat?"
64 Na Jisas i tokim em
olsem, "Yu tok pinis. Tasol
mi tokim yupela, bihain bai
yupela i lukim Pikinini Bi-
long Man i sindaun long han
sut bilong God i gat bikpela

26:54: Ais 53.7, Mt 26.56, Mk 14.49 **26:55:** Lu 19.47, 21.37 **26:56:** Mt 26.31 **26:60:** Lo 19.15, Sng 27.12, Mk 14.55, Ap 6.13 **26:61:** Mt 27.40, Jo 2.19 **26:63:** Ais 53.7, Mt 27.12 **26:64:** Sng 110.1, Dan 7.13, Mt 24.30, Lu 21.27, Ap 7.55, 1 Te 4.16, KTH 1.7

strong. Na em bai i stap antap
long ol klaut bilong heven na
i kam."
65 Na hetpris i kirap nogut
long dispela tok na i brukim
klos bilong em yet na i tok
olsem, "Em i tok bilas long
God. Yumi no ken singau-
tim sampela man moa bilong
tokaut long pasin bilong dis-
pela man. Nogat. Nau tasol
yupela i harim em i tok bilas
long God.
66 Yupela i ting bai yumi
mas mekim wanem long
em?" Na ol i bekim tok olsem,
"Em i gat rong, na em i mas i
dai."
67 Orait ol i spetim pes bi-
long Jisas, na ol i paitim em.
Na sampela i solapim em
68 na ol i tok, "Yu man God i
makim, yu mekim tok profet
nau. Dispela man i paitim yu,
em husat?"

Pita i tok, em i no save long Jisas

(Mak 14.66-72 na Luk 22.56-62 na Jon 18.15-18 na 18.25-27)

69 Pita i sindaun i stap au-
sait, insait long banis bilong
haus. Na wanpela wokmeri i
kam klostu long em na i tok,
"Yu tu yu bin i stap wantaim
Jisas bilong Galili."
70 Tasol Pita i tok nogat long
ai bilong olgeta man olsem,
"Mi no save long dispela tok
yu mekim."
71 Na bihain em i go long
haus i stap long dua bilong
banis, na narapela wokmeri i
lukim em na i tokim ol man-
meri i stap klostu olsem, "Dis-
pela man i bin i stap wantaim
Jisas bilong Nasaret."
72 Na Pita i tok nogat gen
olsem, "Tru antap, mi no save
long dispela man."
73 Bihain liklik ol man i
sanap i stap klostu, ol i kam
tokim Pita olsem, "Tru tumas,
yu man bilong lain bilong ol.
Nek bilong yu i kamapim yu
pinis."
74 Orait nau Pita i tok
strong tru olsem, "Tru antap,
mi no save long dispela man.
Sapos mi no tok tru, orait God
i ken bagarapim mi." Em i
tok pinis, na wantu kakaruk
i krai.
75 Na Pita i tingim gen dis-
pela tok Jisas i bin mekim,
"Taim kakaruk i no krai yet,
yu bai tok tripela taim olsem
yu no save long mi." Na Pita i
go ausait na i krai nogut tru.

27

Ol i bringim Jisas i go long Pailat

(Mak 15.1 na Luk 23.1-2 na Jon 18.28-32)

1 Tulait i kamap, na olgeta
bikpris na ol hetman bilong
ol manmeri ol i wokim toktok
bilong kilim Jisas i dai.
2 Na bihain ol i pasim em
long baklain, na ol i kisim em
i go na putim em long han

26:65: Mt 9.3, Mk 14.63, Jo 10.33, Ap 14.14 **26:65:** Wkp 24.16 **26:66:** Jo 19.7 **26:67:** Ais 50.6, 53.5, Mt 27.30, Jo 19.3 **26:74:** Mk 14.71 **26:75:** Mt 26.34, Mk 14.30, Lu 22.61-62, Jo 13.38 **27:1:** Lu 22.66

bilong namba wan gavman
Pailat.*

Judas i dai pinis
(Aposel 1.18-19)

3 Judas, em dispela man i
bin givim Jisas long han bi-
long ol birua, em i lukim ol
i daunim Jisas long kot na
putim hevi long en. Na em i
senisim tingting bilong en na
em i kisim dispela 30 mani
silva ol bikpris na ol hetman
i bin givim long em, na em i
bringim i go bek long ol.
4 Na em i tok olsem, "Mi
bin mekim sin. Dispela man
mi givim long han bilong yu-
pela, em i no bin mekim rong.
Na yupela bai i kilim em i
dai." Tasol ol i bekim tok
olsem, "Em i no samting bi-
long mipela. Em wari bilong
yu tasol."
5 Na Judas i tromoi ol dis-
pela mani silva insait long ba-
nis bilong tempel, na em i go
hangamapim em yet na em i
dai.
6 Ol bikpris i kisim dispela
mani silva, na ol i tok, "Dis-
pela mani em i pe bilong
kilim man i dai. Yumi no ken
putim wantaim mani bilong
tempel."
7 Na ol i pasim wanpela
tok, na long dispela mani ol
i baim hap graun bilong ol
man bilong wokim sospen
graun. Ol i laik bai dispela
graun i stap matmat bilong ol
man bilong ol longwe ples.
8 Olsem na dispela hap
graun i kisim nem, Graun
Bilong Blut, na ol man i save
kolim olsem yet.†
9 Olsem na wanpela tok
bipo God i bin mekim long
maus bilong profet Jeremaia
em i kamap tru. Em i bin
tok olsem, "Ol i kisim dispela
30 mani silva. Ol Israel i bin
makim dispela pe olsem pe
bilong baim dispela man.
10 Na long dispela mani ol
i baim graun bilong man bi-
long wokim sospen graun,
olsem Bikpela i bin tokim
mi."

"Yu king bilong ol Juda, a?"
(Mak 15.2-5 na Luk 23.3-5
na Jon 18.33-38)

11 Jisas i sanap i stap long
ai bilong namba wan gav-
man Pailat, na Pailat i askim
em olsem, "Yu king bilong ol
Juda, a?" Na Jisas i tok, "Yu
yet yu tok olsem."
12 Na ol bikpris wantaim
ol hetman ol i sutim planti
tok long Jisas. Tasol em i no
bekim wanpela tok.
13 Olsem na Pailat i askim
em gen olsem, "Ating yu no
harim olgeta dispela toktok
ol i sutim long yu?"
14 Na Jisas i no bekim wan-
pela tok long Pailat. Olsem na
Pailat i tingting planti.

* **27:2:** Pailat em i man bilong Rom. Ol Rom i bin putim em i stap namba wan gavman bilong ol Juda. Ol Juda yet i no inap kilim Jisas i dai. Ol Rom tasol inap tok long wanpela man i mas i dai. Olsem na ol Juda i bringim Jisas i go long Pailat. Lukim Jon 18.31. **27:3:** Mt 26.14-15 **27:5:** 2 Sml 17.23 † **27:8:** Dispela tok "olsem yet" i no tok long taim bilong yumi nau. Nogat. Em i tok long taim Matyu i raitim buk bilong en. **27:9:** Sek 11.12-13 **27:11:** Mk 15.2, Lu 23.3, Jo 18.33, 18.37, 1 Ti 6.13 **27:12:** Ais 53.7, Mt 26.63, Jo 19.9 **27:14:** Jo 19.9

Pailat i tok long nilim Jisas long diwai kros

(Mak 15.6-15 na Luk 23.13-25 na Jon 18.38—19.16)

15 Long olgeta yia long dispela bikpela de bilong lotu, namba wan gavman i save lusim wanpela kalabusman. Ol manmeri yet i save kolim nem bilong wanpela man i stap long kalabus, na Pailat i save lusim dispela man i go long ol.

16 Na long dispela taim i gat wanpela man nogut tru i stap long kalabus, nem bilong en Jisas Barabas.

17 Ol manmeri i kam bung pinis, orait Pailat i askim ol olsem, "Yupela i laik bai mi lusim husat i go long yupela? Bai mi lusim Jisas Barabas, o bai mi lusim dispela Jisas ol i tok God i bin salim em i kam?"

18 Pailat i tok olsem, long wanem, em i save, ol i bel nogut tasol long Jisas, na ol i bringim em i kam long kot.

19 Na tu, taim Pailat i sindaun i stap long sia bilong jas, meri bilong en i bin salim tok i kam long em olsem, "Yu no ken mekim wanpela samting long dispela stretpela man. Long nait mi lukim em long wanpela driman, na mi pilim bikpela hevi."

20 Ol bikpris wantaim ol hetman i kirapim bel bilong ol manmeri, long ol i mas singaut long Pailat i mas lusim Barabas na i kilim Jisas i dai.

21 Na namba wan gavman i askim ol gen olsem, "Yupela i laik bai mi lusim husat bilong dispela tupela man?" Na ol manmeri i singaut olsem, "Barabas."

22 Na Pailat i askim ol, "Na yupela i laik bai mi mekim wanem long dispela Jisas ol i tok God i bin salim em i kam?" Na olgeta i singaut olsem, "Nilim em long diwai kros."

23 Na Pailat i askim ol, "Bilong wanem? Em i mekim wanem rong?" Tasol ol i singaut strong moa, "Nilim em long diwai kros."

24 Pailat i save nau, ol bai i no inap harim tok bilong en, na bikpela pait i laik kirap. Olsem na em i kisim sampela wara na em i wasim han bilong en long ai bilong ol manmeri. Na em i tok olsem, "I no asua bilong mi sapos dispela man i dai. Em i samting bilong yupela tasol."

25 Na olgeta manmeri i bekim tok olsem, "Dispela asua i ken i stap long mipela na long ol pikinini bilong mipela."

26 Olsem na Pailat i lusim Barabas i go long ol. Na em i tok na ol soldia i wipim Jisas. Na bihain em i givim Jisas long han bilong ol soldia, bai ol i nilim em long diwai kros.

Ol soldia i tok bilas long Jisas

(Mak 15.16-20 na Jon 19.2-3)

27:18: Jo 11.47-48, 12.19 **27:20:** Ap 3.14 **27:24:** Lo 21.6-9, Mt 27.4 **27:25:** Jos 2.19, 2 Sml 1.16, Mt 23.35, Ap 5.28

27 Orait ol soldia bilong
namba wan gavman i
bringim Jisas i go insait long
haus gavman, na olgeta i kam
bung long pes bilong em.
28 Na ol i rausim klos bilong
em, na ol i putim wanpela
retpela klos long em.
29 Na ol i kisim ol rop i gat
nil na wokim samting olsem
hat bilong king, na ol i putim
long het bilong em. Na ol i
putim wanpela stik long han
sut bilong en. Na ol i brukim
skru long en, na ol i tok bilas
long em olsem, "Gude, king
bilong ol Juda."‡ 30 Na ol i
spet long em, na ol i kisim dis-
pela stik ol i bin putim long
han bilong Jisas na ol i paitim
het bilong en.
31 Ol i mekim dispela olgeta
pasin bilong tok bilas long em
pinis, orait ol i rausim dispela
klos ol i bin putim long em,
na ol i putim bek klos bilong
em yet. Na ol i kisim em i go
bilong hangamapim em long
diwai kros.

Ol i nilim Jisas long diwai kros
(Mak 15.21-32 na Luk 23.26-43 na Jon 19.17-27)

32 Ol i wokabaut i go, na ol
soldia i lukim wanpela man
bilong taun Sairini, nem bi-
long en Saimon. Na ol i kisim
em na mekim em i karim di-
wai kros bilong Jisas.
33 Orait ol i go kamap long
wanpela ples, nem bilong en
Golgota. As bilong dispela
nem i olsem, Ples bilong bun
bilong het. Na long dispela
ples
34 ol i givim Jisas sampela
wain ol i bin tanim wantaim
marasin i gat pait nogut, bai
em i dring. Na em i traim,
tasol em i no dring.
35 Ol soldia i hangamapim
Jisas pinis long diwai kros,
orait ol i pilai satu bilong
tilim ol klos samting bilong
en namel long ol yet.
36 Na ol i sindaun long dis-
pela ples, na ol i was long em.
37 Antap long het bilong en
ol i raitim dispela tok ol i bin
kotim em long en. Ol i raitim
tok olsem, "Dispela em Jisas,
King bilong ol Juda."
38 Klostu long Jisas ol i
hangamapim tupela man
bilong pait na stil. Ol i
hangamapim wanpela long
diwai kros i stap long han sut
bilong em, na wanpela long
diwai kros i stap long long
han kais.
39 Na ol manmeri i kam i
go, ol i tok bilas long em. Ol
i naisim het
40 na i tok, "Yu man bilong
brukim tempel na sanapim
gen long tripela de tasol, yu
ken helpim yu yet. Sapos i
tru yu Pikinini Bilong God,
orait lusim diwai kros na
kam daun."

27:28: Lu 23.11 **27:29:** Sng 69.19, Ais 53.3 ‡ **27:29:** Ol soldia i laik pilai long Jisas na ol i bilasim em olsem king. Long dispela taim ol king i save putim olkain bilas olsem, retpela klos na hat king. Na taim ol i sindaun long sia king, ol i save holim wanpela stik long han bilong ol. **27:30:** Ais 50.6, Mt 26.67 **27:31:** Ais 53.7 **27:34:** Sng 69.21, Mt 27.48 **27:35:** Sng 22.18 **27:38:** Ais 53.12 **27:39:** Sng 22.7, 109.25 **27:40:** Mt 26.61, Jo 2.19

41 Ol bikpris wantaim ol
saveman bilong lo na ol het-
man tu ol i tok bilas olsem,
42 "Em i bin helpim ol ara-
pela man, tasol em i no inap
helpim em yet. Em i king
bilong Israel. Orait em i ken
lusim diwai kros na i kam
daun, na bai yumi bilip long
em.
43 Em i bilip long God na i
tok, 'Mi Pikinini Bilong God.'
Orait, sapos God i laikim em,
God i ken helpim em nau."
44 Tupela stilman ol i bin
hangamapim long ol diwai
kros klostu long Jisas, tupela
tu i mekim ol wankain tok
bilas tasol long em.

Jisas i dai
(Mak 15.33-41 na Luk 23.44-49 na Jon 19.28-30)

45 Long 12 klok, tudak i
karamapim graun olgeta, i go
inap long 3 klok long apinun.
46 Na klostu long 3 klok
Jisas i singaut strong olsem,
"Eli, Eli, lema sabaktani?" As
bilong dispela tok i olsem,
"God bilong mi, God bilong
mi, bilong wanem yu lusim
mi?"
47 Sampela man i sanap
klostu, ol i harim dispela tok,
na ol i tok, "Dispela man i
singautim Elaija."
48 Na kwiktaim wanpela
bilong ol i ran i go kisim
wanpela spans na putim long
wain. Na taim wain i pulap
long en, em i pasim long wan-
pela stik na i givim long Jisas
bilong dring.
49 Tasol ol arapela i tok,
"Wet, yumi lukim pastaim.
Ating bai Elaija i kam helpim
em, o nogat?"
50 Jisas i singaut strong moa
gen, na em i lusim spirit bi-
long en i go na em i dai.
51 Long dispela taim tasol
dispela bikpela laplap i
hangamap i stap insait long
tempel em i bruk long antap i
go inap long daunbilo bilong
en, na i kamap tupela hap. Na
graun i guria, na ol bikpela
ston i bruk.
52 Na ol ples matmat i op, na
planti manmeri bilong God,
bipo ol i dai pinis, nau ol i
kirap.
53 Ol i lusim matmat, na
bihain long Jisas i kirap bek
pinis, ol i go insait long taun
bilong God. Na planti man i
lukim ol.
54 Kepten wantaim ol sol-
dia i was long Jisas i stap,
ol i lukim graun i guria na
ol samting i kamap, na ol i
pret moa. Na ol i tok olsem,
"Tru tumas, dispela man em i
Pikinini Bilong God."
55 Planti meri tu i stap, ol i
bin bihainim Jisas na i lusim
Galili na i kam bilong helpim
em. Ol dispela meri i sanap
longwe liklik na ol i lukluk i
stap.
56 Wanpela namel long
ol em Maria bilong taun
Makdala. Na wanpela em
Maria, mama bilong Jems
tupela Josep. Na wanpela em
mama bilong tupela pikinini

27:42: Jo 11.50 **27:43:** Sng 22.8 **27:46:** Sng 22.1, Hi 5.7 **27:48:** Sng 69.21 **27:51:** Kis 26.31-33, Mk 15.38, Lu 23.45, Hi 10.19-20 **27:55:** Lu 8.2-3 **27:56:** Mt 20.20

bilong Sebedi.

Ol i putim bodi bilong Jisas long hul bilong ston
(Mak 15.42-47 na Luk 23.50-55 na Jon 19.38-42)

57 Long apinun wanpela maniman bilong taun Arimatea, nem bilong en Josep, em i kam. Em tu i disaipel bilong Jisas.
58 Em i go long Pailat na i askim Pailat long larim em i kisim bodi bilong Jisas. Orait Pailat i tokim ol soldia na ol i givim bodi long Josep.
59 Na Josep i kisim bodi na i karamapim long klinpela waitpela laplap.
60 Na em i kisim bodi i go na putim insait long nupela matmat bilong em yet. Dispela matmat em wanpela hul bilong ston Josep i bin tokim ol man long wokim. Na Josep i tantanim wanpela bikpela ston i kam pasim maus bilong hul. Em i mekim olsem pinis, na em i go.
61 Maria bilong Makdala wantaim narapela Maria, tupela i stap. Tupela i sindaun klostu long matmat, na tupela i lukluk i stap.

Ol soldia i was long matmat

62 De bilong redim ol samting bilong de Sabat em i pinis, na long de bihain,§ ol bikpris wantaim ol Farisi ol i go lukim Pailat.
63 Ol i tokim em olsem, "Bikman, mipela i tingim wanpela tok dispela man bilong giaman i bin mekim long taim em i stap yet. Em i tok, 'Bihain long tripela de bai mi kirap bek.'
64 Olsem na yu mas tok na ol i ken pasim gut dispela matmat inap long tripela de. Nogut ol disaipel bilong en i kam stilim bodi bilong en na tokim ol manmeri olsem, 'Em i kirap bek long matmat.' Na dispela nupela tok giaman bilong ol bai i winim tok giaman em i bin mekim bipo."
65 Orait Pailat i tokim ol olsem, "Yupela kisim ol soldia na tokim ol long was i stap long dispela matmat. Yupela go na mekim olgeta samting yupela i laik mekim bilong pasim strong dispela matmat."
66 Orait na ol i go pasim matmat. Ol i putim mak bilong tambuim dispela ston i stap long maus bilong hul, na ol i putim ol soldia bilong was long matmat.

28

Jisas i kirap bek
(Mak 16.1-10 na Luk 24.1-10 na Jon 20.1-18)

1 De Sabat i pinis, na taim san klostu i laik kamap long namba wan de bilong wik,* orait Maria bilong Makdala wantaim narapela Maria tupela i kam bilong lukim matmat.
2 Na wantu tasol bikpela guria i kamap. Ensel bilong

27:58: Lo 21.22-23 **27:60:** Ais 53.9 § **27:62:** Em long de Sabat yet. **27:63:** Mt 12.40, 16.21, 17.23, 20.19, Mk 8.31, 9.31, 10.33-34, Lu 9.22, 18.31-33, Jo 2.19-21 **27:65:** Dan 6.17 **27:66:** Dan 6.17 * **28:1:** Namba wan de bilong wik, em Sande tasol.

Bikpela i lusim heven na i
kam daun, na em i tantanim
ston i go lusim maus bilong
hul na em i sindaun i stap
antap long en.
3 Pes bilong ensel i lait
olsem lait bilong klaut, na
klos bilong en i waitpela
olsem ais.
4 Ol soldia i pret long em, na
ol i guria nogut, na ol i kamap
olsem ol man i dai pinis.

5 Tasol ensel i tokim tu-
pela meri olsem, "Yutupela
i no ken pret. Mi save, yu-
tupela i kam bilong painim
Jisas, em dispela man ol i
bin hangamapim long diwai
kros.
6 Em i no i stap hia. Em i
kirap pinis, olsem bipo em i
bin tok. Yutupela kam lukim
ples em i bin slip long en.
7 Na yutupela go kwiktaim
na tokim ol disaipel bilong en
olsem, em i lusim matmat na
i kirap bek pinis. Harim. Em
i go paslain long yupela long
Galili, na yupela bai i lukim
em long dispela hap. Mi kam
bilong givim dispela tok long
yupela."

8 Tupela meri i pret tru,
tasol tupela i amamas moa
moa yet, na kwiktaim tupela i
lusim matmat na i ran i go bi-
long tokim ol disaipel bilong
en.
9 Na Jisas i bungim tupela
long rot, na i tok, "Moning
tru." Na tupela i go klostu na i
holim lek bilong en, na tupela
i lotu long em.
10 Na Jisas i tokim tupela
olsem, "Yutupela i no ken
pret. Yutupela go tokim ol
brata bilong mi long ol i mas
i go long Galili. Ol bai i lukim
mi long dispela hap."

Tok bilong ol soldia

11 Tupela meri i go yet,
na sampela soldia i bin was
long matmat ol i go insait
long taun, na ol i tokim ol
bikpris long olgeta samting i
bin kamap.
12 Na ol bikpris i bung wan-
taim ol hetman, na ol i wokim
wanpela tok. Ol i givim planti
mani long ol soldia,
13 na ol i tok, "Yupela i mas
tok olsem, 'Ol disaipel bilong
en i kam long nait, na taim
mipela i slip, ol i stilim bodi
bilong en.'
14 Na sapos namba wan
gavman i harim dispela tok,
orait mipela i ken stretim tok
wantaim em, na bai yupela i
no gat trabel."
15 Orait ol soldia i kisim
mani, na ol i bihainim dispela
tok bilong ol bikman. Na dis-
pela tok i go nabaut namel
long ol Juda, na ol Juda i save
mekim dispela tok yet i kam
inap long nau.

Jisas i tokim ol disaipel long wok ol i mas mekim

(Mak 16.14-18 na Luk 24.36-49 na Jon 20.19-23)

16 Ol 11-pela disaipel i wok-
abaut i go long Galili, na ol i
kamap long dispela maunten
Jisas i bin tok bai ol i mas i go
long en.

28:3: Dan 10.6, Mt 17.2, Ap 1.10 **28:6:** Mt 12.40, 16.21 **28:7:** Mt 26.32 **28:10:** Hi 2.11 **28:13:** Mt 27.64 **28:16:** Mt 26.32, 28.7-10, Mk 14.28

17 Na ol i lukim Jisas, na ol
i lotu long em. Tasol ol i gat
tupela tingting.
18 Na Jisas i kam klostu na
i tokim ol olsem, “God i givim
mi bikpela namba na strong
bilong bosim olgeta samting
long heven na long graun.
19 Olsem na yupela i mas
i go mekim olgeta lain man-
meri i kamap disaipel bilong
mi. Na yupela baptaisim ol
long nem bilong Papa na bi-
long Pikinini na bilong Holi
Spirit.
20 Na yupela lainim ol long
bihainim olgeta tok mi bin
givim long yupela. Harim. Mi
save stap wantaim yupela ol-
geta de, i go inap long dispela
taim i pinis.”

28:18: Dan 7.13-14, Mt 11.27, Jo 3.35, 13.3, Ap 2.36, 1 Ko 15.27, Ef 1.20-22, Hi 1.2, KTH 17.14 **28:19:** Mk 16.15-16, Ap 1.8 **28:20:** Mt 18.20, Jo 14.23

Gutnius
Mak i raitim Tok i go pas

Namba wan tok bilong buk Mak i tok olsem, “Dispela em i gutnius bilong Jisas Krais, Pikinini Bilong God.” Na long dispela buk yumi lukim Jisas em i man i gat strong na namba bilong mekim olkain wok. Yumi lukim strong na namba bilong en long taim em i skulim ol manmeri na long taim em i rausim ol spirit nogut na long taim em i lusim sin bilong ol manmeri. Jisas i kolim em yet olsem, “Pikinini Bilong Man”, na em i tok olsem em i kam bilong givim laip bilong em yet bilong baim bek planti manmeri (10.45).

Mak i stori planti long wok bilong Jisas, tasol em i no stori planti long ol toktok Jisas i bin mekim bilong skulim ol manmeri. Pastaim Mak i stori long wok bilong Jon bilong Baptais na long Jisas i kisim baptais na Satan i traim em. Bihain yumi lukim Jisas i marimari long ol man i karim ol kain kain hevi, na em i skulim ol. Pastaim ol disaipel i no klia tumas long as bilong ol samting Jisas i mekim, tasol isi isi ol i kisim save long em.

Yumi lukim tu ol man i kamap birua bilong Jisas na ol i givim planti hevi long em. Na long las hap bilong Gutnius em i raitim, Mak i stori long Jisas i dai na i kirap bek.

Jisas i kam bilong tokim ol manmeri long kingdom bilong God

(Sapta 1.1—3.6)

Jon Bilong Baptais i autim tok

(Matyu 3.1-12 na Luk 3.1-9 na 3.15-17 na Jon 1.19-28)

1 Dispela em i gutnius* bilong Jisas Krais, Pikinini Bilong God.

2 Dispela gutnius em i kamap pastaim olsem profet Aisaia i bin raitim, “Harim. Bai mi salim wanpela man bilong autim tok bilong mi, na em i go paslain long yu. Na em bai i redim rot bilong yu.

3 Long ples i no gat man, maus bilong wanpela man i singaut olsem, ‘Redim rot bilong Bikpela. Stretim ol rot bilong en.’ ”

4 Jon, dispela man bilong givim baptais, em i kamap long ples i no gat man, na em i autim tok long ol manmeri i mas tanim bel na kisim baptais, na bai God i lusim sin bilong ol.

5 Na olgeta Judia na olgeta manmeri bilong Jerusalem ol i go long Jon. Na ol i autim sin

* **1:1:** Taim Jisas i kamap, em i autim gutnius bilong God long ol manmeri. Dispela gutnius, em tok bilong ol gutpela samting God i laik mekim long ol manmeri. Lukim Mak 1.15. **1:2:** Ais 40.3, Mal 3.1, Mt 11.10, Lu 7.27 **1:3:** Ais 40.3, Mt 3.3, Lu 3.4, Jo 1.15, 1.23 **1:4:** Ap 13.24, 19.4

bilong ol, na Jon i baptaisim
ol long wara Jordan.

6 Jon i save putim klos
ol i wokim long gras bilong
kamel, na em i save pasim let
long bel bilong en. Na em i
save kaikai ol grasopa wan-
taim hani bilong bus.†
7 Em i autim tok olsem,
"Wanpela man i kam bihain
long mi, na strong bilong en
i winim strong bilong mi. Mi
no gutpela man inap long mi
brukim skru na lusim string i
pasim su bilong em.
8 Mi save baptaisim yupela
long wara. Tasol em bai i
baptaisim yupela long Holi
Spirit."

Jon i baptaisim Jisas
(Matyu 3.13-17 na Luk 3.21-22)

9 Long dispela taim Jisas i
lusim taun Nasaret long dis-
trik Galili na i kam. Na Jon i
baptaisim em long wara Jor-
dan.
10 Na Jisas i lusim wara na
i kam antap, na wantu em
i lukim heven i op, na Holi
Spirit i kam daun long em
olsem wanpela bilong ol dis-
pela pisin ol i kolim balus.
11 Na long heven wanpela
maus i singaut olsem, "Yu
Pikinini bilong mi. Mi laikim
yu tumas. Bel bilong mi em i
amamas long yu."

Satan i traim Jisas
(Matyu 4.1-11 na Luk 4.1-13)

12 Na long dispela taim
stret Holi Spirit i salim Jisas
i go long ples i no gat man.
13 Na Jisas i stap long ples
i no gat man inap long 40 de,
na Satan i traim em. Em i stap
wantaim ol wel abus. Na ol
ensel i helpim em.

Jisas i statim wok long Galili
(Matyu 4.12-17 na Luk 4.14-15)

14 Taim ol i kalabusim Jon
pinis, Jisas i kam kamap long
distrik Galili na i wok long
autim gutnius bilong God.
15 Em i tok olsem, "Taim
God i makim em i kamap pi-
nis, na Kingdom bilong God
em i kam klostu pinis. Yupela
i mas tanim bel na bilip long
gutnius."

Jisas i singautim 4-pela man
na ol i bihainim em
(Matyu 4.18-22 na Luk 5.1-11)

16 Jisas i wokabaut arere
long raunwara Galili, na em i
lukim Saimon wantaim brata
bilong en Andru. Tupela i
wok long tromoi umben long
raunwara. Tupela i save wok
bisnis long kisim pis. 17 Na
Jisas i tokim tupela olsem,
"Yutupela kam bihainim mi,
na bai mi lainim yutupela
long pasin bilong kisim ol
manmeri."

1:6: Wkp 11.22, 2 Kin 1.8, Mt 11.8 † **1:6:** Lukim tok i stap long Matyu 3.4. **1:7:** Ap 13.25 **1:8:** Ais 44.3, Jol 2.28, Ap 2.4, 10.45, 1 Ko 12.13 **1:11:** Stt 22.2, Sng 2.7, Ais 42.1, Mt 3.17, 12.18, Mk 9.7, Lu 3.22 **1:13:** Sng 91.11-13 **1:14:** Mk 6.17 **1:15:** Dan 9.25, Mt 3.2, Ga 4.4, Ef 1.10 **1:17:** Mt 13.47, Lu 5.1-11 **1:18:** Mt 3.17, 19.27, Lu 5.11

18 Na kwiktaim tupela
i lusim umben na i go
bihainim em.
19 Jisas i wokabaut i go moa
liklik, na em i lukim Jems,
pikinini bilong Sebedi, wan-
taim brata bilong en Jon. Ol
umben bilong tupela i bruk
na tupela i stap long bot na i
wok long stretim umben.
20 Na em i singautim tu-
pela, na tupela i lusim papa
Sebedi i stap long bot wan-
taim ol wokman, na tupela i
go bihainim Jisas.

Jisas i rausim spirit nogut long wanpela man
(Luk 4.31-37)

21 Jisas wantaim ol ara-
pela man ol i go long taun
Kaperneam. Na long taim de
Sabat i kamap em i go insait
long haus lotu na em i autim
tok long ol manmeri.
22 Ol i harim tok bilong
em, na ol i kirap nogut tru,
long wanem, em i no skulim
ol olsem ol saveman bilong
lo i save mekim. Nogat. Em
i skulim ol olsem man i gat
namba.
23 Long dispela taim wan-
pela man i stap long haus lotu
bilong ol, na wanpela spirit
nogut i stap long em. Orait
dispela man i singaut olsem,
24 "Jisas bilong Nasaret, yu
kam bilong mekim wanem
long mipela? Ating yu kam
bilong bagarapim mipela?
Mi save long yu. Yu dispela
gutpela stretpela man i kam
long God yet."
25 Tasol Jisas i krosim dis-
pela spirit nogut na i tokim
em olsem, "Yu pasim maus
na yu lusim dispela man."
26 Na spirit nogut i sakim
dispela man, na i singaut bik-
maus tru, na i lusim dispela
man.
27 Na olgeta manmeri i
kirap nogut, na ol i toktok
namel long ol yet olsem,
"Wanem samting i kamap
nau? Dispela man i autim
wanpela nupela tok, na em
i autim tok olsem man i gat
namba. Na taim em i givim
tok long ol spirit nogut, ol i
save harim tok bilong en."
28 Na kwiktaim stori bi-
long ol samting Jisas i mekim
i raun long olgeta hap bilong
Galili.

Jisas i mekim orait mama bilong meri bilong Pita
(Matyu 8.14-15 na Luk 4.38-39)

29 Jisas wantaim ol arapela
man i lusim haus lotu na i go
ausait, na ol i go stret long
haus bilong Saimon tupela
Andru. Na Jems na Jon i go
wantaim.
30 Mama bilong meri bi-
long Saimon i slip i stap long
bet, long wanem, em i gat sik
na skin bilong en i hat. Na
kwiktaim ol i tokim Jisas long
em i sik.
31 Na Jisas i go long em, na
i holim han bilong en na i
kirapim em. Na sik i lusim
dispela meri, na em i redim
kaikai bilong ol.

1:21: Mt 4.13 **1:22:** Mt 7.28-29 **1:24:** Mk 5.7 **1:26:** Mk 9.26 **1:28:** Mt 4.24

Jisas i mekim orait planti manmeri
(Matyu 8.16-17 na Luk 4.40-41)

32 Long taim san i go daun
long apinun, na ol i bringim
ol sikman i kam long Jisas. Na
ol i bringim tu ol manmeri i
gat spirit nogut i stap long ol.
33 Olgeta manmeri bilong
dispela taun ol i kam bung
i stap klostu long dua bilong
haus.
34 Orait Jisas i mekim orait
planti manmeri i gat kain
kain sik. Na em i rausim
planti spirit nogut. Ol spirit
nogut ol i save long em, olsem
na em i tambuim ol long ol i
no ken toktok.‡

Jisas i raun long Galili
(Luk 4.42-44)

35 Long moningtaim tru
Jisas i kirap na i go ausait na
em i go long wanpela hap i no
gat man, na em i prea i stap.
36 Na bihain Saimon wan-
taim ol wantok bilong en ol i
go painim Jisas.
37 Ol i lukim em pinis na
ol i tokim em olsem, "Olgeta
manmeri i wok long painim
yu."
38 Na em i tokim ol olsem,
"Maski, yumi go long ol ara-
pela taun i stap klostu. Mi
laik autim tok long ol tu, long
wanem, em dispela wok tasol
mi kam bilong mekim."
39 Na em i raun i go long
olgeta hap bilong Galili, na
em i autim tok insait long ol
haus lotu bilong ol, na em i
rausim ol spirit nogut.

Jisas i mekim orait wanpela man i gat sik lepra
(Matyu 8.1-4 na Luk 5.12-16)

40 Wanpela man i gat sik
lepra i kam long Jisas na i
askim em strong. Dispela
man i brukim skru na i tokim
Jisas olsem, "Sapos yu laik, yu
inap long mekim mi i kamap
klin long ai bilong God."§
41 Na Jisas i sori tru long
em, na i putim han long em,
na i tokim em olsem, "Mi laik.
Yu kamap klin."
42 Orait wantu sik lepra i
lusim dispela man, na em i
kamap klin.
43 Na Jisas i salim em i go
hariap, na i tok strong long
em
44 olsem, "Lukaut gut. Yu
no ken tokim wanpela man
long dispela samting i bin
kamap long yu. Nogat. Yu go
soim skin bilong yu long pris,
na mekim ofa bilong soim
olsem skin bilong yu i kamap
klin pinis, olsem Moses i bin
tok. Na bai ol man i ken save,
sik bilong yu i pinis."

1:34: Mk 3.11-12, Lu 4.41 ‡ **1:34:** Jisas em i Pikinini Bilong God, na tu em i dispela man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en. Long tok Grik ol i kolim dispela man olsem, Krais, na long tok Hibru ol i kolim, Mesaia. Lukim Mak 1.1. Ol Juda i save olsem God bai i salim dispela man i kam, tasol ol i ting em bai i kamap olsem wanpela king na rausim ol Rom bai kantri Israel i stap fri gen. Jisas i no kam bilong mekim dispela kain wok, olsem na em i no laik bai ol manmeri i harim ol spirit nogut i tokaut long em i husat tru. **1:35:** Mt 14.23, Mk 6.46, Lu 4.42 **1:39:** Mt 4.23, 9.35 § **1:40:** Lukim tok i stap long Matyu 8.2. **1:44:** Wkp 14.1-32, Mk 3.12, 7.36, Lu 5.14

45 Tasol dispela man i go, na
em i tokim ol manmeri long
olgeta dispela samting i bin
kamap long em. Em i au-
tim dispela stori long olgeta
hap. Olsem na Jisas i no inap
i go moa insait long wanpela
taun long ai bilong ol man-
meri. Nogat. Em i stap au-
sait tasol, long ol hap i no gat
man. Na ol manmeri bilong
olgeta hap ol i kam long em.

2

*Jisas i mekim orait wan-
pela man i gat han na lek
nogut*

*(Matyu 9.1-8 na Luk 5.17-
26)*

1 Sampela de i go pinis,
na Jisas i go long taun
Kaperneam gen. Na ol
manmeri i harim tok long em
i stap long haus.*
2 Na planti manmeri i kam
bung, na haus i pulap tru. Na
klostu long dua tu i no gat hap
ples i stap nating. Na Jisas i
wok long autim tok long ol.
3 Na ol i bringim wanpela
sikman i kam long em. Bun
bilong dispela man i dai ol-
geta. Na 4-pela man i karim
dispela sikman i kam.
4 Ples i pas tru, na ol i no
inap bringim sikman i kam
klostu long Jisas. Olsem na
ol i karim sikman i go antap
long rup bilong dispela haus
Jisas i stap long en.† Na ol
i rausim hap bilong rup, na
ol i slekim bet sikman i slip
long en i go daun insait long
haus. 5 Jisas i lukim olsem ol
i bilip tru, na em i tokim dis-
pela sikman olsem, "Pikinini,
mi lusim pinis ol sin bilong
yu."
6 Sampela saveman bilong
lo i sindaun i stap long haus,
na long bel bilong ol ol i tingt-
ing olsem,
7 "Olsem wanem na dis-
pela man i mekim dispela
kain tok? Em i laik kisim ples
bilong God. I no gat wanpela
man em inap long lusim sin.
Em i wok bilong God wanpela
tasol."
8 Na wantu Jisas i save pinis
long bel bilong en long dis-
pela tingting bilong ol. Na
em i askim ol olsem, "Bilong
wanem yupela i gat dispela
kain tingting long bel bilong
yupela?
9 Wanem tok em i isi long
mi mekim long dispela man?
Em i isi long mi tok, 'Mi lusim
ol sin bilong yu,' o em i isi
long mi tok, 'Yu kirap na
kisim bet bilong yu na wok-
abaut'?
10 Tasol mi laik bai yupela
i save olsem, Pikinini Bilong
Man em i gat strong long dis-
pela graun, na em inap long
lusim ol sin." Orait na Jisas i
lukluk i go long dispela man
bun bilong en i dai olgeta, na
i tokim em olsem,

* **2:1:** Yumi no save, dispela haus em haus bilong husat, tasol i luk olsem Jisas i save stap long dispela haus long taim em i kam long Kaperneam. Sampela man i ting em i haus bilong Pita na Andru (lukim Mak 1.29). † **2:4:** Ol Juda i save wokim ol haus bilong ol olsem bokis, na ol i gat stretpela rup. Ol dispela haus i gat lata bilong wokabaut i go antap long rup. **2:5:** Lu 7.48 **2:7:** Jop 14.4, Ais 43.25, 1 Jo 1.9

11 "Mi tokim yu, yu kirap na
kisim bet bilong yu, na yu go
long haus bilong yu."
12 Na dispela man i kirap
na long ai bilong olgeta man-
meri em i kisim bet bilong en
kwiktaim na i wokabaut i go.
Na olgeta manmeri i kirap
nogut tru, na ol i litimapim
nem bilong God, na ol i tok,
"Bipo mipela i no lukim kain
samting olsem. Nogat tru."

Jisas i singautim Livai
(Matyu 9.9-13 na Luk 5.27-32)

13 Orait Jisas i wokabaut i
go gen long nambis bilong
raunwara Galili. Na bikpela
lain manmeri i kam long em,
na em i givim tok bilong God
long ol.
14 Na em i wokabaut i go,
na em i lukim Livai, pikinini
bilong Alfius, i sindaun i stap
long haus takis.‡ Na Jisas i
tokim em olsem, "Yu kam bi-
hainim mi." Na Livai i kirap i
go bihainim em.
15 Jisas i sindaun kaikai
long haus bilong Livai. Na
planti man bilong kisim takis
na planti man bilong mekim
sin, ol i sindaun kaikai wan-
taim Jisas na ol disaipel bi-
long en. I gat planti bilong
dispela kain man i save bi-
hainim Jisas oltaim.
16 Na sampela saveman
bilong lo, ol i man bilong
lain Farisi, ol i lukim Jisas
i kaikai wantaim ol dispela
man bilong mekim sin na ol
man bilong kisim takis. Na
ol i askim ol disaipel bilong
Jisas olsem, "Watpo em i save
kaikai wantaim ol man bi-
long kisim takis na ol man
bilong mekim sin?"§
17 Jisas i harim dispela tok,
na em i tokim ol dispela save-
man olsem, "Ol man i no gat
sik ol i no save go long dokta.
Nogat. Ol sikman tasol i save
go long dokta. Olsem tasol,
mi no kam bilong singautim
ol stretpela man. Nogat. Mi
kam bilong singautim ol man
i save mekim sin."

Jisas i tok long pasin bilong tambu long kaikai
(Matyu 9.14-17 na Luk 5.33-39)

18 Wanpela taim ol disaipel
bilong Jon na ol Farisi tu ol i
tambu long kaikai. Na sam-
pela man i kam askim Jisas
olsem, "Olsem wanem na ol
disaipel bilong Jon na ol dis-
aipel bilong ol Farisi ol i save
tambu long kaikai, tasol ol
disaipel bilong yu i no save
tambu long kaikai?"
19 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Sapos wanpela man i laik
marit, ating ol wantok bilong
en inap tambu long kaikai
long taim em i stap yet wan-
taim ol? Nogat. Taim dispela
man i laik marit em i stap
yet wantaim ol, ol i no inap
tambu long kaikai.
20 Tasol bihain, taim ol i
kisim dispela man i go pinis
na em i no moa i stap wan-
taim ol wantok bilong en,

2:12: Mt 9.33 **2:14:** Jo 1.43 ‡ **2:14:** I luk olsem Livai em narapela nem bilong Matyu. Lukim Matyu 9.9. **2:16:** Mt 11.19, Lu 15.1-2 § **2:16:** Lukim tok i stap long Matyu 9.11.

orait long dispela taim ol bai
i tambu long kaikai.
21 "I no gat man i save
kisim hap nupela laplap bi-
long samapim hul long olpela
saket. Sapos em i mekim
olsem, orait taim ol i wasim
saket dispela laplap bilong
pasim hul em bai i go liklik na
brukim saket gen. Nupela bai
i brukim olpela, na hul bai i
kamap bikpela moa.
22 Na i no gat man i save
pulimapim nupela wain long
olpela skin meme. Sapos em
i mekim olsem, orait wain
bai i brukim skin meme, na
wain na skin meme bai i lus
wantaim. Nogat. Ol i save
pulimapim nupela wain long
ol nupela skin meme."*

Jisas i tok long pasin bilong tambuim wok long de Sabat

(Matyu 12.1-8 na Luk 6.1-5)

23 Long wanpela de Sabat
Jisas i wokabaut namel long
ol gaden wit. Na ol disaipel
bilong en ol i wokabaut wan-
taim em, na ol i kisim sam-
pela kaikai bilong wit.
24 Na ol Farisi i askim Jisas
olsem, "Harim. Watpo ol i
mekim dispela pasin i tambu
long mekim long de Sabat?"†
25 Orait Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, "Ating yupela i
no bin ritim dispela stori long
samting Devit i bin mekim
bipo? Mi tok long dispela
taim em wantaim ol lain bi-
long en ol i sot long kaikai na
ol i hangre.
26 Abiatar i stap hetpris, na
Devit i go insait long haus bi-
long God, na em i kaikai dis-
pela bret ol i save putim i stap
long pes bilong God. Dispela
bret i tambu, na ol pris tasol
inap long kaikai. Tasol Devit
em i kaikai, na em i givim
long ol lain bilong en tu. Yu-
pela i no bin ritim dispela tok,
a?"
27 Na Jisas i tokim ol moa
olsem, "God i no putim ol
manmeri bilong helpim de
Sabat. Nogat. Em i putim de
Sabat bilong helpim ol man-
meri.
28 Olsem na Pikinini Bilong
Man em i bosim de Sabat tu."

3

Long de Sabat Jisas i mekim orait man i gat han nogut

(Matyu 12.9-14 na Luk 6.6-11)

1 Jisas i go insait long haus
lotu gen. Na wanpela man i
stap, wanpela han bilong en i
dai pinis.
2 Na ol man i was gut long
Jisas, long wanem, ol i laik
save, em bai i mekim orait
dispela man long de Sabat, o
nogat. Ol i ting, sapos Jisas i
mekim dispela kain pasin, ol
bai i kotim em.
3 Orait Jisas i tokim dispela
man, han bilong en i nogut,
olsem, "Yu kam hia."
4 Na Jisas i askim ol olsem,
"Ating yumi ken mekim
gutpela pasin long de Sabat,

* **2:22:** Lukim tok i stap long Matyu 9.17. **2:23:** Lo 23.25 **2:24:** Lo 23.25
† **2:24:** Lukim tok i stap long Matyu 12.2. **2:25:** 1 Sml 21.6 **2:26:** Wkp 24.9
2:27: Lo 5.14 **2:28:** Mt 12.8 **3:4:** Lu 14.3

o yumi ken mekim pasin
nogut? Ating yumi ken
helpim ol man na mekim ol
i stap gut, o yumi ken kilim
ol i dai?" Tasol ol man i no
bekim wanpela tok.
5 Na Jisas i lukluk raun
long ol, na em i belhat. Em
i lukim bel bilong ol i pas,
na em i bel hevi long dispela.
Na em i tokim dispela man
olsem, "Stretim han bilong
yu." Orait em i stretim han,
na han i kamap gutpela gen.
6 Na kwiktaim ol Farisi i
kirap na lusim haus na i go,
na ol i bung wantaim lain bi-
long Herot. Ol i wokim toktok
bilong painim rot long kilim
Jisas i dai.*

Jisas i soim strong bilong en, tasol ol as ples i no bilip long em

(Sapta 3.7–6.6)

Bikpela lain manmeri i bung klostu long raunwara
(Luk 6.17-19)

7 Jisas wantaim ol disaipel
bilong en i lusim dispela ples
na ol i go long raunwara
Galili. Na bikpela lain man-
meri i bihainim em i go.
8 Ol manmeri bilong dis-
trik Galili na bilong distrik Ju-
dia na bilong taun Jerusalem
na bilong distrik Idumea na
bilong graun i stap long hap-
sait bilong wara Jordan na
bilong hap bilong taun Tair
na Saidon, ol i harim tok long
ol samting Jisas i mekim, na
bikpela lain manmeri tru i
kam long em.
9 Na Jisas i tokim ol di-
saipel olsem, "Bikpela lain
manmeri moa i stap. Nogut
ol i pas long mi na subim
mi strong. Bringim wanpela
bot i kam sambai, na sapos
ol manmeri i pas tru, mi ken
kalap long bot."
10 Bipo Jisas i bin mekim
orait planti manmeri, olsem
na ol manmeri i gat sik ol i
laik putim han long em, na ol
i wok long subim ol arapela
bai ol yet i ken i go klostu long
em.
11 Na taim ol spirit nogut i
lukim em, ol i save brukim
skru long em na singaut
olsem, "Yu Pikinini Bilong
God."
12 Tasol Jisas i save tam-
buim ol strong long ol i no
ken tokaut ples klia long em
yet em i husat tru.

Jisas i makim 12-pela aposel
(Matyu 10.1-4 na Luk 6.12-16)

13 Jisas i go antap long
maunten. Em i laik makim
sampela man long stap wan-
taim em. Na em i singautim
ol dispela man, na ol i kam
long em.
14 Na em i makim 12-pela
man, bai ol i stap wantaim
em, na em i givim nem aposel
long ol. Em i laik salim ol i go
bilong autim tok bilong God,

* **3:5:** Jo 11.33 **3:6:** Mt 22.15-16 **3:6:** Lukim tok i stap long Matyu 12.14.
3:8: Mt 4.25 **3:9:** Mk 4.1, Lu 5.1-3 **3:10:** Mt 9.21, 14.36, Mk 5.29, 6.56, Lu 7.21
3:11: Mk 1.23-24, Lu 4.41 **3:12:** Mt 8.4, 12.16, Mk 1.34

15 na em i laik givim strong
long ol bilong rausim ol spirit
nogut.
16 Em i makim 12-pela.
Wanpela em Saimon, na Jisas
i givim narapela nem Pita
long em.
17 Na em i makim tu Jems,
pikinini bilong Sebedi, wan-
taim brata bilong en Jon. Na
em i kolim tupela long nem
Boanerges. Mining bilong
dispela nem i olsem, "Ol man
i olsem klaut i pairap."
18 Na em i makim tu An-
dru na Filip na Bartolomyu
na Matyu na Tomas na Jems,
em pikinini bilong Alfius, na
Tadius na Saimon, em wan-
pela man bilong lain Selot,
19 na Judas Iskariot, em dis-
pela man bihain em i givim
Jisas long han bilong ol man
i laik mekim nogut long em.

*Ol i tok Jisas i wok wan-
taim Belsebul*
*(Matyu 12.24-32 na Luk
11.14-23 na 12.10)*

20 Jisas i go long haus.
Na ol bikpela lain manmeri i
kam bung gen, olsem na Jisas
wantaim ol disaipel ol i no gat
taim bilong kaikai.
21 Ol wanblut bilong Jisas
i harim tok long ol samting
Jisas i mekim, na ol i kam bi-
long kisim em. Ol i tok olsem,
"Em i longlong pinis."
22 Sampela saveman bi-
long lo i stap long Jerusalem
ol i kam daun, na ol i tok
olsem, "Belsebul i stap long
em. Em i save rausim ol
spirit nogut long strong bi-
long Belsebul tasol, em het-
man bilong ol spirit nogut."†
23 Na Jisas i singautim ol
i kam klostu long em, na em
i mekim sampela tok piksa
long ol. Em i tok olsem,
"Olsem wanem na Satan inap
rausim Satan?
24 Sapos ol man bilong
wanpela kantri i bruk tupela
lain na ol i pait, dispela kantri
bai i no inap i stap strong.
25 Na sapos ol man bilong
wanpela haus ol i bruk tupela
lain na ol i pait, dispela haus i
no inap i stap strong.
26 Na sapos Satan i birua
long em yet na lain bilong en i
bruk, orait em i no inap i stap
strong. Nogat. Em bai i pinis
olgeta.
27 "I no gat man inap i
go insait long haus bilong
wanpela strongpela man
na kisim nating ol samting
bilong en. Nogat. Em i mas
pasim dispela strongpela
man long baklain pastaim.
Sapos em i mekim olsem,
orait nau bai em inap kisim
ol samting i stap long haus
bilong dispela man.
28 "Mi tok tru long yupela
olsem, God bai i lusim ol-
geta sin na olgeta tok nogut ol
manmeri i mekim.
29 Tasol sapos man i mekim
tok nogut long Holi Spirit,
God bai i no inap lusim dis-
pela sin bilong en, nau na

3:16: Jo 1.42 **3:17:** Lu 9.54 **3:20:** Mk 6.31 **3:21:** Jo 7.5, 10.20 **3:22:** Mt 9.34, 10.25 † **3:22:** Belsebul em narapela nem bilong Satan. **3:23:** Mt 4.10, Lu 11.17-22 **3:27:** Ais 49.24, Mt 12.29 **3:28:** Mt 12.31-32, Lu 12.10, 1 Jo 5.16

bihain tu. Nogat. Asua bilong dispela sin bai i stap long em oltaim oltaim." Jisas i tok olsem,

30 long wanem, ol i bin tok, "Em i gat spirit nogut i stap long em."‡

Husat em i mama na brata bilong Jisas?

(Matyu 12.46-50 na Luk 8.19-21)

31 Long dispela taim mama wantaim ol brata bilong Jisas ol i kamap. Ol i sanap ausait, na ol i salim tok i go long em. Ol i laik bai em i kam long ol.

32 Bikpela lain manmeri i sindaun raunim em, na ol i tokim em olsem, "Harim. Mama bilong yu wantaim ol brata na susa bilong yu ol i stap ausait na i singaut long yu."

33 Na em i bekim tok bilong ol olsem, "Husat em i mama na brata bilong mi?"

34 Em i lukluk raun long ol manmeri i sindaun raun long em, na em i tok, "Lukim mama bilong mi wantaim ol brata bilong mi.

35 Man o meri i save bihainim laik bilong God, em i brata na susa na mama bilong mi."

4

Jisas i tok piksa long man i tromoi pikinini wit long gaden

(Matyu 13.1-9 na Luk 8.4-8)

1 Jisas i kirapim wok gen long skulim ol manmeri long arere bilong raunwara. Na bikpela lain manmeri moa ol i kam long em. Olsem na em i kalap long wanpela bot i stap long raunwara, na em i sindaun long en. Na olgeta manmeri ol i stap long nambis klostu long wara.

2 Na Jisas i mekim planti tok piksa long ol bilong skulim ol.

Em i givim tok olsem long ol,

3 "Yupela harim. Wanpela man i go tromoi pikinini wit long gaden.

4 Em i wok long tromoi i go, na sampela pikinini wit i pundaun long rot, na ol pisin i kam kaikai.

5 Na sampela pikinini wit i pundaun long hap graun i gat ston, na i no gat planti graun long en. Graun i no daun tumas, olsem na dispela wit i kamap kwik.

6 Tasol taim san i kam antap em i kukim dispela wit. Na wit i no gat rop, olsem na em i drai olgeta, na i dai.

7 Na sampela pikinini wit i pundaun namel long ol rop i gat nil. Na ol rop i gat nil ol i kamap na i karamapim wit, na wit i no karim kaikai.

8 Tasol sampela pikinini wit i pundaun long gutpela graun, na wit i kamap bikpela, na i karim kaikai.

‡ **3:30:** Jisas i mekim wok bilong em long strong bilong Holi Spirit, em Spirit bilong God. Olsem na sapos ol man i tok, Jisas i mekim wok long strong bilong Satan o bilong wanpela spirit nogut, ol dispela man i mekim tok nogut na daunim nem bilong Holi Spirit. **3:31:** Mk 6.3, Jo 2.12, Ap 1.14 **4:1:** Mk 3.7-9, Lu 5.1-3 **4:2:** Mt 13.34, Mk 4.33-34 **4:8:** Mt 13.8, Lu 8.8, Jo 15.5, Kl 1.6

Sampela i karim 30, na
sampela i karim 60, na
sampela i karim 100."
9 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Man i gat yau em i mas
harim dispela tok."

Jisas i gat wanem tingting na em i autim tok long ol tok piksa

(Matyu 13.10-17 na Luk 8.9-10)

10 Taim ol bikpela lain man-
meri i go pinis, orait ol 12-
pela disaipel wantaim ol man
i save stap wantaim Jisas, ol
i askim em long as bilong ol
tok piksa.
11 Na Jisas i tokim ol olsem,
"God i soim yupela pinis long
as bilong tok hait bilong king-
dom bilong God. Tasol ol man
i stap ausait, ol i harim olgeta
tok long tok piksa tasol.
12 Olsem na 'Bai ol i lukluk
planti taim, tasol bai ol i no
luksave long wanpela samt-
ing. Na bai ol i harim tok
planti taim, tasol bai ol i no
save long as bilong en, nogut
ol i tanim bel, na God i lusim
sin bilong ol.' "

As bilong tok piksa bilong pikinini wit

(Matyu 13.18-23 na Luk 8.11-15)

13 Na Jisas i tokim ol di-
saipel olsem, "Yupela i no
save long as bilong dispela
tok piksa, a? Olsem bai yu-
pela i save olsem wanem long
olgeta arapela tok piksa?
14 Dispela man i planim
kaikai em i planim tok bilong
God.
15 Tok i save pundaun long
rot em i olsem ol lain man-
meri ol i harim tok, na wantu
tasol Satan i save kam na
rausim dispela tok God i bin
planim long bel bilong ol.
16 Na sampela manmeri ol i
olsem pikinini wit i pundaun
long graun i gat ston. Ol i
harim tok, na ol i save kisim
kwiktaim, na ol i amamas
long en.
17 Tasol ol i no gat rop bi-
long ol. Ol i save stap liklik
taim tasol. Taim ol man i
laik daunim tok bilong God
ol i givim hevi long ol dispela
manmeri na mekim nogut
long ol, orait bilip bilong ol i
save bagarap kwiktaim.
18 Na sampela manmeri ol i
olsem pikinini wit i pundaun
namel long ol rop i gat nil.
Dispela lain ol i harim tok,
19 tasol ol i tingting planti
long ol samting bilong graun
na ol i wari long bungim
planti mani na ol i mangal
long ol kain kain samting. Ol
dispela samting i karamapim
tok bilong God, na em i no
karim kaikai.
20 Tasol sampela manmeri
ol i olsem pikinini wit i pun-
daun long gutpela graun. Ol
i harim tok, na ol i kisim na
holim, na ol i karim kaikai.
Sampela i karim 30, na sam-
pela i karim 60, na sampela i
karim 100."

Ol man i no save haitim lait

4:12: Ais 6.9-10, Jo 12.40, Ap 28.26-27 **4:18:** Mt 26.31 **4:19:** Mt 19.23-24, 1 Ti 6.9, 6.17 **4:21:** Mt 5.15, Lu 11.33

aninit long baket
(Luk 8.16-18)

21 Orait Jisas i tokim ol disaipel olsem, “Ating ol man i
save kisim lam i kam bilong
putim aninit long wanpela
baket o wanpela bet? Nogat.
Ol i save putim antap long
tebol.
22 Olgeta samting i stap
hait, bihain bai em i kamap
long ples klia. Na olgeta
samting ol man i karamapim
i stap, bihain bai ol i kamap
long ples klia.
23 Man i gat yau em i mas
harim dispela tok.”
24 Na em i tokim ol moa
olsem, “Tok yupela i harim,
em yupela i mas tingim gut.
Skel yupela i save givim long
ol man, dispela skel tasol bai
God i bekim long yupela. Na
bai em i skruim sampela moa
long yupela.
25 Sapos wanpela man i gat
sampela samting pinis, orait
God bai i givim sampela moa
long em. Tasol sapos man i no
gat ol samting, orait God bai i
rausim ol liklik samting em i
holim pinis.”

Tok piksa bilong pikinini kaikai i kamap

26 Jisas i tok moa olsem,
“Kingdom bilong God em i
olsem wanpela man i tromoi
ol pikinini kaikai i go long
graun.
27 Na long olgeta nait dispela man i save slip, na long
san em i save kirap na raun
mekim wok bilong en. Na
ol dispela pikinini kaikai i
kamap na i go bikpela olsem
wanem, em dispela man i no
save.
28 Graun yet em i mekim na
ol pikinini i kamap, na bihain
ol i karim kaikai. Pastaim ol
lip i kamap, na bihain ol het
i kamap, na bihain kaikai i
kamap bikpela insait long ol
het.
29 Na taim kaikai i redi
pinis bilong kisim, orait dispela man i save katim, long
wanem, taim bilong kisim
kaikai em i kamap pinis.”

Tok piksa bilong pikinini mastet
(Matyu 13.31-32 na Luk 13.18-19)

30 Na Jisas i tok moa olsem,
“Bai yumi tok, kingdom
bilong God i olsem wanem
samting? Yumi ken mekim
wanem kain tok piksa?
31 Em i olsem pikinini bilong dispela kain sayor ol i
kolim mastet. Pikinini bilong mastet em i no olsem
ol arapela pikinini kaikai bilong graun. Nogat. Em i liklik
tru. Ol i save planim dispela
long graun.
32 Ol i planim pinis, na em
i kamap na i go bikpela, na i
winim olgeta kain sayor long
gaden. Em i gat ol bikpela
han, na ol pisin inap i kam
long ol han bilong en na
wokim haus bilong ol long
ples kol.”

Jisas i autim tok long piksa tasol
(Matyu 13.34-35)

4:22: Mt 10.26, Lu 12.2 **4:24:** Mt 7.2, Lu 6.38 **4:25:** Mt 13.12, 25.29, Lu 19.26
4:27: Je 5.7 **4:29:** Jol 3.13, KTH 14.15-18

33 Taim Jisas i autim tok
long ol manmeri em i save
mekim planti tok piksa
olsem, inap long mak bilong
tingting bilong ol.
34 Em i no autim klia wan-
pela tok long ol manmeri. No-
gat. Em i save autim long
tok piksa tasol. Na taim ol
disaipel tasol i stap wantaim
em, em i save autim as bilong
olgeta tok long ol.

Jisas i tok, na bikpela win i dai
(Matyu 8.23-27 na Luk 8.22-25)

35 Long apinun long dispela
de yet, Jisas i tokim ol disaipel
olsem, "Yumi go long hapsait
bilong raunwara."
36 Orait ol i lusim dispela
bikpela lain manmeri na ol i
kalap long dispela bot Jisas i
sindaun pinis long en, na ol i
kisim em i go wantaim ol. Na
ol arapela bot tu i go wantaim
ol.
37 Na traipela win i kirap,
na si i kalap i go insait long
bot, na wara i laik pulap long
bot.
38 Na Jisas i stap long stan
bilong bot, na em i slip long
wanpela pilo. Orait ol i ki-
rapim em na ol i tok, "Tisa,
klostu yumi laik lus, na ating
yu no wari liklik long yumi
bai i dai?"
39 Na Jisas i kirap, na i
krosim win, na i tokim wara
olsem, "Inap nau. Yu pinis!
Yu dai nau!" Na win i dai, na
wara i no mekim nais liklik.
40 Na em i askim ol dis-
aipel olsem, "Bilong wanem
yupela i pret? Yupela i no
bilip, a?"
41 Na ol i pret nogut tru,
na ol i toktok namel long ol
yet olsem, "Dispela man em
i husat tru, na win wantaim
wara i harim tok bilong em?"

5

Jisas i rausim spirit nogut long wanpela longlong man
(Matyu 8.28-34 na Luk 8.26-39)

1 Jisas wantaim ol disaipel
bilong en i go kamap long
hapsait bilong raunwara
Galili, long graun bilong ol
Gerasa.
2 Em i lusim bot pinis, na
kwiktaim wanpela man i gat
spirit nogut i kam bungim
Jisas. Dispela man i stap
nabaut long ples matmat na i
kam.
3 Em i save slip long ples
matmat. Na i no gat wan-
pela man inap long pasim
em, maski ol i pasim em long
sen.
4 Planti taim ol i bin pasim
em long ol hankap na sen.
Tasol em i save brukim ol sen
na hankap tu. Em i strong
tumas, na i no gat man inap
long holimpas em.
5 Oltaim long san na long
nait em i save stap long mat-
mat na long ples maunten.
Na em i save singaut nogut na
katim skin bilong em yet long
ston.
6 Em i lukim Jisas i stap
longwe yet, na em i ran i kam
na i brukim skru klostu long
lek bilong Jisas.

5:2: Mk 1.23 **5:7:** Mk 1.24

7 Na em i singaut bikmaus
tru olsem, “Jisas, yu Pikinini
bilong God Antap Tru, yu laik
mekim wanem long mi? Mi
askim yu strong long nem bi-
long God, yu no ken mekim
nogut long mi.”
8 Em i singaut olsem, long
wanem, Jisas i bin tokim em
olsem, “Yu spirit nogut, yu
mas lusim dispela man.”
9 Orait Jisas i askim em
olsem, “Wanem nem bilong
yu?” Na em i tok, “Nem bi-
long mi Ami. Long wanem,
mipela i bikpela lain.”
10 Na em i askim Jisas
strong long em i no ken
rausim ol dispela spirit nogut
na mekim ol i lusim dispela
hap graun.

11 Wanpela bikpela lain pik
ol i kaikai i stap long liklik
maunten klostu.
12 Na ol spirit nogut i askim
Jisas strong olsem, “Yu mas
salim mipela i go insait long
ol dispela pik.”
13 Orait Jisas i larim ol i
go. Na ol spirit nogut i lusim
dispela man, na ol i go insait
long ol pik. Na ol dispela lain
pik i ran strong tru i go daun
long wanpela ples nogut. Na
ol i pundaun long raunwara,
na ol i dring wara na i dai.
Namba bilong olgeta pik em
inap olsem 2,000.

14 Ol wasman bilong pik
i lukim na ol i ranawe, na
ol i bringim tok i go long
taun na long ol hap nabaut.
Na ol manmeri i kam lukim
wanem samting tru i bin
kamap.
15 Ol i kamap long Jisas, na
ol i lukim dispela man, bipo
ol dispela planti spirit nogut i
stap long en. Nau em i pasim
laplap, na tingting bilong en i
klia, na em i sindaun i stap. Ol
manmeri i lukim, na ol i pret.
16 Na ol man i bin lukim
ol samting Jisas i mekim, ol i
stori long ol manmeri long ol
samting i bin kamap long dis-
pela man, bipo ol spirit nogut
i stap long en. Na ol i stori
long ol pik tu.
17 Ol manmeri i harim, na
ol i tok strong long Jisas i mas
lusim graun bilong ol na i go
long narapela hap.
18 Orait Jisas i kalap long
bot. Na dispela man bipo ol
spirit nogut i stap long en,
em i askim Jisas strong olsem,
“Inap yu larim mi i go wan-
taim yu?”
19 Tasol Jisas i no laik. Em
i tokim dispela man olsem,
“Yu go long haus bilong yu
na long ol wanlain bilong yu.
Na yu tokim ol long olgeta
samting Bikpela i bin mekim
bilong helpim yu, na long em
i bin marimari long yu.”
20 Olsem na dispela man
i go, na em i wok long au-
tim tok long olgeta hap bilong
distrik Dekapolis long olgeta
samting Jisas i bin mekim bi-
long helpim em. Na olgeta
manmeri i harim na ol i tingt-
ing planti.

*Jisas i kirapim bek wan-
pela pikinini na i mekim orait*

5:9: Mt 26.53, Lu 8.30 **5:15:** Lu 8.27, 8.35 **5:20:** Mt 4.25, Mk 7.31

meri i holim klos bilong em
(Matyu 9.18-26 na Luk 8.40-56)

21 Orait Jisas i go long bot
na i brukim raunwara Galili
gen. Em i kamap long hap-
sait, na bikpela lain manmeri
ol i kam bung bilong harim
tok bilong em. Na Jisas i stap
klostu long raunwara.
22 Na wanpela hetman bi-
long haus lotu i kam, nem
bilong en Jairus. Em i lukim
Jisas na i kam brukim skru
klostu long lek bilong em.
23 Na em i askim Jisas
strong olsem, "Liklik pikinini
meri bilong mi klostu i laik i
dai. Plis, yu mas kam putim
han long em, na bai em i orait
gen na i stap."
24 Na Jisas i go wantaim em.

Na bikpela lain manmeri ol
i bihainim em, na ol i pas tru
long em.
25 Na wanpela meri i stap,
em i save karim blut oltaim
na i stap olsem inap long 12-
pela yia.
26 Dispela meri i bin lukim
planti dokta, na ol i bin givim
planti pen long em, na em i
bin lusim olgeta mani bilong
en bilong baim ol. Tasol sik
bilong en i no orait liklik. No-
gat.
27 Dispela meri em i bin
harim stori bilong Jisas.
Olsem na em i kam, na em
i stap namel long dispela
bikpela lain manmeri. Em
i kam klostu long baksait
bilong Jisas, na i putim han
long longpela klos bilong
Jisas.
28 Em i bin tokim em yet
olsem, "Sapos mi putim han
tasol long klos bilong em, bai
mi orait gen."
29 Meri i putim han long
klos bilong Jisas na wantu
tasol blut bilong en i drai, na
long bodi bilong en em i pilim
dispela sik i go pinis nau.
30 Na Jisas i save, sampela
strong i lusim em na i go.
Olsem na em i tanim na i
askim olsem, "Husat i putim
han long klos bilong mi?"
31 Na ol disaipel i tokim em
olsem, "Yu lukim bikpela lain
manmeri i pas long yu. Na
bilong wanem yu tok, 'Husat
i putim han long mi?' "
32 Tasol Jisas i lukluk raun
bilong painimaut husat i bin
holim klos bilong en.
33 Na dispela meri i save
long dispela samting i bin
kamap long em, na em i pret
na i guria. Na em i kam
brukim skru klostu long Jisas,
na i tokaut klia long olgeta
samting.
34 Na Jisas i tokim em
olsem, "Pikinini, yu bilip long
mi, olsem na yu kamap orait
gen. Yu go, na bel bilong yu i
ken i stap isi. Sik bilong yu i
ken pinis."

35 Jisas i toktok yet i stap, na
sampela man bilong haus bi-
long hetman bilong haus lotu
ol i kam. Ol i tokim dispela
man olsem, "Pikinini bilong
yu i dai pinis. Maski givim

5:23: Mt 8.3, Mk 7.32 **5:28:** Mt 14.36 **5:30:** Lu 5.17, 6.19, 8.46 **5:34:** Mk 10.52, Lu 7.50, 17.19, Ap 14.9

hevi moa long tisa."
36 Tasol Jisas i no givim yau
long dispela tok ol i mekim.
Em i tokim hetman bilong
haus lotu olsem, "Yu no ken
pret. Yu mas bilip tasol."
37 Na em i tambuim ol man-
meri long ol i no ken i go
wantaim em. Pita na Jems
na Jon, brata bilong Jems,
tripela tasol i go wantaim em.
38 Ol i go kamap long haus
bilong hetman bilong haus
lotu, na Jisas i lukim ol man-
meri i mekim bikpela nois.
Ol i wok long krai nogut tru.
39 Na em i go insait na i tokim
ol olsem, "Bilong wanem yu-
pela i krai na mekim bikpela
nois? Dispela pikinini em i no
i dai. Em i slip tasol."
40 Na ol i lap nogut long
em. Tasol em i rausim olgeta
manmeri i go ausait. Na em
i kisim papa na mama bilong
pikinini, wantaim tripela di-
saipel bilong en, na ol i go
insait long rum pikinini i stap
long en.
41 Na em i holim han bilong
pikinini na i tokim em olsem,
"Talita, kum." Mining bilong
dispela tok i olsem, "Liklik
meri, mi tokim yu, yu kirap."
42 Na kwiktaim dispela lik-
lik meri i kirap na i wok-
abaut. Na ol i lukim dispela,
na ol i kirap nogut tru. Dis-
pela meri i gat 12-pela kris-
mas pinis.
43 Orait Jisas i tokim ol
strong olsem, "Yupela i no
ken tokim wanpela man long
dispela samting i bin kamap."
Na em i tokim ol long givim
sampela kaikai long dispela
liklik meri.

6

Ol Nasaret i givim baksait long Jisas

(Matyu 13.53-58 na Luk 4.16-30)

1 Jisas i lusim dispela ples
na i go long as ples bilong en.
Na ol disaipel bilong en ol i
bihainim em i go.
2 Long de Sabat em i go
long haus lotu na i givim tok
bilong God long ol manmeri.
Na planti bilong ol manmeri
i harim tok bilong en, ol i
kirap nogut na ol i tok, "Dis-
pela man em i kisim dispela
tok we? Dispela save i stap
long en, em i wanem kain
save? Na olsem wanem na
em i wokim olkain mirakel
tu?
3 Yumi save, dispela man
em i wanpela kamda. Em i
pikinini bilong Maria, na em i
brata bilong Jems na Josep na
Judas na Saimon. Ol susa bi-
long en ol i stap hia wantaim
yumi." Ol i tok olsem, na ol i
bel nogut long em.
4 Tasol Jisas i tokim ol
olsem, "Profet i gat nem long
olgeta ples. Tasol long as ples
bilong en, na namel long ol
wanblut bilong en, na long
haus bilong en stret, em i no
gat nem."
5 Na em i no inap long
wokim wanpela mirakel long
dispela ples. Em i putim han

5:40: Mt 9.25, Lu 8.54, Jo 11.11 **5:41:** Lu 7.14 **5:43:** Mk 1.44, 7.36, Lu 8.55
6:2: Jo 7.15 **6:3:** Jo 6.42 **6:4:** Mt 13.57, Lu 4.24, Jo 4.44

long ol wan wan sikman tasol
na i mekim ol i orait gen.
6 Na em i tingting planti
long ol dispela manmeri i no
bilip long em.

Jisas i soim strong bilong en, tasol ol disaipel i no save gut long em

(Sapta 6.6–8.21)

Jisas i givim wok long ol 12-pela disaipel
(Matyu 10.5-15 na Luk 9.1-6)

Orait Jisas i go raun long ol
ples long dispela hap, na em
i givim tok bilong God long ol
manmeri.
7 Na em i singautim ol 12-
pela disaipel i kam, na em i
salim ol i go tupela tupela.
Em i givim strong long ol bi-
long rausim ol spirit nogut i
stap long ol manmeri.
8 Na em i tokim ol, ol i ken
holim stik bilong wokabaut,
tasol ol i no ken kisim ol
arapela samting bilong wok-
abaut i go wantaim ol. Ol
i no ken kisim bret na ol i
no ken karim hanbek samt-
ing na ol i no ken karim mani
long poket bilong ol. Nogat.
9 Ol i ken putim su, tasol ol i
no ken putim tupela siot.
10 Na em i tokim ol olsem,
"Sapos yupela i kamap long
wanpela ples na yupela i go
insait long wanpela haus,
orait yupela i mas i stap long
dispela haus tasol inap long
taim yupela i lusim dispela
ples.
11 Na sapos long sampela
ples ol i no kisim yupela i go
long haus bilong ol, na ol i no
laik harim tok bilong yupela,
orait yupela i mas lusim dis-
pela ples. Na taim yupela i
laik i go, yupela i mas rausim
pipia graun i stap long lek
bilong yupela, bai ol i ken
save, ol i gat asua long dispela
pasin ol i mekim."
12 Orait ol disaipel i go, na ol
i autim tok long ol manmeri
olsem, "Yupela i mas tanim
bel."
13 Na ol i rausim planti
spirit nogut i stap long ol
manmeri, na ol i putim wel
long planti sikman na mekim
ol i kamap orait.

Herot i ting Jisas em i Jon Bilong Baptais
(Matyu 14.1-12 na Luk 3.19-20 na 9.7-9)

14 King Herot i harim tok
long ol dispela samting i
kamap, long wanem, Jisas i
gat nem pinis long olgeta hap.
Sampela manmeri i save
tok, "Em Jon Bilong Baptais
i kirap bek long matmat.
Olsem na em i gat strong
bilong wokim ol dispela
mirakel."
15 Na sampela i tok, "Em
Elaija." Na sampela i tok,
"Em i profet, wankain olsem
ol profet bilong bipo."
16 Herot i harim dispela, na
em i tok olsem, "Bipo mi ka-

6:6: Ais 59.16, Mt 9.35, Lu 13.22 **6:7:** Lu 10.1 **6:8:** Mt 10.9-10 **6:8:** Lu 10.4-11 **6:11:** Ap 13.51 **6:13:** Je 5.14 **6:14:** Mt 16.14, Mk 8.28, Lu 9.19

tim nek bilong Jon, tasol nau
em i kirap bek."
17-18 Bipo Herot i bin mar-
itim Herodias, em meri bi-
long Filip, brata bilong Herot.
Na Jon i bin tokim Herot
olsem, "Yu kisim meri bi-
long brata bilong yu, em i no
stret." Olsem na Herot i bin
salim ol man i go holimpas
Jon na pasim em long sen
long haus kalabus.
19 Herodias em i bel nogut
tru long Jon, na i laik kilim em
i dai, tasol em i no inap,
20 long wanem, Herot i pret
long Jon. Em i save, Jon em
i gutpela na stretpela man
long ai bilong God. Olsem na
Herot i save was gut long em.
Taim em i harim tok bilong
Jon, em i save tingting planti,
na bel bilong en i hevi. Tasol
em i laikim tumas long harim
tok bilong en.
21 Bihain Herodias i painim
rot olsem. Herot i mekim
wanpela bikpela kaikai bi-
long tingim de mama i bin
karim em. Em i mekim dis-
pela kaikai bilong ol bikman
i save helpim em long wok
bilong gavman, na bilong ol
namba wan ofisa bilong ami,
na bilong ol bikman bilong
distrik Galili.
22 Orait ol i kaikai i stap
na pikinini meri bilong Hero-
dias i kam insait na i da-
nis. Na Herot wantaim ol
man i kaikai wantaim em, ol
i laikim tumas dispela danis.
Olsem na king i tokim dispela
yangpela meri olsem, "Mi bai
givim yu wanem samting yu
laikim. Yu tokim mi tasol, na
bai mi givim yu."
23 Na Herot i mekim
strongpela promis olsem,
"Tru antap, wanem samting
yu askim long mi, em bai mi
givim yu. Sapos yu tok long
mi mas brukim kantri bilong
mi long tupela hap na givim
wanpela hap long yu, orait
bai mi mekim."
24 Na dispela meri i go au-
sait na i askim mama bilong
en olsem, "Bai mi tokim em
long givim wanem samting
long mi?" Na mama i tok,
"Yu tokim em long kisim het
bilong Jon Bilong Baptais na
givim yu."
25 Orait yangpela meri i
hariap i go bek long king, na
i tokim em olsem, "Nau tasol
mi laik bai yu putim het bi-
long Jon Bilong Baptais long
wanpela plet, na givim long
mi."
26 King i harim dispela tok
na bel bilong en i hevi moa.
Tasol em i ting long strong-
pela promis em i bin mekim,
na em i no laik kisim sem long
ai bilong ol man i sindaun
kaikai wantaim em. Olsem
na em i no laik sakim tok bi-
long dispela meri.
27 Orait kwiktaim king i
salim wanpela soldia i go bi-
long kisim het bilong Jon i
kam. Dispela soldia i go long
haus kalabus, na i katim nek
bilong Jon.
28 Na em i putim het bilong
Jon long wanpela plet na i
bringim i kam na i givim long
yangpela meri. Na yangpela

6:17-18: Wkp 18.16, 20.21, Mt 14.4, Lu 3.19-20 **6:23:** Est 5.3, 5.6, 7.2 **6:26:** Mt 14.9

meri em i givim long mama
bilong en.
29 Ol disaipel bilong Jon i
harim tok long dispela samt-
ing Herot i bin mekim, na ol i
kam kisim bodi bilong Jon na
karim i go planim long mat-
mat.

Jisas i givim kaikai long 5,000 man
(Matyu 14.13-21 na Luk 9.10-17 na Jon 6.1-13)

30 Ol aposel i kam bek na
ol i bung wantaim Jisas. Na
ol i stori long ol wok ol i bin
mekim, na long olgeta tok ol i
bin givim long ol manmeri.
31 Tasol planti manmeri i
wok long i go i kam, na Jisas
wantaim ol aposel i no gat
taim bilong kaikai. Olsem na
Jisas i tokim ol aposel olsem,
"Goan, yumi tasol i go long
wanpela hap i no gat man,
na bai yupela i ken malolo
liklik."
32 Na ol i kisim bot, na ol i
go long wanpela hap i no gat
man. Ol tasol i go.
33 Tasol planti manmeri i
lukim ol i go, na ol i luksave
long ol. Olsem na ol manmeri
bilong olgeta taun i ran i go
long dispela hap ol lain bi-
long Jisas i laik i go long en, na
ol i kamap paslain long Jisas.
34 Olsem na taim Jisas i go
sua em i lukim bikpela lain
manmeri i stap. Na em i sori
tru long ol, long wanem, ol i
olsem ol sipsip i no gat was-
man. Na em i stat long givim
planti tok long ol.
35 Na bihain, taim san i laik
i go daun, ol disaipel bilong
Jisas i kam long em na tokim
em olsem, "Dispela hap i no
gat man, na san i laik i go
daun.
36 Mobeta yu salim ol man-
meri i go. Ol i ken i go long ol
hap nabaut na long ol ples, na
baim kaikai bilong ol."
37 Tasol Jisas i bekim tok
bilong ol disaipel olsem, "Yu-
pela yet givim kaikai long ol."
Na ol i askim em, "Ating yu
laik bai mipela i go baim bret
long 200 kina na givim long
ol, a?"
38 Na em i askim ol, "Yu-
pela i gat hamas bret i stap?
Yupela go lukim." Ol i lukim
pinis, orait ol i kam tokim
Jisas olsem, "Mipela i gat 5-
pela bret na tupela pis."
39 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Olgeta manmeri i mas bung
bung na sindaun long gut-
pela gras."
40 Orait ol i sindaun, na
sampela lain inap long 100
man, na sampela inap long
50.
41 Na Jisas i kisim dispela
5-pela bret wantaim tupela
pis. Na em i lukluk i go long
heven, na i givim tenkyu long
God. Na em i brukim ol bret
na i givim long ol disaipel, bai
ol i tilim i go long ol manmeri.
Na tupela pis tu em i brukim
na tilim i go long olgeta man-
meri.
42 Na olgeta i kaikai, na ol i
pulap.

6:30: Lu 10.9-10, 10.17 **6:31:** Mk 3.20 **6:34:** Nam 27.17, 1 Kin 22.17, 2 Sto 18.16, Ese 34.5, Mt 9.36 **6:35:** Mt 14.15, Mk 8.1-9, Lu 9.12 **6:37:** Nam 11.13, 11.22, 2 Kin 4.43, Mt 14.16, Lu 9.13, Jo 6.7 **6:41:** Mk 7.34

43 Na olgeta hap bret na pis
i stap yet, em ol i bungim na
pulapim 12-pela basket.
44 Ol man i kaikai dispela
bret, ol inap 5,000 man.

Jisas i wokabaut antap long raunwara
(Matyu 14.22-33 na Jon 6.16-21)

45 Orait Jisas i hariapim
ol disaipel bilong en, na i
tokim ol long ol i mas kalap
long bot na i go paslain long
em long hapsait bilong raun-
wara, long ples Betsaida. Em
yet i laik i stap na salim ol
manmeri i go pastaim.
46 Em i salim ol manmeri
i go pinis, orait em i go an-
tap long maunten, bilong em
i ken beten.
47 Long apinun tru bot i
stap namel long raunwara,
na Jisas wanpela em i stap
long nambis.
48 Na em i lukim win i kam
long poret bilong bot na i
sakim ol, na ol i hatwok tru
long pul. Klostu long tulait,
orait Jisas i wokabaut antap
long raunwara na i go long ol.
Em i laik abrusim ol,
49 tasol ol disaipel i lukim
em i wokabaut antap long
raunwara, na ol i ting em i
wanpela masalai. Na ol i sin-
gaut nogut.
50 Olgeta i lukim em, na ol
i pret tumas. Tasol kwiktaim
Jisas i tokim ol olsem, "Yupela
stap strong. Em mi tasol. Yu-
pela i no ken pret."
51 Na em i go insait long
bot, na i stap wantaim ol, na
win i dai. Na ol i kirap nogut
tru,
52 long wanem, ol i no
klia gut long as bilong dispela
samting Jisas i bin mekim
taim em i tilim bret long ol
manmeri. Nogat. Tingting
bilong ol i pas yet.*

Jisas i mekim orait planti sikman long Genesaret
(Matyu 14.34-36)

53 Jisas wantaim ol disaipel
i brukim raunwara pinis, na
ol i go sua long hap bilong
Genesaret, na ol i pasim bot.
54 Ol i lusim bot pinis, na
kwiktaim ol manmeri i lukim
Jisas na i luksave long em.
55 Na ol man i ran i go
nabaut long olgeta ples long
dispela hap na tokim ol man-
meri. Na taim ol manmeri
i harim tok long Jisas i stap
long wanpela hap, ol i slipim
ol sikman long bet, na ol i
karim ol i go long em.
56 Na long olgeta ples na
olgeta taun na olgeta hap
nabaut Jisas i kamap long en,
ol i save putim ol sikman
long ol ples bung. Na ol i
askim Jisas strong long larim
ol sikman i putim han long
arere bilong klos bilong en.
Na olgeta manmeri i mekim
olsem, ol i kamap orait gen.

6:46: Mk 1.35, Lu 5.16, 6.12, 9.28 **6:49:** Mt 14.26, Lu 24.37, Jo 6.19 **6:51:** Mk 4.39 **6:52:** Mk 8.17 * **6:52:** Taim Jisas i tilim bret long ol manmeri, em i soim olsem, em i gat strong bilong mekim ol narakain samting tru. Tasol ol disaipel i no klia yet long dispela, olsem na ol i kirap nogut long lukim Jisas i wokabaut antap long wara na i mekim win i dai. **6:56:** Mt 9.20, 14.36, Ap 19.12

7

Lo bilong God em i winim tok bilong ol tumbuna
(Matyu 15.1-9)

1 Ol Farisi i bung wantaim
sampela saveman bilong lo
ol i bin lusim Jerusalem na i
kam, na ol i go lukim Jisas.
2 Na ol i lukim sampela
disaipel bilong en ol i kaikai,
na ol i no wasim han bilong ol
pastaim.*
3 Ol Farisi na olgeta Juda ol
i save bihainim pasin bilong
ol tumbuna, na sapos ol i no
wasim han gut pastaim, ol i
no save kaikai.
4 Taim ol i go long maket
na ol i kam bek, orait sapos
ol i no waswas, ol i no save
kaikai. Na ol i save bihainim
planti arapela pasin tu ol i
bin kisim long ol tumbuna
olsem, ol i save wasim ol kap
na sospen na dis na bet.
5 Orait na ol Farisi na ol
saveman bilong lo i askim
Jisas olsem, "Olsem wanem
na ol disaipel bilong yu ol i no
save bihainim pasin bilong ol
tumbuna? Han bilong ol i
doti na ol i kaikai."
6 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Profet Aisaia em i makim tru
yupela man bilong giaman.
Em i bin raitim tok olsem,
'Ol dispela lain manmeri ol
i save litimapim nem bilong
mi long maus bilong ol, tasol
bel na tingting bilong ol i stap
longwe tru long mi.
7 Ol i save autim lo bilong ol
man tasol na tok, "Dispela em
i tok bilong God." Olsem na ol
i lotu nating long mi.'
8 Yupela i lusim pinis lo bi-
long God, na yupela i holim
strong pasin bilong ol man
tasol."
9 Na Jisas i tokim ol moa
olsem, "Yupela i save tumas
long sakim lo bilong God na
bihainim pasin bilong yupela
yet.
10 Moses i bin tok, 'Yu
mas aninit long papamama
bilong yu na bihainim tok bi-
long ol,' na 'Man i mekim tok
nogut long papa o mama bi-
long en, em i mas i dai.'
11 Tasol yupela i save tok
olsem, 'Sapos wanpela man
i gat mani samting bilong
helpim papa o mama bilong
en, tasol em i tokim tupela,
"Dispela mani mi makim pi-
nis bilong givim long God,"
12 orait dispela man i no
ken mekim ol samting bilong
helpim papamama.'
13 Olsem na yupela i bi-
hainim pasin yupela i bin
kisim long ol tumbuna, na
yupela i daunim tok bilong
God. Na yupela i save mekim
planti kain pasin olsem."

Jisas i tok long samting i save mekim man i doti
(Matyu 15.10-20)

14 Orait Jisas i singautim
gen ol manmeri, na em i
tokim ol olsem, "Yupela ol-
geta harim tok bilong mi na
tingim gut.

7:2: Lu 11.38 * **7:2:** Lukim tok i stap long Matyu 15.2. **7:3:** Mk 7.5, 7.8, Jo 2.6, Ga 1.14 **7:4:** Mt 23.25 **7:6:** Ais 29.13, Mt 15.8-9 **7:10:** Kis 20.12, 21.17, Wkp 20.9, Lo 5.16, Mt 15.4 **7:15-16:** Ap 10.14-15

15-16 Samting i stap ausait
long wanpela man na i go
insait long en, em i no inap
mekim dispela man i doti.
Nogat. Ol samting i stap in-
sait long man na i kam au-
sait, em tasol i mekim dispela
man i doti."†

17 Jisas i lusim dispela lain
manmeri na i go long haus.
Na ol disaipel bilong en i
askim em long as bilong dis-
pela tok piksa.

18 Na em i tokim ol olsem,
"Yupela tu i no gat tingting,
a? Ating yupela i no save,
olgeta samting i stap ausait
long man na i go insait long
en, em i no inap mekim man
i doti?

19 Mi tok olsem, long
wanem, kain samting olsem
em i no i go insait tru long bel
bilong man. Nogat. Em i go
long rot bilong pekpek tasol,
na bihain em i go daun long
smolhaus." Long dispela tok
Jisas em i tok olsem olgeta
kain kaikai i klin long ai
bilong God.

20 Na Jisas i tok moa olsem,
"Samting i stap insait long
man na i kam ausait, dispela
em i save mekim man i doti.

21 Mi tok long olkain samt-
ing i save kamap long tingt-
ing bilong man, em ol samt-
ing olsem, ol tingting nogut
na pasin pamuk na pasin bi-
long stil na pasin bilong kilim
man i dai

22 na pasin bilong pamuk
wantaim ol marit na pasin bi-
long mangal na ol kain kain
pasin nogut na pasin bilong
giaman na hambak nabaut
na pasin bilong bel nogut na
tok nogut long ol arapela na
pasin bilong bikhet na long-
long pasin.

23 Olgeta dispela pasin
nogut em i stap insait long
man na i kam ausait na i
mekim man i doti long ai
bilong God."

Meri bilong Fonisia em i bilip tru long Jisas
(Matyu 15.21-28)

24 Jisas i kirap na i lusim
dispela ples, na i go long hap
bilong taun Tair. Em i go
insait long wanpela haus, na
em i no laik long wanpela
man i save olsem em i stap.
Tasol em i no inap i stap hait.
Nogat.

25 Wanpela meri i harim
tok long em i stap. Dispela
meri i gat pikinini meri, na
spirit nogut i stap long em.
Olsem na dispela meri i kam
kwiktaim na i brukim skru
klostu long lek bilong Jisas.

26 Dispela meri em i bilong
narapela lain. Em i bilong ol
lain Fonisia i stap long kantri
Siria. Em i askim Jisas strong
long em i mas rausim spirit
nogut i stap long pikinini
meri bilong en.

27 Na Jisas i tokim em
olsem, "Yumi mas givim
kaikai long ol pikinini pas-
taim. Nogut yumi kisim

† **7:15-16:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Man i gat yau em i mas harim dispela tok." **7:20:** Mt 15.18, Mk 7.23 ‡ **7:27:** Lukim tok i stap long Matyu 15.26.

kaikai bilong ol pikinini na
tromoi i go long ol dok.”‡
28 Tasol meri i bekim tok
bilong em olsem, “Bikpela, ol
dok i stap aninit long tebol
ol tu i save kisim hap kaikai
bilong ol pikinini.”
29 Na Jisas i tokim em, “Yu
tok olsem, orait yu ken i go
bek. Spirit nogut i lusim pinis
pikinini bilong yu.”
30 Na meri i go bek long
haus bilong en, na i lukim
pikinini i slip long bet, na
spirit nogut i lusim em pinis.

Jisas i mekim orait wanpela man i yaupas na i mauspas

31 Nau Jisas i kirap gen na
i lusim hap bilong Tair, na
i go long distrik bilong taun
Saidon. Na em i go moa long
hap bilong Dekapolis, na i
kamap long raunwara Galili.
32 Na ol i bringim wanpela
man i kam long em, yau bilong en i pas na tang bilong
en i hevi, na em i no inap
toktok gut. Na ol i askim Jisas
long putim han long dispela
man.
33 Na Jisas i kisim man i
go, na i lusim ol manmeri, na
tupela tasol i stap. Na Jisas i
putim pinga long tupela yau
bilong dispela man. Na bihain Jisas i spet long pinga bilong em yet, na i putim pinga
long tang bilong dispela man.
34 Na Jisas i lukluk i go antap long heven, na em i pilim
olsem em i laik krai na em
i pulim win strong. Na em
i tokim dispela man olsem,
“Efata.” Mining bilong dispela tok i olsem, “Yu op.”
35 Na kwiktaim yau bilong
dispela man i op, na samting
i pasim tang bilong en i lus na
em inap toktok gut.
36 Na Jisas i tambuim ol
manmeri strong long ol i no
ken tokim wanpela man long
dispela samting ol i lukim.
Em i tambuim ol tru, tasol
nogat, ol i strong moa yet long
autim dispela tok.
37 Na ol manmeri i harim
dispela tok, ol i kirap nogut
tru na i tok, “Olgeta samting em i mekim, em i mekim
gutpela tasol. Em i mekim
ol yaupas i harim tok, na ol
mauspas i toktok.”

8

Jisas i givim kaikai long 4,000 man
(Matyu 15.32-39)

1 Long dispela taim bikpela
lain manmeri i kam bung
gen, na ol i no gat kaikai. Na
Jisas i singautim ol disaipel
bilong en i kam, na em i tokim
ol olsem,
2 “Mi sori long dispela ol
manmeri. Ol i stap wantaim
mi inap tripela de pinis, na ol
i no gat kaikai.
3 Na sapos ol i stap hangre
na mi salim ol i go long haus
bilong ol, bai ai bilong ol i
raun na ol i pundaun long rot.
Sampela ol i bin wokabaut
longwe na i kam.”

7:31: Mt 15.29-31 **7:32:** Mt 9.32, Lu 11.14 **7:33:** Mk 5.23, 8.23, Lu 4.40, 13.13, Jo 9.6 **7:34:** Mk 6.41, Jo 11.33, 11.38, 11.41, 17.1 **7:35:** Ais 35.5-6, Mt 11.5 **7:36:** Mk 1.43-45 **7:37:** Ais 35.5 **8:2:** Mt 15.32-39, Mk 6.34-44

4 Na ol disaipel i bekim tok
bilong en olsem, “Dispela hap
i no gat man. Na bai yumi
inap kisim bret we na yumi
givim kaikai long ol dispela
manmeri?”
5 Jisas i askim ol, “Yupela i
gat hamas bret i stap?” Na ol
i tok, “7-pela.”
6 Orait na Jisas i tokim ol
manmeri, na ol i sindaun
long graun. Na em i kisim
dispela 7-pela bret, na em
i tenkyu long God, na em i
brukim na givim long ol dis-
aipel, bilong ol i ken tilim. Na
ol i tilim long ol manmeri.
7 Na ol i gat ol wan wan
liklik pis tu. Na Jisas i tenkyu
long God long ol dispela pis,
na em i tokim ol disaipel long
tilim ol tu.
8 Taim ol manmeri i kaikai
na i pulap, ol i bungim ol lik-
lik hap kaikai i stap yet, na i
pulapim 7-pela basket.
9 Namba bilong dispela
ol manmeri em inap olsem
4,000.
Orait Jisas i salim ol i go
10 na kwiktaim em i kalap
long bot wantaim ol disaipel
bilong en, na ol i go long hap
bilong distrik Dalmanuta.

Ol i tokim Jisas long wokim mirakel
(Matyu 16.1-4)

11 Ol Farisi i kam na ol
i stat long tok pait wantaim
Jisas. Ol i tok em i mas wokim
wanpela mirakel olsem mak
bilong soim ol olsem em i
mekim wok bilong God. Ol i
laik traim em tasol.
12 Jisas i pilim hevi long
spirit bilong en, na em i tok,
“Bilong wanem ol manmeri
bilong dispela taim i singaut
long lukim mak? Mi tok tru
long yupela, ol bai i no inap
lukim wanpela mak. Nogat
tru.”
13 Na em i lusim ol na
i kalap long bot gen, na i
go long hapsait bilong raun-
wara.

Tok piksa bilong yis bilong ol Farisi na Herot
(Matyu 16.5-12)

14 Ol disaipel i lusim tingt-
ing na ol i no kisim bret i kam
wantaim. Ol i gat wanpela
bret tasol i stap long bot.
15 Na Jisas i tok strong long
ol olsem, “Yupela was gut.
Yupela lukaut long yis bilong
ol Farisi na long yis bilong
Herot.”
16 Orait ol disaipel i tok-
tok namel long ol yet olsem,
“Ating em i mekim dispela
tok, long wanem, yumi no gat
bret.”
17 Jisas i save long dis-
pela toktok ol i mekim, na
em i tokim ol olsem, “Bi-
long wanem yupela i toktok
nabaut olsem, ‘Yumi no gat
bret’? Ating yupela i no klia
yet? Ating yupela i no gat
save yet? Ating tingting bi-
long yupela i pas, a?
18 Yupela i gat ai, tasol yu-
pela i no lukim ol samting, a?
Yupela i gat yau, tasol yupela
i no harim tok, a? Yupela i
lusim tingting pinis, a?

8:11: Mt 12.38, Lu 11.16, Jo 6.30 **8:12:** Mt 12.39, Lu 11.29 **8:15:** Lu 12.1
8:17: Mk 6.52 **8:18:** Jer 5.21, Ese 12.2, Mk 4.12, Ap 28.26

19 Taim mi brukim 5-pela
bret long ol 5,000 man, yu-
pela i pulapim hamas basket
long hap bret i stap yet?" Na
ol i tok, "12-pela."
20 "Na taim mi brukim 7-
pela bret long ol 4,000 man,
yupela i pulapim hamas bas-
ket long hap bret i stap yet?"
Na ol i tok, "7-pela."
21 Na em i tokim ol, "Yupela
i no save yet, a?"

Jisas i skulim ol disaipel bilong en

(Sapta 8.22—10.52)

*Jisas i mekim orait wan-
pela aipas long Betsaida*

22 Jisas wantaim ol disaipel
i go kamap long ples Bet-
saida. Na ol i bringim wan-
pela man i kam long em, ai
bilong en i pas. Na ol i tokim
Jisas long putim han long dis-
pela man.
23 Orait Jisas i holim han
bilong dispela man aipas, na
em i bringim em i go ausait
long ples. Na em i spet long
ai bilong em, na i putim han
antap long em, na i askim
em olsem, "Yu lukim wan-
pela samting, o nogat?"
24 Na dispela man i lukluk,
na i tok olsem, "Mi lukim
sampela man. Tasol mi lukim
ol i olsem ol diwai i wokabaut
i go."
25 Na Jisas i putim han gen
long ai bilong em. Na dispela
man i lukluk strong, na ai bi-
long en i kamap gutpela, na
em i lukim olgeta samting i
kamap klia.
26 Na Jisas i salim em i go
long haus bilong en, na i tok,
"Yu no ken i go insait long
ples."

*Pita i tokaut long Jisas em i
husat*
*(Matyu 16.13-20 na Luk
9.18-21)*

27 Jisas i kirap wantaim ol
disaipel bilong en, na ol i go
long ol ples i stap klostu long
taun Sisaria Filipai. Na long
rot em i askim ol disaipel bi-
long en olsem, "Ol manmeri i
save tok, mi husat tru?"
28 Na ol i tokim em olsem,
"Sampela ol i save tok, yu Jon
Bilong Baptais. Na sampela i
tok, yu Elaija. Na sampela i
save tok, yu wanpela profet."
29 Na Jisas i askim ol
olsem, "Na yupela yet i tok mi
husat?" Na Pita i bekim tok
bilong en olsem, "Yu dispela
man God i bin makim bilong
kisim bek ol manmeri bilong
en."*
30 Na Jisas i tambuim ol
long ol i no ken tokim wan-
pela man long em i husat tru.

*Jisas i tok bai em i dai na
kirap bek*
*(Matyu 16.21-28 na Luk
9.22-27)*

31 Orait Jisas i stat long
skulim ol disaipel olsem,

8:28: Mk 6.14-15, Lu 9.7-8 **8:29:** Mt 16.16, Mk 9.9, Jo 6.68-69, 11.27 * **8:29:** Pastaim wanpela maus bilong heven (lukim Mak 1.11) na sampela spirit nogut (lukim 1.24 na 3.11 na 5.7) i bin tokaut long Jisas em i husat tru. Tasol ol disaipel na ol arapela manmeri i no save long em (lukim 4.41). Nau tasol wanpela disaipel i tokaut klia long Jisas em i husat. **8:31:** Mt 17.22

"Pikinini Bilong Man em i mas karim planti pen, na ol hetman na ol bikpris na ol saveman bilong lo bai ol i givim baksait long em na kilim em i dai. Na long de namba 3 bai em i kirap bek."

32 Em i autim dispela tok klia tru long ol. Na Pita i kisim Jisas i go long arere na i stat long krosim em.

33 Na Jisas i tanim na i lukluk long ol disaipel bilong en, na em i krosim Pita olsem, "Satan, yu go baksait long mi. Yu no bihainim tingting bilong God. Nogat. Yu bihainim tingting bilong ol man tasol."

34 Na Jisas i singautim ol manmeri i kam long em, wantaim ol disaipel bilong en. Na em i tokim ol olsem, "Sapos wanpela man i laik bihainim mi, orait em i mas daunim laik bilong em yet, na em i mas karim diwai kros bilong en na bihainim mi.

35 Long wanem, sapos wanpela man i laik holimpas laip bilong em yet, laip bilong en bai i lus. Tasol sapos wanpela man i ting long mi na long gutnius bilong mi, na em i lusim laip bilong en, orait laip bilong en bai i stap gut.

36 Sapos wanpela man i kisim olgeta samting bilong graun, tasol laip bilong em yet i lus, orait dispela olgeta samting bai i helpim em olsem wanem?

37 Bai man i givim wanem pe bilong baim bek laip bilong en?

38 Ol manmeri bilong dispela taim ol i save givim baksait long God na mekim ol kain kain pasin nogut. Na sapos wanpela man bilong ol em i sem long mi na long tok bilong mi, orait bihain, taim Pikinini Bilong Man i stap long bikpela lait bilong Papa bilong en na em i kam wantaim ol ensel bilong God, em bai i sem long dispela man tu."

9

1 Na Jisas i tokim ol olsem, "Mi tok tru long yupela, sampela man i sanap hia bai ol i no i dai yet, na bai ol i lukim kingdom bilong God i kamap wantaim bikpela strong bilong en."

Bodi bilong Jisas i kamap narakain
(Matyu 17.1-13 na Luk 9.28-36)

2 6-pela de i go pinis, orait Jisas i kisim Pita na Jems na Jon, na em i bringim ol i go long wanpela maunten i antap moa. Na ol tasol i stap. Na taim ol i lukluk i stap, bodi bilong Jisas i senis na em i kamap narakain.

3 Ol laplap samting bilong en i kamap olsem lait, na i waitpela tru. I no gat wanpela man long graun em inap long mekim laplap i kamap waitpela olsem.

8:34: Mt 10.38-39, Lu 14.27 **8:35:** Lu 17.33, Jo 12.25 **8:38:** Mt 10.33, Lu 9.26, Ro 1.16, 2 Ti 1.8 **9:1:** Mt 16.28, 24.30, 24.34, Mk 13.30, Lu 9.27, 22.18 **9:2:** 2 Pi 1.17-18 **9:3:** Dan 7.9

4 Na Elaija wantaim Moses
tupela i kamap, na ol disaipel
i lukim tupela i toktok wan-
taim Jisas.
5 Pita i lukim dispela na
em i tokim Jisas olsem, “Tisa,
yumi stap hia, em i gutpela.
Mipela i ken wokim tripela
haus win, wanpela bilong yu
na wanpela bilong Moses na
wanpela bilong Elaija.”
6 Pita i tok olsem, long
wanem, ol i pret tru, na Pita
em i no save, bai em i mekim
wanem tok.
7 Orait wanpela klaut i
kamap na i karamapim ol.
Na wanpela maus insait long
dispela klaut i tok olsem,
“Dispela em i Pikinini bilong
mi, mi laikim em tumas.
Yupela harim tok bilong em.”
8 Na wantu tasol ol disaipel
i lukluk nabaut, na ol i no
lukim narapela man. Jisas
wanpela tasol i stap wantaim
ol.
9 Orait ol i lusim maun-
ten na i wokabaut i go daun,
na Jisas i tokim ol olsem,
“Dispela samting yupela i bin
lukim, yupela i no ken tokim
wanpela man long en, i go
inap long taim Pikinini Bi-
long Man bai i lusim matmat
na i kirap bek.”
10 Na ol i holimpas dispela
tok, na ol i toktok namel long
ol yet olsem, “Dispela tok bi-
long lusim matmat na kirap
bek, em wanem samting?”
11 Na ol i askim Jisas olsem,
“Bilong wanem ol saveman
bilong lo i save tok long Elaija
i mas i kam pastaim?”
12 Jisas i bekim tok bilong
ol olsem, “Dispela tok em i
tru. Elaija em i mas kam
pastaim na stretim bek olgeta
samting. Tasol olsem wanem
long dispela tok i stap long
buk bilong God, em i tok long
Pikinini Bilong Man i mas
karim planti pen, na bai ol
man i rabisim em?
13 Tasol mi tokim yupela
olsem, Elaija em i kam pi-
nis. Na ol man i bin bi-
hainim laik bilong ol yet na
ol i bin mekim ol kain kain
pasin long em, olsem tok i
stap long buk bilong God.”

Jisas i mekim orait
wanpela mangi i gat spirit
nogut
(Matyu 17.14-21 na Luk
9.37-43)

14 Jisas wantaim tripela di-
saipel i go kamap long ol ara-
pela disaipel, na ol i lukim
bikpela lain manmeri i rau-
nim ol i stap. Na sampela
saveman bilong lo ol i pait
long toktok wantaim ol.
15 Dispela olgeta manmeri
ol i lukim Jisas i kam, na
kwiktaim ol i kirap nogut. Ol i
ran i go long em, na ol i givim
gude long em.
16 Na Jisas i askim ol olsem,
“Yupela i pait long toktok
wantaim ol long wanem
samting?”
17 Na wanpela man namel
long dispela lain manmeri
em i bekim tok bilong Jisas

9:7: Lo 18.15, Mt 3.17, Mk 1.11, Lu 3.22, Ap 3.22 **9:9:** Mt 12.16, Mk 8.30 **9:11:** Mal 4.5, Mt 11.14 **9:12:** Sng 22.1-18, Ais 53.3, Dan 9.26, Mal 4.5, Lu 23.11, Fl 2.7 **9:13:** Mt 11.14, 17.12, Lu 1.17

olsem, “Tisa, pikinini man bilong mi em i gat wanpela spirit mauspas i stap long em, na mi bringim em i kam long yu.

18 Planti taim dispela spirit i save holim em strong, na i save tromoi em i go daun long graun. Na waitpela spet i save kamap long maus bilong en, na em i save kaikaim tit, na bodi bilong en i save tait olgeta. Na mi askim ol disaipel bilong yu long rausim dispela spirit nogut, tasol ol i no inap.”

19 Jisas i harim dispela tok, na em i tokim ol manmeri olsem, “Yupela lain manmeri i no bilip, hamas taim bai mi stap yet wantaim yupela? Hamas taim moa bai mi karim hevi bilong yupela? Bringim dispela pikinini i kam long mi.”

20 Na ol i bringim dispela pikinini i kam long em. Dispela spirit i lukim Jisas, na kwiktaim em i sakim pikinini nogut tru, na pikinini i pundaun long graun, na i tantanim, na waitpela spet i kamap long maus bilong en.

21 Na Jisas i askim papa bilong en olsem, “Hamas taim em i stap olsem?” Na papa i tok, “Stat long taim em i liklik yet.

22 Planti taim dispela spirit nogut i save tromoim em i go daun long paia na long wara, na i laik kilim em i dai. Tasol sapos yu inap, orait yu ken sori long mipela na helpim mipela.”

23 Na Jisas i tokim em olsem, “Bilong wanem yu tok, ‘sapos yu inap’? Sapos yu bilip, yu inap long mekim olgeta samting.”

24 Na kwiktaim papa bilong dispela pikinini i singaut olsem, “Mi bilip, tasol bilip bilong mi i sot. Yu mas helpim mi.”

25 Jisas i lukim ol bikpela lain manmeri i ran i kam klostu long ol. Olsem na em i krosim dispela spirit nogut olsem, “Yu spirit mauspas na yaupas, mi tokim yu, yu mas lusim dispela pikinini. Na yu no ken i go insait long em gen.”

26 Na dispela spirit i singaut nogut, na em i sakim pikinini moa yet, na em i lusim em na i go. Na pikinini i stap olsem em i dai pinis. Na planti man i lukim na i tok, “Em i dai pinis.”

27 Tasol Jisas i holim han bilong en na i kirapim em, na em i sanap.

28 Bihain Jisas i go long haus, na ol disaipel tasol i stap na ol i askim em olsem, “Olsem wanem na mipela i no inap long rausim dispela spirit nogut?”

29 Na em i tokim ol, “Pasin bilong prea tasol em inap long rausim dispela kain spirit. I no gat narapela rot.”

Namba 2 taim Jisas i tok bai em i dai na kirap bek

(Matyu 17.22-23 na Luk 9.43-45)

9:23: Mt 17.20, 21.21, Mk 11.23, Lu 17.6, Jo 11.40 **9:24:** Lu 17.5 **9:26:** Mk 1.26 **9:30:** Jo 7.1

30 Jisas wantaim ol disaipel
i lusim dispela ples na ol i
wokabaut i go namel long
distrik Galili. Na Jisas i no
laik long wanpela man i ken
save olsem em i stap,
31 long wanem, em i wok
long skulim ol disaipel bilong
en. Em i tokim ol olsem, "Ol
bai i putim Pikinini Bilong
Man long han bilong ol man,
na ol bai i kilim em i dai. Ol i
kilim em i dai pinis, orait long
de namba 3 bai em i kirap
bek."
32 Tasol ol i no save long
as bilong dispela tok. Na ol
i pret long askim em long
tokim ol.

Husat em i namba wan?
(Matyu 18.1-5 na Luk 9.46-48)

33 Orait Jisas wantaim ol
disaipel i kamap long taun
Kaperneam. Ol i go insait
long haus pinis, na Jisas
i askim ol disaipel olsem,
"Long rot yupela i mekim
wanem toktok?"
34 Tasol ol i no gat tok. Long
wanem, long rot ol i bin tok
pait long husat em i namba
wan bilong ol.
35 Na Jisas i sindaun, na i
singautim ol 12-pela disaipel
i kam. Na em i tokim ol olsem,
"Sapos wanpela man i laik
i stap namba wan, orait em
i mas i stap las tru, olsem
wokman bilong helpim ol-
geta man."
36 Na em i kisim wanpela
liklik pikinini na i sanapim
em namel long ol. Na Jisas i
holim pikinini na i tokim ol
disaipel olsem,
37 "Man i tingting long
mi na i helpim wanpela
liklik pikinini olsem dispela
pikinini, em i helpim mi. Na
man i helpim mi, em i no
helpim mi tasol. Nogat. Em
i helpim Papa, em i bin salim
mi na mi kam."

Man i no birua long yumi,
em i pren bilong yumi
(Luk 9.49-50)

38 Jon i tokim Jisas olsem,
"Tisa, mipela i lukim wan-
pela man i wok long rausim
ol spirit nogut long nem
bilong yu. Tasol em i no
bihainim yumi. Olsem na
mipela i tambuim em."
39 Na Jisas i tokim em, "Yu-
pela i no ken tambuim em.
Sapos wanpela man i wokim
mirakel long nem bilong mi,
bai em i no inap tok nogut
long mi kwiktaim.
40 Man i no birua long
yumi, em i pren bilong yumi.
41 Sapos wanpela man i
lukim yupela, na em i ting,
'Mi laik helpim ol dispela
man bilong lain bilong Krais,'
na em i givim kap wara long
yupela, orait mi tok tru long
yupela, pe bilong dispela
man bai i no inap lus."

Pasin nogut i save bagara-
pim bilip
(Matyu 18.6-9 na Luk 17.1-2)

9:31: Mk 8.31, 10.32-34 **9:32:** Lu 9.45, 18.34 **9:34:** Lu 22.24 **9:35:** Mt 20.26-27, 23.11, Mk 10.43-44, Lu 22.26 **9:37:** Mt 10.40, Lu 10.16, Jo 13.20 **9:38:** Nam 11.27-29, Lu 9.49 **9:39:** 1 Ko 12.3 **9:40:** Mt 12.30, Lu 11.23 **9:41:** Mt 10.42

42 Jisas i tok moa olsem,
"Sapos wanpela man i mekim
wanpela bilong ol dispela lik-
lik pikinini i bilip long mi i
pundaun long sin, orait mo-
beta ol man i pasim wanpela
bikpela ston long nek bilong
dispela man, na tromoi em i
go daun long solwara na bai
em i dai.
43-44 Sapos han bilong
yu em i pulim yu long
mekim sin, orait yu mas
katim na rausim. Mobeta
yu gat wanpela han tasol na
yu kisim laip bilong i stap
oltaim. Nogut yu gat tupela
han na ol i tromoi yu i go long
hel, long paia i no save dai.*
45-46 Na sapos lek bilong yu
em i pulim yu long mekim
sin, orait yu mas katim na
rausim. Mobeta yu gat wan-
pela lek tasol na yu kisim laip
bilong i stap oltaim. Nogut yu
gat tupela lek na ol i tromoi
yu i go long hel.†
47 Na sapos ai bilong yu
em i pulim yu long mekim
sin, orait yu mas kamautim
na tromoi i go. Mobeta yu
gat wanpela ai tasol na yu
go insait long kingdom bilong
God. Nogut yu gat tupela ai
na ol i tromoi yu i go long hel.
48 Long dispela ples 'ol lik-
lik snek i wok long kaikai
bodi bilong ol, ol bai i no inap
pinis. Na paia i wok long
kukim bodi bilong ol, em tu
bai i no inap pinis.'
49 "Ol i save putim sol long
olgeta ofa, bilong mekim ol
i kamap klin long ai bilong
God. Olsem tasol, paia i mas
kamap long olgeta man.‡
50 "Sol em i gutpela samt-
ing. Tasol sapos pait bilong
sol em i lus pinis, bai yupela
inap mekim wanem na dis-
pela sol i gat pait gen? Sol i
save mekim ol abus samting i
stap gut, olsem tasol yupela i
mas kamap olsem gutpela sol
i kamapim gutpela sindaun
namel long ol brata."§

10

Jisas i tok
long pasin bilong katim marit
(Matyu 19.1-12 na Luk 16.18)

1 Jisas i kirap na i lusim dis-
pela hap, na em i go long hap
bilong distrik Judia na long
hapsait bilong wara Jordan.
Na planti manmeri ol i kam
bung gen long em. Na em
i bihainim pasin bilong em,
na em i givim tok bilong God
long ol.
2 Na ol Farisi i kam long
Jisas, na ol i laik traim em. Ol

9:43-44: Mt 5.30 * **9:43-44:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Long dispela ples ol liklik snek i wok long kaikai bodi bilong ol, ol bai i no inap pinis. Na paia i wok long kukim bodi bilong ol, em tu bai i no inap pinis." Lukim lain 48. † **9:45-46:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Long dispela ples ol liklik snek i wok long kaikai bodi bilong ol, ol bai i no inap pinis. Na paia i wok long kukim bodi bilong ol, em tu bai i no inap pinis." Lukim lain 48. **9:47:** Mt 5.29 **9:48:** Ais 66.24 **9:49:** Ese 43.24 ‡ **9:49:** Lukim Wok Pris 2.13. **9:50:** Mt 5.13, Lu 14.34-35, Ro 12.18, Ef 4.29, Kl 4.6, Hi 12.14 § **9:50:** Tok Grik i no klia tumas long lain 49 na 50.

i askim em olsem, “Lo bilong
yumi em i orait long man i
ken rausim meri bilong en, o
nogat?”
3 Jisas i bekim tok bilong ol
olsem, “Moses i givim wanem
lo long yupela?”
4 Ol i tok, “Moses em i orait
long man i ken raitim pepa
bilong katim marit na givim
long meri na rausim em i go.”
5 Tasol Jisas i tokim ol
olsem, “Yupela i man bilong
bikhet, olsem na Moses i
raitim dispela lo na i givim
long yupela.
6 Harim. ‘Bipo tru, taim
God i wokim olgeta samting,
em i wokim ol manmeri na
em i mekim ol i kamap man
na meri.
7 Olsem na man i save
lusim papamama na i pas
wantaim meri bilong en,
8 na tupela i kamap wan-
pela bodi tasol.’ God i tok
olsem na tupela i no i stap
olsem tupela moa. Nogat. Tu-
pela i kamap olsem wanpela
bodi tasol.
9 Olsem na samting God i
pasim pinis, em man i no ken
katim.”
10 Bihain Jisas wantaim ol
disaipel i go bek long haus,
na ol disaipel i askim em gen
long dispela tok bilong katim
marit.
11 Na em i tokim ol olsem,
“Sapos wanpela man i lusim
meri bilong en na i maritim
narapela meri, dispela man
i rongim meri bilong en na i
mekim pasin pamuk.
12 Na sapos wanpela meri
i lusim man bilong en na i
maritim narapela man, dis-
pela meri em i mekim pasin
pamuk.”

*Jisas i tok ol i mas larim
ol pikinini i kam long em
(Matyu 19.13-15 na Luk
18.15-17)*

13 Ol manmeri i bringim
ol liklik pikinini i kam long
Jisas. Ol i laik bai em i putim
han long ol. Tasol ol disaipel
i lukim, na ol i krosim ol dis-
pela manmeri.
14 Jisas i lukim dispela, na
em i bel nogut. Em i tokim ol
disaipel olsem, “Yupela larim
ol pikinini i kam long mi. Yu-
pela i no ken pasim ol. No-
gat. Kingdom bilong God em
i bilong kain man olsem ol
dispela pikinini.
15 Mi tok tru long yupela,
sapos wanpela man i no
kisim kingdom bilong God
olsem ol liklik pikinini i save
kisim, em i no inap i go insait
long en. Nogat tru.”
16 Na em i holim ol pikinini
long han bilong en, na i putim
han antap long ol, na em i
askim God long mekim gut
long ol.

*Man i gat planti samting
i toktok wantaim Jisas
(Matyu 19.16-30 na Luk
18.18-30)*

17 Jisas i kirap na i wok-
abaut i go, na wanpela man
i ran i kam, na i brukim skru
long em, na i askim em olsem,

10:4: Lo 24.1-4, Mt 5.31 **10:6:** Stt 1.27, 5.2 **10:7:** 1 Ko 6.16, Ef 5.31 **10:7:** Stt 2.24 **10:11:** Mt 5.32, 1 Ko 7.10-11 **10:14:** 1 Ko 14.20, 1 Pi 2.2 **10:15:** Mt 18.3

"Gutpela Tisa, bai mi mekim
wanem na mi ken kisim laip i
stap gut oltaim oltaim?"
18 Jisas i tokim em olsem,
"Bilong wanem yu kolim mi
gutpela? God wanpela tasol
em i gutpela.
19 Yu save pinis long ol tok
bilong lo. 'Yupela i no ken
kilim i dai ol arapela man-
meri. Yupela ol marit, yupela
i no ken mekim pasin pamuk.
Yupela i no ken stil. Yupela i
no ken giaman na kotim nat-
ing ol arapela manmeri. Yu-
pela i no ken paulim na pulim
ol samting bilong ol arapela
man. Yupela i mas aninit
long papamama bilong yu-
pela na bihainim tok bilong
ol.' "
20 Na dispela man i tokim
Jisas olsem, "Tisa, taim mi
pikinini yet na i kam inap
long nau, mi save bihainim
olgeta dispela lo."
21 Jisas i lukluk long em
na i laikim em tumas. Na
Jisas i tokim em olsem, "Yu
sot yet long wanpela samting.
Yu go salim ol samting bilong
yu, na dispela mani yu kisim
yu mas givim long ol rabis-
man. Yu mekim olsem, na
bai yu gat ol gutpela samting
tru long heven. Na yu kam
bihainim mi."
22 Dispela man i harim dis-
pela tok, na pes bilong en i
kamap nogut, na bel bilong
en i hevi, na em i go. Long
wanem, em i gat planti samt-
ing tru.
23 Na Jisas i lukluk long ol
disaipel bilong en na i tok,
"Ol man i gat planti samting
ol bai i hatwok tru long i go
insait long kingdom bilong
God."
24 Na ol disaipel i kirap
nogut long dispela tok bilong
em. Tasol Jisas i tokim ol moa
olsem, "Ol pikinini, man i laik
i go insait long kingdom bi-
long God, em i gat hatwok.
25 Kamel i laik i go insait
long hul bilong nil bilong
samap, em i no gat hatwok
olsem maniman i laik i go
insait long kingdom bilong
God."
26 Orait ol disaipel i ki-
rap nogut tru, na ol i tok-
tok namel long ol yet olsem,
"Sapos i olsem, orait husat
inap kisim laip i stap gut
oltaim?"
27 Na Jisas i lukluk stret
long ol na i tok, "Ol man yet ol
i no inap, tasol God em inap.
God em inap mekim olgeta
samting."
28 Na Pita i mekim wanpela
tok long Jisas olsem, "Lukim.
Mipela i bin lusim olgeta
samting na i bihainim yu."
29 Na Jisas i tok, "Mi tok tru
long yupela, olgeta man i bin
ting long mi na long gutnius
na i lusim haus o brata o susa
o mama o papa o pikinini o
gaden,
30 bai ol i kisim 100 moa.
Taim ol i stap yet long dis-
pela graun God bai i givim ol
planti samting tru, i winim

10:19: Kis 20.12-16, Lo 5.16-20, 24.14, Je 5.4 **10:21:** Mt 6.19-20, 10.38, Mk 8.34, Lu 12.33 **10:23:** Mt 19.23, Mk 4.19, Lu 18.24, 1 Ti 6.17 **10:27:** Jer 32.17, Lu 1.37 **10:30:** 2 Sto 25.9, Lu 18.30

ol samting ol i bin i gat bipo.
Ol bai i kisim planti haus na
planti brata na planti susa
na planti mama na planti
pikinini na planti gaden. Na
tu, bai sampela man i mekim
pasin nogut long ol. Na long
taim i laik kamap bihain ol
bai i kisim laip i stap gut
oltaim oltaim.
31 Tasol planti man nau ol i
stap namba wan, ol bai i stap
las tru. Na planti man nau ol
i stap las, ol bai i stap namba
wan."

Namba 3 taim Jisas i tok bai em i dai na kirap bek
(Matyu 20.17-19 na Luk 18.31-34)

32 Jisas wantaim ol dis-
aipel bilong en i wokabaut
long rot na ol i laik i go long
Jerusalem. Jisas i go paslain
long ol. Na ol disaipel ol i
tingting planti. Na ol man-
meri i bihainim ol, ol i pret.
Jisas i kisim ol 12-pela dis-
aipel gen, na em i stat long
tokim ol long ol samting i laik
kamap long em.
33 Em i tok olsem, "Harim.
Nau yumi go long Jerusalem,
na ol bai i givim Pikinini Bi-
long Man long han bilong ol
bikpris na ol saveman bilong
lo. Na bai ol i mekim kot long
em na pasim tok long kilim
em i dai. Na bai ol i givim em
long ol man bilong ol arapela
lain.
34 Na ol dispela man bai i
tok bilas long em na spetim
em na wipim em na kilim em
i dai. Na long de namba 3 bai
em i kirap bek."

Jems na Jon i laik kamap bikman
(Matyu 20.20-28)

35 Orait Jems na Jon, tupela
pikinini bilong Sebedi, tupela
i kam long Jisas na i tokim em
olsem, "Tisa, mitupela i laik
askim yu long wanpela samt-
ing, na mitupela i laik bai yu
mas mekim dispela samting
long mitupela."
36 Na em i askim tupela
olsem, "Yutupela i laik bai mi
mekim wanem samting long
yutupela?"
37 Tupela i tokim em, "Taim
yu kamap bikpela king pinis,
mitupela i laik bai wanpela
long mitupela i ken sindaun
long han sut bilong yu, na
wanpela long han kais."
38 Tasol Jisas i tokim tu-
pela olsem, "Yutupela i no
save gut long dispela samt-
ing yutupela i askim mi long
en. Ating yutupela inap dring
long dispela kap nau mi laik
dring long en? Ating yutu-
pela inap long kisim dispela
baptais nau mi laik kisim?"
39 Na tupela i tokim em
olsem, "Mitupela inap."
Jisas i tokim tupela olsem,
"Tru, dispela kap nau mi laik
dring long en, em bai yutu-
pela tu i dring long en. Na
dispela baptais nau mi laik
kisim, em bai yutupela tu i
kisim.
40 Tasol husat bai i sindaun
long han sut na long han
kais bilong mi, dispela em

10:31: Mt 20.16, Lu 13.30 **10:32:** Mk 8.31, 9.31 **10:38:** Mk 14.36, Lu 12.50
10:39: Ap 12.2, KTH 1.9

i no samting bilong mi long
makim. Nogat. Dispela ol sia
ol i bilong ol man God i redim
pinis bilong ol."
41 Taim ol 10-pela disaipel i
harim tok long samting Jems
na Jon i bin askim Jisas, ol i
kros long tupela.
42 Tasol Jisas i singautim ol
i kam long em, na em i tokim
ol olsem, "Yupela i save, ol
man i save stap olsem ol het-
man bilong ol arapela lain
manmeri, ol i save strong tu-
mas long bosim ol lain bilong
ol. Na ol bikman bilong ol
i save strong tumas long ol
manmeri i mas bihainim ol-
geta tok bilong ol.
43 Tasol dispela pasin i no
ken i stap namel long yupela.
Nogat. Man i laik i stap bik-
man namel long yupela, em
i mas i stap wokman bilong
yupela.
44 Na man i laik i stap
namba wan bilong yupela,
em i mas i stap olsem wokboi
nating bilong olgeta man.
45 Long wanem, Pikinini
Bilong Man tu em i no i kam
bilong ol man i ken mekim
wok bilong helpim em. No-
gat. Em i kam bilong helpim
ol, na bilong givim laip bilong
em yet bilong baim bek planti
manmeri."

*Jisas i mekim orait wan-
pela aipas*
*(Matyu 20.29-34 na Luk
18.35-43)*

46 Jisas wantaim ol disaipel
ol i kamap long taun Jeriko.
Na Jisas i lusim Jeriko na i
go. Na ol disaipel bilong en,
wantaim bikpela lain man-
meri, ol i go wantaim em.
Na Bartimeus, pikinini bi-
long Timeus, em i sindaun
i stap arere long rot. Em i
aipas, na em i save askim ol
manmeri long mani samting.
47 Em i harim tok long
Jisas bilong Nasaret i kam, na
em i stat long singaut strong
olsem, "Jisas, yu Pikinini Bi-
long Devit, yu mas sori long
mi."
48 Planti man ol i krosim
em na tokim em olsem, "Yu
pasim maus." Tasol em i
singaut bikmaus moa yet
olsem, "Pikinini Bilong Devit,
yu mas sori long mi."
49 Na Jisas i sanap na i tok,
"Singautim em i kam." Na ol i
singautim dispela aipas, na ol
i tokim em olsem, "Bel bilong
yu i ken strong. Yu kirap. Em
i singautim yu."
50 Orait em i tromoi saket
bilong en, na i sanap kwik-
taim, na i go long Jisas.
51 Na Jisas i askim em
olsem, "Yu laik bai mi mekim
wanem long yu?" Na dispela
aipas i tokim em olsem, "Tisa,
mi laik lukluk."
52 Na Jisas i tokim em, "Yu
ken i go. Bilip bilong yu i bin
mekim yu i orait." Na wantu
tasol ai bilong en i orait na em
i lukluk. Na em i bihainim
Jisas i go long rot.

Jisas i karim pen na i dai na i kirap bek

10:42: Lu 22.25-26 **10:43:** Lu 9.48 **10:43:** Mt 23.11, Mk 9.35, Lu 22.26 **10:45:** Jo 13.14, Fl 2.7, 1 Ti 2.5-6 **10:47:** Mt 9.27, 15.22 **10:52:** Mt 9.22, Mk 5.34

11

(Sapta 11-16)

Jisas i go insait long Jerusalem olsem king
(Matyu 21.1-11 na Luk 19.28-40 na Jon 12.12-19)

1 Jisas wantaim ol disaipel bilong en i kamap klostu long Jerusalem, na ol i kamap long ples Betfage na Betani, long maunten Oliv. Na Jisas i salim tupela disaipel 2 na i tokim tupela olsem, "Yutupela go long dispela ples nau yumi lukluk long en. Yutupela go long dispela ples, na wantu bai yutupela i lukim wanpela yangpela donki ol i pasim i stap. I no gat wanpela man i bin sindaun long en bipo. Lusim rop na bringim donki i kam.

3 Na sapos wanpela man i askim yutupela, 'Bilong wanem yutupela i kisim donki i go?', orait yutupela i mas bekim tok olsem, 'Bikpela i gat wok long en, na em bai i salim i kam bek kwiktaim.' "

4 Orait tupela i go, na tupela i lukim wanpela yangpela donki i sanap i stap long rot. Ol man i bin pasim dispela donki i stap klostu long dua bilong wanpela haus. Orait tupela i lusim rop long en.

5 Na ol man i sanap klostu ol i askim tupela olsem, "Yutupela i laik mekim wanem na yutupela i lusim dispela donki?"

6 Na tupela i bekim tok olsem Jisas i bin tokim tupela. Na ol i orait long tupela i ken kisim donki i go.

7 Orait tupela i bringim donki i kam long Jisas. Na tupela i putim longpela klos bilong tupela antap long en, na Jisas i sindaun long en.

8 Na planti man i rausim longpela klos bilong ol na lainim long rot. Na sampela i go long gaden na katim ol han bilong diwai na putim long rot.

9 Na ol manmeri i wokabaut i go paslain long Jisas wantaim ol manmeri i wokabaut i kam bihain, olgeta i wok long singaut olsem, "Amamas long God. God i ken mekim gut long dispela man i kam long nem bilong Bikpela.

10 God i ken mekim gut long dispela king i laik bosim yumi nau, em king i kam long lain bilong tumbuna bilong yumi, Devit. Litimapim nem bilong God Antap Tru!"

11 Na Jisas i kamap long Jerusalem, na em i go insait long banis bilong tempel, na i lukluk raun long olgeta samting. Tasol nau san i laik i go daun, olsem na em i go bek long Betani wantaim ol 12-pela disaipel bilong en.

Jisas i tok long diwai fik i no ken karim kaikai
(Matyu 21.18-19)

12 Long de bihain ol i lusim Betani na i kam yet, na Jisas em i hangre.

13 Em i lukim wanpela diwai fik i sanap longwe liklik na i gat planti lip. Orait em

11:9: Sng 118.25-26 **11:13:** Mk 11.20

i go klostu long diwai bilong
painim sampela kaikai, tasol
em i no lukim wanpela kaikai
i stap long en. Nogat. Ol lip
tasol i stap, long wanem, em
i no taim bilong ol diwai fik i
karim kaikai.
14 Na Jisas i tokim dis-
pela diwai olsem, “Yu no ken
karim kaikai moa na ol man
i kaikai. Nogat tru.” Na ol
disaipel bilong en ol i harim
dispela tok.

Jisas i rausim ol man i wok bisnis long tempel
(Matyu 21.12-17 na Luk 19.45-48 na Jon 2.13-22)

15 Jisas wantaim ol disaipel
i go kamap long Jerusalem.
Na Jisas i go insait long banis
bilong tempel na i stat long
rausim ol man i mekim wok
bisnis i stap long dispela hap.
Em i kapsaitim ol tebol bilong
ol man i wok long senisim
mani, wantaim ol sia bilong
ol man i wok long salim ol
pisin.
16 Na em i tambuim ol long
ol i no ken karim ol samting
na wokabaut i go i kam insait
long banis bilong tempel.
17 Na em i tokim ol olsem,
“Buk bilong God i gat tok
olsem, ‘Haus bilong mi bai i
stap haus bilong ol manmeri
bilong olgeta kantri i ken i
kam long en na beten long
mi.’ Tasol yupela i mekim
em i kamap olsem ples hait
bilong ol stilman.”
18 Ol bikpris wantaim ol
saveman bilong lo ol i harim
dispela tok, na ol i stat long
painim rot bilong kilim Jisas
i dai. Ol i mekim olsem,
long wanem, ol i pret long
em. Long wanem, olgeta
manmeri i save kirap nogut
tru long tok em i save mekim.
19 Na long apinun Jisas
wantaim ol disaipel ol i lusim
Jerusalem na i go.

Man i bilip tru na i prea, em bai i kisim samting
(Matyu 21.20-22)

20 Long de bihain long
moningtaim tru Jisas wan-
taim ol disaipel i wokabaut i
go, na ol i lukim dispela diwai
fik i drai pinis. Ol lip wantaim
rop bilong en olgeta i drai pi-
nis.
21 Na Pita i tingim dispela
samting Jisas i bin mekim, na
em i tok, “Tisa, lukim. Asde
yu tok long dispela diwai fik
i mas bagarap. Na nau em i
drai pinis.”
22 Na Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, “Yupela i mas
bilip long God.
23 Wanpela man inap
tokim dispela maunten
olsem, ‘Yu kirap na yu kalap i
go daun long solwara.’ Sapos
dispela man i no gat tupela
bel, tasol em i bilip tru long
dispela samting bai i kamap
olsem em i tok, orait mi
tok tru long yupela, dispela
samting bai i kamap olsem
em i tok.
24 Na sapos yupela i mekim
prea na i beten long kisim
wanpela samting, na sapos

11:14: Lu 13.6 **11:15:** Mal 3.1-9 **11:17:** Ais 56.7, Jer 7.11 **11:18:** Mk 14.1 **11:20:** Mk 11.14 **11:23:** Mt 17.20, Lu 17.6, 1 Ko 13.2 **11:24:** Mt 7.7, Lu 11.9, Jo 14.13, Je 1.5-6

yupela i bilip tru olsem, yupela bai i kisim dispela samting, orait mi tokim yupela, dispela samting bai i kamap olsem yupela i tok.

25-26 "Taim yupela i sanap na mekim prea, na yupela i tingim wanpela rong wanpela man i bin mekim long yupela, orait yupela i mas lusim rong bilong dispela man. Olsem na Papa bilong yupela i stap long heven em bai i lusim rong bilong yupela."*

Ol i askim Jisas husat i givim namba long em
(Matyu 21.23-27 na Luk 20.1-8)

27 Jisas wantaim ol disaipel i kamap gen long Jerusalem. Na Jisas i wokabaut insait long banis bilong tempel, na ol bikpris wantaim ol saveman bilong lo na ol hetman ol i kam long em.

28 Ol i askim em olsem, "Yu kisim dispela namba na strong we na yu mekim ol dispela samting? Husat i givim dispela namba long yu na i tokim yu long mekim dispela wok?"

29 Na Jisas i tokim ol olsem, "Mi tu mi laik askim yupela long wanpela samting. Na sapos yupela i bekim stret askim bilong mi, orait bai mi tokim yupela long husat i givim mi namba bilong mekim ol dispela wok.

30 Taim Jon i baptaisim ol man, yupela i ting em i samting bilong heven, o em i samting bilong ol man tasol? Yupela bekim tok long mi."

31 Orait ol i toktok long ol yet olsem, "Sapos yumi tok, 'Em i samting bilong heven,' em bai i tok, 'Orait bilong wanem yupela i no bin bilip long em?'

32 Tasol sapos yumi tok, 'Em i samting bilong man tasol,' bai dispela tok tu i no inap." Ol i tok olsem, long wanem, ol i pret long ol manmeri. Olgeta manmeri i ting Jon em i profet tru.

33 Olsem na ol i bekim tok bilong Jisas olsem, "Mipela i no save." Na Jisas i tokim ol olsem, "Mi tu mi no ken tokim yupela long husat i givim mi namba na mi mekim dispela wok."

12

Tok piksa bilong ol man nogut
i lukautim gaden wain
(Matyu 21.33-46 na Luk 20.9-19)

1 Jisas i mekim sampela tok piksa long ol bikman bilong ol Juda. Em i tok olsem, "Wanpela man i bin wokim wanpela gaden wain, na i banisim. Na em i wokim hul olsem tang bilong krungutim na memeim ol pikinini wain, na em i wokim haus bilong ol man i ken i stap na was long

---

11:25-26: Mt 5.23, 6.14-15, Kl 3.13 * **11:25-26:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Tasol sapos yupela i no lusim rong bilong ol arapela manmeri, orait Papa bilong yupela i stap long heven em tu bai i no lusim rong bilong yupela." **11:32:** Mt 14.5, Mk 6.20 **12:1:** Ais 5.1-2

gaden. Na em i putim dispela gaden long han bilong sampela man i laik wok bisnis long en. Na em yet i go long wanpela longwe ples.*
2 Orait long taim bilong ol diwai wain i karim kaikai, em i salim wanpela wokboi i go long ol man i wok long gaden wain. Em i laik bai ol i givim em sampela kaikai bilong dispela gaden.
3 Tasol ol man i wok long gaden ol i holimpas dispela wokboi na paitim em nogut, na ol i rausim em i go nating.
4 Na papa bilong gaden i salim narapela wokboi i go long ol. Na ol i brukim het bilong en na mekim nogut long en.
5 Na em i salim wanpela wokboi moa. Na ol i kilim dispela wokboi i dai. Na bihain em i salim planti wokboi moa i go long ol. Na ol i paitim sampela, na ol i kilim sampela i dai.
6 Na wanpela man moa tasol i stap. Dispela man em pikinini bilong en, em i laikim tumas. Tasol las tru em i salim dispela pikinini i go long ol man i wok long gaden. Papa i tok olsem, 'Bai ol i harim tok bilong pikinini bilong mi.'
7 Tasol ol dispela man i wok long gaden ol i toktok namel long ol yet olsem, 'Dispela man hia bai i kisim olgeta samting bilong papa bilong en. Goan, yumi kilim em i dai, na bai yumi yet i holim dispela gaden.'
8 Olsem na ol i kisim em na kilim em i dai. Na ol i tromoi bodi bilong en i go ausait long gaden.
9 "Orait papa bilong gaden wain bai em i mekim wanem? Harim. Em bai i kam na kilim i dai ol dispela man i wok long gaden. Na em bai i givim dispela gaden wain long ol arapela man.
10 "Ating yupela i no bin ritim dispela hap tok i stap long buk bilong God, a? Dispela tok i olsem,
'Dispela ston ol kamda i ting
em i nogut
na ol i rausim,
nau em i kamap nambawan ston
bilong strongim banis bilong haus.
11 Bikpela yet i mekim
dispela samting i kamap,
na mipela i lukim
em i gutpela tru.' "
12 Ol bikman i save, Jisas i laik sutim tok long ol tasol na em i mekim dispela tok piksa. Ol i laik tru long holimpas Jisas, tasol ol i pret long ol manmeri. Olsem na ol i lusim em na ol i go.

Ol i mas givim takis long Sisar, o nogat?
(Matyu 22.15-22 na Luk 20.20-26)

13 Ol bikman i salim sampela Farisi wantaim sampela man bilong lain bilong Herot i go long Jisas. Ol i laik trikim

* **12:1:** Lukim tok i stap long Matyu 21.33. **12:6:** Mt 3.17 **12:8:** Hi 13.12 **12:10:** Sng 118.22-23 **12:13:** Mk 3.6

Jisas long mekim sampela tok
i no stret, bai ol i ken kotim
em long tok bilong em yet.
14 Orait ol i kam na ol
i tokim em olsem, "Tisa,
mipela i save, yu man bilong
tok tru. Na yu no save pret
long wanpela man. Yu save
mekim wankain tok long
olgeta man, maski ol i gat
nem o ol i no gat nem. Long
tok tru tasol yu save skulim ol
manmeri long pasin bilong
God. Orait, yu ting wanem?
I orait long yumi ken givim
takis long Sisar, o nogat?
Yumi mas givim, o nogat?"
15 Tasol Jisas i save pinis
long giaman bilong ol, na
em i tokim ol olsem, "Watpo
yupela i traim mi? Kisim
wanpela mani i kam na mi
lukim."
16 Na ol i kisim wanpela
mani i kam. Na em i askim
ol, "Dispela piksa na dispela
nem em i bilong husat?" Na
ol i tok, "Bilong Sisar."
17 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Orait samting bilong Sisar,
em yupela i mas givim long
Sisar. Na samting bilong God,
em yupela i mas givim long
God." Ol i harim tok bilong en
na ol i kirap nogut tru.

Ol Sadyusi i askim Jisas long man i dai na i kirap bek
(Matyu 22.23-33 na Luk 20.27-40)

18 Orait nau ol Sadyusi i
kam long Jisas. Ol dispela
lain i save tok, ol man i dai
pinis, bai ol i no inap kirap
bek. Orait ol i askim Jisas
olsem,
19 "Tisa, Moses i bin raitim
wanpela tok bilong yumi
olsem. Sapos wanpela man i
dai, na em i no gat pikinini,
tasol meri bilong en i stap
yet, orait brata bilong dispela
man i mas maritim dispela
meri na kamapim ol pikinini,
bai lain bilong brata bilong
en i no ken pinis.
20 Orait wanpela taim 7-
pela brata i stap. Namba wan
em i kisim meri, na bihain em
i dai, na i no gat pikinini.
21 Olsem na namba 2 brata i
kisim dispela meri. Na em tu
i dai, na i no gat pikinini. Na
namba 3 brata em tu i mekim
wankain pasin.
22 Olsem tasol dispela 7-
pela brata olgeta ol i maritim
dispela meri, na ol i no gat
pikinini, na ol i dai. Na bihain
tru, meri tu em i dai.
23 Orait bihain, taim ol man
i dai pinis ol i kirap bek, dis-
pela meri bai i stap meri bi-
long husat tru? Yu save, ol 7-
pela man i bin kisim em na
em i stap meri bilong ol."
24 Orait Jisas i tokim ol
olsem, "Yupela i no save long
ol tok i stap long buk bilong
God. Na yupela i no save
long strong bilong God tu.
Olsem na yupela i mekim tok
kranki.
25 Long taim ol man i dai pi-
nis, ol i lusim matmat na i ki-
rap bek, ol dispela lain man-
meri bai ol i no inap marit.
Nogat. Bai ol i stap olsem ol

12:17: Ro 13.7 **12:18:** Ap 23.8 **12:19:** Lo 25.5 **12:25:** 1 Ko 15.42, 15.49, 15.52 **12:26:** Kis 3.2, 3.6

ensel bilong heven.

26 "Tasol long dispela tok
bilong ol man i dai pinis na
i kirap bek, ating yupela i
no bin ritim long buk bilong
Moses dispela stori bilong lik-
lik diwai i paia? Long dis-
pela stori God i tokim Moses
olsem, 'Mi God bilong Abra-
ham na bilong Aisak na bi-
long Jekop.'
27 God em i no God bilong ol
man i dai pinis. Nogat. Em i
God bilong ol man i stap laip.
Olsem na tok bilong yupela i
kranki tru!"

Namba wan lo bilong God
(Matyu 22.34-40 na Luk 10.25-28)

28 Wanpela saveman bi-
long lo i kam, na em i harim
ol Sadyusi i pait long toktok
wantaim Jisas. Na em i harim
Jisas i bekim tok bilong ol
gutpela tru. Olsem na em i
askim Jisas, "Wanem lo em i
winim olgeta lo na i namba
wan?"
29 Jisas i bekim tok bilong
em olsem, "Namba wan lo
em i dispela, 'Yupela Israel,
harim gut. Bikpela em wan-
pela tasol em i God bilong
yumi.
30 Yupela i mas laikim God,
Bikpela bilong yumi. Yupela i
mas laikim em tru long bel bi-
long yupela na long spirit bi-
long yupela na long tingting
bilong yupela na long strong
bilong yupela.'
31 Na namba 2 lo em i dis-
pela, 'Yu mas laikim ol wan-
tok olsem yu laikim yu yet.'
I no gat narapela lo i bikpela
na i winim dispela tupela lo."
32 Orait dispela saveman
bilong lo i tokim Jisas olsem,
"Tisa, tok bilong yu i gutpela.
I tru, Bikpela wanpela tasol
em i God, na i no gat narapela
God i stap.
33 Yumi mas laikim em tru
long bel bilong yumi na long
save bilong yumi na long
strong bilong yumi. Na yumi
mas laikim ol wantok olsem
yumi save laikim yumi yet.
Sapos yumi bihainim dispela
tupela lo, orait dispela pasin
em i winim olgeta ofa ol i save
kukim olgeta long paia, na i
winim olgeta kain ofa."
34 Jisas i harim dispela
man i bekim tok olsem man
i gat gutpela save, na Jisas i
tokim em olsem, "Yu no i stap
longwe long kingdom bilong
God."
Na olgeta man i pret long
askim Jisas long wanpela
samting moa.

Jisas i askim ol manmeri long man God i makim
(Matyu 22.41-46 na Luk 20.41-44)

35 Jisas i stap insait long ba-
nis bilong tempel na em i wok
long givim tok long ol man-
meri. Em i tok olsem, "Olsem
wanem na ol saveman bi-
long lo i save tok olsem, man
God i makim bilong kisim bek
ol manmeri bilong en, em i
pikinini bilong Devit?

12:29: Lo 6.4-5 **12:31:** Wkp 19.18, Ga 5.14, Je 2.8 **12:32:** Lo 4.35 **12:33:** 1 Sml 15.22, Ais 45.21, Hos 6.6, Mai 6.6-8, Mt 22.37, Lu 10.27 **12:34:** Mt 22.46 **12:36:** Sng 110.1

36 Holi Spirit i givim tingting long Devit, na Devit yet i tok,
'Bikpela i tokim
Bikpela bilong mi olsem,
"Yu sindaun long han sut bilong mi
inap mi putim ol birua bilong yu
i stap aninit long yu." '
37 Devit yet i kolim dispela man Bikpela bilong em. Orait olsem wanem na dispela man em i pikinini bilong Devit?"

Ol saveman bilong lo i save mekim pasin nogut
(Matyu 23.1-36 na Luk 11.37-54 na 20.45-47)

Bikpela lain manmeri i stap, na ol i amamas tru long harim tok bilong Jisas.

38 Na Jisas i skulim ol, na em i tok olsem, "Yupela lukaut long ol saveman bilong lo. Ol i save laikim tumas long putim longpela klos na wokabaut i go. Ol i laikim tumas long ol manmeri i mas givim gude long ol long ol ples bung.

39 Ol i laikim tumas long kisim ol namba wan ples bilong sindaun long ol haus lotu, na ol i save laik long kisim ol namba wan sia long ol bikpela kaikai.

40 Ol i save trikim ol meri, man bilong ol i dai pinis, na stilim ol haus bilong ol. Na ol i save giaman long mekim ol longpela prea. Long taim bilong kot ol bai i kisim bikpela hevi moa."

Rabismeri i givim ofa long God
(Luk 21.1-4)

41 Jisas i sindaun klostu long bokis mani bilong tempel. Na em i lukim ol manmeri i kam putim ol ofa long bokis. Na planti maniman i putim planti mani.

42 Na wanpela rabismeri, man bilong en i dai pinis, em i kam na i tromoi tupela liklik mani, inap olsem wan toea.

43 Na Jisas i singautim ol disaipel bilong en i kam, na em i tokim ol olsem, "Mi tok tru long yupela, dispela rabismeri, man bilong en i dai pinis, em i givim bikpela mani moa, i winim olgeta mani ol arapela manmeri i bin putim long bokis mani bilong tempel.

44 Dispela olgeta manmeri ol i gat planti mani i stap, na ol i tromoi hap tasol i go long bokis. Tasol dispela meri em i sot tru, na em i tromoi olgeta mani bilong en. Em i no gat mani moa i stap bilong baim kaikai."

13

Jisas i tok long tempel bai i bagarap
(Matyu 24.1-2 na Luk 21.5-6)

1 Jisas i lusim banis bilong tempel na i wokabaut i go, na wanpela disaipel bilong en i tokim em olsem, "Tisa, lukim ol dispela naispela bikpela

12:41: 2 Kin 12.9 **12:43:** 2 Ko 8.12

ston na ol gutpela gutpela
haus!”
2 Na Jisas i bekim tok bi-
long em olsem, “Yu lukim ol
dispela bikpela haus, a? Ol
bai i no larim wanpela ston
i stap antap long narapela
ston. Nogat. Ol bai i brukim
olgeta na tromoi i go daun.”

Jisas i tok long planti hevi bai i kamap
(Matyu 24.3-14 na Luk 21.7-19)

3 Jisas i sindaun long maun-
ten Oliv na i lukim tempel i
stap long hap. Na Pita na
Jems na Jon na Andru tasol ol
i kam long em. Na ol i askim
em olsem,
4 “Yu tokim mipela, wanem
taim ol dispela samting bai i
kamap? Wanem mak bai i
kamap pastaim, na mipela i
ken save, ol dispela samting
klostu i laik kamap?”
5 Na Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, “Yupela lukaut.
Nogut wanpela man i gia-
manim yupela.
6 Planti man bai i kam na
kolim nem bilong mi na tok,
‘Mi yet mi dispela man.’ Na
bai ol i giamanim planti man-
meri.
7 “Na bihain, taim yupela i
harim nois bilong ol bikpela
pait, na taim yupela i harim
tok win long ol bikpela pait
i kamap long sampela hap,
orait yupela i no ken kirap
nogut. Ol dispela samting i
mas kamap, tasol las de i no
yet.
8 Ol man bilong sampela
lain bai i kirapim pait long ol
narapela narapela lain. Na
ol lain bilong sampela king
bai i kirapim pait long ol
lain bilong ol narapela nara-
pela king. Long sampela
hap bai graun i guria, na bai
ol i gat taim bilong bikpela
hangre. Dispela ol samt-
ing em i olsem pen i save
kamap pastaim long meri i
laik karim pikinini.
9 “Long dispela taim yu-
pela yet i mas lukaut gut. Ol
bai i kotim yupela long ol
kaunsil bilong ol. Na ol bai
i paitim yupela insait long ol
haus lotu. Ol bai i ting long
daunim nem bilong mi, na ol
bai i sanapim yupela long pes
bilong ol gavman na ol king.
Olsem na bai yupela i ken au-
tim gutnius long ol.
10 Olgeta lain man i mas
harim man i autim gutnius
pastaim.
11 Na taim ol i pasim yu-
pela na bringim yupela i go
long kot, yupela i no ken pret
na ting, ‘Mipela bai i mekim
wanem tok?’ Nogat. Olgeta
tok God bai i givim long yu-
pela long dispela taim stret,
em yupela i mas autim. Long
wanem, i no yupela yet bai i
autim tok. Nogat. Holi Spirit
em bai i autim.
12 Man bai i kotim ol brata
bilong en na tokim ol man
long kilim ol dispela brata
i dai. Na ol papa bai i
mekim wankain pasin long
ol pikinini bilong ol. Na

13:2: Lu 19.44 **13:8:** 2 Sto 15.6, Ais 19.2, Mt 24.8 **13:9:** KTH 2.10 **13:9:** Mt 10.17-20, Lu 12.11-12 **13:12:** Mt 10.21

ol pikinini bai i birua long
papamama bilong ol na
tokim ol man long kilim ol i
dai.
13 Na olgeta man bai i bel
nogut tru long yupela, long
wanem, nem bilong mi em
i stap long yupela. Tasol ol
manmeri i stap strong inap
long las de, God bai i kisim
bek ol."

Samting nogut tru bai i kamap
(Matyu 24.15-28 na Luk 21.20-24)

14 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela bai i lukim samting
nogut tru i sanap i stap long
ples i tambu long en." Man
i ritim dispela tok em i mas
tingim gut. "Na long dispela
taim ol manmeri i stap long
distrik Judia ol i mas ranawe
i go long ples maunten.
15 Na sapos man i stap an-
tap long haus, orait taim em
i go daun em i no ken i go
insait long haus bilong kisim
ol samting bilong en.
16 Na man i stap long
gaden, em i no ken i go
bek long haus bilong kisim
longpela klos bilong en.
17 Sori tumas long ol meri i
gat bel na ol meri i givim susu
long ol pikinini long dispela
taim.
18 Na yupela i mas beten,
bai ol dispela samting i no
ken kamap long taim bilong
kol.
19 Long dispela taim bai
i gat bikpela hevi tru. Stat
long taim God i wokim olgeta
samting na i kam inap long
nau, kain hevi olsem i no bin
kamap bipo. Na bihain tu
bai i no gat kain hevi olsem i
kamap gen.
20 Na sapos Bikpela i no bin
sotim taim bilong ol dispela
hevi, orait olgeta manmeri
bai i lus. Tasol em i tingting
long ol manmeri em i makim
pinis bilong em yet. Olsem na
em i sotim dispela taim.
21 "Long dispela taim,
sapos wanpela man i tokim
yupela, 'Lukim, man God i
makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en, em i stap
hia,' o 'Lukim, em i stap long
hap,' yupela i no ken bilip
long tok bilong ol.
22 Sampela man bai i kam
na tok giaman olsem, 'Mi dis-
pela man God i makim bilong
kisim bek ol manmeri bilong
en' o 'Mi wanpela profet,' na
bai ol i wokim ol mirakel na
mekim ol narakain narakain
samting i kamap. Tru tumas,
sapos ol inap, ol bai i paulim
ol manmeri God i makim bi-
long em yet.
23 Olsem na yupela lukaut.
Mi tokim yupela pinis long
olgeta samting bai i kamap."

Bihain Pikinini Bilong Man bai i kam
(Matyu 24.29-31 na Luk 21.25-28)

13:13: Dan 9.27, 11.31, 12.12, Mt 10.22, Jo 15.21 **13:14:** Dan 9.27, 11.31, 12.11 **13:15:** Lu 17.31 **13:17:** Lu 23.29 **13:19:** Dan 12.1, Jol 2.2, KTH 7.14 **13:22:** Lo 13.1-3, KTH 13.13 **13:24:** Ais 13.10, Ese 32.7, Jol 2.10, 2.31, 3.15, KTH 6.12, 8.12

24 Jisas i tok moa olsem,
"Taim bilong ol dispela
bikpela hevi i pinis, orait long
dispela taim san bai i kamap
tudak, na mun bai i no moa
lait,
25 na ol sta bai i lusim skai
na pundaun, na ol strong-
pela samting bilong skai bai i
guria.
26 Na long dispela taim ol
manmeri bai i lukim Pikinini
Bilong Man i stap long ol
klaut na i kam wantaim
bikpela strong na bikpela lait
bilong en.
27 Na long dispela taim em
bai i salim ol ensel bilong en
i go, na em bai i bungim ol
manmeri em i bin makim bi-
long em yet. Em bai i kisim
ol long olgeta hap, i go olgeta
long arere tru bilong graun
wantaim skai."

Yupela i mas kisim save long diwai fik
(Matyu 24.32-35 na Luk 21.29-33)

28 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i ken kisim save long
diwai fik. Taim han bilong en
i gat wara na ol nupela lip i
kamap, yupela i save, taim bi-
long gutpela san i laik kamap
nau.
29 Olsem tasol, taim yupela
i lukim ol dispela samting i
kamap, yupela i ken save,
Pikinini Bilong Man i kam
klostu pinis, na i stap long
dua.
30 Mi tok tru long yupela,
taim ol manmeri bilong
dispela taim i no i dai yet,
dispela olgeta samting bai i
kamap.
31 Skai wantaim graun bai
i lus, tasol tok bilong mi bai i
no inap lus."

I no gat man i save long taimdispela ol samting bai i kamap
(Matyu 24.36-44)

32 Jisas i tok moa olsem,
"Tasol i no gat wanpela man
i save wanem de na wanem
aua dispela ol samting bai
i kamap. Ol ensel bilong
heven i no save, na Pikinini
tu em i no save. Papa wan-
pela tasol em i save.
33 "Yupela lukaut. Yupela i
mas was i stap, long wanem,
yupela i no save wanem
taim dispela ol samting bai
i kamap.
34 Em i olsem wanpela man
i lusim haus bilong en na i
go wokabaut long narapela
hap. Em i tokim ol wokboi
long bosim ol samting, na em
i tilim wok long ol wan wan.
Na em i tokim man i save was
long dua long em i mas was
gut.
35 Olsem na yupela i mas
was gut. Yupela i no save
wanem taim papa bilong
haus bai i kam. Bai em i kam
long apinun o long biknait
o long taim kakaruk i krai o
long moningtaim, em yupela
i no save.
36 Nogut em i kam wantu
tasol na i lukim yupela i slip.

13:25: Ais 34.4, Jol 2.10, KTH 6.13 **13:26:** Dan 7.13, Ap 1.11, 1 Te 4.16, KTH 1.7 **13:27:** Mt 13.41 **13:32:** Mt 24.36 **13:34:** Mt 25.14, Lu 12.36-38 **13:35:** Lu 12.38

37 Dispela tok mi givim long
yupela, em mi givim long ol-
geta manmeri. Yupela i mas
was i stap."

14

Ol hetman i pasim tok long kilim Jisas i dai
(Matyu 26.1-5 na Luk 22.1-2 na Jon 11.45-53)

1 Bihain long tupela de
Bikpela De Bilong Tingim De
God I Larim Ol Israel I Stap
Gut, na Ol Bikpela De Bilong
Bret I No Gat Yis, ol bai i
kamap. Na ol bikpris na ol
saveman bilong lo ol i tok,
"Olsem wanem na yumi ken
giamanim Jisas na holimpas
em na kilim em i dai?"
2 Ol i tok, "Yumi no ken
mekim dispela samting long
ol bikpela de bilong lotu.
Nogut ol manmeri i lukim na
ol i kros na kirapim pait."

Wanpela meri i kapsaitim sanda long het bilong Jisas
(Matyu 26.6-13 na Jon 12.1-8)

3 Jisas i stap long ples Be-
tani long haus bilong Saimon,
em wanpela man bipo i bin
i gat sik lepra. Em i sindaun
long tebol, na wanpela meri
i kam. Dispela meri i karim
wanpela naispela botol ston
i gat nambawan sanda, em i
dia tumas. Na em i brukim
dispela botol na i kapsaitim
sanda long het bilong Jisas.
4 Tasol sampela man i stap,
ol i lukim na ol i bel nogut.
Na ol i toktok namel long
ol yet olsem, "Bilong wanem
em i pinisim nating dispela
sanda?
5 Sapos yumi bin larim ol
man i baim, bai yumi inap
kisim samting olsem 300
mani silva long en na givim
long ol rabisman." Na ol i
krosim dispela meri.
6 Tasol Jisas i tok, "Yupela
larim dispela meri. Watpo
yupela i givim hevi long en?
Em i bin mekim gutpela pasin
tru long mi.
7 Oltaim ol rabisman
bai i stap wantaim yupela.
Wanem taim yupela i gat laik
long helpim ol, orait yupela i
ken helpim ol. Tasol mi, bai
mi no inap i stap wantaim
yupela oltaim.
8 Samting dispela meri
inap mekim, em i mekim
pinis. Em i putim sanda long
bodi bilong mi bilong redim
bodi bilong mi long matmat.
9 Mi tok tru long yupela,
long olgeta hap graun ol i go
long en na autim gutnius, ol
bai i toktok tu long samting
dispela meri i bin mekim, na
ol bai i tingting long em."

Judas i promis long givim Jisas long han bilong ol hetman
(Matyu 26.14-16 na Luk 22.3-6)

10 Long dispela taim wan-
pela bilong ol 12-pela dis-
aipel, em Judas Iskariot, em i
go long ol bikpris. Em i laik
givim Jisas long han bilong ol.
11 Ol i harim dispela na ol i
amamas. Na ol i promis long
givim sampela mani long em.

14:1: Kis 12.1-27, Mk 11.18 **14:3:** Lu 7.37-38 **14:7:** Lo 15.11 **14:8:** Jo 19.40

Na Judas i stat long painim
rot bilong givim Jisas long
han bilong ol.

Jisas i kaikai wantaim ol disaipel
(Matyu 26.17-25 na Luk 22.7-14 na 22.21-23 na Jon 13.21-30)

12 Namba wan de bilong
Ol Bikpela De Bilong Bret
I No Gat Yis em i kamap.
Long dispela de ol i save
kilim pikinini sipsip bilong
kaikai long Bikpela De Bilong
Tingim De God I Larim Ol Is-
rael I Stap Gut. Na ol dis-
aipel i tokim Jisas olsem, "Yu
laik bai mipela i go redim ol
samting we na bai yu mekim
bikpela kaikai?"
13 Orait Jisas i salim tupela
disaipel i go, na i tokim tu-
pela olsem, "Yutupela go in-
sait long taun. Na wanpela
man i karim bikpela sospen
wara bai i bungim yutupela
long rot. Yutupela i mas bi-
hainim em. 14 Taim yutu-
pela i lukim em i go insait
long wanpela haus, yutupela
i mas tokim papa bilong dis-
pela haus olsem, 'Tisa i tok,
"Rum bilong mi i stap we na
mi wantaim ol disaipel bi-
long mi mipela i ken kaikai
dispela kaikai bilong tingim
De God I Larim Ol Israel I Stap
Gut?" '
15 Na em bai i soim yutu-
pela wanpela bikpela rum i
stap antap, em i gat tebol na
sia samting na i redi pinis.
Yutupela redim kaikai bilong
yumi long dispela rum."
16 Orait tupela disaipel i go.
Tupela i kamap long taun, na
tupela i lukim olgeta samting
i stap olsem Jisas i bin tokim
tupela. Na tupela i redim
kaikai.
17 Long apinun Jisas em i
kam wantaim ol 12-pela dis-
aipel.
18 Ol i sindaun long tebol
na ol i kaikai i stap, na Jisas
i tok olsem, "Mi tok tru long
yupela, wanpela man namel
long yupela bai i givim mi
long han bilong ol man i
birua long mi. Em wan-
pela man i kaikai wantaim
mi nau."
19 Ol disaipel i harim dis-
pela tok na ol i bel hevi, na ol
wan wan i stat long askim em
olsem, "Ating yu tok long mi,
a?"
20 Jisas i tokim ol, "Dispela
man em wanpela namel long
yupela 12-pela. Em wanpela
man i bin kisim bret na putim
insait long dis wantaim mi.
21 Tru, Pikinini Bilong Man
bai i dai, olsem buk bilong
God i tok pinis long em i mas
i dai. Tasol sori tumas long
dispela man i givim Pikinini
Bilong Man long han bilong
ol birua. Mobeta mama i no
bin karim dispela man."

Jisas i givim bret na wain long ol disaipel
(Matyu 26.26-30 na Luk 22.15-20 na 1 Korin 11.23-25)

22 Ol i kaikai i stap, na Jisas
i kisim wanpela bret, na i
tenkyu long God, na i brukim,
na i givim long ol disaipel.

14:12: Kis 12.6, 12.14, 12.20, Mt 26.17, Lu 22.7 **14:18:** Sng 41.9

Na em i tok, “Yupela kisim.
Dispela em i bodi bilong mi.”
23 Na em i kisim wanpela
kap wain, na i tenkyu long
God, na i givim long ol. Na
olgeta ol i dring long en.
24 Na Jisas i tokim ol olsem,
“Dispela em i blut bilong
mi bilong mekim kontrak.
Mi kapsaitim bilong helpim
planti manmeri.
25 Mi tok tru long yupela,
mi no ken dring wain moa
inap long taim mi dringim
nupela wain insait long king-
dom bilong God.”
26 Orait ol i singim wanpela
song, na ol i lusim taun na i go
long maunten Oliv.

*Jisas i tok olsem Pita bai i
givim baksait long em*
*(Matyu 26.31-35 na Luk
22.31-34 na Jon 13.36-38)*

27 Jisas i tokim ol disaipel
bilong en olsem, “Bilip bilong
yupela olgeta bai i pundaun,
long wanem, buk bilong God
i gat tok olsem, ‘Mi kilim was-
man, na bai ol sipsip i ranawe
i go nabaut.’
28 Tasol bai mi kirap bek,
na bai mi go paslain long yu-
pela long Galili.”
29 Pita i tokim em, “Maski
sapos bilip bilong olgeta ara-
pela man i pundaun na ol i
lusim yu, mi bai i no inap
lusim yu.”
30 Na Jisas i tokim em
olsem, “Mi tok tru long yu,
nau long dispela nait, taim
kakaruk i no krai tupela taim
yet, yu bai tok tripela taim
olsem yu no save long mi.”
31 Tasol Pita i tok strong
moa, “Maski sapos mi mas i
dai wantaim yu, mi no inap
tok olsem mi no save long yu.
Nogat tru.” Na olgeta disaipel
ol i mekim wankain tok.

*Jisas i beten long gaden
Getsemani*
*(Matyu 26.36-46 na Luk
22.39-46)*

32 Jisas wantaim ol disaipel
i go kamap long wanpela hap
ol i kolim Getsemani. Na
Jisas i tokim ol olsem, “Yupela
sindaun i stap hia. Mi laik
beten.”
33 Na em i kisim Pita na
Jems na Jon, na ol i go wan-
taim em. Nau bel bilong en i
pas, na em i pilim nogut tru.
34 Na em i tokim ol olsem,
“Bel bilong mi em i hevi tu-
mas, na klostu mi laik i dai.
Yupela stap hia na was gut.”
35 Na em i go liklik, na em
i pundaun long graun, na em
i prea. Sapos i gat rot, em i
laik bai dispela taim nogut i
abrusim em.
36 Em i beten olsem, “Aba,*
Papa, yu inap long mekim ol-
geta samting. Mi laik bai yu
rausim dispela kap long mi.
Tasol yu no ken bihainim laik
bilong mi. Nogat. Yu mas bi-
hainim laik bilong yu tasol.”
37 Na Jisas i go long ol
tripela disaipel, na em i
lukim ol i slip i stap. Na em

14:24: Kis 24.8, Jer 31.31-34, Sek 9.11, 1 Ko 10.16, Hi 9.20 **14:27:** Sek 13.7, Mk 14.50 **14:28:** Mt 28.16, Mk 16.7 **14:31:** Jo 11.16 **14:32:** Mt 26.36, Jo 18.1 **14:33:** Jo 12.27 **14:36:** Mk 10.38, Jo 6.38, Ro 8.15, Ga 4.6, Hi 5.7 * **14:36:** Long tok Aram, em tok ples bilong Jisas, ol i save kolim Papa olsem, Aba.

i askim Pita olsem, “Saimon,
yu slip, a? Yu no inap was
inap long wan aua, a?
38 Yupela i mas was na prea
i stap. Nogut traim i kamap
long yupela na yupela i pun-
daun. Tru, bel em i gat laik
bilong mekim samting, tasol
bodi em i no gat strong.”
39 Na Jisas i go gen na i
mekim wankain prea olsem
em i bin mekim pastaim.
40 Na em i kam gen long ol
disaipel na i lukim ol i slip i
stap, long wanem, ai bilong
ol i hevi tru. Na taim em i
kirapim ol, ol i no save, bai ol
i mekim wanem tok long em.
41 Bihain Jisas i kam bek
namba 3 taim, na em i tokim
ol disaipel olsem, “Yupela i
slip yet na malolo, a? Em
inap. Taim i kamap pinis, na
nau ol i givim Pikinini Bilong
Man long han bilong ol man
bilong mekim sin.
42 Yupela kirap, na yumi
go. Lukim, man i laik givim
mi long han bilong ol, em i
kamap pinis.”

Judas i givim Jisas long han bilong ol birua

(Matyu 26.47-56 na Luk 22.47-53 na Jon 18.3-12)

43 Jisas i toktok yet i stap,
na wantu Judas, em wanpela
bilong ol 12-pela disaipel, em
i kam. Bikpela lain man i kam
wantaim em, na ol i holim
ol bainat na stik. Ol bikpris
na ol saveman bilong lo na ol
hetman ol i salim ol i kam.
44 Dispela man i laik givim
Jisas long han bilong ol, em
i bin tokim ol long wanpela
mak olsem, “Bai mi givim
kis long wanpela man. Dis-
pela man em Jisas. Yupela
holimpas em, na was gut long
em, na kisim em i go.”
45 Orait Judas em i kamap
na i go long Jisas kwiktaim,
na i tok, “Tisa.” Na em i givim
kis long em.
46 Na ol i putim han long
Jisas na holimpas em.
47 Wanpela bilong ol man
i sanap klostu, em i pulim
bainat bilong en na i paitim
wokboi bilong hetpris, na
bainat i katim yau bilong en
na yau i pundaun.
48 Na Jisas i tokim ol olsem,
“Yupela i kisim ol bainat na
stik na yupela i kam bilong
holimpas mi, olsem yupela i
laik holimpas wanpela man
bilong pait na stil, a?
49 Olgeta de mi bin i stap
wantaim yupela insait long
banis bilong tempel na mi
skulim ol manmeri. Yupela i
no laik holimpas mi long dis-
pela taim? Tasol maski. Tok
i stap long buk bilong God i
mas kamap tru.”
50 Na olgeta disaipel i lusim
Jisas na ol i ranawe.

Wanpela yangpela man i ranawe

51 Wanpela yangpela man i
bin bihainim Jisas i kam, na
em i pasim wanpela waitpela
laplap tasol long bodi bilong
en. Na ol i holimpas em,

14:38: Lu 11.4, Ro 7.23, Ga 5.17
14:49: Ais 53.7, Lu 19.47, 22.37, Jo 18.20
14:50: Sng 88.8

52 tasol em i lusim waitpela
laplap na i ranawe as nating
tasol.

Ol i kotim Jisas long ai bilong ol kaunsil
(Matyu 26.57-68 na Luk 22.54-55 na 22.63-71 na Jon 18.13-14 na 18.19-24)

53 Ol man i bin holimpas
Jisas ol i bringim em i go long
haus bilong hetpris. Na ol-
geta bikpris na hetman na
saveman bilong lo ol i bung i
stap.
54 Pita i bihainim Jisas i go,
tasol em i stap longwe liklik.
Em i go insait long banis bi-
long haus bilong hetpris. Na
em i sindaun wantaim ol plis-
man na i hatim skin bilong en
long paia.

55 Ol bikpris wantaim ol-
geta kaunsil ol i singautim
sampela man i kam autim
tok long ol pasin Jisas i bin
mekim. Ol i laik painim wan-
pela rong em i bin mekim
inap long ol i ken kilim em i
dai, tasol ol i no inap.
56 Planti man i sutim tok
giaman long em, tasol tok bi-
long ol i no wankain.
57 Na sampela man i sanap
na i sutim tok giaman long
Jisas olsem,
58 "Mipela i harim em i tok
olsem, 'Bai mi yet mi brukim
dispela tempel ol man i bin
wokim long han. Na bi-
hain long tripela de bai mi
sanapim narapela, tasol bai
mi no wokim long han.' "

59 Tasol dispela tok ol i
mekim, em tu i paul nabaut
na i no wankain.
60 Orait hetpris i sanap long
ai bilong ol kaunsil na em i
askim Jisas olsem, "Yu no laik
bekim wanpela tok, a? Olsem
wanem long dispela tok ol i
sutim long yu?"
61 Tasol Jisas i pasim maus
na i no bekim wanpela tok
long em.

Orait hetpris i askim em
gen, "Yu dispela man God
i makim bilong kisim bek
ol manmeri bilong en? Yu
Pikinini Bilong God Antap
Tru, o nogat?"
62 Na Jisas i tok, "Em mi
tasol. Na bai yupela i lukim
Pikinini Bilong Man i sin-
daun long han sut bilong God
i gat bikpela strong. Na em
bai i stap long ol klaut bilong
heven na i kam."
63 Na hetpris i kirap nogut
long dispela tok na i brukim
klos bilong em yet na i tok
olsem, "Yumi no ken singau-
tim sampela man moa bilong
tokaut long pasin bilong dis-
pela man. Nogat.
64 Yupela i harim pinis, em
i tok bilas long God. Yupela
i ting bai yumi mas mekim
wanem long em?" Na olgeta
i tok olsem, "Em i gat rong, na
em i mas i dai."

65 Orait nau sampela man
ol i stat long spetim em. Na
ol i pasim ai bilong en long
laplap, na ol i paitim em, na
ol i tok, "Yu mekim tok profet

14:58: Jo 2.19 **14:61:** Ais 53.7, Mk 15.5, Lu 23.9 **14:62:** Dan 7.13 **14:64:** Wkp 24.16, Jo 19.7

nau."† Na ol plisman i kisim
em na solapim em.

Pita i tok, em i no save long Jisas
(Matyu 26.69-75 na Luk 22.56-62 na Jon 18.15-18 na 18.25-27)

66 Pita i stap daunbilo, in-
sait long banis bilong haus.
Na wanpela wokmeri bilong
hetpris i kam,
67 na em i lukim Pita i hatim
skin bilong en i stap. Na dis-
pela wokmeri i lukluk stret
long em, na i tok, "Yu tu yu
bin i stap wantaim Jisas bi-
long Nasaret."
68 Tasol Pita i tok nogat
olsem, "Mi no save tru long
dispela tok yu mekim." Na
em i go ausait klostu long
dua bilong haus. Na wanpela
kakaruk i krai.
69 Na dispela wokmeri i
lukim em gen, na em i tokim
ol man i sanap klostu olsem,
"Dispela man hia em i man
bilong lain bilong ol."
70 Tasol em i tok gen, "No-
gat."
Bihain liklik, ol man i
sanap i stap klostu ol i tok gen
long Pita olsem, "Tru tumas,
yu man bilong lain bilong ol.
Yu man bilong Galili tasol."
71 Orait nau Pita i tok strong
tru olsem, "Tru antap, mi no
save long dispela man yupela
i tok long en. Sapos mi no tok
tru, orait God i ken bagara-
pim mi."
72 Em i tok pinis, na wantu
kakaruk i krai namba 2 taim.
Na Pita i tingim gen dispela
tok Jisas i bin mekim long
em, "Taim kakaruk i no krai
tupela taim yet, yu bai tok
tripela taim olsem yu no save
long mi." Na Pita i krai moa
yet.

15

Ol i bringim Jisas i go long Pailat
(Matyu 27.1-2 na 27.11-14 na Luk 23.1-5 na Jon 18.28-38)

1 Long moningtaim tru ol
bikpris wantaim ol hetman
na ol saveman bilong lo na
olgeta kaunsil ol i bung na
toktok gut long samting ol i
mas mekim. Na bihain ol i
pasim Jisas long baklain, na
ol i kisim em i go na putim em
long han bilong Pailat.*
2 Na Pailat i askim Jisas
olsem, "Yu king bilong ol
Juda, a?" Na Jisas i bekim tok
olsem, "Yu yet yu tok olsem."
3 Ol bikpris i sutim planti
tok long Jisas,
4 na Pailat i askim em gen
olsem, "Yu no laik bekim
wanpela tok, a? Yu harim
pinis dispela ol planti tok ol i
sutim long yu."
5 Tasol Jisas i no bekim
wanpela tok moa, na dis-
pela i mekim Pailat i tingting
planti.

† **14:65:** Ol i laik tok bilas long Jisas na ol i mekim dispela tok. Ol i pasim ai bilong en na tok, "Yu mekim tok profet" em i olsem, "Yu tokaut long husat namel long mipela i bin paitim yu." Lukim Matyu 26.68 na Luk 22.64. **14:72:** Mk 14.30

* **15:1:** Lu 22.66 **15:1:** Lukim tok i stap long Matyu 27.2. **15:2:** Mt 27.11 **15:5:** Ais 53.7, Mk 14.61

Pailat i tok long nilim Jisas long diwai kros

(Matyu 27.15-26 na Luk 23.13-25 na Jon 18.38–19.16)

6 Long olgeta yia long dispela bikpela de bilong lotu, Pailat i save lusim wanpela kalabusman. Ol manmeri yet i save kolim nem bilong wanpela man i stap long kalabus, na Pailat i save lusim dispela man i go long ol.

7 Long dispela taim ol i bin kalabusim ol man i bin kirapim pait long gavman na kilim sampela man i dai. Wanpela man bilong dispela lain em man ol i kolim Barabas.

8 Orait ol manmeri i kamap na ol i askim Pailat long mekim olsem bipo em i save mekim long ol.

9 Na Pailat i bekim tok bilong ol olsem, "Ating yupela i laik bai mi lusim dispela king bilong ol Juda i go long yupela?"

10 Pailat i tok olsem, long wanem, em i save, ol bikpris ol i bel nogut tasol long Jisas na ol i bringim em i kam long kot.

11 Tasol ol bikpris i kirapim bel bilong ol manmeri, long ol i mas singaut long Pailat long em i no ken lusim Jisas. Em i mas lusim Barabas i kam long ol.

12 Na Pailat i askim ol gen olsem, "Na yupela i laik bai mi mekim wanem long dispela man, yupela i save kolim em king bilong ol Juda?"

13 Na ol i singaut gen olsem, "Nilim em long diwai kros."

14 Na Pailat i askim ol, "Bilong wanem? Em i mekim wanem rong?" Tasol ol i singaut strong moa, "Nilim em long diwai kros."

15 Na Pailat i laik mekim ol manmeri i amamas. Olsem na em i lusim Barabas i go long ol. Na em i tok na ol soldia i wipim Jisas. Na bihain em i givim Jisas long han bilong ol soldia, bai ol i nilim em long diwai kros.

Ol soldia i tok bilas long Jisas

(Matyu 27.27-31 na Jon 19.2-3)

16 Ol soldia i bringim Jisas i go insait long banis bilong haus gavman, na ol i singautim olgeta soldia i kam.

17 Ol i putim wanpela retpela klos long Jisas. Na ol i kisim ol rop i gat nil na wokim samting olsem hat bilong king, na ol i putim long het bilong en.

18 Na ol i tokim em olsem, "Gude, king bilong ol Juda!"†

19 Na ol i kisim wanpela kanda na paitim het bilong en. Na ol i spet long em. Na ol i brukim skru na mekim ol pasin olsem ol i laik givim biknem long em.

20 Ol i mekim dispela olgeta pasin bilong tok bilas long em pinis, orait ol i rausim retpela klos long em, na ol i putim bek klos bilong em yet. Na ol i kisim em i go bilong

15:11: Ap 3.13-14 † **15:18:** Lukim tok i stap long Matyu 27.29.

hangamapim em long diwai kros.

Ol i nilim Jisas long diwai kros
(Matyu 27.32-44 na Luk 23.26-43 na Jon 19.17-27)

21 Wanpela man, nem bilong en Saimon bilong taun Sairini, em i kam na i laik i go insait long taun. Saimon em i papa bilong Aleksander tupela Rufus. Na ol soldia i kisim em na mekim em i karim diwai kros bilong Jisas.

22 Ol i kisim Jisas i go long wanpela ples, nem bilong en Golgota. As bilong dispela nem i olsem, Ples bilong bun bilong het.

23 Ol i laik givim Jisas sampela wain ol i bin tanim wantaim marasin. Tasol em i no dring.

24 Orait ol soldia i hangamapim Jisas long diwai kros. Na ol i tilim ol klos samting bilong en long ol yet. Ol i pilai satu bilong makim husat bai i kisim wanem wanem samting.

25 Long 9 klok long moningtaim, ol i hangamapim em long diwai kros.

26 Na long hap ol i save raitim tok ol i bin kotim man long en, ol i raitim tok olsem, "King bilong ol Juda."

27-28 Klostu long Jisas ol i hangamapim tupela man bilong pait na stil. Ol i hangamapim wanpela long diwai kros i stap long han sut bilong em, na wanpela long diwai kros i stap long han kais.‡

29 Na ol manmeri i kam i go ol i tok bilas long em. Ol i naisim het na i tok, "Goan, yu man bilong brukim tempel na wokim gen long tripela de tasol.

30 Nau yu ken helpim yu yet. Lusim diwai kros na kam daun."

31 Ol bikpris wantaim ol saveman bilong lo, ol tu i tok bilas. Ol i tok namel long ol yet olsem, "Em i bin helpim ol arapela man, tasol em i no inap helpim em yet.

32 Dispela man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en, dispela king bilong Israel, em i ken lusim diwai kros na i kam daun, na bai yumi ken lukim, na yumi ken bilip." Tupela man ol i bin hangamapim long ol diwai kros klostu long Jisas, tupela tu i mekim tok bilas long em.

Jisas i dai
(Matyu 27.45-56 na Luk 23.44-49 na Jon 19.28-30)

33 Long 12 klok, tudak i karamapim graun olgeta, i go inap long 3 klok long apinun.

34 Na long 3 klok Jisas i singaut strong olsem, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" As bilong dispela tok i olsem, "God

---

15:21: Ro 16.13 **15:24:** Sng 22.18 **15:27-28:** Ais 53.12 ‡ **15:27-28:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Olsem na wanpela tok i stap long buk bilong God, em i kamap tru. Dispela tok i olsem, 'Ol manmeri i bin lukim em olsem wanpela man nogut.' " **15:29:** Sng 22.7, 109.25, Mk 14.58, Jo 2.19 **15:33:** Amo 8.9 **15:34:** Sng 22.1

bilong mi, God bilong mi, bi-
long wanem yu lusim mi?”
35 Sampela man i sanap
klostu, ol i harim dispela tok
na ol i tok, “Harim. Em i
singautim Elaija.”
36 Na wanpela man i ran i
go na i putim wanpela spans
long wain. Na taim wain i pu-
lap long en, em i pasim long
wanpela stik na i givim long
Jisas bilong dring. Na dispela
man i tok, “Wet, yumi lukim
pastaim. Ating bai Elaija i
kam kisim em i kam daun, o
nogat?”
37 Na Jisas i singaut strong
moa, na em i dai.
38 Na dispela bikpela
laplap i hangamap i stap
insait long tempel em i bruk
long antap i go inap long
daunbilo bilong en, na i
kamap tupela hap. 39 Na
kepten bilong ol soldia em i
sanap klostu long Jisas na em
i lukim pasin Jisas i dai. Na
em i tok, “Tru tumas, dispela
man em i Pikinini Bilong
God.”
40 Sampela meri tu i sanap
longwe liklik na ol i lukluk i
stap. Wanpela namel long ol
em Maria bilong taun Mak-
dala. Na wanpela em Maria,
mama bilong namba 2 Jems
na bilong Josep. Na wanpela
em Salome.
41 Taim Jisas i bin i stap long
Galili, ol dispela meri i bi-
hainim em na helpim em. Na
planti arapela meri tu i stap,
ol i bin i go long Jerusalem
wantaim Jisas.

Ol i putim bodi bilong Jisas long hul bilong ston

(Matyu 27.57-61 na Luk 23.50-55 na Jon 19.38-42)

42-43 Long apinun Josep
bilong taun Arimatea em i
kam. Em i wanpela bilong
ol kaunsil, na em i gat gut-
pela nem long ai bilong ol
manmeri. Em tu i save wet
long lukim kingdom bilong
God. Tumora de Sabat bai
i kamap, na nau em i taim
bilong redim ol samting bi-
long de Sabat. Orait Josep i
go insait na i sanap long pes
bilong Pailat, na em i no pret.
Nogat. Em i askim Pailat long
larim em i kisim bodi bilong
Jisas.
44 Pailat i tingting planti, na
i tok, “Em i dai pinis, a?” Na
em i singautim kepten i kam,
na i askim em, “Jisas i dai
pinis, o nogat?”
45 Pailat i harim pinis tok
bilong kepten, orait em i
tokim Josep olsem em i ken
kisim bodi.
46 Orait Josep i go baim
wanpela longpela waitpela
laplap, na em i kisim bodi bi-
long Jisas i kam daun. Na em i
karamapim em long waitpela
laplap, na em i kisim bodi
i go na i putim insait long
wanpela matmat. Dispela
matmat em wanpela hul bi-
long ston ol man i bin wokim.
Na Josep i tantanim wanpela
ston i kam pasim maus bilong
hul.
47 Maria bilong Makdala
wantaim Maria, mama bi-
long Josep, tupela i lukluk i

15:36: Sng 69.21 **15:38:** Kis 26.31-33 **15:40:** Lu 8.2-3 **15:42-43:** Lu 2.25, 2.38

stap, na tupela i lukim ples ol
i putim Jisas long en.

16

Jisas i kirap bek
(Matyu 28.1-8 na Luk 24.1-12 na Jon 20.1-10)

1 De Sabat i pinis, na Maria
bilong Makdala wantaim
Maria, mama bilong Jems, na
Salome, ol i baim wel na ol
arapela samting i gat gutpela
smel. Ol i laik i go welim bodi
bilong Jisas.
2 Long moningtaim tru
long namba wan de bilong
wik,* ol i go long matmat.
3 Na ol i toktok namel long
ol yet olsem, "Husat bai i
helpim yumi long tantanim
dispela ston na rausim long
maus bilong matmat?"
4 Tasol taim ol i kam klostu,
ol i lukluk i go, na ol i lukim
ston i no i stap moa long maus
bilong matmat. Nogat. Ol
i bin tantanim dispela ston i
go pinis. Dispela ston em i
traipela ston tru.
5 Orait ol i go insait long
matmat, na ol i lukim wan-
pela yangpela man i sindaun
i stap long han sut. Em i gat
longpela waitpela klos. Na
ol i kirap nogut long lukim
dispela man.
6 Na em i tokim ol olsem,
"Yupela i no ken kirap nogut.
Mi save, yupela i kam bilong
painim Jisas bilong Nasaret,
em ol i bin hangamapim long
diwai kros. Em i kirap pinis.
Em i no i stap hia. Lukim
dispela ples ol i bin putim em
long en.
7 Tasol yupela i mas i go
givim dispela tok long ol dis-
aipel bilong en, na long Pita
tu, 'Jisas em i go paslain long
yupela long Galili. Yupela bai
i lukim em long Galili, olsem
bipo em i tokim yupela pi-
nis.' "
8 Orait ol meri i go ausait,
na ol i lusim matmat na i
ranawe. Bel bilong ol i kirap
nogut na ol i wok long guria.
Na ol i no mekim wanpela
tok long wanpela man, long
wanem, ol i pret.

† *Maria bilong Makdala i lukim Jisas*
(Matyu 28.9-10 na Jon 20.11-18)

9 Jisas i kirap long moning-
taim tru long namba wan de
bilong wik. Na em i kamap
pastaim long Maria bilong
Makdala. Em dispela meri
bipo Jisas i bin rausim 7-pela
spirit nogut long en.

---

* **16:2:** Namba wan de bilong wik, em Sande tasol. **16:7:** Mt 26.32, Mk 14.28
† **16:8:** Planti saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Mak yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain. Long ples bilong dispela ol tok, sampela saveman i ting narapela sotpela tok i stap. Dispela tok i olsem, "Tasol ol meri i go givim sotpela tok long Pita wantaim ol lain i stap wantaim em. Ol meri i tokim ol long ol samting dispela yangpela man i bin tokim ol long en. Na bihain, Jisas yet i givim wok long ol bilong bringim tok i go long olgeta hap, stat long hap sankamap na i go inap long hap san i go daun, em dispela tok bilong God i laik kisim bek ol manmeri na givim laip i stap gut oltaim long ol. Dispela tok em tok bilong God yet na em i no inap pinis." **16:9:** Lu 8.2 **16:10:** Lu 24.10

10 Maria em i go tokim ol
man i bin wokabaut wantaim
Jisas. Dispela ol man ol i bel
hevi na ol i krai i stap.
11 Maria i tokim ol olsem,
"Jisas em i stap laip na mi
lukim em pinis." Ol i harim
dispela tok, tasol ol i no
bilipim.

Tupela disaipel i lukim Jisas long rot
(Luk 24.13-35)

12 Na bihain tupela disaipel
i lusim taun na i wokabaut i
go. Na Jisas i kamap narakain
na i go kamap long tupela.
13 Na tupela i go autim dis-
pela tok long ol arapela dis-
aipel. Tasol ol i no bilipim tok
bilong tupela.

Jisas i tokim ol disaipel long wok ol i mas mekim
(Matyu 28.16-20 na Luk 24.36-49 na Jon 20.19-23)

14 Bihain ol 11-pela dis-
aipel i sindaun na kaikai i
stap, na Jisas i kamap long ol.
Em i krosim ol long ol i no gat
bilip, na bel bilong ol i pas, na
ol i no bilipim tok bilong ol
manmeri i lukim em i kirap
bek pinis.
15 Na em i tokim ol olsem,
"Yupela i mas i go long olgeta
hap bilong graun na autim
gutnius long olgeta man.
16 Man i bilip na i kisim
baptais, God bai i kisim bek
em. Tasol man i no bilip, em
bai i lus long kot.
17 God bai i wokim ol mi-
rakel long han bilong ol man
i bilip. Long nem bilong mi
ol bai i rausim ol spirit nogut,
na ol bai i autim ol nupela
kain tok ples.
18 Ol bai i holim snek long
han. Na sapos ol i dringim
samting i save kilim man, dis-
pela samting bai i no inap
bagarapim ol. Na ol bai i
putim han long ol sikman, na
ol sikman bai i orait gen."

God i kisim Jisas i go long heven
(Luk 24.50-53 na Aposel 1.9-11)

19 Bikpela Jisas em i au-
tim tok long ol pinis, na God
i kisim em i go long heven.
Na em i sindaun long han sut
bilong God.
20 Na ol disaipel i go, na ol
i autim tok long olgeta hap.
Na Bikpela i wok wantaim ol,
na em i mekim ol mirakel i
kamap bilong strongim tok
bilong ol.*

16:14: 1 Ko 15.5 **16:15:** Mt 28.19, Ap 1.8, Kl 1.23 **16:16:** Jo 3.18, 3.36, 12.48, Ap 2.38, Ro 10.9, 1 Pi 3.21 **16:17:** Ap 2.4, 5.16, 8.7, 10.46, 1 Ko 12.10, 12.28 **16:18:** Lu 10.19, Ap 5.15-16, 28.3-9, Je 5.14-15 **16:19:** Sng 110.1, Ap 1.2-3, 1.9-11, 2.33-34, 7.55 **16:20:** Ap 5.12, 14.3, 1 Ko 2.4-5, Hi 2.3-4

Gutnius
Luk i raitim
Tok i go pas

Long Gutnius Luk i raitim yumi lukim Jisas em i man bilong kisim bek ol Israel na ol arapela lain manmeri tu. Long taim Jisas i laik kirapim wok bilong en, em i tokim ol manmeri olsem, Holi Spirit i kirapim em bilong autim gutpela tok bilong God long ol rabisman (lukim 4.18). Na tru tumas, long dispela buk Luk i stori planti long Jisas i sori long ol manmeri i karim olkain hevi, na em i mekim gut long ol.

Ol samting Jisas i mekim, ol i mekim ol lain bilong em i amamas tru long em. Long taim Maria i karim em, ol manmeri i amamas (lukim 1.42-48 na 2.10), na long pinis bilong buk, long taim Jisas i go antap long heven, ol i amamas moa yet (lukim 24.52).

Planti samting bilong laip bilong Jisas Luk wanpela tasol i stori long en. Tok bilong ol dispela samting i no i stap long ol arapela buk. Luk tasol i stori long ol planti samting i bin kamap long taim Jisas i kamap long graun. Luk tasol i raitimtok piksa Jisas i bin autim i stori long man bilong Samaria i helpim man i painim birua long rot, na tok piksa i stori long pikinini i lusim papa na i go paul nabaut, na ol arapela tok piksa bilong Jisas tu. Luk tasol i stori long samting i bin kamap long Sakius, dispela man bilong kisim takis.

Sampela samting Luk i gat planti tok long en, em pasin bilong beten strong, na wok bilong Holi Spirit, na pasin bilong God long lusim sin bilong ol manmeri. Luk i gat planti tok tu long ol samting ol meri i bin mekim.

Tok bilong Luk i no pinis long dispela buk. Nogat. Luk tasol i bin raitim dispela buk yumi kolim Wok bilong ol Aposel, em buk i stori long ol samting ol aposel i bin mekim long taim Jisas i go pinis antap long heven.

Luk i raitim dispela stori long Tiofilus

1 Bikman Tiofilus, bipo planti man i traim han bilong ol long raitim stori bilong olgeta samting God i bin mekim i kamap namel long mipela.

2 Ol i bihainim tok bilong ol man i bin lukim ol dispela samting long ai bilong ol, stat long taim ol dispela samting i bin kirap. Ol dispela man i stap olsem wokman bilong tok bilong God, na ol i givim dispela stori long mipela.

3 Olsem na mi tu mi laik raitim dispela stori na salim i kam long yu. Mi bin wok longpela taim long askim gut long as bilong dispela olgeta samting. Nau mi raitim stret tasol, olsem ol dispela samting i bin kamap.

1:1: Ap 1.1 **1:2:** Jo 15.27, Hi 2.3, 1 Pi 5.1, 1 Jo 1.1 **1:3:** Ap 1.1, 11.4, 15.18, 15.28

4 Yu ritim na bai yu ken
save gut olsem, dispela tok ol
i bin lainim yu long en, em i
tru olgeta.

Stori bilong ol samting i bin kamap long taim Elisabet i karim Jon Bilong Baptais na Maria i karim Jisas

(Sapta 1.5–2.52)

Ensel i tokim Sekaraia olsem Jon bai i kamap

5 Taim Herot i stap king
bilong Judia, wanpela pris i
stap, nem bilong en Sekaraia.
Em i pris bilong ol lain bilong
Abiya. Meri bilong en em i
bilong lain bilong Aron, na
nem bilong meri em Elisabet.
6 Tupela i stap stretpela
long ai bilong God. Tupela
i save bihainim olgeta lo na
olgeta tok bilong Bikpela, na
tupela i no gat asua long ai
bilong en.
7 Tasol tupela i no gat
pikinini, long wanem, Elis-
abet i no inap karim pikinini.
Na tupela i lapun pinis.
8 Wanpela taim ol lain
bilong Sekaraia i go mekim
wok pris, na Sekaraia tu i
mekim wok pris long ai bi-
long God.
9 Orait ol i pilai satu bi-
long painimaut wanem pris
i mas go insait long haus bi-
long Bikpela, bilong mekim
ofa bilong smok i gat gutpela
smel. Na long dispela pasin ol
i makim Sekaraia, na em i go
insait bilong mekim ofa.
10 Long dispela taim bilong
mekim ofa, ol bikpela lain
manmeri i bung i stap ausait
long haus bilong God na ol i
beten i stap.
11 Orait na wanpela ensel
bilong Bikpela i kamap long
Sekaraia na i sanap i stap
long han sut bilong alta bi-
long ofa bilong smok i gat gut-
pela smel.
12 Sekaraia i lukim ensel na
em i kirap nogut na i pret.
13 Tasol ensel i tokim em
olsem, “Sekaraia, yu no ken
pret. God i harim pinis prea
bilong yu. Meri bilong yu
Elisabet bai i karim pikinini
man. Na yu mas kolim nem
bilong en Jon.
14 Bai bel bilong yu i stap
gutpela, na bai yu amamas.
Na planti manmeri bai i
amamas long taim dispela
pikinini i kamap,
15 long wanem, em bai
i gat biknem long ai bilong
Bikpela. Em bai i no ken
dring wain na bia samting.
Taim em i stap yet long bel
bilong mama, Holi Spirit bai
i pulap long em.
16 Em bai i mekim planti
manmeri bilong Israel i
tanim na i go long God,
Bikpela bilong ol.
17 Em bai i kisim pasin na

1:5: 1 Sto 24.10 **1:6:** Stt 17.1, 1 Kin 9.4, Ap 23.1, Fl 3.6 **1:8:** 1 Sto 24.19, 2 Sto 8.14, 31.2 **1:9:** Kis 30.7-8, 1 Sml 2.28, 2 Sto 29.11 **1:10:** Wkp 16.17, KTH 8.3-4 **1:12:** Het 6.22, Dan 10.8, Lu 1.29, Ap 10.4 **1:15:** Nam 6.3, Het 13.4, Jer 1.5, Ga 1.15 **1:16:** Mal 4.5-6 **1:17:** Mal 3.1, 4.5-6, Mt 11.14, 17.11-13, Mk 9.12

strong bilong Elaija na wok-
abaut i go pas long Bikpela.
Em bai i mekim ol papa na
ol pikinini i kamap wanbel.
Na em bai i stretim tingting
bilong ol man bilong sakim
tok, na ol bai i kisim gutpela
tingting olsem bilong ol stret-
pela man. Em bai i redim
ol man na ol i stap redi long
Bikpela i kam."

18 Na Sekaraia i tokim en-
sel olsem, "Olsem wanem na
mi ken save dispela tok bi-
long yu i tru? Mi lapun pinis,
na meri bilong mi em tu i la-
pun."

19 Na ensel i bekim tok
olsem, "Mi Gebriel, na mi
save sanap long pes bilong
God. God yet i salim mi na mi
kam bilong tokim yu, na bi-
long bringim dispela gutpela
nius long yu.

20 Orait yu harim. Yu
no bin bilipim tok bilong mi,
olsem na nau maus bilong yu
bai i pas na bai yu no inap
toktok, inap long taim dis-
pela olgeta samting i kamap
pinis. Dispela tok bilong mi
bai i kamap tru long taim God
i makim."

21 Ol manmeri i wet yet
long Sekaraia, na ol i tingting
planti long wanem samting i
kamap na em i stap longpela
taim insait long haus bilong
God.

22 Na bihain em i kam au-
sait na em i no inap mekim
toktok long ol. Olsem na ol i
save, em i bin lukim narakain
samting insait long haus bi-
long God. Em i mekim tok-
tok long ol long han bilong en
tasol. Na maus bilong en i pas
i stap.

23 Bihain, taim bilong wok
bilong Sekaraia em i pinis, na
em i go bek long ples bilong
en.

24 Na bihain meri bilong en
Elisabet em i gat bel. Na em
i hait i stap inap long 5-pela
mun. Elisabet i tok olsem,

25 "Bikpela i bin marimari
long mi. Em i mekim dispela
samting i kamap long mi bi-
long pinisim sem bilong mi
long ai bilong ol manmeri."

Ensel i tokim Maria olsem Jisas bai i kamap

26 Long namba 6 mun bi-
long Elisabet i gat bel, God i
salim ensel Gebriel i go long
wanpela taun bilong Galili,
nem bilong en Nasaret.

27 Em i go long wanpela
yangpela meri ol i bin makim
bilong maritim wanpela man
bilong lain bilong King Devit,
nem bilong en Josep. Nem
bilong dispela yangpela meri
em Maria.

28 Orait Gebriel i go long
em na i tok olsem, "Gude,
meri. Bikpela i stap wantaim
yu, na em i bin blesim yu na
mekim gut long yu."

29 Maria i harim dispela
tok, na em i kirap nogut na
i ting, "Dispela em i wanem
kain tok?"

30 Na ensel i tokim em
olsem, "Maria, yu no ken

1:18: Stt 18.11 **1:19:** Dan 8.16, 9.21, Mt 18.10, Hi 1.14 **1:20:** Ese 3.26, 24.27, Lu 1.45 **1:23:** 1 Sto 9.25 **1:25:** Stt 30.23, Ais 4.1, 54.1, 54.4 **1:27:** Mt 1.18, Lu 2.5 **1:28:** Het 6.12, Dan 9.23, 10.19

pret. God em i belgut tru long
yu.
31 Harim. Yu bai kisim bel
na karim wanpela pikinini
man. Na yu mas kolim nem
bilong en Jisas.
32 Em bai i stap bikman.
Na bai ol i kolim em Pikinini
bilong God Antap Tru. Na
God bai i putim em i stap king
olsem tumbuna bilong en De-
vit.
33 Em bai i stap king bilong
ol lain bilong Jekop oltaim.
Na wok king bilong en bai i
no inap pinis."

34 Na Maria i askim ensel
olsem, "Dispela samting bai
i kamap olsem wanem? Mi
no marit yet long wanpela
man."

35 Na ensel i bekim tok
bilong en olsem, "Holi Spirit
bai i kam long yu, na strong
bilong God Antap Tru bai i
karamapim yu. Olsem na dis-
pela pikinini bihain bai yu
karim, em bai i stap gutpela
na stretpela man bilong God,
na ol bai i kolim em Pikinini
Bilong God.

36 "Harim. Kandere bilong
yu Elisabet em i lapun pinis,
tasol em i gat bel na em bai i
karim pikinini man. Bipo ol
i save tok em i no inap karim
pikinini. Tasol nau em i gat
bel, na 6-pela mun bilong en
i go pinis.
37 I no gat wanpela samting
God i no inap mekim."

38 Na Maria i tok olsem,
"Harim. Mi wokmeri bilong
Bikpela. Em i ken mekim
long mi olsem yu tok." Orait
ensel i lusim em na i go.

Maria i go lukim Elisabet

39 Long dispela taim Maria
i kirap na i hariap i go long
ples maunten, long wanpela
taun bilong distrik Judia.
40 Na em i go insait long
haus bilong Sekaraia na i
givim gude long Elisabet.
41 Elisabet i harim gude bi-
long Maria, na pikinini i stap
long bel bilong Elisabet em i
kalap. Na Holi Spirit i pulap
long Elisabet,
42 na em i singaut strong
tumas, na i tok, "God i bin
mekim gut tru long yu na
givim yu blesing i winim
blesing em i givim long ol
arapela meri. Na dispela
pikinini i stap long bel bilong
yu, em tu i kisim blesing
bilong God.
43 Mi husat na mama bilong
Bikpela bilong mi em i kam
long mi?
44 Harim. Taim yau bilong
mi i harim gude bilong yu,
orait pikinini i stap long bel
bilong mi em i amamas na i
kalap.
45 Yu bin bilip olsem
Bikpela bai i mekim olsem
em i bin tokim yu, olsem na
yu ken amamas tru."

Song bilong Maria

1:31: Ais 7.14, Mt 1.21, Lu 2.21 **1:32:** Sng 132.11, Jer 23.5, Mk 5.7 **1:32:** 2 Sml 7.12-16, Ais 9.7 **1:33:** Dan 2.44, 7.14, 7.27, Mai 4.7, Jo 12.34, Hi 1.8 **1:35:** Mt 1.20, 14.33, Jo 1.34, Ap 8.37 **1:37:** Stt 18.14, Jer 32.17, Sek 8.6, Mt 19.26, Ro 4.21 **1:41:** Lu 1.15 **1:42:** Lo 28.4, Het 5.24 **1:45:** Lu 1.20 **1:46:** 1 Sml 2.1-10, Sng 34.2-3, Hab 3.18 **1:46:** 1 Sml 2.1-10

46 Maria i tok olsem,
"Bel bilong mi
em i litimapim nem
bilong Bikpela.
47 Na spirit bilong mi
em i amamas long God,
em i Helpim bilong
mi
na em i save mekim mi
i stap gut tru.
48 Mi wokmeri bilong en,
mi samting nating,
tasol em i lukim mi
na em i marimari
long mi.
Nau na bihain tu
bai olgeta lain manmeri i
tok
long God i bin givim
bikpela amamas
long mi.
49 God i gat bikpela strong,
em i bin mekim
narakain samting
tru
bilong helpim mi,
na nem bilong en i stap
holi.
50 Em i save marimari
long ol manmeri i aninit
long em.
Em bai i mekim olsem tasol
long ol manmeri i
stap nau,
na long ol manmeri i
kamap bihain
inap oltaim oltaim.
51 Han bilong en
i bin mekim strong-
pela wok.
Ol man i save ting ol i nam-
bawan tru
na i litimapim nem bi-
long ol yet,
em i bin rausim ol i
go nabaut.
52 Em i daunim ol strongpela
king,
na em i litimapim ol man
i no gat nem.
53 Em i givim planti gutpela
samting
long ol man i hangre,
na bel bilong ol i pulap
tru.
Tasol ol man i gat planti samt-
ing,
em i rausim ol i go nat-
ing.
54-55 Em i helpim wokman
bilong en,
Israel,
na em i tingim yet
promis
em i bin mekim long
Abraham
na long ol tum-
buna bilong
yumi,
long em bai i marimari
oltaim
long ol lain bilong ol
i kamap bihain."
56 Maria i stap wantaim Elisabet inap tripela mun samting, na bihain em i go bek long ples bilong en.

Elisabet i karim Jon

57 Taim i kamap bilong Elisabet i karim pikinini, na em i karim pikinini man.
58 Ol wanples na ol wanlain bilong Elisabet ol i harim

1:48: 1 Sml 1.11, Sng 138.6, Mal 3.12, Lu 1.25, 11.27 **1:49:** Sng 71.19, 111.9, 126.2-3 **1:50:** Kis 20.6, Sng 103.13-18 **1:51:** 2 Sml 22.28, Sng 33.10, 98.1, Ais 40.10, 1 Pi 5.5 **1:52:** 1 Sml 2.6, Jop 5.11, 12.19, Sng 113.6, 147.6 **1:53:** 1 Sml 2.5, Sng 34.10, 107.9 **1:54-55:** Stt 17.7, 17.19, 18.18, 22.17, Sng 98.3, 132.11, Ais 41.8, Mai 7.20, Ro 11.28, Ga 3.16

nius long Bikpela i bin mari-
mari tru long em, na ol i ama-
mas wantaim em.
59 Orait ol i wet wanpela
wik, na ol i kam bilong katim
skin bilong pikinini. Ol i laik
givim nem Sekaraia long em,
olsem nem bilong papa.
60 Tasol mama bilong
pikinini i tok, "Nogat. Yumi
mas kolim nem bilong en
Jon."
61 Na ol i tokim em, "I no
gat wanpela bilong ol wan-
lain bilong yupela i gat dis-
pela nem."
62 Na ol i mekim toktok long
han, na ol i askim papa, em
i laik givim wanem nem long
pikinini.
63 Em i tokim ol long
bringim wanpela samting
bilong em i ken raitim tok
long en, na em i raitim tok
olsem, "Nem bilong en Jon."
Na ol i tingting planti.
64 Na wantu tasol maus bi-
long Sekaraia i no pas moa,
na em inap toktok gen. Orait
na em i toktok, na i litimapim
nem bilong God.
65 Na olgeta wanples bi-
long em, ol i lukim dispela
narakain samting i bin
kamap na ol i pret. Na nius
bilong dispela olgeta samting
i go nabaut long olgeta ples
i stap long ples maunten
bilong Judia.
66 Olgeta man i harim dis-
pela nius, ol i tingting planti
na ol i askim olsem, "Bihain
dispela pikinini bai i kamap
wanem kain man?" Ol i save,
strong bilong Bikpela i stap
wantaim em.

Sekaraia i autim tok profet

67 Orait Holi Spirit i pu-
lap long Sekaraia, papa bi-
long dispela pikinini, na em i
mekim tok profet olsem,
68 "Yumi litimapim nem bi-
long God, Bikpela bilong Is-
rael. Em i kam na i helpim
yumi manmeri bilong en, na
em i kisim bek yumi.
69 Long lain bilong wok-
boi bilong en Devit, Bikpela
i kamapim wanpela strong-
pela man bilong kisim bek
yumi,
70 olsem bipo yet em i bin
tok long maus bilong ol pro-
fet bilong en.
71 Em i tok bai em i kisim
bek yumi long han bilong ol
birua bilong yumi, na long
han bilong ol man i bel nogut
tru long yumi.
72 Em i marimari long ol
tumbuna bilong yumi na i
helpim ol. Na em i tingim yet
dispela kontrak bipo em yet i
mekim.
73 Em i tok tru antap long
tumbuna bilong yumi Abra-
ham. Na nau em i laik mekim
long yumi olsem bipo em i
tok.
74 Em i laik kisim bek yumi
long han bilong ol birua, na
yumi ken holim wok bilong
em, na yumi no ken pret.

1:59: Stt 17.12, Wkp 12.3, Lu 2.21 **1:60:** Lu 1.13 **1:66:** Stt 39.2, Sng 80.17, Ap 11.21 **1:67:** Jol 2.28 **1:68:** Sng 41.13, 72.18, 106.48, Lu 7.16 **1:69:** Sng 18.2 **1:70:** Jer 23.5-6, Dan 9.24, Ap 3.21, Ro 1.2 **1:71:** Sng 106.10 **1:72:** Stt 17.1, 17.7, Wkp 26.42, Sng 105.8-9, 106.45 **1:73:** Stt 22.16-17, Mai 7.20 **1:74:** Ro 6.18, 6.22, Hi 9.14

75 Olsem na olgeta taim
yumi stap laip, yumi ken
wokabaut long ol pasin i stret
long ai bilong em, na yumi
ken pulap long ol gutpela
gutpela pasin em i laikim.
76 Na yu, pikinini, bihain
bai ol i kolim yu profet bi-
long God Antap Tru. Bai yu
go pas long Bikpela, bilong
redim rot bilong en.
77-78 Bai yu lainim ol man-
meri bilong en na bai ol i
save, long bikpela marimari
bilong en, God i laik rausim
sin bilong ol na kisim bek ol.
Bai em i salim tulait bilong
heven i kam long yumi,
79 bilong givim lait long ol
man i stap long ples tudak.
Bai em i stiaim lek bilong
yumi, na bai yumi wokabaut
long rot bilong bel isi."
80 Bihain dispela pikinini i
kamap bikpela, na spirit bi-
long en i kamap strong. Em
i go i stap long ples i no gat
man, inap long taim em i
kamap ples klia long ai bilong
ol Israel.

2

Maria i karim Jisas
(Matyu 1.18-25)

1 Long dispela taim Sisar
Ogastus i putim wanpela lo
long ol i mas kisim nem bi-
long olgeta manmeri.
2 Dispela em i namba wan
taim gavman i kisim nem
bilong ol, na long dispela
taim Kwirinius i stap namba
wan gavman bilong provins
Siria.*
3 Olsem na olgeta manmeri
i go long as ples bilong ol,
bai gavman i ken kisim nem
bilong ol.
4 Josep em i bilong lain
famili bilong King Devit.
Olsem na em i lusim taun
Nasaret long Galili, na em i go
long Judia long taun bilong
Devit, ol i kolim Betlehem.
5 Em i go wantaim meri bi-
long en Maria, bai gavman i
ken kisim nem bilong tupela.
Na long dispela taim Maria i
gat bel.
6 Tupela i stap yet long
Betlehem, na taim i kamap
bilong Maria i karim pikinini.
7 Na em i karim namba
wan pikinini man bilong en.
Na em i karamapim em long
laplap, na i slipim em in-
sait long bokis kaikai bilong
ol bulmakau, long wanem,
haus pasindia em i pulap pi-
nis.

Ol ensel i bringim tok long
ol wasman bilong sipsip

8 Long dispela hap sam-
pela wasman bilong sipsip i
stap ausait long taun, na ol
i was long ol sipsip bilong
ol long nait. 9 Na ensel bi-
long Bikpela i kam long ol, na
Bikpela i mekim bikpela lait

1:75: Ef 4.24, 2 Ti 1.9, Ta 2.12-14, 1 Pi 1.15, 2 Pi 1.4 **1:76:** Ais 40.3, Mal 3.1, 4.5, Mt 3.3, 11.10 **1:77-78:** Jer 31.34, Ais 60.1-2, Mk 1.4, Lu 3.3 **1:79:** Ais 9.2, 49.9, 58.8, Mt 4.16, Ap 26.18 **1:80:** Mt 3.1, 11.7, Lu 2.40 * **2:2:** Long dispela taim ol Rom i bosim kantri bilong ol Israel, na dispela kantri i stap insait long bikpela provins ol i kolim provins Siria. Ol Rom i save kolim ol king bilong ol olsem, Sisar. **2:5:** Lu 1.27 **2:7:** Mt 1.25

bilong en i kamap raun long
ol, na ol i pret tru.
10 Tasol ensel i tokim ol
olsem, “Yupela i no ken pret.
Harim. Mi bringim gutnius i
kam long yupela, em nius bi-
long mekim olgeta manmeri i
amamas tru.
11 Long dispela de long
taun bilong Devit, wanpela
meri i karim pikinini. Na dis-
pela pikinini bai i kisim bek
yupela olgeta. Em i Bikpela,
na em i man God i makim
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en.
12 Na yupela i ken luksave
long em olsem. Yupela bai
i lukim wanpela pikinini ol i
pasim em long laplap, na em
i slip i stap long bokis kaikai
bilong bulmakau.”
13 Ensel i tok pinis, orait
wantu planti ensel moa
bilong ami bilong heven i
kamap na i stap wantaim dis-
pela ensel. Na ol i litimapim
nem bilong God olsem,
14 “Litimapim nem bilong
God i save stap antap tru. Na
long graun ol manmeri i ken
stap bel isi. God i belgut long
ol.”

Ol wasman i go lukim Jisas

15 Ol ensel i lusim ol na
i go bek pinis long heven,
orait ol wasman bilong sipsip
i tok olsem, “Goan, yumi go
long Betlehem na yumi lukim
dispela samting i kamap, em
Bikpela i bin tokim yumi long
en.”
16 Orait na ol i go hariap, na
ol i lukim Maria tupela Josep
i stap, na pikinini i slip i stap
long bokis kaikai bilong bul-
makau.
17 Ol i lukim pinis, na ol i
autim tok long ol samting en-
sel i bin tokim ol long dispela
pikinini.
18 Na olgeta man i harim
dispela tok ol wasman bilong
sipsip i mekim, ol i tingting
planti long en.
19 Tasol Maria i putim dis-
pela olgeta tok long bel bi-
long en, na em i tingim i stap.
20 Na ol wasman bilong sip-
sip i go bek na ol i wok
long litimapim nem bilong
God. Ol i amamas long God
long olgeta samting ol i bin
harim na lukim. Ol samting i
bin kamap olsem ensel i bin
tokim ol.

Ol i givim nem long Jisas

21 Wanpela wik bihain
long mama i karim pikinini,
ol i katim skin bilong en,
na ol i kolim nem bilong en
Jisas. Em i no kamap yet long
bel bilong mama, na ensel i
kolim pinis dispela nem.

Simeon na Ana i lukim Jisas long tempel

22 Taim i kamap pinis bi-
long Josep wantaim Maria i
bihainim pasin bilong kamap
klin long ai bilong God olsem
lo bilong Moses i tok, orait
tupela i kisim pikinini i go

2:10: Stt 12.3, Mt 28.19, Mk 1.15, Lu 24.47, Kl 1.23 **2:11:** Ais 9.6, Mt 1.16, 1.21, Ap 2.36, Fl 2.11 **2:13:** Sng 103.20, Dan 7.10, Hi 1.14, KTH 5.11 **2:14:** Ais 57.19, Lu 19.38, Ro 5.1, Ef 2.17, Kl 1.20 **2:16:** Lu 2.10-12 **2:19:** Lu 1.66, 2.51 **2:21:** Wkp 12.3, Mt 1.21, 1.25, Lu 1.31, 1.59 **2:22:** Wkp 12.1-8 **2:23:** Kis 13.2, 13.12-15, Nam 3.13, 8.17

long Jerusalem bilong givim
em long Bikpela.
23 Tupela i laik bihainim
tok i stap long lo bilong
Bikpela olsem, “Ol namba
wan pikinini man mama i
karim, ol dispela yupela i
mas givim long Bikpela.”
24 Tupela i bringim tu
ol pisin bilong mekim ofa,
olsem lo bilong Bikpela i tok,
“Tupela namba wan balus,
o tupela yangpela namba 2
balus.”
25 Long dispela taim i gat
wanpela man i stap long
Jerusalem, nem bilong en
Simeon. Em i man bilong
mekim stretpela pasin na em
i man bilong lotu long God.
Em i wetim dispela man God i
bin makim bilong mekim gut
bel bilong ol Israel. Na Holi
Spirit i stap long Simeon.
26 Holi Spirit i tokim em
pinis olsem, em bai i no inap
i dai kwik. Nogat. Pastaim
em i mas lukim dispela man
Bikpela i bin promis long
salim i kam bilong kisim bek
ol manmeri bilong en.
27 Orait Holi Spirit i ki-
rapim em na em i go insait
long tempel. Na papamama
i bringim pikinini Jisas i kam
bilong mekim pasin long em
olsem lo i tok.
28 Na Simeon i kisim em
na i holim em. Na Simeon
i litimapim nem bilong God
olsem,
29 “Bikpela, mi wokboi bilong
yu,
na nau yu ken larim
mi i go,
na bel bilong mi i ken i
stap isi,
olsem bipo yu tok.
30 Ai bilong mi i lukim pinis
samting yu mekim
bilong kisim bek
mipela.
31 Yu bin redim dispela
long ai bilong olgeta lain
manmeri.
32 Em i wanpela lait,
na em bai i givim lait
long ol man bilong ol
arapela lain,
na em bai i givim biknem
long ol Israel,
em ol lain manmeri bi-
long yu.”

33 Papa wantaim mama
bilong Jisas tupela i harim
dispela tok Simeon i mekim
long em, na tupela i tingting
planti.
34 Na Simeon i givim
blesing long ol, na em i
tokim Maria, mama bilong
pikinini, olsem, “Harim. God
i makim dispela pikinini
bilong mekim planti Israel i
pundaun, na bilong mekim
planti i kirap gen. Em bai i
stap olsem wanpela mak, na
planti man bai i tok nogut
long em.
35 Olsem na tingting hait
bilong planti man bai i
kamap ples klia. Na yu bai

2:25: Ais 40.1, 49.13, Mk 15.43, Lu 2.38 **2:26:** Sng 89.48, Hi 11.5 **2:29:** Stt 46.30, Fl 1.23 **2:30:** Ais 52.10, Lu 3.6, Ta 2.11 **2:32:** Ais 9.2, 42.6, 49.6, 52.10, 60.1-3, Mt 4.16, Ap 13.47, 28.28 **2:34:** Ais 8.14, Hos 14.9, Mt 21.42, Ap 28.22, Ro 9.32-33, 1 Ko 1.23, 1 Pi 2.7-8 **2:35:** Sng 42.10, Jo 19.25

pilim olsem wanpela bainat i
sutim lewa bilong yu tu."
36 Wanpela profet meri i
stap, nem bilong en Ana. Em i
pikinini bilong Fanuel bilong
lain bilong Aser. Em i lapun
tru. Bipo em i marit, na i
stap 7-pela yia wantaim man
bilong en.
37 Na bihain man bilong en
i dai, na em i stap nating. Na
nau em i gat 84 krismas bi-
long en. Ana i no save lusim
tempel. Em i save tambu long
kaikai na i beten i stap, na em
i holim wok bilong God long
san na long nait.
38 Long dispela taim em
tu i kam klostu long pikinini
na i tenkyu long God. Na
em i autim tok bilong dispela
pikinini long olgeta manmeri
i wet long God i kisim bek ol
manmeri bilong Jerusalem.

Josep i go bek long Nasaret

39 Ol i mekim pinis ol-
geta samting olsem lo bilong
Bikpela i tok, orait ol i go bek
long Galili long Nasaret, em
taun bilong ol.
40 Na pikinini em i kamap
bikpela na i kamap strong.
Em i gat planti gutpela save,
na marimari bilong God i
stap long em.

Yangpela mangi Jisas i go long tempel

41 Long olgeta yia papa-
mama bilong Jisas i save go
long Jerusalem bilong lukim
Bikpela De Bilong Tingim De
God I Larim Ol Israel I Stap
Gut.
42 Jisas i gat 12-pela kris-
mas pinis, orait ol i bihainim
pasin bilong dispela bikpela
de na ol i go long Jerusalem.
43 Taim olgeta bilong ol
dispela bikpela de bilong
lotu i pinis, orait ol i go bek
long ples. Tasol yangpela
mangi Jisas em i stap yet long
Jerusalem. Na papamama
bilong en i no save olsem em
i stap yet.
44 Tupela i ting em i wok-
abaut wantaim ol arapela
manmeri. Olsem na tupela i
wokabaut wanpela de olgeta.
Na bihain tupela i wok long
painim em namel long ol
wanlain na ol pren.
45 Tupela i painim painim,
tasol tupela i no lukim.
Olsem na tupela i go bek
gen long Jerusalem bilong
painim em.
46 Tupela i wok long painim
em inap long tripela de, na
bihain tupela i lukim em i
stap insait long banis bilong
tempel. Em i sindaun i stap
namel long ol tisa. Em i wok
long harim tok bilong ol, na
long askim ol tu.
47 Ol man i harim tok bilong
en, ol i kirap nogut long save
bilong en na long tok em i
bekim long ol.
48 Tupela i lukim em na i
kirap nogut tru. Na mama
bilong en i tokim em olsem,
"Pikinini, bilong wanem yu

2:37: Ap 26.7, 1 Ti 5.5 **2:38:** Ais 52.9, Mk 15.43, Lu 2.25, 24.21 **2:39:** Mt 2.23
2:40: Lu 1.80, 2.52 **2:41:** Kis 12.1-27, 23.14-17, 34.23, Lo 16.1-8

mekim dispela pasin long mi-
tupela? Bel bilong mi tu-
pela papa bilong yu i hevi tu-
mas na mitupela i wok long
painim yu."
49 Tasol em i bekim tok
olsem long tupela, "Bilong
wanem yutupela i wok long
painim mi? Ating yutupela i
no save, mi mas i stap long
haus bilong Papa bilong mi?"
50 Tasol tupela i no save
long mining bilong dispela
tok em i mekim long tupela.
51 Orait em i go bek wan-
taim tupela, na ol i kamap
long Nasaret, na oltaim em i
save bihainim tok bilong tu-
pela. Na mama bilong en i
putim dispela olgeta tok long
bel bilong en na i holim i stap.
52 Na Jisas i kamap bikpela,
na save bilong en i kamap
gutpela tru. Na God i laikim
em tru na ol man tu i laikim
em.

Stori bilong ol samting i bin kamap bilong redim rot bilong Jisas i mekim wok bilong en

(Sapta 3.1—4.13)

3

Jon Bilong Baptais i autim tok

(Matyu 3.1-12 na Mak 1.2-8 na Jon 1.19-28)

1 Long namba 15 yia bilong
Sisar Taiberius i stap king bi-
long Rom, Pontius Pailat em i
stap namba wan gavman bi-
long distrik Judia. Long dis-
pela taim Herot i bosim dis-
trik Galili. Na brata bilong
en Filip i bosim distrik Ituria
na Trakonitis, na Lisanias i
bosim distrik Abilene.
2 Na Anas tupela Kaiafas
i stap hetpris. Long dis-
pela taim Jon, pikinini bilong
Sekaraia, em i stap long ples
i no gat man, na God i givim
tok bilong em long Jon.
3 Olsem na Jon i go long
olgeta hap i stap klostu long
wara Jordan, na em i autim
tok long ol manmeri i mas
tanim bel na kisim baptais,
na bai God i lusim sin bilong
ol.
4 Dispela samting i kamap
olsem tok i stap long buk
bilong profet Aisaia, "Long
ples i no gat man, maus
bilong wanpela man i singaut
olsem, 'Redim rot bilong
Bikpela. Stretim ol rot bilong
en.
5 Pulapim olgeta ples daun,
na brukim olgeta maunten i
go daun. Olgeta rot i krungut,
ol i mas wokim i kamap stret.
Na olgeta rot i no gutpela, ol i
mas stretim gut.
6 Na olgeta manmeri bi-
long graun bai i lukim wok
God i mekim bilong kisim bek
yumi.' "
7 Planti lain manmeri ol
i kam bilong kisim baptais
long han bilong Jon, na em

2:49: Jo 2.16 **2:50:** Lu 9.45, 18.34 **2:51:** Lu 2.19 **2:52:** 1 Sml 2.26, Snd 3.4, Lu 1.80 **3:2:** Lu 1.80 **3:3:** Ap 13.24, 19.4 **3:4:** Ais 40.3-5 **3:6:** Sng 98.2, Ais 52.10 **3:7:** Mt 12.34, 23.33

i tokim ol olsem, “Yupela
pikinini bilong snek nogut,
God i belhat long yupela na
em bai i mekim save long yu-
pela. Husat i tokim yupela
na yupela i laik ranawe na
abrusim dispela taim nogut i
laik kamap long yupela?
8 Sapos yupela i tanim bel
tru, orait pasin bilong yupela
i mas soim olsem yupela i
tanim bel pinis. Na maski
toktok long yupela yet olsem,
‘Abraham em i tumbuna
papa bilong mipela.’ Mi
tokim yupela, God inap
mekim ol dispela ston hia
i kamap ol lain tumbuna
pikinini bilong Abraham.
9 Tamiok i stap pinis long
as bilong diwai, na olgeta di-
wai i no save karim gutpela
kaikai, em bai ol i katim na
tromoi i go long paia.”
10 Ol manmeri i harim tok
bilong Jon, na ol i askim em
olsem, “Bai mipela i mekim
wanem?”
11 Na em i bekim tok olsem
long ol, “Man i gat tupela siot,
em i mas givim wanpela long
man i no gat. Na man i gat
kaikai, em tu i mas mekim
wankain pasin.”
12 Sampela man bilong
kisim takis ol tu i kam bilong
kisim baptais. Na ol i askim
em, “Tisa, bai mipela i mekim
wanem?”
13 Na em i tokim ol olsem,
“Yupela i mas kisim tak-
ismani inap olsem gavman
i tokim yupela, na yupela i no
ken pulim sampela moa.”
14 Sampela soldia tu i
askim em, “Na bai mipela i
mekim wanem?” Na em i
bekim tok bilong ol olsem,
“Yupela i no ken mekim
nogut long ol arapela man
na stilim mani bilong ol. Na
yupela i no ken mekim kot
giaman long ol bilong pulim
mani bilong ol. Yupela i mas
ting olsem pe bilong yupela
em inap long yupela.”
15 Ol manmeri i lukim ol
dispela samting na bel bilong
ol i kirap na ol i tingting
planti olsem, “Ating Jon em
i dispela man God i makim
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en?”
16 Olsem na Jon i bekim
tok olsem long ol, “Mi save
baptaisim yupela long wara.
Tasol bihain bai wanpela
man i kam, na strong bilong
en i winim strong bilong mi.
Mi no gutpela man inap long
mi lusim string i pasim su
bilong en. Em bai i baptaisim
yupela long Holi Spirit na
long paia.
17 Em bai i kam olsem man
i holim savol long han bi-
long en, bilong rausim olgeta
pipia i stap long wit bilong
en. Na em bai i bungim wit
long haus wit bilong en. Tasol
pipia em bai i kukim long
paia i no save dai.”
18 Jon i mekim planti ara-
pela tok tu bilong sutim bel
bilong ol manmeri, na long
dispela pasin em i wok long
autim gutnius long ol.

3:8: Jo 8.33, 8.39 **3:9:** Mt 7.19 **3:10:** Ap 2.37 **3:11:** Lu 11.41, 2 Ko 8.14, Je 2.15-16, 1 Jo 3.17 **3:12:** Mt 21.32, Lu 7.29 **3:14:** Kis 23.1, Wkp 19.11 **3:16:** Mt 3.11, Ap 13.25 **3:17:** Mai 4.12, Mt 13.30

Herot i kalabusim Jon

19 Jon i bin krosim Herot,
em namba wan gavman
bilong ol, long rong em i
bin mekim long Herodias,
em meri bilong brata bilong
Herot, na long olgeta arapela
pasin nogut Herot i bin
mekim tu.
20 Olsem na Herot i skruim
wanpela rong moa long dis-
pela olgeta rong em i bin
mekim. Em i putim Jon long
kalabus.

Jon i baptaisim Jisas
(Matyu 3.13-17 na Mak 1.9-11)

21 Taim olgeta manmeri i
kisim baptais, Jisas tu i kisim
baptais. Em i kisim baptais
pinis, orait em i beten i stap,
na heven i op,
22 na Holi Spirit i kam
daun long em. Holi Spirit i
kamap olsem wanpela bilong
ol dispela kain pisin ol i kolim
balus, na ol i lukim em i stap
antap long het bilong Jisas.
Na long heven wanpela maus
i singaut olsem, "Yu Pikinini
bilong mi. Mi laikim yu tu-
mas. Bel bilong mi em i ama-
mas long yu."

Nem bilong ol lain tum-
buna bilong Jisas
(Matyu 1.1-17)

23 Taim Jisas i kirapim wok
bilong en, em i gat samting
olsem 30 krismas. Na ol
manmeri i ting em i pikinini
bilong Josep. Josep em i
pikinini bilong Heli.
24 Na Heli em i pikinini bi-
long Matat. Na Matat em
i pikinini bilong Livai. Na
Livai em i pikinini bilong
Melki. Na Melki em i pikinini
bilong Janai. Na Janai em i
pikinini bilong Josep.
25 Na Josep em i pikinini
bilong Matatias. Na Matatias
em i pikinini bilong Amos.
Na Amos em i pikinini bi-
long Nahum. Na Nahum em
i pikinini bilong Esli. Na Esli
em i pikinini bilong Nagai.
26 Na Nagai em i pikinini
bilong Mat. Na Mat em i
pikinini bilong Matatias. Na
Matatias em i pikinini bi-
long Semen. Na Semen em
i pikinini bilong Josek. Na
Josek em i pikinini bilong
Joda.
27 Na Joda em i pikinini
bilong Joanan. Na Joanan
em i pikinini bilong Resa.
Na Resa em i pikinini bilong
Serubabel. Na Serubabel em
i pikinini bilong Sealtiel. Na
Sealtiel em i pikinini bilong
Neri.
28 Na Neri em i pikinini bi-
long Melki. Na Melki em i
pikinini bilong Adi. Na Adi
em i pikinini bilong Kosam.
Na Kosam em i pikinini bi-
long Elmadam. Na Elmadam
em i pikinini bilong Er.
29 Na Er em i pikinini bi-
long Josua. Na Josua em i
pikinini bilong Elieser. Na
Elieser em i pikinini bilong
Jorim. Na Jorim em i pikinini
bilong Matat. Na Matat em i

3:19: Mt 14.3-4, Mk 6.17-18 **3:21:** Jo 1.32 **3:22:** Stt 22.2, Sng 2.7, Ais 42.1, Mt 3.17, 17.5, Mk 1.11, Lu 9.35, Jo 1.32 **3:23:** Lu 4.22, Jo 6.42 **3:27:** 1 Sto 3.17-19, Esr 3.2

pikinini bilong Livai.

30 Na Livai em i pikinini bilong Simeon. Na Simeon em i pikinini bilong Juda. Na Juda em i pikinini bilong Josep. Na Josep em i pikinini bilong Jonam. Na Jonam em i pikinini bilong Eliakim.

31 Na Eliakim em i pikinini bilong Melea. Na Melea em i pikinini bilong Mena. Na Mena em i pikinini bilong Matata. Na Matata em i pikinini bilong Natan. Na Natan em i pikinini bilong Devit.

32 Na Devit em i pikinini bilong Jesi. Na Jesi em i pikinini bilong Obet. Na Obet em i pikinini bilong Boas. Na Boas em i pikinini bilong Salmon. Na Salmon em i pikinini bilong Nason.

33 Na Nason em i pikinini bilong Aminadap. Na Aminadap em i pikinini bilong Atmin. Na Atmin em i pikinini bilong Arni. Na Arni em i pikinini bilong Hesron. Na Hesron em i pikinini bilong Peres. Na Peres em i pikinini bilong Juda.

34 Na Juda em i pikinini bilong Jekop. Na Jekop em i pikinini bilong Aisak. Na Aisak em i pikinini bilong Abraham. Na Abraham em i pikinini bilong Tera. Na Tera em i pikinini bilong Nahor.

35 Na Nahor em i pikinini bilong Seruk. Na Seruk em i pikinini bilong Reu. Na Reu em i pikinini bilong Pelek. Na Pelek em i pikinini bilong Eber. Na Eber em i pikinini bilong Sela.

36 Na Sela em i pikinini bilong Kainan. Na Kainan em i pikinini bilong Arpaksat. Na Arpaksat em i pikinini bilong Siem. Na Siem em i pikinini bilong Noa. Na Noa em i pikinini bilong Lamek.

37 Na Lamek em i pikinini bilong Metusela. Na Metusela em i pikinini bilong Enok. Na Enok em i pikinini bilong Jaret. Na Jaret em i pikinini bilong Mahalalel. Na Mahalalel em i pikinini bilong Kenan.

38 Na Kenan em i pikinini bilong Enos. Na Enos em i pikinini bilong Set. Na Set em i pikinini bilong Adam. Na Adam em i pikinini bilong God.

4

Satan i traim Jisas

(Matyu 4.1-11 na Mak 1.12-13)

1 Holi Spirit i pulap long Jisas, na Jisas i lusim wara Jordan na i go bek. Na Holi Spirit i kisim em i go long ples i no gat man.

2 Jisas i stap long ples i no gat man inap long 40 de, na Satan i traim em.

Long dispela taim Jisas i no kaikai na em i hangre.

3 Na Satan i tokim em olsem, “Sapos i tru yu Pikinini Bilong God, orait

3:31: 2 Sml 5.14 **3:32:** Rut 4.17-22, 1 Sml 16.1-13 **3:33:** Stt 29.35 **3:36:** Stt 11.10-26 **3:38:** Stt 4.25—5.32 **4:2:** Kis 34.28, 1 Kin 19.8 **4:4:** Lo 8.3

yu tok na dispela ston i ken
tanim na i kamap bret."
4 Tasol Jisas i bekim tok
bilong en olsem, "Buk bilong
God i gat tok olsem, 'Ol man-
meri i no inap kisim laip long
kaikai tasol.' "
5 Orait na Satan i bringim
em i go antap, na wantu em
i soim Jisas olgeta strongpela
kantri bilong dispela graun.
6 Na Satan i tokim em
olsem, "Bai mi givim yu
strong bilong bosim olgeta
dispela kantri, na bai yu gat
biknem tru. Olgeta dispela
samting ol i bilong mi pinis.
Na sapos mi laik givim long
wanpela man, orait mi ken
givim.
7 Sapos yu brukim skru na
lotu long mi, orait bai mi
givim yu dispela olgeta samt-
ing."
8 Tasol Jisas i bekim tok
bilong em olsem, "Buk bilong
God i gat tok olsem, 'Yu mas
aninit long God, Bikpela bi-
long yu, na yu mas lotu long
em wanpela tasol.' "
9 Na Satan i bringim Jisas i
go long Jerusalem na i putim
em antap tru long tempel. Na
em i tokim em olsem, "Sapos
i tru yu Pikinini Bilong God,
orait yu kalap i go daun.
10 Long wanem, buk bilong
God i gat tok olsem, 'Em bai i
tokim ol ensel bilong en long
ol i mas lukautim yu na was
gut long yu.'
11 Na 'Ol bai i karim yu long
han bilong ol, nogut wanpela
ston i sutim lek bilong yu.' "
12 Na Jisas i bekim tok bi-
long em olsem, "Buk bilong
God i gat tok olsem, 'Yu no
ken traim strong bilong God,
Bikpela bilong yu.' "
13 Satan i traim Jisas long
ol kain kain traim pinis, orait
em i lusim Jisas na i wetim
narapela taim.

Jisas i go long Galili na em i stat long mekim wok long strong bilong Holi Spirit

(Sapta 4.14—9.50)

Jisas i statim wok long Galili
(Matyu 4.12-17 na Mak 1.14-15)

14 Long strong bilong Holi
Spirit, Jisas i go bek long dis-
trik Galili. Na ol manmeri i
stap long olgeta dispela hap,
ol i harim tok olsem Jisas i
kam i stap long Galili.
15 Oltaim em i wok long
skulim ol manmeri long ol
haus lotu bilong ol. Na olgeta
manmeri i litimapim nem bi-
long em.

Ol Nasaret i belhat long Jisas
(Matyu 13.53-58 na Mak 6.1-6)

16 Jisas i go long Nasaret.
Taim em i pikinini yet, em
i stap long dispela taun, na
em i bin kamap bikpela long
en. Long de Sabat em i go

4:6: Mt 28.18, Jo 12.31, 14.30, KTH 13.2, 13.7 **4:8:** Lo 6.13-14, 10.20 **4:10:** Sng 91.11 **4:11:** Sng 91.12 **4:12:** Lo 6.16, 1 Ko 10.9 **4:13:** Hi 2.18, 4.15 **4:16:** Mt 2.23, Mk 6.1, Ap 13.14, 17.2

insait long haus lotu, olsem
em i save mekim oltaim. Em i
sanap bilong ritim tok bilong
God,
17 na ol i givim buk bilong
profet Aisaia long em. Em
i opim buk, na em i painim
dispela hap i gat tok olsem,
18 "Spirit bilong Bikpela
i kam i stap long mi, long
wanem, Bikpela yet i kap-
saitim wel long het bilong
mi bilong makim mi bilong
i go bringim gutpela tok bi-
long en long ol rabisman. Na
em i salim mi i kam long
tokaut long ol man i stap long
kalabus long ol i ken lusim
kalabus na i go fri, na long
tokaut long ol man i aipas
long ol i ken lukluk gen. Em
i salim mi i kam long pinisim
hevi bilong ol man, ol arapela
i wok long daunim na mekim
nogut long ol.
19 Na em i salim mi long
tokaut olsem, taim i kamap
pinis bilong Bikpela i laik
mekim gut long ol manmeri
bilong en."
20 Jisas i pasim buk na i
givim bek long man i gat wok
bilong lukautim ol buk, na
em i sindaun. Na olgeta man-
meri i stap long haus lotu ol i
lukluk long Jisas tasol.
21 Orait na em i tokim ol
olsem, "Dispela tok bilong
buk bilong God yupela i
harim pinis, nau tasol em i
kamap tru."
22 Na ol i litimapim nem
bilong em, na ol i tingting
planti long ol gutpela tok
em i autim. Tasol ol i tok,
"Yumi save, dispela man em i
pikinini bilong Josep. Olsem
wanem na em inap mekim
olkain tok olsem?"
23 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Ating yupela bai i kisim dis-
pela tok ol manmeri i save
mekim na autim long mi,
'Dokta, yu mas mekim orait
skin bilong yu yet.' Na bai
yupela i tok, 'Mipela i harim
pinis tok long ol samting yu
bin mekim long Kaperneam.
Orait nau yu mas mekim ol
wankain samting hia long as
ples bilong yu.' "*
24 Na em i tok, "Mi tok
tru long yupela, ol man i no
save harim tok bilong wan-
pela profet long as ples bilong
en.
25 Mi tok tru tumas long yu-
pela, long taim bilong Elaija,
planti meri i stap long Israel,
na man bilong ol i dai pinis.
Long dispela taim skai i pas
olgeta, na i no gat ren inap
long 3 yia na 6 mun. Na
bikpela hangre i kamap long
olgeta hap.
26 Tasol God i no salim
Elaija i go long wanpela meri
bilong Israel. Nogat. Em i

4:17: Ais 61.1-2 **4:18:** Ais 61.1-2 **4:22:** Sng 45.2, Mt 13.54, Mk 6.2, Lu 3.23, Jo 6.42 **4:23:** Mt 4.13, Jo 2.12 * **4:23:** As bilong dispela tok bilong dokta i mas mekim orait skin bilong em yet, em i olsem. Man i tok long em inap mekim wanpela kain wok, em i mas mekim long ai bilong ol manmeri, na bai ol i bilipim tok bilong en. Long lain 18 na 19 Jisas i bin tok long ol bikpela wok God i bin givim em. Olsem na Jisas i ting ol manmeri bai i tok, ol i laik lukim em i wokim ol mirakel pastaim, na bai ol i bilipim tok bilong en. **4:24:** Jo 4.44 **4:25:** 1 Kin 17.1, 17.7, 1 Kin 18.1 **4:26:** 1 Kin 17.8-16

salim em i go long taun Sarefat tasol long hap bilong biktaun Saidon, long wanpela meri, man bilong en i dai pinis.
27 Olsem tu long taim bilong profet Elisa planti man
i stap long Israel, ol i gat sik lepra. Tasol namel long ol i
no gat wanpela man sik bilong en i pinis. Nogat. Naman
bilong kantri Siria em tasol."
28 Olgeta man i stap long
haus lotu ol i harim dispela
tok, na ol i belhat nogut tru.
29 Na ol i kirap na ol i
rausim Jisas i go ausait long
taun. Dispela taun bilong
ol i stap antap long wanpela
maunten. Na ol i bringim
em i go antap long wanpela
ples nogut i stap long dispela
maunten, na ol i laik tromoi
em i go daun.
30 Tasol em i lusim ol na
wokabaut namel long ol na
em i go pinis.

Jisas i rausim spirit nogut long wanpela man
(Mak 1.21-28)

31 Orait Jisas i go daun
long Kaperneam, na em i stap
long dispela taun bilong distrik Galili. Na long olgeta
de Sabat em i save skulim ol
manmeri.
32 Na ol i harim tok bilong
en na ol i kirap nogut tru,
long wanem, em i skulim ol
olsem man i gat namba.
33 Wanpela taim wanpela
man i stap long haus lotu, em
i gat spirit nogut i stap long
en. Na em i singaut bikmaus
tru olsem,
34 "E, Jisas bilong Nasaret,
yu kam bilong mekim
wanem long mipela? Ating
yu kam bilong bagarapim
mipela? Mi save long yu.
Yu dispela gutpela stretpela
man i kam long God yet."
35 Tasol Jisas i krosim dispela spirit nogut na i tokim
em olsem, "Yu pasim maus
na yu lusim dispela man." Na
dispela spirit nogut i mekim
dispela man i pundaun long
graun namel long ol, na bihain spirit i lusim em, na i no
bagarapim em.
36 Na olgeta manmeri i kirap nogut, na ol i toktok
namel long ol yet olsem, "Olaman, em wanem kain tok?
Em i givim tok long ol spirit
nogut olsem man i gat namba
na i gat strong. Na ol i save
harim tok bilong en, na ol i
lusim man na i go."
37 Na ol stori bilong ol samting Jisas i mekim, ol i go
nabaut long olgeta hap bilong dispela distrik.

Jisas i mekim orait mama bilong meri bilong Pita
(Matyu 8.14-15 na Mak 1.29-31)

38 Jisas i kirap na i lusim
dispela haus lotu, na em i go
insait long haus bilong Saimon. Mama bilong meri bilong Saimon em i gat sik, na
skin bilong en i hat nogut
tru. Na ol i askim Jisas long
helpim em.

4:27: 2 Kin 5.1-14 **4:30:** Jo 8.59, 10.39 **4:31:** Mt 4.13, Mk 1.21, Lu 4.23 **4:32:** Mt 7.28-29, Jo 7.46, Ta 2.15 **4:33:** Mt 8.29, Mk 1.23, Lu 8.28 **4:34:** Lu 1.35, 4.41, Jo 6.69

39 Orait Jisas i go sanap
klostu long em na i tok strong
long sik i mas lusim dispela
meri. Na sik i lusim em, na
wantu dispela meri i kirap na
i redim kaikai bilong ol.

Jisas i mekim orait planti manmeri
(Matyu 8.16-17 na Mak 1.32-34)

40 Long taim san i laik i go
daun, orait ol man wantok
bilong ol i gat ol kain kain
sik, ol i bringim ol dispela
sikman i kam long Jisas. Em
i putim han bilong en antap
long dispela olgeta manmeri
wan wan, na em i mekim ol i
orait.
41 Na em i mekim ol
spirit nogut i lusim planti
manmeri. Na taim ol i
lusim ol manmeri, ol spirit
nogut i save singaut olsem,
"Yu Pikinini Bilong God."
Tasol em i krosim ol na em
i tambuim ol long ol i no
ken toktok, long wanem, ol
i save, em i dispela man God
i makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en.

Jisas i raun long sampela taun
(Mak 1.35-39)

42 Long moningtaim tru
Jisas i lusim taun na em i go
long wanpela hap i no gat
man. Na ol manmeri i painim
em, na taim ol i lukim em ol
i laik pasim em, bai em i no
ken lusim ol na i go.
43 Tasol em i tokim ol
olsem, "Mi mas autim gut-
nius bilong kingdom bilong
God long ol arapela taun tu.
God i salim mi na mi kam
bilong mekim dispela wok."
44 Na em i raun long distrik
Judia na i autim tok long ol
haus lotu.

5

Jisas i tok na Pita i kisim planti pis moa
(Matyu 4.18-22 na Mak 1.16-20)

1 Wanpela taim Jisas i
sanap long nambis bilong
raunwara Genesaret,* na
planti manmeri i kam long
em bilong harim tok bilong
God, na ol i sanap klostu long
em na banisim em tru.
2 Na Jisas i lukim tupela
bot i stap long nambis bilong
raunwara, em ol bot bilong ol
man bilong kisim pis. Tasol ol
dispela man i lusim bot, na ol
i wok long wasim ol umben.
3 Orait Jisas i kalap long
wanpela bot, em bot bilong
Saimon. Na em i tokim Sai-
mon long kam insait long bot
na subim bot i go lusim nam-
bis liklik. Na Jisas i sindaun
long bot na i skulim ol man-
meri.
4 Em i skulim ol pinis, orait
bihain em i tokim Saimon
olsem, "Pul i go namel long
wara, na tromoi ol umben i
go daun bilong kisim pis."
5 Na Saimon i tok olsem,
"Bikman, long nait mipela i
wok hat tru i go inap tulait,
na mipela i no kisim wanpela
pis. Tasol bai mi bihainim tok

4:41: Mt 8.29, Mk 1.25, 1.34, 3.11-12 **4:43:** Lu 8.1 **4:44:** Mt 4.23 **5:1:** Mt 13.1-2, Mk 3.9-10, 4.1 * **5:1:** Genesaret em i narapela nem bilong raunwara Galili. **5:5:** Jo 21.3

bilong yu na tromoi ol umben."
6 Ol i mekim olsem, na ol
i kisim bikpela lain pis moa,
na ol umben i laik bruk.
7 Olsem na ol i singautim
ol poroman bilong ol i stap
long narapela bot, long kam
helpim ol. Na ol i kam, na ol
i pulimapim pis long tupela
bot. Na tupela bot i pulap tru
na i laik i go daun long wara.
8 Saimon Pita i lukim dis-
pela, na em i brukim skru
klostu long lek bilong Jisas na
i tok, "Bikpela, yu lusim mi na
yu go. Mi man bilong sin."
9 Em i lukim olgeta dispela
pis ol i kisim, na em i kirap
nogut tru. Na ol poroman
bilong en, ol tu i kirap nogut.
10 Tupela poroman bilong
Saimon, em Jems wantaim
Jon, tupela pikinini bilong
Sebedi, tupela tu i kirap
nogut. Tasol Jisas i tokim
Saimon olsem, "Yu no ken
pret. Nau yu wok long kisim
pis, tasol bihain bai yu wok
long kisim ol manmeri i kam
long mi."
11 Orait ol i pul i go sua, na
ol i lusim olgeta samting bi-
long ol, na ol i bihainim Jisas.

*Jisas i mekim orait wan-
pela man i gat sik lepra*
*(Matyu 8.1-4 na Mak 1.40-
45)*

12 Wanpela taim Jisas i stap
long wanpela taun, na wan-
pela man i stap, em i gat sik
lepra i pulap tru long bodi
bilong em. Em i lukim Jisas,
na em i brukim skru na putim
pes i go daun long graun na
i tokim Jisas olsem, "Bikpela,
sapos yu laik, yu inap long
mekim mi i kamap klin long
ai bilong God."† 13 Na Jisas i
putim han long em na i tokim
em olsem, "Mi laik. Yu kamap
klin." Na wantu sik lepra i
lusim dispela man, na em i
kamap klin.
14 Na Jisas i tok strong long
em olsem, "Yu no ken tokim
wanpela man long dispela
samting i bin kamap long yu.
Nogat. Yu go soim skin bilong
yu long pris, na mekim ofa bi-
long soim olsem skin bilong
yu i kamap klin pinis, olsem
Moses i bin tok. Na bai ol
man i ken save, sik bilong yu
i pinis."
15 Tasol stori bilong ol
samting Jisas i mekim em i
raun i go moa yet. Olsem
na planti man moa ol i kam
bilong harim tok bilong em,
na bilong em i mekim orait ol
sik bilong ol.
16 Tasol planti taim em i
save lusim ol manmeri na i go
long hap i no gat man, na em
i save beten.

*Jisas i mekim orait wan-
pela man i gat han na lek
nogut*
*(Matyu 9.1-8 na Mak 2.1-
12)*

17 Wanpela de Jisas i skulim
ol manmeri i stap, na ol Farisi
na ol tisa bilong lo ol i sin-
daun i stap. Ol i bin lusim
taun Jerusalem na olgeta ples

5:6: Jo 21.6 **5:8:** 2 Sml 6.9, 1 Kin 17.18 **5:10:** Mt 4.19 **5:11:** Mt 4.20, 19.27, Mk 1.18, Lu 18.28 † **5:12:** Lukim tok i stap long Matyu 8.2. **5:14:** Wkp 14.1-32 **5:16:** Mt 14.23, Mk 1.35, 6.46

bilong distrik Galili na Judia
na ol i kam. Na strong bilong
Bikpela em i stap long Jisas na
em i wok long mekim orait ol
sikman.
18 Na sampela man i karim
wanpela man i kam. Ol bun
bilong dispela man i dai ol-
geta, na em i slip i stap long
wanpela bet. Ol i laik karim
em i go insait long haus na
putim em klostu long Jisas,
19 tasol planti manmeri i
stap na ples i pas, na i no gat
rot bilong karim sikman i go
insait. Olsem na ol i go antap
long rup bilong dispela haus
Jisas i stap long en. Na ol i
rausim hap bilong rup, na ol
i slekim bet dispela man i slip
long en i go daun namel long
ol manmeri, na ol i putim em
i stap long pes bilong Jisas.
20 Jisas i lukim olsem ol i
bilip tru, na em i tok, "Pren,
mi lusim pinis ol sin bilong
yu."
21 Ol saveman bilong lo na
ol Farisi i harim dispela tok,
orait ol i toktok planti olsem,
"Dispela man em i husat na
em i laik kisim ples bilong
God na i mekim dispela tok? I
no gat wanpela man em inap
long lusim sin. Em i wok bi-
long God wanpela tasol."
22 Jisas i save pinis long
tingting bilong ol, na em i
bekim tok olsem long ol, "Bi-
long wanem yupela i gat dis-
pela kain tingting long bel bi-
long yupela?
23 Wanem tok em i isi long
mi mekim? Em i isi long mi
tok, 'Mi lusim ol sin bilong
yu,' o em i isi long mi tok, 'Yu
kirap na wokabaut'?
24 Tasol mi laik bai yupela
i save olsem, Pikinini Bilong
Man em i gat strong long dis-
pela graun, na em inap long
lusim ol sin." Orait na Jisas i
lukluk i go long dispela man
bun bilong en i dai olgeta na
i tokim em olsem, "Mi tokim
yu, yu kirap na kisim bet bi-
long yu, na yu go long haus
bilong yu."
25 Na wantu tasol dispela
man i kirap long ai bilong
ol dispela manmeri, na em
i kisim bet em i bin slip
long en. Na em i wok long
litimapim nem bilong God na
i wokabaut i go long haus bi-
long en.
26 Na olgeta manmeri i
kirap nogut tru long lukim
dispela samting. Bel bilong
ol i kirap long lukim bikpela
strong bilong God na ol i
litimapim nem bilong God na
tok olsem, "Nau yumi lukim
ol narakain samting tru i
kamap."

Jisas i singautim Livai
(Matyu 9.9-13 na Mak 2.13-17)

27 Bihain Jisas i wokabaut
i go na em i lukim wanpela
man bilong kisim takis em
i sindaun i stap long haus
takis. Nem bilong dispela
man em Livai.‡ Na Jisas i
tokim em olsem, "Yu kam bi-
hainim mi."

5:20: Lu 7.48 **5:21:** Sng 32.5, Ais 43.25, Lu 7.49 **5:24:** Jo 5.8 ‡ **5:27:** I luk olsem Livai em narapela nem bilong Matyu. Lukim Matyu 9.9.

28 Na Livai i kirap na i lusim
olgeta samting i stap, na em i
go bihainim Jisas.
29 Orait Livai i mekim
wanpela bikpela kaikai
bilong Jisas long haus bilong
em. Planti man bilong kisim
takis, na planti arapela man
tu, ol i sindaun na i kaikai
wantaim tupela.
30 Na ol Farisi wantaim ol
saveman bilong lo bilong lain
Farisi ol i toktok planti long
ol disaipel bilong Jisas. Ol
i tok, "Watpo yupela i save
kaikai na dring wantaim ol
man bilong kisim takis na ol
man bilong mekim sin?"§
31 Na Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, "Ol man i no
gat sik ol i no save go long
dokta. Nogat. Ol sikman tasol
i save go long dokta.
32 Olsem tasol, mi no kam
bilong singautim ol stretpela
man long tanim bel. Nogat.
Mi kam bilong singautim ol
man i save mekim sin."

Jisas i tok long pasin bilong tambu long kaikai

(Matyu 9.14-17 na Mak 2.18-22)

33 Na ol man i tokim Jisas
olsem, "Planti taim ol dis-
aipel bilong Jon i save tambu
long kaikai na beten. Na ol
disaipel bilong ol Farisi tu i
save mekim olsem. Tasol ol
disaipel bilong yu ol i wok
long kaikai na dring."
34 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Sapos wanpela man i laik
marit, ating yupela inap
tokim ol wantok bilong en
long ol i mas tambu long
kaikai long taim dispela man
i stap yet wantaim ol? Nogat.
35 Tasol bihain, taim ol i
kisim dispela man i go pinis
na em i no moa i stap wan-
taim ol wantok bilong en,
orait long dispela taim ol bai
i tambu long kaikai."
36 Jisas i givim wanpela
tok piksa tu long ol. Em i
tok olsem, "Sapos wanpela
olpela saket i gat hul, i no
gat man i save kisim wan-
pela nupela saket na brukim
bilong kisim hap laplap bi-
long samapim hul long olpela
saket. Sapos em i mekim
olsem, em bai i bagarapim
nupela saket, na tu dispela
liklik hap nupela laplap bai
em i no wankain olsem olpela
saket.
37 Na i no gat man i save
pulimapim nupela wain long
olpela skin meme. Sapos em
i mekim olsem, bai nupela
wain i brukim skin meme
na wain i kapsait i go long
graun. Na skin meme tu bai
i bagarap.
38 Olsem na ol i mas
pulimapim nupela wain long
nupela skin meme.*
39 Na man i dringim pinis
olpela wain, em i no save
laikim nupela. Em i save tok,
'Olpela em i gutpela.' "

6

Jisas i tok long pasin bilong tambuim wok long de

5:30: Lu 15.1-2 § **5:30:** Lukim tok i stap long Matyu 9.11. **5:32:** 1 Ti 1.15 **5:33:** Mt 9.14, Mk 2.18 **5:34:** Jo 3.29 * **5:38:** Lukim tok i stap long Matyu 9.17.

Sabat
(Matyu 12.1-8 na Mak 2.23-28)

1 Long wanpela de Sabat, Jisas i wokabaut namel long ol gaden wit. Na ol disaipel bilong en i kisim ol pikinini bilong wit, na ol i rapim long han bilong rausim skin bilong wit, na ol i wok long kaikai.
2 Tasol sampela Farisi i lukim na ol i tok olsem, "Dispela pasin i tambu long ol man i mekim long de Sabat, olsem na watpo yupela i mekim?"*
3 Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Ating yupela i no bin ritim dispela stori long samting Devit i mekim? Mi tok long dispela taim em wantaim ol lain bilong en ol i hangre
4 na Devit i go insait long haus bilong God na kisim dispela bret ol i save putim i stap long pes bilong God. Dispela bret i tambu, na ol pris tasol inap long kaikai. Tasol Devit em i kaikai, na em i givim long ol lain bilong en tu. Yupela i no bin ritim dispela tok, a?"
5 Na Jisas i tokim ol moa olsem, "Pikinini Bilong Man em i bosim de Sabat."

Long de Sabat Jisas i mekim orait man i gat han nogut
(Matyu 12.9-14 na Mak 3.1-6)

6 Long narapela de Sabat Jisas i go insait long haus lotu na i givim tok long ol manmeri. Na wanpela man i stap, han sut bilong en i dai pinis.
7 Ol saveman bilong lo na ol Farisi ol i was gut long Jisas, long wanem, ol i laik save, em bai i mekim orait ol sikman long de Sabat, o nogat. Ol i laik painim rot bilong kotim Jisas.
8 Tasol Jisas i save long tingting bilong ol. Olsem na em i tokim dispela man, han bilong en i nogut, olsem, "Yu kirap na sanap hia long ai bilong ol man." Orait dispela man i kirap na i sanap.
9 Na Jisas i tokim ol olsem, "Mi laik askim yupela. Ating yumi ken mekim gutpela pasin long de Sabat, o yumi ken mekim pasin nogut? Ating yumi ken helpim ol man na mekim ol i stap gut, o yumi ken bagarapim ol man?"
10 Na Jisas i lukluk raun long olgeta man, na em i tokim dispela man olsem, "Stretim han bilong yu." Man i mekim olsem, na han bilong en i kamap gutpela gen.
11 Tasol ol saveman bilong lo na ol Farisi i belhat nogut tru na ol i toktok namel long ol yet olsem, "Bai yumi mekim wanem long Jisas?"

Jisas i makim 12-pela aposel
(Matyu 10.1-4 na Mak 3.13-19)

12 Long dispela taim Jisas i laik beten, na em i go antap long wanpela maunten

6:1: Lo 23.25 **6:2:** Kis 20.10, Jo 5.10 **6:3:** 1 Sml 21.1-6 **6:4:** Wkp 24.5-9 **6:7:** Lu 14.1 **6:8:** Lu 5.22, 9.47 **6:12:** Mt 14.23

* **6:2:** Lukim tok i stap long Matyu 12.2.

na long nait em i beten long
God. Long dispela nait olgeta
em i beten i stap, inap tulait i
bruk.
13 San i kamap, na em i
singautim ol disaipel bilong
en i kam. Na em i makim
12-pela, na em i givim nem
aposel long ol.
14 Wanpela em Saimon, na
Jisas i givim nem Pita long
em. Na em i makim tu Andru,
em i brata bilong Saimon, na
Jems na Jon na Filip na Bar-
tolomyu
15 na Matyu na Tomas na
Jems, em pikinini bilong Al-
fius, na Saimon, em wanpela
man bilong lain Selot,
16 na Judas, em pikinini bi-
long Jems, na Judas Iskariot,
em dispela man bihain em
i givim Jisas long ol man i
birua long em.

Jisas i mekim orait planti manmeri
(Matyu 4.24-25 na Mak 3.7-12)

17 Orait Jisas wantaim ol
disaipel bilong en i go daun
long maunten, na em i go
sanap long wanpela stretpela
hap graun wantaim bikpela
lain disaipel bilong en. Planti
manmeri tru bilong olgeta
hap bilong distrik Judia na
taun Jerusalem na bilong
nambis klostu long taun Tair
na Saidon, ol tu i stap.
18 Ol i kam bilong harim
tok bilong em, na bilong em i
ken mekim orait ol sik bilong
ol. Na ol manmeri i gat spirit
nogut i bagarapim ol, Jisas i
oraitim ol.
19 Na olgeta manmeri ol i
traim long putim han long
em, long wanem, bikpela
strong i stap long em, na
dispela strong i save mekim
orait olgeta man i putim han
long em.

Jisas i tok long ol rabisman i ken amamas
(Matyu 5.1-12)

20 Na Jisas i lukluk long ol
disaipel bilong en, na em i tok
olsem,
"Yupela ol rabisman, yu-
pela i ken amamas. Kingdom
bilong God em i bilong yu-
pela.
21 "Yupela ol lain i stap
hangre nau, yupela i ken
amamas. Bihain bai yupela i
kaikai na i pulap.
"Yupela ol lain nau i krai
i stap, yupela i ken amamas.
Bihain bai yupela i lap.
22 "Bihain ol man bai
i lukim yupela i bihainim
Pikinini Bilong Man, na ol bai
i bel nogut tru long yupela,
na ol bai i rausim yupela na
tok nogut long yupela, na
ol bai i lukim nem bilong
yupela olsem samting nogut
tru. Orait taim dispela olgeta
samting i kamap, yupela i
ken amamas.
23 Sapos ol i mekim ol
dispela pasin long yupela,
orait yupela i ken amamas na
belgut tru. Harim. Bikpela pe
i wetim yupela long heven.

6:13: Mt 10.3-4, Mk 3.13-19, Jo 6.70 **6:20:** Mt 5.3, 11.5, Je 2.5 **6:21:** Sng 126.5-6, Ais 55.1, 61.3, KTH 7.16-17 **6:22:** Mt 5.11, Jo 15.19, 16.2, 1 Pi 2.19, 4.14 **6:23:** 2 Sto 36.16, Mt 5.12, Ap 5.41, 7.52, Kl 1.24, Je 1.2

Bipo ol tumbuna bilong ol i
save mekim wankain pasin
long ol profet.
24 "Tasol yupela ol mani-
man, yupela lukaut. Yupela
i kisim pinis samting bilong
mekim gut bel bilong yupela.
25 "Yupela ol lain nau yu-
pela i save kaikai na pulap,
yupela lukaut. Bihain bai yu-
pela i hangre.
"Yupela ol lain i save lap
nau, yupela lukaut. Bihain
bai yupela i krai na wara bai i
kapsait long ai bilong yupela.
26 Sapos olgeta man i
litimapim nem bilong yu-
pela, orait yupela lukaut.
Bipo ol tumbuna bilong ol i
save mekim wankain pasin
long ol giaman profet."

Pasin bilong laikim ol birua
(Matyu 5.38-48)

27 Jisas i tok moa olsem,
"Mi tokim yupela ol man i
save harim tok bilong mi, yu-
pela i mas laikim ol birua bi-
long yupela, na yupela i mas
mekim gutpela pasin long ol
man i save bel nogut long yu-
pela.
28 Na sapos sampela man i
tok long God i ken bagarapim
yupela, yupela i mas askim
God long mekim gut long ol.
Na yupela i mas beten bai
God i marimari long ol man i
mekim nogut long yupela.
29 Sapos wanpela man i so-
lapim wanpela wasket bilong
yu, orait yu mas tanim nara-
pela wasket tu i go long em.
Sapos wanpela man i pulim
saket bilong yu, orait yu mas
larim em i kisim siot bilong
yu tu.
30 Olgeta man i askim yu
long givim ol samting long ol,
orait yu mas givim long ol. Na
sapos wanpela man i kisim
ol samting bilong yu, orait yu
no ken tok strong long em i
mas givim bek.
31 Olgeta pasin yupela i laik
bai ol arapela manmeri i mas
mekim long yupela, ol dis-
pela pasin tasol yupela i mas
mekim long ol.
32 "Sapos yupela i laikim
tasol ol man i save laikim yu-
pela, orait husat bai i ting yu-
pela ol gutpela manmeri? Ol
man bilong mekim sin ol tu i
save laikim ol man i laikim ol.
33 Na sapos yupela i mekim
gutpela pasin long ol man i
mekim gutpela pasin long yu-
pela, orait husat bai i ting yu-
pela ol gutpela manmeri? Ol
man bilong mekim sin ol tu i
save mekim wankain pasin.
34 Na sapos yupela i givim
dinau long ol man yupela i
ting ol bai inap bekim dinau,
orait husat bai i ting yupela
ol gutpela manmeri? Ol man
bilong mekim sin ol tu i save
givim dinau long ol arapela
man bilong mekim sin, long
wanem, ol i save ol dispela
lain bai i bekim gen ol dinau
bilong ol.

6:24: Amo 6.1, Mt 6.2, 6.5, Je 5.1 **6:25:** Snd 14.13, Ais 65.13, Je 5.1-6 **6:26:** Jo 15.19, 1 Jo 4.5 **6:27:** Kis 23.4, Snd 25.21, Mt 5.44, Ro 12.20 **6:28:** Lu 23.34, Ap 7.60 **6:29:** Mt 5.39, 1 Ko 6.7 **6:30:** Lo 15.7-10, Snd 21.26, Mt 5.42 **6:31:** Mt 7.12 **6:32:** Mt 5.46 **6:34:** Mt 5.42

35 Tasol yupela i mas
laikim ol birua bilong yupela.
Yupela i mas mekim gutpela
pasin long ol. Yupela i
mas givim dinau long ol
man, yupela i no ting ol bai
inap bekim dinau gen long
yupela. Yupela i mekim
olsem, na bihain bai yupela
i gat bikpela pe moa, na bai
yupela i stap pikinini bilong
God Antap Tru. Em i save
mekim gutpela pasin tu long
ol man i no save tenkyu long
em na long ol man nogut.
36 Yupela i mas sori long ol
man, olsem Papa bilong yu-
pela em i save sori long ol."

Yupela i no ken skelim pasin bilong ol arapela man
(Matyu 7.1-5)

37 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i no ken skelim pasin
bilong ol arapela na tok ol
i man nogut. Nogut God i
mekim wankain pasin long
yupela tu. Yupela i mas lusim
sin bilong ol man, na bai God
i lusim sin bilong yupela.
38 Yupela i mas givim ol
samting long ol arapela, na
bai God i givim ol samting
long yupela. Em bai i ske-
lim gutpela moa long yupela,
na em bai i pulapim tru, na
sakim i go daun, na pulapim
moa yet, inap long ol samt-
ing i kapsait, na givim long
yupela. Skel yupela i save
givim long ol arapela man,
long dispela skel tasol God
bai i bekim long yupela."
39 Jisas i givim wanpela tok
piksa tu long ol olsem, "Ating
wanpela aipas em inap long
soim rot long narapela aipas?
Nogat. Tupela wantaim bai i
pundaun long hul.
40 Sumatin i no winim tisa
bilong en. Tasol taim em i
skul gut pinis, orait em bai
i kamap wankain olsem tisa
bilong en.
41 "Bilong wanem yu lukim
liklik hap pipia i stap long ai
bilong brata bilong yu, tasol
yu no tingim bikpela plang i
stap long ai bilong yu yet?
42 Sapos yu no lukim
bikpela plang i stap long ai
bilong yu yet, orait olsem
wanem na yu inap tokim
brata bilong yu, 'Brata, mi
laik kamautim pipia i stap
long ai bilong yu'? Yu man
bilong giaman, pastaim yu
mas kamautim bikpela plang
i stap long ai bilong yu yet. Na
bihain bai yu inap lukluk gut
na kamautim liklik hap pipia
i stap long ai bilong brata
bilong yu."

Diwai nogut i save karim kaikai nogut
(Matyu 7.16-20 na 12.33-35)

43 Jisas i tok moa olsem,
"Gutpela diwai em i no save
karim kaikai nogut. Olsem
tasol diwai nogut em i no
save karim gutpela kaikai.

6:35: Wkp 25.35-36, Sng 37.26, Mt 5.45 **6:37:** Mt 6.14, 7.1 **6:38:** Snd 19.17, Mt 7.2, Mk 4.24, Je 2.13 **6:39:** Mt 15.14 **6:40:** Mt 10.24-25, Jo 13.16, 15.20 **6:41:** Mt 7.3 **6:43:** Mt 7.16-17 **6:44:** Mt 12.33

44 Ol man i save lukim
kaikai bilong diwai pastaim
na ol i save, em i gutpela di-
wai, o em i nogut. Ol man i
no save go long rop i gat nil bi-
long kisim pikinini bilong di-
wai fik. Na ol i no save kisim
pikinini bilong wain long lik-
lik rabis diwai i gat nil.
45 Gutpela man i gat planti
gutpela tingting i stap long
bel bilong en. Olsem na em
i save mekim gutpela pasin.
Man nogut em i gat planti
tingting nogut i stap long bel
bilong en. Olsem na em i save
mekim pasin nogut. Kain
tingting i pulap long bel, em
maus i save autim."

Tupela pasin bilong wokim haus
(Matyu 7.24-27)

46 Jisas i tok moa olsem,
"Bilong wanem yupela i save
kolim mi 'Bikpela, Bikpela,'
na yupela i no bihainim tok
bilong mi?
47 Sapos wanpela man i
kam long mi, na i harim tok
bilong mi na i bihainim, orait
mi ken tokim yupela long
pasin bilong dispela kain
man.
48 Dispela man em i olsem
wanpela man i laik wokim
haus. Pastaim em i wokim
hul i go daun, na em i putim
simen i go pas tru long
bikpela bikpela ston insait
long graun. Na bihain em
i sanapim haus antap long
dispela. Na taim tait i kamap
na wara i sakim dispela haus,
haus i no pundaun, long
wanem, dispela man i bin
wokim gutpela strongpela
haus.
49 Tasol man i harim tok
bilong mi na i no bihainim,
em i olsem wanpela man i
wokim haus i sanap nating
long graun. Em i no putim
simen pastaim insait long
graun. Bihain wara i sakim
dispela haus, na kwiktaim
em i pundaun, na i bagarap
olgeta."

7

Jisas i mekim orait wokboi bilong kepten bilong ami
(Matyu 8.5-13)

1 Jisas i autim tok pinis long
ol manmeri, orait em i go in-
sait long taun Kaperneam.
2 Wanpela kepten bilong
100 soldia em i stap, na em
i gat wanpela wokboi. Em i
laikim tumas dispela wokboi
bilong en, tasol nau dispela
wokboi i gat sik na klostu em
i laik i dai.
3 Kepten i harim tok long
Jisas i stap, orait em i salim
ol hetman bilong ol Juda i
go long em bilong askim em
long kam na mekim orait
wokboi bilong em.
4 Ol i kamap long Jisas na ol
i tokim em strong tru olsem,
"Dispela kepten em i gutpela
man, inap long yu ken helpim
em.
5 Em i save laikim yumi
Juda. Em yet i bin wokim
haus lotu bilong mipela."
6 Orait Jisas i go wantaim
ol. Em i kamap klostu pinis
long haus, na dispela kepten

6:45: Mt 12.34 **6:46:** Mal 1.6, Mt 7.21, 25.11, Lu 13.25 **6:48:** Mt 7.24

i salim ol pren i kam bringim
tok long Jisas olsem, “Bikpela,
maski yu hatwok tumas. Mi
no gutpela man inap long yu
kam insait long haus bilong
mi.
7 Olsem na mi ting mi no
gutpela man inap long mi yet
mi kam lukim yu. Tasol yu
mekim tok tasol, na wokboi
bilong mi bai i orait gen.
8 Mi tok olsem, long
wanem, mi tu mi stap aninit
long man i gat namba bilong
bosim mi. Na mi yet mi gat
ol soldia i stap aninit long mi.
Na sapos mi tokim wanpela,
‘Yu go’, orait em i save go. Na
sapos mi tokim narapela, ‘Yu
kam’, orait em i save kam. Na
taim mi tokim wokboi bilong
mi, ‘Yu mekim dispela wok’,
orait em i save mekim.”
9 Jisas i harim dispela tok,
na em i kirap nogut long tok
bilong dispela man. Na em
i tanim na i tokim dispela
bikpela lain manmeri i bi-
hainim em olsem, “Mi tokim
yupela, long Israel yet mi no
bin lukim wanpela man i gat
kain bilip olsem bilong dis-
pela man.”
10 Na ol dispela man kepten
i bin salim ol i kam, ol i go
bek long haus, na ol i lukim
wokboi i orait pinis.

Jisas i kirapim bek yangpela man bilong taun Nain

11 Bihain liklik Jisas i go
long wanpela taun, nem bi-
long en Nain. Ol disaipel bi-
long en wantaim bikpela lain
manmeri ol i go wantaim em.
12 Em i kamap klostu long
bikpela dua bilong banis i
raunim dispela taun, na em i
bungim sampela man i karim
bodi bilong wanpela man i
dai pinis i kam ausait long
taun. Mama bilong dispela
man, em i gat dispela wan-
pela pikinini tasol. Na man
bilong en tu i dai pinis. Na
bikpela lain manmeri bilong
dispela taun i wokabaut i
kam wantaim dispela meri.
13 Bikpela i lukim dispela
meri, na em i sori tru long em,
na em i tokim meri olsem,
“Yu no ken krai.”
14 Na em i go klostu, na i
putim han long bet ol i karim
bodi long en. Na ol man i
karim dispela bet ol i sanap.
Na Jisas i tok, “Yangpela man,
mi tokim yu, yu kirap.”
15 Na dispela man i dai
pinis, em i kirap na i sin-
daun, na em i stat long tok-
tok. Na Jisas i givim em bek
long mama bilong en.
16 Bel bilong olgeta man-
meri i kirap long lukim
bikpela strong bilong God,
na ol i litimapim nem bilong
God. Ol i tok, “Wanpela
bikpela profet i kamap pinis
namel long yumi.” Na ol i
tok, “God i kam pinis bilong
helpim ol manmeri bilong
en.”
17 Na ol manmeri i go
nabaut long olgeta hap
bilong distrik Judia na long
ol arapela hap nabaut, na ol

7:13: Lu 8.52 **7:14:** Lu 8.54, Jo 11.43, Ap 9.40, Ro 4.17 **7:15:** 1 Kin 17.23, 2 Kin 4.36 **7:16:** Lu 1.68, 19.44, 24.19, Jo 4.19

i stori long dispela samting
Jisas i bin mekim.

Jon Bilong Baptais i salim tupela disaipel i go long Jisas (Matyu 11.2-19)

18 Ol disaipel bilong Jon i
tokim em long olgeta dispela
samting Jisas i mekim.
19 Na Jon i singautim
tupela disaipel bilong en,
na em i salim tupela i go
long Bikpela bilong askim em
olsem, "Ating yu dispela man
God i bin promis long salim
i kam, o mipela i mas wetim
narapela?"
20 Dispela tupela man i
kamap pinis long Jisas, na
tupela i tok, "Jon Bilong
Baptais em i salim mitupela
i kam long yu, na em i laik
askim yu olsem, 'Ating yu
dispela man God i bin promis
long salim i kam, o mipela i
mas wetim narapela?' "
21 Long dispela taim Jisas i
wok long mekim orait planti
manmeri i gat ol kain kain
sik. Na em i rausim planti
spirit nogut i stap long ol. Na
planti aipas, em i mekim ol i
lukluk.
22 Na Jisas i bekim tok
bilong tupela disaipel bilong
Jon olsem, "Yutupela go
tokim Jon long ol samting
nau yutupela i lukim na
harim. Ol aipas ol i lukluk
gen, na ol lek nogut ol i
wokabaut. Skin bilong ol
man i gat sik lepra, em i
kamap klin, na ol yaupas i
harim toktok. Ol man i dai
pinis, ol i kirap gen, na ol
rabisman i harim gutnius.*
23 Na ol man i lukim mi, na
bilip bilong ol i no pundaun,
ol i ken amamas."
24 Taim dispela tupela man
i bin bringim tok bilong Jon,
tupela i go pinis, orait Jisas
i tokim ol manmeri long Jon
olsem, "Taim yupela i bin i
go long hap i no gat man, yu-
pela i go bilong lukim wanem
samting? Ating yupela i go bi-
long lukim win i sakim wan-
pela pitpit? Nogat.
25 Yupela i go bilong lukim
wanem samting? Ating yu-
pela i go bilong lukim wan-
pela man i putim ol gutpela
gutpela klos? Nogat. Ol man i
putim ol naispela klos na i gat
ol gutpela gutpela samting
bilong bodi, ol dispela kain
man i save stap long haus bi-
long ol king.
26 Tasol yupela i go bilong
lukim wanem samting? Yu-
pela i go bilong lukim wan-
pela profet, a? Em tasol. Na
mi tokim yupela, dispela pro-
fet hia, em i winim olgeta ara-
pela profet.
27 Long dispela man tasol
buk bilong God i tok olsem,
'Harim. Bai mi salim wan-
pela man bilong autim tok
bilong mi, na em bai i go
paslain long yu. Na em bai i
redim rot bilong yu.'
28 Mi tokim yupela olsem,
Jon i winim olgeta man i stap
long graun. Tasol man i stap

7:19: Sng 40.7, Mal 3.1, Mt 11.3, KTH 1.8 **7:22:** Ais 35.5-6, 61.1, Mt 11.4-5, Lu 4.18 * **7:22:** Lukim tok i stap long Matyu 11.5. **7:23:** Ais 61.1, Lu 4.18 **7:24:** Mt 11.7 **7:26:** Mt 11.9, Lu 1.76 **7:27:** Mal 3.1

liklik tru long kingdom bilong God, em i winim Jon."
29 Ol manmeri wantaim ol
man bilong kisim takis ol i
harim dispela tok pinis, na ol
i tok, "Pasin bilong God em i
stret olgeta." Ol i tok olsem,
long wanem, ol i bin kisim
baptais long han bilong Jon.
30 Tasol ol Farisi na ol
saveman bilong lo ol i no
bin kisim baptais long Jon.
Olsem na ol i givim baksait
long gutpela rot God i soim
long ol.
31 Na Jisas i tok moa olsem,
"Sapos mi laik tokaut long
pasin bilong ol manmeri
bilong dispela taim, bai mi
mekim wanem kain tok
piksa? Ol i olsem wanem
kain man?
32 Ol i olsem ol pikinini i
sindaun i stap long ol ples
bung na i singaut long ol ara-
pela pikinini olsem, 'Mipela
i winim mambu long yupela
i ken singsing, tasol yupela i
no laik singsing. Na mipela
i mekim singsing sori, tasol
yupela i no laik krai.' "
33 Na Jisas i tok moa olsem,
"Jon Bilong Baptais em i kam,
na em i no kaikai bret, na em
i no save dring wain. Na yu-
pela i tok, 'Spirit nogut i stap
long em.'
34 Na nau Pikinini Bilong
Man i kam, na em i kaikai
na i dring, na yupela i save
tok, 'Lukim, em i man bilong
kaikai planti tumas, na em i
man bilong dring planti wain
tumas. Em i pren bilong ol
man bilong kisim takis na bi-
long ol man bilong mekim
sin.'
35 Yupela i save tok olsem,
tasol ol manmeri i kisim save
bilong God ol i soim yumi
olsem save bilong en em i
samting tru."

Wanpela meri i welim lek bilong Jisas

36 Wanpela Farisi i singau-
tim Jisas i kam kaikai wan-
taim em. Na Jisas i go long
haus bilong dispela Farisi na
i sindaun long kaikai.
37 Wanpela meri i save
mekim ol kain kain pasin
nogut em i stap long dispela
taun. Em i harim tok long
Jisas i kaikai long haus bi-
long dispela Farisi, olsem na
dispela meri i kisim wan-
pela naispela botol ston i gat
sanda na em i kam.
38 Na em i go sanap baksait
long Jisas klostu long lek bi-
long en, na em i krai i stap.
Wara bilong ai bilong en i
kapsait long lek bilong Jisas,
na dispela meri i mekim drai
long gras bilong het bilong
em yet. Em i givim planti kis
long lek bilong Jisas, na em i
kisim dispela sanda na welim
lek bilong en.
39 Dispela Farisi i bin sin-
gautim Jisas i kam, em i lukim
ol samting dispela meri i
mekim, na em i tingting
olsem, "Sapos dispela man
em i profet tru, bai em i save
long dispela meri i putim han
long em, na bai em i save long

7:29: Mt 21.32, Lu 3.12 **7:31:** Mt 11.16-17 **7:33:** Mt 3.4, 11.18, Mk 1.6 **7:34:** Mt 11.19, Lu 15.2 **7:36:** Mt 26.6, Mk 14.3, Lu 11.37 **7:37:** Mt 26.7, Mk 14.3, Jo 12.3

pasin bilong en tu. Dispela
meri em i meri bilong mekim
sin."
40 Jisas i save long tingting
bilong dispela man na em i
tokim em olsem, "Saimon, mi
gat wanpela tok mi laik givim
yu." Na Saimon i tok, "Tisa,
yu autim tok bilong yu."
41 Na Jisas i tok, "Tupela
man i gat dinau long wanpela
man. Narapela i gat dinau
long 100 kina, na narapela i
gat dinau long 10 kina tasol.
42 Tupela i no inap bekim
dinau bilong tupela, olsem
na dispela man i lusim dinau
bilong tupela. Orait yu ting
husat bilong tupela bai i
laikim em moa?"
43 Na Saimon i bekim tok
olsem, "Mi ting dispela man
em i lusim bikpela dinau bi-
long en." Na Jisas i tokim em,
"Tingting bilong yu i stret."
44 Na Jisas i tanim na lukim
dispela meri, na em i tokim
Saimon olsem, "Yu lukim dis-
pela meri hia? Mi kam insait
long haus bilong yu, na yu no
givim mi wara bilong wasim
lek bilong mi. Tasol dispela
meri em i wasim lek bilong
mi long wara bilong ai bilong
em yet. Na em i mekim drai
long gras bilong em yet.
45 Yu no givim kis long mi.
Tasol taim mi kam insait, na
i kam inap long nau, dispela
meri em i wok long givim kis
long lek bilong mi.
46 Yu no bin kisim wel na
welim het bilong mi. Tasol
dispela meri i kisim sanda i
kam na i welim lek bilong mi.
47 Olsem na mi tokim yu,
yumi lukim dispela meri i
laikim mi tru na yumi save,
God i lusim pinis ol planti sin
bilong en. Tasol man i mekim
liklik sin tasol na God i lusim
sin bilong en, orait laik bilong
en bai i liklik tasol."
48 Na Jisas i tokim dispela
meri olsem, "Mi lusim pinis
ol sin bilong yu."
49 Ol man i sindaun long
tebol wantaim em, ol i harim
dispela tok na ol i stat long
toktok namel long ol yet
olsem, "Dispela man em i
husat na em i lusim ol sin?"
50 Na Jisas i tokim dispela
meri olsem, "Bilip bilong yu
i mekim na nau yu stap gut
wantaim God. Yu go, na bel
bilong yu i ken i stap isi."

8

Sampela meri i bihainim Jisas na wokabaut

1 Bihain liklik orait Jisas i
raun long ol taun na ol ples
na em i wok long autim gut-
nius bilong kingdom bilong
God long ol manmeri. Na ol
12-pela disaipel i wokabaut i
go wantaim em.
2 Na sampela meri, bipo
Jisas i bin rausim ol spirit
nogut long ol na mekim orait
sik bilong ol, ol tu i wok-
abaut i go wantaim em. Wan-
pela em Maria, ol i kolim em
Maria bilong taun Makdala.

7:44: Stt 18.4 **7:46:** Sng 23.5 **7:47:** 1 Ti 1.14 **7:48:** Mt 9.2, Mk 2.5, Lu 5.20-21 **7:49:** Mt 9.3, Mk 2.7 **7:50:** Mt 9.22, Mk 5.34, 10.52, Lu 8.48, 17.19, 18.42 **8:1:** Lu 4.43 **8:2:** Mt 27.55-56, Mk 15.40-41, 16.9, Lu 23.49

Bipo Jisas i bin rausim 7-pela
spirit nogut long em.
3 Na Joana na Susana na
planti arapela meri tu, ol i
go wantaim em. Joana em
i meri bilong Kusa, em wan-
pela bosman bilong haus bi-
long Herot. Ol dispela meri i
save givim ol samting bilong
ol bilong helpim Jisas wan-
taim ol disaipel bilong en.

Jisas i tok piksa long man i tromoi pikinini wit long gaden
(Matyu 13.1-9 na Mak 4.1-9)

4 Ol manmeri bilong olgeta
taun i kam long Jisas, na
bikpela lain manmeri i bung
i stap. Na em i givim wanpela
tok piksa long ol olsem,
5 "Wanpela man i go tro-
moi pikinini wit long gaden.
Em i wok long tromoi i go, na
sampela pikinini wit i pun-
daun long rot. Na ol man i
krungutim, na ol pisin i kam
kaikai.
6 Na sampela pikinini wit i
pundaun long hap graun i gat
ston. Na wit i kamap, tasol
graun i no gat wara, na dis-
pela wit i drai olgeta na i dai.
7 Na sampela pikinini wit i
pundaun namel long ol rop
i gat nil. Na ol rop i gat
nil i kamap wantaim na i
karamapim wit.
8 Na sampela pikinini wit i
pundaun long gutpela graun,
na wit i kamap, na i karim
planti kaikai moa, olsem wan
wan handet." Jisas i mekim
dispela tok piksa pinis, na em
i singaut olsem, "Man i gat
yau em i mas harim dispela
tok."

Jisas i gat wanem tingting na em i autim tok long ol tok piksa
(Matyu 13.10-17 na Mak 4.10-12)

9 Ol disaipel bilong Jisas i
askim em long as bilong dis-
pela tok piksa em i bin autim.
10 Na em i tokim ol olsem,
"God i larim yupela i save pi-
nis long as bilong ol tok hait
bilong kingdom bilong God.
Tasol ol arapela manmeri i
save harim ol tok piksa tasol.
Olsem na bai ol i lukluk planti
taim, tasol ol i no luksave
long wanpela samting. Na
bai ol i harim tok planti taim,
tasol bai ol i no save long as
bilong en."

As bilong tok piksa bilong pikinini wit
(Matyu 13.18-23 na Mak 4.13-20)

11 Na Jisas i tok moa
olsem, "As bilong dispela tok
piksa em i olsem. Dispela ol
pikinini wit ol i makim tok
bilong God.
12 Ol pikinini wit i pundaun
long rot, ol i olsem ol lain
manmeri i harim tok bilong
God, tasol bihain Satan i kam,
na em i rausim dispela tok
long bel bilong ol. Satan i
ting, 'Nogut ol i bilip, na God
i kisim bek ol.'
13 Na ol pikinini wit i pun-
daun long graun i gat ston, ol
i olsem ol man i harim tok, na
ol i kisim, na ol i amamas long
en. Tasol ol i olsem pikinini

8:5: Mt 13.3, Mk 4.3 **8:10:** Ais 6.9-10, Mk 4.12 **8:11:** Hi 4.12, 1 Pi 1.23

wit i no gat rop i go daun
insait long graun, olsem na ol
i bilip long liklik taim tasol,
na long taim bilong traim, ol
i save surik na lusim God.
14 Na ol pikinini wit i pun-
daun namel long ol rop i gat
nil, ol i olsem ol man i harim
tok bilong God, na ol i go
nabaut na ol i tingting planti
long ol samting i kamap long
ol na long mani samting na
ol i amamas long ol samting
bilong dispela graun, na dis-
pela ol samting i karamapim
ol na ol i no bihainim gut tok
bilong God. Ol i olsem kaikai
i no mau gut.
15 Tasol ol dispela pikinini
wit i pundaun long gutpela
graun, ol i olsem ol man i
harim tok na ol i holimpas.
Bel bilong ol em i stretpela
na i gutpela, na ol i save stap
strong na ol i karim kaikai i
stap."

Ol man i no save haitim lait aninit long baket
(Mak 4.21-25)

16 Jisas i tok moa olsem,
"Ol man i no save laitim lam
na karamapim long sospen
samting o putim aninit long
bet. Nogat. Ol i save putim
antap long tebol, bai ol man i
kam insait long haus ol i ken
lukim dispela lait.
17 Olgeta samting i stap
hait, bihain bai em i kamap
long ples klia. Na olgeta
samting ol man i karamapim
i stap, bihain bai ol i kamap
long ples klia, na bai ol man
i save long ol.
18 "Yupela i mas lukaut
gut bai yupela i harim gut
tok. Sapos wanpela man i gat
sampela samting pinis, orait
God bai i givim sampela moa
long em. Tasol sapos man i no
gat ol samting, orait God bai
i rausim ol samting em i ting
em i holim pinis."

Husat em i mama na brata bilong Jisas?
(Matyu 12.46-50 na Mak 3.31-35)

19 Long dispela taim mama
wantaim ol brata bilong Jisas
ol i kam bilong lukim em.
Tasol planti manmeri ol i
bung i stap, na ol lain bilong
Jisas i no inap i kam klostu
long em.
20 Sampela man i tokim
Jisas olsem, "Mama bilong yu
wantaim ol brata bilong yu
ol i sanap ausait, na ol i laik
lukim yu."
21 Tasol em i bekim tok bi-
long ol olsem, "Ol manmeri
i harim tok bilong God na i
bihainim, ol dispela lain ol
i mama bilong mi na brata
bilong mi."

Jisas i tok, na bikpela win i dai
(Matyu 8.23-27 na Mak 4.35-41)

22 Wanpela de Jisas i kalap
long wanpela bot wantaim
ol disaipel bilong en. Na
em i tokim ol olsem, "Yumi
go long hapsait bilong raun-
wara." Olsem na ol i go.

8:16: Mt 5.15, Lu 11.33 **8:17:** Mt 10.26, Lu 12.2 **8:18:** Mt 13.12, 25.29, Lu 19.26 **8:21:** Lu 6.47, 11.28, Jo 14.21 **8:23:** Mt 8.24, Mk 4.37

23 Bot i ran i go, na Jisas i
slip. Na wanpela bikpela win
i kamap long raunwara, na
wara i laik pulap long bot na
klostu ol i laik lus.
24 Na ol i go kirapim Jisas,
na ol i tok, “Bikman, bikman,
yumi laik lus nau.” Na em
i kirap na i krosim dispela
win na dispela biksi. Na win
wantaim biksi i dai, na wara i
no moa mekim nais.
25 Na em i askim ol olsem,
“Olsem wanem? Bilip bilong
yupela i stap we?” Ol i lukim
dispela strongpela wok na
ol i pret, na ol i tingting
planti. Na ol i toktok namel
long ol yet olsem, “Dispela
man em i husat tru? Em i
tok strong long win wantaim
wara, na tupela i harim tok
bilong em.”

Jisas i rausim spirit nogut long wanpela man

(Matyu 8.28-34 na Mak 5.1-20)

26 Orait Jisas wantaim ol di-
saipel bilong en i go kamap
long hap bilong ol Gerasa.
Dispela ples i stap long hap-
sait bilong raunwara Galili.
27 Orait Jisas i lusim bot
na i go sua, na wanpela man
bilong dispela taun i kamap
long em. Sampela spirit
nogut i stap long dispela man.
Longtaim tru em i no save
pasim laplap. Na em i no
save stap long wanpela haus.
Nogat. Em i save stap nabaut
long ples matmat.
28 Dispela man i lukim
Jisas, na em i singaut na i
pundaun long graun klostu
long lek bilong Jisas. Na em
i singaut bikmaus tru olsem,
“Jisas, yu Pikinini bilong God
Antap Tru, yu laik mekim
wanem long mi? Plis, yu no
ken mekim nogut long mi.”
29 Em i singaut olsem, long
wanem, Jisas i tok pinis long
spirit nogut i mas lusim dis-
pela man. Ol man i save was
long dispela man oltaim, na
ol i save pasim em long ol sen
na hankap. Tasol em i save
brukim olgeta sen samting.
Na dispela spirit nogut i save
mekim em i ran i go long hap
i no gat man.
30 Orait Jisas i askim em
olsem, “Wanem nem bilong
yu?” Na em i tok, “Nem bi-
long mi Ami,” long wanem,
planti spirit nogut i bin i go
insait long em.
31 Na ol dispela spirit nogut
i singaut strong long Jisas
olsem, “Yu no ken rausim
mipela i go long dispela hul i
no gat as.”
32 Wanpela bikpela lain pik
ol i kaikai i stap long liklik
maunten klostu. Na ol spirit
nogut i askim Jisas strong
olsem, “Yu mas larim mipela
i go insait long ol dispela pik.”
Orait Jisas i larim ol i go.
33 Na ol dispela spirit nogut
i lusim dispela man na ol i
go insait long ol pik. Na ol
dispela lain pik i ran strong
tru i go daun long wanpela
ples nogut. Na ol i pundaun
long raunwara, na ol i dring
wara na i dai.

8:24: Mt 8.25, Mk 4.38 **8:31:** KTH 9.11 **8:32:** Mt 8.30, Mk 5.11

34 Ol wasman bilong pik
i lukim dispela samting i
kamap, orait ol i ranawe, na
ol bringim tok i go long taun
na long ol hap nabaut.
35 Na ol manmeri i kam
lukim wanem samting tru i
bin kamap. Ol i kamap long
Jisas, na ol i lukim dispela
man ol spirit nogut i lusim
em pinis. Em i pasim laplap,
na tingting bilong en i klia,
na em i sindaun i stap klostu
long lek bilong Jisas. Ol man-
meri i lukim, na ol i pret.
36 Na ol man i bin lukim ol
samting i kamap, ol i stori
long ol samting Jisas i bin
mekim long dispela man,
bipo ol spirit nogut i stap long
en, na nau em i kamap orait
pinis.
37 Na olgeta man bilong dis-
trik bilong ol Gerasa, ol i
tingting long dispela strong-
pela wok Jisas i bin mekim na
ol i pret tru na ol i tok strong
long Jisas i mas lusim ol na
i go. Olsem na Jisas i kalap
long bot, na em i go bek.
38 Tasol pastaim dispela
man ol spirit nogut i lusim em
pinis, em i askim Jisas strong
olsem, "Inap yu larim mi i go
wantaim yu?" Tasol Jisas i
salim em i go bek, na i tokim
em olsem,
39 "Yu go bek long ples
bilong yu, na yu autim tok
long olgeta samting God i bin
mekim bilong helpim yu."
Olsem na dispela man i go,
na em i autim tok long olgeta
manmeri long taun bilong
en, long olgeta samting Jisas i
bin mekim bilong helpim em.

*Jisas i kirapim bek wan-
pela pikinini na i mekim orait
meri i holim klos bilong em*

*(Matyu 9.18-26 na Mak
5.21-43)*

40 Orait Jisas i go bek long
hapsait bilong raunwara, na
olgeta manmeri i amamas
long em i kam, long wanem,
ol i bin wetim em i stap.
41 Na wanpela man i
kamap, nem bilong en Jairus.
Em i wanpela hetman bilong
haus lotu. Em i brukim skru
klostu long lek bilong Jisas,
na i askim Jisas strong long i
go long haus bilong en.
42 Em i gat wanpela
pikinini tasol, em i pikinini
meri, na em i gat samting
olsem 12-pela krismas. Na
klostu em i laik i dai.
Orait Jisas i wokabaut i go,
na bikpela lain manmeri ol
i go wantaim na ol i pas tru
long em.
43 Na wanpela meri i stap,
em i save karim blut oltaim
na i stap olsem inap long 12-
pela yia. *Tasol i no gat wan-
pela man inap long oraitim
sik bilong en.
44 Dispela meri i kam
klostu long baksait bilong
Jisas, na i putim han long
arere bilong longpela klos
bilong Jisas. Em i mekim
olsem, na wantu tasol blut
bilong en i drai na i no kamap
moa.

8:41: Mt 9.18, Mk 5.22 * **8:43:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Em i bin tromoi olgeta mani bilong en long ol dokta long oraitim em." **8:44:** Mt 9.20, Mk 5.28

45 Na Jisas i askim olsem,
"Husat i putim han long mi?"
Na olgeta i tok, "Mi nogat. Mi
nogat." Na Pita i tok, "Bik-
man, bikpela lain manmeri i
sanap raunim yu, na ol i pas
tru long yu."
46 Tasol Jisas i tok, "Wan-
pela i bin putim han long
mi. Mi pilim sampela strong
i lusim mi na i go."
47 Dispela meri i save nau,
em i no inap hait. Olsem
na em i guria, na em i kam
brukim skru na putim pes
i go daun long graun klostu
long Jisas. Na long ai bi-
long olgeta manmeri em i
tok bilong wanem em i bin
putim han long Jisas. Na em i
tok, "Sik bilong mi em i pinis
wantu tasol."
48 Na Jisas i tokim em
olsem, "Pikinini, yu bilip long
mi, olsem na yu kamap orait
gen. Yu go, na bel bilong yu i
ken i stap isi."

49 Jisas i toktok yet i stap,
na wanpela man bilong haus
bilong dispela hetman bilong
haus lotu i kam. Em i tokim
hetman olsem, "Pikinini bi-
long yu i dai pinis. Maski
givim hevi moa long tisa."
50 Jisas i harim dispela, na
i bekim tok olsem long het-
man, "Yu no ken pret. Yu mas
bilip tasol, na pikinini bilong
yu bai i orait."
51 Orait Jisas i go long haus
bilong hetman, na em i no
larim ol manmeri i go insait
long haus wantaim em. No-
gat. Em i kisim Pita na Jon
na Jems na papamama bilong
dispela pikinini, na ol tasol i
go insait wantaim em.
52 Na olgeta manmeri i stap
pinis long haus, ol i sori tru
long dispela pikinini, na ol i
wok long krai i stap. Tasol
Jisas i tokim ol olsem, "Yupela
i no ken krai. Em i no i dai.
Em i slip tasol i stap."
53 Na ol i lap nogut long
em, long wanem, ol i save,
pikinini i dai pinis.
54 Tasol Jisas i holim han
bilong pikinini meri na i sin-
gaut olsem, "Pikinini, yu ki-
rap."
55 Orait spirit bilong dis-
pela pikinini em i kam bek
long em, na kwiktaim em i
kirap. Na Jisas i tokim ol long
givim sampela kaikai long
dispela pikinini.
56 Na papamama bilong
pikinini i kirap nogut tru.
Tasol Jisas i tokim tupela
strong olsem, "Yutupela i no
ken tokim wanpela man long
dispela samting i bin kamap."

9

Jisas i givim wok long ol 12-pela aposel

(Matyu 10.5-15 na Mak 6.7-13)

1 Jisas i singautim ol 12-
pela aposel i kam, na em
i givim bikpela strong na
namba long ol, bilong ol i ken
rausim olgeta spirit nogut i
stap long ol manmeri na ol i

8:46: Mk 5.30, Lu 6.19 **8:48:** Lu 7.50 **8:52:** Lu 7.13, Jo 11.11-13 **8:54:** Lu 7.14, Jo 11.43 **8:56:** Mk 7.36, Lu 5.14 **9:1:** Mt 10.1, Mk 3.13-15

ken mekim orait ol manmeri
i gat olgeta kain sik.
2 Na em i salim ol i go bilong
autim tok bilong kingdom bi-
long God, na bilong mekim
orait ol sikman.
3 Na em i tokim ol olsem,
"Yupela i no ken kisim ol
samting bilong wokabaut i
go wantaim yupela. Yupela
i no ken holim stik bilong
wokabaut na yupela i no ken
karim hanbek samting na
bret na mani. Na yupela i no
ken kisim tupela siot.
4 Na sapos yupela i kamap
long wanpela ples na yupela
i go insait long wanpela haus,
orait yupela i mas i stap long
dispela haus tasol inap long
taim yupela i laik lusim dis-
pela ples na i go long nara-
pela hap.
5 Na sapos ol manmeri bi-
long wanpela taun i no kisim
yupela i go long haus bilong
ol, orait yupela i mas lusim
dispela taun. Na taim yu-
pela i laik i go, yupela i mas
rausim pipia graun i stap
long lek bilong yupela, bai ol
i ken save, ol i gat asua long
dispela pasin ol i mekim."
6 Orait ol disaipel i wok-
abaut i go long ol ples nabaut.
Na ol i autim gutnius na ol i
mekim orait ol sikman long
olgeta hap.

Herot i laik save Jisas em i husat tru
(Matyu 14.1-2 na Mak 6.14-16)

7 Namba wan gavman
Herot i harim tok long ol
samting Jisas i mekim, na
em i tingting planti, long
wanem, sampela man i save
tok olsem, "Jon i kirap bek
long matmat."
8 Na sampela i save tok,
"Elaija i kamap." Na sampela
i tok, "Wanpela bilong ol pro-
fet bilong bipo em i kirap bek
long matmat."
9 Olsem na Herot i tok
olsem, "Mi katim nek bilong
Jon pinis. Tasol dispela man
em i husat tru na mi harim
ol man i tok long ol narakain
wok em i mekim?" Na em i
laik lukim Jisas.

Jisas i givim kaikai long 5,000 man
(Matyu 14.13-21 na Mak 6.30-44 na Jon 6.1-13)

10 Ol aposel i kam bek pinis,
na ol i tokim Jisas long olgeta
samting ol i bin mekim. Na
Jisas i kisim ol, na ol i lusim ol
arapela manmeri, na ol tasol
i go long wanpela taun, nem
bilong en Betsaida.
11 Taim ol planti lain man-
meri i save olsem Jisas i go
pinis, orait ol i bihainim em i
go. Ol i kam long em, na em
i amamas long ol i kam. Em
i autim tok bilong kingdom
bilong God long ol, na em i
mekim orait ol manmeri i gat
sik.
12 Long apinun tru ol 12-
pela disaipel i kam long em
na ol i tokim em olsem, "Mo-
beta yu salim ol manmeri i

9:3: Lu 10.4-11 **9:4:** Mt 10.11, Mk 6.10 **9:5:** Mt 10.14, Mk 6.11, Ap 13.51 **9:6:** Mk 6.12 **9:7:** Mt 16.14, Mk 8.28, Lu 9.19 **9:9:** Lu 23.8 **9:12:** Mt 14.15, Mk 6.35-36, Jo 6.5

go long ol ples na long ol hap
nabaut, bai ol i ken painim
kaikai na ples bilong slip. Dis-
pela hap yumi stap long en,
em i no gat man."
13 Tasol Jisas i tokim ol
disaipel olsem, "Yupela yet
givim kaikai long ol." Na ol
i tok, "Mipela i no gat planti
kaikai. I gat 5-pela bret na
tupela pis tasol i stap. Ating
yu laik bai mipela i go baim
kaikai bilong dispela olgeta
lain manmeri?"
14 Samting olsem 5,000
man i stap.
Na Jisas i tokim ol disaipel
bilong en olsem, "Yupela
tokim ol, ol i mas bung 50 50
na ol i mas sindaun."
15 Ol disaipel i mekim
olsem, na olgeta manmeri i
sindaun.
16 Orait na Jisas i kisim dis-
pela 5-pela bret wantaim tu-
pela pis, na em i lukluk i go
long heven na i tenkyu long
God. Na em i brukim bret
wantaim pis na i givim long
ol disaipel, na ol i tilim i go
long ol manmeri.
17 Na olgeta i kaikai, na ol i
pulap. Na ol i bungim olgeta
hap kaikai i stap yet na ol i
pulapim 12-pela basket.

Pita i tokaut long Jisas em i husat
(Matyu 16.13-19 na Mak 8.27-29)

18 Long wanpela taim Jisas
wanpela em i beten i stap,
na ol disaipel bilong en i stap
wantaim em. Na em i askim
ol olsem, "Ol manmeri i save
tok, mi husat tru?"
19 Na ol i bekim tok olsem,
"Sampela i save tok olsem, yu
Jon Bilong Baptais. Na sam-
pela i save tok, yu Elaija. Na
sampela i tok, 'Wanpela bi-
long ol profet bilong bipo em
i kirap bek.' "
20 Na em i askim ol, "Na
yupela yet i tok mi husat?" Na
Pita i bekim tok olsem, "Yu
dispela man God i bin promis
long salim i kam bilong kisim
bek ol manmeri bilong en."

Jisas i tok bai em i dai na kirap bek
(Matyu 16.20-28 na Mak 8.30—9.1)

21 Orait Jisas i tok strong
long ol disaipel na i tambuim
ol long ol i no ken tokim wan-
pela man long em i husat tru.
22 Na em i tok, "Pikinini
Bilong Man em i mas karim
planti pen, na ol hetman na ol
bikpris na ol saveman bilong
lo bai ol i givim baksait long
em na kilim em i dai. Na long
de namba 3 bai em i kirap
bek."
23 Na em i tokim olgeta
manmeri olsem, "Sapos wan-
pela man i laik bihainim mi,
orait em i mas daunim laik
bilong em yet, na em i mas
karim diwai kros bilong en
long olgeta de, na em i mas
bihainim mi.
24 Long wanem, sapos
wanpela man i laik holimpas
laip bilong em yet, laip bilong
en bai i lus. Tasol sapos

9:18: Mt 16.13, Mk 8.27 **9:19:** Mt 14.1-2, Mk 6.14-15, Lu 9.7-8 **9:20:** Mt 16.15-16, Mk 8.29, Jo 6.68-69 **9:22:** Mt 16.21, 17.22, Mk 8.31, 9.31, Lu 9.44, 18.32-33 **9:23:** Mt 10.38, 16.24, Mk 8.34, Lu 14.27 **9:24:** Mt 10.39, Lu 17.33, Jo 12.25

wanpela man i ting long mi
na i lusim laip bilong en, orait
laip bilong en bai i stap gut.
25 Sapos wanpela man i
kisim olgeta samting bilong
graun, tasol em yet i bagarap
na i lus, orait dispela olgeta
samting bai i helpim em
olsem wanem?
26 Sapos wanpela man i
sem long mi na long tok bi-
long mi, orait bihain, taim
Pikinini Bilong Man i stap
long bikpela lait bilong em
yet na bilong Papa bilong en
na bilong ol ensel bilong God,
na em i kam, em bai i sem
long dispela man tu.
27 Mi tok tru long yupela,
sampela man i sanap hia bai
ol i no i dai yet, na bai ol i
lukim kingdom bilong God."

Bodi bilong Jisas i kamap narakain
(Matyu 17.1-13 na Mak 9.2-13)

28 Samting olsem wanpela
wik bihain long Jisas i mekim
ol dispela tok, em i kisim
Pita na Jon na Jems, na em i
go antap long maunten, long
wanem, em i laik beten.
29 Em i beten i stap, na pes
bilong en i kamap narakain,
na klos bilong en i kamap
waitpela tru, na i lait moa yet.
30 Na tupela man i toktok
wantaim em i stap, em Moses
na Elaija.
31 Tupela i kamap wantaim
lait bilong God, na tupela i
toktok long ol samting Jisas
bai i mekim long Jerusalem,
na em bai i lusim dispela
graun na i go.
32 Ai bilong Pita wantaim
tupela arapela disaipel i hevi
na ol i slip.* Na taim ol i kirap
gen, ol i lukim lait i kamap
long Jisas na long dispela tu-
pela man i sanap wantaim
em.
33 Na taim tupela i laik
lusim Jisas na i go, orait Pita
i tokim Jisas olsem, "Tisa,
yumi stap hia, em i gutpela.
Mipela i ken wokim tripela
haus win, wanpela bilong yu,
na wanpela bilong Moses, na
wanpela bilong Elaija." Pita i
mekim dispela tok, tasol em
yet i no save long wanem
kain tok em i mekim.
34 Pita i mekim dispela
tok yet, na wanpela klaut i
kamap na i karamapim ol na
ol i pret.
35 Na wanpela maus insait
long dispela klaut i tok olsem,
"Dispela em i Pikinini bilong
mi. Mi makim em pinis bi-
long mekim wok bilong mi.
Yupela harim tok bilong em."
36 Dispela maus i tok pinis,
na ol i lukim Jisas wanpela
tasol i stap. Na taim ol i kam
daun gen long maunten, ol
disaipel i no tokim wanpela
man long dispela samting ol i
bin lukim.

Jisas i mekim orait wanpela mangi i gat spirit nogut
(Matyu 17.14-21 na Mak 9.14-29)

9:25: Mt 16.26, Mk 8.36 **9:26:** Mt 10.33, Mk 8.38, Lu 12.9, 2 Ti 2.12 **9:28:** 2 Pi 1.17-18 **9:31:** Mt 17.3, 17.9, Mk 9.4, 9.9, Lu 9.22, 13.33 **9:32:** Mt 17.2-3, Mk 9.2-4, Jo 1.14, 2 Pi 1.16-18 * **9:32:** I luk olsem dispela samting i kamap long nait. **9:35:** Ais 42.1, Mt 3.17, 12.18, 17.5, Mk 1.11, 9.7, Lu 3.22

37 Long de bihain Jisas
wantaim ol disaipel i lusim
maunten na i go daun, na
bikpela lain manmeri i kam
bungim Jisas long rot.
38 Na wanpela man namel
long ol i singaut olsem, “Bik-
man, mi askim yu strong bai
yu ken lukim pikinini man bi-
long mi. Mi gat dispela wan-
pela pikinini tasol.
39 Planti taim wanpela
spirit nogut i save go insait
long em, na wantu em i save
singaut nogut. Na dispela
spirit nogut i save mekim em
i guria nogut tru, na waitpela
spet i save kamap long maus
bilong em. Dispela spirit
nogut i save bagarapim tru
bodi bilong em, na i no laik
lusim em hariap.
40 Na mi bin askim strong
ol disaipel bilong yu long
rausim dispela spirit nogut.
Tasol ol i no inap.”
41 Na Jisas i bekim tok
olsem, “Yupela lain manmeri
i no bilip, tingting na pasin
bilong yupela i no stret tru.
Hamas taim bai mi stap yet
wantaim yupela na karim
hevi bilong yupela? Kisim
pikinini bilong yu na bringim
i kam.”
42 Na taim pikinini i wok-
abaut i kam klostu long Jisas,
dispela spirit nogut i tromoi
em i go daun na i mekim em
i guria nogut tru. Tasol Jisas
i krosim dispela spirit nogut,
na i mekim orait pikinini na
i givim em bek long papa bi-
long en.
43 Na olgeta manmeri i
lukim bikpela strong bilong
God, na ol i kirap nogut tru.

Namba 2 taim Jisas i tok bai em i dai
(Matyu 17.22-23 na Mak 9.30-32)

Ol manmeri i tingting
planti yet long olgeta samting
Jisas i mekim, na Jisas i tokim
ol disaipel bilong en olsem,
44 “Yupela i mas putim yau
gut long dispela tok. Ol bai
i putim Pikinini Bilong Man
long han bilong ol man.”
45 Tasol ol disaipel i no save
long as bilong dispela tok. As
bilong dispela tok em i hait
long ol, olsem na ol i no save
gut long en. Na ol i pret long
askim em long tokim ol.

Husat em i namba wan?
(Matyu 18.1-5 na Mak 9.33-37)

46 Wanpela taim ol disaipel
i tok pait long husat em i
namba wan bilong ol.
47 Na Jisas i save long dis-
pela tingting i stap long bel
bilong ol. Olsem na em i
kisim wanpela liklik pikinini
i kam na i sanapim em klostu
long em.
48 Na em i tokim ol disaipel
olsem, “Man i tingting long
mi na i helpim dispela liklik
pikinini, em i helpim mi. Na
man i helpim mi, em i helpim
Papa, em i bin salim mi na
mi kam. Long wanem, man i
no gat nem na i stap liklik tru

9:44: Mt 16.21, 17.22, Mk 8.31, 9.31, Lu 9.22, 18.32-33 **9:45:** Mk 9.32, Lu 2.50, 18.34 **9:46:** Lu 22.24 **9:48:** Mt 10.40, 23.11-12, Mk 9.37, Lu 10.16, Jo 12.44, 13.20

namel long yupela olgeta, em
i stap namba wan."

Man i no birua long yupela,
em i pren bilong yupela
(Mak 9.38-40)

49 Jon i harim tok bilong
Jisas na em i bekim tok
olsem, "Bikman, mipela i
lukim wanpela em i wok long
rausim ol spirit nogut long
nem bilong yu. Tasol em i
no bihainim yumi. Olsem na
mipela i tambuim em."
50 Tasol Jisas i tokim em
olsem, "Yupela i no ken tam-
buim em. Man i no birua
long yupela, em i pren bilong
yupela."

Jisas i wokabaut i go long Jerusalem wantaim ol disaipel bilong en

(Sapta 9.51—19.28)

Ol Samaria i no larim Jisas
i kam long ples bilong ol

51 Taim bilong God i laik
kisim Jisas i go long heven em
i klostu pinis. Olsem na Jisas
i pasim tingting strong long
em i mas i go long Jerusalem.
52 Na em i salim ol man i go
pas bilong redim ol samting,
na ol i go insait long wanpela
ples bilong ol Samaria, na ol
i laik redim ol samting bilong
em.
53 Tasol ol man bilong dis-
pela ples i no laik kisim Jisas
i go long haus bilong ol, long
wanem, ol i save, em i laik i go
long Jerusalem.†
54 Tupela disaipel, Jems na
Jon, i lukim dispela pasin bi-
long ol Samaria, na tupela i
askim Jisas olsem, "Bikpela,
yu laik bai mipela i singautim
paia i kam daun long heven
na i kukim ol dispela man?"
55 Tasol Jisas i tanim na i
krosim tupela.
56 Na ol i wokabaut i go long
narapela ples.

Jisas i tok long pasin bilong
bihainim em
(Matyu 8.19-22)

57 Jisas wantaim ol disaipel
i wokabaut i go long rot,
na wanpela man i tokim em
olsem, "Olgeta ples yu go long
en, bai mi bihainim yu i go
wantaim."
58 Na Jisas i tokim em
olsem, "Ol weldok i gat hul
long graun, na ol pisin i gat
haus bilong ol. Tasol Pikinini
Bilong Man em i no gat ples
bilong slip."
59 Na Jisas i tokim nara-
pela man olsem, "Yu kam bi-
hainim mi." Tasol dispela
man i tok, "Bikman, larim mi
i go planim papa bilong mi
pastaim."
60 Na Jisas i tokim em,
"Maski. Ol man i dai pinis,
ol i ken planim ol lain bilong
ol yet. Tasol yu go autim tok
bilong kingdom bilong God."

9:49: Nam 11.28, Mk 9.38 **9:50:** Mt 12.30, Lu 11.23 **9:51:** Mk 10.32, 16.19 **9:53:** Jo 4.9 † **9:53:** Ol Samaria i save bung long maunten Gerisim bilong mekim ol ofa na bikpela lotu bilong ol. Tasol ol Juda i save go long Jerusalem bilong mekim bikpela lotu bilong ol. Lukim Jon 4.20. Ol Samaria i ting ol Juda i no bihainim stretpela pasin bilong lotu, olsem na ol i no laik helpim Jisas long dispela taim. **9:54:** 2 Kin 1.9-16 **9:61:** 1 Kin 19.20

61 Narapela man i tokim
Jisas olsem, “Bikpela, mi laik
bihainim yu. Tasol inap yu
larim mi i go pastaim na bai
mi ken tok gutbai long ol lain
bilong mi?”
62 Na Jisas i tokim em
olsem, “Man i holim stia,
tasol oltaim em i lukluk i
go long baksait, em i no
inap long mekim wok bilong
kingdom bilong God.”

10

*Jisas i salim 72 man
i go mekim wok bilong en*

1 Bihain Bikpela i makim
72* man moa, na em i salim
ol i go tupela tupela, na ol i go
paslain long em. Em i salim
ol i go long olgeta taun na ples
em yet i laik i go long en.
2 Na em i tokim ol olsem,
“Planti kaikai tumas i mau
pinis long gaden, tasol i no
gat planti wokman i stap bi-
long kisim. Olsem na yupela
i mas beten long Papa bilong
gaden, bai em i ken salim ol
wokman i go bungim kaikai
bilong en.
3 “Yupela go. Harim. Mi
salim yupela i go olsem ol
pikinini sipsip i go namel
long ol weldok.
4 Yupela i no ken karim
paus mani na hanbek na su
i go wantaim yupela. Na yu-
pela i no ken givim gude long
ol manmeri yupela i bungim
long rot.
5 Sapos yupela i go insait
long wanpela haus, orait pas-
taim yupela i mas tok olsem,
‘Ol manmeri bilong dispela
haus i ken i stap bel isi.’
6 Na sapos wanpela man bi-
long bel isi i stap long dispela
haus, orait gutpela tok bilong
yupela i ken i go i stap long
dispela man. Tasol sapos i
no gat kain man olsem i stap,
orait gutpela tok bilong yu-
pela bai i kam bek long yu-
pela yet.
7 Yupela i mas i stap long
dispela wanpela haus tasol.
Na yupela i mas kaikai na
dringim ol samting ol i givim
long yupela, long wanem,
man i save wok, em inap
long kisim pe bilong en. Na
yupela i no ken i go nabaut
long olgeta haus.
8 “Sapos yupela i go in-
sait long wanpela taun na ol
i kisim yupela i go long haus
bilong ol, orait yupela i mas
kisim kaikai ol i tilim long yu-
pela.
9 Yupela i mas mekim orait
ol sikman i stap long dispela
taun. Na yupela i mas autim
tok long ol olsem, ‘Kingdom
bilong God i kam klostu pinis
long yupela.’
10 Tasol sapos yupela i go
insait long wanpela taun, na
ol i no laik kisim yupela i go
long haus bilong ol, orait yu-
pela go sanap long rot bilong

---

* **10:1:** Planti saveman i ting namba bilong ol man Jisas i bin salim i go, em i no 72. Nogat. Ol i ting em i 70 tasol. Sapos namba 70 i stap long lain 1, orait 70 i mas i stap tu long lain 17.

10:1: Mt 10.1, Mk 6.7 **10:2:** Mt 9.37-38, Jo 4.35, 2 Te 3.1 **10:3:** Mt 10.16 **10:4:** 2 Kin 4.29 **10:4:** Mt 10.7-14, Mk 6.8-11, Lu 9.3-5 **10:7:** Mt 10.10-11, 1 Ko 9.14, 10.27, 1 Ti 5.18 **10:8:** 1 Ko 10.27 **10:10:** Ap 13.51

dispela taun, na yupela tok olsem,
11 'Pipia graun bilong taun bilong yupela em i pas long lek bilong mipela, em mipela i rausim bilong soim yupela olsem, yupela i gat asua long dispela pasin yupela i bin mekim. Tasol yupela tingim gut. Kingdom bilong God em i kam klostu pinis.'
12 Mi tokim yupela, long de God i makim bilong kotim ol manmeri, hevi i kamap long ol manmeri bilong dispela taun bai i winim tru hevi i kamap long ol lain bilong taun Sodom."

Sori tumas long ol manmeri i no tanim bel (Matyu 11.20-24)

13 Jisas i tok moa olsem, "Sori tumas, yupela ol manmeri bilong taun Korasin. Sori tumas, yupela ol Betsaida. Sapos wanpela man i bin i go long taun Tair na Saidon na wokim ol mirakel olsem mi bin wokim namel long yupela, orait longtaim ol Tair na Saidon ol inap tanim bel na pasim ol klos bilong sori na sindaun long sit bilong paia, bilong soim ol i sori tru long ol sin ol i bin mekim.
14 Tasol long de God i makim bilong kotim ol manmeri, hevi i kamap long yupela bai i winim tru hevi i kamap long ol Tair na Saidon.
15 Na yupela ol Kaperneam, ating ol bai i litimapim yupela i go antap tru long heven, a? Nogat tru. Yupela bai i go daunbilo tru long ples bilong ol man i dai pinis."
16 Na Jisas i tokim ol disaipel olsem, "Man i harim tok bilong yupela, em i harim tok bilong mi. Na man i givim baksait long yupela, em i givim baksait long mi. Na man i givim baksait long mi, em i givim baksait long God, em i bin salim mi na mi kam."

Ol 72 man i kam bek

17 Bihain ol 72 man Jisas i bin salim ol i go, ol i kam bek na ol i amamas tru. Ol i tok, "Bikpela, mipela i bin kolim nem bilong yu, na ol spirit nogut tu ol i bihainim tok bilong mipela."
18 Na Jisas i tokim ol olsem, "Mi lukim Satan i lusim heven na i pundaun olsem lait bilong klaut i pairap.
19 Harim. Mi givim pinis strong long yupela, na yupela bai inap krungutim ol snek na ol binatang bilong bagarapim man, na yupela inap winim olgeta strong bilong Satan, dispela birua bilong yupela. Na bai i no gat wanpela samting em inap long bagarapim yupela.

10:11: Mt 10.14, Lu 9.5, Ap 18.6 **10:12:** Stt 19.24-28, Mt 10.15, 11.24 **10:13:** Ais 23.1-18, Ese 26.1—28.26, Jol 3.4-8, Amo 1.9-10, Mt 11.21-23, Sek 9.2-4 **10:15:** Ais 14.13-15 **10:16:** Mt 10.40, Mk 9.37, Lu 9.48, Jo 5.23, 13.20 **10:18:** Jo 12.31, 16.11, KTH 9.1, 12.8-9 **10:19:** Sng 91.13, Mk 16.18, Ap 28.5 **10:20:** Kis 32.32, Ais 4.3, Dan 12.1, Mt 7.22, Fl 4.3, Hi 12.23, KTH 3.5, 21.27

20 Tasol yupela i no ken
amamas na tok olsem, 'Ol
spirit nogut ol i bihainim tok
bilong mipela.' Nogat. Yu-
pela i mas amamas long God
i raitim pinis nem bilong yu-
pela long buk bilong en long
heven."

Jisas i amamas
na i tenkyu long God Papa
(Matyu 11.25-27 na 13.16-
17)

21 Long dispela taim Holi
Spirit i mekim bel bilong
Jisas i amamas, na Jisas i
tok olsem, "Papa, yu Bikpela
bilong heven na graun, mi
tenkyu long yu, long wanem,
yu bin haitim ol dispela
samting long ol man i gat
gutpela save na tingting, na
yu bin soim long ol man i stap
olsem ol liklik pikinini tasol.
Yes, Papa, yu bihainim laik
bilong yu tasol na yu mekim
olsem."

22 Na Jisas i tok moa olsem,
"Papa bilong mi em i putim
pinis olgeta samting long
han bilong mi. Na i no gat
wanpela man i save long
Pikinini. Papa wanpela tasol
i save long em. Na i no gat
wanpela man i save long
Papa. Pikinini tasol wantaim
ol man Pikinini i soim Papa
long ol, ol tasol i save long
Papa."

23 Ol disaipel tasol i stap
wantaim Jisas, na em i tanim
na lukim ol, na em i tok
olsem, "Ol man i lukim ol
samting yupela i save lukim,
ol i ken amamas.

24 Mi tokim yupela, bipo
planti profet na planti king
ol i laik lukim ol samting
nau yupela i lukim, tasol ol
i no bin lukim. Na ol i laik
harim dispela ol tok yupela i
save harim, tasol ol i no bin
harim."

Jisas i stori long man bi-
long Samaria
i helpim wanpela Juda

25 Orait wanpela saveman
bilong lo i kirap. Em i laik
traim Jisas na i askim em
olsem, "Tisa, bai mi mekim
wanem na mi kisim laip bi-
long i stap gut oltaim oltaim?"

26 Na Jisas i askim em
olsem, "Wanem tok i stap
long lo? Yu ritim olsem
wanem?"

27 Na saveman bilong lo i
bekim tok olsem, " 'Yupela i
mas laikim God, Bikpela bi-
long yumi. Yupela i mas
laikim em tru long bel bi-
long yupela na long spirit bi-
long yupela na long strong bi-
long yupela na long tingting
bilong yupela. Na yu mas
laikim tru ol wantok olsem
yu laikim yu yet.' "

28 Na Jisas i tokim em
olsem, "Em nau. Yu bekim
tok stret. Yu mekim olsem, na
bai yu kisim laip."

29 Tasol dispela saveman
bilong lo, em i no laik bai
Jisas i ting em i no gat gutpela
save, olsem na em i askim
Jisas olsem, "Na taim lo i tok

10:22: Mt 28.18, Jo 1.18, 3.35, 10.15, 17.2 **10:23:** Mt 13.16-17 **10:24:** 1 Pi 1.10 **10:25:** Mt 19.16, Lu 18.18 **10:25:** Mt 22.35-40, Mk 12.28-34 **10:27:** Wkp 19.18, Lo 6.5 **10:28:** Wkp 18.5, Neh 9.29, Ese 20.11-13, Ro 10.5, Ga 3.12 **10:29:** Lu 16.15

long wantok bilong mi, em i
tok long husat tru?”
30 Orait Jisas i bekim tok
olsem, “Wanpela man i lusim
Jerusalem na i wokabaut i go
daun long taun Jeriko. Na ol
stilman i hait i stap long rot,
na ol i kisim olgeta samting
bilong em, na ol i paitim em
nogut tru. Ol i mekim olsem,
na ol i wokabaut i go. Na em
i slip i stap long rot, na klostu
em i laik i dai.
31 Na long dispela taim
wanpela pris i bihainim
dispela rot i go daun. Na em
i lukim dispela man i slip i
stap long rot, na em i abrusim
em, na i wokabaut long arere
bilong rot na i go.
32 Olsem tasol wanpela Li-
vai tu i kam kamap long dis-
pela hap, na i lukim dispela
man, na i abrusim em, na i
wokabaut long arere bilong
rot na i go.

33 “Tasol wanpela man bi-
long Samaria em i wokabaut
long rot na i kam kamap long
dispela man. Em i lukim em,
na bel bilong en i sori tru
long em. 34 Em i go klostu
long em, na i kapsaitim wel
wantaim wain long ol sua bi-
long em, na i pasim ol. Na
em i litimapim dispela man,
na i putim em i sindaun long
donki bilong em yet. Na em i
bringim em i go long wanpela
haus pasindia na i lukautim
em gut.
35 Na long de bihain em
i givim tupela mani silva
long papa bilong dispela
haus pasindia, na i tokim
em olsem, ‘Yu lukautim gut
dispela man. Na sapos yu
yusim sampela mani moa
bilong yu bilong lukautim
em, orait taim mi kam bek,
bai mi bekim bilong yu.’ ”
36 Na Jisas i askim dispela
saveman bilong lo olsem, “Yu
ting wanem? Husat bilong ol
tripela man i laikim tru dis-
pela man i bin bagarap long
han bilong ol stilman?”
37 Na em i tok, “Dispela
man i sori long em na i
helpim em.” Na Jisas i tokim
em olsem, “Yu go na yu
mekim wankain pasin tasol.”

Jisas i stap long haus
bilong Marta na Maria

38 Jisas wantaim ol disaipel
i wokabaut i go, na Jisas i
go insait long wanpela ples.
Wanpela meri bilong dispela
ples, nem bilong en Marta,
em i kisim Jisas i go long haus
bilong en.
39 Marta i gat wanpela
susa, nem bilong en Maria.
Maria em i kam sindaun
klostu long lek bilong
Bikpela, na i harim toktok
bilong em.
40 Tasol Marta em i tingting
planti long bikpela wok em
i mekim bilong redim kaikai
samting. Olsem na em i go
long Jisas na i tok, “Bikpela,
susa bilong mi em i lusim mi
na mi wanpela tasol mi wok
long redim kaikai. Ating yu
no tingting long dispela? Yu
tokim em long kam helpim
mi.”

10:33: Jo 4.9 **10:33:** 2 Sto 28.15 **10:38:** Jo 11.1 **10:39:** Jo 12.2-3

41 Tasol Bikpela i bekim
tok bilong em olsem, “Marta,
Marta, yu wok long tingting
planti na yu wari long planti
samting.
42 Yu mas tingting long
wanpela samting tasol. Dis-
pela samting Maria i laik
kisim, em i gutpela samting
tru, olsem na yumi no ken
pasim em long kisim dispela
gutpela samting.”

11

Pasin bilong mekim prea
(Matyu 6.9-15 na 7.7-11)

1 Jisas i beten i stap long
wanpela hap. Em i beten pi-
nis, orait wanpela disaipel i
tokim em olsem, “Bikpela, yu
skulim mipela long mekim
prea, olsem bipo Jon i bin
skulim ol disaipel bilong em.”
2 Na Jisas i tokim ol olsem,
“Taim yupela i beten, yupela
i ken tok olsem,
‘Papa, nem bilong yu
i mas i stap holi.
Kingdom bilong yu i mas i
kam.
3 Na olgeta de yu ken givim
mipela
kaikai inap bilong dis-
pela de.
4 Na yu ken lusim
ol sin bilong mipela,
long wanem,
mipela i save lusim ol
rong
ol arapela i bin
mekim long
mipela.
Na yu no ken larim ol traim
i kamap long mipela.’ ”
5 Na Jisas i tokim ol moa
olsem, “Sapos wanpela man
namel long yupela em i gat
wanpela pren, na long bik-
nait tru em i go na i tokim
dispela pren olsem, ‘Pren, mi
laik yu givim mi tripela bret.
6 Wanpela wantok bilong
mi em i wokabaut long rot
na i kam kamap long haus
bilong mi, na mi no gat kaikai
bilong givim em.’
7 Na sapos dispela man i
stap insait long haus em i
bekim tok olsem, ‘Yu no ken
givim hatwok long mi. Dua i
pas pinis, na mi wantaim ol
pikinini bilong mi, mipela i
slip pinis. Mi no inap kirap
na givim ol samting long yu.’
Orait olsem wanem?
8 Mi tokim yupela, papa bi-
long haus bai i kirap na givim
pren bilong en olgeta samt-
ing em i sot long en. Tru, em
bai i no ting olsem em i laik
helpim pren bilong en, na em
bai i mekim olsem. Nogat.
Em bai i les tasol long harim
pren i singaut planti, na em
bai i kirap na givim ol samt-
ing long em.
9 Olsem na mi tokim
yupela, yupela i mas prea
na askim God long givim ol
samting long yupela, na em
bai i givim long yupela. Yu-
pela i mas wok long painim
samting, na bai yupela i
lukim. Yupela i mas paitim
dua, na God bai i opim long
yupela.
10 Olgeta man i prea long
God, ol i save kisim ol samt-

10:42: Sng 27.4, Mt 6.33 **11:1:** Lu 5.33 **11:2:** Mt 6.9-13 **11:8:** Lu 18.1, 18.5
11:9: Mt 7.7, Mk 11.24, Jo 15.7, 1 Jo 3.22

ing. Man i wok long painim
samting, em i save lukim. Na
man i paitim dua, God bai i
opim dua long em.
11 "Sapos pikinini bilong
wanpela bilong yupela em i
askim papa long givim wan-
pela pis long em, ating papa
bai i givim em wanpela snek
nogut, a? Nogat.
12 Na sapos pikinini i askim
papa long givim em wanpela
kiau, ating papa bai i givim
em wanpela binatang nogut,
a? Em tu nogat. 13 Yupela
papa i save mekim planti
pasin nogut, tasol yupela
i save tumas long givim
ol gutpela samting long
ol pikinini bilong yupela.
Olsem na yupela i ken save
tru, Papa bilong yupela i stap
long heven em bai i amamas
long givim Holi Spirit long ol
man i askim em."

*Ol i tok Jisas i wok wan-
taim Belsebul*
*(Matyu 12.22-30 na Mak
3.20-27)*

14 Jisas i rausim wanpela
spirit nogut i stap long wan-
pela man na i mekim maus
bilong en i pas. Spirit nogut
i go pinis, orait dispela maus-
pas i toktok. Na ol manmeri i
lukim na ol i kirap nogut.
15 Tasol sampela man i
tok, "Em i save rausim ol
spirit nogut long strong bi-
long Belsebul, em hetman bi-
long ol spirit nogut."
16 Na sampela man i laik
traim Jisas na ol i askim em
long wokim wanpela mirakel
olsem mak bilong soim ol
olsem em i mekim wok bi-
long God.
17 Tasol Jisas i save long
tingting bilong ol, na em i
tokim ol olsem, "Sapos ol
man bilong wanpela kantri
i bruk tupela lain na ol i
pait, orait dispela kantri bai
i bagarap. Na sapos ol man
bilong wanpela famili i birua
na pait namel long ol yet,
orait famili bai i bagarap.
18 Na sapos ol lain bilong
Satan i bruk tupela lain na ol
i birua long ol yet, orait olsem
wanem bai em i gat strong
bilong bosim ol samting? Yu-
pela i tok, mi save rausim ol
spirit nogut long strong bi-
long Belsebul.
19 Tasol sapos em i tru
Belsebul i save helpim mi
na mi rausim ol spirit nogut,
orait husat i save helpim ol
lain bilong yupela, na ol i
rausim ol spirit nogut? Ol
lain bilong yupela yet bai i
soim yupela olsem dispela
tok bilong yupela em i no
stret.
20 Tasol sapos God yet i
givim strong long mi na mi
rausim ol spirit nogut, orait
yupela i ken save, kingdom
bilong God i kam pinis long
yupela.
21 "Sapos wanpela strong-
pela man i holim bainat
samting na i was gut long
haus bilong en, orait olgeta
samting bilong en bai i stap
gut.

11:11: Mt 7.9-10 **11:15:** Mt 9.34, 10.25, 12.24 **11:16:** Mt 12.38, 16.1, Mk 8.11
11:17: Mt 12.25, Mk 3.24, Jo 2.25 **11:20:** Kis 8.19 **11:22:** Kl 2.15

22 Tasol sapos wanpela
man i strongpela moa em i
kamap na i pait long dispela
man na i winim em, orait
em bai i kisim olgeta spia na
bainat samting i bin mekim
dispela man i stap strong. Na
em bai i tilim olgeta samting
bilong en i go long ol arapela
man.
23 "Man i no pren bilong
mi, em i save birua long mi.
Na man i no helpim mi long
bungim ol manmeri, em i
save ranim ol i go nabaut."

Spirit nogut i kam bek gen
(Matyu 12.43-45)

24 Jisas i tok moa olsem,
"Sapos spirit nogut i lusim pi-
nis wanpela man, orait spirit
i save go nabaut long ples
drai, bilong painim wanpela
hap em i ken malolo long en.
Tasol sapos em i no lukim
wanpela gutpela hap, orait
em bai i tok olsem, 'Bai mi go
bek long dispela haus bipo mi
stap long en.'
25 Na em bai i go na lukim
dispela haus, ol i brumim pi-
nis na bilasim pinis.
26 Olsem na em bai i go
kisim 7-pela arapela spirit ol i
winim em long mekim pasin
nogut. Na ol bai i go insait
na i stap long dispela haus.
Pastaim dispela man i stap
nogut, tasol nau em bai i stap
nogut moa yet."

Wanem ol man i ken ama-
mas tru?

27 Jisas i autim tok long
taim bikpela lain manmeri
i stap. Na wanpela meri i
stap namel long ol em i sin-
gaut olsem, "Dispela meri i
bin karim yu na i givim susu
long yu, em i ken amamas."
28 Tasol Jisas i tok, "Mo-
beta yumi tok olsem, ol man i
harim tok bilong God na i bi-
hainim, em ol i ken amamas."

Sampela man i askim Jisas
long wokim mirakel
(Matyu 12.38-42 na Mak
8.12)

29 Planti manmeri moa i
wok long kam yet long Jisas,
na Jisas i tokim ol olsem, "Ol
manmeri bilong dispela taim
ol i lain manmeri nogut. Ol
i singaut long lukim wanpela
mirakel o mak i soim olsem
mi mekim wok bilong God.
Tasol ol bai i no inap lukim
wanpela mak. Nogat. Wan-
pela mak tasol bai ol i lukim,
em mak bilong profet Jona.
30 Bipo Jona i kamap olsem
mak God i bin soim long ol
man bilong taun Ninive. Na
olsem tasol Pikinini Bilong
Man bai i stap olsem mak God
i soim long ol manmeri bi-
long dispela taim.
31 Long de God i makim bi-
long kotim ol manmeri, kwin
bilong hap bilong saut bai i
sanap long kot na tokaut long
pasin nogut bilong ol man-
meri bilong dispela taim nau.
Long wanem, dispela kwin i

11:23: Mt 12.30, Mk 9.40, Lu 9.50 **11:24:** Mt 12.43 **11:26:** Mt 12.45, Jo 5.14, Hi 6.4, 2 Pi 2.20 **11:27:** Lu 1.28, 1.42, 1.48 **11:28:** Mt 7.21, Lu 8.15, 8.21, Je 1.25 **11:29:** Mt 16.4, Mk 8.12 **11:30:** Jna 1.17, 2.10, 3.4 **11:31:** 1 Kin 10.1-10, 2 Sto 9.1-12

bin i stap long arere tru bilong graun, tasol em i kam bilong harim Solomon i autim gutpela save bilong em. Tasol i gat wanpela man i stap namel long yupela, em i winim tru Solomon.
32 Taim God i kotim ol manmeri, ol man bilong Ninive bai i sanap long kot na tokaut long pasin nogut bilong ol manmeri bilong dispela taim nau. Long wanem, ol Ninive i bin harim tok Jona i autim, na ol i tanim bel. Tasol i gat wanpela man i stap hia, em i winim tru Jona."

Lait bilong bodi
(Matyu 5.15 na 6.22-23)

33 Jisas i tok moa olsem, "Ol man i no save laitim lam na putim i go daun insait long hul aninit long haus, o aninit long wanpela baket. Nogat. Ol i save putim antap long tebol, na ol man i kam insait ol i ken lukim dispela lait.
34 Ai bilong yu em i olsem lam bilong bodi bilong yu. Sapos ai bilong yu em i gutpela, orait lait bai i pulap long olgeta hap bodi bilong yu. Tasol sapos ai bilong yu em i nogut, orait bodi bilong yu em i tudak.
35 Olsem na yu mas was gut. Nogut dispela lait i stap insait long yu em i kamap tudak.
36 Sapos olgeta hap bilong bodi bilong yu i gat lait, na i no gat wanpela hap bilong en i tudak, orait bodi bilong yu bai i lait olgeta, olsem lait bilong lam i sutim yu."

Ol Farisi na ol saveman bilong lo i save mekim pasin nogut
(Matyu 23.1-36 na Mak 12.38-40 na Luk 20.45-47)

37 Jisas i autim tok pinis, orait wanpela Farisi i askim em long kam kaikai wantaim em. Olsem na Jisas i go insait long haus na i sindaun long tebol.
38 Na dispela Farisi i lukim em i sindaun kaikai na i no waswas pastaim, na em i tingting planti.
39 Tasol Bikpela i tokim em olsem, "Yupela Farisi, yupela i save klinim gut ausait bilong kap na plet. Tasol long insait, yupela i pulap long pasin bilong stil na olkain pasin nogut.
40 Yupela ol longlong man! Man i wokim ausait bilong ol samting, ating em i no wokim insait bilong ol tu?
41 Tasol ol samting i stap long insait, em yupela i mas givim long ol man i sot, bilong helpim ol. Yupela i mekim olsem na bai olgeta samting bilong yupela bai i stap klin.
42 "Tasol yupela Farisi, yupela lukaut. Olgeta liklik sayor na kumu samting bilong gaden em yupela i save tilim long 10-pela hap na givim wanpela hap long God. Tasol yupela i save lusim stretpela pasin na pasin bilong laikim God. Mobeta

11:32: Jna 3.5 **11:33:** Mt 5.15, Mk 4.21, Lu 8.16 **11:34:** Mt 6.22 **11:37:** Lu 7.36, 14.1 **11:38:** Mt 15.2, Mk 7.3 **11:39:** Mt 23.25, Mk 7.4, Ta 1.15 **11:41:** Ais 58.7, Dan 4.27 **11:42:** Wkp 27.30, Mt 23.23

yupela i strong long mekim
ol dispela pasin na yupela i
no lusim ol arapela lo tu.

43 "Yupela Farisi, yupela
lukaut. Yupela i save laik
long kisim ol namba wan ples
bilong sindaun long ol haus
lotu, na yupela i laikim tumas
long ol manmeri i mas givim
gude long yupela long ol ples
bung.

44 "Yupela lukaut. Yupela
i olsem ol matmat i stap hait
insait long graun, na ol man
i no save, na ol i wokabaut
antap long ol, na ol i kamap
doti long ai bilong God."

45 Wanpela saveman bi-
long lo i harim dispela tok na
em i tokim Jisas olsem, "Tisa,
taim yu mekim dispela kain
tok long ol Farisi, yu rabisim
mipela tu."

46 Na Jisas i tok, "Yupela
saveman bilong lo, yupela tu
i mas lukaut. Yupela i mekim
pasin olsem yupela i kisim ol
samting i gat bikpela hevi, na
yupela i givim long ol man,
na ol i hatwok tru long karim.
Tasol yupela yet i no save
putim wanpela pinga tasol
bilong helpim ol long karim
dispela ol hevi.

47 "Yupela lukaut. Ol
tumbuna bilong yupela i
bin kilim ol profet i dai,
na yupela i save wokim ol
matmat bilong ol dispela
profet.

48 Long dispela pasin yu-
pela i save soim ol man olsem
yupela i orait long ol dis-
pela pasin ol tumbuna i bin
mekim. Long wanem, ol tum-
buna i bin kilim ol profet i
dai, na yupela i wokim ol
matmat bilong ol.

49 "Gutpela na stretpela
tingting bilong God em i bin
tok olsem, 'Mi bai salim ol
profet na aposel i go long ol
dispela man, na ol man bai
i mekim nogut long sampela
bilong ol na kilim ol i dai.'

50 Olsem na asua bilong ol-
geta man i bin kilim i dai ol
profet, stat long taim God i
mekim kamap dispela graun
na i kam inap long nau, dis-
pela asua bai i stap long ol
manmeri bilong dispela taim
nau na ol bai i kisim hevi long
dispela asua.

51 Ol i bin kilim i dai ol
profet, stat long Abel na i kam
inap long Sekaraia, em dis-
pela man ol i bin kilim i dai
namel long alta na haus bi-
long God. Yes, mi tokim yu-
pela, pe nogut bilong dispela
olgeta pasin nogut, em bai i
kamap long dispela lain man-
meri nau i stap.

52 "Yupela saveman bilong
lo, yupela lukaut. Yupela i
rausim pinis ki bilong dua
i go insait long ples bilong
kisim save. Yupela yet i no
laik i go insait long dispela
ples, tasol taim ol arapela
manmeri i laik i go insait na
kisim save, yupela i pasim rot
bilong ol."

53 Orait Jisas i lusim dis-

11:43: Mt 23.6-7, Mk 12.38-39 **11:44:** Sng 5.9, Mt 23.27 **11:46:** Mt 23.4
11:47: Mt 23.29-31 **11:51:** Stt 4.8, 2 Sto 24.20-21 **11:52:** Mt 23.13

pela haus em i stap long en,
na bihain ol saveman bilong
lo wantaim ol Farisi ol i bel
nogut tru long em na ol i wok
long askim em long ol kain
kain askim.
54 Ol i laik trikim em, bai
em i bekim wanpela tok i no
stret, na ol inap kotim em.

12

Lukaut long giaman pasin bilong ol Farisi
(Matyu 10.26-27)

1 Planti tausen manmeri
i kam bung na ples i pas
tru, inap long sampela i
krungutim lek bilong ol
arapela. Na Jisas i autim
tok pastaim long ol disaipel
bilong en olsem, "Yupela
lukaut gut long yis bilong ol
Farisi. Mi tok long giaman
pasin bilong ol.
2 Olgeta samting i karamap
i stap bai i kamap long ples
klia. Na olgeta tok hait bai ol
man i save long en.
3 Olsem na olgeta tok yu-
pela i bin mekim long tudak,
ol manmeri bai i harim long
san. Na olgeta tok yupela
i bin mekim isi tasol insait
long haus, em bai ol i sanap
antap long haus na autim
long ol manmeri."

Man i mas pret long God tasol
(Matyu 10.28-31)

4 Jisas i tok moa olsem, "Ol
pren bilong mi, mi tokim yu-
pela olsem. Yupela i no ken
pret long ol man i save kilim
i dai bodi tasol, na bihain
ol i no inap mekim wanpela
samting moa.
5 Tasol mi laik tok klia long
yupela long yupela i mas pret
long husat tru. Yupela i mas
pret long God. Taim God i
kilim man i dai, orait em i
gat strong bilong tromoi dis-
pela man i go long hel. Mi
tokim yupela stret, yupela i
mas pret long God.*
6 "Yupela i save, ol man i
save baim 5-pela liklik pisin
long 2 toea tasol. Na God i
no save lusim tingting long
wanpela bilong ol dispela lik-
lik pisin.
7 Na tu, God i kaunim pi-
nis olgeta gras long het bilong
yupela, na em i save gut tru
long yupela. Olsem na yupela
i no ken pret. Yupela i winim
planti lain liklik pisin."

Yumi no ken sem long tokaut olsem yumi stap long lain bilong Jisas
(Matyu 10.32-33 na 12.32 na 10.19-20)

8 Jisas i tok moa olsem, "Mi
tokim yupela, sapos man i
tokim ol manmeri olsem em i
stap long lain bilong mi, orait
Pikinini Bilong Man em tu bai
i tokim ol ensel bilong God
olsem dispela man em i man
bilong em yet.

11:54: Lu 20.20 **12:1:** Mt 16.6, 16.12, Mk 8.15 **12:2:** Mt 10.26, Mk 4.22, Lu 8.17 **12:4:** Ais 51.7, Jer 1.8, Mt 10.28, Jo 15.14-15 **12:5:** Hi 10.35 * **12:5:** Sampela man i ting dispela lain i no tok long God, tasol em i tok long Satan. **12:7:** Lu 12.24, 21.18, Ap 27.34 **12:8:** Lu 15.10 **12:9:** Mk 8.38, Lu 9.26, 2 Ti 2.12, 1 Jo 2.23

9 Tasol man i tokim ol man-
meri olsem em i no man bi-
long lain bilong mi, mi tu bai
mi tokim ol ensel bilong God
olsem em i no bilong mi.
10 "Man i mekim tok nogut
long Pikinini Bilong Man,
God bai i lusim dispela sin
bilong em. Tasol man i
mekim tok nogut long Holi
Spirit, God bai i no inap lusim
dispela sin bilong em.
11 "Na taim ol i bringim
yupela i go long ol haus lotu
na long ai bilong ol gavman
na ol man i gat namba, orait
yupela i no ken pret na ting,
'Mipela bai i bekim tok olsem
wanem? Mipela bai i mekim
wanem kain tok?' Nogat.
12 Long dispela taim stret
Holi Spirit bai i soim yupela
long tok yupela i mas autim
long ol."

Tok piksa bilong maniman i mekim longlong pasin

13 Wanpela man long dis-
pela bikpela lain manmeri i
tokim Jisas olsem, "Tisa, papa
bilong mi i dai pinis, na mi
laik bai yu tokim brata bi-
long mi long em i mas tilim
ol samting papa i lusim, na
givim hap long mi."
14 Tasol Jisas i askim em,
"Olsem wanem? Husat i
makim mi long kamap jas
bilong yutupela, na mi mas
tilim ol samting bilong yutu-
pela?"
15 Na em i tokim ol man-
meri olsem, "Yupela lukaut
na was gut. Nogut yupela
i mangal long kisim ol kain
kain samting. Maski yu yet
yu gat planti samting moa,
tasol yu no inap kisim laip
long ol dispela samting bi-
long yu."
16 Na Jisas i autim wanpela
tok piksa long ol olsem,
"Gaden bilong wanpela
maniman em i karim planti
kaikai.
17 Orait dispela man i ting
olsem, 'Bai mi mekim wanem
nau? Mi no gat haus inap
long bungim olgeta kaikai bi-
long mi.'
18 Na em i tok, 'Ating bai mi
mekim olsem. Bai mi brukim
olgeta haus kaikai bilong mi,
na wokim ol bikpela bikpela
haus. Na bai mi bungim
olgeta wit na olgeta gutpela
samting bilong mi long ol dis-
pela haus.
19 Na bai mi tok long mi yet
olsem. Man, mi win tru ya.
Mi gat planti gutpela samt-
ing i stap inap long planti
yia. Orait nau mi ken i stap
malolo. Bai mi sindaun na
mekim bikpela kaikai oltaim
na amamas i stap.'
20 Tasol God i tokim em
olsem, 'Yu longlong man tru.
Nau long dispela nait tasol
bai yu dai. Na olgeta dispela
samting yu bin redim i stap,
em husat bai i kisim?' "
21 Na Jisas i tok, "Dispela
kain samting bai i kamap
long ol man i hipim hipim
planti samting bilong ol yet,

12:10: Mt 12.31-32, Mk 3.28-29, 1 Jo 5.16 **12:11:** Mt 10.19-20, Mk 13.11, Lu 21.14-15 **12:15:** 1 Ti 6.7-10 **12:19:** Sav 11.9, 1 Ko 15.32, Je 5.5 **12:20:** Sng 39.6, 52.7, Jer 17.11, Je 4.14 **12:21:** Mt 6.19-20, 1 Ti 6.18-19, Je 2.5

tasol ol i stap rabis long ai
bilong God."

Pasin bilong wari na tingting planti
(Matyu 6.25-34)

22 Orait na Jisas i tokim
ol disaipel bilong en, "Mi
tokim yupela olsem, yupela i
mas tingim dispela tok piksa
na yupela i no ken tingting
planti long laip bilong yu-
pela, na tok, 'Bai yumi kaikai
wanem?' Na yupela i no
ken tingting planti long bodi
bilong yupela na tok, 'Bai
yumi pasim wanem laplap?'
23 Laip em i no samting bi-
long kaikai tasol. Na bodi em
i winim ol laplap samting.
24 Yupela tingim ol kotkot.
Ol i no save planim kaikai na
ol i no save bungim kaikai. Ol
i no gat haus kaikai o haus bi-
long putim samting long en.
Tasol God i save givim kaikai
long ol. Na yupela manmeri i
winim tru ol pisin.
25 Sapos wanpela bilong
yupela i wok long tingting
planti long rot bilong i stap
gut, ating dispela pasin
bilong tingting planti bai i
skruim liklik hap taim moa
long laip bilong en? I no inap
tru.
26 Na sapos yupela i no inap
mekim kain liklik samting
olsem, orait bilong wanem
yupela i tingting planti tumas
long ol arapela samting?
27 "Yupela lukim gut ol
plaua, ol i kamap olsem
wanem. Ol i no save hatwok.
Ol i no save wokim laplap.
Tasol mi tokim yupela, bipo
King Solomon i save putim
olgeta gutpela gutpela bilas
bilong en, tasol gutpela
bilas bilong ol dispela plaua
i winim tru bilas bilong
Solomon. 28 Nau ol dispela
gras samting i stap nabaut
na tumora tasol ol man bai
i katim na tromoi i go long
paia. Na kain gras nating
olsem, em God i save bilasim.
Olsem na yupela ol manmeri
i gat liklik bilip, yupela i ken
save tru olsem, God bai i
givim bilas long yupela tu.
29 Olsem na yupela i no ken
wari na tingting planti long
yupela bai i kaikai wanem
samting, na yupela bai i dring
wanem samting.
30 Olgeta lain manmeri bi-
long graun i save wari long
painim ol dispela kain samt-
ing. Tasol Papa bilong yupela
em i save pinis, yupela i mas
kisim ol dispela samting.
31 Olsem na mobeta yupela
i tingting long larim God i
stap king bilong yupela. Na
bai em i givim ol dispela
samting tu long yupela."

Pasin bilong bungim ol gutpela samting
(Matyu 6.19-21)

32 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela liklik lain sipsip, yu-
pela i no ken pret. Papa bi-
long yupela em i tok pinis
long em bai i stap king bilong
yupela na givim kingdom bi-
long en long yupela.

12:24: Jop 38.41, Sng 147.9, Lu 12.7 **12:27:** 1 Kin 10.4-8, 2 Sto 9.3-6 **12:31:** Mt 6.33 **12:32:** Mt 25.34, Lu 22.29, KTH 1.6 **12:33:** Mt 19.21, Lu 18.22, Ap 2.45, 4.34

33 Yupela larim ol man i
baim olgeta samting bilong
yupela, na givim dispela
mani long ol man i sot long
ol samting. Yupela i mas
kisim dispela kain paus mani
i no save bagarap, na yupela
i mas wok long bungim
ol gutpela gutpela samting
long heven. Long heven ol
samting i no save lus, na ol
stilman i no save kisim, na ol
binatang i no save bagarapim
ol samting.
34 Long ples ol gutpela
samting bilong yupela i stap
long en, long dispela ples
tasol laik bilong yupela tu bai
i stap."

Ol gutpela wokboi i save stap redi
(Matyu 24.42-44)

35 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela sotim laplap bilong
yupela na pasim let, na laitim
lam, na yupela i stap redi.
36 Yupela i mas i stap olsem
ol man i wetim bikman bi-
long ol em i laik lusim bikpela
kaikai bilong marit na i kam
bek. Sapos em i kam paitim
dua, bai ol i opim dua kwik-
taim.
37 Sapos bikman i kam na
i lukim ol wokboi bilong en i
no slip, orait ol dispela wok-
boi i ken amamas. Mi tok tru
long yupela, bikman yet bai
i sotim laplap na pasim let,
na bai em i tokim ol long sin-
daun long tebol. Na em yet
bai i kam givim kaikai long ol.
38 Na sapos bikman i kam
long biknait tru, o long taim
kakaruk i krai namba wan
taim, na em i lukim ol wokboi
i no slip, orait ol dispela wok-
boi i ken amamas.
39 "Yupela tingim dis-
pela samting. Sapos papa
bilong haus i save pastaim
long wanem taim stilman bai
i kam, orait em bai i no
inap larim dispela stilman i
brukim haus bilong en na i go
insait.
40 Yupela tu i mas redi.
Pikinini Bilong Man bai i kam
long wanpela taim yupela i
no ting em bai i kam."

Tok piksa bilong gutpela wokboi
na wokboi nogut
(Matyu 24.45-51)

41 Pita i askim Jisas olsem,
"Bikpela, ating yu givim dis-
pela tok piksa long mipela
tasol, o long olgeta man wan-
taim?"
42 Na Bikpela i tok olsem,
"Wanem bosboi i gat gutpela
tingting, na i save mekim gut
wok bilong en? Bikman i
save makim dispela kain bos-
boi bilong bosim ol wokboi
bilong en, na bilong skelim
kaikai long ol long taim bik-
man i makim.
43 Dispela kain wokboi i
ken amamas tru taim bik-
man bilong en i kam bek na
i lukim em i stap mekim wok
bilong en.
44 Mi tok tru long yupela,
bikman bai i makim dispela

12:35: Kis 12.11, Mt 25.1-13, Ef 6.14, 1 Pi 1.13 **12:36:** Mk 13.34-36, 1 Pi 1.13 **12:37:** Jo 13.4 **12:39:** 1 Te 5.2, 2 Pi 3.10 **12:39:** Mt 24.43-44 **12:40:** Mk 13.33, 1 Te 5.6, 2 Pi 3.12 **12:44:** Mt 25.21-23

wokboi bilong bosim olgeta
samting bilong en.
45 Tasol sapos dispela wok-
boi i ting long bel bilong en,
‘Bikman bilong mi bai i no
inap i kam kwik,’ na em i stat
long paitim ol arapela wok-
boi na wokmeri, na em i wok
long kaikai na dring na em i
spak,
46 orait bikman bai i kam
bek long wanpela de dispela
wokboi i no redi, na long
wanpela taim em i no save
long en. Na bikman bai i
bagarapim tru dispela wok-
boi, na bai em i putim em i
stap wantaim ol man bilong
sakim tok.
47 “Wokboi i save pinis long
laik bilong bikman bilong en,
tasol em i no redim samt-
ing na i no bihainim laik bi-
long bikman, em bikman bai
i paitim strong tumas.
48 Tasol wokboi i no save
long laik bilong bikman na
i mekim pasin inap long
kisim kanda, em bikman
bai i paitim liklik. Ol man
i kisim planti samting, ol i
mas bekim planti samting
gen. Sapos ol manmeri i
putim planti samting long
han bilong wanpela man,
orait ol bai i tokim em long
bekim planti samting moa.”

Jisas i kam bilong brukim ol lain manmeri
(Matyu 10.34-36)

49 Jisas i tok moa olsem,
“Mi bin kam bilong tromoi
paia long graun, na mi laikim
tumas bai dispela paia i lait
hariap.
50 Mi mas kisim wanpela
kain baptais. Nau mi no
kisim yet, na bel bilong mi em
i hevi tru.
51 Nogut yupela i ting mi
kam bilong mekim i dai ol-
geta pait long graun. Nogat.
Mi tokim yupela, mi kam bi-
long brukim ol lain manmeri.
52 Long nau na bihain tu
sapos i gat 5-pela bilong wan-
pela famili i stap long wan-
pela haus, orait ol bai i bruk
tupela lain. Tripela bai i
birua long tupela, na tupela
bai i birua long tripela.
53 Bai ol i bruk, na papa
i birua long pikinini man bi-
long en, na pikinini man bai
i birua long papa bilong en.
Na mama bai i birua long
pikinini meri bilong en, na
pikinini meri bai i birua long
mama bilong en. Na mama
bilong wanpela man bai i
birua long meri bilong dis-
pela man, na meri bai i birua
long mama bilong man bi-
long en.”

Ol man i no save long as bilong ol samting i wok long kamap
(Matyu 16.2-3)

54 Jisas i tokim ol planti
lain manmeri olsem, “Yupela
i save lukim klaut i kamap
long hap bilong san i go daun,
na kwiktaim yupela i save
tok, ‘Ren i laik i kam.’ Na tru
tumas, ren i save kam.

12:47: Lo 25.2, Ap 17.30, Je 4.17 **12:48:** Wkp 5.17, 1 Ti 1.13 **12:50:** Mt 20.22, 26.38, Mk 10.38-39, Jo 12.27 **12:51:** Mt 10.34 **12:53:** Mai 7.6

55 Na yupela i save lukim
strongpela win bilong saut
i kamap, na yupela i save
tok, 'Bai san i hat nau.' Na
tru tumas, hatpela san i save
kamap.
56 Yupela man bilong gia-
man, yupela i save skelim gut
ol samting i save kamap long
graun na long skai. Tasol
watpo yupela i no save long
pasin bilong skelim ol samt-
ing i wok long kamap long
dispela taim nau?"

Yu mas stretim tok wantaim man i laik kotim yu (Matyu 5.25-26)

57 Jisas i tok moa olsem,
"Bilong wanem yupela yet i
no save tingim gut na skelim
wanem ol pasin i stretpela?
58 Sapos yu wokabaut i go
long kot wantaim wanpela
man i laik kotim yu, orait
taim yutupela i stap yet long
rot yu mas traim long stretim
tok wantaim em. Nogut em
i pulim yu i go long jas, na
jas i putim yu long han bilong
plisman, na plisman i putim
yu long haus kalabus.
59 Mi tok stret long yu, yu
bai i stap long haus kalabus
inap long yu baim olgeta
mani ol i makim bilong yu."

13

Man i no tanim bel, em bai i lus

1 Jisas i autim tok pinis,
orait sampela man i stori
long Jisas long ol man bilong
Galili, em Pailat i bin tokim ol
soldia bilong en long kilim ol
i dai long taim ol i mekim ol
ofa long God, na blut bilong ol
i bin kapsait antap long blut
bilong ol abus bilong ofa.
2 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Yupela i ting ol dispela man
bilong Galili i bin mekim
planti sin moa i winim olgeta
arapela man bilong Galili, na
dispela em i as bilong dispela
samting nogut i bin kamap
long ol, a?
3 Nogat tru. Mi tokim
yupela stret, sapos yupela i
no tanim bel, orait wankain
samting bai i kamap long yu-
pela olgeta.
4 Na dispela 18 man, bipo
longpela haus long Siloam i
bin pundaun antap long ol na
i kilim ol i dai, em yupela i
ting rong bilong ol i winim
rong bilong ol arapela man i
stap long Jerusalem, a?
5 Nogat tru. Mi tokim
yupela stret, sapos yupela i
no tanim bel, orait wankain
samting bai i kamap long
yupela olgeta."

Tok piksa bilong diwaii no karim kaikai

6 Na Jisas i autim wanpela
tok piksa olsem, "Wanpela
man i bin planim wanpela
diwai fik long gaden wain
bilong en, na bihain em i
kam long dispela diwai bi-
long painim ol pikinini fik.
Tasol em i no lukim wanpela
i stap.
7 Olsem na em i tokim
wokman bilong gaden olsem,
'Harim. Tripela yia nau
mi kam bilong painim ol

12:58: Snd 25.8, Mt 5.25 **13:2:** Jo 9.2-3 **13:3:** Sng 7.12 **13:6:** Ais 5.2, Mt 21.19 **13:7:** Lu 3.9

pikinini fik long dispela
diwai, tasol em i no karim
pikinini. Olsem na yu mas
katim dispela diwai. Watpo
em i pinisim nating gris
bilong graun?'
8 Na wokman i bekim tok
bilong em olsem, 'Bikman,
larim em i stap dispela
wanpela yia moa. Bai mi
brukim graun long as bilong
en na putim pekpek bilong
bulmakau.
9 Ating em bai inap karim
kaikai long yia bihain. Na
sapos nogat, orait yu ken ka-
tim.' "

Long de Sabat Jisas i mekim orait wanpela meri

10 Long de Sabat Jisas i
givim tok long ol manmeri in-
sait long wanpela haus lotu.
11 Na wanpela meri i stap,
em i gat wanpela spirit nogut
i stap long en, na dispela
spirit i bin givim sik long em
inap long 18 yia. Olsem na
bun bilong baksait bilong dis-
pela meri em i krungut, na
em i no inap tru long sanap
stret. 12 Jisas i lukim em, na
i singautim em i kam, na i
tokim em olsem, "Meri, mi
oraitim pinis sik bilong yu."
13 Na em i putim han antap
long dispela meri, na wantu
tasol meri i sanap stret na i
litimapim nem bilong God.
14 Tasol hetman bilong
haus lotu em i belhat long
Jisas i mekim orait dispela
meri long de Sabat. Olsem na
hetman i tokim ol manmeri
olsem, "I gat 6-pela de bilong
mekim wok. Sapos yupela
i laikim man i oraitim sik
bilong yupela, orait yupela
i mas i kam long de bilong
wok. Tasol maski askim
man long oraitim sik bilong
yupela long de Sabat."
15 Orait Bikpela i bekim tok
bilong em olsem, "Yupela i
man bilong giaman. Tok bi-
long yupela na pasin bilong
yupela i no wankain. Long de
Sabat yupela olgeta i save go
long haus bulmakau na lusim
ol bulmakau na donki bilong
yupela, na kisim ol i go bilong
dring wara.
16 Tasol dispela meri hia,
em i wanpela pikinini bilong
Abraham. Na Satan i bin
pasim em inap long 18 yia.
Orait olsem wanem? Sapos
mi laik lusim dispela samting
i bin pasim em, mi no inap
mekim long de Sabat, a?"
17 Em i tok olsem, na ol
birua bilong en ol i sem
nogut. Na olgeta manmeri ol
i amamas long olgeta dispela
gutpela samting tru em i
mekim.

Tok piksa bilong pikinini mastet
(Matyu 13.31-32 na Mak 4.30-32)

18 Jisas i tok moa olsem,
"Kingdom bilong God i olsem
wanem samting? Bai mi
mekim wanem kain tok
piksa?
19 Em i olsem pikinini bi-
long dispela kain sayor ol i
kolim mastet. Wanpela man

13:8: 2 Pi 3.9, 3.15 **13:13:** Mk 16.18, Ap 9.17 **13:14:** Kis 20.9-10, Lo 5.13-14, Mt 12.10, Mk 3.2, Lu 6.7, Jo 5.16 **13:15:** Lu 14.5 **13:16:** Lu 19.9

i kisim pikinini bilong mastet na i planim long gaden bilong en. Na bihain mastet i kamap bikpela olsem diwai na ol pisin i kam wokim haus bilong ol long ol han bilong en."

Tok piksa bilong yis
(Matyu 13.33)

20 Na Jisas i tok moa olsem, "Bai mi mekim wanem kain tok piksa long kingdom bilong God?
21 Em i olsem yis. Wanpela meri i kisim dispela yis na i tanim wantaim bikpela dram plaua. Na bihain dispela plaua olgeta i solap."

Yupela i mas i go insait long liklik dua
(Matyu 7.13-14 na 7.21-23)

22 Jisas i wokabaut i go long rot bilong Jerusalem. Na em i go long ol taun na ples na skulim ol manmeri.
23 Na wanpela man i tokim em olsem, "Bikpela, ating God bai i kisim bek wan wan man tasol, a?" Na Jisas i tokim ol olsem,
24 "Yupela i mas taitim bun tru, bilong i go insait long liklik dua. Mi tokim yupela, planti man bai i laik i go insait, tasol bai ol i no inap.
25 Bihain papa bilong haus bai i kirap na i pasim dua bilong haus. Na yupela bai i kam sanap ausait na paitim dua na singaut olsem, 'Bikpela, opim dua long mipela.' Na em bai i bekim tok olsem long yupela, 'Mi no save long yupela, yupela i bilong wanem hap.'
26 Na yupela bai i tokim em olsem, 'Mipela i bin kaikai na dring wantaim yu, na yu bin sanap long rot bilong mipela na skulim mipela.'
27 Tasol em bai i tokim yupela olsem, 'Mi no save long yupela, yupela ol lain bilong wanem hap. Yupela ol man bilong mekim pasin nogut, yupela olgeta klia long mi.'
28 Yupela bai i lukim Abraham na Aisak na Jekop na olgeta profet ol i stap insait long kingdom bilong God, tasol yupela yet ol bai i rausim na yupela bai i stap ausait. Na yupela bai i krai nogut na skrapim tit bilong yupela.
29 Na ol manmeri bai i lusim ol kantri i stap long hap sankamap na long hap san i go daun na long hap not na hap saut, na ol bai i kam sindaun long kaikai insait long kingdom bilong God.
30 Na harim. Sampela man nau ol i stap las tru, ol bai i kamap namba wan. Na sampela man nau i stap namba wan, ol bai i stap las tru."

Jisas i sori long Jerusalem
(Matyu 23.37-39)

31 Long dispela taim stret sampela Farisi i kam, na ol i tokim Jisas olsem, "Yu mas lusim dispela ples na yu go long narapela hap, long

13:24: Mt 7.13, Jo 7.34, Ro 9.31, Fl 3.12 **13:25:** Sng 32.6, Ais 55.6, Mt 7.23, 25.10-12, Lu 6.46 **13:27:** Sng 6.8, Mt 7.23, 25.41 **13:28:** Mt 13.42, 22.13, 24.51, 25.30 **13:28:** Mt 8.11-12 **13:29:** Sng 107.3, Lu 14.15 **13:30:** Mt 19.30, 20.16, Mk 10.31

wanem, Herot i laik kilim yu
i dai.”
32 Na Jisas i tokim ol olsem,
“Yupela go tokim dispela
weldok nogut olsem, ‘Harim.
Nau na tumora bai mi rausim
ol spirit nogut na mekim
orait ol sikman. Na long de
namba 3 bai mi pinisim wok
bilong mi.’
33 Tasol nau na tumora
na haptumora mi mas wok-
abaut i go. Long wanem,
profet i no ken i stap long
narapela ples na ol i kilim em
i dai. Nogat. Ol i mas kilim
em i dai long Jerusalem tasol.
34 “Jerusalem, Jerusalem,
yu save kilim ol profet i dai,
na yu save kisim ol man God i
salim i kam long yu na tromoi
ston long ol bilong kilim ol i
dai. Planti taim moa mi laik
bungim ol pikinini bilong yu,
olsem kakaruk meri i save
bungim ol pikinini bilong en
aninit long wing bilong en.
Tasol yupela i no laik.
35 Harim. Nau ples bilong
yupela bai i bagarap na i stap
nating. Mi tok stret long yu-
pela, yupela bai i no lukim
mi inap long taim yupela bai
i tok, ‘God i ken mekim gut
long dispela man i kam long
nem bilong Bikpela!’ ”

14

*Jisas i mekim orait wan-
pela man skin i solap*

1 Long wanpela de Sabat
Jisas i go kaikai long haus bi-
long wanpela hetman bilong
ol Farisi. Na ol i was tru long
em.
2 Na wanpela man, skin bi-
long en i solap nogut, em i
stap klostu long Jisas.
3 Jisas i lukim dispela man,
na em i askim ol saveman
bilong lo na ol Farisi olsem,
“Ating yumi ken mekim orait
ol sikman long de Sabat, o
nogat?”
4 Tasol ol i pasim maus na
ol i no bekim tok. Olsem na
em i kisim dispela man na i
mekim em i orait na i larim
em i go.
5 Na em i tokim ol olsem,
“Sapos wanpela bilong yu-
pela i lukim pikinini man bi-
long en o bulmakau bilong en
i pundaun long hul wara long
de Sabat, ating em bai i pulim
dispela pikinini o bulmakau
i kam antap kwiktaim, o no-
gat?”
6 Na ol i no inap bekim
dispela tok.

*Jisas i tok man i mas dau-
nim em yet*

7 Jisas i lukim ol man i
kam long dispela kaikai, ol i
laik sindaun long ol namba
wan sia tasol. Olsem na em i
givim wanpela tok piksa long
ol. Em i tok olsem,
8 “Sapos wanpela man i
singautim yu na yu go long
bikpela kaikai bilong marit,
yu no ken i go sindaun long
namba wan sia. Nogut ol i
makim pinis dispela sia long
narapela man i gat biknem i
winim nem bilong yu.

13:34: Mt 23.37 **13:35:** Sng 118.26, Ais 1.7, Jer 22.5, Mai 3.12, Mt 21.9, Mk 11.9-10, Jo 12.13 **14:1:** Lu 11.37 **14:3:** Mt 12.10, Lu 6.9 **14:5:** Kis 23.5, Lo 22.4, Mt 12.11, Lu 13.15 **14:6:** Mt 22.46 **14:7:** Mt 23.6 **14:8:** Snd 25.6-7

9 Na bihain man i bin singautim yu em bai i kam tokim
yu olsem, ‘Yu givim dispela
namba wan sia long dispela
man.’ Na bai yu sem nogut
tru na yu go sindaun long
baksait tru.
10 Olsem na sapos wan-
pela man i singautim yu na
yu go long kaikai, yu mas i
go sindaun long baksait tru.
Yu mekim olsem, na dispela
man i bin singautim yu em
bai i kam na tokim yu, ‘Pren,
yu kam sindaun long namba
wan sia.’ Em i mekim olsem,
na bai yu kisim biknem long
ai bilong olgeta man i kaikai
wantaim yu.
11 Man i litimapim nem bi-
long em yet, bai God i daunim
em. Tasol man i daunim em
yet, bai God i litimapim em i
go antap.”

Yumi mas mekim gut long ol man i no inap bekim ol samting long yumi

12 Jisas i tokim dispela man
i bin singautim em i kam long
dispela kaikai olsem, “Sapos
yu mekim wanpela kaikai, yu
no ken singautim ol pren na
brata na wanlain bilong yu,
na ol wanples i gat planti
mani. Nogut bihain ol i sin-
gautim yu na yu go kaikai
long haus bilong ol, na ol i
bekim kaikai long yu.
13 Nogat. Sapos yu mekim
bikpela kaikai, orait yu mas
singautim ol rabisman na ol
man bodi bilong ol i bagarap
na ol lek nogut na ol aipas.
14 Ol dispela kain man i
no inap bekim kaikai long yu.
Olsem na bai yu ken amamas,
long wanem, bihain God bai i
bekim dispela kaikai long yu,
long taim ol stretpela man i
kirap bek long matmat.”

Tok piksa bilong bikpela kaikai
(Matyu 22.1-10)

15 Wanpela bilong ol dis-
pela man i kaikai wantaim
Jisas, em i harim dispela tok
na em i tokim Jisas olsem, “Ol
manmeri bai i sindaun kaikai
insait long kingdom bilong
God, ol i ken amamas.”
16 Tasol Jisas i tokim em
olsem, “Wanpela man i laik
mekim bikpela kaikai, na em
i singautim planti man long
kam long dispela kaikai.
17 Orait long de em i makim
bilong mekim dispela kaikai,
em i tokim wokboi bilong en
long go lukim ol man bipo em
i bin singautim. Na wokboi i
mas tokim ol olsem, ‘Yupela
kam. Olgeta samting i redi
pinis.’
18 Tasol olgeta dispela man
i tok long ol i no inap i go.
Wanpela man i tok, ‘Mi baim
pinis wanpela gaden, na mi
mas i go lukim. Sori tru, mi
no inap i kam.’
19 Na narapela i tok, ‘Mi
baim 10-pela bulmakau bi-
long wok, na mi laik i go
traim ol. Sori tru, mi no inap
i kam.’

14:11: Snd 29.23, Mt 23.12, Lu 18.14, Je 4.6, 1 Pi 5.5 **14:13:** Lo 14.29, Neh 8.10-12 **14:14:** Jo 5.29 **14:15:** Lu 13.29, KTH 19.9 **14:17:** Snd 9.2, 9.5 **14:20:** 1 Ko 7.33

20 Na narapela i tok, ‘Nau
tasol mi marit. Olsem na mi
no inap i kam.’
21 “Orait wokboi i bringim
ol dispela tok i go bek long
bikman bilong en. Taim bik-
man i harim ol dispela tok,
em i belhat na i tokim wok-
boi bilong en olsem, ‘Yu go
kwiktaim long olgeta bikpela
rot na olgeta liklik rot bilong
dispela taun, na yu kisim ol
rabisman, na ol man bodi
bilong ol i bagarap, na ol
aipas na ol lek nogut, na yu
bringim ol i kam insait long
haus bilong mi.’
22 “Orait wokboi i mekim
olsem pinis, na em i tok, ‘Bik-
man, mi mekim pinis olsem
yu tok, tasol haus i no pulap
yet.’
23 “Na bikman i tokim wok-
boi olsem, ‘Yu lusim taun na
yu go long olgeta bikrot na
yu bihainim banis bilong ol
gaden, na taim yu lukim ol
manmeri yu tok strong long
ol i mas kam long kaikai bi-
long mi. Mi laik bai haus bi-
long mi i pulap.
24 Mi tokim yupela, olgeta
dispela man bipo mi bin sin-
gautim, ol bai i no inap tru
long kisim wanpela liklik hap
kaikai bilong mi.’ ”

*Man i mas tingting gut pas-
taim na bihainim Jisas
(Matyu 10.37-38)*

25 Bikpela lain manmeri i
wokabaut wantaim Jisas, na
em i tanim na i tokim ol
olsem,
26 “Sapos man i kam long
mi, tasol em i no birua long
papa na mama na meri na
ol pikinini na brata na susa
bilong em, na long laip bilong
em yet tu, orait em i no inap i
stap disaipel bilong mi.
27 Na man i no karim diwai
kros bilong en na bihainim
mi, em i no inap i stap dis-
aipel bilong mi.*
28 “Sapos wanpela bilong
yupela i laik wokim wanpela
haus bilong ol man i ken i
stap na was long ol samting
bilong en, orait ating em bai
i sindaun pastaim na tingim
gut pe bilong wokim dispela
haus. Em i laik save, mani bi-
long en bai inap long pinisim
dispela haus, o nogat.
29 Sapos em i no mekim
olsem pastaim, na em i putim
simen na bihain em i no inap
pinisim dispela haus, orait ol-
geta man i lukim, ol bai i tok
bilas long em.
30 Ol bai i tok, ‘Dispela man
i statim dispela haus, tasol
em i no inap pinisim.’
31 “Na sapos wanpela king
i laik i go pait long narapela
king, orait em bai i sindaun
pastaim na tingting gut. At-
ing em yet i gat 10 tausen
soldia bilong en, na narapela
king em i kam wantaim 20
tausen soldia. Olsem na em
i laik save pastaim, bai em
inap pait long dispela arapela
king na rausim em, o nogat?
32 Na sapos em i ting em i no
inap, orait taim birua bilong

14:24: Mt 21.43, 22.8, Ap 13.46 **14:26:** Lo 33.9, Mt 10.37, Lu 18.29, Jo 12.25, KTH 12.11 **14:27:** Mt 10.38, 16.24, Mk 8.34, Lu 9.23, 2 Ti 3.12 * **14:27:** Lukim tok i stap long Matyu 10.38.

en i stap longwe yet, em bai i
salim ol man i go long em na
traim toktok bilong mekim
pait i dai.
33 "Olsem tasol, sapos wan-
pela bilong yupela i no givim
baksait long olgeta samting
bilong en, orait em i no inap
i stap disaipel bilong mi."

Jisas i tok piksa long sol i kamap nogut
(Matyu 5.13 na Mak 9.50)

34 Jisas i tok moa olsem,
"Sol em i gutpela samting.
Tasol sapos pait bilong sol
em i lus pinis, orait bai yumi
mekim wanem na dispela sol
i kamap gutpela gen?
35 Kain sol olsem em i no
inap helpim kaikai i kamap
long gaden. Na i no inap
long yumi bungim wantaim
pekpek bilong bulmakau na
putim long gaden. Nogat.
Yumi save rausim nating
tasol. Man i gat yau em i mas
harim dispela tok."

15

Tok piksa bilong sipsip i lus
(Matyu 18.12-14)

1 Ol man bilong kisim takis
na ol man bilong mekim sin
ol i kam klostu long Jisas bi-
long harim tok bilong em.
2 Na ol Farisi na ol saveman
bilong lo ol i tok kros olsem,
"Dispela man i save pren
wantaim ol man bilong
mekim sin na em i save
kaikai wantaim ol."
3 Olsem na Jisas i givim dis-
pela tok piksa long ol,
4 "Sapos wanpela bilong
yupela i gat 100 sipsip, na
sapos wanpela sipsip i lus,
orait ating em bai i lusim ol
99 sipsip i kaikai i stap long
wanpela hap. Na em bai i go
painim dispela wanpela sip-
sip inap em i lukim. 5 Taim
em i kisim sipsip pinis, orait
em bai i slipim long sol bilong
en, na em bai i amamas na
karim i kam bek long ples.
6 Na taim em i kamap long
haus bilong en, em bai i sin-
gautim ol pren na wanples
bilong en, na ol i kam bung.
Na em bai i tokim ol, 'Yupela
amamas wantaim mi! Wan-
pela sipsip bilong mi em i lus,
na mi painim na kisim bek
pinis!' "
7 Na Jisas i tok olsem,
"Mi tok stret long yupela,
wankain amamas i save
kamap long heven taim
wanpela man bilong mekim
sin i tanim bel. Tru, ol i
save amamas long 99 man i
stretpela pinis na i no gat wok
long tanim bel. Tasol sapos
wanpela man bilong mekim
sin em i tanim bel, orait ol i
save amamas moa moa yet."

Tok piksa bilong mani i lus

8 Na Jisas i tok moa olsem,
"Na sapos wanpela meri em
i gat 10-pela wan kina mani,
na wanpela i lus long haus,
orait bai em i mekim wanem
nau? Em bai i laitim lam na
brumim haus na lukluk gut,
na i wok i go inap long em i
kisim bek mani bilong en.

14:33: Fl 3.7-8 **14:34:** Mt 5.12, Mk 9.50 **15:1:** Lu 5.29-30 **15:2:** Ap 11.3, Ga 2.12 **15:4:** Ese 34.11, 34.16, Mt 18.12, Lu 19.10 **15:6:** 1 Pi 2.10, 2.25 **15:7:** Lu 5.32

9 Taim em i kisim mani pinis, orait em bai i singautim
ol pren na wanples bilong en,
na ol i kam bung. Na em bai
i tokim ol, 'Yupela amamas
wantaim mi! Wanpela mani
bilong mi em i lus, tasol nau
mi painim na kisim bek pinis!' "
10 Na Jisas i tok olsem,
"Mi tok stret long yupela,
wankain amamas i save
kamap namel long ol ensel
bilong God taim wanpela
man bilong mekim sin em i
tanim bel."

Tok piksa bilong papa i gat tupela pikinini man

11 Na Jisas i tok moa olsem,
"Wanpela man i gat tupela
pikinini man.
12 Na namba 2 pikinini i
tokim papa olsem, 'Papa, mi
ting long olgeta samting yu
laik tilim long mi wantaim
brata bilong mi. Hap bilong
mi, mi laik bai yu givim long
mi nau.' Orait papa i tilim
olgeta samting bilong en i go
long tupela.
13 I no longtaim, na dispela
namba 2 pikinini i bungim
olgeta samting bilong en na i
salim long ol man. Na em i
kisim mani na i go i stap long
wanpela longwe ples. Em i
stap long dispela ples, na em
i mekim ol kain kain hambak
pasin, na olgeta mani bilong
en i pinis.
14 Na taim olgeta mani bilong en i pinis, taim bilong
bikpela hangre i kamap long
dispela ples. Na em i no gat
wanpela samting.
15 Olsem na em i go kisim
wok long wanpela man bilong dispela ples. Na dispela
man i salim em i go long banis
pik bilong en bilong lukautim
ol pik.
16 Em i lukim ol pik i kaikai
ol skin bilong bin, na em i
gat bikpela laik tru long kisim
sampela na pulapim bel bilong en. Tasol i no gat wanpela man i givim kaikai long
em.
17 "Orait nau em i kisim
stretpela tingting, na em i tok,
'Olgeta wokboi bilong papa
bilong mi ol i gat planti kaikai
tru. Tasol mi stap hia na mi
bagarap tru long hangre.
18 Maski, bai mi kirap na
mi go bek long papa bilong
mi. Na bai mi tokim em
olsem, "Papa, mi bin mekim
sin long God na long yu.
19 Nau mi no gutpela man
moa inap long yu kolim mi
pikinini bilong yu. Yu larim
mi i stap olsem wanpela wokboi bilong yu." '
20 Orait em i kirap na i go
long papa bilong en.

"Taim em i stap longwe yet,
na papa i lukim em i wokabaut i kam. Na bel bilong
papa i sori tumas long em. Na
papa i ran i go, na i holimpas
pikinini na i givim kis long
em.
21 Na pikinini i tokim em
olsem, 'Papa, mi bin mekim
sin long God na long yu. Nau
mi no gutpela man moa inap

15:13: Snd 29.3 **15:16:** Snd 23.21 **15:18:** Sng 51.4, Jer 3.12-13 **15:20:** Ap 2.39, Ef 2.13, 2.17 **15:21:** Sng 51.4

long yu kolim mi pikinini bi-
long yu.'
22 Tasol papa i singautim ol
wokboi bilong en i kam na
em i tokim ol olsem, 'Yupela
kisim namba wan longpela
klos bilong mi na bringim i
kam kwiktaim na pasim long
em. Na putim wanpela ring
long pinga bilong em. Na
putim su long lek bilong em.
23 Na yupela go kisim
dispela patpela pikinini
bulmakau i kam na kilim. Bai
yumi kaikai na amamas.
24 Long wanem, dispela
pikinini bilong mi em i dai
pinis, tasol nau em i kisim
laip gen. Em i lus pinis, tasol
yumi kisim bek.' Orait na
ol i mekim bikpela kaikai na
amamas i stap.
25 "Orait long dispela taim
namba wan pikinini em i
stap long gaden. Bihain em i
kam bek, na i kamap klostu
long haus, na em i harim
musik na em i harim ol man-
meri i wok long danis.
26 Orait em i singautim
wanpela wokboi, na i askim
em olsem, 'Ol i mekim
wanem?'
27 Na wokboi i tokim em,
'Brata bilong yu i kam bek pi-
nis, na papa bilong yu i kilim
patpela pikinini bulmakau,
long wanem, papa em i ama-
mas long lukim pikinini i stap
gut na i kam bek pinis.'
28 Namba wan pikinini i
harim dispela tok, orait em i
belhat, na i no laik i go insait
long haus. Orait papa bilong
en i kam ausait na i givim
gutpela tok long em bilong
daunim belhat bilong en.
29 Tasol em i bekim tok
bilong papa olsem, 'Olsem
wanem? Planti yia mi hat-
wok tru long mekim wok bi-
long yu, olsem wanpela wok-
boi nating. Na mi no save
sakim tok bilong yu. Na
i no gat wanpela taim yu
bin givim mi wanpela lik-
lik pikinini meme tasol, bai
mi ken amamas wantaim ol
pren bilong mi. Nogat tru.
30 Tasol dispela pikinini bi-
long yu, em i pinisim pinis
olgeta samting bilong yu long
ol pamukmeri. Na nau em
i kam bek, na yu laik ama-
masim em na yu kilim pat-
pela pikinini bulmakau.'
31 "Na papa i tokim em
olsem, 'Pikinini, oltaim yu
save stap wantaim mi. Na
olgeta samting bilong mi em
i bilong yu.
32 Tasol nau yumi mas ama-
mas, na bel bilong yumi i mas
gutpela, long wanem, brata
bilong yu i dai pinis, tasol nau
em i kisim laip gen. Em i lus
pinis, tasol nau yumi kisim
em bek.' "

16

Tok piksa bilong bosboi i stretim ol dinau

1 Jisas i tokim ol disaipel
bilong en olsem, "Wanpela
maniman em i gat bosboi bi-
long en i stap. Na sampela
man i kam long dispela ma-
niman na ol i sutim tok long
bosboi olsem, 'Bosboi bilong

15:24: Lu 15.32, Ef 2.1, 2.5, 5.14, KTH 3.1 **15:27:** Lu 15.2

yu em i pinisim nating ol
samting bilong yu.'
2 Olsem na maniman i
singautim bosboi i kam na
i tokim em, 'Olsem wanem
long dispela tok mi harim
long pasin bilong yu? Yu go
wokim wanpela ripot long
olgeta samting bilong mi i
stap long han bilong yu. Yu
no inap i stap bosboi moa.'
3 "Orait dispela bosboi i
tokim em yet olsem, 'Bai mi
mekim wanem nau? Bikman
em i laik rausim mi long wok
bosboi. Mi no gat strong bi-
long kamap leba bilong wan-
pela man na mekim wok bi-
long brukim graun. Na mi
sem long askim ol arapela
man long givim mani samt-
ing long mi.
4 Tasol nau mi save long
samting mi mas mekim, bai
ol man i ken kisim mi i go
long haus bilong ol long taim
bikman i rausim mi long wok
bosboi.'
5 Olsem na em i singautim
ol wan wan man i bin dinau
long bikman bilong en, na
ol i kam long em. Wanpela
man i kamap paslain, na bos-
boi i askim em, 'Yu bin kisim
hamas dinau long bikman bi-
long mi?'
6 Na em i tok, '100 dram
wel.' Na bosboi i tokim em,
'Yu kisim dispela pepa ol i bin
raitim dinau bilong yu long
en, na yu sindaun kwik na yu
raitim 50 tasol.'
7 Bihain narapela man i
kamap, na bosboi i askim em,
'Dinau bilong yu hamas?' Na
em i tok, '100 bek wit.' Na
bosboi i tokim em, 'Yu kisim
dispela pepa ol i bin raitim
dinau bilong yu long en, na
yu raitim 80 tasol.'
8 "Na bihain, taim bikman i
painimaut long dispela samt-
ing bosboi i bin mekim, em i
litimapim nem bilong dispela
bosboi nogut, long wanem,
em i mekim pasin olsem man
i gat tingting. Ol man i save
bihainim pasin bilong dis-
pela graun ol i save tru long
ol kain kain rot bilong mekim
wok bilong ol, na ol i winim
ol man i save bihainim pasin
bilong lait.
9 "Na mi tokim yupela, long
mani nogut bilong dispela
graun yupela i mas mekim
ol manmeri i kamap pren
bilong yupela. Na bihain,
taim dispela taim bilong
holim mani em i pinis, orait
ol i ken kisim yupela i go
long ol haus i stap gut oltaim
oltaim.*
10 "Sapos wanpela man i
save lukaut gut long ol liklik
samting, orait em bai i lukaut
gut long ol bikpela samting
tu. Na man i save mekim
pasin i no stret long ol lik-
lik samting, em bai i mekim
pasin i no stret long ol bikpela
samting tu.

16:8: Jo 12.36, Ef 5.8, 1 Te 5.5 **16:9:** Dan 4.27, Mt 6.19-20, Lu 14.14, 1 Ti 6.17-19

* **16:9:** As bilong dispela tok i no klia tumas. Sampela saveman i ting Jisas i tok olsem, yumi mas givim mani bilong yumi bilong helpim ol manmeri i sot long ol samting, na bihain ol bai i amamas long kisim yumi i kam i stap wantaim ol long heven. **16:10:** Mt 25.21, Lu 19.17-26

11 Sapos yupela i no save
lukaut gut long mani nogut
bilong dispela graun, orait
husat bai i givim samting tru
long yupela bilong lukautim?
12 Na sapos yupela i no
lukautim gut ol samting
bilong narapela man, orait
husat bai i givim yupela ol
samting bilong yupela yet?
13 "I no gat wanpela wok-
boi inap i stap aninit long tu-
pela bosman wantaim. Bai
em i laikim wanpela na bel
nogut long narapela. Bai em i
harim tok bilong wanpela na
givim baksait long narapela.
Yupela i no inap i stap aninit
long God na long mani wan-
taim."

Jisas i autim tok long lo na long kingdom bilong God

14 Ol Farisi i save laikim
mani, olsem na taim ol i
harim olgeta dispela tok Jisas
i mekim, ol i tok bilas long
em.
15 Tasol em i tokim ol
olsem, "Yupela i laik bai ol
man i ting, yupela i man bi-
long mekim stretpela pasin
tasol. Tasol God i save long ol
samting i stap hait long bel bi-
long yupela. Samting ol man i
ting em i gutpela samting tru,
em i samting nogut tru long ai
bilong God.
16 "Tok bilong lo wantaim
tok bilong ol profet em i stap
inap long taim bilong Jon.
Tasol stat long taim bilong
Jon, gutnius bilong kingdom
bilong God em i kamap long
olgeta ples. Na olgeta man ol
i strong tumas long i go insait
long dispela kingdom.
17 "Skai wantaim graun bai
inap lus. Tasol i no gat wan-
pela liklik hap tok bilong lo
bilong God bai i lus."

Jisas i tok long pasin bilong katim marit
(Matyu 5.31-32 na 19.9 na Mak 10.11-12)

18 Jisas i tok moa olsem,
"Wanem man i lusim meri bi-
long en na i maritim narapela
meri, em i mekim pasin pa-
muk. Na man i maritim wan-
pela meri, bipo man bilong
en i bin lusim em, em tu i
mekim pasin pamuk."

Stori bilong maniman wantaim Lasarus

19 Jisas i tok moa olsem,
"Bipo wanpela maniman i
stap, na oltaim em i save
putim naispela naispela siot
na gutpela retpela klos. Na
olgeta de em i save kisim gut-
pela gutpela kaikai.
20-21 Na klostu long dua
bilong haus bilong dispela
maniman, wanpela rabis-
man i save slip i stap. Nem
bilong dispela rabisman em
Lasarus, na em i ting long
kisim hap kaikai i pundaun
aninit long tebol bilong
dispela maniman, bilong em
i ken kaikai. Ol sua i gat blut
ol i pulap long skin bilong en,
na ol dok i save kam rapim

16:13: Mt 6.24 **16:14:** Mt 23.14 **16:15:** 1 Sml 16.7, Sng 7.9, Snd 6.16-17, Mt 23.28, Lu 10.29, 18.9-14 **16:16:** Mt 4.17, 11.12-13, Lu 7.29 **16:17:** Sng 102.26-27, Ais 40.8, Mt 5.18, 1 Pi 1.25 **16:18:** Mt 5.32, Mk 10.11, 1 Ko 7.10-11 **16:20-21:** Mt 15.27

ol sua bilong en long tang
bilong ol.

22 “Bihain dispela rabis-
man i dai, na ol ensel i
karim em i go na putim em
i stap wantaim Abraham. Na
dispela maniman em tu i dai,
na ol i planim em.

23 Em i stap long ples bilong
ol man i dai pinis na em i gat
bikpela pen. Em i lukluk i go
antap, na em i lukim Abra-
ham i stap longwe tumas, na
Lasarus i stap wantaim em.

24 Orait maniman i singaut
olsem, ‘Papa Abraham, yu
mas sori long mi na tokim
Lasarus long kisim liklik
wara long pinga bilong en na
kam putim long tang bilong
mi bai em i kol liklik. Mi stap
long dispela paia na mi pilim
pen nogut tru.’

25 “Tasol Abraham i tok,
‘Pikinini, yu mas tingim wan-
pela samting. Taim yu stap
laip, yu bin kisim olgeta gut-
pela samting. Na Lasarus em
i kisim olgeta samting nogut.
Tasol nau long dispela ples,
bel bilong en i stap gutpela.
Na yu kisim pen nogut.

26 Na narapela samting tu.
Namel long mipela na yu-
pela God i bin putim wan-
pela bikpela baret. Olsem na
ol man i stap hia na i laik
brukim dispela baret na i go
long yupela, ol i no inap. Na
ol man i stap long hap, ol i no
inap brukim baret na i kam
long mipela.’

27 “Na maniman i tok,
‘Sapos olsem, orait papa,
mi askim yu, inap yu salim
Lasarus i go long haus bilong
papa bilong mi.

28 Mi gat 5-pela brata. Na
Lasarus em i mas givim
strongpela tok long ol i
mas stretim pasin bilong ol.
Nogut ol tu i kam long dispela
ples bilong kisim bikpela
pen.’

29 Tasol Abraham i tok,
‘Tok bilong Moses na bilong
ol profet i stap. Ol i ken putim
yau long dispela.’

30 Na maniman i tok, ‘Papa
Abraham, nogat. Em i no
inap. Tasol sapos wanpela
man i dai pinis, em i kirap
long matmat na i go long ol,
orait ol bai inap tanim bel.’

31 “Na Abraham i tokim
em olsem, ‘Sapos ol i no save
harim tok bilong Moses na
bilong ol profet, orait maski
sapos wanpela man i kirap
bek long matmat, dispela tu
bai i no inap mekim ol i
bilip.’ ”

17

*Pasin nogut i save bagara-
pim bilip*

*(Matyu 18.6-7 na 18.21-22
na Mak 9.42)*

1 Jisas i tokim ol disaipel bi-
long en olsem, “Ol kain kain
samting bai i kamap bilong
mekim ol manmeri i pun-
daun long sin. Tasol sori tu-
mas long man i mekim ol dis-
pela samting i kamap.

16:24: Ais 66.24, Sek 14.12, Mk 9.44 **16:25:** Jop 21.13, Lu 6.24 **16:29:** Ais 8.20, Jo 5.39, 5.45, Ap 15.21 **16:31:** Jo 11.44-48, 12.10-11 **17:1:** Mt 18.6-7, Mk 9.42, 1 Ko 11.19

2 Sapos em i mekim wan-
pela bilong ol dispela liklik
pikinini i pundaun long sin,
orait mobeta ol man i pasim
wanpela bikpela ston long
nek bilong em na tromoi em
i go daun long solwara na bai
em i dai. Olsem na yupela
lukaut gut long yupela yet.
3 "Sapos brata bilong yu i
mekim sin, yu mas tokim em
long stretim pasin bilong em.
Na sapos em i tanim bel, orait
yu mas lusim sin bilong em.
4 Na sapos em i mekim sin
long yu inap 7-pela taim long
wanpela de, na 7-pela taim
em i kam bek long yu na i tok,
'Mi sori,' orait yu mas lusim
sin bilong en."

Jisas i tok long pasin bilong bilip

5 Ol aposel i tokim Bikpela
olsem, "Yu mas mekim
bilip bilong mipela i kamap
bikpela moa."
6 Na Bikpela i tokim ol
olsem, "Maski sapos bilip
bilong yupela em i liklik
tru inap olsem pikinini
bilong dispela kain sayor ol
i kolim mastet, yupela bai
inap tokim dispela diwai,
'Yu kamautim ol rop bilong
yu na yu go sanap i stap
long solwara,' na diwai bai i
bihainim tok bilong yupela."

Jisas i tok long pasin bilong wokboi

7 Jisas i tok moa olsem,
"Sapos wanpela man namel
long yupela i tokim wokboi
long i go brukim graun long
gaden o long i go lukautim
ol sipsip, orait taim dispela
wokboi i kam bek long haus,
ating bikman bilong en bai i
tokim em, 'Yu kam kwiktaim
na yu sindaun na kaikai'?
8 Nogat. Bikman bai
i tokim wokboi olsem, 'Yu
redim kaikai bilong mi, na yu
pasim laplap na sutim kaikai
bilong mi na kisim i kam.
Mi kaikai na dring pastaim,
orait bihain yu ken kaikai na
dring.'
9 Na ating bikman bai i tok
tenkyu long dispela wokboi
long taim wokboi i bihainim
tok bilong em? Nogat.
10 Olsem na yupela tu,
sapos yupela i mekim pinis
olgeta samting olsem God i
tokim yupela, orait yupela i
mas tok, 'Mipela i no gutpela
wokboi. Samting mipela i
mekim, em i wok tasol bilong
mipela.' "

Jisas i mekim orait 10-pela man i gat sik lepra

11 Jisas i bihainim rot i go
long Jerusalem, na em i wok-
abaut i go namel long distrik
Samaria na Galili.
12 Em i kamap long wan-
pela ples, na 10-pela man i gat
sik lepra ol i kam bungim em
long rot. Ol i sanap longwe,
13 na ol i singaut strong
olsem, "Jisas, bikman, yu ken
sori long mipela."

17:3: Wkp 19.17, Snd 17.10, Mt 18.15, Je 5.19 **17:5:** Mk 9.24 **17:6:** Mt 17.20, 21.21, Mk 9.23, 11.23 **17:8:** Lu 12.37 **17:10:** Mt 25.30, Ro 3.12, 1 Ko 9.16-17, Fm 11 **17:11:** Lu 9.51-52, 13.22, Jo 4.4 **17:12:** Wkp 13.46 **17:13:** Wkp 13.45-46 **17:14:** Wkp 13.2, 14.1-32, Mt 8.4, Lu 5.14

14 Jisas i lukim ol, na em
i tokim ol olsem, "Yupela go
soim skin bilong yupela long
ol pris." Orait ol i wokabaut i
go, na skin bilong ol i kamap
klin.
15 Na wanpela man namel
long ol em i lukim skin bilong
en i gutpela gen, na em i go
bek. Em i wok long singaut
bikmaus na litimapim nem
bilong God.
16 Em i go kamap long Jisas
na em i brukim skru na putim
pes i go daun long graun
klostu long lek bilong Jisas,
na i givim tenkyu long em.
Dispela man em i man bilong
ol lain Samaria.
17 Jisas i lukim dispela man,
na em i tok, "Mi ting 10-pela
man i kamap klin. Tasol ol
arapela 9-pela man ol i stap
we?
18 Ating i no gat man bi-
long i kam bek na litimapim
nem bilong God, a? Dispela
man bilong narapela lain, em
wanpela tasol?"
19 Na Jisas i tokim dispela
man olsem, "Yu kirap na yu
go. Bilip bilong yu i bin
mekim yu i orait gen."

*Pikinini Bilong Man
bai i kamap ples klia
(Matyu 24.23-28 na 24.37-
41)*

20 Ol Farisi i askim Jisas
olsem, "Wanem taim bai
kingdom bilong God i kam?"
Na Jisas i bekim tok bilong ol
olsem, "Taim kingdom bilong
God i kam, bai i no inap ol
samting i kamap olsem mak
na ol manmeri i lukim long
ai.
21 Na ol bai i no inap i tok,
'Lukim, em i stap hia,' o 'Em i
stap long hap.' Harim. King-
dom bilong God em i stap pi-
nis namel long yupela."*
22 Na Jisas i tokim ol di-
saipel bilong en olsem, "Bi-
hain taim bai i kamap, na yu-
pela bai i laikim tumas long
lukim wanpela bilong ol de
bilong Pikinini Bilong Man.
Tasol yupela bai i no lukim.
23 Na ol bai i tokim yupela
olsem, 'Lukim, em i stap long
hap,' o 'Lukim, em i stap hia.'
Tasol yupela i no ken i go bi-
hainim ol.
24 Yupela i save, taim klaut
i lait, dispela lait i save sut
i go long olgeta hap bilong
skai. Na Pikinini Bilong Man
bai i mekim olsem tasol long
taim em i kamap, na olgeta
manmeri bai i lukim.
25 Tasol em i mas karim
planti pen pastaim, na ol man
bilong dispela taim nau ol i
mas givim baksait long em.
26 "Kain pasin ol i bin
mekim long taim bilong Noa,
ol bai i mekim wankain pasin
tasol long taim Pikinini Bi-
long Man i laik i kam.
27 Long taim bilong Noa ol
i wok long kaikai na dring, na
ol man i maritim ol meri, i go

17:19: Mt 9.22, Mk 5.34, Lu 7.50 **17:20:** Jo 3.3, 18.36 **17:21:** Mk 13.21, Lu 17.23, Ro 14.17 * **17:21:** Sampela man i save tanim dispela hap tok olsem, "Harim. Kingdom bilong God em i stap insait long yupela." **17:22:** Mt 9.15, Jo 17.12 **17:23:** Mt 24.23, Mk 13.21, Lu 17.21, 21.8 **17:24:** Mt 24.27 **17:25:** Mk 8.31, 9.31, Lu 9.22 **17:26:** Stt 6.5-8, 7.1-24, Mt 24.37 **17:27:** Stt 7.6-24

inap long taim Noa i go insait
long sip. Orait na bikpela tait
i bin kamap, na i bagarapim
olgeta manmeri.
28 Ol manmeri i bin mekim
wankain pasin long taim bi-
long Lot tu. Ol i wok long
kaikai na dring i stap na ol i
baim na salim ol samting na
ol i planim ol gaden na ol i
wokim ol haus.
29 Tasol Lot i lusim Sodom
na i go, na long dispela de
yet paia wantaim ston salfa i
pundaun long skai olsem ren,
na i bagarapim olgeta man-
meri.
30 Orait wankain pasin
tasol bai i kamap long de
Pikinini Bilong Man i kamap
ples klia.

31 "Long dispela de sapos
wanpela man i stap antap
long haus, na ol samting bi-
long en i stap insait long
haus, orait em i no ken i go
daun na kisim ol samting bi-
long en. Olsem tasol, man i
stap long gaden, em i no ken
i go bek long haus.
32 Yupela i mas tingim
samting i bin kamap long
meri bilong Lot.
33 Sapos wanpela man i
laik holimpas laip bilong em
yet, orait laip bilong em bai
i lus. Tasol sapos wanpela
man i lusim laip bilong en,
orait laip bilong en bai i stap
gut.
34 "Mi tokim yupela, long
nait Pikinini Bilong Man i
kamap, tupela man bai i slip
i stap long wanpela bet, na
God bai i kisim anpela, na em
bai i lusim narapela i stap.
35-36 Tupela meri bai i
wokim plaua bilong bret
i stap, na God bai i kisim
wanpela, na lusim narapela i
stap."†
37 Ol disaipel i harim dis-
pela tok na ol i askim Jisas
olsem, "Bikpela, dispela ol
samting bai i kamap we?" Na
Jisas i tokim ol olsem, "Long
ples bodi bilong ol man i dai
pinis i slip i stap long en, long
dispela ples tasol ol tarangau
i save kam bung."

18

*Tok piksa bilong meri
i strong long jas i mas helpim
em*

1 Jisas i givim wanpela tok
piksa long ol, bilong lainim
ollong ol i mas beten long ol-
geta taim, na ol i no ken les.
2 Em i tok olsem, "Long
wanpela taun, wanpela jas i
stap. Dispela jas i no save
pret long God, na em i no save
tingting tumas long ol man
tu.
3 Na wanpela meri, man bi-
long en i dai pinis, em i stap
long dispela taun. Oltaim em
i save kam long dispela jas na
i tokim em, 'Birua bilong mi

17:28: Stt 18.20—19.25 **17:30:** 2 Te 1.7 **17:31:** Stt 19.17, 19.26, Mt 24.17-18, Mk 13.15-16 **17:32:** Stt 19.26 **17:33:** Mt 10.39, 16.25, Mk 8.35, Lu 9.24, Jo 12.25 **17:34:** Mt 24.40-41, 1 Te 4.17 † **17:35-36:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Tupela man bai i stap long gaden, na God bai i kisim wanpela, na em bai i lusim narapela i stap." Lukim Matyu 24.40. **17:37:** Jop 39.30, Mt 24.28 **18:1:** Ro 12.12, Ef 6.18, Kl 4.2, 1 Te 5.17

em i laik bagarapim mi. Yu
mas helpim mi long kot.'
4 Pastaim dispela jas i no
laik helpim em. Tasol bihain
em i ting olsem, 'Mi no pret
long God, na mi no tingting
tumas long ol man.
5 Tasol dispela meri, man
bilong en i dai pinis, oltaim
em i save givim hevi long mi.
Ating mobeta mi mas helpim
em long kot. Nogut em i
wok long kam oltaim oltaim,
na bihain mi les olgeta long
harim toktok bilong en.' "
6 Na Bikpela i tok moa
olsem, "Yupela i harim
dispela tok bilong dispela jas
nogut.
7 Orait olsem wanem? Ol
manmeri God i bin makim bi-
long em yet, na ol i wok long
krai long em long olgeta de na
long olgeta nait, ating God bai
i no helpim ol, a? Ating em
bai i wet wet na i no helpim
ol kwik, a? Nogat tru.
8 Mi tokim yupela, em bai
i helpim ol kwiktaim. Tasol
taim Pikinini Bilong Man i
kam, em bai i lukim ol man-
meri i stap long graun ol i
bilip, o nogat?"

Tok piksa bilong tupela man
i prea long God

9 Sampela man i ting ol i
stretpela man na ol arapela
man i no gutpela olsem ol.
Jisas i givim tok piksa olsem
long ol dispela kain man,
10 "Tupela man i laik
mekim prea, na tupela i go
long tempel. Narapela em i
Farisi. Na narapela em i man
bilong kisim takis. 11 Dispela
Farisi em i sanap na long
bel bilong em yet em i prea
olsem, 'God, mi no olsem ol
arapela man, olsem na mi
tenkyu long yu. Ol i save stil
na mekim pasin i no stret
na trabel long ol maritmeri.
Tasol mi nogat. Na mi no
olsem dispela man bilong
kisim takis.
12 Long olgeta wik mi
save makim tupela de bilong
tambu long kaikai. Na olgeta
samting mi kisim, mi save
tilim long 10-pela hap na
givim wanpela hap long yu.'
13 Tasol man bilong kisim
takis em i sanap longwe, na
em i no laik lukluk i go an-
tap long heven. Nogat. Em i
paitim bros bilong en na i tok,
'God, mi man bilong mekim
sin. Yu ken marimari long
mi.' "
14 Na Jisas i tok, "Mi tokim
yupela, long taim dispela
man bilong kisim takis i go
bek long haus bilong en, em
tasol i kamap stretpela man
long ai bilong God. Tasol
dispela arapela man nogat.
Long wanem, olgeta man
i litimapim nem bilong ol
yet, God bai i daunim ol.
Na olgeta man i daunim ol
yet, God bai i litimapim nem
bilong ol."

18:5: Lu 11.7-8 **18:7:** KTH 6.10 **18:8:** Hi 10.37, 2 Pi 3.8-9 **18:9:** Lu 10.29, 16.15 **18:11:** Sng 135.2, Ais 1.15, 58.2, Lu 16.15, KTH 3.17 **18:12:** Stt 14.20, Ais 58.2-3, Mt 23.23 **18:13:** Sng 51.1 **18:14:** Jop 22.29, Mt 23.12, Lu 14.11, Je 4.6, 1 Pi 5.5-6

Jisas i tok ol i mas larim ol pikinini i kam long em
(Matyu 19.13-15 na Mak 10.13-16)

15 Ol manmeri i bringim ol pikinini i kam long Jisas, na ol i bringim tu ol liklik pikinini i dring susu yet. Ol i laik bai em i putim han long ol. Tasol ol disaipel i lukim, na ol i krosim ol dispela manmeri.

16 Orait Jisas i singautim ol pikinini i kam klostu long em, na em i tokim ol disaipel olsem, "Yupela larim ol pikinini i kam long mi. Yupela i no ken pasim ol. Kingdom bilong God em i bilong kain man olsem ol dispela pikinini.

17 Mi tok tru long yupela, sapos wanpela man i no kisim kingdom bilong God olsem ol liklik pikinini i save kisim, em i no inap i go insait long en. Nogat tru."

Hetman i gat planti samting
i toktok wantaim Jisas
(Matyu 19.16-30 na Mak 10.17-31)

18 Wanpela hetman i askim Jisas olsem, "Gutpela tisa, bai mi mekim wanem na mi ken kisim laip i stap gut oltaim oltaim?"

19 Na Jisas i tokim em olsem, "Bilong wanem yu kolim mi gutpela? God wanpela tasol em i gutpela.

20 Yu save pinis long ol tok bilong lo, 'Yupela ol marit, yupela i no ken mekim pasin pamuk. Yupela i no ken kilim i dai ol arapela manmeri. Yupela i no ken stil. Yupela i no ken giaman na kotim nating ol arapela manmeri. Yupela i mas aninit long papamama bilong yupela na bihainim tok bilong ol.' "

21 Na hetman i tok, "Taim mi pikinini yet na i kam inap long nau, mi save bihainim olgeta dispela lo."

22 Jisas i harim dispela tok, na em i tokim hetman olsem, "Yu sot yet long wanpela samting. Yu mas salim olgeta samting bilong yu, na dispela mani yu kisim yu mas tilim i go long ol rabisman. Yu mekim olsem, na bai yu gat ol gutpela samting tru long heven. Na yu kam bihainim mi."

23 Tasol hetman i harim dispela tok, na bel bilong en i hevi tru, long wanem, em i gat planti samting tru.

24 Jisas i lukim dispela hetman i bel hevi na em i tok olsem, "Ol man i gat planti samting, ol bai i hatwok long i go insait long kingdom bilong God.

25 Kamel i laik i go insait long hul bilong nil bilong samap, em i no gat hatwok olsem maniman i laik i go insait long kingdom bilong God."

26 Ol man i harim dispela tok na ol i tok olsem, "Sapos i olsem, orait husat inap kisim

18:15: Mt 19.13, Mk 10.13 **18:16:** Mt 19.14, Mk 10.14, 1 Ko 14.20, 1 Pi 2.2 **18:17:** Mt 18.3, Mk 10.15 **18:18:** Mt 19.16, Mk 10.17, Lu 10.25 **18:20:** Kis 20.12-16, Lo 5.16-20, Ro 13.9, Ef 6.2, Kl 3.20 **18:22:** Mt 6.19-20, 19.21, 1 Ti 6.19 **18:24:** Mt 19.23, Mk 10.23, Snd 11.28

laip i stap gut oltaim?”
27 Na Jisas i tok, “Samting
man i no inap mekim, em
God inap mekim.”

28 Na Pita i tok olsem,
“Harim. Mipela i lusim pinis
ples wantaim ol samting bi-
long mipela, na mipela i bi-
hainim yu.”
29 Na Jisas i tokim ol olsem,
“Mi tok tru long yupela, ol-
geta man i bin ting long king-
dom bilong God na i lusim
haus na meri na brata na pa-
pamama na pikinini,
30 orait taim ol i stap yet
long dispela graun God bai i
givim ol planti samting tru,
i winim ol samting ol i bin i
gat bipo. Na long taim i laik
kamap bihain, ol bai i kisim
laip i stap gut oltaim oltaim.”

Namba 3 taim Jisas i tok bai em i dai na kirap bek
(Matyu 20.17-19 na Mak 10.32-34)

31 Jisas i kisim ol 12-pela di-
saipel na em i tokim ol olsem,
“Harim. Nau yumi go long
Jerusalem. Na olgeta tok bipo
ol profet i bin raitim long
ol samting bai i kamap long
Pikinini Bilong Man, nau ol
bai i kamap tru.
32 Bai ol i givim em long
han bilong ol man bilong ara-
pela lain. Na bai ol i tok bilas
long em na mekim nogut long
em na spetim em.
33 Na bai ol i wipim em na
kilim em i dai. Tasol long de
namba 3 bai em i kirap bek.”
34 Tasol ol disaipel i no save
long as bilong dispela tok. As
bilong dispela tok em i hait
long ol, na ol i no klia gut long
dispela tok em i mekim.

Jisas i mekim orait wanpela aipas
(Matyu 20.29-34 na Mak 10.46-52)

35 Jisas i kamap klostu long
taun Jeriko, na wanpela man
aipas em i sindaun arere long
rot na i askim ol manmeri
long mani samting.
36 Em i harim ol bikpela
lain manmeri i wokabaut i
kam, na em i askim ol man
olsem, “Ol i mekim wanem?”
37 Na ol i tokim em, “Jisas
bilong Nasaret i wokabaut i
kam.”
38 Orait dispela aipas i sin-
gaut olsem, “Jisas, yu Pikinini
Bilong Devit, yu mas sori long
mi.”
39 Ol man i wokabaut i kam
paslain ol i krosim em na
tokim em olsem, “Yu pasim
maus.” Tasol em i singaut
bikmaus moa yet olsem, “Yu
Pikinini Bilong Devit, yu mas
sori long mi.”
40 Na Jisas i kam sanap na i
tokim ol long bringim dispela
man i kam long em. Aipas
i kam klostu pinis, na Jisas i
askim em olsem,

18:27: Jer 32.17, Sek 8.6, Mt 19.26, Mk 14.36 **18:28:** Mt 4.19-20, 19.27, Mk 10.28 **18:29:** Lo 33.9, Mt 19.29, Mk 10.29-30 **18:30:** Mt 19.29, Mk 10.30 **18:31:** Sng 22, Ais 53, Mt 16.21, Mk 10.32, Lu 24.44 **18:32:** Mt 27.2, Lu 9.22, 9.44, 23.1, Jo 18.28, Ap 3.13 **18:34:** Mk 9.32, Lu 9.45, Jo 10.6, 12.16 **18:38:** Mt 15.22 **18:42:** Lu 7.50, 17.19

41 “Yu laik bai mi mekim
wanem long yu?” Na em i tok,
“Bikpela, mi laik lukluk.”
42 Na Jisas i tokim em, “Ai
bilong yu i ken i orait. Bilip
bilong yu i bin mekim yu i
orait.”
43 Na wantu tasol ai bilong
en i orait na em i lukluk.
Na em i bihainim Jisas i go,
na em i litimapim nem bi-
long God. Na olgeta man-
meri i lukim dispela, na ol tu
i litimapim nem bilong God.

19

Jisas i go long haus bilong Sakius

1 Orait Jisas i go insait long
taun Jeriko, na em i laik bi-
hainim rot i go na lusim taun.
2 Wanpela man i stap long
dispela taun, nem bilong en
Sakius. Em i hetman bilong
ol man bilong kisim takis, na
em i gat planti mani.
3 Em i laik lukim Jisas em
i wanem kain man. Tasol
bikpela lain manmeri i stap,
na Sakius em i sotpela man.
Olsem na em i no inap lukim
Jisas.
4 Orait em i ran i go pas,
na i go antap long wanpela
diwai fik, bai em i ken lukim
Jisas. Em i save, Jisas bai i
wokabaut i kam long dispela
rot.
5 Orait Jisas i kamap long
dispela hap, na em i lukluk i
go antap long dispela diwai,
na i tokim Sakius olsem, “Sak-
ius, yu kam daun hariap. Nau
mi mas i stap long haus bi-
long yu.”
6 Olsem na em i kam daun
hariap, na bel bilong en i
amamas tru, na em i kisim
Jisas i go long haus bilong en.
7 Na olgeta man i lukim,
ol i tok kros olsem, “Em i go
i stap long haus bilong wan-
pela man i save mekim sin.”
8 Ol i stap long haus na
Sakius i sanap, na em i tokim
Bikpela olsem, “Bikpela, yu
harim. Nau bai mi tilim ol-
geta samting bilong mi long
tupela hap na givim wanpela
hap long ol rabisman. Na
sapos mi bin giamanim wan-
pela man na stilim wanpela
samting bilong en, orait bai
mi bekim 4-pela samting long
en.”
9 Na Jisas i tokim em olsem,
“Nau God i kisim bek pinis
ol manmeri bilong dispela
haus. Dispela man tu em i
pikinini bilong Abraham.
10 Pikinini Bilong Man i
kam bilong painim ol man i
lus na kisim bek ol.”

Tok piksa bilong 10-pela wokboi
i kisim mani
(Matyu 25.14-30)

11 Ol manmeri i harim Jisas
i toktok i stap, na em i givim
wanpela tok piksa tu long
ol, long wanem, em i kamap
klostu pinis long Jerusalem,
na ol i ting nau tasol kingdom
bilong God bai i kamap ples
klia.

19:7: Mt 9.11, Lu 5.30, 15.2 **19:8:** Kis 22.1, Nam 5.6-7, 1 Sml 12.3, 2 Sml 12.6 **19:9:** Lu 13.16, Ap 16.31, Ro 4.11-13, Ga 3.7 **19:10:** Mt 10.6, 18.11, Lu 15.4, Jo 3.17, 1 Ti 1.15 **19:11:** Mt 25.14-30, Ap 1.6

12 Em i tok olsem, “Wanpela
bikman i laik i go long wan-
pela longwe ples, bai ol i ken
makim em i kamap king. Na
bihain bai em i kam bek long
as ples na bosim ol lain bilong
en.
13 Taim em i laik i go, em
i singautim 10-pela wokboi
bilong en, na em i tilim 20
kina 20 kina long ol. Na em i
tokim ol olsem, ‘Yupela kisim
dispela mani na wok bisnis
long en, inap long taim mi
kam bek.’
14 “Tasol ol wanples bilong
dispela man ol i bel nogut
tru long em. Olsem na taim
em i go pinis ol i salim sam-
pela man bilong bringim tok
i go long dispela ples bikman
i bin i go long en. Ol i mas
tok olsem, ‘Mipela i no laik
bai dispela man i kamap king
bilong mipela.’
15 Tasol ol i makim em i
kamap king, na bihain em
i kam bek. Em i kam bek
pinis, orait em i tok olsem,
‘Singautim ol dispela wokboi
bipo mi bin givim mani long
ol. Mi laik save hamas win-
mani olgeta wan wan man i
bin kisim.’
16 “Orait wanpela man i
kam paslain, na em i tok, ‘Bik-
man, mi wok bisnis long dis-
pela 20 kina bilong yu na mi
kisim 200 kina profit long en.’
17 Na king i tokim em
olsem, ‘Yu gutpela wokboi,
na yu bin mekim gutpela
wok tru. Yu bin lukautim
gut dispela samting i liklik
tru, olsem na nau mi givim
namba long yu bilong bosim
10-pela taun.’
18 “Orait namba 2 wokboi
i kam, na em i tok, ‘Bikman,
mi wok bisnis long 20 kina
bilong yu, na nau mi kisim
100 kina profit.’
19 Na king i tokim em, ‘Mi
putim yu bilong bosim 5-pela
taun.’
20 Na narapela wokboi i
kam, na em i tok, ‘Bikman,
20 kina bilong yu i stap hia.
Mi bin pasim insait long wan-
pela hankisip na mi putim i
stap,
21 long wanem, mi lukim
yu, yu hatpela man. Samt-
ing ol arapela man i putim i
stap, em yu save kisim. Na
ol kaikai ol arapela man i
planim, em tu yu save kisim.
Olsem na mi pret long yu.’
22 “Orait king i tokim dis-
pela wokboi olsem, ‘Yu wok-
boi nogut tru! Long tok bi-
long yu yet bai mi kotim yu.
Yu save pinis olsem, mi hat-
pela man, na mi save kisim
ol samting ol arapela man i
bin putim i stap na ol kaikai
ol arapela man i bin planim.
23 Orait watpo yu no bin
putim mani bilong mi long
beng, na taim mi kam bek
mi inap kisim gen wantaim
sampela winmani?’
24 Na em i tok olsem long
ol man i sanap klostu, ‘Yu-
pela kisim dispela 20 kina
long em, na givim long dis-
pela man i gat 200 kina.’
25 Na ol i tokim em olsem,
‘Bikman, em i gat 200 kina

19:14: Jo 1.11 **19:17:** Mt 25.21, Lu 16.10 **19:21:** Mt 25.24 **19:22:** 2 Sml 1.16, Jop 15.6, Mt 12.37, 25.26

pinis.’
26 “Na em i tok, ‘Mi tokim
yupela, olgeta man i gat sam-
pela samting, bai mi givim
sampela moa long ol. Tasol
sapos wanpela man i no gat ol
samting, orait liklik samting
em i holim, em bai mi rausim
long em.
27 Tasol ol dispela birua bi-
long mi, ol i no laik bai mi
stap king bilong ol, yupela
kisim ol i kam hia na kilim ol
i dai long ai bilong mi.’ ”
28 Jisas i mekim dispela tok
piksa pinis, na em i statim
gen wokabaut bilong en, na i
bihainim rot i go antap long
Jerusalem.

Jisas i kamap long Jerusalem na em i skulim ol manmeri long tempel

(Sapta 19.29–21.38)

Jisas i go insait long Jerusalem olsem king

(Matyu 21.1-11 na Mak 11.1-11 na Jon 12.12-19)

29 Jisas i kamap klostu long
ples Betfage na Betani, long
maunten ol i kolim Oliv, na
em i salim tupela disaipel
30 na i tokim tupela olsem,
“Yutupela go long dispela
ples i stap long hap. Yutupela
go long dispela ples, na bai
yutupela i lukim wanpela
yangpela donki ol i pasim i
stap. I no gat wanpela man
i bin sindaun long en bipo.
Lusim rop na bringim donki i
kam hia. 31 Na sapos wanpela
man i askim yutupela olsem,
‘Bilong wanem yutupela i
lusim dispela donki?’, orait
yutupela i mas bekim tok
bilong em olsem, ‘Bikpela i
gat wok long en.’ ”
32 Jisas i salim tupela, na
tupela i go, na tupela i lukim
olgeta samting i stap olsem
em i bin tokim tupela.
33 Tupela i wok long lusim
rop bilong dispela donki, na
ol papa bilong en ol i askim
tupela olsem, “Bilong wanem
yutupela i lusim dispela
donki?”
34 Na tupela i tok, “Bikpela i
gat wok long en.”
35 Orait tupela i bringim
donki i kam long Jisas. Na tu-
pela i putim longpela klos bi-
long tupela antap long donki.
Na ol i helpim Jisas long sin-
daun antap.
36 Em i sindaun long donki
na i go, na ol manmeri i
rausim longpela klos bilong
ol na lainim long rot.
37 Em i kam klostu pinis
long hap rot i lusim maun-
ten Oliv na i go daun. Na
ol bikpela lain disaipel bilong
en i stat long amamas. Ol
i ting long olgeta mirakel ol
i bin lukim, na ol i singaut
strong, na ol i litimapim nem
bilong God.
38 Ol i singaut olsem, “God
i ken mekim gut long dispela

19:26: Mt 13.12, 25.29, Mk 4.25, Lu 8.18 **19:30:** Mt 21.2-3, Mk 11.2-3 **19:32:** Lu 22.13 **19:35:** 2 Kin 9.13, Mt 21.7, Mk 11.7, Jo 12.14 **19:36:** 2 Kin 9.13, Mt 21.8 **19:38:** Sng 118.26, Lu 2.14, 13.35, Ef 2.14

king i kam long nem bilong
Bikpela. Litimapim nem bi-
long God Antap Tru! Em i
mekim yumi manmeri i stap
bel isi."
39 Na sampela Farisi ol
i stap insait long dispela
bikpela lain manmeri, ol
i tokim Jisas olsem, "Tisa,
yu mas krosim ol dispela
disaipel bilong yu. Ol i no ken
mekim dispela kain tok."
40 Na em i bekim tok olsem,
"Mi tokim yupela, sapos ol i
pasim maus, ol ston yet bai
i singaut na litimapim nem
bilong God."

Jisas i krai long Jerusalem

41 Jisas i kamap klostu
long Jerusalem, na em i lukim
taun, na em i krai long em.
42 Em i tok olsem,
"Jerusalem, nau long dispela
de yet mi laik bai yu ken save
long ol samting inap long
mekim yu i stap gut. Tasol
ol dispela samting i stap hait,
na yu no inap lukim.
43 Yu harim. Bihain wan-
pela taim bai i kamap, na
ol birua bilong yu bai i kam
hipim graun raunim bikpela
banis bilong yu. Na ol bai
i banisim yu tru long olgeta
hap.
44 Na ol bai i brukim yu
na bagarapim yu tru, yu wan-
taim ol pikinini bilong yu i
stap insait long yu. Na ol bai i
no larim wanpela ston bilong
yu i stap antap long narapela
ston, long wanem, yu no bin
save long taim God i kam bi-
long helpim yu."

Jisas i rausim ol man
i wok bisnis long tempel
(Matyu 21.12-17 na Mak
11.15-19 na Jon 2.13-22)

45 Orait Jisas i go insait long
banis bilong tempel, na em
i stat long rausim ol man i
mekim wok bisnis i stap long
dispela hap.
46 Em i tokim ol olsem,
"Buk bilong God i gat tok
olsem, 'Haus bilong mi bai i
stap haus bilong beten.' Tasol
yupela i mekim em i kamap
olsem ples hait bilong ol stil-
man."
47 Na long olgeta de em i
wok long skulim ol manmeri
insait long banis bilong tem-
pel. Na ol bikpris na ol save-
man bilong lo na ol hetman
bilong ol manmeri, ol i stat
long painim rot bilong kilim
Jisas i dai.
48 Tasol olgeta manmeri i
strong tumas long harim tok
bilong em, olsem na ol het-
man i no lukim wanpela rot
bilong kilim em i dai.

20

Ol i askim Jisas
husat i givim namba long em
(Matyu 21.23-27 na Mak
11.27-33)

1 Wanpela de Jisas i givim
tok long ol manmeri insait
long banis bilong tempel, na

19:40: Hab 2.11 **19:41:** Jo 11.35 **19:42:** Ais 6.9-10, Mt 13.14, Ro 11.8 **19:43:** Ais 29.3-4, Jer 6.3, 6.6, Lu 21.20 **19:44:** Dan 9.24, Mai 3.12, Mt 24.2, Mk 13.2, Lu 1.68, 21.6 **19:45:** Mt 21.12, Mk 11.11, 11.15, Jo 2.14-15 **19:46:** Ais 56.7, Jer 7.11 **19:47:** Lu 21.37, 22.53, Jo 7.19, 8.37, 18.20 **19:48:** Mt 21.46, Mk 14.1-2, Lu 20.19

em i autim gutnius long ol.
Na ol bikpris na ol saveman
bilong lo wantaim ol hetman
ol i kam long em.
2 Na ol i tokim em olsem,
"Yu tokim mipela, yu kisim
dispela namba na strong we
na yu mekim ol dispela samt-
ing? Na husat i givim dispela
namba long yu?"
3 Na em i bekim tok bilong
ol olsem, "Mi tu mi laik askim
yupela long wanpela samt-
ing. Yupela tokim mi,
4 taim Jon i baptaisim ol
man, yupela i ting em i samt-
ing bilong heven, o em i samt-
ing bilong ol man tasol?"
5 Orait ol i toktok namel
long ol yet olsem, "Sapos
yumi tok, 'Em i samting
bilong heven,' em bai i tok,
'Bilong wanem yupela i no
bin bilip long em?'
6 Na sapos yumi tok, 'Em
i samting bilong ol man
tasol,' orait olgeta man ol
bai i tromoi ston long yumi,
long wanem, ol i bilip strong
olsem Jon em i profet."
7 Orait ol i tokim Jisas
olsem, ol i no save, Jon i bin
kisim dispela pasin we na em
i baptaisim ol man.
8 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Mi tu mi no ken tokim yu-
pela long husat i givim mi
namba na mi mekim dispela
wok."

Tok piksa bilong ol man nogut
i lukautim gaden wain
(Matyu 21.33-46 na Mak 12.1-12)

9 Jisas i givim wanpela tok
piksa long ol manmeri olsem,
"Wanpela man i wokim
gaden wain. Na em i putim
dispela gaden wain long han
bilong sampela man i laik
wok bisnis long en. Na em
yet i go i stap longpela taim
long wanpela longwe ples.
10 Orait long taim bilong
ol diwai wain i karim kaikai,
em i salim wanpela wokboi
i go long ol man i wok long
gaden wain. Em i laik bai
ol i givim em sampela kaikai
bilong dispela gaden. Tasol
ol man i wok long gaden ol i
paitim dispela wokboi na ol i
rausim em i go nating.
11 Na papa bilong gaden i
salim narapela wokboi i go
long ol. Tasol ol i paitim em
tu na mekim nogut long em,
na ol i rausim em i go nating.
12 Orait em i salim namba 3
wokboi i go. Tasol ol i bagara-
pim em nogut tru na rausim
em i go ausait.
13 Olsem na papa bilong
gaden i tok, 'Nau bai mi
mekim wanem? Bai mi salim
pikinini man bilong mi, em
mi laikim tumas. Ating ol bai
inap harim tok bilong em.'
14 Tasol ol man i wok long
gaden ol i lukim pikinini bi-
long en i kam, na ol i tok-
tok namel long ol yet olsem,
'Dispela man hia bai i kisim
olgeta samting bilong papa
bilong en. Yumi kilim em i
dai, na bai yumi yet i holim
dispela gaden.'
15 Olsem na ol i rausim em

20:2: Ap 4.7, 7.27 **20:6:** Mt 14.5, 21.26, Lu 7.29 **20:9:** Ais 5.1 **20:10:** 2 Sto 36.15-16

i go ausait long gaden, na ol i
kilim em i dai.
"Orait yupela i ting papa bi-
long gaden wain bai i mekim
wanem long ol dispela man?
16 Em bai i kam na kilim i
dai ol dispela man i wok long
gaden. Na em bai i givim dis-
pela gaden wain long ol ara-
pela man." Ol man i harim
dispela tok, na ol i tok, "Em i
no ken mekim olsem."
17 Tasol Jisas i lukluk long
ol, na em i tok, "Orait bilong
wanem ol i raitim dispela tok
i stap long buk bilong God,
'Dispela ston ol kamda i ting
em i nogut na ol i
rausim,
nau em i kamap namba
wan ston
bilong strongim ba-
nis bilong haus'?
18 Olgeta man i pundaun an-
tap long dispela ston, ol bai
i bruk olgeta. Na sapos dis-
pela ston i pundaun antap
long wanpela man, ston bai i
bagarapim em olgeta."
19 Ol saveman bilong lo
na ol bikpris ol i save olsem,
Jisas i sutim dispela tok piksa
long ol yet. Olsem na long
dispela taim tasol ol i kirap na
ol i laik holimpas em. Tasol ol
i pret long ol manmeri.

Ol i mas givim takis long Sisar,
o nogat?

(Matyu 22.15-22 na Mak 12.13-17)

20 Orait ol bikpris na ol
saveman bilong lo ol i was
gut long Jisas. Na ol i salim
ol man i kam bilong luk stil
long em. Dispela ol man ol
i giaman olsem ol i laik tru
long harim tok bilong en. Ol
i laik trikim em long mekim
wanpela tok ol inap kotim em
long en, bai ol i ken putim em
long han bilong namba wan
gavman, na em i ken kotim
Jisas.
21 Ol i askim em olsem,
"Tisa, mipela i save, tok bi-
long yu em i stret, na yu save
givim stretpela tok long ol
manmeri. Na yu save mekim
wankain tok long olgeta man,
maski ol i gat nem o ol i no
gat nem. Long tok tru tasol yu
save skulim ol manmeri long
pasin bilong God.
22 Orait, yu ting wanem?
Yumi ken givim takis long
Sisar, o nogat?"
23 Tasol Jisas i save pinis
long dispela trik ol i mekim.
Olsem na em i tokim ol,
24 "Soim wanpela mani
long mi. Dispela piksa na
nem i stap long mani em i
bilong husat?" Na ol i tok,
"Bilong Sisar."
25 Na em i tokim ol olsem,
"Orait samting bilong Sisar,
em yupela i mas givim long
Sisar. Na samting bilong God,
em yupela i mas givim long
God."
26 Olsem na taim em i stap
wantaim ol manmeri, ol i
no inap long trikim em long
mekim wanpela tok ol bai
inap long kotim em long en.
Ol i kirap nogut long dispela

20:17: Sng 118.22, Mt 21.42 **20:18:** Ais 8.14-15, Dan 2.34-35, Mt 21.44 **20:19:** Mt 21.46, Mk 14.1-2, Lu 19.47-48 **20:20:** Lu 11.54 **20:25:** Mt 22.2, Mk 12.17

tok em i bekim long ol, na ol i
pasim maus i stap.

Ol Sadyusi i askim Jisas long man i dai na i kirap bek
(Matyu 22.23-33 na Mak 12.18-27)

27 Sampela man bilong lain
Sadyusi ol i kam long Jisas. Ol
Sadyusi em ol dispela lain i
save tok, ol man i dai pinis,
bai ol i no inap kirap bek.
28 Ol dispela man i tokim
Jisas olsem, "Tisa, Moses i bin
raitim wanpela tok bilong
yumi olsem. Sapos wanpela
man i marit, na bihain em i
dai na i no gat pikinini, orait
brata bilong en i mas kisim
meri bilong dispela man na
kamapim ol pikinini, bai lain
bilong brata bilong en i no
ken pinis.
29 Orait bipo i gat 7-pela
brata i stap. Namba wan em
i kisim meri, na em i no gat
pikinini na em i dai.
30 Orait namba 2 brata i
kisim dispela meri,
31 na bihain namba 3 brata
tu i kisim em. Dispela 7-
pela brata olgeta ol i maritim
dispela meri, na ol i no gat
pikinini, na ol i dai.
32 Na bihain dispela meri tu
i dai.
33 Orait bihain, taim ol man
i dai pinis ol i kirap bek, dis-
pela meri bai i stap meri bi-
long husat tru? Yu save, ol 7-
pela man i bin kisim em na
em i stap meri bilong ol."
34 Orait Jisas i tokim ol
olsem, "Ol man na ol meri
bilong dispela taim nau ol i
save marit.
35 Tasol ol manmeri God i
tok ol inap kirap bek na stap
laip wantaim em long taim
bihain, ol dispela lain man-
meri bai i no inap marit,
36 long wanem, ol i no inap
i dai moa. Ol i stap olsem ol
ensel. God i kirapim ol pinis
long matmat, olsem na ol i
stap pikinini bilong em.
37 Tasol Moses tu i bin soim
yumi olsem ol man i dai pi-
nis, ol i save kirap bek long
matmat. Long dispela stori
bilong liklik diwai i paia, em
i bin tok olsem, Bikpela em i
stap God bilong Abraham na
bilong Aisak na bilong Jekop.
38 Dispela i soim yumi
olsem God em i no God bilong
ol man i dai pinis. Nogat.
Em i God bilong ol man i stap
laip. Long ai bilong em, ol-
geta manmeri i stap laip."
39 Sampela saveman bilong
lo i harim Jisas i mekim dis-
pela tok, na ol i tokim em
olsem, "Tisa, tok bilong yu em
i gutpela."
40 Na ol man i pret long
askim Jisas long wanpela
samting moa.

Jisas i askim ol manmeri long man God i makim
(Matyu 22.41-46 na Mak 12.35-37)

41 Orait Jisas i askim ol
manmeri olsem, "Olsem
wanem na ol i save tok olsem,
man God i makim bilong
kisim bek ol manmeri bilong

20:27: Mt 22.21, Mk 12.18, Ap 23.8 **20:28:** Lo 25.5 **20:36:** Ro 8.23, 1 Ko 15.42, 15.49, 15.52, 1 Jo 3.1-2 **20:37:** Kis 3.6 **20:38:** Ro 6.10-11, 14.8-9

en, em i pikinini bilong
Devit?
42 Long Buk Song, Devit yet
i bin tok olsem,
'Bikpela i tokim
Bikpela bilong mi
olsem,
"Yu sindaun long han sut
bilong mi
43 inap mi putim ol birua
bilong yu
i stap aninit long
yu." '
44 Yupela lukim. Devit yet i
kolim dispela man Bikpela
bilong en. Orait olsem
wanem na dispela man em
i pikinini bilong Devit?"

*Ol saveman bilong lo
i save mekim pasin nogut*
*(Matyu 23.1-36 na Mak
12.38-40 na Luk 11.37-54)*

45 Olgeta manmeri i harim
Jisas i autim tok i stap yet, na
em i tokim ol disaipel bilong
en olsem,
46 "Yupela lukaut long
ol saveman bilong lo. Ol i
save laikim tumas long putim
longpela klos na wokabaut i
go. Ol i laikim tumas long ol
manmeri i mas givim gude
long ol long ol ples bung. Ol
i laikim tumas long kisim
ol namba wan ples bilong
sindaun long ol haus lotu,
na ol i save laik long kisim
ol namba wan sia long ol
bikpela kaikai.
47 Ol i save trikim ol meri,
man bilong ol i dai pinis, na
stilim ol haus bilong ol. Na ol
i save giaman long mekim ol
longpela prea. Long taim bi-
long kot ol bai i kisim bikpela
hevi moa."

21

*Rabismeri i givim ofa long
God*
(Mak 12.41-44)

1 Jisas i lukluk i stap, na
em i lukim ol maniman i kam
putim ol ofa bilong ol i go
daun long bokis mani bilong
tempel.
2 Na em i lukim wanpela
rabismeri, man bilong en i
dai pinis, em i tromoi tupela
liklik mani i go long bokis.
3 Na Jisas i tok, "Mi tok tru
long yupela, dispela rabis-
meri, man bilong en i dai pi-
nis, em i givim bikpela mani
moa, i winim mani olgeta
dispela lain manmeri i bin
givim.
4 Dispela olgeta manmeri ol
i gat planti mani i stap, na ol
i tromoi hap tasol i go long
bokis. Tasol dispela meri em
i sot tru, na em i tromoi olgeta
mani em i holim bilong baim
kaikai bilong en."

*Jisas i tok long tempel bai i
bagarap*
*(Matyu 24.1-2 na Mak
13.1-2)*

5 Sampela man i lukim tem-
pel na ol i tok olsem, "Ol i
bin kisim ol gutpela gutpela
ston na olkain gutpela presen
ol manmeri i bin givim long
God na ol i bilasim gut tru
dispela haus." Na Jisas i tok,

20:42: Sng 110.1 **20:46:** Mt 23.5, Lu 11.43 **21:1:** Mk 12.41 **21:3:** 2 Ko 8.12
21:6: Mt 24.2, Mk 13.2, Lu 19.44

6 “Mi laik tokim yupela
long dispela ol samting nau
yupela i lukim. Taim bai
i kamap na ol bai i no
larim wanpela bilong ol
dispela ston i stap antap long
narapela ston. Nogat. Ol bai i
brukim olgeta na tromoi i go
daun.”

Jisas i tok long planti hevi bai i kamap
(Matyu 24.3-14 na Mak 13.3-13)

7 Orait na ol man i askim
Jisas olsem, “Tisa, wanem
taim ol dispela samting bai i
kamap? Wanem mak bai i
kamap pastaim, na mipela i
ken save, ol dispela samting
klostu i laik kamap?”
8 Na Jisas i tok, “Yupela
lukaut. Nogut ol i giamanim
yupela. Long wanem, planti
man bai i kam na kolim nem
bilong mi na tok, ‘Mi yet mi
dispela man.’ Na bai ol i tok,
‘Taim i kamap klostu pinis
nau.’ Tasol yupela i no ken i
go bihainim ol.
9 Na bihain, taim yupela
i harim tok long ol kantri i
mekim bikpela pait, orait yu-
pela i no ken pret na guria. Ol
dispela samting i mas kamap
pastaim, tasol las de bai i no
inap kamap kwiktaim.”
10 Na em i tokim ol moa
olsem, “Ol man bilong sam-
pela lain bai i kirapim pait
long ol narapela narapela
lain. Na ol lain bilong
sampela king bai i kirapim
pait long ol lain bilong ol
narapela narapela king.
11 Ol bikpela bikpela guria
bai i kamap long graun. Na
long sampela hap ol bai i gat
taim bilong bikpela hangre
na bikpela sik. Na long skai
yupela bai i lukim ol bikpela
bikpela mak na ol kain kain
samting bilong mekim yu-
pela i pret nogut tru.
12 “Tasol taim dispela ol-
geta samting i no kamap yet,
ol bai i holimpas yupela na
mekim nogut long yupela. Na
ol bai i kotim yupela insait
long ol haus lotu na putim
yupela long kalabus. Ol bai i
ting long daunim nem bilong
mi, na ol bai i bringim yupela
i go sanap long pes bilong ol
king na ol gavman.
13 Na dispela bai i stap
olsem rot bilong yupela i ken
autim gutnius long ol.
14 Olsem na yupela i no
ken tingting planti pastaim
long wanem tok yupela bai i
bekim long ol,
15 long wanem, mi yet bai
mi putim tok long maus bi-
long yupela, na bai mi givim
gutpela save long yupela. Na
ol lain i laik kotim yupela bai
i no inap sakim o daunim dis-
pela tok mi givim yupela.
16 “Ol papamama na ol
brata na ol wanblut na ol
pren, ol tu bai i givim yupela
long han bilong ol birua. Na
ol bai i kilim i dai sampela
bilong yupela.

21:8: Mt 24.4-5, Mk 13.5-6, Ef 5.6, 2 Te 2.3 **21:10:** Mt 24.6-7, Mk 13.7-8 **21:12:** Mt 24.9, Mk 13.9 **21:14:** Mt 10.19, Mk 13.11 **21:14:** Lu 12.11-12 **21:15:** Ap 6.10 **21:16:** Mai 7.6, Mt 10.21-22, Mk 13.12, Ap 7.59, 12.2 **21:17:** Mt 10.22

17 Na olgeta man bai i bel
nogut tru long yupela, long
wanem, nem bilong mi em i
stap long yupela.
18 Tasol i no inap wanpela
gras long het bilong yupela
bai i lus.
19 Yupela i mas i stap
strong, na bai yupela i kisim
laip na i stap gut."

Jisas i tok long Jerusalem bai i bagarap
(Matyu 24.15-21 na Mak 13.14-19)

20 Jisas i tok moa olsem,
"Taim yupela i lukim ol ami i
kam raunim Jerusalem i stap,
orait yupela i ken save, taim
bilong taun i mas bagarap em
i klostu nau. 21 Long dis-
pela taim ol manmeri i stap
long distrik Judia ol i mas
ranawe i go long ples maun-
ten. Na ol man i stap insait
long Jerusalem ol i mas lusim
taun na i go long narapela
hap. Na ol man i stap ausait
long taun, ol i no ken i go
insait long en.
22 Dispela taim em i taim
bilong God i bekim rong,
olsem na olgeta tok i stap
long buk bilong God, em bai i
kamap tru.
23 Sori tumas long ol meri
i gat bel na ol meri i givim
susu long ol pikinini long dis-
pela taim. Long wanem, taim
bilong bikpela hevi tru bai i
kamap long dispela graun, na
belhat bilong God bai i pun-
daun antap long dispela lain
manmeri.
24 Ol birua bai i kam kilim
ol i dai. Na ol bai i bringim
ol i go i stap kalabus long
olgeta kantri bilong graun.
Na lek bilong ol man bilong ol
arapela lain bai i krungutim
Jerusalem, inap long taim
God i bin makim bilong ol
arapela lain man i bosim
Jerusalem, em i pinis."

Bihain Pikinini Bilong Man bai i kam
(Matyu 24.29-31 na Mak 13.24-27)

25 Jisas i tok moa olsem,
"Long dispela taim ol kain
kain mak bai i kamap long
san na long mun na long ol
sta. Na long graun tingt-
ing bilong olgeta lain man
bai i bagarap tru na ol bai i
harim pairap bilong bikpela
si i bruk bruk long solwara,
na ol bai i tingting planti na
pret moa yet.
26 Planti manmeri bai i
tingting long ol samting i
laik kamap long graun, na
ol bai i pret tru na ai bilong
ol bai i raun, long wanem,
ol strongpela samting bilong
skai bai i guria.
27 Na long dispela taim ol
manmeri bai i lukim Pikinini
Bilong Man i stap long wan-
pela klaut na i kam wantaim
bikpela strong na bikpela lait
bilong en.

21:18: 1 Sml 14.45, Mt 10.30, Lu 12.7 **21:19:** Mt 10.22, 24.13, Hi 10.36 **21:20:** Mt 24.15, Mk 13.14 **21:22:** Lo 32.35, Jer 5.29, 46.10, Dan 9.26-27, Hos 9.7 **21:23:** Mt 24.19, Mk 13.17, 1 Ko 7.26 **21:24:** Esr 9.7, Sng 79.1, Ais 63.18, Ro 11.25, KTH 11.2 **21:25:** Sng 46.2-3, 65.7-8, Ais 13.10, Ese 32.7, Jol 2.31, Mt 24.29, 2 Pi 3.10-12, KTH 6.12-13 **21:27:** Dan 7.13, Mt 24.30, 26.64, KTH 1.7, 14.14 **21:28:** Ro 8.19, 8.23, 13.11

28 Taim ol dispela samting i
stat long kamap, orait yupela
i mas sanap na litimapim het
bilong yupela, long wanem,
taim bilong God i kisim bek
yupela em i kam klostu pi-
nis."

Yupela i mas kisim save long diwai fik

(Matyu 24.32-35 na Mak 13.28-31)

29 Jisas i givim wanpela tok
piksa long ol. Em i tok olsem,
"Yupela lukim diwai fik na ol
arapela diwai tu.
30 Taim yupela i lukim ol
nupela lip i kamap long ol,
orait yupela i save, taim bi-
long gutpela san i laik kamap
nau.
31 Olsem tasol, taim yupela
i lukim ol dispela samting i
kamap, yupela i ken save,
kingdom bilong God i kam
klostu pinis.
32 "Mi tok tru long yupela,
taim ol manmeri bilong
dispela taim i no i dai yet,
dispela olgeta samting bai i
kamap.
33 Skai wantaim graun bai
i pinis, tasol tok bilong mi bai
i no inap lus."

Ol disaipel i mas lukaut gut

34 Jisas i tok moa olsem,
"Tasol yupela lukaut gut.
Nogut yupela i dring nabaut
oltaim na yupela i spak. Na
nogut yupela i wari long ol
samting bilong bodi. Sapos
kain pasin olsem i daunim
yupela, orait dispela de
bilong Bikpela bai i kamap
long yupela wantu tasol,
35 olsem umben i save
holimpas abus, long wanem,
dispela de bai i kamap long
olgeta manmeri i stap long
olgeta hap bilong graun.
36 Oltaim oltaim yupela
i mas was i stap. Na yu-
pela i mas beten oltaim long
God i givim strong long yu-
pela. Olsem na bai yupela i
abrusim olgeta dispela samt-
ing i laik kamap, na bai yu-
pela i sanap long ai bilong
Pikinini Bilong Man."
37 Olgeta de Jisas i save
skulim ol manmeri insait
long banis bilong tempel.
Tasol long nait em i save go
slip long wanpela haus i stap
long dispela maunten ol i
kolim Oliv.
38 Na olgeta manmeri i save
kirap long moningtaim tru,
na ol i kam long tempel bi-
long harim tok bilong em.

Jisas i karim pen na i dai na i kirap bek

(Sapta 22-24)

22

Judas i promis long givim Jisas long han bilong ol hetman

(Matyu 26.1-5 na 26.14-16 na Mak 14.1-2 na 14.10-11 na Jon 11.45-53)

1 Bikpela De Bilong Bret I
No Gat Yis, em ol i save kolim
Bikpela De Bilong Tingim De

21:33: Sng 102.26-27, Ais 40.8, Lu 16.17, 1 Pi 1.25 **21:34:** Mt 24.48-50, Mk 4.19, Lu 17.27, Ro 13.13, 1 Te 5.3, 5.6, 1 Pi 4.7 **21:35:** 1 Te 5.2, 2 Pi 3.10, KTH 3.3, 16.15 **21:36:** Mt 24.42, Mk 13.33, Lu 18.1, Ef 6.13, KTH 6.17 **21:37:** Lu 19.47 **22:1:** Kis 12.1-27

God I Larim Ol Israel I Stap
Gut, em i laik kamap nau.
2 Na ol bikpris na ol save-
man bilong lo ol i pret long
ol manmeri, olsem na ol i
painim rot bilong kilim Jisas
i dai.
3 Na Satan i go insait long
bel bilong Judas, em ol i kolim
Iskariot, em wanpela bilong
ol 12-pela disaipel.
4 Na em i go toktok wan-
taim ol bikpris na ol kepten
bilong tempel. Em i laik
painim rot bilong givim Jisas
long han bilong ol.
5 Ol dispela man i amamas
long lukim em, na ol i tokim
Judas olsem ol bai i givim
sampela mani long em.
6 Na Judas i orait long tok
bilong ol, na em i wok long
painim wanpela rot bilong
putim Jisas long han bilong
ol. Em i wetim wanpela taim
ol bikpela lain manmeri i no i
stap wantaim Jisas.

Tupela disaipel i redim kaikai
(Matyu 26.17-25 na Mak 14.12-21 na Jon 13.21-30)

7 Bikpela De Bilong Bret
I No Gat Yis em i kamap.
Long dispela de ol i mas kilim
pikinini sipsip bilong kaikai
bilong tingim De God I Larim
Ol Israel I Stap Gut.
8 Olsem na Jisas i salim Pita
tupela Jon i go, na em i tokim
tupela olsem, "Yutupela go
redim kaikai bilong yumi bi-
long dispela bikpela de."
9 Na tupela i askim em,
"Yu laikim bai mitupela i go
redim we?"
10 Na em i tokim tupela
olsem, "Harim. Yutupela go
insait long taun, na wanpela
man i karim bikpela sospen
wara bai i bungim yutupela
long rot. Yutupela bihainim
em i go insait long dispela
haus em i go insait long en.
11 Na yutupela i mas tokim
papa bilong dispela haus
olsem, 'Tisa i askim yu,
"Dispela rum i stap we na mi
wantaim ol disaipel bilong
mi i ken kaikai dispela kaikai
bilong tingim De God I Larim
Ol Israel I Stap Gut?" '
12 Na bai em i soim yutu-
pela wanpela bikpela rum i
stap antap, em i gat tebol na
sia samting. Yutupela redim
kaikai long dispela rum."
13 Orait tupela i go, na tu-
pela i lukim ol samting i stap
olsem Jisas i bin tokim tupela.
Na tupela i redim kaikai.

Jisas i givim bret na wain long ol disaipel
(Matyu 26.26-30 na Mak 14.22-26 na 1 Korin 11.23-25)

14 Taim bilong kaikai i
kamap pinis, na Jisas i
sindaun long tebol, na ol
aposel i sindaun wantaim
em.
15 Na em i tokim ol olsem,
"Mi laikim tumas long kaikai
wantaim yupela long dispela
Bikpela De Bilong Tingim De
God I Larim Ol Israel I Stap

22:2: Sng 2.2, Lu 20.19, Ap 4.27 **22:3:** Mt 26.14, Mk 14.10, Lu 4.13, Jo 13.2, 13.27 **22:5:** Sek 11.12 **22:7:** Kis 12.1-27 **22:13:** Lu 19.32 **22:16:** Lu 13.29, 14.15, Ap 10.41, KTH 19.9

Gut. Na bihain bai mi karim
pen.
16 Mi tokim yupela, mi no
ken kaikai dispela kaikai gen
inap long taim dispela samt-
ing em i kamap tru long king-
dom bilong God."

17 Na em i kisim wanpela
kap wain, na em i tenkyu
long God, na i tok, "Yupela
kisim dispela na tilim namel
long yupela.
18 Long wanem, mi tokim
yupela, nau na bihain tu mi
no ken dring wain moa, inap
long taim kingdom bilong
God i kamap."
19 Na em i kisim wanpela
bret, na i tenkyu long God, na
i brukim, na i givim long ol
disaipel. Na em i tok, "Dis-
pela em i bodi bilong mi,* mi
givim bilong helpim yupela.
Yupela i mas mekim olsem
bilong tingim mi."
20 Taim ol i kaikai pinis,
orait em i kisim kap wain na
i mekim wankain pasin long
en. Em i tok olsem, "Dis-
pela kap wain em i nupela
kontrak mi mekim long blut
bilong mi, em mi kapsaitim
bilong helpim yupela.*
21 Tasol lukim, han bilong
dispela man i laik putim mi
long han bilong ol birua em i
stap wantaim mi long dispela
tebol.
22 Pikinini Bilong Man em
i mas bihainim dispela rot
bipo God i makim bilong em.
Tasol sori tumas long dispela
man i givim em long han bi-
long ol birua."
23 Ol disaipel i harim dis-
pela tok na ol i kirap askim
askim ol yet olsem, "Husat
bai i mekim dispela pasin?"

Ol disaipel i tok pait long husat i namba wan

24 Orait ol disaipel i stat
long pait long toktok long
husat em i namba wan bilong
ol.
25 Na Jisas i tokim ol
olsem, "Ol king bilong ol ara-
pela lain manmeri ol i gat
namba na ol i bosim ol, na ol
i gat nem olsem man bilong
mekim gutpela pasin long ol.
26 Tasol yupela i no ken
mekim olsem. Nogat. Man i
stap namba wan namel long
yupela, em i mas i stap olsem
man i kamap bihain tru. Na
hetman bilong yupela em i
mas i stap olsem wokman bi-
long helpim yupela.
27 Tingim. Husat em i
namba wan? Ating man i sin-
daun kaikai o wokman i su-
tim kaikai na bringim i kam
long en? Namba wan em
dispela man i sindaun kaikai,
em tasol. Tasol mi stap namel
long yupela olsem wokman
bilong helpim yupela.

22:19: Mt 26.26, Mk 14.22, Lu 24.30, 1 Ko 11.24 * **22:19:** Sampela saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Luk yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain. **22:20:** Jer 31.31-34, 1 Ko 10.16 **22:21:** Sng 41.9, Mt 26.21-23, Mk 14.18, Jo 13.21-22, 13.26 **22:22:** Mt 26.24, Ap 2.23, 4.28 **22:23:** Mt 26.22, Jo 13.22, 13.25 **22:24:** Mt 18.1, Mk 9.34, Lu 9.46 **22:25:** Mk 10.42-45 **22:25:** Mt 20.25-27, Mk 10.42-44 **22:26:** Mt 23.11, Mk 9.35, Lu 9.48, 1 Pi 5.3 **22:27:** Mt 20.28, Lu 12.37, Jo 13.12-15, Fl 2.7 **22:28:** 2 Ko 1.7, 2 Ti 2.12, Hi 4.15

28 “Taim ol samting i
kamap bilong traim mi,
yupela i bin i stap wantaim
mi, na yupela i no lusim mi.
29 Papa bilong mi em
i givim kingdom long mi,
olsem tasol mi givim king-
dom long yupela.
30 Na long kingdom bilong
mi yupela bai i sindaun long
tebol bilong mi na kaikai na
dring. Na yupela bai i sin-
daun long ol gutpela sia na
yupela bai i bosim ol 12-pela
lain bilong Israel.”

Jisas i tok olsem Pita bai i givim baksait long em

(Matyu 26.31-35 na Mak 14.27-31 na Jon 13.36-38)

31 Orait Jisas i tok olsem,
“Saimon, Saimon, harim. Sa-
tan i tok pinis long em bai
i traim bilip bilong yupela,
olsem ol man i save sakim wit
bilong rausim ol pipia long
en.
32 Tasol mi beten pinis bi-
long helpim yu, bai bilip bi-
long yu i no ken pundaun.
Na taim yu tanim na yu kam
bek, orait yu mas strongim ol
brata bilong yu.”
33 Na Pita i tokim em olsem,
“Bikpela, mi stap redi long i
go wantaim yu long kalabus.
Na mi redi long i dai wantaim
yu.”
34 Na Jisas i tok, “Pita, mi
tokim yu, nau long dispela
nait, taim kakaruk i no krai
yet, yu bai tok tripela taim
olsem yu no save long mi.”

Jisas i tok ol disaipel i mas kisim paus mani na hanbek na bainat

35 Jisas i tokim ol disaipel
olsem, “Taim mi salim yupela
i go mekim wok bilong mi,
yupela i no bin karim ol paus
mani na hanbek na su i go
wantaim yupela. Na long dis-
pela taim yupela i sot long
wanpela samting, o nogat?”
Na ol i tok, “Nogat.”
36 Na em i tokim ol olsem,
“Tasol nau man i gat paus
mani, em i mas kisim. Na tu,
man i gat hanbek em i mas
kisim. Na man i no gat bainat,
em i mas salim saket bilong
en na kisim mani na baim
wanpela bainat.
37 Long wanem, buk bi-
long God i gat tok olsem,
‘Ol manmeri i bin lukim em
olsem wanpela man nogut.’
Mi tokim yupela, ol manmeri
bai i mekim dispela pasin
long mi. Long wanem, olgeta
samting buk bilong God i tok
bai i kamap long mi, em i mas
kamap.”
38 Na ol i tok, “Bikpela, yu
lukim. Mipela i gat tupela
bainat i stap hia.” Na em i
tokim ol olsem, “Em inap.”

Jisas i beten long maunten Oliv

(Matyu 26.36-46 na Mak 14.32-42)

22:29: Lu 12.32 **22:30:** Sng 49.14, Mt 19.28, 1 Ko 6.2, KTH 3.21 **22:31:** Amo 9.9, 2 Ko 2.11, 1 Pi 5.8 **22:32:** Sng 51.13, Jo 17.9-11, 17.15, 17.20, 21.15-17 **22:33:** Lu 22.54 **22:34:** Mt 26.34, Mk 14.30, Jo 13.38 **22:35:** Mt 10.9-10, Mk 6.8-9, Lu 9.3, 10.4 **22:36:** Lu 22.49 **22:37:** Ais 53.12, Mk 15.28, Lu 22.52 **22:39:** Lu 21.37, Jo 18.1

39 Orait Jisas i lusim taun
na i go long maunten Oliv,
olsem em i save mekim ol-
geta taim. Na ol disaipel i
bihainim em.
40 Em i kamap long dis-
pela hap na em i tokim ol
olsem, “Yupela i mas beten,
bai traim i no ken kamap long
yupela.”
41 Na em i lusim ol na i
go longwe liklik, inap olsem
mak bilong man i tromoi
wanpela ston. Na em i
brukim skru na i beten
olsem,
42 “Papa, sapos yu laik, yu
ken rausim dispela kap long
mi. Tasol yu no ken bihainim
laik bilong mi. Nogat. Yu
mas bihainim laik bilong yu
tasol.”
43 † Na wanpela ensel bi-
long heven i kam long em na
i strongim em.
44 Jisas i pilim hevi nogut
tru, na em i beten strong moa.
Na tuhat bilong en i kamap
olsem blut na i pundaun long
graun.*
45 Em i beten pinis na em i
sanap na i go long ol disaipel
bilong en. Na em i lukim ol
i slip i stap, long wanem, ol i
bel hevi tumas.
46 Na em i tokim ol, “Bilong
wanem yupela i slip? Yupela
kirap na beten. Nogut traim
i kamap long yupela, na yu-
pela i pundaun.”

Judas i givim Jisas long han bilong ol birua

(Matyu 26.47-56 na Mak 14.43-50 na Jon 18.3-11)

47 Jisas i toktok yet i stap,
na bikpela lain man ol i kam.
Dispela man ol i kolim Judas,
em wanpela bilong ol 12-pela
disaipel, em i soim rot long
ol. Em i kam klostu long Jisas
bilong givim kis long em.
48 Tasol Jisas i askim em
olsem, “Judas, yu laik givim
kis long Pikinini Bilong Man
na long dispela pasin yu ting
long givim em long han bi-
long ol man, a?”
49 Ol disaipel i stap wan-
taim Jisas ol i lukim samt-
ing i laik kamap, na ol i tok,
“Bikpela, yu laik bai mipela i
kilim ol long bainat?”
50 Na wanpela bilong ol i
kisim bainat na i paitim wok-
boi bilong hetpris, na bainat i
katim yau long han sut bilong
dispela wokboi na yau i pun-
daun.
51 Tasol Jisas i lukim na
i tok, “Lusim dispela pasin
nau.” Na em i putim han long
yau bilong dispela man, na
yau i kamap gutpela gen.
52 Na Jisas i mekim tok
long ol bikpris na ol kepten
bilong tempel na ol hetman,
ol i kam bilong holimpas em.
Em i tok olsem, “Yupela i
kisim ol bainat na stik, na
yupela i kam olsem yupela i
laik holimpas wanpela man
bilong pait na stil, a?

22:40: Mt 6.13, 26.41, Mk 14.38, Lu 22.46 **22:42:** Mt 6.10, Jo 5.30, 6.38 † **22:43:** Sampela saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Luk yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain. **22:44:** Jo 12.27, Hi 5.7 **22:47:** Mt 26.47, Mk 14.43, Jo 18.3 **22:49:** Lu 22.36 **22:52:** Lu 22.37, Jo 7.30, 8.20, Kl 1.13 **22:53:** Lu 19.47, 21.37, Jo 12.27

53 Olgeta de mi bin stap
wantaim yupela insait long
banis bilong tempel, tasol
yupela i no putim han long
mi. Tasol dispela taim nau
em i taim bilong yupela. Nau
strong bilong tudak em i
win."

Pita i tok, em i no save long Jisas

(Matyu 26.57-58 na 26.69-75 na Mak 14.53-54 na 14.66-72 na Jon 18.12-18 na 18.25-27)

54 Jisas i tok pinis, na ol i
holimpas em na kisim em i
go. Ol i bringim em i go insait
long haus bilong hetpris. Na
Pita i bihainim ol i go, tasol
em i stap longwe liklik.
55 Sampela man i wokim
paia insait long banis bilong
dispela haus, na ol i sindaun.
Na Pita i sindaun wantaim ol.
56 Wanpela wokmeri i
lukim em i sindaun i stap
long paia. Na dispela wok-
meri i lukluk long em na i
tok, "Dispela man tu em i bin
i stap wantaim Jisas."
57 Tasol Pita i tok nogat
olsem, "Meri, mi no save long
em."
58 Bihain liklik narapela
man i lukim em na i tok, "Yu
tu yu man bilong lain bilong
ol." Tasol Pita i tok, "Nogat.
Mi no disaipel bilong en."
59 Samting olsem wan aua
i go pinis, na narapela man
i tok strong olsem, "Tru tu-
mas, dispela man tu i bin i
stap wantaim em. Em i man
bilong Galili tasol."
60 Tasol Pita i tok, "Mi no
save tru long dispela tok yu
mekim." Em i toktok yet, na
wantu kakaruk i krai.
61 Na Bikpela i tanim
na i lukluk long Pita. Na
Pita i tingim gen dispela
tok Bikpela i bin mekim.
Bikpela i bin tokim Pita
olsem, "Nau long dispela nait,
taim kakaruk i no krai yet, yu
bai tok tripela taim olsem yu
no save long mi."
62 Na Pita i go ausait na i
krai nogut tru.

Ol i lap long Jisas na paitim em

(Matyu 26.67-68 na Mak 14.65)

63 Ol man i holim Jisas ol i
tok bilas long em na paitim
em.
64 Ol i pasim ai bilong en
long laplap na ol i askim em
olsem, "Yu mekim tok profet
nau. Dispela man i paitim yu,
em husat?"
65 Na ol i mekim planti ara-
pela tok nogut long em.

Ol i kotim Jisas long ai bilong ol kaunsil

(Matyu 26.59-66 na Mak 14.55-64 na Jon 18.19-24)

66 Taim san i kamap, ol het-
man bilong ol manmeri i kam
bung, na ol saveman bilong
lo i bung wantaim ol. Na ol
i kisim Jisas i kam long bung
bilong ol, na ol i tok,
67 "Yu tokim mipela, yu dis-
pela man God i makim bilong
kisim bek ol manmeri bilong
en, o nogat?" Na em i tokim

22:54: Sng 31.11, Lu 22.33 **22:56:** Ap 4.13 **22:61:** Lu 22.34 **22:67:** Jo 3.12, 8.45, 10.24

ol, “Sapos mi tokim yupela,
bai yupela i no bilip.
68 Na sapos mi askim yu-
pela long sampela tok, bai yu-
pela i no bekim tok bilong mi.
69 Tasol nau na long olgeta
taim bihain Pikinini Bilong
Man bai i sindaun long han
sut bilong God i gat bikpela
strong.”
70 Na olgeta man i askim
em, “Olsem na yu yet yu
Pikinini Bilong God, a?” Na
em i tokim ol, “Yupela yet i
tok. Em mi tasol.”
71 Na ol i tok, “Yumi no ken
singautim ol man i kam bi-
long tokaut long pasin bilong
dispela man. Maus bilong em
yet i mekim dispela tok, na
yumi harim pinis.”

23

*Ol i kotim Jisas long ai bi-
long Pailat*

*(Matyu 27.1-2 na 27.11-14
na Mak 15.1-5 na Jon 18.28-
38)*

1 Orait na olgeta bilong dis-
pela ol bikman i kirap na i
bringim Jisas i go long Pailat.
2 Ol i stat long kotim em,
na ol i tok olsem, “Mipela i
lukim dispela man i paulim
pasin bilong ol manmeri bi-
long mipela. Em i tambuim
mipela long givim takis long
Sisar. Na em i save tok olsem
em yet em dispela king God
i makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en.”
3 Na Pailat i askim Jisas
olsem, “Yu king bilong ol
Juda, a?” Na Jisas i bekim tok
olsem, “Yu yet yu tok olsem.”
4 Na Pailat i tokim ol
bikpris na ol manmeri olsem,
“Mi no painim wanpela rong
long dispela man.”
5 Tasol ol i tok strong moa
olsem, “Em i save go nabaut
long olgeta hap bilong Ju-
dia, stat long distrik Galili
na i kam inap long taun bi-
long yumi, na em i wok long
skulim ol manmeri na ki-
rapim bel bilong ol.”

*Ol i kotim Jisas long ai bi-
long Herot*

6 Pailat i harim dispela tok
na em i askim ol olsem, “Dis-
pela man em i man bilong
Galili, a?”
7 Na taim Pailat i save
olsem Jisas em i kam long
hap graun Herot i bosim, em
i salim Jisas i go long Herot.
Long dispela taim Herot tu i
stap long Jerusalem.
8 Herot i lukim Jisas, na em
i amamas tumas. Em i bin
harim tok long em, na long-
taim tumas em i laik lukim
em. Em i laik lukim Jisas i
wokim wanpela mirakel.
9 Olsem na Herot i askim
Jisas long planti samting.
Tasol Jisas i no bekim wan-
pela tok long em.
10 Na ol bikpris na ol save-
man bilong lo i kam sanap
klostu na ol i kotim em strong
tumas.
11 Orait Herot wantaim ol
soldia bilong en ol i rabisim
Jisas, na ol i tok bilas long em.
Ol i kisim wanpela naispela

22:69: Ap 7.56, Hi 1.3, 8.1 **22:70:** Lu 4.3, 4.9 **23:2:** Mt 17.27, Lu 20.25, Jo 19.12, Ap 17.7 **23:3:** Mt 27.11, 1 Ti 6.13 **23:4:** 1 Pi 2.22 **23:7:** Lu 3.1 **23:8:** Mt 14.1, Mk 6.14, Lu 9.9 **23:11:** Ais 53.3

klos, na ol i pasim long em,
na ol i salim em i go bek long
Pailat.
12 Bipo Herot i save birua
wantaim Pailat. Tasol nau
long dispela taim tupela i
kamap pren.

Pailat i tok long nilim Jisas long diwai kros
(Matyu 27.15-26 na Mak 15.6-15 na Jon 18.38–19.16)

13 Orait Pailat i singautim
ol bikpris na ol hetman na
ol manmeri tu, na ol i kam
bung.
14 Na em i tokim ol olsem,
"Yupela i bin kisim dispela
man i kam long mi, na yu-
pela i tok, em i paulim pasin
bilong ol manmeri. Na long
taim yupela i stap, mi bin
askim em gut long ol dispela
samting. Orait harim. Mi
no painim wanpela rong long
dispela man. Mi no ting em
i bin mekim wanpela bilong
ol dispela samting yupela i
kotim em long en.
15 Na Herot tu i gat
wankain tingting, na em i
salim dispela man i kam bek
long yumi. Harim. Dispela
man i no bin mekim wanpela
rong inap long mi ken tok
long em i mas i dai.
16-17 Olsem na bai mi
wipim em na lusim em i go."*
18 Orait olgeta manmeri
wantaim, ol i singaut bik-
maus olsem, "Kilim dispela
man i dai, na lusim Barabas i
kam long mipela."
19 Barabas em wanpela
man i bin kirapim pait long
gavman insait long taun, na
em i bin kilim man i dai, na ol
i putim em long kalabus.
20 Orait Pailat i mekim tok
long ol gen. Em i laik lusim
Jisas i go.
21 Tasol ol i singaut olsem,
"Kilim em! Kilim em! Nilim
em long diwai kros!"
22 Orait namba 3 taim em
i tokim ol, "Bilong wanem?
Em i mekim wanem rong? Mi
no painim wanpela rong long
em inap long mi ken tok long
em i mas i dai. Olsem na bai
mi wipim em na lusim em i
go."
23 Tasol ol i strong tumas,
na ol i singaut strong moa
long Pailat i mas nilim Jisas
long diwai kros. Na singaut
bilong ol em i daunim tok bi-
long Pailat.
24 Olsem na Pailat i bi-
hainim tok bilong ol, na i tok
long Jisas i mas i dai.
25 Ol manmeri i singaut
long Pailat i mas lusim dis-
pela man i bin kirapim pait
long gavman na kilim man
i dai, na ol Rom i bin kal-
abusim em. Na Pailat i lusim
em i go. Na Pailat i bihainim
laik bilong ol na i givim Jisas
long han bilong ol soldia.

Ol i nilim Jisas long diwai kros
(Matyu 27.32-44 na Mak

23:12: Ap 4.27 **23:16-17:** Mt 27.15, Jo 18.39 * **23:16-17:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Ol i gat dispela pasin. Olgeta yia long dispela bikpela de bilong lotu, Pailat i mas lusim wanpela kalabusman i go long ol." Lukim Mak 15.6. **23:26:** Mt 27.32, Mk 15.21

15.21-32 na Jon 19.17-27)

26 Ol soldia i bringim Jisas
i go, na ol i lukim wanpela
man i wokabaut i kam na i
laik i go insait long taun. Ol
i holimpas dispela man, nem
bilong en Saimon bilong taun
Sairini. Na ol i putim diwai
kros long sol bilong en, na
ol i mekim em i karim i go
bihainim Jisas.

27 Na bikpela lain manmeri
ol i bihainim em, na planti
meri ol i krai na singsing sori
long em.

28 Tasol Jisas i tanim na i
tokim ol olsem, "Yupela meri
bilong Jerusalem, yupela i no
ken krai long mi. Mobeta
yupela i krai long yupela yet
na long ol pikinini bilong yu-
pela.

29 Harim. Bihain wanpela
taim bai i kamap na ol bai i
tok olsem, 'Ol meri i no inap
karim pikinini, na ol meri i
no bin karim pikinini, na ol
meri i no bin givim susu long
pikinini, em ol i ken ama-
mas.'

30 Long dispela taim bai ol i
tokim ol maunten olsem, 'Yu-
pela karamapim mipela na
haitim mipela.'

31 Sapos nau ol i mekim dis-
pela kain pasin long diwai i
gat wara, orait ol bai i mekim
wanem kain pasin long diwai
i drai pinis?"

32 Ol soldia i bringim tu-
pela arapela man tu, em tu-
pela man i bin mekim pasin
nogut. Ol i laik kilim i dai
tupela wantaim Jisas.

33 Ol i go kamap long wan-
pela ples, nem bilong en Bun
Bilong Het. Na long dispela
ples ol i hangamapim Jisas
long diwai kros. Na ol i
hangamapim dispela tupela
man nogut tu. Wanpela i stap
long diwai kros i stap long
han sut bilong Jisas, na wan-
pela long diwai kros i stap
long han kais.

34 Na Jisas i tok, "Papa, yu
ken lusim sin bilong ol. Ol
i no save long dispela samt-
ing ol i mekim." Na ol sol-
dia i pilai satu bilong tilim ol
klos samting bilong em long
ol yet.

35 Ol manmeri i sanap na i
lukluk i stap, tasol ol hetman
i tok bilas long Jisas olsem,
"Em i bin helpim ol arapela
man. Sapos i tru em i dis-
pela man God i bin makim
bilong mekim wok bilong en
na bilong kisim bek ol man-
meri bilong en, orait em i ken
helpim em yet."

36 Ol soldia tu i tok bilas
long em. Ol i kam klostu long
em na ol i laik givim viniga
long em.

37 Na ol i tok olsem, "Sapos
i tru yu king bilong ol Juda,
orait yu ken helpim yu yet."

38 Na ol i bin raitim wan-
pela tok na pasim long diwai
kros antap long het bilong
Jisas. Dispela tok i olsem,
"Dispela man em i King bi-

23:29: Mt 24.19, Lu 21.23 **23:30:** Ais 2.19, Hos 10.8, KTH 6.16 **23:31:** Jer 25.29, Ese 20.47, 1 Pi 4.17 **23:33:** Mt 27.33, Mk 15.22, Jo 19.17-18 **23:34:** Sng 22.18, Ais 53.12, Mt 5.44, Ap 3.17, 7.60 **23:35:** Sng 22.7, Sek 12.10, Mt 27.39, Mk 15.29 **23:36:** Sng 69.21

long ol Juda."
39 Wanpela bilong dispela
tupela man nogut ol i bin
hangamapim wantaim Jisas,
em i tok bilas long Jisas
olsem, "Yu man God i makim,
a? Orait yu helpim yu
yet, na yu helpim mitupela
wantaim."
40 Tasol arapela man i
harim dispela tok na em
i krosim namba wan man
olsem, "Yu tu yu kisim
wankain hevi olsem dispela
man, na yu no pret long God,
a?
41 Ol i kilim mitupela i dai,
em ol i mekim stretpela pasin
tasol. Mitupela i kisim hevi
inap stret long ol pasin mi-
tupela i bin mekim. Tasol
dispela man hia em i no bin
mekim wanpela rong."
42 Na em i tok, "Jisas, taim
yu kamap king, yu ken tingt-
ing long mi."
43 Na Jisas i tokim em
olsem, "Mi tok tru long yu,
nau bai yu stap wantaim mi
long heven."

Jisas i dai
(Matyu 27.45-56 na Mak 15.33-41 na Jon 19.28-30)

44 Nau em i olsem 12 klok.
Na tudak i karamapim graun
olgeta, i go inap long 3 klok
long apinun,
45 long wanem, lait bilong
san i pinis long dispela taim.
Na dispela bikpela laplap i
hangamap i stap long tempel,
em i bruk olgeta, na i kamap
tupela hap.
46 Na Jisas i singaut strong
moa olsem, "Papa, mi putim
spirit bilong mi long han bi-
long yu." Em i tok olsem, na
em i dai.
47 Kepten bilong ol soldia
em i lukim dispela samting,
na em i litimapim nem bilong
God. Na em i tok, "Tru tumas,
dispela man em i stretpela
man, na em i no bin mekim
rong."
48 Na olgeta manmeri i bin
kam bung bilong lukluk, ol i
lukim ol samting i kamap, na
ol i sori tru na paitim bros
bilong ol, na ol i go bek long
ol haus bilong ol.
49 Na olgeta pren bilong
Jisas, wantaim ol meri i bin
bihainim Jisas na lusim Galili
na i kam, ol i sanap longwe
liklik, na ol i lukim dispela
olgeta samting i kamap.

Ol i putim bodi bilong Jisas long hul bilong ston
(Matyu 27.57-61 na Mak 15.42-47 na Jon 19.38-42)

50 Wanpela man i stap, nem
bilong en Josep. Em i man
bilong wanpela taun bilong
ol Juda, ol i kolim Arimatea.
Em i gutpela stretpela man,
na em i wanpela bilong ol
kaunsil.
51 Tasol em i no bin orait
long tingting na pasin bilong
ol arapela kaunsil. Em i save
wet long lukim kingdom bi-
long God.
52 Dispela man i go long
Pailat na i askim em long

23:42: Mt 16.27-28 **23:44:** Amo 8.9 **23:45:** Kis 26.31-33, 36.35 **23:46:** Sng 31.5, Ap 7.59 **23:48:** Lu 18.13 **23:49:** Sng 38.11, Lu 8.2-3 **23:51:** Lu 2.25, 2.38

larim em i kisim bodi bilong
Jisas, na Pailat i tok orait.
53 Orait na em i kisim bodi
bilong Jisas i kam daun, na
i karamapim long waitpela
laplap, na i kisim i go putim
insait long wanpela matmat
ol i no bin putim bodi bilong
wanpela man long en bipo.
Dispela matmat em wanpela
hul bilong ston ol man i bin
wokim. 54 Dispela em i de bi-
long redim ol samting bilong
de Sabat, na klostu de Sabat i
laik kamap.
55 Ol meri i bin lusim Galili
na i kam wantaim Jisas, ol i
bihainim Josep i go na ol i
lukim dispela matmat. Na ol i
lukim tu olsem wanem Josep
i putim bodi bilong Jisas.
56 Ol meri i lukim pinis,
orait ol i go bek long haus bi-
long ol na ol i redim sampela
kain marasin na wel samting
i gat gutpela smel. Na long
de Sabat ol i malolo olsem lo
i tok.

24

Jisas i kirap bek
(Matyu 28.1-10 na Mak 16.1-8 na Jon 20.1-10)

1 Long namba wan de bi-
long wik,* long moningtaim
tru, ol meri i go long matmat.
Ol i kisim dispela marasin
samting i gat gutpela smel,
ol i bin redim pinis, na ol i
karim i go.
2 Na ol i lukim dispela ston
ol man i bin pasim matmat
long en em i no moa i stap
long maus bilong matmat.
Nogat. Ol i tantanim i go pi-
nis.
3 Na ol i go insait, tasol ol i
no lukim bodi bilong Bikpela
Jisas.
4 Ol i no save bodi bilong
Jisas i stap we, na ol i tingting
planti i stap. Na ol i lukim tu-
pela man i sanap klostu, klos
bilong tupela i lait moa yet.
5 Orait na ol meri i pret tru
na ol i daunim het na lukluk i
go daun. Tasol dispela tupela
man i tokim ol olsem, “Bilong
wanem yupela i kam painim
man i gat laip long ples bilong
ol man i dai pinis?
6 Em i no i stap hia. Em
i kirap pinis. Yupela i mas
tingim gen dispela tok em i
bin givim yupela, taim em i
stap yet long Galili.
7 Em i bin tokim yupela
olsem, ol i mas givim Pikinini
Bilong Man long han bilong
ol man bilong mekim sin, na
ol bai i nilim em long diwai
kros. Na long de namba 3 bai
em i kirap bek.”
8 Na ol i tingim dispela tok
Jisas i mekim bipo,
9 na ol i lusim matmat na ol
i go bek. Na ol i tokim ol 11-
pela disaipel na olgeta ara-
pela manmeri tu long dispela
olgeta samting.
10 Ol meri i givim dis-
pela tok long ol aposel, em
Maria bilong taun Makdala
na Joana na Maria, em mama

23:55: Lu 23.49 **23:56:** Kis 20.10, Lo 5.14 * **24:1:** Namba wan de bilong wik, em Sande tasol. **24:4:** Ap 1.10 **24:5:** Lu 2.9 **24:6:** Mt 16.21, 17.22-23, 20.18-19, Mk 8.31, 9.31, 9.31, 10.33-34, Lu 9.22, 18.31-33 **24:9:** Mk 16.10 **24:10:** Lu 8.3

bilong Jems, na ol arapela
meri i stap wantaim ol.
11 Tasol ol aposel i ting ol
meri i mekim tok win nating.
Na ol i no bilipim tok bilong
ol.
12 †Tasol Pita i kirap na i ran
i go long matmat. Na em i
lindaun na i lukluk i go in-
sait, na em i lukim ol laplap
tasol i stap. Orait em i go bek
long haus na em i tingting
planti long dispela samting i
bin kamap.*

Tupela man i lukim Jisas long rot bilong Emeus (Mak 16.12-13)

13 Long dispela de tasol ol
meri i bin i go long matmat,
tupela disaipel i wokabaut
i go long wanpela ples ol i
kolim Emeus. Dispela ples i
stap longwe long Jerusalem
inap olsem 11-pela kilomita.
14 Tupela i wokabaut i go,
na tupela i wok long toktok
long dispela olgeta samting i
bin kamap.
15 Tupela i wok long
mekim planti toktok na
askim long ol dispela samt-
ing, na Jisas yet i kamap
klostu na i wokabaut i go
wantaim tupela.
16 Tasol wanpela samting
i pasim ai bilong tupela, na
tupela i no luksave olsem, em
i Jisas.
17 Na em i askim tupela
olsem, "Yutupela i toktok
long wanem samting na
yutupela i wokabaut i go?"
Em i tok olsem, na tupela i
sanap na pes bilong tupela i
soim olsem tupela i bel sori
tru.
18 Na wanpela bilong
tupela, em wanpela man
nem bilong en Kliopas, em
i bekim tok olsem, "Planti
man bilong ol narapela
narapela ples nau ol i stap
long Jerusalem. Na ating
yu wanpela tasol yu no save
long ol samting i bin kamap
long Jerusalem long dispela
taim?"
19 Em i tok olsem, na Jisas i
askim tupela, "Wanem samt-
ing?"

Na tupela i tokim em
olsem, "Mipela i tok long dis-
pela ol samting i bin kamap
long Jisas bilong Nasaret. Em
i wanpela profet, na em i
save mekim strongpela wok
na strongpela tok long ai
bilong God na long ai bilong
ol manmeri.
20 Na ol bikpris na ol het-
man bilong yumi ol i putim
em long han bilong gavman.
Na gavman i pasim tok long
kilim em i dai, na ol i nilim em
long diwai kros.
21 Pastaim mipela i bin
bilip olsem, Jisas em dispela
man God i makim bilong
kisim bek ol manmeri bilong
Israel.

"Na i gat wanpela tok moa
tu. Ol dispela samting i
kamap, na nau em i namba

24:11: Mk 16.11, Lu 24.25 † **24:12:** Sampela saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Luk yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain. **24:15:** Mt 18.20, Lu 24.36 **24:16:** Jo 20.14, 21.4 **24:18:** Jo 19.25 **24:19:** Mt 21.11, Jo 6.14, Ap 2.22 **24:20:** Lu 23.1, Ap 13.27-28 **24:21:** Lu 1.68, 2.38, 19.11, Ap 1.6

3 de bihain long ol i bin kilim
em i dai.
22 Na nau sampela meri
bilong lain bilong mipela ol i
mekim mipela i kirap nogut
tru. Long moningtaim tru ol
i go long matmat,
23 na ol i no lukim bodi bi-
long Jisas i stap. Na ol i kam
bek, na ol i tok olsem, ‘Mipela
i lukim ol ensel, na ol i tok,
“Em i stap laip.” ’
24 Na sampela bilong ol
lain bilong mipela ol i go long
matmat, na ol i lukim ol samt-
ing i stap olsem ol meri i bin
tok. Tasol ol i no lukim em
yet.”

25 Na Jisas i tokim tupela
olsem, “Yutupela i no gat
tingting na bel bilong yutu-
pela i no kirap kwik long
bilipim olgeta tok ol profet i
bin mekim.
26 Olsem wanem? Ating
yutupela i no save, dispela
man God i bin promis long
salim i kam bilong kisim bek
ol manmeri bilong en, em i
mas karim pen pastaim na
bihain em bai i kisim bikpela
namba tru long God?”
27 Na em i autim tok long
tupela. Em i stat long tok
bilong Moses na bilong olgeta
profet, na em i skulim tupela
long as bilong olgeta hap bi-
long buk bilong God i toktok
long em yet.

28 Ol i wokabaut i go na ol
i kamap klostu long dispela
ples tupela i laik i stap long
en. Na Jisas i mekim olsem
em i laik i go moa.
29 Tasol tupela i pasim em
na i tok, “Yu stap wantaim
mitupela. San i laik i go daun
nau, na liklik taim bai tudak
i kamap.” Olsem na em i
go insait long haus na i stap
wantaim tupela.
30 Bihain ol i laik kaikai,
na Jisas i sindaun wantaim
tupela. Na em i kisim bret na i
tenkyu long God, na i brukim,
na i givim long tupela.
31 Em i mekim olsem, na ai
bilong tupela i op, na tupela
i luksave long em. Na wantu
em i lus nating, na tupela i no
lukim em moa.
32 Na tupela i toktok long
tupela yet olsem, “Tru tu-
mas, taim mitupela i wok-
abaut long rot, na em i givim
toktok long mitupela, na em i
autim as tingting bilong buk
bilong God long mitupela, bel
bilong mitupela i bin kirap
tru.”

33 Tupela i tok olsem, na
wantu tupela i kirap na i go
bek long Jerusalem. Na tu-
pela i lukim ol 11-pela dis-
aipel wantaim sampela pren
bilong ol, ol i bung i stap.
34 Na ol i tokim tupela
olsem, “Tru tumas, Bikpela i
kirap bek! Saimon i lukim em
pinis!”
35 Orait na tupela i stori
long ol long olgeta samting i
bin kamap long tupela long
rot. Na tupela i tok, “Taim em

24:22: Mt 28.8, Mk 16.10, Lu 24.1-11, Jo 20.18 **24:24:** Jo 20.3-10 **24:26:** Lu 9.22, 24.44, Ap 17.3, 1 Pi 1.11 **24:27:** Stt 3.15, Nam 21.9, Lo 18.15, Sng 22.1-21, Ais 7.14, Dan 9.24, Mal 3.1, Jo 13.31, Ap 3.13 **24:30:** Mt 14.19, Lu 22.19 **24:34:** 1 Ko 15.4-5

i brukim bret, mitupela i bin
luksave long em."

Ol disaipel i lukim Jisas
(Matyu 28.16-20 na Mak 16.14-18 na Jon 20.19-23)

36 Ol disaipel i toktok yet
i stap, na Jisas yet i sanap
namel long ol. ‡ Na em i
tokim ol olsem, "Bel bilong
yupela i ken i stap isi."*
37 Tasol ol i kirap nogut na
ol i pret. Ol i ting ol i lukim
wanpela tewel.
38 Na em i tokim ol olsem,
"Bilong wanem yupela i ki-
rap nogut? Bilong wanem yu-
pela i tingting planti?
39 Lukim han na lek bilong
mi. Mi yet mi stap. Holim
skin bilong mi, na lukim. Ol
tewel i no gat mit na bun
olsem yupela i lukim i stap
long mi."
40 § Em i tok olsem, na em i
soim han wantaim lek bilong
en long ol.*
41 Ol i amamas tru, tasol ol
i no bilip yet. Na ol i tingt-
ing planti. Na em i tokim
ol olsem, "Ating yupela i gat
sampela kaikai i stap hia?"
42 Na ol i givim em hap pis
ol i bin kukim,
43 na em i kisim na kaikai,
na ol i lukim.
44 Na em i tokim ol olsem,
"Taim mi stap yet wantaim
yupela, mi bin tokim yupela
pinis olsem, olgeta samting
bipo ol i raitim long mi long
lo bilong Moses na long buk
bilong ol profet na long Buk
Song, dispela olgeta samting i
mas kamap tru."
45 Na em i helpim ol long
tingting gut long as bilong
ol tok i stap long buk bilong
God.
46 Na em i tokim ol olsem,
"Buk bilong God i gat tok
olsem, man God i makim bi-
long kisim bek ol manmeri
bilong en, em i mas karim
pen, na long de namba 3 em
i mas kirap bek long matmat.
47 Na long nem bilong em
bai ol i mas autim tok long
olgeta lain manmeri, bai ol i
ken tanim bel, na bai God i
lusim ol sin bilong ol. Yupela
i mas statim dispela wok long
Jerusalem,
48 na yupela i mas autim
tok long ol dispela samting i
bin kamap.
49 Harim. Bipo Papa i bin
promis long givim Holi Spirit
long yupela, na klostu bai mi
salim i kam long yupela. Yu-
pela i mas i stap long dispela
taun inap long taim yupela
i kisim dispela strong bilong
God."

God i kisim Jisas i go bek long heven
(Mak 16.19-20 na Aposel

24:36: 1 Ko 15.5 ‡ **24:36:** Sampela saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Luk yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain.

24:37: Mt 14.26 § **24:40:** Sampela saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Luk yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain.

24:41: Jo 21.5 **24:44:** Mt 16.21, 20.18, Mk 8.31, Lu 9.22 **24:45:** Lu 24.27, Ap 16.14 **24:46:** Sng 22, Ais 50.6, 52.14—53.12, Hos 6.2, Lu 24.26, Ap 17.3 **24:47:** Ais 49.6, 49.22, Jer 31.34, Mai 4.2, Mal 1.11, Mt 28.19, 1 Ti 3.16 **24:48:** Jo 15.27, Ap 1.8, 1.22, 2.32 **24:49:** Ais 44.3, Jol 2.28, Jo 14.16, 14.26, 15.26, 16.7, Ap 1.4

1.9-12)

50 Orait Jisas i bringim ol
disaipel i go inap long ples
Betani. Na em i litimapim
han bilong en na i askim God
long mekim gut long ol.
51 Em i givim blesing yet
long ol, na em i lusim ol,
na God i kisim em i go long
heven.
52 * Na ol i brukim skru na
lotu long em.* Na ol i ama-
mas tru na ol i go bek long
Jerusalem.
53 Na oltaim ol i stap long
tempel na ol i litimapim nem
bilong God.

24:51: Jo 20.17, Ef 4.8 * **24:52:** Sampela saveman i ting dispela tok i stap namel long tupela sta, em Luk yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain.
24:52: Jo 14.28, 16.22 **24:53:** Ap 2.46, 5.42

Gutnius
Jon i raitim
Tok i go pas

Long Gutnius em i raitim, Jon i tok olsem Jisas em i "Tok bilong God i kamap man na i stap namel long yumi." Jon i laik bai ol manmeri i mas bilip long Jisas, Pikinini bilong God, na ol i mas save olsem, Jisas em i dispela man God i bin promis long salim i kam bilong kisim bek yumi. Jon i save olsem, ol man i bilip long Jisas, ol bai i kisim laip bilong i stap gut oltaim oltaim, olsem na em i raitim buk bilong en (lukim 20.31).

Pastaim Jon i tokim yumi olsem Jisas em i dispela "Tok bipo tru em i stap wantaim God." Na bihain Jon i stori long ol mirakel Jisas i bin wokim, bai yumi ken luksave olsem Jisas em i dispela man God i bin promis long salim i kam bilong kisim bek yumi, na em i Pikinini bilong God. Jon i tokim yumi tu long as bilong ol mirakel Jisas i wokim, na yumi lukim sampela manmeri i bilip long Jisas na ol i bihainim em. Tasol sampela manmeri i no laik bilip.

Long sapta 13-17 Jon i stori long ol samting i bin kamap long dispela nait ol birua i laik holimpas Jisas. Jisas i stap wantaim ol disaipel bilong en na em i givim planti gutpela tok long ol. Na bihain ol birua i kisim Jisas na kotim em, na ol i nilim em long diwai kros. Las tru i gat tok long Jisas i kirap bek na ol disaipel i lukim em.

Wanpela samting yumi save lukim planti taim long buk bilong Jon, em dispela pasin bilong kisim ol samting bilong laip bilong ol manmeri bilong olgeta de na mekim ol i kamap olsem tok piksa bilong ol samting bilong Kristen laip. Olsem na yumi lukim tok bilong win na wara na bret na lait na diwai wain na bilong wasman bilong ol sipsip.

Tok em i kamap man
na em i kam i stap namel long ol manmeri

(Sapta 1)

Tok i gat laip em i kamap man

1 Bipo bipo tru, taim olgeta samting i no kamap yet, Tok i stap. Tok i stap wantaim God na Tok em yet i God.

2 Bipo bipo tru Tok i stap wantaim God.

3 Long dispela Tok tasol God i mekim kamap olgeta samting. Na i no gat wanpela samting i kamap long narapela rot. Nogat. Olgeta samting i kamap, em Tok yet i mekim kamap.

1:1: Snd 8.22, 8.30, Jo 17.5, Fl 2.6, Kl 1.17, 1 Jo 1.1-2, KTH 1.2, 19.13 **1:2:** Stt 1.1
1:3: Jo 1.10, 1 Ko 8.6, Ef 3.9, Kl 1.16-17, Hi 1.2 **1:4:** Jo 5.26, 8.12, 9.5, 1 Jo 5.11

4 Laip i stap long em, na
dispela laip em i lait bilong ol
manmeri.
5 Dispela lait i save lait i
stap long tudak, na tudak i no
bin daunim em.
6 Wanpela man i kamap,
nem bilong en Jon. God i bin
salim em i kam.
7 Em i kam bilong autim
tok. Em i autim tok bilong
dispela lait, bai olgeta man-
meri i ken harim tok bilong
em, na ol i ken bilip.
8 Em yet em i no dispela
lait. Nogat. Em i kam bilong
autim tok tasol bilong dispela
lait.
9 Dispela lait em i lait tru na
i save givim lait long olgeta
manmeri, em i laik i kam long
graun.
10 Orait Tok em i stap long
graun. Long dispela Tok tasol
God i bin wokim graun, tasol
ol manmeri bilong graun ol i
no luksave long em.
11 Em i go long as ples bi-
long em yet, tasol ol lain bi-
long en ol i no kisim em.
12 Tasol sampela manmeri
i kisim em, em ol lain i bilip
long nem bilong em. Na em
i givim namba long ol bai ol
i ken kamap pikinini bilong
God.
13 Ol i no kamap pikinini
bilong God long blut bilong
papamama, o long laik bilong
bodi, o long laik bilong man.
Nogat. God yet i mekim ol i
kamap pikinini bilong em.
14 Tok em i bin kamap
man, na em i kam i stap
namel long mipela. Mipela
i lukim pinis bikpela namba
na strong bilong em. Em i
namba bilong dispela wan-
pela Pikinini tasol, Papa i
salim em i kam. Marimari na
pasin i tru i pulap long em.
15 Jon i tokim ol manmeri
long em na i singaut olsem,
“Em dispela man, bipo mi
tokim yupela pinis long em.
Mi bin tok olsem, ‘Man i kam
bihain long mi, em i namba
wan bilong mi. Long wanem,
em i stap bipo, taim mi no
kamap yet.’ ”
16 Marimari i pulap moa
yet long dispela man, na
long marimari bilong em, em
i save mekim gut tru long
yumi olgeta.
17 I tru, God i givim lo
long yumi long han bilong
Moses. Tasol long Jisas Krais
yumi kisim marimari wan-
taim pasin i tru.
18 I no gat wanpela man
i bin lukim God. Nogat tru.
Dispela wanpela Pikinini Bi-
long God, em yet i God na em i
stap klostu tru long Papa, em
wanpela tasol i bin soim God
long yumi.

1:5: Jo 3.19 **1:6:** Mt 3.1, Mk 1.4, Lu 1.13-17, 1.76, 3.1-2, Jo 1.33 **1:7:** Ap 19.4 **1:8:** Jo 1.20 **1:9:** Ais 49.6, Jo 1.4, 8.12, 1 Jo 2.8 **1:10:** Jo 1.3, 17.25, Hi 1.2, 11.3 **1:11:** Lu 19.14, Ap 3.26, 13.46 **1:12:** Ro 8.15, Ga 3.26, 2 Pi 1.4, 1 Jo 3.1 **1:13:** Jo 3.3-6, Je 1.18, 1 Pi 1.23 **1:14:** Ais 60.1-2, Mt 1.16, 1.20, Lu 9.32, Jo 2.11, Ro 1.3-4, Ga 4.4, Fl 2.7, Kl 1.19, 1 Ti 3.16, Hi 2.11-16 **1:15:** Mt 3.11, Lu 3.16, Jo 1.27-32, 8.58, Kl 1.17 **1:16:** Jo 3.34, Ef 1.6-8, Kl 1.19, 2.9-10 **1:17:** Kis 34.28, Lo 4.44, Jo 8.32, Ro 3.24, 6.14, 10.4 **1:18:** Kis 33.20, Mt 11.27, Lu 10.22, Jo 6.46, 1 Ti 1.17, 6.16, 1 Jo 4.9, 4.12, 4.20

Jon Bilong Baptais i autim tok
(Matyu 3.1-12 na Mak 1.7-8 na Luk 3.15-17)

19 Ol Juda i salim ol pris na
Livai na ol i lusim Jerusalem
na i kam askim Jon olsem,
"Yu husat tru?"
20 Orait Jon i autim tok
olsem. Em i tokaut klia na i
no haitim tok. Em i tokaut
olsem, "Mi no dispela man
God i makim bilong kisim bek
ol manmeri bilong en."*
21 Na ol i askim em, "Olsem
wanem? Ating yu Elaija, a?"
Na em i tok, "Nogat." Ol i
tok, "Ating yu dispela profet
mipela i wetim?" Na em i
bekim tok, "Nogat."
22 Olsem na ol i askim em
gen, "Yu husat tru? Mipela i
mas bekim wanpela tok long
ol man i bin salim mipela i
kam. Yu tok wanem long yu
yet?"
23 Orait na Jon i tok olsem,
"Mi dispela 'maus bilong
wanpela man i stap long ples
i no gat man na i singaut
olsem, "Stretim rot bilong
Bikpela." ' Em i olsem bipo
profet Aisaia i bin tok."
24 Ol Farisi i bin salim ol
dispela man i kam.
25 Na ol i askim Jon olsem,
"Sapos yu no dispela man
God i makim bilong kisim bek
ol manmeri bilong en, na yu
no Elaija, na yu no dispela
profet, orait watpo yu save
givim baptais long ol man-
meri?"
26 Jon i bekim tok bilong ol
olsem, "Mi save baptaisim ol
long wara. Tasol i gat wan-
pela man i stap namel long
yupela, na yupela i no save
long em.
27 Em i dispela man i kam
bihain long mi. Mi yet mi
no gutpela man inap long mi
lusim string i pasim su bilong
en."
28 Jon i bin mekim dis-
pela tok long ples Betani, long
hapsait bilong wara Jordan.
Long dispela ples Jon i save
givim baptais long ol man-
meri.

Jisas em i Pikinini Sipsip Bilong God

29 Long de bihain, Jon i
lukim Jisas i wokabaut i kam
long em. Na Jon i tok, "Lukim.
Em i Pikinini Sipsip Bilong
God. Em i kam bilong rausim
sin bilong olgeta manmeri bi-
long graun.
30 Em dispela man tasol
bipo mi bin tok long en
olsem, 'Man i kam bihain
long mi, em i namba wan
bilong mi. Long wanem, em i
stap bipo, taim mi no kamap
yet.'
31 Mi yet mi no bin save
long em i husat tru. Tasol mi
kam baptaisim ol man long
wara bai ol manmeri bilong

1:19: Jo 5.33 **1:20:** Lu 3.15-16, Jo 3.28, Ap 13.25 * **1:20:** Long tok Grik, "dispela man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en" ol i kolim olsem, Krais. **1:21:** Lo 18.15-18, Mal 4.5, Mt 11.14, 17.10-13, Jo 6.14, 7.40 **1:23:** Ais 40.3, Mt 3.3, Mk 1.3, Lu 3.4 **1:25:** Mt 21.25, Jo 1.33 **1:27:** Jo 1.15, 1.30, Ap 13.25, 19.4 **1:28:** Mt 3.6, Jo 10.40 **1:29:** Kis 12.3, Ais 53.6-7, 53.11, Jo 1.36, Ap 8.32, 1 Ko 15.3, 1 Pi 1.19 **1:30:** Jo 1.15, 1.27

Israel i ken save long dispela
man."
32 Na Jon i tokaut moa
olsem, "Mi lukim pinis Holi
Spirit i lusim heven na i kam
daun olsem wanpela bilong
ol dispela pisin ol i kolim
balus, na em i go i stap antap
long em.
33 Mi yet mi no bin save
long em. Tasol God i bin
salim mi na mi kam bilong
baptaisim ol manmeri long
wara, bipo em i bin tokim mi
olsem, 'Taim yu lukim Holi
Spirit i kam daun na i stap
long wanpela man, orait em
dispela man tasol i kam bi-
long baptaisim ol manmeri
long Holi Spirit.'
34 Na mi yet mi lukim
na mi autim tok pinis olsem,
dispela em i Pikinini Bilong
God."

*3-pela man i kamap dis-
aipel bilong Jisas*

35 Long de bihain, Jon i
sanap i stap gen na tupela di-
saipel bilong en i sanap wan-
taim em.
36 Na em i lukim Jisas i
wokabaut i go. Na Jon i tok,
"Lukim. Em i Pikinini Sipsip
Bilong God."
37 Dispela tupela disaipel i
harim em i mekim dispela
tok, na tupela i go bihainim
Jisas.
38 Jisas i tanim na i lukim
tupela i bihainim em i kam,
na em i askim tupela olsem,
"Yutupela i painim wanem
samting?" Na tupela i askim
em, "Rabai, yu stap long
wanem haus." Dispela nem
"Rabai" em i olsem, "Tisa."
39 Orait Jisas i tokim tu-
pela olsem, "Yutupela kam
lukim." Orait tupela i go na
i lukim haus em i stap long
en. Na long dispela de tu-
pela i stap wantaim em. Long
wanem, em i olsem 4 klok
long apinun.
40 Andru, em brata bilong
Saimon Pita, em i wanpela
bilong dispela tupela man i
harim tok bilong Jon na i go
bihainim Jisas.
41 Em i lusim Jisas pi-
nis, orait em i go stret na
painim brata bilong en Sai-
mon, na em i tokim Saimon
olsem, "Mipela i lukim pinis
Mesaia." Dispela nem "Me-
saia" em i olsem, "Man God
i makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en."
42 Na Andru i bringim Sai-
mon i go long Jisas. Jisas i
lukim em na i tok, "Yu Sai-
mon, pikinini bilong Jon. Bi-
hain bai ol i kolim yu long
nem Sifas." Dispela nem
"Sifas" em i wankain olsem
"Pita." Mining bilong en i
olsem, "Ston."†

*Jisas i singautim Filip wan-
taim Nataniel*

43 Long de bihain, Jisas i
laik i go long Galili. Na em
i go painim Filip, na i tokim

1:32: Mt 3.16, Mk 1.10, Lu 3.22 **1:33:** Mt 3.11, Lu 3.2-3, Ap 1.5, 2.4, 19.6 **1:34:** Mt 3.17, 17.5, 27.54 **1:36:** Jo 1.29 **1:40:** Mt 4.18-20 **1:41:** 1 Sml 2.10, Sng 2.2, Jo 4.25 **1:42:** Mt 16.18, Mk 3.16 † **1:42:** Nem Sifas em i kam long tok Aram, em tok ples bilong ol Juda long dispela taim. Na nem Pita em i kam long tok Grik. **1:43:** Mt 8.22, Mk 2.14

em olsem, “Yu kam bihainim
mi.”
44 Filip em i man bilong
taun Betsaida, em as ples bi-
long Andru tupela Pita.
45 Orait Filip i go painim
Nataniel na i tokim em olsem,
“Mipela i lukim pinis dispela
man bipo Moses i bin raitim
tok bilong em long buk bi-
long lo, na ol profet tu i bin
raitim tok bilong em. Em
Jisas bilong taun Nasaret, em
pikinini bilong Josep.”
46 Na Nataniel i askim em
olsem, “Ating wanpela gut-
pela samting em inap kamap
long Nasaret, a?” Na Filip i
tokim em, “Yu kam lukim.”
47 Jisas i lukim Nataniel i
kam long em, na em i tok
olsem, “Lukim. Dispela man
i kam, em i man tru bilong Is-
rael. I no gat wanpela giaman
tok o giaman pasin i stap long
em.”
48 Na Nataniel i askim Jisas
olsem, “Olsem wanem na yu
save long mi?” Na Jisas i
bekim tok bilong em olsem,
“Taim Filip i no singautim yu
yet, mi lukim yu i stap long as
bilong diwai fik.”
49 Nataniel i harim dispela
tok na em i tok olsem, “Tisa,
yu Pikinini Bilong God. Yu
King bilong Israel.”
50 Na Jisas i bekim tok
olsem, “Mi tokim yu olsem
mi lukim yu i stap long as
bilong diwai fik, na long
dispela as tasol yu bilip long
mi. Bihain bai yu lukim ol
bikpela samting i winim tru
dispela.”
51 Na Jisas i tokim em moa
olsem, “Tru tumas mi tokim
yupela, bihain bai yupela i
lukim heven i op, na bai yu-
pela i lukim ol ensel bilong
God i go antap na i kam daun
long Pikinini Bilong Man.”

Jisas i stat long wokim ol mirakel olsem mak bilong soim bikpela namba na strong bilong en*

2

(Sapta 2-4)

Wanpela man i marit long taun Kana

1 Tupela de bihain long
Jisas i singautim Filip wan-
taim Nataniel, wanpela man
i marit long taun Kana long
distrik Galili. Na mama
bilong Jisas i go lukim dispela
marit.
2 Ol i bin singautim tu Jisas
wantaim ol disaipel bilong
en, na ol tu i kam i stap long
dispela marit.
3 Taim wain i pinis, na
mama bilong Jisas i tokim em
olsem, “Ol i no gat wain.”
4 Na Jisas i tokim em olsem,
“Mama, dispela em i samting
bilong yu. Em i no samting

1:45: Stt 3.15, 49.10, Lo 18.18, Ais 7.14, 9.6, Jer 23.5, Ese 34.23, Sek 6.12, Mt 2.23 **1:46:** Jo 7.41, 7.52 **1:47:** Sng 32.2, Jo 8.39, Ro 2.28, 9.6 **1:49:** Mt 14.33, 16.16, 27.42, Mk 3.11, Jo 12.13 **1:51:** Stt 28.12, Mt 4.11, Lu 2.9, 2.13 * **2::** Planti tok bilong ol mirakel o mak Jisas i wokim i stap long buk Jon. Lukim 2.11 na 2.18-19 na 2.23 na 3.2 na 4.54 na 6.2 na 6.14 na 6.26 na 9.16 na 11.47 na 12.18 na 12.37. **2:4:** Mt 12.48, Jo 7.6, 7.30, 8.20

bilong mi. Taim bilong mi em
i no yet."
5 Orait mama bilong en
i tokim ol wokman olsem,
"Sapos em i tokim yupela
long mekim wanpela samt-
ing, orait yupela i mas
mekim."
6 Long dispela haus i gat
6-pela bikpela sospen ston i
stap, bilong ol Juda i ken
waswas long pasin bilong ol.
Wanpela wanpela inap holim
samting olsem 100 lita wara.
7 Orait Jisas i tokim ol
wokman olsem, "Pulimapim
wara long ol sospen." Na ol i
pulapim ol tru.
8 Na em i tokim ol, "Kisim
sampela nau na karim i go
long man i bosim kaikai."
Orait ol wokman i kisim sam-
pela na karim i go.
9 Dispela wara i kamap pi-
nis olsem wain na man i
bosim kaikai i traim, tasol
em i no save, ol i kisim dis-
pela wain we. Ol wokman i
bin pulimapim wara, ol tasol
i save. Orait man i bosim
kaikai em i singautim dispela
man i marit,
10 na em i tokim em olsem,
"Olgeta man i save tilim gut-
pela wain pastaim. Na taim
ol man i dring planti pinis,
orait ol i save tilim wain i
nogut liklik. Tasol yu, yu bin
pasim gutpela wain, na nau
tasol yu kisim i kam."
11 Dispela em i namba wan
mirakel Jisas i wokim. Em i
wokim long taun Kana long
distrik Galili. Dispela mirakel
em i olsem mak bilong soim
bikpela namba na strong bi-
long en. Na ol disaipel bilong
en ol i lukim na ol i bilip long
em.
12 Orait Jisas i lusim Kana
na em i go daun long taun
Kaperneam wantaim mama
bilong en na ol brata bilong
en na ol disaipel bilong en.
Na ol i stap sampela de long
dispela taun.

Jisas i rausim ol man i wok bisnis long tempel

(Matyu 21.12-13 na Mak 11.15-17 na Luk 19.45-46)

13 Wanpela bikpela de bi-
long lotu bilong ol Juda klostu
i laik kamap, em Bikpela De
Bilong Tingim De God I Larim
Ol Israel I Stap Gut. Olsem na
Jisas i go long Jerusalem.
14 Insait long banis bilong
tempel em i lukim ol man i
wok bisnis long salim ol bul-
makau na sipsip na pisin. Na
em i lukim ol man bilong
senisim mani ol i sindaun i
stap.
15 Orait Jisas i kisim bak-
lain na i wokim wanpela wip.
Na em i rausim dispela olgeta
man wantaim ol sipsip na ol
bulmakau bilong ol, na ol i
lusim hap bilong tempel na i
go. Na em i kapsaitim mani
bilong ol man i senisim mani,
na em i kapsaitim tu ol tebol
bilong ol.
16 Na em i tok olsem long ol
man i wok bisnis long salim
ol pisin, "Kisim ol pisin bilong
yupela i go. Yupela i no ken

2:6: Mk 7.3-4 **2:11:** Lu 9.32, Jo 1.14, 4.54, 11.40 **2:12:** Mt 4.13 **2:13:** Kis 12.1-27, Jo 6.4, 11.55 **2:16:** Lu 2.49

mekim haus bilong Papa bilong mi i kamap olsem haus bilong maket."

17 Ol disaipel bilong en i lukim dispela pasin em i mekim na ol i tingim wanpela tok i stap long buk bilong God. Dispela tok i olsem, "Mi laikim tru haus bilong yu, olsem na mi wok strong long mekim dispela haus i stap gut."

18 Tasol ol Juda i lukim dispela pasin Jisas i mekim na ol i askim em olsem, "Bai yu wokim wanem mirakel, olsem mak bilong soim mipela olsem yu gat namba bilong mekim dispela pasin nau yu bin mekim?"

19 Orait Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela brukim dispela tempel, na long tripela de bai mi kirapim gen."

20 Na ol Juda i tok, "Olaman. Inap long 46 yia ol i bin mekim wok bilong sanapim dispela tempel, na long tripela de tasol bai yu kirapim gen, a?"

21 Tasol dispela tempel Jisas i tok long en, em bodi bilong em yet.

22 Olsem na taim God i kirapim em long matmat, ol disaipel bilong en i tingim gen dispela tok bipo em i bin mekim. Na ol i bilipim tok i stap long buk bilong God wantaim dispela tok Jisas i bin mekim.

Jisas i save pinis long pasin bilong olgeta man

23 Jisas i stap long Jerusalem long Bikpela De Bilong Tingim De God I Larim Ol Israel I Stap Gut, na planti manmeri i lukim ol mirakel o mak em i wokim. Olsem na ol i bilip long nem bilong em.

24 Tasol Jisas i no bilip long ol,

25 long wanem, em i save pinis long pasin bilong olgeta man. Em i no sot long save na wanpela man i mas toksave long em long pasin bilong ol man. Nogat. Em yet i save pinis long tingting bilong ol man.

3

Jisas i toktok wantaim Nikodemus

1 Wanpela man i stap, nem bilong en Nikodemus. Em i wanpela Farisi, na em i wanpela hetman bilong ol Juda.

2 Dispela man i kam long Jisas long nait na i tokim em olsem, "Tisa, mipela i save, God i bin salim yu i kam olsem tisa. Sapos God i no i stap wantaim wanpela man, orait dispela man i no inap wokim ol dispela mirakel yu save wokim."

3 Jisas i bekim tok bilong en olsem, "Tru tumas mi tokim

2:17: Sng 69.9 **2:18:** Mt 12.38, 21.23, Jo 6.30 **2:19:** Mt 26.61, 27.40, Mk 14.58, 15.29, Ap 6.14 **2:21:** 2 Ko 6.16, Kl 2.9, 2 Pi 1.14 **2:22:** Lu 24.6-8, Jo 12.16, 14.26 **2:23:** Jo 2.11, 7.31 **2:25:** Mt 9.4, Mk 2.8, Jo 6.64, Ap 1.24, KTH 2.23 **3:1:** Jo 7.50, 19.39 **3:2:** Mt 22.16, Jo 9.16, 9.33, Ap 2.22, 10.38 **3:3:** Mt 18.3, Ga 6.15, Ta 3.5, Je 1.18, 1 Pi 1.23, 1 Jo 3.9

yu, sapos man i no kamap nu-
pela gen, em i no inap lukim
kingdom bilong God.”
4 Na Nikodemus i askim
em, “Olsem wanem na man
i lapun pinis em inap long
kamap nupela gen? Ating
em inap i go insait gen long
bel bilong mama bilong en na
mama i karim em gen?”
5 Jisas i bekim tok olsem,
“Tru tumas mi tokim yu,
sapos man i no kamap nupela
long wara na long Holi Spirit,
em i no inap i go insait long
kingdom bilong God.
6 Samting bodi i kamapim,
em i bodi. Na samting Holi
Spirit i kamapim, em i spirit.
7 Yu no ken kirap nogut
long dispela tok mi tokim yu,
‘Yupela i mas kamap nupela
gen.’
8 Win em i save bihainim
laik bilong em yet na i go long
narapela narapela hap. Yu
save harim nois bilong en,
tasol yu no save em i kam
we na em i go we. Na olgeta
man i kamap nupela long
Holi Spirit, ol i olsem tasol.”
9 Nikodemus i askim em
olsem, “Dispela samting yu
tok long en, em inap i kamap
olsem wanem?”
10 Na Jisas i bekim tok
bilong en olsem, “Olsem
wanem? Yu tisa bilong Israel
na yu no klia long dispela
samting?
11 Tru tumas mi tokim yu,
mipela i toktok long samt-
ing mipela i save long en.
Na mipela i autim tok long
samting mipela i lukim pinis.
Tasol yupela i save givim bak-
sait long dispela tok mipela i
autim.
12 Mi bin tokim yupela long
ol samting bilong graun, na
yupela i no bilipim. Olsem na
sapos mi tokim yupela long ol
samting bilong heven, bai yu-
pela i bilipim olsem wanem?
13 I no gat narapela man
i bin i go antap long heven.
Nogat. Pikinini Bilong Man
em wanpela tasol i bin lusim
heven na i kam daun.
14 Bipo Moses i bin
litimapim snek long ples
nating, na long wankain
pasin ol bai i litimapim
Pikinini Bilong Man.
15 Olsem bai olgeta man i
bilip long em, ol i ken kisim
laip i stap gut oltaim oltaim.
16 “God i gat wanpela
Pikinini tasol i stap. Tasol
God i laikim tumas olgeta
manmeri bilong graun,
olsem na em i givim dispela
wanpela Pikinini long ol. Em
i mekim olsem bilong olgeta
manmeri i bilip long em ol
i no ken lus. Nogat. Bai ol i
kisim laip i stap gut oltaim
oltaim.
17 God i no salim Pikinini
bilong en i kam long graun
bilong skelim pasin bilong ol
manmeri bilong graun olsem

3:5: Ese 36.25-27, Mk 16.16, Ap 2.38, Ta 3.5 **3:7:** Sng 51.5, Jo 1.13 **3:8:** Sav 11.5, 1 Ko 2.11 **3:11:** Mt 11.27, Jo 3.32, 7.16, 8.26 **3:12:** Lu 22.67 **3:13:** Snd 30.4, Jo 3.6, 6.33, 6.38, Ap 2.34, Ro 10.6, 1 Ko 15.47, Ef 4.9-10 **3:14:** Nam 21.9, Jo 8.28, 12.32 **3:15:** Jo 3.36, 6.47, 20.31 **3:16:** Jo 3.36, 10.28, Ro 5.8, 8.32, 1 Jo 4.9-10 **3:17:** Lu 19.10, Jo 5.22, 5.45, 12.47, Ap 17.31, 1 Jo 4.14

jas. Nogat. Em i salim em i
kam bilong kisim bek ol.
18 Man i bilip long em, em
i no gat kot. Man i no bilip,
em i lus pinis long kot, long
wanem, em i no bin bilip long
nem bilong dispela wanpela
Pikinini Bilong God.
19 Na as bilong kot bilong
ol em i olsem. Lait i kamap
pinis long graun, tasol ol man
i laikim tumas tudak. Ol i
no laikim lait, long wanem,
ol i man bilong mekim pasin
nogut.
20 Olgeta man i save mekim
pasin nogut, ol i birua bilong
lait. Ol i no laik bai pasin
bilong ol i kamap ples klia.
Olsem na ol i no save kam
long lait.
21 Tasol man i mekim pasin
i tru, em i save kam long lait,
bai ol man i ken lukim gut
olsem, em i bin mekim wok
bilong en long strong bilong
God."

Jon Bilong Baptais i tokaut klia long Jisas em i husat

22 Orait bihain Jisas wan-
taim ol disaipel bilong en i go
long hap bilong Judia. Em i
stap wantaim ol long dispela
hap na i givim baptais long ol
manmeri.
23 Jon tu i givim baptais
long ol manmeri long ples
Ainon klostu long ples Salim.
Planti wara i stap long dis-
pela ples, na ol manmeri i
kam long em bilong kisim
baptais.
24 Long dispela taim Herot
i no bin putim Jon long kal-
abus yet.
25 Wanpela tok pait i kirap
namel long ol disaipel bilong
Jon na wanpela Juda. Ol i tok-
tok long wanem pasin bilong
waswas ol i mas bihainim
long kamap klin long ai bi-
long God.
26 Na ol disaipel i go long
Jon, na ol i tokim em olsem,
"Tisa, dispela man bipo em i
stap wantaim yu long hapsait
bilong wara Jordan na yu bin
autim tok bilong em, dispela
man nau em i givim baptais
long ol manmeri, na olgeta ol
i go long em."
27 Orait Jon i bekim tok
olsem, "Sapos God long
heven i no givim samting
long wanpela man, orait
dispela man i no inap kisim.
28 Yupela yet i harim pinis
dispela tok mi mekim bipo,
'Mi no dispela man God i
makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en, tasol God
i salim mi na mi kam paslain
long em.'
29 Sapos wanpela man i
maritim meri, orait dispela
meri em i bilong dispela man
i maritim em. Na poroman
bilong dispela man em i save
sanap na putim yau na ama-
mas tru long harim tok bilong
dispela man i marit. Olsem
tasol nau amamas i pulap
long bel bilong mi.
30 Nem bilong em i mas

3:18: Jo 3.36, 5.24, 6.40, 6.47, 20.31 **3:19:** Jo 1.4-5, 1.8-12, 8.12 **3:20:** Jop 24.13-17, Ef 5.11-13 **3:22:** Jo 4.1-2 **3:24:** Mt 4.12, 14.3, Mk 6.17, Lu 3.19-20 **3:26:** Jo 1.26-34 **3:27:** Jo 19.11, 1 Ko 4.7, Hi 5.4, Je 1.17 **3:28:** Mal 3.1, Mt 11.10, Mk 1.2, Lu 1.17, Jo 1.20, 1.23, 1.27 **3:29:** Mt 9.15

kamap bikpela, na nem bi-
long mi i mas i go daun."
31 Man i bin i stap antap na
i kam, em i antap long olgeta
samting. Man bilong dispela
graun, em i save mekim ol
pasin bilong dispela graun,
na em i save mekim toktok
long ol samting bilong dis-
pela graun. Tasol man i kam
long heven, em i antap long
olgeta samting.
32 Em i save autim tok long
ol samting em i lukim pinis
na i harim pinis. Tasol i no
gat wanpela man i kisim na
i holimpas dispela tok em i
autim.
33 Man i kisim na i
holimpas tok bilong em, em
i soim olsem em i bilip tru
long dispela tok, "God em i
save tok tru."
34 Dispela man God i salim
i kam, em i save autim tok
bilong God, long wanem, God
i no givim Holi Spirit hap hap
tasol long em.
35 Papa em i laikim tru
Pikinini, na i putim olgeta
samting long han bilong em.
36 Man i bilip long Pikinini,
em i gat laip i stap gut oltaim
oltaim. Tasol man i no bi-
hainim tok bilong Pikinini,
em bai i no inap kisim laip.
Nogat. Belhat bilong God i
stap long em.

4

Jisas i toktok wantaim wanpela meri bilong Samaria

1-3 Ol Farisi i harim tok
olsem, Jisas i baptaisim
planti man na ol dispela man
i kamap disaipel bilong en,
na namba bilong ol i winim
namba bilong ol disaipel
bilong Jon. Tasol Jisas yet
i no save givim baptais
long ol man. Nogat. Ol
disaipel bilong Jisas tasol i
save baptaisim ol. Jisas i
save olsem, ol Farisi i harim
tok pinis long planti man i
kamap disaipel bilong en,
olsem na em i lusim distrik
Judia na em i go bek long
distrik Galili.
4 Na dispela rot em i bi-
hainim, em i go namel long
distrik Samaria.

5 Olsem na em i go kamap
long wanpela taun bilong
Samaria, ol i kolim Sikar.
Sikar i stap klostu long
dispela graun Jekop i bin
givim long pikinini bilong en,
Josep.
6 Wanpela hul wara, bipo
Jekop i bin wokim, em i stap
long dispela ples. Jisas i wok-
abaut i kam na em i tait.
Olsem na em i sindaun klostu
long dispela hul wara. Em i
olsem 12 klok belo.

7 Wanpela meri bilong
Samaria em i kam bilong
pulimapim wara, na Jisas
i tokim em olsem, "Wara i
kam. Mi laik dring." 8 Ol

3:31: Mt 28.18, Jo 8.23, Ro 9.5, 1 Ko 15.47, Ef 1.21, Fl 2.9, 1 Jo 4.5-6 **3:32:** Jo 3.11, 8.26, 15.15 **3:33:** Ro 3.4, 1 Jo 5.10 **3:34:** Ais 42.1, Jo 1.16, 7.16 **3:35:** Mt 11.27, Lu 10.22, Jo 5.20, 10.17, Hi 2.8 **3:36:** Lu 3.7, Jo 1.12, 3.16-18, 6.47, Ro 1.17, 1 Jo 5.10-12 **4:1-3:** Jo 3.22, 3.26 **4:5:** Stt 33.19, Jos 24.32 **4:9:** 2 Kin 17.24, Esr 4.1-5, 9.1—10.44, Neh 4.1-2, Lu 9.52-53, Ap 10.28

disaipel bilong en ol i go pinis
long taun bilong baim kaikai.
9 Dispela meri bilong
Samaria em i tokim em,
"Yu Juda, na mi meri bilong
Samaria. Olsem wanem
na yu tok, 'Wara i kam, mi
laik dring'?" Meri i mekim
dispela tok, long wanem, ol
Juda i no save poromanim ol
Samaria.
10 Orait Jisas i tokim dis-
pela meri olsem, "Sapos yu
save long presen bilong God,
na sapos yu save long dispela
man i tokim yu, 'Wara i kam,
mi laik dring,' orait bai yu
tokim em, na em bai i givim
yu wara i gat laip."
11 Na meri i tokim em, "Bik-
man, yu no gat baket, na dis-
pela hul wara em i daun moa.
Olsem na dispela wara i gat
laip, bai yu kisim we?
12 Tumbuna bilong yumi
Jekop em i givim dispela hul
wara long mipela. Na em
yet wantaim ol pikinini bi-
long en na ol bulmakau sip-
sip samting bilong en, olgeta
i bin dring long dispela hul
wara. Ating yu winim Jekop,
a?"
13 Jisas i bekim tok bilong
em olsem, "Olgeta man i
dring long dispela wara hia,
nek bilong ol bai i drai gen.
14 Tasol sapos wanpela
man i dring long dispela
wara mi laik givim em, i no
gat wanpela taim nek bilong
en bai i drai gen. Nogat.
Dispela wara mi laik givim
em, em bai i kamap olsem
hul wara insait long em. Na
dispela wara bai i kamap
kamap oltaim na givim em
laip i stap gut oltaim oltaim."
15 Na meri i tokim Jisas
olsem, "Bikman, givim dis-
pela wara long mi. Na bihain
nek bilong mi i no ken drai
moa, na mi no ken i kam hia
bilong pulimapim wara."
16 Orait Jisas i tokim em
olsem, "Yu go singautim man
bilong yu pastaim na yu kam
bek long hia."
17 Meri i bekim tok olsem,
"Mi no gat man." Na Jisas i
tokim em, "Yu tok yu no gat
man, em yu tok tru tumas,
18 long wanem, bipo yu
gat 5-pela man. Na dispela
namba 6 man yu save stap
wantaim em, em i no man tru
bilong yu. Dispela tok bilong
yu em i tru olgeta."
19 Na meri i tokim em, "Bik-
man, nau mi save, yu wan-
pela profet.
20 Ol tumbuna bilong
mipela ol i save bung long
dispela maunten* na mekim
lotu. Tasol yupela Juda i save
tok, ples ol man i mas i go
long en na mekim lotu, em
i stap long Jerusalem tasol."
21 Orait Jisas i tokim em
olsem, "Meri, yu mas bilipim
tok bilong mi. Wanpela taim i

4:10: Ais 12.3, Jer 2.13, Sek 13.1, 14.8, Jo 4.26 **4:11:** Jo 7.37-38, KTH 21.6 **4:12:** Jo 8.53 **4:14:** Jo 6.35, 6.58, 7.38 **4:19:** Lu 7.16, Jo 6.14, 7.40, 9.17, 1 Ko 14.24-25

4:20: Lo 12.5, 12.11-14, 1 Kin 9.3, Sng 122.1-5 * **4:20:** "Dispela maunten" meri i tok long en, em maunten Gerisim long distrik Samaria. Ol Samaria i save go long dispela maunten tasol na mekim ol bikpela lotu bilong ol. Lukim toksave bilong Luk 9.53. **4:21:** Mal 1.11, 1 Ti 2.8

laik kamap na bai yupela i no
lotu long Papa long dispela
maunten, na bai yupela i no
lotu long em long Jerusalem
tu.
22 Yupela Samaria i save
lotu long samting yupela i no
save long en. Tasol mipela
Juda i save lotu long samting
mipela i save long en, long
wanem, God i bin makim
mipela Juda long i go pas long
dispela wok bilong kisim bek
ol manmeri.
23 Tasol taim i laik kamap,
na nau i kamap pinis, na ol-
geta man i laik lotu tru bai ol i
lotu long Papa long strong bi-
long Holi Spirit† na long pasin
i tru. Na Papa i laikim tumas
bai ol kain man olsem i mas
lotu long em.
24 God em i Spirit. Na ol
man i lotu long em, ol i mas
lotu long strong bilong Holi
Spirit* na long pasin i tru."
25 Meri i tokim Jisas olsem,
"Mi save, Mesaia bai i kam,
em dispela man God i makim
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en. Taim em i kam, em
bai i tokim yumi long olgeta
samting."
26 Na Jisas i tokim em
olsem, "Em mi tasol, nau mi
toktok wantaim yu."
27 Jisas i tok olsem, na long
dispela taim ol disaipel bi-
long en i kam bek. Ol i lukim
em i toktok wantaim wan-
pela meri, na ol i tingting
planti. Tasol i no gat wanpela
man i askim Jisas olsem, "Yu
laik kisim wanem samting?"
o "Bilong wanem yu toktok
wantaim dispela meri?"
28 Orait dispela meri i lusim
baket bilong en, na em i go
bek long taun. Na em i tokim
ol manmeri olsem,
29 "Yupela kam lukim wan-
pela man. Em i tokim mi long
olgeta samting mi bin mekim
bipo. Ating em dispela man
tasol God i bin promis long
salim em i kam?"
30 Orait ol i lusim taun na ol
i kam long Jisas.
31 Long dispela taim, ol di-
saipel i tokim Jisas olsem,
"Tisa, yu mas kaikai."
32 Tasol em i tokim ol
olsem, "Mi gat kaikai yupela i
no save long en."
33 Olsem na ol disaipel i
toktok long ol yet olsem, "At-
ing wanpela man i bringim
kaikai i kam givim em?"
34 Na Jisas i tokim ol olsem,
"God i bin salim mi na mi
kam, na kaikai bilong mi, em
long bihainim laik bilong em
na long pinisim wok em i bin
givim mi.
35 "Yupela i save tok olsem,
'I gat 4-pela mun i stap yet
na taim bilong kisim kaikai
bai i kamap.' Tasol mi tokim
yupela, yupela i mas lukluk
nabaut na lukim gut ol gaden.
Ol kaikai i redi pinis.
36 Man i wok long kisim
kaikai, em i kisim pe bilong

4:22: 2 Kin 17.29-41, Ais 2.3, Lu 24.47, Ro 9.4-5 **4:23:** Jo 1.17, Fl 3.3 † **4:23:** Sampela man i save tanim dispela tok "long strong bilong Holi Spirit" olsem, "long spirit bilong ol yet." **4:24:** Ro 12.1, 2 Ko 3.17, Fl 3.3 **4:25:** Jo 1.41 **4:26:** Mt 26.63-64, Mk 14.61-62, Jo 9.37 **4:34:** Jo 6.38, 17.4, 19.30 **4:35:** Mt 9.37, Lu 10.2, KTH 14.15 **4:36:** Sng 126.5-6, Dan 12.3

en na em i bungim kaikai
bilong laip i stap gut oltaim
oltaim. Olsem na man bi-
long planim kaikai na man
bilong kisim kaikai, tupela i
ken amamas wantaim.
37 Olsem na dispela tok em
i tru, ‘Wanpela man i planim
gaden na narapela man i
kisim kaikai bilong en.’
38 Mi bin salim yupela i
go bilong kisim kaikai long
gaden bipo yupela i no bin
wok long en. Ol arapela man
i bin wokim gaden, na yupela
i go insait bilong kisim kaikai
i kamap long hatwok bilong
ol.”
39 Planti Samaria bilong
dispela taun ol i harim tok
bilong dispela meri, na ol i
bilip long Jisas. Long wanem,
meri i tok, “Em i tokim mi
pinis long olgeta samting mi
bin mekim bipo.”
40 Na ol Samaria i kam long
em, na ol i askim em long stap
wantaim ol. Olsem na em
i stap tupela de long dispela
ples.
41 Na planti manmeri moa
ol i harim tok bilong Jisas yet
na ol i bilip.
42 Na ol i tokim dispela
meri olsem, “Mipela i no
harim tok bilong yu tasol na
mipela i bilip long dispela
man. Nogat. Mipela yet
i harim tok bilong en, na
mipela i save, dispela man
tasol em i man bilong kisim
bek olgeta manmeri bilong
graun.”

Jisas i mekim orait pikinini bilong ofisa bilong king

43 Jisas i stap tupela de
pinis wantaim ol lain bilong
Samaria, orait em i lusim dis-
pela ples na i go long distrik
Galili.
44 Jisas yet i autim tok
olsem, “Profet i no gat nem
long as ples bilong em yet.”
45 Em i go kamap long
Galili, na ol Galili i amamas
long em i kam, long wanem,
ol tu i bin i go long dispela
bikpela lotu long Jerusalem
na ol i lukim olgeta samting
em i bin mekim long dispela
taim.
46 Jisas i kamap gen long
taun Kana bilong Galili. Long
dispela taun em i bin tanim
wara i kamap wain. Orait
long dispela taim wanpela
ofisa bilong king i stap long
taun Kaperneam, na pikinini
man bilong en i gat sik.
47 Dispela man i harim
tok olsem, Jisas i lusim Judia
na i kamap pinis long Galili.
Olsem na em i go long Jisas
na i askim em long kam daun
long Kaperneam na mekim
orait dispela pikinini bilong
en. Pikinini em i klostu i laik
i dai.
48 Na Jisas i tokim em
olsem, “Sapos yupela i no
lukim ol kain kain mirakel,
yupela i no laik bilip.”
49 Ofisa bilong king i tokim
em olsem, “Bikpela, yu kam

4:42: Jo 17.8, 1 Jo 4.14 **4:43:** Jo 4.40 **4:44:** Mt 13.57, Mk 6.4, Lu 4.24 **4:45:** Jo 2.23 **4:46:** Jo 2.1-11 **4:47:** Mt 8.5-6, Lu 7.1-10 **4:48:** Jo 2.18, 20.29, 1 Ko 1.22 **4:50:** Mt 8.13, Mk 7.29

daun kwik. Nogut pikinini
bilong mi i dai."
50 Na Jisas i tokim em, "Yu
go. Pikinini bilong yu bai i
stap laip." Orait dispela ofisa
i bilipim tok bilong Jisas, na
em i go.

51 Dispela ofisa i no kamap
yet long Kaperneam, na
ol wokboi bilong en i kam
bungim em long rot, na ol
i tokim em olsem, "Pikinini
bilong yu em i stap laip."
52 Na em i askim ol long
wanem aua pikinini i orait
liklik. Na ol i tok, "Asde long
1 klok long apinun sik i lusim
em."
53 Na papa i save, asde long
dispela aua tasol Jisas i bin
tokim em, "Pikinini bilong yu
bai i stap laip." Na em i bilip,
na olgeta lain bilong en tu i
bilip.
54 Dispela em i namba 2
mirakel o mak Jisas i wokim
bihain long em i lusim Judia
na i kam i stap long Galili.

Jisas i mekim wok bilong en na em i skulim ol manmeri long ol bikpela de bilong lotu*

5

(Sapta 5-10)

Jisas i mekim orait wanpela man long hul wara Betesda

1 Bihain wanpela bikpela
de bilong lotu bilong ol Juda
i kamap, na Jisas i go long
Jerusalem.
2 Long Jerusalem, klostu
long bikpela dua bilong banis
ol i kolim Dua Bilong Ol Sip-
sip, i gat wanpela bikpela hul
wara i stap, long tok Hibru ol
i kolim Betesda.† Arere long
dispela hul wara i gat 5-pela
veranda i stap.
3-4 Na long ol dispela ve-
randa, planti sikman i stap,
wantaim ol man i aipas na lek
nogut, na ol man bun bilong
ol i dai.‡
5 Wanpela man i stap long
veranda, em i gat sik i stap
inap long 38 yia.
6 Jisas i lukim dispela man
i slip i stap, na em i save,
em i stap sik longtaim pinis.
Na Jisas i askim em, "Ating
yu laik bai skin bilong yu i
kamap gutpela?"
7 Sikman i bekim tok bilong
em olsem, "Bikman, taim
wara i mekim nais, mi no
gat man i ken kisim mi i go
na putim mi insait long hul

4:53: Ap 16.14-15, 16.31 **4:54:** Jo 2.11, 2.23 * **5::** Long dispela hap bilong buk Jon, i gat planti tok bilong ol samting Jisas i mekim long de Sabat na long ol arapela bikpela de bilong lotu bilong ol Juda. Lukim 5.1 na 5.9 na 6.4 na 7.2 na 10.22. Planti saveman i ting Jon i laik soim olsem, Jisas em i as tru bilong ol dispela bikpela de bilong lotu. Lukim tu 2.13 na 2.23 na 11.55. † **5:2:** Planti saveman i ting nem bilong dispela hul wara em Betsata. ‡ **5:3-4:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Ol i wetim dispela wara i mekim nais. Long sampela taim wanpela ensel bilong Bikpela i save go daun insait long hul wara na i mekim nais long wara. Wara i mekim nais pinis, orait man i go daun insait long wara pastaim, em bai i kamap orait gen, maski em i gat wanem kain sik."

wara. Mi yet mi laik i go, tasol
ol arapela man i save go daun
pastaim na i winim mi."
8 Na Jisas i tokim em olsem,
"Yu sanap na kisim bet bilong
yu na wokabaut."
9 Orait kwiktaim tumas
bodi bilong dispela man em i
kamap gutpela. Na em i kisim
bet bilong en na i wokabaut i
go.
Dispela de em i de Sabat,
10 olsem na taim ol Juda i
lukim dispela man ol i tokim
em olsem, "Nau em i de Sabat.
I tambu long yu karim bet
bilong yu raun."
11 Tasol em i bekim tok bi-
long ol olsem, "Dispela man i
mekim mi i orait, em i tokim
mi olsem, 'Kisim bet bilong
yu na wokabaut.' "
12 Na ol i askim em,
"Wanem man i tokim yu,
'Kisim bet bilong yu na
wokabaut'?"
13 Tasol dispela man i
kamap orait gen em i no save
husat tru i bin tokim em,
long wanem, planti manmeri
i stap long dispela ples, na
Jisas i go pinis.
14 Bihain Jisas i go insait
long banis bilong tempel na
em i lukim dispela man i stap.
Na Jisas i tokim em olsem,
"Harim. Nau yu orait pinis.
Yu no ken mekim sin moa,
nogut wanpela bikpela hevi
moa yet i kamap long yu."
15 Orait dispela man i go na
i tokim ol Juda olsem, "Dis-
pela man i mekim mi i orait,
em Jisas tasol."
16 Orait ol Juda i stat long
mekim nogut long Jisas, long
wanem, em i save mekim dis-
pela kain samting long ol de
Sabat.
17 Tasol Jisas i bekim tok
olsem long ol, "Papa bilong
mi em i save wok oltaim i
kam inap long nau. Na mi tu
mi save wok."
18 Ol Juda i harim dispela
tok na ol i laikim moa yet long
kilim Jisas i dai, long wanem,
em i no kalapim lo bilong
de Sabat tasol. Nogat. Em
i tok, God em i Papa bilong
em stret. Long dispela tok
em i mekim em yet i kamap
wankain olsem God.

Pikinini Bilong God i gat namba bilong mekim wok

19 Orait Jisas i bekim tok
bilong ol Juda olsem, "Tru
tumas mi tokim yupela,
Pikinini em i no inap mekim
wanpela samting long tingt-
ing bilong em yet. Nogat. Em
i mekim tasol ol samting em
i lukim Papa i mekim. Olgeta
samting Papa i save mekim,
em Pikinini tu i save mekim.
20 Papa i laikim tumas
Pikinini na em i save soim em
olgeta samting em yet i save
mekim. Na bilong mekim yu-
pela i kirap nogut tru, Papa
bai i soim Pikinini ol arapela
bikpela wok tu, i winim ol
dispela wok em i mekim pi-
nis.

5:8: Mt 9.6 **5:10:** Kis 20.10, Neh 13.19, Jer 17.21, Mt 12.2, Mk 2.24, Lu 13.14, Jo 9.14 **5:14:** Jo 8.11 **5:16:** Mt 12.14 **5:17:** Jo 9.4, 14.10 **5:18:** Mt 26.4, Jo 7.1, 7.19, 7.30, 10.30, 10.33, Fl 2.6 **5:19:** Jo 5.30, 8.28-29, 12.49, 14.10 **5:20:** Mt 3.17, Jo 3.35, 2 Pi 1.17 **5:21:** Lo 32.39, 1 Sml 2.6, 2 Kin 5.7, Lu 7.14, 8.54, Jo 11.25, 11.43, Ro 4.17, Ef 2.5

21 Papa i save kirapim bek
ol man i dai pinis na i givim
laip long ol. Na olsem tasol
Pikinini tu i save givim laip
long ol man long laik bilong
em yet.
22 Papa i no save skelim
wanpela man long kot. Ol-
geta wok bilong harim kot,
em i givim pinis long Pikinini.
23 Olsem na bai olgeta man
i ken litimapim nem bilong
Pikinini, olsem ol i save
litimapim nem bilong Papa.
Man i no save litimapim
nem bilong Pikinini, em i no
litimapim nem bilong Papa i
bin salim Pikinini i kam.
24 "Tru tumas mi tokim yu-
pela, man i harim tok bilong
mi, na i bilip long Papa, em
i bin salim mi na mi kam,
em i gat laip i stap gut oltaim
oltaim. Em bai i no gat kot.
Nogat. Em i lusim dai pinis,
na nau em i stap laip.
25 "Tru tumas mi tokim yu-
pela, taim i laik kamap, na
nau i kamap pinis, na ol man-
meri i dai pinis bai i harim
maus bilong Pikinini Bilong
God. Na ol manmeri i harim,
ol bai i kisim laip.
26 Papa i gat laip long em
yet. Na em i bin givim strong
long Pikinini, na em tu i gat
laip long em yet.
27 Em i Pikinini Bilong
Man, olsem na Papa i givim
namba long em bilong kotim
ol manmeri na skelim pasin
bilong ol.
28 Yupela i no ken tingting
planti long dispela tok bilong
mi. Taim i laik kamap na
olgeta manmeri i stap long
matmat ol bai i harim maus
bilong Pikinini,
29 na ol bai i lusim matmat
na i kam ausait. Ol manmeri
i bin mekim gutpela pasin, ol
bai i kirap bek na i stap laip.
Na ol manmeri i bin mekim
pasin nogut, ol bai i kirap bek
na i kamap long kot na kot bai
i tok olsem, ol i mas bagarap."

I gat ol arapela lain tu i tokaut long Jisas em i husat

30 Jisas i tok moa olsem,
"Mi no inap mekim wanpela
samting long tingting bilong
mi yet. Mi save bihainim
tok mi kisim long Papa na mi
skelim pasin bilong ol man-
meri. Na kot bilong mi em
i stret, long wanem, mi no
save bihainim laik bilong mi
yet. Nogat. Mi bihainim laik
bilong Papa, em i bin salim
mi na mi kam.
31 "Sapos mi wanpela tasol
mi tokaut long ol wok na
pasin bilong mi, orait ol man i
no mas bilipim dispela tok mi
autim.§
32 Tasol narapela em i stap,
na em tu i save tokaut long
ol wok na pasin bilong mi.
Na mi save, dispela tok em i
autim, em i tru.*

5:22: Mt 11.27, Jo 3.17, 5.27, 9.39, Ap 10.42, 17.31 **5:23:** Fl 2.10-11, 1 Jo 2.23 **5:24:** Jo 3.15-18, 6.40, 8.51, 1 Jo 3.14 **5:25:** Jo 5.28, Ef 2.1, 2.5-6, Kl 2.13 **5:27:** Dan 7.13-14, 7.22, Jo 5.22, Ap 10.42, 17.31 **5:29:** Ais 26.19, Dan 12.2, Mt 16.27, Jo 6.40, Ap 24.15, 1 Ko 15.52, 1 Te 4.16 **5:30:** Mt 26.39, Jo 4.34, 5.19, 6.38 **5:31:** Jo 8.13-14, KTH 3.14 § **5:31:** Lukim Lo 19.15. **5:32:** Mt 3.17, Jo 5.36-37, 8.18, 1 Jo 5.6-9 * **5:32:** Dispela "narapela" Jisas i tok long en, em God yet.

33-34 "Mi yet mi no ting
tok bilong wanpela man inap
long strongim tok bilong mi.
Tasol mi save bipo yupela i
bin salim ol man i go long Jon
bilong kisim tok bilong en.
Na mi laik bai God i ken kisim
bek yupela, olsem na mi laik
bai yupela i tingim tok Jon i
bin mekim long wok na pasin
bilong mi, long wanem, Jon i
bin tokaut long tok i tru.
35 Jon em i bin i stap olsem
lam i lait na i givim lait long
ol man. Na long sotpela taim
bel bilong yupela i bin ama-
mas long lait bilong em.
36 "Tasol samting i winim
Jon, em i tokaut long mi nau.
Em dispela olgeta wok Papa
i bin givim long mi bilong
mekim na pinisim. Ol dispela
wok mi save mekim i tokaut
gut long ol manmeri olsem,
Papa i bin salim mi na mi
kam.
37 Na Papa i bin salim mi
na mi kam, em yet i tokaut
long mi. Tasol yupela i no bin
harim maus bilong em liklik.
Nogat tru. Na yupela i no bin
lukim pes bilong em.
38 Na tok bilong em tu i
no i stap long yupela, long
wanem, yupela i no bilipim
tok bilong dispela man Papa
i bin salim i kam.†
39 "Yupela i ting tok i stap
long buk bilong God i save
givim yupela laip i stap gut
oltaim oltaim. Olsem na yu-
pela i save wok long ritim na
skelim olgeta tok i stap long
buk bilong God. Tasol buk
bilong God tu i save tokaut
long mi,
40 na yupela i no laik i kam
long mi bilong kisim laip.

41 "Mi no ting long kisim
biknem long ol man na mi
mekim ol dispela tok.
42 Tasol mi save long yu-
pela. Long bel bilong yupela,
yupela i no gat laik long God.‡
43 Mi bin i kam long nem
bilong Papa bilong mi, na yu-
pela i no kisim tok bilong
mi. Tasol sapos wanpela man
i kam long nem bilong em
yet, orait wantu bai yupela i
kisim tok bilong em.
44 Yupela i save kisim
biknem long ol lain bilong
yupela yet. Tasol dispela
biknem God wanpela tasol i
save givim, em yupela i no
laik kisim. Sapos yupela i
mekim ol dispela kain pasin,
orait bai yupela i bilip olsem
wanem?
45 "Yupela i no ken ting
bai mi kotim yupela long ai
bilong Papa. Nogat. Man i
kotim yupela em Moses yet,
em dispela man yupela i ting
em bai i helpim yupela.

5:33-34: Jo 1.19-34, 3.27-30, Ef 2.8, Ta 3.5 **5:35:** Mt 13.20-21, Mk 6.20, 2 Pi 1.19 **5:36:** Jo 3.2, 10.25, 10.38, 14.11, 1 Jo 5.9 **5:37:** Mt 3.17, 17.5, Mk 1.11, Lu 3.22, Jo 5.32, 6.27, 8.18, 1 Ti 1.17, 1 Jo 4.12 † **5:38:** "Dispela man Papa i bin salim i kam" em Jisas yet. **5:39:** Lo 18.15-18, Lu 16.29, 24.27, 24.44, Jo 5.46, Ap 13.27, 17.11, 2 Ti 3.15, 1 Pi 1.10-11 **5:40:** Jo 1.11, 3.19 **5:41:** Jo 5.34, 1 Te 2.6 ‡ **5:42:** Sampela man i save tanim dispela tok olsem, "Marimari bilong God i no i stap long bel bilong yupela." **5:43:** Mt 24.5, 24.24 **5:44:** Jo 12.43, Ro 2.29 **5:45:** Lo 31.26-27, Ro 2.12 **5:46:** Stt 3.15, Lo 18.15-18, Jo 1.45, Ap 3.22, 26.22

46 Sapos yupela i bilipim
tok bilong Moses, orait bai
yupela i bilipim tok bilong mi
tu, long wanem, ol tok em i
bin raitim i tokaut long mi.
47 Tasol sapos yupela i no
bilipim tok em i bin raitim,
orait olsem wanem bai yu-
pela i bilipim tok bilong mi?"

6

Jisas i givim kaikai long 5,000 man

(Matyu 14.13-21 na Mak 6.30-44 na Luk 9.10-17)

1 Bihain Jisas i go long
hapsait bilong raunwara
Galili, narapela nem bilong
en raunwara Taiberias.
2 Na bikpela lain manmeri
ol i lukim ol planti mirakel
em i bin wokim bilong
mekim orait ol sikman, olsem
na ol i bihainim em.
3 Na Jisas i go antap long
maunten na i sindaun wan-
taim ol disaipel bilong en.
4 Long dispela taim bikpela
de bilong ol Juda klostu i laik
kamap, em Bikpela De Bilong
Tingim De God I Larim Ol Is-
rael I Stap Gut.
5 Jisas i lukluk nabaut na i
lukim bikpela lain manmeri
i kam long em. Na em i
askim Filip olsem, "Bai yumi
baim bret we bilong ol dis-
pela manmeri i ken kaikai?"
6 Em i mekim dispela tok
bilong traim Filip tasol. Em
yet i save pinis long samting
em i laik mekim.
7 Filip i bekim tok olsem,
"Sapos yumi baim bret inap
long 200 kina, em bai i no
inap long olgeta wan wan
man na meri i ken kisim hap
liklik kaikai tru."
8 Orait wanpela disaipel
bilong Jisas, em Andru, brata
bilong Saimon Pita, em i
tokim Jisas olsem,
9 "Wanpela mangi i stap
hia, em i gat 5-pela bret ol
i wokim long bali na tupela
pis. Tasol bikpela lain man-
meri tru i stap. Dispela bret
na pis bai i helpim yumi
olsem wanem?"
10 Jisas i tok, "Tokim ol
manmeri long sindaun."
Planti gras i stap long dispela
hap. Na ol man i sindaun,
namba bilong ol em i olsem
5,000.
11 Ol i sindaun pinis, na
Jisas i kisim dispela bret na
i tenkyu long God na i tilim
i go long ol manmeri. Em i
mekim olsem long tupela pis
tu. Em i givim long ol, na ol i
kisim inap long laik bilong ol.
12 Ol i kaikai inap pinis, na
Jisas i tokim ol disaipel bilong
en olsem, "Yupela bungim ol-
geta hap kaikai i stap yet.
Nogut sampela i lus nating."
13 Olsem na ol i bungim
ol liklik hap bilong dispela
5-pela bret, na ol i pulapim
12-pela basket. Ol man ol i
kaikai inap pinis na dispela i
stap yet.
14 Ol manmeri i lukim dis-
pela mirakel o mak em i bin
wokim, na ol i tok, "Tru tu-
mas, em i dispela profet God i

5:47: Lu 16.31 **6:4:** Jo 2.13 **6:5:** Mt 14.14, Mk 6.34, Lu 9.12 **6:9:** 2 Kin 4.43 **6:14:** Stt 49.10, Lo 18.15-18, Mt 11.3, Jo 1.21, 2.11, 4.19, 4.25, 5.46 **6:15:** Mt 14.23, Jo 18.36

bin tok long salim i kam long
graun."
15 Jisas i harim dispela tok
na em i save, ol i laik i kam
holimpas em na mekim em i
kamap king bilong ol. Olsem
na em i lusim dispela ples na
em wanpela tasol i go bek gen
long maunten.

Jisas i wokabaut antap long raunwara
(Matyu 14.22-33 na Mak 6.45-52)

16 Long apinun ol disaipel
bilong Jisas i go daun long
raunwara.
17 Ol i kalap long wanpela
bot na ol i brukim raunwara
i go. Ol i laik i go long
Kaperneam. Em i tudak pi-
nis, na Jisas i no kamap yet
long ol.
18 Strongpela win i kamap,
na win i mekim bikpela si i
kirap.
19 Ol i pul long bot i go
inap 5-pela o 6-pela kilomita,
na ol i lukim Jisas i wok-
abaut antap long raunwara
na i kamap klostu long bot. Ol
i pret,
20 tasol Jisas i tokim ol, "Em
mi yet mi kam. Yupela i no
ken pret."
21 Orait ol i amamas long
kisim em i kam insait long
bot, na wantu bot i kamap
long dispela ples ol i go long
en.

Ol manmeri i wok long painim Jisas

22 Long de bihain, ol man-
meri i stap yet long hapsait
bilong raunwara. Ol i save,
asde i no gat narapela bot.
Wanpela bot tasol i stap, na
Jisas i no bin kalap long dis-
pela bot wantaim ol disaipel
bilong en. Nogat. Ol disaipel
tasol ol i bin kalap long dis-
pela bot na i go.
23 Tasol sampela bot bi-
long Taiberias i kam klostu
long dispela ples Bikpela i bin
givim tenkyu long bret na ol i
kaikai,
24 na ol manmeri i lukim
olsem, Jisas wantaim ol dis-
aipel i no i stap. Olsem na
ol i kalap long ol dispela bot,
na ol i go long Kaperneam
bilong painim Jisas.

Jisas em i bret bilong heven

25 Ol manmeri i go kamap
pinis long Jisas long hapsait
bilong raunwara, na ol i
tokim em olsem, "Tisa, yu
kam hia long wanem taim?"
26 Na Jisas i bekim tok
olsem, "Tru tumas mi tokim
yupela, yupela i no tingting
long ol mirakel yupela i
lukim, em ol mak mi bin
soim yupela, na yupela i
kam painim mi. Nogat.
Yupela i kaikai dispela bret
mi bin givim yupela na bel
bilong yupela i pulap, na long
dispela as tasol yupela i wok
long painim mi.
27 Yupela i no ken wok
long kisim kain kaikai i save
bagarap. Nogat. Yupela i mas
wok long kisim kaikai i save
stap oltaim, em kaikai bilong
laip i stap gut oltaim oltaim.
Dispela kain kaikai, Pikinini
Bilong Man bai i givim long

6:23: Jo 6.11 **6:26:** Jo 6.11-12 **6:27:** Mt 3.17, Lu 3.22, Jo 1.33, 4.14, 6.48-58, Ap 2.22, 2 Pi 1.17

yupela. God Papa i givim
namba pinis long em long
mekim olsem."
28 Orait na ol i tokim em
olsem, "Mipela i mas mekim
wanem na mipela i ken
mekim wok bilong God?"
29 Na Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, "Wok bilong
God i olsem. Yupela i mas
bilip long dispela man, God i
bin salim em i kam."
30-31 Ol i harim dispela tok
na ol i askim em olsem, "Bai
yu wokim wanem mirakel
olsem mak bilong mipela i
ken lukim na mipela i ken
bilipim tok bilong yu? Ol
tumbuna bilong mipela i bin
kaikai mana long ples nating,
olsem tok i stap long buk bi-
long God, 'Em i givim bret bi-
long heven long ol manmeri
na ol i kaikai.' Tasol bai yu
wokim wanem kain mirakel
tru?"
32 Orait Jisas i tokim ol
olsem, "Tru tumas mi tokim
yupela, i no Moses i bin givim
bret bilong heven long yu-
pela. Nogat. Papa bilong mi
em i save givim bret tru bi-
long heven long yupela.
33 Dispela bret God i givim,
em i lusim heven na i kam
daun na i givim laip long ol
manmeri bilong graun."
34 Na ol i tokim em olsem,
"Bikman, yu mas givim
dispela bret long mipela
oltaim."
35 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Mi yet mi bret bilong laip.
Man i kam long mi, em bai
i no hangre moa. Na man i
bilip long mi, em bai i no i dai
moa long dring wara.
36 "Mi bin tokim yupela,
yupela i lukim mi pinis, tasol
yupela i no bilip.
37 Olgeta manmeri Papa i
givim long mi, ol bai i kam
long mi. Na man i kam
long mi, mi no inap tru long
rausim em.
38 Mi no lusim heven na
kam daun bilong bihainim
laik bilong mi yet. Nogat. Mi
kam daun bilong bihainim
laik bilong Papa, em i bin
salim mi na mi kam.
39 Na laik bilong Papa, em
i bin salim mi na mi kam,
em i olsem. Mi no ken lusim
wanpela bilong ol manmeri
em i givim mi pinis. Nogat.
Mi mas kirapim ol long las de.
40 Laik bilong Papa bilong
mi em i olsem. Olgeta man i
lukim Pikinini na i bilip long
em, ol bai i kisim laip i stap
gut oltaim oltaim. Na bai mi
kirapim ol long las de."
41 Ol Juda i harim Jisas i tok,
"Mi yet, mi dispela bret i bin
lusim heven na i kam daun,"
na ol i kros na i toktok planti
long em.
42 Ol i tok, "Dispela man em
Jisas, pikinini bilong Josep.
Yumi save long papa wan-
taim mama bilong en. Orait

6:29: 1 Jo 3.23 **6:30-31:** Kis 16.4, 16.15, Nam 11.7-9, Neh 9.15, Sng 78.24, Mt 12.38, 16.1, Mk 8.11, Jo 2.18, 1 Ko 1.22, 10.3 **6:34:** Jo 4.14-15, 6.48-58, 7.37 **6:35:** Jo 4.14, 6.48-58 **6:36:** Jo 6.26, 6.64, 20.29 **6:37:** Mt 11.28, Jo 10.28-29, 17.6-8, 2 Ti 2.19, 1 Jo 2.19 **6:38:** Mt 26.39, Jo 4.34, 5.30 **6:39:** Jo 10.28-29, 17.12, 18.9 **6:40:** Jo 3.15, 6.27, 6.47, 6.54, 11.24 **6:42:** Mt 13.55, Mk 6.3, Lu 4.22

olsem wanem na nau em i
tok, ‘Mi bin lusim heven na
mi kam daun’?”
43 Jisas i bekim tok bilong ol
olsem, “Yupela i no ken tok-
tok planti namel long yupela
yet.
44 Papa i bin salim mi na
mi kam. Na i no gat wanpela
man inap i kam long mi long
laik bilong em yet. Nogat.
Papa i mas kirapim tingting
bilong en na bringim em i
kam long mi. Na long las de
bai mi kirapim em long mat-
mat.
45 Tok i stap long buk bi-
long ol profet olsem, ‘God
bai i skulim olgeta manmeri.’
Orait olgeta manmeri i harim
tok bilong Papa na i kisim
save long em, ol i save kam
long mi.
46 “I no gat wanpela man i
bin lukim Papa. Nogat. Dis-
pela man i bin i stap wantaim
God na i kam, em tasol i bin
lukim Papa.
47 Tru tumas mi tokim yu-
pela, man i bilip long mi, em
i gat laip i stap gut oltaim
oltaim.
48 Mi yet, mi bret bilong
laip.
49 Ol dispela tumbuna bi-
long yupela ol i kaikai mana
long ples nating, ol i dai pinis.
50 Tasol dispela bret i lusim
heven na i kam daun, em i bi-
long ol manmeri i ken kaikai
na bai ol i no inap i dai.
51 Mi dispela bret i gat laip
na i lusim heven na i kam
daun. Sapos wanpela man
i kaikai dispela bret, em bai
i gat laip i stap oltaim. Na
dispela bret mi bai givim long
em, em i bodi bilong mi. Mi
givim bai ol manmeri bilong
graun ol i ken kisim laip.”
52 Ol Juda i harim dispela
tok na ol i pait long tok-
tok namel long ol yet. Ol i
tok, “Olsem wanem na dis-
pela man em inap givim bodi
bilong en long yumi na yumi
kaikai?”
53 Orait Jisas i tokim ol
olsem, “Tru tumas mi tokim
yupela, sapos yupela i no
kaikai bodi bilong Pikinini
Bilong Man, na sapos yupela
i no dringim blut bilong em,
bai yupela i no gat laip i stap
long yupela.
54 Man i save kaikai bodi
bilong mi na dringim blut bi-
long mi, em i gat laip i stap
gut oltaim oltaim, na bai mi
kirapim em long las de.
55 Long wanem, bodi bi-
long mi em i kaikai tru, na
blut bilong mi em i samting
tru bilong dring.
56 Man i kaikai bodi bilong
mi na i dringim blut bilong
mi, em i stap long mi, na mi
stap long em.
57 Papa i gat laip em i
bin salim mi na mi kam, na
mi stap laip long strong bi-
long Papa. Olsem tasol man i
kaikai mi em bai i kisim laip
long strong bilong mi.
58 Dispela tasol em bret i

6:44: Jo 6.65 **6:45:** Ais 54.13, Jer 31.34, Mai 4.2, Hi 8.10 **6:46:** Mt 11.27, Lu 10.22, Jo 1.18 **6:47:** Jo 3.15-18, 3.36, 6.40 **6:48:** Jo 6.31-35, 6.58 **6:51:** Jo 3.13, Hi 10.5, 10.10 **6:53:** Mt 26.26-28 **6:54:** Jo 4.14, 6.27, 6.40, 6.63 **6:56:** 1 Jo 3.24, 4.15-16 **6:57:** Jo 15.4-5, 1 Jo 3.24

lusim heven na i kam daun.
Em i no wankain olsem dispela bret bipo ol tumbuna
i kaikai, na bihain ol i dai.
Nogat. Man i kaikai dispela
bret, em bai i stap laip oltaim
oltaim."
59 Jisas i stap insait
long haus lotu long taun
Kaperneam, na em i laik
skulim ol manmeri na em i
givim dispela tok long ol.

Jisas em i gat tok bilong laip tru

60 Ol disaipel i harim
dispela tok bilong Jisas, na
planti bilong ol i tok olsem,
"Dispela tok em i hevi tumas.
Husat inap long harim?"
61 Tasol long bel bilong en
Jisas i save olsem, ol disaipel
bilong en i toktok planti long
dispela tok em i bin mekim.
Olsem na em i askim ol, "Dispela tok em i bagarapim bilip
bilong yupela, a?
62 Na sapos yupela i lukim
Pikinini Bilong Man i go antap long dispela ples bipo em
i stap long en, orait olsem
wanem?
63 Holi Spirit yet i save
givim laip long ol manmeri.
Bodi em i no inap helpim
yumi liklik. Dispela tok mi
givim long yupela, em i spirit,
na em i gat laip.
64 Tasol sampela man
namel long yupela ol i no
bilip." Bipo yet Jisas i save
pinis long ol man i no bilip.
Na em i save long dispela
man bai i givim em long han
bilong ol birua.
65 Olsem na em i tok, "Ol
i no bilip, na long dispela as
tasol mi bin tokim yupela,
'Sapos Papa i no givim strong
long wanpela man, orait dispela man bai i no inap i kam
long mi.' "
66 Jisas i autim dispela tok
pinis, na planti disaipel bilong en i lusim em, na ol i go
bek, na ol i no wokabaut moa
wantaim em.
67 Olsem na Jisas i askim
12-pela disaipel olsem, "Ating yupela tu i laik lusim mi
na i go?"
68 Saimon Pita i bekim tok
olsem, "Bikpela, bai mipela i
go long husat? Tok bilong yu
tasol i save givim laip i stap
gut oltaim oltaim.
69 Na mipela i bilip, na
i save gut olsem, yu dispela
gutpela stretpela man God i
bin makim bilong em yet."
70 Jisas i bekim tok long ol
olsem, "Olsem wanem? Mi
yet mi bin makim yupela ol
12-pela disaipel. Tasol wanpela namel long yupela em i
olsem wanpela spirit nogut."
71 Em i tok long Judas,
pikinini bilong Saimon Iskariot. Em i wanpela bilong ol
12-pela disaipel, tasol bihain
em i givim Jisas long han
bilong ol man i laik kilim em
i dai.

7

Jisas i go lukim Ol Bikpela

6:62: Mk 16.19, Jo 3.13, Ap 1.9-11, Ef 4.8 **6:63:** 2 Ko 3.6 **6:64:** Jo 6.36, 13.11 **6:65:** Jo 6.44-45 **6:68:** Mt 16.16, Mk 8.29, Lu 9.20 **6:69:** Mt 14.33, Mk 1.24, Jo 1.49 **7:1:** Jo 5.18

De
Bilong I Stap Long Haus Win

1 Long sampela taim bihain, Jisas i raun insait long
distrik Galili tasol. Em i no
laik i go raun moa insait long
distrik Judia, long anem, ol
Juda i laik kilim em i dai.
2 Na ol bikpela de bilong
lotu bilong ol Juda klostu ol i
laik kamap, em Ol Bikpela De
Bilong I Stap Long Haus Win.
3 Olsem na ol brata bilong
en i tokim em olsem, "Yu mas
lusim dispela ples na yu go
long Judia, bai ol disaipel bi-
long yu i ken lukim ol dis-
pela narakain wok yu save
mekim.
4 Sapos wanpela man i laik
bai ol man i save long em,
em i no save mekim wok
long ples hait. Sapos yu
laik mekim ol dispela kain
samting, orait yu mas sanap
ples klia long ai bilong olgeta
manmeri."
5 Ol brata bilong en tu ol
i no bilip long em, na ol i
mekim dispela tok.
6 Orait na Jisas i bekim tok
bilong ol olsem, "Taim bilong
mi em i no kamap yet. Tasol
olgeta taim em i taim bilong
yupela.
7 Ol manmeri bilong graun
ol i no inap birua long yupela.
Tasol ol i birua long mi, long
wanem, mi save autim tok
long ol pasin nogut ol i save
mekim.
8 Yupela go long ol dispela
bikpela de bilong lotu long
Jerusalem. Mi, bai mi no inap
i go, long wanem, taim bilong
mi em i no kamap yet."
9 Em i tok olsem long ol, na
em i wet i stap long Galili.
10 Tasol taim ol brata bilong
en i go pinis, orait bihain Jisas
tu i go. Tasol em i hait tasol
na i go, bai ol man i no ken
luksave long em.
11 Long taim bilong ol
bikpela de bilong lotu, ol
bikman bilong ol Juda i wok
long painim em, na ol i tok,
"Dispela man i stap we?"
12 Na ol manmeri i toktok
planti long em namel long ol
yet. Sampela i tok, "Em i gut-
pela man." Tasol sampela i
tok, "Nogat. Em i save gia-
manim ol manmeri."
13 Tasol ol i pret long ol
bikman bilong ol Juda, olsem
na i no gat wanpela man i
mekim toktok long pasin bi-
long en long ples klia.
14 Orait namel tru long ol
dispela bikpela de, Jisas i go
insait long banis bilong tem-
pel na i skulim ol manmeri.
15 Ol Juda i harim dispela
tok bilong en, na ol i tingt-
ing planti na ol i tok, "Olsem
wanem na dispela man i gat
ol dispela save? Em i no bin i
go long skul."
16 Orait Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, "Dispela tok mi
givim yupela, em i no bilong
mi yet. Nogat. Em i bilong
God, em i bin salim mi na mi
kam.

7:2: Wkp 23.24, Lo 16.13 **7:5:** Mt 13.55, Mk 3.21, Ap 1.14 **7:6:** Jo 2.4, 7.8, 7.30, 8.20 **7:7:** Jo 3.19, 15.18-19 **7:11:** Jo 11.56 **7:12:** Mt 21.46, Lu 7.16, Jo 10.19 **7:13:** Jo 9.22, 12.42, 19.38, 20.19 **7:15:** Mt 13.54, Lu 2.47 **7:16:** Jo 3.11, 8.28, 12.49, 14.10 **7:17:** Jo 8.43

17 Sapos wanpela man i
gat laik tru bilong bihainim
tok bilong God, orait em bai
i save tru long as bilong dis-
pela tok mi autim. Em bai i
save, dispela tok i kam long
God, o em i kamap long tingt-
ing bilong mi yet.
18 Man i mekim toktok long
tingting bilong em yet, em
i laik litimapim nem bilong
em yet. Tasol man i laik
litimapim nem bilong man i
bin salim em i kam, dispela
man em i stretpela man. Em
i no man bilong giaman.
19 "Bipo Moses i bin givim
lo long yupela. Tasol i no gat
wanpela man namel long yu-
pela i save bihainim dispela
lo. Watpo yupela i laik kilim
mi i dai?"
20 Ol manmeri i bekim tok
bilong em olsem, "Ating wan-
pela spirit nogut i stap long
yu. Husat i laik kilim yu i
dai?"
21 Jisas i bekim tok bilong ol
olsem, "Mi bin mekim wan-
pela wok, na yupela olgeta i
tingting planti.*
22 Tasol tingim. Moses i bin
givim yupela pasin bilong ka-
tim skin, na yupela i save
katim skin bilong ol pikinini
long de Sabat tu. Tru, i no
Moses yet i bin kamapim dis-
pela pasin. Em i kamap long
ol tumbuna.
23 Yupela i laik bihainim
gut lo bilong Moses, na yu-
pela i save katim skin bi-
long pikinini long de Sabat.†
Orait sapos mi mekim orait
tru bodi bilong wanpela man
long de Sabat, watpo yupela i
belhat long mi?
24 Yupela i no ken skelim
ol samting long ai nating. Yu-
pela i mas skelim olgeta samt-
ing long pasin i stret."

Ol manmeri i laik save,
Jisas em i husat tru

25 Sampela manmeri
bilong Jerusalem i lukim ol
samting Jisas i mekim na ol
i tok, "Olsem wanem? Em
dispela man tasol ol bikman i
laik kilim em i dai.
26 Na lukim. Em i mekim
toktok long ples klia, na ol i
no mekim wanpela tok long
em. Ating ol i save, em i dis-
pela man God i bin promis
long salim i kam bilong kisim
bek ol manmeri bilong en?
27 Tasol yumi save long as
ples bilong dispela man. Na
taim man God i bin promis
long salim i kam, em i kamap,
bai i no gat wanpela man i
save long as ples bilong en."

7:18: Jo 5.41, 5.44, 8.50 **7:19:** Kis 24.3, Lo 33.4, Mt 12.14, Mk 3.6, Ap 7.38, 7.53, Ro 2.21-24 **7:20:** Jo 8.48, 8.52, 10.20 * **7:21:** I luk olsem Jisas i tok long dispela wok em i bin mekim long hul wara Betesda. Lukim Jon 5.1-18. Lukim tu Kisim Bek 31.14-15. **7:22:** Stt 17.9-13, Wkp 12.3 **7:23:** Jo 5.8-10, 5.16 † **7:23:** Lo bilong ol Juda i tok olsem, ol i mas kaunim ol de bihain long mama i karim pikinini man, na long de namba 8 ol i mas katim skin bilong en. Lukim Wok Pris 12.3. Long taim bilong Jisas ol i save tambuim tru olgeta kain wok long de Sabat, tasol sapos de bilong katim skin em i kamap long de Sabat, orait maski ol i ting, katim skin em tu em wanpela kain wok, ol i save go het na katim skin long de Sabat. **7:24:** Wkp 19.15, Lo 1.16-17, Ais 11.3-4, Jo 8.15, Je 2.1 **7:25:** Jo 5.18 **7:27:** Mt 13.55, Mk 6.3, Lu 4.22, Jo 7.41, 9.29

28 Jisas i stap long tempel
na i autim tok long ol man-
meri. Na em i singaut olsem,
“Yupela i ting yupela i save
long mi, na yupela i save long
as ples bilong mi, a? Tasol
mi no kam long laik bilong mi
yet. Papa i salim mi na mi
kam. Pasin bilong en i tru,
tasol yupela i no save long
em.
29 Mi, mi save long em. Mi
bin i stap wantaim em, na em
i salim mi na mi kam.”
30 Ol i harim dispela tok na
ol i laik kalabusim em. Tasol
taim bilong en i no yet, olsem
na i no gat wanpela man i
putim han long em. Nogat.
31 Planti manmeri ol i bilip
long em, na ol i tok, “Taim
dispela man God i bin promis
long salim i kam, em i kamap,
ating em bai i wokim planti
mirakel i winim ol mirakel
dispela man hia i wokim?”

Ol i salim ol plisman i kam bilong kalabusim Jisas

32 Ol Farisi i harim ol man
i mekim ol kain kain toktok
long ol samting Jisas i mekim.
Olsem na ol bikpris na ol
Farisi i salim ol plisman i kam
bilong holimpasim em.
33 Na Jisas i tok, “Liklik
taim tasol bai mi stap wan-
taim yupela, na bai mi go bek
long Papa, em i bin salim mi
na mi kam.
34 Na bai yupela i wok long
painim mi, tasol bai yupela
i no lukim mi. Na yupela i
no inap i go long ples mi stap
long en.”
35 Orait na ol Juda i toktok
namel long ol yet olsem, “Bai
em i go we na yumi no inap
lukim em? Ating em bai i go
long ol wanlain bilong yumi
i stap long kantri bilong ol
Grik, na em bai i wok long
skulim ol Grik, a?
36 Em i tok, ‘Bai yupela i
wok long painim mi, tasol bai
yupela i no lukim mi.’ Na em i
tok, ‘Yupela i no inap i go long
ples mi stap long en.’ Wanem
as bilong dispela tok?”

Jisas i tok long wara i gat laip

37 Las de bilong ol dispela
bikpela de bilong lotu, em i
olsem bikpela de tru. Na long
dispela de Jisas i sanap na i
singaut olsem, “Sapos wan-
pela man i dai long wara,
orait em i ken i kam long mi
na dring.
38 Em i olsem tok i stap long
buk bilong God, sapos man
i bilip long mi, orait planti
wara i gat laip bai i kamap
long bel bilong en na i ran i
go.”‡
39 Jisas i tok long Holi Spirit
ol man i bilip long em ol bai
i kisim. Long dispela taim

7:28: Mt 11.27, Jo 5.32, 5.43, 8.14, 8.26, 8.55 **7:29:** Mt 11.27, Jo 10.15 **7:30:** Mk 11.18, Lu 19.47, Jo 7.44, 8.20, 8.37, 13.1 **7:31:** Jo 2.23, 8.30, 10.42, 11.45, 12.11, 12.42 **7:33:** Jo 13.33, 16.16 **7:34:** Hos 5.6, Jo 8.21, 13.33, 13.36, 17.24 **7:37:** Wkp 23.36, Ais 55.1, Jo 4.10, 4.14, 6.35, KTH 22.17 **7:38:** Ais 12.3, 58.11, Ese 47.1, Sek 14.8 ‡ **7:38:** I no gat wanpela hap bilong buk Baibel i gat wankain tok olsem Jisas i autim long dispela lain. Tasol lukim Aisaia 44.3 na Sindaun 18.4. **7:39:** Ais 44.3, Jol 2.28, Jo 12.16, 16.7, 20.22, Ap 2.4, 2.17, 2.33

Jisas i no kisim biknem yet,
olsem na Holi Spirit i no kam
yet.

Ol manmeri i bruk tupela lain

40 Sampela manmeri i
harim ol tok Jisas i mekim na
ol i tok, "Tru tumas, dispela
man em i dispela profet God i
bin tok long salim i kam long
graun."
41 Na ol arapela i tok, "Em
i man God i makim bilong
kisim bek ol manmeri bilong
en." Tasol sampela i tok,
"Nogat. Dispela man God
i makim, em bai i no inap
kamap long Galili. Nogat.
42 Buk bilong God i tok
olsem dispela man i mas
kamap long lain bilong King
Devit, na em bai i kamap long
Betlehem, dispela taun bipo
Devit i stap long en."
43 Olsem na ol manmeri i
gat narapela narapela tingt-
ing long Jisas na ol i bruk tu-
pela lain.
44 Sampela i laik kal-
abusim em, tasol i no gat
wanpela man i putim han
long em.

Ol hetman i no bilip long Jisas

45 Orait ol plisman i go
bek gen long ol bikpris na ol
Farisi. Na ol i askim ol plis-
man olsem, "Bilong wanem
yupela i no bringim em i
kam?"
46 Na ol plisman i bekim
tok olsem, "Bipo i no gat
wanpela man i mekim toktok
olsem dispela man i mekim."
47 Na ol Farisi i bekim tok
olsem, "Em i trikim yupela tu,
a?
48 Ating long lain bilong
mipela ol hetman na ol Farisi,
yupela i lukim wanpela man
i bilip long em? Nogat tru.
49 Ol lain i bilip long em,
em ol dispela lain manmeri ol
i no save long lo. God i tok
pinis long ol bai i bagarap."
50 Nikodemus, em dispela
man bipo i bin i go long Jisas,
em i bilong lain bilong ol.
Orait em i tokim ol olsem,
51 "Ating lo bilong yumi
em i tok long yumi ken kotim
nating wanpela man? Nogat.
Yumi mas harim tok bilong
en pastaim, na bai yumi ken
save gut long samting em i
bin mekim."
52 Tasol ol i bekim tok bi-
long en olsem, "Ating yu tu yu
man bilong Galili, a? Ritim
gut ol tok i stap long buk bi-
long God, na bai yu tu yu
ken save olsem, i no gat wan-
pela profet bai i kamap long
Galili."

§ Ol i kisim meri i bin mekim sin
na bringim i kam long Jisas

53 Olgeta man i go nabaut
long haus bilong ol,

7:40: Lo 18.15-18, Jo 1.21, 2.11, 6.14 **7:41:** Jo 1.46, 4.29 **7:42:** 2 Sml 7.12, Sng 89.3-4, 132.11, Jer 23.5, Mai 5.2, Mt 2.5-6, Lu 2.4 **7:43:** Jo 9.16 **7:44:** Jo 7.30 **7:45:** Jo 7.32 **7:46:** Mt 7.29, Mk 1.22 **7:48:** Jo 12.42 **7:50:** Jo 3.1-2 **7:51:** Lo 1.16-17, 19.15 **7:52:** Jo 7.41-42 § **7:52:** Sampela saveman i ting tok i stap namel long tupela sta em Jon yet i no bin raitim, tasol narapela man i bin raitim bihain. **8:1:** Lu 21.37

8

1 tasol Jisas i go long maun-
ten Oliv.
2 Long moningtaim tru em
i go gen insait long banis bi-
long tempel. Na olgeta man-
meri i kam long em. Na em i
sindaun na i wok long skulim
ol.
3 Orait ol saveman bilong lo
na ol Farisi i kisim wanpela
maritmeri ol i bin lukim em
i mekim pasin pamuk, na ol i
bringim em i kam na mekim
em i sanap long ai bilong ol
manmeri.
4 Na ol i tokim Jisas olsem,
"Tisa, dispela maritmeri i bin
mekim pasin pamuk na ol i
lukim em.
5 Long lo, Moses i bin
tok olsem yumi mas tromoi
ston long kain meri olsem na
kilim em i dai. Na yu tok
wanem?"
6 Ol i mekim dispela tok bi-
long traim em, long wanem,
ol i laik bai em i mekim wan-
pela tok ol i ken kotim em
long en. Tasol Jisas i lin-
daun na i rait long graun long
pinga bilong en.
7 Ol i askim askim moa yet,
olsem na Jisas i sanap na i
tokim ol olsem, "Wanem man
namel long yupela i no bin
mekim sin, em i ken tromoi
namba wan ston long dispela
meri."
8 Na em i lindaun gen na i
rait long graun.
9 Ol i harim dispela tok,
na olgeta wan wan ol i lusim
dispela ples na i go. Ol man
i gat planti krismas ol i go
pas, na ol arapela man i go bi-
hain. Na Jisas wanpela tasol
i lindaun yet i stap, na meri
i sanap i stap long pes bilong
em.
10 Orait Jisas i sanap na i
askim meri olsem, "Meri, ol
dispela man i go we? Ating
i no gat wanpela man i stap
bilong kotim yu?"
11 Na meri i tok, "Bikman,
i no gat wanpela." Na Jisas i
tok, "Mi tu, mi no kotim yu.
Yu go, na bihain yu no ken
mekim sin gen." *

Jisas em i lait bilong graun

12 Jisas i tokim ol manmeri
gen olsem, "Mi yet mi lait bi-
long graun. Man i bihainim
mi, em bai i no inap wok-
abaut long tudak. Nogat. Em
bai i gat lait bilong laip."
13 Ol Farisi i harim dispela
tok na ol i tokim Jisas olsem,
"Yu save tokaut long ol wok
na pasin bilong yu yet. Olsem
na ol man i no mas bilipim
dispela tok yu autim."*
14 Na Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, "I tru, mi autim
tok long pasin bilong mi yet.
Tasol ol man i ken bilipim tok
bilong mi, long wanem, mi
save long ples mi kirap long
en na mi kam, na mi save
long ples mi bai i go long en.
Tasol yupela i no save long as
ples bilong mi. Na mi go we,
em tu yupela i no save.
15 Yupela i save skelim ol
man long pasin bilong graun.

8:5: Wkp 20.10, Lo 22.22-24 **8:6:** Mt 22.15 **8:7:** Lo 17.7, Ro 2.1 **8:9:** Mt 22.22 **8:11:** Jo 3.17, 5.14 **8:12:** Ais 49.6, Mt 5.14, Jo 1.4-9, 3.19, 9.5, 12.46 **8:13:** Jo 5.31 * **8:13:** Lukim Lo 19.15. **8:14:** Jo 5.31-32, 7.28-29, 9.29 **8:15:** Jo 7.24, 12.47

Mi no save skelim pasin bilong wanpela man.
16 Tasol sapos mi skelim
pasin bilong wanpela man,
orait ol man i ken bilipim tok
mi autim, long wanem, i no
mi wanpela tasol i skelim em.
Nogat. Papa i bin salim mi na
mi kam, em i wok wantaim
mi.
17 Long lo bilong yupela,
tok i stap olsem. Sapos tu-
pela man i autim wankain
tok, orait tok bilong tupela
em i tru.
18 Mi yet mi save autim tok
long ol wok na pasin bilong
mi yet, na Papa i salim mi na
mi kam, em tu i autim tok
long wok na pasin bilong mi."
19 Orait ol Farisi i askim em
olsem, "Dispela Papa yu tok
long en, em i stap we?"
Na Jisas i bekim tok olsem,
"Yupela i no save long mi, na
yupela i no save long Papa bi-
long mi. Sapos yupela i save
long mi, orait yupela bai i
save long Papa bilong mi tu."
20 Jisas i skulim ol man-
meri i stap klostu long
rum mani bilong tempel,
na em i mekim ol dispela
tok. Na i no gat wanpela
man i holimpasim em, long
wanem, taim bilong en i no
yet.

Jisas i tok, ol manmeri i no inap i go long ples em i go long en

21 Jisas i tokim ol manmeri
moa olsem, "Mi go nau, na
bai yupela i no inap lukim
mi. Na sin bilong yupela bai
i stap yet, na yupela bai i dai.
Yupela i no inap i go long ples
mi go long en."
22 Ol Juda i harim dispela
tok na ol i tokim ol yet olsem,
"Olsem wanem na em i tok,
'Yupela i no inap i go long ples
mi go long en'? Ating em bai i
kilim i dai em yet?"
23 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Yupela ol lain bilong daun-
bilo. Tasol mi, mi bilong an-
tap. Yupela i bilong dispela
graun. Tasol mi no bilong
dispela graun.
24 Olsem na mi tokim yu-
pela pinis, ol sin bilong yu-
pela bai i stap yet, na yupela
bai i dai. Sapos yupela i no
bilip olsem Mi Yet Mi Stap
Olsem,† orait ol sin bilong yu-
pela bai i stap yet, na yupela
bai i dai."
25 Ol i askim em, "Yu
husat?" Na Jisas i tokim
ol, "Mi husat, em mi tokim
yupela pinis.
26 Mi gat planti tok mi mas
mekim long ol pasin bilong
yupela. Na bai mi skelim
ol pasin bilong yupela olsem
jas. Tasol Man i bin salim
mi na mi kam, pasin bilong
en i tru olgeta. Na olgeta
tok mi harim long em, em mi
save autim long ol manmeri

8:16: Jo 5.30, 8.29 **8:17:** Lo 17.6, 19.15, Mt 18.16, 2 Ko 13.1, Hi 10.28 **8:18:** 1 Jo 5.9 **8:19:** Jo 8.55, 14.7, 16.3 **8:20:** Jo 7.30 **8:21:** Jo 7.34-36, 8.24, 13.33 **8:22:** Jo 7.35 **8:23:** Jo 3.31 † **8:24:** Long Kisim Bek 3.14, God i bin toktok wantaim Moses, na em i kolim nem bilong em yet olsem, "Mi Yet Mi Stap Olsem." Nau Jisas i kolim em yet long wankain pasin. Tasol ol manmeri i no klia long dispela tok em i mekim. Lukim tu Jon 6.20 na 8.28 na 8.58 na 13.19. **8:26:** Jo 7.28, 12.49

bilong graun."

27 Ol i no save olsem Jisas i
tokim ol long Papa,
28 olsem na em i tokim
ol olsem, "Taim yupela i
litimapim Pikinini Bilong
Man, orait yupela bai i save
olsem, Mi Yet Mi Stap Olsem.
Na bai yupela i save, mi
no mekim wanpela samting
long tingting bilong mi yet.
Nogat. Mi save autim olgeta
tok olsem Papa i bin soim mi.
29 Papa i bin salim mi
na mi kam, em i stap wan-
taim mi. Em i no lusim
mi, na larim mi i stap wan-
pis. Nogat. Em i no lusim
mi, long wanem, oltaim mi
save mekim ol samting em i
laikim."
30 Ol manmeri i harim Jisas
i mekim dispela tok, na planti
bilong ol i bilip long em.

*Tok tru bai i mekim ol man-
meri i kamap fri*

31 Orait Jisas i tokim ol Juda
i bilip pinis long em olsem,
"Sapos yupela i holim strong
tok bilong mi, orait yupela
bai i stap ol disaipel tru bi-
long mi.
32 Na yupela bai i save long
tok tru, na tok tru bai i mekim
yupela i kamap fri."
33 Na ol i bekim tok bilong
en olsem, "Mipela i lain bi-
long Abraham. I no gat wan-
pela taim mipela i bin i stap
wokboi nating bilong wan-
pela man. Olsem na bilong
wanem yu tok, 'Yupela bai i
kamap fri'?"
34 Jisas i bekim tok bi-
long ol olsem, "Tru tumas mi
tokim yupela, olgeta man i
save mekim sin, ol i stap wok-
boi nating bilong sin.
35 Ol wokboi nating ol i no
save stap long haus oltaim.
Nogat. Pikinini tasol i save
stap oltaim.
36 Olsem na sapos Pikinini
i mekim yupela i kamap fri,
orait yupela i stap fri tru.
37 "Mi save, yupela i lain
bilong Abraham. Tasol tok
bilong mi em i no i stap insait
long yupela. Olsem na yupela
i laik kilim mi i dai.
38 Mi save autim tok long
ol samting Papa bilong mi i
soim mi pinis. Na yupela i
save mekim ol pasin yupela
i kisim long papa bilong yu-
pela."‡
39 Ol Juda i harim tok
bilong Jisas, orait ol i bekim
tok olsem, "Tumbuna papa
bilong mipela em Abraham."
Na Jisas i tokim ol, "Sapos
i tru yupela ol tumbuna
pikinini bilong Abraham,
orait yupela bai i mekim
wankain pasin olsem Abra-
ham i bin mekim.
40 Mi bin autim long yupela
olgeta tok tru mi bin harim
long God. Na nau yupela i

8:28: Jo 3.11, 3.14, 5.19, 5.30, 12.32, Ro 1.4 **8:29:** Jo 8.16, 16.32 **8:30:** Jo 7.31 **8:32:** Ro 6.14, 6.18, 6.22, 8.2, Je 1.25 **8:33:** Mt 3.9, Lu 3.8 **8:34:** Ro 6.16, 6.20, 2 Pi 2.19 **8:36:** Ro 8.2, Ga 5.1 **8:37:** Jo 5.38, 7.19, 8.40 **8:38:** Jo 3.32, 5.19, 5.30 ‡ **8:38:** Sampela saveman i ting yumi mas tanim dispela tok olsem, "Yupela i mas mekim ol samting Papa i tokim yupela long mekim." **8:39:** Mt 3.9, Ro 2.28, Ga 3.7, 3.29 **8:40:** Jo 8.26, 8.37

laik kilim mi i dai. Dispela
kain pasin em i no pasin bi-
long Abraham.
41 Yupela i mekim pasin
bilong papa bilong yupela
tasol." Na ol i tokim em, "Ol
mama bilong mipela ol i no
bin pamuk nabaut na karim
mipela. Nogat. Mipela i gat
wanpela Papa tasol, em God."
42 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Sapos i tru God em i Papa
bilong yupela, orait yupela
bai i laikim mi, long wanem,
mi stap wantaim God na mi
kam. Mi no kam long tingting
bilong mi yet. Nogat. God i
salim mi na mi kam.
43 "Tasol bilong wanem yu-
pela i no klia gut long tok bi-
long mi? As bilong dispela
em i olsem. Yupela i no inap
long harim tok bilong mi.
44 Yupela i pikinini bi-
long papa bilong yupela, em
Satan. Na yupela i strong
long bihainim ol laik bilong
papa bilong yupela. Bipo yet
em i stap man bilong kilim
ol man i dai. Na em i no
bihainim pasin i tru, long
wanem, pasin i tru em i no
i stap long em. Tok giaman
em i save mekim, dispela em i
tok bilong em stret. Em i man
bilong tok giaman, na em i
papa tru bilong pasin bilong
tok giaman.
45 Tasol mi save autim tok
tru, na yupela i no bilipim tok
bilong mi.
46 Yupela i ting mi bin
mekim sin, a? Sapos yu-
pela i ting olsem, orait yupela
i mas kamapim rong bilong
mi. Tasol sapos mi autim tok
tru, orait watpo yupela i no
bilipim tok bilong mi?
47 Ol pikinini bilong God i
save harim olgeta tok bilong
God. Yupela i no pikinini
bilong God, olsem na yupela
i no save harim tok bilong
em."

Jisas i tok, "Abraham i no kamap yet na mi yet mi stap"

48 Ol Juda i bekim tok bi-
long Jisas olsem, "Mipela i tok
yu man bilong Samaria na
wanpela spirit nogut i stap
long yu, em i tru, a?"
49 Na Jisas i bekim tok
olsem, "Mi no gat spirit nogut
i stap long mi. Nogat. Mi
litimapim nem bilong Papa
bilong mi tasol, na yupela i
daunim nem bilong mi.
50 Mi no wok long
litimapim nem bilong mi
yet. I gat wanpela Man i laik
litimapim nem bilong mi, na
em i jas.
51 Tru tumas mi tokim yu-
pela, sapos wanpela man i bi-
hainim tok bilong mi, em i no
inap i dai. Nogat tru."
52 Orait ol Juda i tokim Jisas
olsem, "Nau mipela i save pi-
nis, yu gat spirit nogut i stap
long yu. Abraham em i dai
pinis, na ol profet tu ol i dai

8:41: Lo 32.6, Ais 63.16, 64.8 **8:42:** Jo 16.28, 1 Jo 5.1 **8:43:** Jo 7.17, Ro 8.7 **8:44:** Mt 13.38, 1 Jo 3.8, Ju 1.6 **8:46:** 2 Ko 5.21, 1 Pi 2.22, 1 Jo 3.5 **8:47:** Jo 10.26-27, 18.37, 1 Jo 4.6 **8:48:** Mk 3.21-22, Jo 7.20 **8:50:** Jo 5.41, 7.18 **8:51:** Jo 5.24, 6.40, 6.47, 11.26 **8:52:** Sek 1.5, Hi 11.13

pinis. Na yu tok, ‘Sapos wan-
pela man i bihainim gut tok
bilong mi, em i no inap i dai.’
53 Olsem wanem? Ating yu
winim tumbuna bilong yumi,
Abraham? Em i dai pinis. Na
ol profet tu ol i dai pinis. Yu
ting yu husat tru?”

54 Jisas i bekim tok olsem,
“Sapos mi litimapim nem bi-
long mi yet, orait nem bi-
long mi em i samting nating.
Tasol Papa bilong mi, em i
litimapim nem bilong mi. Na
yupela i save tok, em i God
bilong yupela.
55 Tasol yupela i no save
long em. Mi, mi save long em.
Sapos mi tok, ‘Mi no save long
em,’ orait mi bai kamap man
bilong giaman olsem yupela.
Tasol mi save pinis long em,
na mi bihainim gut tok bilong
em.
56 “Taim tumbuna bilong
yupela Abraham em i tingt-
ing long lukim taim bilong
mi, em i bin amamas. Na
taim em i lukim pinis, orait
bel bilong en i gutpela tru.”
57 Ol Juda i harim dispela
tok na ol i tokim Jisas olsem,
“Yu no gat 50 krismas yet, na
yu bin lukim Abraham, a?”
58 Na Jisas i tokim ol, “Tru
tumas mi tokim yupela, taim
Abraham i no kamap yet, Mi
Yet Mi Stap Olsem.”§

59 Orait ol i kisim ol ston
bilong tromoi long em. Tasol
Jisas i hait na i lusim banis
bilong tempel na i go ausait.

9

Stori bilong man aipas

1 Jisas i wokabaut i go, na
em i lukim wanpela man
aipas. Taim mama i karim
em, em i aipas pinis.
2 Na ol disaipel bilong Jisas
i askim em, “Tisa, husat i
mekim sin na taim mama
i karim dispela man em i
kamap aipas? Dispela man
yet i mekim sin, o papamama
bilong en i mekim sin?”
3 Na Jisas i bekim tok
olsem, “Dispela man i no
mekim sin, na papamama
bilong en tu i no mekim sin.
Nogat. Dispela samting i bin
kamap bai ol manmeri i ken
lukim samting i kamap long
dispela man, na wok bilong
God i ken kamap ples klia
long ol.
4 Nau em i tulait yet, na
yumi mas mekim wok bilong
God, em i bin salim mi na mi
kam. Tudak bai i kamap, na
ol man bai i no inap mekim
wanpela wok.
5 Taim mi stap yet long
dispela graun, mi yet mi lait
bilong dispela graun.”
6 Jisas i tok olsem na em
i spet long graun. Na em i
tanim spet wantaim graun,
na i putim dispela graun long
ai bilong dispela aipas.

8:53: Jo 4.12 **8:55:** Jo 7.28-29 **8:56:** Lu 10.24, Hi 11.13 **8:58:** Ais 43.13, Jo 1.1, Kl 1.17, KTH 1.8 § **8:58:** Lukim tok i stap long Jon 8.24. **8:59:** Jo 10.31 **9:2:** Kis 20.5, Ese 18.20, Lu 13.2-4 **9:3:** Jo 11.4 **9:4:** Jo 4.34, 5.17, 5.20, 11.9, 12.35, 17.4 **9:5:** Mt 5.14, Jo 1.5, 1.9, 3.19, 8.12, 12.35 **9:6:** Mk 7.33, 8.23 **9:7:** 2 Kin 5.10

7 Na Jisas i tokim em olsem,
"Yu go waswas long hul wara
Siloam." Dispela nem Siloam
em i wankain olsem dispela
tok, "Ol i salim em i go." Orait
dispela aipas em i go na i
waswas. Na taim em i kam
bek, em inap lukim gut ol
samting.

8 Orait na ol wanples bi-
long en wantaim ol man i bin
lukim em bipo, taim em i save
askim ol manmeri long givim
mani samting long em, ol i
tok, "Olsem wanem? Ating
em dispela man tasol bipo
i save sindaun na askim ol
man long mani?"

9 Sampela i tok, "Yes, em
dispela man." Na sampela i
tok, "Nogat. Em i wankain
olsem dispela man, tasol em
i narapela." Na dispela man
yet em i tok, "Em mi tasol."

10 Na ol i askim em, "Olsem
wanem na ai bilong yu i gut-
pela?"

11 Na em i bekim tok olsem,
"Dispela man ol i kolim Jisas,
em i tanim graun wantaim
wara na i putim long ai bilong
mi. Na em i tokim mi, 'Yu go
long hul wara Siloam na yu
waswas.' Olsem na mi go na
mi waswas, na ai bilong mi i
gutpela, na mi inap lukim gut
ol samting."

12 Na ol i askim em, "Dis-
pela man i stap we?" Na em
i tok, "Mi no save."

13 Orait ol i kisim dispela
man bipo em i aipas, na ol i
bringim em i go long ol Farisi.

14 Taim Jisas i wokim dis-
pela graun malumalum na i
opim ai bilong dispela man,
em de Sabat.

15 Orait na ol Farisi i
askim em gen, "Ai bilong yu
em i kamap gutpela olsem
wanem?" Na em i tokim ol
olsem, "Em i putim graun
malumalum long ai bilong
mi, na mi waswas, na mi inap
lukim gut ol samting."

16 Na sampela Farisi i
tok, "Yumi save, God i no
salim dispela man i kam,
long wanem, em i no save
bihainim lo bilong de Sabat."
Tasol sampela i tok, "Olsem
wanem na man i gat sin em
inap wokim olkain mirakel
olsem?" Na ol i bruk tupela
lain.

17 Orait na ol i askim gen
dispela man bipo em i bin
i stap aipas, "Dispela man i
mekim orait ai bilong yu, yu
ting em i wanem kain man?"
Na dispela man i bekim tok
olsem, "Em i wanpela pro-
fet."

18 I tru, bipo dispela man
i aipas na nau ai bilong en
i op. Tasol ol Juda i no laik
bilipim dispela. Olsem na ol i
singautim papamama bilong
dispela man ai bilong en i op.

19 Tupela i kam na ol i
askim tupela olsem, "Ating
dispela em i pikinini bilong
yutupela, a? Na taim mama
i karim em, em i stap aipas
pinis, yutupela i tok olsem, a?
Orait olsem wanem na em i
save lukluk nau?"

9:14: Lu 13.14 **9:16:** Jo 3.2, 7.12, 7.43, 9.23, 9.31-33, 10.19 **9:17:** Jo 4.19

20 Na papamama bilong en
i bekim tok olsem, “Mitupela
i save, dispela em i pikinini
bilong mitupela. Na taim
mama i karim em, em i stap
aipas, em tu mitupela i save.
21 Tasol nau ai bilong en i
op olsem wanem, em mitu-
pela i no save. Na husat i
opim ai bilong em, em tu mi-
tupela i no save. Yupela i mas
askim em. Em i bikpela pinis.
Em i ken autim tok bilong em
yet.”
22 Papamama i pret long ol
Juda na tupela i mekim dis-
pela tok. Ol Juda i pasim tok
pinis olsem, sapos wanpela
man i tokaut olsem Jisas em
i dispela man God i makim
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en, orait ol bai i tam-
buim em long kam lotu wan-
taim ol.
23 Long dispela as tasol pa-
pamama bilong dispela man
i tok, “Em i bikpela pinis. Yu-
pela i mas askim em.”
24 Orait na namba 2 taim
ol i singautim dispela man
bipo em i aipas. Ol i tokim
em, “Yu mas litimapim nem
bilong God, na mekim strong-
pela promis long mekim tok
tru tasol. Mipela i save, dis-
pela man yu bin tok long en,
em i man bilong mekim sin.”
25 Na em i bekim tok olsem,
“Em i man bilong mekim sin,
o nogat, em mi no ken save.
Wanpela samting tasol mi
save. Bipo mi stap aipas, tasol
nau ai bilong mi i op.”
26 Na ol i askim em gen
olsem, “Em i mekim wanem
long yu? Em i opim ai bilong
yu olsem wanem?”
27 Na em i bekim tok bilong
ol olsem, “Mi tokim yupela
pinis, tasol yupela i no laik
harim. Bilong wanem na yu-
pela i laik harim planti taim?
Ating yupela tu i laik kamap
disaipel bilong en, a?”
28 Na ol Farisi i tok bilas
long dispela man olsem, “Yu
tasol yu disaipel bilong en.
Tasol mipela i disaipel bilong
Moses.
29 Mipela i save pinis, God
i bin givim tok long Moses.
Tasol dispela man i kamap
we, em mipela i no save.”
30 Orait na dispela man
bipo em i aipas, em i bekim
tok bilong ol olsem, “Yupela
i mekim narakain tok tru.
Dispela man i mekim ai
bilong mi i op, na yupela i tok,
yupela i no save, em i kamap
we.
31 Yumi save, God i no save
harim tok bilong ol man bi-
long mekim sin. Tasol sapos
wanpela man i save lotu long
God na i bihainim laik bilong
God, orait God i save harim
tok bilong em.
32 Long bipo tru na i kam
inap nau i no gat stori bilong
wanpela man em i stap aipas
long taim mama i karim em,
na bihain wanpela man i
opim ai bilong em.
33 Sapos God i no bin salim
dispela man i kam, orait em
i no inap mekim wanpela

9:22: Jo 7.13, 16.2, 19.38, Ap 5.13 **9:24:** Jos 7.19, 1 Sml 6.5 **9:29:** Jo 8.14
9:31: Jop 35.12, Sng 34.15, 66.18, Snd 15.29, Ais 1.15, Jer 11.11, Mai 3.4, Sek 7.13
9:33: Jo 9.16

samting."

34 Ol Farisi i harim dispela
tok na ol i bekim tok olsem,
"Olsem wanem? Pasin bilong
sin i pas tru long yu, stat long
taim mama i karim yu na i
kam inap nau. Na yu laik
skulim mipela, a?" Na ol i
rausim em i go.

Ol man i no bilip ol i olsem ol aipas

35 Jisas i harim tok long ol i
rausim dispela man, orait em
i go painim em. Na taim Jisas
i lukim em, Jisas i tokim em
olsem, "Yu bilip long Pikinini
Bilong Man, o nogat?"
36 Na em i bekim tok olsem,
"Bikman, dispela Pikinini Bi-
long Man em husat? Yu
tokim mi na mi ken bilip long
em."
37 Na Jisas i tokim em, "Yu
lukim em pinis. Em dispela
man nau i toktok wantaim
yu."
38 Na dispela man i tok,
"Bikpela, mi bilip." Na em
i brukim skru na i lotu long
Jisas.
39 Na Jisas i tok, "Mi
kam long dispela graun
bilong skelim pasin bilong ol
manmeri. Olsem na ol man i
stap aipas, ol bai i lukluk. Na
ol man i save lukluk, ol bai i
kamap aipas."
40 Sampela Farisi i stap
klostu long Jisas, ol i harim
dispela tok. Olsem na ol i
askim em, "Yu laik tok olsem
mipela tu i aipas, a?"
41 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Sapos ai bilong yupela i pas,
orait yupela bai i no gat asua
bilong sin. Tasol yupela i
save tok, 'Ai bilong mipela i
save lukluk.' Olsem na sin
bilong yupela i stap yet."

10

Jisas em i gutpela wasman bilong sipsip

1 Jisas i tok moa olsem, "Tru
tumas mi tokim yupela, man
i no save go insait long dua bi-
long banis bilong sipsip, tasol
em i kalapim banis long nara-
pela hap na i go insait, kain
man olsem em i stilman na
man bilong pulim ol samting
bilong ol arapela man.
2 Tasol man i save go insait
long dua, em i wasman bi-
long sipsip.
3 Wasman bilong dua em i
save opim dua long dispela
man. Na ol sipsip ol i save
harim maus bilong em. Em i
save kolim nem bilong ol wan
wan sipsip bilong em yet, na
em i kisim ol i go ausait. 4 Em
i bringim olgeta sipsip bilong
en i go ausait pinis, orait em
i save wokabaut i go pas long
ol. Na ol sipsip i save long
maus bilong en, olsem na ol i
bihainim em i go.
5 Ol i no save bihainim ol
arapela man. Nogat. Sapos
narapela man i singautim ol,
ol sipsip bai i ranawe long
em, long wanem, ol i no save
long maus bilong ol arapela
man."

9:34: Sng 51.5, Jo 9.2 **9:35:** Mt 14.33, 16.16, Mk 1.1, 1 Jo 5.13 **9:37:** Jo 4.26 **9:39:** Mt 13.11-15, Jo 3.17, 5.22, 8.15-16, 12.47 **9:40:** Mt 15.14, 23.26, Ro 2.19 **9:41:** Jo 15.22-24 **10:4:** Jo 10.27 **10:6:** Jo 16.25

6 Jisas i givim dispela tok
bokis long ol, tasol ol i no save
long as bilong dispela tok em
i mekim long ol.
7 Olsem na Jisas i tokim ol
gen olsem, "Mi tok tru tumas
long yupela, mi yet mi dua
bilong sipsip.
8 Olgeta man i bin kam
paslain long mi, ol i stilman
na man bilong pulim ol samt-
ing. Tasol ol sipsip i no bin
harim maus bilong ol.
9 Mi yet mi dua. Sapos
wanpela man i kam long mi
na i go insait long banis, orait
God bai i kisim bek em. Na
em bai i go insait na i go au-
sait, na i go i kam na kisim
kaikai.
10 "Stilman i no save kam
bilong mekim narapela samt-
ing. Nogat. Em i kam bi-
long stilim ol sipsip na bilong
kilim ol i dai na bagarapim ol.
Tasol mi, mi kam bilong ol i
ken kisim laip, na bilong laip
i ken pulap tru long ol.
11 Mi yet mi gutpela was-
man bilong ol sipsip. Gutpela
wasman bilong sipsip em i
save lusim laip bilong em yet
bilong helpim ol sipsip.
12 Sapos man i wok mani
tasol, na em i no wasman
tru bilong ol sipsip, na em
i no papa bilong ol sipsip,
orait taim em i lukim weldok
i kam, em bai i lusim ol sipsip
na ranawe. Na weldok bai i
kaikaim ol sipsip na ranim ol
i go nabaut.
13 Dispela man bai i mekim
olsem, long wanem, em i wok
long kisim pe tasol. Em i no
tingting tru long ol sipsip.
14 "Mi yet mi gutpela was-
man bilong ol sipsip. Mi save
long ol sipsip bilong mi, na ol
sipsip bilong mi ol i save long
mi,
15 olsem Papa i save long
mi, na mi save long Papa. Na
bai mi lusim laip bilong mi
bilong helpim ol sipsip.
16 Mi gat ol arapela sipsip
tu, na ol i no bilong dispela
banis. Mi mas bringim ol dis-
pela sipsip tu i kam. Na bai
ol i harim maus bilong mi.
Na bai i gat wanpela lain sip-
sip tasol na wanpela wasman
tasol bilong ol sipsip.
17 Papa i laikim mi tru, long
wanem, mi bai lusim laip bi-
long mi na bai mi kisim bek
gen.
18 I no gat wanpela man
inap pinisim laip bilong mi.
Nogat. Long laik bilong mi
yet mi bai lusim laip bilong
mi. Mi gat strong inap long
lusim laip bilong mi, na mi
gat strong inap long kisim
bek gen. Papa bilong mi i
bin tok long mi mas mekim
olsem."
19 Ol Juda i harim dispela
tok na ol i bruk tupela lain
gen.

10:8: Jer 23.1-2, Ese 34.2-3 **10:9:** Sng 118.20, Jo 14.6, Ef 2.18 **10:11:** Sng 23.1, Ais 40.11, Ese 34.11-23, Jo 15.13, Hi 13.20, 1 Pi 2.25, KTH 7.17 **10:12:** Sek 11.16-17, Ap 20.29 **10:14:** Jo 10.27, 2 Ti 2.19 **10:15:** Mt 11.27, Lu 10.22, Jo 15.13, 1 Jo 3.16 **10:16:** Ais 56.8, Ese 34.23, 37.22-24, Jo 11.52, Ef 2.14, 1 Pi 2.25 **10:17:** Ais 53.7-8, 53.12, Fl 2.8-9, Hi 2.9 **10:18:** Jo 2.19, 5.26, 6.38, 14.31, 19.11, Ap 2.24, 2.32 **10:19:** Jo 7.43 **10:20:** Jo 7.20, 8.48, 8.52

20 Planti man i tok, “Spirit
nogut i stap long em, na em
i longlong. Watpo yupela
i putim yau long tok bilong
en?”
21 Na sampela i tok, “Dis-
pela em i no tok bilong man
i gat spirit nogut. Ating spirit
nogut em inap long opim ai
bilong ol man i aipas, a?”

Ol Juda i birua long Jisas

22 Long dispela taim i
gat bikpela de bilong lotu i
kamap long Jerusalem. Em
de bilong tingim taim bipo ol
i bin makim tempel i kamap
haus bilong God yet. Em i
save kamap long taim bilong
kol.
23 Orait Jisas i wokabaut
insait long banis bilong
tempel, long veranda bilong
Solomon.
24 Na ol Juda i kam sanap
raun long em na ol i askim em
olsem, “Wanem taim tru bai
yu tokaut klia long mipela, yu
husat tru? Sapos yu dispela
man tasol God i bin makim
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en, orait yu mas tokaut
klia long mipela.”
25 Na Jisas i bekim tok
bilong ol olsem, “Mi tokim
yupela pinis, na yupela i no
bilip. Olgeta wok mi mekim
long nem bilong Papa bilong
mi, dispela i soim yupela
olsem mi husat tru.
26 Tasol yupela i no bi-
long ol lain sipsip bilong mi.
Olsem na yupela i no save
bilip.
27 Ol sipsip bilong mi i save
harim maus bilong mi, na mi
save long ol, na ol i bihainim
mi.
28 Mi givim laip i stap gut
oltaim oltaim long ol, na ol
bai i no inap lus. Nogat tru.
Na bai i no gat man inap
rausim ol long han bilong mi.
29 Papa bilong mi i bin
givim ol long mi. Na em i
namba wan tru na i antap
long olgeta samting. Olsem
na i no gat wanpela man i ken
rausim ol long han bilong em.
30 Na mi wantaim Papa mi-
tupela i wanpela tasol.”
31 Ol Juda i harim dispela
tok na ol i kisim ol ston gen bi-
long tromoi long em na kilim
em i dai.
32 Na Jisas i tokim ol olsem,
“Mi bin soim yupela planti
gutpela wok bilong Papa. Yu-
pela i tingting long wanem bi-
long dispela ol wok na yupela
i laik tromoi ston long mi?”
33 Ol Juda i bekim tok long
em olsem, “Mipela i no ting
long wanpela gutpela wok na
mipela i laik tromoi ston long
yu. Nogat. Yu laik kisim ples
bilong God, na long dispela as
mipela i laik tromoi ston long
yu. Yu man nating, tasol yu
tok olsem yu yet yu God.”
34 Orait Jisas i bekim tok
bilong ol olsem, “Long lo bi-
long yupela i gat wanpela tok

10:21: Sng 94.9, 146.8, Jo 9.6-7, 9.32-33 **10:24:** Ap 3.11, 5.12, Lu 22.67 **10:25:** Jo 3.2, 4.26, 5.36, 10.38 **10:26:** Jo 6.64, 8.45-47, 1 Jo 4.6 **10:27:** Jo 8.47, 10.3-4, 10.14 **10:28:** Jo 3.16, 6.37-39, 17.11-12, 18.9 **10:29:** Jo 14.28, 17.2, 17.6 **10:30:** Jo 17.11, 17.22 **10:31:** Jo 8.59 **10:33:** Wkp 24.16, Mt 26.65, Jo 5.18 **10:34:** Sng 82.6

bilong God i stap olsem, ‘Mi
tok olsem, “Yupela i god.” ’
35 Bipo God i bin autim dis-
pela tok long ol man, na em i
bin tok long ol i god. Na tok i
stap long buk bilong God em i
no save senis.
36 Tasol mi, Papa yet i bin
makim mi, na em i salim mi
na mi kam long graun. Olsem
na taim mi tok, ‘Mi Pikinini
Bilong God,’ watpo yupela i
tok, ‘Yu laik kisim ples bilong
God’?
37 “Sapos mi no mekim wok
bilong Papa bilong mi, orait
yupela i no ken bilipim tok
bilong mi.
38 Tasol mi mekim wok bi-
long em. Na sapos yupela
i no laik bilipim tok bilong
mi, orait yupela i ken bilip
long ol wok mi mekim. Olsem
na yupela i ken kisim save
na tingting gut olsem, Papa i
stap long mi, na mi stap long
Papa.”
39 Ol i laik holimpasim em
gen, tasol em i abrusim ol na
i go.
40 Jisas i go bek gen na i
brukim wara Jordan. Na em
i go kamap long dispela ples
bipo Jon i wok long baptaisim
ol man, na em i stap long dis-
pela ples.
41 Na planti manmeri i kam
long em. Na ol i tok, “Tru,
Jon i no bin wokim wanpela
mirakel olsem mak bilong
strongim tok bilong en. Tasol
olgeta tok Jon i bin mekim
long dispela man em i tru
tasol.”
42 Na long taim Jisas i stap
long dispela hap, planti man
i bilip long em.

Jisas i go long Judia na Jerusalemna ol bikman i laik kilim em i dai

(Sapta 11-12)

11

Lasarus i dai pinis

1 Wanpela man i gat sik,
em Lasarus bilong ples Be-
tani. Betani em i ples bilong
Maria wantaim susa bilong
en Marta. 2 Em dispela Maria
tasol i bin kapsaitim sanda
long lek bilong Bikpela, na
mekim drai long gras bilong
em yet. Lasarus, em dispela
man i gat sik, em i brata bi-
long Maria tupela Marta.
3 Orait na tupela susa i
salim tok long Jisas olsem,
“Bikpela, dispela man yu
laikim tumas, em i gat sik.”
4 Jisas i harim dispela na
em i tok olsem, “Dispela sik
em i no bilong man i dai. No-
gat. Em i bilong mekim ol
manmeri i lukim strong bi-
long God na givim biknem
long em. Na long dispela rot
tasol Pikinini Bilong God tu
bai i kisim biknem.”
5 Jisas i laikim tumas Marta
wantaim susa bilong en na
Lasarus.
6 Na taim em i harim tok
long Lasarus i gat sik, em i

10:35: Mt 5.18 **10:36:** Jo 3.17, 5.17-18, 6.27, 9.35-37 **10:38:** Jo 14.10-11
10:39: Lu 4.30, Jo 8.59 **10:40:** Jo 1.28 **10:42:** Jo 7.31 **11:1:** Lu 10.38-39
11:2: Mt 26.7, Mk 14.3, Jo 12.3 **11:3:** Jo 11.36 **11:4:** Jo 9.3, 11.40

stap tupela de moa long dispela ples em i stap long en.

7 Na bihain em i tokim ol disaipel, “Yumi go bek long distrik Judia.”

8 Na ol disaipel i tokim em, “Tisa, i no longtaim i go pinis na ol Juda i laik tromoi ston long yu na kilim yu i dai. Na yu laik i go long Judia, a?”

9 Tasol Jisas i bekim tok bilong ol olsem, “Ating i no gat 12-pela aua long wanpela san, a? Sapos man i wokabaut long san, em i no save pundaun, long wanem, em i lukim lait bilong dispela graun.

10 Tasol sapos man i wokabaut long nait, em i save pundaun, long wanem, em i no gat lait bilong lukluk.”

11 Jisas i tok olsem, na bihain gen em i tokim ol, “Pren bilong yumi Lasarus i slip. Tasol mi bai go na kirapim em.”

12 Ol disaipel i harim dispela tok na ol i tok olsem, “Bikpela, sapos em i slip, sik bilong en bai i pinis na em bai i kamap orait gen.”

13 Ol disaipel i no save olsem Jisas i tok long Lasarus i dai pinis. Ol i ting Jisas i tok long Lasarus i slip tasol.

14 Olsem na nau Jisas i tok klia long ol olsem, “Lasarus i dai pinis.

15 Tasol mi tingting long yupela na mi amamas long mi no bin i stap wantaim em long dispela taim. Long wanem, dispela bai i mekim yupela i bilip. Nau yumi go long em.”

16 Jisas i tok pinis, orait Tomas, narapela nem bilong en Didimus, em i tokim ol arapela disaipel olsem, “Goan, yumi olgeta i go na i dai wantaim em.”

Jisas i tok, “Kirap bek, em mi yet. Na laip, em mi yet.”

17 Orait Jisas wantaim ol disaipel bilong en i go kamap klostu long ples Betani, na Jisas i harim tok olsem em i namba 4 de bilong Lasarus i stap long matmat.

18 Betani i stap klostu long Jerusalem, inap olsem 3 kilomita tasol,

19 olsem na planti manmeri bilong Juda i bin kam i stap wantaim Marta tupela Maria, bilong mekim gut bel bilong tupela, taim brata bilong tupela i dai.

20 Marta i harim tok long Jisas i wokabaut i kam, na em i lusim Maria i stap long haus na em i go bungim Jisas long rot.

21 Na Marta i tokim Jisas olsem, “Bikpela, sapos yu bin i stap hia, bai brata bilong mi i no inap i dai.

22 Tasol nau tu mi save, sapos yu beten long God long wanpela samting, orait em bai i givim long yu.”

23 Jisas i tokim em, “Brata bilong yu bai i kirap bek.”

24 Na Marta i tokim em, “Mi save, em bai i kirap bek

11:8: Jo 8.59 **11:9:** Jo 9.4-5 **11:10:** Jo 12.35, 1 Jo 2.11 **11:11:** Mt 9.24 **11:16:** Mk 14.31 **11:18:** Mt 21.17 **11:21:** Jo 11.32 **11:22:** Jo 9.31 **11:24:** Lu 14.14, Jo 5.29

long las de, long dispela taim
olgeta manmeri bai i kirap
bek."
25 Na Jisas i tokim em, "Ki-
rap bek, em mi yet. Na laip,
em mi yet. Na man i bilip long
mi, maski sapos em i dai, em
bai i stap laip yet.
26 Na olgeta man i stap laip
na i bilip long mi, bai ol i no
i dai. Nogat. Bai ol i stap
laip oltaim oltaim. Yu bilipim
dispela, o nogat?"
27 Na Marta i tokim Jisas
olsem, "Yes, Bikpela. Mi bilip
yu Pikinini Bilong God. Yu
dispela man God i bin tok
long em bai i salim i kam
long graun bilong kisim bek
ol manmeri bilong en."

Jisas i sori long Lasarus na i krai

28 Marta i tok olsem, na em
i go singautim susa bilong en
Maria. Na em i i tok isi long
yau bilong Maria olsem, "Tisa
i kam i stap, na em i singau-
tim yu."
29 Maria i harim dispela, na
kwiktaim em i kirap bilong i
go lukim Jisas.
30 Jisas i no kamap yet long
ples. Em i stap yet long dis-
pela hap, pastaim Marta i bin
bungim em long en.
31 Ol Juda i stap wantaim
Maria long haus na i wok
long sori wantaim em, ol i
lukim em i kirap kwiktaim na
i go ausait. Na ol i bihainim
em i go, long wanem, ol i ting
em i laik i go krai long mat-
mat.
32 Maria i go kamap long
dispela hap Jisas i stap long
en, na em i lukim Jisas. Na
em i brukim skru klostu long
lek bilong em, na i tokim em
olsem, "Bikpela, sapos yu bin
i stap hia, bai brata bilong mi
i no inap i dai."
33 Jisas i lukim Maria i krai,
na em i lukim ol Juda i kam
wantaim Maria, ol tu i krai.
Na bel bilong en i sori tru na
em tu i laik krai.
34 Na em i tok, "Yupela i bin
putim em we?" Na ol i tokim
em, "Bikpela, yu kam lukim."
35 Na Jisas i krai.
36 Ol Juda i lukim na ol i tok,
"Lukim. Em i bin laikim tru
dispela man."
37 Tasol sampela i tok, "Em
i bin opim ai bilong ol aipas
na mekim ol i lukluk. Tasol
bilong wanem em i no laik
helpim dispela man bai em i
no dai?"

Jisas i kirapim bek Lasarus

38 Orait Jisas i bel hevi
tru, na em i go kamap long
matmat. Dispela matmat em
wanpela hul bilong ston ol
i bin wokim long maunten.
Na wanpela bikpela ston i
karamapim maus bilong en.
39 Orait Jisas i tok, "Yupela
rausim dispela ston." Marta,
em susa bilong man i dai pi-
nis, em i tokim Jisas olsem,
"Bikpela, nau em i namba 4
de bilong em i stap long mat-
mat. Olsem na smel nogut bai
i kamap."

11:25: Jo 6.35, Kl 3.4, 1 Jo 1.1-2, 5.10 **11:26:** Jo 8.51 **11:27:** Mt 16.16, Jo 4.42, 6.14, 6.69 **11:29:** Jo 11.20 **11:32:** Jo 11.21 **11:35:** Lu 19.41 **11:37:** Jo 9.6 **11:38:** Mt 27.60 **11:40:** Jo 11.4, 11.23-26

40 Na Jisas i tokim em, “Pastaim mi tokim yu pinis, sapos
yu bilip, orait yu bai lukim
bikpela strong bilong God.”
41 Orait ol i rausim ston.
Na Jisas i lukluk i go antap
na em i tok olsem, “Papa, mi
tenkyu long yu, long wanem,
yu harim pinis beten bilong
mi.
42 Mi save pinis oltaim yu
save harim beten bilong mi.
Tasol mi ting long ol man-
meri i sanap hia na mi mekim
dispela tok, bilong ol i ken
save yu bin salim mi na mi
kam.”
43 Jisas i tok pinis, na em i
singaut strong, “Lasarus, yu
kam ausait.”
44 Orait Lasarus i kirap bek
na i kam ausait. Lek na
han na pes bilong en ol i bin
karamapim long laplap. Na
nau Jisas i tokim ol olsem,
“Lusim laplap na larim em i
wokabaut.”

Ol hetman i pasim toklong kilim Jisas i dai

(Matyu 26.1-5 na Mak 14.1-2 na Luk 22.1-2)

45 Planti bilong ol dispela
Juda i bin kam sori wan-
taim Maria, ol i lukim dispela
samting Jisas i mekim, na ol i
bilip long em.
46 Tasol sampela bilong ol
i go long ol Farisi na i tokim
ol long dispela samting Jisas i
bin mekim.
47 Olsem na ol bikpris wan-
taim ol Farisi ol i singautim
ol kaunsil i kam bung na ol
i tokim ol olsem, “Bai yumi
mekim wanem? Dispela man
i save wokim planti mirakel.
48 Sapos yumi larim em i
mekim dispela kain pasin,
orait bai olgeta manmeri bai
i bilip long em. Na ol Rom bai
i kam na bagarapim tempel
bilong yumi wantaim ol lain
bilong yumi.”
49 Tasol wanpela man
namel long ol, nem bilong
en Kaiafas, em i hetpris
long dispela yia, em i tokim
ol olsem, “Yupela i no gat
tingting tru.
50 Ating yupela i no save
long wanpela pasin em inap
helpim yupela. I gutpela
sapos wanpela man tasol i
kisim ples bilong ol manmeri
na i dai, nogut olgeta lain bi-
long yumi i lus.”
51 Kaiafas i no mekim dis-
pela tok long tingting bilong
em yet. Nogat. Em i stap het-
pris long dispela yia, olsem
na em i mekim dispela tok
profet long Jisas bai i dai bi-
long helpim ol Juda.
52 Na Jisas i no i dai bi-
long helpim ol Juda tasol. No-
gat. Em i dai bilong bungim
olgeta pikinini bilong God i
stap nabaut, na mekim ol i
kamap wanpela lain tasol.
53 Orait long dispela de
tasol ol bikman i stat long
wokim toktok bilong painim
rot bilong kilim Jisas i dai.
54 Olsem na Jisas i no
wokabaut moa long ples klia
namel long ol Juda. Em i

11:42: Jo 12.30 **11:45:** Jo 4.48, 7.31 **11:46:** Lu 16.31 **11:50:** Jo 18.14 **11:51:** Stt 50.20 **11:52:** Ais 49.6, Jo 10.16, 17.21, Ef 2.14-17, 1 Jo 2.2 **11:53:** Jo 5.18 **11:54:** 2 Sto 13.19, Jo 4.1-4, 7.1

lusim dispela ples na em i go
i stap klostu long ples i no gat
man, long wanpela taun ol i
kolim Efraim. Na em i stap
long dispela taun wantaim ol
disaipel bilong en.

55 Bikpela De Bilong
Tingim De God I Larim Ol
Israel I Stap Gut, klostu em
i laik kamap. Olsem na
planti manmeri bilong ol ples
nabaut ol i go long Jerusalem
bilong mekim ol yet i kamap
klin long ai bilong God.

56 Na ol i wok long painim
Jisas. Ol i sanap insait long
banis bilong tempel na ol i
i toktok namel long ol yet
olsem, "Yupela i ting wanem?
Em bai i kam lukim ol bikpela
de bilong lotu, o nogat?"

57 Ol bikman wantaim ol
Farisi ol i tokim ol manmeri
pinis olsem, sapos wanpela
man i save Jisas em i stap we,
orait em i mas toksave long ol
na bai ol i ken kalabusim em.

12

Maria i kapsaitim sanda long lek bilong Jisas

(Matyu 26.6-13 na Mak 14.3-9)

1 Orait 6-pela de i stap yet,
na ol bikpela de bilong lotu
bai i kamap. Long dispela
taim Jisas i go long Betani. Be-
tani em i ples bilong Lasarus,
em dispela man Jisas i bin ki-
rapim long matmat.

2 Ol i wokim kaikai bilong
amamasim Jisas long dispela
ples. Na Marta i wok long
sutim kaikai, na Lasarus i
sindaun wantaim ol man i
kaikai wantaim Jisas.

3 Orait Maria i kisim hap
kilo nambawan sanda, em i
dia tumas, na em i kam we-
lim lek bilong Jisas, na em i
mekim drai long gras bilong
het bilong em yet. Na gutpela
smel bilong dispela sanda i
karamapim haus olgeta.

4 Tasol wanpela disaipel
bilong en, em Judas Iskariot,
em dispela man bihain em i
putim Jisas long han bilong ol
birua, em i tok olsem,

5 "Bilong wanem yumi no
larim ol man i baim dispela
sanda na yumi kisim 300
mani silva long en, na yumi
givim long ol rabisman?"

6 Judas i no wari long ol
rabisman na em i tok olsem.
Nogat. Em i stilman. Em i gat
wok bilong bosim bokis mani
bilong ol lain bilong Jisas, na
em i save stilim mani ol i
putim long en.

7 Jisas i harim dispela tok
na em i tok olsem, "Larim dis-
pela meri. Em i ken holim
dispela sanda inap long de mi
dai na ol i planim mi.

8 Ol rabisman bai i stap
wantaim yupela oltaim.
Tasol mi, bai mi no inap i stap
wantaim yupela oltaim."

Ol bikpris i pasim tok long kilim Lasarus i dai

9 Ol bikpela lain Juda ol
i save, Jisas i stap long ples

11:55: 2 Sto 30.17, Jo 2.13, 5.1, 6.4, Ap 21.26 **11:56:** Jo 7.11 **12:1:** Jo 11.1, 11.43 **12:2:** Lu 10.40 **12:3:** Lu 7.37-38, 10.38-39, Jo 11.2 **12:4:** Jo 18.3 **12:5:** Mt 19.21 **12:6:** Jo 13.29 **12:7:** Jo 19.40 **12:8:** Lo 15.11, Mt 26.11, Mk 14.7 **12:9:** Jo 11.43-44

Betani, na ol i kam long em.
Na ol i no i kam bilong lukim
Jisas tasol. Nogat. Ol i
save, bipo Jisas i bin kirapim
Lasarus long matmat, na ol i
laik lukim Lasarus tu.
10 Olsem na ol bikpris i
wokim toktok long kilim
Lasarus tu i dai,
11 long wanem, planti Juda
i ting long samting Jisas i bin
mekim long Lasarus, na ol i
lusim ol bikpris na ol i bilip
long Jisas.

Jisas i go insait long Jerusalem olsem king

(Matyu 21.1-11 na Mak 11.1-11 na Luk 19.28-40)

12 Bikpela lain manmeri i
kam i stap long Jerusalem bi-
long lukim ol bikpela de bi-
long lotu. Na long de bi-
hain long Jisas i bin kaikai
long haus bilong Lasarus, ol
manmeri i harim tok olsem,
klostu Jisas i laik kamap long
Jerusalem.
13 Olsem na ol i kisim ol
han bilong diwai pam na ol
i go bungim em long rot. Na
ol i singaut olsem, "Amamas
long God. God i ken mekim
gut long dispela man i kam
long nem bilong Bikpela. Em
i king bilong Israel."
14 Na Jisas i kisim wanpela
donki na i sindaun long en.
Em i olsem tok i stap long buk
bilong God,
15 "Yupela ol manmeri bi-
long taun Saion, yupela i no
ken pret. Lukim. King bilong
yupela em i kam nau. Em i
sindaun long yangpela donki
na i kam."
16 Pastaim ol disaipel bi-
long en, ol i no save long as
bilong dispela tok. Tasol bi-
hain long God i givim biknem
pinis long Jisas, ol i tingim
dispela tok i stap long buk
bilong God, na ol i save, em
i tok long Jisas stret. Na ol i
tingim gen dispela samting ol
man i bin mekim long em.
17 Taim Lasarus i dai pinis
na i stap long matmat, planti
manmeri i bin stap wantaim
Jisas na ol i lukim em i singau-
tim Lasarus na kirapim em
long matmat. Nau ol dispela
manmeri i wok long autim
tok long dispela samting Jisas
i bin mekim.
18 Ol manmeri i harim tok
long em i bin wokim dispela
mirakel, olsem na ol i go
bungim em long rot.
19 Ol Farisi i lukim, na ol
i toktok namel long ol yet
olsem, "Lukim. Dispela samt-
ing yumi laik mekim, em i
no inap kamap nau. Olgeta
manmeri i go bihainim em."

Sampela Grik i laik lukim Jisas

20 Namel long ol lain
manmeri i bin kam long
Jerusalem bilong mekim lotu
long God long dispela bikpela
de bilong lotu i gat sampela
Grik tu i stap.
21 Orait dispela ol Grik i
kam long Filip, em dispela
man bilong taun Betsaida

12:11: Jo 11.45, 12.18 **12:13:** Sng 118.25-26, Mt 27.42, Jo 1.49 **12:15:** Sek 9.9 **12:16:** Lu 18.34, Jo 2.22, 7.39, 14.26 **12:17:** Jo 11.43-44 **12:19:** Jo 11.48 **12:21:** Lu 19.3, 23.8, Jo 1.44

long Galili. Na ol i tokim em
olsem, “Bikman, mipela i laik
lukim Jisas.”
22 Orait Filip i go tokim An-
dru. Na Andru wantaim Filip
tupela i go tokim Jisas.
23 Na Jisas i bekim tok
bilong tupela olsem, “Taim
bilong Pikinini Bilong Man
i laik kisim biknem, em i
kamap pinis nau.
24 Tru tumas mi tokim
yupela, sapos pikinini wit i
no pundaun long graun na i
dai, orait em wanpela tasol
bai i stap. Tasol sapos em i
dai, orait em bai i kamap na
karim planti kaikai.
25 Sapos wanpela man i
laikim tumas laip bilong em
yet, laip bilong en bai i lus.
Tasol sapos wanpela man i
givim baksait long laip bilong
en long dispela graun, orait
em bai i holimpas laip bilong
en inap oltaim oltaim.
26 Sapos wanpela man i
mekim wok bilong mi, em i
mas bihainim mi. Na long
ples mi stap long en, wokman
bilong mi tu bai i stap wan-
taim mi. Sapos man i mekim
wok bilong mi, orait Papa bai
i givim biknem long em.”

Ol i mas litimapim Pikinini Bilong Man

27 Jisas i tok moa olsem,
“Nau bel bilong mi i hevi na
mi tingting planti. Na bai mi
tok wanem? Ating bai mi tok,
‘Papa, yu no ken larim dis-
pela taim nogut i kamap long
mi’? Nogat. Mi no ken tok
olsem. Dispela taim bilong
hevi i mas kamap long mi.
Long dispela as tasol na mi
kam.
28 Papa, yu ken mekim
nem bilong yu i kamap
bikpela.” Jisas i tok pinis na
wanpela tok i kam daun long
heven olsem, “Mi mekim
nem bilong mi i kamap
bikpela pinis, na bai mi
mekim olsem gen.”
29 Ol manmeri i sanap
klostu, ol i harim dispela tok,
na ol i tok olsem, “Klaut i
pairap.” Na sampela i tok,
“Wanpela ensel i toktok long
em.”
30 Jisas i bekim tok olsem,
“Dispela tok nau yupela i
harim, em i no bilong helpim
mi. Nogat. Em i bilong
helpim yupela.
31 Nau bai God i skelim
pasin bilong ol manmeri bi-
long dispela graun. Nau bai
em i rausim dispela hetman i
save bosim dispela graun.
32 Nau mi stap long graun,
tasol bihain bai ol i litimapim
mi,* na long dispela taim bai
mi pulim olgeta manmeri i
kam long mi.”
33 Jisas i mekim dispela tok
bilong tokaut long pasin em

12:23: Jo 13.31-32, 17.1 **12:24:** 1 Ko 15.36 **12:25:** Mt 10.39, 16.25, Mk 8.35, Lu 9.24, 17.33 **12:26:** Jo 14.3, 17.24, 1 Te 4.17 **12:27:** Sng 6.3, 42.5, Mt 26.38, Lu 12.50, 22.53, Jo 18.37 **12:28:** Mt 3.17 **12:29:** Ap 23.9 **12:30:** Jo 11.42 **12:31:** Mt 12.29, Lu 10.18, Jo 9.39, 14.30, 16.11, Ap 26.18, Ef 2.2 **12:32:** Jo 3.14, 8.28, Ro 5.18, Hi 2.9 * **12:32:** Jisas i tok long ol man bai i litimapim em long diwai kros. Na long dispela rot yet God bai i litimapim em na em i go long heven na i stap antap tru (lukim Filipai 2.9-11). **12:33:** Jo 18.32

bai i dai long en.

34 Orait na ol manmeri i
bekim tok bilong em olsem,
"Mipela i harim tok olsem
long lo bilong God, taim dis-
pela man God i makim bilong
kisim bek ol manmeri bilong
en, em i kamap, orait em bai
i stap oltaim oltaim. Orait
olsem wanem na yu tok, 'Ol
i mas litimapim Pikinini Bi-
long Man'? Dispela Pikinini
Bilong Man em i husat tru?"

35 Na Jisas i tokim ol
olsem, "Liklik taim tasol
bai lait i stap yet wantaim
yupela. Nau yupela i gat lait
yet, olsem na yupela i mas
wokabaut long lait, nogut
tudak i karamapim yupela.
Man i wokabaut long tudak,
em i no save, em i go we.

36 Nau lait i stap yet wan-
taim yupela, olsem na yupela
i mas bilip long lait, na bai yu-
pela i kamap pikinini bilong
lait."

Planti Juda i no bilip long Jisas

Jisas i toktok wantaim ol
manmeri pinis, orait em i
lusim ol na i go hait long ol.

37 Ol i bin lukim em i
wokim planti mirakel o mak,
tasol ol i no bilip long em.

38 Olsem na tok bilong pro-
fet Aisaia i kamap tru. Ai-
saia i bin tok olsem, "Bikpela,
husat i bilipim tok bilong
mipela? Na husat i bin lukim
Bikpela i mekim kain strong-
pela wok olsem nau em i
mekim?"

39 Ol i no inap bilip long
Jisas. As bilong dispela em
Aisaia i raitim long narapela
tok. Em i bin tok olsem,

40 "God i mekim ai bilong
ol i no inap lukluk, na em
i mekim tingting bilong ol i
pas, nogut ai bilong ol i lukim
wanpela samting na bel bi-
long ol i save long as bilong
tok, na ol i tanim bel na kam
bek long mi na mi mekim ol i
kamap orait gen."

41 Aisaia i lukim bikpela
namba na strong bilong Jisas
na em i mekim dispela tok
long Jisas tasol.

42 Tru, planti hetman tu ol i
bilip long Jisas. Tasol ol i pret
long ol Farisi, na ol i no tokaut
long bilip bilong ol. Ol i pret,
nogut ol Farisi i tambuim ol
long lotu wantaim ol arapela
Juda.

43 Ol i laikim tumas bai ol
man i litimapim nem bilong
ol. Ol i no laik bai God i
litimapim nem bilong ol.

Tok Jisas i bin autim bai i skelim pasin bilong ol manmeri

44 Jisas i tokaut strong
olsem, "Man i bilip long mi,
em i no bilip long mi tasol.
Em i bilip long Papa, em i bin
salim mi na mi kam.

45 Na man i lukim mi, em i
lukim Papa i bin salim mi na
mi kam.

12:34: Sng 89.4, 89.36, 110.4, Ais 9.7, 53.8, Ese 37.25, Dan 2.44, 7.14, Mai 4.7 **12:35:** Jer 13.16, Jo 1.9, 7.33, 8.12, 11.10, Ef 5.8, 1 Jo 2.10-11 **12:36:** Ef 5.8 **12:37:** Jo 2.11 **12:38:** Ais 53.1, Ro 10.16 **12:40:** Ais 6.9-10, Mt 13.15 **12:41:** Ais 6.1 **12:42:** Jo 7.48, 9.22 **12:43:** Jo 5.44 **12:44:** Mt 10.40, Mk 9.37, 1 Pi 1.21 **12:45:** Jo 14.9

46 Mi kam long dispela
graun olsem lait, bilong ol-
geta man i bilip long mi ol i no
ken i stap long tudak.
47 Sapos wanpela man i
harim tok bilong mi na em
i no bihainim, orait bai mi no
skelim em olsem jas. Mi no
kam bilong mi stap jas bilong
ol manmeri bilong graun.
Nogat. Mi kam bilong kisim
bek ol.
48 Tasol man i givim bak-
sait long mi na i no kisim tok
bilong mi, em i gat jas bilong
skelim em. Tok mi bin autim,
em bai i stap jas bilong dis-
pela man long las de.
49 Mi no mekim tok long
tingting bilong mi yet. Nogat.
Papa i bin salim mi na mi
kam, em yet i tokim mi long
olgeta tok mi mas mekim na
autim.
50 Na mi save, tok bilong
Papa em i save kamapim
laip i stap gut oltaim oltaim.
Olsem na olgeta tok mi
mekim, em mi save mekim
olsem Papa i bin tokim mi."

Jisas i tokim ol disaipel olsem em i mas lusim ol na i go bek long Papa

(Sapta 13-17)

13

Jisas i wasim lek bilong ol disaipel

1 De bilong kaikai abus bi-
long tingim De God I Larim
Ol Israel I Stap Gut em i no
kamap yet, na Jisas i save,
taim i kamap pinis bilong em
i mas lusim dispela graun na
i go long Papa. Em i laikim
tumas ol manmeri bilong en
i stap long dispela graun, na
em i laikim ol moa yet i go
inap long taim em i dai.
2 Long apinun tru ol i
kaikai i stap. Satan i putim
tingting pinis long bel bilong
Judas, em pikinini bilong Sai-
mon Iskariot, bilong em i mas
putim Jisas long han bilong ol
birua.
3 Jisas i save olsem, Papa i
bin givim olgeta samting long
han bilong Jisas yet. Em i
save tu olsem, God i bin salim
em i kam, na bai em i go bek
long God.
4 Olsem na Jisas i kirap na
lusim kaikai, na em i rausim
longpela klos bilong en, na
i kisim wanpela taul na i
pasim long bel bilong en.
5 Na em i kapsaitim wara
long wanpela dis, na em i
stat long wasim lek bilong ol
disaipel na mekim drai long
taul em i bin pasim long bel
bilong en.
6 Orait em i kam long Sai-
mon Pita. Na Pita i askim em,
"Bikpela, ating yu laik wasim
lek bilong mi?"
7 Na Jisas i bekim tok bi-
long em olsem, "Samting mi

12:46: Jo 3.19, 8.12, 9.5, 9.39, 12.35 **12:47:** Jo 3.17, 5.45, 8.15, 8.26 **12:48:** Lo 18.19, Mk 16.16, Lu 10.16, Hi 4.12 **12:49:** Lo 18.18, Jo 8.38, 14.10 **12:50:** Jo 8.26-28 **13:1:** Mt 26.2, Jo 7.30, 12.23, 15.13, 17.1, 17.11, Fl 2.8, 1 Jo 3.16 **13:2:** Lu 22.3, Jo 13.27 **13:3:** Mt 28.18, Jo 3.35, 16.28, Ap 2.36, 1 Ko 15.27, Hi 2.8 **13:4:** Lu 22.27, Fl 2.7-8 **13:6:** Mt 3.14

mekim, nau yu no klia long
en. Tasol bihain bai yu klia."
8 Na Pita i tokim em, "Yu no
ken wasim lek bilong mi. I no
ken tru." Na Jisas i bekim tok
olsem, "Sapos mi no wasim
yu, orait yu no inap i stap
wantaim mi."
9 Na Saimon Pita i tokim
em, "Bikpela, sapos olsem,
orait yu no ken wasim lek bi-
long mi tasol. Yu mas wasim
han na het tu wantaim."
10 Na Jisas i tokim em,
"Man i waswas pinis em i no
mas waswas gen. Nogat. Em i
klin pinis, na em i mas wasim
lek tasol. Na yupela i stap klin
pinis. Tasol mi no tok long
yupela olgeta."
11 Jisas i save pinis long dis-
pela man i laik givim em long
han bilong ol birua. Olsem na
em i tok, "I no yupela olgeta i
stap klin."
12 Jisas i wasim pinis lek
bilong ol, na em i putim long-
pela klos bilong en na i sin-
daun gen. Na em i askim ol
olsem, "Ating yupela i save
long as bilong dispela samt-
ing mi mekim long yupela?
13 Yupela i save kolim mi
Tisa na Bikpela. Na i gutpela
yupela i tok olsem. Mi Tisa na
mi Bikpela bilong yupela.
14 Mi Bikpela na mi Tisa, na
mi wasim lek bilong yupela.
Orait yupela tu i mas wasim
lek bilong ol arapela man bi-
long lain bilong yumi.
15 Mi soim pasin long
yupela, na yupela tu i mas
mekim wankain pasin olsem
nau mi mekim long yupela.
16 Tru tumas mi tokim yu-
pela, wokboi i no winim bik-
man bilong en. Na man i
go long wanpela wok, em i
no stap antap long man i bin
salim em i go.
17 Nau yupela i save pi-
nis long as tingting bilong
dispela pasin mi mekim, na
sapos yupela i bihainim gut,
orait yupela i ken amamas.

18 "Mi no tok long yupela
olgeta. Mi save long yupela
ol man mi bin makim bilong
mi, na mi save olsem tok i
stap long buk bilong God, em
bai i kamap tru. Dispela tok
i olsem, 'Man i kaikai bret
wantaim mi, em i litimapim
lek bilong krungutim mi.'
19 Dispela samting i no
kamap yet na nau mi tokim
yupela pinis long en. Olsem
na bihain, taim em i kamap
pinis, orait yupela i ken bilip
olsem, Mi Yet Mi Stap Olsem.*
20 Tru tumas mi tokim yu-
pela, man i kisim wokman mi
bin salim i go, na i mekim gut
long em, dispela man i kisim
mi na i mekim gut long mi
yet. Na man i kisim mi, em i
kisim God, em i bin salim mi
na mi kam."

13:8: 1 Ko 6.11, Ef 5.26, Ta 3.5, Hi 10.22 **13:10:** Jo 6.64, 6.70-71, 15.3 **13:12:** Lu 22.27 **13:13:** Mt 23.8-10, Lu 6.46, 1 Ko 8.6, 12.3, Fl 2.11 **13:14:** Mt 20.28, Lu 22.27, Ro 12.10, Ga 6.1-2, 1 Pi 5.5 **13:15:** Mt 11.29, Fl 2.5, Kl 3.13, 1 Pi 2.21, 1 Jo 2.6 **13:16:** Mt 10.24, Lu 6.40, Jo 15.20 **13:17:** Mt 7.24, Je 1.25 **13:18:** Sng 41.9 **13:19:** Jo 14.29, 16.4 * **13:19:** Lukim tok i stap long Jon 8.24. **13:20:** Mt 10.40, 25.40, Mk 9.37, Lu 9.48, 10.16

Judas bai i givim Jisas long han bilong ol birua

(Matyu 26.20-25 na Mak 14.17-21 na Luk 22.21-23)

21 Jisas i tok pinis na bel bilong en i hevi tumas. Na em i autim tok olsem, “Tru tumas mi tokim yupela, wanpela bilong yupela bai i givim mi long han bilong ol man i birua long mi.”

22 Em i tok olsem, na ol disaipel wan wan ol i lukluk long ol arapela. Ol i no save, em i tok long husat.

23 Na dispela disaipel Jisas i save laikim tumas, em i stap klostu tru long Jisas.

24 Olsem na Saimon Pita i mekim nais long het bilong en na i tokim em, “Yu askim em, em i tok long husat.”

25 Orait na dispela disaipel i putim het bilong en klostu long bros bilong Jisas na i askim em olsem, “Bikpela, yu tok long husat?”

26 Na Jisas i bekim tok olsem, “Bai mi kisim dispela hap kaikai na putim long sup na givim long wanpela man. Em dispela man tasol mi tok long en.” Orait em i putim hap kaikai long sup, na i givim long Judas, pikinini bilong Saimon Iskariot.

27 Judas i kisim dispela kaikai pinis, na Satan i go insait long bel bilong em. Na Jisas i tokim em olsem, “Samting yu laik mekim, em yu mas mekim hariap.”

28 Olgeta man i sindaun long tebol ol i harim dispela tok Jisas i givim long Judas, tasol ol i no save long as bilong tok.

29 Judas i save lukautim bokis mani, na sampela i ting Jisas i tokim em long go baim ol samting bilong bikpela de bilong lotu, o long em i mas i go givim ol samting long ol rabisman.

30 Orait Judas i kisim dispela hap kaikai pinis, na kwiktaim em i go ausait. Na ples i tudak pinis.

Jisas i givim nupela lo long ol disaipel

31 Judas i go ausait pinis, orait Jisas i tok, “Nau Pikinini Bilong Man em i kisim biknem. Na God i kisim biknem long Pikinini Bilong Man.

32 Na taim God i kisim biknem long em, orait God yet bai i givim biknem long Pikinini Bilong Man, na em bai i mekim olsem wantu tasol.

33 Ol pikinini, liklik taim tasol bai mi stap wantaim yupela. Na bai yupela i wok long painim mi. Mi bin tokim ol Juda, na nau mi mekim wankain tok long yupela tu, yupela i no inap i go long ples mi go long en.

34 Na nau mi givim nupela lo long yupela olsem, yupela wan wan i mas laikim tru ol

---

13:21: Mt 26.21, Mk 14.18, Lu 22.21, Jo 12.27, Ap 1.17, 1 Jo 2.19 **13:23:** Jo 19.26, 20.2, 21.7, 21.20, 21.24 **13:27:** Lu 22.3, Jo 6.70, 13.2 **13:29:** Jo 12.6 **13:31:** Jo 12.23, 14.13, 1 Pi 4.11 **13:32:** Jo 17.5 **13:33:** Jo 7.34 **13:34:** Wkp 19.18, Jo 15.12, 15.17, 1 Pi 1.22, 1 Jo 2.7-8, 3.23, 4.21, 2 Jo 1.5

arapela. Mi bin laikim yu-
pela tru, na olsem tasol yu-
pela wan wan i mas laikim
tru ol arapela.
35 Sapos yupela wan wan
i laikim tru ol arapela man
bilong lain bilong mi, orait
dispela bai i soim olgeta man
olsem, yupela i disaipel bi-
long mi."

Jisas i tok olsem Pita bai i givim baksait long em
(Matyu 26.31-35 na Mak 14.27-31 na Luk 22.31-34)

36 Orait Saimon Pita i
askim Jisas olsem, "Bikpela,
yu bai go we?" Na Jisas i
bekim tok olsem, "Ples mi go
long en, em nau yu no inap
bihainim mi na yu go long en.
Tasol bihain bai yu bihainim
mi i kam."
37 Na Pita i askim em,
"Bikpela, olsem wanem na
mi no inap bihainim yu nau?
Bai mi inap lusim laip bilong
mi bilong helpim yu."
38 Na Jisas i bekim tok
olsem, "Yu ting yu inap lusim
laip bilong yu bilong helpim
mi, a? Tru tumas mi tokim
yu, taim kakaruk i no krai yet,
yu bai tok tripela taim olsem,
yu no save long mi."

14

Jisas em i rot bilong ol manmeri i go long Papa

1 Jisas i tok moa olsem,
"Yupela i no ken bel hevi na
tingting planti. Yupela i bilip
long God. Yupela i mas bilip
long mi tu.
2 Long haus bilong Papa
bilong mi i gat planti rum i
stap, na mi go bilong redim
ples bilong yupela. Sapos i
no olsem, orait mi no inap
mekim dispela tok long yu-
pela.
3 Na sapos mi go redim ples
bilong yupela, bai mi kam
bek na kisim yupela i go i stap
wantaim mi. Na ples mi stap
long en, yupela tu bai i stap
long en wantaim mi.
4 Na yupela i save pinis
long rot bilong i go long dis-
pela ples mi laik i go long en."
5 Tomas i tokim em,
"Bikpela, yu go we, em
mipela i no save. Olsem
wanem na mipela inap save
long rot?"
6 Na Jisas i tokim em olsem,
"Mi yet mi rot, na mi as bilong
tok tru, na mi as bilong laip.
I no gat wanpela man inap i
kam long Papa long narapela
rot. Nogat. Long mi tasol.
7 Sapos yupela i save pinis
long mi, nau bai yupela inap
save long Papa bilong mi tu.
Nau yupela i stat long save
long em. Na yupela i lukim
em pinis."
8 Filip i tokim Jisas olsem,
"Bikpela, yu soim Papa long
mipela, na dispela bai in-
apim laik na tingting bilong
mipela."
9 Na Jisas i tokim em, "Filip,

13:35: 1 Jo 2.5, 4.20 **13:36:** Jo 7.34, 21.18-19, 2 Pi 1.14 **13:37:** Mt 26.33-35, Mk 14.29-31, Lu 22.33-34 **14:1:** Jo 14.27, 16.33 **14:2:** Jo 13.33, 13.36 **14:3:** Jo 12.26, 17.24, Ap 1.11, 1 Te 4.17 **14:6:** Jo 1.4, 1.17, 8.19, 8.32, 10.9, 11.25, Ro 5.1-2, Hi 9.8, 10.20 **14:7:** Jo 8.19 **14:9:** Jo 12.45, Kl 1.15, Hi 1.3

longpela taim pinis mi stap
wantaim yupela, na yu no
save yet long mi, a? Man i
lukim mi, em i lukim Papa.
Olsem wanem na yu tok, 'Yu
soim Papa long mipela'?
10 Ating yu no bilip long mi
stap long Papa, na Papa i stap
long mi? Tok mi givim long
yupela, em mi no mekim long
tingting bilong mi yet. Nogat.
Papa i stap long mi, em i save
mekim ol wok bilong en.
11 Yupela i mas bilip long
dispela tok. Mi stap long
Papa, na Papa i stap long
mi. Sapos nogat, orait yupela
i mas tingim olgeta wok mi
save mekim, na dispela bai i
kirapim bilip bilong yupela.
12 "Tru tumas mi tokim
yupela, man i bilip long mi,
bai em tu i mekim olkain
wok mi save mekim. Na bai
em i mekim ol bikpela wok
i winim wok mi bin mekim,
long wanem, mi go long Papa.
13 Na olgeta samting yu-
pela i askim long nem bilong
mi, em bai mi mekim. Olsem
na Papa bai i kisim biknem
long Pikinini bilong en.
14 Olgeta samting yupela i
askim long nem bilong mi,
em bai mi mekim."

Jisas i tok em bai i salim Holi Spirit i kam

15 Jisas i tok moa olsem,
"Sapos yupela i laikim mi tru,
orait yupela bai i bihainim
gut ol tok bilong mi.
16 Na bai mi askim Papa, na
em bai i givim yupela nara-
pela Helpim bilong strongim
yupela. Na em bai i stap wan-
taim yupela oltaim oltaim.
17 Dispela Helpim em i
Spirit bilong tok tru. Ol man-
meri bilong graun ol i no inap
kisim em. Ol i no lukim em,
na ol i no save long em. Tasol
yupela i save long em. Em i
stap wantaim yupela, na em
bai i stap insait long yupela.
18 "Mi no inap lusim yupela
na larim yupela i stap nating,
olsem pikinini i no gat papa-
mama. Nogat. Mi bai kam
long yupela.
19 Liklik taim na bai ol
manmeri bilong graun i no
lukim mi moa. Tasol yupela
bai i lukim mi. Mi stap laip,
olsem na yupela tu bai i stap
laip.
20 Long dispela de yupela
bai i save, mi stap long Papa
bilong mi, na yupela i stap
long mi, na mi stap long yu-
pela.
21 Man i kisim lo bilong
mi na i bihainim gut, dispela
man em i laikim mi tru. Na
man i laikim mi, Papa bilong
mi bai i laikim em. Na mi tu
bai mi laikim em, na bai mi
soim mi yet long em."
22 Jisas i tok olsem, na nara-
pela Judas, em i no Iskar-

14:10: Jo 7.16, 8.28, 10.38, 12.49, 14.24, 17.21-23 **14:11:** Jo 5.36, 10.38, 14.20 **14:12:** Mt 21.21, Mk 16.16-20, Lu 10.17 **14:13:** Mt 7.7, Lu 11.9, Jo 15.7, 15.16, Je 1.5, 1 Jo 3.22 **14:15:** Jo 14.21-23, 15.10, 15.14, 1 Jo 5.3 **14:16:** Jo 14.26, 15.26, 16.7, Ro 8.15, 8.26 **14:17:** Mt 10.20, Jo 16.13, Ro 8.26, 1 Ko 2.14, 1 Jo 2.27, 4.6 **14:18:** Mt 28.20, Jo 14.3, 14.28 **14:19:** Jo 16.16, 1 Ko 15.20 **14:20:** Jo 10.38, 14.10, 17.21-26 **14:21:** Jo 14.15, 14.23, 15.10, 16.27, 1 Jo 2.5, 5.3 **14:22:** Ap 10.41-42

iot, em i askim Jisas olsem,
"Bikpela, olsem wanem na yu
bai soim yu yet long mipela,
tasol yu no inap soim yu
yet long ol manmeri bilong
graun?"
23 Na Jisas i bekim tok bi-
long em olsem, "Sapos man
i laikim mi tru, em bai i bi-
hainim gut tok bilong mi. Na
Papa bilong mi bai i laikim
dispela man. Na bai mitupela
i kam long em na i stap wan-
taim em oltaim oltaim.
24 Man i no laikim mi tru,
em i no save bihainim gut tok
bilong mi. Dispela tok yupela
i harim, em i no tok bilong mi
yet. Nogat. Em i tok bilong
Papa, em i bin salim mi na mi
kam.
25 "Taim mi stap yet wan-
taim yupela, mi tokim yupela
long ol dispela samting.
26 Tasol Helpim tru bilong
strongim yupela em i Holi
Spirit. Na long nem bilong
mi, Papa bai i salim em i kam.
Em bai i skulim yupela long
olgeta samting. Na bai em
i kirapim tingting bilong yu-
pela na bai yupela i tingim
gen olgeta tok mi bin givim
long yupela.
27 "Mi laik lusim yupela, na
mi givim bel isi long yupela
bai em i ken i stap long yu-
pela. Bel isi bilong mi, em mi
givim long yupela. Na bel isi
mi givim long yupela, em i no
wankain olsem ol manmeri
bilong graun i save givim.
Olsem na yupela i no ken bel
hevi na tingting planti, na yu-
pela i no ken pret.
28 Yupela i harim pinis dis-
pela tok mi givim long yu-
pela, 'Mi lusim yupela na
mi go. Na bai mi kam bek
long yupela.' Sapos yupela
i laikim mi tru, orait dispela
inap mekim yupela i ama-
mas, long wanem, mi go long
Papa, na Papa i stap namba
wan tru na i winim mi.
29 Dispela samting i no
kamap yet, na nau mi tokim
yupela pinis long en. Olsem
na bihain, taim em i kamap
pinis, yupela i ken bilip.
30 "Mi no inap mekim
planti toktok moa wantaim
yupela, long wanem, dispela
hetman i save bosim dispela
graun em i kam nau. Em i
no gat strong bilong mekim
wanpela samting long mi,
31 tasol mi laik bai ol man-
meri bilong graun i save, mi
laikim tru Papa, na mi save
mekim olgeta samting Papa i
tokim mi long mekim. Orait
yupela kirap, na yumi go."

15

Jisas em i diwai wain tru

1 Jisas i tok moa olsem, "Mi
yet mi diwai wain tru. Na
Papa bilong mi em i papa bi-
long gaden wain.
2 Olgeta han bilong mi i no
save karim kaikai, em Papa i

14:23: Mt 18.20, Jo 14.15, 2 Ko 6.16, Ef 3.17, 1 Jo 2.24, KTH 3.20 **14:24:** Jo 5.19, 5.38, 7.16, 12.49 **14:26:** Lu 24.49, Jo 14.16, 15.26, 16.13, 1 Jo 2.20, 2.27 **14:27:** Jo 14.1, 16.33, Fl 4.7, Kl 3.15 **14:28:** Lu 24.51, Jo 14.3, 14.12, 14.18, 16.28, 20.17, Fl 2.6 **14:29:** Jo 13.19, 16.4 **14:30:** Jo 12.31, 16.11, Ef 2.2 **14:31:** Mt 26.46, Jo 10.18, 12.49, Hi 5.8 **15:2:** Mt 3.10, 15.13

save rausim. Na olgeta han
i save karim kaikai, em Papa
i save rausim ol lip samting
bilong en i nogut, na mekim
em i kamap klin, bai em i ken
karim planti kaikai.
3 Yupela i kamap klin pinis.
Dispela tok mi givim yupela,
em i mekim yupela i kamap
klin.
4 Yupela i mas pas long mi,
na bai mi pas long yupela.
Sapos han bilong diwai wain
em i no pas long diwai, orait
em i no inap karim kaikai.
Olsem tasol, sapos yupela i no
pas long mi, yupela tu i no
inap karim kaikai.
5 "Mi yet mi diwai wain,
na yupela i han bilong diwai
wain. Man i pas long mi na
mi pas long em, em i save
karim planti kaikai. Sapos
yupela i lusim mi, yupela i no
inap mekim wanpela samt-
ing. 6 Sapos wanpela man i
no pas long mi, orait ol bai
i rausim em olsem ol i save
rausim han bilong diwai, na
em bai i drai. Na ol i save
bungim ol dispela han na tro-
moi long paia na kukim.
7 "Sapos yupela i pas long
mi, na tok bilong mi em i
stap long yupela, orait yupela
i ken askim inap long laik
bilong yupela, na ol samting
bai i kamap olsem yupela i
bin tok.
8 Yupela i mas karim planti
kaikai na i stap disaipel
bilong mi, na long dispela
pasin Papa bilong mi i kisim
biknem.
9 Papa i save laikim mi tu-
mas, na long wankain pasin
mi bin laikim yupela. Oltaim
yupela i mas i stap insait long
dispela laikim bilong mi.
10 Sapos yupela i bihainim
gut ol lo na tok bilong mi,
orait yupela bai i stap insait
long laikim bilong mi, olsem
mi bin bihainim gut ol lo na
tok bilong Papa bilong mi, na
mi stap insait long laikim bi-
long em.
11 Mi laik bai amamas bi-
long mi i ken i stap long yu-
pela, na bai dispela amamas i
ken pulap tru long bel bilong
yupela. Olsem na mi mekim
dispela tok long yupela.
12 Lo bilong mi em i olsem.
Yupela wan wan i mas laikim
tru ol arapela, long wankain
pasin olsem mi bin laikim yu-
pela.
13 Sapos wanpela man i
laikim tumas ol pren bilong
en na i lusim laip bilong em
yet bilong helpim ol, orait dis-
pela pasin bilong laikim ol
arapela i winim tru ol ara-
pela pasin bilong laikim ol
arapela manmeri.
14 Na sapos yupela i mekim
olsem mi bin tokim yupela,
orait yupela i stap pren bi-
long mi.

15:3: Jo 13.10, 17.17, Ef 5.26, 1 Pi 1.22 **15:4:** Jo 6.56, Kl 1.23, 1 Jo 2.6 **15:5:** Hos 14.8, Jo 15.16, 2 Ko 3.5, Fl 1.11, 4.13 **15:6:** Mt 3.10, 7.19, 13.42 **15:7:** Mt 7.7, Jo 14.13-14, 15.16, 16.23 **15:8:** Mt 5.16, Jo 8.31, Fl 1.11 **15:10:** Jo 14.15, 14.21-23, 1 Jo 2.5 **15:11:** Jo 16.24, 17.13, 1 Jo 1.4 **15:12:** Jo 13.34, 15.17, 1 Te 4.9, 1 Pi 4.8, 1 Jo 3.11, 3.23, 4.21, 2 Jo 1.5 **15:13:** Jo 10.11, Ro 5.7-8, Ef 5.2, 1 Jo 3.16 **15:14:** Mt 12.50, Jo 14.15, 14.23 **15:15:** Jo 17.26, Ap 20.27

15 Wokboi i no save long ol
samting bikman bilong en i
save mekim. Olsem na mi no
kolim yupela 'wokboi' moa.
Nogat. Olgeta tok mi harim
long Papa bilong mi, em mi
tokim yupela pinis. Olsem na
mi kolim yupela 'pren.'
16 "Yupela i no bin makim
mi bilong i stap wantaim yu-
pela. Nogat. Mi makim yu-
pela bilong i stap ol lain bi-
long mi. Na mi givim wok
long yupela, bai yupela i ken
i go na karim kaikai, na bai
kaikai bilong yupela i ken i
stap gut. Olsem na sapos yu-
pela i beten long Papa long
nem bilong mi na askim em
long givim wanpela samting
long yupela, em bai i givim
long yupela.
17 Mi givim lo long yupela
olsem. Yupela wan wan i mas
laikim tru ol arapela."

Ol man bilong graun bai i birua long ol disaipel

18 Jisas i tok moa olsem,
"Sapos ol manmeri bilong
graun i birua long yupela,
orait yupela i no ken lusim
tingting, pastaim ol i bin
birua long mi tu.
19 Sapos yupela i stap
olsem ol man bilong dispela
graun, orait ol manmeri
bilong graun ol inap laikim
yupela olsem ol lain bilong
ol yet. Tasol yupela i no man
bilong dispela graun. Nogat.
Mi makim yupela pinis bai
yupela i lusim pasin bilong
dispela graun. Olsem na ol
manmeri bilong graun i save
birua long yupela.
20 Yupela i mas tingim gut
dispela tok mi mekim long
yupela. Wokboi i no winim
bikman bilong en. Sapos ol
i bin mekim nogut long mi,
orait ol bai i mekim nogut
long yupela tu. Na sapos ol
i bin bihainim tok bilong mi,
orait ol bai i bihainim tok bi-
long yupela tu.
21 Tasol ol i no save long
Papa, em i bin salim mi na mi
kam. Olsem na ol bai i mekim
olgeta dispela pasin nogut
long yupela, long wanem, ol
i save olsem yupela i lain bi-
long mi.

22 "Sapos mi no bin i kam
na givim tok long ol, orait ol
bai i no gat asua bilong sin
bilong ol. Tasol nau ol i no gat
rot bilong haitim sin bilong
ol.
23 Man i birua long mi, em i
birua long Papa bilong mi tu.
24 Sapos mi no bin i stap
namel long ol na mekim
ol dispela strongpela wok i
no gat narapela man i bin
mekim bipo, orait ol bai i
no gat asua bilong sin bilong
ol. Tasol ol i lukim pinis ol
dispela wok bilong mi, na ol
i birua long mi na long Papa
bilong mi wantaim.
25 Dispela pasin ol i mekim,
em i kamap bilong inapim

15:16: Mt 28.19, Mk 16.15, Jo 6.70, 14.13, 1 Jo 4.10, 4.19 **15:17:** Jo 13.34 **15:18:** Mt 10.22, 1 Jo 3.1, 3.13 **15:19:** Jo 17.14, 1 Jo 4.5 **15:20:** Ese 3.7, Mt 10.24, Lu 6.40, Jo 13.16 **15:21:** Mt 5.11, 10.22, 24.9, Mk 13.13, Jo 16.3 **15:22:** Jo 9.41, Ro 1.20, Je 4.17 **15:23:** Lu 10.16, 1 Jo 2.23 **15:24:** Jo 3.2, 7.31, 9.32, 9.41, 14.11 **15:25:** Sng 35.19, 69.4

wanpela tok i stap long lo
bilong ol. Dispela tok em i
olsem, 'Ol man i birua nating
long mi.'
26 "Spirit bilong strongim
yupela em i stap wantaim
Papa, na mi bai salim em i
kam long yupela. Em Spirit
bilong tok tru, na em i save
stap wantaim Papa na i kam.
Em bai i kam na tokaut klia
long ol wok na pasin bilong
mi.
27 Na yupela tu i mas autim
tok, long wanem, yupela i bin
i stap wantaim mi long taim
mi statim wok, na yupela i
stap wantaim mi i kam inap
nau.

16

1 "Mi no laik bai yupela i
lusim bilip, olsem na mi bin
mekim dispela tok long yu-
pela.
2 Bai ol i tambuim yupela
long kam lotu wantaim ol. Na
bihain bai taim i kamap, na ol
man i kilim yupela i dai, ol bai
i ting ol i mekim gutpela wok
bilong God.
3 Ol i no save long Papa, na
ol i no save long mi. Olsem
na ol bai i mekim ol dispela
pasin.
4 Tasol nau mi tokim
yupela pinis long ol dispela
samting bai i kamap. Na
bihain, taim ol man i mekim
ol dispela pasin long yupela,
orait yupela i ken tingim
dispela tok mi bin givim
yupela."

Jisas i tok long wok bilong Holi Spirit

Jisas i tok moa olsem, "Bipo
mi yet mi stap wantaim yu-
pela, olsem na mi no tokim
yupela long ol dispela samt-
ing.
5 Tasol nau mi go long
Papa, em i bin salim mi na
mi kam. Na i no gat wanpela
bilong yupela i askim mi, 'Yu
go we?'
6 Mi mekim dispela tok
long yupela, na nau bel bi-
long yupela i hevi tumas.
7 Tasol mi tok tru long yu-
pela, mi lusim yupela na mi
go, em i bilong helpim yu-
pela. Sapos mi no i go, orait
Spirit bilong strongim yupela
em bai i no inap i kam long
yupela. Tasol sapos mi go,
orait bai mi salim em i kam
long yupela.
8 Em bai i kam na mekim
ol man bilong graun i save
tru long as bilong sin, na long
as bilong stretpela pasin, na
long as bilong kot bilong God.
9 As bilong sin, em i olsem,
ol i no bilip long mi.
10 As bilong stretpela
pasin, em i olsem, mi go

15:26: Lu 24.49, Jo 14.26, 16.7, 16.13, Ap 2.33, 1 Jo 5.6 **15:27:** Lu 1.2, 24.48, Ap 1.8, 1.21-22, 1 Pi 5.1, 2 Pi 1.16 **16:1:** Mt 11.6, 24.10, 26.31 **16:2:** Mt 24.9, Lu 6.22, Jo 9.22, 9.34, Ap 8.1, 26.9-11 **16:3:** Jo 15.21, Ro 10.2, 1 Ko 2.8, 1 Ti 1.13 **16:4:** Jo 13.19, 14.29 **16:5:** Jo 7.33, 13.3, 13.36, 14.28, 16.10, 16.16 **16:6:** Jo 14.1, 16.22 **16:7:** Jo 14.16, 14.26, 15.26, Ap 2.33, Ef 4.8 **16:9:** Jo 3.18, 15.22, Ap 2.22-37 **16:10:** Jo 3.14, 5.32, Ap 2.32, 5.31, Ro 4.25

long Papa, na bai yupela i no
lukim mi moa.*
11 As bilong kot bilong God,
em i olsem, dispela hetman i
save bosim dispela graun em
i lus pinis long kot.†
12 "Mi gat planti tok moa
mi laik givim yupela, tasol
yupela i no inap kisim nau.
13 Tasol taim Spirit bilong
tok tru i kam, em bai i stiaim
tingting bilong yupela na bai
yupela i save long olgeta tok
i tru. Em bai i no mekim tok
long tingting bilong em yet.
Nogat. Tok em i harim, dis-
pela tasol bai em i autim. Na
bai em i tokim yupela long ol
samting i laik kamap bihain.
14 Bai em i kisim tok bilong
mi na autim long yupela, na
long dispela pasin em bai i
kamapim biknem na strong
bilong mi.
15 Olgeta samting bilong
Papa em i bilong mi. Olsem
na mi tok, em bai i kisim tok
bilong mi na autim long yu-
pela."

*Amamas bai i kisim ples bi-
long bel hevi*

16 Jisas i tok moa olsem,
"Liklik taim tasol na bai yu-
pela i no lukim mi moa. Na
bihain liklik taim gen na bai
yupela i lukim mi."
17 Sampela bilong ol dis-
aipel i toktok namel long ol
yet olsem, "Wanem as bilong
dispela tok em i mekim long
yumi? Em i tok, 'Liklik taim
tasol na bai yupela i no lukim
mi, na bihain liklik taim gen
na bai yupela i lukim mi.' Na
tu em i tok, 'As bilong dis-
pela, em i olsem. Mi go long
Papa.' "
18 Na ol i tok, "Dispela 'liklik
taim' em i tok long en, em
i wanem samting? Yumi no
save as bilong dispela tok em
i mekim."
19 Jisas i save olsem ol i laik
askim em. Olsem na em i
tokim ol, "Ating yupela i wok
long askim nabaut long as bi-
long dispela tok mi mekim?
Mi tok olsem, 'Liklik taim
tasol na bai yupela i no lukim
mi. Na bihain liklik taim gen
na bai yupela i lukim mi.'
20 Tru tumas mi tokim yu-
pela, yupela bai i krai bikpela
na krai sori tru. Tasol ol
manmeri bilong graun ol bai
i amamas. Bel bilong yupela
bai i hevi. Tasol bel hevi bi-
long yupela em bai i tanim na
i kamap amamas tru.
21 Meri i laik karim
pikinini, em i save, taim
bilong en i kamap pinis.
Olsem na em i bel hevi. Tasol
taim em i karim pikinini
pinis, em i no tingting moa

* **16:10:** Ol man bilong graun i bin kotim Jisas na tok em i bin mekim pasin i no stret na em i mas i dai. Tasol God i kirapim bek Jisas na kisim Jisas i go i stap wantaim em, na long dispela pasin God i soim ol manmeri olsem Jisas i bin mekim stretpela pasin tasol. **16:11:** Jo 12.31, Ap 26.18, Ef 2.2, Kl 2.15, Hi 2.14 † **16:11:** Ol man bilong graun i lukim Jisas i dai, na ol i ting Jisas i lus long kot. Tasol long ai bilong God, i no Jisas i lus long kot. Nogat. Long dai bilong Jisas, God i kotim pinis Satan na daunim strong bilong en. **16:12:** Mk 4.33, 1 Ko 3.1-2, Hi 5.12 **16:13:** Jo 14.17, 14.26, 15.26, 1 Jo 2.20, 2.27 **16:15:** Mt 11.27, Jo 3.35, 17.10 **16:16:** Jo 7.33, 14.19, 16.10 **16:21:** Ais 26.17

long dispela pen. Nogat. Em i
amamas tasol long pikinini i
kamap pinis long graun.
22 Olsem tasol, nau yu-
pela i bel hevi. Tasol mi bai
lukim yupela gen, na bel bi-
long yupela bai i amamas. Na
i no gat wanpela man inap
rausim dispela amamas bi-
long yupela.
23 Na long dispela taim yu-
pela bai i no askim mi long
wanpela samting. Mi tok
tru long yupela, sapos yupela
i askim Papa long wanpela
samting long nem bilong mi,
orait em bai i givim long yu-
pela.
24 Bipo yupela i no askim
long kisim wanpela samting
long nem bilong mi. Yupela
i mas askim, na bai yupela i
kisim, na bai amamas i ken
pulap tru long bel bilong yu-
pela."

Jisas i winim pinis strong bilong dispela graun

25 Jisas i tok moa olsem, "Mi
bin mekim ol dispela tok long
yupela long tok bokis. Bihain
bai mi no mekim tok bokis
moa long yupela. Nogat. Bai
mi tokaut klia na tokim yu-
pela long Papa.
26 Long dispela taim yupela
bai i prea long nem bilong mi.
Na mi no tokim yupela olsem,
mi yet bai mi prea long Papa
long em i helpim yupela.
27 Nogat. Papa em yet i
laikim yupela, long wanem,
yupela i bin laikim mi, na
yupela i bilip pinis long mi
bin stap wantaim God na mi
kam.
28 Bipo mi bin stap wan-
taim Papa, na mi lusim em na
mi kam long graun. Nau mi
laik lusim graun na mi go bek
long Papa."
29 Ol disaipel bilong en i tok
olsem, "Yes, nau yu tok klia.
Nau yu no mekim tok bokis.
30 Nau mipela i save, yu no
mas wetim man i askim yu
pastaim na yu bekim askim
bilong en. Nogat. Yu save
pinis long olgeta samting.
Olsem na mipela i bilip olsem
yu bin i stap wantaim God na
yu kam."
31 Jisas i bekim tok bilong ol
olsem, "Nau yupela i bilip, a?
32 Harim. Taim i klostu
nau. Yes, em i kamap pi-
nis, na ol bai i ranim yupela
olgeta wan wan i go nabaut
long ples bilong yupela. Na
yupela bai i lusim mi na bai
mi stap wanpis. Tasol mi no
inap i stap wanpis tru, long
wanem, Papa i stap wantaim
mi.
33 Mi laik bai yupela i
pas long mi na bai yupela
i stap bel isi, olsem na mi
bin mekim dispela tok long
yupela. Long taim yupela i
stap long dispela graun, ol
hevi bai i kamap long yupela,
tasol bel bilong yupela i ken
i stap strong. Mi winim pinis
strong bilong dispela graun."

16:22: Ais 66.14, Lu 24.41, 24.52, Jo 14.1, Ap 2.46, 1 Pi 1.8 **16:23:** Mt 7.7, Jo 14.13, 15.16 **16:24:** Jo 15.11 **16:25:** Jo 10.6 **16:27:** Jo 14.21-23 **16:30:** Jo 2.25, 16.27, 17.8, 21.17 **16:32:** Mt 26.31, 26.56, Mk 14.27, Jo 8.29, 20.10 **16:33:** Jo 14.27, Ro 5.1, 8.37, Ef 2.14, 2 Ti 3.12, 1 Jo 4.4, 5.4

17

Jisas i prea bilong helpim ol disaipel

1 Jisas i autim tok pinis long
ol disaipel, na em i lukluk i go
antap long heven, na em i tok
olsem, "Papa, taim i kamap
pinis. Nau yu ken givim
biknem long Pikinini bilong
yu, olsem na bai Pikinini i
ken givim biknem long yu.
2 Long wanem, yu givim
namba pinis long em. Yu
makim em bilong i stap het
bilong olgeta manmeri, na
em inap givim laip long ol
man yu bin givim long em,
em laip bilong i stap gut
oltaim oltaim.
3 Na laip bilong i stap gut
oltaim, em i olsem. Ol man
i kisim dispela laip, ol i save
long yu, yu wanpela tasol yu
God tru. Na ol i save long Jisas
Krais, em yu bin salim i kam.
4 "Mi bin soim biknem na
strong bilong yu long ol man-
meri bilong dispela graun.
Mi pinisim pinis dispela wok
yu bin givim mi long mekim.
5 Papa, taim graun i no
kamap yet, mi stap wantaim
yu na mi gat biknem. Nau
mi laik bai yu givim dispela
biknem long mi gen na bai mi
stap wantaim yu.
6 "Mi autim pinis nem bi-
long yu long ol man yu bin
givim mi long dispela graun.
Ol i man bilong yu, na yu
givim ol pinis long mi. Na ol
i bin bihainim gut tok bilong
yu.
7 Nau ol i save, olgeta samt-
ing yu givim mi pinis, em i
kam long yu tasol.
8 Olgeta tok yu givim mi,
em mi givim pinis long ol. Na
ol i kisim, na ol i save tru tu-
mas olsem, bipo mi bin stap
wantaim yu na mi kam. Na ol
i bilip olsem, yu bin salim mi
na mi kam.
9 "Mi beten bilong helpim
ol. Mi no beten bilong
helpim olgeta manmeri
bilong graun. Mi beten
bilong helpim ol dispela man
yu bin givim mi, long wanem,
ol i bilong yu.
10 Olgeta manmeri bilong
mi, ol i bilong yu. Na olgeta
manmeri bilong yu, ol i bi-
long mi. Na taim ol manmeri
i lukim ol dispela lain bilong
mi, ol i save long biknem bi-
long mi.
11 "Nau mi kam long yu, na
mi no inap i stap moa long
graun. Tasol ol bai i stap long
graun. Na Papa, yu holi na i
no gat wanpela i olsem yu, yu
ken lukautim ol long strong
bilong nem bilong yu, em dis-
pela nem yu bin givim long
mi. Olsem na ol i ken i stap
wanpela tru, olsem mitupela
i stap wanpela tru.
12 Taim mi stap wantaim
ol, mi lukautim ol long strong

17:1: Jo 11.41, 12.23, 13.32 **17:2:** Dan 7.14, Mt 11.27, Jo 6.37, 1 Ko 15.25-27, Fl 2.10, Hi 2.8 **17:3:** Ais 53.11, Jo 5.36-37, 1 Ko 8.4, 1 Te 1.9, 1 Jo 5.20 **17:4:** Jo 4.34, 13.31, 14.13, 14.31, 15.10 **17:5:** Jo 1.1-2, 17.24, Fl 2.6, Kl 1.15-17, Hi 1.3, 1.10 **17:6:** Sng 22.22, Jo 6.37-39, 10.29 **17:8:** Jo 8.28, 12.49, 14.10, 16.27, 16.30 **17:9:** Jo 6.37, 6.44, 1 Jo 5.19 **17:10:** Jo 16.15 **17:11:** Jo 10.30, 13.1, 17.21, 1 Pi 1.5, Ju 1.1 **17:12:** Sng 41.9, 109.8, Jo 6.39, 13.18, 18.9, Ap 1.20, Hi 2.13, 1 Jo 2.19

bilong nem bilong yu, em dispela nem yu bin givim mi. Mi
bin was gut long ol na i no gat
wanpela bilong ol i lus. Man
bilong lus, em wanpela tasol
i lus, bai tok i stap long buk
bilong yu i ken kamap tru.
13 Nau mi kam long yu. Na
mi mekim ol dispela tok long
taim mi stap yet long graun,
bai amamas bilong mi i ken
pulap i stap long bel bilong ol.
14 "Tok bilong yu, mi givim
pinis long ol. Na ol manmeri
bilong dispela graun ol i save
birua long ol, long wanem,
ol manmeri bilong mi ol i no
bilong dispela graun, olsem
mi tu mi no bilong dispela
graun.
15 Mi no askim yu long
kisim ol i go aut long dispela graun. Nogat. Mi beten
long yu long yu ken lukautim
ol, na man nogut i no ken
bagarapim ol.
16 Ol i no bilong dispela
graun, olsem mi yet mi no
bilong dispela graun.
17 Tok bilong yu i tru olgeta,
na mi laik bai yu mekim tok
tru bilong yu i wok insait long
bel bilong ol, na mekim ol i
kamap ol lain bilong yu stret.
18 Bipo yu bin salim mi
na mi kam i stap namel long
ol manmeri bilong graun.
Olsem tasol mi bin salim ol
man yu bin givim mi bai
ol i go i stap namel long ol
manmeri bilong graun.
19 Na bilong helpim ol, mi
givim laip bilong mi olgeta
long yu, olsem bai tru tumas
ol i ken kamap man bilong yu
stret.
20 "Tasol mi no beten bilong helpim ol dispela man
tasol. Nogat. Mi beten bilong helpim ol manmeri bai i
harim tok bilong ol na i bilip
long mi.
21 Mi laik bai dispela olgeta man i ken i stap wanbel,
olsem yu Papa, yu stap long
mi na mi stap long yu. Olsem
tasol mi laik bai ol i ken i stap
long mitupela, na bai ol manmeri bilong graun i ken bilip
olsem yu bin salim mi na mi
kam.
22 Yu bin givim bikpela
namba na strong long mi, na
mi bin givim long ol, bai ol i
ken i stap wanbel, olsem mitupela i stap wanbel.
23 Mi stap long ol, na yu
stap long mi, na long dispela
pasin mi laik bai ol i ken
kamap wanbel tru. Olsem
na ol manmeri bilong graun
i ken save, yu bin salim mi
na mi kam, na yu laikim ol
dispela lain bilong mi long
wankain pasin olsem yu bin
laikim mi.
24 "Papa, mi laik bai ol
manmeri yu bin givim long
mi ol i ken i stap wantaim
mi long ples mi stap long en.
Mi laik bai ol i ken lukim
bikpela lait na namba bilong
mi. Taim graun i no kamap

17:13: Jo 15.11 **17:14:** Jo 8.23, 15.18-19, 17.16, 1 Jo 3.13 **17:15:** Mt 6.13, Ga 1.4, 2 Te 3.3, 1 Jo 5.18 **17:16:** Sng 119.142, Ap 15.9, Ef 5.26, 1 Pi 1.22 **17:18:** Jo 20.21 **17:19:** 1 Ko 1.2, 1.30, 1 Te 4.7, Hi 10.10 **17:21:** Jo 10.16, 10.38, 17.11, Ro 12.5, Ga 3.28 **17:22:** Jo 14.20, Ap 4.32, 1 Jo 1.3, 3.24 **17:23:** Kl 3.14 **17:24:** Jo 12.26, 17.5, 1 Te 4.17

yet, yu laikim mi, na yu bin
givim dispela lait na namba
long mi.
25 Stretpela Papa, ol man-
meri bilong graun ol i no save
long yu. Tasol mi save long
yu. Na ol dispela lain bilong
mi, ol i save, yu bin salim mi
na mi kam.
26 Mi bin kamapim nem
bilong yu long ol. Na bai mi
kamapim moa yet, bai ol i ken
kisim pasin bilong laikim ol
arapela man, olsem yu save
laikim mi. Na mi tu mi ken i
stap long ol."

Jisas i karim pen na i dai na i kirap bek

(Sapta 18-20)

18

Judas i givim Jisas long han bilong ol birua

(Matyu 26.47-56 na Mak 14.43-50 na Luk 22.47-53)

1 Jisas i mekim dispela tok
pinis, na em wantaim ol dis-
aipel bilong en ol i go brukim
wara Kidron. Long hapsait
bilong dispela wara wanpela
gaden i stap, na Jisas wan-
taim ol disaipel bilong en ol i
go insait long gaden.
2 Judas, em man i laik
givim Jisas long han bilong
ol birua, em tu i save long
dispela gaden, long wanem,
planti taim Jisas i save bung
wantaim ol disaipel bilong en
long dispela gaden.
3 Olsem na Judas i kisim
ol lain soldia na sampela plis-
man bilong ol bikpris na ol
Farisi, na em i bringim ol i
kam long dispela hap. Na ol
i holim ol lam na bombom na
ol samting bilong pait. 4 Jisas
i save long olgeta samting i
laik kamap long en. Olsem na
em i go klostu long ol dispela
lain na i askim ol olsem, "Yu-
pela i painim husat?"
5 Ol i bekim tok bilong em
olsem, "Mipela i kam bilong
painim Jisas bilong Nasaret."
Na Jisas i tokim ol, "Em mi
tasol." Na Judas, em man i
laik givim em long ol, em i
sanap wantaim ol.
6 Ol i harim Jisas i tok, "Em
mi tasol," na ol dispela man
i surik i go bek na i pundaun
long graun.
7 Na Jisas i askim ol gen,
"Yupela i painim husat?"
Na ol i tok, "Jisas bilong
Nasaret."
8 Na Jisas i bekim tok olsem,
"Mi tokim yupela pinis, em
mi tasol. Na sapos yupela i
painim mi, orait larim ol dis-
pela man i go."
9 Long dispela pasin em
inapim dispela tok em i bin
mekim bipo, "Ol dispela man
yu bin givim mi, i no gat wan-
pela bilong ol i lus."
10 Saimon Pita i bin karim
wanpela bainat i kam, na em
i pulim bainat na i paitim
wokboi bilong hetpris, na
bainat i katim yau long han
sut bilong dispela wokboi na

17:25: Jo 8.55, 15.21, 16.3, 16.27 **17:26:** Jo 15.9, 15.15, 17.6 **18:1:** 2 Sml 15.23, Mt 26.36, Mk 14.32, Lu 22.39 **18:2:** Lu 21.37, 22.39 **18:3:** Mt 26.47, Mk 14.43, Lu 22.47, Jo 7.45, Ap 1.16 **18:9:** Jo 17.12 **18:10:** Mt 26.51, Mk 14.47, Lu 22.38, 22.49-50

yau i pundaun. Nem bilong
dispela wokboi em Malkus.
11 Na Jisas i tokim Pita,
"Putim bainat i go bek long
paus bilong en. Olsem
wanem? Yu ting mi no inap
dring long dispela kap Papa i
bin givim mi?"

Ol i bringim Jisas i go long Anas

12 Orait na ol lain soldia na
namba wan ofisa bilong ol,
na ol plisman bilong ol Juda,
ol i holimpas Jisas na pasim
em long baklain.
13 Na ol i kisim em i go
long Anas pastaim. Anas em
i tambu bilong Kaiafas. Ka-
iafas em hetpris long dispela
yia
14 na em i dispela man i
bin tokim ol Juda olsem, "I
gutpela sapos wanpela man
tasol i kisim ples bilong ol
manmeri na i dai."

Pita i tok, em i no save long Jisas

(Matyu 26.69-70 na Mak 14.66-68 na Luk 22.55-57)

15 Saimon Pita wantaim
narapela disaipel, tupela i bi-
hainim Jisas i go. Hetpris i
save long dispela arapela dis-
aipel, olsem na em i bihainim
Jisas i go insait long banis bi-
long hetpris.
16 Tasol Pita i sanap i stap
ausait klostu long dua. Olsem
na dispela arapela disaipel,
hetpris i save long en, em i
go tokim meri i bosim dua,
na em i bringim Pita i kam
insait.
17 Meri i bosim dua, em i
askim Pita olsem, "Ating yu
tu yu disaipel bilong dispela
man?" Na Pita i tok, "Nogat.
Mi no disaipel bilong en."
18 Ol wokboi na ol plisman
i bin wokim wanpela paia.
Ples i kol, na ol i sanap na
hatim skin bilong ol i stap. Na
Pita tu i sanap wantaim ol na
i hatim skin bilong en.

Hetpris i kotim Jisas

(Matyu 26.59-66 na Mak 14.55-64 na Luk 22.66-71)

19 Long dispela taim het-
pris i askim Jisas long ol dis-
aipel bilong en, na long tok
em i bin givim long ol man.
20 Na Jisas i bekim tok
olsem long em, "Mi bin givim
tok long ol manmeri long ples
klia. Oltaim mi bin skulim ol
manmeri insait long ol haus
lotu na insait long banis bi-
long tempel, long ol ples ol-
geta Juda i save bung long en.
Mi no bin mekim wanpela
tok long ples hait.
21 Olsem na bilong wanem
yu askim mi? Yu mas askim
ol man i bin harim dispela
tok. Ol i save long tok mi bin
mekim."
22 Jisas i tok olsem na
wanpela plisman i sanap i
stap, em i solapim Jisas na i
tok, "Olsem wanem tru na yu
bekim tok bilong hetpris long
dispela kain pasin?"

18:11: Mt 20.22, 26.39, 26.42, Mk 14.36, Lu 22.42 **18:13:** Mt 26.57, Lu 3.2
18:14: Jo 11.49-50 **18:15:** Mt 26.58, Mk 14.54, Lu 22.54, Jo 20.3, 21.20, Ap 3.1
18:16: Mt 26.69, Mk 14.66, Lu 22.54 **18:20:** Mt 26.55, Lu 4.15, Jo 7.14, 7.26-28
18:22: Jer 20.2, Ap 23.2

23 Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, “Sapos mi mekim tok nogut, orait yu mas tokaut klia long dispela tok mi bin mekim. Tasol sapos mi mekim gutpela tok, orait watpo yu paitim mi?”

24 Orait Anas i salim Jisas i go long hetpris Kaiafas. Na ol i no rausim dispela baklain ol i bin pasim em long en.

Pita i tok gen, em i no save long Jisas
(Matyu 26.71-75 na Mak 14.69-72 na Luk 22.58-62)

25 Saimon Pita i sanap i stap na i hatim skin bilong en. Na ol i askim em olsem, “Ating yu tu yu disaipel bilong en, a?” Na em i tok, “Nogat. Mi no disaipel bilong en.”

26 Tasol wanpela wokboi bilong hetpris, em i wanlain bilong dispela man Pita i bin katim yau bilong en, em i tok, “Ating mi bin lukim yu i stap wantaim em long gaden, a?”

27 Na Pita i tok gen, “Nogat.” Na long dispela taim stret, kakaruk i krai.

Ol i bringim Jisas i go long Pailat
(Matyu 27.1-2 na 27.11-14 na Mak 15.1-5 na Luk 23.1-5)

28 Orait ol Juda i kisim Jisas na ol i lusim haus bilong Kaiafas na ol i bringim em i go long haus bilong namba wan gavman. Em i moningtaim tru. Na ol i ting, “Nogut mipela i kamap doti long ai bilong God na bai mipela i no inap kaikai abus bilong tingim De God I Larim Ol Israel I Stap Gut,” olsem na ol yet i no i go insait long haus bilong namba wan gavman.*

29 Ol i wet i stap ausait, na Pailat i kam long ol na i askim ol olsem, “Yupela i laik kotim dispela man long wanem samting?”

30 Na ol i bekim tok bilong en olsem, “Sapos em i no man bilong mekim pasin nogut, orait mipela i no inap bringim em i kam long yu.”

31 Na Pailat i tokim ol olsem, “Yupela kisim em i go na kotim em long lo bilong yupela yet.” Na ol Juda i bekim tok olsem, “I tambu long mipela i kilim wanpela man i dai.”†

32 Bipo Jisas i bin tok long pasin em bai i dai long en, na dispela samting i kamap bilong mekim tok bilong en i kamap tru.

33 Orait Pailat i go insait

18:25: Mt 26.69-71, Mk 14.69, Lu 22.58 **18:26:** Jo 18.10 **18:27:** Mt 26.74, Mk 14.72, Lu 22.60, Jo 13.38 **18:28:** Mt 27.2, Mk 15.1, Lu 23.1, Ap 3.13, 10.28

* **18:28:** Namba wan gavman Pailat wantaim ol lain bilong en, ol i man bilong Rom, na ol i no save bihainim ol pasin ol Juda i save mekim bilong i stap klin long ai bilong God. Olsem na ol Juda i ting, nogut ol i pas long ol dispela man bilong ol arapela lain na ol yet i kamap doti long ai bilong God. **18:31:** Jo 19.6-7, Ap 18.15

† **18:31:** Ol Rom i bosim graun bilong ol Juda, na ol i orait long ol Juda i stretim sampela tok long ol kot bilong ol yet. Tasol ol i tambuim ol kot bilong ol Juda long ol i no ken tok long wanpela man i mas i dai. Pasin bilong nilim man long diwai kros na kilim em i dai, em pasin bilong ol Rom tasol. **18:32:** Mt 20.19, Jo 3.14, 12.32-33 **18:33:** Mt 27.11

gen long haus gavman. Na
em i singautim Jisas i kam, na
i askim em olsem, “Yu king
bilong ol Juda, a?”
34 Na Jisas i bekim tok
olsem, “Yu yet yu tingim na
yu mekim dispela tok, o ol
arapela man i bin tokim yu
long mi?”
35 Na Pailat i bekim tok
olsem, “Olsem wanem? Mi
wanpela Juda, a? Lain bilong
yu yet wantaim ol bikpris ol i
bringim yu i kam long mi. Yu
bin mekim wanem?”
36 Orait Jisas i bekim tok
olsem, “Kingdom bilong mi
em i no bilong dispela graun.
Sapos kingdom bilong mi em
i bilong dispela graun, orait
inap ol wokman bilong mi i
pait, na i no gat wanpela man
inap putim mi long han bi-
long ol Juda. Tasol kingdom
bilong mi em i no bilong dis-
pela graun.”
37 Na Pailat i askim em,
“Olsem na i tru yu wanpela
king, a?” Na Jisas i bekim
tok olsem, “Dispela tok bi-
long king, em tok bilong yu
yet. Mama i karim mi na
mi kam long dispela graun
bilong mekim wanpela wok
tasol, em bilong autim tok
tru, bai olgeta manmeri i
ken harim. Na olgeta man
i bihainim tok tru, ol i save
harim tok bilong mi.”
38 Na Pailat i askim em,
“Tok tru, em wanem samting
tru?”

Pailat i tok long nilim Jisas long diwai kros

(Matyu 27.15-31 na Mak 15.6-20 na Luk 23.13-25)

Pailat i tok pinis na em i
go ausait gen long ol Juda.
Na em i tokim ol olsem, “Mi
no painim wanpela rong long
em.
39 Tasol yupela i save
long dispela pasin mi save
bihainim. Long olgeta yia
long dispela bikpela de
bilong lotu, mi save larim
yupela i makim wanpela
man i ken lusim kalabus na i
go fri. Olsem na ating yupela
i laik bai mi lusim dispela
king bilong ol Juda i go long
yupela?”
40 Na ol i singaut gen olsem,
“Em nogat. Yu mas lusim
Barabas.” Barabas em i wan-
pela man bilong pait na stil.‡

19

1 Orait na Pailat i tok na ol
i kisim Jisas na wipim em.
2 Na ol soldia i kisim ol rop
i gat nil na wokim samting
olsem hat bilong king, na ol
i putim long het bilong em.
Na ol i putim wanpela retpela
klos long em.
3 Na ol i kam klostu long em
na ol i tok, “Gude, king bilong
ol Juda!” Na ol i solapim em.*
4 Na Pailat i go ausait gen
na i tokim ol manmeri olsem,

18:35: Jo 1.11 **18:36:** Dan 2.44, 7.14, 1 Ti 6.13 **18:37:** Jo 8.47, 1 Ti 6.13, 1 Jo 3.19, 4.6 **18:38:** Mt 27.24, Lu 23.4 **18:39:** Mt 27.15, Mk 15.6, Lu 23.17 **18:40:** Lu 23.19, Ap 3.14 ‡ **18:40:** Planti saveman i ting Barabas em i wanpela bilong ol lain man i save pait bilong rausim ol Rom long kantri bilong ol Juda. **19:1:** Mt 20.19, Mk 15.15, Lu 18.33 **19:2:** Lu 23.11 **19:3:** Jo 18.22 * **19:3:** Lukim tok i stap long Matyu 27.29. **19:4:** Jo 18.38, 19.6

"Lukim, mi bai bringim em
i kam ausait long yupela, na
bai yupela i ken save, mi no
painim wanpela rong long
em."
5 Orait Jisas i kam ausait.
Dispela hat ol i wokim long
rop i gat nil, em i stap yet long
het bilong en. Na dispela ret-
pela klos em tu i stap long en.
Na Pailat i tokim ol, "Lukim.
Em hia dispela man."

6 Orait ol bikpris na ol plis-
man i lukim em na ol i sin-
gaut olsem, "Kilim em! Kilim
em! Nilim em long diwai
kros!" Na Pailat i tokim ol
olsem, "Yupela yet kisim em
na nilim em long diwai kros.
Mi no painim wanpela rong
long em."
7 Tasol ol Juda i bekim tok
bilong em olsem, "Mipela i
gat wanpela lo, na dispela lo
i tok, dispela man i mas i
dai. Long wanem, em i bin
tok olsem, 'Mi Pikinini Bilong
God.' "

8 Pailat i harim dispela tok
na em i pret moa.
9 Na em i go insait gen long
haus bilong gavman, na em i
askim Jisas olsem, "Yu bilong
wanem ples?" Tasol Jisas i no
bekim wanpela tok long em.
10 Orait Pailat i tokim em,
"Olsem wanem? Yu no laik
bekim tok bilong mi, a? Mi
gat strong inap long lusim yu,
na mi gat strong inap long
nilim yu long diwai kros. At-
ing yu no save long dispela?"

11 Na Jisas i bekim tok
olsem, "Sapos God i stap an-
tap em i no bin givim strong
long yu, orait yu bai i no gat
strong inap long daunim mi.
Olsem na man i bin putim
mi long han bilong yu, sin bi-
long dispela man em i winim
sin bilong yu na em i bikpela
moa."
12 Pailat i harim dispela
tok na em i wok long painim
rot bilong lusim Jisas i go.
Tasol ol Juda i singaut olsem,
"Sapos yu lusim dispela man
i go, orait yu no pren bilong
Sisar. Man i tok long em yet
em i king, em i birua bilong
Sisar."
13 Pailat i harim dispela tok,
na em i bringim Jisas i go au-
sait. Na em i sindaun long sia
bilong jas, long wanpela ples
ol i kolim Plua Ston. Long tok
Hibru ol i kolim Gabata.
14 Dispela de em i de bi-
long redim ol kaikai samt-
ing bilong Bikpela De Bilong
Tingim De God I Larim Ol Is-
rael I Stap Gut. Na em i olsem
12 klok belo. Na Pailat i tokim
ol Juda, "Lukim king bilong
yupela."
15 Na ol i singaut olsem,
"Rausim em! Rausim em i
go! Nilim em long diwai
kros!" Na Pailat i askim ol,
"Yupela i laik bai mi nilim
king bilong yupela long diwai
kros?" Na ol bikpris i bekim
tok olsem, "Mipela i no gat
narapela king. Sisar wanpela
tasol!"

19:6: Jo 18.31, Ap 3.13 **19:7:** Wkp 24.16, Mt 26.65, Jo 5.18 **19:9:** Ais 53.7, Mt 26.62-63, 27.12-14, Lu 23.9 **19:11:** Lu 22.53, Jo 7.30, 10.18, Ap 2.23, Ro 13.1 **19:12:** Lu 23.2, Ap 17.7 **19:14:** Mt 27.62 **19:16:** Mt 27.26, 27.31, Mk 15.15, Lu 23.24

16 Olsem na Pailat i givim
Jisas long han bilong ol, bai
ol i ken nilim em long diwai
kros.

Ol i nilim Jisas long diwai kros
(Matyu 27.32-44 na Mak 15.21-32 na Luk 23.26-43)

17 Orait na ol i kisim Jisas
i go. Na em yet i karim di-
wai kros bilong en, na em i
lusim taun na i go long wan-
pela hap graun ol i kolim Bun
Bilong Het. Long tok Hibru ol
i kolim Golgota.
18 Long dispela hap ol i
hangamapim em long diwai
kros. Na ol i hangamapim
tupela arapela man wantaim
em, long hap na long hap. Na
Jisas i stap namel.
19 Na tu, Pailat i tok na ol i
raitim wanpela tok na putim
long diwai kros. Dispela tok
i olsem, "Jisas bilong Nasaret,
king bilong ol Juda."
20 Pailat i tokim ol long
raitim dispela tok long tok
Hibru na long tok Rom na
long tok Grik. Ples ol i
hangamapim Jisas long diwai
kros, em i stap klostu long
taun, olsem na planti Juda
i kam lukim na ol i ritim
dispela tok.
21 Olsem na ol bikpris
bilong ol Juda i tokim Pailat
olsem, "Yu no ken raitim
olsem, 'King bilong ol Juda.'
Nogat. Yu mas raitim tok
olsem, 'Dispela man i bin tok,
"Mi king bilong ol Juda." '
22 Na Pailat i bekim tok,
"Maski. Tok mi raitim pinis
em i mas i stap."
23 Ol soldia i nilim Jisas
pinis long diwai kros, na ol i
kisim ol klos bilong en, na ol
i tilim long 4-pela hap. Na ol
wan wan soldia i kisim wan-
pela wanpela hap. Na ol i
kisim siot bilong en tu, na ol
soldia i lukim olsem ol i no
bin kisim planti hap laplap
na samapim bilong wokim
dispela siot. Nogat. Ol i bin
wokim long wanpela laplap
tasol, na ol i no bin samapim.
24 Olsem na ol soldia i tok
olsem, "Yumi no ken brukim
dispela siot. Nogat. Yumi
mas pilai satu bilong makim
wanem man bai i kisim."
Orait ol i mekim olsem, na
long dispela pasin ol inapim
wanpela tok i stap long buk
bilong God. Dispela tok i
olsem, "Ol i tilim klos bilong
mi, na ol i kisim. Na ol i pilai
satu bilong makim man i ken
kisim saket bilong mi." Em
dispela pasin tasol ol soldia i
mekim.
25 Mama bilong Jisas wan-
taim susa bilong en na Maria,
em meri bilong Klopas, na
Maria bilong taun Makdala,
ol dispela meri i sanap i stap
klostu long diwai kros bilong
Jisas.
26 Jisas i lukim mama bi-
long en wantaim dispela di-
saipel em i laikim tumas, tu-
pela i sanap klostu. Na Jisas
i tokim mama olsem, "Meri,

19:17: Mt 27.31-33, Mk 15.21-22, Lu 23.26, 23.33 **19:19:** Mt 27.37, Mk 15.26, Lu 23.38 **19:23:** Mt 27.35, Mk 15.24, Lu 23.34 **19:24:** Sng 22.18 **19:25:** Mt 27.55-56, Mk 15.40, Lu 23.49, 24.18 **19:26:** Jo 2.4, 13.23, 21.7, 21.20

dispela man em i pikinini bilong yu."
27 Na em i tokim dispela disaipel olsem, "Dispela meri em i mama bilong yu." Na stat long dispela taim dispela disaipel i kisim Maria i go long haus bilong en na i lukautim em.

Jisas i dai
(Matyu 27.45-56 na Mak 15.33-41 na Luk 23.44-49)

28 Orait Jisas i save, olgeta wok bilong en i pinis nau. Na em i tok olsem, "Nek bilong mi i drai." Em i mekim dispela tok na em inapim wanpela tok i stap long buk bilong God.
29 Wanpela sospen i gat wain em i stap klostu. Olsem na ol i kisim wanpela spans na putim long wain. Na taim wain i pulap long en, ol i pasim long han bilong diwai hisop na ol i putim i go long maus bilong Jisas.
30 Jisas i dring dispela wain pinis, orait em i tok, "Em i pinis nau," na em i daunim het na i lusim spirit bilong en i go.

Wanpela soldia
i sutim sait bilong Jisas

31 Em i de bilong redim ol samting bilong de Sabat. Dispela de Sabat em i bikpela de tru, olsem na ol Juda i no laik bai ol bodi i stap long diwai kros long dispela de. Olsem na ol i tokim Pailat long brukim lek bilong ol man i stap long diwai kros, bai ol i ken dai hariap na ol i ken rausim bodi bilong ol.
32 Orait ol soldia i go na ol i brukim lek bilong dispela tupela man ol i bin hangamapim wantaim Jisas.
33 Tasol taim ol i kamap long Jisas, ol i lukim em i dai pinis. Olsem na ol i no brukim lek bilong em.
34 Tasol wanpela soldia i sutim sait bilong Jisas long spia. Na wantu blut wantaim wara i kapsait.
35 Man i lukim dispela, em i tokaut pinis long samting em i lukim.† Na dispela tok em i autim, em i tru. Na em yet i save em i tok tru. Olsem na yupela i ken bilip.
36 Ol dispela samting i mekim wanpela tok i stap long buk bilong God i kamap tru. Dispela tok i olsem, "Bai ol i no brukim wanpela bun bilong en."
37 Na narapela tok i stap long buk bilong God, em i olsem, "Bai ol i lukluk long dispela man ol i bin sutim."

Ol i putim bodi bilong Jisas
long wanpela nupela matmat
(Matyu 27.57-61 na Mak 15.42-47 na Luk 23.50-56)

19:28: Sng 22.15, 69.21 **19:29:** Kis 12.21-23, Mt 27.48 **19:30:** Jo 17.4 **19:31:** Lo 21.22-23, Mk 15.42, Jo 19.42 **19:34:** 1 Jo 5.6-8 **19:35:** Jo 21.24 † **19:35:** I luk olsem "man i lukim dispela" blut wantaim wara i kapsait, em dispela disaipel Jisas i save laikim tumas, long wanem, Jon 19.26-27 i tok olsem dispela disaipel i bin sanap klostu long diwai kros. **19:36:** Kis 12.46, Nam 9.12, Sng 34.20 **19:37:** Sng 22.16-17, Sek 12.10, KTH 1.7 **19:38:** Mt 27.57, Mk 15.42, Lu 23.50, Jo 7.13, 9.22

38 Orait bihain Josep bilong
Arimatea i go askim Pailat
long larim em i kisim bodi
bilong Jisas. Josep em i
wanpela disaipel bilong Jisas,
tasol em i pret long ol Juda
na em i haitim bilip bilong
en. Pailat i tok orait long em,
olsem na Josep i go kisim bodi
bilong Jisas.
39 Na Nikodemus, em dis-
pela man pastaim em i bin
i kam lukim Jisas long nait,
em tu i kam. Em i bringim
sampela sanda i gat gutpela
smel, ol i bin wokim long blut
bilong tupela kain diwai, em
ol i bin tanim wantaim. Hevi
bilong dispela sanda em inap
30 kilogram.
40 Josep na Nikodemus tu-
pela i kisim bodi bilong Jisas,
na putim dispela sanda long
en, na karamapim long ol
gutpela laplap, olsem ol Juda
i save mekim long bodi bi-
long ol man i dai pinis.

41 Klostu long dispela hap
ol soldia i bin hangamapim
Jisas long diwai kros, i gat
wanpela gaden i stap. Na
long dispela gaden i gat wan-
pela nupela matmat i stap,
em ol i no bin putim bodi
bilong wanpela man long en
yet.
42 Em i de bilong ol Juda
i redim ol samting bilong de
Sabat, na dispela matmat i
stap klostu. Olsem na tupela
i karim bodi bilong Jisas i go
putim long dispela matmat.

20

Jisas i kirap bek
(Matyu 28.1-8 na Mak 16.1-8 na Luk 24.1-12)

1 Long namba wan de bi-
long wik,* Maria bilong Mak-
dala em i kam long matmat
long moningtaim tru, taim
em i tudak yet. Na em i lukim
ston i no i stap long dua bi-
long matmat.
2 Olsem na em i ran i go
long Saimon Pita na long dis-
pela arapela disaipel, Jisas
i bin laikim em tumas, na
Maria i tokim tupela olsem,
"Ol i rausim Bikpela pinis
long matmat, na mipela i no
save, wanem hap ol i putim
em."
3 Olsem na Pita wantaim
dispela arapela disaipel, tu-
pela i lusim ples na i go long
matmat.
4 Tupela i ran i go wantaim,
tasol dispela arapela disaipel
em i winim Pita, na em i
kamap pastaim long matmat.
5 Em i lindaun na i lukluk
i go insait long matmat, na
em i lukim ol dispela gutpela
laplap ol i bin karamapim
bodi bilong Jisas long en.
Tasol em i no i go insait.
6 Saimon Pita i kam bihain
long em, na em i go insait
long matmat. Na em i lukim
ol laplap i stap,
7 na em i lukim narapela
laplap tu, em laplap ol i bin
pasim het bilong Jisas long
en. Dispela laplap i no i stap
wantaim ol arapela laplap.

19:39: Jo 3.1-2, 7.50 **19:40:** Ap 5.6 **19:42:** Ais 53.9, Jo 19.31 **20:1:** Mt 28.1, Mk 16.1, Lu 24.1 * **20:1:** Namba wan de bilong wik, em Sande tasol. **20:2:** Jo 13.23, 19.26, 21.7, 21.20, 21.24 **20:5:** Jo 19.40 **20:7:** Jo 11.44

Nogat. I luk olsem wanpela
man i bin raunim na putim i
stap long narapela hap.
8 Orait dispela arapela di-
saipel i bin kamap pastaim
long matmat, em tu i go in-
sait. Na em i lukim ol dispela
samting na em i bilip.
9 Long dispela taim ol i no
save gut yet long tok i stap
long buk bilong God, long
Jisas i mas kirap bek long
matmat.
10 Orait tupela disaipel i go
bek long ples.

Maria bilong Makdala i lukim Jisas
(Matyu 28.9-10 na Mak 16.9-11)

11 Maria i sanap i stap au-
sait klostu long matmat, na
em i krai i stap. Em i krai yet
na em i lindaun na i lukluk i
go insait long matmat.
12 Na em i lukim tupela en-
sel i gat waitpela klos. Tupela
i sindaun long dispela hap
bipo bodi bilong Jisas i bin i
stap long en. Wanpela i sin-
daun long ples bilong het, na
wanpela i sindaun long ples
bilong lek.
13 Orait tupela i askim
Maria olsem, "Meri, bilong
wanem yu krai?" Na em
i tokim tupela olsem, "Ol i
rausim Bikpela bilong mi, na
mi no save wanem hap ol i
bin putim em."
14 Em i tok olsem, na em i
tanim na i lukim Jisas i sanap
i stap. Tasol Maria i no save,
em Jisas.
15 Orait Jisas i askim em
olsem, "Meri, bilong wanem
yu krai? Yu laik painim
husat?" Maria i ting em i man
bilong bosim gaden, na em
i tokim em olsem, "Bikman,
sapos yu bin kisim em i go,
yu mas tokim mi long ples yu
putim em, na bai mi go kisim
em."
16 Na Jisas i tok, "Maria."
Na Maria i tanim na i tok
olsem long em long tok Hi-
bru, "Rabonai." Dispela tok
"Rabonai" em i olsem, "Tisa."
17 Na Jisas i tokim em
olsem, "Yu no ken holim mi,
long wanem, mi no i go an-
tap yet long Papa bilong mi.
Tasol yu mas i go long ol brata
bilong mi na tokim ol olsem,
mi bai go antap, na mi go
long Papa bilong mi na Papa
bilong yupela. Na mi go long
God bilong mi na God bilong
yupela."
18 Orait Maria bilong Mak-
dala em i go, na em i tokim
ol disaipel olsem, "Mi lukim
Bikpela pinis." Na em i tokim
ol long dispela tok Jisas i bin
givim em.

Ol disaipel i lukim Jisas
(Matyu 28.16-20 na Mak 16.14-18 na Luk 24.36-49)

19 Ol disaipel i pret long ol
Juda, olsem na ol i lokim ol
dua bilong dispela haus ol i
stap long en. San i go daun pi-
nis long dispela namba wan
de bilong wik, na Jisas i kam
sanap namel long ol. Na em

20:9: Sng 16.10, Ap 2.25-31, 13.34-35 **20:11:** Mk 16.5 **20:14:** Mt 28.9, Mk 16.9, Lu 24.16, 24.31, Jo 21.4 **20:17:** Sng 22.22, Mt 28.10, Ro 8.29, Ef 1.17, Hi 2.11-12 **20:19:** Mk 16.14, Lu 24.36, Jo 19.38, 1 Ko 15.5

i tokim ol olsem, “Bel bilong
yupela i ken i stap isi.”
20 Em i tok olsem, na em
i soim han na sait bilong en
long ol. Ol disaipel i lukim
Bikpela, na bel bilong ol i
amamas.
21 Na Jisas i tokim ol gen,
“Bel bilong yupela i ken i stap
isi. Papa i bin salim mi na mi
kam, na olsem tasol mi salim
yupela i go.”
22 Em i tok olsem, na em
i winim win bilong en i go
long ol, na i tokim ol olsem,
“Yupela kisim Holi Spirit.
23 Sapos yupela i lusim sin
bilong ol man, orait sin bi-
long ol bai i lus. Na sapos
yupela i no lusim sin bilong ol
man, orait sin bilong ol bai i
stap yet.”

Tomas i lukim Jisas

24 Taim Jisas i kamap long
ol disaipel, wanpela bilong ol
12-pela disaipel em i no i stap
wantaim ol. Em Tomas, nara-
pela nem bilong en Didimus.†
25 Orait ol arapela disaipel
i tokim em olsem, “Mipela i
lukim Bikpela pinis.” Tasol
Tomas i tokim ol olsem,
“Sapos mi no lukim mak
bilong ol nil ol i bin putim
long han bilong em, na sapos
mi no putim pinga bilong mi
i go long mak bilong ol nil, na
sapos mi no putim han bilong
mi i go long sait bilong en,
orait mi no ken bilip. Nogat
tru.”
26 Long 7-pela de bihain, ol
disaipel bilong Jisas i stap in-
sait gen, na Tomas i stap wan-
taim ol. Ol i lokim olgeta dua
pinis, tasol Jisas i kam sanap
namel long ol. Na em i tok,
“Bel bilong yupela i ken i stap
isi.”
27 Orait na em i tokim
Tomas olsem, “Yu kam putim
pinga bilong yu hia, na yu
lukim han bilong mi. Na
yu putim han bilong yu i
kam stret long sait bilong mi.
Maski long tubel long bilip.
Yu mas bilip tasol.”
28 Na Tomas i bekim tok bi-
long em olsem, “Yu Bikpela
bilong mi. Yu God bilong mi.”
29 Na Jisas i tokim em
olsem, “Yu lukim mi pinis na
yu bilip, a? Ol man i no lukim
mi na ol i bilip, ol dispela man
i ken amamas.”

As tru bilong dispela buk

30 Jisas i wokim planti ara-
pela mirakel o mak tu long
ai bilong ol disaipel, na mi
no raitim olgeta long dispela
buk.
31 Tasol dispela tok mi
raitim, em mi raitim bai yu-
pela i ken bilip long Jisas em
dispela man God i makim bi-
long kisim bek ol manmeri
bilong en. Em i Pikinini Bi-
long God. Na sapos yupela i
bilip, orait bai yupela i kisim
laip long nem bilong em.

Jisas i kamap gen long ol disaipel

20:20: Jo 16.22, 19.34, 1 Jo 1.1 **20:21:** Mt 28.18-19, Jo 17.18, 2 Ti 2.2, Hi 3.1 **20:23:** Mt 16.19, 18.18 **20:24:** Jo 11.16, 14.5, 21.2 † **20:24:** As bilong dispela nem Didimus em i olsem, “Em wanpela bilong tupela pikinini mama i bin karim wantaim.” **20:27:** 1 Jo 1.1 **20:29:** 2 Ko 5.7, 1 Pi 1.8 **20:30:** Jo 21.25 **20:31:** Lu 1.4, Jo 3.15-16, 5.24, Ro 1.17, 1 Pi 1.8-9, 1 Jo 5.13

(Sapta 21)

21

7-pela disaipel i lukim Jisas

1 Bihain Jisas i kamap gen
long ol disaipel klostu long
raunwara Galili, narapela
nem bilong en raunwara
Taiberias. Em i kamap long
ol olsem.
2 Saimon Pita na Tomas,
narapela nem bilong en
Didimus, na Nataniel bilong
taun Kana long Galili, na
tupela pikinini bilong Sebedi,
na tupela arapela disaipel bi-
long Jisas, ol i stap wantaim.
3 Na Saimon Pita i tokim ol
olsem, "Mi bai go painim pis."
Na ol i tokim em, "Mipela tu
bai i go wantaim yu." Orait ol
i kalap long wanpela bot na ol
i go. Tasol long dispela nait ol
i no kisim wanpela pis.
4 San i laik kamap, na ol i
lukim Jisas i sanap i stap long
nambis. Tasol ol disaipel i no
save olsem, em Jisas.
5 Orait Jisas i askim ol
olsem, "Ol pikinini, ating yu-
pela i gat sampela pis?" Na ol
i bekim tok olsem, "Nogat."
6 Na em i tokim ol, "Yupela
tromoi umben long han sut
bilong bot, na bai yupela i
kisim sampela." Olsem na ol
i tromoi umben i go daun, na
ol i kisim planti pis moa, na ol
i no inap pulim umben i kam
antap.
7 Dispela disaipel Jisas i
laikim tumas, em i tokim Pita
olsem, "Em Bikpela tasol."
Saimon Pita i bin lusim saket
na i mekim wok. Na taim
em i harim dispela tok, "Em
Bikpela," em i pasim saket na
i kalap i go daun long wara na
swim i go long nambis.
8 Na ol arapela disaipel ol
i kam long bot, na ol i pulim
umben i kam wantaim ol pis.
Ol i no bin i stap longwe long
nambis. Ol i stap samting
olsem 100 mita tasol.
9 Ol i kam sua pinis, na ol
i lukim wanpela paia i stap.
Na wanpela pis i stap long
paia, na bret tu i stap.
10 Na Jisas i tokim ol olsem,
"Dispela ol pis nau yupela i
kisim, em yupela kisim sam-
pela i kam."
11 Olsem na Saimon Pita i
kalap long bot na i pulim um-
ben i kam antap long nambis.
Ol bikpela pis i pulap long
umben, inap 153 pis olgeta.
Ol pis i planti tumas, tasol
umben i no bruk.
12 Orait Jisas i tokim ol
olsem, "Yupela kam kaikai."
Na ol disaipel i pret, na i no
gat wanpela i askim em, "Yu
husat?" Ol i save pinis, em
Bikpela tasol.
13 Na Jisas i go klostu long
paia na i kisim bret na i givim
ol. Na em i kisim pis tu na
givim ol.
14 Dispela em i namba 3
taim Jisas i kamap long ol di-
saipel, bihain long em i kirap
pinis long matmat.

Jisas i tokim Pita, "Yu lukautim ol sipsip bilong mi"

21:2: Mt 4.21, Jo 1.45-51, 20.24 **21:3:** Lu 5.5 **21:4:** Jo 20.14 **21:5:** Lu 24.41 **21:6:** Lu 5.4-7 **21:7:** Mt 14.29, Jo 13.23, 20.2 **21:11:** Lu 5.6 **21:13:** Jo 6.11, Ap 10.41 **21:14:** Jo 20.19, 20.26

15 Jisas wantaim ol disaipel i kaikai pinis, orait Jisas
i askim Saimon Pita olsem,
“Saimon, pikinini bilong Jon,
ating yu laikim mi moa yet
na laik bilong yu i winim laik
bilong ol dispela man, a?” Na
Pita i tok, “Yes, Bikpela, yu
save, mi laikim yu.”* Orait
Jisas i tokim em, “Yu lukau-
tim ol pikinini sipsip bilong
mi long kaikai samting.”
16 Namba 2 taim Jisas
i askim em gen, “Saimon,
pikinini bilong Jon, ating yu
laikim mi, o nogat?” Na Pita i
tok, “Yes, Bikpela, yu save, mi
laikim yu.”† Na Jisas i tokim
em, “Yu was long ol sipsip
bilong mi.”
17 Orait namba 3 taim Jisas
i askim em, “Saimon, pikinini
bilong Jon, ating yu laikim
mi?” Pita i bel hevi long Jisas i
askim em namba 3 taim, “At-
ing yu laikim mi?” Na em i
tokim Jisas olsem, “Bikpela,
yu save long olgeta samting.
Yu save, mi laikim yu.”‡ Na
Jisas i tokim em olsem, “Yu
lukautim ol sipsip bilong mi
long kaikai samting.
18 “Tru tumas mi tokim
yu, taim yu stap yangpela yet,
yu save pasim let bilong yu
yet na yu wokabaut long ples
yu laik i go long en. Tasol
taim yu kamap lapun, bai yu
litimapim han bilong yu, na
narapela man bai i pasim let
long yu na i kisim yu i go long
ples yu no laik i go long en.”
19 Jisas i mekim dispela tok
bilong makim wanem pasin
Pita bai i dai na givim biknem
long God. Na bihain em
i tokim Pita olsem, “Yu bi-
hainim mi.”

Tok bilong dispela disaipel Jisas i laikim tumas

20 Pita i tanim na i lukim
dispela disaipel Jisas i laikim
tumas, em i bihainim tupela
i kam. Em dispela man taim
ol i kaikai em i bin putim
het bilong en klostu long bros
bilong Jisas na i askim em
olsem, “Bikpela, husat bai i
putim yu long han bilong ol
birua?”
21 Pita i lukim em na i askim
Jisas olsem, “Bikpela, olsem
wanem long dispela man?”
22 Na Jisas i bekim tok
olsem, “Sapos mi laik bai em
i stap inap long taim mi kam
bek, ating em i samting bi-
long yu, a? Yu bihainim mi.”
23 Olsem na tok i go nabaut
long ol brata olsem, “Dispela
disaipel bai em i no inap i
dai.” Tasol Jisas i no bin tok
long em i no inap i dai. Nogat.
Em i bin tok, “Sapos mi laik

21:15: Mt 26.33, Jo 1.42 * **21:15:** Sampela man i save tanim dispela tok bilong Jisas olsem, “Ating yu laikim mi moa yet na yu no laikim tumas ol arapela samting, a?” Na tu, sampela man i save tanim tok bilong Pita olsem, “Yes, Bikpela, yu save, mi pren bilong yu.” **21:16:** Ap 20.28, Hi 13.20, 1 Pi 2.25 † **21:16:** Sampela man i save tanim dispela tok bilong Pita olsem, “Yes, Bikpela, yu save, mi pren bilong yu.” **21:17:** Jo 13.38, 16.30 ‡ **21:17:** Sampela man i save tanim dispela tok bilong Jisas olsem, “Ating yu pren bilong mi?” Na ol i save tanim tok bilong Pita olsem, “Yu save, mi pren bilong yu.” **21:18:** Jo 13.36, Ap 12.3-4 **21:19:** Mt 16.24-25, Mk 1.17, Jo 13.36, 2 Pi 1.14 **21:20:** Jo 13.23-25, 20.2 **21:22:** Mt 16.27-28, 25.31, 1 Ko 4.5, KTH 22.7, 22.20

bai em i stap inap long taim
mi kam bek, ating em i samt-
ing bilong yu, a?”
24 Em dispela disaipel
tasol, nau em i autim tok long
ol dispela samting, na em i
raitim dispela tok. Na yumi
save, dispela tok em i autim
em i tru.
25 I gat planti arapela
samting tu Jisas i bin mekim.
Tasol sapos ol i laik raitim
ol buk i gat tok long olgeta
dispela samting wan wan,
ating graun bilong yumi bai
i no gat ples inap long yumi
ken putim ol dispela buk.

21:24: Jo 19.35, 3 Jo 1.12 **21:25:** Jo 20.30

Wok bilong ol Aposel
Tok i go pas

Dispela buk, Wok bilong ol Aposel, i skruim tok i stap long Gutnius Luk i raitim. Luk tasol i bin raitim dispela buk tu. Long dispela buk yumi lukim Holi Spirit i soim rot long ol aposel na ol i autim gutnius bilong Jisas "long Jerusalem na long Judia na Samaria na i go inap long olgeta hap bilong graun" (lukim 1.8).

Buk Aposel i stori long sios bilong Jisas i kirap namel long ol Juda na bihain em i go bikpela na i go nabaut long ol arapela hap bilong graun. Luk i laik soim tu olsem, wok bilong Krais na laip bilong ol manmeri i bihainim em, em inapim tru ol promis bipo God i bin mekim long ol manmeri bilong Israel.

Wanpela bikpela samting buk Aposel i tok long en, em wok bilong Holi Spirit, em Spirit bilong God. Pastaim Holi Spirit i kam long ol disaipel bilong Jisas long de bilong Pentikos. Na bihain Holi Spirit i stiaim tingting bilong ol na i givim strong long ol.

Long dispela buk yumi lukim tu planti longpela tok ol aposel i bin autim long taim ol i laik tokim ol arapela manmeri long gutnius bilong Jisas. Na yumi lukim planti manmeri i bihainim dispela gutnius na sios i kamap strong.

Buk Aposel i gat ol stori bilong planti aposel, tasol i gat planti tok tru long ol samting Pita na Pol i bin mekim. Pita em i wanpela bilong ol disaipel i bin raun wantaim Jisas. Tasol pastaim Pol i no bin bihainim Jisas. Nogat. Em i bin wok strong long daunim ol manmeri bilong sios bilong Jisas. Tasol Jisas i singautim Pol na mekim em i kamap nambawan man tru bilong mekim wok bilong em.

Long sampela hap bilong buk, taim Luk i laik stori long ol samting i bin kamap long Pol, em i tok long ol samting "mipela" i bin mekim. Planti saveman i ting Luk yet i bin raun wantaim Pol long sampela taim, olsem na em i tok "mipela" long ol dispela hap.

Ol aposel i autim tok bilong Jisas long Jerusalem

(Sapta 1.1—8.3)

Jisas i promis
bai em i salim Holi Spirit i kam

1 Tiofilus, long dispela buk bipo mi raitim,* mi raitim tok long olgeta samting Jisas i bin mekim na long olgeta skul em i bin givim long ol manmeri, long pastaim tru

---

1:1: Lu 1.1-4 * **1:1:** Luk em i raitim dispela buk Wok bilong ol Aposel. Na dispela arapela buk em i tok em i bin raitim bipo, em Gutnius Luk i Raitim. **1:2:** Mk 16.19, Lu 24.49-51

2 na i kam inap long dispela de God i kisim em i go
antap. Em i bin kamap long ol aposel em i bin makim, na
long strong bilong Holi Spirit em i tokim ol long ol kain
kain wok ol i mas mekim. Na bihain God i kisim em i go
antap.
3 Pastaim em i bin karim pen na i dai, na bihain em
i kisim laip gen na i kamap long ol aposel. Na em i
mekim planti samting, bilong ol i ken save tru, em i stap
laip. Inap long 40 de ol i lukim em, na em i tokim ol
long kingdom bilong God.
4 Taim em i stap yet wantaim ol, em i tokim ol
olsem, "Yupela i no ken lusim Jerusalem. Yupela i mas
wetim dispela samting Papa i tok em i laik givim long
yupela, na bipo mi tokim yupela long en.
5 Jon i bin baptaisim ol manmeri long wara. Tasol i
no planti de nau na bai yupela i kisim baptais long Holi
Spirit."
6 Long dispela taim ol aposel i bung wantaim, na ol
i askim em, "Bikpela, ating nau long dispela taim bai yu
mekim kantri Israel i kamap strong gen na i gat king i
bosim em, o nogat?"†
7 Na em i bekim tok bilong ol olsem, "Em i no samting bi-
long yupela bai yupela i save long ol taim na ol de Papa
i makim. Nogat. Em yet i bosim dispela ol samting.
8 Tasol bihain Holi Spirit bai i kam i stap long yupela,
na yupela bai i kisim strong. Na yupela bai i autim tok bi-
long mi long Jerusalem, na long olgeta hap bilong Judia,
na long distrik Samaria, na i go inap long olgeta hap bi-
long graun."

Jisas i go long heven
(Mak 16.19-20 na Luk 24.50-53)

9 Jisas i mekim dispela tok pinis, na taim ol i lukluk i
stap, em i go antap. Na wanpela klaut i haitim em, na ol i
no lukim em moa.
10 Em i go pinis, na ol i lukluk yet long skai, na wantu
tupela man i sanap wantaim ol. Tupela i gat waitpela klos.
11 Tupela i tok olsem, "Yupela man bilong Galili, bi-
long wanem yupela i sanap nating na lukluk i go long
skai? Dispela Jisas, nau God i kisim em na em i lusim yu-
pela na i go antap long heven, em bai i kam bek gen long

1:3: Mt 28.17, Mk 16.12, Lu 24.36-49, Ap 10.41, 1 Ko 15.5-7 **1:4:** Lu 24.49, Jo 14.16-17, Ap 2.33 **1:5:** Mt 3.11, Mk 1.8, Lu 3.16, Jo 1.33, Ap 11.16 **1:6:** Ais 1.26, Dan 7.17, Amo 9.11, Mt 24.3, Lu 24.21 † **1:6:** Bipo tru ol man bilong Israel yet i bin i stap king bilong ol na i bosim ol. Tasol long taim bilong Jisas ol Israel istap aninit long kantri Rom. Olsem na taim Jisas i kamap, planti man i ting Jisas bai i rausim ol Rom na kirapim gen ol lain king bilong Israel yet. **1:7:** Mt 24.36, Mk 13.32, 1 Te 5.1 **1:8:** Mt 28.19, Mk 16.15, Lu 24.47-48, Jo 15.27, Ap 2.32, 3.15, 5.32 **1:9:** Mk 16.19, Lu 24.50-51, Jo 6.62, 20.17 **1:10:** Mt 28.3, Mk 16.5, Lu 24.4, Jo 20.12, Ap 10.3, 10.30 **1:11:** Mt 24.30, 26.64, Lu 21.27, Jo 14.3, 1 Te 1.10, 4.16, KTH 1.7

wankain pasin olsem nau yu-
pela i lukim em i go long
heven."

*Ol i makim wanpela man
bilong kisim wok bilong Judas*

12 Orait ol aposel i lusim
dispela maunten ol i kolim
Oliv, na ol i go bek long
Jerusalem. Dispela maunten
Oliv em i stap klostu tasol
long Jerusalem, inap olsem
wan kilomita.
13 Ol i go insait long taun,
na ol i go long dispela rum
antap ol i save stap long en.
Nem bilong ol i olsem, Pita
na Jon na Jems na Andru
na Filip na Tomas na Bar-
tolomyu na Matyu, na Jems,
em pikinini bilong Alfius, na
Saimon, em wanpela man bi-
long lain Selot, na Judas, em
pikinini bilong Jems.
14 Olgeta dispela man i stap
wanbel na ol i save bung na
beten. Na ol meri, na Maria,
em mama bilong Jisas, na ol
brata bilong Jisas, ol tu i save
kam na beten wantaim ol.
15 Long dispela taim
namba bilong ol manmeri i
bilip long Jisas em inap olsem
120 olgeta. Na Pita i sanap
namel long ol na em i autim
tok olsem,
16 "Ol brata, bipo Holi
Spirit i mekim Devit i autim
wanpela tok, na dispela tok i
stap long buk bilong God. Em
i tok long Judas, em dispela
man i bin soim rot long ol
man i holimpas Jisas. Na nau
dispela i kamap pinis olsem
Devit i bin tok.
17 Bipo Judas i stap long
lain bilong mipela, na em
i kisim wankain wok olsem
mipela."
18 Dispela man Judas i
kisim mani olsem pe bilong
dispela pasin nogut em i bin
mekim, na em i baim wan-
pela hap graun. Na bihain em
i pundaun long dispela graun
na bel bilong en i bruk, na
olgeta bel bilong en i kapsait
long graun.
19 Bihain olgeta man i stap
long Jerusalem ol i save long
dispela. Na long tok ples
bilong ol, ol i kolim dispela
graun Akeldama. Nem
"Akeldama" em i wankain
olsem dispela tok, "Graun I
Gat Blut."
20 Orait Pita i tok moa
olsem, "Dispela tok bilong
Devit ol i raitim long Buk
Song em i olsem, 'Ples em
i bin i stap long en, em i
ken i stap nating, na yu no
ken larim wanpela man i stap
long en.' Na long narapela
hap bilong dispela buk i gat
tok olsem, 'Narapela man i
ken kisim wok bilong en.'
21 "Olsem na nau yumi mas
makim wanpela man namel
long ol man i bin wokabaut
wantaim yumi long olgeta
taim Bikpela Jisas i bin i go i
kam wantaim yumi,
22 stat long taim Jon i wok
long baptaisim ol manmeri,

1:12: Lu 24.50 **1:13:** Mt 10.2-4, Mk 3.16-19, Lu 6.14-16 **1:14:** Mt 13.55, Lu 23.49, 23.55, 24.10, Jo 6.42, 7.5 **1:16:** Sng 41.9 **1:17:** Mt 10.4, Lu 6.16, Ap 1.25 **1:18:** Mt 26.15, 2 Pi 2.15 **1:18:** Mt 27.3-8 **1:20:** Sng 69.25, 109.8 **1:22:** Mt 3.16, Mk 1.9, 16.19, Lu 3.21, 24.51, Jo 15.27, Ap 4.33

na Jisas i kirapim wok bilong
en na i kam inap long dis-
pela de God i kisim Jisas na
em i lusim yumi na i go an-
tap. Yumi mas makim wan-
pela man i bin lukim dispela
olgeta samting, na em i mas
kisim wok wantaim mipela
bilong autim tok long Jisas i
kirap bek."
23 Pita i tok olsem, orait ol
i makim tupela man. Nara-
pela em Josep, ol i kolim
Barsabas, na em i gat nara-
pela nem tu, em Jastus. Na
narapela man em Matias.
24 Na ol i beten olsem,
"Bikpela, yu save long bel
bilong olgeta man. Yu ken
soim mipela, yu bin makim
wanem man long dispela tu-
pela
25 long kamap aposel na
kisim ples bilong Judas. Ju-
das i lusim dispela wok pinis
na em i go long dispela ples
em i mas i stap long en."
26 Orait na ol i tromoi ston
bilong makim husat i mas
kisim dispela wok, na ston bi-
long Matias i kamap. Olsem
na ol i putim em wantaim ol
11-pela aposel.‡

2

Holi Spirit i kam daun

1 Bikpela De Bilong Pen-
tikos* i kam pinis, na ol man-
meri i bilip long Jisas ol i bung
wantaim long wanpela haus.
2 Na wantu wanpela nois i
kam long heven, em i olsem
krai bilong strongpela win,
na i pulapim tru dispela haus
ol i sindaun i stap long en.
3 Na ol i lukim samting
olsem paia i kamap, na i
luk olsem planti tang bilong
man. Na ol dispela tang i go
nabaut na i stap long olgeta
bilong ol.
4 Na Holi Spirit i pulap long
olgeta dispela manmeri, na ol
i stat long mekim tok long ol
kain kain tok ples. Holi Spirit
i mekim na ol inap mekim ol
dispela toktok.
5 I gat sampela Juda i kam i
stap long Jerusalem, ol i man
bilong lotu long God, na ol i
kam long olgeta kantri bilong
graun.
6 Taim dispela nois i
kamap, planti manmeri i
harim na ol i kam bung. Na
ol i putim yau long ol toktok
ol manmeri i bilip long Jisas i
mekim, na ol i kirap nogut,
long wanem, ol wan wan
man na meri i harim ol i
toktok long tok ples bilong
em stret.
7 Ol dispela Juda i kirap

1:24: 1 Sml 16.7, Jer 11.20, Jo 2.25, KTH 2.23 ‡ **1:26:** Ol i laik bai God yet i makim wanem man i mas kisim ples bilong Judas. Olsem na ol i kisim tupela ston i gat nem bilong Barsabas na Matias na putim insait long wanpela samting, na ol i sakim. Ol i tok, ston bilong wanem man i kalap i kam ausait pastaim, orait dispela man em man God i makim. **2:1:** Lo 16.9-11, Ap 1.14 * **2:1:** "Bikpela De Bilong Pentikos" em i narapela nem bilong Bikpela De Bilong Amamas Long Kisim Kaikai Long Gaden. Lukim Wok Pris 23.15-22. Dispela de i save kamap 50 de bihain long Bikpela De Bilong Tingim De God I Larim Ol Israel I Stap Gut. **2:2:** Ap 4.31 **2:3:** Mt 3.11 **2:4:** Mk 16.17, Ap 1.5, 4.31, 10.44-46, 1 Ko 12.10, 13.1 **2:7:** Ap 1.11

nogut na ol i tok, “Ating dispela olgeta manmeri ol i lain bilong Galili tasol.

8 Olsem wanem na yumi olgeta wan wan yumi harim ol i toktok long tok ples bilong yumi stret.

9 Yumi ol lain bilong kantri Partia na Midia na Elam, na yumi ol man i stap long distrik Mesopotemia na long distrik Judia na long provins Kapadosia na long provins Pontus na Esia

10 na long distrik Frigia na Pamfilia na long kantri Isip na long ol hap bilong distrik Libia i stap klostu long taun Sairini, na yumi ol man bilong kantri Rom i kam i stap hia.

11 Yumi Juda wantaim ol arapela man i bihainim lotu bilong yumi, na yumi ol lain bilong ailan Krit na distrik Arebia, yumi olgeta i harim ol i autim tok bilong ol strongpela wok bilong God long ol tok ples bilong yumi.”

12 Na olgeta i kirap nogut, na ol i tingting planti. Na ol i toktok namel long ol yet olsem, “Dispela samting nau i kamap, em wanem kain samting tru?”

13 Tasol sampela i tok bilas olsem, “Ol i dringim planti nupela wain na ol i spak.”

Pita i autim tok

14 Orait Pita i sanap wantaim ol 11-pela arapela aposel na em i singaut strong na i tokaut long ol manmeri olsem, “Yupela Juda na yupela olgeta man i kam i stap long Jerusalem, yupela putim yau long tok bilong mi, na yupela i ken save long as bilong dispela samting yupela i lukim nau.

15 Yupela i ting dispela ol man i spak, a? Nogat tru. Nau em i 9 klok tasol long moning.†

16 Dispela samting nau i kamap, em samting bipo profet Joel i bin tok long en. Em i bin tok olsem,

17 ‘God i tok, “Klostu long las de bai mi kapsaitim Spirit bilong mi long olgeta manmeri. Na ol pikinini man na pikinini meri bilong yupela bai i autim tok bilong mi olsem ol profet. Na ol yangpela man bilong yupela bai i lukim ol samting olsem driman, na ol lapun man bai i driman.

18 Na long dispela taim bai mi kapsaitim Spirit bilong mi long ol wokboi na ol wokmeri bilong mi, na bai ol i autim tok bilong mi olsem ol profet.

19 Bai mi mekim ol narakain samting i kamap antap long skai, na bai mi wokim ol mirakel long graun daunbilo olsem ol mak bilong dispela De. Blut na paia na bikpela smok bai i kamap.

20 Na bai san i kamap tudak, na mun bai i kamap retpela olsem blut. Na bihain bai De bilong Bikpela i kamap, em de Bikpela bai i

2:9: 2 Ti 1.15 **2:15:** 1 Te 5.7 † **2:15:** Pita i mekim dispela tok, long wanem, ol Juda i no save kaikai na dring long moningtaim tru. **2:17:** Jol 2.28-32, Sek 12.10, Jo 7.38, Ap 10.45, 21.9

soim bikpela strong na lait
bilong en.
21 Na long dispela taim ol-
geta manmeri i singaut long
Bikpela long helpim ol, em
bai i kisim bek ol na bai ol i
stap gut." ' Em ol tok profet
Joel i bin autim.

22 "Yupela man bilong
Israel, putim yau long tok
bilong mi. Mi laik tokim
yupela long Jisas bilong
Nasaret. Yupela yet i save
long ol strongpela wok na ol
kain kain mirakel God i bin
wokim namel long yupela
long han bilong dispela man.
God i bin mekim olsem bai
yupela i ken save, em yet i
bin salim dispela man i kam.
23 Na God i bin putim dis-
pela man long han bilong yu-
pela, olsem bipo yet em i bin
tingim na i pasim tok pinis
long mekim. Na long han
bilong ol man nogut yupela i
nilim em long diwai kros na
kilim em i dai.
24 Tasol God i kirapim bek
dispela man na i no larim em
i stap long ol pen nogut bi-
long dai, long wanem, dai i no
inap holimpas dispela man.
25 Na bipo Devit tu i bin tok
olsem long em,

'Mi lukim Bikpela
i stap klostu tru long mi
oltaim.
Em i stap klostu
na i givim strong
long mi,
olsem na i no gat wan-
pela samting
i ken mekim mi i
pret na guria.
26 Olsem na bel bilong mi
i gutpela tru,
na mi mekim tok bilong
amamas.
Mi wetim ol gutpela samting
God i laik mekim long mi.
27 Bai yu no larim mi i stap
long ples bilong ol man i
dai pinis.
Na bai yu no larim man
yu bin makim bilong
yu yet
i sting long matmat.
28 Yu soim mi pinis
rot bilong kisim laip.
Bai yu larim mi i stap wan-
taim yu,
na bai yu mekim mi
i amamas moa yet.'
Em ol tok Devit i bin autim.
29 "Ol brata, mi laik tokaut
stret long yupela long tum-
buna bilong yumi, Devit. Em
i dai pinis, na ol i planim em.
Na matmat bilong en i stap
namel long yumi inap long
nau.
30 Tasol Devit em i pro-
fet, na em i save, God i bin
tok tru antap olsem, 'Bihain
bai mi mekim wanpela bi-
long ol lain pikinini bilong yu
i kamap king olsem yu.'
31 Olsem na taim Devit i
autim ol dispela tok long God
bai i no larim em i stap long
ples bilong ol man i dai pinis,
na God bai i no larim em i
sting long matmat, em i no

2:21: Ro 10.13 **2:22:** Jo 3.2, 14.10-11, Hi 2.4 **2:23:** Mt 27.35, Mk 15.24, Lu 23.33, Jo 19.18, Ap 4.28, 1 Pi 1.20 **2:24:** Mt 28.5-6, Mk 16.6, Lu 24.5, Ap 3.15, 4.10, 10.40, 13.30-31, 17.31, 1 Ko 15.15 **2:25:** Sng 16.8-11 **2:27:** Ap 13.35 **2:29:** 1 Kin 2.10, Lu 1.32, 1.69, Ap 13.36, 2 Ti 2.8 **2:30:** 2 Sml 7.12-13, Sng 89.3-4, 132.11 **2:31:** Sng 16.10, Ap 13.35

tok long em yet. Nogat. Em i
save pinis long samting God i
laik mekim, na em i tok long
dispela man God i makim bi-
long kisim bek ol manmeri
bilong en,‡ em bai i kirap bek
long matmat.
32 Orait dispela man Jisas,
God i kirapim em pinis long
matmat. Mipela olgeta i
lukim em bihain long em
i kirap bek, na mipela i
save tokaut long ol samting
mipela i lukim.
33 Na Jisas i go antap pinis
na i stap long han sut bilong
God. Em i kisim Holi Spirit
pinis long han bilong Papa,
olsem bipo Papa i bin tok long
givim em. Na nau em i kap-
saitim pinis, olsem yupela i
lukim na i harim.
34 Devit i no bin i go long
heven olsem Jisas i bin go
antap. Tasol Devit i bin tok
olsem,

'Bikpela i tokim
Bikpela bilong mi
olsem,
"Yu sindaun long han sut
bilong mi
35 inap mi putim ol birua
bilong yu
i stap aninit long
yu." '

36 "Olsem na yupela olgeta
lain Israel, yupela i mas save
gut olsem, dispela Jisas yu-
pela i nilim em long diwai
kros, God i makim em i stap
Bikpela, na man bilong kisim
bek ol manmeri bilong en."

Planti manmeri i tanim bel na i kisim baptais

37 Ol manmeri i harim tok
bilong Pita, na dispela tok i
sutim tru bel bilong ol. Na ol
i askim Pita wantaim ol ara-
pela aposel olsem, "Ol brata,
bai mipela i mekim wanem
nau?"
38 Na Pita i tokim ol olsem,
"Yupela olgeta wan wan i
mas tanim bel na kisim bap-
tais long nem bilong Jisas
Krais, na God bai i lusim ol
sin bilong yupela. Yupela i
mekim olsem, na bai God i
givim Holi Spirit long yupela.
39 Bipo God i promis long
givim Holi Spirit long yupela,
na long ol pikinini bilong yu-
pela, na long olgeta manmeri
i stap longwe. God, Bikpela
bilong yumi, em i bin promis
long givim Holi Spirit long ol-
geta manmeri em i singau-
tim."
40 Na Pita i autim planti
arapela tok tu long ol, na em
i tok strong long ol olsem,
"Lukaut. Yupela i mas was
gut, nogut yupela i bagarap
wantaim ol dispela lain man
bilong mekim ol kain kain
pasin nogut."
41 Tok bilong Pita i sutim
bel bilong planti manmeri,
na ol i kisim baptais. Long
dispela de samting olsem
3,000 manmeri i kam insait

‡ **2:31:** "Dispela man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en," long tok Grik ol i kolim "Krais." **2:32:** Ap 1.8, 2.24 **2:33:** Jo 14.26, Ap 1.4, 5.31, 7.55-56, 10.45, Ef 4.8, Hi 10.12 **2:34:** Sng 110.1 **2:36:** Ap 5.30-31 **2:37:** Sek 12.10, Lu 3.10-12, Ap 9.6, 16.30 **2:38:** Lu 24.47, Ap 3.19 **2:39:** Ais 57.19, Jol 2.28, Ap 10.45, 14.27, Ef 2.13, 2.17 **2:40:** Lo 32.5, Fl 2.15 **2:41:** Ap 2.47, 4.4, 5.14

long lain bilong ol manmeri i
bilip long Jisas.

Ol manmeri i stap wanbel tru

42 Ol manmeri i strong long
harim tok bilong ol aposel, na
long helpim ol brata, na long
kam bung na kaikai wan-
taim,§ na long beten.
43 Na God i wokim planti
mirakel long han bilong ol
aposel, na olgeta manmeri i
lukim, ol i kirap nogut na i
pret.
44 Olgeta man i bilip long
Jisas, ol i stap wanbel tru. Na
ol i lukim olgeta samting bi-
long ol olsem samting bilong
olgeta manmeri i bilip long
Jisas.
45 Ol i save larim ol man i
baim ol hap graun na ol samt-
ing bilong ol, na ol i kisim
mani long dispela, na ol i
tilim dispela mani long olgeta
man i sot long kaikai samting.
46 Long olgeta de ol i save
bung wantaim long tempel.
Na ol i save kaikai wantaim
long narapela narapela haus
bilong ol. Bel bilong ol i gut-
pela, na ol i save amamas na
kaikai wantaim.
47 Oltaim ol i save
litimapim nem bilong God,
na olgeta manmeri i belgut
long ol. Long olgeta de
Bikpela i wok long kisim bek
sampela manmeri, na long
dispela pasin em i mekim
namba bilong ol manmeri i
bilip long Jisas i kamap planti
moa.

3

Wanpela man lek nogut i kamap orait

1 Wanpela taim Pita wan-
taim Jon i go long tempel long
3 klok long apinun, long taim
bilong mekim prea.
2 Na tupela i lukim sam-
pela man i bringim wanpela
man i gat lek nogut i kam.
Olgeta de ol i save karim em i
kam na putim em klostu long
dispela dua bilong tempel ol i
kolim Naispela Dua. Na em i
save singaut long mani samt-
ing long ol manmeri i go in-
sait long tempel. Ol lek bilong
dispela man i kamap nogut
pinis long taim em i stap long
bel bilong mama.
3 Dispela man i lukim Pita
wantaim Jon i laik i go insait
long tempel, na em i askim tu-
pela long givim samting long
em.
4 Pita na Jon i lukluk strong
long em, na Pita i tok, "Yu
lukluk long mitupela."
5 Na dispela man i luk-
luk strong long tupela, long
wanem, em i ting bai em i
kisim samting long tupela.
6 Tasol Pita i tok olsem, "Mi
no gat mani. Tasol samting
mi gat, em mi laik givim yu.
Long nem bilong Jisas Krais

§ **2:42:** Ap 20.7 **2:42:** Planti saveman i ting ol dispela namba wan lain Kristen i save bung wantaim na kaikai, na taim ol i kaikai pinis, ol i save mekim dispela kaikai bilong tingim bodi na blut bilong Jisas. **2:43:** Mk 16.17, Ap 4.33, 5.11-12 **2:44:** Ap 4.32-35, 5.12, 6.8 **2:46:** Lu 24.53, Ap 1.14, 20.7 **2:47:** Ap 2.41, 4.33, 5.14, 6.7, 11.21, 11.24, Ro 14.18 **3:1:** Sng 55.17, Ap 2.46, 10.3, 10.9, 10.30 **3:2:** Jo 9.1, Ap 14.8 **3:4:** Ap 14.9 **3:6:** Ap 3.16, 4.10, 16.18

bilong Nasaret mi tokim
yu, yu kirap na wokabaut."
7 Na Pita i holim han sut
bilong em na i helpim em
long sanap. Orait wantu lek
wantaim skru bilong en i
kamap strong.
8 Na em i kalap na i sanap
na i wokabaut. Na em i go
insait long tempel wantaim
tupela, na i wokabaut na i
kalap kalap na i litimapim
nem bilong God.
9 Olgeta manmeri i lukim
em i wokabaut na litimapim
nem bilong God,
10 na ol i save, em dispela
man tasol oltaim em i save
sindaun long dua bilong tem-
pel ol i kolim Naispela Dua,
na i save singaut long mani
samting. Ol i lukim em i
kamap orait pinis, na ol i ki-
rap nogut, na tingting bilong
ol i pas.

Pita i autim tok insait long tempel

11 Ol manmeri i harim
tok long dispela samting i
kamap, na ol i kirap nogut
tru na ol i ran i kam bilong
lukim dispela man. Na ol
i lukim em i holimpas Pita
wantaim Jon na i sanap i stap
long dispela veranda bilong
tempel ol i kolim Veranda
bilong Solomon.
12 Pita i lukim dispela,
na em i tokim ol manmeri
olsem, "Yupela man bilong
Israel, bilong wanem yupela
i kirap nogut long dispela
samting i bin kamap? Bilong
wanem yupela i lukluk
strong long mitupela? Ating
yupela i ting, mitupela yet i
gat bikpela strong o mitupela
i stap gut tru long ai bilong
God na mitupela i mekim
dispela man i wokabaut, a?
Nogat tru.
13 God bilong Abraham na
bilong Aisak na bilong Jekop,
em God bilong ol tumbuna
bilong yumi, em i bin givim
biknem tru bilong wokman
bilong en Jisas. Em dispela
man tasol yupela i bin putim
long han bilong ol birua. Na
taim Pailat i laik lusim em i
go, yupela i bin givim baksait
long Jisas na tok olsem Pailat
i no ken larim em i go fri.
14 Dispela man i save aninit
tru long God. Em i holi
na i save mekim stretpela
pasin olgeta, tasol yupela i
bin givim baksait long em
na yupela i bin singaut long
Pailat i mas lusim narapela
man i go long yupela, em man
bilong kilim man i dai.
15 Namba wan man bilong
bringim yumi long rot bilong
laip, em yupela i bin kilim i
dai. Tasol God i kirapim em
long matmat, na mitupela yet
i lukim dispela na mitupela i
tokaut long en.
16 Mitupela i bilip long
Jisas, na long nem bilong
Jisas tasol dispela man yu-
pela i save long en, em i
kamap strong. Jisas yet i ki-

3:8: Ais 35.6, Jo 5.14, Ap 14.10 **3:9:** Ap 4.16, 4.21 **3:13:** Kis 3.6, 3.15, Mt 22.32, Lu 23.13-25, Ap 2.23, 7.32 **3:14:** Mt 27.15-23, Mk 15.6-14, Lu 23.13-23, Jo 19.12-15 **3:15:** Ap 1.8, 2.24, 2.32, 2.36, 4.10 **3:16:** Mt 9.22, Ap 4.10, 14.9

rapim bilip bilong mitupela,
na dispela bilip tasol i bin
mekim dispela man i kamap
orait olgeta, olsem nau yu-
pela i lukim.

17 "Tru, ol brata, mi save,
yupela wantaim ol hetman
bilong yupela, yupela i no
save gut na yupela i bin
mekim dispela pasin long
Jisas.

18 Tasol bipo God i bin au-
tim tok long maus bilong ol-
geta profet, long dispela man
em bai i makim bilong kisim
bek ol manmeri bilong en,
em i mas karim pen. Na nau
long dispela pasin yupela i
bin mekim, God i inapim pi-
nis dispela tok bilong en.

19 "Olsem na yupela i mas
senisim tingting nogut bilong
yupela, na tanim bel, na bai
God i rausim ol sin bilong yu-
pela.

20 Sapos yupela i mekim
olsem, orait Bikpela bai i
givim nupela strong long
yupela. Na em bai i salim
dispela man em i makim
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en, na em bai i kam
long yupela. Dispela man
God i makim bilong helpim
yupela, em Jisas tasol.

21 Nau em i mas i stap long
heven na wetim dispela taim
God i makim bilong mekim
olgeta samting i kamap nu-
pela gen, olsem bipo yet em
i bin tok long maus bilong ol
profet em i bin makim bilong
mekim wok bilong em yet.

22 "Bipo Moses i bin tok
olsem, 'God, Bikpela bilong
yupela, em bai i makim wan-
pela brata bilong yupela, na
mekim em i kamap profet
olsem mi yet. Na yupela i mas
bihainim olgeta tok em bai i
mekim long yupela.

23 Na olgeta man i no laik
harim tok bilong dispela pro-
fet, God bai i kilim ol i dai. Ol
bai i no ken i stap moa insait
long lain manmeri bilong Is-
rael.'*

24 Olgeta profet bipo i bin
autim tok bilong God, stat
long profet Samuel wantaim
ol profet i kamap bihain long
em, olgeta i bin tok long dis-
pela taim nau i kamap pinis.

25 "Yupela i lain pikinini
bilong ol profet, na yupela i
man bilong kisim ol samting
God i bin promis long givim
taim em i mekim dispela kon-
trak wantaim ol tumbuna bi-
long yupela. Em i bin tokim
Abraham olsem, 'Long tum-
buna pikinini bilong yu mi
bai mekim gut long olgeta
lain manmeri bilong graun.'

26 Orait God i kirapim dis-
pela wokman bilong en, na i
salim em i kam long yupela
pastaim, bilong mekim gut
long yupela na helpim yupela
olgeta wan wan long lusim ol
pasin nogut bilong yupela."

3:17: Lu 23.34, Jo 16.3, 1 Ko 2.8, 1 Ti 1.13 **3:18:** Ais 50.6, 53.5, Lu 24.27, 24.44, Ap 26.22, 1 Pi 1.10-11 **3:19:** Ap 2.38 **3:22:** Lo 18.15-19, Ap 7.37 **3:23:** Wkp 23.29 * **3:23:** Dispela tok bilong profet God bai i salim i kam, em i stap long Lo 18.15-19. Pita i tok olsem, Jisas yet em i dispela profet. **3:25:** Stt 12.3, 18.18, 22.18, Ro 9.4, 9.8, Ga 3.8, 3.26 **3:26:** Mt 10.5, Lu 24.47, Ap 13.32-33, 13.46

4

Ol i kalabusim Pita wantaim Jon

1 Pita wantaim Jon i toktok
yet long ol manmeri, na ol
pris na ol Sadyusi wantaim
kepten bilong ol man i save
was long tempel,* ol i kamap.
2 Ol i save, tupela i autim
tok long ol manmeri olsem,
Jisas i kirap pinis long mat-
mat, na olgeta man i dai pinis,
ol tu bai i kirap. Olsem na ol i
gat bikpela kros long tupela
3 na ol i holimpas tupela na
ol i laik kotim tupela. Tasol
klostu san i laik i go daun,
olsem na ol i kalabusim tu-
pela inap long tumora.
4 Tasol planti manmeri i
harim tok pinis na ol i bilip
long Jisas. Na namba bilong
ol manmeri i bilip long en i go
inap olsem 5,000.

Ol i kotim Pita na Jon long ai bilong ol kaunsil

5 Long de bihain ol bikman
bilong ol Juda, wantaim ol
hetman na ol saveman bilong
lo, ol i bung long Jerusalem.†
6 Hetpris Anas na Kaiafas
na Jon na Aleksander na ol-
geta man bilong lain bilong
hetpris ol i bung wantaim ol.
7 Ol i sanapim Pita na Jon
long ai bilong ol, na ol i askim
tupela olsem, "Yupela i kisim
wanem kain strong na yu-
pela i mekim dispela samt-
ing? Yupela i mekim long
nem bilong husat?"
8 Orait Holi Spirit i pu-
lap long Pita, na em i tokim
ol olsem, "Yupela bikman bi-
long Israel, na yupela het-
man,
9 ating nau yupela i laik
askim mitupela long mitu-
pela i bin helpim wanpela
man lek nogut. Na ating
yupela i laik save, dispela
man i kamap gutpela olsem
wanem.
10 Sapos olsem, orait yu-
pela olgeta i mas save, na ol-
geta lain Israel tu ol i mas
save, long nem bilong Jisas
Krais bilong Nasaret, dispela
man lek nogut i bin kamap
orait na nau em i sanap long
ai bilong yupela. Yupela i bin
nilim Jisas long diwai kros,‡
tasol God i kirapim em bek
long matmat.
11 Jisas em i 'dispela ston
yupela ol kamda i bin ting
em i nogut na yupela i
bin rausim. Tasol nau em
i kamap nambawan ston
bilong strongim banis bilong
haus.'
12 I no gat narapela man i
inap kisim bek yumi. Nogat.
Long nem bilong Jisas wan-
pela tasol yumi olgeta man-
meri bilong graun inap i stap

---

* **4:1:** Lu 22.4, 22.52 **4:1:** Kepten bilong tempel em i wanpela pris. Em i save bosim ol Livai i wok olsem plisman insait long banis bilong tempel. **4:2:** Mt 22.23, Ap 23.8 **4:4:** Ap 2.41 † **4:5:** Ol dispela lain i bung, em ol kaunsil bilong ol Juda. Ol i gat wok bilong bosim sindaun bilong ol Juda. **4:7:** Mt 21.23, Ap 7.27 **4:8:** Mt 10.19-20 **4:10:** Ap 2.24, 3.6, 3.13-16 ‡ **4:10:** Ol kaunsil tasol i bin tokim namba wan gavman Pailat long kilim Jisas i dai. Lukim Luk 22.66—23.5. Na taim Jisas i dai pinis, ol i no laik bai ol manmeri i bilip long em. **4:11:** Sng 118.22, Ais 28.16, Mt 21.42 **4:12:** Mt 1.21, Ap 10.43

gut. Em wanpela tasol God i
bin makim bilong kisim bek
yumi."
13 Ol bikman i save, Pita
wantaim Jon i no bin skul.
Tupela i man nating tasol.
Tasol ol i lukim tupela i
tokaut strong na i no pret,
olsem na ol i tingting planti.
Na ol i save, bipo tupela i stap
wantaim Jisas.
14 Na ol i lukim dispela
man, bodi bilong en i orait
pinis, em i sanap wantaim
tupela. Olsem na ol i no
gat wanpela tok bilong bekim
long tupela.
15 Orait ol bikman i tokim ol
long lusim haus kaunsil na i
go ausait. Ol i go pinis, na ol
man i paitim toktok olsem,
16 "Bai yumi mekim
wanem long dispela tupela
man? Tupela i wokim
wanpela mirakel, na olgeta
manmeri long Jerusalem i
save pinis long en. Yumi no
inap haitim.
17 Tasol nogut dispela tok
i go nabaut moa yet long ol
manmeri. Olsem na yumi
mas tok strong long tupela,
na tupela i no ken autim tok
moa long dispela nem long ol
arapela man."
18 Orait ol i singautim tu-
pela na ol i tambuim tupela
long tupela i no ken mekim
wanpela tok moa long nem
bilong Jisas, na tupela i no
ken skulim ol manmeri long
dispela nem.
19 Tasol Pita wantaim Jon
i bekim tok bilong ol olsem,
"Yupela i ting wanem pasin
i stret long ai bilong God?
Mitupela i mas bihainim tok
bilong God o mitupela i mas
bihainim tok bilong yupela?
Yupela yet i ken skelim.
20 Tasol mitupela i no inap
pasim maus. Mitupela i mas
autim tok long olgeta samt-
ing mitupela i bin lukim na
harim."
21 Orait ol kaunsil i givim
sampela strongpela tok moa
long tupela, na ol i lusim tu-
pela i go, long wanem, ol i
pret long ol manmeri. Olgeta
manmeri i ting long dispela
samting God i bin mekim
na ol i wok long litimapim
nem bilong en. Olsem na ol
bikman i no gat rot bilong
mekim save long tupela.
22 Dispela man, tupela i
wokim mirakel na mekim em
i kamap orait, em i winim 40
krismas pinis.

Ol i prea long kisim strong bilong autim tok bilong Jisas

23 Ol kaunsil i lusim Pita
na Jon pinis, orait tupela i go
bek long ol wanlain bilong tu-
pela, na tupela i tokim ol long
olgeta tok bilong ol bikpris
wantaim ol hetman.
24 Ol i harim pinis, orait
olgeta i wanbel na i beten
wantaim long God olsem,
"Bikpela, yu bin wokim skai
na graun na solwara na
olgeta samting i stap long en.
25 Bipo Holi Spirit bilong yu
i bin givim wanpela tok long

4:16: Jo 11.47, Ap 3.9-10 **4:18:** Ap 5.28, 5.40 **4:19:** Ap 5.29 **4:20:** Ap 1.8, 22.15, 1 Jo 1.1-3 **4:24:** Kis 20.11, Neh 9.6, Sng 146.6 **4:25:** Sng 2.1-2

tumbuna bilong mipela, em
wokman bilong yu, Devit. Na
Devit i bin tok olsem,
‘Bilong wanem olgeta lain
manmeri
ol i belhat tumas?
Bilong wanem ol dispela
manmeri
i pasim tok nating
bilong mekim ol
pasin nogut?
26 Ol king bilong olgeta hap
graun
ol i redi long pait.
Na ol hetman i bung wantaim
bilong daunim
Bikpela,
na bilong daunim dis-
pela man
em i makim
bilong kisim bek
ol manmeri bilong
en.’
27 “Tru tumas, Herot na
Pontius Pailat wantaim ol
man bilong ol arapela lain
na ol Israel, ol i bin bung
wantaim long dispela taun
bilong daunim Jisas, dispela
wokman bilong yu yet, bipo
yu makim em long mekim
wok bilong yu.
28 Taim ol i mekim dispela
samting, ol i bin bihainim
tingting na laik bilong yu
tasol. Long strong bilong yu,
bipo yet yu bin pasim tok
long ol dispela samting i mas
kamap.
29 Orait Bikpela, yu mas
tingting nau long olgeta tok
ol i mekim bilong pretim
mipela, na yu mas helpim
mipela ol wokboi bilong yu.
Olsem na bai mipela i ken
strong tru long autim tok
bilong yu, na mipela i no ken
pret.
30 Na yu ken putim han bi-
long yu long ol sikman na
mekim ol i orait gen, na yu
ken wokim ol kain kain mi-
rakel long nem bilong Jisas,
em wokman bilong yu yet.”
31 Ol i beten pinis, na dis-
pela haus ol i bung long en
em i guria. Na Holi Spirit i
pulap long ol, na ol i autim
tok bilong God. Ol i tokaut
strong na ol i no pret.

Olgeta manmeri i helpim ol arapela

32 Olgeta manmeri i bilip
long Jisas, ol i wanbel na ol i
gat wanpela tingting tasol. I
no gat wanpela man i lukim
wanpela samting bilong en
na i tok olsem, “Dispela samt-
ing em i bilong mi stret.” No-
gat. Olgeta samting bilong ol
i bilong olgeta wantaim.
33 Ol aposel ol i wok long
autim tok long Bikpela Jisas i
kirap bek, na tok bilong ol i
gat bikpela strong. Na God i
gat bikpela laik long helpim
ol dispela manmeri, na em i
mekim gut tru long ol.
34 I no gat wanpela man
namel long ol em i sot long
kaikai samting. Olgeta man
i gat graun o haus, ol i save
salim long ol arapela man na
ol i kisim mani long dispela.
Na ol i save bringim dispela
mani i kam,

4:27: Mt 27.1-2, Mk 15.1, Lu 23.1, 23.7-11, Jo 18.28-29, Ap 3.13 **4:28:** Ap 2.23, 3.18 **4:29:** Ap 9.27, 13.46, 19.8, Ef 6.19 **4:31:** Ap 2.4, 4.29, 16.26 **4:32:** Ap 2.44-45, 2 Ko 13.11, 1 Pi 3.8 **4:33:** Ap 1.8, 1.22, 2.45-47 **4:34:** Ap 2.45

35 na givim long ol aposel.
Na ol aposel i save tilim long
ol manmeri i sot long ol samt-
ing.
36 I gat wanpela man i
stap, nem bilong en Josep.
Ol aposel i bin givim nara-
pela nem Barnabas long em.
Nem Barnabas em i wankain
olsem dispela tok, "Man bi-
long strongim bel." Barnabas
em i wanpela Livai, na em i
man bilong ailan Saiprus.
37 Em i salim wanpela hap
graun bilong en long nara-
pela man. Na mani em i
kisim, em i bringim i kam na
givim long ol aposel.

5

Ananaias na Safaira i laik trikim God

1 Wanpela man i stap, nem
bilong en Ananaias, na meri
bilong em, nem bilong en
Safaira. Ananaias i salim
wanpela hap graun bilong en
long wanpela man.
2 Na hap bilong mani em i
kisim, Ananaias i putim i stap
bilong em yet. Meri bilong
en tu i save long dispela. Na
Ananaias i giaman olsem em
i kisim olgeta mani i kam na i
givim long ol aposel.
3 Na Pita i tok olsem,
"Ananaias, olsem wanem
na yu larim Satan i pulap
long bel bilong yu, na yu
laik giamanim Holi Spirit, na
yu haitim hap mani yu bin
kisim long dispela hap graun
bilong yu?
4 Yu bin salim dispela
graun long laik bilong yu
tasol. Na mani yu kisim long
en, em samting bilong yu tu,
na yu ken mekim wanem
samting yu laik mekim
long en. Olsem wanem na
yu kisim dispela tingting
nogut? Yu no ken ting yu
laik giamanim ol man tasol.
Nogat. Yu laik giamanim God
yet."
5 Ananaias i harim dispela
tok na em i pundaun na
wantu em i dai. Na ol man
i harim tok long samting i
bin kamap long Ananaias, ol
i pret nogut tru.
6 Na ol yangpela man i kam
na ol i pasim bodi bilong en
long laplap, na ol i karim i go
na planim.
7 Tripela aua i go pinis, na
meri bilong Ananaias i kam
insait. Em i no save long
dispela samting i bin kamap
long man bilong en.
8 Na Pita i tokim em olsem,
"Yu tokim mi, ating em tasol
mani yutupela i bin kisim
long graun bilong yutupela,
a?" Na meri i tok, "Em i stret.
Em tasol."
9 Na Pita i tokim em olsem,
"Watpo yutupela i pasim
tok long traim Spirit bilong
Bikpela? Harim. Ol man i
planim man bilong yu, ol i
wokabaut i kam insait long
dua. Na ol bai i karim yu tu i
go."
10 Orait wantu dispela meri
i pundaun klostu long lek bi-
long Pita na em i dai. Na ol

4:36: Ap 11.22-26, 13.2-3 **5:2:** Ap 4.34-37 **5:3:** Lo 23.21, Lu 22.3, Jo 13.2

yangpela man i kam insait,
na ol i lukim dispela meri i
dai pinis. Na ol i karim em i
go, na ol i planim em klostu
long man bilong en.
11 Na olgeta manmeri bi-
long sios na ol arapela man-
meri i harim tok long dispela
samting i bin kamap, ol i pret
moa yet.

Ol kain kain mirakel i kamap

12 Ol aposel i wokim ol kain
kain mirakel namel long ol
manmeri. Na olgeta man-
meri i bilip long Bikpela, ol
i wanbel na ol i save go in-
sait long banis bilong tempel,
na bung long veranda bilong
Solomon.
13 Ol manmeri i no i stap
insait long lain bilong ol, ol
i save litimapim nem bilong
ol. Tasol ol dispela manmeri
i pret, olsem na ol i no save
kam bung wantaim ol.
14 Na planti manmeri moa
yet i bilip long Bikpela, na ol
i kam insait long lain bilong
en.
15 Ol manmeri i save long
ol mirakel ol aposel i wokim.
Olsem na ol i save karim
ol sikman i kam ausait na
slipim ol long ol mat na long
ol bet arere long ol rot Pita i
save wokabaut i kam long en,
long wanem, ol i laik bai san
i ken sutim tewel bilong Pita i
go long ol dispela sikman.*
16 Ol manmeri bilong ol
taun klostu long Jerusalem,
ol tu i kam lukim ol aposel.
Ol i bringim ol sikman i kam,
wantaim ol man i gat ol spirit
nogut i bagarapim ol. Na
dispela olgeta manmeri ol i
kamap orait gen.

Ensel i helpim ol aposel long lusim kalabus

17 Hetpris wantaim ol
poroman bilong en, em ol
man bilong lain Sadyusi, ol
i lukim ol dispela samting
ol aposel i mekim na ol i bel
nogut tru.
18 Ol i kirap na holimpas ol
aposel na putim ol long kal-
abus wantaim ol man nogut.
19 Tasol long nait wanpela
ensel bilong Bikpela i opim
dua bilong haus kalabus na i
bringim ol i kam ausait, na i
tokim ol olsem,
20 "Yupela go sanap insait
long banis bilong tempel na
autim tok long ol manmeri
long olgeta pasin bilong dis-
pela nupela laip."
21 Ol aposel i harim dispela
tok, orait ol i go long tempel
long moningtaim tru, na ol i
wok long autim tok long ol
manmeri.
Na hetpris wantaim ol
poroman bilong en i sin-
gautim ol kaunsil na olgeta
hetman bilong Israel, na ol i
kam bung. Na ol i salim tok
i go long haus kalabus, long
ol i mas bringim ol aposel i
kam.

5:12: Ap 2.43, 4.32, 14.3, Ro 15.19, 2 Ko 12.12 **5:14:** Ap 2.41, 21.20 **5:15:** Mt 9.21, 14.36, Ap 19.12 * **5:15:** Ol dispela manmeri i bilip olsem, sapos san i mekim tewel bilong Pita i pundaun antap long ol sikman, orait ol sikman bai i kamap orait gen. **5:16:** Mk 6.56, Ap 19.11-12 **5:17:** Ap 4.1-2, 4.6 **5:19:** Ap 12.7-10, 16.26

22 Orait ol plisman i go long
haus kalabus, tasol ol i no
lukim ol aposel i stap. Na ol i
go bek na ol i tokim ol bikman
olsem,
23 "Mipela i lukim ol dua
bilong haus kalabus, ol i
lokim strong na ol gat i sanap
was i stap long olgeta dua.
Tasol taim mipela i opim dua,
mipela i no lukim wanpela
man i stap insait."
24 Kepten bilong ol man
i save was long tempel
wantaim ol bikpris i harim
dispela tok, na ol i tingting
planti, na ol i tok, "Ol dispela
man i lus olsem wanem?"†
25 Na wanpela man i
kamap na i tokim ol olsem,
"Harim. Ol dispela man
yupela i putim long haus
kalabus, nau ol i sanap insait
long banis bilong tempel
na ol i autim tok long ol
manmeri i stap."
26 Olsem na kepten wan-
taim ol plisman i go bringim
ol aposel i kam. Tasol ol i
no mekim wanpela samting
long ol. Nogat. Ol i pret,
nogut ol manmeri i tromoi
ston long ol.

*Ol aposel i no pret long au-
tim tok
long ol kaunsil*

27 Ol plisman i bringim ol
aposel i kam na sanapim ol
long ai bilong ol kaunsil. Na
hetpris i tokim ol olsem,
28 "Mipela i bin tambuim
yupela tru long yupela i no
ken autim tok long ol man-
meri long nem bilong dispela
man. Tasol yupela i wok yet
long autim tok, na ol man-
meri long olgeta hap bilong
Jerusalem i harim pinis tok
bilong yupela. Na yupela i
laik sutim tok long mipela i
bin kilim dispela man i dai."
29 Tasol Pita wantaim
ol arapela aposel i bekim
tok olsem, "Mipela i mas
bihainim tok bilong God
tasol. Mipela i no ken
bihainim tok bilong ol man.
30 Yupela i bin nilim Jisas
long wanpela diwai na kilim
em i dai, tasol God bilong ol
tumbuna bilong yumi em i
kirapim em bek.
31 God i kisim em i go an-
tap na i putim em i stap long
han sut bilong em. Na em i
stap man bilong soim rot long
yumi na kisim bek yumi, na
em bai i helpim yumi Israel
long tanim bel, na em bai i
lusim sin bilong yumi.
32 Mipela i lukim dispela ol
samting God i bin mekim, na
mipela i save autim tok long
en. Na Holi Spirit tu i autim
tok long ol dispela samting.
God i bin givim Holi Spirit
long ol manmeri i bihainim
tok bilong em."

*Gamaliel i tok,
ol kaunsil i mas isi long ol*

† **5:24:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. Sampela man i save tanim dispela tok olsem, "ol i tingting planti na ol i tok, 'Wanem samting bai i kamap nau?' " **5:26:** Mt 14.5, 21.26 **5:28:** Mt 27.25, Ap 2.23, 2.36, 4.18, 7.52 **5:29:** Ap 4.19 **5:30:** Ap 3.15, 10.39, 13.29, Ga 3.13, 1 Pi 2.24 **5:31:** Ap 2.33-34, 3.15, Ef 1.20, Fl 2.9, Hi 2.10, 12.2 **5:32:** Jo 15.26-27, Ap 1.8, 2.4, 10.44 **5:33:** Ap 2.37, 7.54

aposel

33 Ol kaunsil i harim dispela tok bilong Pita, na ol i
belhat nogut tru, na ol i laik
kilim ol aposel i dai.
34 Tasol wanpela kaunsil
em i sanap. Em i wan-
pela Farisi, na nem bilong
en Gamaliel.‡ Em i tisa bi-
long lo, na olgeta manmeri
i save litimapim nem bilong
em. Em i tokim ol man long
kisim ol aposel i go i stap au-
sait long sotpela taim liklik.
35 Ol i go ausait pinis, orait
Gamaliel i tokim ol arapela
kaunsil olsem, "Yupela man
bilong Israel, sapos yupela i
laik mekim wanpela samting
long ol dispela man, mobeta
yupela i tingting gut pastaim.
36 Yupela i save, i no long-
taim i go pinis na Teudas i bin
kirap na i tok, 'Mi bikman, mi
gat namba.' Na klostu inap
400 man i bin bihainim em.
Tasol gavman i kilim em i dai,
na ol man i bilip long em ol
i ranawe nabaut, na wok bi-
long ol i lus nating.
37 Na bihain, long taim gav-
man i kisim nem bilong ol
manmeri, Judas bilong Galili
em i kirap na i pulim tingting
bilong sampela manmeri. Na
ol i bihainim em na kirapim
pait bilong rausim gavman.
Tasol ol i kilim em i dai, na
olgeta man i bilip long em ol
i ranawe na ol i go nabaut.
38 Olsem na nau mi tokim
yupela, yupela i no ken
mekim wanpela samting
long ol dispela man. Nogat.
Yupela i mas larim ol i stap.
Sapos dispela wok ol i mekim
em i kirap long tingting
bilong ol man tasol, orait em
bai i bagarap.
39 Tasol sapos God yet i
kirapim dispela wok, orait
yupela bai i no inap pasim
ol. Nogut yupela i pait long
God!"
Orait ol kaunsil i bihainim
tok bilong Gamaliel.
40 Ol i singautim ol aposel
i kam, na ol i tokim ol man
long wipim ol. Na ol i tam-
buim ol long ol i no ken au-
tim tok moa long nem bilong
Jisas. Na ol i lusim ol i go.
41 Olsem na ol aposel i
lusim kaunsil na i go ausait.
Na ol i amamas long God i
ting ol inap long kisim sem
long nem bilong Jisas.
42 Na long olgeta de, ol i
save go long tempel na long ol
haus bilong ol manmeri, na
ol i wok long skulim ol man-
meri. Ol i no lusim wok bi-
long autim gutnius. Nogat. Ol
i tokaut klia olsem, Jisas em i
dispela man God i bin promis
long salim i kam bilong kisim
bek ol manmeri bilong en.

6

Ol i makim 7-pela man bilong helpim ol aposel

1 Long dispela taim namba
bilong ol disaipel i kamap
planti moa. Na ol disaipel

‡ **5:34:** Taim Pol i no kamap Kristen yet, Gamaliel i bin i stap tisa bilong en. Lukim Aposel 22.3. **5:36:** Ap 21.38 **5:37:** Lu 2.1-2 **5:38:** Ais 8.10, Mt 15.13 **5:39:** Lu 21.15, Ap 7.51, 9.5, 1 Ko 1.25 **5:40:** Ap 4.18 **5:41:** Mt 5.10-12, 1 Pi 4.13 **5:42:** Ap 9.22, 17.3 **6:1:** Ap 2.41, 4.35, 5.14, 9.29

i save tok Grik, ol i gat
kros long ol disaipel i save
tok Aram.* Ol i tok olsem,
"Long olgeta de yupela i save
helpim ol manmeri i sot long
kaikai samting, tasol yupela i
no save helpim ol meri bilong
mipela, man bilong ol i dai
pinis."
2 Olsem na ol 12-pela
aposel i singautim olgeta
disaipel i kam, na ol i tokim ol
olsem, "Sapos mipela i lusim
wok bilong autim tok bilong
God na mipela i wok long
tilim kaikai, em i no stret.
3 Olsem na ol brata, yu-
pela i mas painim 7-pela man
namel long yupela, ol i gat
gutpela nem namel long ol
manmeri, na Holi Spirit i pu-
lap long ol, na ol i gat gutpela
save. Na yumi ken putim ol
dispela man bilong lukautim
dispela wok.
4 Tasol mipela yet i ken wok
oltaim long beten na long
helpim ol manmeri long tok
bilong God."

5 Olgeta manmeri ol i
laikim dispela tok bilong ol
aposel. Na ol i makim Stiven,
em man i gat strongpela
bilip, na Holi Spirit i pulap
long em. Na ol i makim
Filip na Prokorus na Nikanor
na Timon na Parmenas na
Nikolas. Nikolas em i man
bilong Antiok, na em i no
wanpela Juda, tasol em i
bihainim lotu bilong ol.
6 Ol i sanapim ol dispela
man long ai bilong ol aposel,
na ol aposel i beten na i
putim han antap long ol bi-
long makim ol bilong mekim
dispela wok.

7 Na tok bilong God i go
nabaut long olgeta hap. Na
planti manmeri moa i kamap
disaipel long Jerusalem. Na
planti pris tu ol i bihainim tok
bilong God na ol i bilip.

Ol Juda i kotim Stiven

8 God i helpim tru Stiven
na i givim strong long em,
olsem na Stiven i save wokim
ol kain kain bikpela mirakel
namel long ol manmeri.
9 Tasol sampela man i ki-
rap na ol i pait long toktok
wantaim Stiven. Ol i man
bilong wanpela haus lotu bi-
long ol Juda, ol i kolim haus
lotu bilong ol friman.† Ol i
man bilong taun Sairini na
taun Aleksandria na bilong
tupela provins Silisia na Esia.
10 Na Holi Spirit i givim
gutpela save tru long Stiven,
olsem na ol dispela man i no
inap winim tok bilong em.
11 Olsem na ol i hait na
grisim sampela man long tok
giaman olsem, "Mipela i bin
harim Stiven i mekim tok
nogut long Moses na long
God."

* **6:1:** Tok Aram em tok ples bilong ol manmeri bilong distrik Juda na Galili. Em i wankain liklik olsem tok Hibru. **6:3:** Lo 1.13, Ap 1.21, 16.2, 1 Ti 3.7 **6:5:** Ap 8.5 **6:6:** Ap 13.3, 14.23 **6:7:** Jo 12.42, Ap 2.41, 12.24, 16.5, Kl 1.6 **6:8:** Ap 2.43 **6:9:** 2 Ti 1.15 † **6:9:** Dispela ol friman, bipo ol i bin i stap wokboi nating bilong ol arapela man, tasol ol i kamap fri pinis. **6:10:** Ais 54.17, Lu 21.15, Ap 5.39 **6:11:** Mt 26.59-61

12 Na long dispela pasin ol
i kirapim bel bilong ol man-
meri na bilong ol hetman na
ol saveman bilong lo. Na ol
i go long Stiven na holimpas
em, na ol i bringim em i go
long kaunsil.
13 Na ol i sanapim sampela
man bilong sutim tok giaman
long em. Ol dispela man i tok
olsem, “Oltaim oltaim dispela
man i save mekim tok nogut
long haus bilong God na long
lo bilong em.
14 Mipela i bin harim em i
tok olsem, ‘Dispela man Jisas
bilong Nasaret bai i bagara-
pim dispela haus na senisim
ol pasin bipo Moses i bin
givim yumi.’ ”
15 Na olgeta man i sindaun
long kaunsil, ol i lukluk
strong long Stiven, na ol i
lukim pes bilong en i lait
olsem pes bilong wanpela
ensel.

7

Stiven i autim tok long ol kaunsil

1 Orait hetpris i askim
Stiven olsem, “Dispela tok ol
man i sutim long yu, em i tru,
o nogat?”
2 Na Stiven i tok olsem,
“Ol brata na ol papa, yupela
harim. Taim tumbuna bilong
yumi Abraham i stap long
graun bilong Mesopotemia
na i no i go yet long taun
Haran, God bilong heven, em
God i gat bikpela strong, em i
kamap long Abraham.
3 Na God i tokim em olsem,
‘Yu lusim graun bilong yu na
ol brata bilong yu, na yu go
long wanpela graun bai mi
soim yu long en.’
4 Olsem na Abraham i
lusim graun bilong ol Kaldia
na em i go i stap long Haran.
Na taim papa bilong en i dai
pinis, God i salim em i kam i
stap long dispela graun, nau
yupela i stap long en.
5 God i no givim wan-
pela liklik hap bilong dispela
graun, inap olsem wan mita,
long Abraham, bai em i ken
i stap graun bilong ol lain
bilong em stret. Tasol God
i tok, bihain bai em i givim
dispela graun long em, na em
bai i stap graun bilong en na
bilong ol lain pikinini bilong
en. Long taim God i mekim
dispela tok, Abraham i no gat
pikinini yet.
6 God i tokim Abraham
olsem, ‘Bai ol lain tumbuna
pikinini bilong yu i go i stap
long kantri bilong ol arapela
lain. Na bai ol i kamap wok-
boi nating, na ol arapela lain
bai i mekim nogut long ol
inap 400 yia.
7 Tasol bihain bai mi kotim
ol dispela man i mekim dis-
pela pasin long ol. Na bihain
ol lain pikinini bilong ol bai
i lusim dispela kantri na bai
ol i kam lotu long mi long
dispela ples.’
8 Na God i tok bai Abraham

6:13: Jer 26.11 **7:2:** Stt 11.31 **7:2:** Stt 12.1 **7:4:** Stt 11.31, 12.4 **7:5:** Stt 12.7, 13.15, 15.3, 15.18, 17.8, 26.3, 48.4, Lo 2.5 **7:6:** Stt 15.16, Kis 12.40, Ga 3.17 **7:6:** Stt 15.13-14 **7:7:** Kis 3.12 **7:8:** Stt 17.10-14, 21.2-4, 25.26, 29.31—35.18

i mas katim skin olsem mak
bilong kontrak God i givim
long em. Na bihain Abraham
i kamap papa bilong Aisak,
na em i wet wanpela wik na
em i katim skin bilong Aisak.
Na Aisak i kamap papa bilong
Jekop, na Jekop i kamap papa
bilong ol 12-pela tumbuna bi-
long yumi.

9 "Ol dispela tumbuna ol
i bel nogut long Josep, brata
bilong ol, na ol i salim em
olsem wokboi nating long ol
arapela lain man. Na ol dis-
pela man i bringim em i go
long Isip. Tasol God i stap
wantaim em.
10 God i helpim em na i
pinisim olgeta hevi bilong en.
Na taim Josep i toktok wan-
taim king bilong Isip, God i
givim gutpela save long em
na i mekim king i laikim em.
Olsem na king i makim em
i stap namba wan gavman
bilong Isip, na em i bosim
olgeta samting long haus bi-
long king.

11 "Bihain taim bilong
bikpela hangre i kamap long
olgeta hap bilong Isip na
long olgeta hap bilong graun
Kenan, na ol manmeri i gat
bikpela hevi. Na ol tumbuna
bilong yumi i no gat kaikai.

12 Tasol Jekop i harim tok
olsem i gat wit i stap long
Isip, na em i salim ol tum-
buna bilong yumi i go long
Isip namba wan taim.

13 Orait taim ol i go long
namba 2 taim gen, Josep i
tokim ol brata olsem, 'Mi
Josep.' Na bihain king tu i
save long ol lain bilong Josep.

14 Na Josep i salim tok na
i singautim papa bilong en
Jekop i kam long em, wan-
taim olgeta lain bilong en,
inap olsem 75 manmeri.

15 Orait Jekop i go daun
long Isip. Na bihain em i dai,
na ol tumbuna bilong yumi ol
tu i dai.
16 Na ol i karim bodi bi-
long ol i go bek long taun
Sekem na planim ol long dis-
pela matmat, bipo Abraham
i bin givim mani silva bilong
baim long ol pikinini bilong
Hamor long Sekem.

17 "Orait taim God i
makim bilong inapim dispela
promis bipo em i bin mekim
long Abraham, dispela taim
klostu i laik kamap. Na ol lain
Israel i stap long Isip, na ol i
kamap bikpela lain tru.

18 Na bihain wanpela man
i kamap king bilong Isip, na
em i no save long Josep.

19 Dispela king i bin trikim
ol lain bilong yumi na mekim
pasin nogut long ol. Na em
i mekim ol i tromoi ol liklik
pikinini bilong ol, bai ol i dai.

20 Long dispela taim mama
bilong Moses i karim em. Em
i gutpela pikinini, na God i
laikim em. Na ol i bin lukau-
tim em long haus bilong papa
bilong en inap long tripela

7:9: Stt 37.11, 37.28, 39.2, 39.21 **7:10:** Stt 41.37-41 **7:11:** Stt 41.54, 42.1-2 **7:12:** Stt 42.1-5 **7:13:** Stt 45.1, 45.16 **7:14:** Stt 45.9-10, 45.17-18, 46.27 **7:15:** Stt 46.1-7, 49.33 **7:16:** Stt 23.3-16, 33.19, 50.7-13 **7:17:** Stt 15.5, Sng 105.24-25, Ap 7.5-7 **7:17:** Kis 1.7-8 **7:19:** Kis 1.10-22 **7:20:** Kis 2.2, Hi 11.23 **7:21:** Kis 2.3-10

mun.
21 Bihain ol i putim em i
stap ausait, na pikinini meri
bilong king i kisim em na i
lukautim em olsem pikinini
bilong em yet.
22 Na Moses i skul long ol-
geta gutpela save bilong ol
Isip, na em i kamap man
bilong mekim ol strongpela
toktok na ol kain kain strong-
pela wok.

23 "Taim Moses i gat 40 kris-
mas pinis, na em i tingting
long i go lukim ol brata bilong
em, ol Israel.
24 Na em i lukim wanpela
Isip i wok long mekim nogut
long wanpela Israel. Orait
em i helpim dispela Israel na
i bekim rong dispela Isip i bin
mekim long em. Em i paitim
dispela Isip na kilim em i dai.
25 Moses i ting ol brata bi-
long en bai i save olsem, God i
laik helpim ol long han bilong
en. Tasol ol i no save.
26 Long de bihain, Moses i
lukim tupela Israel i wok long
pait. Em i laik mekim i dai
pait bilong tupela, na em i go
long tupela na i tok, 'E, yu-
tupela i brata tasol. Bilong
wanem yutupela i bagara-
pim yutupela yet?'
27 Tasol dispela man i as bi-
long trabel em i sakim Moses
i go bek. Na em i tok, 'Husat
i makim yu na yu kamap het-
man na jas bilong mipela?
28 Yu laik kilim mi i dai,
olsem asde yu kilim dispela
Isip, a?'
29 Moses i harim dispela
tok, na em i ranawe. Em i
go i stap long graun bilong ol
Midian. Na bihain em i marit
na i gat tupela pikinini man.
30 "Orait 40 yia i go pinis,
na wanpela ensel i kamap
long Moses long graun i no
gat man, klostu long maun-
ten Sainai. Ensel i stap insait
long paia i kamap namel long
ol han bilong wanpela liklik
diwai.
31 Moses i lukim na i tingt-
ing planti long dispela samt-
ing i kamap. Em i laik lukim
gut na em i go klostu, na
Bikpela i tokim em olsem,
32 'Mi God bilong ol tum-
buna bilong yu. Mi God
bilong Abraham na bilong
Aisak na bilong Jekop.' Na
Moses i guria, na em i pret
long lukluk.
33 Na Bikpela i tokim em,
'Yu mas lusim su bilong yu,
long wanem, dispela graun
yu sanap long en em i bilong
mi yet na i tambu.
34 Mi lukim pinis olgeta
pasin nogut ol i mekim long
ol lain manmeri bilong mi
long Isip. Mi harim pinis
krai bilong ol, na nau mi kam
daun bilong kisim bek ol long
han bilong ol Isip. Olsem na
yu kirap. Mi laik salim yu i go
long Isip.'
35 "Pastaim ol Israel i bin
sakim Moses, na tokim em
olsem, 'Husat i makim yu na
yu kamap hetman na jas bi-
long mipela?' Orait dispela
man Moses tasol God i salim

7:23: Kis 2.11-15 **7:29:** Kis 2.21-22, 18.3-4 **7:30:** Kis 3.1-10 **7:33:** Jos 5.15
7:35: Kis 2.14, 14.11-12, Nam 20.16

i go olsem hetman na man
bilong kisim bek ol. God i
strongim em long han bilong
dispela ensel i kamap long
em long liklik diwai.
36 Moses i bringim ol i go
lusim Isip, na em i wokim ol
kain kain mirakel long Isip
na long solwara Retsi na long
graun i no gat man, inap long
40 yia.
37 Dispela Moses tasol i bin
tokim ol Israel olsem, 'God
bai i makim wanpela brata
bilong yupela, na mekim em
i kamap profet olsem mi yet.'
38 Bihain ol tumbuna bi-
long yumi i go bung long
graun i no gat man, na dis-
pela Moses tasol i stap wan-
taim ol. Na em i go antap
long maunten Sainai na ensel
i givim tok long em. Em i
kisim tok bilong God, dispela
tok i gat laip, na em i givim
dispela tok long yumi.
39 "Tasol ol tumbuna bi-
long yumi ol i no laik harim
tok bilong Moses. Nogat. Ol i
sakim tok bilong em, na long
bel bilong ol i laikim tumas
long i go bek long Isip.
40 Ol i tokim Aron olsem,
'Mipela i no save wanem
samting i bin kamap long
Moses, dispela man i bin
kisim yumi long Isip na
bringim yumi i kam. Olsem
na yu mas wokim ol god
bilong mipela, na ol i ken
i go paslain long mipela na
bringim mipela long rot.'
41 Long dispela taim ol
i wokim wanpela pikinini
bulmakau, na ol i mekim
ofa long dispela giaman god.
Na ol i amamas long dispela
samting ol i bin wokim long
han bilong ol yet.
42 Olsem na God i givim
baksait long ol, bai ol i ken
lotu long san na mun na
sta samting, olsem tok i stap
long buk bilong ol profet, 'Yu-
pela ol Israel, taim yupela i
bin i stap 40 yia long ples
wesan nating, na yupela i
kilim ol bulmakau na sipsip
na mekim ofa, ating yupela i
mekim ol dispela ofa long mi,
a? Nogat tru.
43 Dispela bikpela haus sel
yupela i karim em i no haus
sel bilong mi. Em i bilong
giaman god Molek. Na yu-
pela i bin karim tu piksa bi-
long sta bilong giaman god
Refan. Yupela i wokim ol
dispela piksa bilong giaman
god, bilong yupela i ken lotu
long ol. Olsem na bai mi
rausim yupela long kantri bi-
long yupela, na salim yupela
i go i stap long graun i stap
long hapsait bilong kantri Ba-

7:36: Kis 7.3, 12.41, 14.21, 16.1, 16.35, Nam 14.33, Sng 105.27 **7:37:** Lo 8.15, 8.18, Mt 17.5, Ap 3.22 **7:38:** Kis 19.1—20.17, Lo 5.1-33, Ais 63.9, Ap 7.53, Ro 3.2, Ga 3.19, Hi 2.2 **7:39:** Nam 14.3 **7:40:** Kis 32.1, 32.23 **7:41:** Kis 32.2-6, Lo 9.16, Sng 106.19 **7:42:** Sng 81.12, Jer 19.13, Ese 20.25, 20.39, 2 Te 2.11

bilon.’*

44 “Taim ol tumbuna bilong
yumi i stap long graun i no
gat man, ol i gat haus sel bi-
long God. Long dispela haus
God i save kamapim tok tru
bilong en. Taim ol i wokim
dispela haus sel, ol i mekim
olgeta samting olsem God i
bin tokim Moses na ol i bi-
hainim stret piksa Moses i
bin lukim.

45 Bihain ol lain pikinini
bilong ol dispela tumbuna i
kisim dispela haus sel na ol
i kam wantaim Josua bilong
kisim graun bilong ol man bi-
long ol arapela lain. Na God
i rausim ol dispela lain long
pes bilong ol tumbuna bilong
yumi. Na ol i sanapim haus
sel na em i stap long dispela
graun inap long taim bilong
King Devit,

46 em dispela man God i
save mekim gut long en. De-
vit i bin beten long God i ken
larim em i wokim wanpela
gutpela haus bilong ol lain
tumbuna bilong Jekop i ken i
go long en na lotu long God.

47 Tasol bihain, Solomon i
bin wokim dispela haus.

48 “Tasol God Antap Tru i
no save stap long ol haus ol
man i wokim. Em i olsem
profet i bin tok,

49 ‘Bikpela i tok olsem,
“Heven em i sia king bilong
mi, na graun em i ples mi
putim lek bilong mi antap
long en. Olsem na bai yupela
i wokim wanem kain haus bi-
long mi? Na wanem hap bai i
stap ples malolo bilong mi?

50 Mi yet mi bin wokim dis-
pela olgeta samting.” ’

51 Na Stiven i tokim ol
kaunsil moa olsem, “Yupela
i man bilong bikhet. Bel na
tingting bilong yupela i pas
olsem bilong ol haiden. Na
yau bilong yupela i pas na
yupela i no save harim tok
bilong God. Oltaim yupela
i save sakim tok bilong Holi
Spirit, olsem ol tumbuna bi-
long yupela i bin mekim bipo.

52 Wanem profet bipo i
stap, na ol tumbuna bilong
yupela i no bin mekim pasin
nogut long em? Nogat. Ol i
bin kilim i dai ol man bipo
i bin tokaut olsem, Man Bi-
long Mekim Stretpela Pasin,
em bai i kam. Na nau dispela
man i kam pinis na yupela i
putim em long han bilong ol

* **7:43:** Molek em wanpela giaman god bilong ol arapela lain manmeri, na Refan em nem bilong wanpela sta ol i lotuim olsem giaman god. Dispela tok Stiven i mekim, em i kisim long buk bilong profet Amos 5.25-27. Amos i bin tok olsem, ol Israel bilong bipo, ol i no bin lotu tru long God. Nogat. Ol i save sakim tok bilong God, na ol i mekim wankain pasin olsem ol i lotuim ol giaman god bilong ol arapela manmeri. Na bihain, God i lukim ol Israel i givim baksait long em, na em i larim ol Babilon i kam pait na kisim ol Israel i go kalabus long kantri Babilon. Lukim 2 King 24.10-16. **7:44:** Kis 25.9, 25.40, 26.30, Hi 8.5 **7:45:** Jos 3.14-17, 18.1, 23.9, Neh 9.24, Sng 44.2, Ap 13.19 **7:46:** 1 Sml 16.1, 2 Sml 7.1-16, 1 Kin 8.19, 1 Sto 17.1-14, Sng 89.19, 132.1-5 **7:47:** 1 Kin 6.1-38, 8.20, 1 Sto 17.12, 2 Sto 3.1-17 **7:48:** 1 Kin 8.27, 2 Sto 2.6, 6.18 **7:49:** Mt 5.34-35, 23.22 **7:49:** Ais 66.1-2 **7:51:** Kis 32.9, Wkp 26.41, Lo 10.16, Ais 48.4, 63.10, Jer 6.10, 9.26 **7:52:** 2 Sto 36.16, Mt 21.35, 23.31, 1 Te 2.15 **7:53:** Kis 20.1, Ap 7.38, Ga 3.19, Hi 2.2

birua na kilim em i dai.
53 Yupela i bin kisim lo
bilong God long han bilong
ol ensel, tasol yupela i no bi-
hainim."

Ol i tromoi ston long Stiven na kilim em i dai

54 Ol kaunsil i harim tok
bilong Stiven, na ol i belhat
nogut tru long em na ol i
kaikaim tit bilong ol.
55 Tasol Holi Spirit i pulap
long Stiven, na em i lukluk
i go antap long heven. Em
i lukim gutpela lait na bilas
bilong God long heven, na em
i lukim Jisas i sanap i stap
long han sut bilong God.
56 Na Stiven i tok olsem,
"Harim. Mi lukim heven i op,
na Pikinini Bilong Man em i
sanap i stap long han sut bi-
long God."
57 Ol i harim dispela tok na
ol i singaut strong moa, na ol
i pasim yau bilong ol. Na ol i
kirap wantaim na ol i ran i go
holimpas Stiven.
58 Na ol i rausim em i go
ausait long taun, na ol i tro-
moi ston long em bilong kilim
em i dai.† Ol man pastaim
i bin sutim tok long em, ol i
rausim longpela klos bilong
ol na putim i stap klostu long
lek bilong wanpela yangpela
man, nem bilong en Sol.
59 Taim ol i wok long tro-
moi ston long Stiven, Stiven i
prea olsem, "Bikpela Jisas, yu
kisim spirit bilong mi."
60 Na em i brukim skru na i
singaut strong moa, "Bikpela,
yu no ken bekim dispela sin
long ol." Stiven i tok olsem,
na em i dai.

8

1 Na long ai bilong Sol, dis-
pela pasin ol i mekim long
Stiven em i stret.

*Sol em i wok long bagara-
pim sios*

Long de ol i kilim Stiven, ol
i stat long mekim nogut tru
long ol manmeri bilong sios i
stap long Jerusalem. Olsem
na olgeta manmeri bilong
sios i ranawe i go nabaut
long olgeta hap bilong distrik
Judia na Samaria. Tasol
ol aposel i stap yet long
Jerusalem.
2 Sampela man i save
bihainim gut pasin God i
laikim, ol i planim Stiven, na
ol i mekim bikpela krai long
em.
3 Na Sol i wok long bagara-
pim ol manmeri bilong sios.
Em i go insait long ol haus
bilong ol na em i kisim ol man
na meri wantaim. Na em i
pulim ol i go na i putim ol long
kalabus.

Ol aposel i autim tok bilong Jisas long Judia na Samaria

7:54: Ap 5.33 **7:55:** Mt 22.44, Ap 2.33-34, 5.31, 6.5 **7:56:** Ese 1.1, Dan 7.13, Mt 3.16, Ap 10.11, Kl 3.1 **7:58:** Lo 13.9, Lu 4.29, Ap 6.13-14, 22.20, Hi 13.12 † **7:58:** Lo bilong ol Israel i tok, taim wanpela man i mekim pasin nogut tru, ol i mas kisim em i go ausait long taun na tromoi ol ston long em na kilim em i dai. Lukim Wok Pris 24.13-16 na Namba 15.35. **7:59:** Sng 31.5, Lu 23.46 **7:60:** Mt 5.44, Lu 23.34, Ap 9.40, 21.5 **8:1:** Ap 7.58, 8.4, 11.19, 22.20 **8:3:** Ap 9.1, 9.13, 9.21, 22.4-5, 26.9-11, 1 Ko 15.9, 1 Ti 1.13

(Sapta 8.4–12.25)

Ol i autim gutnius long Samaria

4 Ol dispela manmeri i bin
ranawe i go nabaut long ol-
geta hap, ol i autim gutnius
long ol ples ol i stap long en.
5 Filip i go long wanpela
taun bilong Samaria, na em
i autim gutnius bilong Krais
long ol.
6 Planti manmeri moa ol i
harim tok bilong Filip na ol i
lukim ol mirakel em i wokim,
na ol i putim yau gut long tok
bilong em.
7 Ol i lukim Filip i rausim
ol spirit nogut i bin i stap long
planti manmeri, na ol dispela
spirit i singaut nogut tru na i
lusim ol. Na planti man bun
bilong ol i dai o lek bilong ol i
nogut, ol i kamap orait gen.
8 Olsem na bikpela ama-
mas i kamap long ol manmeri
bilong dispela taun.
9 Wanpela man i stap long
dispela taun, nem bilong en
Saimon. Bipo em i save
mekim ol kain kain pasin bi-
long soim strong na pawa
bilong en na mekim olkain
marila samting, na ol man-
meri bilong Samaria i lukim
na ol i tingting planti. Em i
save tok olsem, "Mi bikman."
10 Na ol bikman na ol man-
meri nating, olgeta i strong
long harim tok bilong Sai-
mon. Ol i save tok, "Dispela
strong bilong God, ol i kolim
Bikpela Strong, em i stap long
dispela man."
11 Ol i strong long harim
tok bilong em, long wanem,
planti taim ol i bin lukim em
i mekim ol narakain samt-
ing tru, na ol i save tingting
planti.
12 Tasol taim Filip i autim
gutnius bilong kingdom bi-
long God na bilong nem bi-
long Jisas Krais, ol man na
meri wantaim i bilip na ol i
kisim baptais.
13 Na Saimon tu i bilip na i
kisim baptais. Na em i raun
wantaim Filip na i lukim ol
kain kain bikpela mirakel
Filip i wokim, na em i tingting
planti.
14 Ol aposel i stap long
Jerusalem ol i harim tok long
ol Samaria i bin kisim tok
bilong God. Olsem na ol i
salim Pita wantaim Jon i go
long ol.
15 Tupela i go kamap, orait
tupela i beten bai God i givim
Holi Spirit long ol dispela
Samaria,
16 long wanem, Holi Spirit
i no bin kam yet long ol. Ol i
kisim baptais tasol long nem
bilong Jisas.
17 Tupela i beten pinis,
orait tupela i putim han an-
tap long ol, na ol i kisim Holi
Spirit.
18 Saimon i lukim tupela
aposel i putim han antap long
ol na ol i kisim Holi Spirit.
Olsem na em i kisim mani i
kam long tupela, na em i tok
olsem,
19 "Yutupela givim dispela
strong long mi tu. Olsem

8:4: Mt 10.23, Ap 6.5, 11.19 **8:7:** Mt 10.1, Mk 16.17 **8:15:** Ap 2.38 **8:16:** Mt 28.19, Ap 10.48, 19.2 **8:17:** Ap 6.6, 19.6, Hi 6.2

na sapos mi putim han antap
long wanpela man, em i ken
kisim Holi Spirit."

20 Tasol Pita i tokim Sai-
mon olsem, "Mani bilong yu
i ken bagarap wantaim yu
yet! Samting God i save givim
olsem presen, em yu ting yu
inap baim long mani, a? No-
gat tru.

21 Bel bilong yu i no stret
long ai bilong God. Olsem
na yu no inap i stap insait
long dispela wok bilong God
mipela i mekim. Nogat tru.

22 Yu mas tanim bel na
givim baksait long dispela
pasin nogut bilong yu. Na
yu mas beten long Bikpela na
askim em long pinisim asua
bilong dispela tingting nogut
i stap long bel bilong yu.

23 Mi tok olsem, long
wanem, mi lukim yu i
mangal tru long kisim presen
bilong God na dispela mangal
i kamap olsem marasin
nogut i bagarapim tingting
bilong yu na i mekim yu i stap
long kalabus bilong sin."

24 Na Saimon i bekim tok
olsem, "Yutupela i mas prea
long Bikpela bai em i ken
marimari long mi, na bai ol
dispela samting yutupela i
tok long en i no ken kamap
long mi."

25 Orait tupela aposel i au-
tim tok bilong Bikpela na i
tokim ol manmeri long ol
samting Bikpela i bin mekim
long tupela. Na bihain tupela
i go bek long Jerusalem. Na
taim tupela i wokabaut i go,
tupela i autim gutnius long
planti ples bilong ol Samaria.

Filip i autim gutnius long man bilong Afrika

26 Wanpela ensel bilong
Bikpela i tokim Filip olsem,
"Yu kirap na yu go long hap
saut, na yu go long dispela
rot i lusim Jerusalem na i
go daun long taun Gasa."
Dispela rot i stap long hap i
no gat man.

27 Orait Filip i kirap na
i go. Na long dispela rot
em i lukim wanpela man bi-
long Afrika. Em i wanpela
bikman long gavman bilong
kwin o Kandasi bilong wan-
pela kantri long Afrika,* na
em i save bosim olgeta mani
samting bilong kwin. Em
wanpela man ol i bin rausim
bol bilong en. Dispela man
i bin kam long Jerusalem bi-
long lotu,

28 na nau em i laik i go bek.
Em i sindaun long karis bi-
long en, na i ritim buk bilong
profet Aisaia, na i go.

29 Na Holi Spirit i tokim
Filip olsem, "Yu go wokabaut
klostu long dispela karis."

30 Orait Filip i ran i go
klostu, na i harim dispela
man i ritim buk bilong profet
Aisaia. Na Filip i tok olsem,
"Ating yu save long as bilong
dispela tok yu ritim, o no-
gat?"

8:20: Mt 10.8, Ap 2.38, 10.45 **8:21:** Sng 78.37 **8:22:** Dan 4.27, 2 Ti 2.25 **8:23:** Hi 12.15 **8:24:** Kis 8.8, Nam 21.7, 1 Kin 13.6, Je 5.16 **8:27:** Ais 56.3-7, Sef 3.10, Jo 12.20 * **8:27:** Dispela kantri i bin i stap long hap saut bilong kantri Isip. **8:31:** Jo 16.13

31 Na dispela man i bekim
tok olsem, “Sapos i no gat
man i tokim mi long as bilong
dispela tok, orait bai mi inap
save olsem wanem?” Na em
i tokim Filip, “Yu kam antap
long karis na sindaun wan-
taim mi.”
32 Dispela hap bilong buk
em i ritim, em i gat tok olsem,
“Em i no bin mekim wanpela
tok. Em i pasim maus olsem
sipsip ol i kisim i go bilong
kilim, na olsem pikinini sip-
sip ol i laik katim gras bilong
en.
33 Ol i daunim em tru, na ol
i no mekim stretpela kot long
em. Olsem na em i no gat ol
lain pikinini i stap, bai ol man
i ken stori long ol. Nogat. Ol
i bin pinisim laip bilong en,
na em i no i stap moa long
graun.”
34 Dispela man i ritim dis-
pela tok pinis, orait em i
askim Filip olsem, “Mi askim
yu. Profet i tok long husat na
i mekim dispela tok? Em i tok
long em yet, o em i tok long
narapela man?”
35 Orait Filip i autim tok
long dispela man. Pastaim
em i autim as bilong tok dis-
pela man i bin ritim, na bi-
hain em i autim ol arapela tok
bilong gutnius bilong Jisas.
36-37 Tupela i go yet long rot
na tupela i kamap long wan-
pela wara. Na dispela man i
tok, “Lukim, wara i stap. At-
ing wanpela samting i pasim
rot na mi no inap kisim bap-
tais?”†
38 Orait dispela man i tok
na draiva i mekim ol hos i
pulim karis ol i sanap. Na
Filip wantaim dispela man i
go daun long wara. Na Filip
i baptaisim em.
39 Na tupela i lusim wara
na i kam antap, na wantu
Spirit bilong Bikpela i kisim
Filip i go, na dispela man i no
lukim em moa. Tasol dispela
man i amamas na i bihainim
rot bilong en na i go.
40 Na Filip i lukim olsem
em i stap long taun Asdot,
na em i go long olgeta taun
nabaut na em i autim gutnius
bilong Jisas. Na bihain em i
go kamap long taun Sisaria.

9

Sol i tanim bel
(Aposel 22.4-16 na 26.9-18)

1 Long dispela taim Sol i
tok strong yet long bagara-
pim ol disaipel bilong Bikpela
na kilim ol i dai. Olsem na em
i go long hetpris,
2 na i askim hetpris long
raitim ol pas long ol het-
man bilong ol haus lotu bi-
long ol Juda i stap long taun
Damaskus. Orait hetpris i
raitim ol pas na em i givim
long Sol. Ol pas i gat tok
olsem, “Sapos Sol i lukim
sampela man o sampela meri
i bihainim rot bilong Jisas,

8:32: Ais 53.7-8 **8:35:** Lu 24.27, Ap 18.28 **8:36-37:** Ap 10.47 † **8:36-37:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, “Na Filip i tok, ‘Sapos yu bilip tru long bel bilong yu, orait yu ken kisim baptais.’ Na em i bekim tok olsem, ‘Mi bilip long Jisas Krais em i Pikinini Bilong God.’ ” **8:39:** 1 Kin 18.12, 2 Kin 2.16, Ese 3.12-14 **8:40:** Ap 21.8 **9:1:** Ap 8.3, Ga 1.13, 1 Ti 1.13

orait em i ken kalabusim ol
na bringim ol i kam long
Jerusalem."
3 Orait Sol i lusim
Jerusalem na i go long
Damaskus. Taim em i kamap
klostu long Damaskus, na
wantu wanpela lait bilong
heven i kam daun long em.
Dispela lait i strong tumas
4 na Sol i pundaun long
graun. Na em i harim
maus bilong wanpela man
i tok olsem, "Sol, Sol, bilong
wanem yu wok long bagara-
pim mi?"
5 Na Sol i tok, "Bikpela,
yu husat?" Na em i tok, "Mi
Jisas, yu wok long bagarapim
mi. 6 Tasol yu kirap na yu go
insait long taun. Bihain bai
wanpela man i tokim yu long
ol samting yu mas mekim."
7 Ol man i go wantaim Sol
ol i kirap nogut, na ol i no
gat toktok. Ol i harim maus
bilong man i toktok, tasol ol i
no lukim wanpela man.
8 Orait Sol i kirap na i opim
ai, tasol ai bilong en i tudak.
Olsem na ol i holim han bi-
long en na kisim em i go insait
long Damaskus.
9 Em i stap tripela de, na ai
bilong en i stap tudak tasol.
Na em i no kaikai na i no
dring.
10 Wanpela disaipel bilong
Jisas i stap long Damaskus,
nem bilong en Ananaias. Na
long driman Bikpela i kolim
nem bilong en, "Ananaias."
Na em i tok, "Bikpela, mi
stap."
11 Na Bikpela i tokim em
olsem, "Yu kirap na yu go
long dispela rot, nem bilong
en Stretpela Rot. Long haus
bilong Judas yu mas askim
long wanpela man bilong
taun Tarsus, nem bilong en
Sol. Nau em i prea i stap.
12 Ai bilong en i tudak, tasol
long driman em i bin lukim
wanpela man, nem bilong en
Ananaias, i kam insait na i
putim han antap long en, bi-
long mekim ai bilong en i luk-
luk gen."
13 Na Ananaias i bekim
tok olsem, "Bikpela, mi harim
planti man i toktok long dis-
pela man, long olkain pasin
nogut em i bin mekim long
ol manmeri bilong yu long
Jerusalem.
14 Em i kisim tok orait
long ol bikpris, bilong em i
ken kalabusim ol manmeri
bilong dispela ples ol i save
lotu na prea long nem bilong
yu."
15 Tasol Bikpela i tokim em
olsem, "Yu go. Nau dispela
man em i kamap wokman bi-
long mi. Mi makim em pi-
nis long i go long ol arapela
lain manmeri na long ol king,
na long ol Israel tu, na autim
nem bilong mi long ol.
16 Bai mi soim em olkain
pen na hevi em i mas karim
long taim em i autim nem bi-
long mi."

9:3: Ap 22.6, 26.12, 1 Ko 15.8 **9:4:** Mt 25.40 **9:5:** Ap 5.39, 1 Ko 15.8 **9:7:** Ap 22.9, 26.13 **9:10:** Ap 22.12 **9:11:** Ap 16.9, 21.39, 22.3 **9:13:** Ap 8.3 **9:14:** Ap 9.1-2, 9.21, 22.16, 1 Ko 1.2, 2 Ti 2.22 **9:15:** Ap 25.13, 25.22, 26.17, 27.24, Ro 1.5, 1 Ko 15.10, Ga 2.7-8, 1 Ti 2.7 **9:16:** Ap 20.23, 21.11, 2 Ko 11.23-28 **9:17:** Ap 13.52, 22.12-13

17 Orait Ananaias i go. Em i
go insait long haus, na i putim
han antap long Sol na i tokim
em olsem, “Brata Sol, Bikpela
Jisas i bin kamap long yu long
rot, na nau em i salim mi i
kam long yu, bilong yu ken
lukluk gen na Holi Spirit i ken
pulap long yu.”
18 Ananaias i tok pinis,
orait wantu samting olsem
grile i stap long ai bilong Sol
i lusim ai na i pundaun na
em inap lukluk gen. Na em i
kirap na i kisim baptais.
19 Na bihain Sol i kaikai na
i kamap strong gen.

Sol i autim gutnius long Damaskus

Sol i stap sampela de
wantaim ol disaipel long
Damaskus.
20 Na bihain em i go stret
long ol haus lotu bilong ol
Juda, na em i autim tok
olsem, “Jisas em i Pikinini
Bilong God.”
21 Olgeta man i harim
tok bilong Sol, ol i kirap
nogut. Na ol i tok olsem,
“Em dispela man tasol i bin
bagarapim ol manmeri i save
lotu na prea long nem bilong
Jisas. Em i mekim olsem
long Jerusalem, na nau em
i kam hia bilong kalabusim
ol na bringim ol i go long ol
bikpris.”
22 Tasol strong bilong Sol i
kamap bikpela moa, na em i
tok klia gut tru long ol Juda
i stap long Damaskus olsem,
“Jisas em dispela man God i
makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en.” Ol Juda
i harim ol toktok bilong Sol
na ol i kirap nogut na ol i no
mekim wanpela tok bilong
daunim em.

Ol Juda i birua long Sol, na em i ranawe

23 Planti de i go pinis, na ol
Juda i kibung na ol i pasim tok
long kilim Sol i dai.
24 Na Sol i harim tok long
dispela samting ol i laik
mekim. Orait ol Juda i was
long olgeta dua bilong taun
long san na long nait tu,
bilong kilim em i dai.
25 Tasol ol disaipel bilong
Sol i kisim em long nait na ol
i bringim em i go antap long
bikpela banis i raunim taun.
Na ol i tokim em long sindaun
long wanpela bikpela basket,
na ol i slekim basket i go daun
long ausait bilong taun.

Sol i stap long Jerusalem

26 Bihain Sol i go long
Jerusalem, na em i laik bung
wantaim ol disaipel. Tasol
olgeta ol i pret long em, na
ol i no bilip olsem em i bin
kamap disaipel.
27 Tasol Barnabas i kisim
Sol na i bringim em i go long
ol aposel. Em i stori long ol
long Sol i bin lukim Bikpela
long rot, na Bikpela i givim
toktok long em. Na Barnabas
i stori tu long Sol i bin tokaut
strong long nem bilong Jisas
long Damaskus.

9:21: Ap 8.3, Ga 1.13, 1.23 **9:22:** Ap 17.3, 18.5, 18.28 **9:23:** Ap 23.12, 25.3, 2 Ko 11.23 **9:23:** 2 Ko 11.32-33 **9:26:** Ap 22.17, Ga 1.17-19 **9:27:** Ap 4.36, 9.4, 9.20-22, 1 Ko 9.1, 15.8

28 Olsem na Sol i stap wantaim ol long Jerusalem na em
i raun wantaim ol. Em i
no pret, na em i wok strong
long tokaut long nem bilong
Bikpela.
29 Em i wok long toktok
wantaim ol Juda i save tok
Grik, na em i pait long toktok
wantaim ol. Tasol ol i wok
long painim rot bilong kilim
em i dai.
30 Taim ol brata i save long
dispela, ol i bringim Sol i go
daun long taun Sisaria, na ol
i salim em i go long taun Tar-
sus.*
31 Olsem na long olgeta
hap bilong Judia na Galili na
Samaria ol manmeri bilong
sios, ol i stap gut. Ol arapela
man i no mekim nogut long
ol, na sios i kamap strong. Ol i
bihainim pasin bilong aninit
long Bikpela, na Holi Spirit
i strongim bel bilong ol. Na
planti manmeri i kam insait
long sios.

Pita i mekim orait Ainias

32 Pita i wokabaut i go long
olgeta hap, na em i go daun
long taun Lida tu na i stap
wantaim ol manmeri bilong
God long Lida.
33 Long dispela ples em i
lukim wanpela man, nem bi-
long en Ainias. Olgeta bun
bilong en i dai, na em i bin
slip i stap long bet tasol inap
long 8-pela yia.
34 Na Pita i tokim em olsem,
"Ainias, nau Jisas Krais i
mekim yu i kamap orait
gen. Yu kirap na stretim bet
bilong yu." Orait em i kirap
kwiktaim.
35 Na olgeta man bilong
taun Lida na bilong stretpela
hap graun bilong Saron, ol
i lukim Ainias i kamap orait
gen, na ol i tanim bel i go long
Bikpela.

Pita i kirapim bek Tabita

36 Long Jopa wanpela dis-
aipel meri i stap, nem bilong
en Tabita. Long tok Grik ol
i kolim Dorkas. Oltaim em i
save mekim ol gutpela pasin
na em i save helpim ol man-
meri i sot long ol samting.
37 Long dispela taim em i
kisim sik na i dai. Na ol
i wasim bodi bilong en na
putim em long wanpela rum
antap.
38 Taun Lida i stap klostu
long Jopa, na ol disaipel i bin
harim tok olsem Pita i stap
long Lida. Olsem na ol i salim
tupela man i go bringim tok
long en olsem, "Plis, yu kam
hariap long mipela. Yu no
ken wet."
39 Orait Pita i kirap i go
wantaim tupela. Em i go
kamap, na ol i bringim em
i go long dispela rum antap.
Olgeta meri, man bilong ol
i dai pinis, ol i kam sanap
klostu long Pita na ol i krai
i stap. Ol i soim em olgeta
klos na saket samting Tabita i
bin wokim, taim em i stap yet
wantaim ol.

9:29: Ap 6.1, 9.23, 11.20, 2 Ko 11.26 **9:30:** Ga 1.21 * **9:30:** Bihain Barnabas i laik bringim Sol i go long Antiok, na em i go painim em long Tarsus. Lukim Aposel 11.25. **9:34:** Ap 3.6, 3.16, 4.10 **9:35:** 1 Sto 5.16, Ap 11.21 **9:36:** 1 Ti 2.10, Ta 3.8 **9:40:** Mt 9.25, Mk 5.40-41, Jo 11.43, Ap 7.60

40 Na Pita i rausim olgeta
manmeri i go ausait, na em
i brukim skru na i mekim
prea. Na em i tanim pes i go
long bodi bilong meri na i tok,
"Tabita, yu kirap." Orait meri
i opim ai bilong en, na i lukim
Pita, na i kirap sindaun.
41 Orait Pita i holim han bi-
long en na i kirapim em, na
em i sanap. Na Pita i singau-
tim ol manmeri bilong God,
wantaim ol meri, man bilong
ol i dai pinis, na em i soim ol
olsem Tabita i stap laip.
42 Tok bilong dispela samt-
ing Pita i mekim i go nabaut
long olgeta hap bilong taun
Jopa, na ol manmeri i harim.
Na planti ol i bilip long
Bikpela.
43 Na Pita i stap planti de
long Jopa. Em i stap wan-
taim wanpela man nem bi-
long en Saimon. Dispela man
i save kisim ol skin bilong
bulmakau samting na redim
bilong ol arapela kain wok.

10

*Ensel i kamap long Kornil-
ius na i givim tok long em*

1 Wanpela man i stap long
taun Sisaria, nem bilong en
Kornilius. Em i kepten bilong
100 soldia bilong ol Rom. Em
i bilong dispela lain soldia ol i
kolim lain soldia bilong Itali.
2 Em i save bihainim gut
pasin God i laikim. Na em
wantaim olgeta lain i stap
long haus bilong en ol i save
aninit long God. Em i save
givim planti mani samting bi-
long helpim ol Juda i sot long
ol samting. Na oltaim em i
save beten long God.
3 Long wanpela de, olsem
long 3 klok long apinun, em
i lukim wanpela samting
olsem driman i klia tumas.
Em i lukim wanpela ensel
bilong God i kam insait long
haus na i tokim em olsem,
"Kornilius."
4 Na Kornilius i lukluk long
em na i pret tumas. Em i
tok olsem, "Bikman, olsem
wanem?"
Na ensel i tokim Kornil-
ius olsem, "God i harim pinis
beten bilong yu na em i tingt-
ing long pasin yu save mekim
bilong givim mani samting
long ol manmeri i sot long
ol samting. Na God i laikim
dispela pasin bilong yu.
5 Nau yu mas salim ol man
i go long Jopa na painim wan-
pela man, nem bilong en Sai-
mon, em i gat narapela nem
Pita. Na ol i mas tokim em
long kam.
6 Dispela man i stap long
haus bilong narapela Sai-
mon, em i man bilong mekim
wok long skin bulmakau
samting. Haus bilong en i
stap arere long solwara."
7 Ensel i givim tok pinis
long Kornilius na em i go.
Na Kornilius i singautim tu-
pela wokboi bilong en wan-
taim wanpela soldia. Dispela
soldia em tu i save bihainim
pasin God i laikim, na oltaim
em i save stap wantaim Ko-
rnilius.

9:43: Ap 10.6 **10:1:** Mt 8.5, Ap 27.1-3 **10:2:** Ap 8.2, 10.22, 10.35, 22.12 **10:3:** Ap 3.1, 10.30, 11.13 **10:6:** Ap 9.43

8 Na Kornilius i tokim gut
dispela tripela man long ol-
geta samting i bin kamap
long en, na em i salim ol i go
long Jopa.

Pita i lukim samting olsem driman

9 Ol man Kornilius i salim,
ol i wokabaut i go na ol i
slip long rot. Long de bihain
ol i wokabaut i go moa na
klostu long belo ol i kamap
klostu long taun Jopa. Long
dispela taim Pita i go antap
long rup bilong haus, bilong
mekim prea.

10 Pita i hangre na em i laik
kaikai. Na taim ol i wok yet
long redim kaikai, em i lukim
wanpela samting olsem dri-
man.

11 Em i lukim skai i op, na
wanpela samting i kam daun,
em i olsem bikpela laplap tru.
I gat samting i holim 4-pela
kona bilong en na i slekim i
kam daun long graun.

12 Insait long dispela laplap
i gat olgeta kain abus na palai
samting na olkain pisin i stap.

13 Na Pita i harim wanpela
maus i tok olsem, "Pita, yu
kirap kilim abus na kaikai."

14 Tasol Pita i tok, "Bikpela,
mi no ken tru! I no gat wan-
pela taim mi bin kaikai wan-
pela samting i no klin long
ai bilong yu na i tambu long
mipela i kaikai."

15 Na namba 2 taim dispela
maus i tokim em gen olsem,
"Samting God i bin mekim
i kamap klin, dispela yu no
ken kolim i no klin."

16 Dispela samting i kamap
tripela taim, na kwiktaim dis-
pela laplap i go antap gen
long skai.

17 Orait Pita i tingting planti
na i tok, "As bilong dispela
driman mi lukim, em i olsem
wanem?" Em i tingting olsem
yet, na dispela ol man Ko-
rnilius i bin salim ol i kam,
ol i kamap. Ol i bin askim
ol man long haus bilong Sai-
mon i stap we, na nau ol i kam
sanap long dua.

18 Na ol i singaut olsem,
"Saimon, narapela nem bi-
long en Pita, em i stap hia, o
nogat?"

19 Pita i tingting yet long
dispela driman, na Holi Spirit
i tok olsem, "Harim. Tripela
man i kam painim yu.

20 Olsem na yu kirap na yu
go daun na go wantaim ol. Yu
no ken tingting planti. Mi yet
mi bin salim ol i kam."

21 Na Pita i go daun long dis-
pela ol man, na i tok olsem,
"Dispela man yupela i wok
long painim, em mi tasol. Yu-
pela i kam long wanem samt-
ing?"

22 Na ol i tok olsem, "Ko-
rnilius, em i kepten bilong
100 soldia, em i salim mipela
i kam. Em i stretpela man na
em i save pret long God. Ol-
geta lain Juda ol i save tok, em
i gutpela man. Wanpela ensel
bilong God i tokim em long
singautim yu i go long haus

10:9: Ap 11.5 **10:11:** Ap 11.5-17 **10:14:** Wkp 11.1-47, Lo 14.3, 14.7, Ese 4.14 **10:15:** Mt 15.11, Mk 7.15, 7.19, Ap 10.28, Ro 14.14-20, 1 Ko 10.25 **10:19:** Ap 11.12, 13.2 **10:22:** Ap 10.1-2, 22.12

bilong en na em i ken harim
sampela tok bilong yu."
23 Orait na Pita i kisim ol
i go insait long haus na em i
lukautim ol long dispela nait.
Na long de bihain em i kirap
i go wantaim ol. Na sampela
bilong ol disaipel bilong Jisas
i stap long Jopa ol i go wan-
taim em.

Pita i go long haus bilong Kornilius

24 Pita wantaim ol dispela
man i wokabaut i go, na ol i
slip long rot wanpela nait, na
ol i go kamap long taun Sis-
aria. Na Kornilius i wetim ol i
stap. Em i singautim pinis ol
wanlain bilong en wantaim
ol pren tru bilong en, na ol i
bung i stap.
25 Pita i go insait, na Kornil-
ius i kam klostu long em na
i brukim skru klostu long lek
bilong Pita na i lotu long em.
26 Tasol Pita i kirapim em
na i tok olsem, "Yu kirap. Mi
tu mi man tasol."
27 Na Pita i toktok wantaim
em na i go insait, na em i
lukim planti manmeri i bung
i stap.
28 Na Pita i tokim ol olsem,
"Yupela yet i save, i tambu tru
long mipela Juda i stap wan-
taim ol man bilong ol arapela
lain. Na i tambu long mipela i
go klostu long ol tu. Tasol God
i bin soim mi olsem, mi no
ken kolim wanpela man i no
klin long ai bilong God, na mi
no ken ting em i tambu long
mipela i pas wantaim ol.
29 Olsem na mi no sakim
tok. Mi harim singaut bi-
long yupela na mi kam. Orait
nau mi askim yupela, bilong
wanem yupela i singautim
mi?"
30 Na Kornilius i tok olsem,
"Samting i bin kamap long
mi, na nau 3-pela de i go
pinis. Em i olsem. Mi stap
long haus bilong mi, na mi
mekim prea long 3 klok, em
long wankain taim olsem
nau. Mi prea i stap na wantu
mi lukim wanpela man i
sanap long pes bilong mi, na
laplap samting bilong en i lait
tumas.
31 Na em i tok, 'Kornilius,
God i harim pinis beten bi-
long yu, na em i tingting long
pasin yu save mekim bilong
givim mani samting long ol
manmeri i sot long ol samt-
ing.
32 Olsem na yu mas salim ol
man i go long Jopa na singau-
tim Saimon, em i gat nara-
pela nem Pita. Dispela man
i stap long haus bilong nara-
pela Saimon, em i man bi-
long mekim wok long skin
bulmakau samting, na haus
bilong en i stap arere long
solwara.'
33 Olsem na kwiktaim mi
salim sampela man i go long
yu. Na yu mekim gutpela
pasin na yu kam. Orait nau
mipela olgeta i kam i stap
hia long ai bilong God bilong
harim olgeta tok Bikpela i bin
givim long yu bilong tokim
mipela."

10:23: Ap 10.45, 11.12 **10:26:** Ap 14.13-15, KTH 19.10 **10:28:** Jo 4.9, Ap 15.8-9, Ga 2.12-14, Ef 3.6 **10:30:** Ap 1.10, 3.1 **10:31:** Dan 10.12, Hi 6.10

Pita i autim tok long haus bilong Kornilius

34 Orait Pita i tok olsem,
"Tru tumas, nau mi save,
God i save mekim wankain
pasin long olgeta manmeri,
maski ol i bilong wanem lain.
35 Long olgeta lain em i save
laikim ol manmeri i aninit
long em na i mekim stretpela
pasin.
36 Yupela i save long dis-
pela tok God i givim long
mipela ol lain bilong Israel.
Em i autim gutnius olsem,
Jisas Krais em i Bikpela bi-
long olgeta man, na em i save
mekim yumi i kamap wanbel
wantaim God.
37 Yupela yet i save long
olgeta samting i bin kamap
long olgeta hap bilong kantri
Israel bihain long taim Jon i
bin autim tok long ol man i
mas kisim baptais. Ol dispela
samting i bin stat long distrik
Galili.
38 Yupela i save, God i bin
makim Jisas bilong Nasaret,
na givim Holi Spirit na
bikpela strong long em. Na
Jisas i go long ol ples nabaut
na i helpim ol manmeri. God
i stap wantaim em na em i
mekim orait gen olgeta man
Satan i bin bagarapim ol.
39 Na mipela i man bilong
autim tok bilong olgeta
samting em i bin mekim long
olgeta ples bilong mipela
Juda na long Jerusalem. Ol
i hangamapim dispela man
long wanpela diwai, na long
dispela pasin ol i kilim em i
dai.
40 Tasol long de namba 3
God i kirapim em bek na i
mekim em i kamap long ai
bilong ol manmeri.
41 Tasol em i no kamap
long olgeta Juda. Nogat. Em
i kamap long mipela ol man
bipo God i bin makim bilong
autim tok bilong em. Na taim
em i kirap bek pinis long mat-
mat, mipela i bin kaikai na
dring wantaim em.
42 Na em i tokim mipela
long autim tok long ol man-
meri na tokaut klia olsem,
'God i bin makim dispela
man tasol bai em i stap man
bilong harim kot bilong ol
man i stap laip na bilong ol
man i dai pinis.'
43 Olgeta profet i bin autim
tok long ol samting em bai i
mekim, na ol i bin tok olsem,
long nem bilong dispela man
tasol, God i save lusim sin bi-
long olgeta man i bilip long
em."

Ol man bilong arapela lain i kisim Holi Spirit

44 Pita i autim tok yet, na
Holi Spirit i kam daun long

10:34: Lo 10.17, 1 Sml 16.7, Ro 2.11, Ga 2.6, Ef 6.9, Kl 3.25, 1 Pi 1.17 **10:35:** Jo 9.31, Ro 2.13, 1 Ko 12.13, Ga 3.28, Ef 3.6 **10:36:** Sng 107.20, Ais 52.7, 57.19, Mt 28.18, Ro 10.12, KTH 17.14 **10:37:** Mt 4.12-17, Lu 4.14 **10:38:** Mt 3.16, Lu 4.17-20, Jo 3.2, Hi 1.9 **10:39:** Ap 2.32, 5.30 **10:40:** Ap 2.24, 1 Ko 15.4-7 **10:41:** Lu 24.42-43, Jo 14.17-24, 15.27, Ap 1.8, 13.31 **10:42:** Mt 28.19-20, Ap 17.31, Ro 14.9-10, 2 Ko 5.10, 2 Ti 4.1, 1 Pi 4.5 **10:43:** Ais 33.24, 53.5-6, 53.11, Jer 31.34, Dan 9.24, Mai 7.18, Sek 13.1, Ro 10.11, Ga 3.22 **10:44:** Ap 4.31, 8.15-16, 11.15, 15.8 **10:45-46:** Ap 2.4, 10.23, 11.18, 19.6, Ga 3.14

olgeta manmeri i stap harim
tok bilong God.
45-46 Ol disaipel bilong lain
Juda i bin kam wantaim Pita,
ol i harim ol dispela man-
meri i mekim tok long ol kain
kain tok ples na i litimapim
nem bilong God, na ol i ki-
rap nogut na ol i tok olsem,
"Lukim. God i givim Holi
Spirit olsem presen long ol
manmeri bilong ol arapela
lain tu." Na Pita i tok olsem,
47 "Ol dispela lain i kisim
pinis Holi Spirit wankain
olsem yumi. Olsem na husat
inap tambuim yumi long
baptaisim ol long wara?"
48 Na Pita i tokim ol dispela
manmeri olsem, "Yupela i
mas kisim baptais long nem
bilong Jisas Krais." Ol i kisim
baptais pinis, orait ol i tokim
em long i stap sampela de
wantaim ol.

11

Pita i go long Jerusalem na i tok long ol samting i bin kamap

1 Ol aposel na ol brata i stap
nabaut long distrik Judia ol
i harim tok long ol manmeri
bilong arapela lain tu i kisim
pinis tok bilong God.
2 Na taim Pita i go long
Jerusalem, ol lain disaipel i
strong long bihainim pasin
bilong katim skin, ol i krosim
em.
3 Ol i tok olsem, "Yu mekim
wanem kain pasin na yu go
long haus bilong ol man i no
save katim skin, na yu kaikai
wantaim ol?"
4 Orait Pita i stori long ol-
geta samting i bin kamap
long em. Em i tok olsem,
5 "Mi stap long taun
Jopa, na mi beten i stap, na
mi lukim wanpela samting
olsem driman. Mi lukim
wanpela samting i kam daun
long skai, em i olsem bikpela
laplap tru. I gat samting i
holim 4-pela kona bilong en
na i slekim i kam daun long
mi.
6 Mi laik save gut long dis-
pela samting, na mi lukluk
gut insait long dispela laplap
na mi lukim olkain abus ol
man i save lukautim na ol wel
abus na ol palai samting na ol
pisin.
7 Na mi harim wanpela
maus i tokim mi olsem,
'Pita, yu kirap kilim abus na
kaikai.'
8 Tasol mi tok, 'Bikpela, mi
no ken tru! I no gat wan-
pela taim mi bin kaikai wan-
pela samting i no klin long
ai bilong yu na i tambu long
mipela i kaikai.'
9 Tasol dispela maus i kam
long heven em i tok namba 2
taim gen olsem, 'Samting God
i bin mekim i kamap klin,
dispela yu no ken kolim i no
klin.'
10 Dispela samting i kamap
tripela taim, na dispela ol-
geta samting i go antap gen
long skai.
11 "Long dispela taim stret,
tripela man i kam kamap
long dispela haus mipela i

10:47: Ap 8.36, 11.17, 15.8-9, Ro 10.12 **10:48:** Ap 2.38 **11:3:** Ap 10.28, Ga 2.12
11:5: Ap 10.9-48

stap long en. Wanpela man
i stap long Sisaria em i bin
salim ol i kam long mi.
12 Na Holi Spirit i tokim mi
olsem, 'Yu go wantaim ol. Yu
no ken tingting planti.' Na
dispela 6-pela brata hia ol tu
ol i go wantaim mi, na mipela
i go insait long haus bilong
dispela man.
13 Na em i tokim mipela
long em i bin lukim ensel i
kam sanap insait long haus
bilong en, na ensel i tok, 'Yu
mas salim ol man i go long
Jopa na painim Saimon, em i
gat narapela nem Pita. Na ol i
mas tokim em long kam.
14 Em bai i givim sampela
tok long yu, na long dispela
tok God bai i kisim bek yu
wantaim olgeta lain i stap
long haus bilong yu.'
15 Dispela man i bin sin-
gautim mi i kam, em i toktok
pinis, orait mi stat long tok-
tok, na Holi Spirit i kam daun
long ol, wankain olsem em
i bin kam long yumi namba
wan taim.
16 Na mi tingim gen dispela
tok bipo Bikpela i bin mekim.
Em i bin tok olsem, 'Jon i bin
baptaisim ol manmeri long
wara, tasol yupela bai i kisim
baptais long Holi Spirit.'
17 Bipo yumi bilip long
Bikpela Jisas Krais, na God i
givim Holi Spirit olsem pre-
sen long yumi. Na nau God
i givim dispela wankain pre-
sen tasol long ol. Olsem na mi
husat na mi inap pasim wok
God yet i mekim long ol?"
18 Ol man i harim dispela
tok bilong Pita, na ol i no gat
tingting moa bilong kros. No-
gat. Ol i litimapim nem bi-
long God na ol i tok olsem,
"Nau yumi save, God i larim
ol arapela lain tu i tanim bel
na kisim laip."

Ol manmeri bilong Antiok i kamap Kristen

19 Taim ol i bin kilim Stiven
i dai ol i bin mekim nogut
long ol arapela manmeri i
bilip long Jisas tu. Olsem na
planti bilong ol i bin ranawe
i go nabaut, na sampela i bin
i go long distrik Fonisia na
ailan Saiprus na taun Antiok,
na ol i wok long autim gut-
nius bilong Jisas. Tasol ol i
no autim tok long ol manmeri
bilong ol arapela lain. Nogat.
Ol i autim long ol Juda tasol.
20 Tasol i gat sampela man
namel long ol, ol i man bi-
long Saiprus na bilong taun
Sairini, ol i go long Antiok
na ol i autim gutnius bilong
Bikpela Jisas long ol Grik tu.
21 Na strong bilong Bikpela
i stap long ol, olsem na planti
manmeri i bilip na i tanim bel
na i kamap disaipel bilong
Bikpela.
22 Ol manmeri bilong sios
long Jerusalem i harim tok
long dispela, na ol i salim
Barnabas i go long Antiok.

11:12: Jo 16.13, Ap 10.19, 10.23, 10.45 **11:14:** Ap 16.31 **11:15:** Ap 2.4 **11:16:** Jol 2.28, Mt 3.11, Jo 1.26, 1.33, Ap 1.5 **11:17:** Ap 10.47, 15.8-9 **11:18:** Ap 13.48, 14.27, Ro 10.12-13, 15.9, 15.16 **11:19:** Ap 8.1-4 **11:21:** Ap 2.41 **11:22:** Ap 4.36 **11:23:** Ap 13.43

23 Em i go kamap na i lukim
olsem God i bin helpim ol
na mekim gut tru long ol, na
em i amamas. Em i kirapim
tingting bilong olgeta man-
meri, long ol i mas bihainim
Bikpela oltaim.
24 Barnabas em i gutpela
man, na Holi Spirit i pulap
long em, na em i gat strong-
pela bilip. Na bikpela lain
manmeri ol i kam insait long
lain bilong Bikpela.
25 Orait Barnabas i go long
Tarsus bilong painim Sol.
26 Em i lukim Sol pinis,
orait em i bringim em i
kam long Antiok. Na long
wanpela yia olgeta, tupela
i sindaun wantaim ol man-
meri bilong sios long Antiok,
na tupela i skulim bikpela
lain manmeri long tok bilong
God. Long Antiok ol disaipel
i kisim nem Kristen namba
wan taim.
27 Long dispela taim sam-
pela profet i lusim Jerusalem
na i kam daun long Antiok.
28 Wanpela profet ol i
kolim Agabus, em i sanap
na long strong bilong Holi
Spirit em i autim tok long
bikpela hangre bai i kamap
long olgeta hap bilong graun.
Na bihain, taim Sisar Klodius
i stap king, dispela hangre i
kamap.
29 Ol Kristen i harim dis-
pela tok bilong Agabus, na ol
i pasim tok long salim mani
i go long ol brata long Ju-
dia, bilong helpim ol. Na
olgeta Kristen i givim mani
inap long skel bilong ol.
30 Na ol i salim Barnabas
na Sol na tupela i bringim dis-
pela mani i go na givim long
ol hetman bilong sios.

12

Herot i kilim Jems i dai, na i kalabusim Pita

1 Long dispela taim King
Herot* i bagarapim sampela
man bilong sios.
2 Em i tok, na ol i kilim i
dai Jems, em brata bilong Jon,
long bainat.
3 Herot i lukim ol Juda i
laikim dispela samting em i
mekim, olsem na em i kal-
abusim Pita tu. Em i mekim
dispela long taim bilong Ol
Bikpela De Bilong Bret I No
Gat Yis.
4 Em i holimpas Pita na i
putim em long kalabus. Em i
putim Pita long han bilong 4-
pela lain soldia, na ol i senis
senis long was long em. Dis-
pela 4-pela lain wan wan i gat
4-pela soldia i stap long en,
inap 16 soldia olgeta. Herot
i laik wet inap Bikpela De Bi-
long Tingim De God I Larim
Ol Israel I Stap Gut, em i pinis,
na bai em i bringim Pita i kam
na kotim em long ai bilong ol
manmeri.
5 Olsem na Pita i stap long
haus kalabus, na ol soldia i

11:24: Ap 2.41, 5.14, 6.5, 11.21 **11:25:** Ap 9.30 **11:26:** 1 Pi 4.16 **11:27:** Ap 13.1, 15.32, 21.9, 1 Ko 12.28, Ef 4.11 **11:28:** Ap 21.10 **11:29:** Ro 15.26, 1 Ko 16.1, 2 Ko 9.1 **11:30:** Ap 12.25 * **12:1:** Dispela King Herot em i tumbuna pikinini bilong dispela Herot i bin i stap king long taim Maria i karim Jisas, na em i papa bilong King Agripa. **12:2:** Mt 4.21, 20.23 **12:3:** Ap 4.3 **12:4:** Kis 12.1-27 **12:5:** Je 5.16

was long em. Tasol oltaim
ol manmeri bilong sios i wok
long beten strong long God,
bai God i ken helpim em.

Ensel i helpim Pita long lusim haus kalabus

6 Orait Herot i makim wan-
pela de bilong bringim Pita i
kamap long kot. Na long nait,
taim dispela de i no kamap
yet, Pita i slip i stap namel
long tupela soldia. Ol i bin
pasim em long tupela sen. Na
ol arapela soldia i stap sen-
tri long dua bilong haus kal-
abus.
7 Na wantu ensel bilong
Bikpela i kamap, na lait i
kamap insait long haus kal-
abus. Na ensel i paitim banis
bilong Pita na i kirapim em,
na i tok, "Yu kirap kwik." Na
tupela sen i lus long han bi-
long Pita na i pundaun long
graun.
8 Na ensel i tok, "Pasim let
na putim su," na Pita i mekim
olsem. Na ensel i tok, "Putim
longpela klos bilong yu na bi-
hainim mi."
9 Na Pita i lusim dispela
rum na i bihainim ensel i go.
Tasol em i no save, dispela
samting ensel i mekim em i
kamap tru. Pita i ting em i
driman tasol.
10 Tupela i wokabaut i go
na i lusim tupela soldia i stap
sentri, na tupela i kamap long
dua ain bilong lusim kalabus
na i go long taun. Dispela dua
em yet i op, na tupela i go
ausait na i wokabaut i go long
wanpela rot. Na kwiktaim
ensel i lusim Pita na i go.
11 Orait tingting bilong Pita
i kamap klia, na em i tok
olsem, "Nau mi save tru,
Bikpela i bin salim ensel
bilong en i kam, na em i kisim
mi bek long han bilong Herot
na long olgeta samting ol lain
Juda i tingting long mekim."
12 Na em i go long haus bi-
long Maria, em mama bilong
Jon. Jon em i gat narapela
nem Mak. Planti manmeri i
bung long dispela haus na ol
i beten i stap.
13 Pita i paitim dua ausait
long haus, na wanpela wok-
meri, nem bilong en Roda,
em i kam bilong opim dua.
14 Tasol taim em i harim
maus bilong Pita, bel bilong
en i amamas tumas, na em i
no opim dua. Nogat. Em i
ran i go insait na i tokim ol
manmeri olsem, "Pita i kam i
stap long dua!"
15 Na ol i tokim em olsem,
"Yu longlong, o?" Tasol em i
strong na i tok, "Nogat. Tru
tumas em i stap." Na ol i tok,
"Ating yu lukim ensel bilong
en tasol."†
16 Tasol Pita i wok long
paitim dua yet. Orait ol i go
opim dua na ol i lukim em, na
ol i kirap nogut tru.
17 Na Pita i mekim nais
long han bai ol i mas pasim
maus. Na em i stori long
ol long pasin Bikpela i bin

12:6: Ap 5.23 **12:9:** Ap 10.3, 10.17, 11.5 **12:10:** Sng 34.7, Dan 3.28, 6.22, Ap 5.19, Hi 1.14, 2 Pi 2.9 **12:12:** Ap 4.23, 12.5, 12.25, 15.37 **12:15:** Mt 18.10, Ap 26.24 † **12:15:** Long dispela taim planti Juda i bilip olsem, ensel i gat wok bilong was long wanpela man, em i save kamap wankain olsem dispela man. **12:17:** Ap 13.16, 19.33, 21.40

mekim bilong bringim em i
kam ausait long haus kal-
abus. Na em i tok olsem,
“Yupela i mas tokim Jems‡ na
ol brata long ol dispela samt-
ing.” Na Pita i lusim ol na i go
long narapela hap.

18 Long moning ol soldia i
lukim Pita i no i stap na ol i
kirap nogut tru, na ol i wok
long askim ol yet olsem, “Pita
i go we?”

19 Herot i painimaut olsem
Pita i no i stap, na em i tokim
ol man long go painim Pita,
tasol ol i no lukim em. Olsem
na em i kotim ol dispela sol-
dia i bin was long Pita, na em
i tok long ol i mas i dai. Na
bihain, Herot i lusim Judia na
i go daun long taun Sisaria na
i stap.

Herot i dai pinis

20 King Herot i gat bikpela
kros long ol manmeri bilong
taun Tair na Saidon. Olsem
na ol i bung wantaim na i
kam lukim em, long wanem,
ol i save kisim kaikai bilong
ol long kantri Herot i bosim.
Ol i toktok pastaim wantaim
Blastus, em ofisa i bosim rum
slip bilong king, na em i wan-
bel wantaim ol. Na bihain,
ol i go lukim Herot na askim
em long marimari long ol na
mekim i dai dispela kros.

21 Orait Herot i makim
wanpela de, na long dispela
de em i putim bilas bilong
king, na em i sindaun long
sia king bilong en, na em i
mekim bikpela tok long ol.

22 Na ol manmeri i wok
long singaut olsem, “Em i
maus bilong wanpela god.
Em i no maus bilong man.”

23 Herot i harim dispela
tok bilong ol, na em i no laik
litimapim nem bilong God,
olsem na wantu ensel bilong
Bikpela i paitim em. Na sik
nogut i kamap long en, na ol
liklik snek i kaikai em, na em
i dai.

24 Tasol tok bilong Bikpela
i kamap strong na i go long
planti ples.

25 Na Barnabas wantaim
Sol tupela i pinisim wok bi-
long tupela long Jerusalem,
na tupela i go bek long An-
tiok. Na tupela i bringim Jon
Mak i go wantaim tupela.

Pol i autim tok bilong Jisas long planti kantri

(Sapta 13.1–21.14)

13

Ol i makim Barnabas wantaim Sol bilong mekim wok misin

1 Sios bilong Antiok i gat
sampela man i save autim
tok profet na sampela man i
save skulim ol manmeri long
pasin God i laikim. Nem bi-
long ol i olsem, Barnabas, na

‡ **12:17:** Dispela Jems em i brata bilong Jisas (lukim Galesia 1.19). Em i bin kamap hetman bilong sios i stap long Jerusalem. **12:18:** Ap 5.22-24 **12:20:** 1 Kin 5.9-11, Ese 27.17 **12:23:** 1 Sml 25.38, 2 Sml 24.17, Sng 115.1, Dan 5.20 **12:24:** Ais 55.11, Ap 6.7, 19.20, Kl 1.6 **12:25:** Ap 11.29-30, 12.12, 13.5, 13.13, 15.37

* **13:1:** Ap 11.27 * **13:1:** Dispela nem Niger, em i olsem “Blakpela”, na sampela man i ting Simeon em i wanpela man bilong Afrika.

Simeon, em i gat narapela
nem Niger,* na Lusius bilong
taun Sairini, na Sol, na Man-
ain, em wanpela poroman
bilong namba wan gavman
Herot.
2 Wanpela taim ol man-
meri bilong sios i lotu long
Bikpela na ol i tambu long
kaikai. Na Holi Spirit i
tokim ol olsem, "Yupela i mas
makim Barnabas wantaim
Sol bilong mekim dispela
wok mi bin singautim tupela
long mekim."
3 Olsem na ol i tambu long
kaikai na i mekim prea, na ol
i putim han long tupela, na ol
i salim tupela i go.

*Barnabas wantaim Sol
i autim gutnius long Saiprus*

4 Holi Spirit i salim tupela
i go, na tupela i go daun long
taun Selusia. Long Selusia
tupela i kalap long sip, na sip
i kisim tupela i go long ailan
Saiprus.
5 Tupela i kamap long taun
Salamis, na tupela i go long
ol haus lotu bilong ol Juda na
autim tok bilong God. Jon
Mak i bin i go wantaim tu-
pela, na em i helpim tupela.
6 Tupela i wokabaut long
olgeta hap bilong ailan
Saiprus, na tupela i kamap
long taun Pafos. Long Pafos
tupela i lukim wanpela man i
stap, nem bilong en Barjisas.
Em i man bilong mekim ol
kain kain marila samting
na ol kain kain trik. Na
em i wanpela giaman profet
bilong lain Juda.
7 Dispela man i save stap
wantaim namba wan gav-
man, nem bilong en Sergius
Paulus. Sergius Paulus em
i man i gat gutpela tingting
na save. Em i singautim
Barnabas na Sol i kam, long
wanem, em i laik harim tok
bilong God.
8 Dispela man bilong
mekim marila samting, long
tok Grik ol i save kolim em
long nem Elimas. Orait
Elimas i laik daunim wok
bilong Barnabas na Sol, long
wanem, em i no laik bai
namba wan gavman i bilip
long Jisas.
9 Tasol Holi Spirit i pulap
long Sol, narapela nem bi-
long en Pol,† na em i lukluk
strong long Elimas na i tok
olsem,
10 "Yu pikinini bilong Sa-
tan. Yu birua bilong ol-
geta stretpela pasin. Olgeta
pasin bilong giaman na ol-
geta pasin nogut i pulap tru
long yu. Yu save bagara-
pim olgeta stretpela rot bi-
long Bikpela. Ating yu no laik
lusim dispela pasin?
11 Orait harim. Nau han bi-
long Bikpela em i paitim yu,
na ai bilong yu bai i pas. Nau
bai yu no inap lukim san, na
bai yu stap olsem longtaim

13:2: Ap 9.15, Ro 10.15, Ga 1.15, Ef 3.7-8, 1 Ti 2.7, Hi 5.4 **13:3:** Ap 6.6 **13:4:** Ap 15.39 **13:5:** Ap 12.12, 12.25, 13.13, 13.46, 15.37 **13:8:** 2 Ti 3.8 † **13:9:** Dispela nem Sol em i kam long tok Hibru, na nem Pol em i kam long tok Grik. Sampela man i ting Sol i stat long kolim em yet long nem Pol long dispela taim, long wanem, em i stat long mekim wok misin namel long ol lain i save tok Grik. **13:10:** Mt 13.38, Jo 8.44, 1 Jo 3.8 **13:11:** Kis 9.3, 1 Sml 5.6, Ap 9.8

liklik." Pol i tok olsem na
wantu tasol samting olsem
klaut i tudak olgeta i pasim
ai bilong Elimas. Na em i go
nabaut na i wok long painim
man bilong holim han bilong
em na soim rot long em.
12 Namba wan gavman i
lukim dispela samting, na em
i bilip. Tingting bilong en
i kirap tru long tok bilong
Bikpela.

Barnabas wantaim Sol i autim tok long Antiok long distrik Pisidia

13 Pol na ol man i wokabaut
wantaim em ol i lusim taun
Pafos, na sip i kisim ol i go
long taun Perga long provins
Pamfilia. Tasol Jon Mak i
lusim ol, na em i go bek long
Jerusalem.
14 Ol i lusim Perga, na ol
i wokabaut i go kamap long
taun Antiok long distrik Pi-
sidia. Na long de Sabat ol i go
insait long haus lotu bilong ol
Juda, na ol i sindaun.
15 Ol hetman bilong haus
lotu i ritim pinis tok bilong lo
na tok bilong ol profet, orait
ol i tokim wanpela man long
i go tokim Pol wantaim ol
wanwok bilong en olsem, "Ol
brata, sapos yupela i gat wan-
pela tok bilong strongim bel
bilong ol manmeri, orait yu-
pela i ken autim."
16 Na Pol i sanap na i
mekim nais long han bai ol
i pasim maus, na em i tok
olsem, "Yupela man bilong
Israel, na yupela ol arapela
man i save aninit long God,
yupela harim.
17 God bilong ol lain Is-
rael em i makim ol tumbuna
bilong mipela olsem ol man-
meri bilong em yet. Na taim
ol i lusim graun bilong ol na
ol i go i stap long Isip, em
i mekim ol i kamap bikpela
lain. Bihain, long strong bi-
long em yet, em i kisim ol long
Isip na bringim ol i kam.
18 Na long taim ol i stap
long ples wesan nating, em i
karim hevi long pasin bilong
ol inap long 40 yia.‡
19 Long graun Kenan God
i bagarapim 7-pela lain man-
meri, na em i givim dispela
graun long ol Israel, bai em i
ken i stap graun bilong ol.
20 Olgeta dispela samting
i kamap insait long 450 yia
samting. Na bihain long ol Is-
rael i kisim graun pinis, God
i makim ol hetman bilong
bosim ol Israel, i go inap long
taim bilong profet Samuel.
21 "Orait long dispela taim
ol i singaut long kisim wan-
pela king, na God i makim Sol
bilong bosim ol, na em i stap
king inap long 40 yia. Sol em
i pikinini bilong Kis, em man

13:13: Ap 13.5, 15.38 **13:15:** Lu 4.16, Ap 13.27, 15.21, Hi 13.22 **13:16:** Ap 12.17 **13:17:** Kis 1.7, 6.6, 12.5, Lo 7.6-7, Sng 105.23-24 **13:18:** Kis 16.35, Nam 14.34, Lo 1.31, Sng 95.10, Ap 7.36 ‡ **13:18:** Sampela man i ting dispela lain i tok olsem, "Na long taim ol i stap long ples wesan nating, em i lukautim ol gut inap long 40 yia." **13:19:** Lo 7.1, Jos 14.1, Sng 78.55 **13:20:** Het 2.16, 1 Sml 3.20 **13:21:** 1 Sml 8.5, 8.19, 10.1, 10.21 **13:22:** 1 Sml 13.14, 15.23-26, 16.12-13, 2 Sml 2.4, Sng 89.20, Hos 13.11

bilong lain Benjamin.
22 Tasol God i rausim em
na i makim Devit bilong i stap
king bilong ol. Em i tokim
ol man long Devit olsem, 'Mi
lukim pinis Devit, pikinini bi-
long Jesi, na bel bilong mi i
laikim dispela man. Em bai
i bihainim olgeta laik bilong
mi.'
23 Na God i mekim olsem
bipo em i bin promis, na long
lain bilong dispela man De-
vit, God i makim wanpela
man bilong kisim bek yumi,
na i salim em i kam long Is-
rael. Dispela man em Jisas.
24 "Taim Jisas i no statim
wok bilong en yet, Jon i bin
autim tok long ol Israel i mas
tanim bel na kisim baptais.
25 Klostu Jon i laik pin-
isim wok bilong en, na em i
tok olsem, 'Yupela i ting mi
husat? Mi no dispela man
yupela i wetim. Tasol yupela
harim. Bihain bai wanpela
man i kam, na mi no gut-
pela man inap long mi lusim
string i pasim su bilong en.'
26 "Ol brata, yupela man
bilong lain bilong Abraham,
na yupela ol arapela man i
save aninit long God, harim.
Dispela tok bilong God i kisim
bek ol manmeri, em God i
salim i kam long yumi tasol.
27 Ol man i stap long
Jerusalem, wantaim ol het-
man bilong ol, ol i no save
gut long dispela man. Na ol
i no tingim gut tok bilong ol
profet, ol i save ritim long
olgeta de Sabat. Olsem na
ol i bin tok long dispela man
i mas i dai, na long dispela
pasin ol inapim tok ol profet
i bin mekim bipo.
28 Ol i no painim wan-
pela rong long em inap long
ol i kotim em na kilim em
i dai, tasol ol i strong long
namba wan gavman Pailat i
mas kilim em i dai.
29 Ol i mekim pinis olgeta
samting bipo ol profet i bin
tok long ol man bai i mekim
long em, orait ol i kisim em i
kam daun long diwai kros, na
ol i planim em long wanpela
matmat.
30 Tasol God i kirapim em
bek long matmat,
31 na long planti de ol man
i bin lusim Galili na i go long
Jerusalem wantaim em, ol i
bin lukim em. Nau ol dispela
man ol i save autim tok bi-
long em long ol lain Juda.
32 "Na mipela i autim gut-
nius long yupela olsem. God
i bin promis long ol tumbuna
long em bai i salim man i kam
bilong kisim bek yumi,
33 na nau em i kirapim Jisas
long matmat bilong em i ken
inapim dispela promis long
yumi ol lain pikinini bilong
ol. Tok bilong dispela samt-
ing i stap long namba 2 song

13:23: 2 Sml 7.12-16, Sng 132.11, Ais 11.1, Lu 1.32, 1.69, Ro 11.26 **13:24:** Mt 3.1-2, Mk 1.4, Lu 3.3, Ro 11.26 **13:25:** Mt 3.11, Mk 1.7, Lu 3.16, Jo 1.20-27 **13:26:** Mt 10.6, Lu 24.47, Ap 13.16, 13.46 **13:27:** Lu 23.34, 24.20, 24.44, Jo 16.3, Ap 3.17, 15.21, 1 Ko 2.8 **13:28:** Mt 27.22-23, Mk 15.13-14, Lu 23.21-23, Jo 19.15 **13:29:** Mt 27.57-61, Mk 15.42-47, Lu 18.31, 23.50-56, Jo 19.28-30, 19.36-42 **13:30:** Mt 28.6, Ap 2.24 **13:31:** Ap 1.3, 1.8 **13:32:** Stt 12.3, Ap 13.23, Ro 4.13, Ga 3.16 **13:33:** Sng 2.7, Ro 1.4, Hi 1.5, 5.5

bilong Buk Song. Dispela tok
i olsem,

'Yu pikinini bilong mi.

Nau mi kamap papa bilong
yu.'

34 God i kirapim em long mat-
mat, na em i no inap i go bek
long matmat moa na i sting.
Em i olsem God i bin tok, 'Bai
mi mekim gut long yupela na
givim ol gutpela samting long
yupela, olsem bipo mi bin
promis long King Devit. Na
dispela samting bai i kamap
tru olsem mi bin tok.'
35 Na i gat narapela tok tu i
stap long buk bilong God. Em
i olsem, 'Bai yu no larim man
yu bin makim bilong mekim
wok bilong yu i sting long
matmat.'
36 Yumi save, long taim De-
vit i stap long graun, em i
bin bihainim laik bilong God.
Na bihain em i dai na ol i
planim em long matmat bi-
long ol tumbuna bilong en,
na bodi bilong en i sting.
37 Tasol dispela man God i ki-
rapim long matmat, bodi bi-
long en i no sting.
38 Olsem na, ol brata, mipela i
autim tok long yupela olsem.
Yupela i ken save gut, dispela
man em i kam bilong lusim ol
sin bilong yupela.
39 Lo bilong Moses i no inap
long lusim sin bilong yupela
na kolim yupela stretpela
man. Tasol dispela man em
i save lusim olgeta sin bilong
olgeta man i bilip long em, na
em i kolim ol i stretpela man.
40 Olsem na yupela lukaut.
Nogut dispela samting bipo
ol profet i bin tok long en, em
i kam long yupela. Ol i bin tok
olsem,
41 'Yupela man bilong tok bi-
las, yupela lukluk, na bai yu-
pela i kirap nogut na bai yu-
pela i bagarap. Mi bai mekim
narakain samting i kamap
namel long yupela. Na sapos
wanpela man i tokim yupela
long dispela samting mi laik
mekim, bai yupela i no inap
bilipim.' "

42 Pol i autim tok pinis,
orait em wantaim Barnabas
i laik wokabaut i go ausait,
na ol manmeri i tokim tu-
pela olsem, "Long dispela de
Sabat i laik kamap, yutupela
i mas kam bek na autim sam-
pela tok moa long mipela
long ol dispela samting."

43 Na ol i lusim haus lotu
na i go ausait, na planti Juda
wantaim planti manmeri
bilong ol arapela lain i
bihainim pasin bilong lotu
bilong ol Juda, ol i bihainim
Pol wantaim Barnabas. Na
tupela i givim tok long ol na
kirapim tingting bilong ol
long ol i mas bihainim laik
bilong God na i stap strong
long marimari bilong en.

44 Long de Sabat bihain,
klostu olgeta manmeri bilong
dispela taun ol i kam bung
bilong harim Pol tupela Barn-

13:34: Ais 55.3 **13:35:** Sng 16.10, Ap 2.27, 2.31 **13:36:** 1 Kin 2.10, Ap 2.29 **13:38:** Dan 9.24, Lu 24.47, Ap 10.43, 1 Jo 2.12 **13:39:** Ais 53.11, Ro 3.28, 8.3, 10.4, Hi 7.19 **13:40:** Ais 29.14 **13:41:** Hab 1.5 **13:43:** Ap 11.23, 14.22, Ta 2.11, Hi 12.15, 1 Pi 5.12 **13:45:** Ap 14.2, 18.6, 1 Pi 4.4, Ju 1.10

abas i autim tok bilong God.
45 Tasol taim ol Juda i
lukim dispela bikpela lain
manmeri, bel bilong ol i
nogut tru. Na ol i wok long
daunim tok bilong Pol, na ol i
tok bilas long em.
46 Olsem na Pol tupela
Barnabas i tokaut strong long
ol olsem, “Tru, mitupela i
mas givim tok bilong God
long yupela Juda pastaim.
Tasol yupela i givim baksait
long dispela tok, na i olsem
yupela yet i tok, ‘Mipela i no
inap long kisim laip i stap
gut oltaim.’ Olsem na yupela
harim. Nau mitupela i no ken
autim tok moa long yupela.
Mitupela bai i autim tok long
ol arapela lain,
47 long wanem, Bikpela
i tokim mipela olsem, ‘Mi
mekim yu i kamap olsem lait
bilong olgeta kantri, na bai
yu helpim ol manmeri long
olgeta hap bilong graun, na
bai mi kisim bek ol.’ ”
48 Ol manmeri bilong ol
arapela lain i harim dispela
tok, na bel bilong ol i gutpela
tru. Ol i amamas long tok bi-
long Bikpela. Na olgeta man-
meri God i bin makim bilong
kisim laip i stap gut oltaim,
dispela ol manmeri i bilip.
49 Na ol i kisim tok bilong
Bikpela i go nabaut long ol-
geta hap bilong dispela dis-
trik.
50 Tasol ol Juda i kirapim
bel bilong ol meri i gat
biknem na i save bihainim
pasin bilong lotu bilong ol,
na ol i kirapim bel bilong ol
hetman bilong dispela taun,
na ol manmeri bilong taun i
stat long mekim nogut long
Pol tupela Barnabas. Na ol
i rausim tupela long dispela
distrik.
51 Olsem na tupela i rausim
pipia graun i stap long lek bi-
long tupela, bai ol manmeri
i ken save ol i gat asua long
dispela pasin bilong ol. Na
tupela i lusim Antiok na i go
long taun Aikoniam.
52 Tasol Holi Spirit i pulap
long ol manmeri bilong An-
tiok i bilip long Jisas, na ol i
amamas tru.

14

Barnabas wantaim Sol i autim tok long Aikoniam

1 Long Aikoniam Pol na
Barnabas i mekim wankain
pasin olsem tupela i bin
mekim long Antiok. Tupela
i go insait long haus lotu
bilong ol Juda, na tupela i
autim tok. Tupela i autim gut
tru na bikpela lain Juda na
Grik ol i bilip.
2 Tasol sampela Juda i no
bilip, ol i kirapim bel bilong
ol manmeri bilong ol arapela
lain, na ol i mekim ol i bel
nogut long ol manmeri i bilip.
3 Tupela i stap longpela
taim long Aikoniam, na tu-
pela i no pret long autim
tok bilong marimari bilong
Bikpela. Na Bikpela i givim

13:46: Ais 55.5, Lu 7.30, Ap 3.26, 18.6, Ro 1.16, 10.19 **13:47:** Ais 42.6, 49.6, Lu 2.32 **13:48:** Ap 11.18 **13:50:** Ap 17.4, 17.12 **13:51:** Mt 10.14, Mk 6.11, Lu 9.5, 10.11, Ap 18.6 **13:52:** Mt 5.12, Jo 16.22, Ap 2.46 **14:2:** Ap 13.45 **14:3:** Mk 16.20, Ap 19.11, Hi 2.4

strong long tupela, na tupela
i wokim ol kain kain mirakel.
Long dispela pasin Bikpela i
soim ol manmeri olsem, dis-
pela tok tupela i autim, em i
tru tasol.
4 Tasol ol manmeri bilong
dispela taun ol i bruk tu-
pela lain. Sampela i wan-
bel wantaim ol Juda, na sam-
pela i wanbel wantaim tu-
pela aposel.
5 Bihain ol Juda wantaim
ol man bilong ol arapela lain
ol i kirap wantaim ol hetman
bilong ol, na ol i laik mekim
nogut long Pol tupela Barn-
abas. Ol i laik tromoi ol ston
na kilim tupela i dai.

Barnabas wantaim Sol i autim tok long Likonia

6 Barnabas tupela Sol i
harim tok long dispela samt-
ing ol man i laik mekim, orait
tupela i ranawe i go long tu-
pela taun bilong distrik Liko-
nia, em taun Listra na Derbe,
na long ol ples i stap klostu
long dispela tupela taun.
7 Na tupela i wok long au-
tim gutnius long ol dispela
ples.
8 Long taun Listra i gat
wanpela man i stap, em i no
gat strong long lek bilong en.
Taim mama i karim em, em i
lek nogut pinis na em i no bin
wokabaut liklik. Em i save
sindaun tasol i stap.
9 Dispela man i harim Pol
i autim tok. Na Pol i lukluk
strong long em, na em i lukim
olsem dispela man i bilip na
em inap long kamap gutpela.
10 Olsem na Pol i tokaut
strong olsem, "Yu kirap na
sanap." Orait dispela man i
kalap na sanap na em i wok-
abaut.
11 Planti manmeri i lukim
dispela samting Pol i mekim,
na ol i singaut long tok ples
bilong Likonia olsem, "Ol god
i kamap olsem man, na ol i
kam daun long yumi."
12 Na Barnabas ol i kolim
god Sus. Na Pol em i man bi-
long mekim toktok, olsem na
ol i kolim em god Hermes.*
13 Haus lotu bilong god Sus
i stap klostu long dua bi-
long banis i raunim dispela
taun. Na pris bilong dispela
haus lotu em i kisim sampela
bulmakau man na sampela
plaua ol i bin ropim, na em
i kam long dua bilong banis
bilong taun. Em wantaim ol
manmeri ol i laik mekim ofa
long Barnabas wantaim Pol.
14 Tasol tupela aposel
i harim tok long dispela
samting ol i laik mekim, na
tupela i kirap nogut tru na
brukim klos bilong tupela.
Na tupela i ran i go namel
long ol manmeri na tupela
i singaut olsem,
15 "Ol pren, watpo yupela
i mekim dispela pasin? Mi-
tupela i man tasol, wankain
olsem yupela. Mitupela i

14:5: Ap 14.19, 2 Ti 3.11 **14:6:** Mt 10.23 **14:8:** Jo 9.1, Ap 3.2 **14:9:** Mt 8.10, 9.28-29, Ap 3.4 **14:11:** Ap 8.10, 28.6 * **14:12:** Ol manmeri bilong lain Grik ol i bilip olsem i gat planti god moa i stap. Sus em i olsem king bilong ol god bilong ol, na Hermes, em god i gat wok bilong bringim tok. **14:15:** Kis 20.11, 2 Sml 12.21, Sng 33.6, 146.6, Ap 10.26, 1 Ko 8.4, 1 Te 1.9, Je 5.17

autim gutnius long yupela
olsem, yupela i mas lusim
ol dispela samting nating yu-
pela i save lotu long en, na
yupela i mas tanim i go long
God i gat laip. Em God i bin
wokim skai na graun na sol-
wara, wantaim olgeta samt-
ing i stap long en.
16 Tru, long taim bilong
ol tumbuna em i bin larim
olgeta lain manmeri i wok-
abaut long pasin bilong ol
yet.
17 Tasol em i no bin hait ol-
geta bai ol man i no ken save
long em. Nogat. Oltaim em
i save mekim gutpela pasin
long yupela. Em i mekim
ren i lusim skai na i kam
daun long yupela, na em i
mekim planti gutpela kaikai
i kamap. Em i givim yupela
planti kaikai na i mekim bel
bilong yupela i amamas."
18 Tupela i mekim dispela
tok, tasol tupela i hatwok tru
long pasim ol manmeri, bai
ol i no ken mekim ofa long
tupela.
19 Tasol bihain sampela
Juda bilong taun Antiok na
Aikoniam i kam long taun
Listra, na ol i pulim tingting
bilong ol manmeri na mekim
ol i birua long Pol. Olsem na
ol i tromoi ston long Pol. Na
taim ol i ting em i dai pinis,
ol i pulim bodi bilong en i go
lusim i stap ausait long taun.
20 Tasol ol manmeri i bilip
long Jisas, ol i kam sanap rau-
nim em, na Pol i kirap gen na
i go insait long taun. Na long
de bihain em i go wantaim
Barnabas long taun Derbe.

Barnabas wantaim Pol i strongim bel bilong ol manmeri i bilip long Jisas

21 Tupela i autim gutnius
long Derbe, na tupela i
mekim planti manmeri i
kamap disaipel. Na bihain
tupela i go bek long Listra na
Aikoniam na Antiok,
22 na tupela i strongim bel
bilong ol disaipel. Tupela
i tok strong long ol olsem,
"Yupela i mas i stap strong
long bilip. Yumi laik i go
insait long kingdom bilong
God, tasol pastaim yumi mas
wokabaut long rot i gat planti
hevi i stap long en."
23 Na tupela i makim ol
hetman bilong olgeta sios. Na
tupela i tambu long kaikai na
i mekim prea, na long dispela
pasin tupela i putim ol dis-
pela lain i bilip long Bikpela
long han bilong Bikpela.

Barnabas wantaim Sol i go bek long Antiok long distrik Siria

24 Bihain Barnabas na Sol
i wokabaut i go namel long
distrik Pisidia, na tupela i go
kamap long provins Pamfilia.
25 Tupela i autim tok bilong
God long taun Perga, na bi-
hain tupela i go daun long
taun Atalia.
26 Long Atalia tupela i
kalap long sip, na sip i kisim
tupela i go long Antiok, em

14:16: Sng 81.12, Ap 17.30, 1 Pi 4.3 **14:17:** Sng 147.8, Jer 5.24, 14.22, Ap 17.27, Ro 1.20 **14:19:** Ap 13.45, 17.13, 2 Ko 11.25, 2 Ti 3.11 **14:21:** Mt 28.19 **14:22:** Mt 7.14, Ap 11.23, 15.32, 18.23, 1 Te 3.3 **14:23:** Ap 13.1-3, 15.40 **14:26:** Ap 13.1-3, 15.40

dispela taun bipo ol Kristen i
bin putim tupela long han bi-
long God, bai em i ken mari-
mari long tupela, na tupela i
ken mekim dispela wok. Nau
tupela i mekim pinis, na tu-
pela i go bek long Antiok.
27 Tupela i kamap pinis,
orait tupela i singautim ol
manmeri bilong sios i kam
bung. Na tupela i tokim ol
long olgeta samting God i bin
mekim long han bilong tu-
pela. Tupela i tok olsem, "God
i bin opim rot long ol man-
meri bilong ol arapela lain,
na ol i bilip."
28 Na tupela i stap planti
de wantaim ol disaipel long
Antiok.

15

*Bikpela bung bilong sios
i kamap long Jerusalem*

1 Orait sampela man bi-
long Judia i kam daun long
Antiok na ol i skulim ol Kris-
ten olsem, "Sapos yupela i no
bihainim pasin bilong Moses
na ol i no katim skin bilong
yupela, orait God bai i no
inap kisim bek yupela."
2 Pol tupela Barnabas i
harim tok ol dispela man i
mekim, na tupela i kirapim
bikpela tok pait wantaim ol,
na ol i paitim toktok moa
yet long dispela samting.
Olsem na ol Kristen i makim
Pol na Barnabas wantaim
ol arapela man bilong i go
long Jerusalem na stretim
tok wantaim ol aposel na ol
hetman bilong sios.
3 Ol Kristen i salim ol i
go, na ol i wokabaut i go
namel long distrik Fonisia na
Samaria. Ol i wok long tok-
save long ol Kristen bilong
dispela tupela distrik, long
God i bin tanim bel bilong
ol manmeri bilong ol arapela
lain. Ol Kristen i harim dis-
pela tok na ol i belgut tru.
4 Ol i go kamap long
Jerusalem, na olgeta man-
meri bilong sios wantaim
ol aposel na hetman ol i
gude tru long ol. Na Pol
tupela Barnabas i tokim ol
long olgeta samting God i
bin mekim long han bilong
tupela.
5 Tasol sampela Kristen bi-
long lain bilong ol Farisi ol i
kirap na ol i tok olsem, "Sapos
ol man bilong ol arapela lain
i laik kam insait long lain
bilong yumi, orait yupela i
mas katim skin bilong ol,* na
yupela i mas tokim ol long
ol i mas bihainim lo bilong
Moses."
6 Orait na ol aposel na ol
hetman ol i bung bilong stre-
tim dispela tok.
7 Ol i mekim planti tok-
tok pinis, na Pita i sanap na
i tokim ol olsem, "Ol brata,
yupela i save, bipo God i
tilim wok long yumi, na em
i makim mi bilong givim gut-
nius long ol arapela lain, bai
ol i ken harim na bilip.

14:27: Ap 11.18, 15.4, 15.12 **15:1:** Wkp 12.3, Jo 7.22, Ga 2.12, 5.2, Kl 2.8, 2.11, 2.16 **15:2:** Ap 11.30, Ga 2.1 **15:4:** Ap 14.27 * **15:5:** Lukim tok i stap long Filipai 3.2. **15:7:** Ap 10.1-43 **15:8:** 1 Sto 28.9, Ap 1.24, 2.4, 10.44, 11.15

8 God i save long bel
bilong olgeta manmeri, na
em i givim Holi Spirit long
ol, wankain olsem em i
bin givim long yumi. Long
dispela pasin em i soim
yumi olsem, bel bilong en i
amamas long kisim ol.
9 Em i no mekim wanpela
pasin long yumi na narapela
pasin long ol. Nogat. Ol i
bilip long em, na long rot bi-
long dispela bilip tasol em i
mekim ol i kamap klin long ai
bilong en.
10 Olsem na bilong wanem
yupela i laik traim God nau?
Yupela i no ken pasim dispela
hevipela samting long sol bi-
long ol Kristen. Bipo ol tum-
buna bilong yumi na yumi tu
i no inap long karim dispela
hevi.
11 Tasol yumi bilip
olsem, long marimari bilong
Bikpela Jisas, God bai i kisim
bek yumi, olsem em i kisim
bek ol dispela man tu."
12 Pita i tok olsem, orait
ol man i kibung i stap, ol
i no mekim wanpela tok.
Ol i putim yau long tok
bilong Barnabas wantaim
Pol. Na tupela i autim
tok bilong olkain mirakel
God i bin wokim long han
bilong tupela namel long ol
manmeri bilong ol arapela
lain.
13 Tupela i tok pinis, orait
Jems i tok olsem, "Ol brata,
yupela harim tok bilong mi.
14 Saimon i tokim yupela
pinis long namba wan taim
God i kam long ol man bilong
ol arapela lain, bilong kisim
ol lain manmeri bilong ol na
mekim ol i kamap lain bilong
em yet.
15 Na tok bilong ol profet tu
em i wankain. Ol i bin raitim
tok olsem,
16 'Bikpela i tok, "Lain
bilong Devit i olsem wan-
pela haus sel i pundaun pi-
nis. Tasol bihain bai mi
kam bek, na bai mi sanapim
gen. Ol samting bilong dis-
pela haus i bagarap, em bai
mi wokim nupela gen, na bai
mi sanapim gen dispela haus.
17-18 Olsem na bai ol ara-
pela manmeri i ken wok long
painim mi Bikpela. Em ol-
geta manmeri bilong ol ara-
pela lain, mi makim ol pinis
bilong mi yet." Dispela em i
tok bilong Bikpela. Bipo tru
em i bin tok long ol dispela
samting bai i kamap.'
19 "Olsem na tingting bi-
long mi em i olsem. Yumi no
ken givim hevi long ol dispela
man bilong ol arapela lain i
bin tanim bel i go long God.
Nogat.
20 Mobeta yumi raitim pas i
go long ol, na tokim ol olsem,
ol i no ken kisim kaikai samt-
ing ol man i bin ofaim long
ol giaman god na long dispela
pasin em i kamap doti long
ai bilong God. Na ol i no ken
mekim ol kain kain pasin pa-

15:9: Ap 10.15, 10.28, 10.34-35, Ro 10.11, 1 Ko 1.2, 1 Pi 1.22 **15:10:** Mt 11.30, 23.4, Lu 11.46, Ga 3.10, 5.1 **15:11:** Ro 3.24, Ga 2.16, Ef 2.5-8, Ta 2.11 **15:12:** Ap 14.27 **15:13:** Ap 12.17, Ga 2.9 **15:14:** Ap 15.7-9 **15:16:** Amo 9.11-12 **15:20:** Stt 9.4, Kis 34.15-17, Wkp 17.10-16, 18.6-23, 1 Ko 6.9, 6.18, 8.1, Ga 5.19, Ef 5.3, Kl 3.5, 1 Pi 4.3

muk. Na ol i no ken kaikai
abus ol man i pasim nek bi-
long en na kilim i dai, long
wanem, ol i no ken kaikai
abus i gat blut i stap yet long
en.
21 Yumi save, long bipo yet
na i kam inap long nau, long
olgeta taun bilong ol arapela
lain i gat ol man i save autim
tok bilong Moses. Na long
olgeta de Sabat ol i save ritim
tok bilong em insait long ol
haus lotu.”†

Ol i salim pas i go
long ol Kristen bilong ol ara-
pela lain

22 Orait ol aposel na ol het-
man wantaim olgeta man-
meri bilong sios ol i pasim
tok, na ol i makim tupela man
bilong ol. Wanpela em Ju-
das, em i gat narapela nem
Barsabas, na narapela em
Sailas. Tupela i stap lida
namel long ol Kristen. Na ol
i salim tupela i go long taun
Antiok wantaim Pol na Barn-
abas.
23 Long han bilong tupela ol
i salim wanpela pas i gat tok
olsem,

“Mipela aposel na mipela
hetman, mipela ol brata bi-
long yupela, mipela i raitim
dispela pas i go long yupela
ol brata bilong ol arapela
lain i stap long taun Antiok
na long olgeta hap bilong
provins Siria na Silisia. Gude
tru ol brata.
24 Mipela i harim pinis
olsem, sampela man bilong
mipela i bin kam long yu-
pela na mekim yupela i ki-
rap nogut long toktok bilong
ol. Na ol i wok long paulim
tingting bilong yupela. Tasol
mipela i no tokim ol long
mekim olsem.
25 Mipela i harim tok long
dispela samting i bin kamap,
olsem na mipela i wanbel
na mipela i pasim tok long
makim tupela brata na salim
tupela i kam long yupela,
wantaim tupela brata mipela
i save laikim tumas, em Barn-
abas na Pol.
26 Maski tupela inap tru
long lusim laip bilong tupela,
tupela i no pret long tokaut
long nem bilong Jisas Krais,
Bikpela bilong yumi.
27 Olsem na mipela i salim
Judas tupela Sailas i kam long
yupela, na tupela bai i givim
dispela tok long yupela long
maus bilong tupela yet.
28 Holi Spirit i stap wan-
taim mipela na mipela i
pasim tok olsem, mipela i no
laik putim planti hevi long
yupela. Olsem na yupela
i mas bihainim ol dispela
pasin tasol.
29 Yupela i no ken kaikai
abus ol i bin kilim bilong
mekim ofa long ol giaman

15:21: Ap 13.15 † **15:21:** Ol Juda i no save stap long graun bilong Israel tasol. Nogat. Longtaim pinis ol i go i stap nabaut long olgeta kantri i stap long dispela hap bilong graun, na ol i gat ol haus lotu bilong ol i stap long ol taun i stap long dispela hap. Lukim Aposel 2.5-11. Olsem na ol manmeri bilong ol dispela taun i harim pinis tok bilong planti hap bilong lo bilong Moses. **15:24:** Ap 15.1 **15:26:** Ap 13.50, 14.19, 1 Ko 15.30, 2 Ko 11.23, 11.26 **15:28:** Mt 23.4 **15:29:** Wkp 17.14, Ap 15.20, 21.25, KTH 2.14, 2.20

god. Na yupela i no ken
kaikai abus i gat blut i stap
yet long en, olsem na yupela
i no ken kaikai abus ol man
i bin pasim nek bilong en na
kilim i dai. Na yupela i mas
abrusim olkain pasin pamuk.
Sapos yupela i lukaut gut na
yupela i abrusim ol dispela
pasin, em bai i gutpela. Em
tasol tok bilong mipela. Yu-
pela i ken i stap gut."

30 Orait ol manmeri bilong
sios i salim ol dispela man
na ol i go daun long Antiok.
Na long Antiok ol i bungim ol
manmeri bilong sios na ol i
givim dispela pas long ol.

31 Ol manmeri i ritim pi-
nis, na ol i amamas long
kisim dispela gutpela tok bi-
long strongim ol.

32 Judas wantaim Sailas tu-
pela i profet. Olsem na tu-
pela i givim planti gutpela tok
long ol Kristen, na long dis-
pela pasin tupela i strongim
bel bilong ol.

33-34 Tupela i stap longtaim
liklik long Antiok, na bihain
ol Kristen i tok gutbai long
tupela na salim tupela i go
bek long ol man i bin salim
tupela i kam.‡

35 Na Pol wantaim Barn-
abas tupela i stap long An-
tiok. Tupela i wok wan-
taim planti arapela man long
skulim ol manmeri long tok
bilong God na long autim gut-
nius bilong Bikpela.

Pol na Barnabas i no stap
wanbel

36 Sampela de i go pinis,
orait Pol i tokim Barnabas
olsem, "Mitupela i mas i go
bek na lukim ol brata long
olgeta taun, bipo mitupela i
autim tok bilong Bikpela long
ol. Olsem bai mitupela i ken
save, ol i stap gut, o nogat."

37 Orait Barnabas i laik
kisim Jon, narapela nem bi-
long en Mak, i go wantaim
tupela.

38 Tasol Pol i tok, "Dispela
man bipo em i bin lusim mi-
tupela long provins Pamfilia,
na em i no laik i go wantaim
mitupela long mekim wok,
olsem na mitupela i no ken
kisim em i go wantaim mitu-
pela."

39 Tupela i tok kros planti
long dispela samting. Olsem
na tupela i bruk na tupela i
no moa wok wantaim. Barn-
abas i kisim Mak i go wan-
taim em, na tupela i kalap
long wanpela sip na i go long
ailan Saiprus.

40 Na Pol i kisim Sailas.
Na taim tupela i laik i go,
ol Kristen i tokim tupela
olsem, "Marimari bilong
Bikpela i ken i stap wantaim
yutupela."

41 Orait na tupela i wok-
abaut i go nabaut long
provins Siria na Silisia, na
Pol i wok long strongim ol
manmeri bilong ol sios i stap
long dispela hap.

15:32: Ap 11.27, 13.1, 14.22 ‡ **15:33-34:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Tasol Sailas i senisim tingting na em i stap long Antiok." **15:37:** Ap 12.12, 12.25, Kl 4.10, 2 Ti 4.11 **15:38:** Ap 13.13, Kl 4.10

16

Timoti i go wantaim Pol

1 Pol i go kamap long Derbe
na long Listra tu. Long dis-
pela taun wanpela Kristen i
stap, nem bilong en Timoti.
Em i pikinini bilong wanpela
Juda meri, em i Kristen. Na
papa bilong en i bilong ol
Grik.
2 Ol Kristen long Listra na
Aikoniam ol i tok long pasin
bilong em olsem, Timoti i gut-
pela man.
3 Pol i laikim Timoti i go
wantaim em. Olsem na em i
kisim em na i katim skin bi-
long en. Em i ting long ol Juda
i stap long ol dispela hap, na
em i mekim dispela pasin,
long wanem, olgeta Juda i
save olsem, papa bilong Tim-
oti em i Grik.
4 Ol i wokabaut i go long
ol taun, na dispela tok bipo
ol aposel na ol hetman ol i
pasim long Jerusalem, em ol
i givim long ol Kristen. Na ol
i tok, "Yupela i mas bihainim
dispela."
5 Olsem na bilip bilong
ol manmeri bilong ol sios
i kamap strong moa, na
namba bilong ol i go bikpela
moa long olgeta de.

Pol i lukim man bilong Masedonia

6 Pol na Sailas na Timoti
i wokabaut i go namel long
distrik Frigia na Galesia, long
wanem, Holi Spirit i bin tam-
buim ol long autim tok long
provins Esia.
7 Ol i go inap long distrik
Misia, na ol i laik wokabaut
i go insait long provins Bi-
tinia, tasol Spirit bilong Jisas
i pasim ol.
8 Olsem na ol i abrusim
Misia na ol i go daun long
taun Troas.
9 Na long nait Pol i lukim
wanpela samting olsem dri-
man. Em i lukim wanpela
man bilong provins Masedo-
nia i sanap na i singautim
Pol na i tok olsem, "Yu mas
brukim solwara na yu kam
long Masedonia na helpim
mipela."
10 Pol i lukim pinis dis-
pela samting, orait kwiktaim
mipela* i painim rot bilong i
go long Masedonia. Mipela i
save, God i singautim mipela
bilong autim gutnius long ol.

Lidia i kamap Kristen

11 Olsem na mipela i kalap
long sip long Troas, na sip i
ran i go stret long Samotres.
Na long narapela de em i ran
i go long Neapolis.
12 Na mipela i lusim dis-
pela ples na i go kamap long
Filipai. Em i wanpela taun
bipo ol Rom i kam sindaun
long en, na em i namba wan

16:1: Ap 14.6, 2 Ti 1.5 **16:2:** Fl 2.19-22 **16:3:** 1 Ko 9.20, Ga 2.3-5 **16:4:** Ap 15.23-29 **16:5:** Ap 2.47 **16:6:** Ap 18.23 **16:7:** 2 Ti 1.15 **16:10:** 2 Ko 2.13

* **16:10:** Long sampela hap bilong buk Aposel, i gat dispela tok "mipela" i stap. Planti man i ting Luk i bin raun wantaim Pol long sampela taim, olsem na em i tok "mipela". Long dispela taim i luk olsem Luk i bin i go wantaim Pol inap long Filipai na em i stap long Filipai, long wanem, taim Pol i lusim Filipai i no gat moa ol dispela tok "mipela". Lukim Aposel 16.40.

taun bilong distrik Masedonia. Mipela i stap sampela de long dispela taun.

13 Na long de Sabat mipela i go ausait long dua bilong banis bilong taun, na mipela i go long wanpela wara. Mipela i ting klostu long dispela wara i gat ples bilong mekim prea. Na long dispela wara mipela i lukim sampela meri ol i bung i stap, na mipela i sindaun toktok wantaim ol.

14 Wanpela meri, nem bilong en Lidia, em i harim dispela tok. Em i save lotu long God. Em i meri bilong taun Taiataira, na em i save wok bisnis long retpela laplap. Bikpela i tanim bel bilong em, na em i putim yau long dispela tok Pol i mekim.

15 Em i kisim baptais, na ol wanhaus bilong en wantaim. Em i kisim baptais pinis, na em i tokim mipela, "Sapos yupela i ting mi bilip tru long Bikpela, orait yupela i ken i kam i stap long haus bilong mi." Na em i strong tumas long mipela, na mipela i bihainim tok bilong em.

Pol wantaim Sailas i kalabus long Filipai

16 Long wanpela de mipela i wokabaut i go long ples bilong mekim prea, na wanpela wokmeri nating i bungim mipela long rot. Dispela meri i gat wanpela spirit i stap long en, na em i save tokaut long ol samting bai i kamap bihain. Olsem na ol bosman bilong dispela meri i save kisim planti mani long wok dispela meri i save mekim.

17 Orait dispela meri i bihainim Pol na mipela, na em i wok long singaut olsem, "Ol dispela man ol i wokman bilong God Antap Tru. Ol i save tokim yupela long rot bilong God i kisim bek yupela."

18 Planti de dispela meri i mekim olsem. Na bihain Pol i les tru long harim singaut bilong en, olsem na em i tanim na i tokim dispela spirit, "Long nem bilong Jisas Krais, mi tokim yu, yu lusim dispela meri na yu go." Na wantu dispela spirit i lusim meri na i go.

19 Ol bosman bilong dispela meri ol i lukim olsem rot bilong ol bilong kisim mani i no moa i stap. Olsem na ol i holimpas Pol tupela Sailas, na ol i pulim tupela i go long ol hetman long ples bung.

20 Ol i bringim tupela i go long ol jas, na ol i tokim ol jas olsem, "Dispela tupela man i bilong lain Juda. Tupela i wok long kirapim trabel long taun bilong yumi.

21 Na tupela i laik pulim ol manmeri long bihainim sampela pasin em i tambu long yumi ol man bilong kantri Rom i mekim."

22 Ol manmeri i kam bung, ol tu i sutim tok long tupela.

16:15: Ap 16.33, 18.8 **16:16:** Ap 19.24 **16:17:** Mk 1.24, 1.34 **16:18:** Mk 16.17 **16:19:** Ap 19.25-26, 2 Ko 6.5 **16:20:** 1 Kin 18.17, Mt 5.11, Mk 13.9, Ap 17.6 **16:22:** 2 Ko 6.5, 11.23-25, Fl 1.30, 1 Te 2.2

Orait ol jas i rausim klos bi-
long tupela na ol i tokim sam-
pela man long paitim tupela
long kanda.
23 Ol i paitim tupela nogut
tru, na ol jas i putim tupela
long kalabus. Na ol i givim
strongpela tok long woda i
bosim haus kalabus, long em
i mas was gut tru long tupela.
24 Woda i harim dispela tok
bilong ol jas, orait em i putim
tupela long rum i stap insait
tru long haus kalabus. Na
em i pasim strong lek bilong
tupela long plang.

25 Long biknait Pol tupela
Sailas i wok long beten na
mekim song long God. Na
ol arapela kalabus i harim i
stap. 26 Na wantu wanpela
bikpela guria i kamap, na i
sakim olgeta pos bilong haus
kalabus. Na olgeta dua bi-
long haus kalabus i op, na
ol sen bilong olgeta kalabus i
lus.
27 Na woda i kirap na i
lukim olgeta dua bilong haus
kalabus i op i stap, na em i
ting olgeta kalabus i ranawe
pinis. Olsem na em i pulim
bainat bilong en na i laik
kilim i dai em yet.
28 Tasol Pol i singaut strong,
"Yu no ken bagarapim yu yet.
Mipela olgeta i stap."
29 Na woda i singaut long
ol man long bringim lait, na
em i ran i kam insait long
rum Pol tupela Sailas i stap
long en. Em i pret tru na
em i guria, na em i pundaun
klostu long lek bilong Pol na
Sailas.
30 Na bihain woda i kisim
tupela i go ausait, na i askim
tupela olsem, "Tupela bik-
man, mi mas mekim wanem
samting na bai God i kisim
bek mi?"

31 Na tupela i tok olsem,
"Yu mas bilip long Bikpela
Jisas, na bai God i kisim bek
yu wantaim ol lain bilong yu,
na bai yupela i bilong em."
32 Na tupela i autim tok bi-
long Bikpela long em na long
ol lain bilong em.
33 Na long biknait yet, dis-
pela woda i kisim tupela na i
wasim sua bilong tupela. Na
em wantaim olgeta lain bi-
long en i kisim baptais.
34 Na woda i kisim tupela
i go long haus bilong en, na
em i givim kaikai long tupela.
Na em wantaim olgeta lain
bilong en, ol i amamas tru,
long wanem, nau ol i bilip
long God.

35 Long moning ol jas i
salim ol plisman i kam, na ol
i tokim woda olsem, "Ol jas
i tok, yu ken lusim dispela
tupela man i go."
36 Na woda i go tokim Pol.
Em i tok olsem, "Ol jas i
salim tok long lusim yutupela
i go. Olsem na yutupela i ken
lusim kalabus na i go, na yu-
tupela i ken i stap bel isi."
37 Tasol Pol i tokim ol
plisman olsem, "Mitupela

16:26: Ap 4.31, 5.19, 12.7, 12.10 **16:27:** Ap 12.18-19 **16:30:** Lu 3.10, Ap 2.37, 9.6 **16:31:** Jo 3.16, 3.36, 6.47, 1 Jo 5.10 **16:33:** Ap 16.15

i man bilong kantri Rom.† Bilong wanem na ol jas i no harim gut kot bilong mitupela na painimaut mitupela i bin mekim wanpela rong, o nogat? Tasol ol i paitim mitupela nating long ai bilong ol manmeri. Na ol i putim mitupela long kalabus. Na nau ating ol i laik hait tasol na rausim mitupela i go, a? I no ken tru. Ol yet i ken i kam na bringim mitupela i go ausait."

38 Orait ol plisman i bringim tok bilong Pol i go long ol jas. Na taim ol jas i harim olsem Pol na Sailas i man bilong Rom, ol i pret.

39 Olsem na ol jas i go long haus kalabus na tok sori long tupela, na ol i bringim tupela i go ausait. Na ol i askim tupela long lusim dispela taun na i go.

40 Bihain long tupela i lusim haus kalabus, tupela i go long haus bilong Lidia. Tupela i lukim ol Kristen na i givim sampela tok long ol bilong strongim bel bilong ol. Na bihain tupela i lusim taun na i go.

17

Ol Tesalonaika
i laik paitim Pol na Sailas

1 Pol wantaim ol poroman bilong en i wokabaut i go long taun Amfipolis. Na ol i lusim dispela taun na i go long taun Apolonia. Na ol i lusim dispela taun tu na i go kamap longtaun Tesalonaika. Wanpela haus lotu bilong ol Juda i stap long dispela taun.

2 Na Pol i mekim wankain pasin olsem oltaim em i save mekim. Em i go insait long dispela haus lotu wantaim ol Juda, na long tripela de Sabat em i toktok wantaim ol long ol tok i stap long buk bilong God.

3 Em i autim as bilong tok bilong God na i tokim ol olsem, "Dispela man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en, em i mas karim pen na i dai, na bihain em i mas kirap bek." Na em i tok olsem, "Dispela Jisas mi autim tok bilong en long yupela, em tasol dispela man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en."

4 Orait na sampela manmeri namel long ol, ol i bilip, na ol i bihainim Pol tupela Sailas. I gat sampela Grik i save lotu long God, na bikpela lain bilong ol i bihainim tupela. Na planti bilong ol meri i gat biknem,

† **16:37:** Long dispela taim king bilong biktaun Rom, em dispela king ol i kolim Sisar, em i bosim olgeta kantri i stap klostu long biksolwara Mediterenian. Olsem na ol man bilong kantri Rom i stap olsem ol man i gat biknem, na lo bilong ol i tok olsem i tambu tru long ol kot na ol plisman i mekim save nating long ol. Sampela taim ol Rom i save larim ol man bilong ol arapela lain tu i kamap olsem ol man bilong kantri Rom. I luk olsem papa bilong Pol em wanpela bilong ol dispela kain man, olsem na taim mama i karim Pol, em tu i stap olsem man bilong kantri Rom. Lukim Aposel 22.24-29. **16:39:** Mt 8.34 **17:1:** 1 Te 1.1-2, 2.1-2 **17:3:** Lu 24.26, Ap 3.18, 9.22, 18.28, Ga 3.1 **17:4:** Ap 13.50, 15.22, 15.27, 15.40, 28.24

ol tu i bihainim tupela.
5 Tasol ol Juda i lukim ol
dispela lain i bihainim tu-
pela, na ol i bel nogut. Olsem
na ol i kisim sampela bi-
long ol man nogut i save stap
nabaut long ples bung. Na
ol i bungim planti manmeri
moa, na ol i kirapim bel bi-
long ol manmeri bilong dis-
pela taun, na ol i go brukim
dua bilong haus bilong Jeson.
Na ol i wok long painim Pol
tupela Sailas, bilong kisim tu-
pela i go ausait na putim long
han bilong ol manmeri.
6 Tasol ol i no lukim tu-
pela, olsem na ol i pulim Je-
son wantaim ol arapela Kris-
ten i go long ol hetman bilong
dispela taun. Na ol i singaut
olsem, "Dispela ol man i save
raun na mekim pasin nogut i
kamap long olgeta hap bilong
graun, na nau ol i kam i stap
hia.
7 Na Jeson i kisim ol i go
i stap long haus bilong en.
Olgeta dispela man ol i save
sakim lo bilong Sisar. Ol
i save tok, 'Narapela king i
stap, nem bilong en Jisas.' "
8 Ol manmeri wantaim
ol hetman bilong taun ol i
harim dispela tok, na ol i
kirap nogut na i wok long
singaut nabaut.
9 Orait ol hetman i mekim
Jeson wantaim ol arapela
man i baim kot pastaim, na
ol i lusim ol i go.

Pol na Sailas i go mekim wok long taun Beria

10 Tudak i kamap pinis,
orait ol Kristen i salim Pol
wantaim Sailas i go long taun
Beria. Tupela i go kamap
long Beria, na tupela i go
insait long haus lotu bilong
ol Juda.
11 Ol Juda i stap long Beria
ol i gutpela lain manmeri, na
pasin bilong ol i winim tru
pasin bilong ol Juda bilong
Tesalonaika. Ol i harim tok
bilong Pol, na ol i laikim tru.
Na long olgeta de ol i save
ritim na skelim tok i stap long
buk bilong God, bilong ol i
ken save, tok bilong Pol em i
tru, o nogat.
12 Olsem na planti man-
meri bilong ol Juda i bilip. Na
planti Grik i gat nem, ol tu
i bilip, ol man na meri wan-
taim.
13 Bihain ol Juda bilong
Tesalonaika i harim tok long
Pol i autim tok bilong God i
stap long Beria. Olsem na
ol i go long dispela taun, na
ol i paulim tingting bilong ol
manmeri na mekim ol i kirap
nogut.
14 Orait na kwiktaim ol
Kristen i salim Pol i go daun
long nambis. Tasol Sailas
tupela Timoti i stap long
Beria.
15 Na ol man i bringim Pol
long rot, ol i bringim em i go
inap long Atens. Na bihain ol
i laik i go bek, na Pol i salim
tok long Sailas wantaim Tim-
oti olsem, "Yutupela i mas i
kam long mi kwiktaim."

Pol i autim tok long Atens

17:5: Ro 16.21 **17:6:** Ap 16.20 **17:7:** Lu 23.2, Jo 19.12, 1 Pi 2.13 **17:11:** Ais 34.16, Lu 16.29, Jo 5.39 **17:13:** Ap 13.50, 14.19

16 Pol i wetim Sailas tupela
Timoti i stap long Atens, na
em i lukim dispela taun i gat
planti tumas piksa bilong ol
giaman god. Na dispela i
mekim bel bilong en i nogut
tru.
17 Olsem na em i go long
haus lotu bilong ol Juda na
em i toktok wantaim ol Juda
na ol man bilong ol arapela
lain i save lotu long God. Na
long olgeta de em i go long
ples bung na i toktok wan-
taim ol manmeri i kam i stap
long dispela hap.
18 Na sampela saveman bi-
long ol lain Epikurian na ol
lain Stoik,* ol i pait long tok-
tok wantaim em. Sampela
i tok, "Dispela man bilong
toktok nabaut em i laik tok
wanem?" Na sampela i tok,
"Ating em i autim tok bilong
ol god bilong narapela ples."
Pol i laik autim gutnius bi-
long Jisas na em i tokim ol
long Jisas na long pasin bi-
long kirap bek long matmat,
olsem na ol i mekim dispela
tok.†
19 Orait ol i kisim Pol na
bringim em i go long ol kaun-
sil i save bung long maun-
ten Areopagus. Na ol i tokim
em olsem, "Mipela i laik save
long dispela nupela tok yu
save givim long ol manmeri.
20 Mipela i harim tok bi-
long yu, na mipela i pilim
em i narakain tru. Olsem na
mipela i laik save long as bi-
long dispela tok yu mekim."
21 Olgeta Atens wantaim ol
man bilong ol arapela ples i
kam i stap long taun Atens,
ol i no save mekim nara-
pela samting. Nogat. Oltaim
ol i save laikim tumas long
harim tok long ol nupela kain
tingting, na ol i save toktok
namel long ol yet long olkain
nupela tok ol i bin harim.
22 Orait Pol i sanap namel
long ol kaunsil long maunten
Areopagus na em i tok olsem,
"Yupela man bilong Atens,
mi lukim yupela i strong moa
long mekim olgeta kain pasin
bilong lotu.
23 Pastaim mi wokabaut i
go, na mi lukim ol samting
yupela i save lotu long en. Na
mi lukim wanpela alta tu, ol i
bin raitim tok long en olsem,
'Dispela alta em i bilong wan-
pela god mipela i no save long
en.' Orait dispela God yupela
i no save long en na yupela
i lotu nating long en, nau mi
laik autim tok bilong en long
yupela.
24 "God i bin wokim skai na
graun wantaim olgeta samt-
ing i stap long en, dispela God
em i Bikpela bilong heven na
bilong graun. Olsem na em i
no save sindaun insait long ol

17:17: Ap 18.19 * **17:18:** Namel long ol Grik i gat planti lain man i save bihainim tingting bilong ol saveman bilong bipo. Tupela bilong ol dispela lain, em ol Epikurian na ol Stoik. † **17:18:** Long tok Grik, dispela tok "Pasin bilong kirap bek long matmat" ol i kolim olsem, Anastasis. Sampela saveman i ting ol dispela Grik i harim Pol i tok long Jisas na long dispela tok, "Anastasis", na ol i no klia long tok bilong en. Ol dispela Grik i ting Pol i kolim nem bilong tupela god bilong narapela ples. **17:24:** Mt 11.25, Ap 7.48, 14.15 **17:24:** 1 Kin 8.27, Ais 42.5

haus lotu ol man i wokim.
25 Em i no sot long wan-
pela samting na yumi man
i mas mekim wanpela samt-
ing long han bilong yumi bi-
long helpim em. Nogat. Em
yet i save givim laip na win
na olgeta samting long olgeta
manmeri.
26 Long wanpela tumbuna
tasol em i bin mekim olgeta
lain manmeri i kamap. Na
em i putim ol i stap long ol-
geta hap bilong graun. Em
yet i bin makim taim bilong ol
i ken i stap, na em i bin putim
mak bilong graun bilong ol.
27 God i laik bai ol manmeri
i ken kam long em na save tru
long em, olsem na em i putim
ol i stap, bai ol i ken wok long
painim em. Tasol em i no i
stap longwe long yumi olgeta
wan wan.
28 'Yumi save kisim laip
long em na em wanpela tasol
i givim strong long yumi
na yumi save wokabaut.'
I olsem sampela saveman
bilong yupela ol i bin tok,
'Yumi tu i stap pikinini bilong
em.'‡
29 Orait yumi stap pikinini
bilong God, olsem na yumi no
ken ting God em i olsem gol
na silva na ston. Na yumi no
ken ting em i olsem ol samt-
ing yumi man i save wokim
long han na tingting bilong
yumi yet.
30 "Bipo ol man i no gat
save, na God i no toktok
planti long ol samting ol i
bin mekim long dispela taim.
Tasol nau em i tok strong long
olgeta man long olgeta ples i
mas tanim bel.
31 Em i makim pinis wan-
pela de bilong em bai i ko-
tim ol manmeri. Na long
stretpela pasin bilong en, em
bai i skelim pasin bilong ol-
geta manmeri bilong graun.
Na em i bin makim wan-
pela man bilong bosim dis-
pela kot. Dispela man i bin
dai na God i kirapim em bek
long matmat. Olsem na yumi
ken bilip tru long God i bin
givim dispela wok long em."
32 Ol i harim dispela tok
bilong man i kirap bek long
matmat, na sampela i tok bi-
las long Pol. Na sampela i
tok, "Mipela i laik harim yu i
toktok gen long dispela samt-
ing."
33 Orait Pol i lusim ol na i go.
34 Tasol sampela man i
bihainim em na ol i bilip.
Wanpela em Dionisius, em
wanpela memba bilong
dispela kaunsil i save bung
long maunten Areopagus. Na
wanpela meri, nem bilong
en Damaris, em i bilip, na ol
arapela manmeri tu i bilip.

18

Pol i autim tok long taun Korin

17:25: Jop 12.10, Sng 50.12, Sek 12.1, Ap 7.48 **17:27:** Lo 32.8, Sng 145.18, Ais 55.6, Jer 23.23, Ap 14.17, Ro 1.20 **17:28:** Kl 1.17, Ta 1.12, Hi 1.3 ‡ **17:28:** Long lain 28, i luk olsem Pol i kisim tupela hap tok ol saveman bilong ol Grik yet i bin mekim bipo, na em i autim bilong helpim ol dispela man long klia long tok bilong en. **17:29:** Ais 40.18-20, 44.10-17, Ap 19.26 **17:30:** Ap 14.16, Ro 3.25, Ta 2.11-12, 1 Pi 1.14 **17:31:** Sng 9.8, 96.13, Ap 2.24, 10.42, Ro 2.16, 14.10

1 Bihain Pol i lusim Atens
na i go long taun Korin,
2 na em i bungim wan-
pela Juda, nem bilong en Ak-
wila. As ples bilong Akwila
em provins Pontus. Bipo lik-
lik, em wantaim meri bilong
en, Prisila, tupela i bin lusim
kantri Itali na i kam, long
wanem, Sisar Klodius i bin
tokim olgeta Juda long ol i
mas lusim biktaun Rom na i
go long narapela hap. Orait
Pol i go lukim tupela.
3 Em i save mekim
wankain wok olsem tupela,
em wok bilong wokim ol
haus sel. Olsem na Pol i stap
wantaim tupela, na ol i wok i
stap.
4 Long olgeta de Sabat Pol i
save go long haus lotu bilong
ol Juda na em i save toktok
wantaim ol. Em i laik ki-
rapim tingting bilong ol Juda
na ol Grik bai ol i bilip long
Jisas.
5 Tasol taim Sailas tupela
Timoti i lusim Masedonia na
i kam daun, orait Pol i wok
long autim tok bilong God
long olgeta de. Em i autim
tok strong long ol Juda olsem,
"Jisas em i man God i makim
bilong kisim bek ol manmeri
bilong en."
6 Tasol ol Juda i no laik
harim tok bilong en, na ol
i tok bilas long em. Olsem
na em i mekim olsem em i
rausim pipia i stap long klos
bilong en, na em i tokim ol
olsem, "Sapos yupela i lus,
em i asua bilong yupela yet.
Mi no gat rong long dispela.
Nau bai mi go autim tok
long ol man bilong ol arapela
lain."
7 Orait na Pol i lusim dis-
pela haus lotu, na em i go long
haus bilong wanpela man,
nem bilong en Titius Jastus.
Dispela man i save lotu long
God, na haus bilong en i stap
klostu tru long haus lotu bi-
long ol Juda.
8 Hetman bilong haus lotu
bilong ol Juda, em wanpela
man nem bilong en Krispus.
Em wantaim olgeta famili
bilong en, ol i bilip long
Bikpela. Na planti manmeri
bilong Korin ol i harim tok
bilong Pol, na ol tu i bilip na
kisim baptais.
9 Long wanpela nait
Bikpela i kamap long Pol
long wanpela samting olsem
driman, na i tokim em olsem,
"Yu no ken pret. Nogat. Yu
mas tokaut. Yu no ken pasim
maus.
10 Mi stap wantaim yu, na i
no inap wanpela man i kirap
na i mekim nogut long yu,
long wanem, planti manmeri
bilong mi i stap long dispela
taun."
11 Pol i stap long Korin inap
long wan yia na 6 mun, na
em i lainim ol long tok bilong
God.
12 Tasol taim Galio i kamap
namba wan gavman bilong
provins Akaia, ol Juda i kirap
wantaim na i birua long Pol.

18:2: Ro 16.3, 1 Ko 16.19, 2 Ti 4.19 **18:3:** Ap 20.34, 1 Ko 4.12, 1 Te 2.9, 2 Te 3.8 **18:5:** Ap 9.22, 17.3, 17.14-15, 18.28 **18:6:** Ese 18.13, Ap 13.45-46, 13.51, 20.26, 1 Pi 4.4 **18:8:** 1 Ko 1.14 **18:9:** Ap 23.11, 1 Ko 2.3 **18:10:** Jos 1.9, Ais 41.10, Jer 1.8, 1.18-19, Mt 28.20, Jo 10.16

Ol i bringim em i go long kot,
na ol i tok olsem,
13 "Dispela man i save
lainim ol manmeri long
sakim tok bilong lo na mekim
lotu long God long narakain
pasin."
14 Pol i laik bekim tok bi-
long ol, tasol Galio i tokim ol
Juda olsem, "Yupela ol Juda,
sapos dispela man i kalapim
lo o sapos em i mekim wan-
pela kain pasin nogut, orait
mi inap harim tok bilong yu-
pela.
15 Tasol yupela i wari long
ol pasin bilong toktok na long
ol nem na long lo bilong yu-
pela yet, na yupela i kam
long mi. Maski, yupela yet i
mas stretim dispela tok. Mi
no inap harim kot long kain
samting olsem."
16 Na em i rausim ol long
kot.
17 Na ol Korin* i holimpas
Sostenes, em hetman bilong
haus lotu bilong ol Juda, na ol
i paitim em klostu long ples
bilong kot. Tasol Galio i no
wari long dispela samting ol
i mekim.

Pol i go bek long Antiok long distrik Siria

18 Pol i stap long Korin
planti de, na bihain em i gut-
bai long ol Kristen. Na em
i go long taun Senkria na
i kalap long wanpela sip i
laik i go long distrik Siria.
Prisila wantaim Akwila tu-
pela i go wantaim em. Long
taim Pol i stap long Senkria
em i katim gras bilong en,
long wanem, em i bin mekim
wanpela promis long God.†
19 Ol i go kamap long taun
Efesus, na Pol i lusim tupela
long dispela hap. Em yet i go
insait long haus lotu bilong ol
Juda na i toktok wantaim ol.
20 Ol i tokim em olsem,
"Yu mas i stap longtaim liklik
wantaim mipela." Tasol em i
tok, "Mi no inap."
21 Na bihain em i tok gutbai
long ol, na em i tok olsem,
"Sapos God i laik, orait mi bai
kam bek gen long yupela."
Na em i go long sip na i lusim
Efesus.
22 Sip i go sua long taun Sis-
aria, na Pol i lusim sip na i
go antap long Jerusalem na i
givim gude long ol manmeri
bilong sios. Na bihain em i
lusim ol na i go daun long
taun Antiok.
23 Pol i stap longpela taim
liklik long Antiok na bihain
em i go. Em i wokabaut i
go long ol ples i stap long
graun bilong distrik Galesia
na Frigia, na em i wok long
strongim bilip bilong olgeta
manmeri i bilip long Jisas.

Apolos i autim tok long Efesus

24 Wanpela Juda, em i man
bilong taun Aleksandria, em i

18:14: Ap 23.29, 25.11, 25.19 **18:15:** Jo 18.31, Ap 23.29, 25.18-19 * **18:17:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. Sampela saveman i ting ol Juda yet i kros long hetman bilong ol na ol i paitim em. **18:18:** Nam 6.18, Ap 21.24, Ro 16.1 † **18:18:** Ol Juda i save katim gras bilong ol long taim ol inapim pinis wanpela promis ol i bin mekim long God. **18:19:** Ap 17.17 **18:21:** Ro 1.10, 1 Ko 4.19, Hi 6.3, Je 4.15

kam i stap long Efesus. Nem
bilong en Apolos. Em i man
bilong mekim gutpela toktok,
na em i save tumas long buk
bilong God.
25 Ol i bin skulim em long
Rot bilong Bikpela, na bel bi-
long en i strong moa long
skulim ol manmeri, na em
i save tokim ol stret long ol
samting Jisas i bin mekim.
Tasol em i save long baptais
bilong Jon tasol.
26 Em i go long haus lotu
bilong ol Juda na i autim tok.
Em i no pret long ol manmeri.
Na Prisila wantaim Akwila i
harim tok bilong en, na tu-
pela i kisim em i go na tokim
em long Rot bilong God, bai
em i ken klia gut long en.
27 Bihain Apolos i laik i
go long provins Akaia, na
ol Kristen bilong Efesus i
strongim tingting bilong em
long i go. Ol i raitim pas long
ol Kristen bilong Akaia na
tokim ol long ol i mas kisim
em. Na taim Apolos i kamap
long Akaia, orait em i helpim
ol Kristen moa yet, em ol
dispela manmeri God i bin
marimari long ol na givim
bilip long ol.
28 Em i strong moa long
autim tok long ai bilong ol
manmeri, bilong bekim na
daunim tru ol tok kranki ol
Juda i bin mekim. Em i
autim tok bilong buk bilong
God bilong soim ol klia tumas
olsem, Jisas em i man God
i makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en.

19

Pol i autim tok long Efesus

1 Long taim Apolos i stap
long Korin, Pol i raun yet
long ol ples i stap long ples
maunten na bihain em i
kam kamap long taun Efesus.
Long Efesus em i bungim
sampela disaipel
2 na em i askim ol olsem,
“Taim yupela i bilip, yupela
i kisim Holi Spirit, o nogat?”
Na ol i tok, “Nogat. Mipela
i no harim tok long wanpela
Holi Spirit i stap.”
3 Na Pol i tokim ol olsem,
“Olsem na yupela i kisim
wanem kain baptais?” Na ol
i tok, “Mipela i kisim baptais
bilong Jon.”
4 Na Pol i tok olsem, “Bipo
Jon i baptaisim ol manmeri,
na em i tok, ‘Yupela i mas
tanim bel na kisim baptais.
Na yupela i mas bilip long dis-
pela man i kam bihain long
mi.’ Dispela man Jon i bin tok
long em, em Jisas.”
5 Ol i harim dispela tok, na
ol i kisim baptais long nem
bilong Bikpela Jisas.
6 Na Pol i putim han antap
long ol, na Holi Spirit i kam
long ol, na ol i mekim tok long
ol kain kain tok ples, na ol i
autim tok olsem profet.
7 Dispela lain i klostu inap
12-pela man olgeta.

18:25: Ap 19.3, Ro 12.11 **18:26:** Ap 19.8 **18:27:** 1 Ko 3.6, 2 Ko 3.1 **18:28:** Ap 9.22, 17.3, 18.5 **19:1:** 1 Ko 1.12, 3.6 **19:2:** Ap 2.38, 8.16 **19:3:** Mt 3.11 **19:4:** Mt 3.11, Mk 1.4, 1.7-8, Lu 3.4, 3.16, Jo 1.15, 1.26-30, Ap 18.25, 19.4 **19:6:** Ap 2.4, 6.6, 8.17, 10.44-46

8 Orait Pol i go insait long
haus lotu bilong ol Juda na
em i tokaut strong long gut-
nius. Em i toktok wantaim ol
na em i kirapim tingting bi-
long ol long ol samting bilong
kingdom bilong God. Em
i mekim olsem inap tripela
mun.
9 Tasol sampela i pasim bel
strong tumas na ol i no bilip.
Na long ai bilong ol manmeri
ol i tok nogut long Rot bilong
Bikpela. Olsem na Pol wan-
taim ol lain i bilip long Jisas,
ol i no i go moa long haus lotu
bilong ol Juda. Long olgeta
de Pol i save go autim tok
insait long haus skul bilong
Tiranus.
10 Em i mekim olsem i go
inap tupela yia. Olsem na
olgeta manmeri i stap long
provins Esia ol i harim tok
bilong Bikpela, em ol Juda na
ol Grik wantaim.

Ol pikinini man bilong Skeva
i laik rausim spirit nogut

11 Long han bilong Pol,
God i wokim ol narakain
narakain strongpela mirakel.
12 Ol manmeri i save putim
ol hankisip na hap laplap
samting long skin bilong Pol,
na bihain ol i kisim ol dis-
pela samting i go givim long
ol sikman. Ol sikman i kisim,
na sik bilong ol i pinis, na ol
spirit nogut i lusim ol na i go.
13 Sampela Juda i save
go nabaut na i wok bisnis
long rausim ol spirit nogut.
Sampela i traim long kolim
nem bilong Bikpela Jisas na
long dispela pasin ol i laik
rausim ol spirit nogut long
ol manmeri. Ol i save tok
olsem, "Long nem bilong dis-
pela Jisas, Pol i save autim
tok bilong en, mi tok strong
tumas long yupela i mas i go."
14 Ol 7-pela pikinini man bi-
long wanpela bikpris bilong
ol Juda, nem bilong en Skeva,
ol i save mekim dispela kain
tok long ol spirit nogut.
15 Na wanpela de ol i
mekim dispela tok na spirit
nogut i bekim tok bilong ol
olsem, "Mi save long Jisas
na mi save long Pol. Tasol
yupela i husat tru?"
16 Na dispela man spirit
nogut i stap long en, em i
kalap long ol, na i paitim ol na
i winim ol tru. Em i bagara-
pim skin bilong ol nogut tru,
na i brukim klos bilong ol.
Olsem na ol i lusim dispela
haus na i ranawe skin nating.
17 Olgeta Juda wantaim
olgeta Grik i stap long Efe-
sus ol i harim tok long dis-
pela samting i bin kamap, na
bikpela pret i kamap long ol.
Na ol i litimapim nem bilong
Bikpela Jisas.
18 Planti manmeri i bilip pi-
nis, ol i kam na long ai bilong
ol arapela manmeri, ol i au-
tim olgeta pasin nogut bipo ol
i bin mekim.
19 Na planti manmeri i bin
wokim ol kain kain marila
samting, ol i bungim ol buk
bilong ol i gat tok long pasin

19:9: Ap 9.2, 2 Ko 6.14-18, 2 Pi 2.2 **19:10:** 2 Ti 1.15 **19:11:** Ap 14.3 **19:12:** Ap 5.15 **19:13:** Mk 9.38 **19:15:** Mk 1.24, 1.34 **19:17:** Lu 7.16, Ap 2.43, 5.5, 5.11

bilong wokim ol dispela
samting, na ol i kukim long
paia long ai bilong olgeta
manmeri. Ol i kaunim pe
bilong olgeta dispela buk, na
em inap 50,000 mani silva.
20 Long dispela pasin tok
bilong Bikpela i wok strong
long ol manmeri, na i kamap
strong long laip bilong ol. Na
ol i raun na autim tok long
planti hap.

Ol Efesus i singaut nogut long Pol

21 Wok i kamap strong pi-
nis long Efesus, orait Holi
Spirit i stiaim tingting bilong
Pol, na Pol i pasim tok long
em i laik wokabaut i go long
provins Masedonia na Akaia
na bihain em i laik i go long
Jerusalem. Em i tok olsem,
"Mi go lukim ol dispela hap
pinis, orait bihain mi mas i go
lukim Rom tu."
22 Na em i salim tupela
man i save helpim em, em
Timoti wantaim Erastus, na
tupela i go paslain long em
long Masedonia. Tasol Pol
yet i stap longpela taim liklik
long provins Esia.
23 Long dispela taim sam-
pela man i birua long Rot bi-
long Bikpela na ol i kirapim
bikpela tok pait.
24 Wanpela man i stap,
nem bilong en Demitrius, em
i man bilong wokim ol samt-
ing long silva. Em i gat bisnis
bilong wokim ol liklik piksa
bilong haus lotu bilong god
meri Artemis long silva. Em i
givim planti wok long ol man
i save wokim ol samting long
silva na ol i kisim bikpela
mani.
25 Orait Demitrius i bungim
ol dispela man, wantaim ol
man i save wokim ol arapela
kain samting, na em i tokim
ol olsem, "Ol wanwok, yupela
i save, gutpela pe bilong yumi
em i save kamap long wok
bisnis yumi save mekim.
26 Na dispela man Pol em i
save pulim bikpela lain man-
meri na i paulim tingting bi-
long ol, olsem yupela i lukim
na harim pinis. Na em i
no mekim dispela pasin long
taun Efesus tasol. Nogat.
Klostu em inapim olgeta hap
bilong provins Esia. Em i
save tok, 'Ol god yumi wokim
long han, ol i no god tru.'
27 Dispela tok bilong Pol
em inap bagarapim nem bi-
long wok bisnis bilong yumi.
Na narapela samting moa i
olsem. Tok bilong en em
inap mekim haus lotu bilong
bikpela god meri Artemis i
kamap olsem samting nat-
ing long tingting bilong ol
manmeri. Pastaim olgeta
manmeri bilong provins Esia
na bilong olgeta hap bilong
graun i save lotu long dispela
god meri. Tasol tok bilong
Pol i laik bagarapim biknem
bilong em."
28 Ol man i harim dispela
tok, na ol i belhat tru. Na
ol i singaut strong olsem,

19:20: Ap 6.7, 12.24 **19:21:** Ap 18.21, 20.22, 23.11, Ro 1.13, 15.24-28, Ga 2.1 **19:22:** Ro 16.23, 2 Ti 4.20 **19:23:** 2 Ko 1.8 **19:24:** Ap 16.16-19 **19:26:** Sng 115.4, Ais 44.10-20, Jer 10.3, Ap 17.29, 2 Ti 1.15

"Artemis bilong yumi Efesus
em i nambawan tru."
29 Olsem na bikpela sin-
gaut moa i kamap long dis-
pela taun, na olgeta manmeri
i bikmaus nabaut. Ol i kirap
wantaim na i ran i go long
ples kibung. Ol i pulim Gaius
wantaim Aristarkus i go wan-
taim ol, em tupela man bi-
long Masedonia i save wok-
abaut i go raun wantaim Pol.
30 Pol yet i laik i go namel
long ol manmeri, tasol ol
Kristen i pasim em.
31 Na tu, sampela gavman
bilong Esia ol i pren bilong
Pol, na ol i salim tok long em.
Ol i tok strong long em i no
ken i go insait long ples ki-
bung.
32 Dispela bikpela lain
manmeri, tingting bilong ol
i paul nabaut. Ol i wok long
singaut nabaut na mekim ol
narapela narapela tok. Na
planti manmeri i no save
long wanem as tru ol i kam
bung.
33 Ol Juda i subim Alek-
sander i go sanap long ai bi-
long ol manmeri, na sampela
man i lukim na ol i ting em
i as bilong trabel.* Na Alek-
sander i laik bekim tok bilong
ol manmeri na em i mekim
nais long han bai ol i pasim
maus.
34 Tasol ol i luksave long
em, na ol i save, em i man
bilong lain Juda. Olsem na
olgeta manmeri i bikmaus
wantaim na i singaut strong
moa olsem, "Artemis bilong
yumi Efesus em i nambawan
tru." Ol i wok long singaut
olsem tasol i go inap tupela
aua.
35 Bihain kuskus bilong
taun Efesus i sarapim ol
manmeri, na em i tokim ol
olsem, "Yupela man bilong
Efesus, harim. Wanem man
i no save olsem Efesus em i
taun bilong lukautim haus
lotu bilong bikpela god meri
Artemis, na bilong lukautim
dispela ston tambu i bin
pundaun long heven?
36 I no gat man inap long
sakim dispela tok. Olsem na
yupela i mas sarap. Yupela
i no ken hariap tumas na
mekim wanpela samting.
37 Yupela i bin bringim dis-
pela tupela man i kam. Tasol
tupela i no bin stilim samting
bilong haus lotu bilong yumi.
Na tupela i no bin tok bilas
long god meri bilong yumi.
38 Sapos Demitrius wan-
taim ol wokman bilong en
i gat tok long wanpela man,
orait i gat taim bilong harim
kot. Na ol namba wan
gavman i stap. Ol i mas
stretim tok bilong ol long kot.
39 Na sapos yupela i gat
sampela tok moa, orait yu-
pela i mas stretim long ki-
bung long taim bilong kibung
stret.
40 Olsem na harim. Sapos ol
ofisa bilong gavman i harim
tok long ol samting yumi bin
mekim nau, orait ol inap tru
long kotim yumi na tok long
yumi laik kirapim bikpela

19:29: Ap 20.4, 27.2, Ro 16.23, 1 Ko 1.14, Kl 4.10, Fm 1.24 **19:31:** 2 Ti 1.15

* **19:33:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap.

trabel. I no gat as tru bilong dispela pasin yumi bin mekim. Na sapos ol i askim yumi bilong wanem yumi bin kam bung na singaut na bikmaus nabaut, yumi bai i no inap bekim wanpela tok."
41 Kuskus i tok pinis, na em i salim ol manmeri i go.

20

Pol i wokabaut i go long Masedonia na long Grik

1 Taim bikmaus na singaut nabaut bilong ol manmeri i pinis, orait Pol i singautim ol Kristen i kam bungim em long wanpela hap. Em i givim sampela tok long ol bilong strongim bel bilong ol, na em i tok gutbai long ol, na em i go long provins Masedonia.
2 Em i wokabaut long ol dispela hap na i givim planti tok long ol Kristen, bilong strongim bel bilong ol. Na bihain em i kamap long kantri Grik.
3 Em i stap tripela mun long Grik na bihain em i laik kisim sip na i go long distrik Siria. Tasol em i harim tok olsem ol Juda i bin pasim tok long kilim em i dai, olsem na em i senisim tingting na em i wokabaut i go bek long Masedonia.
4 Wanpela man bilong taun Beria, em Sopater, pikinini bilong Pirus, em i go wantaim Pol. Na tupela man bilong taun Tesalonaika, em Aristarkus wantaim Sekundus, na Gaius bilong taun Derbe, na Timoti, na tupela man bilong provins Esia, em Tikikus na Trofimus, ol tu i go wantaim Pol.
5 Ol dispela man i go pas na i wetim mipela long taun Troas.
6 Mipela* i stap long Filipai inap Ol Bikpela De Bilong Bret I No Gat Yis i pinis, orait mipela i kalap long sip na lusim Filipai. Long namba 5 de mipela i go kamap long ol dispela man i wetim mipela long Troas, na mipela i stap 7-pela de long Troas.

Long Troas Pol i kirapim bek Yutikus

7 Long namba wan de bilong wik mipela i bung wantaim ol Kristen bilong kaikai wantaim.† Na Pol i autim tok long ol manmeri, long wanem, tumora em i laik i go. Olsem na em i pulim tok i go i go inap long biknait.
8 Dispela rum mipela i bung long en, em i gat planti lam i lait i stap. Dispela rum i stap antap
9 long namba 3 plua, na wanpela yangpela man, nem bilong en Yutikus, em i sindaun i stap long wanpela windo. Pol i toktok moa yet, na ai bilong Yutikus i hevi na em i laik slip. Na bihain em i slip tru, na em i pundaun i go daun long graun. Na ol i go

20:4: Ap 19.29, 21.29, Ef 6.21 * **20:6:** Planti saveman i ting, taim Pol i kamap long Filipai, em i kisim Luk i go wantaim em, olsem na dispela tok "mipela" i stap. Lukim tok i stap long Aposel 16.10. **20:7:** Ap 2.42, 2.46, 1 Ko 16.2, KTH 1.10 † **20:7:** Planti saveman i ting ol i mekim dispela kaikai bilong tingim bodi na blut bilong Jisas.

daun na kisim em, tasol em i
dai pinis.
10 Pol tu i go daun, na
em i slip antap long dispela
yangpela man na i holim em.
Na em i tokim ol manmeri
olsem, "Yupela i no ken kirap
nogut. Laip i stap yet long
em."
11 Na Pol i go antap gen, na
em i brukim bret, na em i
kaikai wantaim ol manmeri.
Na bihain em i toktok long-
pela taim wantaim ol, i go
inap long tulait. Tulait i
kamap pinis na Pol i go.
12 Na dispela yangpela man
i stap laip na ol i kisim em i
go. Olsem na bel bilong ol i
gutpela tumas.

Pol i lusim Troas na i go long Miletus

13 Orait mipela i lusim Pol
na mipela i kalap long sip na
mipela i go kamap long taun
Asos. Na mipela i wetim Pol
long Asos. Pol yet i bin tokim
mipela long i go pas, long
wanem, em i laik wokabaut
long rot.
14 Olsem na Pol i kam
bungim mipela long Asos, na
mipela i kisim em i go long
sip, na mipela i go long taun
Mitilini.
15 Na mipela i lusim
Mitilini, na long de bihain
mipela i kamap klostu long
ailan Kios. Na long de bihain
gen mipela i go sua long taun
Samos. Na long de bihain gen
mipela i go kamap long taun
Miletus.
16 Pol i pasim tingting
pinis long em i laik abrusim
Efesus, long wanem, em i
no laik lusim planti taim
long provins Esia. Em i laik
hariap. Sapos inap, em i
laik lukim Bikpela De Bilong
Pentikos‡ long Jerusalem.

Pol i tok gutbai long ol hetman bilong sios long Efesus

17 Mipela i kamap long
taun Miletus na Pol i salim
tok i go long ol hetman bilong
sios long Efesus. Em i singau-
tim ol i kam lukim em.§
18 Ol i kamap pinis, orait
em i tokim ol olsem,

"Yupela yet i save long ol
pasin mi bin mekim long
namba wan taim mi kamap
long Esia, na long olgeta taim
mi stap wantaim yupela.
19 Yupela i save, planti taim
ol Juda i pasim tok long dau-
nim mi, na dispela i givim
mi planti bel hevi na traim
na mi krai planti taim. Tasol
mi daunim nem bilong mi ol-
geta, na mi mekim wok bi-
long Bikpela.
20 Na mi no surik long au-
tim olkain gutpela tok inap
long helpim yupela. Na long
ol bung bilong ol manmeri na
long olgeta haus bilong yu-
pela tu, mi bin skulim yupela.
Em yupela i save.
21 Oltaim mi bin autim tok
strong long ol Juda na long
ol Grik, long yumi mas tanim
bel i go long God, na yumi

20:10: 1 Kin 17.21 **20:16:** Ap 18.21, 24.17, 1 Ko 16.8 ‡ **20:16:** Lukim tok i stap long Aposel 2.1. **20:17:** Ap 18.21 § **20:17:** Miletus i stap longwe long Efesus inap olsem 50 kilomita. **20:18:** Ap 18.19, 19.10 **20:19:** Ap 20.3

mas bilip long Bikpela bilong
yumi Jisas.
22 Orait harim. Nau Holi
Spirit tasol i mekim na mi
mas i go long Jerusalem.
Wanem samting bai i kamap
long mi long Jerusalem, em
mi no save.
23 Dispela tasol mi save.
Long olgeta ples mi go long
en, Holi Spirit i save autim
tok long mi olsem, kalabus na
planti hevi i wetim mi.
24 "Tasol mi no ting laip
bilong mi em i namba wan
samting. Mi no strong tumas
long holimpas laip bilong mi.
Nogat. Mi laik bihainim dis-
pela rot mi wokabaut long en
na pinisim dispela wok mi
bin kisim long Bikpela Jisas.
Dispela wok em bilong autim
tok long gutnius bilong mari-
mari bilong God.
25 "Orait ol brata, harim.
Bipo mi stap namel long yu-
pela, na mi autim tok bilong
kingdom bilong God. Tasol
nau mi save, bihain yupela
olgeta bai i no inap lukim pes
bilong mi moa.
26 Olsem na mi laik tokaut
klia long yupela nau. Sapos
wanpela namel long yupela
em i lus, dispela em i no asua
bilong mi,
27 long wanem, mi no bin
surik long autim olgeta tingt-
ing bilong God long yupela.
28 Yupela i mas was gut
long yupela yet, na long ol-
geta manmeri bilong sios bi-
long God, em ol dispela man-
meri em i bin baim long blut
bilong Pikinini bilong em yet.
Na Holi Spirit i makim yupela
i stap wasman bilong ol dis-
pela sipsip bilong God.
29 Mi save, taim mi lusim
yupela na mi go pinis, ol
weldok nogut tru bai i kam
namel long yupela, na ol bai
i bagarapim ol sipsip.
30 Na sampela man bi-
long yupela yet bai i kirap na
mekim tok giaman nabaut,
bilong pulim ol manmeri bi-
long God i go bihainim ol.
31 Olsem na yupela i mas
was gut oltaim. Yupela i no
ken lusim tingting long pasin
mi bin mekim. Long tripela
yia, long nait na long san,
mi no slek long givim gut-
pela tingting long yupela ol-
geta wan wan. Na taim mi
skulim yupela, wara bilong ai
bilong mi i kapsait wantaim.
32 "Nau mi putim yupela
i stap long han bilong God,
na mi laik bai yupela i tingim
tok bilong marimari bilong
em. Dispela marimari em
inap strongim yupela, na em
inap givim yupela olgeta gut-
pela samting God i save givim
long olgeta manmeri em i bin
makim bilong em yet.
33 "Mi no bin mangal long
silva na gol na laplap samting
bilong wanpela man.

20:22: Ap 19.21 **20:23:** Ap 19.21, 21.4, 21.11, 1 Te 3.3 **20:24:** Ap 21.13, Ro 8.35, 2 Ko 4.1, 4.16, Ga 1.1, 2 Ti 4.7 **20:26:** Ap 18.6, 2 Ko 7.2 **20:28:** 1 Ko 12.28, 1 Ti 4.16, Hi 9.14, 1 Pi 1.19, 5.2-4 **20:29:** Mt 7.15, Jo 10.12, 2 Pi 2.1 **20:30:** 1 Ti 1.20, 1 Jo 2.19 **20:31:** Mk 13.37, Ap 19.8-10, 1 Te 2.11 **20:32:** Ap 26.18, Ef 1.18, Kl 1.12, Hi 13.9 **20:33:** 1 Sml 12.3, 1 Ko 9.11-12, 2 Ko 7.2 **20:34:** Ap 18.3, 1 Ko 4.12, 1 Te 2.9

34 Yupela yet i save, long
han bilong mi yet mi bin
mekim wok bilong lukautim
mi yet, na bilong helpim ol
man i stap wantaim mi tu.
35 Long olgeta wok mi
mekim, mi bin soim yupela
olsem, yumi mas bihainim
dispela pasin bilong wok
strong. Olsem bai yumi inap
long helpim ol man i no inap
helpim ol yet. Na yumi mas
tingim dispela tok Bikpela
Jisas yet i mekim. Em i bin
tok olsem, ‘Amamas bilong
man i givim samting long ol
arapela man, dispela i winim
amamas bilong man i kisim
samting bilong em yet.’ ”
36 Pol i mekim dispela tok
pinis, orait em i brukim skru
na i beten wantaim olgeta
dispela hetman.
37 Bihain olgeta i krai
planti, na ol i holimpas Pol
na i givim kis long em.
38 Ol i sori nogut tru, long
wanem, Pol i bin tok long ol
bai i no inap lukim pes bilong
en moa. Na ol i bringim em i
go long sip.

21

Pol i go long sip na i go long Jerusalem

1 Mipela i lusim ol hetman,
na mipela i go long sip na sip
i luslain. Mipela i sut stret i
go long ailan Kos. Na long de
bihain mipela i kamap long
ailan Rodes. Na mipela i
lusim Rodes na i go kamap
long taun Patara.
2 Na long Patara mipela i
lukim wanpela sip i laik i
go long distrik Fonisia, na
mipela i kalap long dispela
sip na sip i luslain.
3 Orait bihain mipela
i lukim ailan Saiprus na
abrusim long han kais. Na
mipela i go kamap long
provins Siria na i go sua long
taun Tair, long wanem, sip i
laik lusim kago long dispela
taun.
4 Na mipela i go lukim ol
Kristen, na mipela i stap long
dispela taun inap 7-pela de.
Holi Spirit i givim tok long
ol Kristen, na ol i tokim Pol
long em i no ken i go long
Jerusalem.
5 Long taim sip i laik lusim
Tair, mipela i lusim taun na
wokabaut i go. Na ol Kristen
wantaim ol meri pikinini bi-
long ol, ol i bringim mipela i
go ausait long taun. Na long
nambis mipela i brukim skru
na mekim prea.
6 Na ol i tok gutbai long
mipela, na mipela i tok gutbai
long ol. Orait na mipela i
kalap long sip, na ol i go bek
long haus bilong ol.

Long Sisaria profet Agabus i givim tok long Pol

7 Orait mipela i lusim Tair,
na mipela i go kamap long
taun Tolemes. Mipela i tok
gude long ol Kristen, na
mipela i stap wanpela de
wantaim ol.

20:35: Mt 10.8, 2 Ko 11.9, 11.12, Ef 4.28, 1 Te 4.11, 2 Te 3.8 **20:36:** Ap 21.5 **20:38:** Ap 20.25 **21:4:** Ap 20.23, 21.12 **21:6:** Ap 20.36 **21:8:** Ap 6.5, 8.5, 8.26, 8.40, Ef 4.11, 2 Ti 4.5

8 Long de bihain mipela
i lusim Tolemes na mipela i
go kamap long taun Sisaria.
Na mipela i go long haus bi-
long Filip, em wanpela man
i save autim gutnius long ol
manmeri, na mipela i stap
wantaim em. Em i wanpela
bilong ol 7-pela man i save
helpim ol aposel.
9 Em i gat 4-pela pikinini
meri ol i no marit. Ol i save
autim tok bilong God olsem
profet.
10 Mipela i stap long Sisaria
sampela de moa, na wan-
pela profet, nem bilong en
Agabus, em i lusim distrik Ju-
dia na i kam daun long Sis-
aria.
11 Em i kam long mipela
na i kisim let bilong Pol na
i pasim lek na han bilong
em yet. Na em i tok olsem,
"Holi Spirit i tok olsem, 'Long
dispela pasin ol Juda long
Jerusalem bai i pasim papa
bilong dispela let, na bai ol i
givim em long han bilong ol
man bilong narapela lain.' "
12 Mipela i harim dispela,
na mipela wantaim ol man-
meri bilong dispela taun
mipela i tok strong long Pol,
long em i no ken i go long
Jerusalem.
13 Tasol Pol i bekim tok
olsem, "Bilong wanem yu-
pela i krai krai na bagara-
pim tingting bilong mi? Mi
redi tasol long ol i ken kal-
abusim mi. Na mi redi tu
long i dai long Jerusalem bi-
long litimapim nem bilong
Bikpela Jisas."
14 Mipela i lukim olsem
Pol i strong long i go, olsem
na mipela i no traim moa
long senisim tingting bilong
en. Mipela i tok, "Samting
Bikpela i laik bai i kamap, em
i ken kamap."

Pol i stap kalabus long Judia na ol i harim kot bilong en

(Sapta 21.15–26.32)

Pol i go kamap long Jerusalem

15 Sampela de i go pinis,
orait mipela i redim ol
samting na mipela i go long
Jerusalem.
16 Na sampela bilong ol di-
saipel i stap long Sisaria ol
i go wantaim mipela. Ol i
bringim mipela i go long haus
bilong Nason, em i man bi-
long Saiprus, na bipo yet em
i bin kamap disaipel. Na
mipela i stap long haus bi-
long en.
17 Mipela i kamap long
Jerusalem, na ol Kristen i
amamas long kisim mipela.
18 Long de bihain Pol i go
wantaim mipela long lukim
Jems. Na olgeta hetman bi-
long sios tu i kam bung long
dispela taim.
19 Pol i givim gude long
ol, na em i stori gut long ol
long olgeta samting God i bin
mekim long han bilong en

21:9: Jol 2.28, Ap 2.17 **21:10:** Ap 11.28 **21:11:** Jo 21.18, Ap 20.23, 21.33 **21:12:** Mt 16.22 **21:13:** Ap 20.24 **21:18:** Ap 15.2, 15.13, Ga 1.19, 2.9 **21:19:** Ap 15.4, 15.12, Ro 15.18-19

namel long ol manmeri bilong ol arapela lain.

Ol hetman i tokim Pol long go long tempel

20 Ol hetman i harim pinis tok bilong Pol, na ol i litimapim nem bilong God. Na ol i tokim em olsem, “Brata, yu save, planti tausen Juda i bilip pinis long Jisas. Na dispela olgeta manmeri ol i strong moa long bihainim lo bilong Moses.

21 Tasol sampela man i bin tokim ol long yu, olsem, ‘Pol i save tokim ol Juda i stap namel long ol arapela lain long ol i mas lusim lo bilong Moses. Em i save tok, “Yupela i no ken katim skin bilong ol pikinini bilong yupela. Na yupela i no ken bihainim moa ol pasin bilong bipo.” ’

22 Yumi save, ol bai i harim tok long yu kam pinis. Olsem na bai yumi mekim wanem?

23 Orait mipela i laik tokim yu long wanpela pasin mipela i laik bai yu mas bihainim. Mipela i gat 4-pela man, ol i bin mekim wanpela promis long God.

24 Yu mas kisim dispela ol man, na yupela olgeta i mas bihainim pasin bilong kamap klin long ai bilong God. Na tu, yu mas baim ol ofa ol i mas mekim, bilong ol i ken sevim gras bilong het bilong ol.* Yu mekim olsem, na olgeta man i ken save, dispela tok ol i bin mekim long yu, em i giaman tok tasol. Ol i ken save, yu tu yu save bihainim lo.

25 Long ol manmeri bilong ol arapela lain i bilip long Jisas, yumi salim pas pinis na tokim ol long dispela tok yumi pasim bipo. Yumi tokim ol long ol i mas lukaut gut, na ol i no ken kaikai abus ol man i bin kilim bilong mekim ofa long ol giaman god, na ol i no ken kaikai abus i gat blut i stap yet long en na ol abus ol man i bin pasim nek bilong en na kilim em i dai, na ol i no ken mekim pasin pamuk.”

26 Olsem na Pol i kisim ol dispela man i bin mekim promis long God, na long de bihain em i bihainim olgeta pasin bilong mekim em yet i kamap klin wantaim ol. Na em i go insait long banis bilong tempel bilong tokim ol pris long wanem de ol bai i kamap klin pinis na ol i laik bringim ol ofa bilong ol wan wan.

Ol Juda i holimpas Pol long tempel

27 Taim 7-pela de klostu i laik pinis, ol Juda i bin kam long provins Esia i lukim Pol i stap insait long banis bilong tempel, na ol i kirapim bel bilong olgeta manmeri na mekim ol i kros long Pol. Orait ol i holimpas Pol,

21:20: Ap 15.1, 15.5, 22.3, Ro 10.2, Ga 1.14 **21:21:** Ap 16.3, Ga 2.3 **21:23:** Nam 6.13-21 **21:24:** Ap 18.18 * **21:24:** Lukim tok i stap long Aposel 18.18. Lukim tu Namba 6.1-21. **21:25:** Ap 15.29 **21:26:** Nam 6.13, Ap 24.18, 1 Ko 9.20 **21:27:** 2 Ti 1.15 **21:28:** Ese 44.7, Ap 6.13

28 na ol i singaut strong olsem, “Yupela man bilong Israel, helpim mipela. Dispela man hia em i save tokim olgeta man long olgeta ples long daunim lain bilong yumi wantaim lo bilong Moses na dispela tempel tu. Na em i no mekim dispela pasin tasol. Nogat. Em i bringim ol Grik i kam insait long banis bilong tempel na ol i mekim dispela ples God i bin makim bilong em yet i kamap doti long ai bilong God.” Ol i mekim dispela tok,
29 long wanem, bipo ol i lukim Trofimus bilong taun Efesus i stap insait long taun wantaim Pol, na ol i ting Pol i bin bringim em i kam insait long banis bilong tempel.

30 Ol manmeri i harim dispela tok, na olgeta Jerusalem i kirap nogut, na ol manmeri i ran i kam bung. Ol i holimpas Pol na pulim em i go ausait long banis bilong tempel. Na kwiktaim ol i pasim olgeta dua bilong banis bilong tempel.†

Ol soldia bilong Rom i kisim Pol

31 Ol man i wok long kilim Pol, na namba wan ofisa bilong ol lain soldia bilong Rom i harim tok olsem, “Olgeta Jerusalem i kros na ol i wok long pait nabaut.”
32 Olsem na kwiktaim em i kisim ol ofisa na soldia na ol i lusim haus bilong ol soldia na ran i go daun long dispela hap ol manmeri i stap long en. Ol Juda i lukim namba wan ofisa i kam wantaim ol soldia, na ol i lusim Pol na ol i no paitim em moa.
33 Orait namba wan ofisa i kam klostu na i holimpas Pol, na i tokim ol soldia long pasim em long tupela sen. Na em i askim ol Juda olsem, “Dispela man, em husat? Em i mekim wanem?”
34 Bikpela lain manmeri i stap, na ol i singaut nabaut na i mekim ol narapela narapela tok. Ol i mekim bikpela nois tumas, na ofisa i no inap harim as bilong tok. Olsem na em i tokim ol soldia long bringim Pol i go insait long haus bilong ol.
35 Tasol taim Pol i go kamap long lata bilong dispela haus, ol soldia i lukim ol manmeri i strong tumas long kilim em, olsem na ol soldia i karim em i go.
36 Bikpela lain manmeri i bihainim ol na ol i wok long singaut strong olsem, “Kilim em i dai.”

Pol i tokim ol Juda long as bilong bilip bilong en

21:29: Ap 20.4, 24.5-6, 2 Ti 4.20 † **21:30:** I gat planti banis i raunim tempel, na ol man bilong ol arapela lain inap i go insait long namba wan banis tasol. Dispela tok “ol i pulim Pol i go ausait long banis bilong tempel,” em i tok long namba 2 banis, na ol dua ol i pasim, em ol dua bilong dispela namba 2 banis. Olsem na ol manmeri i stap yet long bikpela ples bung i stap insait long namba wan banis i raunim tempel. Haus bilong ol soldia i stap antap long wanpela liklik maunten i stap klostu long dispela namba wan banis, na i gat lata i lusim dispela ples bung na i go antap long dispela haus. **21:33:** Ap 20.23 **21:36:** Lu 23.18, Jo 19.15, Ap 22.22

37 Ol soldia i laik bringim
Pol i go insait long haus
bilong ol, na Pol i tokim
namba wan ofisa long tok
Grik olsem, “Ating mi ken
mekim wanpela tok long
yu?” Na ofisa i tok, “Yu save
tok Grik, a?
38 Mi ting yu dispela Isip,
bipo liklik em i bin kirapim
pait long gavman, na em i
kisim 4,000 man i save pait
long bainat na em i bringim
ol i go long graun i no gat
man.”
39 Na Pol i tok olsem, “Mi
man bilong lain Juda. Mi bi-
long taun Tarsus long distrik
Silisia. Taun bilong mi em
i gat biknem. Plis, mi laik
givim tok long ol manmeri.”
40 Ofisa i orait long dispela
askim, na Pol i sanap long dis-
pela lata na i mekim nais long
han bai ol manmeri i pasim
maus. Olsem na olgeta ol i
pasim maus, na Pol i toktok
long ol long tok Hibru. Em i
tok olsem,

22

1 “Ol brata na ol papa, yu-
pela harim. Nau mi laik
tokaut klia long yupela long
mi no bin mekim wanpela
rong.”
2 Ol i harim Pol i toktok long
tok Hibru, na ol i pasim maus
na ol i stap isi tru.

Na Pol i tok moa olsem,
3 “Mi wanpela Juda. Mama
bilong mi i bin karim mi long
taun Tarsus long distrik Sil-
isia, tasol mi kamap bikpela
long dispela taun hia. Mi
sumatin bilong Gamaliel, na
em i bin skulim mi gut tru
long olgeta lo bilong ol tum-
buna bilong yumi. Na mi bin
wok hat tru long strongim ol
pasin God i laikim, wankain
olsem yupela i mekim nau.
4 Mi bin wok long bagara-
pim ol lain i bilip na i bi-
hainim dispela Rot, em ol
man na meri wantaim, na
mi laik kilim ol i dai. Mi
bin pasim ol long sen na mi
bringim ol i go long haus kal-
abus.
5 Hetpris wantaim olgeta
kaunsil bilong ol hetman ol
i save long dispela pasin mi
bin mekim, na ol inap tokim
yupela long en. Ol i bin givim
mi ol pas ol i bin raitim long
ol lain bilong yumi i stap long
Damaskus. Na mi bin wok-
abaut i go long Damaskus, bi-
long kalabusim ol manmeri
bilong dispela ples i bilip na
i bihainim dispela Rot. Mi
laik bringim ol i kam long
Jerusalem, bai ol bikman i
ken mekim save long ol.”

Pol i stori
long em i bin kamap Kristen
(Aposel 9.3-19 na 26.12-18)

6 Pol i tok moa olsem,
“Mi wokabaut i go na long
samting olsem 12 klok
belo mi kamap klostu long
Damaskus. Na wantu tasol
wanpela bikpela lait i kam

21:38: Ap 5.36-37 **22:3:** Ap 5.34-39, 9.11, 21.39, 26.5, Ro 10.2, 2 Ko 11.22, Ga 1.14, Fl 3.5 **22:4:** Ap 22.19, 26.9-11, Fl 3.6, 1 Ti 1.13 **22:4:** Ap 8.3 **22:5:** Ap 9.2 **22:6:** Ap 9.3, 26.12-13

long heven na i lait tumas
long mi.
7 Na mi pundaun long
graun na mi harim maus
bilong wanpela man i askim
mi olsem, 'Sol, Sol, bilong
wanem yu wok long bagara-
pim mi?'
8 Na mi tok, 'Bikpela, yu
husat?' Na em i tok, 'Mi Jisas
bilong Nasaret, yu wok long
bagarapim mi.'
9 Ol man i stap wantaim mi
ol i lukim lait, tasol ol i no
harim maus bilong dispela
man i givim tok long mi.

10 "Na mi tok, 'Bikpela, bai
mi mekim wanem nau?' Na
Bikpela i tokim mi olsem, 'Yu
kirap na yu go insait long
taun Damaskus. Na long dis-
pela hap wanpela man bai i
tokim yu long olgeta wok mi
bin makim bilong yu.'
11 Dispela lait em i lait moa
yet, na mi no inap lukim
wanpela samting. Olsem na
ol man i stap wantaim mi
ol i holim han bilong mi na
ol i bringim mi i go long
Damaskus.

12 "I gat wanpela man i stap
long Damaskus, nem bilong
en Ananaias. Em i man bi-
long aninit long God na bi-
hainim lo gut tru. Olgeta Juda
i stap long Damaskus ol i save
tok, em i gutpela man.
13 Em i kam sanap klostu
long mi na i tokim mi olsem,
'Brata Sol, ai bilong yu i ken
lukluk gen.' Na long dispela
taim stret ai bilong mi i orait
gen, na mi lukim em.
14 Na em i tok, 'God bilong
ol tumbuna bilong yumi em
i bin makim yu bai yu ken
save long laik bilong em, na
yu ken lukim dispela Man bi-
long mekim stretpela pasin
na yu ken harim tok em i
mekim long maus bilong em
yet.
15 Yu bai autim tok bilong
en na tokim olgeta manmeri
long ol samting yu bai lukim
na harim.
16 Orait bilong wanem yu
wet moa? Yu kirap na kisim
baptais. Yu kolim nem bilong
en, na em bai i wasim yu na
rausim ol sin bilong yu.' "

God i bin salim Pol i go autim tok long ol arapela lain

17 Pol i tokim ol manmeri
moa olsem, "Bihain mi kam
bek long Jerusalem, na mi
kam beten i stap insait long
tempel, na long samting
olsem driman
18 mi lukim Bikpela. Em
i tokim mi olsem, 'Yu mas
kirap kwiktaim na lusim
Jerusalem na yu go. Sapos
yu autim tok bilong mi long
dispela taun, ol bai i no inap
harim.'
19 Na mi tok, 'Bikpela, ol
yet i save, bipo mi bin i go
long olgeta haus lotu na mi
kalabusim ol manmeri i bilip
long yu, na mi wipim ol.

22:12: Ap 9.17, 10.22, 1 Ti 3.7 **22:14:** Ap 9.15, 1 Ko 9.1, 11.23, Ga 1.12 **22:15:** Ap 23.11, 26.16 **22:16:** Ap 2.21, 9.11, 9.18, Ro 10.13, Hi 10.22 **22:18:** Ap 9.29-30 **22:19:** Ap 8.3, 22.4, 26.9-11 **22:20:** Ap 7.58, 8.1

20 Na taim ol i kilim i
dai Stiven, dispela man bi-
long autim tok bilong yu, mi
bin sanap klostu, na long ai
bilong mi dispela pasin ol i
mekim em i gutpela. Na mi
bin was long ol longpela klos
bilong ol man i kilim em i dai.'
21 Tasol Bikpela i tokim mi
olsem, 'Yu go. Bai mi salim
yu na yu go long ol manmeri
bilong ol arapela lain i stap ol
longwe ples.' "

Pol i tokim ol soldia olsem,
em i man bilong Rom

22 Taim ol Juda i harim
Pol i tok long ol manmeri bi-
long ol arapela lain, ol i no
laik harim tok bilong en moa.
Olsem na ol i singaut bik-
maus olsem, "Kilim em i dai.
Kain man olsem i no ken i
stap long graun. Em i no ken
i stap laip."
23 Ol i wok long singaut
nabaut, na ol i rausim ol saket
bilong ol na tromoi nabaut
na ol i tromoi das i go an-
tap, bilong soim olsem ol i no
laikim tru dispela tok Pol i
bin mekim.
24 Olsem na namba wan
ofisa i tok, na ol soldia i
bringim Pol i go insait long
haus bilong ol. Na namba
wan ofisa i tokim ol soldia
long wipim em na askim em
long as bilong dispela trabel.
Em i laik save gut, bilong
wanem ol manmeri i belhat
na i singaut strong long Pol.
25 Orait ol i pasim hanlek
bilong Pol. Pol i lukim kepten
bilong ol i sanap klostu na Pol
i askim em olsem, "Ating lo i
tok long yupela i ken mekim
dispela pasin long man bi-
long kantri Rom, o nogat? Yu-
pela i wipim mi long taim yu-
pela i no kotim mi yet, ating
dispela pasin i orait, a?"*
26 Kepten i harim dispela
tok, na em i go tokim namba
wan ofisa olsem, "Bai yu
mekim wanem nau? Dispela
man em i man bilong Rom."
27 Orait namba wan ofisa i
kam long Pol na i tokim em,
"Yu tokim mi. Yu man bilong
Rom, a?" Na Pol i tok, "Yes."
28 Na namba wan ofisa i tok
olsem, "Mi bin autim bikpela
mani bilong mi long kamap
man bilong Rom." Na Pol i
tok, "Mi nogat. Mama i karim
mi na mi stap man bilong
kantri Rom."
29 Ol soldia i laik wipim
em ol i harim dispela tok,
na kwiktaim ol i surik. Na
taim namba wan ofisa i save
olsem, Pol em i man bilong
Rom, orait em tu i pret, long
wanem, em i bin tokim ol sol-
dia long pasim em long sen.

Pol i autim tok
long ol kaunsil bilong ol Juda

30 Namba wan ofisa i laik
save gut, ol Juda i ting Pol i
bin mekim wanem rong tru.
Olsem na long de bihain em
i lusim sen ol i bin pasim Pol
long en, na em i salim tok i go
long ol bikpris na long olgeta
kaunsil bilong ol Juda, long
ol i mas kam bung. Na em i

22:21: Ap 9.15, 13.2, 13.46, Ga 1.15-16, 1 Ti 2.7 **22:22:** Ap 21.36 **22:25:** Ap 16.37 * **22:25:** Lukim tok i stap long Aposel 16.37. Wanpela lo bilong ol Rom i tok olsem, i gat strongpela tambu long ol i no ken wipim wanpela man bilong Rom. **22:29:** Ap 16.38

bringim Pol i kam daun na i
sanapim em long pes bilong
ol.

23

1 Orait Pol i lukluk i go stret
long ol kaunsil, na em i tok
olsem, “Ol brata, mi bin wok-
abaut long ai bilong God, na
bel bilong mi em i orait long
ol pasin mi bin mekim, i kam
inap long nau. Mi no pilim
olsem mi bin mekim wanpela
rong.”
2 Em i tok olsem, na het-
pris Ananaias i tokim ol man
i sanap klostu long em long
paitim maus bilong en.
3 Na Pol i tokim em olsem,
“God bai i paitim yu yet,
long wanem, yu olsem banis
nogut ol i bin penim long
waitpela pen, bai ol man i
no ken lukim samting nogut
i stap aninit. Yu ting long
bihainim lo na kotim mi,
olsem na yu kam sindaun i
stap. Tasol yu yet yu sakim
lo, na yu tokim ol long paitim
mi.”*
4 Ol man i sanap klostu,
ol i harim dispela tok na ol
i askim Pol olsem, “Olsem
wanem? Yu laik tok nogut
long hetpris bilong God, a?”
5 Na Pol i tok, “Ol brata,
mi no save dispela man em
i hetpris. Mi mekim rong,
long wanem, buk bilong God
i gat tok olsem, ‘Yupela i no
ken tok nogut long wanpela
hetman bilong yupela.’ ”
6 Pol i save olsem, sampela
man bilong kaunsil ol i bilong
lain Sadyusi na sampela i
bilong lain Farisi. Olsem na
em i singaut long ol kaunsil
olsem, “Ol brata, mi man
bilong lain Farisi, na mi
pikinini bilong ol Farisi. Mi
bilip olsem, ol man i dai pinis
ol bai i kirap bek, na long
dispela as tasol nau ol i kotim
mi.”
7 Pol i mekim dispela tok,
na tok pait i kamap namel
long ol Farisi na ol Sadyusi,
na kibung i bruk.
8 Ol Sadyusi i save tok
olsem, ol man i no inap kirap
bek long matmat, na i no gat
ol ensel na ol spirit i stap.
Tasol ol Farisi i bilip long ol
dispela samting.
9 Olsem na ol i wok long
singaut bikmaus moa yet.
Na sampela saveman bilong
lo, ol i bilong lain bilong
ol Farisi, ol i sanap na i
tok strong olsem, “Mipela i
lukim dispela man i no gat
rong. Nogut em i tok tru,
na wanpela spirit o wanpela
ensel i bin givim tok long
em.”
10 Na namba wan ofisa
i lukim tok pait i kamap
bikpela moa, na em i pret,
nogut tupela lain i pulim
Pol nabaut na brukim bodi
bilong en na em bai i dai.

23:1: Ap 24.16, 1 Ko 4.4, 2 Ko 1.12, 2 Ti 1.3 **23:2:** 1 Kin 22.24, Jer 20.2, Jo 18.22-23 **23:3:** Wkp 19.35, Lo 25.1-2, Mt 23.27-28, Jo 7.51 * **23:3:** Wok Pris 19.15 i tok olsem, ol man i harim kot ol i mas mekim stretpela pasin tasol long kot. Ating Pol i ting long dispela tok na em i tok, hetpris yet i sakim lo. **23:5:** Kis 22.28 **23:6:** Ap 4.2, 24.15, 24.21, 26.5, Fl 3.5 **23:8:** Mt 22.23, Mk 12.18, Lu 20.27 **23:9:** Ap 5.39, 22.7, 22.17-18, 25.25

Olsem na em i tokim ol soldia
long ol i mas i go daun na
rausim Pol long han bilong
ol Juda, na bringim em i go
insait long haus bilong ol
soldia.
11 Na long nait Bikpela
i sanap klostu long Pol na
i tokim em olsem, "Yu mas
sanap strong, na yu no ken
pret. Yu bin autim strong
tok bilong mi long Jerusalem,
na long wankain pasin yu
mas autim tok bilong mi long
Rom."

Ol Juda i pasim tok long kilim Pol i dai

12 Orait long moning ol
Juda i bung na pasim tok long
kilim Pol i dai. Ol i mekim
strongpela tok promis olsem,
"Tru antap, yumi mas kilim
Pol i dai. Na taim yumi no
kilim em i dai yet, yumi no
ken kaikai na dring."
13 Namba bilong ol man i
mekim dispela tok promis,
em i winim 40.
14 Ol dispela man i go long
ol bikpris na ol hetman na i
tok olsem, "Mipela i mekim
strongpela tok promis olsem,
mipela i no ken kisim kaikai
liklik, i go inap long taim
mipela i kilim Pol i dai.
15 Olsem na yupela wan-
taim ol kaunsil, yupela i mas
salim tok i go long namba
wan ofisa, long em i mas
bringim Pol i kam daun long
yupela. Yupela i ken trikim
em na tok olsem yupela i laik
painimaut gut long as bilong
sampela tok bilong Pol. Na
mipela bai i redi na wet i
stap. Na taim em i no kamap
yet long yupela, mipela bai i
kilim em i dai."
16 Tasol pikinini man bi-
long susa bilong Pol em i
harim tok long dispela samt-
ing ol i laik mekim. Olsem na
em i go long haus bilong ol
soldia na i go insait na i tokim
Pol.
17 Na Pol i singautim
wanpela kepten i kam na i
tokim em olsem, "Bringim
dispela yangpela man i go
long namba wan ofisa. Em
i gat wanpela tok em i laik
givim long em."
18 Olsem na kepten i
bringim em i go long namba
wan ofisa, na i tok, "Kal-
abusman Pol i singautim mi
na i tokim mi long bringim
dispela yangpela man i kam
long yu. Em i gat wanpela tok
em i laik givim long yu."
19 Olsem na namba wan
ofisa i holim han bilong en,
na i kisim em i go long arere.
Tupela tasol i stap, na em i
askim yangpela man olsem,
"Yu laik givim wanem tok
long mi?"
20 Na yangpela man i tok
olsem, "Ol Juda i pasim tok
pinis long ol bai i askim yu
long bringim Pol i go daun
long kaunsil long tumora. Ol
bai i trikim yu na tok olsem
ol i laik painimaut gut long as
bilong tok bilong em.
21 Tasol yu no ken bihainim
tok bilong ol. Sampela man
bilong ol, namba bilong ol em
i winim 40, ol i bin mekim
strongpela promis olsem ol i

23:11: Ap 18.9, 19.21, 25.11, 27.23-24, 28.16-23 **23:15:** Ap 25.3

no ken kaikai na dring wan-
pela samting inap ol i kilim
Pol i dai. Na nau ol i wet i stap
long yu i orait long tok bilong
ol."
22 Orait namba wan ofisa i
salim yangpela man i go, na
i tokim em strong olsem, "Yu
no ken tokim wanpela man
long yu bin kamapim dispela
tok long mi."

Ol i salim Pol i go long namba wan gavman Feliks

23 Orait namba wan ofisa i
singautim tupela kepten, na
i tokim tupela olsem, "Yutu-
pela i mas kisim 200 soldia,
wantaim 70 soldia i save sin-
daun long ol hos na 200 sol-
dia i holim spia. Na yupela i
mas redi long i go long Sisaria
long 9 klok long nait.
24 Yupela i mas redim ol
hos bilong Pol tu, na yupela i
mas bringim em i go kamap
gut long namba wan gavman
Feliks."
25 Na namba wan ofisa i
raitim wanpela pas olsem,
26 "Mi Klodius Lisias mi
raitim dispela pas i go long
bikman, em namba wan gav-
man Feliks. Gude tru.
27 Ol Juda i bin holimpas
dispela man na ol i laik kilim
em i dai. Tasol mi harim
olsem em i man bilong Rom,
olsem na mi wantaim ol sol-
dia mipela i go kisim em bek
long han bilong ol.
28 Mi laik save long as bi-
long tok ol i sutim long dis-
pela man, na mi bringim em
i go daun long ol kaunsil bi-
long ol.
29 Mi askim ol na ol i tokim
mi long sampela tok bilong lo
bilong ol na ol i sutim dispela
tok long em. Tasol ol i no ko-
tim em long wanpela samting
inap long yumi kilim em i dai
o yumi kalabusim em.
30 Na nau mi harim pinis
olsem ol i bin pasim wanpela
tok hait long kilim dispela
man i dai. Olsem na kwik-
taim mi salim em i go long yu.
Na mi tokim ol man i sutim
tok long em long ol i mas i
go autim tok long pes bilong
yu stret, na yu ken save long
samting ol i laik kotim em
long en."
31 Orait ol soldia i bihainim
tok bilong namba wan ofisa
na long dispela nait ol i kisim
Pol na bringim em i go long
taun Antipatris.
32 Na long de bihain ol sol-
dia i save sindaun long ol hos,
ol i bringim Pol i go long taun
Sisaria. Na ol arapela soldia
i go bek long haus bilong ol
soldia long Jerusalem.
33 Ol soldia i save sindaun
long ol hos ol i go kamap long
Sisaria, na ol i givim pas long
namba wan gavman, na ol i
bringim Pol tu i kam sanap
long pes bilong em.
34 Namba wan gavman i
ritim pas, na em i askim
Pol olsem, "Yu bilong wanem
provins?" Na Pol i tok, "Mi
bilong Silisia."
35 Orait namba wan gav-
man i tok olsem, "Taim ol
man i sutim tok long yu, ol
i kamap, orait mi bai harim

23:27: Ap 21.30-33, 22.25-27, 24.7 **23:28:** Ap 22.30 **23:29:** Ap 18.14-15, 25.19, 26.31 **23:30:** Ap 23.20, 24.5-8

tok bilong yu." Na em i tok,
ol i mas kalabusim Pol long
haus gavman bilong Herot.

24

Ol hetman bilong ol Juda i kotim Pol

1 Taim 5-pela de i go pi-
nis, hetpris Ananaias i kam
daun long taun Sisaria wan-
taim ol hetman na wanpela
saveman bilong lo bilong ol
Rom, nem bilong en Tertulus.
Na ol i tokim namba wan gav-
man long dispela tok ol i laik
kotim Pol long en.
2 Orait namba wan gavman
i singautim Pol, na taim em
i kam pinis, Tertulus i stat
long sutim tok long em. Em
i tok olsem, "Bikman Feliks,
yu bin helpim mipela long
sindaun gutpela tumas, na i
no gat pait samting i kamap.
Long gutpela tingting bilong
yu, yu bin helpim ol lain bi-
long mipela long stretim ol
planti samting bipo ol i no bin
i stap gut.
3 Mipela i lukim ol dispela
samting, na bel bilong mipela
i gutpela moa, na mipela i
tenkyu tru long yu.
4 "Tasol nogut mi pasim
yu longtaim tumas. Mi laik
askim yu long marimari long
mipela na harim sotpela tok
bilong mipela.
5 Mipela i lukim dis-
pela man em i man bilong
kamapim planti trabel. Em
i save kirapim kros na pait
namel long olgeta Juda long
olgeta hap bilong graun.
Na em i lida bilong dispela
ol man i bin lusim lain
bilong mipela na i kamapim
narakain lain, em ol i kolim
lain bilong Nasaret.
6-8 Em i bin traim tu long
mekim tempel i kamap doti
long ai bilong God, tasol
mipela i holimpas em.*
Olsem na yu yet yu ken askim
dispela man, na bai yu ken
kisim save long maus bilong
em yet long olgeta samting
mipela i kotim em long en."
9 Ol Juda tu i helpim tok
bilong Tertulus na i sutim tok
long Pol. Ol i tokaut olsem,
"Olgeta dispela tok i tru."

Pol i autim tok long Feliks

10 Orait namba wan gav-
man i mekim nais long han
bilong soim Pol olsem em i
ken toktok, na Pol i bekim tok
olsem, "Mi save, planti yia yu
bin i stap jas bilong dispela
lain manmeri. Olsem na bel
bilong mi em i gutpela long
bekim tok long yu.
11 Sapos yu askim nabaut,
orait yu bai painimaut olsem,
12-pela de bipo tasol mi bin
i go long Jerusalem bilong
mekim lotu.
12 Na ol Juda i no bin lukim
mi i pait long toktok wantaim

24:5: Ap 6.13, 16.20, 17.6, 21.28, 1 Pi 2.12, 2.15 **24:6-8:** Ap 21.28-30 * **24:6-8:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Na mipela i laik kotim em long lo bilong mipela. Tasol namba wan ofisa Lisias i kam wantaim ol soldia bilong en, na ol i sakim mipela nabaut na pulim em long han bilong mipela. Na Lisias i tok olsem, ol man i gat laik long kotim dispela man, ol i mas kamap long kot bilong yu." **24:11:** Ap 21.17, 21.26, 24.17

wanpela man insait long banis bilong tempel. Na ol i no lukim mi i kirapim bung bilong ol manmeri insait long ol haus lotu o insait long taun. Nogat.

13 Na dispela tok nau ol i kotim mi long en, em i no tru. Ol i no gat rot bilong soim olsem dispela tok bilong ol em i tru.

14 "Tok i tru, em i olsem. Mi save bihainim dispela Rot ol i kolim 'narakain lain'. Mi bihainim dispela Rot na mi lotu yet long God bilong ol tumbuna bilong mipela. Mi bilip long olgeta tok i stap long lo na olgeta tok ol profet i bin raitim.

15 Mi bilip na mi wet long God bai i kirapim bek ol man i dai pinis, em ol stretpela man na ol man nogut wantaim. Ol tu i bilip na wetim God i mekim olsem.

16 Olsem na long olgeta taim mi strong long bel bilong mi i mas i stap stret na i no gat rong, long ai bilong God na long ai bilong ol manmeri wantaim.

17 "Mi bin i stap sampela yia long ol arapela ples, na bihain mi kam bek long lain bilong mi. Mi bringim ol mani samting i kam bilong helpim ol manmeri i sot long ol samting, na mi bringim sampela ofa.

18 Mi laik i go long tempel, olsem na mi bihainim pasin bilong kamap klin long ai bilong God pastaim, na mi go. Na taim ol i lukim mi i stap long tempel, mi stap klin pinis.† Na i no gat planti man i stap wantaim mi, na i no gat ol man i mekim nois nabaut.

19 Tasol sampela Juda bilong provins Esia i kam holimpas mi. Sapos ol dispela man i gat tok long mi, mobeta ol yet i kam hia long pes bilong yu na kotim mi.

20 Sapos nogat, orait dispela ol man hia i bin i stap long kaunsil bilong ol long taim mi bin autim tok long ol, ol i mas tokim yu long wanem rong ol i bin painim long mi.

21 Ating mi bin mekim wanpela tok tasol ol i no amamas long en. Taim mi sanap namel long ol, mi bin singaut olsem, 'Mi bilip olsem, ol man i dai pinis ol bai i kirap bek, na long dispela as tasol nau ol i bringim mi i kam long kot bilong yupela.' "

22 Feliks i save gut pinis long bilip na pasin bilong ol manmeri i bihainim Rot bilong Bikpela, olsem na taim Pol i autim tok pinis, Feliks i tokim ol Juda long ol i mas wet. Em i tok olsem, "Taim namba wan ofisa Lisias i kam daun, orait mi ken stretim dispela tok bilong yupela."

23 Na em i tokim kepten

24:14: Ap 24.5, 26.22, 28.23, 2 Ti 1.3 **24:15:** Dan 12.2, Jo 5.28-29, Ap 23.6, 26.6-7, 28.20 **24:16:** Ap 23.1 **24:17:** Ap 11.29-30, 20.16, Ro 15.25-26, 2 Ko 8.4, Ga 2.10 **24:17:** Ap 21.17-28 † **24:18:** Long lain 6 Tertulus i bin tok olsem Pol i laik mekim tempel i kamap doti long ai bilong God. Pol i laik bekim dispela tok na em i tok olsem em i kamap klin pinis na em i go long tempel. **24:19:** Ap 23.30, 25.16, 2 Ti 1.15 **24:21:** Ap 23.6, 28.20 **24:22:** Ap 23.26 **24:23:** Ap 27.3, 28.16, 28.30

long em i mas putim Pol long kalabus, tasol em i no ken kalabusim em strong tumas. Em i no ken tambuim ol pren bilong Pol long helpim em long ol samting.

Feliks i pasim Pol long kalabus long tupela yia

24 Sampela de i go pinis, na Feliks i kam wantaim meri bilong en Drusila. Drusila em i meri bilong lain Juda. Na Feliks i singautim Pol na i harim sampela tok bilong en. Pol i tokim em long pasin bilong bilip long Krais Jisas.

25 Na Pol i tok long stretpela pasin, na long man i mas bosim gut laip bilong em yet, na long God bai i kotim yumi bihain. Feliks i harim ol dispela tok na em i pret. Na em i tok, "Yu go nau. Sapos bihain mi gat taim, orait bai mi singautim yu gen."

26 Na Feliks i wet long narapela samting tu. Em i ting Pol bai i givim sampela mani long em bilong grisim Feliks long larim em i go fri. Olsem na planti taim em i singautim em i kam na i toktok wantaim em.

27 Taim tupela yia i go pinis, orait Porsius Festus i kisim ples bilong Feliks. Na Feliks i laik mekim ol Juda i amamas long em, olsem na em i larim Pol i stap long kalabus.

25

Pol i tok Sisar i mas harim kot bilong em

1 Festus i kam pinis na i kamap namba wan gavman bilong distrik Judia. Orait em i stap tripela de pastaim na em i lusim taun Sisaria na i go antap long Jerusalem.

2 Na ol bikpris na ol bikman bilong ol Juda i go long em na ol i sutim tok long Pol. Ol i tok strong long em olsem,

3 "Yu mas helpim mipela, na yu mas salim dispela man i kam long Jerusalem." Ol i tok olsem, long wanem, ol i bin tokim ol man long hait i stap long rot na kilim Pol i dai.

4 Na Festus i bekim tok olsem, "Pol i stap kalabus long Sisaria. Liklik taim na bai mi yet mi go long Sisaria.

5 Olsem na ol hetman bilong yupela i ken i go daun wantaim mi. Na sapos dispela man i bin mekim rong, orait ol i ken kotim em."

6 Festus i stap wantaim ol inap olsem 8-pela o 10-pela de, na em i go daun long Sisaria. Na long de bihain em i sindaun long haus kot, na em i tokim ol long bringim Pol i kam.

7 Em i kam pinis, orait ol Juda i bin lusim Jerusalem na i kam daun, ol i sanap klostu long em, na ol i sutim planti tok long em. Ol i tok long em i bin mekim ol kain kain pasin nogut tru, tasol ol i no inap soim Festus olsem dispela tok bilong ol em i tru.

8 Ol i tok pinis, orait Pol

24:27: Ap 25.9, 25.14 **25:2:** Ap 24.1, 25.15 **25:3:** Ap 23.12, 23.15 **25:7:** Ap 24.5-6, 24.13 **25:8:** Ap 24.12, 28.17

i bekim tok olsem, “Mi no
bin mekim wanpela rong. Mi
no bin brukim lo bilong ol
Juda, na mi no mekim wan-
pela samting nogut long tem-
pel, na mi no bin mekim rong
long Sisar.”
9 Tasol Festus i laik
mekim ol Juda i amamas
long em, olsem na em i
askim Pol, “Ating yu laik i go
kot long Jerusalem? Sapos
olsem, orait mi ken harim
dispela kot bilong yu long
Jerusalem.”
10 Tasol Pol i tok olsem,
“Dispela haus hia, nau mi
sanap long en, em i haus kot
bilong Sisar. Dispela haus
tasol em i ples bilong harim
kot bilong mi. Yu save pinis,
mi no bin mekim wanpela
rong long ol Juda.
11 Sapos mi bin mekim
wanpela rong inap long mi
dai long en, orait mi ken i dai.
Tasol sapos dispela tok ol i
kotim mi long en, em i no tru,
orait i no gat man inap long
putim mi long han bilong ol.
Mi laik bai Sisar yet i mas
harim kot bilong mi.”*
12 Orait Festus i toktok wan-
taim ol man i save givim
tingting long en, na bihain
em i tokim Pol olsem, “Yu tok
olsem yu laik bai Sisar i mas
harim kot bilong yu. Orait yu
ken i go long Sisar.”

Festus i askim King Agripa long Pol

13 Sampela de i go pinis, na
King Agripa† wantaim susa
bilong en Bernaisi tupela
i kam long Sisaria bilong
givim gude long Festus.
14 Tupela i stap long Sisaria
planti de, olsem na Festus i
toksave long king long tok bi-
long Pol. Em i tok olsem,
“Wanpela man i stap, bipo Fe-
liks i bin kalabusim em, na
em i stap yet long kalabus.
15 Taim mi stap long
Jerusalem, ol bikpris na ol
hetman bilong ol Juda i bin
sutim tok long em, na ol i laik
bai mi mas tok olsem, em i gat
asua na ol soldia i mas mekim
save long em.
16 Tasol mi bekim tok
bilong ol olsem, ‘Mipela Rom
i no gat pasin bilong mekim
save nating long wanpela
man. Man i gat kot, em i
mas sanap pastaim long pes
bilong ol man i kotim em, na
yumi mas givim taim long
em bilong bekim tok bilong
ol long ol samting ol i kotim
em long en.’
17 “Olsem na taim mi kam
bek long Sisaria, ol dispela
man i kam wantaim mi. Na
mi no mekim ol i wet. Long
de bihain tasol mi sindaun
long haus kot na mi tok long
ol i mas bringim dispela man
i kam.
18 Na ol man i kotim em ol i
sanap. Mi bin ting ol bai i tok

25:9: Ap 24.27, 25.20 **25:11:** Ap 23.11, 23.29, 25.25, 26.31-32, 28.19 * **25:11:** Lo bilong ol Rom i tok, sapos wanpela man bilong kantri Rom i pilim olsem kot i no harim gut tok bilong en, orait em i ken askim kot long larim Sisar yet i harim kot bilong en. Sisar em nem bilong ol king bilong Rom. † **25:13:** King Agripa em i pikinini bilong dispela King Herot i bin kilim i dai Jems, brata bilong Jon. Lukim Aposel 12. **25:14:** Ap 24.27

long em i bin mekim ol pasin
nogut, tasol nogat.
19 Ol i tok pait wantaim em
long ol pasin bilong lotu bi-
long ol na long wanpela man
i dai pinis, nem bilong en
Jisas. Tasol Pol i tok, dispela
man i stap laip.
20 Mi laik painimaut as bi-
long dispela tok, tasol tingt-
ing bilong mi i no klia na mi
no inap. Olsem na mi askim
em, 'Ating yu laik i go long
Jerusalem, na bai mi harim
dispela kot bilong yu long
Jerusalem?'
21 Tasol Pol i tok, em i laik
i stap long kalabus, na bihain
Sisar yet i ken harim kot bi-
long em. Olsem na mi tok
long em i mas i stap kalabus,
inap long mi painim rot bi-
long salim em i go long Sisar."
22 Agripa i harim dispela
tok na em i tokim Festus
olsem, "Mi yet mi laik harim
tok bilong dispela man." Na
Festus i tok, "Tumora yu ken
harim."
23 Olsem na long tumora
Agripa tupela Bernaisi i
putim ol gutpela bilas bilong
tupela na tupela i kam.
Tupela i go insait long haus
kibung wantaim ol namba
wan ofisa na ol bikman
bilong dispela taun. Na
Festus i tok, na ol i bringim
Pol i kam.
24 Na Festus i tok olsem,
"King Agripa, na yupela
olgeta man i stap wantaim
mipela, yupela lukim dispela
man. Olgeta lain manmeri
bilong Juda, long Jerusalem
na long hia tu, ol i bin sutim
tok long dispela man. Ol i bin
singaut strong long mi olsem,
'Yu mas kilim em i dai. Nogut
em i stap laip moa.'
25 Tasol mi lukim em i no
bin mekim wanpela samting
inap long em i dai. Na em i
laik bai Sisar yet i mas harim
kot bilong em. Olsem na mi
pasim tok long salim em i go
long Sisar.
26 Tasol mi no klia long
wanem tok tru mi mas raitim
na salim i go long bikman bi-
long yumi, bai em i ken save
bilong wanem ol i kotim dis-
pela man. Olsem na King
Agripa, mi bringim dispela
man i kam long yu, na long
yupela olgeta arapela man tu.
Yumi ken harim gut tok bi-
long em, na bai mi ken save
long ol tok mi mas raitim long
pas.
27 Sapos mi salim wanpela
kalabus i go, na mi no salim
tok long samting ol i kotim
em long en, orait mi pilim
olsem dispela pasin i no
stret."

26

Pol i autim tok long Agripa

1 Orait Agripa i tokim Pol
olsem, "Yu ken autim tok bi-
long yu yet." Olsem na Pol
i litimapim han na i autim
tok bilong en olsem, 2 "King
Agripa, mi laik bekim dispela
tok ol Juda i bin sutim long
mi, na mi tingting olsem, i

25:19: Ap 18.15, 23.29 **25:20:** Ap 25.9 **25:23:** Mt 10.18, Mk 13.9 **25:24:** Ap 25.2-3, 25.7, 22.22

gutpela tru long mi ken autim
dispela tok bilong mi long yu.
3 Yu save tumas long olgeta
pasin bilong mipela Juda, na
long ol samting mipela i save
tok pait long en. Olsem na mi
laik bai yu sindaun isi tasol
na harim gut olgeta tok bi-
long mi.

4 "Olgeta Juda i save gut
long mi. Ol i save olsem, taim
mi stap pikinini yet mi bin i
stap namel long ol lain bilong
mi,* na bihain mi bin i go i
stap long Jerusalem.
5 Ol i save pinis long mi,
na sapos ol i laik, ol yet inap
tokim yu long pasin bilong
mi. Ol i save olsem, stat long
taim mi yangpela yet mi stap
wanpela bilong ol lain Farisi,
na mi bihainim pasin bilong
ol. Ol Farisi i gat planti lo i hat
tru long bihainim. Ol arapela
lain bilong mipela Juda i no
gat kain strongpela lo olsem
bilong ol Farisi.
6 Na nau mi sanap hia, na
ol i kotim mi. Na as bilong
kot i olsem. Mi bilip na mi
wet long God i mekim samt-
ing i kamap olsem bipo em i
bin tokim ol tumbuna bilong
mipela long em bai i mekim.
7 Ol 12-pela lain bilong
mipela ol i save lotu long God
long san na long nait, na ol
i bilip tru na wetim dispela
samting tasol i kamap. Na
king, mi tu mi bilip na wetim
dispela samting. Na dispela
tasol em i as bilong tok ol Juda
i sutim long mi.
8 Bilong wanem yupela
sampela man i ting, yumi
no ken bilip long God bai
i kirapim bek ol man i dai
pinis?
9 Bipo mi yet mi bin ting
mi mas mekim planti samt-
ing bilong daunim nem bi-
long Jisas bilong Nasaret.
10 Na mi mekim ol dispela
samting long Jerusalem. Mi
bin kisim namba long ol
bikpris, na mi kalabusim
planti manmeri bilong God.
Na taim ol lida i vot long kilim
ol i dai, mi tu mi bin tok long
ol i mas i dai.
11 Na planti taim mi bin i go
insait long ol haus lotu bilong
holimpas ol na mekim save
long ol. Mi bin trai hat long
mekim ol i givim baksait long
Bikpela na tok nogut long em.
Mi belhat nogut tru long ol,
na mi bin i go painim ol long
ol taun i stap longwe tu, bai
mi ken mekim save long ol."

Pol i stori long em i bin kamap Kristen
(Aposel 9.3-19 na 22.6-16)

12 Pol i tok moa olsem,
"Olsem na mi kisim namba
long ol bikpris na ol i salim mi
i go, na mi wokabaut i go long
taun Damaskus.
13 Orait king, long samting
olsem 12 klok belo mi wok-
abaut long rot, na mi lukim
wanpela bikpela lait i kam
long heven. Dispela lait i lait

* **26:4:** Taim Pol i stap pikinini yet, em i bin i stap long taun Tarsus long provins Silisia. Lukim Aposel 22.3. **26:5:** Ap 22.3, 23.6, 24.15, 24.21, Fl 3.5 **26:6:** Lo 18.5, Sng 132.11, Ais 7.14, Dan 9.24, Ap 23.6, 28.20 **26:9:** 1 Ti 1.13 **26:9:** Ap 8.3, 22.4-5 **26:10:** Ap 9.14, 9.21, Ga 1.13 **26:12:** Ap 9.3, 22.6

strong tru na i winim lait bilong san. Em i kam lait long mi wantaim ol man i wokabaut wantaim mi.
14 Mipela olgeta i pundaun long graun, na mi harim maus bilong wanpela man i tok Hibru na i askim mi olsem, 'Sol, Sol, bilong wanem yu wok long bagarapim mi? Yu wok long kikim samting i gat sap, na yu givim pen long yu yet.'
15 Na mi tok, 'Bikpela, yu husat?' Na Bikpela i tok olsem, 'Mi Jisas, yu wok long bagarapim mi.
16 Tasol yu kirap na sanap. Mi kam long yu nau bilong makim yu bilong holim wok bilong mi. Na bai yu autim tok long ol samting nau yu lukim pinis na long ol samting bihain bai mi soim yu.
17 Bai mi no larim ol man bilong lain bilong yu yet na ol man bilong ol arapela lain i mekim nogut long yu. Nogat. Mi bai salim yu i go long ol
18 bilong opim ai bilong ol, bai ol i ken givim baksait long tudak na tanim bel na i kam long lait. Ol i ken lusim strong bilong Satan na i kam long God. Olsem na mi ken lusim ol sin bilong ol, na ol i ken kisim namba wantaim ol manmeri i bilip long mi na ol i ken i stap insait long ol lain manmeri mi makim bilong mi yet.' "

Pol i tokim Agripa long wok misin em i bin mekim

19 Pol i tok moa olsem, "King Agripa, mi lukim dispela samting bilong heven, na mi no sakim tok bilong en. Nogat.
20 Mi autim tok long ol man bilong Damaskus pastaim, na bihain mi kam autim long ol manmeri bilong Jerusalem, na long olgeta hap bilong Judia, na long ol manmeri bilong ol arapela lain tu. Mi autim tok olsem, 'Yupela i mas tanim bel na bilip long God, na pasin bilong yupela i mas soim olsem yupela i tanim bel pinis.'
21 Mi save autim dispela kain tok, na long dispela as tasol ol Juda i bin holimpas mi long tempel, na ol i laik kilim mi i dai.
22 God i bin helpim mi na mi stap gut i kam inap long nau. Olsem na nau mi sanap hia, na mi autim tok long olgeta man nating na long olgeta bikman wantaim. Mi no autim narapela tok. Mi autim dispela tok tasol bipo ol profet na Moses tu ol i bin tok long en.
23 Ol i bin tok olsem, 'Dispela man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en, em i mas karim pen, na bihain bai em i kamap namba wan man bilong kirap long matmat. Na em bai i autim tok bilong lait bilong God long ol Israel na long ol ara-

26:16: Ap 22.15 **26:17:** Ap 22.21 **26:18:** Ais 35.5, 42.7, 42.16, Jo 8.12, Ap 20.32, 2 Ko 6.14, Ef 2.2, Kl 1.13 **26:20:** Mt 3.8, Ap 9.20, 9.28-29, 11.26, 13.14 **26:21:** Ap 21.30-31 **26:22:** Lu 24.27, 24.44, Jo 5.46, Ro 3.21 **26:23:** Ais 42.6, 49.6, Lu 24.26, 24.44-47, 1 Ko 15.20, Kl 1.18

pela lain tu.' "

Pol i tok long Agripa i mas bilip

24 Pol i wok long autim tok, na Festus i singaut strong moa olsem, "Pol, yu long-long. Yu skul planti tumas, na bikpela save bilong yu i mekim yu i kamap longlong!"

25 Na Pol i tok, "Bikman Festus, mi no longlong. Nogat. Mi tok tru, na mi gat tingting na mi tok.

26 King Agripa i save pinis long olgeta dispela samting mi bin tok long en. Olsem na mi tokaut stret long em, na mi no pret. Mi save, dispela olgeta samting i no bin abrusim ai na yau bilong en. Nogat. Em i save pinis long ol, long wanem, ol dispela samting i no bin kamap long ples hait.

27 King Agripa, yu bilipim tok bilong ol profet, o nogat? Mi save pinis, yu bilip."

28 Na Agripa i askim Pol olsem, "Olsem wanem? Long dispela sotpela taim tasol, yu ting yu bai mekim mi i kamap Kristen?"

29 Na Pol i bekim tok olsem, "Maski sotpela taim o long-pela taim, mi prea long God olsem, yu wantaim ol dispela lain nau i harim tok bilong mi, yupela olgeta i ken kamap wankain olsem mi. Tasol mi no laik bai ol i putim ol sen long yupela na yupela i stap kalabus."

30 Orait king wantaim namba wan gavman na Bernaisi na ol man i stap wantaim ol, ol i sanap

31 na ol i wokabaut i go lusim dispela rum. Na ol i toktok namel long ol yet olsem, "Dispela man i no bin mekim wanpela rong inap long em i dai o em i stap kalabus."

32 Na Agripa i tokim Festus olsem, "Yu inap long lusim dispela man i go fri, tasol em yet i bin tok long Sisar i mas harim kot bilong em."

Pol i go long Rom

(Sapta 27-28)

27

Ol i putim Pol long sip bilong i go long Rom

1 Ol i pasim tok pinis long mipela* i mas kisim sip na i go long kantri Itali. Na ol i putim Pol wantaim ol arapela kalabus long han bilong wanpela kepten bilong 100 soldia. Nem bilong dispela kepten em Julius, na em i bilong lain ami bilong Sisar.

2 Mipela i kalap long wanpela sip bilong taun Adramitium. Dispela sip i laik i go long ol pasis bilong ol taun bilong provins Esia. Orait mipela i luslain na i go. Aristarkus bilong taun Tesalonaika long provins Masedonia em i go wantaim mipela.

26:26: Jo 18.20 **26:31:** Ap 23.9, 23.29, 25.25 **26:32:** Ap 25.11 **27:1:** Ap 25.12, 25.25 * **27:1:** Taim Pol i bin kam long Jerusalem, i luk olsem Luk i bin kam wantaim em. Lukim tok i stap long Aposel 16.10 na lukim tu Aposel 21.17. Na taim Pol i lusim Judia na i go long Rom, i luk olsem Luk i go wantaim em gen. **27:2:** Ap 19.29 **27:3:** Ap 24.23

3 Long de bihain mipela i
go anka long taun Saidon, na
Julius i mekim gutpela pasin
long Pol. Em i orait long Pol i
go lukim ol pren bilong en na
kisim kaikai samting long ol.
4 Orait bihain mipela i
lusim Saidon, na win i sakim
mipela, olsem na sip i ran i go
baksait long ailan Saiprus.
5 Orait mipela i go brukim
solwara klostu long provins
Silisia na Pamfilia, na bihain
mipela i kamap long taun
Maira bilong provins Lisia.
6 Long dispela taun kepten
bilong ol soldia i lukim wan-
pela sip bilong taun Aleksan-
dria i stap, na em i laik i go
long Itali. Na em i bringim
mipela i go long dispela sip.
7 Orait mipela i luslain,
na sip i ran isi isi inap long
sampela de, long wanem
strongpela win i wok long
sakim mipela. Ol boskru
i hatwok tru na mipela i
go kamap klostu long taun
Nidus, tasol win i pasim
mipela, na mipela i no inap
i go moa. Olsem na mipela i
tanim na i go long ailan Krit,
klostu long poin Salmone,
na mipela i go olgeta long
hapsait bilong ailan.
8 Ol boskru i hatwok na
mipela i ran bihainim nam-
bis bilong Krit. Na bihain
mipela i kamap long wanpela
ples, ol i kolim Gutpela Pa-
sis, em i stap klostu long taun
Lasea.
9 Planti de i lus, na bikpela
de bilong ol Juda i tambu long
kaikai,† em i go pinis. Na si
i nogut tru, olsem na Pol i
tokim ol olsem,
10 "Yupela ol man, harim.
Mi save, sapos yumi go nau,
bai yumi painim taim nogut
tru, na planti samting bai i
lus. I no ol kago na sip tasol
bai i lus. Nogat. Yumi bai
lusim laip bilong yumi tu."
11 Tasol kepten bilong ol
soldia i no harim dispela
tok bilong Pol. Nogat. Em
i bihainim tingting bilong
kepten bilong sip na bilong
papa bilong sip.
12 Dispela pasis em i no gut-
pela ples bilong sip i stap long
en na hait long ol bikpela
win. Olsem na planti man
long sip ol i pasim tok long ol
i laik lusim dispela ples na i
go. Sapos ol inap, ol i laik i go
kamap long Finiks na i stap
long dispela ples long taim bi-
long bikpela win. Finiks em i
wanpela pasis i stap long hap
saut bilong ailan Krit, na em
i lukluk i go long hap bilong
san i go daun.

Win na bikpela si i kirap

13 Orait win bilong hap saut
i kirap, na em i no strong tu-
mas. Olsem na ol i ting ol inap
ran gut i go long dispela pasis
ol i toktok long en. Olsem na
ol i pulim anka na ol i ran i go
klostu tru long nambis bilong
Krit.

† **27:9:** Dispela bikpela de, em Bikpela De Bilong God I Rausim Sin Bilong Ol Manmeri. Lukim Wok Pris 23.26-32. Long dispela taim bilong yia, ol bikpela win i save kirap long solwara Mediterenian, na ol sip i no save raun. **27:10:** Ap 27.22

14 Tasol i no longtaim na
wanpela strongpela win i ki-
rap, em win ol i kolim win
bilong hap not. Dispela win i
kam long hapsait bilong ailan
Krit
15 na i sakim sip strong tru.
Ol boskru i laik tanim sip na
i go bek, tasol ol i no inap.
Olsem na ol i larim win i
sakim sip i go.
16-17 Mipela i ran i go long
hap saut bilong wanpela lik-
lik ailan, ol i kolim Kauda.
Na taim ailan i pasim win lik-
lik, mipela i hatwok tru long
pulim dingi i kam klostu long
sip. Orait ol boskru i pulim
dingi i kam antap long sip
na ol i pasim strong. Na bi-
hain ol i tromoi ol baklain i
go aninit long sip na taitim
strong bilong strongim sip.
Ol i pret tu, nogut ol i ran
i go pas long wesan i stap
namel long solwara klostu
long Afrika, olsem na ol i dau-
nim sel na larim win i sakim
sip i go.
18 Win na bikpela si i sakim
mipela strong tumas, olsem
na long de bihain ol boskru i
stat long tromoi ol kago i go
long solwara.
19 Na long de namba 3, ol
boskru i wari tru na ol i stat
long tromoi ol sel na mas
samting bilong sip.‡
20 Planti de mipela i no
lukim san na ol sta, na
bikpela win tru i sakim
mipela oltaim. Olsem na
bihain mipela i no moa ting
mipela bai i stap gut. Nogat.
Mipela i ting mipela olgeta
bai i lus.
21 Planti de ol man i no
kisim kaikai, na bihain Pol i
sanap namel long ol na i tok
olsem, "Yupela ol man, sapos
yupela i bin bihainim tok bi-
long mi na yupela i no lusim
ailan Krit, orait yumi bai i
no inap painim dispela taim
nogut, na olgeta samting bai i
no inap lus.
22 Tasol nau mi tokim yu-
pela olsem, yupela i ken bel
isi, long wanem, i no gat wan-
pela man bilong yumi bai i
lus. Sip tasol bai i lus.
23 Mi man bilong God, na
mi save lotu long em. Na long
dispela nait ensel bilong God
i bin kam sanap klostu long
mi,
24 na em i tok olsem, 'Pol,
yu no ken pret. Yu mas i go
sanap long pes bilong Sisar.
Na harim. God i harim beten
bilong yu, na olgeta man i
stap wantaim yu long sip, ol
bai i no inap lus.'
25 Ensel i tok olsem, olsem
na yupela ol man, yupela i no
ken pret. Mi bilip long God
bai i mekim olgeta samting i
kamap olsem em i tokim mi.
26 Tasol yumi mas larim
sip i ran i go, na win bai i
sakim sip i go pas long wan-
pela ailan."
27 Orait long namba 14 nait
mipela i trip i go long bik-
solwara Mediterenian. Na
klostu long 12 klok long nait
ol boskru i pilim olsem sip i

‡ **27:19:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. **27:22:** Ap 27.10, 27.31 **27:23:** Dan 6.16, Ap 23.11, Ro 1.9 **27:24:** Ap 23.11 **27:25:** Ro 4.20-21, 2 Ti 1.12 **27:26:** Ap 28.1

kamap klostu long wanpela
nambis.
28 Olsem na ol i tromoi
meta bilong painimaut sol-
wara i daun tru o nogat, na
ol i metaim 40 mita. Na sip i
go liklik moa, na ol i tromoi
meta gen na metaim 30 mita.
29 Na ol i pret, nogut sip i
ran i go pas long ples i gat ston
na i bruk olgeta. Olsem na ol
i tromoi 4-pela anka long stan
bilong sip. Na ol i beten long
san i ken kamap kwiktaim.
30 Ol boskru i laik painim
rot bilong lusim sip. Olsem
na ol i slingim dingi i go daun,
na ol i giaman olsem ol i laik
tromoi ol anka long poret bi-
long sip.
31 Tasol Pol i tokim kepten
wantaim ol soldia olsem,
"Sapos ol dispela man i no i
stap long sip, orait yupela bai
i lus."
32 Olsem na ol soldia i ka-
tim baklain i holim dingi na
em i pundaun long solwara
na trip i go.

33 Klostu san i laik kamap,
na Pol i givim tok long olgeta
man. Em i laik kirapim ol
long kisim sampela kaikai, na
em i tok olsem, "Longtaim tu-
mas bel bilong yupela i no
sindaun gut, na yupela i no
kaikai. Yupela i stap nating
tasol, inap 14 de.
34 Olsem na mi tokim yu-
pela strong, yupela i mas
kisim sampela kaikai. Em bai
i strongim yupela. Harim.
Yupela i no inap bagarap lik-
lik. Nogat. Yupela olgeta bai i
stap gut."
35 Em i tok olsem, na em i
kisim bret na long pes bilong
ol em i tenkyu long God. Na
em i brukim bret na i stat
long kaikai.
36 Olsem na olgeta man ol i
belgut, na ol tu i kisim sam-
pela kaikai.
37 Mipela man i stap long
sip, mipela inap 276 man ol-
geta.
38 Ol i kaikai inap pinis,
orait ol i tromoi wit i go long
solwara, bai sip i no ken hevi
tumas.

Sip i bagarap

39 San i kamap, na ol
boskru i lukim dispela nam-
bis mipela i kamap long en,
tasol ol i no save, em nambis
bilong wanem hap graun. Ol
i lukim wanpela pasis i go
insait moa na i gat gutpela
wesan long en. Na ol i ting,
sapos ol inap, ol i laik mekim
sip i ran i go sua long dispela
nambis.
40 Olsem na ol i katim bak-
lain bilong olgeta anka na
lusim i stap long solwara. Na
ol i lusim ol baklain ol i bin
pasim tupela bikpela pul ol i
save stiaim sip long en. Na ol
i pulim ol sel i go antap bilong
kisim win, na sip i ran i go
olsem long nambis.
41 Tasol sip i go antap long
wanpela wesan i stap namel
long solwara, na i pas long en.
Poret bilong sip i pas strong
tumas long wesan na i stap.
Na si i wok long paitim stan
bilong sip na i brukim.

27:31: Ap 27.22 **27:34:** 1 Kin 1.52, Mt 10.30, Lu 12.7 **27:35:** Mt 15.36, Jo 6.11, 1 Ti 4.3-5 **27:41:** 2 Ko 11.25

42 Orait ol soldia i ting long
kilim ol kalabus i dai, nogut
ol i swim i go na i ranawe.
43 Tasol kepten bilong ol
soldia i laik helpim Pol, olsem
na em i tambuim ol soldia
long ol i no ken kilim ol kal-
abus. Em i tokim olgeta man
i save swim, long ol i mas
kalap long solwara na i go sua
pastaim. 44 Na ol arapela
man i mas holim ol plang na
ol hap bilong sip i bruk, na ol
i mas trip i go sua. Orait ol i
mekim olsem kepten i tok, na
olgeta bilong mipela i kamap
long nambis. I no gat wan-
pela i lus.

28

Pol i stap long ailan Malta

1 Mipela i kamap gut long
sua, na mipela i painimaut
olsem mipela i stap long wan-
pela ailan ol i kolim Malta.
2 Ol man bilong dispela
ples i mekim gutpela pasin
tru long mipela. Ren i wok
long pundaun na ples i kol,
olsem na ol i wokim paia na
ol i bringim mipela olgeta i go
klostu long paia bai mipela i
ken hatim skin.
3 Pol i bungim sampela pa-
iawut na i putim long paia.
Na wanpela snek i stap insait
long ol paiawut, em i pilim
hat bilong paia, na i kam au-
sait, na i planim tit bilong
en long han bilong Pol na i
hangamap i stap.
4 Ol manmeri bilong ples i
lukim dispela snek i kaikaim
han bilong Pol na i hangamap
i stap. Na ol i tok long ol yet
olsem, “Lukim. Ating dispela
man em i man bilong kilim
man i dai. Em i no i dai long
solwara, tasol nau god bilong
bekim ol pasin nogut i no laik
bai em i stap laip moa.”
5 Tasol Pol i sakim dispela
snek i go pundaun long paia,
na i no gat wanpela samting i
kamap long Pol.
6 Ol manmeri i wet i stap,
long wanem, ol i ting bodi
bilong Pol bai i solap, o em bai
i pundaun kwiktaim na i dai.
Tasol ol i wet longtaim, na ol
i no lukim wanpela samting i
kamap long em. Olsem na ol
i senisim tingting na ol i tok,
“Em i wanpela god.”
7 Graun i stap klostu long
dispela ples, em i graun bi-
long namba wan hetman bi-
long dispela ailan, nem bi-
long en Publius. Dispela man
i kisim mipela i go long haus
bilong en, na em i lukau-
tim mipela gut tru, inap long
tripela de.
8 Papa bilong Publius em i
sik i stap. Em i gat skin i hat
wantaim pekpek wara. Orait
Pol i go long em na i beten. Na
em i putim han long em, na i
mekim em i kamap orait gen.
9 Em i mekim olsem, na
ol arapela sikman bilong dis-
pela ailan ol i kam long Pol,
na em i mekim ol tu i kamap
orait gen.
10 Ol i mekim gutpela pasin
tru long mipela. Na taim

27:44: Ap 27.22-25 **28:2:** Ro 1.14, 1 Ko 14.11, 2 Ko 11.27, Kl 3.11 **28:5:** Mk 16.18, Lu 10.19 **28:6:** Ap 14.11 **28:8:** Ap 19.11, 1 Ko 12.9, 12.28, Je 5.14-15

mipela i laik lusim ol na i go,
ol i givim mipela olgeta samt-
ing mipela i sot long en, na ol
i putim long sip.

Pol i go kamap long Rom

11 Mipela i stap tripela mun
long ailan Malta. Na bi-
hain mipela i kalap long wan-
pela sip i bin i stap long dis-
pela ailan long taim bilong
bikpela win. Em i sip bi-
long taun Aleksandria. Long
poret i gat piksa bilong tupela
pikinini man bilong god Sus.
Orait mipela i luslain na i go.
12 Mipela i go kamap long
taun Sirakyus, na mipela i
stap tripela de.
13 Na mipela i lusim Sir-
akyus na bihain mipela i go
kamap long taun Regium. Na
long de bihain, win bilong
hap saut i kirap, olsem na
mipela i lusim Regium. Na
long de namba 3 mipela i
kamap long taun Puteoli.
14 Long dispela taun mipela
i bungim sampela Kristen.
Na ol i askim mipela long i
stap wantaim ol, na mipela i
stap inap long 7-pela de. Na
mipela i lusim ol, na mipela
i wokabaut i go long biktaun
Rom.
15 Taim ol Kristen bilong
Rom i harim tok olsem
mipela i wokabaut i kam, ol
i kam bilong bungim mipela
long rot. Na mipela i bungim
ol long Maket Bilong Apius
na long ples ol i kolim Tripela
Haus Pasindia. Pol i lukim ol,
na em i tenkyu long God, na
bel bilong en i kisim strong.
16 Mipela i go insait long
Rom, na gavman i orait long
Pol i stap long wanpela haus
bilong em yet, wantaim wan-
pela soldia i was long em.

Pol i autim gutnius long Rom

17 Pol i stap tripela de long
Rom, na em i singautim ol
hetman bilong ol Juda. Ol
i kam bung pinis, na em i
tokim ol olsem, "Ol brata, mi
no bin mekim wanpela samt-
ing bilong daunim lain bilong
yumi o bilong sakim pasin bi-
long ol tumbuna bilong yumi.
Tasol ol i kalabusim mi long
Jerusalem, na ol i putim mi
long han bilong ol Rom.
18 Orait ol Rom i harim kot
bilong mi, na ol i lukim olsem
mi no gat rong inap long ol i
kilim mi i dai, olsem na ol i
laik lusim mi.
19 Tasol ol Juda i sakim
dispela tok. Olsem na mi
no gat narapela rot. Mi tok
long Sisar i mas harim kot
bilong mi. Tasol i no olsem mi
laik kotim lain bilong mi long
wanpela samting.
20 Na long dispela as tasol
mi singautim yupela i kam.
Mi laik lukim yupela, na
givim tok long yupela. Mi
bilip na mi wetim dispela
samting yumi olgeta Israel i
wetim. Dispela tasol em i as
bilong dispela sen i pasim mi
nau."
21 Na ol i tokim em olsem,
"I no gat sampela man bilong

28:16: Ap 24.23 **28:17:** Ap 21.33, 24.12-13, 25.8 **28:18:** Ap 22.24, 25.8, 26.31
28:19: Ap 25.11 **28:20:** Ap 24.15, 26.6-7, 26.29, Ef 3.1-2, 2 Ti 2.9, Fm 1.10, 13

Judia i salim pas long mipela
bilong tokim mipela long yu.
Na i no gat wanpela Juda
i kam stori long mipela na
i mekim sampela tok nogut
long yu.
22 Tasol mipela i laik harim
yu yet yu autim tingting bi-
long yu, long wanem, mipela
i save, long olgeta ples, ol
manmeri i save mekim tok
nogut long dispela nupela
lain i bin kamap namel long
yumi Juda."

23 Orait ol i makim wanpela
de, na planti man i kam long
Pol long dispela haus em i
stap long en. Na long mon-
ingtaim i go inap long api-
nun, em i autim tok bilong
kingdom bilong God long ol.
Em i kamapim sampela tok
i stap long lo bilong Moses
na long ol buk bilong ol pro-
fet, na long dispela ol tok
em i wok strong long kirapim
tingting bilong ol bai ol i ken
bilip long Jisas.
24 Orait na sampela man i
ting dispela tok Pol i mekim,
em i stret. Tasol sampela i no
bilipim tok bilong en.
25 Ol i wok long tok pait
namel long ol yet, na ol i go.
Tasol pastaim Pol i mekim
wanpela tok long ol olsem,
"Holi Spirit i tok tru tumas
long ol tumbuna bilong yumi
long maus bilong profet Ai-
saia. Em i tok olsem,
26 'Yu go long dispela
lain manmeri na yu tokim ol
olsem, "Bai yupela i harim
tok planti taim, tasol bai yu-
pela i no inap save long as
bilong en. Bai yupela i lukluk
planti taim, tasol bai yupela
i no inap luksave long wan-
pela samting."
27 Tingting bilong dispela
lain manmeri i pas pinis, na
yau bilong ol i les long harim
toktok, na ol i pasim pinis
ai bilong ol, nogut ol i lukim
wanpela samting na harim
tok na save long as bilong tok,
na ol i tanim bel na kam bek
long mi, na bai mi mekim ol i
kamap orait gen.' "
28-29 Na Pol i tok moa
olsem, "Olsem na yupela i
ken save, dispela tok bilong
gutpela wok God i mekim
bilong kisim bek yumi, em
God i bringim i go pinis long
ol manmeri bilong ol arapela
lain. Ol bai i harim."*
30 Tupela yia olgeta† Pol i
stap long wanpela haus. Em
i save givim mani long papa
bilong haus, bilong em i ken i
stap long dispela haus. Na em
i save amamas long lukim ol
man i kam long haus bilong
en.

28:22: Ap 24.5, 24.14, 1 Pi 2.12, 4.14 **28:25:** Ais 6.9-10, Mt 13.14 **28:26:** Jer 5.21, Ese 12.2, Ro 11.8 **28:26:** Ais 6.9-10 **28:28-29:** Sng 67.2, Lu 3.6, Ap 13.46-47, 18.6, 22.21, Ro 11.11 * **28:28-29:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Pol i mekim dispela tok pinis, na ol Juda i lusim em na i go. Na bikpela kros i kamap namel long ol na ol i pait long toktok namel long ol yet." **28:30:** Ap 28.16 † **28:30:** Luk i no tokim yumi long wanem samting i kamap long Pol long taim dispela tupela yia i pinis. Sampela man i ting ol Rom i lusim Pol long kalabus, na em i go nabaut na autim tok bilong God long ol arapela hap graun. Na sampela man i ting ol Rom i kilim Pol i dai.

31 Em i save autim tok bi-
long kingdom bilong God, na
em i skulim ol manmeri long
tok bilong Bikpela Jisas Krais.
Em i no pret long autim tok
na i no gat wanpela man i
tambuim em.

28:31: Ap 4.31, 28.23, Ef 6.19

Pas Pol i raitim long Ol Rom Tok i go pas

Pol i raitim dispela pas, long wanem, em i gat laik long i go lukim ol lain Kristen i stap long biktaun Rom. Em i laik i stap sotpela taim wantaim ol, na bihain em i laik i go autim gutnius long kantri Spen. Long dispela pas Pol i tokaut klia tru long gutnius bilong Krais na long kain laip bilong ol manmeri i save bihainim Jisas.

Pastaim Pol i tok gude long ol Kristen bilong Rom na em i tokim ol olsem em i save prea oltaim na askim God long helpim ol. Na bihain em i autim as tingting bilong pas, "long rot bilong bilip tasol yumi inap kamap stretpela manmeri long ai bilong God" (1.17). Pol i tok olsem, olgeta manmeri, maski ol i bilong lain Juda o bilong ol arapela lain, ol i manmeri bilong mekim sin. Olsem na God i mas marimari long ol na kisim bek ol. Man i bilip long Jisas Krais, God bai i kisim bek em na em bai i kamap pren bilong God na brata bilong Jisas Krais.

Sapos God i kisim bek wanpela man, orait laip bilong en i kamap nupela. God i stap wantaim em na Spirit bilong God i pulap long em. Olsem na sin na dai i no gat strong moa bilong daunim em na bosim em. Long sapta 5-8 Pol i toktok long mining bilong lo bilong God na long strong bilong Holi Spirit insait long laip bilong ol manmeri i bilip long Jisas.

Long sapta 9-11 Pol i tokaut long wanpela bikpela hevi bilong en. Pol yet em i man bilong lain Juda, em dispela lain manmeri bipo God i bin makim ol olsem ol manmeri bilong em yet. Tasol bikpela lain bilong ol Juda ol i bin givim baksait long Jisas. Planti manmeri bilong ol arapela lain i bin kamap disaipel bilong Jisas, tasol ol Juda nogat. Pol i tok olsem dispela em i rong bilong ol Juda yet. Ol i no luksave long dispela bikpela samting God i laik mekim long ol. Tasol Pol i ting, bihain ol manmeri bilong lain Juda tu ol bai i kam insait long lain bilong Jisas.

Long las hap bilong pas Pol i tok long pasin ol Kristen i mas bihainim. Em i toktok planti long pasin bilong laikim tru ol arapela. Em i toktok tu long pasin bilong mekim wok bilong God na long pasin bilong i stap aninit long gavman na long pasin bilong helpim ol arapela.

Long rot bilong bilip tasol yumi inap kamap stretpela manmeri long ai bilong God

(Sapta 1-4)

Pol i autim tok long wok aposel bilong en

1 Mi Pol, mi wokboi bilong
Krais Jisas. Em i bin singau-
tim mi long kamap aposel, na
em i makim mi bilong autim
gutnius bilong God.

2 Bipo yet God i tok na ol
profet bilong en i raitim dis-
pela gutnius na dispela tok i
stap long buk bilong God.

3 Em i gutnius bilong
Pikinini bilong em. Dispela
Pikinini i kamap man, na em
i stap long lain bilong King
Devit.

4 Na long taim God i
kirapim em long matmat,
Holi Spirit bilong God i soim
yumi olsem, em i strongpela
Pikinini Bilong God. Em i
Jisas Krais, Bikpela bilong
yumi.

5 Long han bilong Jisas
Krais tasol God i marimari
long mipela, na long nem bi-
long en, God i putim mipela
long wok aposel. Em i mekim
olsem bai olgeta lain man-
meri i ken bilip long Jisas na
bihainim tok bilong en.

6 Yupela tu i stap insait
long lain bilong Jisas. Yu-
pela i harim pinis singaut bi-
long Jisas Krais na yupela i
bihainim.

7 Yupela man bilong Rom,
God i givim bel bilong em
long yupela na em i bin sin-
gautim yupela na yupela i
stap lain manmeri bilong em,
mi raitim dispela tok long yu-
pela. God Papa bilong yumi,
wantaim Bikpela Jisas Krais,
i ken marimari long yupela
na mekim bel bilong yupela i
stap isi.

Pol i laik lukim ol Rom

8 Pastaim mi laik tokim yu-
pela olsem, long olgeta hap
graun ol man i save stori long
strongpela bilip bilong yu-
pela. Olsem na mi ting long
yupela olgeta, na long nem
bilong Jisas Krais mi tenkyu
long God bilong mi.

9 Mi save strong long
mekim wok bilong God, em
long autim gutnius bilong
Pikinini bilong em. Na God
yet i save, oltaim mi save
tingim yupela

10 long taim mi mekim
prea. Na oltaim mi beten
strong long em olsem, sapos
em i laik, em i ken painim rot
bilong mi na mi ken i kam
long yupela.

11 Mi laikim tumas long
lukim yupela, long wanem,
mi laik givim sampela presen
bilong Holi Spirit long yupela
bilong strongim yupela.

12 Tingting bilong mi i
olsem. Mi laik bai bilip bilong
yupela i ken helpim mi na
bilip bilong mi i ken helpim
yupela tu, na dispela i ken
strongim bel bilong yumi
olgeta wantaim.

1:1: Ap 9.15, 13.2, 22.21, 1 Ko 1.1, Ga 1.15 **1:2:** Ap 26.6, Ro 3.21, 16.25-26, Ga 3.8, Ta 1.2 **1:3:** Mt 22.42, Lu 1.32, Jo 1.14, Ap 2.30, Ro 9.5, Ga 4.4, 2 Ti 2.8 **1:4:** Ap 13.33, Hi 9.14 **1:5:** Ap 26.16-18, Ro 12.3, 15.18, 1 Ko 15.10, Ga 2.7-9, Ef 3.8 **1:7:** Nam 6.25-26, 1 Ko 1.2-3, 2 Ko 1.1, Ga 1.3, Ef 1.2, 1 Te 4.7 **1:8:** Fl 1.3, Kl 1.3-4, 1 Te 1.2, 1.8 **1:9:** 2 Ko 1.23, Ef 1.16, Fl 1.8, 1 Te 2.5, 2.10, 3.10, 2 Ti 1.3 **1:10:** Ap 19.21, Ro 15.23, 15.32, 1 Te 3.10, Je 4.15 **1:13:** Jo 15.15-16, Ap 19.21, Ro 15.23, 16.7, Fl 4.17

13 Ol brata, mi laik bai yu-
pela i save gut, planti taim
mi gat tingting long kam long
yupela. Wok bilong mi i bin
helpim ol manmeri bilong ol
arapela lain long kamap Kris-
ten, olsem na mi laik helpim
yupela tu. Tasol oltaim ol
samting i save kamap na i
pasim mi.
14 God i givim mi wok bi-
long helpim ol Grik na ol man
i no Grik tu, na ol saveman na
ol man i no gat save tu.
15 Olsem na bel bilong mi
i kirap long autim gutnius
long yupela ol manmeri bi-
long Rom tu.

Gutnius em i strong bilong God

16 Mi no save sem long
autim gutnius, long wanem,
strong bilong God i stap
long gutnius, em strong
bilong kisim bek olgeta man
i bilip, ol Juda pastaim, na ol
manmeri bilong ol arapela
lain tu.
17 Long gutnius God i
soim yumi pasin em i mekim
bilong kolim yumi stretpela
manmeri. Yumi mas bilip na
em i ken kolim yumi stretpela
manmeri, long wanem,
long rot bilong bilip tasol
yumi inap kamap stretpela
manmeri long ai bilong God.
Em i olsem tok i stap long
buk bilong God, "Ol manmeri
i bilip, bai God i kolim ol
stretpela manmeri na ol bai i
stap laip."

Olgeta man i bin givim baksait long God

18 Yumi save, God i stap
long heven na em i kamapim
ples klia belhat bilong en.
Em i bekim pe nogut long ol-
geta man i givim baksait long
em na i mekim pasin nogut.
Long dispela pasin nogut bi-
long ol, ol i wok long daunim
tok i tru.
19 Ol dispela man i save
pinis long planti pasin bilong
God. God yet i soim ol pinis.
Tasol ol i wok long givim bak-
sait long en, olsem na em i
mekim save long ol.
20 Stat long taim God i
mekim kamap olgeta samt-
ing na i kam inap nau, ol man
i lukim ol samting em i bin
wokim. Long dispela rot ol
man inap save long sampela
pasin bilong God i stap hait.
Ol inap save long as bilong
pasin bilong God, na ol inap
save long bikpela strong bi-
long en i stap oltaim oltaim.
Olsem na i no gat man inap
long tok olsem, "Mi no gat
asua, long wanem, mi no bin
save long God."
21 Ol i save long God, tasol
ol i no ting long em i God tru,
na ol i no litimapim nem bi-
long em. Na ol i no bin tenkyu
long em. Nogat. Tingting
bilong ol i kamap longlong. I

1:16: Sng 119.46, Mk 8.38, Ap 3.26, 13.46, 1 Ko 1.18-24, 2 Ti 1.8 **1:17:** Hab 2.4, Jo 3.36, Ro 3.21-22, Ga 3.11, Hi 10.38 **1:18:** Ap 17.30, Ef 5.6, Kl 3.6, 2 Te 2.12 **1:19:** Jo 1.9, Ap 14.15-17, 17.24-28 **1:20:** Jop 12.7-9, Sng 19.1, Ap 14.17, 17.27, Hi 11.3 **1:21:** Jer 2.5, Ef 4.17-18 **1:22:** Jer 10.14, 1 Ko 1.20

olsem ol i no gat tingting na
save, na ol i stap long tudak.
22 Ol i hambak na i tok,
“Mipela i gat save,” tasol ol i
kamap longlong tru.
23 Ol i givim baksait long
God i save stap oltaim, na ol
i no moa lotu long em. Nogat.
Ol i wokim ol piksa bilong ol
man i save dai, na ol piksa
bilong pisin na abus na snek
na palai samting, na ol i lotu
long ol dispela samting.

Ol manmeri i save mekim ol kain kain pasin nogut

24 Ol manmeri i givim
baksait long God, olsem na
God i lusim ol, na laik nogut
bilong ol yet i pulim ol long
mekim pasin doti, na ol i save
bung wantaim na mekim
pasin nogut long bodi bilong
ol yet.
25 Olkain manmeri olsem
ol i bin lusim tok tru bilong
God na senisim na kisim tok
giaman. Na ol i bin givim
baksait long God i bin mekim
kamap olgeta samting, na ol
i lotu long ol samting God i
bin wokim, na ol i aninit long
ol dispela samting. Tasol God
em i as bilong olgeta samt-
ing, olsem na yumi man yumi
mas litimapim nem bilong
God oltaim oltaim. I tru.
26 Ol i givim baksait long
God, olsem na God i lusim ol
i stap long ol dotipela pasin
nogut bilong ol yet. Ol meri
bilong ol ol i lusim stretpela
pasin bilong marit, na ol i bi-
hainim pasin i no stret.
27 Na ol man tu ol i lusim
stretpela pasin bilong marit,
na bel bilong ol i kirap olsem
paia, na ol i mekim pasin
nogut wantaim ol arapela
man. Ol man i mekim ol
dispela pasin i gat sem, olsem
na ol yet i kisim pe nogut inap
long bekim dispela pasin
nogut bilong ol.
28 Ol i no tingting long i
stap aninit long God, olsem
na God i larim ol i bihainim
tingting nogut bilong ol yet.
Na ol i mekim ol kain kain
pasin i no stret.
29 Ol i save mekim ol kain
kain pasin nogut olsem, ol
pasin i no stret na pasin bi-
long mangal nogut na pasin
birua. Ol i save bel nogut long
ol man i gat planti samting,
na ol i save kilim ol man i dai
na kros nabaut na giaman na
pulim samting bilong ol ara-
pela man, na ol i save mekim
nogut long ol arapela man.
Dispela olgeta pasin nogut i
pulap tru long ol. Ol i save tok
baksait
30 na mekim ol giaman
tok bilong bagarapim nem
bilong ol arapela man. Ol
i save birua long God na
bikmaus nabaut na hambak
na litimapim nem bilong
ol yet. Ol i save kamapim
ol nupela kain pasin nogut.
Ol i save sakim tok bilong
papamama.
31 Ol i no gat gutpela tingt-
ing. Ol i no save bihainim tok

1:23: Lo 4.16-18, Sng 106.20, Jer 2.11, Ese 8.10, Ap 17.29 **1:24:** Ap 7.42, 14.16, 1 Ko 6.18, Ef 4.18, 1 Te 4.4 **1:25:** Ais 44.20, Jer 13.25, 16.19, Amo 2.4, Ro 9.5, 1 Te 1.9, 1 Jo 5.20 **1:26:** Wkp 18.22-23, Ef 5.12 **1:27:** Wkp 18.22, 20.13, 1 Ko 6.9

na promis bilong ol yet. Ol
i no save laikim ol wanblut
bilong ol. Ol i no save sori
long ol arapela man.
32 Stretpela lo bilong God i
tok olsem, "Ol man i mekim
kain pasin olsem ol i mas i
dai." Dispela ol man i save
gut long dispela lo, tasol ol i
save sakim na mekim ol kain
kain pasin nogut. Na tu, ol
i no mekim ol dispela pasin
nogut tasol. Nogat. Ol i save
litimapim nem bilong ol man
i mekim ol dispela kain pasin.

2

God i mekim stretpela kot

1 Olsem na yupela olgeta
man i save sutim tok long
ol arapela, mi tokim yupela
wan wan, yu no inap tok
olsem yu yet yu no gat rong.
Harim. Taim yu sutim tok
long ol arapela man, yu
sutim tok tu long yu yet,
long wanem, yu yet yu save
mekim wankain pasin olsem
ol i mekim.
2 Yumi save, God i save
bekim pe nogut long ol man
i mekim ol dispela kain pasin
nogut, na dispela pasin God i
mekim, em i stretpela olgeta.
3 Yu save sutim tok long ol
man i mekim ol dispela kain
pasin, tasol yu yet yu save
mekim wankain pasin olsem
ol. Yu ting God bai i no inap
kotim yu tu, a?
4 Olsem wanem? God
i save mekim gutpela pasin
long yu, na em i wetim yu
longpela taim, na em i no
save bekim pe nogut long yu
kwiktaim. Dispela gutpela
pasin bilong God, ating yu
lukim em i olsem samting
nating, a? God i laik bai
yu tanim bel, olsem na em i
mekim gutpela pasin long yu.
Ating yu no save, a?
5 Yu pasim tru bel bilong
yu na yu no save tanim bel.
Na long dispela pasin i olsem
yu hipim bikpela pe nogut
bilong yu yet. Na long de
God i mekim stretpela kot bi-
long en, belhat bilong en bai
i kamap ples klia na bai yu
kisim dispela pe nogut.
6 God "bai i givim pe long
olgeta manmeri inap long
pasin ol i bin mekim."
7 Sampela i save bihainim
strong ol gutpela pasin na ol i
wok long painim rot bilong
sindaun gut wantaim God
long heven na kisim biknem
na laip i no save pinis. God
bai i givim laip i stap gut
oltaim oltaim long ol dispela
manmeri.
8 Na sampela i save ting
long ol yet tasol, na ol i givim
baksait long tok tru na bi-
hainim ol pasin i no stret.
God bai i belhat long ol dis-
pela manmeri na bekim pe
nogut tru long ol.
9 Bikpela hevi na pen bai i
kamap long olgeta man i save
mekim pasin nogut, long ol
Juda pastaim, na long ol man-

1:32: Sng 50.18, Hos 7.3, Ro 2.2, 6.21 **2:1:** Mt 7.1, Lu 6.37, Jo 8.7-9, Ro 1.20 **2:4:** Ais 30.18, Ro 3.25, Ef 1.7, 2.9, 2 Pi 3.9, 3.15 **2:6:** Sng 62.12, Snd 24.12, Mt 16.27, Jo 5.29, 1 Ko 3.8, 2 Ko 5.10, KTH 22.12 **2:8:** Ro 1.18, 2 Te 1.8 **2:9:** Amo 3.2, Lu 12.47-48, Ro 1.16, 1 Pi 4.17

meri bilong ol arapela lain tu.
10 Tasol God bai i givim gut-
pela sindaun long heven na
biknem na bel isi long olgeta
man i save mekim gutpela
pasin, long ol Juda pastaim,
na long ol manmeri bilong ol
arapela lain tu.
11 God i save skelim ol-
geta manmeri long wankain
pasin tasol, maski ol i bilong
wanem lain.
12 I olsem. Olgeta man i
no gat lo na ol i mekim sin,
ol bai i lus yet, maski ol i no
gat lo. Na olgeta man i gat
lo na i mekim sin, God bai i
bihainim tok i stap long lo na
skelim pasin bilong ol.
13 Ol man i harim nating lo,
ol i no kamap stretpela man
long ai bilong God. Nogat. Ol
man i bihainim lo, ol dispela
man tasol bai God i kolim ol
stretpela man.
14 Ol arapela lain ol i no
gat lo, tasol long tingting bi-
long ol yet sampela bilong ol
i save bihainim pasin bilong
lo. Ol i no gat lo, tasol sapos
ol i bihainim pasin bilong lo,
orait tingting bilong ol yet i
stap olsem lo bilong ol.
15-16 Long dispela pasin bi-
long ol, tok bilong lo God i
bin raitim long bel bilong ol
em i kamap ples klia. Na
tingting i stap insait tru long
bel bilong ol, dispela tu i soim
olsem lo i stap long bel bi-
long ol. Olsem na long de
God i makim bilong skelim
olgeta pasin hait na tok hait
bilong olgeta man, tingting
bilong ol dispela man bai i
kotim ol long pasin ol i bin
mekim. Na sampela taim at-
ing em bai i orait long pasin ol
i bin mekim. Gutnius mi save
autim i tok olsem, God bai i
givim dispela wok bilong ske-
lim pasin bilong olgeta man
long Jisas Krais.

Ol Juda i ting
lo em inap long helpim ol

17 Tasol nau mi gat tok long
yupela ol Juda i ting lo em
inap long helpim yupela long
kot. Yupela i save litimapim
nem bilong yupela yet na yu-
pela i tok olsem, "Mipela i
lain bilong God."
18 Yupela i save long laik
bilong God. Yupela i skul pi-
nis long lo, olsem na yupela i
save tok, ol stretpela pasin ol
i gutpela.
19-20 Yupela i save ting
olsem, "Long lo mipela i
kisim pinis as bilong gutpela
save na tok tru, olsem na
mipela inap soim rot long ol
aipas. Mipela i stap olsem
lait bilong ol man i stap long
tudak. Mipela i man bilong
skulim ol man i no gat save.
Mipela i tisa bilong ol liklik
pikinini."
21 Yes, yupela i save skulim
ol arapela manmeri, tasol bi-
long wanem yupela i no save
skulim yupela yet? Yupela i
save tok, ol man i no ken stil,

2:11: Lo 10.17, 2 Sto 19.7, Jop 34.19, Ap 10.34, Ga 2.6, Ef 6.9, Kl 3.25, 1 Pi 1.17 **2:13:** Mt 7.21, Je 1.22-25, 1 Jo 3.7 **2:14:** Ap 10.35 **2:15-16:** Mt 25.31, Ap 10.42, 1 Ti 1.11, 2 Ti 2.8, 4.1, 4.8 **2:17:** Ais 45.25, Jo 8.33, 2 Ko 11.22, Je 2.19 **2:19-20:** Mt 15.14, 23.16-19, Lu 18.9, Jo 9.34, 9.40, Ro 6.17, 2 Ti 1.13, 3.5, 3.15 **2:21:** Sng 50.16-21, Mt 23.3-4

tasol ating yupela yet i save
stil?
22 Yupela i save tok, "Ol
marit i no ken mekim pasin
pamuk," tasol ating yupela
yet i save mekim olsem? Yu-
pela i no laikim ol giaman
god, tasol ating yupela i save
stilim samting bilong ol haus
lotu bilong ol haiden?
23 Yupela i save litimapim
nem bilong yupela yet na tok,
"Mipela i save long lo bilong
God." Tasol ating yupela yet i
save kalapim lo, na long dis-
pela pasin yupela i bagara-
pim nem bilong God.
24 Buk bilong God i gat
tok long dispela pasin olsem,
"Asua bilong yupela tasol, na
ol arapela lain i wok long tok
bilas na daunim nem bilong
God."

Pasin tru bilong katim skin

25 Tru, pasin bilong yumi
Juda long katim skin bilong
sem, em i gutpela pasin,
sapos yu bihainim lo. Tasol
sapos yu kalapim lo, orait
maski ol i bin katim skin
bilong yu, yu stap olsem man
ol i no bin katim skin bilong
en.
26 Na sapos man ol i no
bin katim skin bilong en, em i
bihainim gut olgeta stretpela
pasin bilong lo, orait dispela
man bai i stap olsem man ol i
bin katim skin bilong en.
27 Tru, yupela Juda i gat
buk bilong lo, na ol i bin ka-
tim skin bilong yupela. Tasol
sapos yupela i kalapim lo,
orait man i save bihainim tru
tok bilong lo em bai i sutim
tok long yupela, maski ol i no
bin katim skin bilong en.
28 Sapos man i stap Juda
long nem tasol, em i no Juda
tru. Na pasin bilong katim
skin, em i no samting bilong
bodi tasol. Nogat.
29 Man i stap Juda long
bel na tingting bilong en, em
i Juda tru. Na pasin tru
bilong katim skin, em tu i
mas kamap insait long bel na
tingting bilong man. Em i
no save kamap long pasin bi-
long bihainim ol tok ol i bin
raitim long lo. Nogat. Em
i samting Spirit bilong God i
save kamapim. Dispela kain
man i no save kisim biknem
long ai bilong ol man. Nogat.
Tasol em i gat biknem long ai
bilong God.

3

*Pasin nogut i no inap dau-
nim gutpela pasin*

1 Sapos pasin bilong ka-
tim skin em i no samting
bilong bodi tasol, orait ol
Juda i winim ol arapela man
olsem wanem? Wanem gut-
pela samting i save kamap
long pasin bilong katim skin?
2 Olaman! God i givim
ol kain kain gutpela samting
long ol Juda. Namba wan em
i olsem. God i bin givim tok
bilong en long ol Juda bilong
lukautim.

2:24: Ais 52.5, Ese 36.20-23 **2:25:** Jer 4.4, 9.25, Ga 5.3 **2:26:** Ga 5.6 **2:28:** Jo 7.24, 8.39, Ro 9.6-7 **2:29:** Lo 30.6, 1 Ko 4.5, 2 Ko 10.18, Kl 2.11, 1 Pi 3.4 **3:2:** Lo 4.7-8, Sng 147.19-20, Ro 2.18, 9.4 **3:3:** Ro 9.6, 10.16, 11.29, 2 Ti 2.13, Hi 4.2

3 Tru, sampela i no bin bi-
hainim dispela tok. Tasol
olsem wanem? Sapos ol i
no bilip, ating dispela bai i
mekim God i no bihainim tok
bilong em?
4 Nogat tru. Olgeta man i
save giaman, tasol God wan-
pela i save mekim tok tru
oltaim. Olsem buk bilong
God i tok,
"God, yu mekim
stretpela pasin tasol
na yu kotim mi.
Na sapos ol i ting long kotim
yu,
bai yu winim kot tru."
5-6 Orait olsem wanem?
Sapos pasin nogut bilong
yumi em i kamapim ples
klia stretpela pasin bilong
God, bai yumi tok wanem?
Taim God i bekim pe nogut
bilong sin bilong yumi, ating
em i mekim pasin i no stret,
a? Nogat tru. Sapos God i
no bihainim stretpela pasin
oltaim, olsem wanem bai
em inap skelim pasin bilong
olgeta manmeri? Dispela
kain tingting em i tingting
bilong yumi man tasol.
7 Em i wankain olsem tingt-
ing bilong man i tok olsem,
"Sapos tok giaman bilong mi
i mekim tok tru bilong God
i kamap ples klia, na dispela
i mekim biknem bilong en i
kamap moa yet, orait olsem
wanem na em i kolim mi man
bilong mekim sin, na em i
bekim pe nogut long mi?"
8 Na em i wankain olsem
dispela rabis tok, "Goan,
yumi mekim pasin nogut, na
long dispela rot gutpela pasin
bai i kamap." Sampela man
i save sutim tok long mi na
tok olsem, tok mi yet mi save
autim em i wankain olsem
dispela rabis tok. God bai
i kotim ol dispela man na
bekim pe nogut long ol inap
long pasin ol i bin mekim.

I no gat wanpela man i save mekim stretpela pasin

9 Orait olsem wanem? At-
ing yumi Juda i winim ol ara-
pela man? Nogat tru. Yumi
tok pinis, sin i karamapim
yumi olgeta, yumi Juda na
Grik wantaim.
10 Buk bilong God i gat tok
long dispela olsem,
"I no gat wanpela man
i save mekim stretpela
pasin.
Nogat tru.
11 I no gat wanpela man
i gat gutpela save.
I no gat wanpela
i wok long painim God.
12 Olgeta i lusim gutpela rot
pinis.
Olgeta i wankain tasol,
ol i man nogut tru.
I no gat wanpela bilong ol
i save mekim gutpela
pasin.
Nogat tru.
13 Maus bilong ol i olsem mat-
mat
i op i stap.
Ol i save mekim planti tok
giaman.
Na maus bilong ol i pulap

3:4: Sng 51.4, 62.9, Jo 3.33 **3:5-6:** Ro 6.19, Ga 3.15 **3:8:** Ro 5.20, 6.1, 6.15 **3:9:** Ro 1.18—2.24, 3.23 **3:10:** Sav 7.20 **3:10:** Sng 14.1-3, 53.1-3 **3:13:** Sng 5.9, 140.3, Je 5.16

long tok bilong bagarapim man,
olsem marasin bilong snek nogut.
14 Oltaim ol i save tok nogut
bilong bagarapim ol arapela man
na givim hevi long ol.
15 Oltaim ol i save ran i go
bilong kilim i dai ol arapela man.
16 Ol i save raun na mekim ol samting
bilong bagarapim laip
bilong ol arapela manmeri
na givim hevi long ol.
17 Ol i no save long pasin
bilong i stap wanbel
wantaim ol arapela man.
18 Ol i no save pret liklik
long God."

19 Yumi save, olgeta tok lo i mekim, em i mekim long ol man i stap aninit long lo. Olsem na i no gat wanpela man inap tok olsem, "Mi stretpela man." Nogat. Yumi olgeta man bilong olgeta hap i gat asua long ai bilong God.

20 Olsem na long pasin bilong bihainim lo "i no gat wanpela man bai i no gat asua na i stap stret long ai bilong God." Nogat. Lo i save soim yumi long ol sin bilong yumi, em tasol.

Man i bilip long Krais em i gat nem stretpela man

21 Tasol nau pasin God i mekim bilong kolim yumi stretpela manmeri, em i kamap ples klia pinis. Em i no kamap long rot bilong bihainim lo. Nogat. Em i kamap long narapela rot. Na tok i stap long lo bilong Moses na long ol buk bilong ol profet em i autim tok bilong dispela pasin God i mekim.

22 Dispela pasin em i olsem. Olgeta manmeri i bilip long Jisas Krais, God i save kolim ol stretpela manmeri. I no gat narapela rot. Nogat.

23 Yumi olgeta man yumi bin mekim sin, na yumi no inap i stap wantaim God long heven.

24 Tasol God i marimari long yumi, na long wok Krais Jisas i mekim bilong baim bek yumi, God i save kolim yumi stretpela manmeri. Yumi no kamap stretpela manmeri long wok yumi yet i mekim. Nogat. God i givim nating long yumi long han bilong Krais Jisas.

25 God i bin makim Jisas long em bai i dai na blut bilong en bai i kapsait bilong rausim sin bilong olgeta manmeri i bilip long em. Long dispela pasin God i soim yumi pasin em i mekim bilong kolim yumi stretpela manmeri. Bipo God i save isi long ol manmeri na em i no bekim kwik pe nogut bilong

---

3:14: Sng 10.7 **3:15:** Snd 1.16, Ais 59.7-8 **3:18:** Sng 36.1 **3:19:** Jo 10.34, Ro 1.20, 2.2, 3.9, 3.23 **3:20:** Sng 143.2, Ap 13.39, Ro 7.7, Ga 2.16, Ef 2.8-9, Ta 3.5 **3:21:** Ap 10.43, 15.11, 26.22, Hi 11.4, 1 Pi 1.10 **3:22:** Ro 1.17, 10.12, Ga 2.16, 3.28, Kl 3.11 **3:23:** Ro 3.9, 5.2, 11.32, Ga 3.22 **3:24:** Ro 5.1, Ef 1.7, 2.8, Kl 1.14, 1 Ti 2.6, 1 Pi 1.18-19 **3:25:** Ap 13.38-39, 17.30, Ef 1.7, Kl 1.20, Hi 9.15

sin ol i mekim.
26 Tasol nau long dispela
taim God i soim yumi olsem
em yet i stretpela olgeta. Na
olgeta manmeri i bilip long
Jisas, God i save kolim ol
stretpela manmeri.
27 Olsem na husat inap
litimapim nem bilong em
yet? I no gat wanpela man.
Dispela pasin i pinis olgeta.
Rot bilong bihainim lo, em i
no pinisim dispela pasin. Rot
bilong bilip tasol i pinisim
pasin bilong litimapim nem
bilong yumi yet.
28 Long wanem, nau yumi
save olsem, yumi kamap
stretpela long ai bilong God
long rot bilong bilip tasol, na
i no long rot bilong bihainim
lo.
29 Olsem wanem? Ating
God em i God bilong ol Juda
tasol? Ating em i no God bi-
long ol arapela lain tu? No-
gat. Em i God bilong ol ara-
pela lain tu.
30 God em i wanpela tasol.
Em i save lukim bilip bilong
ol man i bin katim skin na
em i save lukim bilip bilong ol
man i no bin katim skin. Na
em i kolim ol stretpela man.
31 Na sapos yumi tok bilip
em i namba wan samting, at-
ing yumi tok lo em i samt-
ing nating? Nogat tru. Yumi
mekim lo i stap strong.

4

*God i kolim Abraham stret-
pela man*

1 Abraham em i man olsem
yumi, na em i tumbuna bi-
long yumi. Olsem na bai
yumi tok wanem long em?
2 Sapos i tru Abraham i
bin mekim ol gutpela pasin
na long dispela pasin em i
kamap stretpela man, orait
em i ken litimapim nem bi-
long em yet. Tasol long ai
bilong God em i no bin kamap
stretpela man long dispela
pasin.
3 Wanem tok i stap long
buk bilong God? Em i tok
olsem, “Abraham i bilipim
tok bilong God, olsem na God
i kolim em stretpela man.”
4 Man i mekim wok na i
kisim pe, dispela pe yumi no
save kolim presen. Nogat.
Em i samting bilong bekim
wok tasol.
5 Tasol sapos wanpela man
i laik kamap stretpela man
long ai bilong God, orait em
i mas mekim wanem? Em
i no mas wok strong long
mekim ol gutpela pasin, tasol
em i mas bilip olsem, God
inap long kolim ol man bi-
long mekim sin ol stretpela
man. Na bai God i kolim em
stretpela man.
6 Devit tu i bin mekim dis-
pela kain tok. Em i bin tok
long ol man i kamap stret-
pela man long ai bilong God,
maski ol i mekim gutpela
pasin o nogat, ol i ken ama-
mas.
7 Devit i bin tok olsem,
“Sapos God i lusim pinis

3:27: Ro 2.17, 2.23, 1 Ko 1.29-31, Ef 2.9 **3:28:** Ap 13.38-39, Ro 3.20-22, 8.3, Ga 2.16 **3:29:** Ro 10.12 **3:30:** Lo 6.4, Ro 4.11-12, Ga 3.8, 3.20, 3.28 **3:31:** Mt 5.17, Ro 8.4 **4:2:** Ro 3.20, 3.27-28 **4:3:** Stt 15.6, Ga 3.6, Je 2.23 **4:4:** Ro 11.6 **4:7:** Sng 32.1-2

rong bilong ol man
na rausim sin bilong ol,
ol dispela man i ken amamas.
8 Sapos Bikpela i no tingim moa
sin bilong wanpela man,
dispela man i ken amamas.”

9 Ating ol man bilong katim skin tasol, ol i ken amamas, a? O ating ol man i no bin katim skin ol tu i ken amamas? Yumi tingim gut. Yumi save tok olsem, God i tingim bilip bilong Abraham na em i kolim em stretpela man.

10 Orait Abraham i stap olsem wanem na God i kolim em stretpela man? Ating em i katim skin pinis, o em i no katim yet? Em i no katim skin yet na God i kolim em stretpela man.

11 Taim em i no katim skin yet, em i bilip long God, na God i kolim em stretpela man. Na God i givim em dispela pasin bilong katim skin olsem mak bilong em i stap stretpela man. Olsem na Abraham em i stap namba wan tumbuna bilong olgeta man i no bin katim skin, tasol ol i bilip long God na God i kolim ol stretpela man.

12 Na em i tumbuna tu bilong sampela man i katim skin, em ol man i no katim skin nating. Nogat. Ol i katim skin, na ol i bihainim tu pasin bilong tumbuna bilong yumi Abraham na ol i bilip long God, olsem Abraham i bin mekim taim em i no katim skin yet.

Promis bilong God em i bilong olgeta manmeri i bilip

13 Bipo God i promis long Abraham na long ol lain tumbuna bilong en, bai em i givim olgeta graun long ol. Tasol Abraham i no bihainim sampela kain lo na God i mekim dispela promis. Nogat. Abraham i bilip long tok bilong God na God i kolim em stretpela man, olsem na God i mekim promis long em.

14 Sapos i tru, ol man i save bihainim lo, ol tasol bai i kisim olgeta samting God i bin promis long givim, orait bai pasin bilong bilip i olsem samting nating. Na dispela promis bilong God tu bai i lus nating.

15 Yumi save, taim i gat lo i stap, ol man i save brukim lo, na dispela i mekim God i belhat long ol. Tasol sapos i no gat lo, orait yumi no ken tok long man i brukim lo.

16 God i marimari long Abraham na long ol tumbuna i laik kamap bihain na em i mekim dispela promis long em. Olsem na ol man i laik kisim ol samting God i makim bilong ol, ol i mas bilip long tok bilong God na bai ol i kisim. Ol dispela samting i no bilong ol man i bihainim lo tasol. Nogat. Olgeta man i gat

4:9: Ro 4.3 **4:11:** Stt 17.10, Lu 19.9, Ga 3.7 **4:12:** Mt 3.9 **4:13:** Stt 17.4-6, 22.17-18, Ga 3.29 **4:14:** Ga 3.18 **4:15:** Ro 3.20, 5.13, 5.20, 7.8, 2 Ko 3.7-9, Ga 3.10, 3.19 **4:16:** Ro 3.24, Ga 3.7, 3.22

wankain bilip olsem Abraham, ol tu bai i kisim ol dispela samting. Abraham em i namba wan tumbuna bilong yumi olgeta,

17 olsem buk bilong God i tok, "Mi mekim yu i kamap tumbuna bilong planti lain manmeri." Dispela promis em i stap strong long ai bilong God.* Abraham i bin bilip long God, em God i save givim laip long ol man i dai pinis, na em i save tok tasol, na mekim kamap ol samting i no i stap yet.

18 Abraham i no save, olsem wanem God bai i mekim ol dispela samting em i bin promis long mekim, tasol em i bilip tru, olsem man i save pinis long ol samting bai i kamap. Olsem na em i kamap "tumbuna bilong planti lain manmeri," olsem God i tok pinis, "Ol tumbuna pikinini bilong yu bai i kamap planti tru."

19 Abraham i gat samting olsem 100 krismas, na bodi bilong en i slek na i dai pinis. Na em i save olsem Sara i no inap long karim pikinini. Tasol bilip bilong en i stap strong na i no slek.

20 God i bin promis long mekim ol dispela samting, na Abraham i ting long dispela promis na em i no tubel na em i no lusim bilip. Nogat. Bilip bilong en i strongim em. Em i litimapim nem bilong God

21 na em i save pinis olsem, God em inap mekim olsem em i bin promis long mekim.

22 Olsem na God i tingim bilip bilong Abraham "na em i kolim em stretpela man."

23 Dispela tok i stap long buk bilong God, "God i kolim em stretpela man," em i no tok long Abraham tasol. Nogat.

24 Em i tok long yumi tu. Yumi tu i bilip long God, na God, em i bin kirapim bek Jisas, Bikpela bilong yumi, em bai i tingim bilip bilong yumi na kolim yumi ol stretpela manmeri.

25 God i bin larim ol man i kilim Jisas i dai, bilong em i ken rausim sin bilong yumi. Na God i kirapim em long matmat, bilong em i ken kolim yumi ol stretpela manmeri.

Yumi bin i dai wantaim Krais na yumi stap laip tu wantaim em

(Sapta 5-8)

5

God i kolim yumi stretpela manmeri

1 Orait yumi bilip pinis na God i bin kolim yumi stretpela manmeri. Olsem

---

4:17: Stt 17.5, Ais 48.13, 1 Ko 1.28, Ef 2.1, 2.5, 1 Pi 2.10 * **4:17:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. Sampela man i ting em i tok olsem, "Abraham em i tumbuna bilong yumi long ai bilong God." **4:18:** Stt 15.5, Hi 11.1 **4:19:** Stt 17.17, 18.11, Hi 11.11-12 **4:21:** Sng 115.3, Hi 11.19 **4:22:** Stt 15.6 **4:24:** Ap 2.24, 13.30, Ro 15.4, 1 Pi 1.21 **4:25:** Ais 53.4-5, 1 Ko 15.17, 2 Ko 5.21, Ga 1.4, 1 Pi 1.21 **5:1:** Jo 16.33, Ro 3.24, 3.28-30, 4.24, Ef 2.14, Kl 1.20

na Bikpela bilong yumi Jisas
Krais i mekim yumi i kamap
wanbel wantaim God.
2 Jisas i bin opim rot bilong
yumi ol manmeri i bilip long
God, bai yumi ken i go insait
long dispela marimari bilong
God, nau yumi stap long en.
Na yumi save wetim God i
kisim yumi na bai yumi sin-
daun gut wantaim em long
heven, na dispela i mekim
yumi i amamas.
3 Na yumi no amamas long
dispela tasol. Nogat. Yumi
ken amamas long ol hevi i
kamap long yumi tu, long
wanem, yumi save, ol dispela
hevi i save strongim bel bi-
long yumi.
4 Na sapos bel bilong yumi
i stap strong, orait yumi inap
sakim ol traim i kamap long
yumi. Na sapos yumi sakim
ol traim, orait yumi save
bilip long God na wetim em
i helpim yumi na kisim bek
yumi.
5 Na sapos yumi wetim God
i helpim yumi, orait yumi
no save wet nating. Nogat.
God i givim pinis Holi Spirit
long yumi, na pasin bilong
God bilong laikim tru ol man,
em Holi Spirit i bin kapsaitim
long bel bilong yumi.
6 Taim yumi no gat strong
bilong helpim yumi yet, God
i bin makim taim na Krais i
bin dai bilong kisim bek yumi
ol man bilong mekim pasin
nogut.
7 Tru tumas, i no gat wan-
pela bilong yumi inap long
i dai bilong helpim wanpela
stretpela man. Tasol sapos
yumi lukim wanpela man i
save mekim gutpela pasin
tru, orait ating bai yumi inap
long strongim bel na i dai bi-
long helpim em.
8 Tasol yumi stap yet olsem
ol manmeri bilong mekim
sin, na Krais i dai bilong
helpim yumi. Long dispela
pasin God i bin soim yumi
olsem, em i laikim yumi moa
yet.
9 Krais i bin dai na blut
bilong en i kapsait na klinim
yumi, na nau God i kolim
yumi ol stretpela manmeri.
Olsem na nau yumi save tru,
bai em i helpim yumi moa
yet, na bai yumi stap gut long
taim God i mekim save long
ol man bilong mekim sin.
10 Taim yumi stap yet
olsem birua bilong God,
Pikinini Bilong God i dai
bilong pinisim pasin birua na
mekim yumi i kamap wanbel
wantaim God. Nau Pikinini
Bilong God i kisim laip bilong
i stap oltaim. Na yumi ol man
i stap wanbel wantaim God i
ken save tru, long laip bilong
dispela Pikinini, God bai i
kisim bek yumi.
11 Na narapela samting
moa. Bikpela bilong yumi,
Jisas Krais, i bin mekim yumi
i kamap wanbel wantaim
God, olsem na nau yumi save

5:2: 1 Ko 15.1, Ef 2.18, 3.12, Hi 3.6, 10.19 **5:3:** Ap 5.41, 2 Ko 12.10, Fl 2.17, Je 1.2-3, 1 Pi 1.5-7, 3.14 **5:5:** Sng 22.5, 25.20, 2 Ko 1.22, Ga 4.6, Ef 1.13-14, Hi 6.18-19 **5:6:** Ro 4.25, 5.8-10 **5:8:** Jo 3.16, 15.13, 1 Pi 3.18, 1 Jo 3.16, 4.10 **5:9:** Ro 1.18, 2.5, 2.8, 3.25, 1 Te 1.10, Hi 9.14, 1 Jo 1.7 **5:10:** Jo 14.19, Ro 8.7-8, 2 Ko 4.10-11, 5.18-19, Kl 1.20-21

amamas tru long God.

Adam i kamapim dai, tasol Jisas i kamapim laip

12 Yumi save, wanpela man i bin mekim sin, na long dispela pasin sin i kamap long graun. Na sin i bringim dai i kam. Na dai i kisim olgeta man, long wanem, olgeta man i bin mekim sin.

13 Lo i no bin kamap yet, tasol long dispela taim sin i stap pinis long graun. Tasol sapos i no gat lo, orait God i no save tingim ol wan wan sin ol man i mekim.

14 Tasol stat long taim bilong Adam na i kam inap long taim bilong Moses, dai i wok long daunim olgeta man. Sampela man i no bin mekim wankain sin olsem Adam i bin mekim, tasol dai i bin daunim ol dispela man tu.

Adam em i olsem piksa bilong dispela Man i mas kamap bihain.

15 Tasol sin bilong Adam na marimari bilong God i no wankain. Nogat tru. Sin bilong wanpela man i mekim na ol arapela manmeri i save dai. Tasol strong bilong marimari bilong God i winim tru strong bilong dai na i kamap moa yet long ol manmeri. Long marimari bilong dispela wanpela man Jisas Krais, God i mekim yumi i kamap stretpela manmeri, na dispela em i gutpela presen em i givim long yumi.

16 Na tu, presen bilong God na sin bilong dispela wanpela man i no mekim wankain samting i kamap long yumi. Nogat tru. Wanpela sin bilong dispela man i mekim na God i kotim ol manmeri na i tok olsem, "Ol i mas bagarap olgeta." Tasol presen bilong God i olsem. Taim ol manmeri i bin mekim planti sin, God i marimari long ol na i kolim ol stretpela manmeri.

17 Wanpela man i bin sakim tok, na long sin bilong dispela wanpela man dai i bin kamap olsem king na i daunim olgeta man. Tasol marimari bilong God na presen bilong em, dispela i winim strong bilong dai na i bikpela moa. Olsem na yumi save tru, olgeta man i kisim dispela marimari bilong God na God i kolim ol stretpela man, bai ol i stap laip na i stap king, long wok bilong dispela wanpela man Jisas Krais.

18 Olsem na yumi mas tingting gut long dispela tok. Wanpela man i bin kalapim lo, na long dispela sin God i kotim yumi olgeta manmeri. Olsem tasol, wanpela man i mekim stretpela pasin, na God i ting long dispela na i kolim yumi olgeta stretpela man, na yumi stap laip.

19 Wanpela man i bin sakim tok, na long dispela pasin bilong em ol manmeri i kamap manmeri bilong mekim sin. Olsem tasol,

---

5:12: Stt 2.17, 3.6, 3.19, Ro 6.23, 1 Ko 15.21 **5:13:** Ro 4.15, 1 Jo 3.4 **5:14:** 1 Ko 15.21-22, 15.45 **5:18:** 1 Ko 15.22 **5:19:** Ais 53.11

wanpela man i bihainim tok,
na long dispela pasin bilong
em ol arapela manmeri bai i
kamap stretpela manmeri.
20 Taim ol man i kisim lo,
na ol i kalapim lo moa yet.
Ol man i mekim planti sin
tumas, tasol God i marimari
moa yet long ol.
21 Pasin bilong sin em i
kamapim dai, na long dispela
pasin sin i bin i stap olsem
king. Tasol nau marimari bi-
long God i stap olsem king.
Long wok bilong Bikpela bi-
long yumi, Jisas Krais, God
i marimari long yumi na i
kolim yumi stretpela man-
meri na yumi kisim laip i stap
oltaim oltaim.

6

Yumi bin i dai wantaim Krais

1 Orait nau bai yumi
mekim wanem tok? "Yumi
ken mekim planti sin bai God
i ken marimari moa yet long
yumi," ating yumi ken tok
olsem, a?
2 Nogat tru. Yumi olsem
ol man i dai pinis, na yumi
lusim pinis pasin bilong
mekim sin. Na olsem wanem
bai yumi wokabaut moa long
dispela pasin?
3 Yumi bin pas wantaim
Krais Jisas na kisim baptais,
na long dispela pasin yumi
olgeta i bin pas wantaim dai
bilong em. Ating yupela i no
save long dispela, a?
4 Long baptais yumi bin
pas wantaim dai bilong
Krais, na God i planim yumi
wantaim Krais long matmat.
Na long bikpela strong bilong
em yet, Papa i bin kirapim
Krais long matmat. Olsem
bai yumi tu i ken wokabaut
long nupela laip.

Bai yumi stap laip tu wantaim Krais

5 Yumi pas wantaim Krais
na yumi bin dai olsem em i
bin i dai. Olsem tasol bai
yumi pas wantaim em na ki-
rap bek tu olsem em i bin ki-
rap.
6 Yumi save, olpela bel bi-
long yumi em i dai pinis long
diwai kros wantaim Krais,
bilong pinisim strong bilong
sin i save wok long bodi bi-
long yumi. Olsem na yumi no
ken i stap wokboi bilong sin
moa,
7 long wanem, man i dai
pinis, em i no pas moa long
sin.
8 Yes, yumi bin i dai wan-
taim Krais, olsem na yumi
bilip tru, bai yumi stap laip tu
wantaim em.
9 Yumi save, Krais i kirap
bek pinis long matmat, olsem
na bai em i no ken i dai moa.
Dai i no gat strong moa bilong
daunim em.
10 Em i dai pinis wanpela
taim tasol, na long dispela
pasin em i bagarapim strong
bilong sin. Tasol nau em i

5:20: Jo 15.22, Ro 3.20, 4.15, 7.8, Ga 3.19, 3.23, 1 Ti 1.14 **5:21:** Ro 6.23 **6:1:** Ro 3.5-8, 6.15 **6:2:** Ro 7.4, Ga 6.14, Kl 3.3, 1 Pi 2.24, 4.1 **6:3:** 1 Ko 15.29, Ga 3.27 **6:4:** Ro 8.11, Ga 6.15, Ef 4.22-24, Kl 2.12, 3.10 **6:5:** Fl 3.10-11 **6:6:** Ga 5.24, 6.14, Ef 4.22, Kl 2.11, 3.5, 3.9 **6:7:** 1 Pi 4.1 **6:9:** KTH 1.18 **6:10:** Lu 20.38, Hi 9.26-28, 1 Pi 3.18

stap laip, na em i stap laip
wantaim God.
11 Olsem tasol yupela tu
i mas i gat dispela tingting.
Yupela tu i bin i dai na yu-
pela i no i stap moa aninit
long strong bilong sin. No-
gat. Yupela i bin pas wantaim
Krais Jisas na yupela i stap
laip wantaim God.
12 Yupela i no ken larim sin
i bosim bodi bilong yupela,
dispela bodi i save dai. Nogut
sin i pulim yupela na yupela
i bihainim laik nogut bilong
bodi.
13 Na yupela i no ken larim
sin i bosim han lek samting
bilong yupela, bai yupela i
mekim pasin nogut. Yupela
i olsem ol manmeri i kirap
bek long matmat na i stap
laip, olsem na yupela i mas
givim yupela yet long God.
Na yupela i mas larim God i
bosim olgeta hap bodi bilong
yupela, bai yupela i mekim
stretpela pasin.
14 Sin bai i no inap bosim
yupela moa, long wanem,
nau yupela i no i stap aninit
long lo. Yupela i stap aninit
long marimari bilong God.

Yumi stap wokboi bilong stretpela pasin

15 Yumi no i stap moa
aninit long lo, olsem na bai
yumi mekim wanem? Nau
yumi stap aninit long mari-
mari bilong God, olsem na at-
ing i orait long yumi mekim
sin? Nogat tru.
16 Ating yupela i no save?
Sapos yupela i givim yupela
yet long wanpela man na bi-
hainim tok bilong em, orait
yupela bai i stap wokboi bi-
long em. Olsem tasol, yupela
i ken i stap wokboi bilong sin,
na dispela bai i mekim yu-
pela i dai. O yupela i ken
wok long bihainim tok bilong
God na bai yupela i kamap
stretpela manmeri.
17 Tru, bipo yupela i stap
wokboi bilong sin, tasol
bihain God i putim yupela
aninit long tok bilong em,
na yupela i save bihainim
tru dispela tok. Long dispela
yumi ken tenkyu long God!
18 Yupela i bin i stap olsem
ol kalabus bilong sin, tasol
God i bin kisim bek yupela na
mekim yupela i stap wokboi
bilong stretpela pasin.
19 Sori, mi yusim ol dispela
tok piksa bilong ol pasin
yumi save gut long en,
long wanem, tingting bilong
yupela i no klia tumas long
ol samting mi toktok long
en. Bipo yupela i larim ol
hap bodi bilong yupela i stap
wokboi bilong ol pasin doti
na pasin nogut, na yupela i
bin mekim ol pasin i nogut
tru. Tasol nau yupela i mas
larim ol hap bodi bilong
yupela i stap wokboi bilong
stretpela pasin, bai yupela
i ken kamap ol manmeri
bilong God yet na yupela i
ken i stap holi.

6:11: Ro 6.2, 2 Ko 5.15, Ga 2.19, 1 Pi 2.24 **6:12:** Stt 4.7, Sng 19.13, 119.133 **6:13:** Ro 7.5, 12.1, Ef 2.5, 5.14, Kl 3.5, Je 4.1 **6:14:** Ro 7.4-6, 8.2, Ga 5.18, 1 Jo 3.6 **6:15:** Ro 6.1 **6:16:** Mt 6.24, Jo 8.34, 2 Pi 2.19 **6:18:** Jo 8.32, 1 Ko 7.22, Ga 5.1, 1 Pi 2.16 **6:20:** Jo 8.34

20 Taim yupela i stap wok-
boi bilong sin, yupela i no bin
i stap wokboi bilong stretpela
pasin.
21 Tasol yupela i bin kisim
wanem gutpela samting long
ol pasin yupela i bin mekim
bipo, em ol pasin nau yupela i
save sem long en? Nogat. Dis-
pela kain pasin i save mekim
man i dai tasol.
22 Tasol God i kisim bek
yupela pinis long kalabus bi-
long sin, na i mekim yupela
i kamap wokboi bilong em
yet. Na bai yupela i kisim ol
dispela gutpela samting long
em. Em bai i mekim yupela
i kamap holi na bai yupela
i mekim ol pasin em i save
laikim. Na bai yupela i kisim
laip i stap oltaim oltaim.
23 Sin i save givim pe long
ol wokboi bilong en. Dis-
pela pe em dai tasol. Tasol
God i save givim nating pre-
sen long yumi, em laip i stap
oltaim. Dispela laip yumi
kisim long wok bilong Jisas
Krais, Bikpela bilong yumi.

7

Nau yumi mekim wok long pasin bilong nupela bel

1 Ol brata, mi givim dispela
tok long yupela ol man i save
gut long lo. Ating yupela i
save, taim man i stap laip, em
i stap aninit long lo. Na taim
em i dai, em i no aninit long lo
moa.
2 Sapos meri i marit na
man bilong en i stap laip yet,
orait lo i pasim em wantaim
man bilong en. Tasol sapos
man bilong en i dai, orait dis-
pela lo i bin pasim em wan-
taim man, em i no pasim em
moa.
3 Sapos man i stap laip yet
na meri i slip wantaim nara-
pela man, bai ol i kolim em
meri bilong mekim pasin pa-
muk. Tasol sapos man bilong
en i dai pinis, orait dispela lo
i no pasim em moa. Olsem na
sapos em i maritim narapela
man, em i no mekim pasin
pamuk.
4 Olsem na ol brata bilong
mi, yupela i bin pas wantaim
bodi bilong Krais, na long dis-
pela pasin yupela i dai pinis,
na yupela i no i stap moa
aninit long lo. Nau yupela
i stap lain bilong narapela
man, em dispela Man i bin
kirap bek long matmat, bi-
long yumi ken kamapim ol
gutpela pasin God i laikim.
5 Taim yumi bihainim yet
ol pasin bilong olpela bel, lo
i bin kirapim laik nogut long
olgeta hap bodi bilong yumi
na yumi mekim sin. Na long
dispela pasin yumi kamapim
pasin bilong dai.
6 Tasol nau yumi dai pi-
nis na yumi lusim dispela
ol samting i bin holimpas
yumi. Olsem na lo i no
pasim yumi moa. Na nau
wok yumi mekim em i no bi-
long bihainim dispela lo ol
i bin raitim long buk. No-
gat. Yumi mekim wok long

6:21: Ro 1.32, 7.5, 8.6, 8.13 **6:23:** Stt 2.17, Ro 2.7, 5.12, 5.15, Je 1.15, 1 Pi 1.4 **7:2:** 1 Ko 7.39 **7:3:** Mt 5.32 **7:4:** Ro 6.2, 6.11, 8.2, Ga 2.19, 5.22, Kl 2.14 **7:5:** Ro 6.13, 6.21, Ga 5.19, Je 1.15 **7:6:** Ro 2.29, 6.4, 8.2, 2 Ko 3.6

nupela pasin Holi Spirit i kirapim long yumi.

Sin i bin bagarapim yumi

7 Sapos lo i bin kirapim laik nogut long yumi na yumi mekim sin, orait bai yumi tok wanem? Lo em i samting nogut olsem sin yet, a? Nogat tru. Tasol sapos lo i no i stap bilong helpim mi long save long wanem ol pasin i nogut, orait bai mi no inap save sin em i wanem samting. Lo i tok olsem, "Yu no ken mangalim ol samting bilong narapela man." Sapos lo i no tok olsem, orait mi no inap save, dispela pasin bilong mangal, em i pasin nogut.

8 Tasol sin i painim rot long dispela tok bilong lo, na i kirapim olgeta kain mangal long bel bilong mi. Sapos i no gat lo, sin bai i stap olsem man i dai pinis.

9 Taim mi no save yet lo bilong God, mi bin i stap laip. Tasol bihain lo bilong God i kam long mi, na sin i kirap na kisim laip,

10 na mi dai pinis. Wok bilong lo, em bilong givim laip long man. Tasol mi no kisim laip long lo. Nogat. Lo em i mekim mi i dai tasol,

11 long wanem, sin i painim rot long lo, na i giamanim mi, na long dispela pasin sin i kilim mi i dai.

12 Orait bai yumi tok wanem long lo? Lo bilong God, em i kam long God yet. Na olgeta tok i stap long lo, em tu i samting bilong God yet, na em i stretpela na i gutpela.

13 Tasol olsem wanem? Ating dispela gutpela samting em i bin kilim mi i dai? Nogat tru. Sin tasol i kilim mi i dai. Sin i bin yusim dispela gutpela samting na i mekim mi i dai. God i larim sin i mekim dispela kain pasin, long wanem, em i laik bai sin i mas kamap ples klia, na yumi ken save sin em i samting nogut tru. Long dispela pasin, lo bilong God i kamapim ples klia pasin tru bilong sin, em i stingpela samting nogut tru.

Sin i bosim laip bilong yumi

14 Yumi save, lo bilong God, em i samting i kam long God yet. Tasol mi gat olpela bel, na mi no inap long bihainim laik bilong God, long wanem, sin i kalabusim mi na mi stap wokboi nating bilong em.

15 Mi no save long wanem as tru mi save mekim ol pasin mi save mekim. Ol pasin mi laikim tumas long mekim, em mi no save mekim. Tasol ol pasin mi no laikim tru, em oltaim mi save mekim.

16 Tasol sapos mi yet mi no laikim ol dispela pasin mi mekim, orait dispela i soim olsem mi ting lo bilong God em i gutpela samting.

7:7: Kis 20.17, Lo 5.21, Ap 20.33 **7:8:** Ro 4.15, 5.20, 1 Ko 15.56 **7:9:** Je 1.15 **7:10:** Wkp 18.5, Ese 20.11-13, 20.21, Ro 10.5, 2 Ko 3.7 **7:11:** Stt 3.13, Hi 3.13 **7:12:** Sng 19.8, 119.138, 1 Ti 1.8 **7:13:** Ro 5.20 **7:14:** Sng 51.5, Jo 3.6 **7:15:** Ga 5.17

17 Olsem na i no mi yet
mi mekim ol dispela pasin
nogut. Nogat. Sin i stap insait
long mi, em tasol i mekim.
18 Mi save, i no gat wanpela
gutpela samting i stap insait
long mi. Mi tok long olpela
bel bilong mi tasol. Tru,
mi laik mekim gutpela pasin,
tasol mi no inap mekim.
19 Gutpela pasin mi laik
mekim, em mi no save
mekim. Na pasin nogut mi
no laik mekim, em mi save
mekim.
20 Orait pasin mi no laikim,
dispela mi save mekim.
Olsem na i no mi yet mi
mekim dispela. Nogat. Sin
i stap insait long mi, em tasol
i mekim.
21 Olsem na mi lukim dis-
pela kain pasin i bosim laip
bilong mi. Taim mi laik
mekim gutpela pasin, pasin
nogut i save pasim rot bilong
mi.
22 Tru, long tingting bilong
mi, mi laikim tumas lo bilong
God.
23 Tasol mi lukim narapela
lo i stap insait long ol hap
bodi bilong mi. Na dispela
narapela lo i save pait long lo
bilong God i stap long tingt-
ing bilong mi. Dispela nara-
pela lo, em i lo bilong sin, na
em i wok long kalabusim mi
na bosim ol hap bodi bilong
mi.
24 O sori, dispela hevi i
bagarapim tru tingting bi-
long mi! Husat bai i helpim
mi na mi lusim dispela bodi
bilong i dai?
25 Mi tenkyu long God!
Long han bilong Jisas Krais,
Bikpela bilong yumi, em bai i
helpim mi. Olsem na mi yet
na tingting bilong mi olgeta i
stap aninit long lo bilong God,
tasol long olpela bel mi stap
aninit long lo bilong sin.

8

Krais i rausim sin na i givim Holi Spirit long yumi

1 Olsem na yumi manmeri
i pas wantaim Krais Jisas, lo i
no inap kotim yumi moa.
2 Long wanem, yupela wan
wan i bilong Krais Jisas nau,
na lo bilong Holi Spirit i save
givim laip long yumi, em i
mekim yupela i kamap fri, na
dispela lo bilong sin na dai
em i no bosim yupela moa.
3 Lo i no inap long rausim
sin bilong yumi, long wanem,
olpela bel bilong yumi i no
gat strong bilong bihainim
lo. Tasol dispela samting lo
i no inap mekim, em God
yet i mekim. God i salim
Pikinini bilong em yet i kam
na em i kamap man olsem
yumi man bilong mekim sin.
Em i kam bilong rausim sin
bilong yumi, na long bodi bi-
long em yet, God i kotim sin
na pinisim strong bilong sin.
4 God i mekim olsem bai
stretpela pasin bilong lo i ken
kamap long laip bilong yumi,
long wanem, nau yumi no

7:18: Stt 6.5, 8.21 **7:22:** Sng 1.2, 2 Ko 4.16, Ef 3.16 **7:23:** Ro 6.13, 6.19, Ga 5.17, Je 4.1, 1 Pi 2.11 **7:25:** Ro 6.13, 6.19, 1 Ko 15.57, Ga 5.17 **8:1:** Ro 8.34, 8.39 **8:2:** Jo 8.36, Ro 7.23-25, 2 Ko 3.6, Ga 2.19 **8:3:** Ap 13.38-39, 15.10, Ro 3.20, 2 Ko 5.21, Fl 2.7, Hi 4.15, 7.18-19 **8:4:** Ga 5.16, 5.25

save wokabaut long pasin bi-
long olpela bel. Nogat. Yumi
save wokabaut long pasin bi-
long Holi Spirit.
5 Ol man i save wokabaut
long pasin bilong olpela bel,
tingting bilong ol i save bi-
hainim laik bilong olpela bel
tasol. Tasol ol man i save
wokabaut long pasin bilong
Holi Spirit, tingting bilong ol
i save bihainim laik bilong
Holi Spirit.
6 Sapos tingting bilong
man i bihainim laik bilong
olpela bel tasol, orait dis-
pela man bai i dai. Tasol
sapos tingting bilong man
i bihainim laik bilong Holi
Spirit, orait dispela man bai i
kisim laip na i stap bel isi.
7 Sapos tingting bilong
man i bihainim laik bilong
olpela bel, dispela man i save
birua long God, long wanem,
em i no save stap aninit long
lo bilong God. Em i no inap
tru long bihainim lo bilong
God.
8 Ol man i wokabaut long
pasin bilong olpela bel, dis-
pela ol man i no inap long
mekim pasin God i laikim.
9 Tasol yupela i no wok-
abaut moa long pasin bilong
olpela bel. Nogat. Sapos i
tru Spirit bilong God i stap
long yupela, orait nau yupela
i save wokabaut long pasin
bilong Holi Spirit. Na man i
no gat Spirit bilong Krais, em
i no man bilong Krais.
10 Sin i kilim bodi bilong
yupela i dai pinis. Tasol sapos
Krais i stap insait long yu-
pela, orait yupela i kamap
stretpela man pinis, na spirit
bilong yupela i stap laip.
11 God i bin kirapim bek
Jisas Krais long matmat. Na
sapos Spirit bilong God i stap
insait long yupela, orait long
wok bilong Spirit God bai i
givim laip long bodi bilong
yupela tu, em dispela bodi bi-
long i dai.

Holi Spirit i mekim yumi i kamap pikinini bilong God

12 Olsem na ol brata, yumi
gat wok long wokabaut long
wanpela kain pasin, na mi no
tok long pasin bilong olpela
bel, bai yumi wokabaut long
pasin bilong en. Nogat tru.
13 Sapos yupela i wokabaut
long pasin bilong olpela bel,
bai yupela i dai. Tasol sapos
long strong bilong Holi Spirit
yupela i kilim i dai ol pasin
nogut bilong bodi, orait yu-
pela bai i stap laip.
14 Olgeta manmeri i larim
Spirit bilong God i stiaim
wokabaut bilong ol, dispela
ol manmeri i stap pikinini
bilong God.
15 Dispela Spirit God i bin
givim long yupela i no save
mekim yupela i kamap olsem
ol wokboi nating, bai yupela
i pret gen. Nogat tru. Spirit
bilong God i save mekim yu-
pela i kamap pikinini bilong

8:5: Jo 3.6, 1 Ko 2.14, Ga 5.22, 5.25 **8:6:** Ro 6.21, 8.13, Ga 6.8 **8:7:** Mt 12.34, Jo 8.43, 12.39, 1 Ko 2.14, Je 4.4 **8:9:** 1 Ko 3.16, 12.3, Ga 4.6, Fl 1.19, 1 Pi 1.11 **8:10:** Ga 2.20, Ef 3.17, 1 Pi 4.6 **8:11:** Ap 2.24, 1 Ko 3.16, 6.14, 2 Ko 4.14, Ef 2.5 **8:13:** Ga 6.8, Ef 4.22, Kl 3.5 **8:14:** Ga 5.18 **8:15:** 1 Ko 2.12, 4.6, 2 Ti 1.7, Hi 2.15 **8:15:** Ga 4.5-7

God. Na long strong bilong
Holi Spirit yumi save sin-
gaut long God olsem, "Aba,
Papa."*
16 Holi Spirit yet i save
helpim spirit bilong yumi na
yumi save tokaut ples klia
olsem yumi stap pikinini bi-
long God.
17 Orait yumi stap pikinini
bilong God, na bihain bai
yumi kisim ol gutpela samt-
ing God Papa i bin promis
long givim yumi, em ol samt-
ing Krais, brata bilong yumi,
i kisim pinis. Sapos nau yumi
karim pen olsem em i bin
karim, orait bihain bai yumi
kisim biknem na gutpela sin-
daun tru wantaim em.

*Bihain bai yumi kisim gut-
pela sindaun tru long heven*

18 Dispela gutpela sindaun
na biknem bai i kamap ples
klia long yumi bihain, mi ting
em bai i winim tru dispela
pen yumi save karim nau
long dispela taim.
19 Long wanem, olgeta
samting God i bin wokim, ol
i wetim taim God i makim
bilong kamapim ples klia
yumi ol pikinini bilong en.
I olsem olgeta samting i
litimapim het na i lukluk
nabaut, na i ting, wanem
taim tru bai dispela taim i
kamap.
20 Nau olgeta samting i stap
nogut na i save bagarap. Dis-
pela i no kamap long laik bi-
long ol yet. Nogat. God yet i
mekim ol i stap olsem, bai ol i
wetim gutpela samting God i
laik mekim long ol.
21 Long taim God i makim,
God bai i pinisim dispela kal-
abus bilong bagarap nau ol-
geta samting i stap long en,
na bai olgeta samting i stap
gutpela tru wantaim yumi ol
pikinini bilong God.
22 Yumi save, olgeta samt-
ing God i bin wokim, olgeta
i pilim pen olsem meri i laik
karim pikinini. Na olgeta i
krai nogut i stap, i kam inap
long nau.
23 Na i no dispela ol
samting tasol i krai. Nogat.
Yumi tu i save krai. Yumi
kisim Holi Spirit pinis, em
i olsem namba wan presen
God i givim yumi. Tasol
yumi tu i save pilim pen na i
krai na wetim taim God bai
i tokaut klia olsem yumi i
stap pikinini bilong en, em
taim God bai i mekim ol
bodi bilong yumi i kamap
narakain tru.
24 God i bin kisim bek
yumi, na nau yumi bilip
na wetim em inapim tru
ol gutpela samting em i
laik mekim long yumi. Na
sapos yumi tok long yumi
wetim wanpela samting,
orait yumi save, yumi no

* **8:15:** Long tok Aram, em tok ples bilong Jisas, ol i save kolim Papa olsem, Aba. Na taim Jisas i prea long God, em Papa bilong en, em i save kolim God olsem, "Aba". Lukim Mak 14.36. **8:16:** 2 Ko 1.22, Ef 4.30 **8:17:** Ap 26.18, Ga 4.5-7, Fl 1.29, 2 Ti 2.11-12, KTH 21.7 **8:18:** Ro 5.2, 2 Ko 4.17 **8:19:** Kl 3.4, 2 Pi 3.13, 1 Jo 3.2 **8:20:** Stt 3.17-19 **8:21:** 2 Pi 3.13, 1 Jo 3.2 **8:23:** 2 Ko 5.2-4, Ga 5.5, Ef 1.14, 4.30 **8:24:** 2 Ko 5.7, Hi 11.1

kisim yet. Sapos man i kisim
pinis wanpela samting, orait
bilong wanem em bai i wet i
stap?
25 Tasol yumi save, yumi
bai kisim tru ol dispela samt-
ing yumi no kisim yet, olsem
na yumi save strongim bel na
wetim i stap.

26 Na tu, Holi Spirit i save
helpim yumi man i no gat
strong. Yumi no save yumi
mas prea long wanem samt-
ing. Yumi save krai long bel
tasol, na yumi no inap long
tokaut. Na long dispela pasin
Holi Spirit yet i save prea bi-
long helpim yumi.
27 Na God i save lukim tru
bel bilong man, em i save
long dispela tingting bilong
Holi Spirit, long wanem, Holi
Spirit i bihainim tingting bi-
long God yet na i prea long
helpim yumi ol manmeri bi-
long God.

28 Yumi save, God i save
mekim olgeta samting i wok
wantaim bilong mekim gut
long ol man i save givim bel
bilong ol long God. Em dis-
pela ol man God i tok pinis
long kisim bek ol, na em i bin
singautim ol.
29 Long wanem, ol man
bipo tru God i tok pinis long
kisim bek ol, em i makim ol
tu, bilong kamap wankain
olsem Pikinini bilong em.
Olsem bai planti pikinini i
ken i stap, na Krais i ken i stap
namba wan brata bilong ol.
30 Na dispela ol man bipo
em i makim ol, em i singau-
tim ol tu. Na dispela ol man
em i singautim ol, em i kolim
ol stretpela man. Dispela ol
man em i kolim ol stretpela
man, em i givim gutpela laip
na biknem bilong em yet long
ol.

I no gat wanpela samting inap pasim laik bilong God

31 Olsem na bai yumi tok
wanem long dispela ol samt-
ing God i mekim? Sapos God
i helpim yumi, orait husat bai
i birua long yumi?
32 God i no bin pasim
Pikinini bilong em yet. No-
gat. Em i bin salim em i kam
bilong helpim yumi olgeta.
Na sapos em i givim yumi
Pikinini bilong em yet, orait
ating em bai i givim yumi ol-
geta arapela samting tu.
33 God i bin makim yumi
bilong em yet, olsem na husat
bai i kotim yumi? Nogat. God
yet i save kolim yumi stret-
pela man.
34 Husat bai i tok long yumi
mas kisim pe nogut bilong
sin? Nogat. Krais Jisas i bin
i dai, na em i kirap bek tu.
Na nau em i stap long han
sut bilong God, na em i save
askim God long helpim yumi.
35 Krais i save laikim yumi
moa yet, na i no gat wanpela

8:26: Sek 12.10, Ef 6.18, Je 4.3 **8:27:** Sng 7.9, 139.1, Ap 1.24, 1 Ko 4.5, 1 Te 2.4, 1 Jo 5.14 **8:28:** Ro 9.11, 9.23-24, Ef 1.11, 2 Ti 1.9 **8:29:** Jo 17.22, 2 Ko 3.18, Ef 1.5, 1.11, Kl 1.5, 1.11, 1.18, 2 Ti 2.19, Hi 1.6 **8:30:** Ro 9.24, 1 Ko 6.11, Ef 4.4, 1 Pi 2.9 **8:31:** Nam 14.9, Sng 118.6 **8:32:** Jo 3.16 **8:33:** Ais 50.8 **8:34:** Sng 110.1, Ap 7.55-56, Kl 3.1, Hi 7.25, 9.24, 1 Jo 2.1 **8:35:** Ro 8.38-39

samting inap pasim dispela
laik bilong en i kamap long
yumi wan wan. Sapos hevi
i kamap long yumi, o sapos
yumi karim pen, o sapos
ol man i mekim nogut long
yumi, o sapos yumi hangre, o
sot long klos, o sapos samting
nogut i laik bagarapim yumi,
o sapos pait i kamap long
yumi, ating dispela olkain
samting bai i inap pasim laik
bilong Krais? Nogat tru.
36 Tru, ol dispela kain samt-
ing i save kamap long yumi,
olsem buk bilong God i tok,

"Mipela i stap manmeri bi-
long yu,
olsem na long olgeta
taim
ol i save kilim
mipela i dai.

Ol i lukim mipela i olsem sip-
sip
bilong kilim i dai tasol."

37 Tasol Krais i bin givim
bel bilong en long yumi, na
maski wanem kain samting i
kamap long yumi, oltaim em
i save mekim yumi i win tru.
38 Yes, God i save laikim yumi
tru, na mi bilip tru olsem,
i no gat wanpela samting
inap pasim laik bilong God
i kamap long yumi. Dai o
laip, o ol ensel o ol strong-
pela spirit, o samting nau i
stap o samting bai i kamap
bihain, o kain kain samting i
gat strong,
39 o samting bilong antap
o samting bilong daunbilo,
o ol arapela samting i stap
nabaut, dispela olgeta i no
inap pasim laik bilong God,
em dispela laik em i givim
yumi long Krais Jisas, Bikpela
bilong yumi.

Pol i tok long pasin God i mekim long ol Israel

(Sapta 9-11)

9

Pol i bel sori tru long ol Israel

1 Mi man bilong Krais,
olsem na mi tok tru. Mi no
giaman. Holi Spirit i mekim
tingting bilong mi i klia, na
long bel bilong mi, mi save
olsem dispela tok bilong mi i
tru.
2 Oltaim mi save bel sori
tru, na mi save wari na tingt-
ing planti.
3 Mi laikim tumas bai God
i kisim bek ol brata bilong
mi, em ol lain tumbuna bi-
long Jekop. Olsem na sapos
Krais inap bihainim laik bi-
long mi, mi ken prea long em
na askim em long rausim mi
long lain manmeri bilong en,
bai ol brata bilong mi i ken
kisim ples bilong mi.
4 Ol i lain bilong Israel, na
God i bin kolim ol pikinini
bilong em yet. Ol i bin lukim
lait na strong bilong God tu.
God i bin mekim ol kontrak
wantaim ol, na givim lo long
ol. Na em i bin soim ol long

8:36: Sng 44.22, 1 Ko 15.30-31, 2 Ko 4.11 **8:37:** Jo 16.33, 1 Ko 15.57, 2 Ko 2.14, 1 Jo 4.4, KTH 12.11 **8:38:** Ef 1.21, Kl 1.16, 2.15, 1 Pi 3.22 **9:3:** Kis 32.32 **9:4:** Kis 4.22, 9.4, Lo 7.6, 14.1-2, Ap 3.25, 13.22, Ef 2.12, Hi 8.8-10, 9.1 **9:5:** Mt 1.1-16, Jo 1.1, Ro 1.25

pasin bilong lotu, na em i bin
mekim ol promis long ol.
5 Ol namba wan tumbuna
bilong ol i bin i gat biknem
tru. Na long lain bilong ol
tasol Krais i kamap man.*
Krais em i God, na em i
stap het bilong olgeta samt-
ing. Na oltaim oltaim yumi
mas litimapim nem bilong
en.*

Pol i tok long pasin God i mekim long ol Israel

6 Oltaim mi save bel sori
long pasin bilong ol dispela
brata bilong mi, tasol i no
olsem mi ting tok bilong God
i lus nating. Nogat. Mi
save, planti bilong ol man i
bin kamap long lain bilong
Israel, ol i no lain tru bilong
Israel.
7 Yumi no ken tok olsem,
"Ol i kamap long blut bilong
Abraham, olsem na olgeta i
stap pikinini tru bilong em."
Nogat. Bipo God i tok olsem,
"Long Aisak tasol bai ol lain
tumbuna pikinini bilong yu i
kamap."
8 As bilong dispela tok i
olsem. Ol pikinini i kamap
long blut tasol, ol dispela i
no pikinini bilong God. No-
gat. Ol pikinini i kamap
long pasin bilong bilip long
promis bilong God, ol dispela
i gat nem olsem lain bilong
Abraham.
9 Dispela promis i tok
olsem, "Long taim mi makim
pinis, bai mi kam bek, na long
dispela taim Sara bai i gat
pikinini man."
10 Na tingim tu narapela
tok bilong God. Tupela
pikinini bilong Rebeka i
gat wanpela papa tasol, em
Aisak, tumbuna bilong yumi.
11 Tasol God i bihainim
pasin oltaim em i save
bihainim, na em i makim
man long laik bilong em yet.
Em i no tingting long wok
man i mekim. Nogat. Em yet
i singautim man na makim
em. Olsem na taim Rebeka
i no karim tupela pikinini
yet, na tupela i no bin mekim
gutpela pasin o pasin nogut,
12 God i tokim Rebeka
olsem, "Pikinini i kamap
pastaim, em bai i stap wokboi
bilong pikinini i kamap
bihain."
13 Em i olsem buk bilong
God i tok, "Mi laikim Jekop,
tasol mi no laikim Iso."
14 Olsem na bai yumi tok
wanem? Ating bai yumi tok
God i mekim pasin i no stret,
a? Nogat tru.
15 God i bin tokim Moses
olsem, "Sapos mi laik mari-
mari long wanpela man,
orait bai mi marimari long
en. Na sapos mi laik sori long
wanpela man, orait bai mi
sori long en."

* **9:5:** Sampela man i ting yumi mas tanim dispela tok i stap namel long tupela sta olsem, "God em i stap het bilong olgeta samting, na oltaim oltaim yumi mas litimapim nem bilong en." **9:6:** Nam 23.19, Jo 8.39, Ro 2.28, 3.3, Ga 6.16 **9:7:** Stt 21.12, Ga 4.23, Hi 11.18 **9:8:** Ga 4.23 **9:9:** Stt 18.10, 18.14 **9:10:** Stt 25.21 **9:12:** Stt 25.23 **9:13:** Lo 21.15, Mal 1.2-3, Lu 14.26 **9:14:** 2 Sto 19.7, Jop 8.3, 34.10, Sng 92.15 **9:15:** Kis 33.19 **9:16:** Ef 2.8

16 Olsem na taim God i
makim man, dispela i no
kamap long laik bilong man
na long hatwok bilong em.
Nogat. Em i kamap long
marimari bilong God tasol.
17 Na buk bilong God i tok
long God i bin tokim king
bilong Isip olsem, "Mi bin
mekim yu i kamap king, bai
mi ken soim bikpela strong
bilong mi long yu, na bai ol
manmeri i ken autim biknem
bilong mi long olgeta hap bi-
long graun."
18 Olsem na yumi save,
sapos God i laik marimari
long wanpela man, orait em
i save marimari long en. Na
sapos em i laik mekim tingt-
ing bilong wanpela man i
pas, orait em i save mekim
olsem long laik bilong em yet.
19 Tasol ating wanpela
bilong yupela bai i tokim mi
olsem, "Sapos God i mekim
olsem, orait bilong wanem
em i save tok yumi gat asua
long ol pasin nogut yumi
mekim? Husat inap bihainim
laik bilong em yet, na sakim
laik bilong God?"
20 Tasol yu man, yu husat
na yu inap krosim God long
pasin em i mekim? Ating
sospen graun inap tok olsem
long man i bin wokim em,
"Bilong wanem yu wokim mi
olsem?"
21 Man bilong wokim
sospen em i ken kisim
wanpela hap graun na long
laik bilong em yet, em i
ken wokim tupela sospen
long en, wanpela naispela
sospen bilong gutpela wok,
na wanpela sospen nating
bilong ol arapela kain wok.
Ating dispela pasin i no stret,
a?
22 God tu i save mekim
olsem. Em i laik kamapim
ples klia belhat bilong em,
bai olgeta man i ken save long
bikpela strong bilong em. Ol
sospen bilong kisim pe nogut
ol i redi pinis long bagarap,
tasol em i larim ol na em i wet
longtaim long brukim ol.
23 Long wanem, em i laik
bai olgeta man i ken save
long bikpela lait na strong bi-
long en, na long gutpela sin-
daun tru em i laik givim long
ol sospen bilong kisim mari-
mari. Bipo yet em i redim ol
dispela sospen pinis bai em i
ken givim gutpela sindaun na
biknem long ol.
24 Ol dispela sospen bilong
kisim marimari, em yumi ol
manmeri God i bin singau-
tim. Na yumi no kam long
lain bilong Juda tasol. No-
gat. Yumi kam long ol ara-
pela lain tu.
25 Long buk bilong profet
Hosea, God i bin tok olsem,
"Dispela ol manmeri bipo ol
i no lain bilong mi, bai mi
kolim ol lain bilong mi. Na
dispela lain mi no bin laikim
ol, bihain bai mi laikim ol tru.
26 Na long ples mi bin
tokim ol, 'Yupela i no lain
manmeri bilong mi,' long dis-

9:17: Kis 9.16, Ga 3.8, 3.22 **9:18:** Kis 4.21, 9.12, 14.4 **9:19:** 2 Sto 20.6, Jop 23.13, Dan 4.35 **9:20:** Ais 29.16, 45.9, 64.8 **9:21:** Jer 18.6, 2 Ti 2.20 **9:23:** Ro 8.28-30, Ef 1.3-12, Kl 1.27 **9:25:** Hos 2.23, 1 Pi 2.10 **9:26:** Hos 1.10

pela ples tasol bai mi tok, 'Yu-
pela i pikinini bilong mi, God
i save stap oltaim.' "
27 Na Aisaia i bin tingting
long ol Israel na em i bin au-
tim tok olsem, "Maski sapos
ol manmeri bilong Israel i
kamap planti tru olsem we-
san bilong nambis, Bikpela
bai i kisim bek liklik lain
tasol.
28 Bikpela i kotim pinis ol
manmeri bilong graun, na
kwiktaim em bai i mekim
save tru long ol."
29 Ol dispela samting i
kamap olsem bipo Aisaia i
bin tok. Em i bin tok olsem,
"Sapos Bikpela I Gat Olgeta
Strong i no bin larim liklik
lain bilong yumi i stap, bai
yumi bagarap pinis, olsem
taun Sodom na taun Gomora
i bin bagarap."

Ol Israel i no bilip tru, na ol i no kamap stretpela manmeri

30 Orait bai yumi tok
wanem? Yumi tok olsem. Ol
arapela lain i no bin hatwok
long kamap stretpela man-
meri, ol i kamap stretpela
manmeri pinis. Ol i bilip
na God i kolim ol stretpela
manmeri.
31 Na ol Israel i bin hat-
wok long bihainim lo bilong
Moses na kamap stretpela
manmeri. Wok bilong lo, em
bilong mekim ol manmeri
i kamap stretpela manmeri,
tasol ol Israel i no bin kamap
stretpela manmeri,
32 long wanem, ol i no
bihainim pasin bilong bilip.
Nogat. Ol i ting, long hatwok
bilong ol yet, ol bai i kamap
stretpela manmeri. Ston bi-
long sutim lek em i bin sutim
lek bilong ol na ol i pundaun.
33 Buk bilong God i tok
olsem long dispela, "Harim.
Mi makim pinis wanpela ston
bilong sutim lek bilong ol
man na mekim ol i pundaun.
Na bai mi putim em i stap
long maunten Saion. Ol man
i bilip long em, ol bai i no inap
kisim sem."

10

Ol Israel i no save long pasin bilong God

1 Ol brata, bel bilong mi i
laikim tumas bai God i kisim
bek ol Israel, na oltaim mi
save prea long God long dis-
pela samting.
2 Mi save gut long ol na mi
tokaut olsem, ol i strong tu-
mas long bihainim pasin God
i laikim. Tasol ol i no klia gut
long laik tru bilong God, na ol
i mekim.
3 Ol i no save long pasin
God i bihainim bilong kolim
yumi stretpela man, na ol
i laik kamap stretpela man
long strong bilong ol yet.
Olsem na ol i no bin aninit
long God na larim em i
mekim ol i kamap stretpela
man.
4 Yumi save, Krais em in-
apim pinis lo bilong Moses,

9:27: Ro 11.5 **9:27:** Ais 10.22-23 **9:29:** Ais 1.9, 13.19, Jer 50.40 **9:30:** Ro 1.17, 4.11, 10.20 **9:31:** Ro 10.2-3, 11.7, Ga 5.4 **9:32:** Ais 8.14, Lu 2.34, 1 Ko 1.23 **9:33:** Sng 118.22, Ais 8.14, 28.16, Mt 21.42, Ro 10.11, 1 Pi 2.6-8 **10:2:** Ap 21.20, 22.3, Ga 1.14, 4.17 **10:3:** Ro 1.17, 9.30-32, Fl 3.9 **10:4:** Mt 5.17, Jo 3.18, Ga 3.24

bai olgeta manmeri i bilip
long Krais, ol i ken kamap
stretpela manmeri long ai bi-
long God.

5 Moses i raitim tok long
pasin ol manmeri i bihainim
lo i mas mekim na bai God i
kolim ol stretpela manmeri.
Em i tok olsem, "Man i bi-
hainim olgeta lo, em bai i stap
laip."

6 Tasol man i bihainim
pasin bilong bilip na God i
kolim em stretpela man, em i
bihainim dispela tok, "Nogut
yupela i tok long yupela yet
olsem, 'Husat bai i go antap
long heven?' " Em i olsem yu-
pela i laik bringim Krais i
kam daun.

7 "Na nogut yupela i tok
olsem, 'Husat bai i go daun
long ples bilong ol man i dai
pinis?' " Em i olsem yupela i
laik bringim Krais i kam bek
long matmat.

8 Tasol as tingting bilong
dispela tok em i olsem, "Dis-
pela tok i stap klostu tru long
yupela, insait long bel bi-
long yupela, na long maus
bilong yupela." Em dispela
tok bilong bilip mipela i save
tokaut long en.

9 Sapos yu tokaut klia long
Jisas em i Bikpela, na sapos
long bel bilong yu yu bilip
long God i bin kirapim bek
em long matmat, orait bai
God i kisim bek yu.

10 Long bel yumi save bilip
na God i kolim yumi stret-
pela manmeri. Na long maus
yumi save autim bilip bilong
yumi na God i kisim bek
yumi.

11 Buk bilong God i gat tok
long dispela samting olsem,
"Ol man i bilip long em, ol bai
i no inap kisim sem."

12 Ol Juda na Grik i
wankain tasol. Bikpela
wanpela tasol em i Bikpela
bilong yumi olgeta. Na em
i save mekim gut tru long
olgeta manmeri i singaut
long em na askim em long
helpim ol.

13 Olsem na "olgeta man-
meri i askim Bikpela long
helpim ol, em bai i kisim bek
ol."

14 Tasol sapos ol i no bilip
long em, olsem wanem bai
ol i askim em long helpim ol.
Na sapos ol i no harim tok
long em, olsem wanem bai ol
i bilip long em? Na sapos i
no gat wanpela i autim tok
long ol, olsem wanem bai ol i
harim?

15 Na sapos ol i no salim
ol man i go bilong autim tok,
olsem wanem bai ol i autim?
Buk bilong God i tok olsem,
"Ol manmeri i amamas tru
long lukim man i kam bilong
bringim gutnius."

Ol Israel i no kisim gutnius

16 Tasol i no olgeta man-
meri i kisim gutnius. Nogat.
Aisaia i tok olsem, "Bikpela,
husat i bilipim dispela tok
mipela i autim long ol?"

10:5: Wkp 18.5, Neh 9.29, Ese 20.11-13, Ro 7.10, Ga 3.12 **10:6:** Lo 30.12-14 **10:9:** Mt 10.32, Lu 12.8, Ap 8.37 **10:11:** Ais 28.16, Jer 17.7, Ro 9.33 **10:12:** Ap 10.36, 15.9, Ro 3.22, 3.29, Ga 3.28 **10:13:** Jol 2.32, Ap 2.21, 9.14 **10:15:** Ais 52.7, Nah 1.15 **10:16:** Ais 53.1, Jo 12.38, Hi 4.2

17 Orait yumi save, yumi
harim tok bilong God na dis-
pela i kirapim bilip. Na
dispela tok yumi harim, em
i kamap long maus bilong
Krais.
18 Tasol mi laik askim
olsem, ating ol i no harim
dispela gutnius? Nogat. Ol
i harim pinis. Yumi save,
"Ol manmeri long olgeta hap
bilong graun i harim pinis
nek bilong ol. Na tok bilong
ol i go inap long olgeta ples."
19 Na mi gat narapela
askim tu. Ating ol Israel i no
save long as bilong dispela
tok? Nogat. Ol i save pinis.
Pastaim yupela i mas tingim
dispela tok Moses i bin autim,
"Bai mi kisim wanpela lain
i no gat nem na i samting
nating na i no gat gutpela
save, na long dispela pasin
bai mi mekim yupela i bel
nogut na kros."
20 Na Aisaia tu i bin mekim
strongpela tok olsem, "Ol
man i no bin wok long painim
mi, ol i painim mi pinis. Mi
bin kamap ples klia long ol
man i no bin askim ol arapela
long mi."
21 Tasol Aisaia i bin tingt-
ing long ol Israel na em i
tok olsem, "Long olgeta de mi
opim han bilong mi na mi wet
long kisim bek ol manmeri i
save bikhet na sakim tok bi-
long mi."

11

God i bin marimari long hap lain bilong Israel

1 Orait mi laik askim olsem,
ating God i givim baksait pi-
nis long ol manmeri bilong
en? Nogat tru. Mi tu mi
man bilong Israel. Mi wan-
pela bilong ol lain tumbuna
bilong Abraham. Mi man bi-
long lain bilong Benjamin.
2 Dispela lain bipo tru God
i tok pinis long ol bai i stap
lain manmeri bilong en, em
i no bin givim baksait long
ol. Ating yupela i no save
long stori bilong Elaija i stap
long buk bilong God? Elaija i
beten long God na i kotim ol
Israel. Em i tok olsem,
3 "Bikpela, ol i bin kilim i
dai ol profet bilong yu. Ol i
bin brukim ol alta bilong yu.
Na mi wanpela tasol i stap, na
nau ol i laik kilim mi tu i dai."
4 Tasol God i bekim wanem
tok long em? Em i tok olsem,
"I gat 7,000 man bilong mi yet
i stap, em ol man i no bin
brukim skru long giaman god
Bal na lotu long em."
5 Olsem tasol nau long dis-
pela taim tu i gat hap lain i
stap, God i bin marimari long
ol na makim ol bilong em yet.
6 Em i marimari long ol na
makim ol. Em i no tingting
long wok ol i mekim na em i
makim ol. Sapos ol i mekim
wok na God i makim ol, orait
dispela samting yumi kolim
marimari, em i no marimari
tru.

10:17: Jo 17.20 **10:18:** Sng 19.4, Mt 24.14, Mk 16.15, Kl 1.6, 1.23 **10:19:** Lo 32.21, Ro 11.11, Ta 3.3 **10:20:** Ais 65.1, Ro 9.30 **10:21:** Ais 65.2 **11:1:** 1 Sml 12.22, Sng 94.14, Jer 31.37, 2 Ko 11.22, Fl 3.5 **11:2:** Sng 94.14, Ro 8.29 **11:3:** 1 Kin 19.10, 19.14 **11:4:** 1 Kin 19.18 **11:5:** Ro 9.27 **11:6:** Ro 4.4-5, Ga 3.18

7 Olsem na bai yumi tok
wanem? Dispela samting ol
Israel i hatwok long kisim,
em ol i no bin kisim. God
i makim sampela manmeri
tasol bilong lain bilong ol, na
ol i kisim. Na ol arapela, bel
bilong ol i pas pinis,
8 olsem buk bilong God i
tok, "God i mekim ol i stap
olsem man i slip i dai tru. Em
i mekim ai bilong ol i no inap
lukluk, na yau bilong ol i no
inap harim tok. Na ol i stap
olsem i kam inap nau."
9 Na Devit tu i tok long dis-
pela olsem,
"Taim ol i bung long bikpela
kaikai,
mi laik bai dispela taim
i ken kamap samting
bilong bagarapim
ol,
olsem umben i holimpas
abus,
na olsem hul
ol i ken pundaun
long en
na olsem ston
bilong sutim lek bi-
long ol,
bilong bekim pe nogut
long ol.
10 Mekim ai bilong ol i tudak,
bai ol i no inap lukluk
moa.
Na yu ken bagarapim
baksait bilong ol,
bai ol i no inap sanap
strong.
Na ol i ken i stap olsem
oltaim."

God i kisim bek ol arapela lain

11 Olsem na mi laik askim.
Taim ol Israel i bin pundaun,
ating ol i bagarap na lus ol-
geta? Nogat tru. Ol i bin
givim baksait long God, na
long dispela rot God i kisim
bek ol arapela lain. God i laik
bai ol Israel i lukim dispela
gutpela pasin em i mekim
long ol arapela lain na bai ol
i bel nogut na mangal long ol.
12 Taim ol Israel i bin
givim baksait long God, God
i helpim moa yet olgeta
manmeri bilong graun. Na
taim ol Israel i lusim pasin
bilong God, God i mekim
gutpela pasin tru long ol
arapela lain. Olsem na sapos
olgeta Israel i kam bek long
God, yumi save God bai i
mekim gutpela pasin moa
moa yet long olgeta lain
manmeri.
13 Orait nau mi laik givim
tok long yupela ol manmeri
bilong ol arapela lain. God i
salim mi i go bilong mekim
wok namel long yupela, na
mi save amamas tru long dis-
pela wok mi mekim,
14 long wanem, mi laik ki-
rapim tingting bilong ol wan-
lain bilong mi long ol i ken
mangalim ol gutpela pasin
God i bin mekim long yupela.
Na long dispela pasin mi laik
kisim bek sampela bilong ol.
15 Taim God i rausim ol Is-
rael, em i mekim ol man-
meri bilong graun i kamap
wanbel wantaim em. Olsem
na sapos God i kisim bek ol
Israel, yumi save em bai i

11:7: Ro 9.31, 10.3 **11:8:** Lo 29.4, Ais 29.10, Jer 5.21, Jo 12.40, Ap 28.26-27
11:9: Sng 35.8 **11:9:** Sng 69.22-23 **11:11:** Ap 13.46, 22.18, 22.21, Ro 10.19

mekim ol manmeri i dai pinis
i kirap bek long matmat.

16 Taim ol i wokim bret
long namba wan hap plaua
bilong wit, ol i save kisim
wanpela bret na givim long
God olsem ofa. Na long dis-
pela pasin ol i mekim olgeta
arapela bret tu i kamap samt-
ing bilong God. Na sapos rop
bilong diwai em i bilong God,
orait ol han bilong en tu i bi-
long God.

17 Ol Israel i olsem wanpela
gutpela diwai oliv, na God i
bin brukim na rausim sam-
pela han bilong en. Na yu-
pela ol arapela lain i olsem
ol han bilong diwai oliv nat-
ing bilong bus, na God i bin
kisim yupela na skruim yu-
pela long gutpela diwai oliv
bilong kisim ples bilong ol
dispela han em i bin brukim.
Na nau yupela i save kisim
gris long rop bilong gutpela
diwai oliv wankain olsem ol
arapela han, na yupela i stap
gut.

18 Olsem na yupela i no
ken ting yupela i gutpela tru
na i winim ol han tru bilong
dispela diwai. Sapos yupela
i gat tingting olsem, mobeta
yupela i tingting gut pastaim.
Yupela ol han i no save givim
gris long rop bilong diwai.
Nogat. Rop i save givim gris
long yupela.

19 Tasol ating yupela bai i
tok olsem, "God i bin brukim
dispela ol han, bai em i ken
skruim mipela long ples bi-
long ol."

20 Tru, God i bin mekim
olsem. Tasol as bilong dis-
pela pasin God i bin mekim,
em i olsem. Ol i no bilip,
olsem na em i brukim ol. Na
yupela i bilip, olsem na yu-
pela i stap gut. Olsem na
yupela i mas lukaut, nogut
yupela i bikhet na apim nem
bilong yupela yet. Mobeta
yupela i pret.

21 Tingim. Bipo, God i no
larim ol han tru i stap. Na
olsem tasol, sapos yupela i
bikhet, em bai i no larim yu-
pela tu.

22 Yupela i mas tingting
gut, God i save mekim
gutpela pasin na hatpela
pasin tu. Ol man i lusim
pasin bilong en, em i save
mekim save long ol. Tasol em
i mekim gutpela pasin long
yupela, sapos yupela i stap
strong long gutpela pasin
bilong en. Sapos nogat, orait
em bai i katim yupela tu.

23 Na dispela ol arapela
han bipo em i bin katim,
sapos ol i bilip, orait God bai
i skruim ol tu i go bek long
diwai. Yes, God em inap long
skruim ol i go bek gen.

24 Yupela i save, bipo yu-
pela i stap han bilong diwai
oliv bilong bus, na God i ka-
tim yupela na skruim yupela
long gutpela diwai oliv, em i
no diwai bilong yupela stret.
Olsem na tru tumas, em bai
inap kisim ol han bilong dis-
pela diwai yet na skruim ol

11:16: Nam 15.17-21, Ese 44.30 **11:17:** Jer 11.16, Ap 2.39, Ef 2.11-19 **11:18:** Jo 4.22, 1 Ko 10.12 **11:20:** Ais 66.2, Ro 12.16, Fl 2.12 **11:22:** Jo 15.2-4, 1 Ko 15.2, Hi 3.14 **11:23:** 2 Ko 3.16

i go bek long dispela diwai
pastaim ol i bin i stap long en.

God i laik soim marimari
bilong en long olgeta manmeri

25 Ol brata, mi laik bai yu-
pela i mas save long wanpela
tok hait. Nogut yupela i ting
yupela i gat bikpela save tru.
Olsem na mi autim dispela
tok hait long yupela. Em i
olsem. Bel na tingting bilong
hap lain bilong ol Israel i pas
pinis, na ol bai i stap olsem
i go inap long dispela taim
ol manmeri bilong ol arapela
lain ol inapim dispela namba
God i bin makim pinis long
hamas bilong ol bai i stap in-
sait long lain manmeri bilong
en.
26 Na long dispela rot God
bai i kisim bek olgeta Israel,
olsem buk bilong God i tok,
"Man bilong sambai long ol
Israel na helpim ol, em bai
i kirap long Jerusalem na i
kam, na em bai i mekim ol-
geta manmeri bilong lain bi-
long Jekop i lusim pasin bi-
long sakim tok bilong God.
27 Na long dispela taim bai
mi mekim kontrak wantaim
ol long pinisim tru ol sin bi-
long ol."
28 Ol Israel i bin givim
baksait long gutnius bilong
Jisas, olsem na ol i stap olsem
birua bilong God, na dispela
i helpim yupela ol manmeri
bilong ol arapela lain. Tasol
bipo yet God i makim ol long
i stap ol manmeri bilong en,
na em i laikim ol yet. Em i
ting long ol tumbuna bilong
ol na em i mekim olsem.
29 Sapos God i singautim ol
man i kam long em, na em i
givim ol gutpela samting long
ol, orait bihain em i no save
senisim tingting bilong en.
30 Bipo yupela i save sakim
tok bilong God, tasol nau ol
Israel i sakim tok, na long
dispela rot yupela i bin kisim
marimari bilong God.
31 Olsem tasol, nau ol Is-
rael i sakim tok bilong God,
tasol long dispela marimari
yupela i bin kisim, nau ol tu
i ken kisim marimari bilong
God.
32 God i bin larim pasin
bilong sakim tok i kalabusim
olgeta man, long wanem, em
i laik soim marimari bilong
en long olgeta man.

Yumi ken litimapim nem
bilong God

33 Olaman! Ol gutpela
pasin bilong God na tingting
na save bilong en i pulap
tru, na i daun tumas olsem
solwara! Yumi man i no
inap tru long painim as
bilong olgeta tingting bilong
en. Yumi no inap tru long
bihainim olgeta rot bilong en.
34 Olsem tok i stap long
buk bilong God, "Husat i save
pinis long tingting bilong
Bikpela? Husat i bin givim
tingting long em?"
35 Na "husat i bin givim
samting long God pastaim na

11:25: Lu 21.24, Jo 10.16, Ro 12.16, 2 Ko 3.14, KTH 7.9 **11:26:** Sng 14.7, Ais 59.20, Mt 23.39 **11:27:** Jer 31.33-34, Hi 8.8, 10.16 **11:30:** Ef 2.2, Kl 3.7 **11:32:** Ro 3.9, Ga 3.22, 1 Ti 2.4 **11:33:** Jop 11.7, Sng 36.6, 92.5, Ais 55.8-9 **11:34:** Jop 15.8, 36.22, Ais 40.13, 1 Ko 2.16 **11:35:** Jop 35.7, 41.11

bai God i mas bekim samting
long em?" Nogat tru.
36 God yet i mekim kamap
olgeta samting, na em i as
bilong olgeta samting. Na
olgeta samting i bilong em
wanpela tasol. Yumi mas
litimapim nem bilong em
oltaim oltaim. I tru.

Pol i tok long pasin ol manmeri i bilip long Krais i mas mekim

(Sapta 12.1—15.13)

12

Yumi mas givim bodi bilong yumi long God olsem ofa

1 Ol brata, mi tingting long
bikpela marimari bilong God
na mi tokaut strong long
yupela olsem. Yupela i mas
givim bodi bilong yupela
long God olsem ofa. Na taim
yupela i stap laip bai yupela
i stap ol manmeri bilong God
stret na bai yupela i mekim ol
pasin God i laikim. Yupela i
mekim olsem na yupela i ken
lotu tru long God.
2 Na yupela i no ken wok-
abaut wankain olsem ol man
bilong dispela graun. No-
gat. Yupela i mas larim God
i mekim tingting bilong yu-
pela i kamap nupela na bai
pasin bilong yupela i kamap
nupela tu. Olsem na bai yu-
pela inap long save tru long
laik bilong God. Bai yupela
i save long ol pasin i gutpela
na long ol pasin God i laikim
tumas na long ol pasin i inap
tru na i stret olgeta.

Yumi mas mekim wok long presen God i bin givim yumi

3 Long marimari bilong
en God i bin makim mi bi-
long mekim wok bilong en,
olsem na mi laik givim dis-
pela tok lukaut long yupela
olgeta wan wan. Yupela i no
ken ting save na pasin bilong
yupela i winim ol arapela.
Nogat. Yupela i mas skelim
gut ol pasin bilong yupela yet
na tingting stret, inap long
mak bilong bilip God i givim
yupela.
4 Yumi save, wanpela bodi
i gat planti hap bilong en,
na olgeta hap i no mekim
wankain wok tasol.
5 Olsem tasol yumi tu yumi
planti manmeri, tasol long
Krais yumi stap olsem wan-
pela bodi tasol. Na yumi
olgeta wan wan yumi stap
olsem poroman bilong ol ara-
pela.
6 Long marimari bilong
en God i bin givim yumi
narakain narakain save,
olsem presen em i givim
yumi. Olsem na sapos wan-
pela man i gat save bilong
autim tok olsem profet, orait
em i mas autim tok inap long
mak bilong bilip bilong en.

11:36: 1 Ko 8.6, Ga 1.5, 2 Ti 4.18, Hi 13.21, 2 Pi 3.18 **12:1:** Sng 50.13-14, Jo 4.24, Ro 6.11-13, 1 Ko 6.13, 6.20, Hi 10.20, 1 Pi 2.5 **12:2:** Ef 1.18, 4.23, 5.10, 5.17, Kl 1.21, 1 Pi 1.14, 1 Jo 2.15 **12:3:** 1 Ko 3.10, 12.7, 12.11, Ga 2.9, Ef 4.7 **12:4:** Ef 4.16 **12:4:** 1 Ko 12.12 **12:5:** 1 Ko 12.27, Ef 4.25 **12:6:** 1 Ko 12.28, 13.2, 1 Pi 4.10-11 **12:6:** 1 Ko 12.4-11 **12:7:** Ap 13.1, Ga 6.6, 1 Ti 5.17

7 Sapos wanpela man i gat
save bilong helpim ol arapela
manmeri bilong God, orait
em i mas mekim tru wok bi-
long helpim ol. Sapos man
i gat save bilong mekim wok
tisa, orait em i mas mekim tru
wok tisa.
8 Sapos man i gat save bi-
long strongim bel na tingt-
ing bilong ol man, orait em
i mas mekim tru wok bilong
strongim bel na tingting bi-
long ol. Man i givim ol samt-
ing long helpim ol manmeri
i sot, orait em i mas givim
planti long ol. Man i bosim
wanpela wok, em i mas wok
strong long bosim gut dispela
wok. Man i sori long ol ara-
pela na i helpim ol, em i mas
amamas na helpim ol.

Yumi mas givim bel bilong yumi tru long ol brata

9 Yupela i mas givim bel
bilong yupela tru long ol ara-
pela. Yupela i no ken giaman.
Nogat. Yupela i mas laikim
ol tru. Yupela i mas givim
baksait tru long pasin nogut,
na yupela i mas pas tru long
gutpela pasin.
10 Yupela i mas givim bel
bilong yupela long ol ara-
pela manmeri bilong God, na
laikim ol tru olsem ol brata
bilong yupela stret. Yupela
i mas strong long litimapim
nem bilong ol arapela tasol.
11 Yupela i mas wok strong
oltaim na larim Holi Spirit i
kirapim yupela long mekim
wok bilong Bikpela.
12 Yupela i save bilip na
wetim Bikpela i mekim gut
long yupela, olsem na yupela
i mas amamas. Sapos hevi i
kamap long yupela, orait yu-
pela i mas sanap strong. Na
yupela i mas beten long ol-
geta taim.
13 Sapos sampela manmeri
bilong God i sot long ol samt-
ing, orait yupela i mas helpim
ol. Sapos ol man bilong nara-
pela ples ol i kamap long
yupela, orait yupela i mas
lukautim ol gut.
14 Sapos ol man i mekim
nogut long yupela, orait yu-
pela i mas prea long God i
ken mekim gut long ol. Yes,
yupela i mas prea long em i
mekim gut long ol. Yupela i
no ken prea long em i bagara-
pim ol.
15 Yupela i mas amamas
wantaim ol man i amamas.
Na yupela i mas krai wan-
taim ol man i krai.
16 Yupela i mas mekim
wankain pasin long olgeta
manmeri. Yupela i no ken
ting yupela i mas i stap bik-
man. Nogat. Yupela i mas
amamas long i stap wantaim
ol man nating tu. Yupela i no
ken apim nem bilong yupela
yet na tok, “Mi tasol mi gat

12:8: Ap 15.32, 20.28, 2 Ko 9.7, 1 Pi 5.2 **12:9:** Sng 34.14, Amo 5.15, 1 Ti 1.5, 1 Pi 1.22 **12:10:** Fl 2.3, Hi 13.1, 1 Pi 1.22, 2 Pi 1.7 **12:11:** Ap 18.25, KTH 3.15 **12:12:** Ap 2.42, Fl 3.1, 1 Te 5.16-17, Hi 3.6, 10.36, Je 1.4 **12:13:** 1 Ko 16.1, 2 Ko 9.1, 9.12, Hi 13.2, 13.16, 1 Pi 4.9 **12:14:** Mt 5.44, Lu 6.28, Ap 7.60, 1 Ko 4.12, 1 Pi 3.9 **12:15:** Sng 35.13 **12:16:** Sng 131.1-2, Snd 3.7, Ais 5.21, Jer 45.5, Ro 11.20, 15.5 **12:17:** Mt 5.39, Ro 14.16, 2 Ko 8.21, 1 Te 5.15

save."
17 Sapos ol i mekim pasin
nogut long yupela, orait yu-
pela i no ken bekim pasin
nogut long ol. Nogat. Oltaim
yupela i mas tingting long
mekim pasin i gutpela long ai
bilong olgeta man.
18 Yupela yet i no ken tingt-
ing long kros na pait. Oltaim
yupela i mas painim rot bi-
long i stap wanbel wantaim
olgeta man.
19 Ol pren tru bilong mi, yu-
pela yet i no ken bekim rong
ol i mekim long yupela. Yu-
pela i mas larim God i belhat
long ol. Yupela i save, buk
bilong God i gat tok olsem,
"Bekim rong, em i wok bilong
mi. Mi yet bai mi bekim rong
bilong ol na mekim save long
ol.
20 Tasol sapos birua bilong
yu em i hangre, orait yu mas
givim kaikai long em. Sapos
em i dai long wara, orait
yu mas givim wara long em.
Sapos yu mekim olsem, bai
yu mekim em i sem tru long
ol pasin nogut bilong em."
21 Yu no ken larim pasin
nogut i winim yu. Nogat. Yu
mas mekim gutpela pasin na
bai yu daunim pasin nogut.

13

Yumi mas aninit long ol gavman

1 Olgeta man i mas i stap
aninit long ol gavman. Yumi
save, i no gat wanpela gav-
man i kamap nating. Nogat.
Olgeta wok bilong gavman i
kamap long han bilong God
tasol. Na olgeta gavman i
stap, God yet i putim ol na ol i
stap.
2 Olsem na ol man i sakim
tok bilong gavman, ol i sakim
tok bilong ol man God yet i
bin putim long wok bilong ol.
Na ol man i mekim olsem,
ol bai i kisim pe nogut long
pasin ol i mekim.
3 Ol gavman i no i stap bi-
long pretim ol man i mekim
gutpela pasin. Ol i stap bilong
pretim ol man i mekim pasin
nogut. Olsem na sapos yu no
laik pret long gavman, orait
yu mas mekim gutpela pasin
tasol, na em bai i litimapim
nem bilong yu.
4 Gavman em i wokman
bilong God, bilong helpim yu
na mekim yu i stap gut. Tasol
sapos yu mekim pasin nogut,
orait yu mas pret. Yu save,
gavman i holim bainat, na
em i no holim nating. Em i
wokman bilong God, bilong
bekim pe nogut long man i
mekim pasin nogut.
5 Olsem na yumi mas
aninit long gavman. Na yumi
no ken pret long dispela pe
nogut tasol na bihainim tok
bilong em. Nogat. Yumi mas
save long bel bilong yumi yet
olsem dispela pasin i stret,
olsem na yumi bihainim.
6 Long dispela as tasol yu-

12:18: Mk 9.50, Ro 14.19, Hi 12.14 **12:19:** Lo 32.35, Snd 24.29, Mt 5.39, Ro 12.17, 13.4, 1 Te 1.6-7, Hi 10.30 **12:20:** Kis 23.4-5, Snd 25.21-22, Mt 5.44 **13:1:** Snd 8.15, Dan 2.21, Jo 19.11, Ta 3.1, 1 Pi 2.13 **13:3:** 1 Pi 2.13-14, 3.13 **13:4:** Ro 12.19, 1 Te 4.6 **13:5:** Sav 8.2, 1 Pi 2.19 **13:6:** Mt 22.21, Mk 12.17, Lu 20.25

pela i save tromoi takis tu,
long wanem, ol gavman i
stap wokman bilong God, na
oltaim ol i save strong long
lukautim dispela wok God i
givim ol.
7 Wanem samting yupela
i mas givim long gavman,
orait yupela givim long ol.
Yupela i mas givim ol kain
kain takis long man bilong
kisim takis. Na sapos yu-
pela i stap aninit long wan-
pela man, orait yupela i mas
harim tok na soim gutpela
pasin long em. Na sapos man
i stap bikman, orait yupela i
mas givim biknem long em.

Yumi mas laikim tru ol arapela manmeri

8 Yupela i no ken larim
wanpela dinau bilong yupela
i stap. Dispela wanpela dinau
tasol i save stap oltaim, em
dinau bilong givim bel bilong
yumi long ol arapela, long
wanem, man i givim bel bi-
long em long narapela man
em i bihainim tru lo.
9 Yumi save, lo i tok olsem,
"Yupela i no ken kilim man-
meri i dai. Yupela i no ken
stil. Yupela i no ken man-
galim samting bilong nara-
pela man. Yupela ol marit,
yupela i no ken mekim pasin
pamuk." Ol dispela lo, na ol-
geta arapela lo i stap, em ol-
geta i stap insait long dispela
wanpela tok, "Yu mas laikim
tru ol arapela man olsem yu
laikim yu yet."
10 Man i save givim bel
bilong em long arapela man,
em i no save mekim pasin
nogut long em. Olsem na
man i save givim bel bilong
em long ol arapela, em i save
bihainim tru lo.

Yumi mas wokabaut stret

11 Mi tokim yupela long
mekim ol dispela pasin, long
wanem, yupela i save pinis
long dispela taim nau yumi
stap long en. Nau em i taim
bilong yupela i lusim slip na
kirap. Yupela i save, long
taim yumi kamap manmeri
bilong bilip long Krais, orait
taim bilong God i laik kisim
bek yumi, em i bin i stap
longwe yet. Tasol nau dispela
taim em i kamap klostu liklik.
12 Nait i laik pinis, na klostu
tulait i laik kamap. Olsem
na mobeta yumi lusim olgeta
pasin bilong tudak, na kisim
ol samting bilong lait olsem
man i pasim ol klos samting
bilong pait.
13 Yumi mas wokabaut
stret, olsem man i wokabaut
long san. Yumi no ken ham-
bak nabaut na spak. Yumi no
ken mekim pasin pamuk na
pilai nabaut long pasin doti.
Yumi no ken kros nabaut
na bel nogut long ol arapela
man.
14 Yupela i mas kisim
Bikpela Jisas Krais na pasim
em olsem klos pait bilong

13:8: Mt 22.39-40, Ga 5.14, Kl 3.14, Je 2.8 **13:9:** Kis 20.13-17, Wkp 19.18, Lo 5.17-21 **13:10:** Mt 22.40, Ro 13.8, 1 Ko 13.4-7 **13:11:** 1 Ko 15.34, Ef 5.14, 1 Te 5.5-7 **13:12:** Ef 5.11, 6.11-13, Kl 3.8, 1 Te 5.5-6, 1 Jo 2.8 **13:13:** Lu 21.34, Ef 5.18, Fl 4.8, 1 Te 4.12, Je 3.14, 1 Pi 2.12, 4.3 **13:14:** Ga 3.27, 5.16, Kl 3.10, 1 Pi 2.11

yupela. Na yupela i no ken
tingting long bihainim laik
nogut bilong bodi.

14

Yumi no ken skelim pasin bilong ol brata

1 Man i bilip, tasol bilip
bilong en i no strong, em yu-
pela i mas kisim i kam insait
long sios. Tasol yupela i no
ken pait long toktok wantaim
em long ol kain kain samting
yumi no klia tumas long en.
2 Wanpela man i strong
long bilip, na em i save kaikai
olgeta kain samting. Tasol
bilip bilong narapela man em
i no strong, olsem na em i no
save kaikai mit.*
3 Na man i save kaikai ol-
geta samting, em i no ken
tingting nogut long man i no
save kaikai mit. Na man i no
save kaikai mit, em i no ken
ting man i save kaikai olgeta
samting em i mekim sin. No-
gat. God i bin kisim dispela
man tu.
4 Yu husat na yu skelim
pasin bilong wokboi bilong
narapela man? Sapos em i
sanap strong long wok bilong
en, o sapos em i pundaun,
dispela em i samting bilong
Bikman bilong em yet. Tasol
em bai i sanap strong, long
wanem, Bikpela yet inap long
strongim em na mekim em i
sanap strong.
5 Wanpela man i ting wan-
pela de em i bikpela moa na
i winim ol arapela de. Na
narapela man i ting olgeta de
i wankain tasol. Tasol olgeta
man wan wan ol i mas save
gut long wanem tingting em i
stret long bel bilong ol.
6 Man i makim wanpela
de olsem bikpela de bilong
lotu, dispela man i save tingt-
ing long Bikpela na i mekim
olsem. Na man i save kaikai
olgeta samting, dispela man
i save tingting long Bikpela
na i kaikai, long wanem, em
i save tenkyu long God na i
kaikai. Na man i no save
kaikai olgeta samting, em i
save tingting long Bikpela na
i tambuim sampela kaikai.
Na em tu i save tenkyu long
God.
7 Yumi save, namel long
yumi i no gat wanpela man i
save ting laip bilong en em i
samting bilong em yet. Na i
no gat wanpela em i save ting
dai bilong en em i samting
bilong em yet. Nogat.
8 Sapos yumi stap laip, em
i samting bilong Bikpela. Na
sapos yumi dai, em tu i samt-
ing bilong Bikpela. Olsem
na sapos yumi stap laip, o
sapos yumi dai, yumi bilong
Bikpela tasol.
9 Na Krais tu i dai na i kisim
laip gen bai em i ken i stap
Bikpela bilong ol man i dai
pinis na bilong ol man i stap

14:1: Ro 15.1, 15.7, 1 Ko 8.9-11, 9.22 **14:1:** Kl 2.16 **14:2:** Stt 1.29, 9.3, Ro 14.14, 1 Ko 10.25, 1 Ti 4.4 * **14:2:** Lukim tok i stap long 1 Korin 8.1. **14:3:** Kl 2.16 **14:4:** Mt 7.1, Je 4.11-12 **14:5:** Ga 4.10 **14:6:** 1 Ko 10.31, Ga 4.10, 1 Ti 4.3 **14:7:** 1 Ko 6.19-20, Ga 2.20, 1 Te 5.10, 1 Pi 4.2 **14:8:** Lu 20.38, Ga 2.20, 1 Te 5.10 **14:9:** Ap 10.36, 2 Ko 5.15 **14:10:** Mt 25.31-32, Ap 10.42, 17.31, 2 Ko 5.10

laip.
10 Yu, bilong wanem yu skelim pasin bilong brata bilong yu na tok nogut long em? Na yu, bilong wanem yu tok bilas long brata bilong yu? Yupela i save, bai yumi olgeta i sanap long kot bilong God.
11 Em i olsem buk bilong God i tok, "Mi Bikpela, mi save stap oltaim, mi tok tru tumas, olgeta manmeri bilong graun bai i kam long mi na brukim skru long mi. Na olgeta bilong ol bai i tokaut olsem, mi God tru."
12 Olsem na yumi save, yumi olgeta wan wan bai yumi mas tokim God long as bilong olgeta pasin yumi bin mekim.

Yumi no ken mekim ol brata i pundaun na mekim sin

13 Olsem na yumi mas lusim pasin bilong skelim pasin bilong ol arapela brata na tingting nogut long ol. Yumi mas bihainim narapela tingting, em long yumi no ken mekim wanpela samting bilong mekim brata i pundaun na mekim sin.
14 Bikpela Jisas i bin mekim tingting bilong mi i klia, na mi save gut olsem, i no gat wanpela samting em yet i doti long ai bilong God. Tasol sapos man i ting wanpela samting i doti, orait long laip bilong dispela man dispela samting i stap doti tru.
15 Olsem na sapos yu kaikai wanpela samting brata bilong yu i ting em i doti long ai bilong God, na long dispela pasin yu bagarapim tingting bilong dispela brata, orait yu ken save, long dispela pasin yu no givim bel bilong yu long brata. Krais i dai pinis bilong kisim bek dispela brata, na yu no ken larim kaikai bilong yu i bagarapim em.
16 Sapos yupela i ting wanpela samting em i gutpela, orait yupela i mas lukaut, nogut pasin bilong yupela yet i mekim na ol arapela man i tok dispela samting i nogut.
17 Kingdom bilong God i no pas long kaikai na dring. Nogat. Pasin tru bilong kingdom bilong God em i stretpela pasin na bel isi na pasin bilong amamas Holi Spirit i save kamapim.
18 Man i bihainim dispela pasin na i mekim wok bilong Krais, bai God i laikim pasin bilong em, na bai ol man i tok amamas long em.

19 Olsem na yumi mas bihainim olgeta pasin i save mekim yumi i stap wanbel, na olgeta pasin i save strongim bilip bilong ol arapela.
20 Yu no ken tingting long kaikai tasol na bagarapim wok bilong God. Tru, olgeta samting i gutpela bilong

14:11: Ais 45.23, Fl 2.10-11 **14:12:** Mt 12.36, Ga 6.5, 1 Pi 4.5 **14:13:** 1 Ko 8.9, 8.13, 10.32 **14:14:** Ap 10.15, Ro 14.2, 14.20, 1 Ko 8.7-8, 1 Ti 4.4, Ta 1.15 **14:15:** 1 Ko 8.11-13 **14:16:** Ta 2.5 **14:17:** 1 Ko 8.8 **14:18:** 2 Ko 8.21 **14:19:** Ro 12.18, 15.2, 1 Ko 14.12, 1 Te 5.11 **14:20:** Mt 15.11, Ro 14.14-15, 1 Ko 8.9, 8.13, Ta 1.15

kaikai. Tasol sapos yu kaikai
wanpela samting na dispela
i mekim narapela man i
pundaun, orait yu mekim
pasin nogut.
21 Sapos yu kaikai mit o
yu dring wain o yu mekim
narapela samting, na dispela
i mekim brata bilong yu i
pundaun, orait mobeta yu no
mekim dispela pasin.
22 Bilip bilong yu i
kamapim wanem tingting
long ol dispela samting,
em i samting bilong yu
yet wantaim God. Man i
ting wanpela samting em i
gutpela, na bel bilong en i
no kotim em long dispela
samting, em i ken amamas.†
23 Tasol man i kaikai mit
samting long taim em i gat
tupela tingting long pasin em
i mekim, em i gat asua, long
wanem, em i no save, bilip
bilong en i orait long dispela
pasin, o nogat. Sapos yumi
mekim wanpela pasin bilip
bilong yumi i no orait long en,
orait yumi mekim sin.

15

Yumi mas bihainim tingting na pasin bilong Krais

1 Yumi man i gat strong-
pela bilip, yumi gat wok
bilong helpim ol man i no
gat strongpela bilip na karim
hevi bilong ol. Yumi no ken
ting long helpim yumi yet
tasol.
2 Yumi olgeta wan wan
yumi mas wok long helpim
ol brata, bai ol i ken kisim
gutpela pasin na bilip bilong
ol i ken kamap strong.
3 Yumi save, Krais tu i no
bin ting long helpim em yet
tasol. Pasin i kamap long em
olsem buk bilong God i tok,
“Ol man i bin tok nogut long
yu, na dispela tok nogut bi-
long ol i pundaun antap long
mi tu.”
4 Olgeta tok bipo ol i bin
raitim long buk bilong God,
em ol i bin raitim bilong
skulim yumi. Dispela tok
i bilong strongim bel bilong
yumi na mekim yumi sanap
strong na wetim God i kisim
yumi.
5 Yumi save kisim strong
long God wanpela tasol na
em wanpela i save mekim
yumi sanap strong long
bilip. Orait God i ken helpim
yupela long bihainim tru
pasin bilong Krais Jisas
na holim dispela wanpela
tingting tasol. Olsem na bai
yupela i stap wanbel,
6 na bai yupela olgeta
wantaim i litimapim nem
bilong God, em i God na Papa
bilong Bikpela bilong yumi
Jisas Krais.

Krais i bin helpim ol Juda wantaim ol arapela lain

7 Olsem na yupela olgeta
i mas amamas long kisim ol
arapela Kristen i kam i stap

† **14:22:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. **14:23:** Ta 1.15 **15:1:** Ro 14.1, Ga 6.1 **15:2:** Ro 14.19, 1 Ko 9.19, 9.22, 10.24, 10.33, 13.5, Fl 2.4-5 **15:3:** Sng 69.9, Mt 26.39, Jo 5.30, 6.38 **15:4:** Ro 4.23-24, 1 Ko 9.9-10, 10.11, 2 Ti 3.16-17 **15:5:** Ro 12.16, 1 Ko 1.10, 9.9-10, Fl 3.16 **15:6:** Ap 4.24, 4.32 **15:7:** Ro 5.2, 14.1-3

wantaim yupela, olsem Krais
tu i bin amamas long yu-
pela i ken i stap wantaim em.
Na long dispela pasin bai yu-
pela i kamapim biknem bi-
long God.
8 Mi tok olsem, Krais i
bin kamap wokman bilong
helpim ol lain Juda. Em
i mekim olsem bilong soim
olsem tok bilong God i tru, na
long dispela pasin em inapim
olgeta promis God i bin givim
long ol tumbuna bilong ol.
9 Na tu, em i laik bai ol ara-
pela lain i lukim marimari bi-
long God na litimapim nem
bilong em, olsem buk bilong
God i tok,
"Olsem na bai mi litimapim
nem bilong yu
namel long ol arapela
lain manmeri.
Na bai mi mekim song
bilong litimapim nem bi-
long yu."
10 Na narapela tok bilong
buk bilong God i olsem, "Yu-
pela ol manmeri bilong ol
arapela kantri, yupela i ken
amamas wantaim ol man-
meri bilong God."
11 Na long narapela hap em
i tok olsem,
"Yupela olgeta lain pipel,
litimapim nem bilong
Bikpela.
Yupela manmeri bilong ol-
geta kantri,
litimapim nem bilong
en."
12 Na Aisaia tu i bin tok
olsem, "Nupela king long lain
bilong Jesi bai i kamap, na em
bai i bosim olgeta lain man-
meri. Ol manmeri bilong ol
arapela lain i wetim taim em
bai i kamap na mekim gut
long ol."
13 God i bin promis long
givim yumi ol dispela gutpela
samting yumi wet long kisim.
Yupela i save bilip long em,
na em i ken mekim bikpela
amamas na bel isi i kamap
na i pulap long yupela. Na
long strong bilong Holi Spirit,
pasin bilong wetim taim God
bai i givim ol dispela gutpela
samting long yumi, em i ken
pulap tru long yupela.

Pol i tok long wok bilong em yet na em i givim gude long ol Rom

(Sapta 15.14—16.27)

Pol i amamas long wok misin em i mekim

14 Ol brata bilong mi, long
bel bilong mi mi bilip tru long
yupela i save mekim gutpela
pasin oltaim. Na yupela i
gat olgeta kain save, olsem
na yupela wan wan yupela
inap long givim gutpela tingt-
ing long ol arapela manmeri
bilong God.
15 Tasol sampela tok mi
raitim long yupela, em i
strongpela tok liklik. Tasol
mi no surik long raitim.
Nogat. Mi laik kirapim
tingting bilong yupela, long

15:8: Mt 15.24-25, Ap 3.25-26, 2 Ko 1.20 **15:9:** 2 Sml 22.50, Sng 18.49, Jo 10.16, Ap 3.25, Ro 9.23, 11.30 **15:10:** Lo 32.43 **15:11:** Sng 117.1 **15:12:** Ais 11.1, 11.10, KTH 5.5, 22.16 **15:13:** Ro 12.12, 14.17 **15:14:** 1 Ko 8.1, 8.7, 8.10, 2 Pi 1.12, 1 Jo 2.21

wanem, God i bin marimari
long mi na makim mi
16 long i stap wokman
bilong Krais Jisas, bilong
mekim wok namel long ol
arapela lain manmeri. Long
dispela wok mi mekim bilong
autim gutnius bilong God,
mi stap olsem pris, na mi
laik bringim ol arapela lain
i kam long God olsem ofa em
i laikim tumas. Na Holi Spirit
i ken mekim ol i kamap lain
manmeri tru bilong God.
17 Olsem na mi wok
wantaim Krais Jisas na mi
amamas long dispela wok mi
mekim long God.
18-19 Mi no ken tokaut long
narapela samting. Nogat. Mi
laik tokaut long dispela wan-
pela samting tasol. Mi laik
stori long wok Krais i bin
mekim long han bilong mi.
Em i bin helpim toktok bi-
long mi na mekim ol gut-
pela wok long han bilong mi.
Na em i bin givim mi strong
bilong wokim kain kain mi-
rakel. Na Spirit bilong God
tu i bin wok strong long mi.
Dispela olgeta samting Krais
i mekim bilong kirapim ol
manmeri bilong ol arapela
lain long bihainim tok bilong
God. Olsem na mi stat long
Jerusalem na mi autim ol-
geta tok bilong gutnius bilong
Krais, na mi raun i go long
olgeta hap inap long provins
Ilirikum.
20 Long dispela wok mi
save laikim tumas long au-
tim gutnius long ol ples ol
manmeri i no save yet long
nem bilong Krais. Mi no laik
wokim haus antap long pos
narapela man i bin sanapim.
21 Nogat. Mi laik mekim
olsem buk bilong God i tok,
"Ol man i no bin harim stori
long en bipo, bai ol i lukim
em. Na ol man i no bin harim
tok bilong en, bai ol i save
gut."

Pol i laik lukim ol Rom na i go long Spen

22 Dispela wok i bin pasim
mi planti taim, na mi no inap
i kam lukim yupela.
23 Tasol nau mi no gat wok
moa long dispela hap. Na
planti yia mi bin laikim tu-
mas long lukim yupela.
24 Olsem na taim mi go
long kantri Spen, mi ting long
i kam lukim yupela pastaim
na mi go. Bai mi amamas
long lukim yupela na stap lik-
lik wantaim yupela. Na bi-
hain mi laik bai yupela i ken
helpim mi long i go long Spen.
25 Tasol nau mi laik i go
long Jerusalem bilong helpim
ol manmeri bilong God i stap
long dispela hap.
26 Ol manmeri bilong God i
stap long provins Masedonia
na Akaia, ol i pasim tok
na bungim pinis sampela
mani ol i laik salim i go long
Jerusalem, bilong helpim ol
manmeri bilong God i sot
long ol samting.

15:16: Ro 1.5, 11.13, 12.3, Ga 2.7-9, Fl 2.17 **15:18-19:** Ap 19.18, 2 Ko 3.5, 12.12 **15:20:** 2 Ko 10.15-16 **15:22:** Ro 1.13 **15:24:** 1 Ko 16.6 **15:25:** Ap 19.21, 20.22, 24.17 **15:25:** 1 Ko 16.1-4 **15:26:** Ap 24.17, 2 Ko 8.1, 9.2, 9.12 **15:27:** Ro 9.4, 11.17, 1 Ko 9.11, Ga 6.6

27 Ol i bin givim dispela
mani long laik bilong ol yet,
na dispela pasin i gutpela,
long wanem, ol i gat samting
olsem dinau bilong bekim
long ol Juda. Ol Juda i bin
bringim ol gutpela samting
bilong God i kam long ol ara-
pela lain. Olsem na ol arapela
lain i gat wok bilong helpim
ol Juda long ol samting bilong
bodi.
28 Orait mi laik pinisim dis-
pela wok pastaim. Mi laik
bringim dispela mani i go
long ol Jerusalem, na bihain,
taim mi go long Spen, bai mi
kam lukim yupela pastaim.
29 Na mi save pinis, sapos
mi kam long yupela, blesing
bilong Krais bai i pulap long
mi, na em bai i mekim gut tru
long yupela.
30 Ol brata, mi laik bai
yupela i tingting long Bikpela
bilong yumi Jisas Krais, na
long dispela pasin bilong
givim bel bilong yumi long
ol arapela, em Holi Spirit i
save kamapim long yumi. Na
mi laik bai dispela tingting
i ken kirapim yupela long
mekim hatwok wantaim mi
long prea. Yupela i mas prea
long God i ken helpim mi
31 na kisim bek mi long
han bilong ol dispela man
bilong Judia i save sakim tok
bilong God. Na yupela i mas
prea long God i ken mekim
ol manmeri bilong en long
Jerusalem i laikim dispela
wok mi mekim bilong helpim
ol.
32 Olsem na sapos God i
laik, mi ken amamas tru long
taim mi kam lukim yupela,
na mi ken malolo liklik wan-
taim yupela na kisim strong
gen.
33 God bilong givim gutpela
sindaun na bel isi long yumi,
em i ken i stap wantaim yu-
pela olgeta. I tru.

16

Pol i givim gude long planti manmeri

1 Mi laik bai yupela i mekim
gut long Fibi, dispela susa bi-
long yumi. Em i gat wok bi-
long helpim sios bilong taun
Senkria.
2 Mi laik bai yupela i tingt-
ing long Bikpela na kisim
Fibi i stap wantaim yupela.
Em i gutpela pasin yumi ol
manmeri bilong God i mas
mekim. Na sapos em i gat
hevi long wanpela samting,
orait mi laik bai yupela i
helpim em, long wanem, em
i bin helpim planti manmeri,
na em i bin helpim mi tu.
3 Yupela givim gude bilong
mi long Prisila na Akwila, tu-
pela wanwok bilong mi long
wok bilong Krais Jisas.
4 Tupela i bin redi long i
dai bilong helpim mi. Olsem
na i no mi tasol i tenkyu long
tupela. Nogat. Olgeta sios
bilong ol arapela lain man-
meri, ol tu i save tenkyu long
tupela.
5 Na yupela givim gude
bilong mi long ol manmeri

15:29: Ro 1.11 **15:30:** 2 Ko 1.11, Fl 2.1, Kl 4.3, 4.12, 2 Te 3.1 **16:3:** Ap 18.2, 18.18, 18.26, 2 Ti 4.19 **16:5:** 1 Ko 16.15, 16.19, Kl 4.15, 2 Ti 1.15, Fm 1.2

bilong sios i save bung long
haus bilong tupela.

Yupela givim gude bilong
mi long Epainetus, em pren
tru bilong mi. Em i kamap
Kristen paslain long olgeta
man bilong provins Esia.

6 Yupela givim gude bilong
mi long Maria. Em i bin
mekim planti hatwok bilong
helpim yupela.

7 Yupela givim gude bilong
mi long Andronikus wantaim
Junias. Tupela i wanlain bi-
long mi na i bin kalabus wan-
taim mi. Tupela i gat nem
namel long ol aposel, na tu-
pela i bin i stap long lain bi-
long Krais paslain long mi.

8 Yupela givim gude bilong
mi long Ampliatus. Em i pren
tru bilong mi long pasin bi-
long Bikpela.

9 Yupela givim gude bilong
mi long Urbanus, em i wan-
wok bilong yumi long wok
bilong Krais. Na givim gude
long Stakis tu, em i pren tru
bilong mi.

10 Yupela givim gude bi-
long mi long Apeles, em i gat
nem long em i bihainim Krais
tru.

Yupela givim gude bilong
mi long ol lain bilong Aristo-
bulus.

11 Yupela givim gude bi-
long mi long Herodion, em i
wanlain bilong mi.

Yupela givim gude bilong
mi long ol manmeri bilong
lain bilong Narsisus i stap
long lain bilong Bikpela.

12 Yupela givim gude bi-
long mi long Trifina wantaim
Trifosa. Tupela i save hat-
wok long mekim wok bilong
Bikpela.

Yupela givim gude bilong
mi long Persis, em i pren tru
bilong mi. Em i bin hat-
wok long mekim wok bilong
Bikpela.

13 Yupela givim gude bi-
long mi long Rufus, em i
gutpela man bilong bihainim
Bikpela, na long mama bi-
long en tu. Em i bin i stap
olsem mama bilong mi tu.

14 Yupela givim gude
bilong mi long Asinkritus
na Flegon na Hermes na
Patrobas na Hermas, na long
ol brata i stap wantaim ol.

15 Yupela givim gude bi-
long mi long Filologus wan-
taim Julia, na long Nereus
wantaim susa bilong en, na
long Olimpas, na long olgeta
manmeri bilong God i save
stap wantaim ol.

16 Long pasin bilong yumi
manmeri bilong God, yupela
olgeta wan wan i mas givim
kis long ol brata.

Olgeta sios bilong Krais i
givim gude long yupela.

Sampela man i save brukim sios

17 Ol brata, mi laik tok
strong long yupela i mas
lukaut gut long ol man i save
sakim dispela tok yupela i
bin kisim na i save mekim
ol kain kain toktok na ol
pasin bilong brukim sios.
Long dispela pasin ol i save

16:13: Mk 15.21 **16:16:** 1 Ko 16.20, 1 Pi 5.14 **16:17:** Mt 7.15, Ap 15.1, 15.5, 1 Ko 5.9-11, 2 Ti 3.5, Ta 3.10, 2 Jo 1.10

mekim ol manmeri bilong
sios i pundaun na bagarap.
Yupela i mas i stap longwe
long ol dispela kain man.
18 Ol i no save mekim wok
bilong Krais, Bikpela bilong
yumi. Nogat. Ol i save bi-
hainim laik bilong bodi bi-
long ol yet tasol. Na long
switpela tok na long tok gris
bilong ol, ol i save giamanim
ol man i no save gut long
wanem ol pasin i gutpela na
wanem pasin i nogut.
19 Yupela i save bihainim
tok bilong God, na olgeta man
i harim pinis tok long dispela
pasin bilong yupela. Olsem
na mi amamas long yupela.
Tasol mi laik bai yupela i ken
save tru long ol gutpela pasin,
na yupela i no gat save long ol
pasin nogut.
20 Na long liklik taim, God
bilong givim gutpela sindaun
na bel isi long yumi, em bai
i larim yupela i krungutim
Satan aninit long lek bilong
yupela.

Marimari bilong Jisas,
Bikpela bilong yumi, em i ken
i stap wantaim yupela.

Sampela man i salim gude long ol Rom

21 Wanwok bilong mi, Tim-
oti, em i salim gude long yu-
pela. Na Lusius na Jeson na
Sosipater, ol wanlain bilong
mi, ol tu i salim gude long
yupela.
22 Mi Tertius, mi kisim tok
long maus bilong Pol na mi
raitim dispela pas. Long nem
bilong Bikpela mi salim gude
long yupela.
23-24 Gaius i salim gude
long yupela. Em i lukautim
mi gut long haus bilong en,
na em i save lukautim olgeta
manmeri bilong sios tu.

Erastus, em i man bilong
bosim mani bilong gavman
bilong dispela taun, na brata
bilong yumi Kwartus, tupela
i salim gude long yupela.*

Yumi mas litimapim nem bilong God

25 God em inap long mekim
yupela i sanap strong long
bilip bilong yupela, olsem
tok i stap long gutnius mi
save autim, em gutnius bi-
long Jisas Krais. Dispela gut-
nius i bin i stap hait long ol-
geta taim bipo,
26 tasol nau God i bin
kamapim ples klia. God
i save stap oltaim, em i
bin tok, na mipela i autim
long olgeta lain manmeri
dispela tok bipo ol profet i
bin raitim. Olsem na olgeta
lain manmeri ol i save na
i klia long dispela tok hait.
God i bin mekim olsem bai
ol manmeri bilong ol dispela

16:18: Fl 3.19, Kl 2.4, 1 Ti 6.5, Ta 1.10, 2 Pi 2.3 **16:19:** Mt 10.16, Ro 1.8, 1 Ko 14.20 **16:20:** Stt 3.15, Ro 15.33, 1 Ko 16.23, 1 Te 5.28, KTH 22.21 **16:21:** Ap 16.1, 19.22, 20.4 **16:23-24:** Ap 19.29, 1 Ko 1.14, 2 Ti 4.20 * **16:23-24:** Sampela saveman i ting narapela hap tok i stap tu long dispela lain. Dispela tok i olsem, "Marimari bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais em i ken i stap wantaim yupela olgeta. I Tru." **16:25:** Ro 1.5, Ef 1.9, 3.5, 3.9, 3.20, Kl 1.26-27, 1 Te 3.13 **16:27:** 1 Ti 1.17, 6.16, Ju 1.25

lain i ken bilip long em na
mekim ol pasin em i laikim.
27 Dispela God, em wan-
pela tasol i gat save tru. Yumi
mas tingting long ol samting
em i bin mekim long han
bilong Jisas Krais, na yumi
mas litimapim nem bilong en
oltaim oltaim. I tru.

Namba wan pas Pol i raitim long Ol Korin

Tok i go pas

Long taim bilong Pol, Korin em wanpela bikpela taun i stap long provins Akaia long hap bilong ol Grik. Pol yet em i namba wan man bilong autim tok bilong Jisas long taun Korin, na em i bin kirapim sios long dispela taun. Tasol taim Pol i lusim ol na i go mekim wok long narapela hap, ol hevi i bin kamap long sios bilong Korin. Olsem na Pol i raitim dispela pas bilong givim gutpela tingting long ol na stretim ol hevi bilong ol.

Pol i wari long ol Kristen bilong Korin, nogut bilip bilong ol i slek. Na nogut gutpela pasin bilong ol i bagarap. Em i toktok long stretpela pasin ol marit i mas mekim, na long ol hevi i save kamap long taim ol man i no larim Spirit bilong God i stiaim wokabaut bilong ol. Em i tok tu long gutpela pasin bilong lotu na long ol kain kain presen Holi Spirit i save givim long ol Kristen. Na em i tok long ol man i dai pinis bai i kirap bek gen.

Long olgeta dispela samting i bin givim hevi long ol Korin, Pol i mekim gutpela tok tru bilong helpim ol long klia long laik bilong God. Wanpela hap bilong buk planti Kristen i save laikim tru, em sapta 13. Long dispela sapta Pol i soim olsem pasin bilong laikim tru ol arapela, em i namba wan presen God i save givim long ol manmeri bilong en.

Ol Kristen i no ken tok pait na litimapim nem bilong ol yet

(Sapta 1-4)

1 Mi Pol, mi aposel bilong Krais Jisas. Long laik bilong God yet, em i mekim mi i kamap aposel. Mi wantaim brata Sostenes

2 mitupela i raitim dispela pas long yupela ol manmeri bilong sios bilong God i stap long taun Korin. Krais Jisas i bin mekim yupela i kamap holi, na i makim yupela i bilong em yet. Em i makim yupela wantaim olgeta man long olgeta ples ol i save lotu na prea long nem bilong Jisas Krais, Bikpela bilong yumi. Em i Bikpela bilong ol na bilong yumi wantaim.

3 God Papa bilong yumi wantaim Bikpela Jisas Krais i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi.

Pol i tenkyu long God

4 Long han bilong Krais Jisas, God i bin marimari long yupela na mekim gut long yupela, olsem na oltaim mi save tingting long yupela na tenkyu long God bilong mi.

1:2: Ap 9.14, 18.1, 18.17, Ro 1.7, 10.12, 1 Ko 6.11, 2 Ti 1.9 **1:3:** Ro 1.7, 2 Ko 1.2

5-6 Mi tenkyu long God,
long wanem, tok bilong Krais
mipela i bin autim long yu-
pela, dispela em i stap strong
pinis long bel bilong yupela.
Long Krais, God inapim ol-
geta samting long yupela, em
olkain pasin bilong autim tok
na olkain save.
7 Olsem na nau yupela i
wetim Bikpela bilong yumi
Jisas Krais bai i kamap ples
klia, na yupela i no sot long
wanpela presen bilong Holi
Spirit.
8 Jisas Krais bai i strongim
yupela, na bai yupela i stap
strong inap long las de, na bai
yupela i no gat asua long De
bilong Bikpela bilong yumi
Jisas Krais.
9 God i bin singautim yu-
pela bilong yupela i stap wan-
bel wantaim Pikinini bilong
en Jisas Krais, em Bikpela bi-
long yumi. Na God bai in-
apim tru olgeta samting em i
bin tok long mekim.

Sios i bruk hap hap

10 Ol brata, long nem
bilong Bikpela bilong yumi
Jisas Krais mi tokaut strong
long yupela olsem, yupela
olgeta i mas wanbel long
ol toktok yupela i mekim.
Yupela i no ken bruk nabaut.
Yupela i mas i stap wanlain
tru long wankain tingting na
wankain laik.
11 Ol brata bilong mi, ol lain
bilong Kloe ol i bin tokim mi
olsem yupela i gat kros i stap
namel long yupela.
12 Mi tok long dispela pasin
bilong tok pait i stap namel
long yupela olgeta. Sampela
i save tok, “Mi bilong Pol.”
Na sampela i tok, “Mi bilong
Apolos.” Na sampela i tok,
“Mi bilong Pita.” Na sampela
i tok, “Mi bilong Krais.”
13 Olsem wanem? Ating
Krais i bruk hap hap, a? Ating
mi Pol mi bin i dai long diwai
kros bilong helpim yupela, a?
Ating yupela i bin kisim bap-
tais long nem bilong mi Pol,
a?
14 Namel long yupela mi
bin baptaisim Krispus tupela
Gaius tasol, na narapela
man nogat. Long dispela mi
tenkyu long God.
15 Olsem na i no gat wan-
pela man inap tok olsem,
“Mipela i bin kisim baptais
long nem bilong Pol.”
16 Tru, mi bin baptaisim
narapela lain tu, em ol lain
i stap long haus bilong Ste-
fanas. Na mi baptaisim ol
arapela tu, o nogat, em mi no
save.
17 Krais i no bin salim mi
bilong baptaisim ol man. No-
gat. Em i salim mi bilong au-
tim gutnius. Na mi no ken au-
tim long kain smatpela tok ol
saveman i save mekim. No-
gat. Nogut mi mekim diwai

1:5-6: 1 Ko 2.1-2, 12.8, 2 Ko 8.7, 2 Ti 1.8, KTH 1.2 **1:7:** Lu 17.30, Fl 3.20, 2 Te 1.7, Ta 2.13, 2 Pi 3.12 **1:8:** Fl 1.6, Kl 1.22, 1 Te 3.13, 5.23 **1:9:** Ais 49.7, Jo 17.21, 1 Ko 10.13, 1 Te 5.24, 1 Jo 1.3 **1:10:** Ro 12.16, 2 Ko 13.11, Fl 2.2, 3.16, 1 Pi 3.8 **1:12:** Jo 1.42, Ap 18.24-28, 19.1, 1 Ko 3.4 **1:14:** Ap 18.8, 19.29, Ro 16.23 **1:16:** 1 Ko 16.15 **1:17:** Mt 28.19, Jo 4.2, 1 Ko 2.1, 2.4, 2.13, 2 Pi 1.16

kros bilong Krais em i kamap
olsem samting nating.

Krais em i strong bilong God

18 Tru, ol man i laik lus,
ol i save ting tok bilong di-
wai kros em i kranki toktok
tasol. Tasol yumi manmeri
God i wok long kisim bek
yumi, yumi save, tok bilong
diwai kros em i strong bilong
God.
19 Buk bilong God i gat tok
olsem, "Bai mi rausim save
bilong ol man i gat gutpela
tingting na bai mi pinisim
save bilong ol saveman."
20 Orait nau bai yumi tok
wanem long ol gutpela tingt-
ing na save bilong ol save-
man bilong dispela graun?
Bai yumi tok wanem long ol
man i save tumas long lo bi-
long Moses? Na long ol man
i save tumas long pait long
toktok? God i bin mekim ol-
geta save bilong ol man bi-
long dispela graun i kamap
olsem kranki toktok tasol.
21 Long gutpela tingting na
save bilong en, God i save
olsem, long save bilong ol yet
ol man bilong graun i no inap
kisim save long em. Olsem
na God i makim narapela rot
bilong em i ken kisim bek
ol, em dispela "kranki toktok"
mipela i save autim. Ol man
i harim dispela toktok na ol
i bilip long God, orait God i
save kisim bek ol.
22 Ol Juda i save strong
tumas long lukim ol mirakel,
na ol Grik i wok strong long
kisim gutpela tingting na
save.
23 Tasol mipela i save au-
tim tok bilong Krais i dai pinis
long diwai kros, na dispela
tok i olsem tok nogut long
tingting bilong ol Juda. Na ol
Grik i ting dispela em i kranki
toktok tasol.
24 Tasol yumi ol manmeri
i bin harim singaut bilong
God, yumi Juda na Grik wan-
taim, yumi save, Krais em i
strong bilong God, na em i
save bilong God.
25 Ol man bilong graun
i save ting olsem, sampela
tingting bilong God i kranki
tru. Tasol dispela tingting
i winim tru save bilong ol
man. Na ol i save ting, sam-
pela pasin bilong God i soim
olsem God i no gat strong.
Tasol ol dispela pasin bilong
en i gat bikpela strong na i
winim tru strong bilong ol
man.
26 Ol brata, yupela i mas
tingim taim God i bin singau-
tim yupela na yupela i kamap
Kristen. Planti bilong yupela
i no bin i stap olsem save-
man long ai bilong ol man bi-
long dispela graun. Na planti
bilong yupela i no bin i gat
strong. Na planti bilong yu-
pela i no bilong ol lain famili
i gat biknem.

1:18: Ap 17.18, Ro 1.16, 1 Ko 2.14, 15.2, 2 Ko 4.3 **1:19:** Ais 29.14, Jer 8.9 **1:20:** Jop 12.17, Ais 19.12, 33.18, 44.25, Mt 11.25, Lu 10.21, Ro 1.20-21, 1.28 **1:21:** Mt 11.25, Lu 10.21, Ro 1.20-21, 1.28 **1:22:** Mt 12.38, Mk 8.11, Jo 4.48, Ap 17.18, 17.32 **1:23:** Ais 8.14, Mt 11.6, Jo 6.60, 6.66, Ro 9.32, 1 Ko 2.14, Ga 5.11 **1:24:** Ro 1.4, 1.16, 1 Ko 1.18, Kl 2.3 **1:25:** 2 Ko 13.4 **1:26:** Mt 11.25, Jo 7.48, Je 2.1-5 **1:27:** Mt 11.25, Je 2.5

27 Tasol ol man God i
makim, em ol man i gat
kranki tingting long ai bilong
ol arapela man, na long
dispela pasin God i semim
tru ol saveman bilong dispela
graun. Na ol man ol arapela
i save lukim olsem man i no
gat strong, em God i bin kisim
bilong semim ol man i gat
strong.
28 Na em i kisim ol man i no
gat nem long dispela graun,
em ol man ol arapela i save
lukim olsem ol rabis samt-
ing na olsem ol samting nat-
ing. Na long dispela pasin
God i save mekim ol man i
gat biknem na strong i kamap
olsem samting nating.
29 Olsem na i no gat wan-
pela man i ken litimapim
nem bilong em yet long ai bi-
long God.
30 God yet i bin putim
yupela i stap wantaim Krais
Jisas. Na em i bin putim Krais
i stap as bilong gutpela tingt-
ing na save bilong yumi. Na
long Krais tasol God i mekim
yumi i kamap stretpela man-
meri na i mekim yumi i wok-
abaut long pasin bilong em
yet. Na long wok bilong Krais
tasol God i baim bek yumi na
sin i no bosim yumi moa.
31 Olsem na God i laik bai
yumi mekim pasin olsem buk
bilong God i tok, "Man i laik
amamas, em i mas amamas
long Bikpela tasol."

2

Pol i tok long bilip bilong ol Korin

1 Ol brata, taim mi bin i
kam long yupela na mi autim
tok hait bilong God long yu-
pela, mi no bin mekim ol kain
kain bikpela toktok olsem ol
saveman i save mekim.
2 Mi bin ting olsem, taim mi
stap namel long yupela, mi
no ken tingting long narapela
samting. Nogat. Mi mas tingt-
ing long Jisas Krais tasol. Yes,
long Jisas Krais i bin i dai long
diwai kros.
3 Na taim mi stap wantaim
yupela, mi no gat strong. No-
gat. Mi save pret, na mi guria
planti.
4 Na tok mi bin mekim na
gutnius mi bin autim, em mi
no mekim long pasin bilong
ol saveman, bai bikpela save
bilong mi i ken senisim tingt-
ing bilong yupela. Nogat. Mi
bin soim strong bilong Holi
Spirit long yupela.
5 Mi bin mekim olsem, long
wanem, mi no laik bai save
bilong man i kamapim bilip
bilong yupela. Nogat. Mi laik
bai strong bilong God tasol i
kamapim dispela bilip.

Spirit bilong God i givim gutpela tingting na save long yumi

6 Tru, ol man i kamap
strongpela pinis long pasin
bilong God, ol i save kisim
save long tok mipela i autim.
Tasol dispela save ol i kisim
em i no kain save bilong ol

1:29: Ro 3.27, Ef 2.9 **1:30:** Jer 23.5-6, Jo 17.19, 2 Ko 5.21 **1:31:** Jer 9.23-24, 2 Ko 10.17 **2:1:** 1 Ko 1.17 **2:2:** Ga 6.14, Fl 3.8 **2:3:** Ap 18.9, 2 Ko 10.1 **2:4:** Ro 15.19, 1 Ko 1.17, 1 Te 1.5, 2 Pi 1.16 **2:5:** 2 Ko 4.7, 6.7 **2:6:** 1 Ko 1.28, Ef 4.13, Fl 3.15, Hi 5.14

man bilong graun. Na em i no
kain save bilong ol hetman
bilong dispela graun, em ol
lain i laik lus.
7 Nogat. Mipela i autim
tok long gutpela tingting na
save bilong God. Taim God
i no wokim graun yet, na
long save bilong em, em i
bin makim rot bilong mekim
yumi i sindaun gut wantaim
em long heven. Tasol tok bi-
long dispela rot i bin i stap
hait,
8 na i no gat wanpela het-
man bilong dispela graun i
bin save long en. Nogat.
Sapos ol i bin save, orait ol i
no inap kisim Bikpela bilong
heven na nilim em long diwai
kros.
9 Tasol mipela i tok long
ol dispela samting buk bilong
God i gat tok long en olsem,
"ol samting bipo i no gat man
i bin lukim o harim tok long
en, na i no bin kamap long
tingting bilong man tu, em
ol samting God i bin redim
i stap bilong ol man i save
laikim em tru."
10 Tok bilong ol dispela
samting i bin i stap hait, tasol
long wok bilong Spirit bilong
em yet, God i bin kamapim
long mipela. Holi Spirit i save
lukluk gut long olgeta samt-
ing, na em i save lukim tu ol-
geta tingting hait bilong God.
11 I no gat man i save
long tingting bilong narapela
man. Nogat. Spirit bilong
dispela man yet, em i stap in-
sait long em, em tasol i save.
Olsem tasol, i no gat wanpela
man i save long tingting bi-
long God. Spirit bilong God
yet, em tasol i save.
12 Na mipela i no bin kisim
spirit bilong dispela graun.
Nogat. Mipela i kisim Spirit
i kam long God, bai mipela i
ken save long olgeta presen
God i bin givim long mipela.
13 Mipela i save tokaut long
ol dispela presen. Tasol tok
bilong mipela i no kam long
save bilong man. Nogat. Holi
Spirit yet i bin skulim mipela,
na mipela i mekim dispela
tok. Mipela i save autim tok
bilong Holi Spirit long ol man
Holi Spirit i stap long ol.
14 Tasol man i no gat Holi
Spirit, em i no inap kisim
ol presen bilong Spirit bilong
God, long wanem, em i save
ting ol dispela presen i kranki
samting tasol. Yumi save
kisim ol dispela presen long
Holi Spirit tasol, olsem na ol
man i gat Holi Spirit, ol tasol
inap skelim na save tru long
ol dispela presen.
15 Man i gat Holi Spirit, em
i save skelim olgeta samting.
Tasol i no gat wanpela man
em inap long skelim pasin bi-
long man i gat Holi Spirit.
16 Buk bilong God i gat
tok olsem, "Husat i save
long tingting bilong Bikpela,

2:7: Ro 16.25-26, Ef 3.5, 3.9, Kl 1.26, 2 Ti 1.9 **2:8:** Lu 23.34, Jo 7.48, Ap 13.27, 2 Ko 3.14 **2:9:** Ais 64.4 **2:10:** Mt 13.11, 16.17, Jo 14.26, 1 Jo 2.27 **2:11:** Snd 20.27, Jer 17.9, Ro 11.33-34 **2:12:** Jo 16.13-14 **2:13:** 1 Ko 1.17, 2.4, 2 Pi 1.16 **2:14:** Mt 16.23, Jo 8.47, 14.17, Ro 8.5-7, 1 Ko 1.18, 1.23 **2:15:** 1 Te 5.21, 1 Jo 2.20, 4.1 **2:16:** Jop 15.8, Ais 40.13, Jer 23.18, Jo 15.15, Ro 11.34

bai em inap long skulim
Bikpela?" Tasol tingting
bilong Krais i stap long yumi.

3

Wokman bilong sios em i wokman bilong God

1 Ol brata, bipo mi no inap
givim tok long yupela olsem
mi save givim long ol man
i save bihainim Holi Spirit.
Nogat. Mi bin givim tok
long yupela olsem mi save
givim long ol man i bihainim
pasin bilong olpela bel. Long
dispela taim yupela i bin i
stap yet olsem ol pikinini
long pasin bilong Krais. 2 Mi
bin givim susu long yupela.
Mi no bin givim strongpela
kaikai long yupela, long
wanem, yupela i no redi yet
long kisim strongpela kaikai.
Na nau tu yupela i no redi yet,
3 long wanem, yupela i
bihainim yet pasin bilong
olpela bel. Yes, pasin bilong
bel nogut long ol brata na
tok pait, em i stap yet long
yupela. Na ol dispela pasin
yupela i save mekim, ol i
pasin bilong olpela bel. Ol i
pasin bilong ol man bilong
graun tasol.
4 Wanpela man i save tok,
"Mi bilong Pol." Na narapela i
tok, "Mi bilong Apolos." Long
dispela pasin yupela i stap
olsem ol man bilong graun.
5 Yupela tingim gut. Apo-
los em i husat? Mi Pol, mi
husat? Mitupela i wokman
tasol. Bikpela i givim nara-
pela narapela wok long mi-
tupela, na long dispela wok
bilong mitupela yupela i bin
bilip long Krais.
6 Mi bin planim pikinini
bilong kaikai. Apolos em i
bin givim wara long en. Tasol
God i bin mekim kaikai i
kamap.
7 Olsem na man i planim
pikinini kaikai, em i no gat
nem. Na man i givim wara,
em tu i no gat nem. Nogat.
God i save mekim kaikai i
kamap, em wanpela tasol i
gat nem.
8 Man i planim pikinini
kaikai na man i givim wara,
tupela wantaim i mekim wok
bilong God. Na tupela wan
wan bai i kisim pe inap long
wok tupela i bin mekim.
9 Mitupela i wanwok bi-
long God, na yupela i olsem
gaden bilong en.

Wokman bilong sios em i olsem kamda

Yupela i olsem haus bilong
God, em i wokim i stap.
10 Long marimari bilong
God mi kamap olsem kamda
i gat gutpela save tru bilong
wokim haus, na mi lainim ol
ston bilong wokim haus an-
tap long en. Na narapela man
i wokim haus antap long ol
dispela ston mi bin lainim.

3:1: Jo 16.12, 1 Ko 2.14-15 **3:2:** Jo 16.12, Hi 5.12-14, 1 Pi 2.2 **3:3:** 1 Ko 1.10-11, 11.18, Ga 5.20-21, Je 3.16 **3:4:** 1 Ko 1.12 **3:6:** Ap 18.4-11, 18.24-28, 19.1, 1 Ko 1.30, 2 Ko 3.5, 10.14-15 **3:7:** 2 Ko 12.11, Ga 6.3 **3:8:** Ro 2.6, Ga 6.4-5, KTH 22.12 **3:9:** Mt 13.3-9, Ap 15.4, 2 Ko 6.1, Ef 2.20-22, Hi 3.3-4, 1 Pi 2.5 **3:10:** Ro 15.20, 1 Ko 4.15, 15.10, 1 Pi 4.11, 2 Pi 3.15, KTH 21.14

Orait olgeta man i mas lukaut
gut long pasin ol i wokim
haus long en.
11 Yupela i save, i no
gat wanpela man inap long
putim narapela ston bilong
wokim haus antap long en.
Nogat. Jisas Krais wanpela
tasol i stap, em God i putim
pinis olsem namba wan ston
bilong haus.
12 Na taim ol man i wokim
haus antap long dispela ston,
ating sampela bai i wokim
long gol, na sampela bai i
wokim long silva, na sampela
bai i wokim long ol ston i
dia tumas, na sampela bai i
wokim long diwai, na sampela bai i wokim long kunai,
na sampela bai i wokim long
ol bun bilong wit.
13 Orait bihain wok bilong
olgeta man bai i kamap ples
klia long de God i makim bilong kotim ol manmeri. Dispela de bai i kamap olsem
paia, na dispela paia bai i
traim wok bilong olgeta man
wan wan, bilong painimaut
wok bilong ol i gutpela o nogat.
14 Sapos wanpela man i
wokim haus antap long dispela ston, na haus bilong en
i no paia, orait dispela wokman bai i kisim pe.
15 Tasol sapos haus bilong
wanpela wokman em i paia
olgeta, orait olgeta wok bilong dispela man bai i lus.
Wokman yet bai i no inap lus,
tasol em bai i stap olsem man
yumi kisim bek long paia.

Yupela i haus bilong God yet

16 Yupela i haus bilong God
yet, na Spirit bilong God i stap
insait long yupela. Ating yupela i no save long dispela?
17 Sapos wanpela man i
bagarapim haus bilong God,
orait God bai i bagarapim dispela man, long wanem, haus
bilong God em i samting God i
makim bilong em yet. Na dispela haus, em yupela tasol.

Yumi no ken litimapim nem bilong ol man

18 Nogut yupela i giamanim yupela yet. Sapos
wanpela man namel long
yupela em i save long ol
samting bilong dispela graun
na em i tingting olsem, "Mi
gat gutpela save tru," orait
mobeta em i kamap longlong
man pastaim, na bai em i ken
kamap saveman tru.
19 Long wanem, gutpela
save bilong dispela graun
em i olsem longlong pasin
tasol long ai bilong God. Buk
bilong God i tok olsem long
dispela, "Sampela man i save
tingting long ol kain kain
pasin bilong mekim nogut
long ol arapela man, tasol
God i save mekim ol dispela
pasin bilong ol i bagarapim
ol yet."
20 Na buk bilong God i tok
tu olsem,
"Bikpela i save pinis

3:11: Ais 28.16, Mt 16.18, 2 Ko 11.4, Ga 1.7, 1 Pi 2.4-6 **3:13:** Lu 2.35, 1 Ko 4.5, 2 Te 1.7-10, 1 Pi 1.7, 4.12 **3:16:** 1 Ko 6.19, 2 Ko 6.16, Ef 2.21-22, Hi 3.6, 1 Pi 2.5 **3:18:** Snd 3.7, Ais 5.21 **3:20:** Sng 94.11

long tingting bilong ol
saveman.
Em i save, olgeta samting
ol i tingting long
mekim,
ol bai i no inap kamap."
21 Olsem na yupela i mas
lusim pasin bilong apim nem
bilong ol man. Olgeta samt-
ing i bilong yupela.
22 Pol na Apolos na Pita na
dispela graun na laip na dai
na ol samting i stap nau na ol
samting bai i kamap bihain,
olgeta i bilong yupela.
23 Na yupela i bilong Krais.
Na Krais em i bilong God.*

4

Bikpela yet i save skelim wokman bilong en

1 Yupela i mas ting olsem
mipela i wokman bilong
Krais na mipela i gat wok
bilong lukautim gut ol tok
hait bilong God.
2 Orait man i mekim wok
bilong wanpela man, em i
mas bihainim gut tok bilong
bikman bilong en.
3 Olsem na sapos yupela i
laik skelim pasin bilong mi,
o sapos ol man i laik skelim
pasin bilong mi long kot, bai
mi no wari liklik. Mi tu mi no
save skelim pasin bilong mi
yet.
4 Tru, mi no save long wan-
pela rong bilong mi, tasol
mi no inap tok olsem, "Mi
stretpela man." Wok bilong
skelim mi, em i wok bilong
Bikpela tasol.
5 Taim bilong kot i no yet,
olsem na yupela i no ken ske-
lim pasin bilong ol arapela
man. Yupela i mas wetim
Bikpela i kam. Em bai i kisim
olgeta samting i hait i stap
long tudak na putim long
lait. Na em bai i kamapim
ples klia tingting bilong ol-
geta man. Na long dispela
taim God bai i tokim yumi
olgeta wan wan long wok bi-
long yumi em i gutpela, o no-
gat.

Ol Korin i litimapim nem bilong ol yet

6 Ol brata, mi laik helpim
tingting bilong yupela, olsem
na mi mekim ol dispela tok
long mitupela Apolos. Yupela
i ken ting long mitupela na
bihainim pasin i stret olsem
buk bilong God i tok long en,
na yupela i no ken kalapim
dispela tok. Olsem na yupela
i no ken bikhet na litimapim
nem bilong wanpela na dau-
nim nem bilong narapela.
7 Pren, olsem wanem?
Husat i putim yu i stap

3:21: 1 Ko 1.12, 3.4-6, 2 Ko 4.5, 4.15 **3:23:** Ro 14.8, 1 Ko 11.3, 2 Ko 10.7, Ga 3.29

* **3:23:** Long 1 Korin 1.12 na 3.4 Pol i bin tok olsem, ol Korin i bruk na i tok "Mi bilong Pol" na "Mi bilong Apolos". Tasol dispela kain tok i bihainim tingting bilong ol man bilong graun. Sapos ol Korin i klia gut long tingting bilong God, ol bai i tok olsem, "Pol i bilong mipela" na "Apolos i bilong mipela". Long wanem, God i bin makim Pol na Apolos na olgeta arapela samting bilong i stap olsem wokman bilong helpim ol Korin, na bilong mekim ol i kamap lain tru bilong Krais. Lukim 1 Korin 3.1-9. **4:1:** Lu 12.42, 1 Ko 3.5, 2 Ko 6.4, Ta 1.7, 1 Pi 4.10 **4:2:** Lu 12.42 **4:4:** Jop 9.2, Sng 143.2, Snd 21.2, Ro 4.2 **4:5:** Ro 2.1, 2.29, 1 Ko 3.8, 2 Ko 5.10, KTH 20.12 **4:6:** Ro 12.3, 1 Ko 1.12, 3.4, 3.21 **4:7:** Jo 3.27, Ro 12.6, Je 1.17, 1 Pi 4.10

bikman? Yu gat wanpela gutpela samting yu no bin kisim long God, a? Na sapos i tru yu bin kisim olgeta samting long han bilong God, orait bilong wanem yu litimapim nem bilong yu yet, olsem yu yet yu bin kamapim ol dispela samting?

8 O yes, ating yupela i pulap pinis long ol gutpela samting. Ating yupela i gat olgeta samting na yupela i stap gut tru. Ating yupela i winim mipela pinis na i kamap olsem ol king. O sori, mi laikim tumas bai yupela i stap king tru, bai mipela tu i ken i stap king wantaim yupela.

9 Tasol nogat. Mi ting olsem, God i bin putim mipela aposel i stap las tru. Mipela i stap olsem ol man, kot i tok pinis long mipela i mas i dai, na ol i laik kilim mipela i dai long ai bilong olgeta manmeri na ol ensel wantaim.

10 Bilong litimapim nem bilong Krais, mipela i stap olsem ol krankiman, tasol yupela i stap saveman long pasin bilong Krais. Mipela i no gat strong, tasol yupela i kamap strong pinis. Mipela i no gat nem, tasol yupela i gat biknem.

11 Bipo tru na i kam inap nau, mipela i save stap hangre, na nek bilong mipela i drai tumas, na mipela i save putim ol klos i brukbruk pinis. Ol i save paitim mipela nabaut. Na mipela i no gat ples bilong sindaun gut.

12 Mipela i save hatwok tru long han bilong mipela yet. Ol i save tok bilas long mipela, tasol mipela i save askim God long mekim gut long ol. Ol i save mekim nogut long mipela, na mipela i save pasim maus tasol na karim ol dispela hevi.

13 Ol i save tok nogut tru long mipela, tasol mipela i save bekim gutpela tok long ol. Mipela i kamap olsem pipia ol man i bin tromoi. Long ai bilong olgeta man, mipela i stap olsem rabis samting i doti tru. Mipela i bin i stap olsem i kam inap nau.

Pol i laik bai ol Korin i mas bihainim pasin bilong en

14 Mi no raitim dispela tok bilong semim yupela. Nogat. Mi raitim, long wanem, mi laikim tumas yupela ol pikinini bilong mi, na mi laik kliaim tingting bilong yupela.

15 Maski sapos yupela i gat 10,000 man bilong lukautim yupela long pasin bilong Krais, yupela i no gat planti papa. Nogat. Long pasin bilong Krais Jisas mi wanpela mi stap papa bilong yupela. Yupela i bin kamap pikinini bilong mi long taim mi bin autim gutnius long yupela.

4:8: KTH 3.17, 3.21 **4:9:** Ro 8.36, 1 Ko 15.30-31, 2 Ko 6.9, Hi 10.33 **4:10:** Ap 26.24, 1 Ko 1.18, 3.18 **4:11:** Ap 23.2, Ro 8.35, 2 Ko 11.23-27, Fl 4.12 **4:12:** Sng 109.28, Mt 5.44, Ap 18.3, 1 Ko 9.14-15, 1 Te 2.9, 2 Te 3.8, 1 Ti 4.10 **4:13:** Kra 3.45 **4:15:** Ap 18.11, Ga 4.19, Je 1.18 **4:16:** 1 Ko 11.1, Fl 3.17, 1 Te 1.6, 2 Te 3.9

16 Olsem na mi laik kirapim yupela long lukim gut
pasin bilong mi na bihainim.
17 Long dispela as tasol mi
bin salim Timoti i kam long
yupela. Em i olsem pikinini
bilong mi, na mi laikim em
tru. Em i save lukautim gut
wok bilong Bikpela. Bai em
i kirapim gen tingting bilong
yupela long ol pasin mi save
mekim long i stap pas wan-
taim Krais, em ol pasin mi
save skulim ol manmeri bi-
long olgeta sios long olgeta
ples long bihainim.

18 Ating sampela bilong yu-
pela i ting mi bai no inap
i kam lukim yupela, na ol i
bikhet nabaut.
19 Tasol nogat. Sapos
Bikpela i laik, orait mi bai i
kam long yupela kwiktaim.
Na taim mi kam, mi no kam
bilong harim toktok bilong
ol dispela bikhetman. Nogat.
Mi kam bilong painimaut, ol
i gat wanem kain strong.
20 Long wanem, kingdom
bilong God em i no samting
bilong toktok tasol. Nogat.
Em i samting bilong pawa na
strong.
21 Orait yupela i laik bai mi
mekim wanem kain pasin?
Ating yupela i laik bai mi
kisim kanda na mi kam bi-
long stretim yupela? O yu-
pela i laik bai mi givim bel
bilong mi long yupela na mi
kam wantaim sori na pasin
isi?

Ol Kristen i mas stretim ol pasin nogut i bin kamap namel long ol

(Sapta 5-6)

5

Pasin pamuk i stap namel long ol Korin

1 Mi harim ol i stori olsem,
wanpela kain pasin pamuk
i kamap namel long yupela,
em kain pasin nogut tru ol
haiden yet i no save mekim.
Dispela pasin i olsem, wan-
pela man i bin kisim meri bi-
long papa bilong en.
2 Tasol yupela i ting yupela
i nambawan tru na i winim
ol arapela, a? Mobeta yu-
pela i lusim dispela pasin bi-
long apim nem bilong yupela
yet, na yupela i sori na krai.
Mobeta yupela i rausim dis-
pela man i bin mekim dispela
pasin nogut, na bai em i no i
stap moa wantaim yupela.
3 Tru, bodi bilong mi em
i stap longwe long yupela,
tasol spirit bilong mi em i
stap wantaim yupela. Na i
olsem mi yet mi stap tru wan-
taim yupela, na mi skelim pi-
nis pasin bilong dispela man
i bin mekim dispela pasin.
4 Olsem na mi tok, long
nem bilong Jisas, Bikpela
bilong yumi, yupela i mas
mekim kibung. Na strong
bilong Jisas, Bikpela bilong
yumi, na spirit bilong mi tu
bai i stap wantaim yupela.

4:17: Ap 19.22, Fl 2.19-22 **4:19:** Ap 18.21, 19.21, 1 Ko 16.5, 2 Ko 1.15, 1.23, Hi 6.3
4:20: 1 Ko 2.4, 1 Te 1.5 **5:1:** Wkp 18.7-8, Lo 22.30, 27.20, Ef 5.3 **5:3:** Kl 2.5
5:4: Mt 16.19, 18.18, Jo 20.23, 2 Ko 13.10

5 Na yumi mas putim dispela man long han bilong Satan, bai bodi bilong en i ken bagarap. Yumi mekim olsem na long De bilong Bikpela bai God i ken kisim bek spirit bilong dispela man.

Ol Korin i mas rausim man i mekim pasin nogut

6 Yupela i save apim nem bilong yupela yet, na em i no gutpela pasin. Olsem wanem? Ating yupela i no save olsem, liklik yis tasol i save mekim olgeta bret i solap?

7 Olsem na yupela i mas rausim olgeta olpela yis, bai yupela i ken i stap olsem nupela bret i no gat yis. Mi save, yupela i stap pinis olsem bret i no gat yis, long wanem, ol i ofaim pinis Krais, na em i olsem sipsip yumi ofaim long Bikpela De Bilong Tingim De God I Larim Ol Israel I Stap Gut.

8 Olsem na laip bilong yumi i mas bihainim pasin bilong ol man i redi long dispela bikpela de bilong lotu. Yumi mas rausim olgeta sin na pasin nogut long laip bilong yumi, olsem ol man i save rausim olgeta olpela yis long haus bilong ol long taim ol i laik redi long dispela bikpela de. Na yumi mas bihainim pasin bilong klinpela bel na tok tru, na dispela pasin bai i stap olsem nupela bret i no gat yis.*

9 Long narapela pas mi bin raitim long yupela, mi bin tok olsem, "Yupela i no ken stap wantaim ol man bilong mekim pasin pamuk."

10 Mi no bin tok long yupela i mas lusim tru olgeta man bilong dispela graun i save mekim pasin pamuk, na ol man i save mangal na stilim samting bilong ol arapela man, na ol man i save lotu long ol giaman god. Nogat. Sapos yupela i laik lusim tru ol dispela kain man, orait yupela i mas lusim dispela graun olgeta.

11 Tasol as bilong tok mi bin raitim em i olsem. Sapos wanpela man yupela i save kolim brata long Krais, em i mekim pasin pamuk o em i mangal long ol samting bilong ol arapela man o em i lotu long ol giaman god o em i tok bilas o em i spak o em i stilim samting bilong narapela man, orait yupela i no ken i stap wantaim em. Nogat. Na tu, yupela i no ken kaikai wantaim kain man olsem.

12 Olsem wanem? Ating mi gat wok bilong skelim pasin

5:5: Ap 26.18, 1 Ti 1.20, 1 Pi 4.6 **5:6:** 1 Ko 3.21, 15.33, Ga 5.9, Je 4.16 **5:7:** Kis 12.5, 12.21, 13.7, Ais 53.7, Jo 1.29, 1 Pi 1.19, KTH 5.6, 5.12 **5:8:** Lo 16.3, Mt 16.6, 16.12, Lu 12.1 * **5:8:** Long lain 6-8, Pol i tingting long ol pasin ol Juda i save mekim long taim bilong Bikpela De Bilong Tingim De God I Larim Ol Israel I Stap Gut. Lukim Kisim Bek 12.3-21 na 13.6-7. Em i mekim olgeta dispela pasin i kamap olsem tok piksa bilong makim laip bilong ol Kristen. **5:9:** Mt 18.17, 2 Ko 6.14, Ef 5.11, 2 Te 3.14 **5:10:** Jo 17.15, 1 Ko 1.20, 10.27 **5:11:** Mt 18.17, Ro 16.17, 2 Te 3.6, Ta 3.10, 2 Jo 1.10 **5:12:** Mk 4.11, 1 Ko 6.1-4, Kl 4.5, 1 Te 4.12, 1 Ti 3.7

bilong ol man i stap ausait
long sios, a? Nogat tru. Tasol
wok bilong skelim pasin bi-
long ol man i stap insait long
sios, em i wok bilong yupela
stret.
13 Ol man bilong ausait,
God yet bai i skelim pasin bi-
long ol. Tasol buk bilong God
i tok olsem, "Yupela i mas
rausim dispela man nogut i
stap namel long yupela."

6

Ol Kristen i no ken kotim ol arapela manmeri bilong sios

1 Sapos wanpela namel
long yupela em i gat tok long
narapela, ating em i save
kalapim ol manmeri bilong
God na i go mekim kot long ai
bilong ol haiden? Em i no gat
sem long mekim dispela kain
pasin, a?
2 Ating yupela i no save
olsem, yumi manmeri bilong
God yumi bai i skelim pasin
bilong olgeta manmeri bi-
long graun? Na sapos yumi
bai i mekim olsem, orait
bilong wanem yupela i no
inap long skelim dispela kain
liklik tok i kamap namel long
yupela yet?
3 Na ating yupela i no
save olsem yumi bai i skelim
pasin bilong ol ensel tu?
Orait sapos yumi bai i mekim
olsem, ating yumi inap
tru long skelim tok bilong
ol samting bilong dispela
graun.
4 Olsem na sapos yupela i
gat tok i kamap namel long
yupela, bilong wanem yu-
pela i save givim wok bilong
skelim dispela tok long man i
no gat nem long sios?
5 Mi mekim dispela tok bi-
long semim yupela. Olsem
wanem? Ating namel long
yupela i no gat wanpela man
i gat save inap long skelim tok
i kamap namel long tupela
brata?
6 Orait bilong wanem
wanpela brata i save bringim
narapela brata i go long kot,
na i kotim em long ai bilong
ol man i no bilip long Krais?
7 Yes, yupela i save bringim
ol arapela manmeri bilong
sios i go long kot, na dispela
pasin bilong yupela i soim
olsem yupela i pundaun pinis
long bihainim pasin bilong
Krais. Bilong wanem yupela
i no larim ol i mekim nogut
long yupela? Bilong wanem
yupela i no larim ol i pulim ol
samting bilong yupela?
8 Tasol yupela i no laik
bihainim ol dispela gutpela
pasin. Nogat. Yupela yet
i save mekim rong long ol
arapela na pulim ol samting
bilong ol. Na yupela i save
mekim dispela pasin long ol
brata bilong yupela yet.
9 Ol man i save mekim
pasin nogut, ol bai i no inap i
go insait long kingdom bilong
God. Ating yupela i no save
long dispela, a? Nogut yupela
i giamanim bel bilong yupela

5:13: Lo 13.5, 17.7, 21.21, 22.21-24 **6:2:** Dan 7.22, Mt 19.28, KTH 2.26, 3.21, 20.4 **6:3:** 2 Pi 2.4, Ju 1.6 **6:7:** Mt 5.39, Snd 20.22, Lu 6.29, Ro 12.17-19, 1 Te 5.15, 1 Pi 3.9 **6:9:** Ga 5.19-21, Ef 5.5, 1 Ti 1.9, Hi 12.14, KTH 22.15

yet. Ol man i save mekim
pasin pamuk, na ol man i
save lotu long ol giaman god,
na ol man i trabel long ol
maritmeri, na ol man i save
mekim ol kain kain pasin i
gat sem wantaim ol arapela
man,
10 na ol stilman, na ol man i
save mangal long ol samting
bilong ol arapela man, na ol
man i save spak, na ol man
i save tok bilas long ol ara-
pela man, na ol man i save
pulim samting bilong ol ara-
pela man, olgeta dispela kain
man bai i no inap i go insait
long kingdom bilong God.
11 Na bipo sampela bi-
long yupela i stap kain man
olsem. Tasol God i wasim yu-
pela pinis na mekim yupela
i kamap lain manmeri bi-
long em stret. Yupela i kisim
nem stretpela man pinis. Na
long nem bilong Bikpela Jisas
Krais na long strong bilong
Spirit bilong God yet, God i
mekim yupela i kamap stret-
pela manmeri long ai bilong
en.

Bodi bilong yumi em i haus bilong Holi Spirit

12 Sampela man i save tok,
"Olgeta samting i orait long
mi mekim." Dispela tok em i
tru, tasol i no olgeta samting
i save helpim yu long i stap
gut. Olgeta samting i orait
long mi mekim, tasol mi no
ken larim wanpela samting i
bosim mi.
13 Sampela man i save
tok, "Kaikai em i bilong
pulimapim bel, na bel em i
bilong kisim kaikai." Dispela
tok em i tru, tasol God bai i
pinisim olkain kaikai na ol
bodi bilong yumi wantaim.
Na ol bodi bilong yumi, ol
i no bilong mekim pasin
pamuk. Nogat. Bodi em i
bilong Bikpela. Na Bikpela
em i bilong bodi.
14 Long strong bilong em
yet God i bin kirapim Bikpela
long matmat, na em bai i ki-
rapim yumi tu.
15 Ating yupela i no save
olsem, ol bodi bilong yupela
i hap hap bilong bodi bilong
Krais? Olsem na sapos mi
kisim ol hap bodi bilong Krais
na mekim i kamap hap bodi
bilong pamukmeri, dispela
em i gutpela pasin, a? Nogat
tru.
16 Man i pas wantaim pa-
mukmeri, em i kamap wan-
pela bodi wantaim em. Ating
yupela i no save long dispela?
Buk bilong God i tok olsem,
"Tupela bai i kamap wanpela
bodi tasol."
17 Tasol sapos man i pas
wantaim Bikpela, orait long
spirit em i kamap wanpela
wantaim em.
18 Oltaim yupela i mas i
stap longwe long pasin pa-
muk. Olgeta arapela sin ol
man i save mekim, ol i kamap

6:11: Ef 2.2, Kl 3.7, Ta 3.3-7, Hi 10.22 **6:12:** 1 Ko 10.23 **6:13:** Ro 14.17, 1 Ko 6.15, 15.19-20, Kl 2.22-23, 1 Te 4.3-7 **6:14:** Ro 6.5, 6.8, 8.11, 1 Ko 15.20, 2 Ko 4.14, Ef 1.19-20 **6:15:** Ro 12.5, 1 Ko 12.27, Ef 4.12, 4.16, 5.30 **6:16:** Stt 2.24, Mt 19.5, Ef 5.31 **6:17:** Jo 17.21-23, Ro 8.9-11, Ef 4.4 **6:18:** Ro 1.24, 6.12-13, 1 Te 4.3, Hi 13.4

ausait long bodi. Tasol man
i mekim pasin pamuk, em i
mekim nogut long bodi bi-
long em yet.
19 Ating yupela i no save
olsem, bodi bilong yupela em
i haus bilong Holi Spirit. God
i givim Spirit pinis long yu-
pela, na em i stap insait long
yupela. Yupela i no bilong
yupela yet.
20 Nogat. God i bin baim
bek yupela long bikpela pe
tumas. Olsem na olgeta samt-
ing yupela i mekim long bodi
bilong yupela, yupela i mas
mekim bilong litimapim nem
bilong God.

Pol i tok long pasin bilong marit

(Sapta 7)

7

Pol i tok long pasin bilong marit

1 Nau mi laik bekim dispela
tok yupela i bin raitim long
pas. Sapos man i no marit,
em i gutpela.
2 Tasol pasin pamuk i wok
long kamap bikpela, olsem
na mobeta olgeta man wan
wan i gat meri bilong ol yet,
na olgeta meri wan wan i gat
man bilong ol yet.
3 Bodi bilong man i bilong
meri bilong en, na man i no
ken pasim. Olsem tasol, bodi
bilong meri i bilong man bi-
long en, na meri tu i no ken
pasim.
4 Meri i no bos bilong bodi
bilong em yet. Nogat. Man
bilong en em i bos. Na olsem
tasol, man i no bos bilong
bodi bilong em yet. Nogat.
Meri bilong en em i bos.
5 Sapos yutupela i marit,
orait wanpela i no ken givim
baksait long arapela na
pasim bodi bilong en. Tru,
sapos yutupela i wanbel na
i laik tambuim bodi long
sotpela taim, bai yutupela i
ken mekim wok bilong prea,
orait dispela pasin em i orait.
Tasol bihain yutupela i mas
bungim bodi gen. Nogut
yupela i no inap bosim laik
bilong bodi bilong yupela yet,
na Satan i traim yupela.
6 Dispela tok mi mekim, em
bilong helpim yupela tasol.
Em i no i stap olsem lo yupela
i mas bihainim.
7 Mi laik bai olgeta man-
meri inap i stap singel olsem
mi. Tasol God i bin givim
kain kain presen long olgeta
man wan wan. Wanpela man
i kisim wanpela kain pre-
sen, na narapela man i kisim
narapela kain presen.
8 Tasol long ol manmeri i no
marit, na long ol meri man
bilong ol i dai pinis, mi tok
olsem. Sapos ol i stap singel
olsem mi, em i gutpela.
9 Tasol sapos ol i no inap
bosim gut laik bilong bodi bi-
long ol yet, orait mobeta ol i
marit. Nogut bel bilong ol i
skrap long mekim pasin pa-

6:19: Ro 14.7-8, 1 Ko 3.16, 2 Ko 6.16 **6:20:** 1 Ko 7.23, Ga 3.13, Fl 1.20, Hi 9.12, 1 Pi 1.18-19 **7:1:** 1 Ko 7.8, 7.26 **7:3:** Kis 21.10, 1 Pi 3.7 **7:5:** Jol 2.16, Sek 7.3, 1 Te 3.5 **7:7:** Mt 19.12, Ap 26.29, 1 Ko 12.11 **7:9:** 1 Ti 5.14 **7:10:** Mal 2.14-16 **7:10:** Mt 5.32, 19.9, Mk 10.11-12, Lu 16.18

muk.
10 Long ol manmeri i marit
pinis, mi givim dispela lo. Em
i no lo bilong mi yet. Nogat.
Em i lo bilong Bikpela. Em i
olsem. Meri i no ken lusim
man bilong en.
11 Na sapos em i lusim man
pinis, orait em i mas i stap
nating. Sapos nogat, em i ken
i go bek na wanbel gen wan-
taim man bilong en. Na man
tu em i no ken rausim meri
bilong en.
12 Na mi yet mi gat tok long
ol arapela. Dispela em i no
tok bilong Bikpela. Mi tok
olsem, sapos wanpela brata
long Krais em i marit na meri
bilong en i no bilip long Krais,
na sapos meri i laik i stap
wantaim em, orait dispela
brata i no ken rausim em.
13 Na sapos wanpela meri
i marit na man bilong en i
no bilip long Krais, na sapos
man i laik i stap wantaim
em, orait meri i no ken lusim
man.
14 Yupela i save, man i no
bilip, em i pas wantaim meri
bilong en, na long dispela
pasin man i kamap holi. Na
meri i no bilip, em i pas wan-
taim dispela brata, na long
dispela pasin meri i kamap
holi. Sapos nogat, orait ol
pikinini bilong yupela bai i
no inap i stap klin long ai bi-
long God. Tasol nau ol i stap
holi.
15 Tasol sapos man o meri
i no bilip em i laik lusim meri
o man bilong en, i orait, em i
ken lusim. Sapos dispela kain
pasin i kamap, orait dispela
man o meri i bilip long Krais,
em i no olsem kalabus i stap
wantaim meri o man bilong
en. Nogat. Em i ken larim em
i go, long wanem, God i bin
singautim yupela long i stap
gut wantaim ol arapela.
16 Yu meri, bai yu inap
helpim man bilong yu na em
i kamap Kristen, o nogat, em
yu no save. Na yu man, bai
yu inap helpim meri bilong
yu na em i kamap Kristen, o
nogat, em yu no save tu.

Yumi mas i stap long kain laip God i makim bilong yumi

17 Yumi wan wan i mas i
stap tasol long wanem kain
laip God i bin makim pinis bi-
long yumi. Wanem kain laip
yumi bin i stap long en long
taim God i singautim yumi,
yumi mas wokabaut long dis-
pela kain laip tasol. Mi save
putim dispela lo long olgeta
sios.
18 Sapos ol i bin katim pinis
skin bilong sem bilong wan-
pela man, na God i singautim
em, orait em i no ken stre-
tim bek skin bilong en gen
na haitim dispela samting ol
i bin mekim long em. Na
sapos wanpela man i no bin
katim skin long taim God i
singautim em, orait em i no
ken katim skin.
19 Pasin bilong katim skin,
em i samting nating. Na
pasin bilong man i no katim
skin, em tu i samting nating.
Tasol pasin bilong bihainim

7:15: Ro 12.18, 14.19, Hi 12.14 **7:16:** 1 Pi 3.1 **7:17:** 1 Ko 4.17, 7.20, 7.24
7:19: Jo 15.14, Ro 2.25, Ga 5.6, 6.15

lo bilong God, em i samting tru.
20 Wanem kain laip yumi bin i stap long en long taim God i singautim yumi, orait yumi mas i stap yet long dispela kain laip.
21 Ating yu bin i stap wokboi o wokmeri nating na God i singautim yu? Orait yu no ken bel hevi long dispela. Tasol sapos i gat rot bilong yu kamap fri, orait i gutpela sapos yu bihainim dispela rot.
22 Tasol man i bin i stap wokboi nating na God i singautim em, nau em i bilong Bikpela na long ai bilong Bikpela em i no moa i stap wokboi nating. Olsem tasol, man i bin i stap fri long taim Bikpela i singautim em, nau em i kamap wokboi nating bilong Krais.
23 God i bin baim bek yupela long bikpela pe tru, olsem na yupela i no ken i kamap wokboi nating bilong ol man.
24 Ol brata, wanem kain laip yumi bin i stap long en long taim God i singautim yumi, yumi mas i stap long dispela kain laip tasol wantaim God.

Pol i givim tok long ol manmeri i no marit

25 Mi no gat lo bilong Bikpela long givim long ol manmeri i no marit yet, tasol mi laik autim tingting bilong mi yet, long wanem, God i bin marimari long mi na mekim mi i kamap man bilong autim tok i tru tasol.
26 Long dispela taim nau i gat ol bikpela hevi i wok long kamap, olsem na mobeta yupela olgeta i stap olsem yupela i stap nau.
27 Sapos yu kisim meri pinis, orait yu no ken painim rot bilong lusim em. Na sapos yu no marit yet, orait yu no ken ting long kisim meri.
28 Tasol sapos yu kisim meri, yu no mekim sin. Na sapos yangpela meri i marit, em i no mekim sin. Tasol ol manmeri i marit bai i painim planti hevi long laip bilong ol, na mi no laik bai ol dispela hevi i kamap long yupela.
29 Ol brata, mi tok olsem, taim i sotpela nau. Olsem na long dispela hap taim i stap yet, ol man i gat meri ol i mas i stap olsem ol i no gat meri.
30 Na ol man i save krai, ol i mas i stap olsem ol i no krai. Na ol man i save amamas, ol i mas i stap olsem ol i no amamas. Na ol man i save baim samting, ol i mas i stap olsem ol i no gat samting.
31 Na ol man i save mekim wok long samting bilong graun, ol i mas i stap olsem dispela wok i no bikpela samting long laip bilong ol. Yumi save, i no longtaim na bai dispela graun wantaim olgeta samting bilong en bai i pinis.
32 Mi no laik bai ol wari

7:22: Jo 8.36, Ga 5.13, Ef 6.6, Fm 1.16, 1 Pi 2.16 **7:23:** 1 Ko 6.20, 1 Pi 1.18-19 **7:25:** 1 Ko 7.6, 7.10, 7.40, 2 Ko 8.8-10, 1 Ti 1.12-13, 1.16 **7:28:** 1 Ko 7.38 **7:29:** Ro 13.11 **7:31:** Sng 39.6, Je 1.10, 4.14, 1 Pi 1.24, 1 Jo 2.17

bilong dispela graun i pulim
nabaut tingting bilong yu-
pela. Man i no marit, em
i save tingting planti long
pasin bilong Bikpela. Em i
laik mekim pasin Bikpela i
laikim.
33 Tasol man i marit, em
i save tingting planti long
ol samting bilong dispela
graun. Em i laik mekim pasin
meri bilong en i laikim.
34 Olsem na tingting bi-
long en i bruk. Na ol yang-
pela meri na ol arapela meri
i no marit, ol i save tingt-
ing planti long pasin bilong
Bikpela. Ol i laik givim ol yet
olgeta long God na i stap holi
long bodi na long spirit tu.
Tasol meri i marit, em i save
tingting planti long ol samt-
ing bilong dispela graun. Em
i laik mekim pasin man bi-
long en i laikim.
35 Mi mekim dispela tok
bilong helpim yupela i stap
gut. Em i no bilong pasim
yupela. Nogat. Mi laik bai
yupela i bihainim ol pasin i
stret na mekim wok bilong
Bikpela oltaim. Mi no laik
bai wanpela samting i ken
pulim nabaut tingting bilong
yupela.
36 Sapos wanpela man i
ting em i mekim pasin i no
stret long yangpela meri ol
i bin makim bilong em, na
sapos laik bilong en i strong
tumas, na sapos em i lukim i
no gat narapela rot, orait em
i ken bihainim laik bilong en
na maritim dispela meri. Em
i no mekim sin.
37 Tasol sapos wanpela
man i strong long bel bilong
en, na i no gat wanpela
samting i hariapim em, na
em inap long bosim laik
bilong em yet, na sapos em
i pasim tingting pinis long
em i no laik maritim dispela
yangpela meri ol i bin makim
bilong em, tasol tupela bai i
stap singel tasol, orait dispela
pasin i gutpela.
38 Olsem na man i maritim
yangpela meri ol i makim
bilong en, em i mekim gut-
pela pasin. Tasol man i no
maritim yangpela meri ol i
makim bilong en, em i mekim
pasin i gutpela moa.*
39 Sapos man bilong wan-
pela meri i no i dai yet, orait
dispela meri i mas i stap
yet olsem meri bilong dispela
man. Tasol sapos man bilong
en i dai, orait meri i no pas
moa. Sapos em i laik mar-
itim wanpela man, orait em i
ken maritim em. Tasol em i
mas maritim man i bilip long
Bikpela.
40 Tasol mi yet mi ting
olsem, sapos em i no marit
gen, em bai i stap amamas
tasol. Mi ting Spirit bilong
God i stap long mi, na mi au-
tim ol dispela tok.

Ol Kristen i ken kaikai abus ol i bin ofaim long ol giaman god, o nogat?

7:34: Lu 10.40 * **7:38:** Tok Grik bilong lain 36-38 i no klia tumas. **7:39:** Ro 7.2-3, 2 Ko 6.14 **7:40:** 1 Ko 7.25, 1 Te 4.8

(Sapta 8-10)

8

Pol i tok long abus ol i bin ofaim long ol giaman god

1 Nau mi laik toktok long pasin bilong kaikai abus ol i bin ofaim long ol giaman god.* Sampela man i save tok, "Yumi olgeta i gat save." Dispela tok em i tru, tasol save nating em i save kirapim pasin bilong bikhet. Tasol pasin bilong givim bel bilong yumi long ol arapela man, dispela i save mekim yumi i kamap strongpela Kristen.

2 Wanpela man inap ting olsem em i save tru long wanpela samting, tasol save bilong dispela man i no inap yet.

3 Tasol sapos wanpela man i givim bel bilong em long God, orait God i save tru long dispela man.

4 Long dispela pasin bilong kaikai abus ol i bin ofaim long giaman god, mi gat tok olsem. Yumi save, giaman god em i no samting tru. Em i piksa nating tasol. I no gat ol planti god i stap. Nogat. Wanpela God tasol i stap.

5 Tru, i gat planti samting ol i kolim "god", na planti samting ol i kolim "bikpela". Tasol maski sapos i tru dispela ol "god" i stap long heven o long graun,

6 yumi gat wanpela God tasol, em God Papa. Em i as bilong olgeta samting, na yumi stap olsem ol manmeri bilong em stret. Na i gat wanpela Bikpela tasol, em Jisas Krais. Em i bin wokim olgeta samting, na yumi bin kisim laip long em.

7 Tasol sampela man i no save long ol dispela samting. Sampela i bin bihainim pasin bilong ol giaman god bipo. Olsem na taim ol i kaikai dispela mit, ol i save ting em i ofa tru bilong giaman god. Tingting bilong ol i no klia, na ol i kaikai, olsem na ol i pilim olsem ol i bin mekim pasin i no stret.

8 Tru, kaikai i no inap bringim yumi i go klostu long God. Sapos yumi no kaikai, orait dispela i no mekim yumi i stap nogut long ai bilong God. Na sapos yumi kaikai, orait dispela tu i no mekim yumi i stap gut long ai bilong God.

9 Tasol yupela i mas lukaut. Yupela i save olsem, yupela inap long kaikai wanem samting yupela i laikim. Tasol nogut dispela pasin bilong yupela i mekim, na ol

---

8:1: Ap 15.20, 15.29, Ro 14.3, 14.10, 14.14, 1 Ko 10.19 * **8:1:** Long taim bilong Pol ol haiden i save kisim ol abus i go long haus lotu bilong ol giaman god na kilim na mekim ofa long ol giaman god. Na bihain, ol i save kisim dispela abus i go salim long ol maket. I luk olsem ol Kristen i wari long dispela, na ol i bin askim Pol, i orait long ol i kaikai dispela kain abus, o nogat? **8:2:** 1 Ko 13.8-9, 13.12, Ga 6.3, 1 Ti 6.4 **8:3:** Nah 1.7, Mt 7.23, Ga 4.9 **8:4:** Lo 4.35, 4.39, 6.4, Ais 41.24, 1 Ko 10.19, Ga 4.8, Ef 4.6, 1 Ti 2.5 **8:6:** Mal 2.10, Jo 1.3, Ap 17.28, Ro 11.36, 1 Ko 12.6, Ef 4.5-6, Fl 2.11 **8:7:** Ro 14.14, 14.23, 1 Ko 10.28-29 **8:8:** Ro 14.17 **8:9:** Ro 14.13-15, 14.20, Ga 5.13

man tingting bilong ol i no
klia, ol i pundaun long sin.
10 Yu man i gat save, sapos
yu go long haus lotu bilong
giaman god na yu sindaun
kaikai, na sapos wanpela
man tingting bilong en i no
klia, em i lukim yu, orait ating
dispela pasin bilong yu bai i
kirapim bel bilong em na em
tu bai i kaikai samting ol i bin
ofaim long ol giaman god.
11 Na long dispela pasin,
save bilong yu i bagarapim
dispela man bilip bilong en i
no strong, em dispela brata
Krais i bin i dai bilong kisim
bek em.
12 Harim. Tingting bilong
sampela brata i no klia. Na
sapos yupela i mekim dis-
pela sin long ol na bagara-
pim bilip bilong ol, long dis-
pela pasin yupela i mekim sin
long Krais.
13 Olsem na sapos kaikai i
save mekim brata bilong mi
i pundaun long sin, orait mi
no inap tru kaikai mit gen
long laip bilong mi. Nogut
mi mekim brata bilong mi i
pundaun long sin.

9

Pol i amamas long em i no kisim pe bilong mekim wok aposel

1 Yupela lukim pasin bi-
long mi. Ating i gat wanpela
samting i pasim mi? Nogat.
Mi inap mekim wanem kain
pasin mi laikim. Mi wanpela
aposel, o nogat? Ating mi
bin lukim Jisas, Bikpela bi-
long yumi, o nogat? Mi bin
mekim wok bilong Bikpela,
na ating yupela i bin kamap
Kristen long wok bilong mi, o
nogat?
2 Sampela man i ting mi no
aposel, tasol maski, yupela i
save olsem, mi aposel. Yu-
pela i stap Kristen pinis, na
dispela i olsem mak bilong
soim olsem, mi aposel tru bi-
long Bikpela.
3 Sampela man i save ske-
lim pasin bilong mi, na mi
save bekim dispela kain tok
long ol.
4 Ating i no orait long
mipela aposel i kisim kaikai
na dring olsem pe bilong wok
bilong mipela?
5 Ating i no orait long
mipela i maritim Kristen
meri na kisim ol i go raun
wantaim mipela, olsem ol
arapela aposel na ol brata
bilong Bikpela na Pita i save
mekim?
6 Ating mitupela Barnabas
tasol i mas mekim wok mani
bilong lukautim mitupela
yet, na ol arapela nogat, a?
7 Wanem man i save
mekim wok soldia na em yet
i painim kaikai bilong en?
Wanem man i save planim
gaden na i no kisim kaikai
bilong en? Na wanem man
i save lukautim lain sipsip na
em yet i no dring susu bilong
ol?
8 Nogut yupela i ting mi

8:11: Ro 14.15-20 **8:13:** Ro 14.21, 2 Ko 11.29 **9:1:** Ap 9.3, 9.15-17, 18.9, 26.16, 1 Ko 15.8, 2 Ko 12.12, Ga 2.7-8 **9:2:** 2 Ko 3.2-3 **9:4:** Lu 10.8, 1 Ko 9.13-14 **9:7:** Lo 20.6, 2 Ko 10.4, 1 Ti 1.18, 1 Pi 5.2

bihainim tingting bilong ol
man tasol na mi mekim dis-
pela tok. Nogat. Lo tu i gat
wankain tok.
9 Moses i raitim tok
olsem long lo, "Yupela i
no ken pasim maus bilong
bulmakau long taim em i
wok long rausim skin bilong
rais samting." Ating God i
tingting long ol bulmakau
na em i mekim dispela tok?
Nogat.
10 Em i tingting long yumi.
Yes, dispela tok em i bilong
yumi, long wanem, God i
laik bai yumi mas mekim
pasin olsem. Man i wok long
brukim graun bilong gaden,
na man i wok long rausim
skin bilong rais samting, tu-
pela i mekim dispela wok,
long wanem, tupela i save tu-
pela bai i kisim hap kaikai
i kamap long wok bilong tu-
pela.
11 Mipela i bin planim ol
gutpela samting bilong spirit
namel long yupela. Olsem na
sapos yupela i givim mipela
ol samting bilong helpim
bodi, ating dispela i no stret,
a? Em i olsem mipela i kisim
kaikai long dispela samting
mipela i bin planim.
12 Sapos yupela i orait
long ol arapela man i kisim
ol samting long yupela, orait
yupela i mas orait moa yet
long mipela i kisim.

Tasol dispela ol samting
mipela inap kisim long
yupela, em mipela i no save
kisim. Olsem na mipela i save
karim planti hevi. Mipela
i no kisim, long wanem,
mipela i no laik pasim rot
bilong gutnius bilong Krais.
13 Ol man i mekim wok
long haus bilong God, ol i
save kisim kaikai long haus
bilong God. Na ol man i
mekim wok bilong alta, ol i
save kisim hap abus bilong ol
ofa ol manmeri i mekim long
alta. Ating yupela i no save
long dispela?
14 Olsem tasol Bikpela i bin
givim tok long yumi olsem,
ol man i save wok long au-
tim gutnius, ol i mas kisim ol
samting bilong helpim bodi
long ol manmeri i kisim gut-
nius.
15 Tasol mi yet mi no
save mekim dispela pasin
Bikpela i tok long mi inap
long mekim. Na nau tu mi
no raitim dispela tok bilong
kisim wanpela samting long
yupela. Nogat tru. Mobeta
mi dai pastaim. Mi save
amamas long dispela pasin
mi mekim. Olsem na mi
no laik bai wanpela man i
pinisim dispela pasin bilong
mi, em mi save amamas long
en.
16 Taim mi autim gutnius,
mi no inap apim nem bilong
mi yet na mi amamas na tok,
mi mekim gutpela pasin tru.
Nogat. Autim gutnius em
wok Bikpela i givim mi na
mi mas mekim. Mi no inap

9:9: Lo 25.4, 1 Ti 5.18 **9:10:** 2 Ti 2.6 **9:11:** Ro 15.27, Ga 6.6 **9:12:** Ap 20.33-35, 1 Ko 9.15, 9.18, 13.7, 2 Ko 11.7-9, 11.12 **9:13:** Wkp 6.16, 6.26, Nam 18.8, 18.31, Lo 10.9, 18.1 **9:14:** Mt 10.10, Lu 10.7, Ga 6.6, 1 Ti 5.17 **9:15:** Ap 18.3, 20.34, 2 Ko 11.10, 1 Te 2.9 **9:16:** Jer 20.9

lusim dispela wok. Sapos mi
no autim gutnius, bai mi stap
nogut tru.
17 Mi no inap kisim pe long
dispela wok, long wanem, mi
no mekim long laik bilong mi
yet. Nogat. Bikpela i givim mi
dispela wok na mi mekim.
18 Olsem na bai mi kisim
wanem pe? Ol samting mi
inap long kisim long dispela
wok bilong autim gutnius,
em mi no save kisim. Mi save
amamas tru long autim gut-
nius nating long ol manmeri.
Na dispela amamas mi save
kisim, em i olsem pe bilong
mi.

Pol i stap olsem wokboi bilong olgeta manmeri

19 Mi stap fri, na mi no
wokboi nating bilong wan-
pela man. Tasol long laik bi-
long mi yet, mi bin kamap
olsem wokboi nating bilong
olgeta man, bilong mi ken
kisim planti man moa i kam
insait long lain bilong Krais.
20 Olsem na taim mi stap
wantaim ol Juda mi save bi-
hainim pasin bilong ol Juda,
bilong mi ken kisim ol Juda.
Mi yet mi no aninit long lo
bilong Moses, tasol long ai bi-
long ol man i stap aninit long
lo, mi save stap olsem man i
stap aninit long lo, bilong mi
ken kisim ol man i stap aninit
long lo.
21 Long ai bilong ol man
i no gat lo bilong Moses, mi
save stap olsem man i no
aninit long dispela lo, bilong
mi ken kisim ol man i no
aninit long dispela lo. Tasol
i no olsem mi lusim lo bilong
God. Nogat. Mi bihainim lo
bilong Krais.
22 Long ai bilong ol man
i no gat strongpela bilip, mi
save stap olsem man i no gat
strongpela bilip, bilong mi
ken kisim ol dispela man. Mi
bin kisim pasin bilong olgeta
kain man, long wanem, mi
laik traim olgeta rot bilong
kisim bek sampela bilong ol.
23 Mi save mekim dispela
olgeta wok bilong mekim
gutnius bilong Jisas i kamap
strong, bai mi tu mi ken kisim
ol gutpela samting Bikpela i
redim pinis bilong givim long
ol man i bilip long gutnius.

Yumi mas ran strong na kisim prais

24 Ol man i ran long resis,
olgeta i save ran, na wanpela
tasol i save kisim prais. At-
ing yupela i no save long dis-
pela? Orait yupela tu i mas
ran strong bilong kisim prais.
25 Na olgeta man i laik
win long resis, ol i save dau-
nim olgeta laik bilong bodi,
na wok strong bilong kisim
prais. Ol dispela prais ol i
kisim, bihain bai ol i bagarap.
Tasol prais yumi ting long
kisim, em i no save bagarap.
26 Olsem na mi mekim
olsem man i ran strong, na

9:17: 1 Ko 3.8, 3.14, 4.1, Ga 2.7, Kl 1.25 **9:18:** 1 Ko 7.31, 10.33, 2 Ko 4.5 **9:19:** Mt 18.15, 20.26-27, Ga 5.13, 1 Pi 3.1 **9:20:** Ap 16.3, 18.18, 21.20-26 **9:21:** Ro 2.12-14, 1 Ko 7.22, Ga 2.3, 3.2, 5.13 **9:22:** Ro 11.14, 15.1, 1 Ko 10.33, 2 Ko 11.29 **9:24:** Ga 5.7, Fl 2.16, 3.14, 2 Ti 4.7, Hi 12.1 **9:25:** Ef 6.12, Fl 3.14, 2 Ti 2.4-5, 4.8, Je 1.12, 1 Pi 1.4, 5.4, KTH 2.10

i no save lukluk nabaut.
Na mi mekim olsem man i
boksen gut, na i no tromoi
han nabaut na paitim win
nating.
27 Nogat. Mi save paitim
tru bodi bilong mi na mekim
em i bihainim laik bilong mi.
Nogut mi autim gutnius long
ol arapela man na bihain mi
yet mi no kisim prais.

10

Nogut yumi pundaun long traim

1 Ol brata, mi laik bai
yupela i save gut olsem, long
taim bilong Moses, olgeta
tumbuna bilong yumi i bin i
stap aninit long dispela klaut
God i bin putim i stap bilong
soim rot long ol. Na olgeta i
bin wokabaut i kam brukim
solwara Retsi.
2 Na i olsem olgeta i bin
kisim baptais long klaut na
long solwara, na dispela bap-
tais i makim ol i stap lain bi-
long Moses.
3 Na olgeta i bin kaikai long
dispela kaikai Spirit bilong
God i givim ol.
4 Na olgeta i bin dring
long dispela wara Spirit bi-
long God i givim ol. Yes, ol i
dringim wara bilong dispela
ston bilong Spirit, em i bin
wokabaut wantaim ol.* Dis-
pela ston em Krais yet.
5 Tasol God i no laikim
pasin bilong planti bilong ol
dispela lain manmeri. Olsem
na ol i bin i dai long ples drai
nating, na bodi bilong ol i bin
slip nabaut long dispela hap.

6 Na dispela olgeta samt-
ing i bin kamap olsem piksa,
bilong yumi ken lukim na
yumi no ken mangal long ol
samting nogut, olsem ol i bin
mekim.
7 Yupela i no ken lotu long
ol giaman god, olsem sam-
pela bilong ol i bin mekim.
Buk bilong God i tok olsem,
"Ol i sindaun long kaikai na
dring, na bihain ol man i go
pilai long ol meri."
8 Yumi no ken mekim
pasin pamuk, olsem sampela
bilong ol i bin mekim, na
long wanpela de tasol 23,000
bilong ol i bin lus.
9 Na yumi no ken traim
Krais tu, olsem sampela bi-
long ol i bin mekim, na ol
snek nogut i kaikaim ol na ol
i bagarap.
10 Na yupela i no ken tok
kros long God, olsem sam-
pela bilong ol i bin mekim, na
ensel bilong kilim man i dai,
em i bin kam na kilim ol i dai.

9:27: Ro 6.18-19, 8.13, 13.14, 2 Ko 13.5-6, Kl 3.5 **10:1:** Kis 13.21-22, 14.22-29, Nam 9.18, Neh 9.12, Sng 78.13 **10:3:** Kis 16.35, Neh 9.15, 9.20, Sng 78.24 **10:4:** Sng 78.15

* **10:4:** Long ol buk i stori long wok bilong Moses, i gat tupela hap tok i stori long ol Israel i bin kisim wara long ston, narapela long Kisim Bek 17.1-7 na narapela long Namba 20.1-13. Sampela Juda i bin ting olsem dispela tupela hap tok i tok long wanpela ston tasol, na dispela ston i bin bihainim ol Israel i go long olgeta hap ol i bin raun long en. **10:5:** Nam 14.16, 14.29-30, Sng 106.26, Hi 3.17, Ju 1.5 **10:6:** Nam 11.4, 11.34, Sng 106.14, 1 Ko 10.11 **10:7:** Kis 32.6, 1 Ko 10.14 **10:8:** Nam 25.1-18, Sng 106.29, KTH 2.14 **10:9:** Kis 17.2, 17.7, Nam 21.5-6, Lo 6.16 **10:10:** Kis 16.2, Nam 14.2, 14.29, 14.37, 16.41-49, 1 Sto 21.15, Hi 3.11, 3.17

11 Dispela ol samting i bin
kamap long ol, em i olsem
piksa bilong ol arapela man
i ken lukim. Ol man i bin
raitim ol dispela stori long
buk bilong God, bilong givim
tingting long yumi ol man i
stap long dispela taim nau,
em taim dispela graun klostu
i laik pinis.
12 Olsem na sapos wanpela
man i ting em i sanap strong,
orait em i mas lukaut gut.
Nogut em i pundaun.
13 Ol traim i bin kamap
long yupela, ol i no ol
narakain traim. Nogat. Ol
i wankain olsem ol traim i
save kamap long olgeta man.
Na God i save bihainim tok
bilong en, na em bai i no
inap larim wanpela bilong ol
traim i kamap long yupela,
em i winim strong bilong
yupela. Nogat. Sapos traim
i kamap long yupela, orait
God bai i wokim rot bilong
helpim yupela. Dispela rot
i olsem. Em bai i mekim
yupela i sanap strong, na
dispela traim bai i no inap
daunim yupela.

Yumi no ken lotu long God na long ol spirit nogut tu

14 Olsem na, ol pren tru
bilong mi, yupela i mas i stap
longwe long pasin bilong lotu
long ol giaman god.
15 Yupela i gat save, olsem
na mi tokim yupela. Yupela
yet i mas skelim tok bilong
mi.
16 Dispela kap i gat blesing
bilong God, na yumi save
tok tenkyu long God long en,
taim yumi dring long en, em
i save bungim yumi wantaim
blut bilong Krais. Na dispela
bret yumi save brukim, taim
yumi kaikai long en, em i
save bungim yumi wantaim
bodi bilong Krais.
17 I gat wanpela bret tasol,
na yumi olgeta i save kaikai
long dispela wanpela bret,
olsem na yumi planti man-
meri yumi stap wanpela bodi
tasol.
18 Yupela tingim pasin bi-
long ol Israel. Taim ol i
kaikai abus ol i bin kukim an-
tap long alta, dispela i save
bungim ol wantaim God bi-
long dispela alta.†
19 Tasol nogut yupela i ting
mi tok olsem, ol ofa ol haiden
i save mekim long ol giaman
god, ol i samting tru. Na mi
no tok olsem ol giaman god,
ol i samting tru.
20 Nogat. Mi tok olsem.
Samting ol haiden i save
ofaim, em "ol i ofaim long
ol spirit nogut. Ol i no ofaim
long God." Na mi no laik bai
yupela i bung wantaim ol
spirit nogut.
21 I no inap yupela i dring
long kap bilong Bikpela na
long kap bilong ol spirit
nogut tu. Na i no inap yupela

10:11: Ro 15.4, 1 Ko 10.6, Fl 4.5, Hi 10.25, 10.37, 1 Pi 4.7, 1 Jo 2.18 **10:13:** Jer 29.11, 1 Ko 1.9, 2 Pi 2.9 **10:14:** 2 Ko 6.17, 1 Jo 5.21 **10:16:** Mt 26.26-28, Mk 14.22-24, Lu 22.19-20, Ap 2.42, 2.46 **10:17:** Ro 12.5, 1 Ko 12.27, Ef 4.16 **10:18:** Wkp 7.6, 7.15 † **10:18:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. **10:19:** 1 Ko 8.4 **10:20:** Lo 32.17, Sng 106.37, KTH 9.20 **10:21:** Lo 32.38, 2 Ko 6.15-16

i kaikai long tebol bilong
Bikpela na long tebol bilong
ol spirit nogut tu.
22 Ating yumi laik mekim
Bikpela i bel nogut na kros
long yumi, a? Strong bilong
yumi i winim strong bilong
em, a?

Oltaim yumi mas litimapim nem bilong God

23 "Olgeta samting i orait
long yumi mekim," tasol i no
olgeta samting i save helpim
yumi long i stap gut. "Olgeta
samting i orait long yumi
mekim," tasol i no olgeta
samting i save mekim yumi
i kamap strongpela Kristen.
24 Yumi no ken ting long
helpim yumi yet. Nogat.
Yumi mas ting long helpim ol
arapela.
25 Olgeta mit samting ol i
save salim long maket, em
yupela i ken kaikai. Yupela
i no ken tingting planti na
askim nabaut.‡ Nogat.
26 Yumi save,
"Dispela graun,
wantaim olgeta samting
i stap long en,
em olgeta i bilong
Bikpela tasol."
27 Na tu, sapos wanpela
man i no bilip long Jisas, em i
askim yupela long i go kaikai
wantaim em, na sapos yupela
i laik i go, em i orait. Yupela i
ken kaikai olgeta samting em
i givim long yupela. Na yu-
pela i no ken tingting planti
na askim nabaut.
28 Tasol sapos wanpela
man i stap na i tokim yupela
olsem, "Dispela mit ol i bin
ofaim long giaman god,"
orait yupela i mas ting long
dispela man i bin tokim
yupela, na yupela i no ken
kaikai. Nogut yupela i mekim
rong.
29 Mi no tok long yupela
yet bai i mekim rong. Mi tok
long dispela arapela man bai
i pilim olsem yupela i mekim
rong.

Tasol sapos i no gat man i
mekim kain tok olsem, orait
mi inap long kaikai wanem
samting mi laikim. Bilong
wanem mi mas bihainim
tingting bilong narapela man
long wanem samting i tambu
long mi long mekim?§
30 Sapos mi tenkyu long
God na mi kaikai, orait olsem
wanem na narapela man
inap mekim ol tok nogut
long mi long dispela samting
mi tenkyu long God na mi
mekim?
31 Olsem na sapos yupela
i kaikai na dring o yupela
i mekim narapela samting,
yupela i mas mekim dispela
olgeta samting bilong givim
biknem long God.

10:22: Lo 32.21, Ese 22.14 **10:23:** 1 Ko 6.12 **10:24:** Ro 15.1-2, 1 Ko 13.5, Fl 2.4, 2.21 ‡ **10:25:** Sampela taim ol i save ofaim ol abus long ol giaman god, na bihain ol i save kisim i go salim long maket. Tasol Pol i tok, ol Kristen i no ken wari long mit ol i baim long maket, na ol i no ken ting ol bai i mekim rong sapos ol i kaikai. **10:26:** Kis 19.5, Lo 10.14, Sng 24.1 **10:27:** Lu 10.8 **10:28:** 1 Ko 8.7 **10:29:** Ro 14.16 § **10:29:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. **10:30:** Ro 14.6, 1 Ti 4.3-4 **10:31:** Kl 3.17, 1 Pi 4.11 **10:32:** Ro 14.13, 1 Ko 8.13, 2 Ko 6.3, 1 Ti 3.5

32 Yupela i mas ting long
ol Juda na ol Grik na ol
manmeri bilong sios bilong
God, na yupela i no ken
mekim olkain pasin inap
long mekim ol i pundaun
long sin.
33 Mi tu, mi save mekim
olgeta samting inap long ol-
geta man i ken laikim olgeta
pasin mi mekim. Mi no save
wok long helpim mi yet. Mi
wok long helpim ol arapela
manmeri, bai God i ken kisim
bek ol.

11

1 Yupela i mas bihainim
pasin bilong mi na wokabaut,
olsem mi tu mi save bihainim
pasin bilong Krais na wok-
abaut.

Pol i tok long ol presen bilong Holi Spirit na long gutpela pasin bilong mekim lotu

(Sapta 11-14)

Pol i tok long pasin bilong karamapim het

2 Oltaim yupela i save
tingting long mi na holimpas
olgeta dispela tok mi bin
kisim na givim long yupela.
Olsem na mi tok, yupela i
save mekim gutpela pasin
tru.
3 Tasol mi laik bai yupela
i save tu long narapela tok
olsem. Het bilong olgeta man
em Krais, na het bilong meri
em man bilong en, na het bi-
long Krais em God.
4 Sapos man i karamapim
het bilong en na i mekim prea
o i autim tok profet, dispela
man em i semim het bilong
en, em Krais.
5 Na sapos wanpela meri i
no karamapim het bilong en
na i mekim prea o i autim tok
profet, em tu i semim het bi-
long en. Em i wankain olsem
meri i katim olgeta gras bi-
long en.
6 Sapos meri i no
karamapim het bilong en,
orait em i mas katim gras
bilong en sotpela. Na sapos
meri i sem long katim sotpela
o long rausim olgeta, orait em
i mas karamapim het.
7 Man i no ken karamapim
het bilong en, long wanem,
em i stap olsem piksa i soim
biknem na strong bilong God.
Na meri em i soim biknem na
strong bilong man.
8 God i no bin wokim man
long bodi bilong meri. Nogat.
Em i wokim meri long bodi
bilong man.
9 Na God i no bin ting long
meri na i wokim man bilong
helpim em. Nogat. Em i ting
long man na i wokim meri
bilong helpim em.
10 Olsem na meri i mas
karamapim het bilong en
olsem mak bilong em i

10:33: Ro 15.2, 1 Ko 9.20-22, 10.24 **11:1:** 1 Ko 4.16, Ef 5.1, Fl 3.17, 2 Te 3.9 **11:3:** Stt 3.16, 1 Ko 3.23, 15.27-28, Ef 5.23, 1 Pi 3.1, 3.5-6 **11:7:** Stt 1.26-27, Je 3.9 **11:8:** 1 Ti 2.13 **11:8:** Stt 2.18-23

mekim wok bilong God, bai
ol ensel i ken lukim.*
11 Tasol long lain bilong
Bikpela, ol meri i no i stap ol
yet, na ol man tu i no i stap
ol yet. Nogat. Meri i stap
helpim bilong man, na man i
stap helpim bilong meri.
12 Pastaim God i bin wokim
meri long bodi bilong man,
tasol nau man i save kamap
long bodi bilong meri. Na
God yet em i as bilong olgeta
samting.
13 Yupela yet i mas skelim
dispela tok. Sapos meri i no
karamapim het na i mekim
prea long God, ating em i gut-
pela pasin?
14 Pasin bilong yumi man-
meri yet i soim yupela olsem,
sapos man i gat longpela gras,
em i no stret.
15 Na sapos meri i gat
longpela gras, dispela em i
olsem gutpela bilas bilong en.
Long wanem, God i bin givim
longpela gras long em bilong
karamapim het bilong en.
16 Tasol sapos wanpela
man i laik pait long toktok
long ol dispela tok bilong
mi, em i mas save gut olsem,
mipela i no save bihainim
ol arapela kain pasin, na ol
sios bilong God tu i no gat ol
arapela pasin.

*Ol Korin i no mekim stret-
pela pasin long kaikai bilong
Bikpela*

17 Orait nau mi laik tokim
yupela long sampela pasin
yupela i mas bihainim. Na
long dispela samting mi laik
toktok long en, mi no ken
tok amamas long ol pasin yu-
pela i save mekim. Nogat.
Long taim yupela i bung bi-
long lotu, gutpela pasin i no
save kamap. Nogat. Pasin
bilong yupela i no gutpela tu-
mas.
18 Pastaim mi laik tok long
dispela. Mi harim tok olsem,
taim yupela i bung bilong
lotu, yupela i save bruk
nabaut na tok pait namel
long yupela yet. Na mi bilip
liklik long dispela tok,
19 long wanem, mi ting
sios bilong yupela i mas bruk
liklik, bai yupela i ken save
gut, wanem ol manmeri bi-
long yupela i save bihainim
tru ol pasin God i laikim.
20 Olsem na taim yupela
i bung bilong lotu, dispela
kaikai yupela i save mekim,
em i no kaikai tru bilong
Bikpela. Nogat.
21 Yupela wan wan i save
hariap na kisim kaikai bilong
yupela yet na kaikai. Na sam-
pela i save stap hangre, na
sampela i save dring planti
wain na ol i spak.
22 Olsem wanem? Ating
yupela i no gat ol haus bilong
kaikai na dring long en, a?
Yupela i ting sios bilong God
em i samting nating, na yu-

* **11:10:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. Sampela man i ting Pol i tok olsem, sapos ol meri i no karamapim het bilong ol na ol i autim tok profet, em i olsem ol i soim biknem bilong man. Olsem na ol i mas karamapim het bilong soim olsem nau ol i mekim wok bilong God. **11:18:** 1 Ko 1.10-12, 3.3 **11:19:** Lo 13.3, 1 Jo 2.19 **11:22:** Je 2.5-6

pela i kam bilong mekim ol
brata i no gat kaikai i pilim
sem? Bai mi tok wanem
long yupela? Ating bai mi
tok amamas long pasin bi-
long yupela? Long dispela
samting mi no ken tok ama-
mas long yupela. Nogat tru.

Bikpela Jisas i bin givim bret na kap wain long ol disaipel

(Matyu 26.26-29 na Mak 14.22-25 na Luk 22.14-20)

23 Dispela tok mi bin givim
long yupela, em mi kisim
long Bikpela tasol. Dispela
tok i olsem. Long nait Ju-
das i bin putim Jisas long han
bilong ol birua, long dispela
nait Bikpela Jisas i kisim bret,
24 na i tenkyu long God, na i
brukim, na i tok, "Dispela em
i bodi bilong mi, mi givim bi-
long helpim yupela. Yupela
i mas mekim olsem bilong
tingim mi."
25 Na taim ol i kaikai pi-
nis, em i kisim kap wain na
i mekim wankain pasin long
en. Em i tok olsem, "Dispela
kap wain em i nupela kon-
trak mi mekim long blut bi-
long mi yet. Olgeta taim yu-
pela i dring long dispela kap,
yupela i mas mekim olsem
bilong tingim mi."
26 Dispela tok bilong Jisas
i soim olsem, olgeta taim yu-
pela i kaikai dispela bret na
dring long dispela kap, yu-
pela i save tokaut long pen na
i dai bilong Bikpela, inap long
taim em i kam bek.

Yumi mas skelim gut bel bilong yumi na kisim kaikai bilong Bikpela

27 Olsem na sapos wanpela
man i mekim pasin i no stret
long taim em i kaikai dis-
pela bret bilong Bikpela na
i dring long dispela kap bi-
long Bikpela, orait i olsem em
i mekim nogut long bodi na
blut bilong Bikpela yet, na em
i gat asua long dispela pasin
bilong en.
28 Man i mas skelim gut bel
bilong em yet pastaim, na em
i ken kaikai dispela bret na
dring long dispela kap.
29 Long wanem, man i no
tingting gut long bodi bilong
Bikpela, na em i kaikai na
dring, em i bringim asua i
kam long em yet, na God bai
i mekim save long en.
30 Long dispela as tasol,
planti manmeri namel long
yupela i no gat strong na ol i
gat sik na sampela i dai pinis.
31 Tasol sapos yumi skelim
gut bel bilong yumi yet na
yumi kaikai na dring, orait
bai yumi no gat asua.
32 Tasol taim Bikpela i
lukim ol pasin bilong yumi
i no stret na em i givim ol
hevi long yumi, em i mekim
olsem bilong stretim yumi,
bai yumi no ken lus wantaim
ol manmeri bilong graun.

11:23: Mt 26.26, Mk 14.22, Lu 22.19 **11:25:** Kis 24.6-8, Jer 31.31-34, Sek 9.11, Hi 8.8-13 **11:26:** Jo 14.3, Ap 1.11, 1 Te 4.16, KTH 1.7 **11:27:** Nam 9.10, 9.13, Jo 6.51, 6.63-64, Hi 10.29 **11:28:** Mt 26.22, 2 Ko 13.5, Ga 6.4 **11:31:** Sng 33.5, 1 Jo 1.9 **11:32:** Sng 94.12-13, Hi 12.5-6, 12.11

33 Olsem na, ol brata bilong
mi, sapos yupela i bung bi-
long kaikai, yupela i mas we-
tim ol arapela pastaim.
34 Sapos wanpela i hangre,
em i mas kaikai long haus bi-
long en. Nogut bung bilong
yupela em i kamapim kot bi-
long yupela.
Hap tok i stap yet, em bai
mi stretim long taim mi kam
lukim yupela.

12

Pol i tok long ol kain kain presen bilong Holi Spirit

1 Ol brata, nau mi laik
tokim yupela gut long ol
presen bilong Holi Spirit.
2 Yupela i save pinis, taim
yupela i stap haiden yet,
sapos wanpela samting i
pulim yupela i go long ol
dispela giaman god i no save
toktok, orait yupela i save go
tasol.
3 Olsem na mi laik bai yu-
pela i tingting gut long wan-
pela tok olsem. Sapos Spirit
bilong God i stap long wan-
pela man na i givim tok-
tok long em, dispela man
i no inap tok, "Jisas i ken
bagarap." Na man i no gat
Holi Spirit, em i no inap tok,
"Jisas em i Bikpela."
4 I gat ol kain kain presen
bilong Holi Spirit, tasol i gat
wanpela Spirit tasol i stap.
5 Na yumi ken mekim ol
kain kain wok long Bikpela,
tasol i gat wanpela Bikpela
tasol i stap.
6 I gat kain kain pasin bi-
long mekim wok, tasol i gat
wanpela God tasol i givim
strong long olgeta manmeri,
na ol inap long mekim olgeta
dispela wok.
7 Holi Spirit i save
kamapim strong bilong en
long olgeta manmeri wan
wan, bai ol i ken helpim ol
arapela.
8 Long wanpela man Holi
Spirit i givim strong bilong
autim gutpela tingting long ol
arapela. Na long narapela
man dispela wanpela Spirit
tasol i givim strong bilong au-
tim sampela kain save bilong
God long ol manmeri.
9 Na narapela man i kisim
strongpela bilip long dispela
wanpela Spirit tasol. Na long
dispela wanpela Spirit tasol
narapela i kisim strong bi-
long mekim orait ol sikman.
10 Na narapela i kisim
strong bilong wokim mi-
rakel. Na narapela i kisim
strong bilong autim tok
profet. Na narapela i kisim
save bilong skelim ol kain
kain spirit. Na narapela i
kisim save bilong mekim tok
long kain kain tok ples. Na
narapela i kisim save bilong
tanim ol dispela tok ples.
11 Dispela wanpela Spirit
tasol i save kamapim dispela

12:2: Sng 115.5-7, Hab 2.18-19, 1 Ko 6.11, Ef 2.11-12, 1 Pi 4.3 **12:3:** Mt 16.17, Mk 9.39, 2 Ko 3.5, 1 Jo 4.2-3 **12:4:** Ef 4.4, Hi 2.4, 1 Pi 4.10 **12:4:** Ro 12.6-8 **12:5:** Ro 12.6-8, Ef 4.11 **12:7:** 1 Ko 14.26, Ef 4.7, 1 Pi 4.10-11 **12:8:** 1 Ko 13.2, 2 Ko 8.7 **12:9:** Mt 17.19-20, 1 Ko 13.2, 2 Ko 4.13, Je 5.14 **12:10:** Ap 2.4, Ro 12.6, 1 Ko 14.5, 14.29, 1 Jo 4.1 **12:11:** Ro 12.4-8, 1 Ko 7.7, 2 Ko 10.13, Hi 2.4

olgeta samting. Long laik bi-
long em yet em i save tilim
wanpela presen long wan-
pela man na narapela presen
long narapela man.

Yumi olgeta yumi stap olsem ol hap bilong wanpela bodi

12 Bodi bilong man em i
wanpela tasol, na i gat planti
hap bilong en. Na dispela
planti hap bilong bodi em
olgeta i stap wanpela bodi
tasol. Na Krais tu i stap olsem,
13 long wanem, wanpela
Holi Spirit tasol i bin bap-
taisim yumi olgeta na mekim
yumi i kamap wanpela bodi
tasol, yumi ol Juda na Grik,
na yumi ol wokboi nating na
yumi man i stap fri. Yumi
olgeta i bin kisim wanpela
Spirit tasol bilong yumi
ken dring long en na kisim
strong.
14 Yumi save, bodi em i no
wanpela hap tasol. Nogat.
Em i gat planti hap bilong en.
15 Sapos lek i tok olsem, "Mi
no han, olsem na mi no hap
bilong bodi," maski, em i stap
yet olsem hap bilong bodi.
16 Na sapos yau i tok, "Mi no
ai, olsem na mi no hap bilong
bodi," maski, em i stap yet
olsem hap bilong bodi.
17 Sapos bodi olgeta em i ai
tasol, olsem wanem bai em i
harim tok? Sapos bodi olgeta
em i yau tasol, olsem wanem
bai em i smelim samting?
18 Tasol bodi em i no olsem.
Nogat. God i bin putim olgeta
hap wan wan i stap long bodi,
olsem em yet i laikim.
19 Sapos wanpela hap bi-
long bodi tasol i stap, orait
dispela em i no bodi tru.
20 Tasol bodi i no olsem. No-
gat. I gat planti hap bilong
bodi, na ol i stap wanpela
bodi tasol.
21 Na ai i no inap tokim han
olsem, "Sapos yu no i stap,
mi wanpela bai mi stap gut."
Na het tu i no inap tokim lek,
"Sapos yu no i stap, mi wan-
pela bai mi stap gut."
22 Nogat. Ol hap bodi yumi
save ting ol i no strong, sapos
ol i no i stap, bai bodi i no inap
i stap gut. Nogat tru.
23 Na ol hap bodi yumi save
ting ol i nogut liklik, yumi
save bilasim ol moa. Na ol
hap bodi yumi save sem long
en, yumi save karamapim
gut tru.
24 Tasol ol arapela hap
bodi, yumi save larim i stap
nating. God i bin putim
olgeta hap bilong bodi i stap
wantaim. Na sampela hap ol
i olsem ol i no gat nem, ol i
save stap nambawan tru.
25 Em i mekim olsem bai
bodi i no ken bruk hap hap.
Nogat. Olgeta hap wan wan
ol i ken lukautim ol arapela
hap long wankain pasin.
26 Olsem na sapos wanpela
hap bodi i pilim pen, olgeta
hap i save pilim pen wan-
taim. Na sapos wanpela hap
i kisim biknem, olgeta hap i
save amamas wantaim em.

12:12: Ro 12.4-5, 1 Ko 10.17, Ga 3.16, Ef 4.4, 4.16 **12:13:** Jo 6.63, Ro 6.5, Ga 3.28, Kl 3.11 **12:18:** Ro 12.3, 1 Ko 3.5, 12.11, 12.28 **12:27:** Ro 12.5, Ef 1.23, 5.30, Kl 1.24

27 Orait yupela olgeta i stap
bodi bilong Krais. Na yupela
wan wan i stap hap bilong
bodi bilong em.
28 Na God i bin makim ol
manmeri bilong mekim wok
bilong sios. Namba wan, em
ol aposel, na namba 2, em ol
lain bilong autim tok profet,
na namba 3, em ol lain bi-
long skulim ol manmeri long
pasin God i laikim. Na tu, i gat
ol lain bilong wokim mirakel.
Na i gat ol lain bilong mekim
orait ol sikman, na ol lain bi-
long helpim ol arapela, na ol
lain bilong bosim kain kain
wok, na ol lain bilong mekim
tok long kain kain tok ples.
29 Olsem wanem? Ating
olgeta i stap aposel? Ating
olgeta i gat wok bilong au-
tim tok profet? Ating ol-
geta i gat wok bilong skulim
ol manmeri? Ating olgeta i
gat strong bilong wokim mi-
rakel?
30 Ating olgeta i gat strong
bilong mekim orait ol sik-
man? Ating olgeta i save
mekim tok long kain kain tok
ples? Ating olgeta inap long
tanim dispela tok? Nogat. Ol-
geta i gat wok bilong ol yet.
31 Tasol yupela i mas
strong long laikim na kisim
ol nambawan presen bilong
Holi Spirit.

Yumi mas givim bel bilong yumi long ol arapela manmeri

Nau mi laik tokim yupela
long wanpela pasin i nam-
bawan tru.

13

1 Sapos mi save toktok long
ol manmeri long kain kain
tok ples bilong man na long
tok bilong ol ensel tu, tasol
mi no givim bel bilong mi
long ol, orait mi olsem belo
i mekim planti nois, na mi
olsem garamut i pairap nat-
ing.
2 Na sapos mi save autim
tok profet na mi save pinis
long olgeta tingting hait bi-
long God na mi gat olgeta ara-
pela save tu, na sapos mi gat
strongpela bilip tru inap long
mekim ol maunten i surik i
go long narapela hap, tasol
sapos mi no givim bel bilong
mi long ol manmeri, orait mi
olsem samting nating.
3 Na sapos mi givim olgeta
samting bilong mi long ol ra-
bisman, na sapos mi larim ol
man i holimpas mi na kukim
bodi bilong mi long paia na
mi dai pinis,* tasol sapos mi
no bin givim bel bilong mi
long ol, orait dispela olgeta
pasin bilong mi bai i no inap
helpim mi liklik.
4 Man i save givim bel
bilong en long ol arapela,
em i no save kros kwik na
bekim pasin nogut ol i mekim
long em. Nogat. Em i save

12:28: Ap 13.1, Ro 12.6, Ef 2.20, 4.11-12 **12:31:** 1 Ko 14.1 **13:2:** Mt 17.20, 21.21, Mk 11.23, Lu 17.6, 1 Ko 12.8-10, 12.28 **13:3:** Mt 6.2 * **13:3:** Olgeta olpela buk long tok Grik i no gat wankain tok long dispela hap. Sampela i gat dispela tok "holimpas mi na kukim bodi bilong mi long paia na mi dai pinis." Na sampela i gat tok olsem, "holimpas mi, bai mi kisim biknem." **13:4:** Snd 10.12, 1 Pi 4.8

mekim gutpela pasin long olgeta man. Em i no save
bel nogut long ol man i gat
planti samting. Em i no save
litimapim nem bilong em yet.
5 Em i no save hambak na
em i no save bikhet nabaut.
Em i no save tingting tumas
long em yet. Em i no save
belhat kwik. Em i no save
tingim rong ol i mekim long
em.
6 Em i no save amamas
long pasin i no stret. Nogat.
Em i save amamas long stretpela pasin.
7 Man i save givim bel bilong en long ol arapela, em i
no save larim wanpela samting i daunim em. Nogat.
Oltaim em i save bilip long
God na wetim God i helpim
em. Na long taim bilong hevi
em i save sanap strong.
8 Dispela pasin bilong
givim bel bilong yumi long
ol arapela, em i no inap pinis.
Nogat tru. Wok bilong autim
tok bilong God olsem profet,
em bai i pinis. Na ol kain kain
tok ples bai i pinis. Na olgeta
kain save bilong ol man, em
tu bai i pinis.
9 Nau yumi gat hap hap
save tasol long ol samting. Na
tu, yumi save autim ol hap
hap tok profet tasol.
10 Tasol bihain samting tru
bai i kamap, na long dispela
taim olgeta dispela hap hap
samting nau yumi save long
en, ol bai i pinis.
11 Dispela i wankain olsem
pikinini i kamap bikpela.
Taim mi stap pikinini yet,
save bilong mi i olsem save
bilong ol pikinini, na mi
save tingting na toktok long
pasin bilong pikinini. Tasol
taim mi kamap bikpela pinis,
mi lusim ol pasin bilong
pikinini.
12 Nau yumi save hap hap
tasol long ol samting bilong
God. I olsem yumi lukim ol
long glas tasol. Tasol long
dispela taim bihain, bai yumi
lukim tru pes bilong God. Na
bai yumi save tru long em,
olsem nau em i save tru long
yumi. 13 Pasin bilong bilip,
na pasin bilong wetim God
i mekim gut long yumi, na
pasin bilong givim bel bilong
yumi long ol arapela, dispela
tripela pasin bai i stap oltaim.
Tasol namba wan pasin tru,
em pasin bilong givim bel bilong yumi long ol arapela.

14

Yupela i mas laikim tumas long autim tok bilong God

1 Yupela i mas strong long
givim bel bilong yupela long
ol manmeri oltaim. Na yupela i mas laikim tumas long
kisim olgeta presen bilong
Holi Spirit. Tasol namba wan
presen yupela i mas laikim
tru long kisim, em strong bilong autim tok bilong God
olsem profet.
2 Yumi save, man i mekim
tok long narapela tok ples,

13:5: 1 Ko 10.24, Fl 2.4 **13:6:** Sng 10.3, Ro 1.32, 12.9, 2 Jo 1.4 **13:7:** Ro 15.1, 1 Ko 9.12, Ga 6.2, 2 Ti 2.24, 1 Pi 4.8 **13:12:** Mt 18.10, 2 Ko 3.18, 5.7, Fl 3.12, Je 1.23, 1 Jo 3.2 **13:13:** 1 Te 1.3, 1 Jo 4.16 **14:1:** 1 Ko 12.31, 14.39 **14:2:** Ap 2.4, 10.46

em i no givim tok long ol man.
Nogat. Em i toktok long God
tasol, long wanem, i no gat
man i save long wanem tok
em i mekim. Long strong bi-
long Holi Spirit em i mekim ol
tok hait.
3 Tasol man i autim tok pro-
fet, tok bilong dispela man
em i save strongim bilip bi-
long ol man na kirapim ol
long mekim gutpela pasin na
mekim orait bel bilong ol.
4 Man i mekim tok long
narapela tok ples, em i
strongim bel bilong em yet.
Tasol man i autim tok profet,
em i strongim bilip bilong
olgeta manmeri bilong sios.
5 Mi laik bai yupela olgeta
i ken mekim tok long nara-
pela tok ples. Tasol mi laikim
tumas bai yupela i autim tok
profet. Sapos man i mekim
tok long narapela tok ples,
orait i mas i gat man bilong
tanim tok bai ol manmeri bi-
long sios i ken kisim strong.
Sapos i no gat man bilong
tanim tok, orait man i autim
tok bilong God i winim man i
mekim tok long narapela tok
ples.
6 Ol brata, yupela tingting
gut long dispela tok. Sapos
mi kam long yupela na mi
mekim tok long ol kain kain
tok ples, olsem wanem bai mi
helpim yupela? Sapos mi laik
helpim yupela, orait mi mas
tokim yupela long sampela
tok God i bin soim mi o mi
mas givim gutpela save long
yupela o mi mas autim tok
bilong God olsem profet o mi
mas skulim yupela.
7 Ol samting i no gat laip,
olsem mambu na gita, ol tu
i no inap mekim gut wok bi-
long ol sapos krai bilong ol
i no kamap gut. Sapos krai
bilong ol i no kamap gut, orait
olsem wanem bai yumi save
ol man i mekim wanem song?
8 Na sapos biugel i no krai
stret, husat bai i redi long
pait?
9 Yupela tu i olsem tasol.
Sapos yupela i mekim tok
long narapela tok ples ol
man i no save long en, olsem
wanem bai ol i save as bilong
dispela tok? Tok bilong
yupela bai i lus nating.
10 Tru, i gat planti kain tok
ples i stap long graun, na ol-
geta i gutpela bilong autim
tingting bilong ol manmeri.
11 Tasol sapos mi no save
long tok wanpela man i
mekim, bai em i ting olsem
mi man bilong narapela lain.
Na bai mi tu mi ting olsem
dispela man em i man bilong
narapela lain.
12 Kain pasin olsem bai i
kamap namel long yupela
long taim yupela i mekim tok
long narapela tok ples. Mi
save, yupela i laikim tumas
long kisim ol presen bilong
Holi Spirit. Orait yupela i
mas wok strong long kisim
ol dispela kain presen i save
strongim sios.

Pol i tok long pasin bilong mekim tok long kain kain tok ples

14:5: Nam 11.29

13 Orait man i mekim tok
long narapela tok ples, em i
mas prea long God i givim em
strong bilong tanim dispela
tok.
14 Yupela tingim. Sapos mi
mekim prea long narapela
tok ples, orait spirit bilong mi
em i prea, tasol tingting bi-
long mi em i stap nating.
15 Olsem na bai mi mekim
wanem? Mi mas prea long
spirit bilong mi na long tingt-
ing bilong mi wantaim. Mi
mas singim song long spirit
bilong mi na long tingting bi-
long mi wantaim.
16 Sapos yu no mekim
olsem, na long spirit bilong
yu tasol yu tenkyu long God,
na sapos wanpela man i stap
em i no save long dispela
toktok yu mekim, orait olsem
wanem bai em i save olsem
yu tenkyu long God, na em
i tok "I tru" long dispela
tenkyu bilong yu? Em bai i
no inap, long wanem, em i
no save long dispela tok yu
mekim.
17 Tru, yu mekim gutpela
tok tenkyu, tasol yu no
strongim bel bilong dispela
arapela man.
18 Mi tenkyu long God, long
wanem, planti taim mi save
mekim tok long narapela tok
ples. Mi winim yupela tru
long dispela pasin.
19 Tasol taim ol manmeri
bilong sios i bung bilong
mekim lotu, i gutpela sapos
mi mekim 5-pela hap tok ol
arapela i ken klia long en, bai
mi ken skulim ol, na maski
long mekim 10,000 tok long
narapela tok ples.
20 Ol brata, yupela i no ken
i stap olsem ol pikinini long
tingting bilong yupela. No-
gat. Long olgeta kain pasin
nogut yupela i mas i stap
olsem ol liklik pikinini. Tasol
tingting bilong yupela i mas i
stap olsem tingting bilong ol
bikpela man.
21 Long lo bilong God ol i
raitim tok olsem, "Bikpela i
tok olsem, 'Bai mi givim tok
long ol long maus bilong ol
man bilong narapela tok ples.
Tasol bai ol i no laik harim tok
bilong mi.' "
22 Olsem na pasin bilong
mekim tok long narapela tok
ples, em i mak God i givim
bilong soim strong bilong em,
na em i no soim dispela mak
long ol man i bilip pinis long
em. Nogat. Em i soim long
ol man i no bilip. Tasol pasin
bilong autim tok bilong God
olsem profet, em i mak God
i givim long ol man i bilip.
Dispela mak em i no bilong ol
man i no bilip.
23 Olsem na sapos olgeta
manmeri bilong sios i bung
wantaim, na yupela olgeta
i mekim tok long narapela
narapela tok ples, na sapos ol
arapela man i kam insait, em
ol man i no bilip, orait ol bai i
tok olsem yupela i longlong.
24 Tasol sapos yupela ol-
geta i autim tok profet, na
sapos wanpela man i no bilip

14:15: Sng 47.7, Ef 5.19, Kl 3.16 **14:20:** Mt 18.3, Ro 16.19, Ef 4.14, Fl 3.15, Hi 5.12-14, 1 Pi 2.2 **14:21:** Ais 28.11-12, Jo 10.34 **14:23:** Ap 2.13 **14:24:** Jo 16.8

o narapela man i kam insait,
orait tok bilong yupela olgeta
bai i sutim bel bilong dispela
man, na soim em olsem em i
man bilong mekim sin.

25 Olgeta tingting nogut i
hait i stap long bel bilong
en, dispela bai i kamap ples
klia. Na em bai i brukim skru
na putim pes i go daun long
graun, na lotu long God. Na
em bai i tokaut olsem, "Tru
tumas, God i stap namel long
yupela."

Olgeta wok bilong lotu i mas kamap stret

26 Olsem na, ol brata, taim
yupela i bung bilong lotu, yu-
pela i mas mekim wanem?
Yupela olgeta i gat wok. Wan-
pela i gat song na wanpela i
gat tok bilong skulim ol ara-
pela na wanpela i gat tok God
i bin givim long em, na em i
mas autim dispela. Na wan-
pela i gat tok long narapela
tok ples, na wanpela i gat wok
bilong tanim dispela tok. Ol-
geta samting yupela i mekim,
yupela i mas mekim bilong
strongim sios.

27 Sapos sampela i laik
mekim tok long narapela tok
ples, tupela o tripela tasol i
ken mekim. Em inap. Na ol i
no ken mekim tok wantaim.
Nogat. Wanpela i mas tok
pastaim na narapela bihain
long em. Na wanpela man i
mas tanim tok bilong ol.

28 Na sapos i no gat man
bilong tanim tok, orait man
bilong mekim tok long nara-
pela tok ples, em i mas i stap
isi na i no ken toktok. Em
i ken mekim toktok long em
yet na long God tasol.

29 Na tupela o tripela man
bilong autim tok bilong God
olsem profet, ol tasol i ken
autim tok. Na ol arapela i ken
skelim tok bilong ol.

30 Na sapos wanpela i sin-
daun i stap, na God i soim
wanpela tok long em, orait
man i wok long toktok, em i
mas pasim maus.

31 Long dispela pasin bai
yupela olgeta inap autim tok
wan wan, bai olgeta man i
ken kisim save, na olgeta i
ken kisim strong.

32 Ol man bilong autim tok
profet, ol i save bosim maus
bilong ol yet, na ol i ken autim
tok long taim bilong ol.

33-34 God i save mekim stret
olgeta wok bilong en. Em i
no save mekim ol samting i
paul nabaut. Em i laik bai
yumi stap wanbel na wok gut
wantaim.

Taim sios i bung bilong
lotu, ol meri i no ken mekim
toktok. Nogat. Ol i mas pasim
maus tasol. Olgeta sios bilong
yumi manmeri bilong God i
save mekim olsem tasol. Ol
meri i no ken i stap namba
wan. Ol i mas i stap aninit,
olsem lo bilong Moses i tok.

35 Sapos ol i laik save as
bilong wanpela tok, orait ol i
ken askim man bilong ol yet
long haus bilong ol. Sapos

14:25: Ais 45.14, Sek 8.23, Jo 4.19 **14:26:** 1 Ko 12.7-10, 2 Ko 12.19, Ef 4.12
14:29: Ap 17.11, 1 Te 5.19-22 **14:33-34:** 1 Ko 11.3, 14.40, Kl 3.18, 1 Ti 2.11-12, Ta 2.5, 1 Pi 3.1

meri i mekim tok long taim
sios i bung, em i mekim pasin
i no stret.
36 Olsem wanem? Tok bi-
long God i bin kirap long yu-
pela pastaim, a? Yupela tasol
i bin kisim tok bilong God, na
ol arapela manmeri nogat?
37 Sapos wanpela man i
ting God i bin givim em wok
bilong autim tok profet, o em
i ting em yet i gat tingting
bilong Holi Spirit, orait em
i mas save, dispela tok mi
raitim long yupela em i lo bi-
long Bikpela.
38 Na sapos wanpela man
i no orait long dispela tok,
orait yupela i no ken lukim
em olsem man bilong autim
tok profet.
39 Olsem na, ol brata bi-
long mi, yupela i mas laikim
tumas long autim tok profet,
na yupela i no ken tambuim
pasin bilong mekim tok long
kain kain tok ples.
40 Tasol yupela i mas bi-
hainim stret ol gutpela pasin
bilong lotu.

Ol manmeri i dai pinis, ol bai i kirap bek

(Sapta 15)

15

Krais i dai pinis na i kirap bek

1 Ol brata, mi laik kirapim
tingting bilong yupela gen
long gutnius mi bin autim
long yupela. Yupela i kisim
pinis dispela gutnius, na yu-
pela i save sanap strong long
en.
2 Na sapos yupela i
holimpas ol tok bilong
gutnius mi bin autim long
yupela, orait long dispela
gutnius tasol God i save kisim
bek yupela. Em sapos yupela
i no bin bilip nating.
3 Bikpela tok tru mi bin
givim long yupela, em dis-
pela tok mi yet mi bin kisim
bipo. Em i olsem. Krais i bin
i dai bilong rausim olgeta sin
bilong yumi, olsem tok i stap
long buk bilong God.
4 Na ol i putim em long
matmat, na long de namba 3
em i kirap bek, olsem tok i
stap long buk bilong God.
5 Na bihain em i kamap
long Pita, na bihain gen long
ol 12-pela aposel.
6 Na bihain planti brata
wantaim i lukim em, namba
bilong ol i winim 500. Planti
moa bilong ol dispela brata i
stap yet, tasol sampela i dai
pinis.
7 Na bihain Jems i lukim
em. Na bihain gen olgeta
aposel i lukim em.
8 Na bihain tru long ol, em
i kamap long ai bilong mi tu.
Mi olsem pikinini, mama i
karim nogut.
9 Mi liklik tumas namel
long ol aposel. Na i no inap

14:37: 2 Ko 10.7, 1 Jo 4.6 **14:39:** 1 Ko 12.31, 1 Te 5.20 **14:40:** 1 Ko 14.33, Kl 2.5
15:1: Ro 5.2, Ga 1.11 **15:2:** Ga 3.4 **15:3:** Sng 22.15, Ais 53.5-12, Dan 9.26, Sek 13.7, 1 Ko 11.2, 11.23, Ga 1.12 **15:4:** Sng 16.8-10, Mt 12.40, Lu 24.26, 24.46, Ap 2.24-32, 13.33-35 **15:5:** Mt 28.16-17, Mk 16.14, Lu 24.34-36, Jo 20.19 **15:7:** Lu 24.50, Ap 1.3-4 **15:8:** Ap 9.3-6, 22.14, 22.18, 1 Ko 9.1 **15:9:** Ap 8.3, 9.1, Ga 1.13, Ef 3.8, 1 Ti 1.13-15

ol man i kolim mi aposel, long
wanem, pastaim mi bin wok
long bagarapim sios bilong
God.
10 Tasol God i marimari
long mi, na em i mekim mi
i kamap man olsem nau mi
stap. Na marimari bilong
en long mi, em i no lus nat-
ing. Nogat tru. Mi save wok
strong tumas, na mi winim ol
arapela aposel. Tasol i no mi
yet i mekim ol dispela wok.
Nogat. God i marimari long
mi na givim strong long mi
bilong mekim ol dispela wok.
11 Tasol maski mi mekim
o ol arapela aposel i mekim,
mipela olgeta i save autim
dispela tok bilong Jisas i dai
na i kirap bek. Na yupela i
harim na bilipim.

Bihain olgeta man i dai pinis ol bai i kirap bek

12 Oltaim mipela i save au-
tim tok long Krais i bin i dai
na God i kirapim em bek.
Na bilong wanem sampela
namel long yupela i save tok
olsem, "Man i dai pinis, em i
no inap kirap bek"?
13 Sapos i tru ol man i dai
pinis, ol i no inap kirap bek,
orait yumi mas tok olsem,
"God i no bin kirapim Krais."
14 Na sapos i tru God i no
bin kirapim Krais, orait dis-
pela tok mipela i save autim,
em i samting nating, na bilip
bilong yupela em tu i samting
nating.
15 Na sapos i olsem, orait
mipela i kamap olsem ol man
i tok giaman long samting
God i mekim. Long wanem,
mipela i bin tokaut klia olsem
God i bin kirapim Krais.
Tasol sapos i tru God i no save
kirapim ol man i dai pinis,
orait em i no bin kirapim
Krais tu.
16 Yes, sapos i tru God i
no save kirapim ol man i
dai pinis, orait yumi mas tok
olsem, "God i no bin kirapim
Krais."
17 Na sapos i tru God i
no bin kirapim Krais, orait
bilip bilong yupela i no inap
helpim yupela. Yupela i stap
yet long sin bilong yupela.
18 Na ol man i bin bilip long
Krais na i dai pinis, ol tu i lus
pinis.
19 Yumi bilip long Krais
na wetim em i mekim gut
long yumi. Tasol sapos yumi
wetim ol samting yumi bai
kisim long laip bilong dis-
pela graun tasol, orait tru tu-
mas yumi tarangu lain stret,
na yumi winim ol arapela
tarangu lain bilong dispela
graun.
20 Tasol i no olsem. Nogat.
Krais i dai pinis, na tru tumas
God i bin kirapim em bek. Em
i kirap paslain long ol arapela
man i dai pinis, olsem namba
wan kaikai i redi long gaden.
21 Wanpela man i bin
kamapim pasin bilong i dai,
na olsem tasol wanpela man
i bin kamapim pasin bilong
kirap bek.
22 I olsem. Olgeta man bi-

15:10: Ap 8.3, Ro 15.18-19, 2 Ko 3.5, 6.1, 11.5, 11.23, Fl 2.13 **15:15:** Ap 1.22, 2.24-32, 4.10, 4.33, 5.32, 13.30 **15:20:** Ap 26.23, 1 Ko 15.23, Kl 1.18, 1 Pi 1.3, KTH 1.5 **15:21:** Jo 11.25, Ro 5.12, 5.17-18, 6.23

long lain bilong Adam ol i
save dai. Na olsem tasol ol-
geta man bilong lain bilong
Krais bai ol i kisim laip.
23 Tasol yumi olgeta bai
yumi kirap bek na kisim laip
long taim bilong yumi yet.
Namba wan em Krais. Na
bihain, taim em i kam bek,
yumi olgeta lain bilong en bai
yumi kirap bek.
24 Long dispela taim bai
olgeta samting i pinis. Na
bai Krais i pinisim olgeta
gavman na olgeta strongpela
spirit na olgeta samting i gat
strong, na bai em i putim
kingdom long han bilong God
Papa.
25 Long wanem, Krais i mas
i stap king i go inap em i dau-
nim olgeta birua bilong en.
26 Em i pinisim pinis olgeta
arapela birua, orait em bai i
pinisim dai tu.
27 Buk bilong God i tok
olsem, "God i bin putim
olgeta samting i stap aninit
long em." Dispela tok i
tok olsem God yet i mekim
dispela wok bilong putim
olgeta samting aninit long
Krais. Olsem na yumi save
God yet i no i stap aninit long
Krais.
28 Na bihain, taim olgeta
samting i stap aninit long
Krais pinis, orait Pikinini Bi-
long God bai i putim em yet
aninit long God. Pastaim
God i bin putim olgeta samt-
ing aninit long Pikinini bi-
long en, tasol taim Pikinini
Bilong God i putim em yet
aninit long God, orait God bai
i stap het tru bilong olgeta
samting.

29 Sapos ol man i dai pinis,
ol i no inap kirap bek, orait
long wanem as tru sampela
man i save kisim baptais bi-
long helpim ol man i dai pi-
nis? Sapos ol i no inap ki-
rap bek, orait bilong wanem
ol man i save kisim baptais
bilong helpim ol?
30 Na olsem wanem long
mipela? Planti man i save
kros long mipela long dis-
pela wok mipela i mekim,
na oltaim ol i laik bagarapim
mipela. Sapos ol man i dai
pinis ol i no inap kirap bek,
orait bilong wanem mipela i
no lusim dispela wok bilong
raun na tokim ol manmeri
olsem, man i dai pinis, em i
kirap bek?
31 Ol brata, mi tok tru tu-
mas, olgeta de mi pilim olsem
mi dai pinis. Yumi olgeta i
stap long Krais Jisas na mi
save amamas tru long yu-
pela, olsem na mi no haitim
dispela tok long yupela.
32 Sapos yupela i ting mi bi-
hainim laik bilong mi yet na
mi mekim dispela wok, orait
yupela tokim mi. Mi ting long
kisim wanem samting na mi
pait long ol wel animal long

15:23: 1 Te 4.15-17, KTH 20.5 **15:25:** Sng 110.1, Mt 22.44, Ap 2.34-35, Hi 1.13
15:26: 2 Ti 1.10, KTH 20.14, 21.4 **15:27:** Sng 8.6, Mt 28.18, Hi 2.8, 1 Pi 3.22
15:30: Ro 8.36, 2 Ko 11.26, Ga 5.11 **15:31:** Ro 8.36, 2 Ko 4.10-11, 1 Te 2.19
15:32: Sav 2.24, Ais 22.13, Lu 12.19-20, 2 Ko 1.8, 4.10-11

Efesus?* Sapos ol man i dai
pinis ol i no inap kirap bek,
orait mobeta "yumi kaikai na
dring, long wanem, tumora
bai yumi dai."
33 Yupela i no ken larim ol
arapela man i giamanim yu-
pela. Yupela i save long dis-
pela tok, "Sapos yumi poro-
man wantaim ol man nogut,
bai ol i bagarapim gutpela
pasin bilong yumi."†
34 Yupela i mas lusim lon-
glong pasin na tingting stret.
Yupela i no ken mekim sin
moa. Yupela harim. Sampela
bilong yupela ol i no save yet
long God. Mi mekim dispela
tok bai yupela i ken sem long
pasin bilong yupela.

Bodi i kirap bek em i narakain

35 Ating wanpela man bai
i askim olsem, "Ol man i
dai pinis, bai ol i kirap bek
olsem wanem? Bai ol i gat
wanem kain bodi taim ol i
kirap bek?"
36 Dispela em wanem kain
kranki tok? Yu save, taim
yu planim pikinini bilong wit
samting, dispela pikinini i
mas i dai pastaim, na bai em i
kisim laip.
37 Na dispela pikinini yu
planim, maski em i pikinini
wit o wanem samting, em i
pikinini nating, na em i no
luk wankain olsem dispela
wit samting bai i kamap bi-
hain.
38 Na long laik bilong em
yet, God i save givim han na
skin na ol lip samting long
olgeta kain pikinini kaikai na
gras na diwai samting, na dis-
pela i olsem bodi ol i kisim.
Olsem na olgeta i save kisim
bodi i narakain long ol ara-
pela.
39 Olgeta bodi i no wankain.
Nogat. I gat wanpela kain
bodi bilong man, na narapela
kain bodi bilong ol abus, na
narapela kain bodi bilong ol
pisin, na narapela kain bodi
bilong ol pis.
40 Ol samting bilong skai i
gat kain bodi bilong ol, na
ol samting bilong graun tu i
gat kain bodi bilong ol. Tasol
bilas bilong ol samting bilong
skai em i wanpela kain, na
bilas bilong ol samting bilong
graun em i narapela kain.
41 San i gat wanpela kain
bilas, na mun i gat narapela
kain bilas, na ol sta i gat nara-
pela kain bilas. Na ol wan
wan sta tu i gat kain bilas
bilong ol yet.
42 Pasin bilong man i dai pi-
nis na i kirap bek, em i olsem
tasol. Bodi yumi planim, em
i save bagarap. Bodi i kirap
bek, em i no inap bagarap.
43 Bodi yumi planim, em i
samting nogut. Bodi i kirap

* **15:32:** Sampela man i ting Pol i tok long ol wel animal tru. Taim ol Rom i laik mekim save long ol man i bin mekim pasin nogut, sampela taim ol i save mekim ol i pait long ol wel animal, olsem ol laion. Tasol planti man i ting Pol i no tok long ol wel animal tru. Nogat. Em i tok piksa long ol man i laik bagarapim em.
† **15:33:** Dispela em i tok bilong wanpela saveman bilong ol Grik. **15:34:** Ap 26.8, Ro 13.11, 1 Ko 6.5, Ef 5.14, 1 Te 4.5 **15:35:** Jo 12.24, 1 Jo 3.2 **15:36:** Jo 12.24 **15:38:** Stt 1.11 **15:42:** Dan 12.3, Mt 13.43 **15:43:** Fl 3.20-21

bek, em i gutpela tru. Bodi
yumi planim, em i no gat
strong. Bodi i kirap bek, em
i gat strong.
44 Bodi yumi planim, em i
bilong graun. Bodi i kirap
bek, em i bilong heven.
I gat bodi bilong graun, na i
gat bodi bilong heven tu.
45 Buk bilong God i tok
olsem, "Namba wan man,
Adam, i bin kisim laip." Tasol
narapela Adam i kamap
bihain tru,‡ em i bin kamap
spirit bilong givim laip long
man.
46 Laip bilong spirit i no
save kamap pastaim. Nogat.
Laip bilong dispela graun i
save kamap pastaim. Na laip
bilong spirit i save kamap bi-
hain.
47 Namba wan Adam em
i bilong graun. God i bin
wokim em long graun tasol.
Namba 2 Adam em i bilong
heven.
48 Olgeta man bilong graun,
ol i wankain olsem dispela
man bilong graun. Na ol-
geta man bilong heven bai
i kamap wankain olsem dis-
pela man bilong heven.
49 Nau yumi stap wankain
olsem dispela man bilong
graun, na olsem tasol bihain
bai yumi stap wankain olsem
dispela man bilong heven.
50 Ol brata, mi tok stret
long yupela, man bilong dis-
pela graun em i no inap i
go insait long kingdom bi-
long God na kisim ol gutpela
samting bilong en. Na samt-
ing bilong bagarap em i no
inap kisim samting i no save
bagarap.
51 Yupela harim. Mi laik
autim wanpela tok hait long
yupela. Bai yumi olgeta i no
i dai. Tasol bai yumi olgeta i
senis na i kamap narakain.
52 Dispela bai i kamap
wantu tasol, long taim bilong
las biugel i krai. Yes, biugel
bai i krai, na ol man i dai pinis
bai i kirap, na ol i no inap
bagarap moa. Na yumi man
i no i dai yet, yumi bai i senis
na i kamap narakain. 53 I
olsem. Dispela bodi i save
bagarap, em i mas senis na i
stap gut oltaim. Dispela bodi
i save dai, em i mas senis na i
stap laip oltaim.
54 Tru, dispela bodi i save
bagarap, em bai i senis na
i stap gut oltaim. Na dis-
pela bodi i save dai, em bai
i senis na i stap laip oltaim.
Long dispela taim tok i stap
long buk bilong God, em bai
i kamap tru. Buk bilong God
i tok olsem, "God i winim pait
na em i pinisim dai tru.
55 Dai, we stap strong bi-
long yu long daunim ol man?
Dai, we stap spia bilong yu
bilong bagarapim ol man?"
56 Spia bilong dai em sin
tasol, na sin em i kisim strong

15:45: Stt 2.7, Jo 6.33, 6.39-40, 6.54, 6.63, 2 Ko 3.4-6, 3.17, Fl 3.21 ‡ **15:45:** Dispela "narapela Adam i kamap bihain tru," em Krais tasol. Lukim 15.21-22 na Rom 5.14-19. **15:47:** Stt 2.7, 3.19, Jo 3.13, 3.31 **15:49:** Ro 8.29, 2 Ko 3.18, Fl 3.21, 1 Jo 3.2 **15:50:** Mt 16.17, Jo 3.3-5, 1 Ko 6.13 **15:51:** Fl 3.21 **15:51:** 1 Te 4.15-17 **15:52:** Sek 9.14, Mt 24.31, 1 Te 4.16 **15:53:** 2 Ko 5.4 **15:54:** Ais 25.8, Hi 2.14-15, KTH 20.14 **15:55:** Hos 13.14 **15:56:** Ro 4.15, 5.13, 6.14, 7.5, 7.13

bilong en long lo.
57 Tasol yumi tenkyu long
God. Long strong bilong
Bikpela bilong yumi Jisas
Krais, God i save strongim
yumi na yumi winim pait.
58 Olsem na, ol brata tru
bilong mi, yupela i mas i stap
strong, na i no ken surik lik-
lik. Yupela i save olsem,
hatwok yupela i save mekim
long Bikpela, em bai i no inap
lus nating. Olsem na oltaim
yupela i mas wok strong long
mekim wok bilong Bikpela.

Pol i tok long ol samting em i ting long mekim

(Sapta 16)

16

Pol i tok long mani ol i laik salim i go long Jerusalem

1 Nau mi laik tok long
dispela mani yupela i laik
bungim bilong givim long ol
manmeri bilong God i stap
long Jerusalem. Mi bin soim
rot bilong mekim dispela
wok long ol sios bilong
provins Galesia, na yupela tu
i mas mekim wankain pasin.
2 Long olgeta Sande yupela
olgeta wan wan i mas tilim
mani yupela i bin kisim long
dispela wik, na putim hap i
stap long ol haus bilong yu-
pela yet, na bai mani i ken
kamap planti liklik. Olsem na
taim mi kam, yupela bai i no
gat wok bilong painim mani
bilong givim ol.
3 Taim mi kamap, orait yu-
pela yet i mas makim sam-
pela man bilong karim dis-
pela presen bilong yupela i
go long Jerusalem. Na bai mi
givim pas long ol na salim ol i
go.
4 Na sapos mi ting i gutpela
long mi tu mi go, orait bai ol i
ken i go wantaim mi.

Pol i laik i go lukim ol Korin

5 Mi bai i go lukim ol lain
i stap long provins Masedo-
nia pastaim, na bihain bai mi
kam kamap long yupela.
6 Na ating bai mi stap liklik
wantaim yupela. Mi no save,
ating bai mi stap wantaim yu-
pela inap long taim bilong kol
na strongpela win i pinis. Na
taim mi laik i go long nara-
pela ples, orait yupela i ken
helpim mi long i go.
7 Mi no laik i stap sotpela
taim tasol wantaim yupela.
Nogat. Sapos Bikpela i larim
mi, mi laik i stap longtaim
liklik wantaim yupela.
8 Tasol mi laik i stap hia
long taun Efesus inap long de
bilong Pentikos,*
9 long wanem, God i opim
rot pinis long mi, na mi gat
bikpela wok bilong helpim
planti manmeri i kamap Kris-
ten. Na tu, i gat planti man i
birua long mipela.

15:57: Ro 7.25, 1 Jo 5.4-5 **15:58:** 2 Sto 15.7, 1 Ko 3.8, 2 Pi 3.14, KTH 14.13 **16:1:** Ap 24.17, Ro 15.25-26, 2 Ko 8.1-9, Ga 2.10 **16:2:** Ap 20.7, KTH 1.10 **16:5:** Ap 19.21 **16:6:** Ro 15.24, Ta 3.12 **16:7:** Ap 18.21 **16:8:** Wkp 23.15-21, Lo 16.9-11 **16:8:** Ap 19.8-10 * **16:8:** "De bilong Pentikos" Lukim toksave i stap long Aposel 2.1. **16:9:** Ap 14.27, 19.8-10, 2 Ko 2.12, Kl 4.3, KTH 3.8 **16:10:** 1 Ko 4.17

10 Sapos Timoti i kamap
long yupela, orait yupela i
mas helpim em long i stap bel
isi namel long yupela, na i
no ken pret. Yupela harim.
Em i save mekim wok bi-
long Bikpela, olsem mi yet mi
mekim.
11 Nogut sampela bilong
yupela i lukim em i olsem
samting nating na i givim
baksait long em.† Yupela i
mas helpim em long taim em
i laik lusim yupela na larim
em i go wantaim bel isi, na
bai em i ken i kam bek long
mi. Mi wetim em long i kam
wantaim ol brata.
12 Na tok bilong brata bi-
long yumi Apolos, em i olsem.
Planti taim mi bin tok strong
long em i mas i go wantaim
ol arapela brata long taim ol i
kam lukim yupela. Tasol em
i no laik tru long i kam nau.
Bihain, sapos em yet i pilim
em i gutpela taim long i kam,
orait em bai i kam.

Sampela tok moa

13 Yupela i mas was gut
na sanap strong long bilip.
Yupela i mas i stap strong,
na yupela i no ken pret long
wanpela samting.
14 Na yupela i mas givim
bel bilong yupela long God na
long ol man, na long dispela
pasin yupela i mas mekim
olgeta samting yupela i save
mekim.
15 Ol brata, yupela i save
long ol lain bilong Stefanas.
Ol i bin kamap Kristen
paslain long ol arapela lain
i stap long provins Akaia. Na
long laik bilong ol yet ol i bin
kisim wok bilong helpim ol
manmeri bilong God. Mi laik
strong long yupela
16 i mas i stap aninit long
ol dispela kain man, na long
olgeta man i save helpim ol
na mekim dispela kain wok.
17 Stefanas na Fortunatus
na Akaikus i bin i kam long
mi, na mi amamas long lukim
ol, long wanem, yupela ol-
geta i no inap i kam lukim mi‡
18 na ol i bin mekim isi
bel bilong mi, na bel bilong
yupela tu. Yupela i mas ama-
mas long ol dispela kain man.
19 Ol sios long provins Esia
i givim gude long yupela. Ak-
wila na Prisila wantaim ol
manmeri bilong sios i save
bung long haus bilong tupela,
ol i givim bikpela gude tru
long yupela long nem bilong
Bikpela.
20 Olgeta brata i givim gude
long yupela. Long pasin bi-
long yumi ol manmeri bilong
God, yupela olgeta wan wan i
mas givim kis long ol arapela.

† **16:11:** Timoti em i yangpela man, na long dispela as sampela man i save givim baksait long em. Lukim 1 Timoti 4.12. **16:12:** 1 Ko 1.12, 3.6 **16:13:** Sng 31.24, 1 Ko 15.1, Ef 6.10, Fl 1.27, Kl 1.11, 1 Te 5.6 **16:14:** 1 Ko 14.1, 1 Pi 4.8 **16:15:** Ro 16.5, 1 Ko 1.16 **16:16:** 1 Te 5.12 ‡ **16:17:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. **16:18:** Fl 2.29 **16:19:** Ap 18.2, 18.18, 18.26, Ro 16.5, 2 Ti 1.15 **16:20:** Ro 16.16, 2 Ko 13.12 **16:21:** Kl 4.18, 2 Te 3.17 § **16:21:** Pol i no save raitim ol pas bilong em yet. Nogat. Em i save toktok na narapela man i save raitim. Tasol tok i stap long dispela lain, em Pol i raitim long han bilong em yet.

21 Mi Pol, long han bilong
mi yet mi raitim dispela gude
long yupela.§
22 Sapos wanpela man i
no laik givim bel bilong em
long Bikpela, orait em i ken
bagarap. Bikpela, yu kam.
23 Marimari bilong Bikpela
Jisas em i ken i stap wantaim
yupela.
24 Long Krais Jisas mi givim
bel bilong mi long yupela ol-
geta.

16:22: Ga 1.8-9

Namba 2 pas Pol i raitim long Ol Korin

Tok i go pas

Sampela manmeri bilong sios bilong taun Korin i bin tok nogut long Pol, na dispela i mekim Pol i bel hevi tru. Em i laik stretim tok wantaim ol Korin, olsem na em i raitim dispela pas, bai em i ken amamas gen long ol.

Long namba wan hap bilong pas, Pol i tokaut long strongpela tok bipo em i bin mekim long ol Korin. Em i no laik tru long mekim dispela tok, tasol ol i bin bikhet na mekim tok nogut long em, olsem na em i bin mekim strongpela tok long ol. Na ol i bin harim tok bilong en na stretim pasin bilong ol, olsem na nau em i amamas moa yet.

Long dispela taim ol Kristen bilong distrik Judia ol i stap nogut, na Pol i wok long bungim mani bilong karim i go givim long ol. Olsem na long sapta 8 na 9, Pol i mekim tok bilong kirapim bel bilong ol Korin bilong givim mani long dispela wok.

Long las hap bilong pas Pol i tok long ol sampela giaman aposel i bin kam i stap long Korin na ol i wok long daunim nem bilong Pol na rabisim wok aposel bilong em.

Pol i tokaut long wok God i bin givim long ol aposel

(Sapta 1-7)

1 Mi Pol, mi aposel bilong Krais Jisas. Long laik bilong em yet God i makim mi olsem aposel. Mi wantaim brata Timoti mitupela i raitim dispela pas long yupela manmeri bilong sios bilong God i stap long taun Korin, wantaim olgeta manmeri bilong God i stap long olgeta hap bilong provins Akaia.

2 God Papa bilong yumi, wantaim Bikpela Jisas Krais, i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi.

Pol i tenkyu long God i bin helpim em

3 Yumi litimapim nem bilong God, em i God na Papa bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais. Em i Papa bilong yumi, na em i as bilong olgeta pasin marimari na pasin sori. Em i God bilong mekim isi bel bilong olgeta man i gat hevi.

4 Long olgeta hevi i kamap long mipela, em i save mekim isi bel bilong mipela. Olsem na mipela inap long mekim isi bel bilong ol man i gat kain kain hevi, olsem God i save mekim isi bel bilong mipela.

5 Bikpela pen Krais i bin karim, mipela tu i save karim. Olsem tasol bikpela bel isi bilong Krais i pulimapim mipela.

6 Sapos mipela i karim hevi, em bilong mekim isi

1:1: Ap 18.1, 1 Ko 1.1 **1:2:** 1 Ko 1.3 **1:3:** Ro 15.5, Ef 1.3, 1 Pi 1.3 **1:5:** Sng 34.19, 94.19, Kl 1.24

bel bilong yupela, na bilong
God i ken kisim bek yupela.
Na sapos God i mekim isi
bel bilong mipela, em bilong
mekim isi bel bilong yupela
tu. Sapos yupela i sanap
strong na karim kain pen
olsem mipela i karim, orait
God i save mekim isi bel
bilong yupela.

7 Na mipela i save bilip
strong tru olsem yupela bai i
sanap strong. Mipela i save,
yupela i karim pen wantaim
mipela, olsem na yupela bai i
kisim bel isi wantaim mipela
tu.

8 Ol brata, mipela i laik
bai yupela i save long dispela
hevi i bin kamap long mipela
long provins Esia. Bikpela
hevi moa i bin daunim
mipela, na i winim tru strong
bilong mipela. Olsem na
mipela i bin ting mipela bai
i dai.

9 Tru yet, mipela i bin pilim
wankain hevi olsem man i
harim jas i tok long em i mas i
dai. Dispela i bin kamap long
mipela bai mipela i no ken
ting moa long strong bilong
mipela yet. Nogat. Mipela i
mas ting long strong bilong
God tasol, em i save kirapim
bek ol man i dai pinis.

10 Dispela samting nogut
tru em inap tru long kilim
mipela i dai, tasol God i bin
kisim bek mipela. Na bihain
tu em bai i kisim bek mipela.
Mipela i bilip strong olsem,
olgeta taim samting nogut i
laik bagarapim mipela, God
bai i kisim bek mipela, na
mipela bai i stap gut.

11 Tasol yupela i mas
helpim mipela long prea. Na
God bai i harim prea bilong
planti manmeri na em bai
i helpim mipela. Na planti
manmeri bai i lukim, na ol
bai i tenkyu long God long ol
samting em i mekim bilong
helpim mipela.

Pol i no bin giamanim ol Korin

12 Mi save amamas moa yet
long dispela wanpela samt-
ing. Long bel bilong mi, mi
save olsem, mi bin mekim
stretpela pasin na pasin i
tru long olgeta manmeri, em
pasin God i bin givim mi.
God i bin marimari long mi
na givim dispela kain pasin
long mi, na mi no bin kisim
long kain save bilong yumi
ol man bilong graun. Mi bin
wokabaut long dispela pasin
namel long olgeta man, tasol
namel long yupela mi bin
bihainim dispela pasin moa
yet.

13-14 Na taim mi raitim ol
pas i kam long yupela, mi
save raitim tok yupela inap
ritim na save gut long as bi-
long en, em tasol. Mi no
save raitim narakain tok long
yupela. Tru, sampela taim
yupela i no klia gut long ol-
geta tok mi bin raitim. Tasol
mi laik bai yupela i ken save
tru long as bilong olgeta tok
bilong mi, na long De bi-
long bikpela kot bilong Jisas,

1:7: Ro 8.17, 2 Ti 2.12 **1:8:** Ap 19.23, 1 Ko 15.32 **1:10:** 2 Ti 4.18, 2 Pi 2.9 **1:12:** 1 Ko 1.17, 2.4, 2.13, 2 Ko 2.17, Hi 13.18 **1:13-14:** 2 Ko 5.12, Fl 2.16

Bikpela bilong yumi, bai yupela i ken amamas tru long mi long wankain pasin olsem mi bai amamas long yupela.

15-16 Mi bilip strong olsem yupela bai i amamas long pasin mi mekim, na long dispela as mi bin pasim tok long mi laik i kam lukim yupela pastaim, na bai mi lusim yupela na i go long provins Masedonia. Na taim mi lusim Masedonia mi bin ting long kam bek gen long yupela, na long dispela pasin God i ken mekim gut long yupela tupela taim. Na tu, yupela bai inap long helpim na mi go long distrik Judia.

17 Tasol olsem wanem? Yupela i ting mi bin mekim ol dispela tok bilong giamanim yupela tasol, a? Yupela i ting mi man bilong tok promis nating na senisim tok nabaut olsem ol man bilong graun i save mekim, na mi tok "Yes" na "Nogat" wantaim, a? Nogat tru.

18 God i save bihainim olgeta tok bilong em yet, na olsem tasol mi tok tru tumas long yupela, olgeta tok mi save mekim long yupela, em i no gat "Yes" na "Nogat" wantaim.

19 Mi na Sailas na Timoti, mipela i bin autim tok namel long yupela, em tok bilong Jisas Krais, Pikinini Bilong God. Na yupela i save, Krais i no man bilong tok "Yes" na "Nogat" wantaim. Nogat. Oltaim Krais i save tok "Yes" tasol.

20 I gat planti promis bilong God i stap, na Krais i save tok "Yes" long dispela olgeta promis. Olsem na taim yumi harim tok bilong God, long nem bilong Krais yumi save tok "I tru", na yumi save litimapim nem bilong God.

21 Na God yet i save strongim mipela wantaim yupela, na yumi pas wantaim Krais na yumi stap strong. Na em i bin makim yumi bilong em yet.

22 Em i bin putim mak bilong em yet long yumi, na em i givim Holi Spirit bilong i stap long bel bilong yumi. Holi Spirit em i olsem namba wan hap bilong ol gutpela samting God i laik givim long yumi. Na yumi kisim Holi Spirit pinis, olsem na yumi ken save, tru tumas bai yumi kisim olgeta arapela samting tu.

Pol i no bin i go kwik long Korin

23 Long nem bilong God, em man bilong strongim tok bilong mi, mi tok tru tumas olsem, mi no bin i kam kwik long Korin, long wanem, mi no laik givim hevi long yupela. Em tasol.

24 Mi no tok olsem mipela i bosim bilip bilong yupela. Nogat. Long bilip yupela i sanap strong pinis. Mipela i save wok wantaim bilong kamapim amamas bilong yupela.

1:15-16: Ap 19.21, 1 Ko 16.5-6 **1:19:** Ap 9.20, 18.5 **1:20:** Ro 15.8-9, KTH 3.14 **1:21:** 1 Jo 2.20, 2.27 **1:22:** Ro 8.16-17, 2 Ko 5.5, Ef 1.13-14, 2 Ti 2.19, 1 Jo 2.27, KTH 2.17 **1:23:** Ro 1.9, 2 Ko 11.31 **1:24:** 1 Pi 5.3

2

1 Mi no kam, long wanem,
mi ting mobeta mi no kam
long yupela long dispela taim
na mekim yupela i bel hevi
gen olsem bipo.
2 Sapos mi mekim yupela i
bel hevi, orait husat bai i stap
bilong mekim bel bilong mi i
amamas? Yupela ol lain mi
bin mekim bel hevi, yupela
tasol bai i stap.
3 Yupela ol manmeri bilong
mekim mi i amamas, olsem
na mi no laik i kam long yu-
pela na kisim bel hevi. Long
dispela as tasol mi bin raitim
pas mi salim i kam long yu-
pela bipo. Mi save, sapos mi
amamas long wanpela samt-
ing, orait yupela olgeta i save
amamas long dispela tu.
4 Tru, taim mi raitim pas
long yupela, mi wari moa
yet na bel bilong mi i gat
bikpela hevi tru na mi krai
planti wantaim. Tasol mi no
bin raitim dispela pas bilong
givim bel hevi long yupela.
Nogat. Mi raitim bilong yu-
pela i ken save olsem, mi
laikim yupela tumas na mi
givim bel bilong mi moa yet
long yupela.

Ol Korin i mas lusim rong bilong man i bin mekim rong

5 Sapos wanpela man i bin
givim bel hevi long ol ara-
pela, em i no givim bel hevi
long mi. Nogat. Mi no laik
mekim planti strongpela tok
long dispela samting, tasol
mi inap tok olsem, em i bin
mekim yupela olgeta i bel
hevi liklik.
6 Tasol dispela pe nogut
bikpela lain bilong yupela i
bin tok long dispela man i
mas kisim, em inap long em.
7 Olsem na mobeta yupela
i mekim narapela pasin nau.
Mobeta yupela i lusim sin bi-
long em na mekim isi bel bi-
long en. Nogut bikpela bel
hevi moa i daunim tru dis-
pela man.
8 Olsem na mi laik bai yu-
pela i soim em olsem yupela
i laikim em yet.
9 Dispela pas mi raitim
bipo, em bilong traim yupela
tasol. Mi laik save, yupela i
save bihainim tok bilong mi
long olgeta samting, o nogat?
10 Na sapos yupela i lusim
rong bilong wanpela man,
orait mi tu mi save lusim.
Na sapos i gat wanpela rong
mi mas lusim, orait mi save
lusim long ai bilong Krais, bi-
long helpim yupela.
11 Mi mekim olsem, long
wanem, mi pret, nogut Satan
i giamanim yumi na i winim
yumi. Yumi save pinis long
tingting na pasin bilong em.

Pol i laik lukim Taitus

12 Taim mi kam kamap
long taun Troas bilong autim
gutnius bilong Krais, Bikpela
i bin opim rot long mi bilong
mekim dispela wok.
13 Tasol bel bilong mi em i
no i stap isi. Long wanem,
mi no lukim brata bilong mi
Taitus. Olsem na mi lusim ol

2:1: 1 Ko 4.21, 2 Ko 12.21 **2:4:** Ap 20.31 **2:5:** 1 Ko 5.1, Ga 4.12 **2:9:** 2 Ko 7.15, 10.6 **2:11:** Lu 22.31 **2:12:** Ap 14.27, 1 Ko 16.9 **2:12:** Ap 20.1

Troas na mi kam kamap long provins Masedonia.

Long strong bilong God ol aposel i save winim pait

14 Tasol nau mi tenkyu long God, long wanem, oltaim em i save bringim mipela i go nabaut bilong tokaut long strongpela wok Krais i bin mekim bilong kisim bek mipela na mekim mipela i kamap lain bilong en.* Na long dispela pasin olgeta lain manmeri i kisim save long God. I olsem switpela smel i kamap na win i karim i go nabaut long olgeta hap.

15 Tru tumas, mipela yet i olsem paura bilong kamapim smok i gat gutpela smel, em Krais i kisim na i ofaim long God. Dispela smel i save go namel long ol man i stap long rot bilong heven, na namel long ol man i stap long rot bilong hel tu.

16 Long dispela lain i stap long rot bilong hel, dispela smel i olsem smel bilong dai, na em i save kamapim dai long ol. Tasol long lain i stap long rot bilong heven em i olsem smel bilong laip, na em i save kamapim laip long ol. Husat inap tru long mekim dispela kain wok?

17 Tasol mipela i no olsem ol planti man, ol i save go nabaut na mekim wok bisnis long tok bilong God. Nogat. Mipela i kisim dispela wok long God yet na mipela i no save giaman nabaut. Mipela i wanbel wantaim Krais, na long ai bilong God mipela i save autim stret ol tok em i bin givim mipela.

3

Ol aposel i stap wokman bilong nupela kontrak

1 Ating mipela i mekim ol dispela tok, long wanem, mipela i laik grisim yupela gen bai yupela i ting mipela i stretpela man? O ating mipela i olsem ol sampela man na mipela i mas askim ol man long raitim pas i tokim yupela olsem mipela i gutpela man? O ating mipela i mas askim yupela long raitim kain pas olsem bilong helpim mipela? Nogat tru.

2 Yupela yet i stap olsem pas bilong tokim ol man long pasin bilong mipela. Na ol tok bilong dispela pas em i stap long bel bilong mipela, na olgeta man i ken lukim na ritim.

3 Yupela i stap ples klia olsem wanpela pas i kam long Krais. Long wok bilong mipela Krais i raitim dispela pas. Em i no raitim long ing. Nogat. Em i raitim long Spirit bilong God bilong i stap oltaim. Na em i no raitim antap long ol hap ston. Nogat. Em i raitim long bel bilong ol manmeri.

---

* **2:14:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. **2:15:** 1 Ko 1.18, 2 Ko 4.3 **2:16:** Lu 2.34, Jo 9.39, 1 Ko 15.10, 2 Ko 3.5-6, 1 Pi 2.7-8 **2:17:** 2 Ko 1.12, 4.2, 11.13, 1 Pi 4.11, 2 Pi 2.3 **3:1:** Ap 18.27, Ro 16.1, 2 Ko 5.12 **3:2:** 1 Ko 9.2 **3:3:** Kis 24.12, Jer 31.33, Ese 11.19, 36.26, 1 Ko 3.5, Hi 8.10 **3:4:** 2 Ko 2.16

4 As bilong dispela tok i
olsem. Long Krais God i bin
makim mipela long mekim
dispela wok, na mipela i save
olsem God bai i mekim wok
bilong en i kamap gutpela
tru.
5 Tru, mipela yet i no inap
long mekim dispela wok,
olsem na mipela i no ken
tok mipela yet i bin mekim
wanpela samting. Nogat.
God wanpela tasol i save
mekim mipela inap long
dispela wok.
6 Na em yet i bin mekim
mipela inap long i stap wok-
man bilong nupela kontrak.
Dispela kontrak em i no samt-
ing ol i bin raitim long buk bi-
long lo. Nogat. Em i samting
bilong Holi Spirit. Tok bilong
lo i save kilim man i dai, tasol
Holi Spirit i save givim laip
long man.
7 Tingim. Dispela wok God
i mekim bilong givim lo, em
i kamapim dai long ol man-
meri. Na taim God i raitim
dispela lo long ston na givim
long ol, dispela lo i kam wan-
taim bikpela lait bilong God.
Olsem na pastaim pes bilong
Moses i lait tumas, na ol Is-
rael i no inap lukluk long pes
bilong en, na bihain tasol dis-
pela lait i pinis.
8 Orait wok God i mekim
bilong givim Holi Spirit long
ol manmeri, em i winim tru
dispela wok em i mekim bi-
long givim lo, na bikpela lait
na strong bilong God bai i
stap moa moa yet long dis-
pela wok.
9 Dispela wok bilong lo em
i save kotim yumi na i tok
yumi mas lus. Tasol sapos
dispela wok i kam wantaim
bikpela lait bilong God, orait
wok bilong mekim ol man-
meri i kamap stretpela long
ai bilong God, em bai i kam
wantaim bikpela lait bilong
God moa moa yet.
10 Bikpela lait na strong
bilong God i stap moa moa
yet wantaim dispela nupela
wok God i mekim, na i winim
tru lait bilong God i bin i stap
wantaim olpela wok. Olsem
na nau i luk olsem lait bilong
dispela olpela wok i pinis ol-
geta.
11 Dispela olpela wok i no
inap i stap oltaim. Nogat. Em
bai i pinis. Tasol em i bin kam
wantaim bikpela lait bilong
God. Olsem na yumi save,
dispela nupela wok bilong i
stap oltaim, em i kam wan-
taim bikpela lait bilong God
moa moa yet.
12 Mipela i bilip tru na we-
tim dispela lait bai i kamap
moa yet long mipela na i stap
oltaim, olsem na mipela i no
save pret. Nogat. Mipela i
save tokaut klia long en.
13 Mipela i no save mekim
olsem Moses i bin mekim.
Long taim dispela lait i no
pinis yet long pes bilong en,
em i bin kisim hap laplap na
haitim pes bilong en, bai ol

3:5: Jo 15.5, 1 Ko 15.10, Fl 2.13 **3:6:** Jer 31.31, Jo 6.63, Ro 7.6, 1 Ko 11.25, Ga 3.10, Ef 3.7, Kl 1.25, Hi 8.6-8 **3:7:** Kis 34.1, 34.28-30, Lo 10.1, Ro 7.10 **3:8:** Ga 3.2, 3.5 **3:9:** Lo 27.26, Ro 1.17, 3.21 **3:10:** Kis 34.29 **3:12:** 2 Ko 7.4, Ef 6.19 **3:13:** Kis 34.33-35, Ro 10.4, Ga 3.23

Israel i no ken lukim.
14 Na tingting bilong ol Israel i pas tru, na olgeta taim
ol i ritim tok bilong olpela
kontrak, ol i no inap klia
long as bilong dispela tok ol
i harim. I olsem dispela
hap laplap i stap yet na em
i pasim tingting bilong ol. I
no gat man i bin rausim dispela laplap. Nogat. Long
Krais wanpela tasol God i
save rausim dispela laplap.
15 Yes, olgeta taim ol i ritim
lo bilong Moses, i gat hap
laplap i pasim tingting bilong
ol, i kam inap long nau.
16 Tasol sapos man i tanim
bel i go long Bikpela, orait
God i save rausim dispela hap
laplap i bin pasim tingting bilong en.
17 Taim mi tok long Bikpela
mi tok long Holi Spirit. Na
sapos Spirit bilong Bikpela i
stap long wanpela man, orait
i no gat wanpela samting i
pasim dispela man. Nogat.
Em i stap fri.
18 Na yumi olgeta, yumi
no gat samting i haitim pes
bilong yumi. Olsem na
bikpela lait bilong Bikpela
i kam long yumi, na yumi
kamap olsem glas bilong
lukluk i save sutim dispela
lait i go long ol arapela
manmeri. Oltaim yumi save
kisim dispela lait moa moa
yet, na dispela i senisim
yumi, na yumi kamap olsem
piksa bilong Bikpela yet.
Bikpela em i Spirit, na em i
mekim olsem.

4

Ol aposel i olsem ol sospen graun

1 God i bin sori long mipela
na i givim dispela wok long
mipela, olsem na mipela i no
save slek long mekim dispela
wok. Nogat.
2 Mipela i givim baksait
pinis long olkain pasin nogut
ol man i save hait na mekim.
Mipela i no save wokabaut
long pasin bilong giaman. Na
mipela i no save senisim tok
bilong God. Nogat. Mipela i
save autim tok tru long ples
klia, bai olgeta man i ken skelim pasin bilong mipela na
long bel bilong ol, ol i ken
save olsem mipela i mekim
stretpela wok long ai bilong
God.
3 Na sapos sampela lain i
no klia long as bilong dispela
gutnius mipela i save autim,
em ol dispela lain i stap long
rot bilong hel tasol.
4 Satan, em giaman god bilong dispela graun, em i bin
pasim tingting bilong ol dispela man i no bilip, na lait
bilong gutnius bilong marimari na sori bilong Krais, em
i no inap i go insait long bel
bilong ol. Olsem na ol i no
save lukim Krais, em i piksa
tru bilong God.

3:14: Ais 6.10, Jo 12.40, Ap 28.26-27, Ro 11.7-8, 11.25 **3:16:** Kis 34.34, Ais 25.7, Ro 11.23, 11.26 **3:17:** Jo 8.32, 8.36, Ro 8.2, 1 Ko 15.45, 2 Ko 3.6, Ga 5.1 **3:18:** Kis 16.7, 24.17, Ro 8.29, 1 Ko 13.12, 15.49, 1 Ti 1.11 **4:1:** 2 Ko 3.6, 1 Ti 1.13 **4:2:** 1 Ko 1.18, 2 Ko 2.17, 6.4, 6.7, 1 Te 2.3-5 **4:3:** 1 Ko 1.18, 2 Ko 2.15, 2 Te 2.10 **4:4:** Jo 1.18, 12.31, 12.45, 2 Ko 4.4, Ef 2.2, Fl 2.6, Kl 1.15, Hi 1.3

5 Harim. Mipela i no save
autim tok long ol pasin bilong
mipela yet. Nogat. Mipela
i save tokaut olsem, "Krais
Jisas em i Bikpela bilong
yumi, na mipela i bihainim
tok bilong Jisas na mipela i
stap olsem ol wokman bilong
yupela."
6 Bipo tru God i bin tok,
"Insait long tudak lait i ken
kamap." Na lait bilong God
yet i bin i kam i stap long
mipela, na i mekim bel bilong
mipela i lait moa yet. Mipela
i lukim pes bilong Jisas Krais
na mipela i lukim lait tru na
mipela i save long bikpela lait
na strong bilong God.

7 Tasol dispela gutpela
samting tru i stap long mipela
aposel olsem em i stap insait
long ol samting nating i no
gat strong, olsem ol gutpela
mani samting i stap insait
long ol sospen graun. Em
bilong olgeta man i ken save,
dispela bikpela strong ol i
lukim em i strong bilong God.
Em i no strong bilong mipela.
8 Long olgeta hap, ol kain
kain hevi i save kamap long
mipela, tasol ol i no pin-
isim tru strong bilong mipela.
Planti samting i save paulim
tingting bilong mipela, tasol
tingting bilong mipela i no
bagarap olgeta.
9 Ol man i save mekim
nogut long mipela, tasol God
i no save lusim mipela. Ol i
save paitim mipela na mekim
mipela i pundaun, tasol ol i
no bagarapim olgeta.
10 Long bodi bilong mipela
oltaim mipela i save larim ol
manmeri i lukim dai bilong
Jisas. Olsem na laip bilong
Jisas tu em i save kamap ples
klia long bodi bilong mipela.
11 Mipela i mekim wok bi-
long Jisas, olsem na long ol-
geta taim mipela i stap laip,
ol man i save trai long kilim
mipela i dai. Olsem na laip bi-
long Jisas tu em i save kamap
ples klia long bodi bilong
mipela, em dispela bodi bi-
long i dai.
12 Olsem na dai i save
mekim wok bilong en long
mipela aposel, tasol laip i
save mekim wok long yupela.

13 Mipela i bilip long Jisas,
na mipela i mekim wankain
pasin olsem buk bilong God
i tok, "Mi bilip pinis long
God, olsem na mi bin tokaut."
Mipela tu i bilip, olsem na
mipela tu i save tokaut.
14 Mipela i save pinis
olsem, God i bin kirapim
Bikpela Jisas, na em bai i
kirapim mipela tu wantaim
Jisas, na bringim mipela
wantaim yupela i go i stap
klostu long em.
15 Mi tok olsem, long
wanem, mi save, dispela
olgeta samting i save kamap
long mipela bilong helpim
yupela. Na long dispela

4:5: 1 Ko 1.9, 1.13, 1.19, 1.23, 2 Ko 1.24 **4:6:** Stt 1.3, Ais 9.2, 2 Ko 3.18, 1 Pi 2.9, 2 Pi 1.19 **4:7:** 1 Ko 2.5, 2 Ko 5.1, 12.9 **4:8:** 2 Ko 1.8, 7.5 **4:10:** Ro 8.17, 1 Ko 15.31, Fl 3.10, 1 Pi 4.13 **4:11:** Ro 8.36, 1 Ko 15.31, 15.49 **4:13:** Sng 116.10, Ro 1.12, 2 Pi 1.1 **4:14:** Ro 8.11, 1 Ko 6.14 **4:15:** 1 Ko 3.21, 2 Ko 1.3-6, Kl 1.24, 2 Ti 2.10

pasin marimari bilong God
i wok long kamap long planti
manmeri moa, na ol dispela
manmeri i ken tenkyu moa
yet long God, na litimapim
nem bilong en.

Ol aposel i bilip na i kisim strong

16 Mipela i tingting long
dispela gutpela wok God i
mekim na mipela i no save
slek long mekim wok bilong
God. Tru, bodi bilong mipela
i laik bagarap. Tasol bel bi-
long mipela i save kamap nu-
pela gen long olgeta de,
17 long wanem, mipela
i save, ol dispela hevi na
pen mipela i save karim, ol
i no bikpela tumas, na ol
bai i stap sotpela taim tasol.
Na ol bai i helpim mipela
long kisim gutpela sindaun
tru long heven, na mipela bai
i stap olsem oltaim oltaim.
Na mipela i save, ol dispela
gutpela samting mipela bai i
kisim, ol i winim tru olgeta
arapela samting.
18 Yumi no save lukluk i
go long ol samting yumi inap
lukim long ai. Nogat. Yumi
save lukluk strong long ol
samting yumi no inap lukim
long ai, long wanem, samting
yumi save lukim long ai, em
bai i stap sotpela taim tasol.
Tasol ol dispela gutpela samt-
ing yumi no inap lukim long
ai, ol bai i stap oltaim oltaim.

5

1 Yumi save pinis olsem,
sapos dispela haus sel bilong
graun* nau yumi stap long
en, em i bagarap, orait yumi
gat narapela haus God i laik
givim yumi. Dispela haus ol
man i no bin wokim long han.
Em i stap long heven, na em
bai i stap oltaim oltaim.
2 Nau yumi stap long dis-
pela haus hia, na yumi krai
i stap. Yumi laikim tumas
long kisim dispela haus bi-
long yumi i stap long heven
na em bai i karamapim yumi
olsem klos.
3 Long wanem, taim yumi
putim dispela pinis, yumi bai
i no inap i stap olsem skin
nating.
4 Taim yumi stap yet long
dispela haus sel bilong graun,
yumi save pilim hevi na
yumi krai i stap. I no olsem
yumi laik lusim olpela bodi.
Nogat. Yumi laikim tumas
long putim nupela bodi,
olsem yumi putim nupela
klos samting, na bai dispela
bodi bilong i dai em i ken
kisim laip tru.
5 God yet i bin redim yumi
bilong kisim dispela laip, na
em i bin givim Holi Spirit
long yumi. Holi Spirit em i
olsem namba wan hap bilong
ol gutpela samting God i laik
givim long yumi. Na yumi
kisim Holi Spirit pinis, olsem

4:16: Ro 7.22, Ef 3.16, Kl 3.10, 1 Pi 3.4 **4:17:** Mt 5.12, Ro 8.17-18, 1 Pi 1.6 **4:18:** Ro 8.24, 2 Ko 5.7, Kl 1.16, Hi 11.1-3 **5:1:** 2 Ko 4.7, 2 Pi 1.13-14 * **5:1:** Dispela "haus sel bilong graun", em i tok piksa bilong ol bodi yumi save stap long en long dispela graun. Na ol "narapela haus" em ol nupela kain bodi yumi bai kisim long heven. **5:2:** Ro 8.23 **5:4:** 1 Ko 15.53-54 **5:5:** Ro 8.16, 8.23, 2 Ko 1.22, Ef 1.14, 2.10

na yumi ken save, tru tumas
bai yumi kisim olgeta arapela
samting tu.
6 Yumi save tingting long
dispela na em i save strongim
bel bilong yumi oltaim. Yumi
save, taim yumi stap yet long
dispela bodi, yumi no i stap
wantaim Bikpela long ples bi-
long em. Nogat.
7 Nau yumi bilip tasol long
em na yumi wokabaut. Yumi
no lukim em yet.
8 Tasol mi tok pinis, bel
bilong yumi i stap strong,
na yumi laikim tumas long
lusim dispela bodi hia na
i go sindaun gut wantaim
Bikpela, na ples em i stap
long en, em bai i kamap ples
tru bilong yumi.
9 Tasol maski yumi stap
long wanem ples, oltaim
yumi save tingting strong
long mekim ol pasin Bikpela
i laikim,
10 long wanem, yumi save,
yumi olgeta i mas kamap
long kot bilong Krais. Na
sapos yumi bin mekim gut-
pela pasin long taim yumi
stap long bodi o sapos yumi
bin mekim pasin nogut, yumi
olgeta wan wan bai i kisim
pe inap long pasin yumi bin
mekim.

Yumi gat wok bilong helpim ol man long kamap wanbel wantaim God

11 Orait mipela i save pret
long Bikpela na i stap aninit
long em, olsem na mipela i
save wok long kirapim tingt-
ing bilong ol man bai ol i bilip
long em. Na mipela i no save
mekim dispela wok long ol
pasin i no stret. Nogat. God
i save pinis long olgeta tingt-
ing na pasin bilong mipela.
Na mi bilip olsem, long bel bi-
long yupela, yupela tu i save
olsem mipela i mekim stret-
pela wok.
12 Long dispela tok mipela
i no stat gen long grisim yu-
pela bai yupela i ting mipela i
stretpela man. Nogat. Mipela
i raitim dispela tok bilong yu-
pela i ken amamas long pasin
bilong mipela. Mipela i laik
bai yupela inap bekim tok
bilong ol man i save ama-
mas nating long nem bilong
ol man, na ol i no amamas
long ol pasin i kamap long bel
bilong ol man.
13 Tasol sapos i tru pasin
na tok bilong mipela i olsem
bilong ol longlong man,
maski, mipela i mekim wok
bilong God. Na sapos mipela
i tingting stret, orait mipela i
mekim olsem bilong helpim
yupela.
14 Krais i bin givim bel
bilong en long mipela, na
dispela i save kirapim mipela
long wok, long wanem,
mipela i save pinis olsem,
wanpela man i bin kisim
ples bilong yumi olgeta na i
dai, na long dispela rot yumi

5:6: Hi 11.13-16 **5:7:** Ro 8.24-25, 1 Ko 13.12, 2 Ko 4.18, Hi 11.1 **5:8:** Fl 1.23 **5:9:** Kl 1.10, 1 Te 4.1 **5:10:** Sav 12.14, Ro 2.16, 14.10, Ga 6.7, Kl 3.24-25, KTH 22.12 **5:11:** 2 Ko 4.2, Hi 10.31, Ju 1.23 **5:12:** 2 Ko 1.14, 3.1 **5:14:** Ro 5.15 **5:15:** Ro 14.7-8, 1 Ko 6.19, Ga 2.20, 1 Te 5.10, 1 Ti 2.6, 1 Pi 4.2

olgeta i dai pinis.
15 Dispela man i mekim
olsem bilong helpim yumi ol
man i stap laip, bai yumi no
ken tingting moa long yumi
yet na wokabaut. Nogat.
Yumi ken tingting long dis-
pela man i kisim ples bilong
yumi na i dai pinis, na i kirap
bek tu. Yumi ken tingting
long em na wokabaut.

16 Olsem na nau yumi no
save bihainim tingting bilong
olpela bel na skelim pasin bi-
long ol manmeri. Tru, bipo
yumi bin tingting long pasin
bilong olpela bel na skelim
pasin bilong Krais. Tasol nau
yumi no save skelim em moa
long dispela pasin.

17 Olsem na sapos wanpela
man i pas wantaim Krais,
orait God i mekim em i
kamap nupela man tru.
Harim gut. Nau olpela pasin i
pinis olgeta, na nupela pasin
i kamap pinis.

18 God yet i mekim dispela
olgeta samting i kamap long
yumi. Bipo yumi stap birua
bilong em, tasol long Krais
em i mekim yumi i kamap
wanbel wantaim em. Na em i
givim mipela dispela wok bi-
long helpim em long mekim
ol birua bilong en i kamap
wanbel wantaim em.

19 Tok bilong mipela i
olsem. God i bin i stap long
Krais na i wok long mekim
olgeta man i lusim pasin
birua na i kamap wanbel
wantaim em. Em i no tingting
moa long olgeta rong ol i bin
mekim. Na em i givim mipela
wok bilong autim dispela
tok, bilong em i ken mekim
ol birua i kamap wanbel
wantaim em.

20 Olsem na mipela i kisim
maus bilong Krais na autim
tok bilong en. I olsem God
yet i singaut long olgeta man
long maus bilong mipela.
Mipela i save autim tok
bilong Krais yet long olgeta
man, na mipela i tokim
ol olsem, "Mobeta yupela
lusim pasin birua na kamap
wanbel wantaim God."

21 Krais i no save mekim
sin, tasol God i laik helpim
yumi, olsem na em i bin
bungim olgeta sin bilong
yumi antap long em, na Krais
i kamap olsem man bilong
mekim sin tru. God i mekim
olsem bai yumi ken i stap
long Krais, na long strong
bilong em yumi ken kamap
stretpela manmeri bilong
God.

6

Ol aposel i karim planti hevi long wok bilong ol

1 Mipela i save wok
wantaim God na mipela
i tok strong long yupela
olsem, "Yupela i kisim pinis
marimari bilong God, na
nogut yupela i lusim nating
marimari bilong em."

5:16: Jo 6.63, 15.14, Fl 3.7-8, Kl 3.11 **5:17:** Ais 43.18, Ro 8.1, 8.9-10, Ga 5.6, 6.15, Ef 2.15, KTH 21.5 **5:18:** Ro 5.10, Ef 2.16, Kl 1.20, 1 Jo 2.2 **5:19:** Ro 3.23-25, Kl 1.19-20 **5:20:** 2 Ko 3.6, 6.1, Ef 6.20 **5:21:** Ais 53.6-12, Jo 8.46, Ro 5.19, 1 Ko 1.30, Ga 3.13, Fl 3.9, Hi 4.14-15, 1 Pi 2.22-24, 1 Jo 3.5 **6:1:** 1 Ko 3.9, 2 Ko 5.20, Hi 12.15 **6:2:** Ais 49.8, Lu 4.19-21

2 God i tok olsem, "Mi yet
mi bin makim taim bilong
kisim bek yu na mekim gut
long yu, na long dispela taim
stret mi bin harim krai bilong
yu na helpim yu." Harim.
Nau tasol em i taim bilong
God i mekim gut long yumi.
Nau tasol em i taim bilong
God i kisim bek yumi.

3 Mipela i no laik bai ol
man i tok nogut long dispela
wok bilong mipela, olsem na
mipela i no save mekim wan-
pela samting i save sutim lek
bilong ol dispela man na ol i
pundaun. Nogat.
4 Mipela i stap wokman
bilong God, olsem na oltaim
mipela i save soim gutpela
pasin bilong mipela long
olgeta manmeri. Mipela i
save sanap strong tru long
ol kain kain hevi i save
kamap long mipela, na long
ol samting i save mekim
nogut long mipela, na long
ol samting i save bagarapim
mipela.
5 Ol i save paitim mipela
na kalabusim mipela. Ol
birua i save banisim mipela
na singaut nogut long mipela.
Mipela i save hatwok tru.
Mipela i no save slip gut, na
mipela i save stap hangre.
6 Mipela i save mekim
klinpela pasin na holim
gutpela save. Mipela i no
save kros kwiktaim. Nogat.
Mipela i save mekim gut
long ol manmeri. Mipela i
save kisim strong bilong Holi
Spirit. Mipela i save mekim
tru pasin bilong laikim tru ol
arapela. Mipela i no save tok
long maus tasol.
7 Mipela i save autim tok
tru, na mipela i save mekim
wok long strong bilong God.
Mipela i save holim stretpela
pasin tasol olsem samting bi-
long pait i stap long han sut
na long han kais, na long dis-
pela pasin mipela i save pait
long mekim wok bilong God.
8 Sampela man i save
litimapim nem bilong
mipela, na sampela i save
daunim nem bilong mipela.
Sampela i save tok baksait
long mipela, na sampela i
save tokim ol arapela man
long mipela i mekim gutpela
pasin. Sampela man i ting
mipela i man bilong giaman,
tasol nogat, mipela i save
mekim tok tru tasol.
9 I olsem i no gat man i save
long mipela, tasol planti man
i save long mipela. Mipela i
olsem man i laik i dai, tasol
nogat, mipela i stap laip yet.
I olsem God i givim kanda
long mipela bilong stretim
mipela, tasol em i no kilim
mipela i dai.
10 I olsem mipela i stap
bel hevi tru, tasol maski,
oltaim mipela i save amamas.
Mipela i stap olsem ol rabis-
man, tasol maski, mipela i
save helpim ol manmeri long
kisim planti samting. I olsem
mipela i no gat wanpela

6:3: Ro 14.13, 1 Ko 9.12, 10.32 **6:4:** 2 Ko 4.2 **6:5:** Ap 16.23, 2 Ko 11.23-27 **6:6:** 1 Ti 4.12 **6:7:** 1 Ko 2.4, 2 Ko 10.4, Ef 6.11-13, 2 Ti 4.7 **6:9:** Sng 118.18, 1 Ko 4.9, 2 Ko 4.2, 4.9-10 **6:10:** 2 Ko 7.4, Fl 2.17, Kl 1.24

samting, tasol mipela i gat
olgeta samting.
11 Yupela Korin, mipela i
tokaut ples klia long yupela.
Mipela i givim bel bilong
mipela moa yet long yupela.
12 Mipela i no pasim bel bi-
long mipela. Nogat. Mipela
i laikim tumas yupela. Tasol
yupela yet i pasim bel bilong
yupela, na yumi no stap wan-
bel tru.
13 Nau mi tokim yupela
olsem papa i tokim ol pikinini
bilong en. Yupela i mas
mekim wankain pasin olsem
mipela i mekim long yupela.
Yupela tu i mas givim bel
bilong yupela olgeta long
mipela.

Yumi stap haus bilong God

14 Ol haiden ol i narakain,
olsem na yupela i no ken
pas wantaim ol na wok bung
wantaim ol. Olsem wanem,
stretpela pasin na pasin bi-
long sakim lo tupela i ken
wok bung wantaim? Olsem
wanem, lait i ken bung wan-
taim tudak?
15 Ating Krais i save stap
wanbel wantaim Satan, a?
Man i bilip long Krais na man
i no bilip, tupela i ken holim
wanpela kain tingting, a?
16 Olsem wanem, bai yumi
bungim haus bilong God
wantaim haus lotu bilong
ol giaman god? Yupela i
save, yumi yet yumi stap
haus bilong God bilong i stap
oltaim, olsem bipo God i bin
tok, "Bai mi stap wantaim ol
na wokabaut namel long ol.
Na bai mi stap God bilong
ol, na ol bai i stap ol lain
manmeri bilong mi."
17 Olsem na Bikpela i tok
moa olsem, " 'Yupela i mas
lusim ol, na i go i stap long
narapela hap. Na yupela i
mas lukaut gut, nogut yupela
i pas long ol samting i no klin
long ai bilong God. Na bai mi
yet mi kisim yupela
18 na bai mi stap Papa
bilong yupela, na yupela bai
i stap pikinini bilong mi.'
Bikpela, em God I Gat Olgeta
Strong, em i tok olsem."

7

1 Ol brata tru bilong mi,
yumi kisim pinis ol dispela
promis bilong God. Olsem
na yumi mas rausim olgeta
pasin doti bilong bodi na
bilong spirit, na yumi mas
kamap klin olgeta long ai
bilong God. Na yumi mas
pret na aninit long God na
yumi mas givim yumi yet
olgeta long God na bihainim
tru pasin holi oltaim.

Ol Korin i tanim bel na Pol i amamas tru

2 Yupela i mas givim bel
bilong yupela long mipela.
Mipela i no bin mekim nogut
long wanpela man. Mipela
i no bin bagarapim wanpela.
Mipela i no bin giamanim
wanpela man na kisim ol
samting bilong en.

6:13: 1 Ko 4.14 **6:14:** Lo 7.2-3, 1 Sml 5.2-3, 1 Ko 5.9, Ef 5.7, 5.11 **6:16:** Wkp 26.12, Ese 37.27, 1 Ko 3.16, 6.19 **6:17:** Ais 52.11, Ese 20.34, 2 Ko 7.1, KTH 18.4 **6:18:** 2 Sml 7.14, 1 Sto 17.13, Ais 43.6, Jer 31.9, KTH 1.8, 21.7 **7:1:** 2 Ko 6.17-18, 1 Jo 3.3 **7:2:** Ap 20.33, 2 Ko 12.17

3 Mi no laik sutim tok long
yupela na mi mekim dispela
tok. Nogat. Mi tok pinis
olsem, mipela i givim bel bi-
long mipela long yupela, na
mipela bai i laikim yupela
yet, maski yumi dai o yumi
stap laip.
4 Mi save olsem, mi ken
tokaut stret long yupela, na
mi no mas haitim tok. Mi
amamas moa yet long yu-
pela, na bel bilong mi i stap
isi tru. Maski ol dispela hevi
i save kamap long mipela, mi
save tingting yet long yupela,
na dispela i mekim amamas i
pulap tru long bel bilong mi.
5 Taim mipela i go i stap
long Masedonia, mipela i no
inap malolo liklik. Nogat.
Long dispela hap tu ol kain
kain hevi i bin kamap long
mipela oltaim. Ol man i bin
tok pait wantaim mipela, na
mipela i kirap nogut na bel
bilong mipela i pret.
6 Tasol God i save mekim isi
bel bilong ol manmeri i stap
bel hevi. Na em i salim Taitus
i kam long mipela, na long
dispela pasin em i mekim isi
bel bilong mipela.
7 Na i no long dispela rot
tasol God i mekim isi bel bi-
long mipela. Nogat. Pastaim
yupela i bin mekim isi bel
bilong Taitus, na em i tokim
mipela long dispela pasin bi-
long yupela. Olsem na long
dispela pasin tu God i mekim
isi bel bilong mipela. Taitus i
tokim mipela olsem yupela i
laikim tumas long lukim mi,
na bel bilong yupela i sori, na
yupela i tingting tumas long
i stap wanbel wantaim mi.
Olsem na mi amamas moa
yet.
8 Mi save, pas bilong mi
em i bin mekim yupela i bel
hevi, tasol mi no sori tumas
long dispela. Tru, bipo mi
sori, tasol nau nogat. Mi save,
dispela pas i bin givim bel
hevi long yupela na mekim
yupela i sem, tasol em i bilong
sotpela taim tasol.
9 Na nau mi amamas, tasol
mi no amamas long bel hevi
bilong yupela. Nogat. Mi
amamas, long wanem, dis-
pela bel hevi na sem i bin
mekim yupela i tanim bel. Mi
save, God yet i bin kamapim
dispela bel hevi na sem long
yupela, olsem na tok bilong
mipela i no bin bagarapim
yupela liklik. Nogat.
10 Bel hevi na sem God i
save kamapim, dispela i save
mekim yumi man i tanim
bel. Na long dispela pasin
God i save kisim bek yumi,
olsem na yumi no ken sori
long yumi mas tanim bel.
Tasol bel hevi na sem i kamap
long pasin bilong ol man bi-
long graun, dispela i save
kamapim dai.
11 Yupela i mas tingting
gut. Dispela bel hevi God
i bin givim long yupela, em
i bin kamapim ol kain kain
gutpela pasin long yupela.
Long dispela pasin God i hari-
apim yupela, na yupela i ki-
rap long stretim tok bilong

7:3: 2 Ko 6.11-12 **7:5:** 2 Ko 2.13 **7:6:** 2 Ko 1.3-4, 2.13 **7:8:** 2 Ko 2.4 **7:10:** 2 Sml 12.13, Snd 17.22, Mt 26.75, 27.3-5, Hi 12.16-17

yupela. Em i kirapim yupela long krosim man i bin mekim rong, na i mekim yupela i pret long God. Nau yupela i wari tru long mipela, na yupela i strong long stretim pasin bilong dispela man i bin mekim rong. Long olgeta samting yupela i mekim bilong stretim dispela tok, pasin bilong yupela i soim klia olsem, yupela i no gat asua.

12 Taim mi raitim dispela pas long yupela, mi no bin ting long stretim pasin bilong man i bin mekim rong na mi raitim. Na mi no ting long arapela man, dispela man i bin mekim rong long en. Nogat. Mi laik bai gutpela pasin bilong yupela i ken kamap ples klia, na long ai bilong God yupela i ken save gut olsem, yupela i laikim mipela tru. Long dispela as tasol mi bin raitim dispela pas.

13 Na nau dispela pasin bilong yupela i mekim bel bilong mipela i stap isi tru.

Bel bilong mipela i stap isi na mipela i amamas. Tasol mipela i amamas moa yet, long wanem, yupela olgeta i bin pinisim ol wari bilong Taitus na mekim bel bilong en i gutpela.

14 Bipo mi bin tokim Taitus long ol gutpela pasin bilong yupela na mi bin litimapim nem bilong yupela, na mi no kisim sem long dispela tok bilong mi. Nogat. Olgeta tok mipela i bin mekim long pasin bilong yupela, em i tru. Olsem tasol nau Taitus i save, dispela tok mipela i bin mekim bilong litimapim nem bilong yupela, em i tru olgeta.

15 Taim Taitus i kam long yupela, yupela i bin pret na guria, na yupela i kisim em na yupela olgeta i bihainim tok bilong em. Em i tingim yet dispela pasin bilong yupela na bel bilong en i sori tru long yupela.

16 Nau mi amamas tru, long wanem, mi bilip strong olsem, yupela bai i mekim ol stretpela pasin tasol.

Ol Korin i mas redi long givim ol mani samting bilong helpim ol Kristen i stap long Judia

(Sapta 8-9)

8

Ol Kristen i bungim mani bilong helpim ol Judia

1 Ol brata, mipela i laik toksave long yupela long pasin God i bin marimari long ol manmeri bilong ol sios bilong provins Masedonia na helpim ol.

2 Bikpela hevi i bin kamap long ol na dispela i traim tru bel bilong ol. Na long dispela taim ol i stap rabis tru. Tasol God i bin mekim ol i amamas moa yet, na ol i tingting long ol arapela Kristen na ol i bungim planti mani samting bilong helpim ol.

3 Mi laik tokaut klia olsem, ol i bin bihainim laik bilong

7:15: 2 Ko 2.9 **8:1:** Ro 15.26

ol yet na ol i givim dispela
mani. Sapos ol i gat samting
inap long ol i givim, orait ol
i bin givim. Na ol i winim
dispela na i givim moa yet.
4 Ol i tokim mipela strong
tru long mipela i mas larim
ol i wok wantaim ol man-
meri bilong ol arapela sios
long helpim ol manmeri bi-
long God i stap long distrik
Judia.
5 Mipela i bin ting olsem,
ol bai i givim sampela mani.
Tasol pasin bilong ol i winim
dispela. Pastaim ol i givim
ol yet long Bikpela, na ol i
bihainim laik bilong God na
givim ol yet long mipela tu.
6 Bipo Taitus i bin kirapim
dispela wok bilong marimari
namel long yupela. Olsem
na mipela i strong long em
i mas go bek long yupela na
pinisim dispela wok.
7 Long olgeta samting yu-
pela i save mekim gutpela
pasin tru. Yupela i save bilip
strong long God, na yupela i
save wok strong long tokaut
long dispela bilip. Yupela
i gat planti save, na yupela
i gat bikpela laik tru long
mekim wok bilong God. Na
yupela i save laikim mipela
tru. Orait olsem tasol nau
yupela i mas mekim gutpela
pasin moa long dispela wok
bilong marimari tu.
8 I no olsem mi laik givim
tok bilong yupela i mas bi-
hainim. Nogat. Mi toksave
long yupela long pasin bilong
ol arapela manmeri i kirap
tru long mekim dispela wok,
na long dispela pasin i olsem
mi traim yupela, bai yupela i
ken soim olsem, pasin bilong
yupela bilong laikim tru ol
arapela, em i samting tru.
9 Yupela i save pinis long
marimari bilong Bikpela bi-
long yumi Jisas Krais. Em i
gat planti samting, tasol em
i kamap olsem rabisman tru,
bai em i ken helpim yupela.
Em i bin kamap rabisman bai
em i ken helpim yupela long
kisim planti samting.
10 Nau mi laik autim tingt-
ing bilong mi long yupela
long dispela wok bilong
bungim mani. Long las yia
yupela i kirapim dispela wok,
na yupela i laikim tumas long
mekim olsem.
11 Orait nau i gutpela sapos
yupela i wok strong long pin-
isim dispela wok. Bipo bel
bilong yupela i kirap long
mekim dispela wok, na olsem
tasol nau yupela i ken hariap
long pinisim, inap long skel
bilong ol samting bilong yu-
pela.
12 Sapos man i laikim
tumas long givim samting,
orait God i laikim tumas long
kisim. God i save ting long
ol samting ol wan wan man
ol inap long givim, na em i
kisim ol samting ol i givim.
Em i no save ting long ol
samting man i no gat, na em i
skelim pasin bilong en.
13 Mi no tok yupela i mas
karim bikpela hevi, bai ol
arapela manmeri i ken i stap

8:4: 2 Ko 9.1-2 **8:7:** 1 Ko 1.5, 12.13, 16.1-2, 2 Ko 9.8 **8:9:** Mt 8.20, Lu 9.58, Fl 2.6-7 **8:12:** Mk 12.43, Lu 21.3

gut. Nogat. Mi laik bai yumi olgeta i mas mekim wankain pasin long ol arapela.

14 Nau long dispela taim yupela i gat planti samting, na yupela i ken givim ol samting bilong helpim ol manmeri i sot. Na bihain, sapos yupela i sot na ol i gat planti, orait ol i ken givim ol samting bilong helpim yupela. Olsem na yupela olgeta bai i mekim wankain pasin na yupela olgeta bai i stap gut.

15 Em i olsem buk bilong God i tok, "Kaikai bilong ol man i kisim planti, em i no winim mak bilong ol. Na ol man i kisim liklik tasol, kaikai bilong ol i no sot."

Pol i salim ol man i go long Korin

16 Mi tenkyu long God, em i kirapim bel bilong Taitus, na em i gat wankain tingting olsem mipela. Em tu i laikim tumas long helpim yupela.

17 Mipela i bin askim em long go bek long yupela, na em i orait. Tasol em tu i laikim tumas long mekim dispela wok, olsem na long laik bilong em yet em i go long yupela.

18 Na mipela i salim wanpela brata i go wantaim em. Long olgeta sios dispela brata i gat nem long wok bilong autim gutnius.

19 Na i no long dispela tasol. Nogat. Ol sios i bin makim em bilong em i ken wokabaut wantaim mipela na helpim mipela long mekim dispela wok marimari bilong bungim mani samting. Mipela i mekim dispela wok bilong litimapim nem bilong Bikpela yet, na bilong soim ol man olsem, bel bilong mipela i kirap long mekim dispela wok.

20 Mipela i no laik bai wanpela man i tok nogut long pasin mipela i mekim bilong lukautim dispela bikpela presen ol man i givim. Olsem na mipela i kisim dispela brata i kam wantaim mipela.

21 Mipela i laik mekim gutpela pasin tasol, na mipela i no laik mekim dispela pasin long ai bilong Bikpela tasol. Nogat. Long ai bilong ol man tu.

22 Na mipela i salim narapela brata tu* bilong mipela i go wantaim tupela. Planti taim mipela i traim em long ol kain kain wok, na mipela i lukim em i strong long mekim wok. Em i save tru olsem yupela bai i mekim gutpela pasin tasol, olsem na nau em i gat bikpela laik long mekim dispela wok.

23 Yupela i save pinis long Taitus. Em i poroman bilong mi na wanwok bilong mi long wok bilong helpim yupela. Na long dispela tupela brata bilong mipela yupela i ken save olsem, tupela i stap

8:14: 2 Ko 9.12-13 **8:15:** Kis 16.18 **8:21:** Snd 3.4, Ro 12.17, Fl 4.8, 1 Pi 2.12

* **8:22:** Yumi no save long nem bilong dispela tupela brata i laik i go long Korin wantaim Taitus, em brata Pol i tok long en long lain 18-20 na dispela narapela brata Pol i tok long en long lain 22.

wokman bilong ol sios, na
tupela i save litimapim nem
bilong Krais long wok bilong
tupela.
24 Orait yupela i mas
mekim gutpela pasin long
ol dispela man, na bai ol
manmeri bilong ol sios i ken
save tru long pasin bilong
yupela long laikim tru ol
arapela. Na ol i ken save
mipela i no tok amamas
nating long gutpela pasin
yupela i save mekim.

9

Ol Korin i mas givim ol presen bilong helpim ol manmeri bilong God

1 Yupela i save pinis
long dispela presen mipela
i bungim bilong helpim ol
manmeri bilong God. Olsem
na mi no ken raitim longpela
tok long dispela samting.
2 Mi save pinis, bel bilong
yupela i kirap long mekim
dispela wok bilong helpim
ol arapela, na oltaim mi save
litimapim nem bilong yupela
long ai bilong ol Masedonia.
Mi tokim ol olsem, "Long las
yia ol Akaia ol i redi pinis
long kirapim dispela wok."
Na taim ol i harim dispela
tok long yupela i gat laik
tru bilong givim ol samting,
dispela i kirapim bel bilong
planti Masedonia tu long
givim ol samting.
3 Tasol mi no laik bai dis-
pela tok mipela i mekim bi-
long litimapim nem bilong
yupela em i kamap olsem tok-
tok nating. Nogat. Mi laik
bai yupela i mas i stap redi
long givim ol samting, olsem
mi bin tokim ol. Mi ting long
dispela, olsem na mi salim ol
dispela brata i kam long yu-
pela.
4 Mipela i bilip tru olsem
yupela i redi long givim ol
samting. Tasol mi ting, nogut
sampela Masedonia ol i go
wantaim mi na ol i lukim yu-
pela i no redi, na bai mipela
i kisim sem long dispela, na
yupela tu wantaim.
5 Olsem na mi ting mi mas
tokim ol brata long ol i mas i
go pas na i kam long yupela,
na helpim yupela long redim
dispela presen yupela i tok
pinis long salim i go. Na taim
mi kam, ol man bai i lukim
olsem yupela i amamas long
givim dispela presen, na i no
olsem mipela i pulim ol mani
samting bilong yupela.
6 Yupela tingting gut long
dispela. Man i planim lik-
lik kaikai, em bai i kisim lik-
lik kaikai tasol. Na man i
planim planti, em bai i kisim
planti. 7 Olsem na yupela ol-
geta wan wan i mas tingting
gut pastaim na save gut long
wanem samting yupela i laik
givim. Nogut wanpela man i
bel hevi long givim samting,
na nogut em i ting ol man i
strong tumas long em i mas
givim. Dispela pasin bilong
givim em i no gutpela. God
i save laikim man i amamas
na i givim samting long laik

8:24: 2 Ko 7.13-14, 8.1-7 **9:1:** 2 Ko 8.1-7 **9:6:** Snd 11.24, 22.9, Ro 12.8, Ga 6.7-9
9:7: Lo 15.7, Snd 11.25, Ro 12.8

bilong em yet.

8 Na God em inap long
givim olgeta kain gutpela
samting long yupela, na bai
yupela i gat planti tru. Olsem
na oltaim yupela bai inap tru
long olgeta samting, na planti
samting bai i stap bilong
yupela i ken mekim olgeta
kain gutpela wok.

9 Buk bilong God i tok long
dispela pasin olsem,

"Dispela man i save givim
planti samting long
ol rabisman,
olsem man i tromoi
nabaut
pikinini kaikai bi-
long planim.
Stretpela pasin bilong en
i save stap oltaim."

10 God i save givim ol
pikinini kaikai long man
bilong planim gaden, na em
i save givim ol kain kain
kaikai long olgeta man na
ol i kaikai. Olsem tasol God
bai i givim ol samting long
yupela na yupela bai inap
tru, na yupela i ken helpim
ol arapela manmeri bilong
God. Na ol gutpela pasin
bilong yupela bai i kamap
moa moa yet, olsem man
i planim ol pikinini kaikai
na bihain gaden bilong en i
karim kaikai moa moa yet.

11 God i givim planti samt-
ing long yupela, na yupela
inap long givim planti samt-
ing long ol arapela. Na long
wok bilong mipela dispela
presen bilong yupela bai i
mekim ol dispela manmeri i
tenkyu tru long God.

12 Olsem na dispela wok yu-
pela i mekim em bai i helpim
ol manmeri bilong God, bai ol
i no ken sot moa, na tu em bai
i mekim ol i tenkyu moa yet
long God.

13 Dispela wok yupela i
mekim bilong helpim ol,
em bai i kamapim ples klia
gutpela pasin bilong yupela.
Na ol bai i save olsem,
yupela i kisim tru gutnius
bilong Krais na yupela i save
bihainim gut tok bilong en.
Na ol bai i lukim ol planti
samting yupela i givim long
ol na long olgeta arapela
manmeri tu, na ol bai i
litimapim nem bilong God.

14 Ol bai i save olsem, mari-
mari bilong God em i pulap
tru long yupela. Olsem na
ol bai i laikim yupela tumas,
na ol bai i prea long God
na askim em long mekim gut
long yupela.

15 Dispela presen God i bin
givim yumi, em i bikpela
moa, na yumi no inap autim
gut olgeta tok bilong en.
Yumi mas tenkyu long God
long dispela presen.

Sampela man i bin tok nogut long Pol na mekim ol Korin i bel nogut long em, na Pol i stretim tingting bilong ol

9:8: Snd 28.27, Fl 4.19 **9:9:** Sng 112.9 **9:10:** Ais 55.10, Hos 10.12, Mt 6.1
9:11: 2 Ko 1.11, 4.15 **9:12:** 2 Ko 8.14 **9:15:** Je 1.17

Korin*

10

(Sapta 10-13)

Pol i bekim tok bilong ol man i laik daunim wok bilong en

1 Sampela man i save sutim tok long mi olsem, "Taim Pol i stap wantaim yumi em i save daunim em yet, tasol taim em i stap longwe em i save givim strongpela tok long yumi." Tasol mi Pol, mi laik bai yupela i tingting long pasin Krais i bin mekim bilong daunim em yet na mekim pasin isi long ol man, na mi askim yupela long tingting gut long dispela tok mi laik mekim.

2 Mi tokim yupela olsem, yupela i mas lukaut, nogut mi mas givim strongpela tok long yupela taim mi kam i stap wantaim yupela. Mi ting mi inap tru long givim strongpela tok long ol dispela man i ting mipela i save bihainim pasin bilong ol man bilong graun.

3 Tru, mipela i save stap long dispela graun, tasol mipela i no save pait olsem ol man bilong graun.

4 Olgeta samting bilong pait mipela i holim, ol i no samting bilong dispela graun. Nogat. Ol i gat strong bilong God, na ol inap brukim ol strongpela banis bilong ol birua.

5 Mipela i save daunim olgeta kain tingting na giaman tok i save pasim rot bilong ol man i laik kisim save long God. Na mipela i save kalabusim olgeta tingting bilong ol man, bilong mekim tingting bilong ol i bihainim laik bilong Krais.

6 Na mipela i wet long yupela. Sapos yupela i bihainim olgeta tok bilong mipela, orait mipela i redi long mekim save long olgeta man bilong sakim tok.

7 Yupela i mas skelim gut ol dispela samting yupela i lukim. Sapos wanpela man i ting olsem em yet i stap man tru bilong Krais, orait em i mas tingting gut na bai em i save olsem, mipela tu i stap man bilong Krais, wankain olsem em yet.

8 Bikpela i bin givim namba long mipela bilong mekim dispela wok. Em i laik bai mipela i strongim bilip bilong yupela, na em i no laik bai mipela i bagarapim yupela. Olsem na sapos mi amamas na litimapim nem bilong mipela liklik long dispela wok mipela i save

---

* **10::** Ol tok bilong sapta 10-13 i no wankain tumas olsem tok i stap long ol arapela sapta bilong 2 Korin. Long sapta 9 Pol i tok olsem em i amamas tru long pasin bilong ol Korin, tasol long sapta 10 em i mekim strongpela tok long ol. Long dispela as, sampela saveman i ting ol tok bilong sapta 10-13 i bin i stap long narapela pas Pol i bin raitim long narapela taim, na bihain tasol ol man i bin bungim tupela pas wantaim. **10:1:** 1 Ko 2.3 **10:2:** 1 Ko 4.21 **10:4:** 1 Ko 2.5, Ef 6.13-17, 1 Te 5.8, 1 Ti 1.18 **10:5:** 1 Ko 1.19, 3.19 **10:6:** 2 Ko 2.9 **10:7:** 1 Ko 3.23, 14.37, 2 Ko 5.12, 1 Jo 4.6 **10:8:** 2 Ko 12.6, 13.10

mekim, mi bai i no inap sem
long dispela tok mi mekim.
9 Tasol mi no laik bai yu-
pela i ting mi man bilong
raitim ol pas bilong pretim
yupela.
10 Tru, sampela man i save
tok olsem long mi, “Ol pas
bilong Pol i gat ol kain kain
strongpela tok, tasol taim em
yet i kamap na i toktok long
yumi, yumi lukim em i no gat
strong tru, na em i no save tru
long pasin bilong autim tok.”
11 Ol man i save mekim
dispela kain tok, ol i mas
tingting gut na save olsem,
pasin mipela bai i mekim
long taim mipela i kam i
stap wantaim yupela, em bai
i bihainim stret dispela tok
mipela i raitim long pas long
taim mipela i stap longwe
long yupela.
12 Mipela i no inap tok
mipela i wankain olsem ol
sampela man ol i save ama-
mas na litimapim nem bi-
long ol yet. Na mipela i no
inap tok, pasin bilong mipela
i wankain olsem pasin bilong
ol. Nogat. Dispela ol man ol
i save skelim pasin bilong ol
long skel bilong ol yet tasol.
Wanpela i save skelim pasin
bilong em yet long pasin bi-
long narapela. Ol man i
mekim olsem, ol i no gat save
tru.
13 Tasol mipela i no laik
putim skel na namba bilong
mipela i go antap, bai mipela
i ken litimapim nem bilong
mipela moa moa yet. Nogat.
Mipela bai i mekim dispela
wok God i bin makim bilong
mipela, na skelim pasin bi-
long mipela long skel God yet
i bin putim. Tasol mak bilong
dispela wok God i bin givim
mipela, em i go inap long Ko-
rin tu.
14 Namba na wok God
i bin givim mipela, em i
karamapim yupela, olsem na
taim mipela i autim tok long
yupela, mipela i no kalapim
mak bilong mipela. Nogat.
Mipela tasol i bin kamap
paslain long ol arapela na
bringim gutnius i kam long
yupela ol Korin.
15 Mipela i no save kalapim
mak bilong mipela na
litimapim nem bilong mipela
yet long wok ol arapela man
i bin mekim. Nogat. Mipela i
laik mekim stret dispela wok
God i bin givim long mipela,
olsem bai bilip bilong yupela
i ken kamap strong, na wok
bilong mipela i ken kamap
bikpela namel long yupela.
16 Na bai mipela i ken
bringim gutnius i go long ol
dispela ples i stap baksait
long yupela.† Mipela i no
inap i go long ol ples ol ara-
pela man i mekim wok pinis
long en, bai mipela i amamas
na litimapim nating nem bi-
long mipela long wok ol ara-

10:11: 2 Ko 7.14, 12.6, 13.2, 13.10 **10:12:** 2 Ko 3.1, 5.12 **10:13:** Ro 12.3 **10:14:** 1 Ko 3.5, 3.10, 4.15, 9.1 **10:15:** Ro 15.20 **10:16:** Ais 65.16, Jer 9.24, 1 Ko 1.31 † **10:16:** Taim Pol i tok long “ol ples i stap baksait long yupela” i luk olsem em i ting long ol ples i stap long hap san i go daun bilong taun Korin, olsem biktaun Rom na kantri Spen. Lukim Aposel 19.21 na Rom 15.24-28.

pela man i mekim pinis.
17 "Man i laik amamas, em i
mas amamas long Bikpela."
18 Yumi save, man i save
amamas na litimapim nem
bilong em yet, dispela man
i no gat nem long ai bilong
God. Nogat. Sapos Bikpela
i litimapim nem bilong wan-
pela man, dispela man tasol i
gat nem tru.

11

Pasin bilong Pol i no wankain olsem pasin bilong ol giaman aposel

1 Mi laik bai yupela i larim
mi na mi mekim tok kranki
liklik. Inap yupela i larim mi?
2 God i gat strongpela laik
tru long ol manmeri i mas
stap aninit long em wanpela
tasol, na long wankain pasin
mi tu mi gat strongpela laik
long yupela i mas bihainim
tru Krais. Mi yet mi bin
makim yupela bilong kamap
ol lain bilong Krais, na mi
laik givim yupela long Krais
olsem mi bringim yangpela
meri i stap klin tru i go long
man em i laik maritim.
3 Tasol mi ting long dispela
snek i save tumas long pasin
bilong giaman, na bipo tru
em i bin giamanim Iv, na mi
pret, nogut wankain samting
i kamap long yupela. Nogut
tingting bilong yupela i paul,
na yupela i lusim pasin bi-
long i stap klin na tingting
long Krais tasol.
4 Mi pret, long wanem,
mi save, sampela man i save
kam long yupela na autim tok
bilong narapela Jisas, em i no
dispela Jisas mipela i bin au-
tim tok bilong en. Na long dis-
pela pasin yupela i save kisim
narakain spirit, em i no dis-
pela Holi Spirit yupela i kisim
bipo. Na yupela i save kisim
narakain gutnius, em i no dis-
pela gutnius yupela i kisim
pinis. Na mi save, taim ol i
mekim dispela pasin namel
long yupela, yupela i save
stap redi tasol long harim tok
bilong ol.
5 Harim. Mi ting mi no
aninit liklik long ol dispela
"namba wan aposel" bilong
yupela.
6 Maski sapos mi no save
tumas long pasin bilong au-
tim tok, save bilong mi i no
sot liklik. Oltaim long olgeta
pasin mipela i bin mekim,
mipela i bin soim dispela
save long yupela.
7 Yupela i save, mi bin au-
tim gutnius bilong God long
yupela, na mi no bin kisim
pe long dispela wok. Long
dispela pasin mi bin daunim
mi yet, bai mi ken litimapim
yupela. Olsem wanem? At-
ing long dispela pasin bilong
mi, mi bin mekim sin, a?
8 Mi bin kisim ol mani
samting long sampela sios,
bilong helpim mi long mekim
wok namel long yupela. Long

10:18: Snd 27.2, Ro 2.29, 1 Ko 4.4-5 **11:2:** Hos 2.19-20, 1 Ko 4.15, Ga 4.17-18, Ef 5.26-27, Kl 1.28 **11:3:** Stt 3.1-5, 3.13, Jo 8.44, Hi 13.9, 2 Pi 3.17 **11:4:** Ga 1.7-9 **11:5:** 1 Ko 15.10, 2 Ko 12.11, Ga 2.6 **11:6:** 1 Ko 1.17, 2.1, 2.13, 2 Ko 4.2, 10.10, Ef 3.4 **11:7:** 1 Ko 9.12, 9.18 **11:9:** 2 Ko 12.13, Fl 4.15-18, 1 Te 2.9

dispela pasin i olsem mi bin
stilim ol samting bilong ol.
9 Taim mi bin i stap wan-
taim yupela, sapos mi sot
long wanpela samting, mi
no bin givim hevi long wan-
pela bilong yupela. Nogat.
Ol brata i lusim Masedonia
na i kamap long Korin, ol i
bin lukautim mi long olgeta
samting mi sot long en. Mi
bin tingting strong long mi
no ken givim hevi liklik long
yupela, na mi save bihainim
dispela tingting yet.
10 Tok tru bilong Krais em
i stap wantaim mi, na mi tok
tru tumas olsem, long olgeta
hap bilong provins Akaia i no
gat wanpela man inap pasim
rot bilong mi long litimapim
nem bilong mi long dispela
pasin mi bin mekim.
11 Na bilong wanem mi
mekim olsem? Ating mi no
save laikim yupela tumas, a?
Nogat tru. God i save pinis
olsem, mi laikim yupela tru.

12 Tasol sampela man i laik
painim rot bilong litimapim
nem bilong ol yet, bai ol i
ken kamap wankain olsem
mipela long ai bilong ol man.
Na mi wok long pasim dis-
pela rot long ol. Na bai mi
wok olsem tasol i stap.
13 Dispela ol man ol i gia-
man aposel na giaman wok-
man. Ol i save senisim pasin
bilong ol bilong mekim ol
man i ting ol i stap aposel tru
bilong Krais.
14 Na yupela i no ken kirap
nogut long dispela pasin ol i
mekim. Yumi save, Satan yet
i save senisim pasin bilong en
na kamap olsem ensel bilong
lait.
15 Olsem na sapos ol
wokman bilong Satan tu i
senisim pasin bilong ol na
i mekim olsem ol wokman
bilong stretpela pasin, yumi
no ken kirap nogut long
dispela. Bihain ol bai i kisim
pe inap tru long dispela ol
pasin ol i bin mekim.

Pol i bin karim planti hevi long taim em i mekim wok aposel

16 Mi tok pinis olsem mi
laik mekim tok kranki liklik,
na taim yupela i harim dis-
pela tok, yupela i no ken ting
mi wanpela longlong man.
Tasol sapos yupela i ting mi
longlong, em tu inap. Tasol
yupela i mas larim mi, na bai
mi tu mi ken litimapim nem
bilong mi liklik.
17 Mi no bihainim laik
bilong Bikpela na mi mekim
dispela tok. Nogat. Mi tok
olsem krankiman na mi
litimapim nem bilong mi yet.
18 Planti man i save bi-
hainim pasin bilong graun
na ol i litimapim nem bilong
ol yet. Olsem na mi tu mi
bai bihainim dispela pasin na
litimapim nem bilong mi yet.
19 Yupela ol lain i gat gut-
pela tingting tru, olsem na
yupela i save laikim tumas
long larim ol longlong man i
givim tok kranki long yupela.

11:10: 1 Ko 9.15 **11:13:** Ro 16.18, 2 Ko 2.17, Ga 1.7, Fl 3.2, 2 Pi 2.1, KTH 2.2
11:14: Ga 1.8 **11:15:** 2 Ko 3.9, Fl 3.19 **11:16:** 2 Ko 12.6

20 Tru tumas, sapos wanpela man i pulim yupela i go
mekim wok kalabus bilong
em, o sapos em i pinisim ol-
geta samting bilong yupela, o
sapos em i giamanim yupela
na trikim yupela, o sapos em
i mekim olsem em i bikman
tru, o sapos em i solapim pes
bilong yupela, yupela i save
larim em i mekim long laik
bilong em tasol.
21 Sori tru, mipela i no gat
strong bilong mekim ol dis-
pela kain pasin long yupela.
Mi sem tru long autim dispela
rong bilong mipela.

Tasol sapos wanpela man i
strong long tokaut long pasin
bilong em yet, orait mi tu mi
ken strong na tokaut. Sori,
nau mi toktok olsem long-
long man.
22 Ol i bilong lain Hibru, a?
Orait, mi tu mi bilong lain Hi-
bru. Ol i man bilong Israel, a?
Orait, mi tu mi bilong Israel.
Ol i lain bilong Abraham, a?
Orait, mi tu mi bilong lain
bilong Abraham.
23 Ol i wokman bilong
Krais, a? Nau mi tok olsem
longlong man tru. Mi winim
ol long mekim wok bilong
Krais. Mi winim ol tru long
hatwok mi bin mekim. Planti
taim ol man i bin putim mi
long kalabus na ol i paitim mi
planti taim moa yet, na long
ol dispela hevi mi winim tru
ol dispela man. Planti taim
klostu mi dai.
24 Ol Juda i bin paitim mi
39 taim* long wip, na dispela
samting i kamap long mi inap
5-pela taim olgeta.
25 Tripela taim mi kisim
kanda. Wanpela taim ol i
tromoi ston long mi. Tripela
taim sip mi stap long en, em
i bagarap, na wanpela nait
na wanpela san mi trip i stap
long solwara.
26 Planti taim mi wokabaut
i go long ol longwe ples, na
mi laik lus long wara, na mi
laik bagarap long han bilong
ol stilman i save pulim samt-
ing bilong ol man i wokabaut
long rot. Ol wantok bilong
mi yet ol i laik bagarapim mi,
na ol man bilong ol arapela
lain tu ol i laik bagarapim mi.
Klostu mi laik bagarap long
taim mi stap long ol taun, na
long taim mi stap long graun i
no gat man. Klostu mi laik lus
long solwara. Na klostu mi
laik bagarap long han bilong
ol giaman brata.
27 Mi bin mekim ol kain
kain wok i hat tru. Planti
taim mi wok nait na mi no
slip. Mi stap hangre, na mi
dai long wara. Planti taim
mi lusim kaikai. Planti taim
kol i bagarapim mi na mi
no gat saket samting bilong
karamapim skin bilong mi.

11:21: Fl 3.5 **11:23:** Ap 16.23, 1 Ko 15.10 **11:24:** Lo 25.3 * **11:24:** Tok i stap long buk Lo 25.1-3 em i tok olsem, sapos ol Israel i laik mekim save long wanpela man na ol i paitim em long wip, ol i ken paitim em inap 40 taim tasol. Tasol ol Juda i ting, nogut ol i kaunim kranki na abrusim mak. Olsem na taim ol i laik mekim save long wanpela man, ol i save paitim em inap 39 taim tasol. **11:25:** Ap 14.19, 16.22, 27.41 **11:26:** Ap 9.23, 13.50, 14.15, 20.3, 23.10-11 **11:27:** Ap 20.31, 1 Ko 4.11, 2 Ko 6.5 **11:28:** Ap 20.18-21, 20.31

28 Na mi inap tok long
planti arapela hevi tu i bin
kamap long mi. Na tu, long
olgeta de mi save tingting
planti long pasin bilong
lukautim gut olgeta sios, na
dispela i putim bikpela hevi
tru long mi.
29 Sapos strong bilong
wanpela Kristen i pinis, orait
mi pilim olsem strong bilong
mi tu i pinis. Na sapos
samting i kamap na i mekim
wanpela Kristen i pundaun
long sin, orait mi save kros
tru long dispela samting.
30 Sapos i no gat nara-
pela rot, na mi mas litimapim
nem bilong mi yet, orait mi
ken tok long ol samting i bin
kamap na i soim olsem mi
yet mi no gat strong, na mi
ken litimapim nem bilong mi
long dispela.
31 God, em i God na Papa
bilong Bikpela Jisas, em i save
olsem, mi no giaman. Yumi
mas litimapim nem bilong
em oltaim.
32 Long Damaskus, kiap
bilong King Aretas i putim
ol soldia bilong was long ol
dua bilong banis bilong taun,
long wanem, em i laik kal-
abusim mi.
33 Tasol sampela brata i
putim mi long wanpela bas-
ket, na ol i putim basket au-
sait long windo bilong banis
bilong taun na slekim basket
i go daun long graun. Na long
dispela pasin mi ranawe long
han bilong dispela kiap.

12

*Long ol samting olsem dri-
man God i givim planti tok
long Pol*

1 I no gat narapela rot. Mi
mas litimapim nem bilong
mi yet. Tru, dispela pasin i
no inap helpim yumi. Tasol
maski, mi laik tok long
sampela driman na tok hait
Bikpela i bin kamapim long
mi.
2 Mi save long wanpela
man bilong Krais,* na 14 yia
bipo God i kisim em i go antap
inap long namba 3 heven.
Ating em i stap long bodi o em
i lusim bodi, em mi no save.
God tasol i save.
3-4 Mi save olsem God i
kisim dispela man i go long
heven. Em i stap long bodi o
em i lusim bodi, mi no save.
God i save. Na long heven em
i harim kain tok ol man i no
inap long autim, na i tambu
tu long man i autim.
5 Mi laik litimapim nem
bilong dispela man, tasol mi
no ken litimapim nem bilong
mi yet. Mi ken tok olsem
mi no gat strong, na mi ken
litimapim nem bilong mi yet
long dispela wanpela samt-
ing tasol.
6 Tru, sapos mi laik
litimapim nem bilong mi
yet, mi no inap tok olsem
longlong man, long wanem,
mi bai autim tok tru tasol.
Tasol mi no laik litimapim
nem bilong mi yet, long
wanem, mi no laik bai ol man

11:29: 1 Ko 8.13, 9.22 **11:30:** 2 Ko 12.5, 12.9-10 **11:31:** 2 Ko 1.23 **11:32:** Ap 9.23-25 * **12:2:** I luk olsem dispela “man bilong Krais”, em Pol yet. Lukim lain 7. **12:5:** 2 Ko 11.30 **12:6:** 2 Ko 10.8, 11.16

i bihainim tingting bilong mi
tasol na ol i givim biknem
long mi. Ol i mas lukim pasin
mi save mekim na ol i mas
harim tok mi save autim, na
long dispela pasin ol i ken
tingting stret long mi.

Samting olsem nil i sutim skin bilong Pol

7 God i bin soim mi ol
gutpela gutpela samting tru,
tasol em i no laik bai mi tingt-
ing long ol dispela samting na
mi amamas long pasin bilong
mi yet. Olsem na em i larim
wanpela samting olsem nil i
kam i stap wantaim mi na
i save sutim skin bilong mi.
Dispela samting em i wok-
boi bilong Satan, na em i
save mekim nogut long mi.
Em i kam bilong daunim mi,
bai mi no ken amamas na
litimapim nem bilong mi yet.
8 Tripela taim mi beten
strong long Bikpela, long em
i ken rausim dispela samting
long mi.
9 Tasol em i tokim mi
olsem, "Marimari bilong
mi em inap long yu. Long
wanem, strong bilong mi
em i save kamap strong tru
long man i no gat strong."
Bikpela i tok olsem, olsem
na nau mi save amamas moa
yet long stap olsem man i no
gat strong. Olsem bai strong
bilong Krais i ken i stap long
mi.
10 Olsem na sapos long dis-
pela wok bilong Krais mi no
gat strong, na ol man i mekim
nogut long mi, na ol kain
kain hevi na trabel i kisim
mi, na ol man i wok long
bagarapim mi, orait bel bi-
long mi i save stap gutpela
tasol. Long wanem, taim mi
no gat strong, long dispela
taim tasol mi gat strong tru.

Pol i laik strongim bilip bilong ol Korin

11 Dispela tok mi mekim,
em i kranki olgeta. Tasol
yupela yet i kirapim mi na
mi mekim dispela tok. Inap
yupela i bin tokaut long
gutpela pasin bilong mi,
tasol yupela i no bin mekim
olsem, olsem na mi yet mi
bin tokaut. Tru, mi samting
nating, tasol mi no aninit
long ol dispela "namba wan
aposel" bilong yupela.
12 Long taim mi stap namel
long yupela mi bin mekim
planti samting i soim olsem
mi aposel tru. Mi bin sanap
strong na karim ol hevi, na
long dispela pasin ol kain
kain mirakel na ol narakain
strongpela wok i bin kamap
namel long yupela, bilong
soim olsem mi bin mekim
wok bilong God.
13 Mi bin mekim wankain
pasin long yupela olsem mi
save mekim long ol arapela
sios. Long wanpela samt-
ing tasol mi no bin mekim
wankain pasin long yupela.
Mi no bin givim hevi long
yupela bilong lukautim mi
long kaikai samting. Ating mi
asua, a? Sapos olsem, orait

12:7: Jop 2.6, Ese 28.24, Lu 13.16, Ga 4.13-14 **12:8:** Mt 26.44 **12:9:** 2 Ko 11.30, Fl 4.11-13, 1 Pi 4.14 **12:10:** Ro 5.3, 2 Ko 7.4, 13.4 **12:11:** 2 Ko 11.5 **12:12:** Ro 15.19 **12:13:** 2 Ko 11.9

yupela i mas lusim dispela
rong bilong mi.
14 Orait nau mi redi long
i kam long yupela namba 3
taim, na long dispela taim tu
mi no inap givim hevi long
yupela. Harim. Mi no laik
kisim ol samting bilong yu-
pela. Nogat. Mi laik kisim
yupela yet. Yupela i save, ol
pikinini i no gat wok bilong
painim na bungim ol kaikai
samting bilong helpim ol pa-
pamama bilong ol. Nogat.
Ol papamama tasol i gat wok
bilong bungim ol samting bi-
long helpim ol pikinini.
15 Na mi bai amamas tasol
long givim olgeta samting bi-
long mi, na long givim laip
bilong mi tu, bilong helpim
yupela. Mi save givim bel bi-
long mi moa yet long yupela,
na ating dispela i mekim yu-
pela i givim bel bilong yupela
liklik tasol long mi?
16 Tasol sampela bilong yu-
pela i save tok olsem long
pasin bilong mi, "Tru, em i no
bin kisim ol samting bilong
yumi long ples klia. Tasol em
i save gut long grisim yumi,
na long pasin bilong giaman
em i sutim nus bilong yumi
na pulim ol samting bilong
yumi."
17 Olsem wanem? Mi bin
salim ol man i kam long yu-
pela. Olsem wanem? Ating
long han bilong wanpela bi-
long ol mi bin giamanim na
stilim ol samting bilong yu-
pela, a?
18 Mi bin givim tingting
long Taitus na em i bin i
go long yupela, na mi bin
salim dispela arapela brata i
go wantaim em. Ating Tai-
tus i bin giamanim yupela na
stilim ol samting bilong yu-
pela? Ating mitupela i no
bin bihainim wankain tingt-
ing, a? Mitupela i no wok-
abaut long wanpela rot tasol?
19 Mi ting yupela i ritim
olgeta dispela tok na yupela
i ting mipela i raitim bilong
stretim tok bilong mipela
long ai bilong yupela. Tasol
nogat. Mipela i stap man
bilong Krais, na mipela i
mekim dispela tok long ai
bilong God. Ol pren tru
bilong mi, mipela i mekim ol
dispela tok bilong strongim
bilip bilong yupela.
20 Long wanem, mi pret
liklik na mi ting, nogut mi
kam long yupela na mi lukim
yupela i no i stap kain man
olsem mi laik lukim. Na
nogut yupela tu i lukim mi
i no i stap kain man olsem
yupela i laik lukim. Nogut
mi lukim ol kain kain pasin
olsem i stap namel long yu-
pela, em pasin bilong tok pait
na bel nogut long ol arapela
na pasin bilong kros na ham-
bak na tok bilas na tok bak-
sait na bikhet na pasin bilong
paulim olgeta wok.
21 Nogut mi kam long yu-
pela na God bilong mi bai i
semim mi gen long ai bilong
yupela. Nogut mi bai lukim
planti manmeri bipo ol i bin
mekim sin na ol i no tanim

12:14: 2 Ko 13.1 **12:15:** Fl 2.17 **12:18:** 2 Ko 8.6, 8.16-18 **12:20:** 2 Ko 2.1-4
12:21: 2 Ko 13.2

bel yet na givim baksait long pasin doti na pasin pamuk na pasin bilong bel i kirap long mekim ol pasin nogut, em bipo ol i save mekim. Sapos mi lukim ol dispela kain pasin, bai mi sem na bel sori tru.

13

Ol Korin i mas was gut long bilip bilong ol

1 Nau mi laik i kam long yupela namba 3 taim, na buk bilong God i tok olsem, "Sapos tupela o tripela man samting i tok long ol i bin lukim man i mekim rong, orait yumi inap long stretim tok."

2 Long namba 2 taim mi bin i stap wantaim yupela mi bin tokim ol man i bin mekim sin bipo, na olgeta arapela man tu, long pasin mi laik mekim. Na nau mi stap longwe na mi tokim ol gen olsem, sapos mi kam bek gen long yupela, bai mi no inap larim nating ol man i bin mekim sin.

3 Yupela i laik save, Krais i save autim tok long maus bilong mi, o nogat? Orait long dispela pasin mi bai mekim, yupela bai i save tru. Na harim. Krais bai i no inap slek long stretim pasin bilong yupela. Nogat. Em bai i soim tru strong bilong en long yupela.

4 Tru, bipo em i no gat strong na ol i nilim em long diwai kros. Tasol long strong bilong God nau em i stap laip. Na mipela i pas wantaim em na mipela tu i no gat strong. Tasol long strong bilong God mipela bai i stap laip wantaim em. Na mipela bai i kamapim dispela strong namel long yupela.

5 Oltaim yupela i mas skelim pasin na tingting bilong yupela yet na painimaut, bilip bilong yupela i stap strong, o nogat. Yupela i mas skelim gut pasin bilong yupela yet. Ating yupela i no save, Jisas Krais em i stap long bel bilong yupela? Sapos em i no i stap wantaim yupela, orait yupela i no save bilip tru long en.

6 Na mi laik bai yupela i ken painimaut olsem, mipela i mekim tru wok bilong Krais.

7 Na mipela i save prea long God, bai em i helpim yupela, na yupela i no mekim wanpela pasin nogut. Mipela i no ting long yupela i mas lukim mipela olsem ol wokman bilong Krais, na mipela i mekim dispela tok. Nogat. Maski yupela i ting mipela ol giaman wokman tasol, bikpela laik bilong mipela em i olsem, mipela i laik bai yupela i mas mekim ol stretpela pasin tasol.

8 Yupela i save, yumi no inap mekim wanpela samting bilong daunim tok tru. Nogat. Yumi inap wok long helpim tok tru tasol.

9 Olsem na sapos yupela i stap strong, na mipela i no

13:1: Lo 17.6, 19.15, Mt 18.16, 2 Ko 12.14, 1 Ti 5.19 **13:4:** Ro 6.4, Fl 2.7-8, 1 Pi 3.18 **13:5:** 1 Ko 9.27, 11.28, Ga 4.19 **13:8:** 1 Ko 13.6

gat strong, mipela i save amamas. Na oltaim mipela i save beten long God, bai yupela i ken kamap strongpela Kristen tru.

10 Bikpela i bin makim mi bilong lukautim wok bilong en, na em i givim mi strong bilong mekim dispela wok. Na nau mi raitim dispela tok long yupela long taim mi stap longwe yet, long wanem, taim mi kam long yupela, mi no laik mekim strongpela tok bilong stretim pasin bilong yupela. Bikpela i bin givim mi dispela wok, bai mi ken strongim bilip bilong yupela, na i no bilong bagarapim yupela.

Pol i tok gutbai

11 Ol brata, nau mi pinisim tok na mi tok gutbai. Yupela i mas wok long kamap strongpela Kristen tru. Yupela i mas harim tok bilong mi. Na yupela olgeta i mas holim wankain tingting tasol na i stap wanbel. Na God, em i save givim bel bilong en long yupela na givim bel isi long yupela, em bai i stap wantaim yupela.

12 Long pasin bilong yumi manmeri bilong God, yupela olgeta wan wan i mas givim kis long ol arapela. Olgeta manmeri bilong God ol i givim gude long yupela.

13 Bikpela Jisas Krais i ken marimari long yupela, na God i ken givim bel bilong en long yupela, na Holi Spirit i ken mekim yupela olgeta i stap wanbel tru.*

13:10: 1 Ko 4.21, 2 Ko 2.3, 10.2, 10.8, 12.20-21, Ta 1.14 **13:11:** Ro 15.33 **13:12:** Ro 16.16, 1 Te 5.26, 1 Pi 5.14 * **13:13:** Sampela Baibel long tok Inglis i save brukim lain 12 long tupela hap na kolim namba wan hap olsem lain 12 na namba 2 hap olsem lain 13. Na lain 13 ol i kolim lain 14.

Pas Pol i raitim long Ol Galesia Tok i go pas

Pastaim ol lain i bihainim Jisas, em ol lain Juda tasol. Tasol bihain Jisas i salim aposel Pol i go autim gutnius long ol manmeri bilong ol arapela lain tu. Na taim ol dispela manmeri tu i stat long kam insait long lain bilong Jisas, wanpela hevi i kamap. Bipo ol dispela manmeri i no save bihainim ol lo bilong Moses olsem ol Juda i save mekim. Taim ol i kamap Kristen, ol tu i mas bihainim ol lo bilong Moses, o nogat?

Sampela man i laik mekim ol dispela lain i katim skin long pasin bilong ol Juda na bihainim ol arapela lo bilong Moses. Tasol Pol i tok nogat. Em i tok, yumi bilip long Jisas Krais, na dispela tasol i save mekim yumi i kamap stretpela manmeri long ai bilong God, na yumi kisim nupela laip.

I luk olsem sampela bilong ol dispela lain Juda i bin i go long hap bilong provins Galesia na ol i traim mekim ol Kristen i bihainim ol lo bilong Moses. Pol i harim tok long dispela samting i bin kamap na em i raitim dispela pas i go long ol Galesia bilong stretim gen bilip na pasin bilong ol.

Pastaim Pol i tok olsem God yet i bin makim em bilong mekim wok aposel. Em i no bihainim laik bilong em yet na em i no bihainim tok bilong wanpela man tasol. Nogat. God i bin singautim em na givim em wok bilong autim gutnius long ol haiden. Bihain Pol i tok olsem, ol manmeri i bilip long Krais Jisas, ol tasol i save kamap stretpela manmeri long ai bilong God. Na las tok bilong dispela pas i olsem, taim Krais i mekim yumi i kamap fri, Holi Spirit i save stiaim wokabaut bilong yumi na yumi save mekim gutpela pasin long ol arapela.

God yet i bin makim Pol bilong mekim wok aposel

(Sapta 1.1—2.14)

1 Mi aposel Pol. Ol man ol i no salim mi, na wanpela man i no bin putim mi long wok aposel. Nogat. Mi bin kisim dispela wok long han bilong Jisas Krais wantaim God Papa, em i bin kirapim Krais long matmat.

2 Mi wantaim olgeta brata i stap wantaim mi, mipela i raitim dispela pas i go long yupela ol manmeri bilong ol sios i stap long provins Galesia.

3 God Papa bilong yumi, wantaim Bikpela Jisas Krais, i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi.

4 Krais i bihainim laik bilong God Papa bilong yumi,

1:1: Ga 1.11-12 **1:3:** Ro 1.7, Fl 1.2 **1:4:** Ro 4.25, Ga 2.20, 1 Ti 2.6, Ta 2.14, Hi 2.5, 1 Jo 5.19

na em i lusim laip bilong em
yet bilong lusim sin bilong
yumi. Em i mekim olsem bi-
long em i ken kisim bek yumi
long dispela pasin nogut nau
i stap long graun.
5 Olsem na yumi ken
litimapim nem bilong God
oltaim oltaim. I tru.

Wanpela gutnius tasol i stap

6 Bel bilong mi i kirap
nogut tru long dispela pasin
yupela i mekim. Long wok
Krais i bin mekim bilong
marimari long yupela, God
i bin singautim yupela bilong
kamap lain manmeri bilong
em, tasol kwiktaim tumas
yupela i lusim em, na yupela
i bihainim narakain gutnius.
7 Tasol i no gat narapela
gutnius i stap. Nogat tru.
Sampela man i wok long
paulim tingting bilong yu-
pela tasol, na ol i laik senisim
nabaut gutnius bilong Krais.
8 Tasol sapos mipela yet i
autim gutnius long yupela o
sapos wanpela ensel bilong
heven i autim, na sapos dis-
pela gutnius i no wankain
olsem dispela gutnius bipo
mipela i bin autim long yu-
pela, orait man i mekim dis-
pela pasin, em i ken lus long
hel.
9 Bipo mipela i mekim
dispela tok pinis, na nau
mi mekim wankain tok gen.
Sapos wanpela man i autim
gutnius long yupela, na em
i no wankain olsem dispela
gutnius bipo yupela i kisim,
orait dispela man i ken lus
long hel.
10 Na yupela i ting wanem?
Dispela tok nau mi mekim,
em i bilong ol man i ken
belgut long mi o bilong God i
ken belgut long mi? Ating mi
wok long grisim ol man tasol,
a? Harim. Sapos mi wok yet
long grisim ol man, orait mi
no wokman bilong Krais.

Stori bilong Pol i bin kamap aposel

11 Ol brata, mi tokim
yupela stret, dispela gutnius
bipo mi bin autim long
yupela, em i no samting
wanpela man i bin kamapim.
12 Mi no kisim dispela gut-
nius long wanpela man. Na
ol man i no skulim mi long en.
Nogat tru. Jisas Krais yet i bin
kamapim olgeta tok hait bi-
long dispela gutnius long mi.
13 Yupela i harim tok
pinis long ol samting mi
bin mekim bipo. Yupela
i save, mi bin bihainim
strong bilip bilong ol Juda,
na mi bin mekim nogut tru
long ol manmeri bilong sios
bilong God. Mi bin wok long
bagarapim sios olgeta.
14 Mi bin strong tumas
long bihainim olgeta pasin
bilong ol tumbuna bilong
mi, na long dispela pasin
mi mekim mi bin winim
pasin bilong planti bilong ol

1:7: Ap 15.1, 15.24, 2 Ko 2.17, 11.4, 11.13 **1:8:** 1 Ko 16.22 **1:9:** Lo 4.2, Snd 30.6, KTH 22.18-19 **1:10:** 1 Te 2.4, Je 4.4, 1 Jo 3.19 **1:11:** Mt 16.17, 1 Ko 15.1 **1:12:** 1 Ko 15.1-3, Ga 1.1, Ef 3.3 **1:13:** Ap 8.3, 9.1, 22.4-5, 26.9-11, 1 Ti 1.13 **1:14:** Ap 22.3, 26.9, Fl 3.6

yangpela man bilong ol Juda
ol i wanlain wantaim mi.
15 Tasol taim mama i no
karim mi yet, God i makim
mi pinis, na long marimari
bilong en, em i singautim mi
long kamap man bilong em
yet. Na long taim em yet i
makim
16 em i soim Pikinini bilong
en long mi, bilong mi ken
kisim wok bilong autim gut-
nius bilong em long ol man-
meri bilong ol arapela lain.
Na long taim God i mekim
dispela pasin long mi, mi no
bin i go askim sampela man.
17 Mi no bin i go long
Jerusalem bilong lukim ol
man i bin kamap aposel
paslain long mi. Nogat. Mi go
i stap long kantri Arebia. Na
bihain mi go bek long taun
Damaskus.
18 Na taim tripela yia i go
pinis, na mi bin i go long
Jerusalem bilong toktok wan-
taim Pita. Na mi stap wan-
taim em inap long 15 de.
19 Tasol long dispela
taim mi no lukim narapela
aposel. Jems, em brata bilong
Bikpela, em tasol mi lukim.
20 Long dispela tok nau mi
raitim long yupela, mi tok tru
tumas long ai bilong God, mi
no giamanim yupela.
21 Na bihain gen mi raun
nabaut insait long provins
Siria na Silisia.
22 Tasol ol manmeri bilong
Krais i stap long ol sios bilong
distrik Judia, ol i no bin lukim
yet pes bilong mi.
23 Ol i save harim tok tasol
long mi olsem, "Pastaim dis-
pela man i wok long kilim
yumi, tasol nau em i save
autim gutnius bilong dispela
pasin bilong bilip bipo em i
wok long bagarapim."
24 Ol i harim tok long ol
samting God i bin mekim
long mi, na ol i litimapim
nem bilong em.

2

Ol arapela aposel i bin wanbel wantaim Pol

1 Mi stap inap 14 yia pi-
nis, na bihain mi wantaim
Barnabas mitupela i go long
Jerusalem gen. Mi kisim Tai-
tus na mipela i go wantaim.
2 God yet i bin soim mi
olsem mi mas i go. Na taim
mi stap long Jerusalem, mi
bin toktok wantaim ol bik-
man tasol bilong sios, na mi
tokim ol long dispela gutnius
mi save autim long ol man-
meri bilong ol arapela lain.
Mi ting olsem, nogut dispela
wok mi mekim, na bipo tu mi
bin mekim, em i lus nating.
3 Taitus i stap wantaim mi,
na em i man bilong lain Grik.
Tasol ol i no tok long mipela i
mas katim skin bilong em.
4 Tru, i gat sampela giaman
brata ol i bin hait tasol na
kam insait long kibung bi-
long mipela. Ol i kam insait
bilong luk stil long dispela

1:15: Ais 49.1, Jer 1.5, 49.1, Ap 9.15, Ro 1.1 **1:15:** Ap 9.3-6, 22.6-10, 26.13-18 **1:16:** Ro 11.13, 2 Ko 4.6, Ga 2.7 **1:18:** Jo 1.42, Ap 9.26-30 **1:19:** Mt 13.55 **1:21:** Ap 9.30 **2:1:** Ap 11.30, 15.2 **2:3:** Ap 16.3 **2:4:** Ap 15.1, 15.24, 2 Ko 11.20, 11.26, Ga 1.7, 5.1, 5.13

pasin Krais Jisas i bin givim
long yumi long taim em i
lusim yumi long kalabus bi-
long lo, na em i mekim yumi
i kamap fri. Ol dispela man i
laik kalabusim yumi gen.

5 Tasol mipela i no orait
long tok bilong ol long katim
skin bilong Taitus. Mipela i
no aninit liklik long tok bi-
long ol. Mipela i laik bai tok
tru bilong gutnius em i no
ken senis, na yupela i ken bi-
hainim stret oltaim.

6 Sampela man i stap olsem
ol bikman bilong sios. Long
tingting bilong mi yet, ol i gat
biknem o nogat, em i samting
nating. God i no save tingting
long nem bilong man. Tasol
ol dispela man i gat nem, ol i
no skruim wanpela tok moa
long tok bilong mi.

7 Nogat tru. Ol i lukim
olsem God i bin givim mi wok
bilong autim gutnius long ol
manmeri bilong ol arapela
lain, olsem em i bin givim
wok long Pita bilong autim
gutnius long ol Juda.

8 Yes, God i givim strong
long Pita bilong mekim wok
aposel namel long ol Juda, na
olsem tasol God yet i givim
strong long mi bilong mekim
wok aposel namel long ol ara-
pela lain.

9 Ol manmeri i lukim
Jems na Pita na Jon olsem ol
bikman bilong sios, na taim
ol dispela man i save pinis
olsem, God i bin marimari
long mi na i givim dispela
wok long mi, orait ol i sekan
long mi wantaim Barnabas,
na kisim mitupela olsem
brata tru bilong ol. Na mipela
olgeta i wanbel na pasim
tok olsem, mitupela i ken
mekim wok namel long ol
manmeri bilong ol arapela
lain, na ol yet i ken mekim
wok namel long ol Juda. 10 Ol
i givim wanpela tok tasol
long mitupela. Ol i laik bai
mitupela i mas mekim wok
bilong helpim ol rabisman
i stap long sios bilong ol.
Bipo yet mi bin amamas long
mekim dispela kain wok,
na mi wok strong yet long
mekim.

Pol i kamapim rong bilong Pita

11 Tasol bihain, taim Pita
i kam long taun Antiok, mi
krosim em long pes bilong
em stret, long wanem, em i
bin mekim pasin i no stret.

12 Taim ol lain bilong Jems
i no kamap yet, Pita i save
kaikai wantaim ol man bi-
long ol arapela lain. Tasol
taim ol dispela lain i kamap
pinis, orait Pita i pret long dis-
pela lain Kristen i save strong
long pasin bilong katim skin.
Olsem na em i stap longwe
long ol man bilong ol arapela
lain, na em i no poroman
moa wantaim ol.

13 Ol arapela Juda tu ol i
mekim dispela pasin giaman
wantaim em. Na bihain dis-
pela pasin giaman bilong ol

2:5: Ga 3.1, 4.16 **2:6:** Lo 10.17, Ap 10.34, Ro 2.11, 2 Ko 12.11, Ga 6.3 **2:7:** Ap 22.21 **2:9:** Jo 1.42, Ro 1.5, Ef 3.8 **2:10:** Ap 11.29-30 **2:12:** Ap 11.3 **2:14:** 1 Ti 5.20

em i pulim tingting bilong
Barnabas tu.
14 Tasol taim mi lukim ol
i no bihainim stret tok tru
bilong gutnius, mi tokim Pita
long ai bilong ol olsem, “Yu
wanpela man bilong lain
Juda. Tasol yu bihainim
pasin olsem yu man bilong
arapela lain, na i no olsem yu
man bilong lain Juda. Olsem
na watpo yu strong long ol
man bilong ol arapela lain
long ol i mas bihainim pasin
bilong ol Juda?”

Ol manmeri i bilip long Krais Jisas, ol tasol i kamap stretpela manmeri long ai bilong God

(Sapta 2.15—4.31)

Man i bilip long Jisas, em i kamap stretpela man

15 Tru, yumi ol Juda yumi
bin kamap long lain bilong
Juda. Yumi no kamap long
ol arapela lain, em ol man
bilong mekim sin. Nogat.
16 Tasol yumi save, God i
no ting long man i bihainim
lo bilong Moses, na long dis-
pela as em i kolim em stret-
pela man. Nogat. Man i
bilip long Krais Jisas, em tasol
God i save kolim stretpela
man. Yumi tu yumi bilip
pinis long Krais Jisas, long
wanem, yumi save, long dis-
pela rot tasol God i ken kolim
yumi stretpela man, na i no
long rot bilong bihainim lo.
Long wanem, i no gat wan-
pela man em inap bihainim
gut ol lo na bai God i kolim em
stretpela man. Nogat.
17 Taim yumi bihainim
dispela rot bilong bilip long
Krais na kamap stretpela
man long ai bilong God, yumi
lukim olsem yumi Juda tu
yumi lain bilong mekim sin
wankain olsem ol arapela
lain. Orait ating yumi inap
tok, Krais yet em i laik mekim
sin i kamap strong, a? Nogat
tru. Yumi no ken tok olsem.
18 Sapos mi pinisim pasin
bilong i stap aninit long lo
na bihain mi kirapim bek dis-
pela pasin gen, orait mi yet
mi kamap man bilong mekim
sin.*
19 Tasol lo i putim mi long
rot bilong i dai na long ai bi-
long lo mi stap olsem man
i dai pinis. Na long dispela
rot nau mi stap laip wantaim
God. Mi hangamap pinis long
diwai kros wantaim Krais na
mi dai wantaim em
20 na mi kisim nupela laip.
Tasol dispela laip em i no
laip bilong mi yet. Nogat.
Krais em i stap laip insait
long mi. Na nau olgeta pasin
na wok mi mekim long dis-

2:16: Sng 143.2, Ap 13.38-39, 15.10-11, Ro 1.17, 3.20-28, 4.5, 11.6, Ga 3.11, Hi 7.18-19 **2:17:** 1 Jo 3.8-9 **2:18:** Ro 6.11, 6.14, 7.6, 2 Ko 5.15, 1 Te 5.10, Hi 9.14

* **2:18:** Tok bilong Pol i no klia tumas long dispela hap. I luk olsem em i laik tok, taim ol man i kamap Kristen, ol i no i stap moa aninit long lo bilong ol Juda. Tasol sapos sampela Kristen i strong long ol yet i mas bihainim dispela lo, orait ol tu bai i kamap man bilong mekim sin olsem olgeta man i stap aninit long lo. Lukim Rom 7.4-6. **2:20:** Jo 13.1, Ro 6.11, Ga 1.4, Ef 5.2, Ta 2.14, 1 Pi 4.2

pela graun, em mi mekim
long rot bilong bilip. Mi bilip
long Pikinini Bilong God em
i bin laikim mi tru na em i
lusim laip bilong em yet bi-
long helpim mi.
21 Mi no laik mekim mari-
mari bilong God i kamap
olsem samting nating. Sapos
lo bilong Moses em inap
long mekim yumi i kamap
stretpela man long ai bilong
God, orait Krais i dai nating
tasol.

3

Pasin bilong bihainim lo,
na pasin bilong bilip

1 Yupela longlong man bi-
long Galesia, mipela i soim
Jisas Krais pinis long yupela.
I olsem ai bilong yupela yet i
lukim em i hangamap i stap
long diwai kros. Husat nau
i paulim tingting bilong yu-
pela?
2 Mi laik askim yupela long
wanpela samting tasol. Yu-
pela i kisim Holi Spirit long
wanem rot tru? Long rot
bilong bihainim lo? O long
rot bilong harim gutnius na
bilip?
3 Yupela i kamap longlong
pinis, a? Yupela i bin statim
wokabaut bilong yupela long
strong bilong Holi Spirit, na
nau yupela i laik pinisim long
strong bilong yupela yet?
4 Ating ol hevi bipo i kamap
long yupela, em yupela i
karim nating, a? Tasol mi no
ting yupela i karim nating.*
5 God i givim Holi Spirit
long yupela na i wokim ol
mirakel namel long yupela.
Bilong wanem em i mekim
olsem? Em i ting long yupela
i bihainim lo na em i mekim?
O em i ting long yupela i bin
harim gutnius na bilip na em
i mekim olsem?
6 Buk bilong God i gat tok
olsem, "Abraham i bilipim
tok bilong God, olsem na God
i kolim em stretpela man."
7 Olsem na yupela i ken
save olsem, ol man i bilip
long gutnius, ol i pikinini tru
bilong Abraham.
8 Bipo yet God i save olsem,
bihain ol arapela lain bai i
bilip long gutnius, na em i
ting long em bai i kolim ol
stretpela manmeri. Olsem na
bipo tru em i autim gutnius
long Abraham, olsem buk bi-
long God i tok, "Long yu God
bai i mekim gut long olgeta
lain manmeri."
9 Abraham i bilip na God i
bin mekim gut long em. Na
olsem tasol God bai i mekim
gut long olgeta manmeri i
bilip.
10 Tasol God bai i bagara-
pim olgeta man i ting pasin
bilong bihainim lo em inap
mekim ol i kamap stretpela

2:21: Ga 3.21, Hi 7.11 **3:1:** Ga 2.13-14, 5.7 **3:2:** Ap 10.47, 15.8, Ro 10.16-17, Hi 6.4 **3:3:** Ga 4.9, Hi 7.16, 9.10 **3:4:** Hi 10.35-36, 2 Jo 8 * **3:4:** Planti saveman i save tanim dispela lain olsem, "Ating ol gutpela samting Holi Spirit i mekim i kamap namel long yupela, yupela i lusim tingting pinis long ol, a? Tasol mi no ting yupela i lusim tingting." **3:6:** Stt 15.6, Ro 4.3, Je 2.23 **3:7:** Jo 8.39, Ro 4.11-12, 4.16 **3:8:** Stt 12.3, 18.18, 22.18, Ap 3.5, 3.25, Ro 9.17 **3:9:** Ro 4.16 **3:10:** Lo 27.26, Jer 11.3

manmeri long ai bilong God.
Long wanem, buk bilong God
i gat tok olsem, “Sapos wan-
pela man i no bihainim tru ol-
geta tok i stap long buk bilong
lo, orait God i ken bagarapim
dispela man.”
11 Na buk bilong God i gat
tok olsem, “Ol man i bilip,
bai God i kolim ol stretpela
man na ol bai i stap laip.”
Na dispela tok i soim yumi
klia olsem, i no gat rot bilong
wanpela man i bihainim lo
na God i kolim em stretpela
man.
12 Rot bilong bihainim lo,
em i no samting bilong bilip.
Nogat. Em i samting bilong
em yet. Long wanem, buk
bilong God i tok olsem, “Man
i bihainim olgeta lo, em bai i
stap laip.”
13 Lo em i tok olsem, yumi
olgeta man i no bihainim
olgeta tok bilong lo, yumi
mas bagarap. Tasol bilong
helpim yumi, Krais yet i
kisim dispela nem “man
bilong bagarap” na em i
kisim bek yumi. Buk bilong
God i tok olsem, “Olgeta man
i hangamap long diwai, God
i lukim ol olsem man bilong
bagarap tasol.”
14 God i bin givim blesing
long Abraham na tok long
em bai i mekim gut long ol-
geta lain manmeri. Na long
dispela wok Jisas Krais i bin
mekim, nau dispela blesing
i kamap pinis long olgeta
lain manmeri, na yumi olgeta
i ken bilip long gutnius na
kisim Holi Spirit, olsem bipo
God i bin tok.

Lo bilong God i no inap rausim promis bilong God

15 Ol brata, mi tok nau
long pasin bilong yumi man.
Sapos wanpela man i ting
long em bai i dai, na em i
raitim tok bilong skelim gut
ol samting bilong en long ol
pikinini bilong en, orait dis-
pela tok bilong en i kamap
olsem wanpela kontrak, na
i no gat man i save skruim
sampela tok moa long en, na
i no gat man i save tok, “Yumi
no ken bihainim tok bilong
dispela kontrak.”
16 Orait bipo God i bin
tok long gutpela samting
bai i kamap bihain. Dispela
promis God i givim long
Abraham wantaim pikinini
bilong en. Buk bilong God
i no tok olsem, “Long ol
pikinini bilong yu.” Em i
no tok long planti pikinini.
Nogat. Em i tok long wanpela
tasol, na i tok olsem, “Long

3:11: Hab 2.4, Ro 1.17, Ga 2.16, Hi 10.38 **3:12:** Wkp 18.5, Neh 9.29, Ro 4.4, 10.5, 11.6 **3:13:** Lo 21.23, Ro 8.3, 2 Ko 5.21, Ga 4.5 **3:14:** Ese 11.19, Jol 2.28-29, Sek 12.10, Ap 2.33 **3:16:** Stt 12.3, 12.7, Ap 7.5, 17.7, 1 Ko 12.12 † **3:16:** Dispela hap tok Pol i tok long en, em i stap long buk Stat 13.15, na tu long Stat 15.18 na 17.7 na 17.8. Tasol sapos yu lukim ol dispela lain long Tok Pisin, bai yu lukim olsem tok i no wankain olsem tok bilong Pol. Nogat. Ol i tok olsem, “Long ol lain pikinini bilong yu i kamap bihain.” Pol i gat tingting olsem, Krais em i dispela pikinini bilong promis God i bin mekim long Abraham, na em i lukim dispela hap tok long tok Hibru na raitim tok bilong en. Tasol pasin bilong tok Hibru em i narakain liklik, na i no inap yumi tanim long wankain pasin long Tok Pisin.

pikinini bilong yu."† Dispela pikinini em Krais.

17 As bilong tok bilong mi i olsem. Pastaim God i mekim kontrak wantaim Abraham. Na taim 430 yia i go pinis, orait lo i kamap. Dispela lo i kamap bihain tru, em i no inap rausim tok bilong dispela kontrak bipo God i bin mekim. Em i no inap pinisim dispela promis God i bin mekim bipo.

18 Sapos yumi mas bihainim lo bilong yumi ken kisim ol samting God i bin makim bilong yumi, orait yumi no kisim long rot bilong promis. Tasol yumi save, God i bin mekim promis long em bai i givim dispela ol samting long Abraham.

19 Sapos olsem, orait bilong wanem lo i stap? Em i olsem. God i laik bai as bilong sin em i ken kamap ples klia, olsem na bihain long em i givim promis pinis, God i givim lo tu. Na em i laik bai lo i stap inap long taim dispela pikinini i kamap, bipo God i bin promis long givim ol samting long em. God i givim dispela lo long ol ensel na ol i autim long wanpela namelman na namelman em i givim long yumi.

20 Tasol sapos wanpela man em yet i laik mekim wanpela wok, em bai i no inap givim dispela wok long wanpela namelman. Orait God em i wanpela tasol, na em wanpela tasol i bin givim promis.

Lo em i waspapa bilong bringim yumi long Krais

21 Ating mi laik tok olsem lo em i olsem birua bilong ol promis God i bin mekim bipo? Nogat tru. Sapos God i bin givim narakain lo, em inap long givim laip long yumi, orait pasin bilong bihainim lo em inap long mekim yumi i kamap stretpela manmeri.

22 Tasol buk bilong God i tok olsem, "Sin i kalabusim olgeta manmeri," na God i larim dispela samting i kamap, bai yumi man i bilip long Jisas Krais yumi ken kisim dispela samting God i bin promis long givim long ol man i bilip long em.

23 Taim bilong bilip i no kamap yet, orait lo i kalabusim yumi i stap. Na yumi stap kalabus inap taim bilong bilip i kamap ples klia pinis.

24 Lo i stap olsem waspapa bilong yumi, bilong bringim yumi i kam long Krais, bai yumi ken bilip long gutnius na God i ken kolim yumi ol stretpela manmeri.

25 Na nau taim bilong bilip i kamap pinis, na yumi no i stap aninit long dispela waspapa moa.

Bilip em i mekim yumi i kamap pikinini bilong God

3:17: Kis 12.40, Ro 4.13-14, Ga 3.21 **3:18:** Ro 4.14, 8.17, 11.6 **3:19:** Lo 5.5, 5.22-27, Jo 1.17, Ap 7.38, 7.53, Ro 5.20, Hi 2.2 **3:20:** Ro 3.29-30 **3:21:** Ro 8.2-4 **3:22:** Ro 3.9-19, 3.23, 4.11-12, 4.16, 11.32 **3:23:** Ga 4.3 **3:24:** Ap 13.39, Ro 10.4, Ga 2.16, Kl 2.17, Hi 9.9-10 **3:26:** Jo 1.12, Ro 8.14-16, 1 Jo 3.1-2

26 Yupela olgeta i bilip long
Krais Jisas na i pas wantaim
em, na long dispela pasin yu-
pela i kamap pikinini bilong
God.
27 Yupela ol manmeri i bin
kisim baptais na i pas wan-
taim Krais, yupela olgeta i
bin pasim Krais olsem man
i pasim longpela klos bilong
en.
28 Na long lain bilong Krais,
i no gat ol Juda na ol Grik. I
no gat ol wokboi nating na ol
man i stap fri. I no gat ol man
na ol meri. Nau long Krais
Jisas yupela olgeta i stap wan-
pela tru.
29 Na sapos yupela i stap
lain bilong Krais, orait yupela
i stap pikinini bilong Abra-
ham tu. Em yupela tasol
ol lain bilong kisim ol dis-
pela samting bipo God i bin
promis long givim long ol
lain bilong Abraham.

4

Long wok bilong Krais yumi wokboi i kamap pikinini bilong God

1 Tok bilong mi em i olsem.
Sapos papa i gat wanpela
pikinini, orait bihain dispela
pikinini bai i kisim olgeta
samting bilong papa bilong
en. I olsem ol dispela samting
i stap pinis olsem ol samting
bilong pikinini. Tasol taim
pikinini i stap yangpela yet,
em i stap wankain olsem ol
wokboi bilong papa.
2 Em i mas aninit long ol
wasman na ol bosman, i go
inap long taim papa i bin
makim.
3 Na yumi tu i olsem. Taim
yumi stap olsem ol liklik
pikinini, yumi stap olsem
ol wokboi nating bilong ol
spirit samting i save bosim ol
samting bilong skai na graun.
4 Tasol long taim stret
God i bin makim, em i salim
Pikinini bilong en i kam.
Meri i karim em, na em i
kamap man i stap aninit long
lo,
5 bilong baim bek yumi ol
manmeri i stap aninit long
lo, na bilong mekim yumi i
kamap pikinini bilong God.
6 Nau yupela i stap pikinini
bilong God. Olsem na God
i salim Spirit bilong Pikinini
bilong en i kam pinis long
bel bilong yumi na Spirit i
mekim yumi i singaut long
God olsem, "Aba, Papa."*
7 Olsem na yu no i stap
wokboi nating moa. Nogat.
God i mekim yu i kamap
pikinini bilong em. Na sapos
yu stap pikinini bilong God,
orait yu save, yu bai kisim ol
gutpela samting bilong em.

3:27: Ro 6.3, 13.14 **3:28:** Jo 10.16, Ro 10.12-13, 1 Ko 12.13, Ef 2.14, Kl 3.11 **3:29:** Ro 4.13, 9.7, Ga 4.7, 4.28, 5.1, Ef 3.6, Hi 11.18 **4:3:** Ga 2.4, 3.23, Kl 2.20 **4:4:** Stt 3.15, Mt 5.17, Lu 1.31, Jo 1.14, Ro 1.3, Ef 1.10, Hi 2.14 **4:5:** Mt 20.28, Jo 1.12, Ga 3.13, Ef 1.5-7, 1 Pi 1.18-19 **4:5:** Ro 8.15-17 **4:6:** Ro 5.5

* **4:6:** Long tok Aram, em tok ples bilong Jisas, ol i save kolim Papa olsem, Aba. Na taim Jisas i prea long God, em Papa bilong en, em i save kolim God olsem, "Aba." Lukim Mak 14.36.

4:7: Ga 3.29 **4:8:** Ro 1.25, 1 Ko 8.4-6, 12.2, Ef 2.11-12, 1 Te 4.5

Pol i wari tru long ol Galesia

8 Bipo yupela i no save long God, na yupela i stap olsem ol wokboi nating bilong ol samting i no god tru.

9 Tasol nau yupela i save pinis long God. O ating mobeta mi tok, God i save pinis long yupela. Olsem na bilong wanem yupela i laik surik i go bek long ol dispela rabis spirit i no gat strong tru, na yupela i laik kamap wokboi nating bilong ol gen?

10 Oltaim yupela i save ting yupela i mas bihainim ol lo bilong ol bikpela de bilong lotu na bilong ol nupela mun na bilong bikpela lotu bilong nupela yia.

11 Mi tingting long dispela pasin bilong yupela na mi pret, nogut wok mi bin mekim namel long yupela em i lus nating.

12 Ol brata, mi askim yupela strong long kamap wankain olsem mi. Mi yet mi bin lusim lo na kamap wankain olsem yupela, na long dispela taim yupela i no bin mekim wanpela rong long mi.

13 Yupela i tingim yet, a? Wanpela kain sik i mekim, na mi bin kam autim gutnius long yupela namba wan taim.

14 Bodi bilong mi i no strong, na dispela i givim bikpela hevi long yupela. Tasol yupela i no bin givim baksait long mi, na yupela i no les long i stap wantaim mi. Nogat. Yupela i kisim mi olsem yupela i kisim wanpela ensel bilong God, o olsem yupela i kisim Krais Jisas yet.

15 Long dispela taim yupela i bin amamas na belgut long mi, tasol dispela amamas bilong yupela nau i stap we? Mi tok tru tumas, long dispela taim, yupela i bin i gat bikpela laik long helpim mi, na sapos yupela inap kamautim ai bilong yupela, orait yupela bai i kamautim na givim mi.

16 Tasol nau olsem wanem? Mi autim tok tru long yupela, na dispela i mekim mi i kamap birua bilong yupela, a?

17 Harim. Ol dispela man i wok long grisim yupela, ol i no gat tingting bilong helpim yupela. Nogat. Ol i laik banisim yupela, bai yupela i tingting tasol long helpim ol.

18 Sapos yumi tingting strong long mekim gutpela pasin long ol arapela, em i orait. Oltaim yupela i ken mekim dispela pasin, na i no long taim mi stap wantaim yupela tasol.†

19 Ol pikinini bilong mi, mi pilim pen gen olsem pen i kamap long meri i laik karim pikinini, long wanem, mi laik bai yupela i mas kamap ol pikinini tru bilong God wankain olsem Krais yet.

20 Sori tumas, mi no i stap

4:9: Ro 8.3, 1 Ko 8.3, Kl 2.20, Hi 7.18 **4:10:** Ro 14.5, Kl 2.16 **4:13:** 1 Ko 2.3, 2 Ko 11.30, 12.7-9 **4:16:** Amo 5.10, Ga 2.5, 2.14 † **4:18:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap.

wantaim yupela nau. Sapos mi stap wantaim yupela, orait mi inap mekim gutpela tok liklik long yupela. Mi wari tru long yupela, na mi no save, bai mi helpim yupela olsem wanem.

Tok bokis bilong Hagar wantaim Sara

21 Yupela ol man i laik aninit long lo, yupela tokim mi nau. Ating yupela i no save long tok bilong lo, a?

22 Buk bilong God i tok olsem, Abraham i gat tupela pikinini man. Wokmeri nating, Hagar, em i karim wanpela, na meri i stap fri em i karim wanpela.

23 Dispela pikinini bilong wokmeri nating, em i bin kamap long rot ol manmeri i save kamapim pikinini long en. Tasol pikinini bilong meri i stap fri, God i mekim promis na em i kamap.

24 I gat tok bokis insait long dispela stori. Dispela tupela meri i makim tupela kontrak. Hagar i makim kontrak bilong maunten Sainai, na ol pikinini bilong en i kamap wokboi nating.

25 Hagar em i makim maunten Sainai, dispela maunten bilong kantri Arebia, na tu em i makim dispela Jerusalem nau i stap. Dispela Jerusalem i stap wokmeri nating wantaim ol pikinini bilong en.

26 Tasol narapela Jerusalem i stap long heven, em i stap fri. Em i mama bilong yumi.‡

27 Buk bilong God i tok olsem, "Yu tarangu meri i no save karim pikinini, yu ken amamas. Yu meri, yu no bin pilim pen bilong karim pikinini, yu ken belgut. Yu mas singim song na amamas na singaut, long wanem, bai yu gat planti pikinini moa, i winim ol pikinini bilong meri i gat man."

28 Ol brata, yupela i wankain olsem Aisak. Long promis bilong God yupela i kamap pikinini bilong em.

29 Tasol dispela pikinini i bin kamap long rot ol manmeri i save kamapim pikinini long en, em i bin mekim nogut long dispela arapela pikinini i bin kamap long strong bilong Holi Spirit. Na nau tu wankain pasin tasol i stap.

30 Buk bilong God i gat wanem tok? Em i tok olsem, "Rausim dispela wokmeri wantaim pikinini bilong en. Pikinini bilong wokmeri em i no ken kisim ol hap samting bilong papa wantaim pikinini bilong meri i stap fri." Buk bilong God i tok olsem.

4:22: Stt 16.15, 21.2 **4:23:** Stt 18.10-14, Ro 9.7-9, Hi 11.11 **4:24:** Ro 8.15, Ga 5.1 **4:26:** Hi 12.22, KTH 3.12, 21.2, 21.10 ‡ **4:26:** Long lain 22, Pol i kolim Sara olsem, "meri i stap fri". Long dispela tok bokis Sara i makim promis bilong God, na pikinini bilong en Aisak i makim ol Kristen. Lukim lain 28. **4:27:** Ais 54.1 **4:28:** Ap 3.25, Ro 9.7-8, Ga 3.29 **4:29:** Stt 21.9, Ga 5.11, 6.12 **4:30:** Stt 21.10, Jo 8.35

31 Orait ol brata, yumi save,
yumi no pikinini bilong wok-
meri nating. Nogat. Yumi
pikinini bilong meri i stap fri.

Taim Krais i mekim yumi i kamap fri, Holi Spirit i save stiaim wokabaut bilong yumi

na yumi save mekim gutpela pasin long ol arapela

(Sapta 5-6)

5

Yumi mas i stap fri tru

1 Krais i bin mekim yumi
i kamap fri, bilong yumi
no ken i stap aninit long
lo. Olsem na yupela i mas
sanap strong. Yupela i no ken
larim ol man i mekim yupela
i kamap olsem ol wokboi
nating gen.

2 Harim. Mi Pol mi tokim
yupela, sapos yupela i larim
ol i katim skin bilong yupela,
orait wok bilong Krais bai i
no inap helpim yupela liklik.
Nogat tru.

3 Yupela olgeta man i larim
ol i katim skin bilong yupela,
mi laik tokaut klia gen long
yupela olsem, sapos yupela i
mekim pasin olsem, orait yu-
pela i mas bihainim olgeta lo
wantaim.

4 Sapos yupela i laik bi-
hainim lo, na long dispela rot
yupela i laik bai God i kolim
yupela stretpela man, orait
yupela i lusim Krais pinis.
Yupela i lusim pinis mari-
mari bilong God.

5 Long strong bilong Holi
Spirit yumi bilip long God na
yumi wetim em i kolim yumi
stretpela man.

6 Sapos man i stap long
Krais Jisas, orait pasin bilong
katim skin em i samting nat-
ing, na pasin bilong man i no
katim skin, em tu i samting
nating. Tasol pasin bilong
man i bilip na dispela i ki-
rapim em long laikim tru ol
arapela, dispela em i samting
tru.

7 Bipo yupela i save
wokabaut gut long rot bilong
Krais. Tasol husat i pasim rot
na yupela i no bihainim moa
tok i tru?

8 Dispela tingting nau yu-
pela i bihainim em i no kam
long God, em God i save sin-
gautim yupela.

9 Tingim.
Liklik yis tasol em inap long
mekim olgeta bret i solap.

10 Mi bilip olsem Bikpela
bai i helpim yupela, na bai
yupela i bihainim tingting
bilong mi, na bai yupela i
no holim narapela tingting.
Mi no save husat i wok
long paulim tingting bilong
yupela, tasol maski, dispela
man bai i kisim pe nogut long

4:31: Jo 8.36, Ga 3.29, 5.1, 5.13 **5:1:** Jo 8.32, 8.36, Ap 15.10, Ro 6.18, Ga 2.4, 5.13, 1 Pi 2.16 **5:3:** Ga 3.10 **5:4:** Ro 9.31-32, Hi 12.15 **5:5:** Ro 8.24-25, 2 Ti 4.8 **5:6:** 1 Ko 7.19, Ga 6.15, Kl 3.11, Je 2.18-22 **5:7:** 1 Ko 9.24, Ga 1.6, 3.1 **5:9:** 1 Ko 5.6, 15.33 **5:10:** 2 Ko 2.3, 8.22, 10.6, 11.15, Ga 1.7

rong bilong em yet.

11 Ol brata, sapos i tru mi
save autim tok yet long ol
man i mas katim skin, orait
bilong wanem ol i wok yet
long mekim nogut long mi?
Sapos mi tok long ol man
i mas katim skin, orait tok
bilong diwai kros i no inap
bagarapim moa tingting bi-
long ol man.

12 Ol dispela man i paulim
tingting bilong yupela, ol i
strong long dispela pasin bi-
long katim skin bilong sem.
Tasol mobeta ol i katim skin
bilong ol yet na rausim bol
bilong ol olgeta.

13 Tru, ol brata, God i bin
singautim yupela bilong yu-
pela i ken i stap fri. Tasol
nogut yupela i ting olsem,
"Mipela i stap fri, olsem na
mipela i ken mekim ol pasin
bilong olpela bel." Nogat. Yu-
pela i no ken ting olsem. Yu-
pela wan wan i mas i stap
olsem wokboi bilong ol ara-
pela manmeri bilong God, na
yupela i mas givim bel bilong
yupela long ol.

14 Olgeta tok bilong lo i stap
insait long dispela wanpela
tok tasol, "Yu mas laikim ol
wantok olsem yu laikim yu
yet."

15 Tasol sapos yupela i kros
kros na pait nabaut namel
long yupela yet, orait yupela
lukaut. Nogut yupela olgeta i
lus wantaim.

Pasin bilong Holi Spirit na pasin bilong olpela bel

16 Tok bilong mi em i
olsem, yupela i mas larim
Holi Spirit i stiaim wokabaut
bilong yupela. Sapos yupela
i mekim olsem, orait yupela
bai i no inap bihainim laik
bilong olpela bel.

17 Yumi save, olpela bel em
i laik daunim Holi Spirit, na
Holi Spirit em i laik daunim
olpela bel. Tupela i birua
wantaim, na samting yupela
i laik mekim, em yupela i no
inap mekim.

18 Na sapos yupela i bi-
hainim Holi Spirit, orait yu-
pela i no i stap aninit long lo.

19 Yupela i save pinis long
pasin bilong olpela bel. Em
olkain pasin olsem, pasin pa-
muk na pasin doti na pasin
bilong bel i kirap long mekim
ol pasin nogut,

20 na pasin bilong lotu long
ol giaman god na pasin bi-
long mekim olkain posin na
pasin birua na belhat na kros
na bel nogut na mangal na
pasin bilong ting long yu yet
tasol na tok pait na brukim
lain,

21 na pasin bilong bel
kaskas long ol man i stap
gut na pasin bilong spak na
hambak na singaut bikmaus
nabaut, na ol kain kain pasin
olsem. Bipo mi tokim yupela
pinis, na nau mi mekim
wankain tok gen. Olgeta man

5:11: 1 Ko 1.23, 15.30, Ga 6.12, 6.17 **5:13:** 1 Ko 8.9, 9.19, 1 Pi 2.16, 2 Pi 2.16-19 **5:14:** Wkp 19.18, Mt 5.43, 7.12, Ro 13.8-9, Je 2.8 **5:16:** Ro 6.12, 8.4, 13.14, Ga 5.25, 1 Pi 2.11 **5:17:** Ro 7.15-23, 8.6-7, 1 Pi 2.11 **5:18:** Ro 6.14, 8.2, 8.14 **5:19:** 1 Ko 3.3, 6.9-10, Ef 5.3, Kl 3.5, Je 3.14-15 **5:21:** 1 Ko 6.9, Ef 5.5, Kl 3.6, KTH 22.15

i mekim ol dispela kain pasin,
ol bai i no inap i go insait long
kingdom bilong God.
22 Tasol Holi Spirit i save
kirapim yumi long mekim ol
gutpela pasin olsem, pasin
bilong laikim tru ol arapela
na pasin bilong amamas na
pasin bilong i stap bel isi na
pasin bilong i no belhat kwik
na pasin bilong helpim ol
man na mekim gutpela pasin
long ol na pasin bilong wok-
abaut stret oltaim
23 na pasin bilong i stap
isi na pasin bilong daunim
laik bilong olpela bel. I no
gat wanpela lo i tambuim ol
dispela kain pasin.
24 Olgeta manmeri bilong
lain bilong Krais ol i kisim
olpela bel wantaim ol laik na
mangal nogut bilong en, na ol
i nilim pinis long diwai kros
na em i dai pinis.
25 Holi Spirit em i givim
laip long yumi, olsem na
yumi mas larim Holi Spirit
i stiaim olgeta wokabaut
bilong yumi.
26 Yumi no ken litimapim
nating nem bilong yumi yet,
na yumi no ken sutim bel bi-
long ol arapela long kirapim
pait, na yumi no ken mangal
long ol samting bilong ol ara-
pela.

6

Wanem kain kaikai yu planim, dispela kain tasol bai yu kisim

1 Ol brata, sapos yupela
i save olsem wanpela bilong
yupela i bin mekim sin, orait
yupela man i bihainim Holi
Spirit, yupela i mas mekim
pasin isi long dispela man na
helpim em long stretim pasin
bilong em. Tasol yupela i mas
lukaut gut long yupela yet.
Nogut Satan i traim yupela na
yupela tu i pundaun long sin.
2 Yupela i mas helpim ol
arapela long karim hevi bi-
long ol. Long dispela pasin
bai yupela inapim tru lo bi-
long Krais.
3 Sapos wanpela man i ting
em i gat nem, tasol em i no
gat nem, orait dispela man i
giamanim em yet.
4 Olgeta man i mas skelim
wok bilong ol yet, em i gut-
pela o nogat. Man i mekim
olsem, em i ken amamas long
pasin em yet i mekim na em
i no mas skelim pasin bi-
long en wantaim pasin bi-
long narapela man,
5 long wanem, olgeta man
wan wan bai i karim hevi bi-
long pasin ol yet i mekim.
6 Man i skul long tok bilong
God, em i ken givim sampela
bilong olgeta gutpela samt-
ing bilong en i go long man i
skulim em.
7 Nogut yupela i giamanim
yupela yet na yupela i ting
yupela inap long trikim God.

5:22: 1 Ko 13.7, Ef 5.9, Kl 3.12, Je 3.17 **5:23:** 1 Ti 1.9 **5:24:** Ro 6.6, 13.4, Kl 3.5, 1 Pi 2.11 **5:25:** Ro 8.4-5, Ga 5.16 **5:26:** Fl 2.3 **6:1:** Mt 18.15, 1 Ko 2.15, 4.21, 7.5, 2 Ti 2.25, Hi 12.13, Je 5.19 **6:2:** Jo 13.14-15, Ro 15.1, 1 Te 5.14, 1 Jo 4.21 **6:3:** Ro 12.3, 1 Ko 8.2, 2 Ko 3.5 **6:4:** 1 Ko 11.28, 2 Ko 13.5 **6:5:** Ro 2.6, 14.12, 1 Ko 3.8 **6:6:** Ro 15.27, 1 Ko 9.11, 9.14 **6:7:** Jop 13.9, Lu 16.25, Ro 2.6, 1 Ko 6.9

Yupela bai i no inap tru.
Yu planim pikinini bilong
wanem kain kaikai, em
dispela kain kaikai tasol bai
i kamap long gaden bilong
yu. 8 Sapos wanpela man
i bihainim ol laik bilong
olpela bel bilong em yet, orait
dispela pasin bilong olpela
bel bai i kamapim kaikai
nogut na em bai i bagarap
olgeta. Tasol sapos em i
bihainim pasin bilong Holi
Spirit, orait Holi Spirit bai i
kamapim laip long dispela
man na em bai i stap gut
oltaim oltaim.
9 Olsem na yumi no ken les
long mekim gutpela pasin.
Sapos yumi no slek long
mekim wok, orait long taim
bilong kisim kaikai yumi bai
kisim gutpela kaikai tru.
10 Olsem na wanem taim
yumi inap mekim gutpela
pasin long ol arapela, yumi
mas mekim. Na yumi
mas strong tru long mekim
gutpela pasin long ol arapela
manmeri i bilip long Bikpela.

Pol i amamas long diwai kros bilong Krais

11 Dispela hap tok em mi
yet mi raitim. Lukim ol dis-
pela bikpela leta mi wokim
bilong raitim tok.*
12 Harim. Ol dispela man i
strong tumas long katim skin
bilong yupela, ol i mekim
olsem, long wanem, ol i laik
kisim biknem long ai bilong
ol arapela man. Ol i save
pret na ting olsem, "Nogut
ol arapela man i save olsem
yumi bilip long diwai kros bi-
long Krais, na ol i laik mekim
nogut long yumi."
13 Ol man i kisim pinis dis-
pela mak bilong ol Juda, ol
yet i no save bihainim gut lo.
Tasol ol i laik katim skin bi-
long yupela, bai ol i ken kisim
biknem long dispela samting
ol i bin mekim long skin bi-
long yupela.
14 Tasol mi no inap
litimapim nem bilong mi
yet o bilong wanpela man.
Nogat. Mi bai litimapim nem
bilong Jisas Krais tasol. Em
i dai pinis long diwai kros,
na mi amamas long dispela
tasol. Long wok Krais i bin
mekim long diwai kros, pasin
bilong dispela graun em i dai
pinis long tingting bilong mi,
na i olsem mi yet mi dai pinis
long diwai kros na mi no inap
bihainim moa ol pasin bilong
graun.
15 Nau pasin bilong katim
skin em i samting nating, na
pasin bilong man i no katim
skin, em tu i samting nating.
God i mekim yumi i kamap
nupela manmeri, na dispela
tasol em i samting tru.
16 God i ken marimari long
olgeta manmeri i save holim
dispela tingting na bihainim,
na em i ken mekim bel bilong
ol i stap isi. Ol dispela man-

6:8: Hos 8.7, 10.12, Jo 3.6, 6.63, Ro 8.13, Je 3.18 **6:9:** 1 Ko 15.58, 2 Te 3.13, Hi 3.6, 3.14, KTH 2.10 **6:10:** Ef 2.19, 1 Te 5.15, 1 Ti 6.18, Hi 3.6 * **6:11:** Lukim tok i stap long 1 Korin 16.21. **6:12:** Ga 2.3, 2.14, 5.11, Fl 3.18 **6:14:** Ro 2.29, 6.6, 1 Ko 1.31, 2.2, Fl 3.3, 3.7-8 **6:15:** 2 Ko 5.17, Ga 5.6, Kl 3.11 **6:17:** 2 Ko 1.5, 4.10, 11.23, Ga 5.11, Kl 1.24

meri ol i lain Israel tru bilong
God.
17 Mi no laik bai wanpela
man i givim hevi moa long
mi. Nogat. Ol man i bin
paitim mi, na ol dispela mak
i stap pinis long bodi bilong
mi, ol i soim olsem mi wok-
man tru bilong Jisas.
18 Ol brata, marimari
bilong Bikpela bilong yumi
Jisas Krais em i ken i stap
wantaim spirit bilong yupela
wan wan. I tru.

Pas Pol i raitim long Ol Efesus Tok i go pas

As tingting bilong dispela pas i olsem, God i laik bungim olgeta samting long Krais, em olgeta samting bilong heven na bilong graun, na bai Krais i stap het tru bilong olgeta samting (1.10). Na God i laik kirapim ol manmeri bilong em yet, bai ol i pas tru wantaim Krais na ol i stap wanbel.

Long namba wan hap bilong pas Pol i mekim planti tok long marimari bilong God i mekim olgeta manmeri i bilip long Krais i bung wantaim na i kamap wanpela lain manmeri. Long wok bilong Jisas, God i kisim bek ol manmeri, na em i givim Holi Spirit long ol olsem mak bilong em bai i mekim olgeta gutpela samting long ol olsem em i bin promis (1.14). Long namba 2 hap bilong pas Pol i tok olsem ol Kristen i pas wantaim Krais, olsem na ol i mas wanbel tru na bihainim ol pasin bilong God yet.

Long dispela pas Pol i save mekim ol tok piksa bilong soim ol manmeri klia olsem ol i pas wantaim Krais na ol i kamap wanpela lain manmeri. Em i tok olsem ol manmeri bilong God i olsem wanpela bodi na Krais i olsem het bilong dispela bodi (4.1-16). Na tu, ol manmeri bilong God i olsem wanpela haus na Krais em i namba wan pos bilong haus (2.19-22). Na ol manmeri bilong God i olsem wanpela meri na Krais i olsem man bilong dispela meri (5.22-32). Long dispela pas yumi save lukim gut tru ol gutpela samting God i laik mekim long ol manmeri bilong en.

Long Krais God i mekim yumi i kamap ol nupela manmeri

(Sapta 1-3)

1 Mi Pol, mi aposel bilong Krais Jisas. Long laik bilong em yet God i makim mi olsem aposel. Mi raitim dispela pas long yupela ol manmeri bilong God i stap long taun Efesus na i bihainim tru Krais Jisas.

2 God Papa bilong yumi, wantaim Bikpela Jisas Krais, i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi.

Long Krais God i givim yumi olgeta gutpela samting bilong heven

3 Yumi litimapim nem bilong God, em i God na Papa bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais. Long Krais em i bin givim yumi olgeta gutpela samting bilong heven, bilong helpim spirit bilong yumi.

1:1: Ap 18.19-21, 19.1, Ro 1.1, 1.7, 1 Ko 1.1, Kl 1.1 **1:2:** 2 Ko 1.2, Ga 1.3, Kl 1.2, Ta 1.4 **1:3:** Ef 2.6

4 Taim God i no mekim
graun i kamap yet, na em i
makim yumi pinis long pas
wantaim Krais, bai yumi ken
i stap holi. Bai yumi ken i stap
stretpela manmeri na i no gat
asua long ai bilong en.

5 Bipo yet em i laikim yumi
tumas, na em i makim yumi
bilong kamap pikinini bilong
em yet long wok Jisas Krais
bai i mekim bilong kisim bek
yumi. Long laik bilong em yet
God i mekim olsem.

6 Long nem bilong dispela
Pikinini em i laikim tumas,
God i bin marimari moa yet
long yumi. Olsem na yumi
mas ting long dispela bikpela
marimari bilong em na yumi
mas litimapim nem bilong
God.

7 Marimari bilong God em i
pulap tru. Krais i dai pinis bi-
long baim bek yumi, na long
blut bilong en, God i lusim
olgeta sin bilong yumi.

8 God i kapsaitim marimari
bilong en moa yet long yumi,
na em i givim olgeta kain
save wantaim gutpela tingt-
ing long yumi.

9 Bipo God i tingting pi-
nis long dispela samting em i
laik mekim long wok bilong
Krais. Tasol dispela tingting
bilong en i bin i stap hait, na
nau em i soim yumi pinis dis-
pela tingting bilong en.

10 Dispela samting em i
laik mekim em i olsem. Em
i laik stiaim olgeta samting
i go i go, na long dispela
taim em i makim pinis, em
bai i bungim olgeta samting
long Krais, ol samting bilong
heven na bilong graun tu. Na
Krais i ken i stap het bilong
olgeta samting.

11 God i save bihainim
laik na tingting bilong em yet
na mekim olgeta samting i
kamap, na long laik bilong
em, bipo yet em i makim
mipela Juda bilong pas wan-
taim Krais na kamap lain
manmeri tru bilong God.

12 Mipela Juda, mipela
ol namba wan lain i bin
bilip long Krais na bihainim
em, na God i makim mipela
bilong tingting oltaim long
bikpela lait na strong bilong
em na litimapim nem bilong
em.

13 Na yupela ol manmeri
bilong ol arapela lain, yupela
tu i harim pinis tok tru, em
dispela gutnius bilong God i
kisim bek yupela. Na yu-
pela i bilip pinis long Krais.
Olsem na yupela i pas wan-
taim Krais, na God i bihainim
promis em i bin mekim bipo
na em i givim Holi Spirit long
yupela, olsem mak bilong yu-
pela i stap lain manmeri bi-
long em stret.

14 Yumi kisim Holi Spirit
pinis, olsem na yumi save,

1:4: Jo 15.16, 17.24, Ro 8.28, Ef 5.27, Kl 1.22, 2 Te 2.13, 2 Ti 1.9, Je 2.5, 1 Pi 2.20 **1:5:** Jo 1.12, Ro 8.29-30, 2 Ko 6.18, Ga 4.5 **1:6:** Mt 3.17, Jo 3.35, Ro 3.24, 5.15, Kl 1.13 **1:7:** Ap 20.28, Ef 2.7, Kl 1.14, 1.20, Hi 9.12, 1 Pi 1.18-19 **1:9:** Ro 16.25, Ef 3.4, 3.9-11, Kl 1.26, 2 Ti 1.9 **1:10:** 1 Ko 3.22-23, Ga 4.4, Fl 2.9-10, Kl 1.16, 1.20, Hi 1.2, 1 Pi 1.20 **1:11:** Ro 8.17, 8.28-29, Kl 1.12, Ta 3.7, Je 2.5, 1 Pi 1.4 **1:13:** 2 Ko 1.22, 6.7, Ef 4.30, Kl 1.4-6 **1:14:** Lu 21.28, Ro 8.23, 2 Ko 1.22, 1 Pi 2.9

bihain yumi bai kisim tu olgeta arapela gutpela samting God i bin promis long givim long ol manmeri bilong en. Yumi wet long kisim ol dispela samting long taim God i kisim bek yumi na yumi stap fri tru wantaim em. Na yumi bai tingting long ol dispela strongpela wok em i bin mekim na yumi bai litimapim biknem bilong en.

Pol i prea long God i ken givim save long ol Efesus

15 Mi harim tok long yupela i bilip tru long Bikpela Jisas, na yupela i save givim bel bilong yupela long olgeta manmeri bilong God.

16 Olsem na taim mi mekim prea, oltaim mi save tingting long yupela na tenkyu long God. Na mi save prea

17 long God bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais, em Papa i stap nambawan tru wantaim bikpela lait na strong bilong en, em i ken givim gutpela tingting long yupela na mekim yupela i save gut long as bilong tok bilong em, bai yupela i ken save gut long em yet.

18 Mi laik bai em i givim lait long tingting bilong yupela, bai yupela i ken save gut long ol dispela samting em i singautim yupela bilong kisim, em ol samting yupela i wetim i stap. Olsem bai yupela i save long ol dispela gutpela gutpela samting God i bin makim bilong yumi ol manmeri bilong em.

19 Na bai yupela i ken save olsem, dispela strong bilong God oltaim em i wok long helpim yumi ol manmeri i bilip long em, em i bikpela moa moa yet. Yumi no inap tru long skelim strong bilong en. Na dispela bikpela strong bilong God i save wok long yumi,

20 em tasol bipo i bin wok long Krais. Krais i dai pinis, na long dispela bikpela strong bilong God, God i kirapim em na i bringim em i go sindaun long han sut bilong em long heven.

21 Olsem na Krais i stap antap tru long olgeta kain strongpela spirit, na long olgeta hetman na long olgeta gavman, na long olgeta samting i gat strong. Em i stap antap long olgeta man i gat nem nau long dispela taim, na long taim bihain tu.

22 God i bin putim olgeta samting i stap aninit long Krais, na i mekim em i stap het tru bilong olgeta samting, na long dispela pasin em i stap het bilong sios.

23 Sios em i bodi bilong Krais. Krais em i stap insait long olgeta samting na i pulapim ol tru, na em i pulap olgeta long sios bilong en.

1:15: Kl 1.4 **1:16:** Fl 1.3-4, Kl 1.3, 1 Te 1.2 **1:17:** Kl 1.9 **1:18:** Ap 26.18, Ef 2.12, 4.4, Kl 1.12 **1:19:** Ef 3.7, Kl 1.11, 1.29, 2.12 **1:20:** Sng 110.1, 2 Ko 13.4, Kl 1.16, 2.10-12, 3.1, Hi 1.3 **1:21:** Ro 8.38, Fl 2.9-10, Kl 2.10, 2.15, Hi 1.4 **1:22:** Sng 8.6, Mt 28.18, Kl 1.18, Hi 2.7 **1:22:** Kl 1.18 **1:23:** Ro 12.5, Ef 4.10, 4.15, Kl 2.9, 3.11

2

God i mekim yumi man i dai pinis i stap laip wantaim Krais

1 Bipo yupela i save mekim
ol kain kain rong na sin, na
dispela i kilim yupela i dai.
2 Long dispela taim yupela
i bin wokabaut long pasin
nogut bilong dispela graun.
Yupela i bin bihainim pasin
bilong hetman bilong ol
spirit nogut i stap long skai,
em dispela strongpela spirit
i wok yet insait long bel
bilong ol man i save sakim
tok bilong God.
3 Bipo yumi olgeta i bin
i stap wantaim dispela lain,
na yumi bihainim laik nogut
bilong olpela bel bilong yumi
tasol. Yumi bihainim laik bi-
long dispela olpela bel na laik
bilong tingting bilong yumi
yet. Na long taim yumi bin i
stap olsem, yumi inap kisim
pe nogut God i redim pinis bi-
long givim long olgeta man-
meri i mekim dispela kain
pasin.
4-5 Tru, rong bilong yumi
em i kilim yumi na yumi dai
pinis. Yumi stap olsem ol
man i dai pinis olgeta. Tasol
marimari bilong God em i pu-
lap tru na em i givim bel bi-
long en moa yet long yumi.
Olsem na em i mekim yumi
i stap laip wantaim Krais.
Yes, long marimari bilong
God tasol em i kisim bek yu-
pela.
6 Em i kirapim yumi wan-
taim Krais Jisas. Na em i
mekim yumi i sindaun pinis
wantaim Krais long sia king
bilong en long heven.
7 Long wok bilong Krais
Jisas em i mekim dispela
gutpela pasin long yumi,
long wanem, em i laik soim
bikpela marimari tru bilong
en long olgeta man long
olgeta taim bihain.
8 Yupela i bilip long Krais,
na long marimari bilong God
tasol, God i kisim bek yupela.
Dispela em i no samting yu-
pela yet i mekim. Nogat. God
i givim nating long yupela.
9 Em i no olsem pe bilong
wok yupela i mekim. Olsem
na i no gat wanpela man em
inap litimapim nem bilong
em yet.
10 Long Krais Jisas God i
mekim yumi i kamap ol nu-
pela manmeri, bilong yumi
ken wokabaut long rot bilong
gutpela pasin bipo yet God i
redim pinis bilong yumi ken
wokabaut long en.

Krais i pinisim pasin birua na tupela lain i kamap wanpela

11 Yupela i save, ol lain bi-
long Juda i save katim skin
bilong ol man, na ol i save
kolim yupela olsem, "Ol man
i no save katim skin." Dispela

2:1: Ef 4.18, Kl 1.21 **2:1:** Kl 2.13 **2:2:** Jo 12.31, Ef 5.6, 6.12, Kl 1.21, 3.6-7, Ta 3.3 **2:3:** Ro 5.12, Ga 5.16, Kl 3.6, Ta 3.3, 1 Pi 4.3 **2:4-5:** Lu 15.24, 15.32, Ap 15.11, Ro 5.6-10, 6.4-5, 6.13, 10.12, Ef 1.7, 2.1, 2.7, Kl 2.12-13 **2:6:** Ef 1.20, Kl 2.12 **2:7:** Ef 1.7 **2:8:** Jo 4.10, Ro 4.16, 10.14-17, Fl 1.29, 2 Ti 1.9, Hi 6.4 **2:9:** Ro 3.20, 3.27, 4.2, 1 Ko 1.29-31, 2 Ti 1.9 **2:10:** 1 Ko 3.9, 2 Ko 5.5, 5.17, Ef 4.24, Ta 2.14 **2:11:** Ro 2.28-29, 1 Ko 12.2, Ef 5.8, Kl 1.21

i tok long pasin ol man yet i
save mekim long skin bilong
ol. Orait yupela i mas tingim
gut, bipo yupela i stap man
bilong ol arapela lain,
12 na long dispela taim
yupela i stap longwe long
Krais. Yupela i stap ausait
long lain bilong Israel. God i
bin mekim promis na i givim
kontrak long ol lain Israel,
na yupela i stap ausait long
dispela lain. Yupela i stap
long dispela graun, na i no
gat wanpela gutpela samting
i stap bilong yupela i wetim i
kamap bihain. Na yupela i no
save long God.
13 Bipo yupela i stap
longwe tru. Tasol nau
blut bilong Krais i bringim
yupela i kam, na yupela i
pas wantaim Krais Jisas na
yupela i stap klostu tru long
God.
14 Krais yet i save mekim
yumi i stap bel isi na sin-
daun gut wantaim. Bipo ol
lain Juda i save birua long
ol arapela lain, na dispela
pasin birua i kamap olsem
banis i stap namel long ol
Juda na ol man bilong ol ara-
pela lain. Tasol long bodi bi-
long em yet Krais i brukim pi-
nis dispela banis na i pinisim
dispela pasin birua, na em i
bungim tupela lain na mekim
ol i kamap wanpela lain tasol.
15 Em i rausim pinis lo
bilong Moses wantaim olgeta
hap tok na olgeta lo bilong
en. Em i mekim olsem, bai
em i ken bungim tupela
lain na mekim ol i kamap
olsem wanpela nupela man.
Na long dispela pasin em i
mekim yumi i stap wanbel.
16 Em i dai long diwai kros
bilong bungim dispela tupela
lain long wanpela bodi. Na
long diwai kros em i kilim i
dai dispela pasin birua i bin i
stap bipo.
17 Em i kam na i autim
gutnius olsem, "Nau yupela
i stap wanbel." Em i autim
dispela gutnius long yupela
ol lain i stap long ol longwe
ples, na long ol manmeri i
stap klostu tu.
18 Yumi stap wanbel, long
wanem, long Krais yumi tu-
pela lain wantaim i gat wan-
pela Spirit i opim rot bilong
yumi ken kamap long Papa.

Yumi olgeta Kristen yumi haus tru bilong God

19 Nau yupela i no moa i
stap olsem ol tripman i no gat
graun. Nogat. Yupela i wan-
lain wantaim ol manmeri bi-
long God. Yupela i stap lain
tru bilong God.
20 Yupela i olsem haus
God i wokim. Em i bin
planim mipela aposel wan-
taim ol profet olsem pos bi-
long dispela haus. Na Krais
Jisas em i namba wan pos tru.

2:12: Ro 9.4, 9.8, Ga 4.8, Ef 4.18, Kl 1.21, 1 Te 4.5, 4.13 **2:13:** Ga 3.28, Ef 2.17, Kl 1.20 **2:14:** Ais 9.6, Mai 5.5, Jo 16.33, Ap 10.36, 1 Ko 12.13, Kl 1.20, 2.14 **2:15:** 2 Ko 5.17, Ga 6.15, Ef 4.24, Kl 1.20-22, 2.14, 2.20 **2:16:** Sek 9.10, Ro 6.6, 8.3, Kl 1.20, 2.14 **2:17:** Ais 57.19, Sek 9.10, Ap 2.39, Ro 5.1 **2:18:** Ro 5.2, 1 Ko 12.13, Ef 3.12, Hi 4.16, 1 Pi 3.18 **2:19:** Ga 6.10, Ef 3.6, Fl 3.20, Hi 12.22-23 **2:20:** Mt 16.18, 1 Ko 3.9-11, Ga 2.9, KTH 21.14

21 Olgeta bun bilong dispela haus i pas long Krais, olsem na olgeta i pas gut wantaim. Na God i wokim yet dispela haus, na haus i laik kamap bikpela moa na i stap haus bilong Bikpela yet.

22 Yupela tu i pas long Krais, na God i bungim yupela wantaim ol arapela manmeri bilong en, na yupela i kamap haus tru bilong God, bai em wantaim Holi Spirit i ken i stap long dispela haus.

3

Pol i gat wok bilong autim gutnius long ol arapela lain

1 God i mekim gut tru long yupela, na long dispela as tasol mi Pol mi stap long kalabus, long wanem, mi save mekim wok bilong Krais Jisas bilong helpim yupela man bilong ol arapela lain.

2 Mi ting yupela i harim pinis olsem, God i bin marimari long mi na makim mi bilong mekim dispela wok em i mekim bilong marimari long yupela tu.

3 Dispela tok long samting God i mekim, bipo em i stap hait, tasol God yet i bin kamapim long mi, olsem mi stori liklik pinis.

4 Na taim yupela i ritim dispela tok, orait yupela bai i save olsem, mi save gut tru long dispela tok hait bilong wok Krais i mekim.

5 Long olgeta taim bipo, God i no bin autim klia dispela tok hait. Tasol nau long Holi Spirit, God i autim klia long mipela ol aposel na profet bilong em.

6 Dispela tok i olsem. Long gutnius yupela man bilong ol arapela lain yupela i kamap wanlain na wanpela bodi wantaim mipela. Na yumi olgeta i save kisim olgeta samting God i bin makim bilong yumi long Krais Jisas.

7 God i mekim mi i kamap wokman bilong autim dispela gutnius. Em i marimari long mi, na em i givim strong bilong en long mi, bilong strongim mi long mekim dispela wok.

8 Mi aninit tru long olgeta arapela manmeri bilong God, tasol em i marimari long mi na givim dispela wok long mi, em wok bilong autim gutnius long ol arapela lain. Dispela gutnius i tok long olgeta gutpela samting bilong Krais, em yumi ol man i no inap tru long skelim na kaunim.

9 God i bin wokim olgeta samting, na pastaim em i haitim tingting bilong en long olgeta pasin em i laik mekim. Na dispela tingting i stap hait long olgeta taim bipo. Tasol nau em i givim mi wok bilong autim klia dispela

2:21: 1 Ko 3.16-17, 2 Ko 6.16, Ef 4.15-16, Kl 2.19 **2:22:** 1 Pi 2.5 **3:1:** Ef 4.1, Fl 1.7, 1.13, Fm 1.1, 9 **3:2:** Kl 1.25 **3:3:** Ef 1.9-10, Kl 1.26 **3:4:** Kl 1.26-27 **3:6:** Ga 3.14, 3.28-29, Ef 2.13-19 **3:7:** Kl 1.23-25 **3:8:** 1 Ko 15.9-10, Ga 1.16, Ef 1.7, Kl 1.27, 1 Ti 1.13-15 **3:9:** Ro 16.25, 1 Ko 2.7, Ef 1.9, Kl 1.16, 1.20, Hi 1.2 **3:10:** Ro 8.38, 11.33, Ef 1.21, 1 Pi 1.12

tingting bilong em.
10 Bipo em i haitim, tasol
nau em i mekim sios bilong
en i kamap, na long dispela
pasin em i mekim ol kain
kain gutpela tingting na save
bilong en i kamap ples klia,
bai ol strongpela ensel na
spirit bilong heven i ken save
long tingting bilong God.
11 Bipo yet God i tingting
long mekim ol dispela samt-
ing, na nau long wok bi-
long Krais Jisas, Bikpela bi-
long yumi, em i mekim pinis.
12 Na yumi save bilip long
Krais, na yumi no pret. Yumi
save gut olsem, Krais em i rot
bilong yumi kamap long God.
13 Olsem na mi tokim yu-
pela nau, yupela i no ken
tingting planti long dispela
pen mi karim bilong helpim
yupela, na bai bilip bilong
yupela i slek. Nogat. Yu-
pela i ken amamas long dis-
pela samting i kamap, long
wanem, em bai i helpim yu-
pela long i stap gut wantaim
God.

Pol i prea long ol Efesus i ken i stap strong

14 Mi ting long ol dispela
samting Papa i bin mekim na
mi save brukim skru long en.
15 Em i Papa bilong olgeta
lain i stap long heven na long
graun, na em yet i givim nem
long olgeta dispela lain.
16 Mi save brukim skru
na prea olsem, Papa i bin
makim ol planti gutpela gut-
pela samting tru bilong givim
yupela, olsem na em i ken pu-
lapim Holi Spirit bilong em
long bel bilong yupela, na
mekim yupela i stap strong
tru.
17 Na long bilip bilong yu-
pela, Krais i ken i stap long
bel bilong yupela. Na pasin
bilong laikim tru ol arapela,
em i ken kamap strong tru in-
sait long bel bilong yupela na
mekim yupela i sanap strong,
olsem graun i save holimpas
rop bilong diwai na mekim
diwai i sanap strong.
18-19 Olsem na yupela i ken
kisim strong wantaim olgeta
manmeri bilong God, inap
long yupela olgeta i ken save
gut long pasin bilong Krais
long laikim tru ol arapela, em
i bikpela tru, na i go longpela
moa, na i go antap tru, na
i go daun moa. Yes, pasin
bilong Krais long laikim tru
ol arapela, em i winim olgeta
save, tasol yupela i ken save
tru long en. Na olgeta gutpela
samting i pulap long God yet,
ol i ken pulap long yupela tu.
20 Strong bilong God yet
i save wok long bel bilong
yumi, na dispela strong i
winim tru tingting bilong
yumi. Olgeta samting yumi
save askim God long mekim,
ol i no inap tru long mak
bilong strong bilong en.
21 Olsem na oltaim oltaim
ol manmeri bilong sios i mas

3:12: Jo 14.6, Ro 5.2, Ef 2.18, Hi 4.16 **3:13:** Kl 1.24 **3:15:** Ef 1.10, Fl 2.9-11 **3:16:** Ro 9.23, 2 Ko 4.16, Fl 4.19, Kl 1.11, 1.27 **3:17:** Jo 14.23, Ef 2.22, Kl 1.23, 2.7 **3:18-19:** Jo 1.16, Ro 10.3, 10.11-12, Ef 1.18, 1.23, Kl 2.2, 2.9-10 **3:20:** Ro 16.25, 1 Ko 2.9, Kl 1.29 **3:21:** Ro 11.36, 16.27, Hi 13.21

litimapim nem bilong God
long nem bilong Krais Jisas,
inap long olgeta taim bihain.
I tru.

Yumi stap bodi bilong Krais na yumi mas bihainim ol pasin bilong God yet

(Sapta 4-6)

4

Yumi Kristen yumi bodi bilong Krais

1 Mi Pol, mi stap long kalabus, long wanem, mi save
mekim wok bilong Bikpela.
Mi ting long God i bin singautim yupela long bihainim em
tru, olsem na mi laik kirapim
yupela long wokabaut stret
long pasin em i laikim.
2 Yupela i mas i stap aninit
tru long ol arapela Kristen na
mekim pasin isi long ol. Yupela i no ken belhat kwik long
ol long taim ol i rongim yupela. Yupela wan wan i mas
givim bel bilong yupela long
ol na karim hevi ol i givim
yupela.
3 Holi Spirit em i givim
yumi pasin bilong i stap wanbel, na dispela pasin em i
olsem rop i pasim yumi na
yumi stap wanlain. Olsem
na yupela i mas hatwok long
holimpas dispela pasin.
4 I gat wanpela bodi tasol,
na i gat wanpela Holi Spirit
tasol. Olsem tasol God i singautim yupela bilong wetim
wanpela samting tasol, em
long God i ken inapim tru
ol gutpela samting em i laik
mekim long yumi.
5 I gat wanpela Bikpela
tasol, na wanpela pasin bilong bilip, na wanpela baptais tasol.
6 I gat wanpela God, em i
Papa bilong yumi olgeta. Em
i antap long olgeta manmeri,
na em i wok namel long olgeta manmeri, na em i stap
insait long olgeta manmeri.
7 Krais i givim bikpela presen moa long yumi, na olsem
tasol God i bin marimari moa
yet long yumi olgeta wan
wan.
8 Buk bilong God i tok
olsem,
"Em i go antap tru,
na em i kisim bikpela
lain kalabus
i go wantaim em.
Na em i givim ol presen
long ol man."
9 Na dispela tok "em i go antap" em i soim yumi olsem
Krais i no i go antap tasol.
Nogat. Pastaim em i go daun
insait long hap bilong graun i
stap daunbilo tru.*
10 Dispela man pastaim em
i go daun, em i go antap tu.
Em i go antap tru long olgeta

4:1: Ef 3.1, Fl 1.27, Kl 1.10, 1 Te 2.12, Fm 1.1, 9 **4:2:** Ap 20.19, Ga 5.22-23, Kl 3.12-13 **4:3:** Kl 3.14-15 **4:4:** Ro 12.5, 1 Ko 12.4, 12.11-12, Ef 1.18, 2.16-18 **4:5:** Jo 10.16, 1 Ko 1.13, 2 Ko 11.4, Ga 3.27-28, Hi 6.6 **4:6:** Ro 11.36, 1 Ko 12.6 **4:7:** Ro 12.3, 12.6, 1 Ko 12.11 **4:8:** Sng 68.18, Kl 2.15 **4:9:** Jo 3.13 * **4:9:** Sampela saveman i save tanim dispela tok olsem, "Pastaim em i kam daun olgeta long dispela graun." **4:10:** Hi 4.14, 9.24 **4:11:** Ro 12.7, 1 Ko 12.28, 2 Ti 4.5

heven, bilong em i ken pu-
lapim olgeta samting.
11 Na em tasol i givim ol
presen olsem. Long sampela
man em i givim wok aposel.
Na long sampela em i givim
wok profet. Na long sampela
em i givim wok bilong autim
gutnius long ol manmeri. Na
long sampela em i givim wok
pasto na wok bilong skulim ol
manmeri long ol pasin God i
laikim.
12 Krais i givim ol dispela
presen bilong helpim yumi
manmeri bilong God bai
yumi inap long mekim gut-
pela wok bilong em. Olsem
na bai bodi bilong Krais i ken
kamap strong na i stap gut.
13 Na dispela wok bai i go i
go inap long yumi bilip tru
na dispela i mekim yumi i
stap wanbel tru, na yumi ol-
geta i save tru long Pikinini
Bilong God. Olsem na Kristen
laip bilong yumi bai i kamap
strong na yumi bai kisim ol
wankain gutpela pasin olsem
Krasi yet.
14 Yumi bai i no inap i stap
moa olsem ol liklik pikinini,
na ol dispela tok bilong ol
grisman i save tumas long ol-
geta pasin bilong trik na gia-
man, em bai i no inap sakim
yumi nabaut olsem win na si
i save sakim kanu long sol-
wara, na kanu i trip nabaut
na i no i go stret long ples em
i makim.
15 Yumi no ken putim yau
long ol dispela kain tok.
Nogat. Yumi mas bihainim
pasin bilong laikim tru ol
arapela na mekim tok tru
tasol long ol. Olsem bai yumi
kamap strongpela manmeri
na bai yumi pas tru wantaim
Krais, em i het bilong yumi,
16 na em i save mekim yumi
olgeta han lek ai samting bi-
long bodi yumi mekim gut
wok em i makim bilong yumi
olgeta wan wan. Na em i save
mekim yumi olgeta skru rop
bun samting bilong bodi i pas
gut wantaim na i bihainim
pasin bilong laikim tru ol ara-
pela, na long dispela pasin
bodi i save kamap bikpela na
strongpela.

Ol Kristen i mas wokabaut long nupela pasin

17 Olsem na mi laik mekim
wanpela tok long yupela.
Long nem bilong Bikpela mi
tokaut strong olsem, yupela
i no ken wokabaut moa
long pasin bilong ol haiden.
Tingting bilong ol i paul
olgeta,
18 na save bilong ol i olsem
tudak. Ol i no gat save tru, na
bel bilong ol i pas, olsem na ol
i stap ausait long laip bilong
God.
19 Ol i no save sem moa
long pasin ol i save mekim.
Ol i go insait tru long pasin
nogut, na bel bilong ol i kirap
tru long mekim ol kain kain
pasin doti.

4:12: 1 Ko 12.7, Ef 1.23, 2 Ti 3.17 **4:13:** 1 Ko 14.20, Kl 1.28, 2.2 **4:14:** Ais 28.9, 1 Ko 14.20, 2 Ko 2.17, Hi 13.9 **4:15:** Ef 1.22, 4.25, Kl 1.18, 1 Jo 3.18 **4:16:** Kl 2.19 **4:17:** Ro 1.21, 1 Pi 1.14 **4:18:** Ap 26.18, Ga 4.8, Ef 2.12, 1 Te 4.5 **4:19:** Kl 3.5

20-21 Mi ting yupela i harim
pinis tok bilong Krais, na ol i
skulim yupela pinis long tok
tru i stap long Jisas. Na mi
save, ol i no bin skulim yu-
pela long mekim ol dispela
pasin nogut bilong ol haiden.
22 Bipo yupela tu i bin
wokabaut long pasin bilong
olpela man, em pasin bilong
giaman na bel i kirap long
mekim ol samting nogut, na
em pasin i bringim man i
go long rot bilong bagarap.
Tasol nau yupela i mas
rausim dispela olpela pasin
23 na tingting bilong yu-
pela i mas kamap nupela.
24 Yupela i mas kamap ol
nupela manmeri, em ol man-
meri God i mekim ol i kamap
nupela na ol i stap olsem God
yet, long wanem, pasin bi-
long ol i stretpela olgeta na i
holi tru.
25 Olsem na yupela i mas
lusim pasin bilong giaman.
Yupela olgeta i mas mekim
tok tru tasol long ol arapela
Kristen, long wanem, yumi
olgeta i stap hap bilong wan-
pela bodi.
26 Sapos bel bilong yupela
i hat, orait yupela lukaut.
Nogut yupela i mekim sin.
Nogut yupela i belhat yet i
stap na san i go daun.
27 Nogut yupela i opim dua
long Satan.
28 Ol stilman i no ken stil
moa. Nogat. Nau ol i mas
wok. Ol i mas mekim gutpela
wok long han bilong ol yet, na
ol bai i kisim planti samting,
inap long ol i ken helpim ol
man i sot long ol samting.
29 Yupela i no ken larim ol
kain kain tok nogut i kamap
long maus bilong yupela. No-
gat. Gutpela tok tasol i mas
kamap, inap long strongim ol
man i slek. Dispela kain tok
i save bringim marimari bi-
long God i kam long ol man i
harim.
30 Yupela i no ken givim
bel hevi long Holi Spirit bi-
long God. God i givim Holi
Spirit long yupela olsem mak
bilong yupela i stap ol man-
meri bilong em stret, na bi-
long soim yupela olsem em
i makim taim bilong kisim
bek yupela na mekim yupela
i kamap fri tru.
31 Yupela i mas rausim ol-
geta pasin bilong bel nogut
na kros na belhat na bikmaus
na tok bilas, na olgeta kain
pasin nogut.
32 Yupela i mas mekim
gutpela pasin long ol arapela
Kristen na givim bel bilong
yupela long ol. Yupela i mas
lusim sin bilong ol, olsem
God i lusim sin bilong yupela
long nem bilong Krais.

5

Yumi mas wokabaut long

4:22: Ro 6.6, 8.13, Ef 2.2-3, 4.17, Kl 3.9, Hi 12.1, 1 Pi 4.3 **4:23:** Ro 12.2, Kl 3.10 **4:24:** Stt 1.26, Ro 6.4, Ef 2.10, Kl 3.10 **4:25:** Sek 8.16, Ro 12.5, Kl 3.8-9 **4:26:** Sng 4.4, Je 1.19-20 **4:27:** 2 Ko 2.10-11, Je 4.7, 1 Pi 5.9 **4:28:** 1 Te 4.11, 2 Te 3.8, 3.11-12 **4:29:** Ef 5.4, Kl 3.8, 3.16, 4.6, 1 Te 5.11 **4:30:** Ais 63.10, Ro 8.23, Ef 1.13-14, 1 Te 5.19 **4:31:** Kl 3.8, 3.18-19, Ta 3.2-3, 1 Pi 2.1 **4:32:** Mt 6.14, 18.22-35, Mk 11.25, 2 Ko 2.10, Kl 3.13

lait

1 God i save laikim yupela
tru, na yupela i stap pikinini
bilong em. Olsem na yupela i
mas bihainim ol pasin em yet
i save mekim.
2 Yupela i mas wokabaut
long pasin bilong laikim tru
ol arapela, olsem Krais i bin
laikim yumi tru na givim laip
bilong em yet bilong helpim
yumi. Em i givim laip bilong
en long God olsem ofa i gat
gutpela switpela smel.

3 Yupela i no ken mekim
pasin pamuk na olgeta kain
pasin doti, na yupela i no ken
mangalim ol samting bilong
ol arapela. Tok bilong ol dis-
pela pasin tu i no ken kamap
liklik namel long yupela. I no
inap yumi manmeri bilong
God i toktok long ol dispela
kain pasin.
4 Yupela i no ken mekim
tok doti na tok kranki na
tok pilai nogut. Dispela kain
pasin em i no inap long yumi
mekim. Nogat. Mobeta yu-
pela i tok tenkyu long God.
5 Yupela i mas save gut
olsem, ol manmeri bilong
mekim pasin pamuk na
olkain pasin doti, na ol
manmeri bilong mangal, em
wankain pasin olsem pasin
bilong lotuim ol giaman god,
ol dispela lain i no inap i kam
insait long kingdom bilong
Krais na God.
6 Yupela i mas lukaut gut,
nogut yupela i bihainim ol
rabis toktok nating bilong ol
man i laik pulim yupela i
go mekim ol dispela pasin
nogut. Em ol dispela kain
pasin tasol i save mekim God
i belhat long ol man bilong
sakim tok bilong em.
7 Olsem na yupela i no ken
poroman wantaim ol dispela
kain man.
8 Bipo yupela i stap long tu-
dak, tasol nau Bikpela i putim
yupela i stap long lait. Olsem
na yupela i mas wokabaut
olsem ol manmeri bilong lait.
9 Lait em i save kamapim
olgeta kain gutpela pasin na
stretpela pasin na pasin bi-
long tok tru.
10 Yupela i mas trai long
kisim save long ol pasin
Bikpela i save laikim.
11 Yupela i no ken poro-
man wantaim ol man i save
mekim pasin bilong tudak.
Kain pasin olsem em i no save
karim gutpela kaikai. Nogat.
Mobeta yupela i mas soim
ol man olsem, dispela kain
pasin em i nogut.
12 Mi no ken tokaut long ol
pasin ol i save hait na mekim.
Nogat. Mi sem long toktok
long ol dispela kain samting.
13 Tasol lait i save
kamapim as bilong olgeta

5:1: Mt 5.48, Lu 6.36 **5:2:** Kis 29.18, Wkp 1.9, Sng 40.6, Jo 13.34, Ro 14.15, 2 Ko 2.15, Ga 2.20, Hi 7.27, 10.10, 1 Jo 3.11, 3.23 **5:3:** Ro 6.13, 1 Ko 5.1, 2 Ko 12.21, Kl 3.5, 1 Te 4.3 **5:4:** Mt 12.35, Ro 1.28, Ef 4.29 **5:5:** 1 Ko 6.9-10, Ga 5.19-21, Kl 3.5 **5:6:** Ro 1.18, Kl 2.4, 2.8, 2 Te 2.3 **5:8:** Jo 12.36, Ap 26.18, Ro 1.21, 2 Ko 3.18, Ef 2.11-13, Kl 1.13, 1 Pi 2.9, 1 Jo 2.9 **5:9:** Ga 5.22 **5:10:** Ro 12.2, Fl 1.10, 1 Te 5.21, 1 Ti 2.3 **5:11:** Ro 6.21, 1 Ko 5.9-11, Ga 6.8, 2 Te 3.6, 3.14, 2 Jo 1.10-11 **5:13:** Jo 3.20-21, Hi 4.13 **5:14:** Ais 26.19, 60.1, Ro 13.11

pasin na mekim ol i stap ples klia.
14 Na taim lait i mekim wanpela samting i stap ples klia, orait dispela samting tu i kamap olsem lait. Olsem na dispela tok i stap,
"Yu man nau yu slip, yu mas kirap.
Yu kirap long matmat
na Krais bai i givim lait long yu."
15 Olsem na yupela i mas lukaut gut long wokabaut bilong yupela. Yupela i no ken wokabaut olsem man i no gat save. Nogat. Yupela i mas wokabaut olsem man i gat save.
16 Nau yupela i gat taim bilong mekim pasin bilong God. Tasol dispela taim nau yumi stap long en, em i taim nogut, olsem na yupela i mas lukaut, nogut dispela taim i lus nating.
17 Yupela i no ken mekim ol kranki pasin. Nogat. Yupela i mas save gut long laik bilong Bikpela.
18 Yupela i no ken dring planti na spak. Nogat. Dispela kain pasin i save bagarapim yupela. Yupela i mas larim Spirit bilong God i pulap long yupela.
19 Na taim yupela i toktok wantaim ol arapela manmeri bilong God, yupela i mas kisim ol tok i stap long ol song bilong Buk Song na long ol arapela song bilong lotu na long ol song Holi Spirit i kamapim long bel bilong yupela, na putim insait long tok bilong yupela. Na yupela i mas singim ol song long Bikpela, long maus na long bel bilong yupela tu.
20 Na oltaim yupela i mas givim tenkyu long God Papa long olgeta samting, long nem bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais.

Pol i tok long ol manmeri i marit

21 Yupela i mas ting long Krais em i Bikpela bilong yupela, na yupela wan wan i mas i stap aninit long ol arapela manmeri bilong God.
22 Yupela meri, yupela i mas aninit long ol man bilong yupela, olsem yupela i save aninit long Bikpela.
23 Long wanem, man em i het bilong meri bilong en, olsem Krais em i het bilong sios. Sios em i bodi bilong Krais, na Krais i bin kisim bek em.
24 Sios em i stap aninit long Krais. Olsem tasol yupela meri tu, oltaim yupela i mas aninit long ol man bilong yupela.
25 Yupela man, yupela i mas laikim tumas ol meri bilong yupela, olsem Krais i laikim tumas sios na i givim laip bilong em yet bilong helpim sios.

5:16: Ga 6.10, Kl 4.5 **5:17:** Ro 12.2, Kl 1.9, 1 Te 4.3, 5.18 **5:18:** Snd 20.1, Ais 5.11, 5.22, Lu 21.34 **5:19:** Sng 33.2-3, Ap 16.25, 1 Ko 14.26 **5:19:** Kl 3.16-17 **5:20:** Sng 34.1, Ais 63.7, Hi 13.15, 1 Pi 2.5 **5:21:** Fl 2.3, 1 Pi 5.5 **5:22:** Stt 3.16, Ef 6.5, Kl 3.18, 1 Pi 3.1 **5:23:** 1 Ko 11.3, Ef 1.22-23, Kl 1.18 **5:25:** Ga 1.4, Kl 3.19, 1 Pi 3.7 **5:26:** Jo 15.3, 17.17, Ta 3.5, Hi 10.10, 10.22, 1 Jo 5.6

26 Long wara na long tok
bilong en, Krais i wasim sios
na mekim em i kamap klin
long ai bilong en. Long dis-
pela pasin em i makim sios i
bilong em yet.
27 Em i laik mekim sios i
kamap naispela tru long ai
bilong em, na bai sios i no gat
doti na grile na kain samting
olsem. Nogat. Sios i ken i stap
holi na i no gat asua.
28 Olsem tasol yupela man,
yupela i mas laikim tru ol
meri bilong yupela, olsem
yupela i save laikim bodi
bilong yupela yet. Man i
laikim tru meri bilong en, em
i laikim tru em yet.
29 Yumi save, i no gat wan-
pela man i save birua long
bodi bilong em yet. Nogat.
Em i save givim kaikai long
en na lukautim gut, olsem
Krais i save mekim long sios,
30 long wanem, yumi
olsem lek han na ai samting
bilong bodi bilong Krais.
31 Buk bilong God i tok
olsem, "Olsem na man i save
lusim papamama na i pas
wantaim meri bilong en, na
tupela i kamap wanpela bodi
tasol."
32 Dispela tok hait em i gat
bikpela tingting bilong en. Mi
yet, mi ting em i tok long
Krais wantaim sios bilong en.
33 Tasol dispela tok i tok tu
long yupela man wan wan
long yupela i mas laikim tru
meri bilong yupela, olsem
yupela i save laikim yupela
yet. Na meri i mas i stap
aninit long man bilong en
na mekim gutpela pasin long
em.

6

Pol i tok long ol pikinini na ol papamama

1 Yupela pikinini, yupela i
mas bihainim tok bilong pa-
pamama bilong yupela. Yu-
pela olgeta i pas wantaim
Bikpela, na dispela pasin em i
stretpela pasin bilong yupela
i mekim.
2 Buk bilong God i tok
olsem, "Yu mas aninit long
papamama bilong yu na bi-
hainim tok bilong ol." Dis-
pela lo em i namba wan lo i
gat promis i stap wantaim,
3 em promis i tok olsem,
"Sapos yu mekim olsem,
orait olgeta wok samting yu
mekim i ken kamap gutpela,
na bai yu stap longpela taim
long dispela graun."
4 Na yupela papa, yupela
i no ken bagarapim tingting
bilong ol pikinini bilong yu-
pela na mekim ol i belhat
long yupela. Nogat. Yupela
i mas mekim gutpela pasin
long ai bilong Bikpela, na
stretim gut ol pikinini bilong
yupela na skulim ol long tok
bilong Bikpela.

Pol i tok long ol wokboi na ol bosman

5:27: 2 Ko 11.2, Ef 1.4, Kl 1.22 **5:30:** Ro 12.5, 1 Ko 6.15, 12.27, Ef 1.22-23 **5:31:** Stt 2.24, Mt 19.5, Mk 10.7-8, 1 Ko 6.16 **5:32:** Kl 3.19, 1 Pi 3.6, KTH 19.7 **6:1:** Snd 23.22, Kl 3.20 **6:2:** Mt 15.4 **6:2:** Kis 20.12, Lo 5.16 **6:4:** Lo 4.9, 6.7, 6.20-25, Sng 78.4, Snd 19.18, 22.6, Kl 3.21 **6:5:** 2 Ko 7.15, Fl 2.12, Ta 2.9-10, 1 Pi 2.18 **6:5:** Kl 3.22-25

5 Yupela ol wokboi nating,
yupela i mas aninit long ol
bosman bilong yupela, na
yupela i mas pret tru, nogut
yupela i mekim pasin i no
stret long ai bilong ol. Oltaim
yupela i mas tingting strong
long mekim gutpela wok
tasol, long wankain pasin
olsem yupela i save mekim
long taim yupela i mekim
wok bilong Krais.
6 Nogut yupela i ting long
grisim ol na yupela i mekim
gutpela wok long taim ol i
stap klostu tasol. Nogat. Yu-
pela i mas ting olsem yupela
i stap wokboi nating bilong
Krais yet, na bel bilong yu-
pela i mas amamas long bi-
hainim laik bilong God.
7 Olsem na yupela i mas
belgut na mekim wok. I no
olsem yupela i mekim wok
bilong ol man. Nogat. Yupela
i mekim wok bilong Bikpela
yet.
8 Tingim. Sapos wanpela
man i mekim gutpela wok,
orait Bikpela bai i givim gut-
pela pe long em, maski dis-
pela man em i wokboi nating
o em i stap fri.

9 Na yupela ol bosman, yu-
pela tu i mas mekim gutpela
pasin long ol wokboi nating
bilong yupela. Yupela i mas
lusim pasin bilong pretim ol.
Bikpela i stap long heven, em
i Bikpela bilong yupela na bi-
long ol tu, na em i save skelim
pasin bilong olgeta manmeri
long wankain pasin tasol.

Ol Kristen i stap olsem ol soldia

10 Orait nau mi laik pinisim
tok bilong mi olsem, yupela i
pas wantaim Bikpela, olsem
na yupela i mas tingting long
olgeta bikpela strong bilong
en, na yupela i mas sanap
strong.
11 Yupela i mas pasim
olgeta klos pait God i save
givim long yumi, na bai
yupela inap long sanap
strong na sakim olgeta kain
pasin bilong trik na giaman
Satan i save hait na mekim.
12 Tingim gut. Yumi no save
pait long ol manmeri. Nogat.
Yumi pait long ol strongpela
spirit na ol gavman na ol kain
kain samting i gat strong,
ol i save bosim graun long
dispela taim bilong tudak.
Yumi pait long olgeta spirit
nogut i stap antap.
13 Olsem na yupela i mas
kisim olgeta klos pait God i
save givim yupela, na long
taim nogut yupela bai inap
sanap strong long pait. Na
long taim pait i pinis, yupela
bai i sanap strong i stap yet.
14 Sapos yupela i laik sanap
strong, orait yupela i mas
pasim tok tru olsem let bi-
long yupela, na pasim stret-
pela pasin olsem siot kapa i
karamapim bros bilong yu-
pela,

6:8: 2 Ko 5.10, Ga 3.28, Kl 3.11 **6:9:** Lo 10.17, Ro 2.11, Kl 3.25, 4.1 **6:10:** 1 Ko 16.13, Ef 1.19, 3.16, Kl 1.11 **6:11:** Ro 13.12, 2 Ko 6.7, 10.4, Ef 4.14, 1 Te 5.8 **6:12:** Jo 12.31, 14.30, Ro 8.38, 1 Ko 15.50, Kl 2.15, 1 Pi 5.8-9 **6:13:** 2 Ko 10.4, Ef 5.16 **6:14:** Ais 11.5, 59.17, 2 Ko 6.7, 1 Te 5.8 **6:15:** Ais 40.9, 52.7, Nah 1.15, Ro 10.15

15 na yupela i mas redi long
autim gutnius bilong God i
laik wanbel wantaim ol man-
meri, na putim dispela pasin
olsem su bilong yupela.
16 Yupela i mas kisim dis-
pela olgeta samting bilong
pait, na yupela i mas kisim tu
pasin bilong bilip, na holim
strong olsem hap plang, bai
yupela inap long mekim i dai
olgeta spia paia dispela man
nogut Satan i save sutim i
kam long yupela.
17 Yupela i mas tingting
long God i kisim bek yupela
pinis, na dispela tingting i
mas i stap olsem hat kapa
yupela i putim. Na yupela i
mas holim bainat bilong Holi
Spirit, em tok bilong God.
18 Long strong bilong
Holi Spirit yupela i mas
prea oltaim. Yupela i mas
strong long mekim ol kain
kain beten na askim God
long helpim yupela. Oltaim
yupela i mas was gut bai
yupela i no lusim dispela
pasin. Yupela i no ken
malolo. Oltaim yupela i
mas prea na askim God
long helpim olgeta manmeri
bilong en.
19 Na yupela i mas askim
God long helpim mi tu. Mi
laik bai yupela i prea olsem,
God i ken putim tok long
maus bilong mi, na mi ken
daunim pret na autim tru tok
hait bilong gutnius.
20 God yet i bin salim mi i go
bilong autim dispela gutnius,
na long dispela as tasol mi
stap long kalabus. Mi gat wok
bilong autim gutnius, olsem
na yupela i mas prea long
God i ken strongim mi, bai mi
ken daunim pret na tokaut
strong long ol manmeri.

Pol i askim God long mekim gut long ol

21 Tikikus bai i toksave
long yupela long olgeta wok
mi mekim. Tikikus em i
brata tru bilong yumi, na em
i gutpela wokman tru bilong
Bikpela.
22 Mi salim em i kam long
yupela bai yupela i ken save,
mipela i stap olsem wanem,
na bai em i ken strongim bel
bilong yupela.
23 God Papa wantaim
Bikpela Jisas Krais em i ken
mekim isi bel bilong yupela
olgeta brata, na em i ken
mekim yupela i bilip strong
na i laikim tru ol arapela.
24 God i ken mekim pasin
bilong marimari long olgeta
man i no save lusim pasin
bilong laikim tru Bikpela bi-
long yumi Jisas Krais.

6:16: 1 Jo 5.4 **6:17:** Ais 49.2, 59.17, 1 Te 5.8, Hi 4.12, KTH 19.15 **6:18:** Mt 26.41, Lu 18.1, Ro 12.12, Kl 4.2, 1 Te 5.17, 1 Ti 2.1 **6:19:** Ap 4.29, 2 Ko 3.12, Kl 4.3-4, 2 Te 3.1 **6:20:** 2 Ko 5.20, Fl 1.20, Fm 1.9-10 **6:21:** Ap 20.4, Kl 4.7-8, 2 Ti 4.12, Ta 3.12 **6:21:** Kl 4.7-8 **6:24:** 1 Pi 1.8

Pas Pol i raitim long Ol Filipai
Tok i go pas

Long taim Pol i brukim solwara na i kamap namba wan taim long hap bilong Yurop, em i bin i go autim gutnius long taun Filipai long provins Masedonia (lukim Aposel 16.8-15). Bihain em i go i stap long narapela taun na ol i kalabusim em. Na taim em i stap kalabus em i harim tok long sampela man i laik paulim bilip bilong ol Kristen i stap long Filipai. Tasol taim yumi ritim dispela pas Pol i bin salim i go long ol Filipai, yumi no lukim dispela ol samting i mekim Pol i bel hevi. Nogat. Em i bilip tru long Jisas, olsem na em i amamas i stap.

Bipo Pol i bin sot tru long mani samting, na ol Filipai i bin salim mani i kam bilong helpim em. Olsem na long dispela pas Pol i tenkyu long ol Filipai long dispela samting ol i bin mekim. Na tu, em i laik strongim bilip bilong ol, nogut ol i tingting long Pol i stap long kalabus na ol i tingting planti na bel hevi.

Pol i tokim ol long bikpela presen God i bin givim ol, em dispela nupela laip ol i kisim long Krais Jisas. Em i tok olsem ol i no bin bihainim ol lo bilong ol Juda na ol i kisim dispela presen. Nogat. Ol i bin bilip long Jisas tasol. Pol i laik bai ol Filipai i mas kisim pasin bilong Krais. Krais i no bin tingting olsem em yet i bikman, na em i no bin bihainim laik bilong em yet. Nogat. Em i bin daunim em yet na mekim dispela wok God i bin givim em. Pol i tok olsem ol manmeri i pas tru wantaim Krais, ol i save kisim bel isi bilong God, na ol i save amamas moa yet.

Taim yumi ritim dispela pas, yumi save olsem Pol i bin laikim tru ol manmeri bilong sios i stap long taun Filipai.

Ol Filipai i bin poroman gut wantaim Pol na Pol i amamas tru

(Sapta 1-4)

1 Pol wantaim Timoti, mitupela wokboi bilong Krais
Jisas, mitupela i raitim dispela pas i go long yupela ol-
geta manmeri bilong Krais Jisas i stap long taun Filipai,
wantaim yupela ol wasman na yupela ol wokman bilong
sios. 2 God Papa bilong yumi, wantaim Bikpela Jisas Krais,
i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i
stap isi.

Pol i tenkyu long God

3 Long olgeta taim mi
tingting long yupela, mi save
tenkyu long God bilong mi.
4 Long olgeta prea mi
mekim bilong helpim yupela,

1:1: Ap 16.12-40 **1:2:** Ro 1.7, Ga 1.3, Fm 1.3 **1:3:** Ro 1.8, 1 Ko 1.4, Ef 1.15-16

oltaim mi save amamas na
prea.
5 Mi save amamas long yu-
pela, long wanem, stat long
namba wan de na i kam inap
nau, yupela i bin poroman
wantaim mipela long wok bi-
long autim gutnius.
6 Na mi save pinis olsem,
God yet i bin statim gutpela
wok long yupela, na em bai
i wok i go i go na i pinisim
dispela wok long De bilong
Krais Jisas.
7 Yupela i stap long lewa
bilong mi, olsem na i stret
long mi gat dispela gutpela
tingting long yupela. Maski
mi stap long kalabus o mi
wok long helpim na strongim
gutnius, yupela olgeta i bin
poroman wantaim mi long
dispela wok God i bin givim
mi long marimari bilong en.
8 God i save olsem, sori
bilong Krais Jisas yet i mekim
bel bilong mi i gat bikpela
laik tru bilong lukim yupela
olgeta.
9 Oltaim mi save prea
olsem, pasin bilong laikim
tru ol arapela em i ken
kamap strong moa long laip
bilong yupela, na bai yupela
i gat planti save, na tingting
bilong yupela i ken kamap
klia tru.
10 Olsem bai yupela inap
long skelim gut olgeta pasin
na kisim ol pasin i gutpela
tru. Na long De bilong Krais i
kotim ol manmeri, yupela bai
i stap klin tru na i no gat asua
long wanpela samting.
11 Na ol stretpela pasin Jisas
Krais i save kamapim, ol bai i
pulap tru long yupela. Na ol
manmeri bai i lukim na ol bai
i givim biknem long God na
litimapim nem bilong en.

Pol i stap long kalabus, na dispela i helpim gutnius

12 Ol brata, mi laik bai
yupela i save, dispela samt-
ing i bin kamap long mi em
i no pasim gutnius. Nogat.
Em i mekim gutnius i kamap
strong.
13 Olsem na olgeta lain sol-
dia bilong lukautim haus bi-
long Sisar, na olgeta arapela
man tu, ol i save pinis olsem
ol i bin putim mi long kal-
abus, long wanem, mi mekim
wok bilong Krais.
14 Na bikpela lain bilong
ol brata, ol i ting long mi
stap long kalabus, na dispela
i strongim bel bilong ol na ol i
bilip strong long Bikpela. Na
ol i lusim pret na ol i strong
moa long autim tok bilong
God.
15 Tru, sampela i lukim ol
man i givim biknem long mi,
na ol i bel nogut long mi, na
ol i laik daunim mi, na long
dispela as tasol ol i autim tok
bilong Krais. Tasol sampela
i gat gutpela tingting na ol i
autim tok.
16 Ol dispela man i save,
mi stap long kalabus bilong
strongim wok bilong gutnius,
olsem na ol i laikim mi tru na
ol i autim tok.

1:6: Jo 6.29, 1 Ko 1.8, Fl 1.10, 2.13, 1 Te 1.3 **1:8:** Ro 1.9, 2 Ko 1.23 **1:9:** 1 Te 3.12, Fm 1.6 **1:10:** Ro 12.2, Ef 5.10, Fl 1.6, 2.16, 1 Te 3.13, Hi 5.14 **1:12:** 2 Ti 2.9 **1:13:** Ap 28.30, Ef 3.1

17 Tasol ol arapela man ol i
laik kamapim biknem bilong
ol yet, na ol i autim tok bilong
Krais. Ol i no gat stretpela
tingting na ol i mekim olsem.
Nogat. Ol i laik skruim sam-
pela hevi moa long mi long
taim mi stap long kalabus.
18 Tasol maski ol i gat gut-
pela tingting o tingting nogut,
olgeta dispela man i save au-
tim tok bilong Krais, na dis-
pela i mekim bel bilong mi i
amamas tru.

Pol i ting em i mas i stap laip na helpim ol Filipai

19 Na mi bai amamas
yet, long wanem, mi save,
oltaim yupela i save prea na
askim God long helpim mi, na
Spirit bilong Jisas Krais i save
strongim mi, na long dispela
rot God bai i helpim mi na bai
mi lusim kalabus na mi stap
fri.
20 Olsem na mi gat bikpela
laik tru long mi no ken
mekim wanpela samting i
no stret na bai mi kisim sem.
Nogat. Mi ting olsem, nau na
bihain tu mi bai sanap strong
tru na mekim ol gutpela
pasin tasol, olsem oltaim
mi save mekim. Na sapos
mi stap laip o sapos mi dai,
olgeta samting mi mekim bai
i givim biknem long Krais.
21 Tingting bilong mi em
i olsem. Sapos mi stap laip,
orait mi stap wantaim Krais.
Na sapos mi dai, orait mi bai
kisim gutpela samting tru.
22 Sapos mi stap laip yet,
orait mi bai inap helpim
planti manmeri. Tasol bai mi
bihainim wanem rot? Mi no
save.
23 Mi gat tupela bel long
dispela. Mi laik tru long i go
i stap wantaim Krais. Em bai
i gutpela moa.
24 Tasol ating mobeta mi
mas i stap yet long graun, bai
mi ken helpim yupela.
25 Mi bilip strong olsem mi
gat wok yet bilong helpim yu-
pela, olsem na mi save pinis,
mi bai stap yet na wok wan-
taim yupela bilong helpim
yupela long bilip strong na
amamas.
26 Olsem na taim mi kam
kamap gen long yupela, yu-
pela bai i amamas long mi na
litimapim nem bilong Krais
Jisas.

God i mekim gut long ol Filipai na larim ol i karim pen

27 Bikpela samting, em i
olsem. Wokabaut bilong yu-
pela em i mas i stap stret na
bihainim tru gutnius bilong
Krais. Olsem orait sapos mi
kam lukim yupela o sapos mi
harim tok tasol long yupela,
mi bai save yet olsem yupela
i sanap strong na i stap wan-
bel, na long wanpela tingting
tasol yupela i wok wantaim
bilong kirapim ol manmeri
long bilip long gutnius.
28 Na mi bai save olsem ol
birua bilong yupela ol i no
inap mekim yupela i pret. Na
sapos ol i lukim yupela i no
pret, orait ol bai i save olsem,

1:19: 2 Ko 1.11 **1:20:** Ro 5.5, 8.19, Ef 6.19-20, 1 Pi 4.16 **1:21:** Ga 2.20 **1:22:** Ro 1.13 **1:23:** 2 Ko 5.8, 2 Ti 4.6 **1:27:** 1 Ko 1.10, Ef 4.1, Fl 4.3, Kl 1.10, 1 Te 2.12

ol bai i lus, tasol God yet bai i
mekim yupela i stap gut tru.
29 Harim. God i mekim
gut pinis long yupela na em
i larim yupela i mekim wok
bilong Krais. Em i no larim
yupela i bilip tasol long Krais.
Nogat. Em i larim yupela i
karim pen tu long nem bilong
em.
30 Bipo yupela i lukim mi
i pait long dispela pait mi
stap long en, na nau yupela
i harim tok long mi pait yet.
Orait yupela i karim pen,
long wanem, yupela i stap
poroman wantaim mi long
dispela pait.

2

Yumi mas i stap wanbel na mekim gut long ol arapela

1 Ating Krais i save
strongim bel bilong yupela?
Ating em i save laikim yupela
tru na dispela i mekim bel
bilong yupela i stap isi? Ating
yupela i stap insait long laip
bilong Holi Spirit? Ating
yupela i save sori long ol
arapela na marimari long ol?
2 Sapos olsem, orait yupela
i mas mekim ol gutpela pasin,
na amamas bilong mi bai i
pulap tru. Yupela olgeta i
mas holim wanpela tingting
tasol, na bihainim wanpela
pasin bilong laikim tru ol ara-
pela. Yupela i mas i stap wan-
bel tru.
3 Yupela i no ken tingt-
ing long yupela yet tasol, na
wok long kamapim biknem
bilong yupela. Nogat. Yupela
i mas daunim yupela yet na
yupela i mas ting pasin bi-
long ol arapela i winim pasin
bilong yupela.
4 Yupela i no ken lukau-
tim ol samting bilong yupela
tasol. Nogat. Yupela wan
wan i mas lukautim ol samt-
ing bilong ol arapela man-
meri bilong yupela na helpim
ol long i stap gut.

Krais i daunim em yet, na God i litimapim em

5 Yupela i mas holim
wankain tingting olsem Krais
Jisas i bin holim.
6 Em i stap God tru, tasol
em i no ting long holimpas
dispela pasin bilong i stap
wankain olsem God. Nogat.
7 Em i lusim dispela pasin,
na em i kamap olsem wokboi
nating. Em i kamap olsem
man
8 na ol man i lukim em i
stap man tru. Na em i dau-
nim em yet na i bihainim tok
bilong God, i go inap long em
i dai, yes, inap long em i dai
long diwai kros.
9 Long dispela as tasol God
i litimapim Jisas na mekim
em i stap antap tru. Na God
i givim em wanpela nem i
gutpela tru na i winim olgeta
arapela nem.

1:29: Ap 5.41, Ro 5.3, Ef 2.8 **1:30:** Ap 16.19-40, Fl 1.13, Kl 2.1, 1 Te 2.2 **2:3:** Ro 12.10, Ga 5.26, Ef 5.21, Fl 1.15-16, Je 3.14 **2:4:** 1 Ko 10.24, 10.33, 13.5 **2:5:** Mt 11.29, Jo 13.15, 1 Pi 2.21, 1 Jo 2.6 **2:6:** Jo 1.1-2, 5.18, 10.33, 17.5, 2 Ko 4.4, Kl 1.15, Hi 1.3 **2:7:** Jo 1.14, 2 Ko 8.9, Ga 4.4, Hi 2.14, 2.17 **2:8:** Mt 26.39, 26.42, Jo 10.17-18, Ro 8.3, Hi 5.8, 12.2 **2:9:** Jo 17.1-5, Ap 2.33, Ef 1.20-21, Hi 1.3-4 **2:10:** Mt 28.18, Ro 14.11, KTH 5.13 **2:10:** Ais 45.2

10 Em i givim dispela nem
long Jisas, bai olgeta ensel
na olgeta man na ol arapela
samting i stap long heven
na long graun na aninit long
graun ol i ken brukim skru
long ai bilong Jisas na i stap
aninit long em.
11 Na olgeta bilong ol i ken
tokaut olsem, "Jisas Krais em
i Bikpela." Na long dispela
pasin ol bai i givim biknem
long God Papa.

Yumi mas i stap olsem lait namel long ol manmeri

12 Orait, ol pren bilong
mi, oltaim yupela i save
bihainim tok bilong mi, na
nau tu yupela i mas mekim
olsem. Yupela i no ken
bihainim tok long taim mi
stap wantaim yupela tasol.
Nogat. Nau mi stap longwe,
na yupela i mas bihainim gut
tru. God i kisim bek yupela
pinis, na nau yupela i mas
pret na guria na wok strong
long kisim tru dispela presen
em i makim bilong yupela.
13 Yumi save, God i save
wok insait long bel bilong yu-
pela. Em yet i kirapim laik
bilong yupela bilong mekim
ol pasin em i laikim, na em
i givim yupela strong bilong
mekim ol dispela pasin.
14 Na long olgeta samting
yupela i mekim, yupela i mas
i stap isi na mekim. Yupela
i no ken toktok planti na tok
pait nabaut.
15-16 Yupela i mas mekim
olsem bai yupela pikinini bi-
long God i ken i stap stret
na i no gat rong na i no
gat asua. Na bai yupela i
holimpas tok i gat laip, na
bai yupela i stap olsem ol
lait namel long ol lain man-
meri bilong dispela graun,
em ol lain i bin lusim stret-
pela pasin na mekim planti
rong. Olsem na long De bi-
long Krais i kotim ol man-
meri, mi bai amamas tru long
pasin bilong yupela. Na bai
mi save olsem, ol dispela hat-
wok mi bin mekim namel
long yupela, em mi no bin
mekim nating.
17 Bilip bilong yupela em i
olsem ofa yupela i givim long
God. Na maski sapos mi save
olsem ol bai i kapsaitim blut
bilong mi olsem ofa bilong
wain wantaim dispela ofa bi-
long yupela, mi bai amamas
yet. Mi bai amamas wantaim
yupela.
18 Olsem tasol yupela tu i
mas amamas. Yupela i mas
amamas tru wantaim mi.

Pol i tok long salim Timoti i go long Filipai

19 Sapos Bikpela Jisas i laik,
orait i no longtaim na bai mi
salim Timoti i kam long yu-
pela. Na taim em i kam bek,
em bai i tokim mi long yu-
pela, na bai mi belgut tru.
20 I no gat narapela man
i stap wantaim mi em i

2:11: Jo 13.13, Ap 2.36, Ro 10.9, 1 Ko 8.6 **2:12:** Sng 2.11, Ef 6.5, Fl 1.5, 1 Pi 1.17 **2:13:** Jo 15.5, 1 Ko 12.6, 15.10, 2 Ko 3.5, 1 Te 2.13, Hi 13.21 **2:14:** Ro 14.1, 1 Ko 10.10, 1 Pi 4.9 **2:15-16:** Lo 32.5, Ais 49.4, Dan 12.3, Mt 5.14-16, 5.45, 10.16, Ga 2.2, Ef 5.1, 5.8, Fl 1.10, 1 Te 2.19, 3.5, 1 Pi 2.12 **2:17:** Ro 15.16, 2 Ti 4.6 **2:18:** Fl 3.1, 4.4

wankain olsem Timoti. Em
i save wanbel wantaim mi na
oltaim em i save tingting long
painim rot bilong helpim
yupela.
21 Olgeta arapela man i
save wari long ol samting bi-
long ol yet, na ol i no save laik
tru long mekim wok bilong
Jisas Krais i go het.
22 Tasol yupela i save long
gutpela pasin bilong Timoti.
Yupela i save, em i bin helpim
mi long wok bilong gutnius,
olsem pikinini i save helpim
papa.
23 Olsem na mi laik wet
liklik na painimaut wanem
samting tru bai i kamap long
mi, na bihain mi bai salim em
i kam hariap long yupela.
24 Na mi bilip olsem
Bikpela bai i opim rot, na
bihain liklik mi tu bai mi kam
lukim yupela.

Pol i tok long salim Epafroditus i go long Filipai

25 Mi ting mi mas salim
Epafroditus i kam long yu-
pela. Em i brata bilong yumi,
na wanwok na poroman bi-
long mi long dispela pait,
na yupela i bin salim em i
kam long mi bilong em i ken
helpim mi.
26 Em i wari tru long yupela
na em i laik lukim yupela. Na
em i save, yupela i harim tok
long em i gat sik, na dispela i
mekim em i bel hevi.
27 Tru, bipo em i sik, na
klostu em i dai pinis. Tasol
God i sori long em na i mekim
em i kamap orait. Na God
i no sori long em wanpela
tasol. Nogat. Em i sori long
mi tu, long wanem, em i no
laik bai bikpela hevi moa i
karamapim mi.
28 Olsem na mi laikim tu-
mas long salim em i kam, bai
yupela i ken lukim em gen na
amamas. Na bai mi tu mi no
ken bel hevi tumas.
29 Olsem na yupela i
mas amamas tru long kisim
Epafroditus long nem bilong
Bikpela. Yupela i mas givim
biknem long ol dispela kain
man.
30 Em i mekim wok bilong
Krais na klostu em i dai pi-
nis. Em i no tingting long em
yet i mas i stap gut. Nogat.
Em i tingting tasol long wok
yupela i bin givim em bilong
helpim mi, na em i sakim sik
bilong en na mekim wok yet.

3

Man i bilip long Krais, em i stretpela man tru

1 Ol brata, bilong pinisim
dispela tok mi laik tok olsem,
yupela i mas amamas long
Bikpela. Mi no les long raitim
dispela tok gen long yupela,
long wanem, mi ting em bai i
helpim yupela.
2 Yupela lukaut long ol
man i save mekim wok nogut
olsem ol weldok, em ol dis-
pela man i ting yumi olgeta
i mas bagarapim skin bilong

2:21: 1 Ko 10.24, 10.33, 13.5, 2 Ti 4.10, 4.16 **2:22:** 1 Ko 4.17, 1 Ti 1.2, 2 Ti 1.2 **2:25:** Fl 4.18 **2:29:** 1 Ko 16.16-18, 1 Ti 5.17 **2:30:** 1 Ko 16.17, Fl 4.10 **3:1:** 2 Ko 13.11, Fl 2.18, 4.4 **3:2:** Sng 22.16, 22.20, Ro 2.28, 2 Ko 11.13, Ga 5.2, 5.15, KTH 22.15

yumi long pasin bilong ol Israel.*

3 Yumi tasol i stap lain Israel tru bilong God. Long strong bilong Spirit bilong God yumi save lotu long God na litimapim nem bilong Krais Jisas. Yumi save, samting ol man i mekim long skin bilong ol, em i no inap helpim ol liklik.

4 Harim. Sapos samting bilong skin em inap long helpim yumi, orait mi yet mi bai stap gut tru. Mi winim tru ol dispela man i save amamas long samting i bin kamap long bodi bilong ol.

5 Mama i bin karim mi, na ol i bin wet wanpela wik na katim skin bilong mi. Mi man bilong Israel. Mi bilong lain bilong Benjamin. Mi save tok Hibru, olsem papamama bilong mi tu. Na mi save bihainim lo gut tru long pasin bilong ol Farisi.

6 Mi strong tru long mekim wok bilong God, olsem na bipo mi bin wok long mekim nogut long ol manmeri bilong sios. Sapos ol man i tingting long ol tok bilong lo na ol i skelim pasin bilong mi, orait mi no gat asua.

7 Mi tok pinis, sapos mi bihainim rot bilong dispela ol samting bilong bodi, orait mi bai winim tru ol arapela man. Tasol mi lukim olgeta dispela samting i olsem samting nating, na mi bihainim rot bilong Krais.

8 Mi no tok long ol dispela samting bilong ol Juda tasol. Nogat. Mi save long Krais Jisas, em i Bikpela bilong mi, na mi lukim dispela save tasol em i samting tru, na olgeta gutpela samting bilong dispela graun ol i olsem pipia nating. Mi laik bihainim Krais tasol, na mi lusim pinis olgeta arapela samting, bai mi ken holimpas Krais

9 na pas wantaim em. Mi no ting long kamap stretpela man long pasin mi yet mi mekim long bihainim lo. Nogat. Mi laik kamap stretpela man long narapela rot, em rot bilong bilip long Krais. Yumi bilip long Krais na God yet i save kolim yumi ol stretpela manmeri.

10 Mi laik save tru long Krais. Krais i bin kirap bek long matmat, na em i gat bikpela strong, na mi laik save tru long dispela strong bilong em. Mi laik poromanim em long pasin bilong karim pen. Na mi laik holim wankain tingting olsem em i bin holim long taim em i dai,

* **3:2:** I luk olsem sampela man i bin tokim ol manmeri olsem, taim ol i kamap Kristen ol i mas bihainim pasin bilong ol Israel, na katim skin bilong sem bilong ol man. Pol i no laik tru long tok bilong ol dispela man, olsem na em i mekim strongpela tok long ol Filipai i mas lukaut long ol. **3:3:** Ro 2.29 **3:4:** 2 Ko 11.18, 11.21-29 **3:5:** Lu 1.59, Ap 23.6, 26.5, Ro 11.1, 2 Ko 11.22 **3:6:** Ap 8.3, 22.4, 26.9-11 **3:7:** Mt 13.44-46 **3:8:** Jer 9.23-24, 1 Ko 2.2, Kl 2.2 **3:9:** Ro 3.21-22, 9.30, 10.3-6, Ga 2.16 **3:10:** Ro 6.3-5, 8.17, 2 Ko 4.10-11, Ga 6.17, 2 Ti 2.11-12, 1 Pi 4.13 **3:11:** Lu 14.14, Ap 4.2, 1 Te 4.16, KTH 20.5-6

11 na mi ting mi tu mi bai
kirap bek long matmat.

Pol i save ran strong i go long mak

12 Mi no ting olsem mi
kisim pinis dispela pasin
bilong Krais, na mi kamap
gutpela man tru. Nogat.
Tasol oltaim mi save wok
strong long holimpas dispela
pasin, olsem Krais Jisas i bin
holimpas mi.
13 Ol brata, mi no ting
mi kisim yet dispela pasin.
Tasol mi gat wanpela tingting
tasol, em long mi mas lusim
tingting long olgeta samting
bilong bipo, na mi mas wok
strong long kisim dispela
samting bai i kamap bihain.
14 Mi save ran strong
bilong kamap long mak na
kisim prais. Dispela prais
em i olsem. Long wok bilong
Krais Jisas, God i singautim
mi bilong i go antap na i stap
gut tru wantaim em.
15 Sapos tingting bilong
yumi i kamap olsem tingting
bilong ol man i gat gutpela
save, orait yumi olgeta i mas
bihainim dispela wankain
tingting olsem nau mi au-
tim. Na sapos yupela i gat
narapela tingting, orait God
bai i stretim dispela tingting
bilong yupela.
16 Tasol gutpela pasin yumi
kisim pinis, em yumi mas
holimpas strong.
17 Ol brata, yupela olgeta
i mas bihainim pasin bilong
mi. Na yupela i mas lukim gut
pasin bilong ol dispela man
i save bihainim pasin bilong
mipela.
18 Tasol sori tumas, planti
man i stap birua bilong di-
wai kros bilong Krais. Planti
taim mi tokim yupela pinis
long dispela pasin bilong ol,
na nau mi tokim yupela gen,
na wara i kamap long ai bi-
long mi.
19 Ol i save bihainim ol laik
bilong bodi bilong ol yet, na
ol dispela laik i stap olsem
god bilong ol. Oltaim ol i save
tingting long ol samting bi-
long graun tasol, na ol i save
amamas long mekim ol kain
kain pasin bilong sem. Dis-
pela ol man bai i lus long hel.
20 Tasol yumi, yumi stap
manmeri bilong heven. Na
yumi wetim Bikpela Jisas
Krais i lusim heven na i kam
daun, na i kisim bek yumi.
21 Long strong bilong em
yet, Krais bai i mekim olgeta
samting i stap aninit long em,
na long dispela strong tasol
em bai i senisim ol dispela
bodi i save givim ol kain kain
hevi long yumi, na ol bodi
bilong yumi bai i kamap gut-
pela moa moa yet olsem bodi
bilong em yet.

4

3:12: Ap 9.5-6, 1 Ti 6.12, 6.19, Hi 12.23 **3:13:** 1 Ko 9.24-26, 2 Ko 5.16, Hi 6.1 **3:14:** 1 Ko 9.24, 2 Ti 4.7-8, Hi 3.1, 12.1 **3:15:** 1 Ko 2.6, 14.20, Ga 5.10 **3:16:** Ro 12.16, 15.5, Ga 6.16 **3:17:** 1 Ko 4.16, 11.1, Fl 4.9, 1 Te 1.6-7, 1 Pi 5.3 **3:18:** 1 Ko 1.23, Ga 1.7, 2.21, 6.12, Fl 1.15-16 **3:19:** Ro 8.5-6, 16.18, 2 Ko 11.12, 11.15, 2 Pi 2.1 **3:20:** Ef 2.6, 2.19, 1 Te 1.10 **3:21:** Ro 8.29, 1 Ko 15.28, 15.43-53, Ef 1.19, Kl 3.4 **4:1:** 1 Te 2.19-20

Yumi mas wanbel na amamas na kisim gutpela tingting

1 Olsem na, ol brata bilong
mi, yupela i mas sanap strong
long Bikpela, olsem mi tok.
Mi save givim bel bilong mi
long yupela, na mi wari tru
long yupela. Yupela i stap
olsem gutpela prais mi bin
wok strong long kisim, na mi
save amamas moa yet long
yupela.
2 Yuodia na Sintike, yutu-
pela harim. Yutupela meri
wantaim i bilong lain bilong
Bikpela, olsem na yutupela i
mas kamap wanbel.
3 Na yu, wanwok tru bi-
long mi, mi tokim yu, yu mas
helpim dispela tupela meri.
Tupela i bin poroman gut
wantaim mi long wok bilong
autim gutnius. Na Klemen
na ol arapela wanwok bilong
mi, ol tu i bin wok wantaim
mipela. Nem bilong olgeta
dispela lain i stap long buk
bilong laip.
4 Oltaim yupela i mas ama-
mas long Bikpela. Mi tok gen,
yupela i mas amamas.
5 Yupela i mas isi isi long ol-
geta man na larim ol i lukim
dispela gutpela pasin bilong
yupela. Tingim. Klostu nau
Bikpela bai i kam.
6 Yupela i no ken wari
long wanpela samting. No-
gat. Oltaim yupela i mas
tokim God long olgeta hevi
bilong yupela. Yupela i mas
prea long God na tok tenkyu
long em, na askim em long
helpim yupela.
7 Bel isi God i save givim
yumi, em i gutpela samting
tru, na yumi man i no inap
tru long save long as bilong
en. Orait God bai i mekim yu-
pela i stap bel isi tru, na long
dispela pasin yupela bai i pas
gut wantaim Krais Jisas, na
bel na tingting bilong yupela
bai i stap gut tru.
8 Ol brata, mi laik mekim
wanpela tok moa. Oltaim
yupela i mas tingting tasol
long ol pasin i tru na ol pasin
i gutpela long ol man i mekim
na ol stretpela pasin na ol
klinpela pasin na ol naispela
samting na ol samting i
gutpela tru na olgeta pasin
i nambawan tru na olgeta
pasin yumi save amamas tru
long lukim ol man i mekim.
9 Olgeta pasin mi bin
skulim yupela long mekim
na yupela i save gut long ol,
na olgeta pasin yupela i bin
harim mi i autim tok long
ol na yupela i bin lukim mi
i mekim, dispela olgeta pasin
yupela i mas mekim oltaim.
Na God, em i as bilong pasin
bilong bel isi, em bai i stap
wantaim yupela.

Pol i amamas long ol Filipai i bin salim ol presen i kam long em

10 Nau yupela i bin kirapim
tingting gen long helpim mi,
olsem na mi amamas tru long

4:3: Sng 69.28, Lu 10.20, KTH 3.5, 20.12 **4:4:** Ro 12.12, Fl 3.1, 1 Te 5.16, 1 Pi 4.13 **4:5:** Hi 10.25, 10.37, Je 5.8-9, 1 Pi 4.7, 2 Pi 3.8 **4:6:** Snd 16.3, Mt 6.25-34, Lu 12.22-31, Kl 4.2, 1 Pi 5.7 **4:7:** Ais 26.3, Jo 14.27, Ro 5.1, Kl 3.15 **4:8:** Ro 12.17 **4:9:** Ro 16.20, 1 Ko 14.33, Fl 3.17, 1 Te 5.23, Hi 13.20

Bikpela. Tru, bipo yupela i
bin tingting long mi, tasol yu-
pela i no gat rot bilong helpim
mi.
11 Mi no sot long ol samt-
ing na mi mekim dispela tok.
Nogat. Mi save pinis long
pasin bilong i stap isi, maski
wanem kain samting i kamap
long mi.
12 Maski mi stap rabis tru
o mi gat planti samting, mi
save stap isi tasol. Mi save
pinis long pasin bilong i stap
isi, maski mi gat planti kaikai
o mi stap hangre, na maski
mi gat planti samting o mi sot
long ol samting. Olgeta kain
samting i ken kamap long mi,
na mi save stap isi yet na
belgut tasol.
13 Krais i save strongim mi,
na long strong bilong em mi
inap mekim olgeta samting.

14 Mi tok olsem mi amamas
long pasin yupela i mekim
bilong helpim mi, long
wanem, yupela i bin ting long
poromanim mi long taim mi
karim hevi, na yupela i bin
mekim dispela gutpela pasin.
15 Na yupela manmeri bi-
long Filipai, yupela yet i save
olsem, taim mi statim wok
bilong autim gutnius, na mi
lusim provins Masedonia, i
no gat narapela sios i bin
poroman wantaim mi long
pasin bilong givim ol mani
samting bilong helpim mi.
Nogat. Yupela tasol i bin
mekim olsem.
16 Taim mi bin i stap long
taun Tesalonaika, yupela i
bin helpim mi planti taim lik-
lik.
17 Yupela i no ken ting mi
askim yupela long givim ol
presen long mi. Nogat. Mi
laik bai gutpela pasin bilong
yupela i ken kamap moa yet,
na bai God i ken mekim gut
long yupela.
18 Tasol sapos yupela i ting
yupela i bin dinau long mi
long wanpela samting, orait
nau mi raitim dispela tok
bilong tokaut klia olsem mi
kisim pinis olgeta samting
yupela i bin dinau long en.
Ol samting yupela i salim i
kam i winim mak bilong ol-
geta dinau. Na taim mi kisim
ol dispela presen Epafroditus
i bin karim i kam, mi pilim
olsem mi pulap tru. Dispela
presen bilong yupela em i
olsem ofa i gat gutpela smel,
em yupela i givim long God.
God i save amamas tru long
kisim dispela kain ofa.
19 God bilong mi em i
makim olgeta kain gutpela
gutpela samting bilong yumi
ol manmeri bilong Krais
Jisas. Olsem na em bai
inapim tru olgeta samting
yupela i sot long en.
20 God em i God na Papa
bilong yumi, na yumi mas
litimapim nem bilong em
oltaim oltaim. I tru.

*Pol i tok gude long ol Fili-
pai*

4:11: 1 Ti 6.6-8 **4:12:** 1 Ko 4.11, 2 Ko 6.10, 11.27 **4:13:** Jo 15.5, 2 Ko 12.9-10, 2 Ti 4.17 **4:15:** 2 Ko 11.9 **4:16:** Ap 17.1 **4:18:** Kis 29.18, Ese 20.41, 2 Ko 9.12, Ef 5.2, Fl 2.25, Hi 13.16 **4:19:** Sng 23.1, 2 Ko 9.8, Ef 1.7 **4:20:** Ro 16.27, Ga 1.5

21 Mi tok gude long olgeta
manmeri bilong Krais Jisas.
Ol brata i stap wantaim mi, ol
i tok gude long yupela.
22 Olgeta manmeri bilong
God ol i tok gude long yu-
pela, na ol dispela lain i save
mekim wok long haus bilong
Sisar, ol i tok strong long mi
mas givim gude long yupela.
23 Marimari bilong Bikpela
Jisas Krais em i ken i stap
wantaim spirit bilong yupela
wan wan.

4:22: Fl 1.13

Pas Pol i raitim long Ol Kolosi Tok i go pas

Kolosi em wanpela taun i stap long provins Esia. Em i no longwe tumas long taun Efesus. Pol yet i no bin kirapim sios i stap long taun Kolosi, tasol taim Pol i bin i stap long Efesus i luk olsem em i bin salim ol man i go mekim wok misin long ol arapela hap bilong provins, na ol i bin i go long Kolosi tu.

Pol i bin harim tok olsem sampela man i laik paulim bilip bilong ol Kolosi, olsem na em i raitim pas i go long ol bilong strongim bilip bilong ol. Em i tok olsem Krais em i het bilong olgeta samting. Krais tasol inap long kisim bek yumi, na ol arapela rot bai i no inap helpim yumi. Ol bai i bringim yumi i go longwe long Krais tasol. Long Krais God i bin mekim kamap olgeta samting, na long wok bilong Krais God i laik kisim bek olgeta samting. Krais i stap insait long yumi, na yumi kamap ol nupela manmeri na bihainim ol pasin bilong Krais yet.

Pol i bin raitim dispela pas na givim long tupela man, na tupela i bin bringim pas i go long Kolosi. Namba wan man, em Tikikus. Na namba 2 man, em Onesimus, dispela man Pol i mekim planti tok long en long pas em i bin raitim long Filemon.

Krais em i het bilong olgeta samting, na olgeta laip na pasin bilong God i pulap long em

(Sapta 1.1—3.4)

1 Mi Pol, mi aposel bilong Krais Jisas. Long laik bilong em yet God i makim mi olsem aposel. Mi wantaim brata Timoti

2 mitupela i raitim dispela pas long yupela ol manmeri bilong God i stap long taun Kolosi, yupela ol bratasusa i bilip long Krais. God Papa bilong yumi em i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi.

Ol Kolosi i bilip tru long Jisas

3 Taim mitupela i mekim prea, oltaim mitupela i save tingting long yupela na tenkyu long God, em i Papa bilong Bikpela bilong yumi, Jisas Krais.

4-6 Mitupela i harim pinis tok long yupela olsem, taim tok tru bilong gutnius i kamap long yupela na yupela i harim, yupela i bin bilip long dispela gutpela samting God i makim bilong yupela na i putim i stap long heven na yupela i wet long kisim. Olsem na yupela i save bilip tru long Krais Jisas na givim bel bilong yupela

1:1: Ef 1.1 **1:2:** Ro 1.7 **1:3:** Ef 1.16, Fl 1.3 **1:4-6:** Mk 4.8, 16.15, Jo 15.16, Ef 1.15, 3.2, 2 Ti 4.8, Fm 1.5, Hi 6.10, 1 Pi 1.4, 5.12

long olgeta manmeri bilong
God. Long olgeta hap bi-
long graun ol i wok long au-
tim dispela gutnius, na planti
manmeri i bilip na bihainim,
na pasin bilong ol i kamap
gutpela. Na wankain pasin
i bin kamap namel long yu-
pela, stat long namba wan de
yupela i harim gutnius bilong
marimari bilong God na yu-
pela i save tru long en.
7 Epafras i bin skulim yu-
pela long tok bilong dispela
gutnius, na yupela i save pi-
nis long en. Epafras em i gut-
pela wokman bilong Krais.
Em i wanwok bilong mipela,
na mipela i save laikim em
tru. Em i save helpim yupela
na mekim gut tru wok bilong
Krais.
8 Em i tokim mitupela long
dispela pasin bilong laikim
tru ol manmeri bilong God,
Holi Spirit i bin givim yupela.

Pol i prea long God i ken strongim ol Kolosi

9 Olsem na stat long namba
wan de mitupela i bin harim
long gutpela pasin bilong
yupela, oltaim mitupela i
save prea na askim God long
helpim yupela, bai yupela
i ken save gut tru long laik
bilong em. Na bai Holi Spirit
i ken givim yupela olkain
gutpela save na tingting, na
dispela i ken pulap tru long
yupela.
10 Olsem bai yupela
inap wokabaut long pasin
bilong ol manmeri tru bilong
Bikpela, na bai em i laikim
olgeta pasin bilong yupela.
Na bai yupela i mekim planti
kain gutpela wok. Na bai
yupela i save long God, na
oltaim dispela save bai i
kamap bikpela moa.
11 Na mitupela i save beten
olsem, long gutpela bikpela
strong bilong em yet, God i
ken givim olgeta kain strong
long yupela, bai yupela inap
sanap strong na karim olgeta
hevi, na bai yupela i stap isi
na wetim taim ol hevi i pinis.
Na bai yupela i amamas
12 na tenkyu long Papa.
Em i bin mekim yupela i bi-
hainim ol gutpela pasin, inap
long yupela i ken kisim ol gut-
pela gutpela samting em i bin
makim bilong yupela. Bai yu-
pela i kisim wantaim olgeta
manmeri bilong God, em ol
dispela lain i stap long lait
bilong en.
13 Yumi bin i stap aninit
long strong bilong tudak, na
em i bin kisim bek yumi na
putim yumi insait long lain
bilong Pikinini bilong en, em
dispela Pikinini em i save
laikim tru.
14 Pikinini Bilong God em i
bin baim bek yumi na lusim
ol sin bilong yumi.

Pol i tok long pasin bilong Krais na wok bilong em

1:7: Kl 4.12, Fm 1.23 **1:9:** Ro 12.2, 1 Ko 1.5, Ef 1.8-9, 1.15-17, 5.10, 5.17, Fl 1.9 **1:10:** Jo 15.16, Ef 2.10, 4.1, Fl 1.27, 1 Te 4.1, Hi 13.21 **1:11:** Ef 1.19, 3.16, 4.2 **1:12:** Ef 1.11, 1.18 **1:13:** Lu 22.53, Ef 2.2, 1 Te 2.12, 2 Pi 1.11 **1:14:** Ef 1.6-7 **1:15:** Jo 1.18, 2 Ko 4.4, Hi 1.3

15 Yumi no inap lukim God,
tasol Pikinini Bilong God em
i wankain olsem God yet. Em
i namba wan pikinini bilong
God, na em i stap het tru bi-
long olgeta samting God i bin
mekim ol i kamap.
16 Long han bilong dispela
Pikinini, God i bin wokim
olgeta samting long heven
na long graun. Em i wokim
olgeta samting yumi save
lukim na samting yumi no
inap lukim, olsem ol kain
kain strongpela ensel na ol
strongpela spirit na olgeta
kain samting i gat strong. Em
i bin wokim olgeta samting,
na olgeta samting i bilong em
yet.
17 Taim olgeta dispela
samting i no kamap yet, em
i stap. Na em i save mekim
olgeta samting i stap gut na i
wok gut wantaim.
18 Em i het bilong sios, na
sios em i bodi bilong em. Em
yet i as bilong laip bilong sios.
Em i namba wan man i bin ki-
rap bek long matmat, olsem
na em yet i ken i stap het bi-
long olgeta samting.
19 God i laik bai olgeta laip
na pasin bilong em yet i mas
i stap long dispela Pikinini,
olsem na God yet i pulap tru
long em.
20 Na God i laik mekim ol-
geta samting i kamap wanbel
wantaim em, em ol samting
bilong graun na ol samting
bilong heven tu. Olsem na
em i larim Krais i dai long
diwai kros, na blut bilong en i
kapsait, na long dispela pasin
God i daunim pasin birua bi-
long yumi.
21 Bipo yupela i stap
longwe long Krais. Long
tingting bilong yupela, yu-
pela i birua long em, na
yupela i bin wok long mekim
ol pasin nogut.
22 Tasol Krais i dai pinis
long diwai kros, na long dis-
pela pasin God i mekim yu-
pela i kamap wanbel wan-
taim em. Em i mekim olsem
bilong bringim yupela i kam
long em, na yupela i ken i stap
holi na klin na i no gat asua
long ai bilong em.
23 Tasol yupela i mas
holimpas bilip na sanap
strong tru. Nogut wanpela
samting i pulim yupela, na
yupela i lusim pasin bilong
bilip strong long dispela
gutnius yupela i bin harim.
Mi Pol mi bin kamap wok-
man bilong dispela gutnius,
na mipela i bin autim long
olgeta manmeri i stap long
graun.

Pol i helpim ol Kolosi

24 Nau mi amamas long
karim pen bilong helpim yu-
pela. Na mi laik helpim sios
bilong Krais, em bodi bilong
em yet. Pen Krais i karim

1:16: Jo 1.3, 1.10, Ro 8.38, 11.36, Hi 1.2, 2.10, 1 Pi 3.22 **1:17:** Jo 1.1-3, 8.58, 17.5, 1 Ko 8.6 **1:18:** Ap 26.23, 1 Ko 15.20, 15.23, Ef 1.10, 1.22-23, KTH 1.5 **1:19:** Jo 1.16, 3.34, Kl 2.9 **1:20:** Ro 5.1, 2 Ko 5.18, Ef 1.7, 1.10, 2.13, 2.16, 1 Jo 2.2 **1:21:** Ro 5.10, Ef 2.12, 4.18, Ta 1.15-16 **1:22:** Ef 2.14-16, 5.27, 1 Te 4.7, Ta 2.14 **1:23:** Mk 16.15, Ef 3.17, 1 Ti 3.16, Hi 3.14 **1:24:** Ro 5.3, 2 Ko 1.5-6, Ef 1.23, 3.13, Fl 3.10, 2 Ti 1.8

bilong helpim sios, em i no pinis yet. Na long pen mi karim long bodi bilong mi yet, mi laik inapim dispela pen bilong Krais.

25 God yet i bin makim mi na mi kamap wokman bilong sios, bilong helpim yupela. Na mi gat wok bilong autim tru olgeta tok bilong God.

26 Long olgeta taim bipo dispela tok i stap hait, na olgeta lain manmeri i no bin save long en. Tasol nau em i kamap ples klia pinis long ai bilong ol manmeri bilong God.

27 Long laik bilong em yet, God i bin soim dispela tok hait long yumi ol manmeri bilong en, bai yumi ken save, dispela tok em i gutpela tru na em inap helpim olgeta manmeri bilong olgeta lain. Dispela tok hait em i olsem. Krais i stap wantaim yupela, na yupela i wetim em i bringim yupela i go i stap wantaim em na bai yupela i kisim ol gutpela gutpela samting bilong en i stap long heven.

28 Mipela i save autim gutnius bilong Krais long olgeta wan wan man. Mipela i bihainim gutpela tingting na save na mipela i save skulim ol na givim strongpela tok long ol, long wanem, mipela i laik bai ol i kamap strongpela Kristen tru na bai mipela i ken bringim ol i go long God.

29 Olsem na long olgeta bikpela strong Krais i save givim mi, mi save hatwok tru long mekim dispela wok.

2

Yumi mas bilip strong na sakim tok giaman

1 Mi laik yupela i mas save olsem, mi save hatwok moa bilong helpim yupela wantaim ol manmeri bilong sios i stap long taun Laodisia, na olgeta arapela manmeri i no bin lukim pes bilong mi.

2 Mi save mekim dispela wok bilong strongim bel bilong yupela olgeta na bilong kirapim yupela long laikim tru ol arapela manmeri bilong God na long i stap wanbel tru wantaim ol. Mi laik bai yupela i kisim gutpela tingting, na bai dispela i strongim bilip bilong yupela. Na mi laik bai yupela i save gut long as bilong tok hait bilong God. Krais yet em i as bilong dispela tok hait.

3 Olgeta kain save na tingting hait i pulap long Krais, olsem mani i pulap long beng.

4 Mi no laik bai wanpela man i tok gris long yupela na giamanim yupela, olsem na mi mekim dispela tok.

1:25: Ef 3.2, 3.7-8 **1:26:** Ro 16.25-26, 1 Ko 2.7, Ef 3.3-5, 3.9-10, 2 Ti 1.10 **1:27:** Ro 9.23, 2 Ko 2.14, Ef 1.18, 3.8, 1 Ti 1.1 **1:28:** Ef 4.13, 5.27 **1:29:** Ap 20.20, 20.27, Ef 3.7, 3.20, Fl 4.13 **2:2:** 2 Ko 1.6, Ef 3.4, 3.18, Fl 3.8, Kl 1.26, 3.14 **2:3:** Ais 45.3, 1 Ko 1.24, 1.30, Ef 1.8, 3.19 **2:4:** Ro 16.18, Ef 4.14, 5.6, Kl 2.8 **2:5:** 1 Ko 5.3, 14.40, 1 Pi 5.9

5 Mi no i stap wantaim yupela. Tasol long tingting bilong mi, i olsem mi stap wantaim yupela, na mi amamas long lukim yupela i wok stret na i bilip strong long Krais.

Yumi mas pas wantaim Krais na kisim laip tru

6 Yupela i kisim pinis Bikpela Krais Jisas, olsem na yupela i mas wokabaut wantaim em.
7 Yupela i mas sanap strong long em, olsem diwai i sanap strong long graun, na olsem haus i sanap strong antap long strongpela pos. Yupela i mas bilip strong long dispela gutnius mipela i bin skulim yupela long en, na oltaim yupela i mas tenkyu long God.
8 Yupela i mas lukaut gut, nogut wanpela man i autim olkain giaman save na toktok nating long yupela na em i mekim yupela i bihainim tingting bilong en. Ol dispela kain man i save kisim tingting bilong ol tumbuna na bilong ol spirit i save bosim ol samting bilong skai na graun. Ol i no save bihainim tingting bilong Krais.
9 Yupela i save, Krais em i kamap man olsem yumi, na olgeta laip bilong God i pulap tru long em.
10 Em i het bilong olgeta kain samting i gat strong. Yupela i bilong Krais, olsem na God i givim laip long yupela, na dispela laip i pulap tru long yupela.
11 Yupela i pas wantaim em, na yupela i kisim pasin tru bilong katim skin. Em i no samting bilong bodi. Nogat. Long pasin bilong Krais yumi rausim pinis ol pasin bilong olpela bel. Dispela em i pasin tru bilong katim skin.
12 Long taim yupela i kisim baptais, yupela i pas wantaim Krais, na God i planim yupela long matmat wantaim Krais. Na yupela i bilip long wok God i bin mekim bilong kirapim Krais long matmat, na long taim yupela i kisim baptais em i kirapim bek yupela wantaim Krais.
13 Bipo yupela i save mekim ol kain kain rong, na yupela i bihainim pasin bilong olpela bel, na dispela i kilim yupela i dai. Tasol God i mekim yupela i kisim laip wantaim Krais, na God i bin lusim olgeta rong bilong yumi.
14 Lo i bin kotim yumi na kamapim ol rong bilong yumi, na mekim yumi i stap aninit long ol tok na strong bilong en. Tasol God i bin rausim olgeta dispela tok bilong kotim yumi, na em i pinisim strong bilong lo na nilim em long diwai kros bilong Krais.
15 Em i pinisim strong bilong ol strongpela spirit na olgeta kain samting i gat

2:7: Ef 2.20-22, 3.17, Kl 1.23 **2:8:** Ga 4.3, 4.9, Ef 5.6, Kl 2.3, 2.18-20, Hi 13.9 **2:9:** Jo 1.14-16, Kl 1.19 **2:10:** Ef 1.21-22 **2:11:** Ro 2.29 **2:12:** Ro 6.4, Ef 1.19-20, 3.7, Kl 3.1 **2:13:** Ef 2.1-5 **2:14:** Ef 2.14-16, 1 Pi 2.24 **2:15:** Kl 1.13

strong. Long diwai kros
God i soim olgeta man olsem
em i winim pinis ol dispela
samting na i mekim ol i
kamap olsem samting nating.

Yumi dai pinis wantaim Krais na olkain lo i no inap helpim yumi

16 Olsem na yupela i no ken
larim wanpela man i sutim
tok long yupela, na tok yu-
pela i no bihainim ol lo bilong
kaikai na dring na ol lo bilong
ol bikpela de bilong lotu na
bilong ol lotu bilong nupela
mun na bilong de Sabat.
17 Dispela ol samting ol i
olsem ol piksa nating bilong
ol samting i laik kamap bi-
hain. Tasol Krais em i samt-
ing tru.
18 Sapos wanpela man i au-
tim tok long samting em i bin
lukim long driman, na sapos
em i tok long yupela i mas
daunim yupela yet na lotu
long ol ensel, orait yupela i
no ken larim em i daunim
yupela. Ol dispela kain man i
save bihainim tingting bilong
olpela bel na ol i ting ol yet i
gat gutpela save tru,
19 na ol i no save holimpas
Krais, em i het tru bilong
yumi. Dispela het i save
givim kaikai long olgeta hap
bilong bodi bilong en, na em i
mekim olgeta skru rop samt-
ing bilong bodi i pas gut wan-
taim. Olsem na bodi i kamap
bikpela long strong bilong
God.
20 Yupela i dai pinis wan-
taim Krais na yupela i no i
stap moa aninit long strong
bilong ol spirit i save bosim ol
samting bilong skai na graun.
Olsem na watpo nau yupela i
save wokabaut olsem ol man
bilong graun? Bilong wanem
yupela i save bihainim ol
kain lo olsem,
21 "Yu no ken holim, yu no
ken kaikai, yu no ken larim
em i pas long skin bilong yu"?
22 Kain lo olsem i tok long
ol samting yumi mekim wok
long ol na wantu ol i save
bagarap. Ol man tasol i
bin kamapim ol dispela lo na
skulim yumi long bihainim
ol.
23 Tru, ol dispela kain lo
i luk olsem ol bai i kirapim
yumi long lotu, na long dau-
nim bel bilong yumi na hatim
tru bodi bilong yumi. Olsem
na sampela man i ting ol dis-
pela lo i bihainim gutpela
tingting na save. Tasol ol dis-
pela lo i no inap helpim yumi
long daunim tru ol pasin bi-
long olpela bel.

3

Yumi kirap bek pinis wantaim Krais

1 God i kirapim yupela
pinis wantaim Krais, olsem
na yupela i mas wok long
kisim ol samting bilong an-
tap. Long dispela ples antap,
Krais i sindaun long sia king
bilong en long han sut bilong
God.

2:16: Ro 14.1-12, 1 Ko 8.8, Ga 4.10 **2:17:** Hi 8.5, 9.9, 10.1 **2:19:** Ef 2.21, 4.15-16 **2:20:** Ga 4.3-5, 4.9 **2:21:** 1 Ti 4.3 **2:22:** Ais 29.13, Mt 15.9 **3:1:** Sng 110.1, Mk 12.36, 16.19, Ef 1.20, Fl 1.30, Kl 1.29, 2.12, 1 Te 2.2

2 Oltaim yupela i mas tingting long ol samting bilong antap. Yupela i no ken tingting
long ol samting bilong graun.
3 Yupela i dai pinis, na laip
bilong yupela i stap hait wantaim Krais na yupela i pas
long God.
4 Krais em i as bilong laip
bilong yupela. Na taim em i
kamap ples klia, bai yupela
tu i kamap wantaim em long
bikpela lait na bilas bilong
God.

Krais i stap insait long yumi na yumi kamap ol nupela manmeri

(Sapta 3.5—4.18)

Yumi kamap nupela manmeri

5 Olsem na yupela i mas
kilim i dai olgeta pasin bilong
dispela graun i stap long bel
bilong yupela. Mi tok long
olkain pasin olsem, pasin pa-
muk na pasin doti, na pasin
bilong bel i kirap long mekim
ol pasin nogut, na pasin bi-
long mangal long ol samting
bilong narapela man. Dis-
pela pasin bilong mangal em
i wankain olsem pasin bilong
lotu long giaman god.
6 God i redim pinis pe
nogut bilong givim long ol-
geta man i save mekim ol dis-
pela kain pasin, em ol man i
save sakim tok bilong en.
7 Bipo yupela tu i save
wokabaut wantaim ol dis-
pela man, na yupela i save
mekim dispela olgeta pasin.
8 Tasol nau yupela i mas
rausim olgeta kain pasin
nogut, em pasin bilong kros
na belhat na bel nogut, na
pasin bilong tok nogut long
ol arapela na pasin bilong
mekim toktok i doti.
9 Yupela wan wan i no
ken giamanim ol arapela
Kristen, long wanem, yupela
i rausim pinis olgeta pasin
bilong olpela bel,
10 na yupela i kamap
nupela man pinis. God i
bin mekim yupela i kamap
nupela man, na oltaim em
i save givim planti gutpela
save long yupela, na em
i mekim yupela i kamap
nupela na yupela i kamap
wankain olsem em yet.
11 Na yumi man i kamap
nupela pinis, yumi olgeta i
stap wankain tasol. Yumi no
ken ting moa olsem yumi bi-
long lain Grik o bilong lain
Juda, na yumi bin katim skin
o yumi no bin katim skin,
na yumi bilong kain kain tok
ples o bilong kain kain kantri,
na yumi stap wokboi nating
o yumi stap fri, long wanem,
Krais tasol i stap, na Krais yet
i stap insait long yumi olgeta.

Yumi mas kisim pasin bilong laikim tru ol arapela

3:2: Mt 6.33 **3:3:** Ro 6.2, 2 Ko 5.7, 5.14, Ga 2.20, Kl 2.20 **3:4:** Jo 11.25, 14.6, 1 Ko 15.43, Fl 1.21, 1 Jo 3.2 **3:5:** Ro 6.6, 6.11-13, 8.13, Ga 5.24, Ef 4.19, 5.3-5, 1 Te 4.5 **3:6:** Ef 5.6 **3:7:** Ro 6.19-20, 1 Ko 6.11, Ef 2.2 **3:8:** Ef 4.22, 4.25-31, 5.4, Hi 12.1, 1 Pi 2.1 **3:9:** Ef 4.22 **3:10:** Stt 1.26, Ro 12.2, Ef 2.10, 4.24 **3:11:** Ro 10.12, Ga 3.28, Ef 1.23 **3:12:** Ga 5.22, Ef 4.32, Fl 2.1, 1 Pi 2.9 **3:12:** Ef 4.2

12 God em i makim yupela pinis, na yupela i stap ol
lain manmeri bilong en, na
em i save laikim yupela tru.
Olsem na yupela i mas kisim
olkain pasin olsem. Yupela i
mas sori tru long ol arapela
na mekim gut long ol. Yupela
i mas daunim yupela yet na
mekim pasin isi long ol man,
na yupela i no ken belhat
kwik long ol man i rongim
yupela.

13 Sapos wanpela man
namel long yupela em i gat
tok long narapela brata i bin
mekim rong long em, orait
em i mas karim dispela hevi
na lusim sin bilong dispela
brata. Bikpela em i lusim
pinis sin bilong yupela, na
olsem tasol yupela tu i mas
lusim sin bilong ol arapela.

14 Yupela i mas givim bel
bilong yupela long ol ara-
pela manmeri. Dispela pasin
i winim tru olgeta arapela
pasin, na em i save mekim
ol arapela gutpela pasin i
kamap strong na i wok bung
wantaim.

15 Krais i save givim bel isi
long yumi na mekim yumi i
stap wanbel, na dispela bel isi
i ken bosim tru bel bilong yu-
pela. God i bin singautim yu-
pela bai yupela i ken kamap
wanpela bodi tasol na i stap
wanbel tru. Na yupela i mas
tenkyu long God oltaim.

16 Yupela i mas larim tok
bilong Krais i stap strong
insait long bel bilong yupela.
Yupela wan wan i mas
skulim ol arapela Kristen
na givim gutpela tingting
na save long ol, bai ol i ken
mekim gutpela pasin tasol.
Yupela i mas tenkyu long God
long bel bilong yupela, na
yupela i mas singim ol song
bilong Buk Song na ol arapela
song bilong lotu na ol song
Holi Spirit i kamapim long
bel bilong yupela.

17 Long toktok bilong
yupela na long wok bilong
yupela na long olgeta samt-
ing yupela i mekim, yupela i
mas mekim long nem bilong
Bikpela Jisas. Na long nem
bilong em yupela i mas
tenkyu long God Papa.

Pol i tok long ol Kristen famili

18 Yupela meri, yupela
i mas i stap aninit long ol
man bilong yupela. Dispela
pasin em i stret long ai bilong
Bikpela.

19 Yupela man, yupela i
mas laikim tru ol meri bilong
yupela, na yupela i no ken
mekim nogut bel bilong ol.

20 Yupela pikinini, yupela
i mas bihainim tok bilong
papamama bilong yupela
long olgeta samting. Bikpela
i save laikim dispela kain
pasin.

21 Yupela papa, yupela i no
ken mekim ol pikinini bilong

3:13: Mk 11.25, Ef 4.32, 5.2 **3:14:** Ro 13.8-10, 1 Ko 13.13, Ef 4.3 **3:15:** 1 Ko 12.13, 12.27, Ef 2.16-17, 4.4, Fl 4.7 **3:16:** 1 Ko 14.26, Ef 5.19, Kl 4.6 **3:16:** Ef 5.19-20 **3:17:** 1 Ko 10.31, Ef 5.20, 1 Te 5.18, Hi 13.15 **3:18:** Ef 5.22, Ta 2.5, 1 Pi 3.1 **3:19:** Ef 4.31, 5.25, 5.28, 1 Pi 3.7 **3:20:** Ef 5.24, 6.1, Ta 2.9 **3:21:** Ef 6.4

yupela i kros, nogut ol i pilim olsem ol i no inap mekim wanpela gutpela wok.

Pol i tok long ol wokboi na ol bosman

22 Yupela wokboi i mas bihainim olgeta tok bilong ol bosman bilong yupela. Nogut yupela i ting long grisim ol na yupela i mekim gutpela wok long taim ol i stap klostu tasol. Nogat. Yupela i mas pret long Bikpela, na oltaim yupela i mas tingting tasol long ol rot bilong mekim gutpela wok.

23 Olgeta samting yupela i mekim, yupela i mas wok strong na mekim. I no olsem yupela i mekim wok bilong ol man. Nogat. Yupela i mekim wok bilong Bikpela.

24 Yupela i save, bihain Bikpela bai i givim pe long yupela, em ol dispela gutpela samting em i makim pinis bilong ol manmeri bilong en. Tingim. Yupela i stap ol wokboi bilong Krais, na em tasol em i Bosman tru bilong yupela.

25 Na man i mekim rong, em bai i kisim pe bilong dispela rong em i bin mekim. God i save skelim pasin bilong olgeta manmeri long wankain pasin tasol.

4

1 Yupela bosman bilong ol wokboi, yupela i mas mekim gutpela na stretpela pasin long ol. Yupela i save, yupela tu i gat Bosman i stap long heven.

Yumi mas bihainim pasin bilong prea strong na wokabaut stret

2 Yupela i mas holim strong pasin bilong prea. Na long taim yupela i prea, yupela i mas tingting gut na yupela i mas tenkyu long God.

3 Yupela i mas prea long God i ken helpim mipela tu. Yupela i mas askim em long opim rot bilong mipela i ken autim tok bilong Krais. Dispela tok bipo em i bin i stap hait, na nau em i kamap ples klia pinis. Tasol ol man i no laik harim dispela tok, na ol i bin putim mi long kalabus.

4 Yupela i mas prea bai mi ken autim klia dispela tok, olsem God i laik bai mi mas mekim.

5 Taim yupela i stap wantaim ol man i stap ausait long sios, yupela i mas bihainim gutpela tingting na mekim ol stretpela pasin. Oltaim yupela i mas redi long soim pasin bilong Krais long ol.

6 Oltaim yupela i mas mekim gutpela tok tasol, em olkain tok ol man i save laik long harim. Yupela i mas tingting gut na traim long bekim gut tok bilong olgeta man.

Pol i salim Tikikus wantaim Onesimus i go long Kolosi

3:22: 1 Ti 6.1, Ta 2.9 **3:22:** Ef 6.5-8 **3:24:** 1 Ko 7.22 **3:25:** Lo 10.17, Ro 2.11, Ef 6.9, 1 Pi 1.17 **4:1:** Wkp 25.43, 25.53, Ef 6.9 **4:2:** Ef 6.18, Fl 4.6 **4:3:** Ro 15.30, 1 Ko 16.9, Ef 6.19 **4:4:** Ef 6.20 **4:5:** Ef 5.15-16, 1 Te 4.11-12 **4:6:** Mk 9.50, Ef 4.29, Kl 3.16, 1 Pi 3.15

7 Tikikus bai i tokim yupela
long olgeta wok mi mekim.
Tikikus em i wanwok na
brata tru bilong yumi, na em
i gutpela wokman tru bilong
Bikpela.
8 Mi salim em i kam long
yupela long dispela as tasol,
bilong yupela i ken save long
mipela i stap olsem wanem,
na bilong em i ken strongim
bel bilong yupela.
9 Mi salim Onesimus* i
kam wantaim Tikikus. Onesimus em i gutpela brata tru
bilong yumi, na em i wantok bilong yupela. Tupela
bai i tokim yupela long olgeta
samting i bin kamap long hia.

Pol i salim gude long ol Kolosi

10 Aristarkus, em i kalabus
wantaim mi, em i tok gude
long yupela. Na Mak, em kandere bilong Barnabas, em tu i
tok gude long yupela. Sapos
em i kam long yupela, orait
yupela i mas amamas long
kisim em, olsem mi bin salim
tok na tokim yupela pinis.
11 Na Jisas, ol i kolim Jastus, em tu i tok gude long
yupela. Long lain bilong ol
Juda, dispela ol man tasol i
save wok wantaim mi long
kirapim kingdom bilong God,
na ol i helpim mi gut tru.
12 Epafras em i tok gude
long yupela. Em i wantok bilong yupela na em i wokman
bilong Krais Jisas. Oltaim em
i save strong long prea na
askim God long helpim yupela long sanap strong olsem
ol Kristen i kisim pinis pasin
bilong God na i save gut tru
long olgeta laik bilong God.
13 Mi laik tokim yupela
olsem, em i save hatwok tru
long helpim yupela wantaim
ol manmeri bilong ol sios i
stap long taun Laodisia na
taun Hierapolis.
14 Na Luk,† dispela dokta
mipela i save laikim tumas,
em wantaim Demas tupela i
tok gude long yupela.
15 Mi laik bai yupela i givim
gude bilong mi long ol brata
i stap long taun Laodisia. Na
givim gude tu long Nimfa
wantaim ol manmeri bilong
sios i save bung long haus bilong en.
16 Taim yupela i ritim pinis dispela pas, orait yupela
i mas salim i go long sios bilong Laodisia, bai ol tu i ken
ritim. Na pas mi salim i go
long ol Laodisia, em yupela tu
i mas ritim.
17 Na yupela tokim Arkipus
olsem, "Yu mas lukautim gut
dispela wok yu bin kisim long
Bikpela, na yu mas mekim
gut dispela wok."
18 Mi Pol, mi yet mi raitim
dispela tok gude long yupela.‡ Yupela i mas tingting
long mi, mi stap yet long

4:7: Ap 20.4, 2 Ti 4.12 **4:7:** Ef 6.21-22 **4:9:** Fm 1.10-12 * **4:9:** Onesimus em i wokboi nating bilong Filemon. Lukim pas Pol i raitim long Filemon. **4:10:** Ap 12.12, 12.25, 13.13, 15.37-39, 19.29, 27.2, Fm 1.24 **4:12:** Kl 1.7, Fm 1.23 **4:14:** 2 Ti 4.10-11, Fm 1.24 † **4:14:** Planti man i ting dispela Luk tasol i bin raitim dispela tupela buk, Gutnius Luk I Raitim na Wok Bilong Ol Aposel. **4:17:** Fm 1.2 **4:18:** 1 Ko 16.21, 2 Te 3.17 ‡ **4:18:** Lukim tok i stap long 1 Korin 16.21.

kalabus. Marimari bilong God i ken i stap wantaim yupela.

Namba wan pas Pol i raitim long Ol Tesalonaika

Tok i go pas

Taun Tesalonaika em i biktaun bilong provins Masedonia. Taim Pol i lusim Filipai, em i bin i go long Tesalonaika na kirapim sios long dispela taun (lukim Aposel 17.1-9). Tasol taim ol Juda i lukim ol planti manmeri i bihainim tok bilong Pol na i kamap Kristen, ol i bel nogut long Pol na ol i mekim em i lusim Tesalonaika. Bihain, taim Pol i go i stap long taun Korin, wanwok bilong en Timoti i kam tokim Pol long ol samting i bin kamap long ol Kristen bilong Tesalonaika.

Taim Pol i harim ripot bilong Timoti, Pol wantaim Sailas na Timoti i raitim dispela pas bilong strongim bilip bilong ol Kristen bilong Tesalonaika. Planti saveman i ting dispela pas em i namba wan pas bilong ol pas bilong Pol i stap long buk Baibel. Long dispela pas Pol i amamas long bilip na gutpela pasin bilong ol Kristen i stap long Tesalonaika.

I luk olsem ol dispela Kristen i no klia long Krais bai i kam bek olsem wanem. Ol i laik save, ol man i dai pinis taim Krais i no kam bek yet, ol tu bai i kisim laip bilong i stap oltaim? Na Krais bai i kam long wanem taim tru? Pol i bekim ol askim bilong ol na em i tok olsem ol i mas bihainim ol gutpela pasin na ol i mas i stap redi long taim Bikpela i kam.

Pol wantaim ol wanwok bilong en i wari tru long ol Tesalonaika

(Sapta 1-3)

1 Mipela Pol na Sailas na Timoti, mipela i raitim dispela pas i go long yupela ol manmeri bilong sios i stap long taun Tesalonaika, yupela ol manmeri i pas wantaim God Papa na Bikpela Jisas Krais.

God i ken marimari long yupela na mekim yupela i stap bel isi.

Pol i amamas long bilip bilong ol Tesalonaika

2 Olgeta taim mipela i save tingting long yupela na tenkyu long God. Mipela i save kolim nem bilong yupela long olgeta prea bilong mipela.

3 Mipela i save tenkyu long God Papa bilong yumi long bilip bilong yupela i kirapim yupela long mekim ol gutpela pasin, na long ol gutpela wok yupela i save mekim bilong givim bel bilong yupela long ol arapela, na long yupela i save strongim bel na wetim Bikpela bilong yumi Jisas Krais.

1:1: Ap 17.1-13, 2 Te 1.1 **1:2:** Ef 1.16, Fl 1.3-4, Kl 1.3, 2 Te 1.11 **1:3:** 1 Ko 13.13, Ga 5.6, Kl 1.4-6, Hi 6.10 **1:4:** Kl 3.12, 2 Te 2.13

4 Ol brata, God i laikim
yupela tru, na mipela i save
pinis olsem, God i bin makim
yupela bilong em stret.
5 Dispela gutnius mipela
i bin bringim i kam long
yupela, em i no bin kamap
long yupela olsem toktok
tasol. Nogat. Em i kamap
wantaim strong na wantaim
Holi Spirit, na yupela i bin
lukim klia strongpela bilip
bilong mipela. Yupela yet i
save long pasin mipela i bin
mekim bilong helpim yupela
long taim mipela i stap namel
long yupela.
6 Yupela i kisim tok bilong
God, na planti hevi i kamap
long yupela, tasol yupela i
bin bihainim pasin bilong
mipela na bilong Bikpela, na
Holi Spirit i kirapim yupela
na yupela i amamas.
7 Olsem na yupela i bin
soim gutpela pasin long ol-
geta manmeri i bilip long
Krais long provins Masedo-
nia na Akaia.
8 Tok bilong Bikpela yu-
pela i bin autim, em i go i go
olsem krai bilong garamut.
Na em i no i go long ol hap
bilong Masedonia na Akaia
tasol. Nogat. Long olgeta ples
ol i harim pinis stori bilong
yupela i bilip long God, olsem
na mipela i no gat wok long
tokim ol moa.
9 Ol yet i save stori long
ol samting i bin kamap taim
mipela i kam long yupela. Ol
i stori long yupela i bin lusim
ol giaman god na tanim bel i
go long God tru, em God bi-
long i stap oltaim. Na ol i stori
long yupela i kamap wokboi
bilong God,
10 na yupela i wetim
Pikinini bilong en i lusim
heven na i kam bek, em
dispela Pikinini i bin i dai na
God i kirapim em bek. Em
Jisas, na em i kisim bek yumi,
bai yumi stap gut long taim
bilong belhat bilong God i
laik kamap bihain.

2

Pol i tok long wok em i bin mekim long Tesalonaika

1 Ol brata, yupela yet i
save, wok mipela i mekim
long taim mipela i stap namel
long yupela, em i no bin lus
nating.
2 Yupela i save, taim
mipela i no kam long yupela
yet, mipela i bin i stap long
taun Filipai, na mipela i bin
kisim pen, na ol i bagarapim
bodi bilong mipela. Tasol
taim mipela i kam long
yupela, God bilong yumi em
i strongim bel bilong mipela,
na mipela i no surik long ol
dispela birua. Nogat. Mipela
i sanap strong na mipela i
autim gutnius bilong God
long yupela.
3 Na taim mipela i singau-
tim yupela long bilip long
Jisas, mipela i no bin mekim
tok kranki, na mipela i no

1:5: 1 Ko 2.4-5, 4.20, Kl 2.2, Hi 2.3 **1:6:** Ap 17.1-9, 1 Ko 4.16, 11.1, Fl 3.17, 2 Te 3.9 **1:7:** 1 Pi 5.3 **1:8:** Ro 1 **1:9:** Ap 14.15, 1 Ko 12.2, Ga 4.8, 1 Te 2.1 **1:10:** Ap 17.31, 1 Te 4.16, 5.9, Ta 2.13, 2 Pi 3.12 **2:1:** 1 Te 1.5, 1.9 **2:2:** Ap 16.19-24, 17.1-9, Fl 1.30, Kl 2.1

mekim pasin doti o pasin gi-
aman. Nogat.
4 God i traim mipela pinis
na long laik bilong em yet em
i givim mipela wok bilong
autim gutnius, olsem na
mipela i no ting long mekim
ol manmeri i laikim wok
bilong mipela na mipela
i autim tok. Nogat. God
yet i save skelim bel bilong
mipela, na mipela i laik bai
em tasol i mas laikim wok
bilong mipela.
5 Yupela i save pinis na
God tu i ken tokaut olsem,
mipela i no bin mekim kain
tok bilong grisim yupela, na
tu mipela i no mangalim ol
samting bilong yupela na
mipela i mekim gutpela tok
long yupela.
6 Mipela i no bin wok long
kisim biknem long yupela o
long ol arapela manmeri.
7 Tru, mipela i stap aposel
bilong Krais. Olsem na sapos
mipela i bin laik, mipela inap
tokim yupela long helpim
mipela. Tasol taim mipela i
stap wantaim yupela, mipela
i stap isi tru olsem ol liklik
pikinini. Mipela i bin stap
olsem meri i givim susu long
ol pikinini bilong en.
8 Mipela i laikim yupela
tumas, olsem na mipela i
laik givim gutnius bilong God
long yupela. Na mipela i
redi tu long givim laip bi-
long mipela bilong helpim
yupela, long wanem, yupela
i bin kamap pren tru bilong
mipela.
9 Ol brata, yupela i save
pinis long hatwok mipela i
bin mekim taim mipela i stap
wantaim yupela na i autim
gutnius. Mipela i bin wok
strong tru long san na long
nait, bai mipela i no ken
givim hevi long yupela long
lukautim mipela long kaikai
samting.
10 Yupela i save, na God
tu i save long pasin mipela
i mekim long yupela ol
manmeri i bilip long Krais.
Mipela i bin mekim ol stret-
pela pasin i gutpela long ai
bilong God, na mipela i no bin
mekim rong.
11 Yupela i save, mipela
i bin mekim wankain pasin
long yupela olsem papa i save
mekim long ol pikinini bilong
en,
12 na mipela i mekim tok
bilong kirapim tingting bi-
long yupela na strongim bel
bilong yupela. Na mipela
i tokaut long yupela i mas
wokabaut long pasin inap tru
long pasin bilong God yet, em
God i bin singautim yupela
long kam insait long king-
dom bilong en na kisim gut-
pela sindaun tru long heven.

Ol Kristen i bin bilip tru na sanap strong long karim hevi

13 Oltaim mipela i save
tok tenkyu long God long dis-
pela samting tu. Taim yupela

2:4: Jer 11.20, Ga 1.10, 1 Ti 1.11 **2:5:** Ap 20.33, Ro 1.9, 1 Te 2.10, 2 Pi 2.3 **2:6:** Jo 5.41, 5.44, 1 Ko 9.1-6, 2 Ko 11.9, 2 Te 3.8-9 **2:7:** 1 Ko 2.3, 2 Ko 13.4, 2 Ti 2.24 **2:9:** Ap 20.34, 1 Ko 4.12, 2 Ko 11.9, 12.15 **2:11:** Ap 20.31 **2:12:** Fl 1.27, Kl 1.10, 2 Ti 1.9, 1 Pi 5.10 **2:13:** Ga 1.11-12, 4.14, 1 Te 1.2-3, 2 Te 2.13, 2 Pi 3.2

i kisim tok bilong God long
maus bilong mipela, yupela
i no kisim olsem tok bilong
man. Nogat. Yupela i kisim
olsem tok tru bilong God. Na
dispela tok i wok strong long
bel bilong yupela ol manmeri
i bilip long Krais.
14 Ol brata, yupela i bin
kamap wankain olsem ol
manmeri bilong sios bilong
God i stap long Judia, em
ol manmeri i pas wantaim
Krais Jisas. Yupela i kisim
bikpela hevi long han bilong
ol wantok bilong yupela yet,
wankain olsem ol manmeri
bilong God long Judia i bin
kisim long han bilong ol Juda.
15 Ol Juda i bin kilim i
dai Bikpela Jisas na ol pro-
fet tu, na ol i rausim mipela.
Ol i save sakim pasin God i
laikim, na ol i birua long ol-
geta man.
16 Ol i wok long pasim rot
bilong mipela, bai mipela i no
inap autim tok long ol man-
meri bilong ol arapela lain,
long wanem, ol i no laik bai
God i kisim bek ol dispela
manmeri. Olsem na oltaim ol
i save mekim sin bilong ol i
kamap bikpela moa yet, inap
belhat bilong God i kam i stap
pinis long ol.

Pol i laikim tumas long lukim ol Tesalonaika gen

17 Ol brata, ol Juda i
bin mekim mipela i lusim
yupela long sotpela taim,
na mipela i pilim olsem
papa i stap longwe long ol
pikinini bilong en. Mipela i
no lukim pes bilong yupela,
tasol bel bilong mipela i stap
yet wantaim yupela. Olsem
na mipela i wok strong moa
long painim rot bilong i kam
bek na lukim yupela gen.
Mipela i gat bikpela laik tru
long lukim yupela.
18 Mipela i laik i kam long
yupela, na mi Pol, mi bin trai
planti taim long i kam. Tasol
Satan i pasim mipela.
19 Taim Bikpela bilong
yumi Jisas i kam bek, wanem
samting bai i mekim mipela
i sanap strong na amamas
long ai bilong em? Mipela
bai i bringim wanem samting
bilong soim olsem mipela i
bin mekim gut wok bilong
mipela? Mipela bai i amamas
long yupela tasol.
20 Yes, mipela i save ama-
mas long yupela, na yupela
yet i mekim mipela i stap
belgut.

3

Pol i salim Timoti i go bilong strongim ol Tesalonaika

1 Mipela i bin wari tru long
yupela, na bihain mipela i
pilim olsem mipela i no inap
wet moa. Olsem na mipela i
bin pasim tok long mitupela i
ken i stap long Atens,
2 na mitupela i salim
Timoti i kam long yupela.
Timoti em brata bilong yumi

2:14: Ap 17.5, Hi 10.33-34 **2:15:** Ap 2.23, 3.15, 7.52, 9.23, 9.29, 13.45, 13.50, 14.2, 14.5, 14.19, 17.5, 17.13, 18.12 **2:16:** Mt 23.32-33, 24.6, Lu 11.52, Ap 13.50 **2:17:** 1 Te 3.10 **2:19:** Fl 2.15-16, 4.1, 2 Te 1.4 **2:20:** 2 Ko 1.14, 1 Te 3.13, KTH 1.7 **3:1:** Ap 17.15 **3:2:** Ap 16.1-3

na em wokman bilong God
bilong autim gutnius bilong
Krais. Mitupela i salim em
i go bilong strongim yupela
na helpim yupela long bilip
bilong yupela,
3 nogut dispela hevi na pen
yupela i karim i mekim sam-
pela bilong yupela i tingting
planti. Yupela yet i save,
God i bin makim yumi bilong
karim ol dispela kain hevi.
4 Taim mipela i stap yet
wantaim yupela mipela i bin
tokim yupela olsem, ol kain
kain hevi bai i kamap long
yumi. Na yupela i save gut
olsem, dispela taim nogut i
kamap pinis.
5 Long dispela as tasol na
mi no inap wet moa. Olsem
na mi salim Timoti i kam long
yupela, bai mi ken save long
bilip bilong yupela. Mi ting,
nogut man bilong traim bilip
bilong yupela em i grisim
yupela pinis, na wok bilong
mipela em i lus nating.

Timoti i bringim gutpela nius, na Pol i amamas

6 Orait Timoti i lusim
yupela na nau tasol em i
kamap long mipela. Na em
i autim gutpela nius tru long
mipela. Em i tok long yupela
i bilip strong na yupela i
save laikim tru ol arapela.
Em i tok, oltaim yupela i
save tingting long mipela
na belgut long mipela. Na
yupela i wari long mipela na
i laik lukim mipela, olsem
mipela tu i wari long yupela
na i laik lukim yupela.
7 Ol brata, mipela i harim
olsem yupela i bilip strong
i stap, na dispela i strongim
bel bilong mipela long olgeta
hevi mipela i karim.
8 Mipela i save olsem
yupela i stap strong long
Bikpela, na nau laip bilong
mipela i kamap gut tru.
9 Mipela i tingting long
yupela na mipela i amamas
moa yet long ai bilong God
bilong yumi, na mipela i
pilim olsem pasin bilong
mipela long tenkyu long
God em i no inap tru long
dispela amamas em i bin
givim mipela.
10 Long san na long nait
mipela i save beten moa yet
bai God i ken larim mipela i
kam lukim yupela. Olsem na
sapos bilip bilong yupela i sot
liklik, mipela i ken mekim em
i kamap strong.

Pol i prea long God i ken bringim em i go long ol

11 Mipela i laik bai God
Papa bilong yumi, wantaim
Jisas, Bikpela bilong yumi, i
ken bringim mipela i kam
long yupela.
12 Mipela i laik bai Bikpela
i ken mekim pasin bilong
laikim tru ol arapela i pu-
lap tru long yupela, na yu-
pela wan wan i ken givim bel
bilong yupela moa yet long
ol manmeri bilong God na
long olgeta manmeri, olsem

3:3: Ef 3.13, 2 Ti 3.12 **3:4:** Ap 14.22, 20.24 **3:5:** Fl 2.16 **3:6:** Ap 18.5 **3:7:** 2 Te 1.4 **3:8:** Fl 4.1 **3:10:** Ap 26.7, Ro 1.10, Kl 4.12, 2 Ti 1.3 **3:11:** 2 Te 2.16 **3:12:** 1 Te 4.9-10, 5.15, 2 Pi 1.7

mipela i save givim bel bilong
mipela long yupela.
13 Na long dispela pasin
God i ken strongim bel bilong
yupela, na taim Bikpela bi-
long yumi Jisas em i kam bek
wantaim olgeta manmeri bi-
long en, orait em bai i lukim
yupela i stap holi. Yupela
bai i stap gutpela na stretpela
na yupela bai i no gat asua
long ai bilong God Papa bi-
long yumi. I tru.

Ol Tesalonaika i mas larim ol gutpela pasin i kamap strong long laip bilong ol

(Sapta 4-5)

4

Yumi no ken mekim pasin pamuk

1 Ol brata, mipela i bin
soim yupela olgeta pasin
yupela i mas wokabaut
long en bilong bihainim
laik bilong God, na yupela
i save bihainim ol dispela
pasin. Tasol nau mipela
i laik strongim bel bilong
yupela tru na tokim yupela
long nem bilong Bikpela Jisas
long yupela i mas mekim ol
dispela pasin moa moa yet.
2 Yupela i save long olgeta
tok mipela i bin givim yu-
pela long nem bilong Bikpela
Jisas.
3 Laik bilong God em i
olsem. Yupela i mas givim
laip bilong yupela olgeta long
em na kamap holi. Olsem na
yupela i mas abrusim olgeta
kain pasin pamuk.
4 Yupela i mas bosim ol
laik na tingting nogut i save
kamap long bel bilong yu-
pela,* bai yupela i bihainim
ol gutpela pasin na ol pasin
God i laikim.
5 Nogut ol dispela laik na
tingting nogut i pulim yupela
na yupela i go mekim olkain
pasin pamuk olsem ol haiden
i no save long God ol i save
mekim.
6 Yupela i no ken mekim
rong long ol Kristen brata na
giamanim ol na mekim dis-
pela kain pasin wantaim ol
meri bilong ol. Bipo mipela
i tokim yupela strong pinis
olsem, Bikpela bai i mekim
save long olgeta man i mekim
dispela kain pasin.
7 God i no singautim yumi
bilong bihainim pasin i doti.
Nogat tru. Em i singautim
yumi bilong givim laip bilong
yumi long em na bihainim
pasin i holi.
8 Olsem na man i sakim dis-
pela tok, em i no sakim tok bi-
long ol man tasol. Nogat. Em i

3:13: Sek 14.5, 1 Ko 1.8, Fl 1.10, 2 Te 1.7, 1.10 **4:1:** Fl 1.27, Kl 1.10, 2.6, 1 Te 2.12, 2 Te 3.6 **4:3:** 1 Ko 6.15, 6.18, Ef 5.3, 5.17, 5.27, Kl 3.5, 1 Te 5.23, Hi 10.10, 1 Pi 1.16

4:4: Ro 6.19, 1 Ko 6.13-15, 6.18 * **4:4:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. **4:5:** Sng 79.6, Ga 4.8, Ef 2.12, 4.17-18, 2 Te 1.8 **4:6:** Wkp 19.11-13, Sng 94.1, 1 Ko 6.8, 2 Te 1.8 **4:7:** 1 Ko 1.2, 2 Te 2.13-14, Hi 12.14, 1 Pi 1.14-16 **4:8:** Ese 36.27, 37.14, Lu 10.16, 1 Ko 2.10, 2 Ko 1.22, 1 Jo 3.24

sakim tok bilong God, em God
i save givim Holi Spirit bilong
en long yupela.

*Yumi mas mekim ol gut-
pela pasin i kamap strong*

9 Mi no ken raitim sampela
tok long yupela long pasin bi-
long givim bel bilong yupela
long ol manmeri bilong God,
long wanem, God i skulim yu-
pela pinis long dispela pasin.
10 Na yupela i save givim
bel bilong yupela long ol
Kristen i stap long olgeta hap
bilong provins Masedonia.
Tasol, ol brata, mipela i laik
strongim bel bilong yupela,
bai yupela i mekim dispela
pasin moa moa yet.
11 Yupela i mas wok strong
long sindaun isi na mekim
wok bilong yupela yet. Yu-
pela i mas wok long han bi-
long yupela yet, na bai yu-
pela inap lukautim yupela
yet, olsem bipo mipela i bin
tokim yupela.
12 Olsem bai yupela i no sot
long wanpela samting, na ol
man i stap ausait long sios,
ol bai i amamas long pasin
bilong yupela.

*Bikpela bai i kam bek na
bungim yumi*

13 Ol brata, mipela i laik
bai yupela i ken save gut
long wanem ol samting bai
i kamap long ol manmeri i
dai pinis. Nogut yupela i sori
tumas, olsem ol arapela man-
meri i no bilip long God na
i no wetim taim bilong kirap
bek long matmat.
14 Yumi bilip olsem Jisas i
dai na i kirap bek gen. Olsem
na yumi save, long strong bi-
long Jisas, God bai i kirapim
ol Kristen i dai pinis na ol bai
i kam bek wantaim Jisas.
15 Mipela i autim tok bilong
Bikpela long yupela olsem.
Taim Bikpela i kam bek, yumi
manmeri i gat laip na i stap
yet, yumi bai i no inap i go
paslain long ol manmeri i dai
pinis. Nogat.
16 God bai i tok strong, na
namba wan ensel bai i sin-
gaut, na biugel bilong God bai
i krai. Na Bikpela bai i lusim
heven na i kam daun. Na
ol man i bilip long Jisas na i
dai pinis, ol bai i kirap bek
pastaim.
17 Long dispela taim yumi
manmeri i gat laip na i stap
yet, yumi bai i go antap long
klaut wantaim ol dispela
manmeri, na yumi olgeta bai
i bungim Bikpela. Na yumi
bai i stap wantaim Bikpela
oltaim oltaim.
18 Orait yupela i mas autim
dispela tok long ol arapela
manmeri bilong God, bilong
strongim bel bilong ol.

5

*Yumi mas i stap redi long
taim Bikpela i kam*

4:9: Jo 13.34, 15.12, Hi 8.11, 1 Jo 2.20, 2.27, 3.11-13 **4:10:** 2 Te 3.4 **4:11:** Ef 4.28, 2 Te 3.8, 3.12, 1 Pi 4.15 **4:12:** Ro 13.13, 2 Ko 8.21, Kl 4.5 **4:13:** Ef 2.12 **4:14:** Ro 14.9, 1 Ko 15.3-4, 15.12-13, 15.18, 15.23 **4:15:** 1 Ko 15.51-52 **4:16:** Mt 24.30-31, Ap 1.11, 1 Ko 15.23, 15.52, 1 Te 1.10, 2 Te 1.7 **4:17:** Jo 12.26, Ap 1.9, KTH 11.12 **5:1:** Mt 24.36

1 Ol brata, mipela i no
inap raitim tok bilong tokim
yupela long wanem de na
wanem taim dispela ol samt-
ing bai i kamap.
2 Yupela yet i save pinis,
De bilong Bikpela bai i kamap
wantu tasol olsem stilman i
kam long nait.
3 Ol manmeri bai i tok
olsem, "Nau em i gutpela
taim tru. Yumi stap gut," na
wantu tasol samting bilong
bagarapim ol bai i kamap
long ol, olsem pen i save
kamap long meri i laik karim
pikinini. Na ol bai i no inap
abrusim dispela samting.
4 Tasol yupela ol brata yu-
pela i no i stap long tudak, na
yupela bai i kirap nogut long
lukim dispela de i kamap,
olsem man i kirap nogut long
lukim stilman i kam. Nogat.
5 Yupela olgeta i man bi-
long lait na bilong san. Yumi
no ol lain bilong nait na tu-
dak.
6 Olsem na nogut yumi slip,
olsem ol arapela man. Mo-
beta ai bilong yumi i op i stap,
na tingting bilong yumi i klia.
7 Yumi save, ol man bilong
slip, ol i save slip long nait. Na
ol man bilong spak, ol i save
spak long nait.
8 Tasol yumi ol lain bilong
san, yumi mas tingting klia.
Yumi mas kisim pasin bilong
bilip long God na pasin bi-
long laikim tru ol arapela,
na pasim dispela pasin olsem
siot kapa. Na pasin bilong
wetim God i kisim bek yumi,
em yumi mas putim olsem
hat kapa, na yumi mas sanap
strong na was gut.
9 God i no makim yumi bi-
long pilim belhat bilong em.
Nogat. Em i makim yumi
bai Jisas Krais, Bikpela bilong
yumi, em i ken kisim bek
yumi.
10 Jisas i dai bilong helpim
yumi, olsem na sapos yumi
stap laip o sapos yumi dai,
yumi ken i stap laip wantaim
em.
11 Olsem na yupela wan
wan i mas givim gutpela tok
long ol arapela manmeri bi-
long God na strongim bel bi-
long ol, olsem nau yupela i
save mekim.

God i ken helpim ol Kristen long kisim ol gutpela pasin tru

12 Ol brata, mipela i laik
tokim yupela olsem, yupela i
mas aninit long ol man i wok
long helpim yupela. Bikpela i
putim ol i stap hetman bilong
yupela, na ol i save givim
tok long yupela bilong stre-
tim pasin bilong yupela.
13 Yupela i mas tingting
long dispela wok ol i save
mekim, na yupela i mas
belgut tru long ol na laikim
ol tru. Na yupela olgeta i mas
i stap wanbel.

5:2: Mt 24.42-44, Lu 12.39, 2 Pi 3.10, KTH 3.3 **5:3:** Ese 13.10, Hos 13.13, Mt 24.39, Lu 21.34-35, Jo 16.21-22 **5:4:** Ro 13.12-13, 1 Jo 2.8 **5:5:** Ro 13.12, Ef 5.8-9 **5:6:** Mt 24.42, 25.5, 25.13, 1 Pi 5.8 **5:7:** Lu 21.34-36, Ro 13.13, Ef 5.14 **5:8:** Ais 59.17, Ef 6.13-17 **5:9:** Ro 9.22, 1 Te 1.10, 2 Te 2.13-14, 1 Pi 2.8 **5:10:** Ro 14.8-9, 2 Ko 5.15, 1 Te 4.14 **5:11:** Ju 1.20 **5:12:** 1 Ko 16.18, Fl 2.29, 1 Ti 5.17, Hi 13.7, 13.17 **5:14:** Ga 5.22, 6.1-2, Kl 3.12, 2 Te 3.6, 3.11, 3.15, Hi 12.12

14 Ol brata, mipela i laik
kirapim yupela long stretim
pasin bilong ol man i save
les nabaut na long strongim
bel bilong ol man i save pret
na long helpim ol man i no
strong. Na yupela i mas isi isi
long olgeta man.
15 Sapos ol i mekim pasin
nogut long yupela, orait yu-
pela i no ken bekim pasin
nogut long ol. Olgeta taim yu-
pela i mas strong long mekim
gutpela pasin long ol man-
meri bilong God na long ol-
geta manmeri.
16 Oltaim yupela i mas
amamas,
17 na yupela i mas beten
oltaim. 18 Maski wanem
samting i kamap long yupela,
yupela i mas tenkyu long
God. God i laik bai yupela
ol manmeri i pas wantaim
Krais Jisas i mas mekim dis-
pela kain pasin.
19 Taim Holi Spirit i laik
kirapim yupela long mekim
wanpela samting, yupela i no
ken pasim em,
20 na yupela i no ken bel
nogut long ol man i laik autim
tok profet long yupela.
21 Tasol yupela i mas ske-
lim gut olgeta tok na pasin.
Na yupela i mas holimpas ol
gutpela pasin
22 na abrusim olgeta kain
pasin nogut.
23 God em i as bilong bel
isi, em i ken mekim yupela i
givim laip bilong yupela ol-
geta long em, na mekim yu-
pela i kamap holi olgeta. Na
em i ken lukautim gut spirit
na tewel na bodi bilong yu-
pela, bai yupela i stap gutpela
olgeta, na bai yupela i no gat
asua long taim Bikpela bilong
yumi Jisas Krais em i kam
bek.
24 Na God i bin singau-
tim yupela, em bai i mekim
ol dispela samting i kamap
long yupela, long wanem, em
i save bihainim tru olgeta tok
em i bin mekim.
25 Ol brata, yupela i mas
beten long God bai em i
helpim mipela.
26 Long pasin bilong yumi
ol manmeri bilong God, yu-
pela wan wan i mas givim kis
long ol arapela.
27 Mi tok strong long yupela
long nem bilong Bikpela, yu-
pela i mas ritim dispela pas
long olgeta manmeri bilong
God.
28 Marimari bilong Bikpela
bilong yumi Jisas Krais i ken i
stap wantaim yupela.

5:15: Snd 20.22, Mt 5.39, Ro 12.17, 1 Ko 6.7, 1 Pi 3.9 **5:16:** 2 Ko 6.10, Fl 4.4 **5:17:** Lu 18.1, Ef 6.18, Kl 4.2, 1 Pi 4.7 **5:18:** Ef 5.20, Kl 3.17 **5:19:** Ef 4.30, 1 Ti 4.14, 2 Ti 1.6 **5:20:** 1 Ko 14.1, 14.39 **5:21:** 1 Ko 2.11, 2.15, Fl 4.8, 1 Jo 4.1 **5:22:** Jop 1.1, 1.8, 2.3 **5:23:** Ro 15.33, 1 Ko 1.8, Fl 4.9, 1 Te 3.13, 2 Te 3.16 **5:24:** 1 Ko 1.9, 10.13, 2 Te 3.3 **5:25:** Kl 4.3, 2 Te 3.1 **5:26:** Ro 16.16

Namba 2 pas Pol i raitim long Ol Tesalonaika

Tok i go pas

I luk olsem ol manmeri bilong sios i stap long taun Tesalonaika i bin tingting planti long wanem samting tru bai i kamap long taim Krais i kam bek gen. Sampela i bin tok olsem De bilong Bikpela i kamap pinis. Olsem na Pol wantaim Sailas na Timoti i raitim dispela pas bilong stretim tingting bilong ol.

Pol i tok olsem dispela de i no kamap yet. Pastaim ol manmeri bai i bikhet tru na olkain pasin nogut bai i kamap strong moa yet. Na wanpela man bilong sakim lo bai i kamap, na em bai i birua tru long Krais.

Pol i tokim ol manmeri long i stap strong long bilip na karim ol hevi. Em i laik bai ol i mas wok strong long lukautim ol yet, olsem em yet na ol wanwok bilong en i save mekim. Ol i no ken les long mekim wok, na ol i no ken les long helpim ol arapela.

De bilong Bikpela bai i kamap bihain

(Sapta 1-2)

1 Mipela Pol na Sailas na Timoti, mipela i raitim dispela pas i go long yupela ol manmeri bilong sios i stap long taun Tesalonaika, yupela ol manmeri i pas wantaim God, Papa bilong yumi, na wantaim Bikpela Jisas Krais.

2 God, Papa bilong yumi, wantaim Bikpela Jisas Krais i ken marimari long yupela na mekim yupela i stap bel isi.

Ol Tesalonaika i save sanap strong long taim bilong hevi

3 Ol brata, olgeta taim mipela i save tingting long yupela na tenkyu long God. I gutpela tru long mipela i mas mekim olsem, long wanem, bilip bilong yupela i kamap strong tru, na yupela olgeta wan wan i save givim bel bilong yupela long ol arapela, na dispela pasin i kamap moa yet.

4 Long dispela as tasol, taim mipela i go nabaut long ol sios bilong God, mipela i save litimapim nem bilong yupela. Mipela i save tokim ol long olgeta pasin nogut ol birua i mekim long yupela, na long olgeta hevi i bin kamap long yupela. Na mipela i save tok olsem, “Ol Tesalonaika i save sanap strong na holimpas bilip bilong ol na karim olgeta dispela hevi na pen.”

God i save skelim yumi long stretpela pasin

5 Long ol dispela samting i kamap long yupela, God i soim yumi olsem, em i

1:1: Ap 17.1, 1 Te 1.1 **1:2:** Ro 1.7 **1:3:** 1 Te 1.2-3, 2 Te 2.13 **1:4:** 2 Ko 7.4, 7.14, 1 Te 2.19, KTH 1.9 **1:5:** Fl 1.28

mekim stretpela pasin tasol
na em i skelim pasin bilong
yumi. Yupela i karim pen,
long wanem, yupela i laik
kirapim kingdom bilong God,
na God bai i mekim yupela
inap tru long i stap insait long
kingdom bilong em.
6 God bai i mekim stretpela
pasin olsem. Em bai i bekim
hevi long ol man i save givim
hevi long yupela.
7 Na em bai i pinisim
dispela hevi nau yupela
i karim, na givim malolo
long yupela na long mipela
wantaim. God bai i mekim
olsem long taim Bikpela Jisas
wantaim olgeta strongpela
ensel bilong en i lusim heven
na i kamap ples klia. Em bai i
kam long bikpela paia tru
8 na em bai i mekim save
long ol man i no laik save long
God na i no bihainim gutnius
bilong Jisas, Bikpela bilong
yumi.
9 Ol dispela man bai i kisim
pe nogut olsem. Ol bai i stap
longwe long Bikpela na long
lait bilong bikpela strong bi-
long em, na ol bai i bagarap i
stap oltaim oltaim.
10 Long dispela De God i
makim, Bikpela bai i kam na
mekim save long ol, tasol ol-
geta manmeri bilong God, em
olgeta manmeri i bin bilip
long em, ol bai i litimapim
nem bilong em na amamas
tru long em. Na yupela tu bai
i amamas wantaim ol, long
wanem, yupela i bin bilip tru
long tok bilong God mipela i
bin autim namel long yupela.

Ol i prea long God i ken strongim ol Tesalonaika

11 Mipela i ting long ol dis-
pela samting i laik kamap,
na olgeta taim mipela i save
prea long God bilong yumi
na askim em long helpim
yupela. Mipela i laik bai
em i ken mekim yupela inap
tru long mekim ol pasin em
i bin singautim yupela long
mekim. Mipela i save prea
long em i ken givim strong
long yupela, na yupela i ken
mekim olgeta gutpela pasin
yupela i laik mekim na bilip
bilong yupela i kirapim yu-
pela long mekim.
12 Na long dispela pasin
yupela i ken litimapim nem
bilong Bikpela bilong yumi
Jisas, na em i ken litimapim
nem bilong yupela tu. God
bilong yumi na Bikpela Jisas
Krais i ken marimari long
yupela na mekim ol dispela
samting i kamap long yupela.

2

Man bilong sakim lo bai i kamap

1 Ol brata, nau mipela i laik
tok long Bikpela bilong yumi
Jisas Krais em bai i kam bek
gen, na bai yumi bung wan-
taim em. Mipela i laik bai
yupela i putim yau gut long
dispela tok bilong mipela.

1:6: Ro 12.19, KTH 18.6-7 **1:7:** Mt 25.31, 1 Te 3.13, 4.16 **1:8:** Sng 79.6, Ais 66.15, Jer 10.25, Ro 2.8, 1 Pi 4.17 **1:9:** Ais 2.10, 2.19-21, Fl 3.19, 2 Pi 3.7 **1:10:** Sng 68.35, 89.7, Kl 3.4, 1 Te 3.13 **1:11:** Kl 1.9, 1 Te 1.2-3 **1:12:** Ais 24.15, Mal 1.11, 1 Pi 1.7, 4.14 **2:1:** Mt 24.31, 1 Te 4.13-17

2 Ating sampela man i tokim yupela long De bilong Bikpela i kamap pinis. Ating wanpela man i ting Holi Spirit i givim dispela kain tok profet long em, o wanpela man i autim tok bilong God na i mekim dispela tok, o wanpela man i tok mipela i bin raitim pas i gat kain tok olsem i stap long en. Tasol maski yupela i bin harim dispela kain tok long wanem hap, yupela i no ken kirap nogut kwiktaim na pilim hevi long tingting bilong yupela.

3 Yupela i no ken larim wanpela man i giamanim yupela long tok bilong en o long pasin em i mekim. Harim. Dispela De i no inap kamap nating. Nogat. Pastaim planti man bai i bikhet na givim baksait long God. Na man bilong sakim lo bai i kamap ples klia, em dispela man bilong bagarap long hel.

4 Em bai i birua long olgeta samting ol man i save lotu long en na kolim olsem god bilong ol. Na em bai i hambak na litimapim nem bilong em yet na daunim dispela olgeta samting. Olsem na em bai i sindaun insait long haus bilong God, na em bai i autim tok olsem, "Mi yet mi God."

5 Taim mi stap wantaim yupela mi tokim yupela pinis long dispela samting. Ating yupela i lusim tingting pinis, a?

6 Na yupela i save long dispela samting nau i pasim rot bilong dispela man, bilong em i no ken kamap ples klia yet. Em bai i kamap ples klia long taim God i makim bilong em i mas kamap.

7 Yupela i save, nau dispela pasin bilong sakim lo em i wok hait i stap. Em bai i hait i stap inap long taim dispela man i pasim rot bilong en, em bai i surik i go.

8 Na long dispela taim dispela man bilong sakim lo em bai i kamap ples klia. Na Bikpela Jisas bai i kilim em i dai long win bilong maus bilong em yet. Bikpela bai i kamap ples klia wantaim bikpela lait bilong en, na long dispela lait yet em bai i bagarapim tru dispela man bilong sakim lo.

9 Dispela man bilong sakim lo bai i kamap ples klia long strong bilong Satan tasol. Na long pasin giaman bilong Satan em bai i mekim olgeta kain strongpela wok na ol kain kain giaman mirakel.

10 Na long olgeta giaman bilong pasin nogut em bai i giamanim ol dispela manmeri i wokabaut long rot bilong bagarap. Ol dispela manmeri bai i bagarap, long wanem, taim God i givim tok tru long ol, bai em i ken kisim bek ol, ol i no laikim tru dis-

2:2: Mt 24.4, Ef 5.6, 1 Jo 4.1 **2:3:** Jo 17.12, 1 Ti 4.1, 1 Jo 2.18, 4.3, KTH 13.11-14 **2:4:** Dan 7.25, 11.36, Ese 28.2, 1 Ko 8.5, KTH 13.6 **2:7:** 1 Jo 2.18, 4.3 **2:8:** Jop 4.9, Ais 11.4, Dan 7.10, Hi 10.27, KTH 19.15 **2:9:** Mt 24.24, Jo 8.41, Ef 2.2, KTH 13.11-13, 18.23, 19.20 **2:10:** 2 Ko 2.15, 4.3 **2:11:** Mt 24.5, 24.11, Ro 1.24, 1 Ti 4.1, 2 Ti 4.4

pela tok.

11 Olsem na God i paulim
tru tingting bilong ol, bai ol i
bilipim tok giaman.

12 Olsem na olgeta man i no
bin bilipim tok tru, na ol i bin
amamas long mekim pasin
nogut tasol, ol bai i kisim pe
nogut long kot bilong God.

God i makim yupela pinis bilong em i ken kisim bek yupela

13 Tasol ol brata, Bikpela
i save laikim yupela tru, na
oltaim mipela i pilim olsem
mipela i mas tingting long yu-
pela na tenkyu long God long
yupela. God i bin makim yu-
pela bilong i stap namel long
ol namba wan lain manmeri
em i laik kisim bek. Holi
Spirit i makim yupela olsem
ol gutpela manmeri bilong
God yet, na yupela i bilipim
tok tru, na long dispela pasin
God i kisim bek yupela.

14 Em i laik bai yupela i
ken i stap long bikpela lait na
strong bilong Bikpela bilong
yumi Jisas Krais, olsem na em
i singautim yupela pinis long
dispela gutnius mipela i bin
autim.

15 Olsem na, ol brata, yu-
pela i mas sanap strong. Na
olgeta tok bilong God mipela
i bin autim long yupela o
raitim pas bilong skulim yu-
pela long en, em yupela i mas
bihainim.

16 Bikpela bilong yumi Jisas
Krais, wantaim God Papa bi-
long yumi, i laikim yumi tru.
Na em i marimari long yumi
na i mekim bel bilong yumi
i stap gut oltaim oltaim. Na
em i helpim yumi long bilip
na wetim God i mekim gut tru
long yumi.

17 Na em i ken strongim bel
bilong yupela, na helpim yu-
pela long bihainim tru olgeta
gutpela pasin na long mekim
ol gutpela tok.

Ol Tesalonaika i mas stretim pasin bilong ol man i les long mekim wok

(Sapta 3)

3

Yupela i mas prea long God i helpim mipela

1 Ol brata, mipela i gat
wanpela tok moa. Em i
olsem. Yupela i mas prea
long God i ken helpim mipela,
na bai tok bilong Bikpela i
ken ran i go long olgeta hap
na kisim biknem wankain
olsem em i bin kisim namel
long yupela.

2 Na yupela i mas prea
long God i ken kisim bek
mipela long han bilong ol
man nogut, em ol man i save
mekim pasin nogut. Yupela i
save, planti man ol i no bilip
long Krais.

3 Tasol Bikpela i save
mekim pasin i tru. Olsem na

2:12: Ro 1.32 **2:13:** Lu 1.75, Jo 15.16, Ef 1.4, 1 Te 4.7, 5.9, 2 Te 1.3 **2:15:** 1 Ko 11.2, 16.13, Fl 4.1, 2 Te 3.6 **2:17:** 1 Ko 1.8, 1 Te 3.13, 1 Pi 5.10 **3:1:** Ef 6.19, Kl 4.3, 1 Te 5.25 **3:2:** Ap 28.24, Ro 10.16, 15.31 **3:3:** Jo 17.15, 1 Ko 1.9, 1 Te 5.24, 2 Pi 2.9

yumi inap long bilip tru long
em. Em bai i strongim yupela
na lukautim yupela, na Satan
bai i no inap mekim wanpela
samting long yupela.
4 Na Bikpela i mekim
mipela i save gut olsem,
yupela i mekim olgeta pasin
mipela i tok long yupela i mas
mekim. Na bihain tu yupela
bai i mekim olsem tasol.
5 Mipela i laik bai Bikpela i
ken stiaim tingting bilong yu-
pela, na bai yupela i ken save
tru long pasin bilong God bi-
long laikim tru ol manmeri,
na long pasin bilong Krais bi-
long sanap strong na karim
hevi.

Olgeta man i mas mekim wok

6 Ol brata, long nem
bilong Jisas Krais, Bikpela
bilong yumi, mipela i tok
strong long yupela olsem,
sapos sampela brata i save
sindaun nating tasol na ol
i no bihainim dispela tok
mipela i bin givim long ol,
orait yupela i mas i stap
longwe long ol.
7 Yupela i save, yupela i
mas bihainim pasin bilong
mipela. Taim mipela i stap
wantaim yupela, mipela i no
save sindaun nating.
8 Mipela i no kisim nating
sampela kaikai long han bi-
long yupela. Nogat. Mipela
i baim tasol. Mipela i wok
strong na mekim planti hat-
wok moa long san na long
nait, bai mipela i no ken
putim hevi long yupela.
9 I no olsem mipela i
no inap long kisim kaikai
samting long yupela. Nogat.
Mipela inap tru long kisim,
tasol mipela i no kisim, long
wanem, mipela i laik soim
yupela long gutpela pasin
yupela yet i mas bihainim.
10 Yupela i save, taim
mipela i stap yet wantaim
yupela, mipela i givim tok
long yupela olsem, sapos
man i no laik mekim wok,
orait em i no ken kisim
kaikai.
11 Tasol nau mipela i
harim tok long sampela
bilong yupela ol i sindaun
nating tasol. Ol i no mekim
wanpela wok. Nogat. Ol i
wok long toktok nabaut tasol
long olgeta samting bilong ol
arapela man, em i no samting
bilong ol.
12 Orait nau long nem
bilong Bikpela Jisas Krais
mipela i givim strongpela tok
long ol dispela man olsem,
ol i mas sindaun gut, na ol i
mas mekim wok, bai ol i ken
lukautim ol yet long kaikai
samting.
13 Ol brata, yupela i no ken
les long mekim gutpela pasin.
14 Sapos wanpela man i no
bihainim olgeta tok mipela i
raitim long dispela pas, orait
yupela i mas makim gut dis-
pela man na yupela i mas i
stap longwe long em, bai em

3:4: 2 Ko 7.16, Ga 5.10, 1 Te 4.10 **3:6:** Mt 18.17, Ro 16.17, 1 Ko 5.11-13, 1 Ti 6.5, 2 Jo 10 **3:7:** 1 Ko 4.16, Fl 3.17, 1 Te 1.6 **3:8:** 2 Ko 11.9, 1 Te 2.9 **3:9:** 1 Ko 9.4-6, 1 Te 1.6 **3:10:** 1 Te 4.11 **3:11:** 1 Ti 5.13, 1 Pi 4.15 **3:12:** 1 Te 4.11 **3:13:** Ga 6.9 **3:14:** 1 Ko 5.9-11

i ken sem long pasin em i
mekim.
15 Mipela i no tok long yu-
pela i mas tingim em i olsem
birua bilong yupela. Nogat.
Yupela i mas tingim em i
brata, na yupela i mas givim
tok long em bilong stretim
tingting bilong em.

Pol i tok gude long ol

16 Bikpela, em i as bilong
pasin bilong bel isi, oltaim
em i ken mekim yupela i stap
bel isi long olgeta samting.
Bikpela i ken i stap wantaim
yupela olgeta.
17 Mi Pol mi yet mi raitim
dispela tok gude long yupela.
Mi save raitim dispela kain
tok long olgeta pas mi raitim.
Em i olsem mak bilong ol pas
bilong mi.
18 Marimari bilong Bikpela
bilong yumi Jisas Krais i ken i
stap wantaim yupela olgeta.

3:15: 1 Te 5.14, Ta 3.10 **3:16:** 1 Te 5.23 **3:17:** 1 Ko 16.21

Namba wan pas Pol i raitim long Timoti

Tok i go pas

Timoti em i wanpela yangpela Kristen i kam long taun Listra long provins Galesia. Mama bilong en em i bilong lain Juda, na papa bilong en em i bilong lain Grik. Pol i bin kisim Timoti i go raun wantaim em bilong mekim wok misin (lukim Aposel 16.1-3). I luk olsem bihain Timoti i kamap lida bilong sios i stap long taun Efesus na Pol i raitim dispela pas i go long em.

Namba wan samting pas i tok long en, em i olsem Timoti i mas lukaut, nogut sampela man bai i bagarapim bilip bilong ol manmeri. Ol dispela man i gat narakain tingting olsem, ol samting bilong dispela graun ol i no gutpela tumas. Olsem na man i laik kisim laip tru, em i mas tambuim sampela kain kaikai na em i no ken marit.

Namba 2 bikpela samting pas i tok long en, em ol gutpela pasin bilong lukautim lotu na wok bilong sios. Na em i tokaut tu long wanem kain man inap kamap wasman na wokman bilong sios.

Las tok bilong pas, em i tok long Timoti i mas i stap gutpela wokman bilong Jisas Krais na long pasin em i mas mekim long ol wan wan lain manmeri bilong sios.

Timoti i mas was gut long pasin bilong em yet na bilong olgeta manmeri bilong sios

(Sapta 1-6)

1 Mi Pol, mi aposel bilong Krais Jisas. God i bin kisim bek yumi na Krais Jisas yumi wet long lukim em, tupela i bin makim mi na mi kamap aposel.

2 Timoti, yu save bilip long Krais Jisas, na long dispela pasin yu stap pikinini tru bilong mi. Mi raitim dispela pas i kam long yu. God, Papa bilong yumi, wantaim Krais Jisas, Bikpela bilong yumi, i ken marimari na sori long yu na mekim yu i stap bel isi.

Yumi mas daunim olgeta tok giaman

3 Nau mi laik mekim wankain tok long yu gen olsem mi bin mekim long taim mi laik i go long provins Masedonia. Mi laik bai yu mas i stap yet long taun Efesus na mekim strongpela tok long sampela man long ol i no ken mekim olkain giaman tok long taim ol i skulim ol manmeri long tok bilong God.

4 Na ol i mas lusim dispela pasin bilong stori nating na mekim planti kain kain tok

1:1: Kl 1.27 **1:2:** Ap 16.1, Ta 1.4 **1:3:** Ga 1.6, Fl 2.24 **1:4:** 1 Ti 4.7, 2 Ti 2.14-16, Ta 1.14

long ol nem bilong ol tumbuna bilong ol. Dispela kain tok em i save paulim tingting bilong ol tasol, na em i no inap helpim ol long bilip long God na long save gut long ol samting God i laik mekim long yumi.

5 Tasol dispela wok God i tokim yumi long mekim, em i bilong mekim ol manmeri i bilip tru long Jisas na i stap klin tru long ai bilong God, bai ol i save olsem ol i no gat asua long ai bilong en. Na dispela olgeta pasin bai i kirapim ol long laikim tru ol arapela.

6 Sampela man i bin lusim dispela pasin, na nau ol i wok long longlong nabaut long toktok nating tasol.

7 Ol i laik skulim ol arapela long lo bilong God, na ol i ting tok bilong ol em i tru olgeta. Tasol ol yet ol i no save long as bilong tok ol i autim, na ol i no klia gut long toktok bilong ol yet.

8 Yumi save, sapos yumi larim lo i mekim dispela wok God i bin makim bilong en, orait lo em i gutpela samting.

9 Wok bilong lo, em i no bilong stretim ol manmeri i save mekim stretpela pasin. Nogat. Em i gat wok bilong stretim pasin bilong ol manmeri i save sakim lo na i bihainim pasin bilong bikhet. Em i bilong ol manmeri i save givim baksait long God na i mekim pasin bilong sin. Em i bilong ol manmeri i no laikim pasin bilong God na i bihainim ol pasin bilong graun. Lo em i bilong kotim ol man i bin kilim papamama bilong ol i dai, na ol man i save kilim ol arapela man i dai.

10 Na em i bilong kotim ol manmeri bilong mekim pasin pamuk na ol man i save mekim kain pasin bilong ol man bilong Sodom, na em i bilong kotim ol man i save stilim ol man na mekim ol i kamap wokboi nating, na em i bilong kotim ol man bilong giaman na ol man i save giaman long taim ol i mekim tok tru antap na ol manmeri i mekim ol arapela kain pasin nogut i birua long tok tru bilong God.

11 Dispela tok tru em i wankain olsem dispela gutnius God i givim long mi bilong autim. Dispela gutnius i tokim yumi long God i stap long bikpela lait na strong bilong em yet, em i nambawan tru na em i as bilong pasin tru bilong amamas.

Pol i tenkyu long God i bin sori long em

12 Bikpela bilong yumi Krais Jisas em i givim strong long mi na em i tingim mi inap long mekim wok bilong em, na em i makim mi bilong mekim dispela wok. Olsem na mi tenkyu long em.

1:5: Ro 13.8-10, Ga 5.14, 2 Ti 2.22 **1:7:** 1 Ti 6.4, 6.20, Ta 1.10 **1:8:** Ro 7.12, 7.16, 7.22 **1:9:** Ga 3.19, 5.23 **1:10:** Stt 19.4-5, 1 Ti 6.3, 2 Ti 4.3, Ta 1.9 **1:11:** Ga 2.7, Kl 1.25, 1 Te 2.4, 1 Ti 6.15 **1:12:** Ap 9.15, Ga 1.15-16 **1:13:** Ap 3.17, 8.3, 9.4-5, 1 Ko 15.9-10, Ga 1.13

13 Tru, bipo mi bin tok bilas
long nem bilong em, na mi
birua long em na mi bin tok
nogut long em. Tasol em i
save, mi bin mekim ol dispela
pasin, long wanem, mi no bin
save gut long em na mi no
bilip long em. Olsem na em i
sori long mi.
14 Na Krais Jisas, Bikpela
bilong yumi, em i marimari
moa yet long mi, na em i ki-
rapim mi long bilip long em
na long givim bel bilong mi
long ol arapela.
15 Krais Jisas i bin kam long
graun bilong kisim bek yumi
manmeri bilong mekim sin.
Dispela tok em i tru olgeta
na em inap long olgeta man i
harim na bilipim. Na sori tru,
mi yet mi bin mekim sin moa
yet na mi stap olsem namba
wan man bilong mekim sin.
16 Tasol Jisas Krais i laik bai
olgeta manmeri i ken save
gut olsem, em i man bilong isi
tru long ol man bilong mekim
sin. Olsem na em i sori long
mi pastaim, na mi stap olsem
piksa, bai olgeta manmeri i
ken lukim samting em i bin
mekim long mi, na ol tu ol
i ken bilip long em na kisim
laip i stap gut oltaim oltaim.
17 Em i King bilong ol-
geta taim. Em i no save dai,
na yumi manmeri yumi no
inap lukim em. Em wanpela
tasol em i God tru. Olsem
na oltaim oltaim yumi olgeta
i mas givim biknem long em
na em i mas i stap namba
wan tru. I tru.

Timoti i mas pait strong long daunim ol pasin nogut

18 Pikinini bilong mi
Timoti, mi ting long dispela
tok profet bipo ol i bin mekim
long pasin bilong yu, na mi
givim yu dispela tok long
ol samting yu mas mekim.
Na yu mas larim dispela
tok profet i kirapim yu long
pait strong bilong daunim ol
pasin nogut.
19 Long dispela pait yu mas
bilip tru long Jisas na yu mas
save olsem yu no gat asua
long ai bilong God. Sampela
man i save olsem ol i mekim
rong, tasol ol i no laik larim
God i stretim pasin bilong
ol, na bihain bilip bilong ol
i bagarap olgeta olsem sip i
bruk long rip.
20 Himeneus na Alek-
sander i mekim olsem, na
mi bin putim tupela long han
bilong Satan, bai tupela i ken
kisim gutpela save olsem,
tupela i no ken tok nogut moa
long God.

2

Yumi mas prea na askim God long helpim olgeta manmeri

1 Orait namba wan samt-
ing yu mas mekim, em i
olsem. Yu mas tokim ol
manmeri long mekim ol prea
na beten long God na tenkyu

1:14: Lu 7.47, Ro 5.20, 1 Ko 15.10, 2 Ti 1.13 **1:15:** Lu 15.2, 19.10, Ro 5.8, 1 Ti 3.1, 4.9, 2 Ti 2.11, 1 Jo 3.5 **1:17:** Dan 7.14, Jo 1.18, Ro 16.27, Hi 11.27, 1 Jo 4.12 **1:18:** 1 Ti 6.12, Ju 1.3 **1:19:** 1 Ti 3.9, 6.9 **1:20:** 1 Ko 5.5, 4.14-15 **2:1:** Jer 29.7, Ese 6.10, Ro 13.1, Ef 6.18, Fl 4.6

long em na askim em long
helpim olgeta manmeri.
2 Na ol i mas askim em tu
long helpim ol king na olgeta
gavman. Olsem bai yumi ol-
geta i ken sindaun gut na i
stap bel isi, na yumi ken bi-
hainim tru olgeta pasin God i
laikim.
3 Kain prea olsem em i gut-
pela long ai bilong God, em
Man bilong kisim bek yumi,
na em i laikim tumas dispela
kain prea.
4 Em i laik kisim bek olgeta
manmeri, bai ol i ken save
long as bilong tok tru.
5 Yumi save, wanpela God
tasol i stap. Na i gat wan-
pela namelman tasol i sanap
namel long God na ol man-
meri, em dispela man Krais
Jisas.
6 Long taim God i makim,
Krais i bin givim laip bilong
em yet bilong baim bek ol-
geta manmeri, na long dis-
pela pasin God i soim yumi
olsem em i laik kisim bek ol-
geta manmeri.
7 God i makim mi bilong
kamap aposel, na mi gat wok
bilong autim dispela tok bi-
long em. Mi tok tru, mi no
giaman. Em i givim mi wok
bilong skulim ol manmeri bi-
long ol arapela lain, bai ol i
ken bilip long Krais na save
long tok tru.
8 Olsem na mi laik bai ol
man bilong olgeta ples i mas
apim han bilong ol na mekim
prea. Mi laik bai ol i ken
givim laip bilong ol long God
na i stap holi, na lusim pasin
bilong belhat na kros, na long
dispela pasin ol i ken mekim
prea.

*Pasin bilong mekim ol gut-
pela wok em i bilas tru bilong
ol meri*

9 Narapela tok i olsem. Mi
laik bai ol meri i mas putim
ol gutpela klos samting, inap
tasol long ol. Ol i no ken ham-
bak na bilasim gras na skin
bilong ol long ol kain kain bis
na bilas gol na ol klos i dia
tumas. Nogat.
10 Ol meri i laik bihainim
tok bilong God, ol i mas
mekim ol kain kain gutpela
wok. Dispela em i bilas tru
bilong ol.
11 Ol meri i mas daunim ol
yet na pasim maus na kisim
tok bilong God.
12 Mi no save larim ol meri
i bosim ol man na i skulim ol
long tok bilong God. Nogat.
Ol meri i mas pasim maus na
harim tok tasol.
13 Harim. God i wokim
Adam pastaim, na bihain em
i wokim Iv.
14 Na Adam i no bilipim
tok giaman. Nogat. Meri i
bilipim tok giaman, na em i
mekim sin.
15 Tasol ol meri i ken
mekim wok bilong karim
pikinini. Ol i mekim olsem,
na sapos ol i bilip long Krais
oltaim na givim laip bilong

2:4: Ese 18.23, Jo 3.16-17, 17.3, 1 Ti 4.10, 2 Ti 2.25, 2 Pi 3.9 **2:5:** Ro 3.29-30, Ga 3.20, Hi 8.6, 9.15, 12.24 **2:6:** Mt 20.28, 1 Ko 1.6, Ga 1.4, Ef 1.7-9, 2 Te 1.10, Ta 1.3 **2:7:** Ap 9.15, Ga 1.16, 2.7-8, Ef 3.7-8, 2 Ti 1.11 **2:8:** Ais 1.15, Mal 1.11, Jo 4.21 **2:9:** 1 Pi 3.3-5 **2:10:** 1 Ti 5.10 **2:12:** 1 Ko 14.34 **2:13:** Stt 2.7, 2.21-22, 1 Ko 11.8-9 **2:14:** Stt 3.1-6, 2 Ko 11.3

ol long em na i stap holi,
na sapos ol i bihainim pasin
bilong laikim tru ol arapela,
na sapos ol i bihainim ol
gutpela pasin, orait God bai
i kisim bek ol.*

3

Ol wasman bilong sios i mas bihainim gutpela pasin

1 Dispela tok em i tru ol-
geta. Sapos man i laik i
stap wasman bilong sios, em
i laikim gutpela wok.
2 Man i kamap wasman
em i mas bihainim ol stret-
pela pasin tasol, bai ol man i
no inap lukim wanpela rong
long em. Em i mas i stap man
bilong wanpela meri tasol.
Em i mas sindaun gut na
bihainim ol gutpela tingting
tasol na mekim ol gutpela
pasin. Em i mas lukautim
gut ol man i kam long haus
bilong en. Em i mas save
gut long pasin bilong skulim
ol manmeri long pasin God i
laikim.
3 Em i no ken spak. Em i
no ken belhat kwik na pait
long ol arapela man. Nogat.
Em i mas isi long ol. Em i no
ken laikim tumas long kisim
mani.
4 Em i mas bosim gut meri
pikinini bilong em yet, na
mekim ol pikinini i harim gut
tok bilong em na i bihainim.
5 Man i no inap bosim meri
pikinini bilong em yet, em
i no inap kisim wok bilong
lukautim sios bilong God.
6 Nupela Kristen i no ken
kamap wasman. Nogut em i
ting em i gutpela man tru na
i bikhet, na God i kotim em
olsem em i bin kotim Satan.
7 Man i gat gutpela nem
namel long ol man i stap au-
sait long sios, em tasol inap i
stap wasman. Sapos em i no
gat gutpela nem, orait inap
ol man i tok nogut long em
na bai umben bilong Satan i
kisim em.

Ol wokman bilong sios i mas bihainim gutpela pasin

8 Olsem tasol ol wokman bi-
long sios i mas tingting stret
long wok bilong ol. Ol i no
ken i stap man bilong tupela
maus. Ol i no ken spak. Ol i no
ken tingting long pulim mani
samting bilong ol man.
9 Ol i mas save olsem ol i no
gat asua long ai bilong God,
na ol i mas holim strong dis-
pela tok tru God i bin soim
long yumi ol man i bilip long
em.
10 Pastaim yupela i mas
traim wok bilong ol. Na sapos
ol i mekim gutpela wok, orait
ol i ken i stap wokman bilong
sios.
11 Ol meri bilong ol tu i
mas tingting stret long pasin
ol i mekim. Ol i no ken tok
baksait. Ol i mas sindaun gut,
na ol i mas mekim stret olgeta
wok ol i kisim.
12 Wokman bilong sios em
i mas i stap man bilong wan-
pela meri tasol, na em i mas
bosim gut meri pikinini bi-
long em yet.

* **2:15:** Tok Grik i no klia tumas long dispela lain. **3:1:** Ap 20.28, Ef 4.12, Fl 1.1, 1 Ti 1.15 **3:2:** 1 Ti 5.9, 2 Ti 2.24 **3:2:** Ta 1.6-9 **3:7:** Ap 22.12, 1 Ko 5.12, 2 Ko 8.21, 1 Te 4.12, 1 Ti 6.9 **3:11:** Ta 2.3

13 Ol man i stap wokman bilong sios na i mekim gutpela
wok, ol bai i gat gutpela nem.
Na ol bai i no pret long tokaut
long bilip bilong ol long Krais
Jisas.

As tok bilong pasin bilong God em i bikpela samting tru

14 Mi laik i kam kwik na
lukim yu, tasol mi ting i gut-
pela sapos mi raitim dispela
tok long yu.
15 Olsem na sapos mi no
inap i kamap kwik, yu ken
lukim dispela tok na bai yu
save long gutpela pasin yumi
ol lain bilong God i mas bi-
hainim. Yumi ol lain bilong
God, yumi stap sios bilong
God bilong i stap oltaim, na
dispela sios i olsem strong-
pela pos i karim tok tru.
16 Yumi save gut olsem, as
tok bilong pasin bilong God
em i bikpela samting tru. Dis-
pela tok God i bin soim yumi
em i olsem,
Em i kamap man tru,
na ol manmeri i lukim
em.
Holi Spirit i soim olsem
pasin bilong en em i stret
olgeta,
na ol ensel i lukim
em.
Ol man i go autim tok bilong
en
long olgeta lain man.
Ol manmeri bilong graun
i bilip long em.
God i bringim em i go antap
na em i kisim biknem
tru.

4

Olkain tok giaman i paulim tingting bilong ol manmeri

1 Holi Spirit i tok klia
olsem, long dispela taim i laik
kamap bihain sampela man
bai i lusim bilip bilong ol,
long wanem, ol bai i putim
yau long tok bilong ol spirit
bilong giaman na ol spirit
nogut na bihainim tok bilong
ol.
2 Ol man bilong giaman bai
i autim dispela tok giaman
long ol manmeri. Tingting
bilong ol dispela man i paul
tru, na ol i no pilim moa sin
bilong ol.
3 Ol dispela man bai i
tambuim ol manmeri long ol
i no ken marit na ol bai i
tambuim ol long ol i no ken
kaikai olkain kaikai God i bin
wokim bilong yumi ol man-
meri i bilip long em na i
save long tok tru bilong em,
yumi ken kisim na kaikai na
tenkyu long God.
4 Yumi save, olgeta samt-
ing God i wokim, ol i gutpela
tasol, na yumi no ken lukim
ol i olsem samting nogut. No-
gat. Yumi mas tenkyu long
God na kisim.
5 Tok bilong God wantaim
prea bilong yumi i save
mekim ol dispela kaikai
samting i kamap olsem
samting bilong God stret.

Timoti i mas i stap gutpela wokman bilong Krais

3:15: Ef 2.19-22, 2 Ti 2.20 **3:16:** Mk 16.19, Jo 1.14, 16.8-9, 1 Pi 1.12, 3.18 **4:1:** 2 Ti 3.1, 1 Pi 1.20, 2 Pi 2.1, 3.3, 1 Jo 2.18, Ju 1.18, KTH 9.20, 16.14 **4:3:** Stt 9.3, Ro 14.6, 1 Ko 8.8, 10.30-31, Kl 2.20-21, Hi 13.4 **4:4:** Stt 1.31, Ap 10.15, Ro 14.14, 14.20, 1 Ko 10.25, Ta 1.15

6 Sapos yu givim dispela
tok long ol brata, orait yu bai
stap gutpela wokman bilong
Krais Jisas. Na bai yu kisim
bikpela strong long ol gutpela
tok yumi bilip long en na long
olgeta gutpela save yu bin
kisim na bihainim.
7 Tasol yu mas givim
baksait long olkain rabis na
kranki stori sampela lain i
save autim. Yu mas lain gut
long pasin bilong God.
8 Yu save, sapos yumi laik
mekim bodi bilong yumi i
kamap strong, na yumi save
trening oltaim, dispela bai
i helpim yumi liklik. Tasol
sapos yumi trening long
mekim pasin bilong God i
kamap strong long yumi,
dispela bai i helpim yumi
moa yet. Em inap long
helpim yumi long dispela
laip nau yumi stap long en,
na long laip yumi bai kisim
bihain tu.
9 Dispela tok em i tru ol-
geta, na em inap long olgeta
man i harim na bilipim.*
10 God bilong i stap oltaim,
em i man bilong kisim bek ol-
geta manmeri, na em i kisim
bek tru yumi manmeri i bilip
long em. Yumi bilip tru
long em na yumi wetim em
i mekim gut tru long yumi,
olsem na olgeta taim yumi
save mekim hatwok tru.
11 Yu mas givim dispela tok
long ol manmeri, na skulim
ol long bihainim.
12 Ol i lukim yu i yangpela
liklik, tasol ol i no ken ting
yu man nating. Nogat. Yu
mas mekim ol gutpela pasin
tasol, bai ol Kristen i ken
lukim pasin bilong yu na bi-
hainim. Yu mas mekim gut-
pela pasin long tok bilong yu
na long wokabaut bilong yu
na long pasin bilong laikim
tru ol arapela na long pasin
bilong bilip na long pasin bi-
long i stap klin tru long ai
bilong God.
13 Sapos mi no inap i kam
hariap, orait yu mas wok yet
long ritim buk bilong God
long ol manmeri na long au-
tim as bilong tok long ol na
long skulim ol gut long pasin
God i laikim.
14 Yu no ken slek long
mekim wok long dispela
strong God i bin givim yu
olsem presen long taim ol
hetman bilong sios i putim
han antap long yu, na wan-
pela man i bin autim tok
profet long pasin bilong yu.
15 Oltaim yu mas lukautim
gut ol dispela wok bilong yu.
Yu mas wok hat long mekim
olgeta dispela wok i kamap
gut, na bai olgeta manmeri
i lukim pasin bilong yu yet i
kamap gutpela tru.
16 Yu mas was gut long
ol pasin bilong yu yet na
long wok yu mekim bilong

4:7: 1 Ti 1.4, 6.20, 2 Ti 2.16, 2.23, Hi 5.14 **4:8:** Sng 37.4, Mt 6.33, Ro 8.28, Kl 2.23, 1 Ti 6.6 **4:9:** 1 Ti 1.15 * **4:9:** Yumi no save, em i laik tok wanem tok em i tru olgeta, em tok i stap long lain 8 o tok i stap long lain 10. **4:10:** Sng 36.6, 1 Ko 4.11-12, 1 Ti 2.3-4 **4:12:** 1 Ko 16.11, Ta 2.7, 2.15, 1 Pi 5.3 **4:14:** Ap 6.6, 8.17, 13.3, 19.6, 1 Ti 1.18, 2 Ti 1.6 **4:15:** 1 Ti 5.22 **4:16:** Ap 20.28, Ro 11.14, 1 Ko 9.22, Je 5.20

skulim ol manmeri. Na sapos
yu strong long mekim olsem,
orait long wok bilong yu God
bai i kisim bek yu yet, na em
bai i kisim bek ol manmeri i
save harim tok bilong yu.

5

Timoti i mas lukim ol manmeri olsem ol famili bilong em stret

1 Yu no ken krosim ol lapun
man. Nogat. Yu mas stretim
ol long tok isi, olsem yu stre-
tim papa bilong yu. Na yu
mas mekim wankain pasin
long ol yangpela man olsem
yu save mekim long ol brata
bilong yu yet.

2 Na yu mas mekim
wankain pasin long ol lapun
meri olsem yu save mekim
long ol mama bilong yu.
Na yu mas mekim wankain
pasin long ol yangpela meri
olsem yu save mekim long ol
susa bilong yu, em long pasin
i klin tru long ai bilong God.

Husat bai i lukautim ol meri, man bilong ol i dai pinis?

3 Sapos man bilong wan-
pela meri em i dai pinis, na
meri i stap wanpis tru, orait
yu mas mekim gutpela pasin
long em.

4 Tasol sapos dispela meri
i gat ol pikinini bilong em
yet o ol tumbuna pikinini,
orait yu mas helpim ol long
save gut olsem, namba wan
wok bilong ol long ai bilong
God em wok bilong lukau-
tim gut dispela mama bilong
ol. Long dispela pasin ol
i ken bekim olgeta hatwok
bipo papamama bilong ol i
bin mekim bilong helpim ol.
God i laikim tumas dispela
kain pasin.

5 Sapos man bilong wan-
pela meri em i dai pinis, na
meri i stap wanpis tru, orait
dispela meri bai em i mekim
olsem. Em i bilip tru long God
na em i wetim God i mekim
gut tru long em, na oltaim
long san na long nait, em i
save prea long God na askim
God long helpim em.

6 Tasol sapos man bilong
wanpela meri i dai pinis, na
dispela meri i bihainim laik
bilong bodi tasol, orait dis-
pela meri tu i stap olsem em
i dai pinis.

7 Olsem na yu mas tokim
ol meri long bihainim pasin
bilong prea long God, bai ol
i ken mekim stretpela pasin
tasol na ol manmeri i no inap
tok nogut long ol.

8 Na harim. Sapos wanpela
man i no lukautim ol wanblut
tru bilong em yet na ol ara-
pela wanlain tu, orait dispela
man i lusim pinis bilip bilong
em, na em i man nogut tru. Ol
haiden yet i no save mekim
dispela kain pasin nogut.

9 Long lista bilong ol meri

5:1: Wkp 19.32 **5:4:** Mt 15.4, Ef 6.1-2, 1 Ti 2.3 **5:5:** Lu 2.37, 18.1, 18.7, Ap 26.7, 1 Ko 7.32 **5:8:** Ais 58.7, Mt 18.17, Ga 6.10, Ta 1.16 * **5:9:** Yumi no save gut bilong wanem ol i wokim dispela lista, tasol sampela saveman i ting ol meri man bilong ol i dai pinis ol i save mekim promis long ol bai i mekim wok bilong God tasol na ol bai i no inap marit gen. Na ol Kristen i wokim lista i gat nem bilong ol meri i bin mekim dispela promis, na ol i save lukautim ol dispela meri long kaikai samting.

man bilong ol i dai pinis,* yu
ken raitim nem bilong dis-
pela kain meri tasol, em meri
i winim 60 krismas pinis na
em i bin i stap meri bilong
wanpela man tasol
10 na em i gat nem olsem
meri bilong mekim ol kain
kain gutpela wok. Mi tok long
kain gutpela wok olsem bi-
long lukautim gut ol pikinini
bilong en na bilong givim
kaikai samting long ol man
i kam long narapela ples na
bilong wasim lek bilong ol
Kristen† na bilong helpim ol
manmeri i gat hevi, na bilong
mekim ol arapela kain gut-
pela wok. Yu mas raitim nem
bilong ol dispela kain meri
tasol.
11 Tasol yu no ken raitim
nem bilong ol yangpela meri,
man bilong ol i dai pinis, long
wanem, taim bel bilong ol i
kirap long marit gen, ol i save
givim baksait long Krais,
12 na ol bai i gat asua bi-
long brukim promis ol i bin
mekim.
13 Na narapela pasin tu ol i
save mekim. Ol i kisim pasin
bilong les na raun nabaut
long ol arapela haus. Na ol
i no mekim lespasin tasol.
Nogat. Ol i save laikim tu-
mas long harim tok long ol
samting ol arapela manmeri
i mekim na ol i raun na tok
baksait long ol. Olsem na ol
i mekim planti tok i no stret
long yumi mekim.
14 Olsem na mi ting mo-
beta ol meri i yangpela liklik
ol i mas marit gen na karim
pikinini na bosim haus bi-
long ol. Sapos ol i mekim
olsem, orait bai i no gat wan-
pela birua inap lukim pasin
ol i mekim na tok nogut long
yumi.
15 Yu save, sampela bilong
ol dispela meri ol i lusim pinis
gutpela rot, na ol i bihainim
Satan.
16 Sapos long famili bilong
wanpela meri i bilip long
Krais, i gat sampela meri,
man bilong ol i dai pinis, orait
dispela meri yet i mas lukau-
tim ol. Em i mas mekim
olsem bai ol arapela man-
meri bilong sios i no gat hevi
bilong lukautim ol. Na ol
manmeri bilong sios i ken
lukautim ol meri i stap wan-
pis tru.

Yumi mas lukautim gut ol hetman i mekim gutpela wok

17 Yupela i mas givim
biknem na gutpela pe long
ol hetman i mekim gutpela
wok. Namba wan lain bilong
kisim dispela em ol hetman i
save hatwok long autim tok
bilong God na long skulim ol
manmeri long ol pasin God i
laikim.

5:10: Hi 13.2 † **5:10:** Lukim Jon 13.1-17. Long pasin bilong ol long dispela taim, sapos ol manmeri i wokabaut i kam long haus bilong yu, orait yu save olsem das bilong rot i bin mekim lek bilong ol i kamap doti na yu mas wasim lek bilong ol. Dispela kain wok em wok bilong ol wokboi na wokmeri, tasol Jisas i tokim ol disaipel bilong en long ol yet i mas i stap olsem ol wokboi bilong ol arapela (lukim Matyu 20.25-28). **5:13:** 2 Te 3.11 **5:14:** 1 Ko 7.9 **5:17:** 1 Ko 16.18 **5:18:** Lo 25.4, Mt 10.10, Lu 10.7, 1 Ko 9.9

18 Yumi save, buk bilong
God i tok olsem, “Yupela i no
ken pasim maus bilong bul-
makau long taim em i wok
long rausim skin bilong rais
samting.” Na yumi save,
“Wokman em inap long kisim
pe bilong en.”
19 Sapos wanpela man i
tok, “Dispela hetman i mekim
rong,” orait yu no ken putim
yau long dispela tok. Tasol
sapos tupela o tripela man i
mekim dispela kain tok, orait
yu ken harim.
20 Na sapos sampela het-
man i mekim sin, orait yu
mas stretim ol long ai bilong
olgeta hetman, bai ol arapela
tu ol i ken pret.

Timoti i mas lukaut gut long pasin bilong em yet

21 Long ai bilong God na
Krais Jisas na ol ensel bilong
God, mi tokim yu stret olsem,
yu mas was gut long olgeta
dispela wok mi bin tokim
yu long en, bai yu mekim
wankain pasin long olgeta
man. Yu no ken mekim gut-
pela pasin long ol bikman na
ol wantok tasol.
22 Na yu no ken hariap
long putim han antap long
wanpela man bilong makim
em bilong mekim wok bilong
God. Nogut sin bilong sam-
pela man i pas long yu. Yu
mas lukaut long yu yet bai
yu stap klin tru long ai bilong
God.
23 Yu mas lusim pasin
bilong dring wara nating
tasol. Mobeta yu dring
liklik wain wantaim, bilong
helpim bel bilong yu, na
bilong rausim dispela sik
oltaim i save kamap long yu.
24 Sin bilong sampela man
i stap ples klia, na i olsem ol
dispela sin i go kamap long
kot paslain long ol man i bin
mekim sin. Tasol sin bilong
sampela man i stap hait, na
bihain tasol ol bai i kamap
ples klia.
25 Olsem tasol, ol gutpela
pasin tu i stap ples klia. Na
sapos sampela gutpela pasin
i no save kamap ples klia
kwiktaim, orait ol tu bai i no
inap i stap hait oltaim.

6

Ol wokboi nating i mas mekim gutpela pasin tasol

1 Olgeta Kristen i stap wok-
boi nating bilong ol arapela
man, ol i mas givim biknem
long ol bosman bilong ol na
i stap aninit long ol. Olsem
na bai ol bosman i no ken tok
nogut long nem bilong God
na long pasin bilong bilip bi-
long yumi Kristen.
2 Sapos bosman bilong
wanpela wokboi nating em
i Kristen, dispela wokboi i no
ken ting olsem, “Em i brata
tasol, olsem na maski, mi ken
sakim tok bilong em.” Nogat.
Em i mas ting olsem, “Dispela
man mi mekim wok bilong

5:19: Lo 17.6, 19.15, 2 Ko 13.1 **5:20:** Lo 13.11, Ga 2.11, 2.14, Ef 5.11, Ta 1.13 **5:21:** 1 Ti 6.13, 2 Ti 2.14, 4.1 **5:22:** Ap 6.6, 13.3, 1 Ti 4.14, 2 Jo 1.11 **6:1:** Ro 2.24, Ef 6.5, Kl 3.22, Ta 2.5, 2.8-9, 1 Pi 2.18 **6:2:** Kl 4.1, 1 Ti 4.11, Fm 1.16

helpim em, em i Kristen, na
mi laikim em tru." Na dispela
kain tingting bai i kirapim em
long mekim gutpela wok tru.

Pasin bilong laikim tumas mani em i as bilong olgeta pasin nogut

Oltaim yu mas skulim ol
manmeri long mekim ol gut-
pela pasin na yu mas ki-
rapim ol long mekim ol dis-
pela pasin mi bin tokim yu
long en.
3 Tok bilong Bikpela bilong
yumi Jisas Krais, em i save
skulim yumi gut long pasin
bilong God. Na sapos wan-
pela man i lusim dispela tok
na i skulim ol man long nara-
pela tok i no wankain olsem
dispela stretpela tok bilong
Jisas,
4 orait yumi ken save, dis-
pela man em i laikim tumas
pasin bilong em yet na em i
bikhet nating tasol. Em i no
gat save liklik. Nogat. Em i
gat laik nogut bilong tok re-
sis na tok pait nabaut long ol
liklik samting nating, olsem
wanem nem yumi mas givim
long ol pasin bilong yumi.
Dispela kain tok i save mekim
ol man i bel nogut long ol ara-
pela man na ol i tok pait na
ol i tok bilas na ol i tingting
nogut long ol arapela
5 na oltaim ol i tok kros
nabaut. Tingting bilong ol
man i save mekim dispela
kain pasin em i paul olgeta,
na ol i no save liklik long tok i
tru. Ol i ting pasin bilong God
em i rot bilong kisim kago.
6 Tru, sapos yumi bihainim
pasin bilong God yumi kisim
planti gutpela samting, em
sapos yumi amamas long ol
samting God i save givim
yumi.
7 Yumi save, taim mama i
karim yumi na yumi kamap
long graun, yumi no bin
karim wanpela samting i
kam. Na taim yumi lusim
graun yumi bai i no inap
karim wanpela samting i go.
8 Tasol sapos yumi gat
kaikai na laplap samting,
orait yumi ken tok, "Em inap
long mi."
9 Tasol ol man i laikim tu-
mas long kisim planti mani
samting, ol traim bai i kamap
na holimpas ol olsem umben
i holimpas wanpela abus. Bel
bilong ol bai i kirap long
mekim planti samting nogut
na dispela bai i paulim ol tru.
Na long dispela pasin ol bai i
bagarap olgeta.
10 Pasin bilong laikim tu-
mas mani em i as bilong
olgeta pasin nogut. Sam-
pela man ol i bin laikim tu-
mas mani, na dispela pasin
i pulim ol na ol i lusim bilip
pinis, na ol i karim bikpela
hevi moa.

Yu mas ran strong na kisim laip i stap gut oltaim

6:3: Ga 1.6-9, 2 Ti 1.13 **6:4:** 1 Ko 8.2, 1 Ti 1.4, 1.7, 2 Ti 2.23, Ta 3.9 **6:5:** 1 Ko 11.16, 2 Ti 3.8, 4.4, Ta 1.11, 1.14, 2 Pi 2.3 **6:6:** Sng 37.16, Snd 15.16, Fl 4.11-12, 1 Ti 4.8, Hi 13.5 **6:7:** Jop 1.21, Sng 49.17, Snd 27.24, Sav 5.15 **6:8:** Snd 30.8, Hi 13.5 **6:9:** Snd 23.4, 28.22, Mt 13.22, 1 Ti 1.19, 3.7, Je 5.1 **6:10:** Kis 23.8, Lo 16.19, Ef 5.5 **6:11:** 2 Ti 2.22

11 Tasol yu, yu man bilong God, yu mas givim baksait long ol dispela kain pasin nogut na abrusim olgeta. Na yu mas wok long kisim stretpela pasin na pasin tru bilong God na pasin bilong bilip tru na pasin bilong laikim tru ol arapela na pasin bilong sanap strong na karim olgeta hevi na pasin bilong isi long ol manmeri.

12 Man i bilip long Krais, em i olsem man i ran long resis. Olsem na yu mas ran strong long dispela gutpela resis na bai yu kisim laip i stap gut oltaim oltaim. Long taim yu bin sanap strong na autim bilip bilong yu long ai bilong planti man, God i bin singautim yu bilong kisim dispela laip.

13 Long ai bilong God, em i save givim laip long olgeta samting, na long ai bilong Krais Jisas, em i bin sanap strong na tokaut klia long ai bilong Pontius Pailat, mi tokim yu strong olsem,

14 yu mas bihainim gut tok yu bin kisim. Yu no ken paulim dispela tok na yu no ken mekim wanpela samting ol man inap tok nogut long em. Nogat. Yu mas bihainim gut i go inap long Bikpela bilong yumi Jisas Krais i kamap ples klia.

15 Em bai i kamap long taim God i makim. God em i as bilong pasin tru bilong amamas, na em wanpela tasol i save bosim olgeta samting. Em i King bilong olgeta king, na Bikpela bilong olgeta bikman.

16 Em wanpela tasol i no save dai. Em i stap long bikpela lait tru, na yumi no inap i go klostu long em. I no gat wanpela man i bin lukim em, na i no gat wanpela man inap long lukim em. Olsem na oltaim oltaim yumi olgeta i mas givim biknem long em na em i mas i gat olgeta strong. I tru.

Ol man i gat planti mani samting

ol i mas bilip long God na helpim ol arapela manmeri

17 Tokim ol man i gat planti mani samting bilong dispela graun long ol i no ken bikhet na litimapim nem bilong ol yet. Ol i no ken bilip long ol dispela kain samting i save bagarap kwik. Nogat. Ol i mas bilip tru long God, em God i save givim yumi planti gutpela samting bilong mekim yumi amamas.

18 Ol i mas mekim planti gutpela pasin bilong helpim ol arapela manmeri. Oltaim ol i mas givim planti samting long ol manmeri i sot. Ol i no ken ting samting tru bilong ol em ol mani samting bilong ol. Nogat. Samting tru bilong ol,

---

6:12: 1 Ko 9.25-26, 1 Ti 1.18, 2 Ti 4.7 **6:13:** Jo 5.21, 18.36-37, 19.11, 1 Ti 5.21, KTH 1.5 **6:14:** Fl 1.6, 1.10, 1 Te 3.13, 5.23 **6:15:** Lo 10.17, 1 Ti 1.11, 1.17, KTH 17.14, 19.16 **6:16:** Kis 33.20, Jo 6.46, Fl 4.20, Ju 1.25 **6:17:** Sng 62.10, Mk 10.24, Lu 12.20-21, 1 Te 1.9 **6:18:** Ro 12.13, Ga 6.6, Ta 3.8, Hi 13.16, Je 2.5

em pasin bilong mekim gut
long ol arapela.
19 Sapos ol i mekim olsem,
orait ol bai i bungim planti
samting bilong helpim ol bi-
hain, na ol bai i kisim dispela
laip em i laip tru.

Timoti i mas was gut long wok bilong em

20 Timoti, yu mas was gut
long dispela wok God i bin
givim long yu. Givim baksait
long olkain toktok nabaut i
no bihainim tingting bilong
God. Na stap longwe long
ol man i ting ol i gat gutpela
save na ol i mekim kain kain
toktok i pait long tingting bi-
long God.
21 Sampela man i bihainim
dispela kain save na ol i lusim
pinis pasin bilong bilip.
Marimari bilong God i ken
i stap wantaim yupela.

6:19: Mt 6.19-20 **6:20:** 1 Ti 4.6-7, 2 Ti 1.14, 2.14, Ta 1.9, KTH 3.3 **6:21:** 1 Ti 1.16, 1.19, 2 Ti 2.18

Namba 2 pas Pol i raitim long Timoti

Tok i go pas

Timoti em i wanwok bilong Pol, olsem na Pol i raitim dispela pas i go long Timoti bilong soim em long ol gutpela pasin em i mas bihainim. Timoti i no ken slek long bilip bilong em yet, na em i no ken lusim pasin bilong autim gutnius bilong Jisas Krais. Em i mas bihainim stret olgeta tok bilong God. Na maski ol man i givim pen na hevi long em, em i mas strong long mekim wok God i bin givim em.

Timoti i no ken putim yau long ol kranki tok bilong ol man i no gat gutpela tingting. Dispela kain tok i save bagarapim laip bilong ol man i harim. Mobeta Timoti i mas tingim gut ol pasin bilong Pol yet na bihainim, em ol pasin bilong bilip strong na bilong i stap bel isi na laikim tru ol arapela na karim olkain hevi.

Timoti i mas wok strong long kamap wokman tru bilong God

(Sapta 1-4)

1 Mi Pol, mi aposel bilong Krais Jisas. Long laik bilong em yet God i makim mi bilong kamap aposel na bilong tokim ol manmeri long dispela laip em i bin promis long givim long ol manmeri i bilip long Krais Jisas.

2 Timoti, yu pikinini tru bilong mi, na mi raitim dispela pas long yu. God Papa wantaim Bikpela bilong yumi Krais Jisas, i ken marimari long yu na sori long yu na mekim yu i stap bel isi.

Yumi no ken sem long gutnius

3 Ol tumbuna bilong mi i bin mekim wok bilong God long pasin i stretpela tru na i klin long ai bilong God, na mi save mekim wok bilong God long wankain pasin. Na long bel bilong mi, mi pilim olsem mi no gat asua long ai bilong em. Na long taim mi prea long san na long nait, oltaim mi save tingting long yu na mi tenkyu long God.

4 Mi ting long wara bilong ai bilong yu i bin pundaun, na mi laikim tumas long lukim yu gen, bai mi ken amamas tru.

5 Mi save gut olsem yu bilip tru long Krais, long wankain pasin olsem bipo tumbuna bilong yu Lois na mama bilong yu Yunis i bin bilip. Na taim mi tingting long dispela strongpela bilip bilong yu,

6 mi laik kirapim tingting bilong yu, bai yu mekim dispela presen God i bin givim yu i kamap strong gen long laip bilong yu, olsem man i

---

1:1: Ef 1.1 **1:2:** Ap 16.1, 1 Ti 1.2 **1:3:** Ap 22.3, 23.1, Ro 1.8-9, Fl 3.5, 1 Te 1.2, 3.10 **1:5:** Ap 16.1, 1 Ti 1.5, 4.6 **1:6:** 1 Te 5.19, 1 Ti 4.14

winim paia na paia i kamap
bikpela. Mi tok long dispela
strong God i givim yu olsem
presen long taim mi putim
han antap long het bilong yu.
7 Yu save, dispela Spirit
God i bin givim long yumi,
em i no spirit bilong mekim
yumi i pret. Nogat. Em
i Spirit bilong givim strong
long yumi na bilong mekim
yumi i laikim tru ol arapela
na bilong helpim yumi long
bosim gut laip bilong yumi
yet.

8 Olsem na yu no ken sem
long autim tok bilong Bikpela
bilong yumi. Na yu no ken
sem long mi, mi kalabusman
bilong em. Nogat. Yu mas
kisim strong bilong God na
karim hevi wantaim mi long
wok bilong autim gutnius.
9 God i bin kisim bek yumi
na singautim yumi bai yumi
stap manmeri bilong em yet.
Em i no ting long gutpela
pasin yumi mekim na em i
singautim yumi. Nogat. Bipo
tru, taim God i no mekim
wanpela samting i kamap
yet, em i singautim yumi
long laik bilong em yet, na
long han bilong Krais Jisas
em i marimari long yumi
na i mekim yumi i kamap
manmeri bilong em yet.
10 Na nau long dispela
taim Krais Jisas, em Man bi-
long kisim bek yumi, em i
kamap ples klia pinis. Na
long wok bilong em mari-
mari bilong God tu i kamap
ples klia. Krais Jisas i bin pin-
isim strong bilong i dai, na
long gutnius bilong em, em i
mekim olgeta manmeri i save
long laip i save stap oltaim.
11 Em i laik bai mi mas
mekim wok bilong dispela
gutnius, olsem na em i
makim mi olsem man bilong
autim tok bilong God na
olsem aposel bilong en na
olsem man bilong skulim ol
manmeri long ol pasin God i
laikim.
12 Olsem na mi save karim
ol dispela hevi. Tasol mi no
sem long dispela. Nogat. Mi
save pinis long dispela man
mi bilip long en. Na mi
save gut olsem em inap long
lukautim gut dispela wok em
i bin putim long han bilong
mi, na bai dispela i stap gut
oltaim, i go inap long dis-
pela bikpela De bilong Krais i
kamap.
13 Yu mas tingim gut ol dis-
pela gutpela tok mi bin givim
yu na yu mas autim tok long
wankain pasin na skulim ol
manmeri. Olsem na yu mas
bilip strong long Krais Jisas
na givim bel bilong yu long
em, na long dispela pasin yu
mas autim tok long ol.
14 Dispela gutnius God i bin
putim long han bilong yu bi-
long yu lukautim, em i gut-
pela samting tru, na yu mas
was gut long en. Na Holi

1:7: Lu 24.49, Ap 1.8, Ro 8.15 **1:8:** Ro 1.16, Fl 1.7, Kl 1.24, 1 Ti 2.6 **1:9:** Ro 8.28, Ef 1.4, 2.8-9, 1 Te 4.7, Ta 3.5, Hi 3.1, 1 Pi 1.20 **1:10:** 1 Ko 15.54-57, Kl 1.26, Hi 2.14, 1 Pi 1.20 **1:11:** 1 Ti 2.7 **1:12:** Ef 3.1-2, 1 Ti 6.20, 2 Ti 4.8, 1 Pi 4.19 **1:13:** 1 Ti 1.10, 4.6, 6.3, 2 Ti 2.2, 3.14, Ta 1.9, 2.1, Hi 10.23 **1:14:** Ro 8.11, 1 Ti 6.20

Spirit i stap insait long yumi,
em i ken helpim yu long dis-
pela wok.
15 Yu save pinis, olgeta man
bilong provins Esia i lusim mi
pinis, na Figelus na Hermo-
genes tu i lusim mi.
16 Mi prea long Bikpela
i ken sori long Onesiforus
wantaim ol famili bilong en.
Planti taim Onesiforus i bin
mekim gut bel bilong mi. Na
em i no sem long mi stap long
kalabus. Nogat.
17 Em i kam long Rom na
em i wok strong tru long
painim mi, na bihain em i
lukim mi.
18 Mi prea long Bikpela i
ken sori long em long De bi-
long bikpela kot bilong God.
Na yu save gut olsem Onesi-
forus i bin mekim planti wok
bilong helpim mi long taun
Efesus tu.

2

Timoti i mas i stap gutpela soldia bilong Krais Jisas

1 Orait, pikinini bilong
mi, oltaim yu mas larim
marimari bilong Krais Jisas
i strongim yu.
2 Na olgeta tok yu bin
harim mi autim long ai
bilong planti man, dispela yu
mas givim long ol man i save
holim strong tok bilong God,
na bai ol inap long skulim ol
arapela man tu.
3 Yu mas i stap gutpela
soldia bilong Krais Jisas na
karim hevi bilong dispela
wok wantaim mipela ol
arapela man i karim hevi.
4 Yu save long pasin bi-
long ol soldia. Taim ol i
mekim wok soldia, ol i no
save holim ol arapela kain
wok wantaim. Nogat. Ol i
save mekim gutpela wok sol-
dia tasol, bai ofisa bilong ol i
ken laikim wok bilong ol.
5 Na man i ran long resis,
em i mas bihainim lo bilong
resis. Sapos nogat, em bai
i no inap kisim prais bilong
man i win.
6 Man i mekim bikpela
wok bilong planim gaden na
lukautim, em i mas kisim hap
kaikai bilong dispela gaden
paslain long ol arapela man.
7 Yu mas tingting long
dispela tok mi mekim, na
Bikpela bai i mekim tingting
bilong yu i klia, na bai yu save
long as bilong dispela olgeta
tok.
8 Oltaim yu mas tingting
long Jisas Krais, em i bin i
dai na i kirap bek, na em i
man bilong lain bilong King
Devit, olsem mi save tok long
gutnius mi autim.
9 Mi save autim dispela
gutnius, na long dispela as
tasol ol man i save lukim
mi olsem man nogut, na ol i
givim ol kain kain hevi long
mi na putim mi long kalabus.
Tasol tok bilong God em i no
inap kalabus i stap.
10 Olsem na mi save
strongim bel bilong mi na

1:16: 2 Ti 4.16, 4.19 **1:18:** Ju 1.21 **2:3:** 1 Ti 1.18, 2 Ti 1.8, 4.5 **2:4:** 1 Ko 9.25 **2:5:** 1 Ko 9.25-26, 2 Ti 4.8 **2:6:** 1 Ko 9.7, 9.10 **2:8:** Ro 1.3, 2.16, 1 Ko 15.1, 15.4, 15.20 **2:9:** Ap 9.16, 28.31, Ef 3.1, 3.13, Fl 1.7, 1.12-14, Kl 4.3, 4.18 **2:10:** 2 Ko 1.6, Ef 3.13, Kl 1.24

karim dispela olgeta hevi, bai
mi ken helpim ol manmeri
God i bin makim bilong em
yet. Mi laik bai ol tu i mas
kisim dispela laip i stap long
Krais Jisas, na bai ol i stap
gut tru wantaim em oltaim
oltaim.
11 Yumi ken bilip tru long
dispela tok,
"Sapos yumi bin i dai tru
wantaim em,
orait bai yumi stap laip
tu
wantaim em.
12 Sapos yumi stap strong
na karim olgeta
hevi,
orait bai yumi stap king
tu
wantaim em.
Sapos yumi givim baksait
long em,
orait bai em tu i givim
baksait
long yumi.
13 Sapos yumi promis
long bihainim em,
na yumi no bihainim
dispela tok bilong
yumi,
em bai i bihainim yet
tok em i bin mekim.
Em i no inap senisim
tok bilong em yet.
Nogat tru."

Timoti i mas wok strong long kamap wokman tru bilong God

14 Oltaim yu mas helpim
ol manmeri long tingim dis-
pela tok. Na long ai bilong
God yu mas tok strong long
ol i no ken tok pait long ol
liklik samting nating, olsem
wanem nem yumi mas givim
long ol pasin bilong yumi.
Dispela kain tok i no inap
helpim wanpela man. Nogat.
Em i save bagarapim tasol
laip bilong ol man i harim.
15 Yu mas wok strong long
kamap wokman tru, na bai
God i laikim wok bilong yu.
Olsem na bai yu autim stret
tok tru bilong God, na bai yu
no gat sem long ai bilong en.
16 Givim baksait long
olkain toktok nabaut i no
bihainim tingting bilong God.
Dispela kain tok bai i bringim
ol man i go moa yet long
rot bilong givim baksait long
God.
17 Dispela kain tok em
i olsem sua nogut bilong
bagarapim man, na em
bai i kamap bikpela tru.
Tupela bilong ol man i save
mekim dispela kain tok em
Himeneus wantaim Filetus.
18 Tupela i lusim pinis rot
bilong tok tru, long wanem,
tupela i save tok olsem,
"Yumi kirap bek pinis long
matmat, olsem na bihain
yumi no inap kirap bek
gen." Long dispela tok ol i
save bagarapim bilip bilong
sampela manmeri.
19 Tasol God i planim pinis
strongpela pos bilong wokim
sios bilong en, na dispela pos
i sanap strong i stap. Na
long dispela pos em i raitim

2:11: Ro 6.5, 6.8, 2 Ko 4.10-11, 1 Ti 1.15 **2:12:** Mt 10.33, Lu 12.9, Ro 8.17, 1 Pi 4.13 **2:13:** Nam 23.19, Ro 3.3-4, Ta 1.2 **2:14:** 1 Ti 1.4, 5.21, 6.4, Ta 3.9 **2:15:** 1 Ti 4.6, Ta 2.7-8 **2:16:** 1 Ti 4.7, 6.20, Ta 1.14 **2:17:** 1 Ti 1.20 **2:19:** Nam 16.5, 16.26, Ais 52.11, Nah 1.7, Jo 10.14, 10.27, Ro 8.35, 1 Ko 8.3, 1 Jo 2.19

tok olsem, “Bikpela i save gut
long ol manmeri bilong em
yet.” Na em i raitim dis-
pela tok tu, “Olgeta man i bin
kisim nem bilong Bikpela, ol i
mas givim baksait long pasin
i no stret.”
20 Long wanpela bikpela
haus i gat sampela dis
samting ol i bin wokim long
gol na silva na sampela ol
i bin wokim long diwai na
sampela ol i bin wokim long
graun. Sampela i bilong
mekim gutpela wok, na
sampela i bilong mekim
ol kain kain wok nabaut.
21 Olsem na sapos wanpela
man i rausim ol pasin nogut
long laip bilong en na em
i kamap klin long ai bilong
God, orait em bai i stap olsem
dis bilong mekim gutpela
wok tru. Em bai i stap man
bilong God tru, na em bai
inap long helpim Bikpela
bilong en. Em bai i redi long
mekim olgeta kain gutpela
wok.
22 Olsem na oltaim yu mas
givim baksait long olgeta
kain laik nogut i save kamap
long bel bilong ol yangpela
man. Na yu mas wok long
kisim stretpela pasin na
pasin bilong bilip tru long
God na pasin bilong laikim
tru ol arapela na pasin bilong
bel isi. Na yupela olgeta i mas
mekim ol dispela pasin, yu
wantaim ol man i stap klin
tru long ai bilong God na i
save lotu na prea long nem
bilong Bikpela.
23 Na yu no ken putim yau
long ol kranki tok nabaut bi-
long ol man i no gat gutpela
tingting. Yu save, dispela
kain tok i save kamapim tok
pait na tok kros tasol.
24 Na wokman bilong
Bikpela i no ken tok pait na
tok kros. Nogat. Em i mas
mekim gutpela pasin long
olgeta man. Sapos ol man
i bikhet long em, em i mas
daunim belhat na painim ol
gutpela rot bilong skulim ol
manmeri long ol pasin God i
laikim.
25 Em i mas wok isi na stre-
tim tingting bilong ol man bi-
long sakim tok. Sapos em i
mekim olsem, orait God bai
i helpim ol na ating ol bai i
tanim bel na kisim gutpela
save long tok tru.
26 Satan i kisim ol pinis
long umben bilong en, bilong
mekim ol i bihainim tok bi-
long em. Tasol sapos ol i save
long tok tru, orait tingting bi-
long ol i kamap klia gen, na
ol bai i lusim umben bilong
Satan na i stap fri.

3

Long taim bilong las de ol man bai i mekim ol pasin nogut

1 Tasol yu mas save olsem,
long taim bilong las de planti
hevi nogut tru bai i kamap.

2:20: Ro 9.21, 1 Ko 3.12, 1 Ti 3.15 **2:21:** 2 Ti 3.17, Ta 3.1 **2:22:** Ap 9.14, 1 Ko 1.2, 1 Ti 1.5, 6.11 **2:23:** 1 Ti 4.7, 2 Ti 2.16, Ta 3.9 **2:24:** 1 Ti 3.2-3, Ta 1.7-9, 3.2 **2:25:** Ga 6.1, 1 Ti 2.4, 6.11, Ta 1.1, 1 Pi 3.15 **3:1:** 1 Ti 4.1, 2 Ti 4.3, 2 Pi 3.3, 1 Jo 2.18 **3:2:** Ro 1.29-31, 1 Ti 1.20, 6.4, 2 Pi 2.3, 2.12

2 Ol man bai i laikim ol yet
tasol, na ol bai i laikim tu-
mas long kisim mani. Ol bai
i litimapim nem bilong ol yet
na hambak nabaut, na ol bai
i tok kros na tok nogut long
ol arapela. Ol bai i sakim tok
bilong papamama, na ol bai
i no tok tenkyu long ol man-
meri i mekim gutpela pasin
long ol. Ol bai i givim baksait
long ol pasin bilong God.
3 Ol bai i no save long pasin
bilong i stap pren bilong ol
arapela, na taim ol i kros, bai
i no gat rot bilong pinisim
kros bilong ol. Ol bai i tok
nogut long ol arapela. Ol bai
i no bosim laik bilong bodi
bilong ol, na ol bai i pait na
bagarapim ol man nabaut. Ol
bai i birua long olgeta gutpela
pasin.
4 Ol bai i mekim nogut long
ol pren bilong ol yet, na ol bai
i bihainim kwik olgeta kranki
tingting bilong ol yet. Ol bai
i tingim ol yet i bikpela man
tru. Ol bai i laikim tumas ol
kain kain pasin bilong ama-
mas bilong dispela graun, na
ol bai i no laikim God.
5 Ol bai i bihainim pasin
bilong God long skin tasol na
ol bai i no save liklik long
bikpela strong i stap long
pasin tru bilong God. Yu mas
stap longwe long ol dispela
kain man.
6 Ol dispela kain man i save
painim rot bilong i go insait
long haus bilong ol meri i no
gat gutpela tingting, na ol i
grisim ol na bosim tingting
bilong ol. Ol dispela meri i
bin mekim planti sin, na ol i
pilim hevi bilong asua bilong
ol. Na bel bilong ol i save
kirap na pulim ol long mekim
ol kain kain pasin i no gat as
bilong en.
7 Ol dispela meri i save
laikim tumas long kisim skul,
tasol ol i no inap kisim save
long tok tru bilong God.
8 Bipo Janes tupela Jam-
bres* i bin birua long Moses,
na olsem tasol ol man i
mekim dispela pasin ol i save
birua long tok tru. Tingting
bilong ol i paul olgeta, na ol i
no bilip tru long God.
9 Tasol dispela pasin bilong
ol bai i no kamap bikpela tu-
mas. Nogat. Olgeta man bai
i lukim olsem pasin bilong
ol i longlong tru, olsem bipo
ol man i lukim pasin bilong
Janes tupela Jambres i long-
long.

Timoti i mas holim strong tok bilong God

10 Tasol yu bin i stap wan-
taim mi, na yu save pinis long
pasin bilong mi long skulim
ol manmeri long ol pasin God
i laikim. Na yu save long ol
pasin mi save wokabaut long
en, na long as tru bilong dis-
pela olgeta pasin bilong mi.
Yu save olsem, mi save bilip

3:3: Ta 2.3, 2 Pi 3.3 **3:4:** Fl 3.19, 2 Pi 2.13, Ju 1.4, 19 **3:5:** Mt 7.15, 7.21, Ro 2.19-20, 2 Te 3.6, 1 Ti 5.8, 6.5, Ta 1.16 **3:6:** Mt 23.14, Ta 1.11 **3:8:** Kis 7.11, Ro 1.28, 2 Ko 13.5, 1 Ti 6.5, 2 Ti 2.25 * **3:8:** Ol Juda i save stori olsem, Janes na Jambres em nem bilong tupela glasman bilong king bilong Isip long taim bilong Moses. Lukim Kisim Bek 7.22 na 9.11. **3:10:** Fl 2.22, 1 Ti 4.6

strong long God, na oltaim mi
save strongim bel bilong mi
na mekim wok, na mi save
laikim tru ol arapela na mi
stap strong na karim hevi.
11 Yu save long olgeta pasin
nogut ol man i bin mekim
long mi na long olgeta pen
mi bin karim long Antiok na
Aikoniam na Listra. Yu save
long ol samting nogut tru ol
i bin mekim long mi long ol
dispela taun. Tasol Bikpela
i bin helpim mi long dispela
olgeta hevi na mi stap gut.
12 Tru tumas, olgeta man i
laik pas wantaim Krais Jisas
na i bihainim pasin bilong
God, ol man bai i mekim
nogut long ol.
13 Na ol man nogut na ol
giaman profet ol bai i wok
long giamanim ol manmeri.
Na Satan bai i giamanim ol
yet tu, na pasin bilong ol bai
i kamap nogut tru.
14 Tasol yu, yu mas holim
strong dispela tok yu bin
kisim na yu save bilip strong
long en. Yu save gut long
mipela ol manmeri i bin
skulim yu long dispela tok.
15 Na yu save, taim yu bin i
stap liklik pikinini yet, yu stat
long kisim save long ol buk i
gat tok bilong God. Dispela
ol buk ol inap long givim gut-
pela tingting long yu, na bai
yu bilip long Krais Jisas, na
bai God i kisim bek yu.
16 Spirit bilong God yet i
bin kamapim olgeta tok i stap
long buk bilong God. Na dis-
pela tok em i gutpela samt-
ing tru bilong skulim yumi
long tok tru na bilong stretim
ol manmeri tingting bilong
ol i no stret na bilong stre-
tim wokabaut bilong yumi na
bilong skulim yumi long ol
pasin i stret long ai bilong
God.
17 Olsem na dispela tok i
mekim yumi ol manmeri bi-
long God i kisim tru olgeta
gutpela pasin, na em i mekim
yumi i redi long mekim ol-
geta kain gutpela wok.

4

Timoti i mas strong long autim tok bilong God

1 Long ai bilong God na bi-
long Krais Jisas, em bai i ske-
lim pasin bilong olgeta man-
meri i stap laip na ol man-
meri i dai pinis tu, mi tok
strong long yu olsem, Krais
Jisas bai i kamap long ai bi-
long olgeta manmeri na em
bai i stap king oltaim oltaim,
2 olsem na yu mas strong
long autim tok bilong em.
Maski sapos ol man i redi
long harim tok o ol i no redi,
oltaim yu mas wok strong
long autim tok bilong Krais.
Yu mas givim strongpela tok
long ol bilong sutim bel bi-
long ol na bilong kirapim ol
long tanim bel na bihainim
pasin bilong God. Na oltaim

3:11: Sng 34.19, Ap 13.14-52, 14.1-20, 2 Ko 1.10 **3:12:** Mt 16.24, Jo 15.20, 17.14, Ap 14.22, 1 Te 3.3 **3:13:** 2 Te 2.11, 1 Ti 4.1, 2 Ti 2.16 **3:14:** 1 Ti 1.13, 1 Ti 2.2 **3:15:** Jo 5.39, 1 Pi 1.20-21 **3:16:** Ro 15.4, 2 Ti 2.21, 2 Pi 1.20-21 **3:17:** 1 Ti 6.11, 2 Ti 2.21 **4:1:** Ap 10.42, Ro 14.9-10, 1 Ti 5.21, 6.13 **4:2:** Ap 20.20, 20.31, 1 Ti 4.13, 5.20, Ta 1.13, 2.15

yu mas isi long ol na skulim ol
gut long ol pasin God i laikim.
3 Harim. Bihain ol man bai
i no laik harim moa ol stret-
pela tok. Nogat. Yau bilong
ol bai i skrap long harim ol
narakain narakain tok, na ol
bai i kisim planti man bilong
skulim ol long kain tok ol i
save laik long harim.
4 Olsem na ol bai i givim
baksait long tok tru na putim
yau long ol kain kain stori
nating.
5 Tasol yu yet yu mas tingt-
ing klia oltaim. Yu mas karim
ol hevi na pen. Yu mas
mekim wok bilong autim gut-
nius long ol manmeri. Yu gat
wok bilong helpim ol man-
meri, na yu mas mekim tru
dispela wok.

Pol klostu i laik i dai

6 Yu save, klostu nau bai
mi dai na blut bilong mi bai i
kapsait olsem dispela wain ol
i save givim long God olsem
ofa. Taim bilong mi long i go
em i klostu pinis.
7 Mi bin ran strong long
gutpela resis bilong laip. Nau
mi kamap pinis long mak, na
mi bin holimpas bilip bilong
mi long God.
8 Nau prais bilong man
i winim resis em i redi na
i wetim mi i stap. Dispela
prais em i olsem. Bikpela
bai i kolim mi stretpela man.
Bikpela i save bihainim pasin
i stret tasol na skelim pasin
bilong ol manmeri, na long
De bilong bikpela kot bilong
em, em bai i givim dispela
prais long mi. Na em bai i no
givim long mi wanpela tasol.
Nogat. Em bai i givim long ol-
geta man i laikim tumas long
lukim em na i wetim em i
kamap ples klia.

Timoti i mas kam hariap long Pol

9 Yu mas trai hat long kam
long mi kwiktaim.
10 Harim. Demas em i
lusim mi pinis. Em i laikim
tumas ol pasin bilong dispela
graun, na em i go long taun
Tesalonaika. Kresens i go
long provins Galesia, na Tai-
tus i go long distrik Dalmesia.
11 Luk wanpela tasol i stap
wantaim mi. Olsem na yu
mas kisim Mak na bringim
em i kam wantaim yu. Em
i gutpela man bilong helpim
mi long wok.
12 Tikikus mi salim i go pi-
nis long Efesus.
13 Taim yu laik i kam, orait
yu mas kisim dispela long-
pela saket mi bin lusim i stap
long taun Troas, long haus bi-
long Karpus. Na kisim ol buk
tu. Na lukaut tru bai yu no
lusim tingting long ol dispela
buk ol i bin wokim long skin
bilong abus.

4:3: 1 Ti 1.10, 4.1, 2 Ti 1.13, 3.1, 3.6 **4:4:** 1 Ti 1.4, 4.7, Ta 1.14 **4:5:** Ap 21.8, Ef 4.11, 2 Ti 1.8, 2.3 **4:6:** Fl 1.23, 2.17, 2 Pi 1.14 **4:7:** 1 Ko 9.24-25, Fl 3.14, 1 Ti 6.12, Hi 12.1 **4:8:** 1 Ko 9.24-25, 2 Ti 1.12, Je 1.12, 1 Pi 5.4, KTH 2.10 **4:9:** 2 Ti 1.4 **4:10:** 2 Ko 8.23, Ga 2.3, Kl 4.14, Fm 1.24, Ta 1.4, 1 Jo 2.15 **4:11:** Ap 12.12, 12.25, 13.13, 15.37-39, Kl 4.10, 4.14, Fm 1.24 **4:12:** Ap 20.4, Ef 6.21-22, Kl 4.7-8 **4:13:** Ap 20.6 **4:14:** Sng 28.4, 62.12, Snd 24.12, Ap 19.33, Ro 2.6, 1 Ti 1.20, KTH 18.6

14 Aleksander, em man bilong wokim ol samting long bras, em i bin mekim nogut tru long mi. Bihain Bikpela bai i mekim save long em, bilong bekim dispela pasin em i bin mekim.
15 Yu tu yu mas lukaut long dispela man. Em i bin birua tru long tok bilong mipela.
16 Namba wan taim mi bekim tok bilong kot i no gat wanpela man i sanap wantaim mi na helpim tok bilong mi. Nogat. Olgeta man i lusim mi. Mi prea long God i no ken tingting long dispela rong bilong ol.
17 Tasol Bikpela yet i bin sambai long mi na givim strong long mi. Olsem na mi autim gutnius inap tru, na olgeta lain haiden i harim. Na God i bin kisim bek mi long maus bilong laion.
18 Olsem tasol Bikpela bai i kisim bek mi long olgeta pasin nogut ol i laik mekim long mi, na em bai i mekim mi i stap gut na bringim mi i go long kingdom bilong en i stap long heven. Yumi mas litimapim nem bilong em oltaim oltaim. I tru.
19 Yu mas givim gude bilong mi long Prisila wantaim Akwila, na long ol famili bilong Onesiforus.
20 Erastus i stap yet long taun Korin. Na Trofimus i gat sik na mi lusim em i stap long taun Miletus.
21 Yu mas trai hat long kam kwik. Nogut yu wet, na taim bilong kol na strongpela win i kamap.

Yubulus na Pudens na Linus na Klodia na olgeta Kristen brata ol i salim gude long yu.
22 Bikpela i ken i stap wantaim spirit bilong yu. Na marimari bilong en i ken i stap wantaim yupela olgeta.

4:16: Ap 7.60, 2 Ti 1.15 **4:17:** Sng 22.21, Dan 6.22, Ap 23.11, 27.23, 2 Pi 2.9 **4:18:** Sng 121.7, Ro 11.36, Ga 1.5, Hi 13.21 **4:19:** Ap 18.2, 2 Ti 1.16-17 **4:20:** Ap 19.22, 20.4, 21.29, Ro 16.23

Pas Pol i raitim long Taitus
Tok i go pas

Taitus em i no man bilong lain Juda. Tasol taim em i kamap Kristen, em i bin helpim Pol long wok aposel bilong en. I luk olsem Pol i bin lusim Taitus i stap long ailan Krit, bilong lukautim wok bilong sios long dispela hap.

Pastaim pas i tok olsem, pasin bilong ol Krit em i no gutpela tumas. Olsem na man i laik kamap hetman bilong sios em i mas bihainim ol gutpela pasin tru. Bihain Pol i tokim Taitus long pasin bilong skulim ol wan wan lain manmeri, em ol lapun man na ol lapun meri, na ol yangpela man na ol wokboi nating.

Las tok bilong pas em i olsem, Taitus i mas skulim ol manmeri long i stap wanbel na mekim gutpela pasin long ol arapela, na ol i no ken tok kros na tok pait.

Taitus i mas strongim bilip na stretim pasin bilong ol Kristen i stap long ailan Krit

(Sapta 1-3)

1 Mi Pol, mi wokboi bilong God, na mi aposel bilong Jisas Krais. Em i bin salim mi i go bilong strongim bilip bilong ol manmeri God i bin makim bilong em yet, na bilong helpim ol long kisim save long tok tru na long bihainim pasin bilong God.

2 Mi wok long helpim ol long bilip strong na wetim God i givim laip bilong i stap oltaim long ol. Bipo tru, taim God i no mekim wanpela samting i kamap yet, em i tok pinis long em bai i givim dispela laip long yumi. Na em i no save giaman.

3 Na bihain, long dispela taim em yet i bin makim, em i kirapim sampela man bilong autim tok bilong en, na long dispela pasin em i mekim tok bilong en i kamap ples klia. God, em i Man bilong kisim bek yumi, em i tok na mi kisim dispela wok bilong autim tok.

4 Taitus, mi raitim dispela pas long yu. Yu pikinini tru bilong mi, na yu gat wankain bilip olsem mipela olgeta. God Papa, wantaim Krais Jisas, em i Man bilong kisim bek yumi, em i ken marimari long yu na mekim yu i stap bel isi.

Taitus i mas makim ol gutpela hetman bilong sios

5 Mi bin lusim yu i stap long ailan Krit, bilong yu ken stretim olgeta hap wok i no stret

---

1:2: Ro 16.25, Kl 1.27, 2 Ti 1.1, 1.9, 1 Pi 1.20 **1:3:** Ef 1.9-10, 1 Te 2.4, 1 Ti 1.1, 1.11, 2.3, 2 Ti 1.10, Ta 2.10, 3.4 **1:4:** Ro 1.7, 2 Ko 8.23, Ga 2.3, 2 Ti 1.2, 4.10

yet, na yu ken makim ol hetman bilong sios long olgeta taun, olsem mi bin tokim yu bipo.

6 Yu mas makim ol man i no gat rong long ai bilong ol manmeri, na ol man i gat wanpela meri tasol. Na ol pikinini bilong ol dispela man i mas bilip long Krais, na ol i no ken bihainim ol pasin i doti long ai bilong God, na ol i no ken bihainim pasin bilong bikhet na sakim tok bilong papamama.

7 Yu save, wasman bilong sios em i man bilong lukautim wok bilong God. Olsem na em i mas wokabaut stret, na ol manmeri i no ken lukim em i gat rong. Em i no ken ting em i gat biknem na em i bosim nabaut ol manmeri. Em i no ken belhat kwik. Em i no ken spak. Em i no ken paitim ol man nabaut. Em i no ken laikim tumas long kisim planti mani samting. Nogat.

8 Em i mas lukautim gut ol man i kam long haus bilong en. Em i mas laikim olgeta gutpela pasin na bihainim gutpela tingting tasol. Em i mas bihainim ol stretpela pasin na olgeta pasin bilong God. Em i mas bosim gut laip bilong em yet.

9 Em i mas holim strong dispela tok tru ol i bin skulim em long en. Olsem na em bai inap long skulim ol manmeri long olgeta tok tru ol i mas bilip long en, na em bai inap long kirapim bel bilong ol long bihainim dispela tok. Na sapos sampela man i gat narapela tingting, em bai inap long stretim bek tingting bilong ol.

Long ailan Krit i gat planti man i bagarapim bilip bilong ol arapela

10 Yu mas makim ol gutpela wasman, long wanem, long ol sios bilong Krit i gat planti man bilong sakim tok. Ol i save mekim planti toktok nating na giamanim tingting bilong ol man. Bikpela lain bilong dispela man, em ol man bilong lain Juda, dispela ol lain i save strong long katim skin bilong ol man.

11 Ol dispela man i laik mekim pasin nogut na pulim ol mani samting bilong ol manmeri, olsem na ol i save skulim ol long mekim ol pasin i no inap long yumi mekim. Long dispela pasin ol i save bagarapim bilip bilong sampela manmeri wantaim olgeta famili bilong ol. Olsem na yu mas tambuim ol long ol i no ken mekim dispela kain tok.

12 Bipo wanpela saveman bilong Krit yet i bin tok olsem, “Ol Krit ol i man bilong giaman tasol. Ol i man nogut tru, olsem ol wel animal. Ol i save tingting tasol long kaikai planti na les nabaut.”

13 Dispela tok em i tru. Olsem na yu mas givim

1:6: 2 Ti 2.24-26 **1:6:** 1 Ti 3.2-7 **1:7:** Wkp 10.9, 1 Ko 4.1, Ef 5.18, 1 Pi 5.2 **1:9:** 1 Ti 1.10, 1.15, 2 Ti 1.13, 2.15, 4.3, Ta 2.1 **1:10:** 1 Ti 1.6, 4.7 **1:11:** Mt 23.14, Jo 10.12, 1 Ti 6.5, 2 Ti 3.6, 1 Pi 5.2 **1:13:** 2 Ti 4.2, Ta 2.2

strongpela tok long ol, bilong
stretim gut pasin bilong ol,
bai ol i bilip tru long God.
14 Na ol i no ken putim yau
long ol kain kain stori nating
bilong ol Juda, na long ol kain
kain lo bilong ol man i save
givim baksait long tok tru.
15 Sapos ol manmeri yet i
stap klin long ai bilong God,
orait olgeta kain kaikai samt-
ing tu i klin, na ol i ken kisim.
Tasol sapos ol manmeri i bi-
hainim pasin i doti long ai
bilong God na ol i no save
bilip long Krais, orait i no
gat wanpela samting i klin,
long wanem, tingting bilong
ol wantaim bel bilong ol i doti
olgeta long ai bilong God.
16 Maus bilong ol i save tok
olsem, "Mi save long God."
Tasol pasin bilong ol i soim
olsem, ol i givim baksait pi-
nis long em. God i no laik
tru long ol. Ol i man bilong
sakim tok, na ol i no inap tru
long mekim wanpela gutpela
pasin.

2

Ol lapun i mas bihainim gut ol pasin God i laikim

1 Tasol yu, yu mas tokim
ol manmeri long mekim ol
pasin i bihainim tru olgeta
tok bilong God.
2 Yu mas tokim ol lapun
man long ol i no ken spak.
Ol i mas tingting stret long
pasin ol i mekim na bihainim
ol gutpela tingting tasol. Ol
i mas save gut long tok tru
bilong God, na long pasin bi-
long laikim tru ol arapela,
na long pasin bilong sanap
strong na karim olgeta hevi.
3 Na yu mas tokim ol lapun
meri tu long ol i mas wok-
abaut long pasin God i laikim.
Ol i no ken tok nogut long ol
arapela. Ol i no ken larim
wain i bosim tingting bilong
ol. Ol i mas skulim ol arapela
long mekim gutpela pasin,
4 na ol yangpela meri bai
i save gut long pasin bilong
laikim tru ol man bilong ol na
ol pikinini bilong ol.
5 Na ol yangpela meri bai
i bosim gut tingting bilong ol
yet, na ol bai i stap klin tru
long ai bilong God. Na ol
bai i save long pasin bilong
lukautim gut haus bilong ol,
na long mekim gutpela pasin
long ol man na ol pikinini bi-
long ol, na long aninit long ol
man bilong ol. Na sapos ol i
mekim ol dispela pasin, orait
ol man bai i no inap tok nogut
long tok bilong God.

Taitus i mas mekim ol gut-pela pasin ol yangpela man i ken bihainim

6 Olsem tasol yu mas ki-
rapim ol man i yangpela lik-
lik, na ol tu i ken bosim gut
pasin bilong ol.
7 Long olgeta samting yu
save mekim, yu yet yu mas
mekim ol gutpela pasin tasol,

1:14: 1 Ti 4.7, 2 Ti 4.4 **1:15:** Mt 15.11, Lu 11.39-41, Ro 14.14, 14.20, 14.23, 1 Ko 6.12 **1:16:** Ro 1.28, 2 Ti 3.5, 3.8, 1 Jo 1.6, 2.4, Ju 1.4 **2:1:** 1 Ti 1.10, 6.3, 2 Ti 1.13, Ta 1.9 **2:3:** 1 Ti 3.11, 2 Ti 2.9-10, 1 Pi 3.3-4 **2:5:** Ef 5.22, Kl 3.18, 1 Ti 2.11, 6.1, 1 Pi 3.1, 3.5 **2:7:** Ef 6.24, 1 Ti 4.12, 1 Pi 5.3

bai ol man i ken lukim pasin
bilong yu na bihainim. Long
wok bilong yu long skulim
ol manmeri, yu no ken gia-
manim ol, na yu no ken tok
pilai na hambak nabaut. No-
gat. Oltaim yu mas tingting
gut long pasin tru tasol na
autim tok i stret.
8 Sapos yu mekim stretpela
tok tasol, orait ol man bai i no
inap painim rong long en. Na
ol birua bai i no inap mekim
tok nogut long yumi. No-
gat. Ol bai i sem long tingting
nogut bilong ol.

Ol wokboi i mas bihainim gut tok bilong ol bosman

9 Yu mas tokim ol wok-
boi olsem, ol i mas i stap
aninit long ol bosman bilong
ol, na ol i mas mekim olkain
gutpela wok ol bosman bai i
laikim. Ol i no ken bekim tok
nogut long ol bosman bilong
ol,
10 na ol i no ken stilim
ol samting bilong ol bosman.
Nogat. Ol i mas bihainim
gut tok bilong ol bosman,
bai ol bosman i ken ama-
mas tru long pasin bilong ol.
Olsem na long olgeta samt-
ing ol i mekim, ol wokboi
bai i kirapim ol man long
givim biknem long dispela
tok yumi save autim, em tok
tru bilong God, em Man bi-
long kisim bek yumi.

Yumi mas bihainim pasin bilong God na wetim De bilong Krais

11 Yumi save, marimari bi-
long God em i kamap ples klia
pinis, na em inap long kisim
bek olgeta manmeri.
12 Dispela marimari bi-
long God em i save skulim
yumi long lusim pasin bilong
givim baksait long God na
long lusim olgeta laik nogut
bilong dispela graun, na em i
skulim yumi long tingting gut
na wokabaut stret. Tru, yumi
stap namel long ol manmeri
bilong dispela graun, tasol
marimari bilong God i skulim
yumi long bihainim pasin bi-
long God
13 na bilip strong na wetim
dispela gutpela samting yumi
bai amamas tru long lukim.
Yumi wetim Jisas Krais, em
strongpela God na Man bi-
long kisim bek yumi, na em
bai i kamap ples klia wan-
taim gutpela bilas na bikpela
lait na strong bilong God.
14 Krais i lusim pinis laip
bilong em yet, bilong kisim
bek yumi na lusim olgeta sin
bilong yumi, bai yumi stap
klin tru na yumi stap lain
manmeri bilong em yet, na
yumi wok strong long mekim
olgeta kain gutpela pasin.

15 Oltaim yu mas givim dis-
pela tok long ol manmeri. Yu
mas kirapim ol long bihainim
dispela tok, na yu mas givim
strongpela tok long ol man-
meri bilong sakim tok, bilong
stretim pasin bilong ol. Yu

2:8: 1 Ti 6.3, 2 Ti 3.14, 1 Pi 2.12, 2.15 **2:9:** 1 Ti 6.1-2 **2:10:** Mt 5.16, Fl 2.15, Ta 1.3 **2:11:** Jo 1.9, Ro 5.15, 1 Pi 5.12 **2:12:** Ro 6.19, Ef 1.4, Kl 1.22, 1 Te 4.7, 1 Jo 2.16 **2:13:** 1 Ko 1.7, Fl 3.20, Kl 3.4, Hi 9.28, 1 Jo 3.2 **2:14:** Kis 19.5, Lo 4.20, 7.6, 14.2, Sng 130.8, Ese 37.23, Ga 1.4, 1 Pi 2.9 **2:15:** 1 Ti 4.12, 2 Ti 4.2

no ken larim ol man i rabisim
tok bilong yu.

3

God i bin mekim gut tru long yumi na yumi mas mekim ol gutpela pasin

1 Yu mas tokim ol man-
meri long ol i mas stap aninit
long ol king na ol gavman, na
ol i mas bihainim tok bilong
ol. Na oltaim ol i mas redi
long mekim olgeta kain gut-
pela wok.
2 Ol i no ken tok nogut long
wanpela man, na ol i no ken
tok pait. Oltaim ol i mas stap
isi tasol na mekim gutpela
pasin long olgeta manmeri.
3 Yu save, bipo yumi tu i no
gat gutpela tingting na yumi
save sakim tok. Satan i bin gi-
amanim yumi na yumi no bin
bihainim rot bilong God. I
olsem yumi stap wokboi nat-
ing bilong ol kain kain pasin
bilong bel i kirap na ol kain
kain laik bilong bodi. Yumi
bin wokabaut long pasin bi-
long bel kros na bel nogut
long ol arapela. Ol man i bin
birua long yumi na yumi wan
wan i bin birua long ol ara-
pela.
4 Tasol God, em Man bilong
kisim bek yumi, em i laikim
yumi tru, na em i marimari
long yumi na mekim gutpela
pasin long yumi. Na taim dis-
pela pasin bilong en i kamap
ples klia,
5 em i kisim bek yumi. Em
i no ting long stretpela pasin
yumi yet i bin mekim, na em i
kisim bek yumi. Nogat. Long
sori bilong em yet em i kisim
bek yumi. Em i wasim yumi
na yumi kamap olsem ol nu-
pela pikinini, na Holi Spirit i
givim nupela laip long yumi.
6 Long wok bilong Jisas
Krais, em Man bilong kisim
bek yumi, God i kapsaitim
strong bilong Holi Spirit moa
yet long yumi.
7 Krais i marimari long
yumi na mekim yumi i
kamap stretpela manmeri
long ai bilong God, na long
dispela pasin God i makim
yumi bilong kisim laip bilong
i stap oltaim, em dispela laip
yumi wetim i stap.
8 Yumi ken bilip tru long
dispela tok.

Mi laik bai yu tokaut strong
long ol dispela samting, na
bai ol manmeri i bilip long
God ol i ken wok strong long
mekim ol gutpela pasin. Dis-
pela kain pasin em i save
helpim ol manmeri, na em i
samting tru.
9 Tasol yu no ken putim
yau long ol kranki tok bilong
ol man i laikim tumas long
tok kros na tok pait na long
toktok long ol nem bilong ol
tumbuna bilong ol na long
pait long toktok long as bi-
long ol tok i stap long lo bi-
long Moses. Yumi save, ol dis-

3:1: Ro 13.1-7, Kl 1.10, Hi 13.21, 1 Pi 2.13-14 **3:2:** Ef 4.2, 4.31, Fl 4.5, Kl 3.12, 2 Ti 2.24-25 **3:3:** 1 Ko 6.11, Ef 2.1-2, 5.8, Kl 1.21, 1 Pi 4.3 **3:4:** 1 Ti 2.3, Ta 1.3, 2.11 **3:5:** Jo 3.3-5, Ro 11.6, Ef 5.26, 2 Ti 1.9, 1 Pi 3.21 **3:6:** Jol 2.28, Ap 2.17-18, 2.33, Ro 5.5 **3:7:** Ro 3.24, 8.23-24, Ga 2.16, Ta 2.11 **3:8:** 1 Ti 1.14-15, Ta 2.14 **3:9:** 1 Ti 1.4, 2 Ti 2.14-16, 2.23, Ta 1.14

pela kain tok i no inap helpim
yumi long bihainim gutpela
pasin.
10 Sapos wanpela man i
mekim pasin bilong brukim
sios, orait yu mas givim tok
long em bilong stretim tingt-
ing bilong em. Na sapos yu
mekim olsem wanpela o tu-
pela taim, na em i no harim
tok, orait yu mas lusim em na
givim baksait long em olgeta.
11 Yu save, kain man olsem
em i lusim rot pinis, na em
i kamap man bilong mekim
sin. Na ol sin bilong em yet i
kotim em pinis.

Taitus i mas kam lukim Pol

12 Taim mi salim Artemas
o Tikikus i kam long yu, orait
yu mas trai hat long kam
long mi long taun Nikopolis,
long wanem, mi laik i stap
long Nikopolis long taim bi-
long kol na strongpela win.
13 Yu mas lukautim gut
Apolos na Senas, dispela
saveman bilong lo. Yu
mas helpim tupela long ol
samting bilong wokabaut,
na bai tupela i no sot long
wanpela samting long taim
tupela i wokabaut long rot.
14 Ol manmeri bilong yumi
i mas kisim save long pasin
bilong mekim gutpela wok
bilong helpim ol manmeri i
sot long ol samting. Nogut ol
Kristen i stap nating na ol i no
bihainim pasin bilong God.
15 Olgeta manmeri i stap
wantaim mi, ol i salim gude
long yu. Na yu mas givim
gude bilong mipela long ol
manmeri i bilip long Jisas na
i save laikim mipela.

Marimari bilong God i ken
i stap wantaim yupela olgeta.

3:10: Mt 18.15-17, 2 Ko 13.2, 2 Te 3.6, 3.14, 2 Ti 3.5, 2 Jo 1.10 **3:11:** Ap 13.46, 1 Ti 6.3-5 **3:12:** Ap 20.4, Ef 6.21-22, Kl 4.7-8, 2 Ti 4.12 **3:13:** Ap 18.24, 1 Ko 3.5-6, 16.12 **3:14:** Mt 7.19, Ro 15.28, Ef 4.28, Fl 1.11, Kl 1.10, Ta 2.14

Pas Pol i raitim long Filemon
Tok i go pas

Filemon em i wanpela bikman. I luk olsem em i wanpela Kristen bilong taun Kolosi. Wanpela wokboi nating bilong en, nem bilong en Onesimus, em i bin lusim bos bilong en na ranawe i go long narapela taun. Na long dispela taun Onesimus i bungim Pol na em i kamap Kristen.

Long dispela taim Pol i stap long kalabus, na em i no inap i go lukim Filemon. Tasol em i raitim dispela pas na givim long Onesimus, na em i salim Onesimus i go bek long bos bilong em. Long pas Pol i tokim Filemon olsem em i no ken kros long wokboi nating bilong em. Nau dispela wokboi i kamap Kristen, olsem na Filemon i mas kisim em bek olsem brata tru bilong em.

Wokboi nating bilong Filemon i ranawe na bihain em i kamap Kristen na Pol i salim em i go bek long Filemon

1 Mi Pol, mi kalabusman bilong Krais Jisas. Mi wantaim brata bilong yumi Timoti, mitupela i raitim dispela pas long yu Filemon, yu gutpela pren tru na wanwok bilong mipela.

2 Mitupela i raitim dispela pas long susa bilong mipela Apia tu, na long Arkipus, em i stap soldia wantaim mipela long dispela pait bilong God yumi stap long en. Na mitupela i raitim long ol manmeri bilong sios i save bung long haus bilong yu.

3 God Papa bilong yumi, wantaim Bikpela Jisas Krais, i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi.

Gutpela pasin bilong Filemon i mekim Pol i amamas

4 Olgeta taim mi beten long God bilong mi, mi save tingting long yu na tok tenkyu long God,

5 long wanem, oltaim ol i save tokim mi olsem, yu save givim bel bilong yu long Bikpela Jisas na yu save bilip tru long em, na yu save laikim tru olgeta manmeri bilong God.

6 Yu poroman wantaim mipela na yumi bilip long Krais, na mi prea long God i ken mekim bilip bilong yumi i kamapim gutpela save bilong yumi, na bai yumi save tru long olgeta gutpela samting yumi save kisim long Krais.

7 Yes, brata, yu save laikim tru olgeta manmeri bilong God, na long dispela pasin yu bin strongim bel bilong ol. Na

1:1: Ef 3.1 **1:2:** Kl 4.17, 2 Ti 2.3 **1:3:** Ga 1.3 **1:4:** Ro 1.8-9 **1:6:** Fl 1.9, Kl 1.9 **1:7:** 2 Ko 7.4, 7.13

dispela i mekim mi i amamas
moa yet na bel bilong mi i
stap isi tru.

Filemon i mas kisim bek Onesimus olsem brata tru

8 I gat wanpela samting
mi laik bai yu mas mekim,
na inap mi tokim yu long
nem bilong Krais long yu
mas mekim dispela samting.
Tasol mi save long ol gutpela
pasin bilong yu,
9 na mi ting mi no ken
givim strongpela tok long yu.
Pasin bilong laikim tru ol ara-
pela i save pasim mitupela
wantaim, olsem na mi laik
mekim tok isi long yu. Mi
Pol, mi man bilong bringim
tok bilong Krais Jisas na long
dispela wok bilong Krais nau
mi stap kalabusman tu,
10 mi laik askim yu long
mekim gutpela pasin long
pikinini bilong mi, Ones-
imus.* Onesimus i bin i
kam long mi long taim mi
stap long kalabus, na mi bin
helpim em long bilip tru long
Krais. Olsem na mi tok, em i
kamap pikinini tru bilong mi.
11 Bipo em i no save mekim
gutpela wok bilong helpim
yu. Tasol nau em inap mekim
gutpela wok† bilong helpim
mitupela wantaim.
12 Nau mi salim em i kam
bek long yu, na bel bilong mi
i kam wantaim em.
13 Mi bai amamas tru
sapos mi inap pasim em i
stap wantaim mi, bai em
i ken mekim wok bilong
yu yet bilong helpim mi
long dispela taim mi stap
kalabusman long wok bilong
autim gutnius.
14 Tasol mi laik bai yu mas
tok orait long dispela pas-
taim, olsem na mi no pasim
em. Mi no laik tokim yu
long wanem samting yu mas
mekim. Nogat. Mi ting, sapos
yu bai mekim gutpela pasin
bilong helpim mi, orait mo-
beta yu mas mekim long laik
bilong yu yet.
15 Tru, Onesimus i bin
lusim yu liklik taim. Tasol
ating dispela samting i bin
kamap, bai yu ken kisim em
bek gen, na bai em i stap
wantaim yu oltaim.
16 Nau yu no ken ting em
i wokboi nating tasol. Nogat.
Tru, em i stap wokboi nat-
ing bilong yu, tasol nau em
i kamap brata tru bilong yu
na yu bai laikim em tru. Mi
yet mi save lukim em olsem
brata tru na mi givim bel bi-
long mi long em. Tasol mi
save, yu bai laikim em moa
yet. Yu bai laikim pasin em i
mekim olsem wokboi nating,
na long Krais yu bai lukim
em olsem brata tru, na yu bai
laikim em tru.

1:9: Fm 1.1 **1:10:** 1 Ko 4.15, Kl 4.9 * **1:10:** I luk olsem Onesimus i bin i stap wokboi nating bilong Filemon, na bihain em i ranawe i kam long Pol, na long taim em i stap wantaim Pol em i bin kamap Kristen. Long lo bilong ol long dispela taim, sapos wokboi nating i ranawe, orait bosman inap tokim ol soldia long hangamapim dispela wokboi long diwai kros na kilim em i dai. † **1:11:** Long tok Grik, nem Onesimus em i wankain olsem dispela tok, "Mekim gutpela wok." **1:13:** Fl 2.30 **1:14:** 2 Ko 9.7, 1 Pi 5.2 **1:16:** 1 Ti 6.2 **1:17:** 2 Ko 8.23

17 Olsem na sapos yu
lukim mi olsem poroman tru
bilong yu long wok bilong
Krais, orait yu mas kisim
bek Onesimus long wankain
pasin olsem yu kisim mi.
18 Sapos em i bin mekim
sampela kain rong long yu o
sapos em i gat dinau long yu,
orait yu mas senisim nem bi-
long em na putim nem bilong
mi long dispela dinau samt-
ing.
19 Mi Pol, long han bilong
mi yet mi raitim dispela tok.
Mi yet bai mi bekim dispela
dinau.‡ Mi inap tok tu olsem
yu yet yu dinau long mi, em
dinau bilong laip bilong yu
yet. Tasol mi no laik tok
long dispela. 20 Brata, harim.
Long nem bilong Bikpela, mi
laik bai yu mekim dispela
gutpela pasin long mi. Mitu-
pela i stap man bilong Krais,
olsem na long dispela pasin
yu mas mekim gut bel bilong
mi.
21 Mi save gut olsem, yu
bai bihainim dispela tok
bilong mi, olsem na mi raitim
dispela pas long yu. Mi save,
pasin yu bai mekim long
Onesimus, em bai i winim tru
dispela pasin nau mi askim
yu long mekim.
22 Na mi gat wanpela tok
moa. Mi bilip olsem God bai
i harim prea bilong yupela,
na em bai i larim mi i kam
bek long yupela. Olsem na yu
mas redim wanpela rum long
haus bilong yu, bilong mi ken
slip long en.

Ol wanwok bilong Pol i givim gude long Filemon

23 Epafras i givim gude
long yu. Em tu i stap long
kalabus, na mitupela wan-
taim i stap kalabusman bi-
long Krais Jisas.
24 Ol wanwok bilong mi,
em Mak na Aristarkus na De-
mas na Luk, ol tu i givim gude
long yu.
25 Marimari bilong Bikpela
Jisas Krais i ken i stap wan-
taim spirit bilong yupela.

1:19: Ga 6.11 ‡ **1:19:** Lukim tok i stap long 1 Korin 16.21. **1:22:** Fl 1.25, 2.24 **1:23:** Kl 1.7, 4.12 **1:24:** Ap 12.12, 12.25, 13.13, 15.37-39, 19.29, 27.2, Kl 4.10, 4.14, 2 Ti 4.10-11

Pas i go long Ol Hibru Tok i go pas

Dispela pas ol i raitim bilong helpim wanpela lain Kristen i laik lusim bilip bilong ol, long wanem, sampela man i bin daunim ol na givim hevi long ol. Pas i laik strongim bilip bilong ol, olsem na em i tokim ol long bikpela wok God i bin mekim long Krais Jisas. Krais tasol i save soim yumi long pasin tru bilong God.

Dispela pas i tok long tripela bikpela samting. 1) Jisas em i pikinini tru bilong God. Long taim Jisas i stap long graun, em i bin karim planti hevi na pen, na long dispela pasin God i mekim Jisas i kamap nambawan man tru bilong helpim ol manmeri (2.10). Olsem na Jisas i winim tru ol profet bilong bipo na ol ensel na em i winim Moses yet. 2) God yet i bin makim Jisas bilong i stap pris oltaim, na em i winim ol pris bilong ol Juda. 3) Jisas em i stap hetpris long heven na em inap tru long kisim bek ol manmeri i bilip long em. Ol pasin bilong lotu lo bilong Moses i bin tok long en, ol i olsem piksa tasol bilong dispela bikpela wok Jisas i mekim.

Dispela pas i laik strongim bilip bilong ol manmeri, olsem na em i gat planti tok bilong strongpela bilip bilong ol manmeri bilong Israel bilong bipo (sapta 11). Em i tok, maski wanem kain hevi i painim ol, ol i mas holimpas bilip bilong ol i go inap ol i dai. Ol i mas lukluk i go long Jisas na bihainim pasin bilong em, na ol i mas sakim ol hevi na pen ol i kisim.

Jisas i winim ol ensel

(Sapta 1-2)

Pikinini Bilong God i givim tok long yumi

1 Bipo long planti taim na long planti pasin God i bin
givim tok long ol tumbuna bi-
long yumi long maus bilong
ol profet.
2 Tasol long dispela taim
nau, em long taim bilong
las de, God i bin autim tok
long yumi long maus bilong
Pikinini Man bilong em. God
i makim dispela Pikinini pi-
nis bilong kisim olgeta samt-
ing, na long han bilong en
God i bin mekim kamap dis-
pela graun tu.
3 Dispela Pikinini em i soim
bikpela lait bilong God na em
i lait moa yet long yumi, na
em i wankain tru olsem God
yet. Tok bilong en i gat strong,
na long dispela tok em i save
mekim olgeta samting i stap
strong. Em i pinisim wok bi-
long en bilong lusim ol sin na
mekim ol manmeri i kamap

1:2: Sng 2.8, Jo 1.3, Ef 1.10 **1:3:** Ap 2.33-34, 2 Ko 4.4, Kl 1.15-17, 1.20, Hi 8.1, KTH 4.11

klin, orait em i sindaun long
han sut bilong Namba Wan
King i stap antap.

Pikinini Bilong God i winim ol ensel

4 Papa i givim nem long
Pikinini bilong en, na dis-
pela nem i gutpela tru na i
winim tru nem bilong ol en-
sel. Olsem tasol em i mekim
Pikinini i kamap Bikpela bi-
long ol ensel, na ol i aninit
long em.
5 Bipo God i bin tokim
Pikinini bilong en olsem,
"Yu pikinini bilong mi.
Nau mi kamap papa bilong
yu."
Na em i bin tok gen olsem,
"Bai mi stap papa bilong em,
na em bai i stap pikinini bi-
long mi." Tasol wanem taim
God i mekim dispela kain tok
long wanpela ensel? Nogat
tru.
6 Na taim em i bringim
namba wan Pikinini bilong
en i kam long graun, God i
bin tok olsem, "Olgeta ensel
bilong God i mas lotu long
em."
7 God i bin tingting long ol en-
sel na em i mekim tok olsem,
"Em i save mekim
ol ensel bilong en
i kamap olsem win.
Em i save mekim
ol wokman bilong
en
i kamap olsem hatpela
paia."
8 Tasol em i tok long Pikinini
olsem,
"God, yu stap king oltaim
oltaim.
Yu save bosim ol manmeri
bilong yu
long stretpela pasin
tasol.
9 Yu save laikim stretpela
pasin,
na yu no laikim tru pasin
nogut.
Olsem na God bilong yu yet
em i bin kapsaitim wel
long yu,
bilong makim yu
olsem man i gat
biknem.
Na dispela i mekim yu
i amamas moa yet.
Ol poroman bilong yu
ol i no inap amamas
olsem yu."
10 Na God i tokim Pikinini gen
olsem,
"Bikpela, bipo tru
yu bin wokim dis-
pela graun
na em i stap strong.
Na long han bilong yu yet
yu bin wokim skai
na olgeta samting
antap.
11 Skai wantaim graun
bai i bagarap olgeta,
tasol yu save stap oltaim.
Tupela bai i bagarap
olsem laplap i olpela pi-
nis
na i bagarap.
12 Bai yu raunim tupela
olsem man i raunim mat.
Bai yu senisim tupela
olsem man i senisim
klos.

1:4: Ef 1.21, Fl 2.9-10 **1:5:** 2 Sml 7.14, 1 Sto 17.13, Sng 2.7, 89.26-27, Ap 13.33, Hi 5.5 **1:6:** Ro 8.29, Kl 1.18, 1 Pi 3.22, KTH 1.5, 5.11-14 **1:7:** Sng 104.4 **1:8:** Sng 45.6-7 **1:9:** Ais 61.1, Ap 4.27, 10.38 **1:10:** Sng 102.25-27 **1:11:** Ais 34.4, Mt 24.35, 2 Pi 3.7, 3.10

Tasol yu, yu save stap olsem tasol.
Yu no save senis.
Na taim bilong yu i no inap pinis."

13 Bipo God i tokim Pikinini olsem,
"Yu sindaun long han sut bilong mi
inap mi putim ol birua bilong yu
i stap aninit long yu."
Tasol wanem taim God i mekim dispela kain tok long wanpela ensel? Nogat tru.
14 Ol ensel ol i spirit, na ol i save mekim wok bilong God. God i save salim ol i go bilong helpim ol man em i laik kisim bek ol.

2

God i kisim bek yumi, em i bikpela samting tru

1 Pikinini Bilong God i kisim biknem tru, olsem na dispela tok yumi harim pinis, yumi mas holim strong long tingting na bihainim gut. Nogut yumi slek long bihainim dispela tok na yumi lusim olgeta.

2 Bipo God i bin givim tok long ol tumbuna bilong yumi long maus bilong ol ensel, na dispela tok i stap strong.* Na olgeta man i kalapim na sakim dispela tok, ol i bin kisim pe nogut inap long pasin nogut ol i bin mekim.

3 Tasol nau God i mekim wanpela wok bilong kisim bek yumi, na dispela wok bilong en em i bikpela samting tru. Olsem na sapos yumi givim baksait long dispela wok bilong God, olsem wanem na bai yumi ranawe na abrusim pe bilong sin? Bai yumi no inap tru.

Pastaim Bikpela yet i bin autim tok long em i laik kisim bek yumi. Na ol man i harim tok bilong em, ol i bin tokim yumi olsem, "Dispela tok em i tru tasol."

4 Na God i mekim ol kain kain mirakel na olkain strongpela wok, na em i tilim ol presen bilong Holi Spirit long ol manmeri, inap long laik bilong em yet, na long dispela pasin em i soim olsem dispela tok bilong Pikinini bilong en, em i tru olgeta.

Jisas em i namba wan man bilong kisim bek yumi

5 Na sapos yumi tingting long nupela graun God bai i mekim kamap bihain, yumi save, God i no putim ol ensel bilong bosim dispela. Nogat.

6 Long wanpela hap bilong buk bilong God wanpela man i bin tok olsem,

---

1:13: Sng 110.1, Mt 22.44, Mk 12.36, Lu 20.42 **1:14:** Sng 34.7, 91.11, Mt 18.10, Ap 12.7, Ro 8.17, Je 2.5, 1 Pi 3.7 **2:2:** Sng 68.17 * **2:2:** Dispela lain i tok long lo God i bin givim long Moses. Lukim Kisim Bek 19-20. Long tok i stap long buk Kisim Bek i no gat tok long ol ensel, tasol ol Juda i bin bilip olsem God i bin givim lo long Moses long han bilong ol ensel. Lukim tu Aposel 7.38 na 7.53 na Galesia 3.19. **2:3:** Mt 4.17, Mk 1.14, Lu 1.2, Hi 10.28-29, 12.25 **2:4:** Mk 16.20, Ap 2.22, 14.3, 1 Ko 2.4, 12.4, 12.7, 12.11, Ef 1.5, 1.9 **2:5:** Hi 6.5, 2 Pi 3.13 **2:6:** Jop 7.17, Sng 144.3 **2:6:** Sng 8.4-6

"Mipela man i wanem samting,
na yu save tingting long mipela?
Mipela i samting nating.
Bilong wanem yu save was gut
long mipela?
7 Yu bin wokim mipela,
na bilong sotpela taim tasol
yu putim mipela i stap aninit
long ol ensel.
Yu bin litimapim mipela
na givim namba
na biknem long mipela.
8 Yu bin makim mipela bilong bosim
olgeta samting yu bin wokim.
Yu putim olgeta samting
i stap aninit long mipela."

Dispela tok bilong God i putim olgeta samting i stap aninit long em,† em i soim yumi olsem, em i no larim wanpela samting i stap nating na i no aninit long em. Tasol nau yumi no lukim yet olgeta samting i stap aninit long em. Nogat.

9 Tasol yumi lukim Jisas i kisim biknem tru. Bipo long sotpela taim tasol em i stap aninit long ol ensel, bai em i ken kisim ples bilong olgeta manmeri na i dai, na marimari bilong God i ken helpim olgeta manmeri. Jisas i karim bikpela pen na i dai, olsem na God i litimapim em na i givim bikpela namba na biknem long em.

10 God em i as bilong olgeta samting, na em i bin wokim olgeta samting. Na em i laik bringim planti pikinini bilong en i go long heven na i stap gut tru. God i laik bai Jisas i mas kirapim wok bilong kisim bek ol manmeri, olsem na em i larim Jisas i karim pen, na long dispela pen em i mekim Jisas i kamap nambawan man tru bilong helpim ol manmeri. Dispela pasin God i mekim, em i stret tru.

11 Yumi save, dispela man bilong mekim olgeta manmeri i kamap lain manmeri bilong God, na dispela ol manmeri em i bin mekim ol i kamap holi, olgeta i gat wanpela papa tasol. Olsem na em i save kolim ol "brata", na em i no sem long kolim ol olsem.

12 Em i tok olsem,

"Bai mi autim nem bilong yu
long ol brata bilong mi.
Taim ol i bung bilong lotu
bai mi singim song
bilong litimapim
nem bilong yu
namel long ol."

2:8: Mt 28.18, 1 Ko 15.25-27, Ef 1.22 † **2:8:** Dispela tok i stap long Buk Song, em i tok long olgeta manmeri. Tasol man i raitim buk Hibru, em i ting long Jisas i bin kamap man na i kisim ples bilong olgeta manmeri, olsem na dispela tok bilong Buk Song em i tok stret long ol samting i bin kamap long Jisas. **2:9:** Jo 3.16, Ro 5.18, Fl 2.7-9, 1 Ti 2.6, 1 Jo 2.2, KTH 5.9 **2:10:** Lu 24.46, Jo 20.17, Ap 3.15, Ro 8.29, 11.36, Hi 5.9, 10.10 **2:11:** Mt 25.40, Mk 3.35, Jo 20.17, Ap 17.26, Ro 8.29, Hi 10.10 **2:12:** Sng 22.22 **2:13:** Sng 18.2, Ais 12.2, Jo 17.6, 17.9-12

13 Na em i tok gen, “Bai
mi wet tasol long God i ken
mekim ol samting em i bin
tok long mekim,” na “Lukim.
Mi stap wantaim ol dispela
pikinini God i bin givim long
mi.”‡

Jisas i kamap man bai em i ken helpim yumi

14 Ol dispela pikinini Jisas
i tok long en, em ol man-
meri tasol. Olsem na Jisas
tu i kamap man wankain
olsem ol, bai em i ken i dai,
na long dispela pasin em i
ken bagarapim Satan, em dis-
pela man i gat strong bilong
mekim ol manmeri i dai.
15 Ol manmeri ol i save
pret long dai, na olgeta taim
ol i stap long graun, dispela
pret bilong ol i mekim ol i
stap olsem ol kalabus bilong
Satan. Tasol Jisas em i dai
bilong lusim ol long dispela
kalabus.
16 Tru tumas, Jisas i no bin
mekim dispela wok bilong
helpim ol ensel. Nogat. Em
i mekim wok bilong helpim
ol lain tumbuna bilong Abra-
ham.
17 Olsem na long olgeta
samting em i mas kamap
wankain tru olsem ol brata
bilong en, na em bai inap
i stap hetpris bilong ol na
mekim wok bilong God. Em
i kamap hetpris bilong sori
long ol manmeri, na em i save
bihainim olgeta tok bilong
God na mekim wok bilong
em, em wok bilong lusim sin
bilong ol manmeri.
18 Ol traim i bin kamap
long em na em yet i bin karim
pen. Olsem na em inap long
helpim ol manmeri long taim
ol traim i kamap long ol.

Biknem bilong Jisas i winim tru biknem bilong Moses

(Sapta 3.1—4.13)

3

Biknem bilong Jisas i winim biknem bilong Moses

1 Ol Kristen brata, God
i stap long heven em i bin
singautim yupela tu. Yu-
pela i mas tingting gut long
Jisas, dispela Aposel na Het-
pris yumi save bilip long em
na tokaut long nem bilong
em.
2 God i bin givim dispela
wok long em, na em i
bihainim tru tok bilong God,
long wankain pasin olsem
bipo Moses i bin mekim
namel long ol lain manmeri i
stap olsem haus bilong God.
3 Tasol yumi save, biknem
bilong man i wokim haus em
i winim tru biknem bilong
haus yet. Olsem na God i

‡ **2:13:** Dispela tok bilong Jisas i kam long Aisaia 8.17-18. I luk olsem man i raitim buk Hibru i laik soim olsem Jisas i stap wankain olsem ol arapela manmeri, em ol brata na pikinini bilong en. Ol arapela manmeri i save wet long God i mekim ol samting, na Jisas tu i wet. **2:14:** Jo 1.14, 12.31, Ro 8.3, Fl 2.7, Kl 2.15, 1 Jo 3.8, KTH 12.10 **2:15:** Ro 8.15, 2 Ti 1.7 **2:16:** Ais 41.8-9 **2:17:** Fl 2.7, Hi 2.14, 4.15, 5.1-2, 1 Jo 2.2, 4.10 **2:18:** Hi 4.15-16, 5.2, 7.25 **3:1:** Ef 4.1, Fl 3.14, Hi 4.14, 5.5, 6.20, 7.26, 8.1, 9.11, 2 Pi 1.10 **3:2:** Nam 12.7 **3:3:** Sek 6.12, Mt 16.18

givim Jisas biknem i winim
tru biknem bilong Moses.
4 Olgeta wan wan haus i gat
man i bin wokim em. Tasol
God i bin wokim olgeta samt-
ing.
5 Moses em i stap olsem
wokman bilong God, na em i
bihainim tru tok bilong God
na mekim wok long haus bi-
long God. Em i gat wokbilong
tokaut long ol samting bihain
God bai i autim tok long en.
6 Tasol Krais em i Pikinini
Bilong God, na em i gat wok
bilong bosim ol manmeri i
stap olsem haus bilong God.
Na em i bihainim tru tok bi-
long God na i mekim dispela
wok. Na sapos oltaim yumi
bilip strong na yumi amamas
na wetim Bikpela i mekim
gut long yumi, orait yumi tu
i stap olsem haus bilong God.

Ol man bilong sakim tok ol i no inap kisim malolo

7 Yumi stap lain manmeri
bilong God, olsem na yumi
mas harim tok bilong Holi
Spirit. Em i tok olsem,
"Nau sapos yupela i harim
maus bilong mi God,
8 orait yupela i no ken
pasim strong
bel bilong yupela,
olsem bipo ol tumbuna
bilong yupela i
mekim
long taim ol i bikhet
na sakim tok bilong
mi.
Ol i stap long ples drai
na ol i traim mi.
9 Na bihain ol i lukim
olgeta strongpela wok mi
mekim
inap long 40 yia.
10 Olsem na mi belhat tru
long dispela lain
manmeri,
na mi tok,
'Bel bilong ol
i no save bihainim
mi.
Olgeta taim ol i save
lusim rot
mi makim bilong ol.'
11 Olsem na mi belhat
na mi tokim ol
olsem,
'Tru antap,
yupela i no inap i go in-
sait
long ples malolo bi-
long mi.' "
12 Ol brata, yupela i mas
was gut. Nogut wanpela
brata namel long yupela em
i gat tingting nogut long bel
bilong en na em i lusim bilip
na i givim baksait long God i
gat laip.
13 Olgeta de yumi save
kolim "Nau" tasol. Olsem na
long olgeta de yupela wan
wan i mas givim gutpela
tok long ol arapela manmeri
bilong God, na kirapim
tingting bilong ol, nogut
pasin bilong sin i giamanim
wanpela bilong yupela na em
i pasim strong bel bilong en.
14 Taim yumi stat long
bilip long God, yumi bilip
strong tru. Na yumi mas
mekim bilip bilong yumi
i stap strong tru i go inap
longtaim bilong yumi dai.

3:4: Ef 2.10, 3.9, Hi 1.2 **3:5:** Nam 12.7 **3:6:** Ro 5.2, Ef 2.21-22, Kl 1.23, 1 Ti 3.15, Hi 3.14, 6.11, 1 Pi 2.5 **3:7:** Sng 95.7-11 **3:8:** Kis 17.7, Nam 20.2-5 **3:11:** Nam 14.21-23 **3:14:** Hi 3.6

Sapos yumi mekim olsem,
orait yumi stap ol poroman
tru bilong Krais.
15 Yumi save, dispela tok i
stap yet,
“Nau sapos yupela i harim
maus bilong mi God,
orait yupela i no ken
pasim strong
bel bilong yupela,
olsem bipo ol tumbuna
bilong yupela i
mekim
long taim ol i bikhet
na sakim tok bilong
mi.”
16 Husat ol dispela lain
bipo ol i harim maus bilong
God, na ol i bikhet na sakim
tok bilong em? Em olgeta
manmeri Moses i bringim ol
i go lusim Isip. Ol tasol i
mekim dispela pasin.
17 Na God i belhat long
husat inap long 40 yia? Em
i belhat long ol dispela man-
meri i mekim sin, na ol i dai,
na bodi bilong ol i stap long
hap i no gat man. Em i belhat
long ol dispela lain tasol.
18 God i tingting long
wanem ol lain na em i tok
tru antap ol bai i no inap i go
insait long ples malolo bilong
en? Em dispela ol manmeri i
bin sakim tok bilong em. Em
i tok long ol tasol.
19 Olsem na yumi save, ol
dispela manmeri i no bilip
long God, na long dispela as
tasol ol i no inap i go insait
long dispela ples malolo God
i laik bringim ol i go long en.

4

*Ol manmeri bilong God
bai i kisim malolo*

1 God i bin promis long
bringim yumi tu i go insait
long ples bilong malolo.
Olsem na yumi mas pret,
nogut God i lukim wanpela
man bilong yupela em i no
inap i go insait long dispela
ples.
2 Yumi bin harim gutnius,
olsem bipo ol Israel i harim.
Tasol ol i harim nating, na ol
i no bilip long tok bilong God.
Olsem na dispela gutnius ol i
harim, em i no helpim ol.
3 Tasol yumi manmeri i
bilip long God, em bai i larim
yumi i go insait long ples mal-
olo bilong en.* Bipo God i ting
long dispela ples na em i tok
olsem,
“Olsem na mi belhat
na mi tokim ol
olsem,
‘Tru antap,
yupela i no inap i go in-
sait
long ples malolo bi-
long mi.’ ”
Tru, dispela tok i tok long
samting i bin kamap long
taim bilong Moses, tasol
yumi save, bipo tru, taim God

3:15: Sng 95.7-8, Hi 3.7-8 **3:16:** Lo 1.38 **3:16:** Nam 14.1-35 **3:17:** Sng 106.26, 1 Ko 10.10, Ju 1.5 **3:18:** Lo 1.34-35, Hi 3.11 **3:19:** Hi 4.6 **4:1:** Hi 12.15 **4:3:** Sng 95.11, Hi 3.11, 3.14 * **4:3:** Long taim ol Israel i lusim Isip, God i laik bai Moses na Josua i ken bringim ol i go long graun Kenan, na dispela graun bai i kamap olsem ples ol i ken malolo long en. Tasol man i raitim buk Hibru i laik soim olsem God i gat narapela ples malolo, em heven, ples malolo tru bilong en, na em bai i larim ol manmeri i bilip long en i go insait long dispela ples.

i mekim graun i kamap, em i
pinisim olgeta wok bilong en.
4 Long wanpela hap tok bi-
long buk bilong God, em i
bin tok olsem long de namba
7, “Long de namba 7 God i
lukim olgeta wok bilong en
i pinis, na em i malolo long
dispela de.”
5 Na long dispela hap tok
yumi lukim pastaim em i tok
olsem, “Ol i no inap i go insait
long ples malolo bilong mi.”
6 Dispela i soim yumi olsem,
dispela ples malolo bilong
God i stap yet, na sampela
manmeri bai inap i go insait
long en. Ol dispela lain bipo
ol i harim gutnius, ol i sakim
tok bilong en, na ol i no i go
insait.
7 Tasol bihain long taim bi-
long ol dispela lain, planti
yia i go pinis na God i autim
tok long maus bilong Devit,
olsem yumi tok pinis,

“Nau sapos yupela i harim
maus bilong mi God,
orait yupela i no ken
pasim strong
bel bilong yupela.”

Long taim bilong Devit, God i
tok “Nau”, na dispela i soim
yumi olsem, em i makim
narapela de gen bilong ol
manmeri i ken i go insait long
ples malolo bilong en.

8 Sapos bipo Josua i bin
givim malolo long ol, orait
bihain God bai i no inap tok
long narapela de.
9 Olsem na yumi save, ol
manmeri bilong God bai i gat
malolo i stap yet, em i olsem
malolo bilong de Sabat.
10 Na yumi save, man i go
insait long ples malolo bilong
God, em i pinisim wok bilong
en na i malolo, olsem bipo
God i pinisim wok bilong em
yet na i malolo.
11 Orait yumi mas wok
strong bilong i go insait long
dispela ples malolo. Nogut
wanpela man i bihainim dis-
pela pasin bilong sakim tok,
olsem bipo ol i mekim, na em
bai i pundaun na i lus.
12 Tok bilong God em i gat
laip, na em i wok strong i
stap. Em i sap moa, na i
winim bainat i gat tupela sap.
Dispela tok i save sutim man
na i go insait tru. Em i go
kamap stret long dispela hap
tewel na spirit i bruk, na long
ol dispela hap skru na kru
bilong bun i pas wantaim.
Olsem na em i save gut tru
long olgeta tingting na laik
bilong bel bilong yumi.
13 I no gat wanpela samt-
ing God i bin wokim, em inap
hait long pes bilong God. No-
gat tru. Olgeta samting i op
olgeta na i stap ples klia tru
long ai bilong God. Na God
tasol bai i skelim olgeta pasin
yumi mekim.

Jisas i stap long heven olsem hetpris

4:4: Stt 2.2, Kis 20.11, 31.17 **4:5:** Sng 95.11 **4:7:** Sng 95.7-8 **4:8:** Lo 31.7, Jos 22.4 **4:10:** Stt 2.2, Hi 4.4 **4:11:** Hi 3.12, 3.18-19 **4:12:** Ais 49.2, Jer 23.29, 1 Ko 14.24-25, Ef 6.17, KTH 1.16, 19.15 **4:13:** Jop 26.6, Sng 33.13-14, 90.8, Snd 15.11

bilong nupela kontrak

(Sapta 4.14—10.38)

Jisas em i bikpela hetpris bilong yumi

14 Orait yumi gat bikpela hetpris i stap, na em i go insait tru long heven. Em Jisas, Pikinini Bilong God. Olsem na yumi mas holimpas dispela bilip yumi save tokaut long en.

15 Yumi yet i no gat strong bilong daunim sin. Tasol yumi no ken ting, dispela hetpris bilong yumi em i no inap sori long yumi. Nogat. Olgeta traim i save kamap long yumi, dispela olgeta i bin kamap pinis long em bilong traim em tu. Tasol em i no mekim sin.

16 Olsem na yumi ken i go klostu long God, na yumi no ken pret. Em i man bilong marimari. Yumi go long em, na bai yumi lukim em i sori long yumi. Na sapos yumi gat hevi, orait marimari bilong em bai i helpim yumi.

5

Hetpris Jisas em inap tru long kisim bek yumi

1 Pasin bilong makim olgeta hetpris em i olsem. God i save kisim wanpela man na em i save putim dispela man long mekim wok bilong em olsem helpim bilong ol manmeri. Hetpris i gat wok bilong givim ol kain kain presen long God na bilong mekim ol kain kain ofa bilong rausim sin.

2 Em yet i no gat strong na em i no inap long mekim planti samting. Olsem na em inap isi long ol man i no gat save na long ol man i bin lusim rot bilong God.

3 Na em i mas mekim ol ofa bilong rausim sin bilong ol manmeri na bilong em yet wantaim.

4 Man i kamap hetpris, em i gat biknem, na i no gat wanpela man i save kisim dispela wok long laik bilong em yet. Nogat. God i save singautim em pastaim na em i kisim dispela wok, olsem bipo God i bin singautim Aron.

5 Na Krais tu i olsem. Em i no litimapim nem bilong em yet na i kamap hetpris. Nogat. God yet i makim em bilong mekim dispela wok. God i tokim em olsem,

"Yu Pikinini bilong mi.
Nau mi kamap papa bilong yu."

6 Na long narapela hap tu God i tok,

"Bai yu stap pris oltaim oltaim.
Yu wankain pris olsem Melkisedek."

7 Taim Jisas i stap man long graun, em i save mekim prea na beten long God. Em i save, God inap long kisim bek em, na em i no mas i dai, olsem

4:14: Hi 3.1, 7.26, 10.23 **4:15:** 2 Ko 5.21, Hi 2.17, 7.26, 1 Pi 2.22, 1 Jo 3.5 **4:16:** Ef 2.18, 3.12, Hi 10.19-22 **5:2:** Hi 2.18, 4.15, 7.28 **5:3:** Wkp 9.7, 16.6, Hi 7.27 **5:4:** Kis 28.1 **5:5:** Sng 2.7, Jo 8.54, Hi 1.5, 1.8 **5:6:** Sng 110.4, Hi 6.20, 7.1, 7.17, 7.21 **5:7:** Jo 12.27, 17.1

na em i beten strong long
God, na em i singaut strong
na i krai planti. Em i save
daunim laik bilong em yet
na i aninit long God, olsem
na God i harim beten bilong
em.*
8 Jisas em i Pikinini Bilong
God, tasol em i karim pen, na
dispela i skulim em tru long
pasin bilong bihainim tok bi-
long God.
9-10 Dispela i mekim em i
kamap nambawan man tru
bilong bihainim tok. Olsem
na God i makim em na i tok,
"Yu stap hetpris, wankain
olsem Melkisedek," na em i
kamap Man bilong helpim na
kisim bek olgeta manmeri i
bihainim tok bilong em, bai
ol i stap gut oltaim oltaim.

Yumi no ken i stap olsem ol liklik pikinini

11 Planti tok i stap yet bi-
long Jisas i kamap hetpris
olsem Melkisedek, na mipela
i laik tokim yupela long en.
†Tasol tingting bilong yupela
i pas na i no klia. Olsem na
mipela i painim hat tru long
soim yupela as bilong dispela
tok.
12 Yupela i kamap Kristen
longpela taim pinis, na inap
yupela i wok long skulim ol
arapela long ol tok bilong
God. Tasol nogat. Yupela i sot
long tingting, na ol arapela
man i mas skulim yupela gen
long ol namba wan hap tru
bilong tok bilong God. Yu-
pela i no redi yet long kisim
strongpela kaikai. Nogat. Yu-
pela i dring susu i stap yet.
13 Yumi save, ol dispela
lain i save dring susu tasol,
em ol liklik pikinini. Na ol
i no save gut long wanem ol
pasin i stret.
14 Tasol strongpela kaikai
em i bilong ol man i kamap
bikpela pinis. Ol kain man
olsem ol i bin traim planti
taim long skelim wanem ol
pasin i gutpela na wanem ol
pasin i nogut, na nau ol i save
gut pinis na tingting bilong ol
i klia.

6

Yumi mas i stap strong na wetim God i mekim gut long yumi

1-2 Orait yumi no ken
toktok tasol long ol skul yumi
save kisim pastaim long tok
bilong Krais. Sapos yumi
mekim olsem yet, em i olsem
yumi planim pos bilong haus
planti taim, tasol yumi no
kirapim haus yet. Olsem na
yumi no ken skruim planti
toktok long pasin bilong

* **5:7:** Taim Jisas i stap long gaden bilong Getsemani, em i beten long God i ken stopim dispela hevi i laik kamap long em. Lukim Matyu 26.36-46 na Mak 14.32-42 na Luk 22.39-46. Na dispela lain i tok, God i harim beten bilong em. Tru, God i larim Jisas i dai, tasol God i no larim dai i holim Jisas tru. Nogat. God i kirapim em bek long matmat, na givim em biknem tru na mekim em i kamap hetpris. Lukim tu Aposel 2.24 na Hibru 2.9 na Filipai 2.6-11. **5:8:** Fl 2.8, Hi 3.6 **5:9-10:** Hi 2.10, 5.6, 11.40 **5:11:** Mt 13.15, Jo 16.12, 2 Pi 3.16 † **5:11:** Lukim Hibru 7. **5:12:** 1 Ko 3.1-3, Hi 6.1 **5:12:** 1 Ko 3.2 **5:13:** 1 Ko 13.11, Ef 4.14, 1 Pi 2.2 **5:14:** Ais 7.15, Ro 16.19, 1 Ko 2.14-15, Fl 1.10 **6:1-2:** Ap 8.14-17, 17.31-32, 19.4-5, Ro 2.16, Fl 3.12-14, Hi 5.12, 9.14

tanim bel na bilip long God
na givim baksait long olgeta
pasin i no gat laip tru long
en, na long ol kain kain pasin
bilong kisim baptais* na long
pasin bilong putim han antap
long ol man. Na yumi no ken
mekim planti toktok long ol
man i dai pinis ol bai i kirap
bek, na long yumi olgeta i
mas sanap long kot bilong
God, na long em bai i tok
long yumi bai i kisim gutpela
laip o yumi bai i kisim pe
nogut bilong oltaim oltaim.
Yumi no ken pas i stap long ol
dispela kain tok tasol. Nogat.
Yumi mas kisim olkain skul
bilong ol man i bikpela pinis.
3 Sapos God i orait long
yumi mekim olsem, orait bai
yumi mekim.
4-6 Sampela man ol i kisim
pinis lait bilong God. Ol i
traim pinis dispela presen i
kam long heven. Na ol i kisim
Holi Spirit pinis. Ol i traim
pinis tok bilong God, na ol i
save, dispela tok em i gutpela
tru. Ol i pilim pinis strong bi-
long God, em dispela strong
bai i kamap ples klia long
gutpela taim i kamap bihain.
Orait sapos dispela kain man
i pundaun na i givim baksait
long God, i no gat rot tru bi-
long em i kam bek na tanim
bel gen. Nogat. Long dispela
pasin em i mekim, i olsem
em yet i nilim Pikinini Bilong
God long diwai kros gen. I
olsem em i hangamapim em
gen long diwai kros, bai ol
man i ken tok bilas long em.
7 Planti taim ren i save kam
daun, na graun i save kisim
dispela ren. Na sapos dis-
pela graun i karim gutpela
kaikai bilong helpim ol man-
meri i bin planim gaden long
en, orait God bai i mekim gut
long dispela graun.
8 Tasol sapos graun i karim
ol rop i gat nil na ol gras nogut
tasol, orait em i graun nogut.
I no longtaim na bai God i tok
long em i mas bagarap. Na
paia bai i kukim em olgeta.
9 Ol pren tru, nau mipela
i mekim dispela strongpela
tok long yupela. Tasol mipela
i save, yupela bai i no kisim
dispela kain bagarap. Nogat.
God bai i helpim yupela na
kisim bek yupela.
10 God em i no man nogut,
na bai em i lusim tingting
long ol gutpela wok yupela i
bin mekim. Nogat. Yupela
i bin givim bel bilong yupela
long God, na dispela i bin ki-
rapim yupela long helpim ol
manmeri bilong em. Na yu-
pela i save mekim olsem yet.
11 Na mipela i laikim tu-
mas bai yupela olgeta i mas
wok strong olsem tasol, na
holimpas bilip bilong yupela,
na wetim dispela taim God

* **6:1-2:** Dispela tok "long ol kain kain pasin bilong kisim baptais," em i no klia tumas long tok Grik. Sampela man i ting em i no tok long baptais bilong ol Kristen, tasol em i tok long ol pasin bilong waswas na kamap klin long ai bilong God, em ol Juda i save bihainim. **6:4-6:** Mt 12.31, Ga 3.2, Ef 2.8, Hi 10.26-27, 10.29, 10.32, 1 Pi 2.3, 2 Pi 2.20-21, 1 Jo 5.16 **6:8:** Stt 3.17-18 **6:10:** Ro 15.25, 2 Ko 8.4, 1 Te 1.3, 2 Te 1.6-7, 2 Ti 1.18, Hi 10.32-34 **6:11:** Kl 2.2, 3.14 **6:12:** Hi 10.36

i makim bilong mekim gut
long yumi.
12 Yupela i no ken les. Yu-
pela i mas bihainim pasin bi-
long ol man i bilip tru na i no
les kwik, na ol i kisim olgeta
samting bipo God i tok long
givim long ol pikinini bilong
em.

Yumi ken bilip strong
long promis bilong God

13 Bipo God i laik givim
promis long Abraham. Na
i no gat wanpela man em i
bikpela na i winim God, inap
long God i ken tok tru antap
long nem bilong em. Olsem
na God i tok tru antap long
nem bilong em yet olsem,
14 "Mi tok tru tumas, bai mi
mekim gut tru long yu na bai
mi mekim ol lain tumbuna
pikinini bilong yu i kamap
planti tru."
15 Na Abraham i wet na em
i no les kwik, na bihain em
i kisim olgeta samting God i
bin promis long givim em.
16 Pasin bilong tok tru an-
tap em i olsem. Sapos ol man
i tok tru antap long nem bi-
long wanpela man, dispela i
soim olsem dispela man em i
bikman tru na i winim ol. Na
sapos wanpela man i tok tru
antap, dispela i strongim tok
bilong em na i pasim maus
bilong ol arapela man i laik
daunim tok bilong em.
17 Bipo God i mekim
promis long em bai i mekim
gut tru long yumi ol lain
bilong Abraham. Na em i
laik soim yumi klia tru olsem,
em i no inap senisim tingting
bilong em, olsem na em i tok
tru antap bilong strongim tok
bilong em yet.

18 Olsem na nau i gat tu-
pela tok i stap, em promis bi-
long God na dispela tok tru
antap em i bin mekim. Tu-
pela i no inap senis, na long
dispela tupela tok God i no
inap tru long giaman. Olsem
na yumi ol manmeri i bin
ranawe i go hait klostu long
God, yumi ken tingim dispela
promis bilong God na yumi
ken strongim tru bel bilong
yumi long wet long kisim ol
dispela samting God i promis
long givim long yumi.

19 Samting God i tokim
yumi long wetim, dispela i
stap olsem gutpela strong-
pela anka bilong laip bilong
yumi. Dispela anka i go insait
olgeta long Rum Tambu Tru,
baksait long bikpela laplap ol
i bin hangamapim long tem-
pel.

20 Jisas i go paslain long
yumi insait long dispela rum,
bilong helpim yumi, long
wanem, em i kamap hetpris
wankain olsem Melkisedek,
na em bai i stap hetpris

6:13: Stt 22.16-17 **6:14:** Stt 22.16-17 **6:16:** Kis 22.10-11 **6:17:** Ro 11.29, Hi 11.9 **6:18:** Nam 23.19, 1 Sml 15.29, Hi 12.1 **6:19:** Wkp 16.2-3, 16.12, 16.15, Hi 9.7 **6:20:** Wkp 16.2-3, 16.12-15, Sng 110.4, Hi 3.1, 5.6, 5.10, 7.17, 8.1, 9.24

oltaim oltaim.†

7

Melkisedek em i man i gat biknem tru

1 Dispela Melkisedek em
i king bilong Salem, na em
i pris bilong God Antap Tru.
Taim Abraham i pait na i
kilim ol king na i wokabaut i
go bek long ples, Melkisedek
i bungim em long rot na i
givim blesing long em.
2 Na Abraham i tilim olgeta
samting em i kisim long
pait long 10-pela hap na
i givim wanpela hap long
Melkisedek. Yumi tanim
dispela nem Melkisedek
olsem, King Bilong Stretpela
Pasin. Na em i king bilong
Salem tu, em yumi tanim
olsem, King Bilong Pasin
Bilong Bel Isi.
3 Melkisedek i no gat papa
na mama, na em i no gat
ol lain tumbuna bilong en.
Em i no gat de bilong mama
i karim em, na i no gat de
bilong em i dai. Em i stap
wankain olsem Pikinini Bi-
long God. Em i stap pris
oltaim oltaim.*
4 Yupela i mas tingim
dispela Melkisedek, em i
gat biknem tru. Namba
wan tumbuna bilong yumi,
Abraham, em i kisim olgeta
gutpela gutpela samting em
i bin kisim long pait, na
em i tilim long 10-pela hap
na givim wanpela hap long
Melkisedek.
5 Ol lain pikinini bilong
Livai i save kisim wok pris.
Na lo i tok olsem, ol arapela
Israel i mas tilim ol samting
bilong ol long 10-pela hap na
givim wanpela hap long ol Li-
vai. Ol Israel ol i brata bilong
ol Livai, na ol tu i pikinini
bilong Abraham. Tasol ol Is-
rael i save kisim wanpela hap
bilong ol samting bilong ol na
givim long ol dispela brata
bilong ol.
6 Melkisedek em i no
kamap long lain bilong ol Li-
vai. Tasol em i kisim wanpela
hap bilong ol samting bilong
Abraham. Na Melkisedek i
givim blesing long dispela
man, promis bilong God i
stap long en.
7 Yumi save gut olsem, man
i givim blesing em i bikman.
Na man i kisim blesing long
em, em i stap aninit.
8 Ol Livai i save kisim wan-
pela hap bilong ol samting bi-
long ol Israel, ol i man bilong
i dai tasol. Tasol Melkisedek,

† **6:20:** Long wanpela de long olgeta yia, hetpris bilong ol Israel i gat wanpela bikpela wok. Em i mas kisim blut bilong ol ofa bilong rausim sin na karim i go insait long Rum Tambu Tru bilong haus bilong God, em dispela Rum God i tok em yet i save stap long en. Lukim Wok Pris 16 na Hibru 9.1-7. Orait nau Jisas i kamap hetpris tru, na long haus bilong God i stap long heven em i mekim wok bilong rausim sin bilong ol manmeri. Lukim Hibru 2.17 na 4.14 na 8.2. **7:1:** Stt 14.17-20

* **7:3:** Sng 110.4 **7:3:** Dispela tok long Melkisedek i no gat papamama, as bilong en i olsem. Buk Baibel i no gat wanpela tok long papa na mama bilong en, na long wanem taim mama i bin karim em, na long wanem taim em i bin i dai. Olsem na man i raitim buk Hibru, em i tok olsem, Melkisedek em i olsem piksa bilong Jisas i stap pris oltaim oltaim. **7:4:** Stt 14.20 **7:5:** Nam 18.21 **7:8:** Hi 5.6, 6.20

dispela man i kisim wanpela
hap bilong ol samting bilong
Abraham, buk bilong God i
no gat tok long em i dai.
9 Yumi inap tok olsem Li-
vai, em tumbuna bilong ol
lain Livai, em yet i givim ol
samting long Melkisedek.
10 Tru, em i no kamap
yet long taim Melkisedek
i bungim Abraham long
rot, tasol em i stap long
bodi bilong tumbuna bilong
en, Abraham, long taim
Abraham i givim ol dispela
samting long Melkisedek.

Nupela hetpris i winim tru ol pris bilong bipo

11 Bipo ol manmeri bilong
Israel i kisim lo, na dispela lo i
tok, ol Livai i mas mekim wok
pris. Tasol sapos wok pris bi-
long ol Livai em inap mekim
ol manmeri i kamap gutpela
tru, orait bilong wanem God
i tok long narapela pris i mas
kamap bihain, em i wankain
olsem Melkisedek, na i no
wankain olsem Aron?
12 Na sapos lain bilong ol
pris i senis, orait lo tu i mas
senis.
13 Dispela man God i bin tok
long em bai i stap pris oltaim
oltaim, em i bilong narapela
lain, na long lain bilong en
i no gat wanpela man bipo
i bin mekim wok long alta
olsem pris.
14 Yumi save pinis, Bikpela
bilong yumi em i kamap long
lain bilong Juda. Na Moses
i no bin mekim wanpela tok
long ol man bilong dispela
lain bai i stap pris.
15 Orait yumi lukim dispela
nupela pris i kamap em i
wankain olsem Melkisedek,
na bai yumi save gut olsem,
em i winim tru ol pris bilong
lain Livai.
16 Ol Livai i save kamap
pris, long wanem, lo i tok, ol
man bilong dispela lain i mas
kamap pris. Tasol strong bi-
long laip i stap oltaim oltaim i
mekim, na Jisas i kamap pris.
17 God i tok long em olsem,
"Bai yu stap pris oltaim
oltaim.
Yu wankain pris olsem
Melkisedek."
18 Dispela tok i soim yumi
olsem, God i rausim pinis lo
bilong bipo, long wanem dis-
pela lo i no gat strong na i no
inap helpim yumi.
19 Lo i no bin mekim wanpela
samting i kamap gutpela tru.
Olsem na God i opim pinis
narapela rot i gutpela tru na i
winim lo, na long dispela rot
yumi ken i go klostu long God.
20 Na tu, taim God i makim
Jisas i kamap pris, em i no
makim em nating. Nogat. Em
i tok tru antap na i makim
em. Ol pris bilong bipo ol i no
olsem. I no gat wanpela man
i tok tru antap pastaim na ol i
kamap pris.
21 Tasol God yet i tok tru
antap, na Jisas i kamap pris.
Buk bilong God i tok olsem,
"Bikpela i tok tru antap pinis,
'Bai yu stap pris oltaim
oltaim,'

7:14: Stt 49.10, Ais 11.1, Mt 2.6, KTH 5.5 **7:17:** Sng 110.4, Hi 5.6 **7:18:** Ro 8.3, Ga 4.9 **7:19:** Ro 8.3, Ga 2.16, Ef 2.18, Hi 6.18, 9.9 **7:21:** Sng 110.4, Hi 5.6

na em i no inap senisim
tok bilong en."
22 Olsem na yumi save, dispela kontrak Jisas i mekim, em i gutpela moa na i winim kontrak bilong bipo.

23 Bipo planti man i save kamap pris, long wanem, ol i save dai na ol i no inap i stap pris oltaim.
24 Tasol Jisas i stap oltaim oltaim. Em i holim wok pris oltaim, na i no gat senis bilong en.
25 Olsem na oltaim em inap tru long kisim bek ol manmeri i kam klostu long God long nem bilong em, long wanem, em i stap laip oltaim, na em i save beten long God long helpim ol.

26 Dispela kain hetpris em inap tru long helpim yumi. Em i save bihainim ol pasin God i laikim, na i no gat wanpela rong i stap long em. Em i klin olgeta long ai bilong God. Na God i putim em i stap antap tru long heven, longwe tru long ol man bilong mekim sin.
27 Ol hetpris bilong bipo ol i gat wok bilong mekim ofa long olgeta de. Pastaim ol i save mekim ofa bilong rausim sin bilong ol yet. Na bihain gen ol i mekim ofa bilong rausim sin bilong ol manmeri. Tasol Jisas i no gat wok olsem. Nogat. Em i mekim ofa wanpela taim tasol. Em i givim laip bilong em yet long God.
28 Lo i save makim ol man i no gat strong, na ol i kamap hetpris. Tasol dispela tok tru antap i kamap bihain long lo, em i makim Pikinini Bilong God. Dispela hetpris em i gutpela man tru na em i kamap nambawan man tru bilong helpim yumi. Na em bai i stap olsem oltaim oltaim.

8

Jisas i stap hetpris long heven

1 Orait as bilong dispela tok yumi mekim, em i olsem. Yumi gat dispela kain gutpela hetpris i stap, na em i sindaun pinis long han sut bilong sia bilong Namba Wan King long heven.
2 Em i mekim wok pris long haus bilong God long heven, em haus tru bilong God. Dispela haus ol man i no bin sanapim. Nogat. Bikpela yet i bin sanapim.
3 Olgeta hetpris i gat wok bilong bringim ol presen i kam long God na bilong mekim ol ofa long em. Olsem na Hetpris Jisas tu i mas mekim ofa.
4 Sapos em i stap long graun, em bai i no inap i stap pris. Long wanem, i gat ol pris i stap pinis, na ol i save givim ol kain kain presen long God, olsem lo i tok.

7:22: Hi 8.6, 12.24 **7:25:** Ro 8.34, 1 Ti 2.5, Hi 9.24, 1 Jo 2.1 **7:26:** Ef 1.20, Hi 3.1, 4.15, 8.1 **7:27:** Wkp 9.7, Ro 6.10, Hi 5.3, 9.12 **7:28:** Hi 2.10, 5.1-2, 5.9 **8:1:** Sng 110.1, Ef 1.20, Kl 3.1, Hi 1.3, 3.1, 10.12, 12.2 **8:3:** Ef 5.2, Hi 5.1, 9.14 **8:5:** Kis 25.40, Nam 8.4, Ap 7.44, Kl 2.17, Hi 9.23

5 Ol i holim wok pris long
dispela haus lotu i stap long
graun. Dispela haus lotu em
i olsem piksa na tewel tasol
bilong haus lotu tru i stap
long heven. Em i olsem God
i tokim Moses, taim Moses i
laik sanapim haus lotu sel.
God i tok olsem, “Taim yu
wokim olgeta samting bilong
haus sel, yu mas lukaut gut
na bihainim stret dispela
piksa bilong en mi bin soim
yu long maunten.”
6 Tasol nau Jisas i kisim
wok pris, na dispela wok
i winim tru wok bilong ol
arapela pris. Long wanem,
em i stap namelman bilong
strongim nupela kontrak,
na dispela kontrak i winim
tru kontrak bilong bipo. Na
ol samting dispela nupela
kontrak i promis long givim
yumi, ol i winim tru ol
samting olpela kontrak i bin
promis long givim.

Nupela kontrak i winim olpela kontrak

7 Tingim. Sapos namba
wan kontrak i gutpela olgeta,
orait God bai i no inap mekim
nupela kontrak.
8 Tasol God i kamapim
rong bilong ol manmeri na
em i tok olsem, “Bikpela i tok,
‘Harim. Mi makim pinis wan-
pela taim na bai mi mekim
nupela kontrak wantaim ol
lain bilong Israel na ol lain
bilong Juda.
9 Dispela kontrak bai i no
wankain olsem kontrak bipo
mi bin mekim wantaim ol
tumbuna bilong ol long taim
mi kisim ol long Isip na holim
han bilong ol na bringim ol
i kam. Tasol ol i no bi-
hainim tok bilong kontrak bi-
long mi, olsem na mi Bikpela,
mi givim baksait long ol.
10 Tasol dispela nupela
kontrak mi laik mekim
wantaim ol manmeri bilong
Israel, em i olsem. Bai mi
putim olgeta lo bilong mi
long tingting bilong ol, na bai
mi raitim tok bilong mi long
bel bilong ol. Na bai mi stap
God bilong ol, na bai ol i stap
lain manmeri bilong mi.
11 Na long dispela taim bai
ol man i no ken skulim ol
wantok na ol brata bilong ol
na tok olsem, “Yupela i mas
save long Bikpela.” Nogat.
Olgeta bai i save pinis long
mi, maski ol i man nating o ol
i gat biknem.
12 Long wanem, bai mi
marimari long ol na lusim sin
bilong ol na mi no ken tingim
moa.’ ”
13 Long dispela tok God i
tok long nupela kontrak, na
long dispela pasin em i soim
olsem namba wan kontrak i
kamap olpela pinis. Na samt-
ing i kamap olpela na i laik
pinis, em bai i stap liklik taim
tasol, na bai em i lus olgeta.

9

Hetpris bilong bipo i save ofaim blut bilong ol abus

8:6: 2 Ko 3.6-9, Hi 7.22, 9.15 **8:7:** Hi 7.11, 7.18 **8:8:** Jer 31.31-34 **8:10:** Sek 8.8, Hi 10.16 **8:11:** Ais 54.13, Jo 6.45, 1 Jo 2.27 **8:12:** Ro 11.27, Hi 10.17 **9:1:** Kis 26.1-30

1 Dispela namba wan kon-
trak i gat ol lo bilong pasin
bilong mekim lotu. Na i gat
haus lotu i stap long dispela
graun,
2 em wanpela haus sel ol
i bin sanapim. Long namba
wan rum bilong en i gat stik
lam na tebol wantaim dispela
bret i stap long ai bilong God.
Dispela rum ol i kolim "Rum
Tambu".
3 Na ol i hangamapim
bikpela laplap olsem banis
long baksait bilong Rum
Tambu, na baksait long
dispela laplap i gat narapela
rum ol i kolim "Rum Tambu
Tru".
4 Alta bilong kukim paura
bilong kamapim smok i gat
gutpela smel, em ol i bin
karamapim long gol, em i
stap long dispela rum, wan-
taim Bokis Kontrak. Ol i
bin karamapim olgeta hap bi-
long dispela bokis long gol
tasol, na insait long bokis ol
i bin putim sospen gol i gat
mana* i stap long en, na stik
wokabaut bilong Aron, bipo
kru i bin kamap long en, na
tupela ston God i bin raitim
kontrak long en.
5 Ai bilong dispela bokis
em i ples bilong lusim sin bi-
long ol manmeri. Na piksa
bilong tupela ensel i stap an-
tap long bokis na wing bilong
tupela i op i stap na i haitim
ai bilong bokis. Tupela en-
sel i makim God i stap long
dispela ples. Tasol nau mi
no inap kamapim as bilong
dispela olgeta samting.
6 Ol i wokim ol samting
olsem, orait long olgeta de
ol pris i save go insait long
namba wan rum bilong haus
lotu sel, na ol i mekim wok
bilong ol.
7 Na hetpris wanpela tasol
em i save go insait long
namba 2 rum. Em i save
go wanpela taim tasol long
olgeta yia. Na em i no i go
nating. Nogat. Em i save
kisim blut na i go insait.
Na long dispela blut em i
mekim ofa bilong rausim
sin bilong em yet, na bilong
pinisim asua bilong ol sin ol
manmeri i no tingting gut na
ol i mekim.
8 Long dispela pasin Holi
Spirit i soim yumi olsem,
taim dispela namba wan
haus lotu i stap yet, rot bilong
yumi go insait long haus
bilong God, em i no kamap
ples klia.†
9 Dispela haus lotu sel em
i olsem piksa bilong soim
yumi ol samting i mas kamap
long dispela taim nau. Long
dispela haus lotu sel, ol i save
givim ol presen long God na
mekim ol ofa long em. Tasol
dispela olgeta samting i no
inap stretim bel bilong ol
man i mekim lotu, bai ol i

9:2: Kis 25.23-40, 26.1-30 **9:3:** Kis 26.31-33 **9:4:** Kis 16.33, 25.10-16, 30.1-6, Nam 17.8-10, Lo 10.3-5 * **9:4:** Mana em dispela kaikai God i bin givim long ol Israel long taim ol i wokabaut long ples drai nating. Lukim Kisim Bek 16 na Song 78.24. **9:5:** Kis 25.17 **9:6:** Nam 18.2-6 **9:7:** Kis 30.10, Wkp 16.2-34, Hi 5.3, 7.27 **9:8:** Jo 14.6, Hi 10.19-20 † **9:8:** Tok Grik i no klia tumas long dispela lain. **9:9:** Ga 3.21, Hi 7.18-19, 10.1-2

save olsem ol i no bin mekim
rong. Nogat.
10 Ol dispela lo ol i tok long
ol samting bilong kaikai na
dring na long ol kain kain
pasin bilong mekim ol man-
meri i kamap klin. Ol i tok
long ol samting bilong bodi
tasol. God i givim ol dispela
lo bilong ol manmeri i ken
bihainim i go inap long taim
em i stretim olgeta samting.

Krais i ofaim blut bilong em yet

11 Tasol nau Krais i kam
pinis, na em i stap hetpris
bilong ol gutpela samting i
kamap pinis. Em i go in-
sait pinis long dispela haus
lotu sel em i gutpela tru na
i winim haus lotu sel bilong
bipo. Man i no wokim dispela
haus long han, long wanem,
em i no samting bilong dis-
pela graun.
12 Na Krais i no kisim
blut bilong meme na bilong
pikinini bulmakau na i go in-
sait long dispela haus lotu.
Nogat. Em i mekim ofa long
blut bilong em yet, na em i go
insait long haus lotu wanpela
taim tasol. Na em i baim bek
yumi bilong oltaim oltaim.
13 Sapos ol manmeri i
kamap doti long ai bilong
God, orait ol pris i save
kisim blut bilong meme
na bilong bulmakau man,
wantaim sit bilong paia i
kamap long bulmakau meri
ol i kukim olgeta long paia,
na kapsaitim long ol dispela
manmeri. Ol i mekim olsem
bilong mekim ol dispela
manmeri i kamap klin gen
long ai bilong God, na bilong
makim ol i stap manmeri
bilong God stret.
14 Tasol blut bilong Krais
i winim dispela. Krais i no
gat asua bilong wanpela rong
i stap long em. Nogat tru.
Na long strong bilong Spirit i
stap oltaim oltaim, em i givim
laip bilong em yet long God
olsem ofa. Olsem na blut
bilong em i no mekim bodi
tasol bilong yumi i kamap
klin. Nogat. Em i pinisim
asua bilong yumi na yumi
save olsem yumi stap klin tru
long ai bilong God. Olsem na
yumi no mas bihainim moa
ol dispela lo i no gat laip, na
yumi ken mekim wok bilong
God bilong i stap oltaim.

Blut bilong Krais i strongim nupela kontrak

15 Blut bilong Jisas i mekim
yumi i kamap klin tru long
ai bilong God, olsem na
Jisas i stap namelman bilong
strongim nupela kontrak.
Em i dai pinis bilong baim
bek ol manmeri na lusim
ol sin ol i bin mekim long
taim namba wan kontrak i
stap yet. Olsem na olgeta
manmeri i harim singaut
bilong God na i bihainim, ol
i ken kisim dispela laip bipo
God i tok long givim long ol

9:10: Wkp 11.2, 11.25, 15.18, Nam 19.7, 19.11-13, Ef 2.15, Kl 2.16, 2.20, Hi 7.16 **9:11:** Hi 3.1, 8.2, 10.1 **9:12:** Dan 9.24, Hi 9.26, 10.4, 1 Pi 1.19 **9:13:** Wkp 16.3, 16.14-16, Nam 19.9, 19.17-19, Hi 10.4 **9:14:** Ro 6.13, 6.22, Ef 5.2, Ta 2.14, Hi 6.1, 1 Pi 1.18-19, 1 Jo 1.7 **9:15:** Ro 5.6, 1 Ti 2.5, Hi 3.1, 7.22, 8.6, 1 Pi 3.18

pikinini bilong en. Na bai ol i
stap gut oltaim oltaim.
16 Man i ting long bihain
em bai i dai, na em i laik
tokaut long husat bai i kisim
ol samting bilong en, em i
save raitim dispela tok long
pepa, olsem kontrak. Na
sapos pikinini i laik bihainim
dispela kontrak na kisim ol
samting papa i makim bilong
en, orait ol man i mas save
gut pastaim olsem, papa i
dai pinis, na bai ol i larim
pikinini i kisim ol samting bi-
long en.
17 Sapos dispela man i dai
pinis, orait nau tok bilong
kontrak i gat strong. Tasol
sapos dispela man i mekim
kontrak em i stap laip yet,
orait kontrak bilong en i stap
nating.
18 Orait long wankain
pasin ol i bin kilim abus i dai
na kapsaitim blut bilong en
bilong strongim namba wan
kontrak bilong bipo.
19 Pastaim Moses i au-
tim olgeta tok bilong lo long
ol manmeri. Na bihain em
i kisim blut bilong pikinini
bulmakau na bilong meme
na tanim wantaim wara. Na
em i kisim han bilong diwai
hisop ol i bin pasim long ret-
pela string ol i wokim long
gras bilong sipsip, na putim
long blut. Na em i kamau-
tim na tromoi liklik blut i pas
long dispela han bilong diwai
i go antap long buk na antap
long olgeta manmeri.
20 Na em i tok olsem,
“Dispela em i blut bilong
strongim dispela kontrak
God i tokim yupela long
bihainim.”
21 Na long wankain pasin
Moses i tromoi blut long haus
lotu sel na long olgeta dis
samting bilong lotu.
22 Olsem na yumi save,
long pasin bilong lo blut tasol
i save mekim klostu olgeta
samting i kamap klin. Na
sapos ol i no kilim wanpela
samting i dai na mekim blut
bilong en i kapsait, orait God
i no save rausim sin bilong ol
manmeri.

Krais i ofaim em yet bilong rausim sin

23 Ol dispela samting bi-
long haus lotu sel, ol i piksa
tasol bilong ol samting i stap
long heven. Na ol i save kisim
blut bilong ol abus bilong
mekim ol dispela samting i
kamap klin long ai bilong
God. Tasol bilong mekim ol
samting tru i stap long heven
i kamap klin, i mas i gat ofa
i gutpela tru na i winim ol
dispela ofa bilong abus.
24 Yumi save, Krais i no bin
i go insait long haus lotu ol
man i wokim long han na em
i piksa tasol bilong haus lotu
tru bilong God. Nogat. Em i
go insait long heven stret. Na
nau em i stap klostu tru long
God, na em i wok long helpim
yumi.

9:17: Ga 3.15 **9:18:** Kis 24.6 **9:19:** Kis 24.3-8, Wkp 14.4-7, 16.14-15 **9:19:** Kis 24.6-8 **9:20:** Kis 24.8, Mt 26.28 **9:21:** Kis 29.12, 29.36, Wkp 8.15, 8.19 **9:22:** Wkp 17.11, Ef 1.7 **9:23:** Hi 8.5, 10.1 **9:24:** Ro 8.34, Hi 6.20, 8.2, 1 Jo 2.1

25 Long olgeta yia hetpris
i save kisim blut bilong ofa,
na em i go insait long Rum
Tambu Tru. Na dispela blut
em i kisim, em i no blut bi-
long em yet. Tasol Jisas i no
mekim olsem. Em i go long
heven bilong givim em yet
long God olsem ofa. Na em i
no mekim planti taim. Nogat.
26 Sapos em i mas mekim
planti taim, orait em i mas
karim pen planti taim moa,
stat long taim God i mekim
graun i kamap na i kam inap
long nau. Tasol nogat. Nau
em i klostu long taim bilong
las de, na Krais i kamap long
graun wanpela taim tasol, bi-
long givim em yet long God
olsem ofa bilong rausim ol
sin.
27 Olgeta man i mas i dai
wanpela taim tasol, na bi-
hain ol i mas kamap long kot.
28 Olsem tasol wanpela
taim tasol Krais i givim em
yet long God olsem ofa, bi-
long karim hevi bilong ol
sin bilong planti manmeri.
Na bihain em bai i kamap
namba 2 taim, tasol dispela
taim em i no kam bilong
rausim sin. Nogat. Em bai i
kam bilong kisim bek tru ol
man i wetim em.

10

Ol ofa bilong bipo i no inap long rausim sin

1 Long lo bilong Moses
yumi save lukim piksa o
tewel tasol bilong ol gutpela
samting i laik kamap bihain.
Tasol em i no soim yumi gut
tru long ol dispela samting.
Lo i tok, ol i mas mekim ol
wankain ofa tasol long olgeta
yia, olsem na yumi save,
lo i no inap stretim tru ol
manmeri i kam long haus
lotu. Lo i no inap mekim ol
i kamap gutpela tru. Nogat.
2 Sapos dispela kain ofa
inap long mekim ol manmeri
i kamap gutpela tru, orait ol
i no inap mekim ofa moa.
Sapos wanpela ofa tasol inap
mekim ol manmeri i kam
long haus lotu ol i kamap klin
pinis, orait long bel bilong ol,
ol bai i no pilim moa olsem ol
i gat asua bilong sin.
3 Tasol nogat. Long ol-
geta yia, ol dispela ofa i save
mekim ol i tingting gen long
ol sin bilong ol.
4 As bilong dispela i olsem.
Blut bilong ol bulmakau man
na bilong ol meme, em i no
inap tru long rausim sin.
5 Olsem na taim Krais i
kam long graun, em i tok
olsem,
"Yu no laik bai ol i kilim abus
na mekim ofa.
Tasol yu bin redim wanpela
bodi
bilong givim long mi.
6 Ol ofa ol i save kukim olgeta
long paia,

9:26: 1 Ko 10.11, Ga 4.4, Hi 7.27, 9.12, 1 Pi 3.18 **9:27:** Stt 3.19, Sav 3.20, Ais 53.12, 2 Ko 5.10, Fl 3.20, 2 Ti 4.8, Hi 10.10, 1 Pi 2.24, KTH 20.12-13 **9:28:** Ais 53.12, Ro 6.10, Ta 2.13, 1 Pi 2.24, 2 Pi 3.12, 1 Jo 3.5 **10:1:** Kl 2.17, Hi 8.5, 9.9-11, 9.23, 10.4 **10:3:** Wkp 16.21, Hi 9.7 **10:4:** Mai 6.6-7, Hi 9.13, 10.11 **10:5:** Ais 1.11, Amo 5.21-22 **10:5:** Sng 40.6-8

na ol ofa bilong rausim sin,
em tu yu no laikim.
7 Orait nau mi tok olsem,
‘God, mi kam pinis.
Olsem bipo ol i raitim tok long mi
long buk.
Nau mi kam pinis
bilong bihainim laik bilong yu.’ ”
8 Pastaim em i tok long ol ofa lo i tokim ol long mekim. Em i tok olsem, “Yu no laik bai ol i kilim abus na mekim ofa. Ol ofa ol i save kukim olgeta long paia na ol ofa bilong rausim sin, em yu no save laikim.”
9 Na bihain em i tok olsem, “Mi kam pinis bilong bihainim laik bilong yu.” Olsem na em i rausim dispela pasin bilong bipo, na em i mekim nupela pasin i kisim ples bilong en.
10 Jisas Krais i bihainim laik bilong God, na em i givim bodi bilong em yet olsem ofa wanpela taim tasol. Na long dispela pasin em i mekim yumi i kamap ol lain manmeri bilong God stret na yumi stap holi.

Ofa bilong Krais em inap tru long rausim sin

11 Olgeta pris ol i save sanap na mekim wok bilong ol long olgeta de. Na ol i save mekim ol dispela wankain ofa planti taim moa, em ol dispela ofa i no inap tru long rausim sin. 12 Tasol Krais em i mekim wanpela ofa tasol bilong rausim sin, na dispela ofa em inap long i stap olgeta taim. Em i mekim olsem pinis, orait em i sindaun long han sut bilong God
13 na em i wetim taim bilong God i putim ol birua bilong en i stap aninit long en.
14 Ol dispela manmeri em i mekim ol i kamap ol lain manmeri bilong God stret, em i mekim ol i kamap gutpela olgeta long wanpela ofa tasol, na ol bai i stap olsem inap oltaim oltaim.
15 Holi Spirit tu i autim tok long yumi olsem,
16 “Bikpela i tok olsem, ‘Dispela nupela kontrak mi laik mekim wantaim ol, em i olsem. Bai mi putim olgeta lo bilong mi long tingting bilong ol na bai mi raitim tok bilong lo long bel bilong ol.’ ”
17 Na bihain em i skruim dispela tok olsem, “Bai mi lusim sin bilong ol na mi no ken tingim moa.”
18 Na sapos God i lusim sin pinis, orait i no gat wok moa long mekim ofa bilong rausim sin.

Yumi mas bilip tru na i go klostu long God

19 Ol brata, blut bilong Jisas i lusim sin bilong yumi pinis, olsem na yumi inap i go insait long Rum Tambu Tru bilong haus bilong God na yumi no ken pret.

10:10: Jo 17.19, Hi 9.12, 9.28, 13.12 **10:11:** Kis 29.38, Nam 28.3, Hi 7.27, 10.4 **10:12:** Kl 3.1, Hi 1.3 **10:12:** Sng 110.1 **10:13:** Ap 2.35, 1 Ko 15.25, Hi 1.3 **10:16:** Jer 31.33, Hi 8.10 **10:17:** Jer 31.34, Hi 8.12 **10:19:** Ro 5.2, Ef 2.18, 3.12, Hi 4.16, 9.8, 9.12

20 Yumi ken i go insait
long dispela rum long dispela
nupela rot i gat laip. Dis-
pela rot Jisas yet i bin opim,
em i go insait long dispela
bikpela laplap i hangamap i
stap olsem dua bilong dispela
rum. Dispela laplap em i
olsem bodi bilong em yet.*
21 Yumi gat bikpela het-
pris, na em i save lukautim
olgeta lain manmeri bilong
God.
22 Em i bin tromoi blut bi-
long en long bel bilong yumi,
bilong pinisim asua bilong ol
pasin nogut yumi bin mekim
na bilong mekim yumi i save
olsem yumi stap klin tru long
ai bilong God. Na em i
bin wasim bodi bilong yumi
long wara i klin tru. Olsem
na yumi mas rausim olgeta
pasin giaman i stap long bel
bilong yumi, na yumi mas
bilip tru long God na yumi
mas i go klostu long em.
23 Yumi save tokaut long
bilip bilong yumi na long ol
gutpela samting yumi wetim
i stap. Orait yumi mas holim
strong bilip bilong yumi, na
yumi no ken pret na surik.
Yumi save, olgeta samting
God i tok pinis long mekim,
tru tumas bai em i mekim.
24 Yumi wan wan i mas
tingting tu long ol arapela
manmeri bilong God, na
painim rot bilong kirapim
ol long laikim ol arapela na
mekim ol gutpela pasin long
ol.
25 Na yumi ol manmeri bi-
long God i no ken lusim pasin
bilong bung wantaim, olsem
sampela man i save mekim.
Nogat. Yupela i save, De bi-
long Krais em i kam klostu.
Olsem na yumi wan wan i
mas wok strong moa long
strongim bel bilong ol ara-
pela.

Yumi no ken givim baksait long Pikinini Bilong God

26 Harim. Sapos yumi
kisim save pinis long tok tru
bilong Krais, na bihain, long
laik bilong yumi yet yumi
wokabaut long pasin bilong
sin, orait i no gat narapela
ofa moa i stap bilong rausim
dispela sin. Nogat.
27 Bai yumi pret nogut tru
na wetim de bilong bikpela
kot na dispela paia i hat
tumas na i redi pinis long
kukim ol birua bilong God.
28 Yumi save, sapos wan-
pela man i kalapim lo bilong
Moses, na tupela o tripela
man i lukim na ol i autim tok
long rong em i mekim, orait
ol i no ken sori long dispela

10:20: Mt 27.51, Jo 10.9, 14.6, Hi 9.3, 9.8 * **10:20:** Rum Tambu Tru em i olsem ples God yet i stap long en, na bipo hetpris tasol inap i go insait long dispela rum na i go klostu long God. Nau wok bilong Jisas i mekim, na yumi olgeta inap i go klostu tru long God. Olsem na long taim ol i brukim bodi bilong Jisas na em i dai long diwai kros, dispela bikpela laplap i hangamap i stap long dua bilong Rum Tambu Tru, em i bruk tupela hap. Lukim Mak 15.38. **10:21:** 1 Ti 3.15, Hi 4.14 **10:22:** Wkp 8.30, Ese 36.25, Ef 3.12, 5.26, Hi 9.14, Je 1.6, 1 Jo 3.21 **10:23:** 1 Te 5.24, 2 Te 3.3, Hi 4.14, 11.11 **10:25:** Ro 13.11, Fl 4.5, Hi 3.13, 2 Pi 3.9-11, 3.14 **10:26:** Nam 15.30, Hi 6.4-8, 2 Pi 2.20-21 **10:27:** Ais 26.11, Hi 12.29 **10:28:** Lo 17.6, 19.15, Jo 8.17, 2 Ko 13.1

man. Nogat. Ol i mas kilim
em i dai.
29 Orait yupela i ting
wanem long man i givim
baksait long Pikinini Bilong
God? Dispela man bai i
kisim bikpela hevi moa yet.
Blut bilong Krais i strongim
nupela kontrak, em i bin
mekim dispela man i kamap
man bilong God stret na em
i stap holi. Tasol nau dispela
man i mekim olsem dispela
blut em i samting nating. Na
em i mekim pasin nogut tru
long Spirit bilong marimari.
30 Yumi save, God i bin
tok olsem, "Bekim rong, em
i wok bilong mi. Mi yet bai
mi bekim rong bilong ol na
mekim save long ol." Na em
i tok moa olsem, "Bikpela yet
bai i skelim pasin bilong ol
manmeri bilong en long kot."
31 Sapos God bilong i stap
oltaim em i laik mekim save
long wanpela man na em i
holimpas em, orait dispela
man i ken pret nogut tru.

Yumi mas sanap strong long bilip

32 Yupela i mas tingim gen
dispela taim bipo, taim yu-
pela i kisim lait bilong God.
Long dispela taim ol i bin
givim ol bikpela hevi long yu-
pela, na yupela i karim planti
pen. Tasol yupela i sanap
strong na sakim ol dispela
hevi.
33 Sampela taim ol i bin
sanapim yupela long ai bi-
long ol manmeri, na ol i tok
bilas long yupela na mekim
nogut long yupela long ai bi-
long ol. Na sampela taim yu-
pela i bin poroman wantaim
ol manmeri i kisim ol dispela
kain hevi, na yupela i helpim
ol.
34 Na taim ol i putim
sampela bilong yupela long
kalabus, yupela i bin sori
long ol dispela kalabusman
na mekim gut long ol. Na
taim ol man i bin pulim
ol samting bilong yupela,
yupela i amamas i stap na
larim ol, long wanem, yupela
i save olsem, samting tru
bilong yupela i stap yet, na
dispela bai i stap oltaim.
35 Yupela i mas tingim ol
gutpela pasin yupela i save
mekim bipo na yupela i no
ken lusim dispela strongpela
bilip bilong yupela. Nogat.
Yupela i mas bilip strong, na
bai yupela i kisim bikpela pe
tru.
36 Yupela i mas sanap
strong, olsem bai yupela i ken
bihainim laik bilong God. Na
yupela i ken kisim ol gutpela
samting, bipo God i promis
long givim yupela.
37 Yes, "I no longtaim. Lik-
lik taim tasol, na dispela man
i laik kam, em bai i kam. Em
bai i kam kwik.
38 Tasol stretpela man bi-

10:29: Kis 24.8, 1 Ko 11.29, Ef 4.30, Hi 12.25, 13.20 **10:30:** Lo 32.35-36, Sng 50.4, 135.14, Ro 12.19 **10:31:** Lu 12.5 **10:32:** Ga 3.4, Fl 1.29-30, Kl 2.1, Hi 6.4 **10:33:** 1 Ko 4.9, Fl 1.7, 4.14, 1 Te 2.14 **10:34:** Mt 6.20, 19.21, 19.29, Lu 12.38, Ap 5.41, Fl 1.7, Je 1.2 **10:35:** Mt 5.12, 10.32 **10:36:** Lu 21.19, Ga 6.9, Kl 3.24, Hi 6.12, 9.15, 12.1 **10:37:** 2 Pi 3.9 **10:37:** Hab 2.3-4 **10:38:** Ro 1.17, Ga 3.11

long mi em i bilip, olsem na
em bai i stap laip. Na sapos
em i surik, orait bai mi no
amamas long em."
39 Tasol yumi no man bi-
long surik na lus. Nogat tru.
Yumi ol manmeri bilong bilip
na kisim laip.

Yumi mas bilip long God na sanap strong

(Sapta 11-13)

11

As bilong pasin bilong bilip

1 Pasin bilong bilip em i
olsem. Yumi save gut tru
olsem, olgeta gutpela samt-
ing God i promis pinis long
givim yumi na yumi wet long
kisim, em bai yumi kisim
tru. Maski ai bilong yumi i
no lukim ol dispela samting,
yumi save gut tru olsem, dis-
pela olgetasamting i stap.
2 Ol man bilong bipo ol i bin
bilip, na God i amamas tru
long pasin bilong ol na kolim
ol i gutpela man.
3 Yumi bilip, olsem na
yumi save pinis, God em i
mekim skai wantaim graun
i kamap long tok bilong em
yet. Olsem na olgeta samting
yumi inap lukim, em God i
wokim long samting yumi no
inap lukim.

Abel na Enok na Noa
i bin bilip long God

4 Abel i bilip long God, na i
mekim ofa long em. Na God
i laikim ofa bilong Abel, tasol
em i no laikim ofa bilong
Kein. Abel i bilip, na long dis-
pela as God i laikim ol presen
Abel i givim em. Na dispela i
soim yumi olsem God i kolim
em stretpela man. Abel i dai
pinis, tasol long dispela bilip
bilong en i olsem em i autim
tok yet long yumi.

5 Enok i bilip long God,
olsem na God i kisim em i go
long heven, bai em i no ken
i dai. Ol man ol i wok long
painim em, tasol ol i no lukim
em, long wanem, God i kisim
em pinis. Na buk bilong God i
tok, taim God i no kisim Enok
yet, pasin bilong Enok i gut-
pela long ai bilong God.
6 Tasol man i no bilip
long God, em i no inap
bihainim laik bilong God.
Long wanem, man i laik i go
klostu long God, em i mas
bilip olsem God i stap, na em
i mas bilip olsem God i save
mekim gut tru long ol man i
wok long painim em.

7 Noa i bilip long God, na
God i toksave long em long
samting bai i kamap bihain,
em samting Noa i no lukim
yet. Orait em i bilipim tok
bilong God na em i wokim
wanpela sip. Na em wantaim
meri pikinini bilong en ol i
go insait long sip na ol i stap
gut, na ol i no bagarap. Long
dispela bilip bilong en, Noa
i kamapim ples klia pasin
nogut bilong olgeta arapela

10:39: 1 Te 5.9, 2 Te 2.14, 2 Pi 2.20-21 **11:1:** Ro 8.24-25, 2 Ko 4.18, 5.7 **11:3:** Stt 1.1, Sng 33.6, 33.9, Jo 1.3, 2 Pi 3.5 **11:4:** Stt 4.3-10, Hi 12.24, 1 Jo 3.12 **11:5:** Stt 5.21-24 **11:7:** Stt 6.13-22, 7.1, Ro 3.22, 4.13, 1 Pi 3.20

manmeri bilong graun. Noa i
bilip long God na God i kolim
em stretpela man, olsem God
i save mekim long olgeta man
i bilip long em.

Abraham na Sara i bin bilip long God

8 Abraham i bilip long God,
na taim God i singautim em,
Abraham i bihainim tok bi-
long God. Em i lusim ples bi-
long en, na i go long wanpela
graun God i laik givim em
olsem graun bilong em stret.
Abraham i no save em bai i go
we, tasol em i bilip, na em i
go.
9 Em i bilip na i go sin-
daun long dispela graun bipo
God i tok long givim em. Na
em i stap long dispela graun
olsem man bilong narapela
lain. Em i sindaun long
haus sel wantaim Aisak na
Jekop, em olgeta ol man God
i bin promis long givim dis-
pela graun long ol.
10 Oltaim Abraham i bilip
na i wet long lukim dispela
taun i stap strong tru, em
dispela taun God wanpela
tasol i bin tingim pasin bi-
long wokim na em yet i bin
wokim.*
11 Sara tu i bilip long God.
Em i lusim pinis taim bilong
karim pikinini, tasol em i
bilip, na em i kisim strong
inap long karim pikinini.
Sara i tingting olsem, "God
i promis pinis long mi bai
karim pikinini. Na God i save
tok tru tasol."
12 Olsem na taim dispela
wanpela man i kamap lapun
pinis na klostu em i laik i
dai, em i kamap papa bilong
planti pikinini moa. Ol i
kamap planti moa yet, olsem
ol sta bilong skai na olsem
wesan bilong nambis. I no
inap man i kaunim ol.
13 Ol dispela manmeri ol i
bilip long God i go inap long
taim ol i dai. Taim ol i stap
long graun, ol i no kisim ol
dispela gutpela samting God i
bin promis long givim ol. No-
gat. I olsem ol i sanap na luk-
luk i go long ol dispela samt-
ing i stap longwe tru long ol,
na ol i amamas long lukim
ol. Na ol i no sem long tokaut
olsem, "Mipela i stap long
dispela graun olsem ol man-
meri bilong narapela kantri.
Mipela i kam i stap liklik taim
tasol long dispela graun."
14 Na sapos yumi harim
ol manmeri i mekim dispela
kain tok, orait yumi save, ol i
laik painim graun tru bilong
ol.
15 Na sapos ol i bin tingting
tasol long dispela graun ol i
bin lusim na i kam, orait ol
inap i go bek long en.
16 Tasol ol i no tingting long
olpela graun bilong ol. No-
gat. Ol i laikim tumas long
kisim narapela graun, em i

11:8: Stt 12.1-5, Ap 7.2-4 **11:9:** Stt 12.8, 13.3, 13.18, 18.1, 18.9, 26.3, 35.12, 35.27, Hi 6.17 **11:10:** Hi 3.4, 13.14, KTH 21.2, 21.10 * **11:10:** Dispela taun em Jerusalem i stap long heven. Lukim Hibru 12.22. **11:11:** Stt 17.19, 18.11-14, 21.2, Ro 4.21, Hi 10.23 **11:12:** Stt 15.5, 22.17, 32.12, Lo 10.22, Ro 4.18-19 **11:13:** Stt 23.4, 1 Sto 29.15, Sng 39.12, 1 Pi 1.17, 2.11 **11:16:** Kis 3.6, 3.15, Mk 12.26, Ap 7.32, Fl 3.20, Hi 13.14

gutpela moa yet na i winim
tru dispela graun. Em heven
tasol. Ol dispela man i save
tokim God olsem, “Yu God bi-
long mipela.” Na God i no
sem long dispela tok bilong
ol, long wanem, em i redim
pinis wanpela taun bilong ol
dispela man i bilip long em,
bai ol i ken i stap long en.

17-18 God i bin mekim
promis long Abraham olsem,
“Long Aisak tasol bai ol lain
tumbuna pikinini bilong
yu i kamap.” Tasol taim
God i traim Abraham, na i
tokim Abraham olsem em i
mas kilim dispela wanpela
pikinini bilong en olsem ofa,
orait Abraham i bilip long
God na i givim Aisak long
God.

19 Abraham i tingting
olsem, “Sapos Aisak i dai,
maski, God em inap long
kirapim em bek.” Olsem na
tru tumas, yumi inap tok
bokis long dispela samting
i bin kamap na tok olsem,
Abraham i kisim bek pikinini
bilong en long matmat.

*Aisak na Jekop na Josep
i bin bilip long God*

20 Aisak i bilip long God na
i givim blesing long Jekop tu-
pela Iso. Long dispela blesing
em i tok long ol samting bai i
kamap long tupela bihain.

21 Jekop i bilip long God,
na long taim klostu em i laik
i dai, em i givim blesing long
tupela pikinini man bilong
Josep. Na em i lindaun long
het bilong stik em i save
holim bilong wokabaut, na
em i lotu long God.

22 Josep i bilip long God,
na long taim em i laik i dai,
em i tok, bihain ol Israel bai
i lusim Isip na i go. Na em
i tokim ol long wanem samt-
ing ol i mas mekim long ol
bun bilong en.

Moses i bin bilip long God

23 Papamama bilong
Moses tupela i bilip long God,
na taim mama i karim Moses,
tupela i lukim em i gutpela
pikinini tru. Olsem na tupela
i haitim em inap long tripela
mun. Tupela i no pret long
brukim lo bilong king.

24 Moses i bilip long God,
na taim em i kamap bikpela
pinis, em i no laik bai ol
i kolim em pikinini bilong
pikinini meri bilong king bi-
long Isip. Nogat.

25 Em i ting, mobeta em i
kisim hevi wantaim ol lain
bilong God. Em i no laik bi-
hainim pasin bilong sin na
kisim amamas bilong sotpela
taim tasol.

26 Em i ting, sapos em i
kisim sem long nem bilong

11:17-18: Stt 21.12, 22.1-14, Ro 9.7, Je 2.21-22 **11:19:** Ro 4.17-21 **11:20:** Stt 27.27-29, 27.39-40 **11:21:** Stt 47.31—48.20 **11:22:** Stt 50.24-25, Kis 13.19 **11:23:** Kis 1.22, 2.2, Ap 7.20 **11:24:** Kis 2.10-12 **11:26:** Hi 10.34-35, 13.13

Krais,† dispela bai i winim
tru olgeta mani na bilas samt-
ing bilong Isip. Em i ting
long dispela gutpela pe God i
laik givim em, na em i sanap
strong.
27 Moses i bilip long God,
olsem na em i kirap na i lusim
Isip. King bilong Isip i bel-
hat long em, tasol em i no
pret long dispela king. Tru,
yumi man i no inap lukim
God long ai, tasol Moses i
mekim wankain pasin olsem
man i bin lukim God, na em i
stap strong tru.
28 Moses i bilip long God,
olsem na em i kilim sipsip
bilong kaikai long dispela de
God i larim ol Israel i stap gut.
Na em i tokim ol Israel long
putim blut long ol dua bi-
long ol, bai ensel bilong kilim
ol namba wan pikinini i no
ken mekim wanpela samting
long ol Israel.

Planti Israel moa
ol i bin bilip strong

29 Ol Israel i bilip long
God, na ol i brukim solwara
Retsi olsem ol i wokabaut
long graun i drai. Na taim ol
Isip i laik bihainim ol Israel i
go, ol i dring wara na i dai.
30 Ol Israel i bilip long God,
na ol i wokabaut na raunim
banis bilong taun Jeriko inap
long 7-pela de, na banis i pun-
daun.
31 Pamukmeri Rahap em i
bilip long God, na em i helpim
tupela man i kam lukstil long
dispela taun. Olsem na em i
no bagarap wantaim ol man-
meri i bin sakim tok bilong
God.
32 Tasol nau bai mi skruim
wanem tok moa? Nogat. Mi
no gat taim bilong stori long
Gideon na Barak na Samson
na Jepta na long Devit na
Samuel na long ol profet.
33 Ol dispela man ol i bilip
long God, olsem na ol i winim
pait na daunim ol ami bilong
planti king. Ol i mekim stret-
pela pasin. Ol i kisim ol samt-
ing God i bin tok long givim
ol. Ol i pasim maus bilong ol
laion.
34 Ol i mekim ol traipela
paia i dai. Ol i ranawe na
bainat i no inap kilim ol. Ol
i no gat bikpela strong, tasol
bihain ol i kisim strong. Ol
i kamap strongpela man tru
bilong pait. Ol i ranim ol
bikpela ami bilong ol arapela
lain.

† **11:26:** As bilong dispela tok "Krais", em i olsem, "man God i makim bilong mekim wok bilong God yet." I luk olsem man i raitim buk Hibru i gat tupela tingting na em i raitim dispela tok. Namba wan, em i ting long God i bin makim olgeta manmeri bilong Israel olsem ol manmeri bilong em yet. Olsem na em i tok, maski Moses bai i kisim sem, em i laik mekim wok bilong God na helpim lain Israel, em dispela lain God i makim ol na ol i olsem "Krais". Na namba 2 tingting i olsem. Tru, long taim bilong Moses, Jisas Krais i no bin kamap yet. Tasol long dispela wok Moses i mekim, i olsem em i kisim sem long nem bilong Krais yet. **11:27:** Kis 2.15, 10.28-29, 12.37, 12.51, 14.13, Ro 1.20, 1 Ti 1.17, Hi 11.1, 11.13 **11:28:** Kis 12.21-30 **11:29:** Kis 14.21-31 **11:30:** Jos 6.12-21 **11:31:** Jos 2.1-21, 6.22-25, Je 2.25 **11:32:** Het 4.6—5.31, 6.11—8.32, 11.1—12.7, 13.2—16.31, 1 Sml 1.1—1 Kin 2.11 **11:33:** Het 14.5-6, 1 Sml 17.34-35, 2 Sml 7.11, Dan 6.1-27 **11:34:** Het 15.8, 15.15, 1 Kin 19.3, 2 Kin 20.7, Dan 3.1-30 **11:35:** 1 Kin 17.17-24, 2 Kin 4.25-37, Ap 22.25

35 Ol man i dai pinis ol i
kirap bek, na mama bilong ol
i kisim ol bek gen. Ol birua
i kalabusim sampela man na
bagarapim tru bodi bilong ol,
inap long ol i dai. Ol birua i
tok, sapos ol i givim baksait
long God, orait ol bai i lusim
ol i go. Tasol ol i sakim tok
bilong ol birua, long wanem,
ol i ting sapos ol i dai, ol bai
i kirap bek long matmat, na
bai ol i kisim laip i gutpela
moa.

36 Sampela i kisim hevi
long ol birua i tok bilas long ol
na wipim ol na pasim ol long
sen na putim ol long kalabus.

37 Ol birua i tromoi ston
long ol. Ol i kisim so na ka-
tim bodi bilong ol long tu-
pela hap. Ol i kilim ol i dai
long bainat. Sampela bilong
ol dispela man i bilip, ol i
pasim skin bilong sipsip na
meme olsem laplap, na ol i
wokabaut i go. Ol i sot long ol-
geta samting bilong bodi, na
ol man ol i givim hevi long
ol na mekim pasin nogut tru
long ol.

38 Olsem na ol i go nabaut
na hait long graun i no gat
man na long ples maunten
na long ol hul bilong ston na
long ol hul insait long graun.
Pasin bilong ol arapela man-
meri bilong graun i no inap
tru long pasin bilong ol dis-
pela manmeri i stap namel
long ol na ol i bilip tru long
God.

39 Dispela olgeta manmeri i
bilip long God, na ol i kisim
gutpela nem tru long ai bi-
long God. Tasol long taim
ol i stap long graun ol i no
kisim gutpela samting God i
bin promis long givim ol,

40 long wanem, bipo yet
God i redim wanpela gutpela
samting moa yet bilong yumi
olgeta. Na em i no laik bai ol
dispela manmeri bilong bipo
i kamap gutpela tru paslain
long yumi. Nogat. Em i laik
bai yumi mas kamap gutpela
tru wantaim ol.

12

Yumi mas lukluk long Jisas na bilip long em

1 Ol dispela manmeri
bilong bipo ol i sanap na
raunim yumi i stap olsem
bikpela klaut, na ol i soim
yumi pasin bilong bilip.
Olsem na yumi mas lusim
olgeta kain samting i mekim
yumi i no inap ran strong,
na olgeta sin i save pas long
yumi. Na yumi mas strongim
bel na ran strong long dispela
resis God i bin makim bilong
yumi ran long en.

2 Yumi mas lukluk i go long
Jisas, em i as bilong bilip bi-
long yumi, na bihain em bai
inapim tru bilip bilong yumi.
Jisas i save, sapos em i bi-
hainim tru tok bilong God,
orait bihain em bai i stap
gut na amamas moa yet. Na
em i tingting long dispela na

11:36: 1 Kin 22.26-27, 2 Sto 18.25-26, Jer 20.2, 37.15, 38.6 **11:37:** 1 Kin 21.13, 2 Kin 1.8, 2 Sto 24.21, Ap 7.58, 14.19 **11:38:** 1 Kin 18.4, 19.9 **11:40:** Hi 5.9, 7.22, 8.6, KTH 6.11 **12:1:** Ro 7.21, 12.12, 1 Ko 9.24-25, Fl 3.13-14, Hi 10.36, 1 Pi 2.1 **12:2:** Fl 2.8, Hi 1.3, 1.13, 1 Pi 1.11, 3.22

em i stap strong, na em i
karim pen na i dai long di-
wai kros. Ol manmeri i ting,
sapos man i dai long diwai
kros em i man nogut tru, na
em i kisim bikpela sem long
dispela. Tasol Jisas i no wari
long sem em bai i kisim, na
em i dai. Na nau em i sindaun
long han sut bilong sia king
bilong God.

God i givim hevi long yumi bilong stretim yumi

3 Yupela tingim gut. Ol
man bilong sin bipo ol i birua
nogut long Jisas. Tasol em
i sanap strong moa. Yupela
tingim dispela, olsem na yu-
pela i no ken les long sanap
strong, na bel bilong yupela i
no ken guria.
4 Tru, yupela i bin pait long
daunim sin, tasol long dis-
pela pait blut bilong yupela i
no kapsait yet.
5 Ating yupela i lusim
tingting pinis long dispela
tok God i mekim long yupela
bilong strongim bel bilong
yupela? Em i kolim yupela
pikinini bilong em yet, na
em i tok, "Pikinini bilong
mi, sapos Bikpela i mekim
wanpela samting long yu
bilong stretim yu, yu no ken
ting dispela em i samting
nating, na tu, yu no ken bel
hevi tumas.
6 Long wanem, Bikpela
i save stretim ol man em i
laikim tumas. Na sapos em
i kisim wanpela man na i
kolim em pikinini bilong en,
orait em i save givim kanda
long en tu."
7 Yupela i mas sanap
strong na larim God i stretim
yupela. God em i mekim
pasin long yupela olsem papa
i save mekim long pikinini
bilong en. Wanem pikinini i
stap na papa bilong en i no
save stretim em? Nogat.
8 God i save stretim olgeta
pikinini bilong en. Sapos em
i no stretim yupela, orait nau
yupela i save, yupela i no
pikinini tru bilong en. Nogat.
Yupela i olsem ol pikinini bi-
long rot tasol.
9 Yupela tingim dispela
tu. Ol papa bilong yumi long
graun ol i bin stretim yumi,
na yumi save givim biknem
long ol. Orait mobeta yumi
aninit moa yet long Papa bi-
long ol spirit, na bai yumi
kisim laip.
10 Ol papa bilong yumi long
graun ol i bin stretim pasin
bilong yumi sotpela taim
tasol, inap long laik bilong
ol. Tasol God i save stretim
yumi bilong helpim yumi tru,
bai yumi ken kisim pasin holi
bilong em yet.
11 Taim Papa i givim hevi
long yumi bilong stretim
yumi, yumi no save amamas.
Nogat. Bel bilong yumi i
pilim hevi tasol. Tasol taim
em i stretim yumi pinis, yumi
bai kisim gutpela pasin tru.
Yumi bai mekim ol stretpela

12:3: Jo 15.20, Ga 6.9 **12:4:** 1 Ko 10.13, Hi 10.32-34 **12:5:** Jop 5.17, Snd 3.11-12 **12:6:** Sng 94.12, Je 1.12, KTH 3.19 **12:7:** Lo 8.5, 2 Sml 7.14, Snd 13.24, 23.13 **12:8:** Sng 73.15, 1 Pi 5.9 **12:9:** Sav 12.7, Ais 42.5 **12:10:** Wkp 11.44, 1 Pi 1.15-16 **12:11:** Je 3.17-18

pasin, na bel bilong yumi bai
i stap isi.

Yumi mas taitim bun na sanap strong

12 Olsem na sapos han bi-
long yupela i no gat strong
na i hangamap i stap nating,
yupela i mas apim han na
mekim wok. Na sapos lek
bilong yupela i olsem i dai
pinis, maski, yupela i mas
sanap
13 na wokabaut long ol
stretpela rot. Yupela i mekim
olsem, na lek bilong yupela
bai i no inap bagarap olgeta.
Nogat. Ol bai i kamap gutpela
gen.
14 Yupela i mas wok strong
long bihainim pasin bilong
sindaun gut na stap bel isi
wantaim olgeta man. Na yu-
pela i mas wok strong long
givim laip bilong yupela long
God na bihainim pasin holi
bilong God. Man i no gat
pasin bilong God, em bai i no
inap lukim Bikpela.
15 Yupela i mas was
gut, nogut wanpela bilong
yupela i pundaun na i lusim
marimari bilong God. Na
nogut wanpela bilong yupela
i kamap olsem diwai i karim
kaikai i gat pait, na em i givim
hevi long yupela na mekim
yupela i kamap doti long ai
bilong God.
16 Nogut wanpela man i bi-
hainim pasin pamuk. Nogut
wanpela man i givim baksait
long God, olsem bipo Iso i
bin mekim. Em i laik baim
kaikai wanpela taim tasol, na
em i tromoi olgeta gutpela
samting em inap kisim olsem
namba wan pikinini man bi-
long papa bilong en.
17 Yupela i save, bihain em
i laik kisim ol dispela samt-
ing gen, tasol God i tok nogat.
Iso i krai planti long kisim
blesing, tasol i no gat rot bi-
long em i tanim bel.

Yumi kamap pinis long Jerusalem i stap long heven

18 Yupela i no kamap
yet long ol samting yupela
inap lukim na putim han
long en olsem ol Israel i bin
mekim. Ol i kam i stap klostu
long maunten Sainai, na ol i
lukim bikpela paia na tudak
i blakpela tru na strongpela
win, na ol i harim
19 biugel i krai na maus bi-
long wanpela man i autim
tok. Ol manmeri i harim dis-
pela toktok, na ol i pret tru
na ol i tokim Moses olsem,
"Mipela i no laik harim moa."
20 Ol i pret tru long dis-
pela tok God i givim ol. Em i
tokim ol olsem, "Sapos wan-
pela man o wanpela abus i
go antap long dispela maun-
ten, orait yupela i mas tromoi
ston long em na kilim em i
dai."
21 Na ol i pret nogut tru
long dispela samting ol i
lukim, na Moses tu i tok, "Mi

12:12: Ais 35.2 **12:13:** Snd 4.26, Ga 6.1 **12:14:** Sng 34.14, Ro 12.18, 2 Ko 7.1, Ef 5.5, 2 Ti 2.22 **12:15:** Lo 29.18, Ap 8.23, 2 Ko 6.1, Ga 5.4, Hi 3.12 **12:16:** Stt 25.29-34 **12:17:** Stt 27.30-40 **12:18:** Ro 6.14, 2 Ti 1.7 **12:18:** Kis 19.16-22, 20.18-21, Lo 4.11-12, 5.22-27 **12:20:** Kis 19.12-13 **12:21:** Kis 19.16, Lo 9.19

pret tumas na mi guria nogut
tru.”
22 Yupela i no bin kamap
long kain samting olsem.
Nogat. Yupela i kamap
pinis long maunten Saion,
na long biktaun bilong God
bilong i stap oltaim, em taun
Jerusalem i stap long heven.
Yupela i kamap pinis long ol
tausen tausen ensel ol i bung
na amamas i stap.
23 Yupela i kamap long ki-
bung bilong ol namba wan
pikinini bilong God,* em ol
lain God i raitim nem bilong
ol long buk bilong en long
heven. Yupela i kamap long
dispela jas, em God bilong
olgeta manmeri. Yupela i
kamap long spirit bilong ol
man, bipo God i kolim ol
stretpela man na ol i kamap
gutpela pinis.
24 Yupela i kamap long
Jisas, em i namelman bilong
strongim nupela kontrak.
Na yupela i kamap long
blut bilong Jisas, bipo em i
tromoi long yupela bilong
strongim dispela kontrak.
Na dispela blut em i autim
tok long yumi, na em i no
wankain olsem dispela tok
bipo blut bilong Abel i bin
autim. Nogat. Blut bilong
Jisas i autim gutpela tok moa.

Yumi mas lukaut gut

25 Yupela lukaut, nogut yu-
pela i pasim yau na sakim
tok bilong God. Bipo yet long
dispela graun God i givim
strongpela tok long ol man-
meri. Tasol ol i no laik harim
tok bilong en, na bihain ol i
no inap ranawe na abrusim
pe nogut bilong sin bilong
ol. Orait nau God i stap long
heven na em i givim strong-
pela tok long yumi. Sapos
yumi givim baksait long em,
ating yumi bai inap ranawe
na abrusim pe nogut bilong
sin? Nogat tru.
26 Bipo maus bilong God i
mekim graun i guria. Tasol
nau em i tokim yumi pinis
olsem, “Wanpela taim moa
bai mi mekim graun i guria
moa yet. Na i no graun tasol.
Bai mi mekim graun na skai
wantaim i guria.”
27 Em i tok long wanpela
taim moa tasol, olsem na
yumi save, taim God i mekim
graun na skai i guria, em bai i
rausim ol dispela samting em
i bin wokim na ol bai i no i
stap moa. Na ol samting em
i no inap mekim ol i guria, ol
tasol bai i stap.
28 Dispela kingdom yumi
bin kisim, em i no inap guria.
Olsem na yumi mas tenkyu

12:22: Sng 68.17, Ga 4.26, Fl 3.20, KTH 5.11, 21.2, 21.10 **12:23:** Lu 10.20, Fl 4.3, Hi 11.40, KTH 13.8, 14.4 * **12:23:** Jisas em i namba wan pikinini tru bilong God (lukim Hibru 1.6). Tasol man i raitim buk Hibru i tok planti taim long ol gutpela samting God i tok long givim long ol pikinini bilong en (lukim 6.12 na 9.15). Long pasin bilong ol Juda, em ol namba wan pikinini tasol i save kisim ol planti samting bilong papa (lukim 12.16). Ating em i ting long ol gutpela samting God i laik givim long ol manmeri bilong en na em i kolim ol olsem, “ol namba wan pikinini bilong God.” **12:24:** Stt 4.10, Hi 8.6, 10.22, 11.4, 1 Pi 1.2 **12:25:** Kis 20.22, Hi 2.1-3, 3.17, 10.26-29 **12:26:** Kis 19.18, Sng 68.8, Hag 2.6 **12:27:** Sng 102.26, Mt 24.35, 2 Pi 3.10, KTH 21.1

long God long em i bin givim
dispela kingdom long yumi.
Na yumi mas lotu long em
long pasin em yet i laikim.
Na yumi mas litimapim nem
bilong em na pret long em na
aninit long em,
29 long wanem, God bilong
yumi em i olsem wanpela
hatpela paia i save kukim ol-
geta samting.

13

Yumi wan wan i mas laikim tru ol arapela

1 Yupela Kristen, oltaim
yupela wan wan i mas givim
bel bilong yupela long ol ara-
pela.
2 Na taim ol man bilong ol
arapela ples i kam long hap
bilong yupela, yupela i no
ken lusim pasin bilong kisim
ol i go long ol haus bilong yu-
pela. Yupela i save, bipo sam-
pela man i ting ol i bringim ol
man i kam long haus bilong
ol bilong lukautim ol. Tasol ol
dispela man ol i kisim i kam,
em ol ensel. Olsem na ol i ting
ol i bin lukautim ol man, tasol
tru tru ol i lukautim ol ensel.
3 Yupela i mas tingting
long ol manmeri bilong God i
stap long kalabus, olsem yu-
pela yet i kalabus wantaim
ol. Na yupela i mas tingting
long ol man ol birua i mekim
nogut long ol. Yupela i save,
yupela i stap yet long dis-
pela graun, na ol birua inap
mekim wankain pasin long
yupela tu.
4 Marit em i gutpela samt-
ing tru, na yupela ol marit
i mas lukautim gut marit bi-
long yupela, bai em i stap klin
tru long ai bilong God. Yu-
pela i save, God bai i bekim
pe nogut long ol manmeri i
mekim ol kain kain pasin pa-
muk.
5 Yupela i no ken bihainim
pasin bilong mangal long
mani. Yupela i mas ting
olsem, samting yupela i
holim pinis, em inap long
yupela. God i tokim yumi
pinis olsem, "Bai mi no lusim
yu. Bai mi no larim yu i stap
nating. Nogat tru."
6 Olsem na yumi ken
strongim bel bilong yumi, na
yumi ken tok olsem,
"Bikpela i save helpim mi
na mi no inap pret.
Ol man i no inap mekim
wanpela samting long
mi."

Yumi no ken sem long bihainim Jisas

7 Yupela i mas tingting long
ol lida bilong sios bilong yu-
pela, bipo ol i autim tok bi-
long God long yupela. Yupela
i mas tingting long pasin ol
i bin wokabaut long en, na
yupela i mas bihainim pasin
bilong bilip bilong ol.

12:29: Lo 4.24, 9.3, Sng 50.3, Ais 33.14, 2 Te 1.8, Hi 10.27 **13:1:** Jo 13.34, 1 Te 4.9, 1 Pi 1.22, 2 Pi 1.7, 1 Jo 3.11, 4.7, 4.20 **13:2:** Stt 18.1-8, 19.1-3, Mt 25.35, Ro 12.13, 1 Ti 3.2, 1 Pi 4.9 **13:3:** Mt 25.36, Ro 12.15, 1 Ko 12.26, Kl 4.18, Hi 10.34, 1 Pi 3.8 **13:4:** 1 Ko 6.9, Ga 5.19-21, Ef 5.5, Kl 3.5-6, KTH 22.15 **13:5:** Lo 31.6-8, Jos 1.5, Mt 6.25, 6.34, Fl 4.11-12, 1 Ti 6.8 **13:6:** Sng 118.6 **13:7:** 1 Ko 4.16, Hi 6.12 **13:8:** Jo 8.58, Ef 4.14, Hi 1.12, KTH 1.4

8 Pasin bilong Jisas Krais i
save stap wankain tasol long
asde na long nau tu na long
olgeta taim bihain.

9 Olsem na yupela i no ken
larim ol narakain narakain
tok i pulim bel bilong yupela,
na mekim yupela i lusim
rot bilong God. Yumi mas
larim marimari bilong God
i strongim bel bilong yumi.
Bel bilong yumi i no inap
kisim strong long ol kain
kain lo bilong kaikai. Dispela
pasin i no bin helpim ol
manmeri i save wokabaut
long en.

10 Yumi gat alta i stap, na
ol pris i save mekim wok long
haus lotu sel, ol i no inap
kisim kaikai long dispela alta.

11 Hetpris i save kisim
blut bilong ol sipsip na
bulmakau samting, na em i
save bringim dispela blut i
go insait long Rum Tambu
Tru bilong mekim ofa bilong
rausim sin. Tasol bodi bilong
ol dispela abus, em ol i save
kukim long paia ausait long
kem.

12 Olsem na Jisas tu i bin
karim pen ausait long dua bi-
long banis bilong taun, bai
blut bilong en i ken mekim
ol manmeri i kamap klin tru
long ai bilong God, na makim
ol i stap manmeri bilong God
stret.* 13 Olsem na yumi tu
yumi mas i go long em ausait
long kem, na yumi mas karim
sem olsem em i bin karim.†

14 Yumi save, long dispela
graun yumi no gat wanpela
taun i save stap oltaim. Tasol
yumi wet long lukim dispela
taun i laik kamap bihain.

15 Olsem na oltaim yumi
mas givim biknem long God
long nem bilong Jisas, na
dispela pasin i mas i stap
olsem ofa yumi save givim
long God. Yes, oltaim maus
bilong yumi i mas litimapim
nem bilong en.

16 Na yupela i mas mekim
gutpela pasin long ol man-
meri. Na sapos sampela i sot
long ol samting, orait yupela
i mas givim sampela samting
bilong yupela bilong helpim
ol. Yupela i no ken lusim
tingting long mekim ol dis-
pela kain pasin, long wanem,
em dispela kain ofa God i
save laikim tru.

13:9: Ro 14.17, Ef 4.14, Kl 2.4, 2.8, 2.16, 1 Ti 4.3 **13:10:** 1 Ko 9.13, 10.18 **13:11:** Kis 29.14, Wkp 6.30, 16.27, Nam 19.3 **13:12:** Mt 21.39, Jo 19.17-18, Ap 7.58

* **13:12:** Long lo bilong ol Juda, ol pris i save kaikai mit bilong ol abus ol manmeri i bringim i kam bilong mekim ofa long God. Tasol ol i no ken kaikai ol abus ol i ofaim long Bikpela De Bilong God I Rausim Sin Bilong Ol Manmeri. Lukim Wok Pris 6.24-30 na 16.27. Na ofa bilong Jisas em i kisim ples bilong ofa bilong dispela bikpela de. Lukim Hibru 9.7-14. **13:13:** Hi 11.26, 12.2, 1 Pi 4.14 † **13:13:** I luk olsem sampela man i laik mekim ol Kristen i bihainim ol lo bilong kaikai bilong ol Juda (lukim lain 9). Tasol man i raitim buk Hibru em i tok, ol Kristen i no ken i stap insait long kem bilong ol Juda. Ol i no ken ting ol dispela lo bai i mekim ol i kamap klin long ai bilong God. Nogat. Ol i kamap klin long wok bilong Krais tasol, olsem na ol i no ken sem long i stap wantaim em na bihainim em wanpela tasol.

13:14: Mai 2.10, Fl 3.20, Hi 11.10, 11.16, 12.22 **13:15:** 2 Sto 29.31, Sng 50.14, 50.23, 69.30-31, Hos 14.2, 1 Pi 2.5 **13:16:** Ro 12.13, Fl 4.18, Hi 6.10

God i ken mekim yumi i stap gut

17 Ol lida bilong yupela ol
i laik helpim yupela, na ol i
save was long yupela oltaim.
Na bihain bai ol i mas tokim
God long olgeta wok ol i bin
mekim. Olsem na yupela i
mas bihainim tok bilong ol na
i stap aninit long ol. Sapos
yupela i mekim olsem, orait
ol bai i amamas na mekim
wok bilong ol, na ol bai i no
inap bel hevi. Sapos ol i bel
hevi long lukautim yupela,
dispela bai i no helpim yu-
pela.

18 Yupela i mas prea long
God na askim em long helpim
mipela. Mipela i pilim olsem
bel bilong mipela i stap stret
long ai bilong God. Na mipela
i laik wokabaut stret long ol-
geta taim.

19 Mi laikim tumas bai yu-
pela i prea long God i helpim
mi, na bai mi ken i kam bek
long yupela kwiktaim.

20 Bikpela bilong yumi
Jisas, em strongpela Wasman
bilong ol sipsip, em i bin
givim blut bilong em yet
bilong strongim dispela
kontrak bilong i stap oltaim,
olsem na God i bin kirapim
em bek long matmat. Na
nau God, em i as bilong pasin
bilong bel isi,

21 em i ken mekim olgeta
gutpela pasin i kamap strong
long laip bilong yupela, inap
long yupela i ken bihainim
tru laik bilong em. Long wok
bilong Jisas Krais, em i ken
mekim yumi olgeta i kisim
olgeta pasin em yet i laikim.
Na oltaim oltaim yumi olgeta
i ken givim biknem long em.
I tru.

Las tok bilong pas

22 Ol brata, mi laik bai yu-
pela i mas putim yau gut long
dispela ol tok mi bin raitim
bilong strongim bel bilong
yupela, long wanem, dispela
pas mi raitim long yupela, em
i no longpela tumas.

23 Mi laik tokim yupela
olsem, ol i bin lusim brata
bilong yumi Timoti, na em i
no moa i stap long kalabus.
Sapos em i kam long mi
kwiktaim, orait mitupela
wantaim bai i kam lukim
yupela.

24 Givim gude bilong
mipela long olgeta lida bilong
yupela wantaim olgeta man-
meri bilong God. Ol lain i bin
lusim kantri Itali na i kam, ol
tu i salim gude long yupela.

25 Marimari bilong God i
ken i stap wantaim yupela ol-
geta.

13:17: Ese 3.17, 1 Te 5.12, 1 Ti 5.17 **13:18:** Ap 23.1, 24.16, Ro 15.30, 2 Ko 1.12, Kl 4.3 **13:20:** Ais 55.3, Jer 32.40, Ese 37.26, Sek 9.11, Ro 15.33, 1 Ko 6.14, Hi 10.29, 1 Pi 2.25 **13:21:** Ga 1.5, Fl 2.13, 2 Te 2.17, 1 Pi 5.10

Pas Jems i raitim Tok i go pas

Pas bilong Jems i gat planti gutpela tok Jems i bin raitim bilong skulim ol manmeri bilong God long bihainim ol gutpela pasin. Em i bin raitim planti tok piksa bilong helpim ol manmeri long kisim gutpela tingting na save na long tingim gut tok bilong em.

Jems i tok strong olsem, man i bilip long Jisas em bai i no inap i stap nating. Nogat. Em bai i mekim gutpela pasin long ol arapela, na dispela bai i soim olsem, em i save bilip strong.

Yumi mas sanap strong long ol traim na bai yumi stap gut wantaim God

(Sapta 1.1-18)

1 Mi Jems, mi wokman bilong God na Bikpela Jisas Krais. Mi raitim dispela pas i kam long yupela ol 12-pela lain bilong Israel, em yupela ol lain i bin lusim as ples bilong yupela na i go i stap long ol arapela hap bilong graun. Gude tru long yupela.

Ol traim i save strongim yumi

2 Ol brata bilong mi, sapos ol kain kain traim i kamap long yupela, orait yupela i ken ting olsem, em i samting bilong amamas tasol.

3 Yupela i save, samting i kamap na i traim bilip bilong yupela, em i save kamapim pasin bilong sanap strong na karim hevi.

4 Orait oltaim yupela i mas sanap strong na karim hevi, bai dispela pasin i ken kamap strong tru long yupela. Olsem na bai yupela i stap gut, na yupela bai i no sot long wanpela pasin bilong God. Nogat. Pasin bilong yupela bai i gutpela na i stret olgeta.

Man i sot long gutpela tingting, em i mas prea

5 Sapos wanpela man namel long yupela em i sot long gutpela tingting, orait em i mas beten long God i givim tingting long em, na bai God i givim em. God i save givim planti samting long olgeta man, na em i no save tok kros long man i askim em.

6 Tasol dispela man i mas bilip tru na i beten long God. Em i no ken lusim bilip liklik na i ting olsem, “Ating God bai i givim dispela long mi, o nogat?” Long wanem, man i gat tupela tingting, em i olsem solwara win i sakim na i kirap nabaut.

7 Kain man olsem i no ken ting Bikpela bai i givim wanpela samting long em. Nogat.

8 Tingting bilong dispela man em i bruk nabaut, na

1:1: Mt 13.55, Mk 6.3, Ap 15.13, Ga 1.19, 1 Pi 1.1 **1:2:** Ap 5.41, Ro 5.3-5, Hi 10.34, 1 Pi 1.6, 4.13, 4.16 **1:3:** 1 Pi 1.7 **1:5:** 1 Kin 3.9-12, Snd 2.3-6, Jo 15.7, 1 Jo 5.14-15 **1:6:** Mk 11.24, 1 Ti 2.8 **1:8:** Je 4.8

long olgeta pasin em i mekim,
em i no save bihainim wan-
pela rot tasol.

*Jems i givim tok long ol ra-
bisman na long ol man i gat
planti samting*

9 Sapos wanpela Kristen
brata em i rabisman, em i
ken amamas, long wanem,
long ai bilong God em i gat
biknem.
10 Tasol man i gat planti
samting, em i ken amamas
long taim God i daunim nem
bilong en. Long wanem, ol
man i save laikim tumas long
hipim planti mani samting, ol
bai i dai olsem ol plaua bilong
gras.
11 Yumi save, taim san i
kamap, em i save hat tumas
na i mekim ol gras i drai ol-
geta. Ol plaua bilong gras
i save pundaun, na naispela
bilas bilong en i save pinis
olgeta. Olsem tasol man i gat
planti samting em bai i dai
long taim em i stap yet long
ol kain kain wok em i save
mekim.

*God i save mekim gut long
yumi, na em i no pulim yumi
long mekim sin*

12 Man i save sanap strong
na i karim hevi long olgeta
traim, em i ken amamas.
Sapos em i winim pinis olgeta
traim, orait God bai i givim
em laip bilong i stap gut
oltaim, olsem prais bilong
en. God i tok pinis long givim
dispela prais long olgeta man
i save laikim em tru.
13 Sapos samting i kirapim
bel bilong wanpela man na i
pulim em long mekim sin, em
i no ken tok, "God i pulim mi
long mekim dispela pasin."
Nogat. Sin i no inap pulim
God, na God i no save pulim
man long mekim sin.
14 Tasol bel bilong yumi
olgeta wan wan i save ki-
rap na pulim yumi. Dispela
laik nogut bilong yumi yet
i save grisim yumi na gia-
manim yumi, bilong kirapim
yumi long mekim sin.
15 Orait na dispela pasin
bilong bel i kirap, em i olsem
meri i kisim bel, na bihain em
i save kamapim sin, olsem
meri i karim pikinini. Na
taim sin i kamap bikpela, em
i save kamapim dai.
16 Ol brata tru bilong mi,
nogut yupela i larim dispela
pasin i giamanim yupela.
17 Olgeta gutpela samting
yumi save kisim na olgeta
presen i gutpela tru, em ol-
geta i save kam long heven.
Papa i bin mekim kamap ol-
geta lait bilong skai, em i
save salim dispela ol samt-
ing i kam daun long yumi.
Dispela Papa em i no save
senisim nabaut pasin bilong
en. Em i no olsem tewel bi-
long wanpela samting san i
mekim i kamap, na em i go
longpela na bihain em i go
sotpela gen. Nogat.

1:9: Je 2.5 **1:10:** Sng 37.2, 90.5-6, 1 Ko 7.31, 1 Pi 1.24, 1 Jo 2.17 **1:10:** Ais 40.6-7 **1:12:** Snd 3.11-12, 2 Ti 4.8, Hi 12.5, Je 2.5, 1 Pi 5.4, KTH 2.10 **1:14:** Ro 7.7-10 **1:15:** Sng 7.14, Ro 5.19-21 **1:17:** Mal 3.6, Mt 7.11, Jo 3.27, Ro 11.29, 1 Ko 4.7 **1:18:** Jo 1.13, Ef 1.12, Je 2.3, 1 Pi 1.23, KTH 14.4

18 Long laik bilong em
yet, em i kamap Papa bilong
yumi. Em i kamapim yumi
long tok tru bilong em, bilong
yumi ken i stap olsem namba
wan lain bilong olgeta man-
meri na olgeta arapela samt-
ing em i bin wokim.

Sapos yumi bilip tru long God, yumi bai mekim ol gutpela pasin tu

(Sapta 1.19–5.6)

Yumi mas harim tok na bihainim tu

19 Ol brata tru bilong mi,
yupela i mas save gut long
dispela samting. Yupela ol-
geta i mas putim yau kwik
long harim tok, tasol yupela
i no ken hariap long mekim
toktok, na yupela i no ken
kros kwik.
20 Long wanem, belhat
bilong man em i no save
kamapim stretpela pasin bi-
long God.
21 Olsem na olgeta kain
pasin doti na olgeta kain
pasin nogut i save kamap
planti tumas, em yupela
i mas rausim. Na yupela
i mas daunim yupela yet
na kisim dispela tok God i
bin planim long bel bilong
yupela. Dispela tok em inap
long kisim bek spirit bilong
yupela.
22 Tasol dispela tok yu-
pela i kisim, em yupela i mas
bihainim. Yupela i no ken
harim nating tasol. Nogat.
Sapos yupela i harim nating,
orait yupela i giamanim yu-
pela yet.
23 Sapos wanpela man i
harim nating tok bilong God,
na em i no bihainim, em i
olsem man i lukim pes bilong
en long glas.
24 Em i lukim pes bilong em
yet, tasol em i go na kwiktaim
em i lusim tingting long em i
gat wanem kain pes.
25 Tasol dispela lo i save
brukim strong bilong sin na
mekim yumi i stap fri, em i
stret olgeta. Na sapos wan-
pela man i glasim gut dispela
lo na i bihainim tru tok bilong
en, orait God bai i mekim ol-
geta wok bilong dispela man i
kamap gutpela tru. Tasol em i
no ken harim nating na lusim
tingting hariap.
26 Sapos wanpela man i
ting olsem, “Mi gutpela Kris-
ten na mi save lotu tru long
God,” tasol em i no bosim
gut maus bilong en, orait
em i save giamanim em yet.
Olsem na bilip bilong en na
lotu bilong en em i samting
nating tasol.
27 Pasin bilong Kristen i
stap stret olgeta na i no gat
asua long ai bilong God Papa
bilong yumi, em i olsem.
Yumi mas tingting long ol
pikinini, papamama bilong
ol i dai pinis, na long ol
meri, man bilong ol i dai

1:20: Snd 10.19, 17.27, Sav 5.1-2, 7.9 **1:21:** 1 Ko 15.2, Kl 3.8, Hi 2.3, 1 Pi 1.9, 2.1 **1:22:** Mt 7.21, 7.26, Lu 6.46, Ro 2.13, 1 Jo 3.7 **1:23:** Lu 6.47, Je 2.14 **1:25:** Jo 13.17, Ro 8.2, 2 Ko 3.18, Je 2.12 **1:26:** Sng 34.13, 39.1, 141.3, 1 Pi 3.10 **1:27:** Ais 1.16-17, 58.6-7, Mt 25.36, Ro 12.2, 1 Jo 5.18

pinis, na yumi mas helpim ol
long karim ol hevi bilong ol.
Narapela samting tu, yumi
mas lukautim gut wokabaut
bilong yumi yet, bai pasin
bilong dispela graun i no ken
mekim yumi i kamap doti
long ai bilong God.

2

Yumi mas mekim wankain pasinlong olgeta man

1 Ol brata bilong mi, yupela
i bilip long Bikpela bilong
yumi Jisas Krais, em Bikpela
bilong ol gutpela samting bi-
long heven. Olsem na nogut
yupela i wok long mekim gut
long ol man i gat nem, na
yupela i givim baksait long ol
man nating.
2 Sapos wanpela man em i
bilas gut tru na em i gat ring
gol long pinga bilong en, em
i go insait long haus lotu bi-
long yupela. Na sapos wan-
pela rabisman, bilas bilong
en i bruk bruk nabaut na i
nogut tasol, em tu i go insait
long haus lotu.
3 Orait ating yupela bai i
mekim gut long man i bi-
las gut tru na yupela bai i
tokim em, "Plis, yu kam sin-
daun long dispela sia." Na at-
ing yupela bai i tokim rabis-
man olsem, "Yu sanap long
hap," o, "Yu sindaun long
plua klostu long lek bilong
mi."
4 Sapos yupela i mekim
kain pasin olsem, i olsem
yupela i skelim pasin bilong
ol arapela long tingting
bilong yupela. Na yupela i
no tingting stret na skelim
olgeta man long wankain
pasin. Nogat. Yupela i kamap
olsem jas i skelim ol man long
tingting nogut tasol.

5 Ol brata bilong mi, yu-
pela harim. Ol man i stap
rabis long ai bilong ol man
bilong graun, ol dispela man
tasol God i makim pinis bi-
long i stap gutpela tru long
pasin bilong bilip. Bipo em i
promis olsem, ol man i save
laikim em tru, em bai i putim
ol i stap insait long kingdom
bilong em. Olsem na em i
makim pinis ol rabisman bai
ol i stap insait long dispela
kingdom.
6 Tasol yupela i save semim
ol dispela rabisman. Tingim.
Husat i save daunim yupela
na putim hevi long yupela, na
pulim yupela i go long kot?
Em ol maniman tasol i save
mekim ol dispela pasin.
7 God i bin putim gutpela
nem bilong Krais long yu-
pela, na husat i save tok bilas
long dispela nem? Ol mani-
man tasol.

8 God em i king bilong
yumi, na long buk bilong en
em i bin givim yumi wanpela
lo i tok olsem, "Yu mas laikim
tru ol arapela man olsem yu
laikim yu yet." Na sapos yu-
pela i bihainim tru dispela lo,
orait yupela i mekim gutpela
pasin.

2:1: Lo 1.17, Snd 24.23, Mt 22.16, Ap 10.34, Je 2.9 **2:5:** Mt 5.3, Jo 7.48, 1 Ko 1.26-28, 1 Ti 6.18, 2 Ti 4.8 **2:6:** Ap 13.50, 18.12, 1 Ko 11.22, Je 5.6 **2:8:** Wkp 19.18, Mt 19.19, 22.39, Ro 13.8-9, Ga 5.14 **2:9:** Lo 1.17

9 Tasol sapos yupela i
mekim gut long wanpela
man na givim baksait long
narapela, orait yupela i
mekim sin. Na dispela lo i
soim olsem, yupela i man
bilong brukim lo.
10 Sapos wanpela man
i save bihainim olgeta lo,
na em i brukim wanpela lo
tasol, orait em i gat asua pinis
wankain olsem man i brukim
olgeta lo.
11 Yumi save, God i bin
tok olsem, "Yupela ol marit,
yupela i no ken mekim pasin
pamuk." Na em i bin tok tu
olsem, "Yupela i no ken kilim
man i dai." Orait sapos yu
no mekim pasin pamuk, tasol
yu kilim i dai wanpela man,
orait yu kamap man bilong
brukim lo.
12 Yupela i mas save gut
long dispela. God bai i
tingting long dispela lo bilong
brukim strong bilong sin na
mekim yumi i stap fri, na
em bai i skelim pasin bilong
yupela. Olsem na oltaim
yupela i mas mekim olkain
tok na pasin bilong man i
aninit long dispela lo.
13 Sapos wanpela man i no
bin sori long ol arapela man,
orait taim God i skelim em
long kot, God bai i no sori
liklik long em. Tasol man i
save sori long ol arapela man,
em bai i winim kot.

Bilip i no kamapim gutpela pasin, em i samting nating

14 Ol brata bilong mi, sapos
wanpela man i tok, "Mi save
bilip long Krais," tasol em i no
save mekim gutpela pasin tu,
orait bilip bilong dispela man
em i samting nating. Ating
kain bilip olsem em inap long
kisim bek em? Nogat tru.
15 Sapos wanpela Kristen
brata o susa, em i gat laplap
nogut tasol, na em i no gat
kaikai,
16 na wanpela bilong yu-
pela i tokim em olsem, "Yu
ken i stap bel isi. Yu go putim
laplap bilong hatim skin bi-
long yu, na yu go kisim kaikai
na pulapim bel bilong yu,"
orait dispela tok bai i helpim
em olsem wanem? Yupela
yet i mas givim em klos na
kaikai bilong helpim bodi bi-
long em.
17 Pasin bilong bilip, em tu i
olsem tasol. Sapos bilip i stap
nating, na em i no kamapim
gutpela pasin long laip bilong
man i bilip, orait dispela bilip
em i samting nating.
18 Tasol ating wanpela
man bai i tok, "Sampela man
ol i save bilip, na sampela
man ol i save mekim gutpela
pasin." Orait mi laik bekim
dispela tok olsem, "Sapos yu
bilip na yu no save mekim
gutpela pasin tu, orait olsem
wanem bai mi inap save long
dispela bilip bilong yu? Tasol
mi, mi bai mekim ol gutpela
pasin, na dispela bai i soim
yu long bilip bilong mi."

2:10: Lo 27.26, Mt 5.19, Ga 3.10 **2:11:** Kis 20.13-14, Lo 5.17-18, Ro 13.9 **2:12:** Ga 6.2, Je 1.25-26, 1 Pi 2.16 **2:13:** Snd 21.13, Mt 5.7, 18.32-35, 25.41-42, 1 Jo 4.17-19 **2:14:** Mt 7.21, 7.26, Je 1.23 **2:15:** Jop 31.19-20, Lu 3.11, 1 Jo 3.17 **2:17:** Je 2.20, 2.26 **2:18:** Ga 5.6, Je 3.13

19 Yu save bilip olsem,
"Wanpela God tasol i stap."
Em i gutpela. Ol spirit nogut
ol tu i save bilip olsem, na ol i
guria nogut.
20 Yu krankiman, sapos yu
bilip tasol, na yu no mekim
gutpela pasin tu, orait bilip
bilong yu em i samting nat-
ing. Ating yu laik save as
bilong dispela tok? Orait
harim.
21 Bipo tumbuna bilong
yumi Abraham em i putim
pikinini bilong en Aisak long
alta na i givim em long God
olsem ofa. Olsem na long dis-
pela taim God i lukim pasin
bilong en na i kolim em stret-
pela man.
22 Tingim gut. Bilip bilong
Abraham na gutpela pasin
bilong en i bin poroman
wantaim, na dispela gutpela
pasin em inapim tru bilip
bilong em.
23 Buk bilong God i tok
olsem, "Abraham em i bilip
long God, na God i kolim em
stretpela man." Na God i
kolim Abraham olsem, "Pren
bilong mi." Na as bilong dis-
pela tok God i mekim na ol i
raitim long buk bilong en, em
i kamap ples klia long dispela
pasin Abraham i mekim long
Aisak.
24 Orait nau yupela i save,
long bilip nating tasol God i
no save kolim man em i stret-
pela man. Nogat. Em i ting
long man i mekim gutpela
pasin, na long dispela as em
i kolim em i stretpela man.
25 Olsem tasol pamukmeri
Rahap i lukautim ol man Jo-
sua i bin salim i kam na Ra-
hap i salim ol i go bek long
narapela rot. Olsem na God i
kolim em stretpela meri.
26 Yumi save, bodi i no
gat spirit i stap long en, em i
dai pinis. Olsem tasol, sapos
man i bilip nating na bilip
bilong en i no kamapim gut-
pela pasin tu, orait bilip bi-
long dispela man i olsem em
i dai pinis.

3

Yumi mas was gut long toktok bilong yumi

1 Ol brata bilong mi,
nogut planti man namel long
yupela i kisim wok bilong
skulim ol manmeri long
pasin God i laikim. Long
wanem, taim God i skelim
pasin bilong ol manmeri,
em bai i glasim gut tru wok
bilong yumi ol man i gat wok
bilong skulim ol manmeri.
2 Planti taim yumi save
tingting long mekim wan-
pela samting, na yumi save
popaia. Dispela kain samting
i save kamap long yumi
olgeta. Na sapos i gat
wanpela man i stap, em i no
save mekim sampela tok i
no stret, orait em i gutpela
man tru, na em bai inap long
bosim gut olgeta hap bilong
bodi bilong en.

2:19: Mt 8.29, Lu 4.34 **2:21:** Stt 22.1-14 **2:22:** Hi 11.17-18 **2:23:** Stt 15.6, 2 Sto 20.7, Ais 41.8, Ro 4.3, 4.9, 4.22, Ga 3.6 **2:25:** Jos 2.1-21, Hi 11.31 **2:26:** Je 2.17 **3:1:** Mt 23.8, 23.14, Lu 6.37, 12.47, 1 Pi 5.3 **3:2:** 1 Kin 8.46, Snd 20.9, Mt 12.37, 1 Jo 1.8

3 Yumi save putim hap ain
long maus bilong ol hos, bi-
long mekim ol i bihainim laik
bilong yumi na wokabaut.
Yumi bosim maus bilong ol,
na long dispela pasin yumi
save stiaim bodi bilong ol ol-
geta. 4 Na tingting long pasin
bilong ol sip tu. Sip em i
bikpela samting, na ol strong-
pela win i save winim em
na mekim em i ran i go long
solwara. Stia bilong sip em
i liklik samting tru. Tasol
sapos kepten i laik i go long
wanpela hap, orait em i save
tanim dispela liklik stia na
mekim sip i go long wanem
hap em i laikim.
5 Olsem tasol, maus em i
liklik hap tasol bilong bodi,
tasol em i save hambak moa
yet na litimapim nem bilong
em yet.

Yumi save, liklik paia tasol
em inap kirapim bikpela paia
moa long bus na kukim ol-
geta diwai.
6 Na maus em i olsem paia.
Em i wanpela hap tasol bi-
long olgeta hap bilong bodi
bilong yumi, tasol em i save
kamapim ol kain kain pasin
nogut. Em i save mekim
bodi olgeta i kamap doti, na
em i mekim ol kain kain
pasin nogut i kamap long laip
bilong yumi olsem hatpela
paia. Dispela paia em i paia
bilong Hel yet.
7 Ol man i bin kisim olgeta
kain wel abus, na ol pisin na
snek, na olgeta samting i save
stap long solwara. Na ol i
save bosim ol dispela samt-
ing na mekim ol i stap aninit
long ol.
8 Tasol i no gat wanpela
man inap long bosim maus
bilong em yet. Nogat. Oltaim
maus i save kirap nabaut na
mekim tok nogut. I olsem
marasin nogut bilong kilim
man i dai i pulap long maus
bilong yumi.
9 Long maus yumi save
mekim tok bilong litimapim
nem bilong Bikpela, em Papa
bilong yumi. God i bin
mekim yumi olgeta manmeri
i kamap olsem em yet, tasol
long maus yumi save mekim
tok nogut bilong bagarapim
ol arapela manmeri.
10 Tok bilong litimapim
nem bilong God na tok nogut
tu, tupela kain tok i save
kamap long wanpela maus
tasol. Ol brata bilong mi,
dispela kain pasin em i no
gutpela pasin.
11 I no gat wanpela hul
wara i save kamapim gutpela
wara na solwara wantaim.
12 Ol brata bilong mi, at-
ing ol diwai fik ol inap long
karim ol pikinini oliv, a? At-
ing ol diwai wain ol inap long
karim ol pikinini fik? Olsem
tasol solwara i no inap long
kamap gutpela wara.

Man i gat gutpela save, em bai i mekim gutpela pasin

13 Ating wanpela man
namel long yupela em i gat

3:5: Sng 12.3, 73.8-9, Snd 12.18, 15.2 **3:6:** Snd 16.27, Mt 12.36-37, 15.11, 15.18-19, Mk 7.15, 7.20, 7.23 **3:8:** Sng 140.3, Ro 3.13 **3:9:** Stt 1.26, 5.1, 9.6, 1 Ko 11.7 **3:13:** Ga 6.4, Je 1.21, 2.18

gutpela tingting na save?
Sapos kain man olsem i stap,
orait wokabaut bilong en i
mas kamap gutpela. Em i
no ken bikhet na apim nem
bilong em yet. Em i mas
bihainim gut pasin bilong
gutpela tingting na save, na
ol man bai i lukim gutpela
pasin em i mekim.
14 Tasol sapos yupela i save
bel nogut tru long ol arapela
man, na sapos oltaim yupela
i painim rot bilong apim nem
bilong yupela yet, orait yu-
pela i no ken amamas long
gutpela tingting na save bi-
long yupela. Nogut yupela i
giaman na pasin bilong yu-
pela i daunim tok i tru.
15 Dispela kain save em i no
kam daun long heven. Nogat.
Em i samting bilong dispela
graun tasol. Em i save kamap
long olpela bel, na Satan em i
papa bilong en.
16 Harim. Ol man i save bel
nogut long ol arapela man, na
oltaim ol i save painim rot bi-
long apim nem bilong ol yet,
ol dispela man i no save sin-
daun gut, na ol i save mekim
olgeta kain pasin nogut.
17 Tasol ol man i kisim
kain gutpela tingting na
save i kam long God, ol i
save mekim ol pasin olsem.
Namba wan, ol i save bi-
hainim klinpela tingting.
Na namba 2, ol i save stap
wanbel wantaim ol arapela,
na ol i save isi long ol, na
ol i save harim tok bilong
ol arapela man. Ol i save
sori tru long ol arapela na
mekim gutpela pasin long
ol. Ol i save mekim wankain
pasin tasol long olgeta man.
Na ol i no save giaman
long bihainim gutpela pasin.
Nogat. Ol i bihainim tru.
18 Sapos yumi stap wanbel,
dispela em i olsem yumi
planim ol pikinini kaikai.
Na long dispela pasin bilong
wanbel, ol stretpela pasin i
kamap long laip bilong yumi
olsem gutpela kaikai i kamap
long gaden.

4

Man i laikim pasin bilong graun,
em i birua long God

1 Wanem samting em i as
bilong ol tok pait na kros i
kamap namel long yupela?
Ol kain kain pasin bilong bel
kirap i stap long yupela, na ol
i save pait namel long olgeta
hap bodi bilong yupela, na
long dispela pasin tasol ol i
save kirapim ol tok pait na
kros. Ating i no olsem, a?
2 Yupela i save laikim tu-
mas long kisim ol kain kain
samting, tasol yupela i no
kisim. Olsem na yupela i save
kilim ol man i dai. Yupela
i save mangalim samting, na
yupela i no inap kisim. Olsem
na yupela i save kros nogut
na kirapim pait. Yupela i no
save beten long God i givim ol
samting long yupela, na long

3:14: Ro 2.17, 2.23, 13.13 **3:15:** Fl 3.19, Je 1.5, 1.17 **3:16:** 1 Ko 3.3, Ga 5.20 **3:17:** Ro 12.9, 1 Ko 2.6-7, 1 Pi 1.22, 1 Jo 3.18 **3:18:** Snd 11.18, Ais 32.17, Mt 5.9, Fl 1.11, Hi 12.11 **4:1:** Ro 7.23, Ga 5.17, 1 Pi 2.11

dispela as yupela i no save
kisim.
3 Na taim yupela i beten
long kisim samting, yupela i
no save kisim, long wanem,
tingting bilong yupela i no
stret na yupela i beten long
God. Yupela i ting long kisim
ol samting bilong tromoi
tasol long laik bilong bel
bilong yupela.
4 Yupela i lusim God, olsem
meri i lusim man bilong
en na i go pamuk nabaut.
Harim. Sapos man i laikim
pasin bilong graun, em i
mekim pasin birua long God.
Ating yupela i no save long
dispela, a? Olsem na sapos
man i laik pren wantaim ol
pasin bilong graun, em bai i
kamap birua bilong God.
5 Buk bilong God i tok
olsem, "Dispela spirit God i
bin putim i stap insait long
yumi, em God i laikim tumas
long em i mas i stap aninit
long em wanpela tasol."*
6 Tasol God i save mari-
mari moa yet long yumi.
Olsem na buk bilong God i
tok, "God i save daunim ol
man bilong litimapim nem
bilong ol yet, tasol em i save
marimari na mekim gut long
ol man i daunim ol yet."
7 Olsem na yupela i mas
daunim yupela yet na i stap
aninit long God. Yupela i
mas sakim Satan, na em bai i
lusim yupela na ranawe.
8 Yupela i mas i go klostu
tru long God, na em bai i
kam klostu tru long yupela.
Yupela man bilong sin, bel
bilong yupela i mas kamap
klin, olsem man i wasim han
bilong en na i kamap klin. Yu-
pela man i gat tupela tingting,
yupela i mas rausim dispela
tingting nogut long bel bilong
yupela.
9 Yupela i mas bel hevi na
krai planti. Yupela man i
lap nau, yupela i mas senisim
dispela pasin bilong lap, na
yupela i mas krai. Yupela
man i amamas nau, yupela
i mas senisim dispela pasin
bilong amamas, na yupela i
mas bel hevi tru.
10 Yupela i mas daunim
yupela yet long ai bilong
Bikpela. Sapos yupela i
mekim olsem, orait Bikpela
bai i litimapim yupela.

Yumi no ken sutim tok long ol arapela

11 Ol brata, yupela i no
ken tok nogut long ol arapela
manmeri bilong God. Man i
tok nogut long ol arapela o
i sutim tok long ol, em i tok
nogut long lo yet na i sutim

4:3: Sng 66.18, Ais 1.15, Mai 3.4, Sek 7.13, 1 Jo 3.22 **4:4:** Jo 15.19, 17.14, Ro 8.7, Ga 1.10, 1 Jo 2.15 **4:5:** Stt 6.5, Kis 20.3-5, Nam 11.29, Snd 21.10 * **4:5:** I no gat wanpela hap bilong Baibel i gat wankain tok olsem dispela tok hia. Na tu, tok Grik i no klia tumas long dispela hap. Sampela man i ting em i tok olsem, "Dispela spirit God i bin putim i stap insait long yumi, em oltaim i save aigris na mangal long ol samting nogut." Yupela i ting dispela tok em i tok nating, a? **4:6:** Sng 138.6, Snd 3.34, Lu 14.11, 1 Pi 5.5 **4:7:** Ef 4.27, 6.11-12, 1 Pi 5.7 **4:8:** 2 Sto 15.2, Ais 1.16, Sek 1.3, Mal 3.7, Je 1.8, 1 Jo 3.3 **4:10:** Jop 5.11, 22.29, Mt 23.12, 1 Pi 5.6 **4:11:** Lu 6.37, Ro 2.1, Ef 4.31, 1 Pi 2.1

tok long lo.† Na sapos yu sutim tok long lo, orait yu no
stap moa olsem man i aninit
long lo. Nogat. I olsem yu
kamap jas.
12 God wanpela tasol i
kamapim lo, na em tasol i
stap jas. Em wanpela tasol
inap long kisim bek ol man-
meri na long bagarapim ol.
Olsem na yu husat na yu su-
tim tok long ol arapela man-
meri?

Yumi no ken bikhet

13 Mi gat tok long yupela
ol man i save tok olsem, "At-
ing nau o tumora mi bai go
long wanpela taun na mi bai
mekim wok bisnis inap long
wanpela yia. Na long dis-
pela pasin mi bai kisim planti
mani."
14 Yupela i save mekim dis-
pela kain tok, tasol yupela i
no save wanem samting bai
i kamap long tumora. Laip
bilong yupela i olsem smok
i save kamap na i stap liklik
taim tasol na i pinis olgeta.
15 Mobeta yupela i tok
olsem, "Sapos Bikpela i laik,
orait mi bai stap laip na mi
mekim dispela samting mi
ting long mekim."
16 Tasol yupela i save
litimapim nem bilong yupela
yet na tokaut long ol bikpela
wok yupela i laik mekim.
Kain hambak pasin olsem,
em i pasin nogut tru.
17 Tingim gut. Sapos yu
save pinis long wanpela gut-
pela pasin yu mas mekim,
tasol yu no mekim, orait yu
mekim sin.

5

Ol man i gat planti samting ol bai i kisim pe nogut

1 Nau mi gat tok long yu-
pela ol manmeri i gat planti
samting. Yupela i mas tingt-
ing long ol bikpela hevi i laik
kamap long yupela, na yu-
pela i mas krai na singaut
nogut.
2 Olgeta kago na bilas bi-
long yupela, ol i sting pinis.
Na olgeta laplap samting bi-
long yupela, ol binatang i
kaikai pinis.
3 Gol wantaim silva bilong
yupela, ol i ros pinis, na dis-
pela ros bai i mekim ol sin bi-
long yupela i kamap ples klia,
na em bai i kukim bodi bilong
yupela olsem paia.* Las de
klostu i laik kamap, na yu-
pela i bin bungim nating ol
dispela planti kago na mani
samting bilong yupela.

---

† **4:11:** I luk olsem wanpela hap bilong lo Jems i tingting long en long dispela lain, em dispela lo i stap long Wok Pris 19.18. Lukim Jems 2.8. **4:12:** Mt 10.28, Ro 2.1, 14.4, 14.13 **4:13:** Lu 12.18-20 **4:13:** Snd 27.1 **4:14:** Sng 39.5, 39.11, 102.3, Je 1.10, 1 Pi 1.24 **4:15:** Ap 18.21, 1 Ko 4.19, Hi 6.3 **4:17:** Lu 12.47, Jo 9.41, 15.22, Ro 1.20-21, 2.17-18, 2.23 **5:1:** Snd 11.28, Lu 6.24, 1 Ti 6.9 **5:2:** Jop 13.28, Je 2.2 **5:2:** Mt 6.19 * **5:3:** Long taim God i skelim pasin bilong ol manmeri, em bai i lukim ol dispela manmeri i no gat wanpela gutpela samting i stap long ol. Nogat. Ol bai i holim ol samting bilong bagarap tasol, na dispela bai i soim olsem, ol i no bin mekim ol gutpela pasin long taim ol i stap long graun. Na dispela tok bilong paia, em i tok long pe nogut ol bai i kisim. **5:4:** Lo 24.14-15, Jer 22.13, Mal 3.5

4 Harim gut. Ol wokboi
i bin kamautim kaikai long
ol gaden bilong yupela, na
yupela i bin giamanim ol na
pasim hap pe bilong ol. Na
dispela pe yupela i bin pasim,
em i singaut long God i mas
bekim pasin nogut bilong yu-
pela. Na singaut bilong ol
dispela wokboi em i kamap
pinis long yau bilong Bikpela
I Gat Olgeta Strong.
5 Long olgeta taim yupela
i stap long graun, yupela i
bin kisim ol gutpela gutpela
samting na yupela i amamas
i stap. Yupela i bin kaikai
planti na kamap patpela, na
de bilong kilim yupela i dai
em i kamap pinis.
6 Yupela i kotim pinis ol
stretpela man na kilim ol i
dai. Na ol i no bin sakim
strong bilong yupela na
bekim pait long yupela.

Yumi mas i stap strong na prea long God na wetim Bikpela i kam

(Sapta 5.7-20)

Yumi mas strongim bel na karim hevi na wetim Bikpela i kam

7 Olsem na, ol brata,
yupela i mas strongim bel
bilong yupela na karim ol
hevi, na wetim Bikpela i
kam bek. Yupela i save,
man i gat gaden em i save
wetim gutpela kaikai i kamap
long gaden bilong en. Em
i save strongim bel bilong
en na stap isi na wetim ren
wantaim san i mekim wok
bilong tupela pastaim, na
bihain em i save kisim kaikai.
8 Orait yupela tu i mas
strongim bel na stap isi na
karim ol hevi i kamap long
yupela. Taim bilong Bikpela
i kam bek em i klostu tru.
Olsem na bel bilong yupela i
mas i stap strong.

9 Ol brata, yupela i no ken
kros long ol arapela manmeri
bilong God na tok baksait
long ol. Nogut God i kamap
olsem jas na i kotim yupela.
Harim. Dispela Jas i sanap i
stap ausait long dua.
10 Ol brata, yupela i mas
tingim ol profet bipo ol i bin
autim tok long nem bilong
Bikpela. Ol birua i bin mekim
nogut long ol, tasol ol i bin
strongim bel na karim dis-
pela hevi. Yupela i mas kisim
dispela pasin bilong ol, na bi-
hainim.
11 Harim. Yumi save tok
olsem, "Ol man i bin strongim
bel na karim hevi, ol i save
stap gut na amamas i stap."
Yupela i harim pinis stori bi-
long Jop, em i bin strongim
bel na karim olgeta hevi i
kamap long em. Na yu-
pela i save, bihain Bikpela
i bin mekim gutpela pasin
long em. Yes, yumi save,
Bikpela em i save sori moa
yet long yumi, na oltaim em i

5:5: Jer 12.3, 25.34, Amo 6.1, 6.4, Lu 16.19, 16.25, 1 Ti 5.6 **5:7:** Lo 11.14, Jer 5.24, Hos 6.3, Jol 2.23, Sek 10.1, Lu 21.19 **5:8:** Ro 13.11-12, Fl 4.5, Hi 10.25, 10.37, 1 Pi 4.7 **5:9:** Mt 24.33, 1 Ko 4.5, Je 4.11 **5:10:** Mt 5.12, Hi 11.35 **5:11:** Kis 34.6, Jop 1.21-22, 2.10, 42.10, Sng 94.12, 103.8, 111.4, Mt 5.10-11

save marimari long yumi.

Yumi no ken mekim tok tru antap

12 Ol brata, namba wan samting yupela i mas mekim, em i olsem. Yupela i no ken kolim nem bilong heven o graun o narapela samting na mekim tok tru antap. Sapos yupela i tok "Yes," orait "Yes" em inap. Na sapos yupela i tok "Nogat," orait "Nogat" em inap. Nogut yupela i tok tru antap, na bai God i bekim pe nogut long yupela.

Prea bilong stretpela man em i gat strong

13 Ating wanpela bilong yupela i karim hevi? Orait em i mas prea long God. Ating bel bilong wanpela i amamas? Orait em i mas singim song bilong litimapim nem bilong God.

14 Ating wanpela bilong yupela i gat sik? Orait em i mas singautim ol hetman bilong sios i kam long em. Na long nem bilong Bikpela ol i mas putim wel long bodi bilong em, na ol i mas prea long God i ken mekim em i kamap orait gen.

15 Sapos ol i bilip long God na ol i prea, orait Bikpela bai i mekim orait dispela sikman na kirapim em gen. Na sapos em i bin mekim sin, orait Bikpela bai i lusim ol dispela sin.

16 Olsem na yupela wan wan i mas autim sin bilong yupela long ol arapela manmeri bilong God. Na yupela wan wan i mas prea long God i helpim ol arapela, na bai God i mekim yupela i kamap orait gen. Sapos stretpela man i prea, orait prea bilong en i gat bikpela strong, na em inap tru long helpim ol arapela.

17 Elaija em i man wankain olsem yumi. Na em i prea strong long God i no ken larim ren i kam daun, na ren i no kam daun long graun inap long tripela yia na 6-pela mun.

18 Na bihain em i prea gen, na skai i larim ren i kam daun na kaikai i kamap gen long ol gaden.

Man i bin lusim rot, em yumi mas bringim i kam bek

19 Ol brata bilong mi, sapos wanpela bilong yupela i lusim tok tru bilong God na i go nabaut, na wanpela brata i bringim em i kam bek gen,

20 orait dispela brata i mekim gutpela pasin tru. Yupela i mas tingim gut dispela tok. Sapos wanpela brata i go long man bilong mekim sin na i helpim em long lusim rot nogut na i kam bek long God, orait dispela brata bai i kisim

---

5:12: Mt 5.34-37 **5:13:** Ef 5.19, Kl 3.16 **5:14:** Mk 6.13, 16.18 **5:15:** Ais 33.24, Mt 9.2, Mk 16.18 **5:16:** Lo 9.18-20, 1 Sml 12.18, 1 Kin 13.6, Sng 34.15, Jo 9.31 **5:17:** 1 Kin 17.1, 18.1, Lu 4.25, Ap 14.15 **5:18:** 1 Kin 18.42-45 **5:19:** Mt 18.15, Ga 6.1 **5:20:** Sng 51.13, Snd 10.12, Ro 11.14, 1 Ko 9.22, 1 Ti 4.16, 1 Pi 4.8

† **5:20:** I luk olsem Jems yet i ting long stretim pasin bilong ol brata i bin lusim tok tru bilong God, na em i raitim dispela pas.

bek spirit bilong man bilong
mekim sin, na bai em i no i
dai. Long dispela pasin God
bai i lusim planti sin tru.†

Namba wan
Pas Pita i raitim Tok i go pas

Pita i raitim dispela pas bilong strongim bilip bilong ol lain Kristen i karim bikpela hevi. Em i tok, ol Kristen i mas tingting gen long gutnius bilong Jisas Krais. Jisas i bin dai na kirap bek, na em i bin promis olsem em bai i kam bek gen. Ol i mas tingim dispela promis na wetim em i kam.

Tru, ol Kristen i karim hevi, tasol dispela samting i kamap bilong traim bilip bilong ol. Olsem na ol i mas bilip strong i go inap Krais i kam bek gen, na long dispela taim ol bai i kisim gutpela prais.

Yumi kamap lain manmeri tru bilong God olsem na yumi mas mekim ol gutpela pasin na wetim ol gutpela samting yumi laik kisim

(Sapta 1.1–2.10)

1 Mi Pita, mi aposel bilong Jisas Krais. Mi raitim dispela pas long yupela manmeri bilong God, yupela ol lain i stap nabaut olsem tripman long provins Pontus na Galesia na Kapadosia na Esia na Bitinia.

2 Bipo tru God Papa i save pinis long yupela na i makim yupela long kamap ol manmeri bilong em yet. Holi Spirit i bin helpim yupela long givim laip bilong yupela olgeta long God na kamap holi, bai yupela i ken bihainim gut tok bilong Jisas Krais. Na bai blut bilong Jisas i ken wasim yupela, na mekim yupela i kamap klin long ai bilong God. God i ken marimari moa yet long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi.

Gutpela laip tru i wetim yumi long heven

3 Yumi litimapim nem bilong God, em i God na Papa bilong Bikpela bilong yumi, Jisas Krais. Em i gat bikpela sori long yumi, na em i kirapim Jisas Krais long matmat, na long dispela rot God i givim yumi nupela laip. Na dispela nupela laip i strongim yumi long wetim em i inapim tru ol gutpela samting em i laik givim long yumi.

4 Em i makim yumi pinis bilong kisim gutpela laip bilong heven. Dispela laip em i no inap bagarap. Em i klin olgeta long ai bilong God, na em bai i no inap pinis. God i redim dispela laip pinis, bilong yupela i kisim long taim yupela i stap wantaim em long heven.

1:1: 2 Ti 1.15, Je 1.1 **1:2:** Ro 1.7, 8.29, 2 Te 2.13, Hi 10.22, 12.24, 2 Pi 1.2 **1:3:** 1 Ko 15.20, 2 Ko 1.3, Ef 1.3, Je 1.18 **1:4:** Kl 1.5, 1.12, 2 Ti 4.8, Je 5.4 **1:5:** Jo 10.28-29, 17.11-15, Ju 1.1

5 Yupela i bilip long Krais,
olsem na God i save lukautim
yupela long strong bilong em,
bai yupela i stap gut. Em
i laik kisim bek yupela na
mekim yupela i stap gut tru,
na dispela samting em i laik
mekim, em bai i kamap ples
klia long las de.

6 Yupela i save tingting
long ol dispela samting God i
laik mekim na yupela i save
amamas. Tasol nau long lik-
lik taim tasol, ating kain kain
traim bai i kamap na givim
pen long yupela.

7 Long dispela pasin God
i save traim bilip bilong yu-
pela. Yumi save, gol em i
gutpela samting tru, tasol ol
i save kukim long paia, bi-
long traim na painimaut em i
gol tru, o nogat. Bilip bilong
yupela i winim gol na i gut-
pela moa, long wanem, gol
em i samting bilong bagarap.
Olsem na sapos ol kain kain
traim i kamap long yupela,
em i bilong traim bilip na
soim olsem, yupela i bilip tru
long Krais. Na long las de,
taim Jisas Krais i kamap ples
klia, em bai i amamas tru
long yupela na givim biknem
long yupela.

8 Yupela i no bin lukim em
yet, tasol yupela i save laikim
em na givim bel bilong yu-
pela long em. Nau yupela i no
save lukim em, tasol yupela i
bilip long em na amamas tru.
Dispela amamas i winim ol-
geta amamas bilong dispela
graun, na yumi no inap au-
tim long maus. Nogat tru.

9 Na God i wok long kisim
bek yupela, long wanem, yu-
pela i bilip long Krais.

10 Ol profet i bin autim tok
long dispela gutpela samting
nau God i mekim long yu-
pela. Ol i bin wok strong long
painim as bilong dispela tok
bilong God i kisim bek yumi.

11 Spirit bilong Krais i bin
i stap insait long ol profet, na
Spirit i bin tokaut long maus
bilong ol long ol kain kain
pen Krais bai i karim na long
bihain em bai i kisim biknem.
Na ol profet i wok long askim,
"Wanem taim dispela man bi-
long kisim bek yumi, em bai
i kam?" na "Wanem samt-
ing bai i kamap long dispela
taim?"

12 Tasol God i soim ol
olsem, ol dispela samting ol
i toktok long en, ol bai i no
inap kamap long taim bilong
ol yet. Nogat. Tasol ol i au-
tim tok long ol samting God
bai i mekim bilong kisim bek
yupela. Na nau God i salim
Holi Spirit i kam daun long
heven, na long strong bilong
Holi Spirit, ol man bilong au-
tim gutnius i tokim yupela
pinis long ol dispela samting
God i mekim. Ol ensel tu i
laikim tumas long kisim save
long ol dispela gutpela samt-
ing God i mekim long yupela.

1:6: Ro 12.12, 2 Ko 4.17, 6.10, Je 1.2, 1 Pi 5.10 **1:7:** Jop 23.10, Sng 66.10, Snd 17.3, Ais 48.10, Sek 13.9, Mal 3.3, Ro 2.7, 2.10, Je 1.3 **1:8:** Jo 20.29, 2 Ko 5.7, Hi 11.1, 11.27, 1 Jo 4.20 **1:9:** Ro 6.22 **1:10:** Dan 2.44, Hag 2.7, Sek 6.12, Mt 13.16-17, 2 Pi 1.19-21 **1:11:** Sng 22, Ais 53, Lu 24.26-27, 1 Pi 3.19, 2 Pi 1.21 **1:12:** Dan 9.24, Ef 3.10, Hi 11.13, 11.39-40

God i singautim yumi bilong i stap holi

13 Olsem na oltaim tingting
bilong yupela i mas i stap redi
na yupela i mas bosim gut
wokabaut bilong yupela. Yu-
pela i mas bilip strong na we-
tim God i mekim dispela gut-
pela samting em i laik mekim
long yupela, long taim Jisas
Krais i kamap ples klia.
14 Yupela i mas i stap olsem
ol pikinini i save harim tok.
Bipo yupela i no gat save,
na yupela i save bihainim ol
kain kain laik nogut. Tasol
nau yupela i no ken bihainim
dispela pasin moa. Nogat.
15 God i singautim yupela
pinis, em i holi na em i save
mekim gutpela na stretpela
pasin olgeta. Olsem na yu-
pela i mas givim yupela yet
long God na stap holi long ol-
geta wokabaut bilong yupela.
16 Buk bilong God i tok
olsem, "Yupela i mas i stap
holi na bihainim gutpela
stretpela pasin, long wanem,
mi God bilong yupela, mi stap
holi."

Long bikpela pe tru God i bin baim bek yumi

17 Yupela i save singaut
long God na kolim em "Papa."
Dispela Papa em i no save
ting long nem bilong yumi
na em i skelim yumi. Nogat.
Em i save lukim pasin yumi
wan wan i mekim na em i
skelim yumi. Olsem na olgeta
taim yupela i stap hia long
dispela graun, yupela i mas
save olsem dispela graun em
i no ples tru bilong yupela, na
yupela i mas aninit tru long
God.
18 Yupela i save pinis,
bipo yupela i save bihainim
ol pasin nogut yupela i bin
kisim long ol tumbuna bilong
yupela. Tasol God i bin baim
bek yupela na helpim yupela
long lusim ol dispela pasin.
Na em i no givim ol samting
bilong graun i save bagarap,
olsem silva na gol, bilong
baim bek yupela. Nogat.
19 Em i baim bek yupela
long blut bilong Krais. Dis-
pela blut em i dia tumas.
Krais em i olsem wanpela
pikinini sipsip i no gat mak o
sua samting i bagarapim skin
bilong en.*
20 Taim God i no wokim
graun yet, em i makim Krais
bilong mekim dispela wok bi-
long baim bek yupela. Na
nau long dispela taim bilong
ol las de yumi stap long en,
God i mekim Krais i kamap
ples klia pinis, bilong helpim
yupela.

1:13: Lu 12.35, Ro 13.13, 1 Ko 1.7, 1 Te 5.6-8 **1:14:** Ro 12.2, Ef 2.3, 4.17-18, 1 Te 4.5 **1:15:** 2 Ko 7.1, Hi 12.14, 2 Pi 3.11 **1:16:** Wkp 11.44-45, 19.2, 20.7, Mt 5.48 **1:17:** Lo 10.17, Mt 6.9, Ap 10.34, Ro 2.11, 2 Ko 5.6, 7.1, 2 Ti 4.14, Hi 11.13, 12.28, KTH 2.23 **1:18:** Ese 20.18, 1 Ko 6.20, 7.23, 1 Pi 4.3 **1:19:** Kis 12.5, Ais 53.7, Jo 1.29, 1.36, Ap 20.28, 1 Ko 5.7, Hi 9.12-14, 1 Pi 1.2, KTH 5.9 * **1:19:** Taim ol Israel i bringim sipsip bilong mekim ofa bilong rausim sin o narapela kain ofa long God, ol i mas bringim gutpela sipsip tru na mekim ofa. Lukim Wok Pris 22.17-25. Pita i ting long dispela lo na em i tok, Krais i olsem wanpela gutpela sipsip bilong ofa. **1:20:** Ap 2.23, Ga 4.4, Ef 1.4, 1.10, Kl 1.26, Ta 1.2-3, Hi 9.26

21 Em i helpim yupela na
yupela i bilip long God, em
God i bin kirapim Krais long
matmat na givim biknem
long em. Olsem na yupela i
save bilip long God, na wet
long em i mekim ol samting
em i bin promis long mekim.

Yumi mas laikim tru ol brata

22 Yupela i bin bihainim
tok i tru, na long dispela
pasin yupela i bin mekim yu-
pela yet i kamap klin long ai
bilong God. Na yupela i save
laikim tru ol arapela man-
meri bilong God. Orait nau
yupela i mas wok strong moa
long laikim ol na givim bel
bilong yupela olgeta long ol.

23 Yupela i kamap nupela
pinis, olsem nupela kaikai i
kamap long gaden. Yupela
i no kamap long ol pikinini
kaikai i save bagarap. Nogat.
Yupela i kamap long pikinini
kaikai i save stap oltaim. Dis-
pela pikinini kaikai em tok
bilong God, em tok i gat laip
na i save stap oltaim.

24 Buk bilong God i tok
olsem, "Olgeta manmeri i no
save stap longpela taim long
graun. Ol i save pinis hariap
olsem gras, na biknem bilong
ol i save pundaun olsem ol
plaua nabaut. Gras i save
drai, na ol plaua i save pun-
daun.

25 Tasol tok bilong Bikpela i
save stap oltaim oltaim." Dis-
pela tok em i dispela gutnius
ol i bin autim long yupela.

2

Bikpela em i gutpela ston i gat laip

1 Yupela i kamap nupela
pinis, olsem na yupela i mas
lusim olgeta pasin nogut na
pasin bilong tok giaman na
olgeta arapela pasin bilong
giaman. Na pasin bilong
bel nogut long man i gat
planti samting, na olgeta tok
baksait, em tu yupela i mas
lusim.

2 Yumi save, nupela
pikinini em i save laikim
tumas susu. Olsem tasol
yupela i mas laikim tumas
long kisim gutpela susu i
kam long God, na i no gat
samting nogut i stap long en.
Em dispela kain susu i save
helpim spirit bilong yupela i
kamap bikpela na strongpela
long nupela laip God i givim
long yupela, na bai yupela i
stap gut wantaim God.

3 Yupela i traim pinis
pasin Bikpela i save mekim
long yumi, na yupela i save,
Bikpela i gutpela tru.

4 Bikpela i olsem wanpela
ston i gat laip, na yupela i mas
i kam long em. Ol manmeri i
bin lukim em olsem samting
nogut, na ol i bin rausim em.

1:21: Jo 14.6, Ap 2.24, 2.33, Ro 4.24, 5.1-2, 10.9, Fl 2.9, Hi 2.9, 1 Pi 3.22 **1:22:** Jo 13.34, Ap 15.9, Ro 12.9-10, 1 Ti 1.5, 2 Pi 1.7, 1 Jo 3.18 **1:23:** Jo 1.13, Hi 4.12, Je 1.18, 1 Jo 3.9 **1:24:** Sng 103.15, Ais 51.12, Je 1.10-11 **1:24:** Ais 40.6-8 **1:25:** Jo 1.1, 1.14, 1 Jo 1.1-3 **2:1:** Ef 4.22, 4.25, Kl 3.8, Hi 12.1, Je 1.21 **2:2:** Mt 18.3, Mk 10.15, 1 Ko 3.2, 14.20, Ef 4.15-16, Hi 5.12-13 **2:3:** Sng 34.8, Hi 6.5 **2:4:** Sng 118.22, Ais 28.16, Mt 21.42, Ap 4.11

Tasol God i makim em pinis
na i lukim em i gutpela tru.
5 Yupela tu i olsem ol ston i
gat laip, na long strong bilong
Holi Spirit God i laik mekim
yupela i kamap haus bilong
em yet. Olsem bai yupela
i ken i stap lain pris God i
makim bilong em yet, na long
nem bilong Jisas Krais yupela
i ken givim laip bilong yu-
pela long God olsem ofa em i
laikim tru.
6 Buk bilong God i gat tok
long dispela olsem, "Harim.
Mi makim pinis wanpela ston
bilong kamap namba wan
ston bilong strongim haus.
Em i gutpela na strongpela
ston tru. Nau mi putim em i
stap long maunten Saion. Ol
man i bilip long em, ol bai i no
inap kisim sem."
7 Olsem na long yupela ol
man i bilip, Krais em i olsem
gutpela ston tru. Tasol long ol
man i no bilip,
"Dispela ston ol kamda i ting
em i nogut
na ol i rausim,
nau em i kamap nam-
bawan ston
bilong strongim ba-
nis
bilong haus,"
8 na "em i kamap olsem ston
i stap long rot bilong ol, na
planti bilong ol bai i sutim lek
na pundaun na bagarap." Ol
i save sakim tok bilong God,
olsem na ol i sutim lek bilong
ol na ol i pundaun. Bipo God
i tok pinis long ol bai i mekim
olsem.
9 Tasol God i makim yupela
pinis, na yupela i stap lain
manmeri bilong em stret. Yu-
pela i stap ol pris bilong lain
bilong king. Yupela i stap lain
manmeri i holi, em ol lain
manmeri tru bilong God. Yu-
pela i stap lain manmeri God
i bin makim bilong em yet,
bai yupela i ken tokaut long
olgeta gutpela pasin em i bin
mekim long yupela. Yupela
i ken tokaut long em i bin
singautim yupela long lusim
tudak yupela i bin i stap long
en, na em i bringim yupela
i kam insait long lait bilong
em, em lait i gutpela moa yet.
10 Bipo yupela i stap ol
manmeri nating. Tasol nau
yupela i stap lain manmeri
bilong God. Bipo yupela i no
kisim marimari bilong God,
tasol nau yupela i kisim mari-
mari bilong en pinis.

Yumi mas wokabaut stret namel long ol arapela manmeri

(2.11–3.22)

Yumi mas i stap olsem ol wokboi bilong God

11 Ol pren tru bilong mi, yu-
pela i stap long dispela graun

2:5: Kis 19.6, Ais 61.6, Hos 14.2, Mal 1.11, Ro 12.1, Ef 2.21-22, Fl 4.18, Hi 13.15-16, KTH 1.6 **2:6:** Ais 28.16, Ro 9.33, Ef 2.20 **2:7:** Sng 118.22, Mt 21.42, Ap 4.11 **2:8:** Ais 8.14-15, Ap 4.11, Ro 9.22, 9.33, 1 Te 5.9 **2:9:** Kis 19.5-6, Lo 4.20, 7.6, 14.2, Ais 9.2, 40.20-21, 43.20-21, Jo 17.19, Ap 20.28, 26.18, Ef 5.8, Kl 1.13, Ta 2.14, 1 Pi 2.5 **2:10:** Hos 1.9-10, 2.23, Ro 9.25 **2:11:** 1 Sto 29.15, Sng 39.12, Ro 13.14, Ga 5.17, 5.24, Hi 11.13, Je 4.1

olsem ol man bilong narapela ples, na olsem ol tripman. Orait mi tokim yupela olsem, yupela i mas givim baksait long olgeta laik nogut bilong olpela bel, em ol dispela pasin i save pait long spirit bilong yupela.

12 Yupela i mas wokabaut stret namel long ol haiden. Na sapos ol i tok nogut long yupela, bihain ol bai i lukim gutpela pasin bilong yupela, na ol bai i litimapim nem bilong God long dispela de em bai i kam bilong kotim ol manmeri.

13 Yupela i mas tingting long Bikpela na bihainim tok bilong olgeta kain gavman. King i stap namba wan tru, na yupela i mas bihainim tok bilong en.

14 Na yupela i mas bihainim tu tok bilong ol namba wan gavman bilong ol provins. King i bin putim ol i stap bilong bekim pe nogut long ol man i mekim pasin nogut, na bilong litimapim nem bilong ol man i mekim gutpela pasin.

15 God i laik bai yupela i mas mekim gutpela pasin tasol, olsem bai yupela inap pasim maus bilong ol krankiman i no gat save, na ol i save tok nogut long yupela.

16 Yupela i mas wokabaut olsem ol man i stap fri. Tasol yupela i no ken ting, "Nau mipela i stap fri," na yupela i go mekim ol kain kain pasin nogut. Nogat. Yupela i mas wokabaut olsem ol wokboi bilong God.

17 Yupela i mas mekim gutpela pasin long olgeta man, na givim bel bilong yupela long ol arapela manmeri bilong God. Yupela i mas pret long God na aninit long em. Na yupela i mas givim biknem long king.

Yumi mas bihainim pasin bilong Krais na karim pen

18 Yupela wokboi, yupela i mas aninit long ol man i bosim yupela, na bihainim gut tok bilong ol. Mi no tok long ol gutpela bos tasol, em ol bos i save isi long yupela. Nogat. Yupela i mas aninit long ol bos nogut tu.

19 Yes, sapos yupela i larim God i stiaim tingting bilong yupela na yupela i mekim wok, na ol i givim nating pen long yupela, na yupela i karim dispela pen, orait God i laikim dispela pasin.

20 Sapos yupela i mekim pasin nogut na ol i paitim yupela, na yupela i karim dispela pen, bai yupela i kisim wanem samting long dispela? Tasol sapos yupela i mekim gutpela pasin na ol i paitim yupela, na yupela i karim dispela pen, orait God i laikim dispela pasin.

2:12: Mt 5.16, Lu 19.44, Ro 12.17, 2 Ko 8.21, Fl 2.15, Ta 2.8 **2:13:** Mt 22.21, Ro 13.1, Ta 3.1 **2:15:** Ta 2.8, 1 Pi 2.12, 3.16 **2:16:** 1 Ko 7.22, Ga 5.1, 5.13 **2:17:** Snd 24.21, Mt 22.21, Ro 12.10, Fl 2.3, Hi 13.1, 1 Pi 1.22 **2:18:** Ef 6.5, Kl 3.22, 1 Ti 6.1 **2:20:** 1 Pi 3.14, 3.17, 4.14-15 **2:21:** Mt 16.24, Jo 13.15, Ap 14.22, 1 Pi 3.18, 1 Jo 2.6

21 God i singautim yupela
pinis bilong bihainim dispela
kain pasin, long wanem,
Krais tu i bin karim pen
bilong helpim yupela. Em
i soim yupela pinis dispela
pasin bilong em, bai yupela i
ken bihainim.
22 Em i no bin mekim sin,
na tu em i no bin mekim wan-
pela tok giaman.
23 Ol i bin tok nogut long
em, tasol em i no bekim tok
nogut bilong ol. Em i karim
pen, tasol em i no tok long
bagarapim ol. Nogat. Em i
putim em yet long han bilong
God, em dispela Jas i save ske-
lim stret olgeta samting.
24 Krais i bin hangamap
long diwai kros na i karim sin
bilong yumi long bodi bilong
em yet. Em i mekim olsem
bai yumi ken lusim pasin bi-
long sin olgeta, na yumi ken i
stap laip na bihainim ol pasin
i stret olgeta. Ol i bin paitim
em nogut, na long dispela
pen em i karim em i mekim
yupela i kamap orait gen.
25 Yupela olgeta i bin i stap
olsem ol sipsip i raun nabaut.
Tasol nau yupela i kam bek
pinis long dispela Wasman
Bilong Sipsip i save lukautim
gut spirit bilong yupela.

3

Tok i go long ol manmeri i marit

1 Olsem tasol, yupela mar-
itmeri, yupela i mas aninit
long ol man bilong yupela.
Na sapos sampela bilong ol
dispela man i no save bi-
hainim tok bilong God, orait
ol i ken lukim gutpela pasin
bilong yupela meri bilong ol.
Na maski yupela i no mekim
wanpela tok long ol, bai ol i
inap tanim bel,
2 long wanem, ol i lukim
yupela meri i save wokabaut
stret na aninit tru long ol.
3 Yupela i no ken bilasim
skin ausait tasol, long pasin
bilong bilasim gras na putim
bilas gol na kain kain nais-
pela klos. Nogat.
4 Mobeta yupela i bilasim
insait bilong yupela tu long
olkain bilas i no inap long
bagarap. Dispela kain bilas
em pasin bilong i stap belgut
na i stap bel isi. Dispela kain
pasin em i gutpela moa yet
long ai bilong God.
5-6 Ol meri bilong bipo
olsem Sara i bin givim laip
bilong ol yet long God na we-
tim em i mekim ol samting
em i bin promis long mekim,
ol i save bilasim ol yet long
dispela kain pasin, na ol i
stap aninit long man bilong
ol. Sara i bin bihainim tok
bilong Abraham na i kolim
em “bikman”. Sapos yupela i
save mekim gutpela pasin, na
yupela i no pret long wanpela
samting, orait yupela i olsem
ol pikinini bilong Sara.

2:22: Ais 53.9, Jo 8.46, 2 Ko 5.21, Hi 4.15 **2:23:** Ais 53.7, Mt 27.39, Jo 8.48-49, Hi 12.3, 1 Pi 3.9 **2:24:** Ais 53.5, Ro 6.2, 6.11, 7.6, Hi 9.28 **2:25:** Ais 53.6, Ese 34.5-6, 34.23, Mt 9.36, Jo 10.14, Hi 13.20 **3:1:** Mt 18.15, 1 Ko 7.14-16, Ef 5.22, Kl 3.18, Ta 2.5 **3:3:** 1 Ti 2.9, Ta 2.3 **3:4:** Sng 45.13, Ro 7.22, 2 Ko 4.16 **3:5-6:** Stt 18.12

7 Yupela ol maritman,
yupela i mas bihainim gutpela tingting na sindaun
gut wantaim ol meri bilong yupela. Bodi bilong ol meri
i no strong tumas, olsem
na yupela i mas mekim gutpela pasin long ol. Yupela
i mas save olsem, ol meri
tu bai i kisim laip bilong i stap oltaim. Sapos yupela i
bihainim dispela pasin, orait
i no gat wanpela samting bai i pasim ol prea bilong yupela.

Oltaim yumi mas mekim gutpela pasin long ol arapela

8 Nau mi laik pinisim dispela tok olsem, yupela olgeta i mas i stap wanbel na
sori long olgeta man. Yupela i mas laikim tru ol arapela manmeri bilong God na
marimari long ol, na lusim pasin bilong bikhet.
9 Sapos ol man i mekim nogut long yupela, orait yupela i no ken bekim. Sapos
ol i tok nogut long yupela, orait yupela i no ken bekim tok nogut bilong ol. Nogat.
Yupela i mas bekim long dispela pasin. Yupela i mas beten long God i ken mekim
gut long ol. God i bin singautim yupela long mekim olsem, bai yupela yet i ken
kisim blesing bilong en.
10 Yumi save,
"Sapos man i laik bai laip bilong en
i kamap gutpela,
na em i laik lukim gutpela taim,
orait em i no ken mekim tok nogut
na em i no ken mekim ol tok giaman.
11 Em i mas givim baksait long pasin nogut,
na bihainim gutpela pasin tasol.
Em i mas wok long kamap wanbel
wantaim ol arapela manmeri,
na em i mas strong long bihainim dispela pasin.
12 Long wanem,
Bikpela i save lukautim ol stretpela manmeri,
na em i save putim yau long ol beten bilong ol.
Tasol Bikpela i no save laikim ol manmeri nogut."

Yumi ken kisim pen long gutpela pasin yumi mekim

13 Sapos yupela i wok strong long bihainim gutpela pasin, orait husat bai i mekim
nogut long yupela?
14 Tasol sapos yupela i mekim stretpela pasin, na yupela i karim pen long dispela,
orait yupela i ken amamas. Sapos ol i mekim samting bilong pretim yupela, orait yupela
i no ken pret long ol. Na

3:7: 1 Ko 7.3, 12.23, Ef 5.25, Kl 3.19, 1 Te 4.4 **3:8:** Mt 5.44, Ro 12.10, Fl 3.16, Kl 3.12, 1 Te 5.15, 1 Pi 2.17, 2.23 **3:9:** Mt 25.34, Ro 12.14, 1 Te 5.15 **3:10:** Je 1.26, 1 Pi 2.1, 2.22 **3:10:** Sng 34.12-16 **3:11:** Ais 1.16-17, Ro 12.18, Hi 12.14 **3:12:** Jo 9.31 **3:13:** Snd 16.7, Ro 8.28 **3:14:** Jer 1.8, Mt 5.10, Je 1.12, 1 Pi 2.20, 4.14 **3:14:** Ais 8.12-13 **3:15:** Ap 4.8, Kl 4.6, 2 Ti 2.25

bel bilong yupela i no ken kirap nogut. Nogat.

15 Long bel bilong yupela, yupela i mas putim Krais wanpela em i stap Bikpela bilong yupela. Na sapos ol i askim yupela long as bilong dispela gutpela samting yupela i wetim i stap, orait yupela i mas redi oltaim long bekim tok long ol.

16 Tasol yupela i mas bekim tok bilong ol long tok isi na long gutpela pasin. Na oltaim yupela i mas i stap stret long ai bilong God. Olsem na sapos ol i tok nogut na tok bilas long yupela, orait ol man i save mekim dispela tok bilas long gutpela pasin yupela i mekim bilong bihainim Krais, ol bai i sem long dispela tok ol i bin mekim.

17 Sapos God i laik bai yumi i kisim pen long gutpela pasin yumi mekim, em i orait. Tasol sapos yumi kisim pen long pasin nogut yumi mekim, em i samting nogut.

Krais i bin dai na kirap bek bilong kisim bek yumi

18 Yupela tingim Krais tu. Em i stretpela man, tasol em i kisim ples bilong ol manmeri nogut, na em i dai bilong rausim sin bilong ol manmeri, na bilong bringim yupela i kam long God. Em i dai wanpela taim tasol, na em i no inap i dai moa. Long graun em i stap man, na ol i kilim em i dai, tasol em i kirap bek na em i stap spirit long heven. 19 Em i stap spirit na em i go autim tok long ol spirit* i stap long ples kalabus.

20 Dispela ol spirit em ol spirit i bin sakim tok bilong God long taim bilong Noa. Long taim bilong Noa, pasin nogut i wok long kamap bikpela tru, tasol God i no bekim kwik. Nogat. Em i wet i go inap Noa i wokim pinis sip bilong en. Na liklik lain tasol, inap 8-pela manmeri, ol i bin i go antap long sip na bikpela wara i karim ol i go na God i kisim bek ol na ol i stap gut.

21 Dispela wara em i olsem piksa bilong baptais, long wanem, God i save kisim bek yupela long wara bilong baptais. Baptais em i no bilong rausim doti bilong skin. Nogat. Em i promis yupela i mekim long God long yupela bai i stap klin long ai bilong en. Bilong kisim bek yupela, God i bin kirapim Jisas Krais long matmat,†

22 na nau Krais i go pinis long heven, na em i stap long han sut bilong God. Na ol ensel na ol strongpela spirit na

3:16: Ta 2.8, Hi 13.18, 1 Pi 2.12 **3:17:** 1 Pi 2.20 **3:18:** Ro 5.6, 6.10, 8.11, 2 Ko 13.4, Ef 2.18, Kl 1.21-22 **3:19:** Stt 6.1—7.24, 8.18, Hi 11.7, 2 Pi 2.5 * **3:19:** Sampela saveman i ting dispela ol spirit em ol spirit bilong ol manmeri i bin dai long taim bilong Noa. Na sampela i ting em i tok long ol spirit o ensel i bin sakim tok bilong God. Ol Juda i bin bilip olsem God i bin kalabusim ol dispela spirit long taim bilong Noa. **3:21:** Ro 10.10, Ef 5.26, Ta 3.5, Hi 10.22 † **3:21:** Tok Grik long dispela lain i no klia tumas. **3:22:** Sng 110.1, Mt 22.44, Ro 8.34, 8.38, 1 Ko 15.24, Ef 1.20-21

olgeta samting i gat strong,
olgeta i stap aninit long em.

Bikpela traim i kamap long ol Kristen na ol i karim pen*

4

(Sapta 4-5)

Yumi mas lusim ol pasin bilong olpela bel

1 Krais i bin karim pen
long bodi bilong em, na
yupela i mas holim strong
wankain tingting olsem em
i bin holim. Long wanem,
sapos wanpela man i bin
karim pen long bodi bilong
em, orait em i lusim pinis
pasin bilong sin.
2 Na long taim em i stap
yet long bodi, em bai i no
bihainim moa ol laik bilong
olpela bel. Nogat. Em bai bi-
hainim laik bilong God tasol.
3 Yupela i wokabaut inap
pinis long pasin bilong olpela
bel, na mekim olkain pasin ol
haiden i save laikim tumas
long mekim, em ol pasin
pamuk, na pasin bilong bel
i kirap long ol samting nogut,
na pasin bilong spak nabaut,
na pasin bilong mekim ol
bikpela pati na kaikai planti
tumas na dringim planti
strongpela dring na mekim
pasin nogut, na pasin bilong
sakim lo bilong God na
mekim lotu long ol giaman
god.
4 Nau yupela i no save
mekim ol dispela kain pasin
nogut wantaim ol haiden. Na
ol i save kirap nogut long dis-
pela, na ol i tok nogut long
yupela.
5 Tasol bihain ol yet i
mas sanap long kot bilong
bikpela Jas na tokim em bi-
long wanem ol i bin mekim ol
dispela pasin. Dispela Jas em
i redi pinis long skelim pasin
bilong ol man i stap laip na ol
man i dai pinis tu.
6 Long dispela as tasol na ol
dispela manmeri i dai pinis ol
i bin harim gutnius long taim
ol i no i dai yet. Tru, ol i bin
dai, olsem olgeta manmeri i
bin mekim sin i mas i dai,
tasol nau ol i kisim laip na i
stap spirit, olsem God yet.†

Yumi mas yusim gut ol presen God i givim yumi

7 Taim bilong olgeta samt-
ing i laik pinis em i klostu
nau. Olsem na yupela i mas
tingting gut, na bosim gut ol
pasin bilong yupela, bai yu-
pela i ken prea gut.

---

* **4::** Sampela tok bilong pasin bilong karim pen i stap tu long 1 Pita 3.13-22. **4:1:** Ro 6.2, 6.7, Ga 5.24, Kl 3.3-5 **4:2:** Jo 1.13, Ro 6.11, 2 Ko 5.15, Ga 2.20, 1 Jo 2.16 **4:3:** Ap 17.30, Ef 2.2-3, 4.17, Ta 3.3 **4:4:** Ap 13.45, 18.6, 1 Pi 3.16 **4:5:** Ap 10.42, 17.31, 1 Ko 15.51-52, Je 5.9 **4:6:** Ro 8.10, 1 Ko 5.5 † **4:6:** Tok Grik long dispela lain i no klia tumas. Sampela man i ting em i tok long wankain samting olsem 3.19, na ol i save tanim olsem, "Long dispela as tasol Krais i bin autim gutnius long ol manmeri i dai pinis. Ol i bin dai olsem olgeta manmeri i save dai, olsem pe bilong ol pasin nogut bilong ol. Tasol em i autim gutnius long ol, bai ol i ken kisim laip na i stap spirit, olsem God yet." **4:7:** Mt 24.13-14, Lu 21.34, Ro 13.11-12, 1 Ko 10.11, Fl 4.5, Kl 4.2, 2 Pi 3.9, 1 Jo 2.18

8 Yupela i mas holim strong
pasin bilong laikim tru ol
arapela manmeri bilong God,
long wanem, pasin bilong
laikim tru ol arapela, em i
save karamapim planti sin
na i winim olgeta arapela
pasin.
9 Na sapos ol arapela man-
meri bilong God i kam i stap
wantaim yupela, orait yupela
i mas lukautim ol gut. Yu-
pela i no ken bel nogut long
mekim dispela wok.
10 God i bin marimari long
yupela olgeta wan wan na
givim ol kain kain presen
long yupela. Olsem na yu-
pela wan wan i mas i stap
gutpela wokboi bilong God,
na yusim ol dispela presen bi-
long helpim ol arapela man-
meri bilong God.
11 Sapos wanpela man i
kisim presen bilong autim
tok, orait em i mas autim
stret tok bilong God. Sapos
wanpela man i wok long
helpim ol arapela man, orait
em i mas mekim dispela wok
long strong God i save givim
em. Olsem bai ol man i ken
lukim olgeta samting yupela
i mekim, na long nem bilong
Jisas Krais ol i ken litimapim
nem bilong God. Em i gat
namba na strong i stap oltaim
oltaim. I tru.

Yumi ken amamas long karim pen olsem Krais

12 Ol brata tru, wanpela
traim olsem paia i wok long
kamap long yupela. Tasol yu-
pela i no ken kirap nogut na
ting em i narakain samting
tru i kamap long yupela. No-
gat.
13 Long dispela traim yu-
pela i karim pen olsem Krais
i bin karim, olsem na yu-
pela i mas amamas. Na taim
biknem bilong Krais i kamap
ples klia, bai yupela inap
amamas moa yet na belgut
tru.
14 Yupela i holim nem bi-
long Krais, na sapos long dis-
pela ol i tok nogut long yu-
pela, orait yupela i ken ama-
mas. Long wanem, yupela
i save, Spirit bilong God, em
Spirit i gat biknem na strong,
em i stap long yupela.
15 Yupela i mas lukaut,
nogut ol i givim pen long yu-
pela, long wanem, yupela i
bin kilim man i dai o stilim ol
samting o mekim ol arapela
kain pasin nogut o yupela i
bin paulim wok bilong ol ara-
pela.
16 Tasol sapos man em i
Kristen, na long dispela as em
i karim pen, orait em i no ken
sem. Nogat. Em i mas ama-
mas long dispela nem Kris-
ten, na litimapim nem bilong
God.
17 Taim bilong God i ki-
rapim kot long yumi ol lain
bilong em yet, dispela taim i

4:8: Snd 10.12, 1 Ko 13.7, Kl 3.14, Hi 13.1, Je 5.20, 1 Pi 1.22 **4:9:** 2 Ko 9.7, Fl 2.14, Fm 1.14, Hi 13.2 **4:10:** Ro 12.6-8, 1 Ko 4.1-2, 4.7, Ta 1.7 **4:11:** 1 Ko 3.10, 10.31, Ef 5.20, 1 Pi 5.11, KTH 1.6 **4:12:** 1 Ko 3.13, 1 Pi 1.6-7 **4:13:** Ap 5.41, Ro 8.17, 2 Ko 1.7, 2 Ti 2.12, Je 1.2, 1 Pi 1.5-6, KTH 1.9 **4:14:** Sng 89.50-51, Mt 5.11, 2 Ko 12.10, Je 1.12, 1 Pi 2.20 **4:15:** 1 Te 4.11, 1 Ti 5.13, 1 Pi 2.20 **4:16:** Ap 11.26, Fl 1.20 **4:17:** Jer 25.29, Mal 3.5, Lu 10.12-14, 23.31, 2 Te 1.8

kamap pinis. Na sapos kot i
stat long yumi pastaim, orait
bai em i pinis olsem wanem
long ol man i save sakim gut-
nius bilong God?
18 Buk bilong God i tok
olsem, “Sapos i hat tru long
kisim bek ol stretpela man,
orait olsem wanem long ol
man i save givim baksait long
God na mekim sin?”
19 Olsem na sapos long laik
bilong God sampela man i
mas karim pen, orait dispela
ol man i mas putim laip bi-
long ol long han bilong God
na mekim ol gutpela pasin
tasol. God i bin wokim yumi,
na oltaim em i save lukautim
yumi gut tru.

5

Yupela hetman i mas lukautim gut ol manmeri bilong God

1 Nau mi gat tok long yu-
pela ol hetman bilong sios.
Mi tu mi hetman olsem yu-
pela, na long ai bilong mi yet
mi bin lukim Krais i karim
pen. Na mi tu wantaim yu-
pela, yumi olgeta bai i kisim
ol dispela gutpela samting
God bai i givim yumi long
taim strong na biknem bi-
long Krais i kamap ples klia.
Olsem na mi laik kirapim yu-
pela hetman long wok olsem.
2 Yupela i mas lukautim
gut ol manmeri bilong God.
Ol i stap olsem ol sipsip long
han bilong yupela. Na yupela
i mas amamas long mekim
dispela wok, olsem God i laik
yupela i mekim. Nogut yu-
pela i bihainim laik bilong
ol arapela tasol na mekim.
Na yupela i no ken mekim
dispela wok bilong kisim pe
tasol. Nogat. Yupela i mas i
gat laik tru long mekim dis-
pela wok.
3 Yupela i no ken i stap
olsem ol bikman na daunim
dispela ol manmeri God i bin
putim long han bilong yu-
pela. Nogat. Yupela i mas
mekim gutpela pasin tasol,
bai ol i ken lukim na bi-
hainim.
4 Sapos yupela i mekim
olsem, orait taim Namba
Wan Wasman bilong sipsip
i kamap ples klia, yupela
bai i kisim nambawan prais
tru, em prais i save stap gut
oltaim, na i no save bagarap.

Yumi mas putim yumi yet long han bilong God

5 Olsem tasol yupela yang-
pela man i mas aninit long
ol hetman. Na yupela ol-
geta i mas bihainim pasin bi-
long daunim yupela yet na
i stap aninit long ol arapela
manmeri bilong God. Yumi
save, “God i save daunim ol
man i apim nem bilong ol yet,
tasol em i save marimari na
mekim gut long ol man i dau-
nim ol yet.”

4:18: Snd 11.31, Lu 23.31 **4:19:** Sng 31.5, Lu 23.46, 2 Ti 1.12 **5:1:** Ap 1.8, 1.22, Ro 8.17-18, KTH 1.9 **5:2:** Jo 10.11-13, 21.15-17, Ap 20.28, 1 Ko 9.17, 1 Ti 3.3, 3.8, Ta 1.7, 1.11, Fm 1.14 **5:3:** Sng 74.2, 1 Ko 3.9, 2 Ko 1.24, Fl 3.17, 1 Ti 4.12, Ta 2.7 **5:4:** 1 Ko 9.25, 2 Ti 4.8, Hi 13.20, 1 Pi 1.4 **5:5:** Snd 3.34, Ais 57.15, Ef 5.21, Fl 2.3, Je 4.6 **5:6:** Mt 23.12, Lu 14.11, 18.14, Je 4.10

6 Olsem na yupela i mas
daunim laik bilong yupela
yet na stap aninit long strong-
pela han bilong God. Na long
taim em yet i makim, em bai i
litimapim yupela.
7 God i save wari long yu-
pela. Olsem na olgeta hevi
yupela i karim, yupela i mas
putim long han bilong en.

8 Yupela i mas stap redi
na was gut. Satan, dispela
birua bilong yupela, em i
olsem wanpela laion i sin-
gaut strong. Oltaim em i save
raun bilong painim ol man-
meri bilong kaikai.
9 Tasol yupela i mas i stap
strong long bilip na sakim
em. Yupela i save, ol arapela
manmeri bilong God, ol i stap
long olgeta hap bilong graun,
ol tu i save karim wankain
pen olsem yupela.
10 God em i as bilong olgeta
marimari. Em i bin singau-
tim yupela long Krais Jisas,
bai yupela i ken i stap wan-
taim em long gutpela lait bi-
long en i save stap oltaim.
Olsem na bai yupela i karim
pen sotpela taim tasol, na bi-
hain bai em yet i mekim yu-
pela i orait gen, na strongim
bilip bilong yupela na mekim
yupela i sanap strong oltaim.
11 Em wanpela i gat olgeta
strong i stap oltaim. I tru.

Sampela hap tok

12 Long han bilong Sailas
mi bin raitim dispela sotpela
tok long yupela. Mi lukim em
i brata tru bilong yumi. Long
dispela pas mi laik tokim yu-
pela long olgeta pasin God
i save mekim bilong soim
marimari bilong en long yu-
pela. Mi yet mi save pinis
long dispela em i marimari
tru bilong God, olsem na mi
tokaut klia long en. Na mi
laik kirapim bel bilong yu-
pela long yupela i mas sanap
strong long en.
13 Ol manmeri bilong sios
i stap long Babilon,* em ol
manmeri God i makim pinis
wantaim yupela, ol i givim
gude long yupela. Na pikinini
bilong mi, Mak, em tu i gude
long yupela.
14 Yupela olgeta i mas
givim kis long ol arapela
Kristen, bilong soim olsem
yupela i laikim ol tru na
givim bel bilong yupela long
ol.
Yupela i pas wantaim
Krais, na bel bilong yupela
i ken i stap isi.

5:7: Sng 37.5, 55.22, Mt 6.25-30, Fl 4.6 **5:8:** Lu 22.31, 1 Te 5.6, KTH 12.12 **5:9:** Ap 14.22, Ef 6.11-13, 2 Ti 3.12, Je 4.7 **5:10:** 2 Ko 4.17, 1 Te 2.12, 2 Te 2.17, 1 Ti 6.12, Hi 13.21, 1 Pi 1.6 **5:12:** Ap 15.22, 15.40, 2 Ko 1.19, 1 Te 1.1, Hi 13.22, 2 Pi 1.12 **5:13:** Ap 12.12, 12.25, 13.13, 15.37-39, Kl 4.10, 2 Ti 4.11, Fm 1.24 * **5:13:** Taim Pita i tok long Babilon, i luk olsem em i tok bokis long Rom, na em i kolim long nem Babilon. Long wanem, long taim bilong Pita ol Rom i save mekim ol kain kain pasin nogut long ol manmeri bilong God olsem ol Babilon i bin mekim bipo. **5:14:** Ro 16.16, 1 Ko 16.20, Ef 6.23

Namba 2
Pas Pita i raitim Tok i go pas

As tingting bilong dispela pas, em bilong tokim ol Kristen long ol i no ken harim tok bilong sampela tisa i raun na bagarapim bilip na gutpela pasin bilong ol. Ol i mas holim strong tok ol aposel i bin givim ol, na long dispela pasin ol bai i save gut long God na long Bikpela Jisas Krais. Ol aposel i bin lukim Jisas long ai bilong ol yet, na ol i bin harim Jisas i skulim ol.

Sampela man i bin tok olsem Jisas bai i no inap kam bek gen. Dispela pas i tok, em bai i kam. Tru, em i no kam hariap tumas, tasol as bilong dispela i olsem, God i no laik bai wanpela man i lus. Em i laik bai olgeta man i mas tanim bel, olsem na em i isi long ol manmeri na em i wet i stap yet (3.9).

Yumi mas mekim ol gutpela pasin i kamap strong long laip bilong yumi na yumi mas sakim tok bilong ol man nogut

(Sapta 1-3)

1 Mi Saimon Pita, mi wokboi na aposel bilong Jisas Krais, em i God bilong yumi, na em i Man bilong kisim bek yumi. Mi raitim dispela tok long yupela ol manmeri i bin kisim bilip i gutpela tru. Long stretpela pasin bilong Jisas Krais, bilip bilong yupela i bin kamap wankain olsem bilip bilong mipela.

2 Nau yupela i kisim gutpela save long God na long Jisas, Bikpela bilong yumi. Long dispela pasin marimari na bel isi i ken kamap bikpela moa long laip bilong yupela.

God i makim yumi bilong em yet

3 Jisas Krais em i God, na long strong bilong en, em i bin givim yumi olgeta samting bilong strongim laip bilong yumi na bilong helpim yumi long wokabaut long pasin bilong God. Bilong mekim olsem, Krais i bin larim yumi i save gut long em yet. Long bikpela namba na strong bilong en na long gutpela pasin tru bilong en, em i bin singautim yumi

4 na em i givim yumi olgeta samting i nambawan tru na i bikpela moa yet, em ol samting bipo em i bin promis long givim long yumi. Pasin bilong bel i kirap em i save stap long yumi manmeri bilong graun na i save bagarapim yumi tru. Tasol Krais i givim olgeta dispela gutpela samting long yumi, na long dispela pasin em i laik helpim yupela, bai yupela i

1:1: 2 Ko 4.13, Ef 4.5, Ta 1.4 **1:2:** Ju 1.2 **1:3:** Jo 17.3, 2 Te 2.14, 2 Ti 1.9, 1 Pi 2.9
1:4: 2 Ko 7.1, Ef 4.24, 2 Pi 2.18-20, 1 Jo 3.2

abrusim ol dispela pasin bilong bagarap, na bai yupela
i kisim laip na pasin bilong God yet.

5 Yupela i mas tingting
long dispela, na yupela i
mas wok strong tru long
mekim gutpela pasin, na long
mekim dispela kain pasin i
stap strong olsem bilip bilong
yupela. Na yupela i mas wok
long kisim save long God, na
long mekim dispela save i
kamap strong olsem gutpela
pasin bilong yupela.

6 Na yupela i mas bosim
gut laik bilong bodi bilong
yupela, na yupela i mas
mekim dispela pasin i kamap
strong olsem gutpela save
bilong yupela. Na yupela i
mas kisim pasin bilong sanap
strong na karim hevi, na
yupela i mas mekim dispela
pasin i kamap strong olsem
pasin bilong bosim bodi. Na
yupela i mas wokabaut long
pasin bilong God, na mekim
dispela pasin i kamap strong
olsem pasin bilong sanap
strong na karim hevi.

7 Na yupela i mas kisim
pasin bilong i stap pren tru
bilong ol arapela manmeri
bilong God, na mekim dis-
pela pasin i kamap strong
olsem pasin bilong wokabaut
long pasin bilong God. Na yu-
pela i mas kisim pasin bilong
givim bel bilong yupela long
ol arapela, na mekim dispela
pasin i kamap strong olsem
pasin bilong i stap pren tru.

8 Yupela i save pinis long
Jisas Krais, Bikpela bilong
yumi. Na sapos yupela i
kisim ol dispela kain pasin na
ol i kamap strong tru long yu-
pela, orait dispela save bilong
yupela bai i no inap i stap
nating. Nogat. Em bai i karim
planti kaikai.

9 Tasol man i no gat
ol dispela pasin, em i no
inap lukim ol samting i stap
longwe, na em i olsem aipas.
Tru, God i lusim pinis ol sin
em i bin mekim bipo na God
i mekim em i kamap klin.
Tasol dispela man i lusim
tingting pinis long ol dispela
samting God i bin mekim
long em.

10 Ol brata, God i singau-
tim yupela pinis, na em i bin
makim yupela bilong i stap
ol lain bilong em yet. Olsem
na yupela i mas wok strong
long i stap ol lain tru bilong
en. Sapos yupela i mekim
olsem, orait yupela bai i no
inap pundaun na lusim em.

11 Na em bai i opim rot
olgeta bilong yupela i ken i
go insait long kingdom i stap
oltaim oltaim, dispela king-
dom bilong Jisas Krais, em
Bikpela bilong yumi, na em i
Man bilong kisim bek yumi.

12 I tru, yupela i save pinis
long ol dispela samting, na
yupela i kisim pinis dispela
tok tru, na yupela i sanap
strong long en. Tasol mi no

1:5: 1 Pi 3.7, 2 Pi 3.18 **1:6:** Ga 5.22-23 **1:7:** Ga 6.10, 1 Te 5.15, 1 Jo 4.21 **1:8:** Jo 15.2, Ta 3.14 **1:9:** Hi 9.14, 1 Jo 1.7, 2.9-11 **1:10:** 2 Pi 3.17, 1 Jo 3.19 **1:12:** Fl 3.1, 1 Pi 5.12, 2 Pi 3.1, 3.17, 1 Jo 2.21, Ju 1.5

laik bai yupela i lusim tingting, olsem na olgeta taim mi
laik tokim yupela gen.
13 Long taim mi stap yet
long dispela bodi, mi ting em
i gutpela long mi mas tokim
yupela gen, bilong kirapim
yupela long tingim gen ol dis-
pela samting.
14 Mi save, liklik taim tasol
na bai mi lusim bodi bilong
mi. Bikpela bilong yumi Jisas
Krais em i tokim mi pinis
olsem.
15 Olsem na mi laik wok
strong long tokim yupela gut.
Na taim mi dai pinis, orait
long olgeta taim yupela bai
inap tingim gen dispela ol-
geta samting mi bin tokim yu-
pela long en.

Ol aposel i bin lukim lait bilong God i stap long Krais

16 Mipela i tokim yupela
pinis long strong bilong
Bikpela bilong yumi Jisas
Krais, na long em bai i kam
bek gen. Tasol taim mipela
i tokim yupela long dispela
tok bilong Krais, mipela i
no bihainim ol stori nating
i bin kamap long tingting
bilong ol man. Nogat. Long
ai bilong mipela yet, mipela
i bin lukim lait na strong
bilong God i kamap long em,
olsem na mipela i tok.*
17 God Papa i bin givim
biknem long em, na i mekim
dispela gutpela lait i kamap
long em. Na God yet i stap
long dispela nambawan lait
bilong heven na em i mekim
tok long Jisas olsem, "Dispela
em i Pikinini bilong mi, mi
laikim em tumas, na mi ama-
mas long em."
18 Mipela i bin i stap wan-
taim em long dispela maun-
ten God i bin i stap long en,
na mipela i harim dispela tok
i kam long heven.
19 Olsem na mipela i save
bilip strong moa long tok bi-
long ol profet, na sapos yu-
pela tu i holim strong tok bi-
long ol, em i gutpela. Tok bi-
long ol profet em i olsem lam
i lait i stap long ples tudak,
i go inap long tulait i kamap
na sta bilong moningtaim em
i kirap insait long bel bilong
yupela.†
20 Tasol bikpela samting
yupela i mas save long en,
em i olsem. Yumi no ken bi-
hainim tingting bilong yumi
yet na autim as bilong wan-
pela tok profet i stap long buk
bilong God.
21 Long wanem, i no gat
wanpela tok profet i bin
kamap long laik bilong man i
autim. Nogat. Holi Spirit yet i
kirapim ol man na ol i autim
tok God i givim long ol.

2

Ol man nogut i paulim

1:13: 2 Pi 3.1 **1:14:** Jo 21.18-19, 2 Ko 5.1, 2 Ti 4.6 **1:16:** 1 Ko 1.17, 1 Jo 1.1

* **1:16:** Dispela hap i tok long ol samting i bin kamap long taim bodi bilong Jisas i kamap narakain. Lukim Matyu 17.1-13 na Mak 9.2-13 na Luk 9.28-36. **1:17:** Mt 3.17 **1:17:** Mt 17.1-5, Mk 9.2-7, Lu 9.28-35 **1:19:** Sng 119.105, Jo 5.35, KTH 2.28 † **1:19:** Dispela "sta bilong moningtaim," em Jisas Krais. Lukim Kamapim Tok Hait 22.16. **1:20:** Ro 12.6 **1:21:** Ap 1.16, 3.18, 2 Ti 3.16, 1 Pi 1.11

tingting bilong ol Kristen
(Jut 1.4-13)

1 Tru, sampela giaman
profet i bin kirap namel long
ol Israel. Olsem tasol sam-
pela man bai i kirap namel
long yupela tu na giaman
long skulim ol manmeri
long ol samting bilong God.
Bai ol i hait na kamapim
ol kain kain tok giaman
namel long yupela, em ol
tok bilong bagarapim bilip
bilong yupela. Bikpela i bin
baim bek ol, tasol ol bai i
givim baksait long Bikpela
tu. Ol bai i mekim olsem na
kwiktaim ol yet bai i bagarap.
2 Tasol planti man bai i
bihainim ol kain kain pasin
nogut bilong ol. Na dispela
bai i mekim ol man nabaut
i tok nogut long Rot bilong
pasin i tru.
3 Ol dispela man ol i man
bilong mangal tru, olsem na
ol bai i mekim planti tok gia-
man bilong pulim mani samt-
ing bilong yupela. Tasol bipo
tru God i makim de bilong
kotim ol na em i tok long ol
bai i lus. Na dispela bagarap
i laik kamap long ol, em i no
slip. Nogat. Em i wet i stap.
4 Yupela save, bipo sam-
pela ensel i bin mekim sin, na
God i no larim ol. Nogat. Em
i kalabusim ol i stap long hel,
long dispela hul i tudak nogut
tru. Na ol i kalabus i stap yet
na wetim De bilong bikpela
kot bilong God.
5 Ol manmeri bilong bipo
tu, ol i bin givim baksait long
God, na em i no larim ol. No-
gat. Em i mekim bikpela tait
i kamap long ol, na ol i lus.
Tasol Noa em i man bilong
tokaut long stretpela pasin.
Na God i lukautim em wan-
taim 7-pela manmeri, na ol i
stap gut.
6 God i bin tok long Sodom
wantaim Gomora tu i mas
bagarap. Na God i kukim
dispela tupela bikpela taun
long paia, na sit bilong paia
tasol i stap. Em i mekim save
long tupela taun na tupela
i bagarap olgeta. Olsem na
bihain, ol man i givim bak-
sait long God, ol i ken tingim
dispela samting i bin kamap
long Sodom na Gomora, na ol
bai i save long samting i mas
kamap long ol tu.
7 Tasol dispela stretpela
man Lot i bin i stap long
Sodom, na em i lukim ol kain
kain pasin pamuk samting
bilong ol dispela man nogut
na em i bel hevi tru. Na God
i kisim bek Lot, na em i no
bagarap.
8 Yes, dispela stretpela
man em i stap namel long
ol Sodom, na em i lukim
pasin nogut bilong ol, na
long olgeta de em i harim tok
nogut bilong ol. Bel bilong
en i stap stret, na em i kirap
nogut na bel bilong en i pen
tru long pasin bilong sakim
lo ol i mekim.

2:1: Mt 24.11, Ap 20.30, 1 Ko 6.20, Ef 1.7, 1 Ti 4.1, 2 Ti 3.1-5, 1 Pi 1.18, Ju 1.4 **2:3:** Ro 16.18, 2 Ko 12.17-18, 1 Te 2.5, 1 Ti 6.5, Ta 1.11, 2 Pi 1.16 **2:4:** Lu 8.31, Jo 8.44, 1 Jo 3.8, Ju 1.6, KTH 20.2-3 **2:5:** Stt 6.1—7.24, 8.18, Hi 11.7, 1 Pi 3.20, 2 Pi 3.6 **2:6:** Stt 19.24, Nam 26.10, Ju 1.7 **2:7:** Stt 19.1-16 **2:9:** Sng 34.17-19, 1 Ko 10.13, Ju 1.6

9 Orait yumi tingting long
ol dispela samting Bikpela i
bin mekim, na yumi save,
sapos traim i kamap long ol
man i bihainim God, orait
Bikpela i save long rot bi-
long kisim bek ol long dispela
traim. Na Bikpela i save pi-
nis long pasin bilong ol man
nogut, na em i save long rot
bilong bekim pe nogut long
ol, i go inap long De bilong
bikpela kot bilong God.
10 Sampela man bai i kisim
pe nogut moa yet. Em ol man
i save bel kirap long mekim ol
pasin pamuk i doti tru, na ol
i save ting tok bilong Bikpela
em i samting nating.

Ol dispela man nogut i bin
kirap namel long yupela, ol i
man bilong bikhet na ol i save
bihainim laik bilong ol tasol.
Olsem na ol i no pret liklik
long tok nogut long ol nam-
bawan ensel bilong heven.
11 Ol ensel i winim tru
ol dispela man, na ol i gat
bikpela strong moa. Tasol
ol i no save tok nogut long
ol na kotim ol long ai bilong
Bikpela.

12 Ol dispela man ol i olsem
ol abus i no gat tingting, na ol
i save bihainim ol laik bilong
bodi tasol. Ol i olsem ol wel
abus i bin kamap long graun,
bilong ol man i ken holimpas
ol na kilim ol i dai tasol. Samt-
ing ol i no save long en, em
ol i wok long tok nogut long
en. Ol bai i bagarap long
wankain pasin olsem ol wel
abus i save bagarap.
13 Ol i bin mekim ol kain
kain pasin nogut, na bai ol
arapela man i bekim pasin
nogut long ol. Ol i ting
pasin bilong kaikai na dring
planti long san, em i pasin
bilong amamas tru. Ol i save
kaikai wantaim yupela, na ol
i mekim yupela yet i kamap
doti na ol i bagarapim nem
bilong yupela. Tasol ol i save
amamas long pasin giaman
ol i mekim.
14 Oltaim ol i save aigris
long ol meri na tingting long
mekim pasin pamuk. Ol i
no inap pinisim laik bilong
ol long mekim sin. Ol i save
grisim ol man bilip bilong ol
i no strong, na pulim ol long
mekim sin. Ol i skul pinis
long pasin bilong mangalim
ol samting bilong ol arapela
man. Olsem na God bai i
bagarapim ol tru.
15 Ol i bin givim baksait
long stretpela rot, na ol i go
longlong nabaut. Ol i bin
bihainim rot bilong Balam,
pikinini bilong Beor. Em i bin
mekim sin na em i bin laikim
tumas long kisim pe i kamap
long dispela pasin nogut bi-
long en.
16 Ol donki i no save tok-
tok, tasol wanpela donki i
mekim toktok olsem man, na
em i krosim Balam long pasin
nogut bilong em. Na long
dispela pasin, donki i mekim
dispela profet i lusim dispela
longlong pasin em i bin ting
long mekim.

2:10: Ju 1.4-10, 16 **2:11:** Ju 1.9 **2:12:** Ju 1.10 **2:13:** Ro 13.13, 1 Ko 11.20-21, Fl 3.19, Ju 1.12 **2:15:** Ju 1.11, KTH 2.14 **2:15:** Nam 22.4-35 **2:17:** Ju 1.12-13

17 Ol dispela man i olsem
ol hul wara i drai pinis. Na ol
i olsem ol klaut, bikpela win
i save sakim ol i go nabaut.
God i redim pinis ples tudak
tru i blak nogut tru, na ol bai
i go i stap long en.
18 Ol dispela man i save
bikmaus na hambak nating
long rabis tok bilong ol. Ol i
save grisim ol man na mekim
ol i bel kirap long mekim
pasin pamuk na ol kain kain
pasin nogut bilong bodi. Na
long dispela pasin ol i wok
long pulim dispela ol man
nau tasol ol i lusim pasin
nogut bilong ol haiden, na ol
i go bihainim ol dispela man
nogut.
19 Ol dispela man nogut
i save tok, "Sapos yupela i
bihainim mipela, yupela bai
i stap fri, na yupela i ken
mekim olgeta samting long
laik bilong yupela." Tasol ol
yet i stap olsem ol wokboi
nating bilong pasin bilong
bagarap, long wanem, sapos
wanpela man i larim wan-
pela samting i bosim em, dis-
pela man i stap olsem wokboi
nating bilong dispela samt-
ing.
20 Tru, ol i bin kisim save
long Jisas Krais, em i Bikpela
bilong yumi na Man bilong
kisim bek yumi. Na dis-
pela save i bin helpim ol long
abrusim olgeta pasin doti i
stap long graun. Tasol sapos
ol i pas gen long dispela kain
pasin na em i kalabusim ol,
orait ol bai i stap nogut tru.
Pastaim ol i bin i stap nogut,
tasol sapos ol dispela pasin
doti i kalabusim ol gen, orait
ol bai i stap nogut moa moa
yet.
21 Mobeta ol i no bin kisim
save long Rot bilong stretpela
pasin. Long wanem, nau ol
i save long dispela Rot, na ol
i bin kisim lo bilong God yet,
tasol ol i givim baksait pinis
long en.
22 Dispela samting i kamap
long ol, em i olsem wanpela
trupela tok i tok olsem, "Dok
i traut pinis na i go bek na
kaikai traut bilong en." Na
narapela tok tu i olsem, "Pik
i waswas pinis long wara,
tasol em i go tantanim nabaut
long graun malumalum."

3

Tru tumas, Bikpela bai i kam

1 Ol pren tru, dispela em
i namba 2 pas nau mi raitim
long yupela. Long dispela tu-
pela pas mi givim tok long yu-
pela bilong kirapim yupela
long tingim gen ol dispela
samting, bai tingting bilong
yupela i stap stret olgeta.
2 Mi laik bai yupela i mas
tingim gen tok bilong samt-
ing i laik kamap bihain, em ol
profet bilong God i bin autim.
Na yupela i mas tingim tu lo
bilong Bikpela, em Man bi-
long kisim bek yumi. Yupela
i bin harim dispela lo long

2:18: Ap 2.40, 2 Pi 1.4, 2.20, Ju 1.16 **2:19:** Jo 8.34, Ro 6.16, 1 Pi 2.16 **2:20:** Mt 12.45, Lu 11.26, Hi 6.4, 2 Pi 1.2-4 **2:21:** Lu 12.47-48, Jo 9.41 **2:22:** Snd 26.11 **3:1:** 2 Pi 1.13 **3:2:** Ju 1.17

maus bilong ol aposel i bin
kam long yupela.
3 Tasol bikpela samting yu-
pela i mas save long en, em i
olsem. Long taim bilong las
de, ol man bilong tok bilas bai
i kamap, na ol bai i bihainim
laik nogut bilong bel bilong
ol. Bai ol i tok bilas
4 olsem, "Em i bin tok olsem
em bai i kam bek gen, a?
Orait em i stap we? Em i
no inap i kam. Taim ol tum-
buna i dai, na i kam inap long
nau, olgeta samting i stap
wankain olsem bipo tru, taim
graun i kamap."
5 Ol i no laik tingting gut
na save long dispela samt-
ing. Bipo tru God i bin tok
na skai i kamap. Na God i
kisim wara na mekim graun
i kamap namel long wara.
6 Na bihain God i tok na em
i mekim wara i kamap gen
na bikpela tait i karamapim
dispela graun, na graun i
bagarap olgeta.
7 Na nau, long wankain
tok bilong God tasol, skai na
graun i stap na i wetim paia
i kamap na i bagarapim ol.
Skai na graun i wetim de bi-
long bikpela kot i kamap, na
ol man i bin givim baksait
long God, ol bai i bagarap ol-
geta.
8 Ol pren tru, yupela i no
ken lusim tingting long dis-
pela wanpela samting. Long
tingting bilong Bikpela wan-
pela de i olsem 1,000 yia, na
1,000 yia i olsem wanpela de.
9 Bikpela i no save wok
isi isi long kamapim samting
em i bin promis long mekim,
olsem sampela man i save
tok. Nogat. Tasol em i no laik
bai wanpela man i lus. Em
i laik bai olgeta man i mas
tanim bel, olsem na em i isi
long yupela na em i wet i stap
yet.

Dispela graun na skai bai i pinis

10 Tasol De bilong Bikpela
bai i kamap wantu tasol
olsem ol stilman i save kam.
Long dispela De skai bai i
pairap bikpela na i pinis
olgeta. Na olgeta liklik
samting God i bin wokim
graun long en, paia bai i
kukim ol na ol bai i pinis.
Olsem na graun wantaim
olgeta samting ol i wokim i
stap long en, ol bai i no i stap
moa.*
11 Orait tingim. Sapos dis-
pela olgeta samting bai i pi-
nis long dispela kain pasin,
orait yupela i ting yupela i
mas bihainim wanem kain
pasin? Yupela i mas givim
laip bilong yupela long God
na wokabaut long pasin holi
na bihainim olgeta pasin bi-
long God.
12 Long dispela pasin yu-
pela i mas wetim De bilong

3:3: 1 Ti 4.1, 2 Ti 3.1, 2 Pi 2.10, Ju 1.18 **3:4:** Ais 5.19, Jer 17.15, Ese 12.22, 12.27, Mt 24.48, Lu 12.45 **3:5:** Stt 1.6-9, Sng 33.6, Kl 1.17, Hi 11.3 **3:6:** Stt 7.11, 7.21, 2 Pi 2.5 **3:7:** Mt 25.41, 2 Te 1.8, 2 Pi 3.10 **3:8:** Sng 90.4 **3:9:** Ais 30.18, Hab 2.3, Ro 2.4, 1 Ti 2.4, Hi 10.37, 1 Pi 3.20 **3:10:** Mt 24.29, 24.35, 24.43, Mk 13.31, Lu 12.39, 1 Te 5.2, Hi 1.11, KTH 16.15, 20.11 * **3:10:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. **3:12:** Ais 34.4, Mai 1.4, 1 Ko 1.7, Ta 2.13, 2 Pi 3.10

God i kamap, na yupela i
mas wok strong long hari-
apim dispela De, bai em i
kamap kwiktaim.† Long dis-
pela De tasol skai bai i paia na
i pinis, na hatpela paia moa
bai i kukim olgeta liklik samt-
ing God i bin wokim graun
long en, na ol bai i kamap
wara nating.
13 Tasol God i promis pi-
nis long em bai i wokim nu-
pela skai na nupela graun,
na stretpela pasin tasol bai i
stap long en. Yumi wet long
dispela samting tasol i mas
kamap.

Yumi mas lukaut gut na wetim Bikpela

14 Ol pren tru, yupela i save
wet long ol dispela samting
i kamap. Olsem na yupela i
mas wok strong long mekim
yupela yet i stap klin long ai
bilong God na yupela i no gat
asua long wanpela samting.
Na yupela i mas i stap wanbel
wantaim God. Na long De bi-
long Bikpela, God bai i lukim
ol dispela gutpela pasin bi-
long yupela.
15 Bikpela i wet yet na em
i isi long yumi. Yupela i
mas save, em i mekim dispela
pasin, long wanem, em i laik
kisim bek yumi. God i bin
givim gutpela save long brata
tru bilong yumi Pol, na em tu
i bin raitim dispela kain tok
long yupela.
16 Long olgeta pas bilong
em, em i save tok long dis-
pela samting. Tru, sampela
tok i stap long ol dispela pas
i no klia tumas, na yumi save
hatwok long save gut long as
bilong tok. Olsem na ol man i
no gat save na bilip bilong ol
i no strong, ol i save paulim
dispela tok, na olgeta arapela
tok i stap long buk bilong God
tu. Olsem na ol bai i bagarap
olgeta.
17 Ol pren tru, yupela i save
pinis long ol dispela samting
bai i kamap bihain. Olsem na
yupela i mas lukaut gut long
yupela yet. Nogut giaman
bilong ol man bilong sakim
lo em bai i pulim yupela na
yupela i no sanap strong moa
long bilip.
18 Jisas Krais, em Bikpela
bilong yumi na Man bilong
kisim bek yumi, em i save
marimari long yupela, na yu-
pela i save gut long em. Na
yupela i mas larim marimari
bilong Krais i strongim yu-
pela, na yupela i mas kisim
planti save moa long em. Em
i gat biknem tru, na yumi mas
litimapim nem bilong en nau
na oltaim oltaim. I tru.

† **3:12:** 2 Pita 3.9 i tok, Bikpela i no kam hariap, long wanem, em i laik givim taim bilong olgeta man i ken tanim bel. Olsem na sapos ol manmeri i stat long givim laip bilong ol long God, dispela bai i mekim De bilong Bikpela i kam hariap. Lukim tu Aposel 3.19-21. **3:13:** Ais 65.17, 66.22, KTH 21.1, 21.27 **3:14:** 1 Ko 15.58, Fl 1.10, 1 Te 3.13 **3:15:** Ro 2.4, 1 Pi 3.20, 2 Pi 3.9 **3:16:** Ro 10.3, 1 Ko 15.51, 1 Te 4.15 **3:17:** Mk 13.5, 13.23, 13.33, 1 Ko 10.12, Ef 4.14, 2 Pi 1.10-12 **3:18:** Ef 4.15, 2 Ti 4.18, 1 Pi 2.2, Ju 1.25, KTH 1.6

Namba wan
Pas Jon i raitim Tok i go pas

Dispela pas i gat tupela as tingting. Em i laik helpim ol Kristen long i stap wanbel wantaim God Papa na wantaim Pikinini bilong en, Jisas Krais. Na em i laik bai ol i no ken larim ol lain bilong tudak i giamanim ol na pulim ol long lusim God.

Ol dispela "lain bilong tudak" i save tok olsem, ol samting i stap hia long graun, em i no gutpela tumas. Na Jisas em i Pikinini bilong God, olsem na em i no inap kamap man tru na pas wantaim ol samting bilong graun olsem yumi manmeri i save mekim. Ol i tok, man i laik i stap gut wantaim God, em i no ken tingting long ol samting bilong graun. Stretpela pasin na pasin bilong laikim ol arapela, em tu ol samting bilong graun. Olsem na maski wari long bihainim ol dispela kain pasin.

Jon i laik bai ol Kristen i no ken putim yau long dispela kain tok. Em i tok, Jisas em i bin kamap man tru, na ol manmeri i bilip long Jisas, ol i mas laikim tru God na ol i mas laikim tru ol arapela manmeri.

Yumi mas wokabaut long lait na yumi no ken larim ol lain bilong tudak i giamanim yumi

(Sapta 1.1—3.10)

Tok i gat laip i bin kamap ples klia

1 Mipela i save autim tok
bilong Tok i gat laip. Dispela
Tok i bin i stap bipo tru, na
mipela i harim, na mipela i
lukim long ai. Mipela i bin
lukluk long en na putim han
long en.
2 Dispela laip em i bin
kamap ples klia, na mipela i
bin lukim, na mipela i save
autim tok long en. Na mipela
i tokaut long yupela long dispela laip i stap gut oltaim
oltaim. Bipo em i stap wantaim Papa, na em i kamap
ples klia na mipela i lukim.
3 Mipela i lukim na harim
pinis, na mipela i save tokaut
long yupela tu, bai yupela
inap long i stap wanbel wantaim mipela. Na yumi stap
wanbel wantaim Papa, na
wantaim Pikinini bilong en
Jisas Krais.
4 Na mipela i raitim dispela
tok, bai amamas bilong yumi
i ken pulap tru.

Yumi mas wokabaut long lait

5 Mipela i harim Jisas Krais
i autim tok, na mipela i autim long yupela. Dispela tok
i olsem, God em i lait, na i

1:1: Jo 1.1-4, 1.14, 20.27, 2 Pi 1.16, 1 Jo 2.13-14 **1:2:** Jo 1.14, 21.24, Ap 2.32, Ro 16.26 **1:3:** Jo 17.21, Ap 4.20, 1 Ko 1.9, 1 Jo 2.24 **1:4:** Jo 15.11, 16.24, 2 Jo 1.12 **1:5:** Jo 1.9, 9.5, 12.35-36, 1 Ti 6.16, Je 1.17, 1 Jo 3.11

no gat liklik hap tudak i stap long em.

6 Sapos yumi tok, “Mi wanbel wantaim em,” tasol yumi wokabaut long tudak, orait dispela tok bilong yumi em i tok giaman, na yumi no wokabaut long pasin i tru.

7 Tasol sapos yumi wokabaut long lait, long wankain pasin olsem em i stap long lait, orait yumi stap wanbel wantaim ol arapela manmeri bilong God. Na blut bilong Jisas, Pikinini Bilong God, em i save rausim olgeta sin bilong yumi na yumi kamap klin.

8 Sapos yumi tok, “Mi no gat sin,” orait yumi giamanim bel bilong yumi yet, na tok tru i no i stap long bel bilong yumi.

9 Tasol sapos yumi autim sin bilong yumi, orait God bai i mekim olsem em i bin tok. Em bai i mekim stretpela pasin na lusim sin bilong yumi. Na em bai i rausim olgeta pasin nogut i stap long yumi na mekim yumi i kamap klin.

10 Sapos yumi tok, “Mi no bin mekim sin,” orait long dispela tok yumi kolim God em i man bilong giaman.* Olsem na tok bilong God i no i stap long bel bilong yumi.

2

Krais em i Helpim bilong yumi

1 Ol liklik pikinini bilong mi, mi raitim dispela tok long yupela, bai yupela i no ken mekim sin. Na sapos wanpela man i mekim sin, orait yumi gat Helpim bilong yumi, em i stap wantaim Papa. Em Jisas Krais, dispela man bilong mekim stretpela pasin olgeta.

2 Em yet i bin mekim wok bilong rausim sin bilong yumi. Na em i no mekim dispela wok bilong helpim yumi tasol. Nogat. Em i mekim bilong helpim olgeta manmeri i stap long graun.

Man i save tru long God, em i save bihainim pasin bilong God

3 Sapos yumi bihainim ol lo bilong God, orait yumi ken save tru olsem, yumi save gut long em.

4 Sapos wanpela man i tok, “Mi save gut long God,” tasol em i no bihainim ol lo bilong God, orait dispela man em i man bilong giaman, na tok tru i no i stap long bel bilong em.

5 Na sapos wanpela man i bihainim tok bilong God, orait em i save tru long givim bel bilong en long God, na long dispela pasin yumi save

1:6: 2 Ko 6.14, 1 Jo 2.4 **1:7:** Ais 2.5, Jo 3.21, Ef 1.7, Hi 9.14, 1 Pi 1.19, KTH 1.5, 7.14 **1:8:** Jop 9.2, Sng 32.5, Snd 28.13, Je 3.2, 1 Jo 2.4 **1:9:** Sng 51.2, Snd 28.13, 1 Jo 1.7 **1:10:** 1 Jo 1.8 * **1:10:** Long planti hap bilong Baibel i gat tok long olgeta manmeri i bin mekim sin. Lukim Song 14.3 na Aisaia 53.6 na 64.6. **2:1:** Ro 8.34, 1 Ti 2.5, Hi 7.25, 9.24 **2:2:** Jo 1.29, 11.52, Ro 3.25, 2 Ko 5.18, Kl 1.20, 1 Jo 4.10, 4.14 **2:4:** 1 Jo 1.6-8, 4.20 **2:5:** Jo 13.15, 14.21-23, 15.4-5, 1 Pi 2.21, 1 Jo 4.12-13, 4.17, 5.3

olsem, yumi pas wantaim
God.
6 Sapos wanpela man i tok,
"Mi pas wantaim God," orait
dispela man i mas wokabaut
olsem Krais i bin wokabaut.
7 Ol pren, dispela lo mi
raitim long yupela* em i no
nupela lo. Nogat. Em i olpela
lo, yupela i bin kisim bipo tru.
Dispela olpela lo, em i dispela
tok yupela i harim pinis.
8 Tasol dispela lo mi raitim
long yupela, em i nupela lo tu,
na em i tru long laip bilong
Krais na long laip bilong yu-
pela tu, long wanem, tudak i
laik pinis, na lait tru i kamap
pinis na i stap.
9 Sapos wanpela man i tok,
"Mi stap long lait," tasol em i
save bel nogut long wanpela
Kristen brata, orait dispela
man i stap yet long tudak.
10 Man i save givim bel bi-
long en long brata, em i stap
long lait. Na long lait i no
gat wanpela samting i stap
bilong mekim em i pundaun.
11 Tasol man i save bel
nogut long wanpela Kristen
brata, em i stap long tudak.
Em i wokabaut long tudak, na
em i no save long wanem rot
em i bihainim. Tudak i pasim
pinis ai bilong en.
12 Yupela liklik pikinini
bilong mi, long nem bilong
Krais God i lusim pinis ol sin
bilong yupela. Olsem na mi
raitim dispela tok long yu-
pela.
13 Yupela ol papa, yupela
i save gut long dispela man
i stap bipo tru na i stap yet.
Olsem na mi raitim dispela
tok long yupela.
Yupela yangpela man,
yupela i winim Satan pinis.
Olsem na mi raitim dispela
tok long yupela.
14 Yupela ol pikinini, yu-
pela i save gut long Papa.
Olsem na mi raitim dispela
tok long yupela.
Yupela ol papa, yupela i
save gut long dispela man i
stap bipo tru na i stap yet.
Olsem na mi raitim dispela
tok long yupela.
Yupela yangpela man, yu-
pela i gat strong, na tok bi-
long God i stap strong in-
sait long yupela, na yupela
i winim Satan pinis. Olsem
na mi raitim dispela tok long
yupela.

Yumi no ken laikim ol pasin bilong graun

15 Yupela i no ken laikim
ol pasin bilong graun na ol-
geta samting bilong graun.
Sapos wanpela man i laikim
ol pasin bilong graun, orait
em i no save laikim tru Papa.

2:7: 1 Jo 2.24, 3.11, 2 Jo 1.5-6 * **2:7:** I luk olsem Jon i tok long dispela lo Jisas i bin givim long Jon 13.34, em i olsem, "Yupela wan wan i mas laikim tru ol arapela." (Lukim 1 Jon 3.23.) Ol i kisim dispela lo bipo tru, taim ol i kamap Kristen. Olsem na em i olpela lo bilong ol. Tasol Jisas yet i bin tok, em i nupela lo, na long lain 8 Jon i tok em i nupela lo tu. **2:8:** Jo 1.9, 8.12, 13.34, Ro 13.12, Ef 5.8, 1 Te 5.5, 5.8 **2:9:** 1 Ko 13.2, 2 Pi 1.9, 1 Jo 3.10, 3.14-15, 4.20 **2:10:** Jo 11.9, Ro 14.13, 2 Pi 1.10, 1 Jo 3.14 **2:11:** Jo 11.10, 12.35 **2:12:** Lu 24.47, Ap 4.12, 13.38, 1 Ko 6.11, 1 Jo 1.7 **2:13:** 1 Jo 1.1 **2:14:** Ef 6.10 **2:15:** Mt 6.24, Ro 8.7, 12.2, Ga 1.10 **2:16:** Ro 13.14, Je 4.16, 1 Pi 2.11

16 Yumi save, olgeta pasin
bilong ol man bilong graun,
em pasin bilong bel kirap na
aigris na bikhet, ol dispela
pasin i no kam long Papa. No-
gat. Ol i pasin bilong graun
tasol.
17 Na dispela graun bai i
pinis, na olgeta pasin bilong
dispela graun, em ol pasin bi-
long bel i kirap na aigris, ol
tu bai i pinis wantaim. Tasol
man i bihainim tok bilong
God, em bai i stap oltaim.

Birua bilong Krais em i kamap pinis

18 Ol pikinini bilong mi,
yumi kamap pinis long taim
bilong las de. Bipo yupela i
harim tok long birua bilong
Krais bai i kamap. Nau planti
birua bilong Krais ol i kamap
pinis. Olsem na yumi save,
yumi kamap pinis long taim
bilong las de.
19 Pastaim ol dispela man i
bin i stap wantaim yumi, na
ol i lusim yumi na i go. Tasol
ol i no bin i stap lain bilong
yumi tru. Sapos ol i bilong
yumi tru, orait ol bai i stap
yet wantaim yumi. Tasol ol
i lusim yumi pinis, olsem na
yumi save gut, dispela olgeta
man ol i no bilong yumi tru.
20 Yupela i kisim Holi Spirit
pinis, na yupela olgeta i gat
save.
21 Olsem na mi no ting yu-
pela i no save long tok tru,
na mi raitim dispela tok long
yupela. Nogat. Mi rait, long
wanem, yupela i save pinis
long tok tru, na yupela i save,
tok tru i no inap kamapim tok
giaman.
22 Man bilong tok giaman
em husat? Em i dispela man
i save tok, "Jisas em i no dis-
pela man God i makim bi-
long kisim bek ol manmeri
bilong en."† Man i mekim dis-
pela kain tok, em i save givim
baksait long Papa wantaim
Pikinini, olsem na em i birua
bilong Krais.
23 Man i givim baksait long
Pikinini, em i givim baksait
long Papa tu. Man i bilip long
Pikinini, em i bilip long Papa
tu.

Holi Spirit em i save skulim yumi long tok tru

24 Ol dispela tok bipo yu-
pela i harim, em yupela i mas
holim strong. Sapos yupela i
holim strong dispela tok bipo
yupela i harim, orait Pikinini
wantaim Papa tupela bai i
stap wantaim yupela oltaim.
25 Na Krais i bin givim
promis long yumi olsem, em
bai i givim yumi laip bilong i
stap gut oltaim.
26 Mi raitim dispela tok
long yupela bilong tokim
yupela long pasin bilong dis-
pela ol man i laik giamanim
yupela.

2:17: Mt 7.21, 1 Ko 7.31, Je 1.10, 1 Pi 1.24 **2:18:** Mt 24.5, 24.24, 2 Te 2.3, 1 Ti 4.1, Hi 1.2, 1 Pi 4.7, 2 Pi 2.1, 2 Jo 1.7 **2:19:** Mt 24.24, Jo 6.37, Ap 20.30, 1 Ko 11.19 **2:20:** Jo 10.4, Ap 3.14, 1 Ko 2.15, 2 Ko 1.21, Hi 1.9, 1 Jo 2.27 **2:22:** 1 Jo 4.3, 2 Jo 1.7

† **2:22:** Dispela tok "man God i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en," long tok Grik ol i kolim olsem, "Krais." **2:23:** Jo 5.23, 14.7-10, 15.23, 1 Jo 4.15, 5.1, 2 Jo 1.9 **2:24:** Jo 14.23, 1 Jo 1.3, 2 Jo 1.6 **2:25:** Jo 3.15, 6.40, 17.3, 1 Jo 1.2, 5.11

27 Tasol yupela i bin kisim
Holi Spirit long Krais, na em
i stap yet wantaim yupela.
Olsem na yupela i no sot long
save, na bai mi skulim yu-
pela. Nogat. Holi Spirit yet
i save skulim yupela long ol-
geta samting, na dispela tok
bilong Spirit em i tru. Em
i no giaman. Olsem na yu-
pela i mas pas wantaim Krais,
olsem Spirit i bin skulim yu-
pela.

*Nau yumi stap pikinini bi-
long God*

28 Yes, ol pikinini bilong mi,
yupela i mas i pas wantaim
Krais. Olsem na taim em i
kamap ples klia, bai yumi ken
sanap strong, na yumi no ken
sem long sanap long ai bilong
em.
29 Sapos yupela i save
olsem, pasin bilong Krais
em i stretpela olgeta, orait
yupela i ken save tu olsem,
olgeta man i mekim stretpela
pasin, ol i bin kamap pikinini
bilong God.

3

1 Olaman, Papa i bin laikim
yumi na givim bel bilong em
moa yet long yumi! Em i
kolim yumi ol pikinini bilong
God. Na tru tumas, yumi stap
pikinini bilong God. Ol man
bilong graun i no bin save
long God, olsem na ol i no
save long yumi tu.

2 Ol pren, nau yumi stap
pikinini bilong God. Na bi-
hain yumi bai i stap olsem
wanem, dispela em i no klia
yet. Tasol yumi save, taim
Krais i kamap ples klia, yumi
bai lukim em tru, na yumi
bai kamap wankain olsem
em yet.
3 Na olgeta man i save we-
tim em, ol i save mekim ol yet
i kamap klin long ai bilong
God, na ol i stap klin olsem
Krais i stap klin.

4 Man i save mekim sin, em
i sakim lo bilong God. Sin em
i pasin bilong sakim lo.
5 Yupela i save, Krais i bin
kamap bilong rausim sin, na
i no gat sin i stap long em.
6 Man i pas wantaim Krais,
em i no save bihainim pasin
bilong sin. Sapos wanpela
man i bihainim pasin bilong
sin, orait yumi ken save, em i
no bin lukim Krais, na em i no
save long Krais.

7 Ol liklik pikinini bilong
mi, yupela lukaut, nogut
wanpela man i giamanim yu-
pela. Man i mekim stretpela
pasin, em i stretpela man,
olsem Krais em i stretpela
man.
8 Stat long bipo tru, Satan
i save mekim sin oltaim,
olsem na man i save mekim
sin, em i man bilong Satan.
Na Pikinini Bilong God i
bin kamap ples klia bilong

2:27: Jo 14.26, 16.13, Hi 8.10-11, 1 Jo 2.20 **2:28:** 1 Jo 3.2, 4.17 **2:29:** Ap 22.14, 1 Jo 3.7, 3.10 **3:1:** Jo 1.12, 3.16, 16.3, Ro 8.16, 1 Jo 4.10 **3:2:** Ro 8.18, 8.29, 1 Ko 15.49, 2 Ko 3.18, Fl 3.21, Kl 3.4, 2 Pi 1.4 **3:4:** Ro 4.15, 1 Jo 5.17 **3:5:** Ais 53.5-6, 53.11, Jo 1.29, 2 Ko 5.21, 1 Ti 1.15, Hi 4.15, 1 Pi 2.22-24, 1 Jo 2.2 **3:6:** Ro 6.1-2, 6.14, 1 Jo 2.4, 3.9, 4.8, 3 Jo 1.11 **3:7:** Ro 2.13, 1 Jo 2.26, 2.29 **3:8:** Stt 3.15, Lu 10.18, Jo 8.44, 16.11, Hi 2.14

bagarapim na rausim wok
bilong Satan.
9 Sapos wanpela man i
kamap pikinini bilong God,
orait em i no save bihainim
pasin bilong sin. Laip bilong
God yet em i stap long dispela
man, olsem na em i no inap
long bihainim pasin bilong
sin. Nogat. Em i stap pikinini
bilong God.
10 Sapos yumi laik save
husat em i pikinini bilong
God, na husat em i pikinini
bilong Satan, orait yumi ken
save olsem, man i no mekim
stretpela pasin, em i no bi-
long God. Na man i no save
laikim tru ol arapela pikinini
bilong God, em tu i no bilong
God.

Yumi wan wan i mas laikim tru ol arapela

(Sapta 3.11–5.21)

Jisas i soim yumi long pasin
bilong laikim tru ol arapela

11 Bipo tru yupela i bin
harim tok olsem, yumi wan
wan i mas laikim tru ol ara-
pela.
12 Yumi no ken i stap olsem
Kein. Em i man bilong Satan,
na em i kilim i dai brata bi-
long en. Na bilong wanem
em i kilim i dai brata bilong
en? Em i kilim em, long
wanem, pasin bilong en em i
nogut, na pasin bilong brata
bilong en em i stretpela.
13 Ol brata, sapos ol man
bilong graun i birua long yu-
pela, orait yupela i no ken
kirap nogut long dispela.
14 Yumi save givim bel
bilong yumi long ol arapela
manmeri bilong God, olsem
na yumi save, yumi lusim pi-
nis pasin bilong i dai, na yumi
stap long pasin bilong laip.
Man i no save givim bel bi-
long en long ol brata, em i
stap yet long pasin bilong i
dai.
15 Man i no laikim tru brata
bilong en na i bel nogut long
em, i olsem em i kilim man i
dai. Na yupela i save, man i
kilim narapela man i dai, em i
no kisim laip bilong i stap gut
oltaim oltaim.
16 Jisas i lusim laip bilong
em yet na i dai bilong helpim
yumi, na dispela pasin bilong
en i soim yumi pinis long
pasin bilong laikim tru ol ara-
pela. Na yumi tu yumi mas
lusim laip bilong yumi bilong
helpim ol Kristen brata.
17 Tasol sapos wanpela
man i gat ol samting bilong
dispela graun, na em i lukim
narapela brata i sot long ol
samting, na sapos em i no sori
long dispela brata, orait yumi
save, pasin bilong God bilong
laikim tru ol arapela, em i no
i stap long dispela man.
18 Ol liklik pikinini bilong

3:9: 1 Pi 1.23, 1 Jo 5.18 **3:10:** 1 Jo 2.29, 4.8 **3:11:** Jo 13.34, 15.12, 1 Jo 1.5, 4.7, 4.21 **3:12:** Stt 4.8, Hi 11.4, Ju 1.11 **3:13:** Mt 5.11-12, Jo 15.18-19, 17.14, 2 Ti 3.12 **3:14:** Jo 5.24, 1 Jo 2.9-11 **3:15:** Mt 5.21-22, Ga 5.21, KTH 21.8 **3:16:** Jo 3.16, 13.1, 15.13, Ro 5.8, Ga 1.4, Ef 5.2, 5.25, 1 Te 2.8 **3:17:** Lo 15.7, Lu 3.11, 1 Jo 4.20 **3:18:** Ro 12.9, Je 2.15-16, 1 Pi 1.22

mi, yumi no ken laikim ol
brata long tok tasol o long
maus tasol. Nogat. Yumi
mas givim bel bilong yumi
tru long ol na mekim gutpela
pasin long ol.

Ol Kristen i ken sanap strong
long ai bilong God

19-20 Sapos yumi laikim tru
ol arapela, orait yumi ken
save, yumi bihainim tok tru.
Na maski sapos bel bilong
yumi i kotim yumi long wan-
pela samting, yumi ken i stap
bel isi long ai bilong God.
Long wanem, God em i save
long olgeta samting, na save
bilong en i winim tru save i
stap long bel bilong yumi.

21 Ol pren, sapos bel bilong
yumi i no kotim yumi, orait
yumi save sanap strong long
ai bilong God.

22 Na sapos yumi beten
na askim em long wan-
pela samting, orait em i
save givim long yumi, long
wanem, yumi save bihainim
lo bilong en, na yumi save
mekim pasin em i laikim.

23 Na lo bilong en i olsem.
Yumi mas bilip long nem bi-
long Pikinini bilong en Jisas
Krais, na yumi wan wan i
mas laikim tru ol arapela,
olsem em i bin tokim yumi.

24 Sapos wanpela man i
bihainim lo bilong God, orait
em i pas wantaim God, na
God i pas wantaim em. God
i givim Holi Spirit long yumi,
na dispela Spirit i soim yumi
olsem, God i stap wantaim
yumi.

4

Yupela i mas traim ol spirit, ol i kam long God, o nogat

1 Ol pren, planti giaman
profet i save raun nabaut
long graun. Olsem na yupela
i no ken bilip long olgeta man
i kam long yupela na i tok,
"Spirit bilong God i givim tok
long mi." Nogat. Yupela i mas
traim olgeta spirit, bai yupela
i ken save, ol i kam long God,
o nogat.

2 Na pasin bilong yupela
i ken save long Spirit bilong
God, em i olsem. Sapos man
i save tok, "Jisas Krais i bin
kamap man tru," orait Spirit
bilong God i stap long dispela

3:19-20: Jo 18.37, 1 Jo 1.8 **3:21:** Hi 4.16, 10.22, 1 Jo 2.28, 4.17 **3:22:** Sng 34.15, Jer 29.12, Mt 7.8, 21.22, Jo 9.31, 14.13 **3:23:** Jo 6.29, 13.34, 15.12, 15.17, 17.3, 1 Te 4.9, 1 Pi 4.8, 1 Jo 2.8-10 **3:24:** Jo 14.23, 15.10, 17.21, Ro 8.9, 1 Jo 4.12-13 **4:1:** Mt 7.15, 24.4-5, 24.24, 1 Te 5.21, 2 Pi 2.1, 1 Jo 2.18, 2 Jo 1.7, KTH 2.2 **4:2:** 1 Ko 12.3, 1 Jo 5.1

man.*
3 Na sapos man i no mekim
dispela kain tok long Jisas,
orait dispela man i gat nara-
pela spirit, em i no kam long
God. Em i spirit bilong birua
bilong Krais, bipo yupela i
harim tok long em bai i kam.
Na nau em i kam pinis na i
stap long graun.
4 Ol liklik pikinini bilong
mi, yupela i bilong God, na
yupela i daunim pinis ol
dispela giaman profet, long
wanem, dispela Spirit i stap
insait long yupela em i winim
spirit i stap insait long ol man
bilong graun.
5 Ol dispela man ol i bilong
graun. Olsem na tok bilong
ol em i bilong graun tasol, na
ol man bilong graun ol i save
harim tok bilong ol.
6 Tasol yumi bilong God, na
ol man i save long God, ol i
save harim tok bilong yumi.
Tasol man i no bilong God,
em i no save harim tok bilong
yumi. Long dispela pasin
yumi inap save long Spirit bi-
long tok tru, na long spirit
bilong giaman.

Man i laikim tru God em i mas laikim tu ol arapela

7 Ol pren, yumi wan wan
i mas laikim tru ol arapela,
long wanem, pasin bilong
laikim ol arapela em i pasin
bilong God. Na man i laikim
tru ol arapela, em i pikinini
bilong God, na em i save tru
long God.
8 God yet em i as bilong
dispela pasin bilong laikim ol
arapela. Olsem na man i no
save laikim ol arapela, em i
no save long God.
9 God i gat wanpela
Pikinini tasol, na em i salim
dispela Pikinini i kam long
graun, bai yumi kisim laip
long em. Long dispela pasin
God i soim yumi olsem em i
laikim yumi tru.
10 Pasin bilong laikim ol
arapela, em i pasin bilong
God. Yumi no ken ting, yumi
bin laikim God pastaim. No-
gat. God i laikim yumi pas-
taim. Olsem na em i bin salim
Pikinini Man bilong en i kam
long graun bilong lusim ol sin
bilong yumi.
11 Ol pren, long dispela

* **4:2:** Long taim Jon i raitim dispela pas, ol giaman profet i save mekim sampela kain tok i no stret long pasin bilong Jisas Krais. Yumi no save tru long tok bilong ol dispela man, tasol sampela saveman i ting, ol i skulim ol manmeri olsem, Jisas na Krais tupela i no wankain tru. Krais, em i olsem dispela Tok bipo bipo tru i bin i stap wantaim God (lukim Jon 1.1) na em i Pikinini bilong God. Tru, Krais i kamap man, tasol dispela wok God i mekim bilong kisim bek ol manmeri, em i mekim long han bilong Krais tasol. Ol samting man Jisas i bin mekim long taim em i stap long dispela graun, na long taim em i dai, em i no wok bilong Krais, na em i no helpim dispela wok bilong kisim bek ol manmeri. Tasol Jon i tok, dispela tok bilong ol giaman profet em i no stret tru. Jisas Krais em i Pikinini bilong God, na em i bin kamap wanpela man tru, na wok em i mekim, em tu i wanpela. **4:3:** 2 Te 2.7, 1 Jo 2.18, 2.22, 2 Jo 1.7 **4:4:** Mt 12.29, Jo 16.33, 1 Ko 2.12, Ef 2.2, 6.12, 1 Jo 5.4-5 **4:5:** Jo 3.31, 15.19, 17.14 **4:6:** Jo 8.47, 10.27, 14.17, 1 Ko 14.37, 2 Ko 10.7 **4:7:** 1 Jo 2.29, 3.10-11, 3.23 **4:8:** 1 Jo 2.4, 3.6, 4.16 **4:9:** Jo 3.16, Ro 5.8, 8.32, 1 Jo 5.11 **4:10:** Jo 15.16, Ro 5.8-10, Ta 3.4, 1 Jo 2.2 **4:11:** Mt 18.33, Jo 15.12-13, 1 Jo 3.16

pasin bilong en God i soim
yumi olsem em i laikim yumi
tru. Olsem na yumi wan wan
i mas laikim tru ol arapela.
12 I no gat wanpela man i
bin lukim God. Tasol sapos
yumi laikim tru ol arapela,
orait God i stap wantaim
yumi, na dispela pasin bilong
en bilong laikim ol arapela,
em i kamap strong pinis
insait long laip bilong yumi.
13 Olsem wanem na yumi
inap save, God i pas wan-
taim yumi na yumi pas wan-
taim em? Yumi save long
dispela, long wanem, em i
bin givim Spirit bilong em yet
long yumi.
14 Yumi lukim pinis samt-
ing Papa i bin mekim. Em i
bin salim Pikinini bilong en
i kam bilong kisim bek ol-
geta manmeri bilong graun,
na yumi save autim tok long
ol dispela samting.
15 Sapos wanpela man i
tok, "Jisas em i Pikinini Bi-
long God," orait God i pas
wantaim dispela man, na em
i pas wantaim God.†
16 Olsem na yumi save
na bilip strong olsem, God i
laikim yumi tru, na dispela
pasin bilong en i stap long
laip bilong yumi.

God yet em i as bilong pasin
bilong laikim tru ol arapela.
Na man i save laikim tru ol
arapela em i pas wantaim
God, na God i pas wantaim
em.
17 Sapos yumi stap olsem,
orait dispela pasin bilong
laikim ol arapela em i kamap
strong pinis insait long laip
bilong yumi. Na bai yumi no
pret long de bilong bikpela
kot bilong God. Tru, yumi
stap long dispela graun, tasol
yumi stap wankain olsem
Krais yet, olsem na yumi no
ken pret.
18 Man i save laikim ol ara-
pela, em i no save pret. Sapos
pasin bilong laikim ol ara-
pela i kamap strong pinis
insait long laip bilong wan-
pela man, orait dispela i save
rausim pasin bilong pret. As
bilong pret em i olsem. Man i
save, em bai i kisim pe nogut,
na dispela i mekim em i pret.
Sapos wanpela man i pret,
orait yumi ken save, pasin
bilong laikim ol arapela i no
kamap strong yet long laip
bilong em.
19 Yumi save laikim ol ara-
pela, long wanem, God i bin
laikim yumi pastaim.
20 Sapos wanpela man i
tok, "Mi laikim tru God," tasol
em i no laikim wanpela bi-
long ol arapela manmeri bi-
long God, orait dispela man
em i man bilong giaman. I no
gat wanpela man i bin lukim
God. Olsem na man i no save
laikim ol arapela, em ol man-
meri em i lukim pinis, em i no
inap laikim God em i no bin
lukim.

4:12: Jo 1.18, 1 Ti 6.16, 1 Jo 2.5-6, 4.18-20 **4:13:** Jo 14.20, 2 Ko 1.22, 1 Jo 3.24 **4:14:** Jo 1.14, 3.17, 1 Jo 1.1-2 **4:15:** Ro 10.9, 1 Jo 5.1, 5.5 † **4:15:** Lukim tok i stap long 1 Jon 4.2. **4:16:** 1 Jo 3.24, 4.8, 4.12 **4:17:** Je 2.13, 1 Jo 2.28, 3.3, 3.19-21 **4:20:** 1 Jo 2.4, 3.17, 4.12 **4:21:** Mt 5.44-45, Mk 12.29-31, Jo 13.34, 15.12, 1 Jo 3.23

21 Dispela lo yumi kisim
long Krais, em i olsem. Man i
save laikim tru God, em i mas
laikim tru ol arapela man-
meri bilong God.

5

Ol Kristen i winim strong bilong dispela graun

1 Olgeta man i bilip long
Jisas em dispela man God i
makim bilong kisim bek ol
manmeri bilong en,* ol i stap
pikinini bilong God. Na ol-
geta man i save laikim wan-
pela papa, ol i save laikim ol
pikinini bilong en tu.
2 Sapos yumi laikim tru
God na yumi bihainim ol lo
bilong em, orait long dispela
pasin yumi ken save, yumi
laikim tru ol pikinini bilong
God.
3 Sapos yumi laikim
tru God, orait yumi save
bihainim ol lo bilong en. Na
ol lo bilong en i no givim hevi
long yumi.
4 Olgeta man i stap pikinini
bilong God, ol i winim strong
bilong dispela graun. Yumi
bilip long God, na long dis-
pela pasin yumi save winim
pait na daunim strong bilong
dispela graun.

God i autim klia tok bilong Pikinini bilong en

5 Husat i save winim strong
bilong dispela graun? Man i
bilip long Jisas em i Pikinini
Bilong God,† dispela man i
save win.
6 Jisas Krais i bin i kam
long pasin bilong kisim bap-
tais long wara, na long pasin
bilong kapsaitim blut bilong
en long diwai kros. ‡Em i no
i kam long pasin bilong wara
tasol. Nogat. Em i kam long
pasin bilong wara wantaim
blut. Holi Spirit em i as bilong
tok tru, na Holi Spirit i save
autim tok long pasin bilong
Jisas Krais.
7 I gat tripela i autim tok
long pasin bilong en,
8 em Holi Spirit na wara
na blut. Na tripela i mekim
wanpela tok tasol.
9 Yumi save bilipim tok ol
man i autim. Tasol tok God
i autim, em i winim tru tok
bilong ol man. Na dispela tok
God i autim pinis, em i tok
long Pikinini bilong en.
10 Man i save bilip long
Pikinini Bilong God, em i
kisim pinis dispela tok God
i bin autim, na em i stap long
bel bilong en. Tasol man i
no bilipim tok bilong God,
i olsem em i kolim God em
i man bilong giaman, long
wanem, em i no bilipim tok
God i bin autim long pasin
bilong Pikinini bilong en.

5:1: Jo 1.12-13, 15.23, 1 Jo 2.22-23, 4.15 **5:3:** Mai 6.8, Mt 11.30, Jo 14.15, 14.21-24, 2 Jo 1.6 **5:4:** Jo 16.33, 1 Jo 3.9, 4.4 **5:5:** Ro 8.37, 1 Ko 15.57, 1 Jo 4.4, 4.15 **5:6:** Jo 1.29, 1.34, 14.17, 16.13, 19.34, 1 Ti 3.16, 1 Jo 1.7 **5:7:** Jo 1.1, 10.30, KTH 19.13 **5:8:** Jo 15.26 **5:9:** Mt 3.16-17, 17.5, Jo 5.32-37, 8.17-18 **5:10:** Jo 3.33, 5.38, Ro 8.16, Ga 4.6 **5:11:** Jo 3.36

* **5:1:** Lukim tok i stap long 1 Jon 2.22 na 4.2.

† **5:5:** Lukim tok i stap long 1 Jon 4.2.

‡ **5:6:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. Em i tok long wara na blut tasol. Tasol planti man i ting wara em i tok long Jisas i kisim baptais, na blut i tok long Jisas i dai.

11 Na long dispela pasin
God i soim olsem tok bilong
en i tru. God i bin givim yumi
laip bilong i stap gut oltaim
oltaim, na as bilong dispela
laip em i stap long Pikinini
bilong em.
12 Man i pas wantaim
Pikinini Bilong God, em i gat
dispela laip. Na man i no pas
wantaim Pikinini Bilong God,
em i no gat dispela laip.

Yumi ken save, yumi gat laip bilong i stap oltaim

13 Mi raitim dispela tok
long yupela ol manmeri i
save bilip long nem bilong
Pikinini Bilong God, bai yu-
pela inap save, yupela i kisim
pinis laip bilong i stap gut
oltaim oltaim.
14 Sapos yumi bihainim
laik bilong God yet na yumi
beten na askim em long
wanpela samting, orait em
i save harim beten bilong
yumi. Olsem na yumi no save
pret long God. Nogat. Yumi
save go klostu long em.
15 Yumi save, em i save
harim olgeta beten bilong
yumi. Olsem na taim yumi
askim em long givim wan-
pela samting long yumi,
yumi save olsem yumi kisim
tru dispela samting.
16 Sapos wanpela man i
lukim narapela Kristen brata
i mekim sin, na sapos dispela
sin em i no inap long mekim
dispela brata i dai,§ orait dis-
pela man i ken beten long
God, na God bai i givim laip
long dispela brata. Mi tok
long ol man i mekim kain sin
em i no inap long mekim ol
i dai. I gat kain sin em inap
mekim man i dai, na mi no
tok long yupela i mas beten
long dispela.
17 Olgeta pasin i no stret,
em i sin. Tasol i gat kain sin
i no save mekim man i dai.
18 Yumi save, olgeta man
i stap pikinini bilong God,
ol i no save bihainim pasin
bilong sin. Nogat. God i
save lukautim gut man i stap
pikinini bilong em, na Satan i
no inap putim han long em.
19 Yumi save, yumi stap
pikinini bilong God, tasol dis-
pela graun olgeta em i stap
aninit long strong bilong Sa-
tan.
20 Yumi save, Pikinini Bi-
long God i kam pinis, na em i
givim tingting long yumi, bai
yumi ken save long God tru.
Yumi pas wantaim God tru
na wantaim Pikinini bilong
en Jisas Krais. Jisas Krais em
i God tru, na em i as bilong
laip bilong i stap gut oltaim
oltaim.
21 Ol liklik pikinini bilong
mi, yupela i mas i stap
longwe long olgeta giaman
god.

5:12: Jo 3.36, 5.24 **5:13:** Jo 20.31, 1 Jo 1.1-2 **5:14:** Jo 14.13, 16.23, 1 Jo 3.21-22 **5:16:** Mt 12.31-32, Lu 12.10, Hi 6.4-6, Je 5.14-15 § **5:16:** As bilong dispela tok em i no klia tumas. Sampela man i ting em i tok long man i dai tru. Na sampela man i ting em i tok long namba 2 dai (lukim Kamapim Tok Hait 2.11 na 20.14), na ol i laik tanim dispela tok "dai" olsem, "lus long hel." **5:18:** Jo 17.15, Je 1.27, 1 Pi 1.23, 1 Jo 3.9 **5:19:** Ro 8.10, 8.23, Ga 1.4, 1 Jo 4.6 **5:20:** Ais 9.6, Mt 25.46, Jo 17.3, 1 Ti 3.16, Hi 1.8 **5:21:** 1 Ko 10.14

Namba 2
Pas Jon i raitim Tok i go pas

Wanpela hetman bilong sios i bin raitim dispela pas. Planti man i ting em i bin raitim pas i go long ol manmeri bilong wanpela sios. Em i laik bai ol i mas laikim tru ol arapela na ol i mas lukaut long ol man bilong giaman, em ol man bilong paulim tok bilong God.

Yumi mas holim strong tok tru bilong God na lukaut long ol man i autim narapela kain tok

1 Mi hetman bilong sios, mi raitim dispela pas long yu meri wantaim ol pikinini bilong yu.* God i bin makim yu bilong em yet, na mi tok tru tumas, mi laikim yupela tru. Na i no mi tasol. Nogat. Olgeta manmeri i save long tok tru, ol i laikim yupela tru.

2 Tok tru em i stap long yumi, na em bai i stap long yumi oltaim oltaim, olsem na mipela i save laikim yupela tru.

3 Long pasin bilong tok tru na long pasin bilong laikim tru ol arapela, God Papa wantaim Jisas Krais, em Pikinini bilong Papa, bai i mekim pasin bilong marimari na sori na bel isi i kamap strong long laip bilong yumi.

Yumi mas bihainim pasin bilong laikim tru ol arapela

4 Mi amamas tru long harim tok long sampela pikinini bilong yu ol i save bihainim tok tru, olsem Papa i bin tok long yumi mas bihainim.

5 Tasol meri, mi gat wanpela tok mi laik bai yu mas bihainim. Em i olsem, yumi wan wan i mas laikim tru ol arapela. I no olsem mi givim nupela lo long yu. Nogat. Bipo tru yumi kisim dispela lo.

6 Pasin bilong laikim tru ol arapela, em i olsem. Yumi mas bihainim ol lo bilong God. Olsem na dispela lo bipo tru yupela i harim, em i olsem, yupela i mas bihainim pasin bilong laikim tru ol arapela.

Yumi mas holim strong tok bilong Krais

7 Harim. Planti man i laik giamanim yumi, ol i raun nabaut long graun. Ol i no bilip olsem, Jisas Krais em i bin kamap man.† Dispela kain man, em i man bilong

---

1:1: Jo 8.32, 1 Pi 5.1, 1 Jo 3.18, 3 Jo 1.1 * **1:1:** Sampela man i ting dispela pas i go long wanpela meri tru. Na sampela i ting dispela "meri" em i wanpela sios, na ol pikinini bilong en, em ol manmeri bilong dispela sios. Sapos em i wanpela sios, orait dispela susa bilong en lain 13 i tok long en, em tu i wanpela sios. **1:4:** 3 Jo 1.3 **1:5:** Jo 13.34, 15.12, 15.17, 1 Pi 4.8, 1 Jo 2.7-8, 3.11, 3.23 **1:6:** Jo 14.15, 14.21, 1 Jo 2.5, 2.24, 5.3 **1:7:** 1 Jo 2.22, 4.1-3 † **1:7:** Lukim tok i stap long 1 Jon 4.2.

giaman, na em i birua bilong
Krais.
8 Olsem na yupela i mas
lukaut gut, nogut yupela i
lusim ol samting yumi bin
hatwok long kisim. Yupela i
mas sanap strong, na bai yu-
pela i kisim olgeta pe bilong
yupela.
9 Sapos wanpela man i
no holim strong tok bilong
Krais, na em i kalap i go long
narapela tok, orait God i no
i stap wantaim em. Tasol
sapos wanpela man i holim
strong tok bilong Krais, orait
Papa wantaim Pikinini tu-
pela i stap wantaim em.
10 Sapos wanpela man i
kam long yupela, na em i
no bringim dispela kain tok
i kam, orait yupela i no ken
givim gude long em, na yu-
pela i no ken kisim em i go
long haus bilong yupela.
11 Man i givim gude long
dispela kain man, em i
helpim em long wok nogut
bilong em.

Hetman i laik lukim ol

12 Inap mi raitim planti
tok moa long yupela, tasol
mi no laik putim dispela tok
long wanpela pas. Mi ting mi
mas i kam lukim yupela, na
bai yumi toktok wantaim na
yumi amamas tru.
13 Ol pikinini bilong susa
bilong yu, em dispela susa
God i makim bilong em yet, ol
i tok gude long yu.‡

1:8: Mk 10.29-30, Ga 3.4, Hi 10.32, 10.35 **1:9:** 1 Jo 2.23 **1:10:** Ef 5.11, 2 Te 3.6
1:12: Jo 17.13, 1 Jo 1.4, 3 Jo 1.13-14 ‡ **1:13:** Lukim tok i stap long 2 Jon 1.1.

Namba 3
Pas Jon i raitim Tok i go pas

Wanpela hetman bilong sios i bin raitim dispela pas i go long narapela hetman, nem bilong en Gaius. Em i litimapim nem bilong Gaius, long wanem, em i save helpim ol arapela Kristen. Na em i tokim Gaius long lukaut long wanpela man, nem bilong en Diotrefes.

Yumi mas helpim ol man i mekim wok bilong God

1 Mi hetman bilong sios,
mi raitim dispela pas long yu,
Gaius, yu brata tru bilong mi.
Mi tok tru tumas, mi laikim
yu tru.
2 Gutpela pren, mi prea
long God, bai olgeta samting
yu mekim i ken kamap gut-
pela, na bai yu yet i ken i stap
gut tu. Mi save pinis, long
spirit yu stap gut tru.
3 Bipo sampela brata i
kam lukim mi, na ol i tokim
mi olsem yu save bihainim
gut tok tru. Mi harim dis-
pela tok na mi amamas. Mi
save, oltaim yu save wok-
abaut long pasin bilong tok
tru.
4 Taim mi harim tok long ol
pikinini bilong mi i bihainim
tok tru, orait mi save ama-
mas tru, na dispela amamas
i winim ol arapela kain ama-
mas bilong mi.

Gaius i mekim gutpela wok

5 Gutpela pren, yu save
bihainim gut pasin bilong
tok tru na yu mekim gutpela
wok bilong helpim ol Kristen
brata. Na yu save mekim
dispela pasin tu long ol man
yu yet yu no save long ol.
6 Sampela bilong dispela
ol brata i bin tokim ol man-
meri bilong dispela sios long
ol pasin yu bin mekim bilong
givim bel bilong yu long ol.
Na taim ol i laik wokabaut
moa long rot bilong ol, bai i
gutpela tru sapos yu helpim
ol gen long ol samting ol i
mas kisim i go wantaim. Yu
ken helpim ol inap long laik
bilong God yet.
7 Ol i tingting long mekim
wok bilong Jisas na ol i go
mekim dispela wok, na ol i no
save kisim wanpela samting
long ol haiden.
8 Yumi mas helpim ol
dispela kain man. Long
dispela pasin yumi kamap
wanwok wantaim ol long
strongim wok bilong tok tru
bilong God.

Diotrefes i mekim pasin nogut

9 Mi raitim pinis sampela
tok long ol manmeri bilong
sios. Tasol Diotrefes em i laik
i stap namba wan bilong ol,
na em i no save harim tok
bilong mipela.
10 Olsem na sapos mi kam
long yupela, mi bai tokaut

1:1: Ap 19.29, Ro 16.23, 1 Ko 1.14, 2 Jo 1.1 **1:3:** 2 Jo 1.4 **1:4:** 1 Ko 4.15, Fm 1.10 **1:6:** Ta 3.13 **1:7:** 1 Ko 9.12, 9.15

long dispela pasin em i mekim. Em i save toktok nabaut long mipela long ol kain kain tok nogut. Na em i no mekim dispela tasol. Nogat. Em i no save kisim ol brata i go long haus bilong en. Na taim ol arapela man i laik bringim ol i go long haus bilong ol, em i save pasim ol, na em i rausim ol long sios.

Demitrius i mekim gutpela pasin

11 Gutpela pren, yu no ken bihainim pasin nogut. Nogat. Yu mas bihainim gutpela pasin. Man i mekim gutpela pasin, em i man bilong God. Tasol man i mekim pasin nogut, em i no bin lukim God.
12 Olgeta man i save tokaut long gutpela pasin bilong Demitrius. Na tok tru bilong God tu i save tokaut long gutpela pasin bilong em. Na mi tu mi tokaut long gutpela pasin bilong em, na yu save, tok bilong mi em i tru.

Hetman i laik lukim Gaius

13 Inap mi raitim planti tok moa long yu, tasol mi no laik putim dispela tok long wanpela pas.
14 I no longtaim na mi ting mi bai kam lukim yu na mitupela i ken toktok wantaim.
15 Bel bilong yu i ken i stap isi. Ol pren i salim tok gude long yu, na yu mas givim gude bilong mi long olgeta pren.

1:11: Sng 37.27, Ais 1.16-17, 1 Pi 3.11, 1 Jo 3.6-10 **1:12:** Jo 19.35, 21.24, 1 Ti 3.7
1:13: 2 Jo 1.12

Pas Jut i raitim Tok i go pas

Tok bilong dispela pas i wankain liklik olsem tok bilong 2 Pita. Em i laik tokim ol manmeri bilong God long ol i no ken harim tok bilong ol birua bilong gutnius. Pas i tok olsem, "God i bin givim dispela wanpela pasin bilong bilip long yumi ol manmeri bilong en, na i no inap wanpela man i senisim tok bilong ol samting yumi bilip long en" (lain 3).

Yupela i mas was long bilip bilong yupela na sakim tok bilong ol birua bilong gutnius

1 Mi Jut, mi wokboi bilong
Jisas Krais, na mi brata bilong
Jems. Mi raitim dispela pas
long yupela ol manmeri God
i bin singautim. God Papa
i save laikim yupela tru, na
Jisas Krais yet i save lukautim
yupela.
2 God i ken mekim pasin
bilong marimari na bel isi na
pasin bilong laikim tru ol ara-
pela i kamap strong long laip
bilong yupela.

Ol birua bilong gutnius i kam insait long sios
(2 Pita 2.1-18)

3 Ol pren tru, pastaim mi
gat bikpela laik long raitim
pas bilong tokim yupela long
wok God i bin mekim bi-
long kisim bek yumi olgeta.
Tasol nau mi ting mi mas
raitim narapela tok long yu-
pela olsem, yupela i mas wok
strong long lukautim bilip bi-
long yupela na long sakim
tok bilong ol birua bilong gut-
nius. God i bin givim dispela
wanpela pasin bilong bilip
long yumi ol manmeri bilong
en, na i no inap wanpela man
i senisim tok bilong ol samt-
ing yumi bilip long en.
4 Sampela man ol i bin
hait i kam insait pinis long
sios. Bipo tru God i bin tok
olsem, ol dispela kain man i
mas kamap long kot bilong
God, na ol bai i lus. Ol i
save givim baksait long God.
Na ol i save senisim tok bi-
long marimari bilong God, na
mekim em i kamap tok bi-
long ol kain kain pasin nogut.
Ol dispela man i save givim
baksait long dispela wanpela
Hetman, em Bikpela bilong
yumi Jisas Krais.

5 Yupela i save pinis long
Bikpela,* bipo em i kisim bek
ol Israel na bringim ol i lusim
Isip na i go. Na bihain em i
bagarapim ol manmeri i no
bilip long em. Yupela i save
pinis, tasol mi laik kirapim
yupela long tingim dispela
samting gen.

1:1: Mt 13.55, Mk 6.3, Jo 17.11-12, 1 Pi 1.5 **1:2:** 1 Pi 1.2, 2 Pi 1.2 **1:3:** Fl 1.27, 1 Ti 1.18, 6.12, 2 Ti 1.13, Ta 1.4 **1:4:** Ga 2.4, Ta 1.16, Hi 12.15, 2 Pi 2.1, 1 Jo 2.22 **1:5:** Kis 12.51, Nam 14.29-30, Sng 106.26, 1 Ko 10.5, 10.9, Hi 3.17-19, 2 Pi 1.12 * **1:5:** Long planti olpela buk long tok Grik ol i no raitim dispela tok "Bikpela." Nogat. Ol i raitim tok olsem, "Jisas."

6 Na tingim ol dispela ensel
ol i no laik i stap gut long
dispela wok God i bin givim
ol, na ol i lusim ples bilong ol.
Olsem na Bikpela i pasim ol
long ol sen i save stap oltaim
oltaim, na em i kalabusim ol i
stap long dispela ples i tudak
nogut tru. Ol i wetim De bi-
long bikpela kot bilong God.

7 Bipo ol man bilong
Sodom wantaim Gomora na
ol taun i stap klostu long ol, ol
i bin mekim pasin wankain
olsem ol dispela ensel. Ol i
bihainim ol pasin nogut na
ol i mekim ol narakain pasin
pamuk i nogut tru. Olsem na
God i mekim save long ol long
paia i stap oltaim.

Ol dispela samting i bin
kamap bipo, yumi ken tingim
ol na yumi no ken bihainim
pasin nogut bilong ol dispela
lain.

8 Tasol ol dispela man i
laik paulim tingting bilong
yupela, ol i save bihainim ol
dispela pasin. Ol kain kain
driman bilong ol i save ki-
rapim ol na ol i mekim ol
dotipela pasin long bodi bi-
long ol. Ol i save bikhet long
Bikpela bilong yumi, na ol i
save tok nogut long ol nam-
bawan ensel bilong heven tu.

9 Tasol ol ensel i no save
tok nogut long ol lain i birua
long ol. Taim namba wan en-
sel Maikel i pait long toktok
wantaim Satan long husat
bai i kisim bodi bilong Moses,
Maikel i no bikhet, na em i
no mekim tok nogut long Sa-
tan. Nogat. Em i tok olsem,
"Bikpela yet i ken krosim
yu na tokim yu long pasim
maus."

10 Tasol ol dispela man ol
i save tok nogut long olgeta
samting ol i no save long as
bilong en. Ol i olsem ol abus
i no gat tingting, na ol i save
bihainim ol laik bilong bodi
tasol. Na dispela pasin bilong
ol i save bagarapim ol tru.

11 Ol i mas lukaut. Ol i save
wokabaut long pasin bilong
Kein. Ol i save tingting long
pe tasol, olsem Balam, na ol i
redi long mekim olgeta kain
samting bilong kisim mani.
Na ol i bin bikhet long God,
olsem Kora, na long dispela
pasin ol i lus tru.

12 Olgeta taim yupela
i bung na mekim dispela
kaikai bilong soim olsem
yupela i stap wanbel na i
laikim tru ol arapela man-
meri bilong God, ol dispela
man i save kam na mekim
ol pasin i doti long ai bilong
God. Ol i no save sem long
kaikai olsem ol i stap long
bikpela pati, na ol i tingting
long ol yet tasol. Ol i olsem ol
klaut i no bringim ren i kam,
na ol win i save sakim ol i go
nabaut. Na ol i olsem ol diwai
i no karim kaikai long taim
bilong en. Na ol i olsem ol
diwai i dai pinis na ol man i
kamautim pinis as bilong en.

1:6: Jo 8.44, 2 Pi 2.4, 2.9, KTH 20.10 **1:7:** Stt 19.1-24, 2 Pi 2.6, 2.10 **1:8:** Kis 22.28, 2 Pi 2.10 **1:9:** Lo 34.6, Dan 10.13, 10.21, 12.1, Sek 3.2, 2 Pi 2.11-12, KTH 21.7 **1:10:** 2 Pi 2.12 **1:11:** Stt 4.3-8, Nam 16.1-35, 22.1-35, 2 Pi 2.15, 1 Jo 3.12 **1:12:** Ese 34.8, Mt 15.13, 1 Ko 11.21, Ef 4.14, 2 Pi 2.13, 2.17, KTH 2.11, 20.14

Ol i man bilong i dai tupela
taim.
13 Ol i man bilong trabel
nabaut, olsem bikpela si i
bruk. Na ol pasin nogut ol i
no save sem long mekim, ol
i kamap ples klia olsem spet
bilong biksi i kamap antap
long wara. Na ol i stap olsem
ol sta i no save bihainim rot
bilong ol long skai. Olsem na
God i redim pinis ples tudak
tru i blak nogut tru, na ol
bai i go i stap long en oltaim
oltaim.
14 Enok em i namba 7 man
i kamap long ol lain tum-
buna pikinini bilong Adam,
na em i bin autim tok profet
long ol samting bai i kamap
long ol dispela man nogut.
Em i tok olsem, "Mi lukim
Bikpela i kam wantaim ol
planti tausen ensel bilong en.
15 Em i laik kotim olgeta
man na mekim save long ol.
Em i laik mekim ol man i
no save bihainim em i pilim
tru asua bilong olgeta pasin
nogut ol i bin mekim. Sam-
pela man bilong mekim sin,
ol i save givim baksait long
God moa yet. Olsem na God
i laik mekim ol dispela man i
pilim tru asua bilong ol kain
kain tok nogut ol i bin mekim
long em."
16 Ol dispela man ol i save
bel nogut long olgeta samting
i kamap long ol, na ol i save
toktok planti oltaim. Ol i save
bihainim ol laik nogut bilong
bel bilong ol yet. Ol i save bik-
maus na hambak nabaut na
litimapim nem bilong ol yet.
Na ol i save grisim ol man,
bilong mekim ol i bihainim
laik bilong ol.

Yupela i mas larim bilip i strongim bel bilong yupela

17 Tasol yupela ol brata tru,
yupela i mas tingim gen tok
bilong samting i laik kamap
bihain, em ol aposel bilong
Bikpela bilong yumi Jisas
Krais, i bin autim.
18 Ol i bin tokim yupela
olsem, "Long taim bilong las
de, ol man bilong tok bilas
bai i kamap, na ol bai i givim
baksait long God na bihainim
ol laik nogut bilong ol yet."
19 Ol dispela man i save
brukim sios. Ol i save
bihainim tingting bilong ol
man bilong graun tasol, na
Holi Spirit i no i stap long ol.
20 Tasol yupela ol brata
tru, oltaim yupela i mas larim
bilip bilong yupela i strongim
bel bilong yupela, em dispela
gutpela bilip God yet i bin
givim long yupela. Na oltaim
yupela i mas prea long strong
bilong Holi Spirit.
21 God i save laikim yu-
pela tru, na yupela i mas i
stap klostu long em na larim
em i laikim yupela oltaim.
Na oltaim yupela i mas we-
tim Bikpela bilong yumi Jisas
Krais, bai em i kamapim sori
bilong en long ples klia, na

1:13: Ais 57.20, Fl 3.19, 2 Pi 2.17 **1:14:** Stt 5.18-24, Lo 33.2, Dan 7.10, Sek 14.5, Mt 25.31, 2 Te 1.7, KTH 1.7 **1:15:** Sng 31.18, 94.4, Mal 3.13 **1:16:** Snd 28.21, Je 2.1, 2.9, 2 Pi 2.10, 2.18 **1:17:** 2 Pi 3.2 **1:18:** 1 Ti 4.1, 2 Ti 3.1, 2 Pi 2.1, 3.3 **1:19:** Hos 4.14, 1 Ko 2.14-15, Hi 10.25, Je 3.15 **1:20:** Ro 8.26, Ef 6.18, Kl 2.7, 1 Te 5.11, 1 Ti 1.4 **1:21:** Ta 2.13, 2 Pi 3.12

yupela bai i kisim tru laip bilong i stap gut oltaim oltaim.
22 Yupela i mas sori long ol man bilip bilong ol i no strong.
23 Sampela bilong ol i olsem ol i stap pinis long paia, olsem na kwiktaim tumas yupela i mas kisim bek ol. Na long sampela, taim yupela i mekim pasin bilong sori long ol, yupela i mas pret wantaim. Ol i bin bihainim tru ol pasin bilong olpela bel, na ol i kamap doti olgeta, inap ol klos samting bilong ol tu i stap doti. Yupela i mas stap longwe tru long olgeta dispela samting i doti long ai bilong God.

Yumi litimapim nem bilong God

24 God em inap long lukaut gut long yupela na bai yupela i no pundaun. Em inap long bringim yupela i go i stap long gutpela ples bilong en, na bai yupela i no gat asua, na yupela i gat bikpela amamas tru.
25 Dispela wanpela God tasol i stap, na em i bin kisim bek yumi long wok bilong Jisas Krais, Bikpela bilong yumi, na yumi mas litimapim nem bilong en. Em i ken i stap namba wan king, na i gat bikpela strong, na em i ken i stap het bilong olgeta samting. Long olgeta taim bipo em i stap olsem, na nau tu em i stap olsem. Na em bai i stap olsem long olgeta taim bihain. I tru.

1:23: Amo 4.11, Sek 3.2-5, Ro 11.14, 1 Ko 3.15, KTH 3.4 **1:24:** Ro 16.25, Ef 3.20, Fl 1.10, Kl 1.22, 2 Pi 3.14 **1:25:** Ro 16.27, 1 Ti 1.17, 2.3, 2 Pi 3.18

Krais i Kamapim Tok Hait long Jon o Revelesen

Tok i go pas

Ol i raitim dispela buk long taim ol man i wok long mekim nogut long ol Kristen, long wanem, ol Kristen i save bilip olsem Jisas Krais em i Bikpela bilong ol. Buk i laik strongim bilip bilong ol Kristen, bai ol i no ken larim ol bikpela hevi i daunim ol.

Dispela buk i gat planti tok piksa long ol samting bai i kamap bihain. Ating ol Kristen bilong dispela taim i bin klia long ol dispela tok piksa, tasol ol haiden nogat. As tok bilong ol dispela piksa, em i olsem. Jisas Krais em i Bikpela, na long han bilong em God bai i daunim olgeta birua, na em bai i daunim Satan tu. Na taim Jisas i pinisim wok bilong em, God bai i givim prais long ol manmeri i stap strong na i no lusim bilip bilong ol. Ol bai i stap wantaim God na ol bai i no gat hevi moa, long wanem, God bai i mekim olgeta samting i kamap nupela.

Jisas Krais i salim tok i go long ol manmeri bilong 7-pela sios

(Sapta 1-3)

1 Bipo dispela tok em i stap hait, na Jisas Krais i bin kamapim ples klia. God i soim dispela tok long Jisas, bilong em i ken soim ol wokman bilong en long ol samting i mas kamap kwiktaim. Na Jisas i salim ensel bilong en i kam givim dispela tok long mi Jon, wokman bilong en, bai mi ken tokim ol arapela wokman bilong Jisas.

2 Na mi Jon, mi lukim pinis ol dispela samting, na mi tokaut klia long tok bilong God, na long dispela tok bilong Jisas Krais. Na mi tok olsem, dispela tok i tru.

3 Dispela tok em i tok profet i kam long God, na man i ritim dispela tok long ol arapela, em i ken amamas. Na ol manmeri i harim dispela tok na ol manmeri i bihainim dispela tok bilong God mi bin raitim, ol tu i ken amamas, long wanem, taim i laik kamap nau, na ol dispela samting God i tok pinis long mekim, em bai i mekim.

Jon i raitim tok long 7-pela sios

4 Mi Jon, mi raitim dispela tok long yupela ol manmeri bilong 7-pela sios i stap long provins Esia. God i stap nau, na bipo tru em i stap, na bihain bai em i kam, em i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi. Na ol 7-pela spirit, ol i stap long pes bilong sia king

1:1: Dan 2.28-29, Jo 3.32, 12.49, KTH 1.19, 4.1, 22.6, 22.16 **1:2:** 1 Ko 1.6, 1 Jo 1.1, KTH 6.9 **1:3:** Lu 11.28, Je 5.8, 1 Pi 4.7, KTH 22.7, 22.10 **1:4:** Kis 3.14-15, Sek 3.9, Jo 1.1, KTH 1.8, 3.1, 4.5, 4.8, 5.6, 11.17, 16.5

bilong God, ol tu i ken marimari long yupela na mekim yupela i stap bel isi.

5 Jisas Krais em i man bilong autim stret olgeta tok bilong God. Em i namba wan man i bin kirap bek long matmat, na em i bikman bilong olgeta king i stap long graun. Em tu i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi.

Em i save laikim yumi tru, na long blut bilong em yet em i bin lusim olgeta sin bilong yumi.

6 Em i bin mekim yumi i kamap ol pris bilong lain bilong king, na yumi stap lain pris bilong God, em Papa bilong Jisas. Oltaim oltaim Jisas Krais i gat biknem tru na strong bilong bosim olgeta samting. I tru.

7 Lukim. Em i stap namel long ol klaut na i kam, na olgeta man bai i lukim em long ai bilong ol yet. Olgeta man i bin sutim em long spia samting, ol tu bai i lukim em. Na olgeta lain manmeri bilong graun bai i tingting long em, na ol bai i krai sori moa yet. Yes, dispela samting bai i kamap. I tru.

8 God, Bikpela, em God I Gat Olgeta Strong em i tok olsem, "Mi tasol mi stap paslain tru na mi stap las tru." Em dispela God tasol, nau em i stap, na bipo tru em i stap, na bihain bai em i kam.

Jon i lukim Krais

9 Mi Jon, mi brata bilong yupela. Mi wantaim yupela, yumi stap ol lain bilong Jisas. Mi poroman wantaim yupela long kisim hevi na pen, na mi stap long kingdom bilong God wantaim yupela. Na yumi olgeta yumi save sanap strong wantaim na karim hevi. Mi bin autim tok bilong God, na mi autim tok olsem mi bilip long Jisas. Olsem na ol i rausim mi na putim mi i stap long dispela ailan ol i kolim Patmos.

10 Long de bilong Bikpela, Holi Spirit i kamap strong long mi, na baksait long mi mi harim maus bilong wanpela man i singaut strong, olsem krai bilong biugel.

11 Dispela man i tok olsem, "Olgeta samting yu lukim, em yu mas raitim long buk na salim i go long ol 7-pela sios. Yu mas salim i go long ol sios i stap long taun Efesus na Smerna na Pergamum na Taiataira na Sardis na Filadelfia na Laodisia."

12 Orait mi tanim bilong lukim dispela man i givim tok long mi. Mi tanim pinis, na mi lukim 7-pela lam gol i stap.

13 Na mi lukim wanpela man i stap namel long ol dispela lam. Em i olsem Pikinini

---

1:5: Sng 89.27, Ais 55.4, Jo 15.9, 18.37, Ef 1.20, Kl 1.18, 1 Ti 6.13, Hi 9.14, 1 Jo 1.7, 4.10, KTH 3.14, 17.14 **1:6:** Kis 19.6, 1 Ti 6.16, Hi 13.21, 1 Pi 2.5, 2.9, KTH 5.10, 20.6 **1:7:** Dan 7.13, Sek 12.10, Mt 24.30, Mk 13.26, Lu 21.27, Jo 19.34, 19.37, Ap 1.11, 1 Te 4.17 **1:8:** Kis 3.14, KTH 1.4, 1.17, 4.8, 11.17, 15.3, 21.6, 22.13 **1:9:** Fl 1.7, 2 Ti 1.8, 2.12, KTH 6.9 **1:10:** Jo 20.26, Ap 10.10, 2 Ko 12.2, KTH 4.1-2 **1:12:** Kis 25.37, Sek 4.2, KTH 1.20 **1:13:** Ese 1.26, Dan 7.13, 10.5, KTH 15.6

Bilong Man. Em i bin putim
longpela klos i karamapim
lek bilong en, na em i pasim
let gol i raunim bros bilong
en.
14 Het wantaim gras bilong
en i waitpela tru, olsem gras
bilong sipsip, na olsem wait-
pela klaut. Na ai bilong en
i lait olsem paia i lait strong
moa.
15 Lek bilong en i lait tru,
olsem bras ol i bin kukim
long bikpela paia. Na mi
harim nek bilong en i pairap
olsem bikpela wara i pairap.
16 Em i holim 7-pela sta
long han sut bilong en. Na
wanpela bainat i gat tupela
sap na i sap tru, em i kam
ausait long maus bilong en.
Na pes bilong en i lait tumas,
olsem san i lait strong moa.
17 Mi lukim em na mi pun-
daun klostu long lek bilong
en, na mi stap olsem man i
dai pinis. Tasol em i putim
han sut bilong en long mi, na
em i tok olsem, "Yu no ken
pret. Mi man i stap namba
wan tru na i stap bihain tru.
18 Na mi man bilong i
stap laip. Bipo mi dai pinis,
tasol lukim, nau mi stap laip
oltaim oltaim. Na mi holim
ol ki bilong Dai na bilong Ples
bilong ol man i dai pinis.
19 Olsem na yu mas raitim
tok bilong ol dispela samting
yu lukim, em ol samting i
stap nau na ol samting bai i
kamap bihain.
20 Yu bin lukim dispela 7-
pela sta i stap long han sut
bilong mi, na dispela 7-pela
lam gol. Dispela em i olsem
tok hait, na as bilong en i
olsem. Dispela 7-pela sta, em
ol ensel bilong ol 7-pela sios.
Na dispela 7-pela lam, em ol
7-pela sios yet."

2

Tok i go long sios bilong Efesus

1 Dispela man i tok moa
olsem, "Yu mas raitim sam-
pela tok long ensel bilong sios
i stap long taun Efesus. *
Dispela tok i olsem, 'Mi save
holim ol 7-pela sta long han
sut bilong mi, na mi save
wokabaut namel long ol 7-
pela lam gol. Na mi salim
dispela tok i kam long yu.
2 Mi save pinis long olgeta
pasin yu save mekim, na long
hatwok bilong yu. Na mi
save, yu save sanap strong,
na yu no laikim tru ol man
nogut. Ol dispela man i bin
tokim yu olsem, "Mipela i
aposel tu." Tasol nogat, ol i no
aposel. Na yu skelim pinis tok
bilong ol, na yu painimaut
olsem ol i man bilong giaman
tasol.
3 Ol man i lukim yu i holim
nem bilong mi, na ol i save

1:14: Dan 7.9, KTH 2.18, 14.2, 19.12 **1:14:** Dan 10.6 **1:15:** Ese 1.24, 43.2, KTH 14.2 **1:16:** Ef 6.17, Hi 4.12, KTH 1.20, 2.1, 2.12, 2.16, 3.1, 19.15, 19.21 **1:17:** Ais 41.4, 44.6, 48.12, Ese 1.28, Dan 8.18, 10.10, KTH 2.8, 22.13 **1:18:** Sng 68.20, Ro 6.9, KTH 4.9, 5.14 **1:19:** KTH 1.1, 1.11, 2.1, 4.1 **1:20:** Sek 4.2, Fl 2.15, KTH 1.12, 1.16, 2.1, 3.1 **2:1:** KTH 1.16, 1.20 * **2:1:** Dispela tok i go long ensel bilong sios, tasol em i tok long pasin ol manmeri bilong sios i save mekim. **2:2:** 2 Ko 11.13, 2 Pi 2.1, 1 Jo 4.1, KTH 2.9, 2.13, 2.19, 3.1, 3.8, 3.15 **2:3:** Ga 6.9, Hi 12.3-5

mekim nogut long yu. Tasol
mi save olsem, yu save sanap
strong na karim dispela hevi,
na yu no bin les long dispela
hatwok.
4 " 'Tasol mi gat tok long yu
olsem, taim yu bilip nupela,
yu bin laikim mi tru, tasol
nau nogat.
5 Bipo yu bin mekim gut-
pela pasin, tasol yu lusim dis-
pela pasin na yu pundaun
pinis. Olsem na yu mas
tingim gen dispela pasin yu
bin mekim bipo, na yu mas
tanim bel na mekim kain
pasin olsem pastaim yu save
mekim. Sapos yu no mekim
olsem, orait bai mi kam long
yu na rausim dispela lam bi-
long yu.
6 Tasol wanpela gutpela
pasin bilong yu i olsem. Yu no
laikim tru pasin bilong ol lain
bilong Nikolas. Mi tu, mi no
laikim tru pasin bilong ol.
7 " 'Orait man i gat yau, em
i mas harim gut dispela tok
Holi Spirit i autim long ol sios.
Sapos man i winim pait, bai
mi larim em i kisim kaikai
long diwai bilong givim laip.
Dispela diwai i stap long
heven, long gaden bilong
God.' "

Tok i go long sios bilong Smerna

8 Dispela man i tok moa
olsem, "Na yu mas raitim
sampela tok long ensel bilong
sios i stap long taun Smerna.
Dispela tok i olsem, 'Mi man i
stap namba wan tru na i stap
bihain tru. Bipo mi dai pinis,
tasol nau mi stap laip. Na mi
salim dispela tok i kam long
yu.
9 Mi save long ol hevi na
pen i bin kamap long yu, na
mi save olsem yu stap rabis
tru. Tasol yu gat planti samt-
ing moa yet.† Na mi save long
dispela tok bilas ol sampela
man i save mekim long yu.
Dispela ol man i save tok, ol i
bilong lain Juda. Tasol ol i no
bilong lain Juda. Nogat. Ol i
lain bilong Satan tasol.
10 Bihain liklik yu bai
karim pen, tasol dispela i no
ken mekim yu i pret. Harim.
Satan bai i mekim, na ol bai
i kalabusim sampela man
namel long yupela, bilong
traim yupela. Na bai yupela i
karim hevi na pen inap long
10-pela de. Tasol yu mas
holim bilip, i go inap long
taim yu dai, na bai mi givim
yu laip olsem prais.
11 " 'Orait man i gat yau, em
i mas harim gut dispela tok
Holi Spirit i autim long ol sios.
Sapos man i winim pait, orait
namba 2 dai bai i no inap long
bagarapim em. Nogat tru.' "

Tok i go long sios bilong Pergamum

2:5: Mt 21.41-43, KTH 2.16, 2.22, 3.3, 3.19 **2:6:** Sng 139.21 **2:7:** Stt 2.9, Ese 28.13, 31.8, Mt 11.15, KTH 2.11, 2.17, 2.29, 3.6, 3.13, 3.22, 22.2, 22.14, 22.19 **2:8:** Ais 44.6, 48.12, KTH 1.17, 22.13 **2:9:** Ro 2.17, 2 Ko 11.14-15, 1 Ti 6.18, Je 2.5, KTH 3.9 † **2:9:** Long ol samting bilong graun, ol manmeri bilong sios bilong Smerna i stap rabis tru. Tasol long ol samting bilong spirit, ol i gat planti samting moa yet. **2:10:** Mt 10.22, 10.28, 24.13, 2 Ti 4.8, Je 1.12, KTH 3.11 **2:11:** KTH 13.9, 20.14, 21.8 **2:12:** Ais 49.2, KTH 1.16

12 Dispela man i tok moa olsem, “Na yu mas raitim sampela tok long ensel bilong sios i stap long taun Pergamum. Dispela tok i olsem, ‘Mi holim longpela bainat i sap tumas na i gat tupela sap bilong en. Mi salim dispela tok i kam long yu.

13 Mi save gut long dispela ples yu stap long en. Sia king bilong Satan i stap long dispela ples. Tasol yu save holim strong nem bilong mi, na yu bilip long mi, na yu no save haitim dispela bilip. Bipo dispela man Antipas, em man bilong autim tok bilong mi, em i bin i stap wantaim yupela. Em i bihainim tru tok bilong mi, na ol i kilim em i dai long ples bilong yupela, em dispela ples Satan i stap long en. Na long dispela taim tu yu no bin givim baksait long mi.

14 “ ‘Tasol mi gat sampela tok long yu. Yu gat sampela man i stap long Pergamum, ol i holim strong pasin bilong Balam. Pasin bilong Balam em i olsem. Bipo em i bin soim Balak long pasin bilong giamanim ol manmeri bilong Israel na mekim ol i pundaun long sin. Na Balak i kirapim ol Israel long kaikai abus ol i bin ofaim long ol giaman god, na long mekim pasin pamuk.

15 Olsem tasol, sampela man i stap long yu, ol i save bihainim tok bilong ol lain bilong Nikolas.

16 Olsem na yu mas tanim bel. Sapos nogat, orait bihain liklik bai mi kam long yu, na bai mi pait long ol dispela man long dispela bainat i stap long maus bilong mi.

17 “ ‘Orait man i gat yau, em i mas harim gut dispela tok Holi Spirit i autim long ol sios. Sapos man i winim pait, orait mi bai givim em sampela mana nau i stap hait,‡ na mi bai givim em wanpela waitpela ston. Na long dispela ston mi bai raitim nupela nem, na i no gat wanpela man i save long dispela nem. Man i kisim ston, em tasol bai i save.’ ”

Tok i go long sios bilong Taiataira

18 Dispela man i tok moa olsem, “Na yu mas raitim sampela tok long ensel bilong sios i stap long taun Taiataira. Dispela tok i olsem, ‘Mi Pikinini Bilong God, na ai bilong mi i lait olsem paia i lait strong moa, na lek bilong mi i lait tru olsem bras ol bin polisim gut tru. Mi salim dispela tok i kam long yu.

19 Mi save pinis long olgeta pasin yu save mekim. Mi save, yu laikim tru ol manmeri, na yu bilip long mi, na yu save mekim olkain wok

2:13: KTH 3.8 **2:14:** Nam 22—24, 25.1-3, 31.16, Lo 23.4, Ap 15.29, 1 Ko 6.13, 8.9, 2 Pi 2.15, Ju 1.11 **2:16:** Ais 11.4, 2 Te 2.8, KTH 1.16, 3.11, 19.15, 19.21, 22.7, 22.12, 22.20 **2:17:** Kis 16.4, 16.14-15, 16.33-34, Ais 62.2, 65.15, Jo 6.48-50, KTH 2.7, 2.11, 3.12, 19.12 ‡ **2:17:** Mana em dispela kaikai God i bin givim long ol Israel long taim ol i wokabaut long ples drai nating. Lukim Kisim Bek 16 na Song 78.24. **2:18:** KTH 1.14-15

bilong helpim ol arapela. Mi
save, yu sanap strong long ol-
geta hevi i kamap long yu. Mi
save, ol pasin yu bin mekim
bipo, ol i gutpela, na nau ol
pasin bilong yu i kamap gut-
pela moa yet.

20 " 'Tasol mi gat dispela
tok long yu. Yu save larim
dispela meri Jesebel i stap
wantaim yu.§ Dispela meri
i save tok olsem em i profet,
tasol em i save giamanim ol
wokman bilong mi na em i
lainim ol long mekim pasin
pamuk na long kaikai abus
ol i bin ofaim long ol giaman
god.

21 Mi laik bai em i tanim
bel, olsem na mi larim em i
stap sampela taim. Tasol no-
gat. Em i no laik tanim bel
na givim baksait long pasin
pamuk bilong en.

22 Orait harim. Bai mi
mekim dispela meri i kisim
sik na i gat bikpela pen. Na
ol dispela man i mekim pasin
pamuk wantaim em, sapos ol
i no tanim bel na givim bak-
sait long ol pasin em i mekim,
orait bai mi givim bikpela
pen na hevi long ol tu.

23 Ol pikinini bilong em tu,
bai mi kilim ol i dai. Olsem
na olgeta sios bai i save, mi
save skelim gut bel na tingt-
ing bilong olgeta man. Na bai
mi givim pe long yupela wan
wan, inap long pasin yupela i
mekim.

24 " 'Tasol nau mi tok long
yupela ol arapela manmeri
bilong sios i stap long Ta-
iataira. Yupela i no bihainim
tok bilong dispela meri, na
yupela i no bin kisim save
long dispela pasin ol i kolim
"Ol toktok hait bilong Satan."
Mi tokim yupela olsem, mi
no inap putim narapela hevi
long yupela.

25 Tasol olgeta samting yu-
pela i save holim, em yupela
i mas holim strong, i go inap
long taim mi kam.

26 " 'Sapos man i winim
pait, na em i bihainim pasin
bilong mi i go inap taim bi-
long olgeta samting i pinis,
orait mi bai givim em namba
bilong i stap hetman bilong ol
lain manmeri.

27 Na em bai i bosim ol
strong tru na brukim ol liklik
liklik, olsem man i brukim
wanpela sospen graun. Dis-
pela wok mi bai givim em, em
i wankain olsem dispela wok
Papa bilong mi i bin givim mi
bilong bosim ol manmeri.

28 Na tu, mi bai givim em
dispela sta i save kamap long
moningtaim tru.

29 Orait man i gat yau, em
i mas harim gut dispela tok

2:20: 1 Kin 16.31, 2 Kin 9.7, Ap 15.20, 15.29, 1 Ko 10.19, KTH 2.14 § **2:20:** Jesebel em nem bilong wanpela meri nogut tru i bin i stap kwin bilong Israel bipo. Lukim 1 King 18.4 na 19.1-2 na 21.1-26, na 2 King 9.22 na 9.30-37. I luk olsem wanpela meri bilong ol lain bilong Nikolas em i pulim sampela manmeri bilong Taiataira long bihainim ol pasin nogut bilong en, na long dispela as ol i kolim em long dispela nem, Jesebel. **2:21:** Ro 2.4, KTH 9.20 **2:23:** Sng 7.9, 62.12, Jer 11.20, 17.10, Ro 8.27, 2 Ko 5.10, 2 Ti 4.14, KTH 20.12-13 **2:25:** KTH 3.11 **2:26:** Mt 19.28, Jo 6.29, 1 Ko 6.3, 1 Jo 3.23, KTH 20.4 **2:26:** Sng 2.8-9 **2:27:** Dan 7.22, KTH 12.5 **2:28:** KTH 22.16

Holi Spirit i autim long ol
sios.' "

3

Tok i go long sios bilong Sardis

1 Dispela man i tok moa
olsem, "Na yu mas raitim
sampela tok long ensel bilong
sios i stap long taun Sardis.
Dispela tok i olsem, 'Mi gat
dispela 7-pela spirit bilong
God, na mi holim dispela 7-
pela sta. Na mi salim dispela
tok i kam long yu. Mi save pi-
nis long olgeta pasin yu save
mekim. Ol i save tok long
yu olsem, "Dispela sios i gat
laip tru." Tasol nogat, yu dai
pinis.
2 Yu mas kirap na lusim
slip. Olgeta pasin bilong yu i
stap yet na i no i dai, em yu
mas strongim. Long wanem,
mi no lukim wanpela bilong
ol pasin bilong yu em i stret
olgeta long ai bilong God bi-
long mi.
3 Dispela gutnius bipo yu
bin harim na kisim, em yu
mas tingim gen. Na yu mas
bihainim gut na tanim bel.
Sapos yu no kirap na lusim
slip, orait wantu bai mi kam
long yu olsem ol stilman i
save kam. Na yu bai i no inap
save long taim mi laik i kam.
4 " 'Tasol yu gat sampela
manmeri i stap yet long
Sardis, ol i no bin mekim
doti klos bilong ol. Pasin
bilong ol dispela lain em i
gutpela, inap long ol i putim
ol waitpela klos na wokabaut
wantaim mi.
5 " 'Sapos man i winim pait,
orait mi bai putim dispela
kain waitpela klos long em,
na mi bai i no inap rausim
nem bilong em long buk bi-
long laip. Nogat. Bai mi
autim nem bilong em long
pes bilong Papa bilong mi, na
long pes bilong ol ensel bi-
long en.
6 Orait man i gat yau, em
i mas harim gut dispela tok
Holi Spirit i autim long ol
sios.' "

Tok i go long sios bilong Filadelfia

7 Dispela man i tok moa
olsem, "Na yu mas raitim
sampela tok long ensel
bilong sios i stap long taun
Filadelfia. Dispela tok i
olsem, 'Mi holi tru, na mi as
bilong pasin i tru. Mi holim
ki bilong Devit, na samting
mi opim, i no inap wanpela
man i pasim. Na samting
mi pasim, i no inap wanpela
man i opim. Mi salim dispela
tok i kam long yu.
8 Mi save pinis long olgeta
pasin yu save mekim. Orait
lukim. Long pes bilong yu,
mi putim dua i op i stap, na
i no gat wanpela man inap
long pasim. Mi save olsem
yu gat liklik strong tasol i stap
yet, na yu bin bihainim tok

3:1: KTH 1.4, 1.16, 2.2, 5.6 **3:3:** Mt 24.43-44, Lu 12.39-40, 1 Te 5.2, 5.6, 1 Ti 6.20, 2 Pi 3.10, KTH 2.5, 16.15 **3:4:** Ap 1.15, Ju 1.23, KTH 6.11, 7.9, 7.13 **3:5:** Kis 32.32-33, Sng 69.28, Mt 10.32, Lu 10.20, 12.8, Fl 4.3, KTH 3.18, 19.8, 20.12 **3:7:** Jop 12.14, Ais 22.22, Lu 1.32, Ap 3.14, 1 Jo 5.20 **3:8:** 1 Ko 16.9, 2 Ko 2.12, KTH 2.2

bilong mi, na yu no bin givim
baksait long nem bilong mi.
9 Yu save long dispela ol
man bilong lain bilong Satan,
ol i save tok, ol i bilong lain
Juda. Tasol ol i no bilong lain
Juda. Ol i man bilong giaman.
Orait harim. Bai mi mekim
ol dispela man i kam brukim
skru klostu long lek bilong
yu, na bai ol i save olsem, mi
laikim yu tru.
10 Yu bin bihainim tok
bilong mi, na yu bin sanap
strong long olgeta hevi i
kamap long yu. Olsem na bai
mi lukautim yu, na dispela
traim i laik kamap na traim
olgeta manmeri long olgeta
hap bilong graun, em i no ken
kamap long yu.
11 Bai mi kam long yu kwik-
taim. Samting yu holim, em
yu mas holim strong. Nogut
wanpela man i stilim prais
bilong yu.
12 " 'Sapos man i winim
pait, mi bai sanapim em
olsem pos bilong strongim
haus bilong God bilong mi, na
em bai i no lusim haus bilong
God na i go ausait gen. Nogat
tru. Mi bai raitim nem bilong
God bilong mi long em, na mi
bai raitim nem bilong taun
bilong God bilong mi, em
dispela nupela Jerusalem i
kam long God bilong mi, na
i lusim heven na i kam daun.
Na nupela nem bilong mi yet,
em tu bai mi raitim long em.
13 Orait man i gat yau, em
i mas harim gut dispela tok
Holi Spirit i autim long ol
sios.' "

Tok i go long sios bilong Laodisia

14 Dispela man i tok moa
olsem, "Na yu mas raitim
sampela tok long ensel bilong
sios i stap long taun Laodisia.
Dispela tok i olsem, 'Mi man
bilong tok "I tru" long olgeta
tok na promis bilong God, na
mi save autim stret olgeta tok
bilong God. Oltaim mi save
autim tok tru tasol. Mi as
bilong olgeta samting God i
bin wokim, mi salim dispela
tok i kam long yu.
15 Mi save pinis long ol-
geta pasin yu save mekim. Mi
save, yu no kol na yu no hat.
Mi laik bai yu stap kolpela o
yu stap hatpela.
16 Tasol nogat. Yu hat liklik
tasol. Yu no hatpela tru na
yu no kolpela tru. Olsem na
mi laik trautim yu long maus
bilong mi.
17 Yu save tok olsem, "Mi
gat planti mani, na mi gat
planti samting i stap. Mi no
sot long wanpela samting."
Tasol nogat. Yu stap nogut
tru, inap long ol man i ken
sori tru long yu. Yu stap rabis
tru na yu aipas na yu stap as

3:9: Ais 43.4, 45.14, 49.23, 60.14, KTH 2.9 **3:10:** Ais 24.17, Lu 21.19, 2 Ti 2.12, 2 Pi 2.9 **3:11:** Fl 4.5, KTH 2.10, 2.16, 2.25, 22.7, 22.12, 22.20 **3:12:** Ais 62.2, 65.15, Ese 48.35, Ga 2.9, 4.26, Hi 12.22, KTH 14.1, 21.2 **3:14:** Snd 8.22, Ais 65.16, 2 Ko 1.20, Kl 1.15, KTH 1.5, 19.11, 22.6 **3:15:** Ro 12.11, KTH 2.2 **3:17:** Hos 12.8, Lu 12.21, 1 Ko 4.8 * **3:17:** Long ai bilong ol yet, ol Laodisia i gat planti samting, tasol long ai bilong God ol i stap rabis tru. Lukim tu tok i stap long Kamapim Tok Hait 2.9.

nating. Na yu yet yu no save
long dispela.*
18 Olsem na mi laik givim
dispela tingting long yu. Gol
bilong mi, em paia i bin
kukim na rausim tru olgeta
samting nogut i stap long en.
Olsem na mobeta yu baim
dispela gol, na bai yu gat
planti mani. Na mobeta yu
baim waitpela klos bilong
karamapim skin bilong yu,
na bai ol man i no inap lukim
yu i stap as nating na yu gat
sem. Na mobeta yu baim
marasin bilong putim long
ai bilong yu, na bai yu inap
lukluk.
19 Sapos mi laikim sampela
man, orait mi save krosim
ol na stretim pasin bilong ol.
Olsem na yu mas strong long
stretim pasin bilong yu, na yu
mas tanim bel.

20 " 'Lukim, mi sanap long
dua, na mi paitim i stap.
Sapos wanpela man i harim
maus bilong mi na i opim
dua, orait bai mi go insait na
i stap wantaim em. Na bai
mi kaikai wantaim em, na
em bai i kaikai wantaim mi.
21 Sapos man i winim pait,
bai mi larim em i sindaun
wantaim mi long sia king bi-
long mi, olsem bipo mi tu mi
winim pait, na mi sindaun
wantaim Papa bilong mi long
sia king bilong em.
22 Orait man i gat yau, em
i mas harim gut dispela tok
Holi Spirit i autim long ol
sios.' "

Pikinini Sipsip i opim buk long heven na ol samting nogut i kamap long ol manmeri bilong graun

(Sapta 4-11)

4

Ol i lotu long God long heven

1 Bihain mi lukluk gen na
long heven mi lukim wan-
pela dua i op i stap. Na maus
bilong dispela man, bipo mi
harim em i singaut strong
long mi olsem krai bilong bi-
ugel, nau em i tok olsem, "Yu
kam antap hia, na bai mi
soim yu olgeta samting i mas
kamap bihain."
2 Na wantu tasol Holi Spirit
i kamap strong long mi, na
long heven mi lukim wan-
pela sia king i stap, na wan-
pela Man* i sindaun i stap
long dispela sia.
3 Dispela Man i lait olsem
ston jaspa na retpela ston

3:18: Ais 55.1, Mt 13.44, 2 Ko 5.3, Je 2.5, KTH 3.5, 4.4, 7.13, 16.15 **3:19:** Snd 3.12, 1 Ko 11.32, Hi 12.6, Je 1.12, KTH 2.5 **3:20:** Lu 12.37, Jo 14.23, 1 Jo 2.24 **3:21:** Mt 19.28, Lu 22.30, 2 Ti 2.12, KTH 2.26-27 **4:1:** KTH 1.1, 1.10, 1.19, 11.12, 22.6 **4:2:** Sng 47.8, Ais 6.1, Jer 17.12, KTH 4.9, 17.3, 21.10 **4:2:** Ese 1.26-28, 10.1 * **4:2:** Dispela Man Jon i lukim i sindaun i stap long sia king, em God tasol. Tasol long dispela hap Jon i no kolim em stret olsem, em God. Bihain tasol, long sapta 7 lain 10, i gat tok long "God i save sindaun long sia king." Tasol Jon i no tok, God i luk olsem man. Nogat. Taim em i tok piksa long God, em i tok long ol bikpela lait na ol kain kain kala tasol.

konilian. Wanpela renbo i
raunim sia king, na mi lukim
dispela renbo i lait olsem
grinpela ston emeral.
4 I gat 24 sia i raunim
dispela sia king, na 24 het-
man i sindaun i stap long ol
dispela sia. Ol dispela het-
man i putim longpela wait-
pela klos, na ol i gat ol hat gol
olsem ol hat king i stap long
het bilong ol.
5 Long sia king mi lukim
lait bilong klaut i sut i go
nabaut, na mi harim bikpela
nois i kamap na klaut i
pairap. Long pes bilong sia
7-pela bombom i lait i stap.
Dispela ol bombom em ol 7-
pela spirit bilong God.
6 Long pes bilong sia king
i gat wanpela samting i stap,
em i olsem bikpela solwara ol
i bin wokim long glas, na em
i klia tru.

Na 4-pela samting i stap
laip ol i sanap i stap long ol 4-
pela sait bilong sia king. Dis-
pela 4-pela samting i stap laip
ol i gat planti ai i karamapim
olgeta hap bilong bodi bilong
ol, em long baksait tu.
7 Namba wan samting i
stap laip em i olsem laion.
Namba 2 samting i stap laip
em i olsem bulmakau man.
Namba 3 samting i stap laip
em i gat pes olsem pes bilong
man. Na namba 4 samting i
stap laip em i olsem wanpela
bikpela tarangau i flai i stap.
8 Dispela 4-pela samting i
stap laip, olgeta wan wan i
gat 6-pela wing. Na planti ai i
karamapim bodi bilong ol, na
i stap aninit long ol wing tu.
Na long san na long nait ol i
save tok olsem, "Bikpela, em
God I Gat Olgeta Strong, em i
holi, em i holi, em i holi. Bipo
em i stap, na nau em i stap,
na bihain bai em i kam." Ol
i no save malolo long mekim
dispela tok.
9 Dispela ol samting i stap
laip, ol i save amamas long
dispela Man i sindaun long
sia king bilong en na i stap
laip oltaim oltaim. Na ol i
litimapim nem bilong en na
ol i tenkyu long em. Na olgeta
taim ol 4-pela samting i stap
laip ol i mekim olsem,
10 orait dispela 24 hetman
ol i save brukim skru long pes
bilong dispela Man i sindaun
i stap long sia king. Na ol i
save lotu long em, em Man
bilong i stap oltaim oltaim.
Ol i save kisim ol hat gol bi-
long ol na tromoi ol i go pun-
daun klostu long pes bilong
sia king, na ol i save singim
song olsem,
11 "Bikpela, yu God bilong
mipela.
Yu tasol yu stap antap tru
na inap tru long olgeta
man
i ken amamas long
yu
na litimapim nem
bilong yu

4:4: KTH 3.18, 6.11, 11.16, 19.14 **4:5:** Kis 19.16, Ese 1.13, Sek 4.2, KTH 1.4, 8.5, 11.19, 16.18 **4:6:** Ese 1.5-10, 1.22, KTH 15.2 **4:6:** Ese 1.5-10, 10.14 **4:8:** Ais 6.2-3, Ese 1.18, 10.12, KTH 1.4, 1.8 **4:9:** Dan 4.34, 6.26, 12.7, KTH 1.18, 4.2, 4.10, 5.14, 15.7 **4:10:** KTH 4.4, 4.9, 5.1, 5.7-8, 5.13-14, 6.16, 7.15, 19.4, 21.5 **4:11:** Ap 17.24, Ef 3.9, Kl 1.16, KTH 5.12, 10.6

na i stap aninit long
strong bilong yu.
Long wanem, yu bin wokim
olgeta samting.
Long laik bilong yu yet
yu bin mekim olgeta samting
i kamap,
na nau dispela olgeta samting
i stap."

5

Jon i lukim wanpela buk ol i pasim pinis

1 Dispela Man i sindaun
i stap long sia king, na long
han sut bilong en mi lukim
wanpela buk i stap. Dispela
buk i olsem wanpela long-
pela pepa ol i bin raunim na
pasim, na dispela pepa i gat
rait i stap long tupela hap bi-
long en. Na ol i bin raunim na
long 7-pela hap ol i bin pasim
strong long gris bilong kan-
del na ol i putim mak antap
long olgeta dispela 7-pela gris
kandel.
2 Na mi lukim wanpela
strongpela ensel i singaut
bikmaus olsem, "Husat i
gutpela man, inap long em
i ken rausim ol gris kandel ol
i bin pasim buk long en na
opim dispela buk?"
3 Tasol i no gat wanpela i
stap long heven o i stap long
graun o i stap aninit long
graun, em inap long opim
buk na lukluk insait long en.
4 Mi lukim olsem i no gat
wanpela man em inap long
opim dispela buk na lukluk
insait long en, na mi krai
planti.
5 Na wanpela bilong ol het-
man i tokim mi olsem, "Yu
no ken krai. Harim. Dispela
Laion i bin kamap long lain
Juda, em dispela Kru i kamap
long ol lain tumbuna bilong
King Devit, em i winim pait
na i daunim pinis ol birua
bilong en. Olsem na em inap
long rausim ol 7-pela gris
kandel i pasim buk na opim
dispela buk."

Jon i lukim Pikinini Sipsip

6 Na mi lukim wanpela
Pikinini Sipsip i sanap i stap.
Em i luk olsem ol i bin kilim
em i dai. Em i sanap i stap
namel long sia king na dis-
pela 4-pela samting i stap
laip, na ol sia bilong ol het-
man i raunim em i stap. Em
i gat 7-pela kom na 7-pela
ai, em ol 7-pela spirit bilong
God. God i bin salim ol i
go nabaut long olgeta hap bi-
long graun.
7 Orait Pikinini Sipsip i go
kisim dispela buk i stap long
han sut bilong dispela Man i
sindaun long sia king.
8 Em i kisim pinis dispela
buk, orait dispela 4-pela
samting i stap laip na ol 24
hetman ol i brukim skru
klostu long Pikinini Sipsip.
Olgeta hetman wan wan i
holim wanpela musik olsem

5:1: Ais 29.11, Ese 2.9-10, Dan 12.4 **5:5:** Stt 49.9, Ais 11.1, 11.10, Ro 15.12, Hi 7.14, KTH 6.1, 22.16 **5:6:** Ais 53.7, Sek 4.10, Jo 1.29, 1.36, KTH 1.4, 4.5, 5.9, 5.12, 13.8 **5:7:** KTH 4.2, 4.10 **5:8:** Sng 141.2, KTH 4.8-10, 8.3-4, 15.2

gita na wanpela dis gol,
na smok i gat gutpela smel
i kamap long olgeta dis.
Dispela em i makim ol beten
bilong ol manmeri bilong
God.
9 Na ol i singim wanpela
nupela song olsem,
"Yu inap tru long kisim buk
na rausim olgeta gris
kandel
i pasim buk.
Long wanem, ol i bin kilim yu
i dai,
na long blut bilong yu
yu bin baim bek ol man-
meri,
bilong givim ol long
God.
Yes, yu baim bek ol manmeri
bilong olgeta lain man,
na bilong olgeta tok ples,
na bilong olgeta kain
skin,
na bilong olgeta kantri.
10 Yu bin mekim ol i kamap ol
pris
bilong lain bilong
king,
na ol i stap lain pris
bilong God bilong
mipela.
Na bai ol i stap king na bosim
ol manmeri bilong
graun."

Ol i litimapim nem bilong Pikinini Sipsip

11 Orait, mi lukluk gen, na
mi harim maus bilong planti
ensel moa. Namba bilong ol
i olsem planti handet milion,
na planti tausen tausen moa.
Ol i sanap raunim sia king na
ol samting i stap laip na ol
hetman.
12 Ol i singaut strong olsem,

"Dispela Pikinini Sipsip
bipo ol i kilim em i
dai,
em inap tru long kisim
namba
na olgeta gutpela
samting
na gutpela save
na bikpela strong.

Em inap tru long olgeta man
i litimapim nem bilong
em
na amamas long em
na givim tenkyu long
em."

13 Na mi harim toktok bi-
long olgeta kain samting God
i bin wokim, em ol samting i
stap long heven na i stap long
graun na i stap aninit long
graun na i stap long solwara.
Yes, olgeta samting i stap long
olgeta hap, mi harim ol i tok
olsem,

"Dispela Man i save sindaun
long sia king bilong
en,
na Pikinini Sipsip tu,
tupela i ken kisim olgeta
tenkyu
na biknem na ama-
mas na strong,
inap oltaim oltaim."

14 Na ol 4-pela samting i
stap laip ol i tok, "I tru." Na
ol hetman i brukim skru na i
lotu long tupela.

5:9: Sng 33.3, 40.3, 96.1, 98.1, 144.9, Ais 42.10, Ap 20.28, Ef 1.7, Hi 9.12, 1 Pi 1.18-19, 1 Jo 1.7, KTH 14.3 **5:10:** Kis 19.6, Ais 61.6, 1 Pi 2.5, KTH 1.6, 20.6, 22.5 **5:11:** Sng 68.17, Dan 7.10, Hi 12.22, KTH 4.4-6 **5:12:** 1 Sto 29.11, KTH 5.6 **5:13:** Ro 9.5, Fl 2.10, 1 Ti 6.16, 1 Pi 4.11, KTH 4.2, 4.10, 6.16, 7.10

6

Pikinini Sipsip i rausim ol gris kandel i pasim buk

1 Mi lukim Pikinini Sipsip i holim dispela buk i gat 7-pela gris kandel i pasim, na em i rausim namba wan gris kandel. Na mi harim wanpela bilong ol dispela 4-pela samting i stap laip em i mekim tok, na nek bilong en i olsem klaut i pairap. Em i tok olsem, "Yu kam."

2 Na mi lukluk gen na mi lukim wanpela waitpela hos, na man i sindaun long en em i holim banara. Ol i givim em wanpela hat bilong man i winim pait, na em i go olsem man i winim pait na em i wok long winim planti pait moa.

3 Orait Pikinini Sipsip i rausim namba 2 gris kandel i pasim buk, na mi harim namba 2 samting i stap laip em i tok, "Yu kam."

4 Na narapela hos i kamap, em i retpela. Ol i givim strong long man i sindaun long dispela hos, em strong bilong pinisim gutpela taim bilong ol manmeri bilong graun, bai ol man i wok long kilim i dai ol arapela man. Na ol i givim em wanpela bikpela bainat bilong mekim dispela wok.

5 Orait Pikinini Sipsip i rausim namba 3 gris kandel i pasim buk, na mi harim namba 3 samting i stap laip em i tok, "Yu kam." Na mi lukluk gen, na mi lukim wanpela blakpela hos. Na man i sindaun long en em i holim wanpela skel long han bilong en.

6 Na mi harim samting olsem maus bilong wanpela man i autim tok namel long ol 4-pela samting i stap laip, na dispela maus i tok olsem, "Yu go na mekim wok bilong yu, na bai ol man i sot long kaikai. Olsem na pe ol man i kisim long wanpela de, em bai inap long ol i baim wanpela liklik sospen wit o tripela liklik sospen bali tasol. Tasol yu no ken bagarapim ol diwai oliv na ol diwai wain, olsem na ol bai i gat wel bilong oliv na wain i stap yet."*

7 Orait Pikinini Sipsip i rausim namba 4 gris kandel i pasim buk, na mi harim maus bilong namba 4 samting i stap laip em i tok, "Yu kam."

8 Na mi lukluk gen, na mi lukim wanpela yelopela hos. Na man i sindaun long en, nem bilong en Dai. Na Ples bilong ol man i dai pinis, em i bihainim Dai i kam. Ol i givim strong long tupela long tilim olgeta manmeri long 4-pela lain na long kilim i dai wanpela bilong ol dispela lain. Tupela bai i kilim ol manmeri i dai long bainat, na tupela bai i mekim

6:1: KTH 4.6-7, 5.1, 5.5-7 **6:2:** Sek 1.8, KTH 6.3, 6.6, 14.14, 19.11 **6:4:** Sek 1.8, 6.2 **6:5:** Sek 6.2, 6.6 **6:6:** Ese 5.12, 5.17 * **6:6:** Ol man i salim rais wit na rais bali, ol i save skelim na givim long ol manmeri i laik baim. Olsem na man i sindaun long dispela hos em i holim wanpela skel. **6:8:** Jer 15.1-3, Ese 5.12, 5.17, 14.21, 33.27, Sek 6.3

taim bilong bikpela hangre i
kamap na kilim ol i dai, na
tupela bai i mekim ol bikpela
sik i kamap na kilim ol i dai,
na tupela bai i salim ol wel
abus bilong graun i go kilim
ol i dai.

9 Orait Pikinini Sipsip i
rausim namba 5 gris kandel i
pasim buk, na mi lukim tewel
bilong ol manmeri i dai pi-
nis ol i stap aninit long alta.
Bipo ol dispela manmeri i bin
holim strong tok bilong God,
na ol i autim dispela tok na ol
birua i kilim ol i dai.
10 Ol dispela tewel i sin-
gaut strong olsem, "Bikpela
King bilong olgeta samting,
yu save mekim gutpela na
stretpela pasin oltaim. Yu
stap holi, na pasin bilong yu
em i tru olgeta. Hamas taim
bai mipela i wet, na bai yu
mekim kot long ol manmeri i
stap long graun, na yu bekim
blut bilong mipela long ol?"
11 Orait ol i givim long-
pela waitpela klos long dis-
pela ol manmeri wan wan,
na ol i tokim ol olsem, "Yu-
pela i mas malolo liklik pas-
taim. Ol birua bai i kilim i dai
ol wanwok bilong yupela na
ol brata bilong yupela, olsem
ol i bin kilim yupela yet. God
i makim pinis namba bilong
ol manmeri ol bai i kilim i dai,
na taim ol birua i kilim pinis
dispela olgeta manmeri, orait
God bai i bekim blut bilong
yupela."
12 Orait Pikinini Sipsip i
rausim namba 6 gris kandel i
pasim buk, na mi lukluk gen,
na mi lukim bikpela guria i
kamap long graun. Na san
i kamap blakpela olsem ol
olpela bek. Na mun i kamap
retpela olgeta olsem blut.
13 Ol sta bilong skai ol i
pundaun long graun, olsem
win i sakim diwai fik na ol fik
i no mau yet ol i pundaun.
14 Skai tu em i go pinis,
olsem mat ol i raunim i go na
pasim. Na olgeta maunten na
ailan ol i lusim ples bilong ol,
na ol i surik i go.
15 Na ol king bilong graun
wantaim ol man i gat nem
na ol kepten bilong ol soldia
na ol maniman na ol strong-
pela man na olgeta man i stap
wokboi nating na olgeta man
i stap fri, olgeta wantaim ol
i ranawe i go hait insait long
ol hul bilong ston na baksait
long ol bikpela ston i stap
long ol maunten.
16 Na ol i singaut long ol-
geta maunten na ston olsem,
"Yupela i mas karamapim
mipela, na haitim mipela
long pes bilong Man i sin-
daun long sia king bilong en,
na bai Pikinini Sipsip i no ken
kam wantaim bikpela belhat
bilong en na mekim save long
mipela.

6:9: 2 Ti 1.8, KTH 1.9, 8.3, 12.17, 19.10 **6:10:** Lo 32.43, Sng 78.10, KTH 11.18, 16.7, 19.2 **6:11:** Hi 11.40, KTH 3.4-5, 3.18, 7.9, 7.13-14, 14.13, 19.14 **6:12:** Ais 13.10, Jol 2.10, 2.31, 3.15, Mt 24.29, Mk 13.24-25, Lu 21.25, Ap 2.20, KTH 8.12, 11.13, 16.18 **6:13:** KTH 8.10, 9.1 **6:13:** Ais 34.4 **6:14:** Jer 4.24, Hi 1.12-13, KTH 16.20 **6:15:** Ais 2.10, 2.19-21 **6:16:** Hos 10.8, Lu 23.30, KTH 4.2, 4.10, 9.6 **6:17:** Sng 76.7, Ais 13.6, Jol 2.11, Nah 1.6, Sef 1.14, Mal 3.2, KTH 16.14

17 Long wanem, dispela
bikpela De bilong tupela i
belhat long ol manmeri na i
bekim pe nogut long ol, nau
em i kamap pinis. Na husat
inap sakim strong bilong tu-
pela na i stap gut?"

7

144,000 manmeri bilong Israel i kisim mak bilong God

1 Dispela olgeta samting i
pinis, orait mi lukim 4-pela
ensel i sanap i stap long ol 4-
pela kona bilong graun. Ol i
holimpas ol 4-pela win bilong
graun, bai ol win i no inap i go
winim graun na solwara na
ol diwai.
2 Na mi lukim narapela
ensel i lusim hap bilong
sankamap na i kam. Em i
holim mak bilong God, em
God i save stap laip oltaim,
na em i singaut strong long
dispela 4-pela ensel God i
givim strong long ol bilong
bagarapim graun wantaim
solwara.
3 Em i tok olsem, "Yupela
i no ken hariap long bagara-
pim graun na solwara na ol
diwai. Mipela i laik putim
mak bilong God bilong yumi
long pes bilong ol wokman
bilong en pastaim, na bihain
yupela i ken bagarapim ol
samting."
4 Na mi harim ol i kolim
namba bilong ol manmeri i
kisim mak. Ol i putim mak
long 144,000 manmeri namel
long olgeta lain bilong Israel.
5 Olsem na 12,000 manmeri
bilong lain Juda ol i kisim
mak, na 12,000 bilong lain
Ruben na 12,000 bilong lain
Gat
6 na 12,000 bilong lain Aser
na 12,000 bilong lain Naptali
na 12,000 bilong lain Manase
7 na 12,000 bilong lain
Simeon na 12,000 bilong lain
Livai na 12,000 bilong lain
Isakar
8 na 12,000 bilong lain Se-
bulun na 12,000 bilong lain
Josep na 12,000 bilong lain
Benjamin. Ol dispela man-
meri ol i kisim mak bilong
God.

Bikpela lain manmeri ol i lotu long God

9 Orait bihain mi lukluk
gen, na mi lukim planti man-
meri tru ol i bung i stap, na i
no inap man i kaunim namba
bilong ol. Dispela ol man-
meri ol i bilong olgeta lain
man na bilong olgeta kantri
na bilong olgeta kain skin na
bilong olgeta tok ples. Ol
i sanap i stap long pes bi-
long sia king na long ai bilong
Pikinini Sipsip. Ol i bin putim
ol longpela waitpela klos, na
long han bilong ol, ol i holim
ol lip bilong diwai pam.
10 Ol i singaut strong olsem,
"God bilong yumi em i save
sindaun long sia king bilong
en, na Pikinini Sipsip, tupela
tasol i save kisim bek yumi na
mekim yumi i stap gut."
11 Na olgeta ensel ol i sanap
raunim sia king wantaim ol

7:1: Jer 49.36, Dan 7.2, Sek 6.5 **7:3:** Ese 9.4-6, KTH 6.6, 9.4, 14.1, 22.4 **7:4:** KTH 9.16, 14.1-3 **7:9:** Ro 11.25, KTH 3.5, 3.18, 4.4, 5.9 **7:10:** Ais 43.11, Jer 3.23, Hos 13.4, KTH 4.2, 4.10, 5.13

hetman na ol 4-pela samting
i stap laip. Na ol i lukluk i go
long sia king na ol i brukim
skru na putim pes bilong ol
i go daun long graun, na ol i
lotu long God.
12 Ol i tok olsem, "I tru.
Yumi amamas moa yet long
God bilong yumi, na yumi
tokaut long biknem bilong
em. Em i gat olgeta gut-
pela tingting, na yumi givim
tenkyu long em, na litimapim
nem bilong em. Em i gat
strong tru. Yes, olgeta bikpela
strong i stap long em. Oltaim
oltaim dispela olgeta samting
ol i bilong God tasol. I tru."

Pen bilong dispela lain em i pinis nau

13 Orait wanpela bilong ol
hetman em i askim mi olsem,
"Ol dispela manmeri i bin
putim ol longpela waitpela
klos, em ol husat? Ol i kam
long wanem hap?"
14 Na mi bekim tok bilong
em olsem, "Bikman, yu yet
yu save." Na em i tokim mi
olsem, "Ol dispela manmeri
ol i bin kisim bikpela hevi
na pen long han bilong ol
birua. Na ol i bin wasim ol
klos bilong ol long blut bilong
Pikinini Sipsip, na ol klos i
kamap waitpela.
15 Olsem na ol i save sanap
long pes bilong sia king bi-
long God. Na long san na long
nait ol i save stap long haus
bilong en na mekim wok bi-
long en. Na God i save sin-
daun long dispela sia king,
em yet bai i stap wantaim ol
na lukautim ol.
16 Ol bai i no hangre moa,
na nek bilong ol bai i no drai
gen. San bai i no inap boinim
skin bilong ol, na i no gat
wanpela samting bai i mekim
skin bilong ol i hat nogut tru.
17 Long wanem, Pikinini
Sipsip i stap namel tru long
sia king, em bai i stap was-
man bilong ol. Em bai i
bringim ol i go long ol hul i
gat wara i kamap, em wara
bilong givim laip. Na God bai
i mekim drai wara bilong ai
bilong ol, na ol bai i no krai
moa."

8

Pikinini Sipsip i rausim namba 7 gris kandel

1 Orait Pikinini Sipsip i
rausim namba 7 gris kandel i
pasim buk, na i no gat wan-
pela samting i mekim nois,
na i no gat toktok i kamap
long heven, i go inap hap aua
samting.
2 Na bihain mi lukim dis-
pela 7-pela ensel i sanap long
pes bilong God, na ol i kisim
7-pela biugel.
3 Na narapela ensel i kam
sanap klostu long alta. Em
i holim plet gol bilong holim
paura bilong kamapim smok
i gat gutpela smel. Na ol i

7:12: KTH 5.12-14, 11.17 **7:13:** KTH 3.18 **7:14:** Ais 1.18, Dan 12.1, Mt 24.21, Mk 13.19, Hi 9.14, 1 Jo 1.7, KTH 1.5, 6.9 **7:15:** Ais 4.5-6, KTH 4.2, 4.10, 21.3 **7:16:** Sng 121.6, Ais 49.10, KTH 21.4 **7:17:** Sng 23.1-2, Ais 25.8, 49.10, Ese 34.23, Jo 10.11, 10.14, KTH 5.6, 21.4 **8:1:** Hab 2.20, KTH 6.1 **8:2:** 2 Sto 29.25-28, Mt 18.10, Lu 1.19 **8:3:** Kis 30.1-3, Amo 9.1, KTH 5.8, 9.13

givim em planti bilong dispela kain paura, bilong em
i ken bungim wantaim ol
prea bilong olgeta manmeri
bilong God, na mekim ofa
long God long dispela alta gol
i stap long pes bilong sia king
bilong God.
4 Na dispela smok i gat gut-
pela smel wantaim ol prea bi-
long ol manmeri bilong God,
ol i lusim han bilong dispela
ensel i sanap i stap long pes
bilong God, na ol i go antap.
5 Orait ensel i kisim paia
long alta na em i pulimapim
long dispela plet bilong smok
i gat gutpela smel, na em i
tromoi paia i go daun long
graun. Em i tromoi pinis,
orait ol klaut i pairap na
bikpela nois i kamap, na lait
bilong klaut i sut i go nabaut,
na graun i guria.

4-pela ensel i winim biugel

6 Orait dispela 7-pela ensel
i holim 7-pela biugel, ol i redi
long winim ol biugel.
7 Namba wan ensel i winim
biugel bilong en, na ren ais
na paia wantaim blut em i
kamap, na i go pundaun long
graun. I olsem ol i tilim ol-
geta hap graun na olgeta di-
wai long tripela hap, na paia
i kukim olgeta wanpela hap
bilong graun na wanpela hap
bilong ol diwai. Na olgeta
grinpela gras, em tu paia i
kukim olgeta.
8 Orait namba 2 ensel i
winim biugel bilong en, na
ol i tromoi wanpela samt-
ing olsem bikpela maunten
i paia, na em i go pundaun
long solwara. I olsem ol
i tilim solwara long tripela
hap, na wanpela hap bilong
solwara i kamap blut.
9 Ol samting i gat laip long
solwara, em tu ol i tilim long
tripela lain, na wanpela lain
olgeta i dai. Na ol sip tu ol
i tilim long tripela lain, na
wanpela lain sip i bagarap ol-
geta.
10 Orait namba 3 ensel i
winim biugel bilong en, na
wanpela bikpela sta i paia tru
olsem bombom, em i lusim
heven na i pundaun. I olsem
ol i tilim olgeta wara long
tripela lain, na dispela sta
i pundaun antap long wan-
pela lain bilong ol wara na ol
hul wara.
11 Nem bilong dispela sta
em i olsem, Marasin I Pait
Nogut Tru. Na em i pundaun
antap long wanpela lain bi-
long ol wara, na ol dispela
wara i kamap olsem marasin
i pait nogut tru. Planti man
i dringim dispela wara, na
wara i kukim bel bilong ol na
ol i dai.
12 Orait namba 4 ensel i
winim biugel bilong en, na i
olsem ol i tilim san na mun
na olgeta sta long tripela hap.
Na ol i bagarapim wanpela
hap bilong san na wanpela

8:4: Sng 141.2, Lu 1.10, KTH 5.8 **8:5:** Kis 19.16-19, Wkp 16.12, 1 Kin 19.11, Ese 10.2, Ap 4.31, KTH 4.5, 11.19, 16.18 **8:7:** Kis 9.23-25, Ais 2.13, Ese 38.22, Jol 2.30, KTH 9.4, 16.2 **8:8:** Kis 7.20-21, Jer 51.25, Ese 14.19, Amo 7.4, KTH 16.3 **8:9:** Ais 14.12 **8:10:** Ais 14.12, KTH 9.1, 16.4 **8:11:** Kis 15.23, Jer 9.15, 23.15 **8:12:** Ais 13.10, Ese 32.7, Jol 2.10, 2.31, 3.15, Amo 8.9, KTH 6.12-13

hap bilong mun na wanpela
hap bilong olgeta sta. Na
wanpela hap bilong lait bi-
long ol i kamap tudak, olsem
na wanpela hap bilong san
na bilong nait i no gat lait.
13 Na mi lukim wanpela
bikpela tarangau i flai i go
namel long skai. Na mi
harim em i singaut strong
olsem, "Sori, sori, sori tumas
long ol manmeri i stap long
graun. Tripela ensel moa i
laik winim ol biugel bilong
ol, na ol bikpela hevi tru bai i
kamap long ol manmeri."

9

Namba 5 ensel i winim biugel

1 Orait namba 5 ensel i
winim biugel bilong en, na
mi lukim wanpela sta i lusim
heven na i pundaun long
graun. Na ol i givim em ki
bilong dispela hul i go daun
moa na i no gat as bilong en.
2 Orait sta i opim dis-
pela hul, na smok i kamap
long hul olsem smok bilong
bikpela paia. Na dispela
smok i kamap long hul em i
karamapim san na skai, na
san na skai i kamap tudak.
3 Na planti binatang olsem
ol grasopa ol i lusim dispela
smok, na ol i go nabaut long
graun. Ol i kisim strong
olsem strong bilong ol sko-
pion, em ol dispela binatang
bilong graun i save bagara-
pim man.
4 Na ol i tokim ol dis-
pela grasopa olsem, "Yupela i
no ken bagarapim ol gras na
ol kain kain samting i save
kamap long graun na ol di-
wai. Nogat. Yupela i mas
bagarapim tasol dispela ol
manmeri i no gat mak bilong
God i stap long pes bilong ol.
5 Yupela i ken givim pen
long ol dispela manmeri i go
inap long 5-pela mun, tasol
yupela i no ken kilim ol i dai."
Na ol dispela grasopa i go
nabaut na givim pen nogut
tru long ol manmeri. Pen ol i
givim em i wankain olsem ol
skopion i save givim long ol
manmeri.
6 Long dispela taim ol man-
meri bai i wok long painim
rot bilong i dai, tasol ol bai i
no inap i dai. Ol bai i laikim
tumas long i dai, tasol dai bai
i ranawe long ol.
7 Mi lukim ol dispela gra-
sopa ol i olsem ol hos i redi
long pait. Long het bilong ol,
ol samting olsem ol hat gol i
stap. Na pes bilong ol i olsem
pes bilong man.
8 Na gras bilong ol i long-
pela, olsem gras bilong ol
meri. Na tit bilong ol i olsem
tit bilong laion.
9 Ol samting olsem ol siot
kapa i karamapim bros bi-
long ol, na ol wing bilong ol
i pairap olsem pairap bilong
planti karis ol hos i pulim na
ol i ran i go long pait. 10 Ol dis-
pela grasopa i gat tel olsem

8:13: KTH 9.12, 11.14 **9:1:** Lu 8.31, 10.18, KTH 8.10, 17.8, 20.1 **9:2:** Stt 19.28, Kis 19.18, Jol 2.2, 2.10 **9:3:** Kis 10.4, 10.12-15, Het 7.12, KTH 9.10 **9:4:** Ese 9.4, KTH 6.6, 7.3 **9:5:** KTH 9.10, 11.7 **9:6:** Jop 3.21, Ais 2.19, Jer 8.3, KTH 6.16 **9:7:** Dan 7.8, Jol 2.4, Nah 3.17 **9:8:** Jol 1.6 **9:9:** Jol 2.5

bilong ol skopion, na nil bilong sutim marasin nogut bilong givim pen, em i stap long tel bilong ol. Olsem na strong bilong ol bilong givim pen nogut tru long ol manmeri i go inap long 5-pela mun, em i stap long ol tel bilong ol.

11 Ol i gat wanpela king i stap hetman bilong ol. Dispela king em i ensel bilong dispela hul i go daun moa na i no gat as bilong en. Long tok Hibru ol i kolim nem bilong dispela ensel olsem, Abadon. Na long tok bilong yumi ol i kolim em Man Bilong Bagarapim Olgeta Samting.

12 Orait namba wan bikpela hevi em i pinis. Tasol harim. Tupela bikpela hevi i stap yet na bai i kamap bihain.

Namba 6 ensel i winim biugel

13 Orait namba 6 ensel i winim biugel bilong en, na mi harim maus bilong wanpela man i toktok namel long ol 4-pela kom i stap long ol 4-pela kona bilong alta gol i stap long pes bilong God.

14 Em i tokim namba 6 ensel i holim biugel olsem, "Dispela 4-pela ensel ol i kalabus i stap long bikpela wara Yufretis, yu mas lusim ol i go."

15 Orait em i lusim dispela 4-pela ensel, bai ol i ken tilim olgeta manmeri long tripela lain, na kilim i dai wanpela lain olgeta. Ol dispela ensel i redi pinis na ol i wetim dispela aua na dispela de na dispela mun na dispela yia tasol, bilong mekim dispela wok.

16 Na namba bilong ol soldia i sindaun long hos em inap olsem 200 milion. Mi harim ol i kolim namba bilong ol.

17 Na long dispela samting olsem driman mi lukim ol hos na ol man i sindaun long ol hos, na pasin bilong ol i olsem. Ol man ol i putim ol siot kapa, na kala bilong ol dispela siot em retpela na blupela na yelopela. Het bilong ol hos i olsem het bilong ol laion. Na paia na smok na ol ston salfa i paia, ol i kamap long maus bilong ol hos na i sut i go nabaut.

18 I olsem ol i tilim olgeta manmeri long tripela lain, na dispela tripela samting nogut i kilim i dai wanpela lain olgeta. Dispela tripela samting em dispela paia na smok na ston salfa i paia, ol i kamap long maus bilong ol hos.

19 Strong bilong ol dispela hos i stap long maus na long tel bilong ol. Tel bilong ol i olsem snek, na i gat het. Na ol hos i save bagarapim ol manmeri long ol tel bilong ol.

20 Ol arapela manmeri, em ol lain dispela tripela samting nogut i no kilim ol i dai, ol i no tanim bel na givim baksait long ol giaman god ol

---

9:12: KTH 8.13 **9:13:** Kis 30.1-3, KTH 8.3 **9:14:** KTH 16.12 **9:15:** KTH 8.7-12 **9:16:** Sng 68.17, Ese 38.4, Dan 7.10 **9:17:** 1 Sto 12.8, Ais 5.28-29 **9:20:** Lo 31.29, Sng 106.37, 115.4-7, 135.15-17, Ais 2.8, 2.18-20, Dan 5.23, 1 Ko 10.19-20, KTH 16.9-11

i bin wokim long han bilong
ol yet. Ol i no lusim pasin bi-
long lotu long ol spirit nogut
na long ol piksa bilong ol gia-
man god ol man i bin wokim
long gol na long silva na long
bras na long ston na long di-
wai, em dispela ol samting i
no save lukluk na i no save
harim toktok na i no save
wokabaut.
21 Ol dispela manmeri i bin
kilim i dai ol arapela, na ol
i bin wokim posin na yusim
ol arapela kain pawa, na ol i
bin mekim pasin pamuk na
stilim ol samting bilong ol
arapela man. Tasol ol i no
tanim bel na givim baksait
long ol dispela pasin tu.

10

Ensel i givim buk long Jon na em i kaikai

1 Orait mi lukim narapela
strongpela ensel i kam daun
long heven. Em i karamapim
skin bilong en long klaut, na
wanpela renbo i stap antap
long het bilong en. Pes bilong
en i lait olsem san, na tupela
lek bilong en i luk olsem paia.
2 Dispela ensel i holim wan-
pela liklik buk long han bi-
long en, na buk i op i stap. Em
i putim lek i stap long han sut
bilong en antap long solwara,
na narapela lek em i putim
antap long graun.
3 Na em i singaut strong
tru, olsem laion i singaut bik-
maus. Em i singaut pinis,
orait ol 7-pela klaut i pairap
na ol i mekim toktok bilong
ol.
4 Dispela 7-pela klaut i
pairap pinis, orait mi laik
raitim toktok ol i bin mekim.
Tasol mi harim maus bilong
wanpela man i singaut long
heven olsem, “Dispela tok bi-
long ol 7-pela klaut i pairap,
em yu mas pasim i stap long
tingting bilong yu. Yu no ken
raitim.”
5 Orait dispela ensel mi
bin lukim em i sanap long
solwara na long graun, em i
litimapim han sut bilong en i
go long heven,
6 na em i tok tru antap
long nem bilong God i stap
laip oltaim oltaim. Em God
i bin wokim heven wantaim
olgeta samting i stap long
en, na graun wantaim olgeta
samting i stap long en, na
solwara tu wantaim olgeta
samting i stap long en. Na
ensel i tok olsem, “Taim i laik
pinis nau. God bai i no inap
wet moa. Nogat.
7 Taim namba 7 ensel i
winim biugel, na krai bilong
en i kamap, orait dispela
samting God i laik mekim na
tok bilong en i bin hait i stap,
em bai God i mekim i kamap
tru. Em dispela gutnius bipo
em i bin givim long ol profet,
em ol wokman bilong en.”
8 Na maus bilong dispela
man i kamap gen long heven,
na i tokim mi olsem, “Yu go
kisim dispela buk i op i stap

10:1: Ese 1.28, Mt 17.2, KTH 1.15-16 **10:3:** KTH 8.5 **10:4:** Dan 8.26, 12.4, 12.9 **10:5:** Kis 8.6 **10:5:** Kis 20.11, Lo 32.40, Dan 12.7, Amo 3.7 **10:6:** Neh 9.6, Sng 146.6, KTH 4.11, 14.7, 16.17 **10:7:** Dan 9.6, 9.10, Amo 3.7, Ro 16.25-26, KTH 11.15 **10:8:** Ese 2.8—3.3

long han bilong ensel i sanap
long solwara na long graun.”
9 Orait mi go long ensel
na mi tokim em, “Yu givim
dispela liklik buk long mi.”
Na em i tokim mi olsem, “Yu
kisim na yu kaikai. Em bai i
pait long bel bilong yu. Tasol
long maus bilong yu em bai i
swit olsem hani.”
10 Em i tok pinis, na mi
kisim dispela liklik buk long
han bilong en, na mi kaikai.
Na long maus bilong mi em i
swit olsem hani. Tasol taim
mi kaikai pinis, em i pait long
bel bilong mi.
11 Na ol i tokim mi olsem,
“Yu mas autim tok profet gen
long ol samting bai i kamap
long planti lain manmeri bi-
long planti kantri na bilong
planti tok ples, na long planti
king tu.”

11

Tupela man i autim tok

1 Orait ol i givim mi stik bi-
long metaim ol samting, em
i olsem stik bilong wokabaut,
na ol i tokim mi olsem, “Yu
kirap na metaim haus bilong
God wantaim alta. Na yu kau-
nim namba bilong ol man-
meri i save mekim lotu long
dispela haus.
2 Tasol yu no ken metaim
dispela ples bung i stap ausait
long banis i raunim haus bi-
long God. Em yu mas lusim,
long wanem, em ples bung
bilong ol man bilong ol ara-
pela lain, na ol dispela lain
bai i kam krungutim taun bi-
long God i go inap long 42
mun.*
3 Na mi bai salim dispela
tupela man bilong autim tok
bilong mi. Tupela bai i pasim
klos bilong sori, na tupela bai
i autim tok bilong mi i go inap
long 1,260 de.”
4 Dispela tupela man i
olsem dispela tupela diwai
oliv na tupela lam i sanap
long pes bilong Bikpela
bilong olgeta hap bilong
graun.†
5 Sapos ol man i laik mekim
nogut long tupela, orait paia
bai i kamap long maus bi-
long tupela na kukim tru ol
birua bilong tupela. Olsem
na wanem man i laik mekim
nogut long tupela, em bai i
dai long dispela pasin tasol.
6 Tupela i gat strong bilong
pasim skai, bai ren i no ken
pundaun long olgeta taim tu-
pela i wok long autim tok pro-
fet bilong God. Na tupela i
gat strong bilong mekim ol-
geta wara i kamap blut, na
bilong mekim ol kain kain
samting nogut i kamap bi-
long bagarapim ol manmeri
bilong graun. Tupela i ken

10:9: Jer 15.16 **10:10:** Ese 2.10, 3.3 **11:1:** Nam 35.5, Ese 40.3, Sek 2.1-2, KTH 21.15 **11:2:** Ese 40.17-20, Dan 8.10, Lu 21.24, KTH 12.6, 13.5 * **11:2:** 42 mun em wankain olsem 1,260 de o 3 na hap yia. Lukim Daniel 7.25 na 9.27 na 12.7. Long dispela tok long ol man bilong ol arapela lain i krungutim Jerusalem, lukim Luk 21.24. **11:3:** KTH 12.6, 19.10, 20.4 **11:4:** Jer 11.16, Sek 4.11-14 † **11:4:** Lukim Sekaraia 4.1-5 na 4.10-14 na Kamapim Tok Hait 1.12. **11:5:** Wkp 10.2, 2 Sml 22.9, 2 Kin 1.10-12, Sng 97.3, Jer 5.14, Hos 6.5 **11:6:** Kis 7.17-19, 1 Sml 4.8, 1 Kin 17.1

mekim ol dispela kain samting i kamap long laik bilong tupela.

7 Taim tupela i pinisim wok bilong autim tok bilong God, orait dispela wel abus bilong hul i no gat as, em bai i lusim hul na i kam antap. Na em bai i pait long tupela. Na em bai i daunim tupela na kilim tupela i dai.

8 Na bodi bilong tupela bai i stap long bikrot bilong dispela bikpela taun, yumi save tok bokis na kolim em olsem, Sodom na Isip. Em dispela taun tasol bipo ol i bin nilim Bikpela bilong tupela long diwai kros na kilim em i dai.

9 Ol man bilong olgeta kain skin na bilong olgeta kantri na bilong olgeta tok ples na bilong olgeta lain manmeri, ol bai i lukim bodi bilong tupela inap long 3 na hap de. Na ol bai i no larim ol man i planim bodi bilong tupela.

10 Na ol manmeri bilong graun bai i amamas long lukim tupela i dai pinis, na ol bai i singsing na kaikai na givim presen long ol pren bilong ol. Long wanem, dispela tupela profet i bin givim pen nogut long olgeta manmeri i stap long graun.

11 Dispela 3 na hap de i pinis, orait God i salim win bilong laip i go insait long tupela, na tupela i kirap na i sanap. Na ol man i lukim tupela, ol i pret nogut tru.

12 Na tupela i harim maus bilong wanpela man i singaut strong long heven na i tokim tupela olsem, "Yutupela kam antap long hia." Orait ol birua i lukim tupela i stap, na tupela i go insait long klaut na i go antap long heven.

13 Na long dispela taim stret bikpela guria i kamap, na wanpela hap bilong taun em i bagarap, na 9-pela hap i stap yet. Na 7,000 manmeri i dai long dispela guria. Na ol manmeri i stap yet, ol i pret nogut tru na ol i litimapim nem bilong God bilong heven.

14 Orait namba 2 bikpela hevi em i pinis. Tasol harim. Liklik taim tasol na namba 3 bikpela hevi bai i kamap.

Namba 7 ensel i winim biugel

15 Orait namba 7 ensel i winim biugel bilong en, na mi harim ol lain i stap long heven i singaut strong olsem, "Bikpela bilong yumi wantaim dispela man em i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en,‡ tupela i kamap king bilong olgeta hap bilong graun. Na Bikpela bai i stap king oltaim oltaim."

11:7: Dan 7.7, 7.21, Sek 14.2, Lu 13.32, KTH 9.2, 12.17, 13.1, 13.5-7, 13.11, 17.8 **11:8:** Ais 1.9-10, Lu 13.34, Hi 13.12, KTH 14.8, 18.10, 18.24 **11:10:** KTH 12.12, 13.8, 16.10 **11:11:** Ese 37.5-14, KTH 11.9 **11:12:** 2 Kin 2.1, 2.5-7, 2.11, Ais 14.13, Ap 1.9, KTH 12.5 **11:13:** KTH 6.12, 8.5, 14.7, 16.9, 16.18 **11:14:** KTH 8.13, 9.12, 15.1 **11:15:** Kis 15.18, Sng 10.16, Ais 27.13, Dan 2.44, 7.14, 7.27, Oba 1.21, KTH 10.7, 12.10, 19.6 ‡ **11:15:** Long tok Grik, "dispela man em i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en," ol i kolim olsem, Krais. **11:16:** KTH 4.4, 4.10, 5.8, 19.4

16 Na dispela 24 hetman i
save sindaun long sia bilong
ol long ai bilong God, ol i
brukim skru na putim pes bi-
long ol i go daun long graun,
na ol i lotu long God.
17 Ol i tok olsem,
“Bikpela, yu God
I Gat Olgeta Strong.
Yu stap nau, na bipo tru yu
stap.
Yu kisim pinis
bikpela strong bi-
long yu,
na yu kamap king tru.
Olsem na mipela i tenkyu
long yu.
18 Ol haiden i belhat tru,
tasol taim bilong yu long
belhat
em i kamap pinis.
Nau em i taim
bilong ol man i dai pinis
ol i mas kamap long kot
bilong yu.
Nau em i taim
bilong givim gutpela
pe
long ol wokman bilong
yu,
em ol profet,
na long ol manmeri bi-
long yu,
na long olgeta man
i save pret long yu
na i stap aninit long
yu,
em ol man i gat nem
na ol man i no gat
nem tu.
Nau em i taim bilong bagara-
pim
ol man i bin bagarapim
graun.”
19 Ol hetman i tok pinis,
orait ol ensel i opim haus bi-
long God i stap long heven,
na ol i lukim Bokis Kontrak
bilong God em i stap ples klia
insait long haus bilong em.
Na lait bilong klaut i sut i
go nabaut na bikpela nois i
kamap na klaut i pairap, na
graun i guria na planti ren ais
i kam daun.

Satan wantaim ol lain bilong en i bagarap olgeta

(Sapta 12-20)

12

Jon i lukim meri na bikpela snek

1 Orait wanpela narakain
mak tru i kamap long skai.
Dispela mak i olsem. Wan-
pela meri i stap, na em i
pasim san olsem klos bilong
en. Na mun i stap aninit long
lek bilong en, na 12-pela sta
i stap olsem hat long het bi-
long en.
2 Dispela meri i gat bel, na
pen bilong karim pikinini em
i kamap pinis long em. Em i
laik karim pikinini, na em i
pilim pen nogut tru, olsem na
em i singaut strong.
3 Na narapela mak i kamap
long skai. Dispela mak em i
olsem. Wanpela traipela ret-
pela snek i stap. Em i gat
7-pela het, na 10-pela kom i
kamap long ol het bilong en.

11:17: KTH 1.4, 1.8, 4.8, 15.3, 16.5, 19.6 **11:18:** Sng 2.1, 2.5, 46.6, 110.5, 115.13, Dan 7.9-10, Ro 2.5, KTH 6.10, 10.7, 13.10, 18.6, 19.5, 20.11-13 **11:19:** Hi 9.4, KTH 8.5, 15.5, 15.8, 16.18, 16.21 **12:2:** Ais 66.7, Ga 4.19 **12:3:** Dan 7.7, KTH 13.1, 17.3, 17.9

Na 7-pela hat olsem ol hat bilong king i stap long ol het bilong en.

4 Tel bilong en i brumim tru bikpela lain sta bilong skai na tromoi ol i go long graun. I olsem ol i tilim ol sta long tripela lain, na wanpela lain sta olgeta i pundaun.

Orait dispela snek i sanap long pes bilong meri i laik karim pikinini, na em i wetim meri i karim pikinini pinis, bai em i ken kaikai dispela pikinini.

5 Na meri i karim pikinini man, em pikinini God i makim bilong holim stik ain na bosim strong olgeta lain manmeri. Meri i karim pikinini pinis, orait kwiktaim ol i kisim pikinini i go antap, na ol i bringim em i go long God na long sia king bilong em.

6 Na dispela meri em i ranawe i go long hap i no gat man. Long dispela hap God i redim pinis ples bilong em i ken i stap long en, na ol bai i lukautim em na givim kaikai long em inap long 1,260 de.

7 Orait nau bikpela pait i kirap long heven. Maikel wantaim ol ensel bilong en ol i pait long dispela traipela snek. Na snek wantaim ol ensel bilong en ol i bekim pait long ol,

8 tasol ol i no gat strong bilong winim pait. Olsem na ol i no inap i stap moa long heven,

9 na ol ensel bilong God i tromoi dispela snek i go daun. Em dispela snek bilong bipo yet, na ol i kolim em Satan na "Man I Save Kotim Olgeta Manmeri." Em i man bilong giamanim olgeta manmeri bilong graun. Ol i tromoi em i go daun long graun, na ol i tromoi ol ensel bilong en i go daun wantaim em.

10 Na long heven mi harim maus bilong wanpela man i singaut strong olsem, "Nau God bilong yumi em i kisim bek yumi pinis, na strong bilong en i kamap pinis long ples klia, na em i stap king. Na dispela man em i makim bilong kisim bek ol manmeri bilong en, em i kisim pinis bikpela namba na strong. Long wanem, dispela man bilong kotim ol brata bilong yumi, em i bin kotim ol long ai bilong God bilong yumi long san na long nait, tasol nau ol ensel i tromoi em i go daun pinis.

11 Ol brata bilong yumi ol i no bin laikim tumas laip bilong ol yet, na ol i no tingting strong long ol i mas i stap gut long graun. Nogat. Ol i bin kisim strong long blut bilong Pikinini Sipsip na ol i strong long autim tok bilong em, maski ol birua i kilim ol i dai. Na long dispela pasin ol i winim pait na daunim dispela birua.

12:4: Dan 8.10, KTH 9.10, 17.8 **12:5:** Sng 2.9, Ais 7.14, 66.7, KTH 2.27, 19.15 **12:6:** KTH 11.2-3, 12.4 **12:7:** Dan 10.13, 10.21, 12.1, Ju 1.9, KTH 20.2 **12:9:** Stt 3.1, 3.4, 3.14, Lu 10.18, 22.31, Jo 12.31, KTH 9.1, 20.2-3 **12:10:** Jop 1.9-11, Sek 3.1, KTH 11.15, 19.1 **12:11:** Lu 14.26, Ro 8.33-34, 8.37

12 Olsem na yu heven, na
yupela olgeta lain i stap long
heven, yupela i ken amamas.
Tasol yu graun, na yu sol-
wara, yupela lukaut. Bikpela
hevi i laik kamap long yu-
pela. Satan i go daun pinis
long yupela, na em i belhat
nogut tru. Em i save, em i
gat sotpela taim tasol bilong i
stap."
13 Dispela snek em i lukim
olsem ol i tromoi em i go
daun pinis long graun, na em
i go ranim dispela meri i bin
karim pikinini man.
14 Tasol ol i givim tupela
wing bilong bikpela tarangau
long dispela meri, bai em
inap flai i go long ples bilong
en long graun i no gat man,
na em i ken i stap longwe long
dispela snek. Na long dispela
hap ol bai i lukautim em gut
na givim kaikai long em, i go
inap long 3 na hap yia.
15 Orait dispela snek i
trautim wara long maus
bilong en. Dispela wara i
kamap olsem bikpela wara
na i ran i go bihainim meri.
Snek i laik bai wara i kisim
dispela meri na bagarapim
meri olgeta.
16 Tasol graun i helpim
meri. Graun i opim maus
bilong en na i dringim
dispela wara, snek i bin
trautim long maus bilong en.
17 Olsem na snek em i bel-
hat long dispela meri, na em
i go na i laik pait long ol ara-
pela pikinini bilong en, em
ol dispela manmeri i save bi-
hainim ol lo bilong God, na ol
i save autim tok bilong Jisas
na bihainim em.
18 Na snek i sanap i stap
long nambis bilong solwara.

13

Tupela wel animal i kamap

1 Na mi lukim wanpela wel
animal i kamap long solwara.
Em i gat 7-pela het na 10-pela
kom i kamap long ol het bi-
long en. Na 10-pela hat olsem
ol hat bilong king i stap long
ol kom bilong en. Long ol het
bilong en ol nem i stap, na
as bilong ol dispela nem em
ol kain kain pasin bilong tok
bilas long God.
2 Dispela wel animal nau
mi lukim, em i olsem bikpela
wel pusi ol i kolim lepat, na
lek bilong en i olsem lek bi-
long bea, na maus bilong en i
olsem maus bilong laion. Na
dispela snek i givim strong bi-
long em yet long dispela wel
animal. Em i mekim em i stap
king olsem em yet, na em i
givim bikpela strong long em.
3 I luk olsem ol i bin su-
tim wanpela het bilong dis-
pela wel animal na kilim em
i dai. Tasol dispela sua nogut
em i drai pinis, na i orait gen.
Na olgeta manmeri ol i kirap
nogut long lukim dispela wel
animal, na ol i bihainim em.
4 Ol manmeri i save olsem
traipela snek i bin givim

12:12: Ais 44.23, 49.13, KTH 8.13, 10.6, 11.10, 18.20 **12:14:** Dan 7.25, 12.7, KTH 12.6, 17.3 **12:15:** Ais 59.19 **12:17:** Stt 3.15, 1 Ko 2.1, 1 Jo 5.10, KTH 11.7, 13.7, 14.12, 20.4 **13:1:** Dan 7.2-3, 7.7, KTH 12.3, 17.3, 17.7-12 **13:2:** Dan 7.4-6, KTH 12.4, 12.9, 16.10 **13:3:** KTH 13.12-14, 17.8 **13:4:** KTH 18.18

strong bilong em yet long
dispela wel animal, olsem na
ol i lotuim dispela snek. Na
ol i lotuim wel animal tu, na
ol i tok olsem, "Husat em i
wankain olsem dispela wel
animal? Husat inap long pait
long em?"

5 Orait God i larim dis-
pela wel animal na em i bik-
maus nabaut na i tok bilas
long God. Na em i gat strong
bilong mekim dispela pasin
inap long 42 mun.

6 Olsem na em i opim maus
bilong en na em i tok bilas
long God. Em i tok nogut long
nem bilong God na long ples
bilong God na long ol lain bi-
long God i stap long heven.

7 Na God i larim em na em
i pait long ol manmeri bilong
God, na em i winim pait na
i daunim ol. Na em i kisim
strong bilong bosim ol man-
meri bilong olgeta lain man
na bilong olgeta kantri na bi-
long olgeta tok ples na bilong
olgeta kain skin.

8 Olgeta manmeri long
graun, nem bilong ol i no
i stap long buk bilong laip
long taim God i no mekim
graun i kamap yet, ol bai i
lotu long dispela wel animal.
Dispela buk bilong laip, em
buk bilong Pikinini Sipsip,
bipo ol i bin kilim em i dai.

9 Man i gat yau, em i mas
harim gut dispela tok.

10 Sapos God i makim wan-
pela man bilong i go long
kalabus, orait em i mas i go
long kalabus. Na sapos em i
makim wanpela man bilong
ol i kilim em i dai long bainat,
orait ol bai i kilim em i dai
long bainat. Na taim dispela
kain pasin i kamap, orait ol
manmeri bilong God i mas i
stap strong na holimpas bilip
bilong ol.

11 Orait mi lukim narapela
wel animal i kirap insait long
graun na i kam antap. Long
het bilong en tupela kom i
kamap olsem ol kom bilong
pikinini sipsip, na toktok bi-
long en em i olsem toktok bi-
long wanpela bikpela snek.

12 Long taim dispela
namba 2 wel animal em i
stap wantaim namba wan
wel animal, em i kisim olgeta
strong bilong namba wan
wel animal. Na em i wok
strong long mekim graun
wantaim ol manmeri i stap
long graun ol i lotu long
dispela namba wan wel
animal, em i bin kisim sua
nogut inap long kilim em i
dai, tasol dispela sua em i
drai pinis.

13 Namba 2 wel animal em
i wokim ol kain kain bikpela
mirakel. Wanpela kain mi-
rakel em i olsem. Long ai bi-
long ol manmeri em i mekim
paia i lusim heven na i kam
daun long graun.

14 God i larim em i wokim

13:5: KTH 11.2, 12.6 **13:5:** Dan 7.8, 7.25, 11.36 **13:6:** KTH 12.12 **13:7:** Dan 7.21, KTH 11.7, 11.18, 12.17, 17.15 **13:8:** Kis 32.32, Sng 69.28, Dan 12.1, Fl 4.3, KTH 3.5, 5.6, 17.8, 20.12-15, 21.27 **13:10:** Ais 33.1, Jer 15.2, 43.11, Mt 26.52, KTH 14.12 **13:11:** KTH 11.7 **13:13:** Lo 13.1-3, 1 Kin 18.24-39, 2 Kin 1.10-12, Mt 24.24, 2 Te 2.9 **13:14:** Lo 13.1, 13.4, 2 Te 2.9-10, KTH 12.9, 19.20

ol kain kain mirakel long
ai bilong namba wan wel
animal, na long dispela pasin
em i giamanim ol manmeri
bilong graun. Em i tokim
ol manmeri olsem, "Yupela
i mas wokim piksa bilong
dispela wel animal, bilong
litimapim nem bilong en.
Em dispela wel animal bipo
bainat i bin kilim em, tasol
em i stap laip yet."
15 Na God i larim em na
em i givim win bilong laip
long piksa bilong wel animal,
na dispela piksa i mekim tok-
tok. Na sapos sampela man i
no laik lotu long piksa bilong
wel animal, orait em i gat
strong bilong kilim ol i dai.
16 Orait namba 2 wel ani-
mal i tok na ol i putim wan-
pela mak long han sut na long
pes bilong olgeta manmeri,
maski ol i manmeri nating o
ol i gat nem, na maski ol i gat
planti mani o ol i stap rabis,
na maski ol i stap fri o ol i
wokboi na wokmeri nating.
17 Na sapos man i no gat
dispela mak bilong nem bi-
long wel animal o sapos em
i no gat namba bilong nem
bilong en, orait em i no inap
baim samting long ol arapela
manmeri na ol i no inap baim
samting long em.
18 Man i gat gutpela tingt-
ing, em inap save gut long
dispela samting. Man i gat
save, em i mas kaunim gut
namba bilong wel animal.
Dispela namba em i namba
bilong wanpela man, na
namba bilong dispela man
em 666.*

14

Ol manmeri bilong Pikinini Sipsip i singim nupela song

1 Mi lukluk gen, na mi
lukim Pikinini Sipsip i sanap
long maunten Saion, na
144,000 manmeri i sanap
wantaim em. Nem bilong
Pikinini Sipsip na nem bilong
Papa bilong en, dispela nem
God i bin raitim long pes
bilong ol.
2 Na mi harim gutpela nois
i kam long heven, em i olsem
nois bilong bikpela wara i
pairap, na olsem bikpela
nois bilong klaut i pairap.
Mi harim dispela nois em i
olsem musik. Em i olsem ol
man i paitim gita na musik i
kamap.
3 Ol dispela manmeri i
sanap long pes bilong sia king
bilong God na long ai bilong
ol 4-pela samting i stap laip

13:15: Dan 3.4-6, KTH 16.2, 19.20, 20.4 **13:16:** KTH 14.9, 19.20, 20.4 **13:17:** KTH 14.9-11, 15.2, 16.2, 19.20, 20.4 **13:18:** KTH 15.2, 17.9, 21.17 * **13:18:** Long taim ol i raitim tok Hibru na tok Grik bipo, ol i no gat ol namba. Ol wan wan leta i stap olsem ol namba bilong ol. Leta 'a' em i olsem namba 1, na leta 'b' em i olsem namba 2, na i go olsem. Olsem na sapos yu raitim nem bilong wanpela man, yu inap lukim ol leta bilong dispela nem na bungim ol namba ol i makim. Ol saveman i gat kain kain tingting long as bilong dispela namba 666. Tasol planti saveman i ting Jon i laik tok long Sisar Nero, em wanpela king bilong Rom i bin mekim nogut long ol Kristen. **14:1:** Ese 9.4, KTH 3.12, 5.6, 7.3-4, 13.16 **14:2:** Ese 1.24, 43.2, KTH 1.15, 5.8, 19.6 **14:3:** Sng 149.1, Ais 42.10, KTH 5.9, 7.4, 15.3

na long ai bilong ol hetman,
na ol i singim wanpela nu-
pela song. Dispela 144,000
manmeri God i bin baim bek
ol namel long olgeta man-
meri bilong graun, ol tasol
inap long kisim save long dis-
pela song. Na i no gat nara-
pela man moa inap kisim
save long en.

4 Dispela ol man ol i no
bin slip wantaim ol meri na
kamap doti. Nogat. Ol i
stap klin tru.* Olgeta ples
Pikinini Sipsip i laik i go long
en, orait ol dispela man i save
bihainim em i go. God i
bin baim bek ol dispela lain
namel long olgeta manmeri
bilong graun, na ol i stap
olsem namba wan lain God
i kisim bek, bai ol i stap ol
lain bilong em yet na bilong
Pikinini Sipsip.

5 Ol i no bin mekim tok
giaman. Nogat. Ol i no gat
asua long wanpela samting.

Tripela ensel i autim tok

6 Orait mi lukim narapela
ensel i flai i go namel long
skai. Em i gat gutnius bilong
i stap oltaim oltaim, na em
i gat wok bilong autim dis-
pela gutnius long ol manmeri
i stap long graun. Em i au-
tim long ol manmeri bilong
olgeta lain man na bilong ol-
geta kantri na bilong olgeta
tok ples na bilong olgeta kain
skin.

7 Em i singaut strong
olsem, "Taim i kamap pinis
bilong God i skelim pasin
bilong olgeta man long kot.
Olsem na yupela i mas pret
long em na litimapim nem
bilong em. Yupela i mas lotu
long God, em i bin wokim
heven na graun na solwara
na olgeta hul wara."

8 Narapela ensel i bihainim
namba wan ensel na i kam.
Dispela namba 2 ensel i
tok olsem, "Bikpela taun
Babilon† em i bagarap pinis!
Yes, em i bagarap pinis!
Dispela taun Babilon tasol
em i bin mekim olgeta
lain manmeri ol i bihainim
strongpela pasin pamuk
bilong em. I olsem em i bin
givim strongpela wain long
ol na ol i dringim."

9 Na narapela ensel i bi-
hainim dispela tupela ensel
na i kam. Dispela namba
3 ensel em i singaut strong
olsem, "Sapos wanpela man i
lotu long dispela wel animal

14:4: 2 Ko 11.2, Ef 5.27, Je 1.18, KTH 3.4, 5.9 * **14:4:** Tok Grik i tok, ol i no bin slip wantaim ol meri. Tasol planti saveman i ting em i tok piksa long ol manmeri i bin bihainim gut ol pasin God i laikim na ol i no bin mekim ol kain kain pasin nogut. **14:5:** Sng 32.2, Sef 3.13, Ef 5.27 **14:6:** Ef 3.9-11, KTH 8.13, 13.7 **14:7:** Neh 9.6, Sng 124.8, Ap 17.24, KTH 10.6, 15.4 **14:8:** Ais 21.9, Jer 51.8, KTH 17.2, 18.2-3, 18.21, 19.2 † **14:8:** Long taim Jon i raitim dispela buk, biktaun Babilon i bagarap i stap longtaim pinis. Olsem na planti saveman i ting em i no tok long Babilon tru. Ol i ting em i tingim pasin nogut ol Babilon i bin mekim bipo na em i tok bokis long narapela strongpela kantri i save mekim pasin nogut na i birua long God. Sampela i ting em i tok long kantri Rom (lukim tok i stap long 1 Pita 5.13). Na sampela i ting dispela nem Babilon i makim olgeta manmeri i save birua long Krais na long sios bilong em. **14:9:** KTH 13.12-17

na long piksa bilong en, na
em i kisim mak long pes na
long han bilong en,
10 orait bai em i mas
dringim wanpela kain wain.
Dispela wain em belhat
bilong God. Na God bai i no
inap tanim wara wantaim
dispela wain pastaim. Nogat.
Em bai i kapsaitim belhat
bilong en long kap bilong
bekim pe nogut, na dispela
man i mas dringim. Na long
ai bilong ol ensel bilong God,
na long ai bilong Pikinini
Sipsip, dispela man bai i
kisim pen nogut long paia na
long ston salfa i paia.
11 Na smok i kamap long
dispela paia i givim pen long
ol, em bai i go antap oltaim
oltaim. Ol dispela man i save
lotu long wel animal na long
piksa bilong en, na i kisim
mak bilong nem bilong en, ol
bai i no kisim malolo long san
na long nait."
12 Taim dispela kain pasin
i kamap, ol manmeri bilong
God i mas i stap strong, em
ol manmeri i save bihainim
ol lo bilong God na holimpas
bilip bilong ol long Jisas.
13 Mi harim maus bilong
wanpela man i singaut long
heven olsem, "Yu raitim tok
olsem, 'Nau na olgeta taim bi-
hain, ol manmeri i bilip long
Bikpela na ol i dai, ol i ken
amamas.' " Na Holi Spirit em
tu i tok, "Ol i ken amamas tru,
long wanem, ol i lusim dis-
pela hatwok ol i bin mekim,
na ol i ken malolo. Na ol i no
i go nating. Nogat. Gutpela
pasin ol i bin mekim, em i go
wantaim ol."

Taim i kamap bilong katim ol kaikai bilong graun i mau pinis

14 Orait mi lukluk gen,
na mi lukim wanpela wait-
pela klaut, na wanpela man
i wankain olsem yumi man
bilong graun i sindaun i stap
long dispela klaut.‡ Em i gat
hat gol long het bilong en, na
long han bilong en em i holim
naip i sap tru.
15 Na narapela ensel i kam
ausait long haus bilong God.
Em i singaut strong tru long
dispela man i sindaun long
klaut olsem, "Kisim naip bi-
long yu na katim kaikai. Ol-
geta kaikai bilong graun i
mau pinis, olsem na nau em
i taim bilong katim dispela
kaikai."
16 Orait dispela man i sin-
daun long klaut em i holim
naip bilong en na em i lin-
daun i go daun long graun, na
em i katim ol kaikai i mau i
stap long graun.
17 Na narapela ensel i lusim
haus bilong God i stap long
heven na i kam ausait. Em tu
i holim naip i sap tumas.
18 Na narapela ensel gen
em i lusim alta na i kam, em

14:10: Stt 19.24, Sng 11.6, 75.8, Ais 51.17, Jer 25.15, Ese 38.22, KTH 15.7, 16.19, 18.6, 19.20, 20.10, 21.8 **14:11:** Ais 34.10, KTH 13.12-17, 19.3 **14:12:** KTH 12.17, 13.10 **14:13:** 1 Ko 15.23, 15.58, 1 Te 4.16, 2 Te 1.7, Hi 4.10, KTH 20.6 **14:14:** Ese 1.26, Dan 7.13, KTH 6.2 ‡ **14:14:** Lukim tok i stap long Daniel 7.13. **14:15:** Jer 51.33, Jol 3.13, KTH 14.18, 16.17 **14:18:** Jol 3.13, KTH 16.8

dispela ensel i gat strong bilong bosim paia. Em i singaut strong long ensel i holim naip i sap tru. Em i tok olsem, “Ol pikinini wain bilong graun i mau pinis, olsem na yu kisim dispela naip bilong yu i sap moa, na katim ol pikinini bilong ol diwai wain bilong graun, na bungim i stap long wanpela hap.”

19 Orait dispela ensel i kisim naip bilong en na em i lindaun i go daun long graun, na em i katim ol pikinini wain bilong graun, na i bungim i stap. Na em i tromoi ol dispela pikinini wain i go insait long bikpela tang ston bilong krungutim ol pikinini wain. Dispela em i makim belhat bilong God.

20 Na ol i krungutim ol pikinini wain long dispela tang i stap ausait long biktaun, na blut i kamap na i ran i kam ausait long tang, na i ran i go karamapim olgeta graun i go inap 300 kilomita.§ Na blut i kam antap inap long mak bilong hap ain i stap long maus bilong ol hos.

15

7-pela ensel i holim 7-pela samting nogut tru

1 Orait mi lukim narapela narakain mak i kamap long skai, na mi kirap nogut tru. Mi lukim 7-pela ensel i stap, na ol i holim 7-pela samting nogut tru bilong bagarapim ol manmeri. Na taim dispela ol samting nogut i pinis, orait i no gat narapela moa bai i kamap. Long dispela 7-pela samting nogut, belhat bilong God bai i pinis tru.

2 Na mi lukim wanpela samting olsem bikpela solwara ol i bin wokim long glas na paia wantaim. Ol manmeri i bin winim pait na daunim dispela wel animal wantaim piksa bilong en na namba i makim nem bilong en, ol i sanap i stap long arere bilong dispela solwara i olsem glas, na ol i holim ol gita samting God i bin givim ol.*

3 Ol i singim song bilong Moses, em wokman bilong God, na song bilong Pikinini Sipsip. Dispela song i olsem,

“Bikpela, yu God I Gat Olgeta Strong,
yu save mekim
ol narakain strongpela wok,

14:19: KTH 19.15 **14:20:** Ais 63.3, Kra 1.15, Hi 13.12, KTH 11.8, 19.14-15

§ **14:20:** Planti saveman i ting dispela biktaun em Jerusalem tasol. Na long tok Grik ol i raitim, “1,600 stadia,” na dispela em i olsem 300 kilomita bilong yumi. Tasol yumi no save gut, Jon i laik tok long mak bilong 300 kilomita tru, o dispela namba 1,600 em i raitim, em i makim narapela samting. **15:1:** Wkp 26.21, KTH 12.1-3, 14.10, 15.6-7, 21.9 **15:2:** KTH 4.6, 5.8, 13.15-17, 14.2, 21.18 * **15:2:** Planti tok bilong dispela sapta i wankain olsem tok i stap long stori bilong Moses. Moses i bin mekim ol samting nogut i kamap bilong bagarapim ol Isip. Na taim ol Israel i brukim solwara na i lusim Isip pinis, na ol i sanap i stap yet long nambis bilong solwara, Moses wantaim ol Israel i bin singim wanpela song long Bikpela. Lukim Kisim Bek 15. **15:3:** Kis 15.1, Lo 31.30, Sng 92.5, 111.2, 139.14, 145.17, KTH 11.17, 14.3, 16.7

na taim mipela i lukim
mipela i save kirap
nogut tru.
King bilong olgeta lain man-
meri,
ol pasin bilong yu
ol i stret na i tru ol-
geta.
4 Bikpela, yu wanpela tasol
yu stap holi.
Olsem na olgeta manmeri
ol i mas pret long yu
na litimapim nem bilong
yu.
Olgeta lain man bai i kam
na lotu long yu.
Long wanem, stretpela pasin
bilong yu
i kamap ples klia pinis."

5 Bihain long dispela mi lukluk gen, na haus bilong God, em haus lotu sel long heven, em i op. Em haus lotu sel bilong God i kamapim tok tru bilong en.

6 Na dispela 7-pela ensel i holim 7-pela samting nogut tru bilong bagarapim ol manmeri, ol i lusim haus bilong God na i kam ausait. Ol i bin pasim ol naispela laplap i klin tumas na i lait tru. Na ol i bin pasim ol let gol i raunim bros bilong ol.

7 Na wanpela bilong dispela 4-pela samting i stap laip, em i kisim 7-pela dis gol na givim long ol 7-pela ensel. Na belhat bilong God i save stap oltaim oltaim, dispela em i pulap long ol 7-pela dis.

8 Na smok bilong lait na strong bilong God, em i pulap long haus bilong en. Na i no gat wanpela inap i go insait long haus bilong en. Nogat. Ol i mas wetim ol 7-pela ensel i pinisim wok long dispela 7-pela samting nogut pastaim.

16

Ol i kapsaitim ol 7-pela dis i gat belhat bilong God

1 Orait mi harim maus bilong wanpela man i kamap insait long haus bilong God. Em i singaut strong long dispela 7-pela ensel olsem, "Yupela i mas kisim dispela 7-pela dis i gat belhat bilong God, na go kapsaitim i go daun long graun."

2 Na namba wan ensel i go kapsaitim dis bilong en antap long graun. Na ol kain kain strongpela sua nogut tru i kamap long skin bilong ol man i gat mak bilong wel animal na i save lotu long piksa bilong en.

3 Na namba 2 ensel i kapsaitim dis bilong en antap long solwara. Na solwara i kamap olsem blut bilong man i dai pinis. Na olgeta samting i stap laip long solwara, ol i dai.

4 Na namba 3 ensel i kapsaitim dis bilong en antap long ol bikpela wara na ol hul wara. Na dispela olgeta wara i kamap blut.

15:4: Sng 86.9, Ais 66.23, Jer 10.7 **15:5:** Kis 38.21 **15:6:** KTH 15.1 **15:7:** 2 Te 1.9, KTH 4.6, 4.9, 10.6, 14.10 **15:8:** Kis 40.34, 1 Kin 8.10-11, 2 Sto 5.13-14, Ais 6.4, Ese 44.4, 2 Te 1.9 **16:1:** Sng 69.24, Ais 66.6, Jer 10.25, Ese 22.31, Sef 3.8, KTH 14.10, 15.1, 15.7, 16.17 **16:3:** Kis 7.17-21, KTH 8.8-9 **16:4:** Kis 7.17-21, Sng 78.44, KTH 8.10 **16:5:** Sng 119.137, KTH 1.4, 1.8, 11.17, 15.3

5 Na mi harim ensel i bosim
ol wara i tok olsem, "God, yu
stap nau, na bipo tru yu stap.
Pasin bilong yu em i gutpela
na stretpela olgeta, na yu holi
tru. Yu skelim pinis pasin bi-
long ol dispela man, na taim
yu tok long ol dispela samt-
ing nogut i mas kamap long
ol, dispela tok bilong yu em i
stret olgeta.

6 Ol dispela man ol i
bin kilim i dai ol profet
na ol manmeri bilong yu,
na mekim blut bilong ol i
kapsait. Olsem na yu givim
blut long ol dispela man
nogut, bai ol i dring. Na
dispela blut ol i dringim, em
i bekim stret pasin nogut ol i
bin mekim."

7 Na mi harim alta i singaut
olsem, "Bikpela, yu God I Gat
Olgeta Strong. Yu save skelim
pasin bilong ol manmeri long
kot, na tru tumas, kot bilong
yu em i tru na i stret olgeta."

8 Orait namba 4 ensel i
kapsaitim dis bilong en antap
long san, na God i larim paia
bilong san i kamap strong tru
na i kukim ol man.

9 Dispela bikpela paia bi-
long san em i hat moa yet,
na i kukim nogut ol dispela
man. Na ol i tok nogut long
nem bilong God, em God i gat
strong bilong bosim ol dis-
pela samting nogut i kamap
long ol. Tasol ol i no tanim bel
na litimapim nem bilong em.

10 Na namba 5 ensel i
kapsaitim dis bilong en an-
tap long sia king bilong wel
animal. Na tudak i kamap
long ol lain man i stap aninit
long strong bilong wel ani-
mal. Na pen ol i kisim em i
kamap nogut tru, olsem na ol
i kaikaim tang bilong ol.

11 Ol i ting long pen bi-
long ol na long ol sua i bin
kamap long skin bilong ol, na
ol i tok nogut long God bilong
heven. Tasol ol i no tanim bel
na givim baksait long ol pasin
nogut ol i save mekim.

12 Na namba 6 ensel i kap-
saitim dis bilong en antap
long bikpela wara Yufretis.
Na wara em i drai olgeta, bi-
long redim rot bilong ol king
i kam long hap sankamap.

13 Na mi lukim tripela
spirit nogut olsem rokrok,
ol i kamap long maus bi-
long dispela traipela snek na
long maus bilong wel animal
na long maus bilong giaman
profet. *

14 Ol dispela spirit nogut
tru i save wokim ol kain kain
mirakel, na ol i go nabaut
long ol king bilong olgeta
kantri bilong graun. Ol i laik
mekim ol king i bringim ol

16:6: Sng 79.3, Ais 49.26, Mt 23.34-35, KTH 11.18, 13.15, 18.20 **16:7:** Sng 19.9, KTH 13.10, 15.3, 16.14, 19.2 **16:8:** KTH 8.12, 14.18 **16:9:** Dan 5.22-23, KTH 9.20-21, 11.13, 14.7, 16.21 **16:10:** Kis 10.21-22, Ais 8.22, KTH 9.2, 11.10, 13.2 **16:11:** KTH 9.20-21, 16.21 **16:12:** Ais 11.15, 41.2, 41.25, Jer 50.38, KTH 9.14 **16:13:** 1 Jo 4.1-3, KTH 12.3, 12.9, 19.20, 20.10 * **16:13:** Dispela giaman profet em namba 2 wel animal tasol. Em i stap olsem profet bilong namba wan wel animal, na em i bin tokim ol manmeri long lotu long piksa bilong dispela namba wan wel animal. Lukim Kamapim Tok Hait 13.11-16. **16:14:** 2 Te 2.9, 1 Ti 4.1, Je 3.15, KTH 16.7, 17.14, 19.6, 19.15, 19.19-20

ami bilong ol i kam bung, bai
ol i ken kirapim pait long dis-
pela bikpela de bilong God I
Gat Olgeta Strong i kotim ol
manmeri.

15 "Harim. Wantu bai mi
kam long yupela olsem ol stil-
man i save kam. Olsem na
sapos man i no slip, na em
i putim ol klos samting bi-
long en i stap klostu long em,
orait dispela man i ken ama-
mas, long wanem, em bai i
no inap wokabaut as nating
na ol manmeri bai i no inap
lukim sem bilong en."

16 Orait ol spirit nogut i
bringim ol king i kam bung
long dispela hap, long tok Hi-
bru ol i kolim Armagedon.†

17 Na namba 7 ensel i kap-
saitim dis bilong en long skai.
Na insait long haus bilong
God, maus bilong wanpela
man i kamap long sia king bi-
long God, na i singaut strong
olsem, "Em i pinis nau."

18 Na lait bilong klaut i sut
i go nabaut na bikpela nois i
kamap na klaut i pairap na
bikpela guria i kamap. Dis-
pela guria em i bikpela tru,
na long olgeta taim ol man-
meri i stap long graun, i no
gat kain bikpela guria olsem
i bin kamap bipo.

19 Orait bikpela taun Ba-
bilon em i bruk tripela hap,
na ol taun bilong olgeta lain
man ol i bagarap olgeta. God
i tingim pasin bilong bikpela
taun Babilon, na em i mekim
Babilon i dring long kap wain
bilong em, em dispela wain
bilong bikpela belhat tru bi-
long God.

20 Na olgeta ailan ol i
ranawe i go pinis, na i no gat
wanpela maunten moa i stap.

21 Na bikpela ren ais i
kam daun. Olgeta hap ais
wan wan i gat hevi inap 50
kilogram samting. Dispela
ren ais i kam long skai na i
pundaun antap long ol man
na bagarapim ol nogut tru.
Olsem na ol i tok nogut long
God i salim dispela ais i kam
bagarapim ol.

17

Bikpela pamukmeri i kisim pe nogut

1 Wanpela bilong ol dis-
pela 7-pela ensel i holim ol 7-
pela dis, em i kam na i tokim
mi olsem, "Yu kam. Dispela
pamukmeri i sindaun antap
long ol bikpela wara, em bai
i kisim pe nogut bilong en.
Mi laik soim yu long wanem
kain pe em bai i kisim.

16:15: Mt 24.43-44, Lu 12.39-40, 2 Ko 5.3, 1 Te 5.2, 2 Pi 3.10, KTH 3.3, 3.18 **16:16:** Het 5.19, Sek 12.11, KTH 19.19 † **16:16:** Dispela nem Armagedon em i olsem, "maunten bilong Megido." Bipo ol birua i bin pait long ol Israel na kilim i dai King Josaia klostu long taun Megido. Lukim 2 King 23.29-30 na 2 Stori 35.20-24. Olsem na sampela saveman i ting dispela nem i no tok long Megido stret. Ol i ting em i tok bokis na i makim ples ol ami bai i go long en na ol bai i bagarap na lus olgeta. **16:17:** KTH 16.1 **16:18:** Dan 12.1, KTH 4.5, 8.5, 11.13, 11.19 **16:19:** Ais 51.17, Jer 25.15-16, KTH 14.8-10, 17.18, 18.5 **16:20:** KTH 6.14 **16:21:** Kis 9.23-24, KTH 11.19, 16.9-11 **17:1:** Jer 51.12-13, KTH 16.19, 17.15, 18.16, 21.9

2 Ol king bilong graun ol
i bin mekim planti pasin pa-
muk* wantaim dispela meri.
Na olgeta man bilong graun
ol tu i bin mekim pasin pa-
muk wantaim em, na ol i
kamap longlong, olsem man i
spak."
3 Na Holi Spirit i kamap
strong long mi, na i karim mi
i go long graun i no gat man.
Long dispela hap mi lukim
wanpela meri i sindaun i stap
antap long wanpela retpela
wel animal. Dispela wel an-
imal i gat planti nem i pulap
long skin bilong en, na olgeta
dispela nem i olsem ol kain
kain tok bilas na tok nogut
long God. Dispela wel animal
i gat 7-pela het, na 10-pela
kom i kamap long ol dispela
het.
4 Dispela meri i putim tu-
pela kain retpela klos, na em
i gat ol kain kain bilas gol na
ol bilas ol i bin wokim long
ol naispela ston wantaim ol
bis i dia tumas. Em i holim
kap gol long han bilong en.
Na ol kain kain pasin i sting
tru long ai bilong God na ol
kain kain doti bilong pasin
pamuk bilong dispela meri,
em olgeta i pulap long dispela
kap.
5 Na long pes bilong dis-
pela meri ol i bin raitim nem
bilong en. Dispela nem em i
olsem wanpela tok bokis, na
nem yet em i olsem, "Bikpela
taun Babilon, em mama tru
bilong olgeta pamukmeri na
bilong olgeta pasin nogut tru
i stap long graun."
6 Dispela meri em i bin
kilim i dai ol manmeri bilong
God, em ol manmeri i bilip
long Jisas na i save autim
nem bilong en. Na mi lukim
dispela meri em i dringim
blut bilong ol na em i kamap
longlong olsem man i spak.
Mi lukim dispela na mi ki-
rap nogut tru na mi tingting
planti.
7 Orait ensel i tokim mi
olsem, "Bilong wanem yu ki-
rap nogut? Dispela meri
wantaim dispela wel animal
em i save karim meri i go,
em dispela wel animal i gat 7-
pela het na 10-pela kom, tu-
pela i olsem piksa bilong ol
samting. As bilong dispela
piksa em i hait, tasol mi bai
soim yu long en.
8 Dispela wel animal yu
lukim pinis, bipo em i stap,
tasol nau em i no i stap moa.
Tasol em bai i lusim dispela
hul i no gat as, na em bai i
kam antap, na em bai i lus
olgeta. Ol manmeri bilong
graun, em ol lain nem bilong
ol i no i stap long buk bi-
long laip long taim God i no
mekim graun i kamap yet, ol

17:2: Ais 23.17, Jer 51.7, KTH 14.8, 18.3 * **17:2:** Dispela tok bilong pasin pamuk em i makim pasin bilong man i lusim God na i bihainim ol giaman god na ol arapela kain pasin nogut. Long ai bilong God em i olsem man i lusim meri bilong em yet na i go mekim pasin pamuk wantaim ol arapela meri. **17:3:** KTH 12.3, 12.6, 12.14, 13.1, 17.9, 17.12 **17:4:** Jer 51.7, Ese 28.13-16, Dan 11.38, KTH 14.8, 18.6, 18.12, 18.16 **17:5:** 2 Te 2.7, KTH 14.8, 16.19, 18.2, 18.9-10, 19.2 **17:6:** KTH 12.11, 13.15, 16.6, 18.24, 19.2 **17:7:** KTH 13.1 **17:8:** Sng 69.28, Dan 7.7, 12.1, KTH 11.7, 13.1-3, 13.8-10

bai i lukim dispela wel animal na ol bai i kirap nogut. Long wanem, bipo em i stap, na nau em i no i stap, na bihain em bai i kamap.

9 "Man i gat gutpela tingting, em inap save gut long dispela samting. Dispela 7-pela het i makim 7-pela maunten. Na meri i sindaun antap long ol dispela 7-pela maunten.†

10 Na tu, dispela 7-pela het i makim 7-pela king. 5-pela ol i bagarap pinis, na wanpela nau i stap, na wanpela i no kamap king yet. Taim em i kamap pinis, orait em i mas i stap liklik taim tasol.

11 Na dispela wel animal bipo em i stap, na nau em i no i stap, em i olsem namba 8 king. Tasol em i wanlain bilong ol 7-pela king, na em bai i lus olgeta.

12 "Na dispela 10-pela kom yu bin lukim i kamap long ol het bilong dispela wel animal, ol i makim 10-pela king. Ol i no kamap king yet. Tasol ol bai i kisim strong wantaim dispela wel animal, na ol bai i stap king inap olsem wanpela aua tasol.

13 Ol dispela king bai i gat wanpela tingting tasol, na ol bai i givim olgeta strong na namba bilong ol yet long wel animal.

14 Ol bai i pait long Pikinini Sipsip, na Pikinini Sipsip bai i winim ol tru. Em i Bikpela bilong olgeta bikman, na em i King bilong olgeta king. Na olgeta man i stap wantaim em, em ol lain em i bin singautim ol na em i bin makim ol bilong em yet na ol i save bihainim tru tok bilong em, ol dispela man bai i win wantaim Pikinini Sipsip long dispela pait."

15 Na ensel i tokim mi moa olsem, "Ol dispela bikpela wara yu bin lukim pamukmeri i sindaun antap long ol, ol i makim ol manmeri bilong olgeta lain man na bilong olgeta kain skin na bilong olgeta tok ples na bilong ol bikpela bikpela lain ol i bung i stap.

16 Na ol dispela 10-pela kom yu bin lukim, ol dispela kom wantaim dispela wel animal ol bai i birua long pamukmeri. Ol bai i bagarapim em tru na rausim olgeta klos samting bilong en. Na ol bai i kaikai mit bilong bodi bilong en, na kukim em olgeta long paia.

17 God yet i givim tingting long ol dispela king, bai ol i ken mekim ol dispela samting i kamap, em ol samting bipo God i tok pinis long ol i mas kamap. Ol bai i gat wanpela tingting tasol, na dispela strong ol i kisim bilong i stap king, ol bai i givim dispela olgeta long wel animal. Ol bai i mekim olsem i go inap long taim God inapim pinis olgeta

---

17:9: KTH 13.1, 13.18 † **17:9:** Ol man i bin wokim biktaun Rom antap long 7-pela maunten. **17:12:** Dan 7.24, Sek 1.18-21, KTH 13.1 **17:14:** Jer 50.44-45, 1 Ti 6.15, KTH 16.14, 19.19 **17:15:** Ais 8.7, Jer 47.2, KTH 13.7 **17:16:** Jer 50.41-42, Ese 16.37, KTH 18.8, 18.16 **17:17:** 2 Te 2.11, KTH 10.7 **17:18:** KTH 12.4, 16.19

samting em i bin tok long en.
18 Na dispela meri yu bin
lukim, em i makim dispela
bikpela taun i save bosim ol-
geta king bilong graun.”

18

Babilon em i bagarap pinis

1 Bihain long dispela, mi
lukim narapela ensel i lusim
heven na i kam daun. Em
i gat bikpela strong tru, na
bilas bilong en i mekim graun
i lait moa.
2 Em i singaut strong tru
olsem, “Bikpela taun Babilon
em i bagarap pinis! Em i
bagarap pinis! Nau em i
kamap ples bilong ol spirit
nogut i stap long en. Ol spirit
nogut, na ol pisin i doti, na
ol pisin nogut tru, ol tu i stap
long en.
3 Long wanem, olgeta lain
manmeri i bin mekim planti
pasin pamuk wantaim em. I
olsem ol i bin dringim strong-
pela wain bilong em. Na ol
king bilong graun tu i bin
mekim pasin pamuk wan-
taim em. Na ol man bilong
graun i save wok bisnis, ol
i bin wokim bisnis na kisim
planti mani long ol kain kain
pasin nogut em i no save sem
long mekim.”
4 Na mi harim maus bi-
long narapela man i kamap
long heven olsem, “Yupela ol
manmeri bilong mi, yupela
i mas lusim dispela ples na
i kam ausait. Nogut yupela
i poroman wantaim em long
ol sin em i save mekim. Na
nogut yupela bai i poroman
wantaim em tu long taim em
i kisim pe nogut bilong ol dis-
pela sin.
5 Em i hipim ol sin bi-
long en i kam antap inap long
heven. Na God i tingim gut
olgeta pasin nogut em i bin
mekim.
6 Yupela i mas ting long
kain pasin dispela pamuk-
meri i mekim, na yupela i
mas bekim wankain pasin
long em. Em i bin dabolim
ol pasin nogut bilong en na
ol i kamap planti tru. Olsem
tasol yupela i mas dabolim
pe nogut bilong em inap
long olgeta pasin nogut em i
bin mekim. Em i bin tanim
strongpela dring long kap.
Orait yupela i mas dabolim
strong bilong strongpela
dring na mekim em i dring.
7 Em i bin litimapim nem
bilong em yet na mekim
planti kain pasin pamuk na
ol arapela kain pasin nogut.
Olsem na yupela i mas givim
planti pen long em, inap
long skel bilong ol dispela
pasin nogut. Na yupela i mas
mekim em i krai planti. Em
i save tok long em yet olsem,
‘Mi stap kwin, na mi sindaun
long sia kwin. Mi no olsem
meri man bilong en i dai pinis
na em i stap nating. Ol hevi i
no inap i kamap long mi, na
bai mi krai. Nogat tru.’

18:1: Ese 43.2, KTH 17.1 **18:2:** Ais 13.21, 14.23, 21.9, 34.11, Jer 50.39, 51.8, KTH 14.8 **18:3:** Ais 23.17, 47.15, Jer 51.7, KTH 14.8, 17.2, 18.11, 18.15 **18:4:** Ais 48.20, Jer 50.8, 51.6, 51.45, 2 Ko 6.17 **18:5:** Stt 18.20-21, Jer 51.9, KTH 16.19 **18:6:** Sng 137.8, Jer 50.15, 50.29, 51.24, 51.49, 2 Te 1.6, KTH 14.10, 16.19 **18:7:** Ais 47.7-9

8 Olsem na ol kain kain
samting nogut tru bai i
kamap long em long wanpela
de tasol. Planti sik bai i
kamap, na planti man bai i
krai nogut, na bikpela hangre
bai i kamap. Na paia bai i
kukim Babilon olgeta. God,
Bikpela em i gat bikpela
strong na em i skelim pinis
pasin bilong Babilon na em
tok long em i mas bagarap.

9 "Ol king bilong graun
ol i bin mekim pasin pa-
muk wantaim em, na ol i
bin mekim planti kain pasin
nogut wantaim em. Olsem na
taim ol dispela king i lukim
smok i kamap long paia i
kukim em, ol bai i krai sori na
i stap bel hevi.

10 Ol bai i lukim dispela
pen nogut em i kisim, na
ol bai i pret tru. Ol bai i
sanap longwe long em na tok,
'Sori, sori tumas long yu Ba-
bilon, yu bikpela na strong-
pela taun! Long wanpela aua
tasol pe nogut bilong sin bi-
long yu em i kamap pinis long
yu!'

11 "Na ol bisnisman bilong
olgeta hap bilong graun ol bai
i tingting long Babilon, na ol
bai i krai sori long em na i
stap bel hevi. Long wanem,
i no gat man bilong baim ol
kago bilong ol moa.

12 Ol kago bilong ol, em gol
na silva na ol naispela ston na
ol bis i dia tumas na ol nais-
pela waitpela laplap na ol
kain kain retpela laplap na ol
laplap slika. Na tu ol i gat ol-
geta kain diwai i gat gutpela
smel na olkain samting ol i
wokim long tit bilong elefan
na olkain samting ol i wokim
long diwai i gat bikpela pe
bilong en na long bras na
long ain na long gutpela ston
i gat makmak. 13 Na ol i
gat ol arapela kago tu i stap,
olsem sinamon na kawawar
bilong kaikai na paura bilong
kamapim smok i gat gutpela
smel na ol kain kain gris i
gat gutpela smel na gutpela
sanda na wain na wel na gut-
pela plaua na wit. Na ol i
gat ol bulmakau na sipsip na
ol hos wantaim ol karis na ol
wokboi nating, em ol man i
gat laip. Dispela olgeta samt-
ing i no gat man bilong baim
moa.

14 Ol man i save wok bisnis
ol bai i tok olsem, 'Dispela
kaikai bel bilong yu i bin ki-
rap long kisim, em olgeta i
stap longwe tru long yu. Ol-
geta gutpela gutpela samting
i gat bikpela pe wantaim ol-
geta gutpela gutpela bilas bi-
long yu, em olgeta i lus pinis,
na bai yu no inap tru long
lukim gen.'

15 "Na ol man i save
wok bisnis long ol dispela
samting, na ol i bin kisim
planti mani long dispela
taun, ol bai i pret tru long
lukim pen nogut dispela taun
em i kisim. Na ol bai i sanap i
stap longwe long en, na ol bai

18:8: Jer 50.34, KTH 11.17, 17.16, 18.10 **18:9:** Jer 50.46, Ese 27.30-35, KTH 17.2, 18.3, 18.18, 19.3 **18:9:** Ese 26.16-17 **18:10:** Ais 21.9, Dan 4.30, KTH 14.8, 18.17-19 **18:11:** Ese 27.31, 27.36 **18:12:** KTH 17.4 **18:12:** Ese 27.12-13, 27.22 **18:15:** Ese 27.31, 27.36

i krai sori na i stap bel hevi.
16 Ol bai i tok olsem,
‘Sori, sori tumas long dispela
bikpela taun! Bipo em
i save putim ol naispela
waitpela klos na ol kain kain
retpela laplap, na em i save
bilasim skin bilong en long
gol na long ol naispela ston
wantaim ol bis i dia tumas.
17 Long wanpela aua tasol,
dispela olgeta mani na bilas
em i bagarap olgeta.’

“Na olgeta kepten bilong
ol sip na olgeta man i save
raun long ol sip na i go long
ol arapela kantri na olgeta
boskru na olgeta man i save
wok bisnis long solwara, ol
dispela man tu bai i sanap i
stap longwe long Babilon.
18 Na ol bai i lukim smok
bilong paia i kukim em, na ol
bai i singaut olsem, ‘Wanem
taun i stap na em i wankain
olsem dispela bikpela taun?’
19 Na ol bai i kisim das
bilong graun na tromoi antap
long het bilong ol yet, na ol
bai i krai sori na bel hevi
i stap. Na ol bai i singaut
olsem, ‘Sori, sori tumas
long dispela bikpela taun!
Ol papa bilong olgeta sip i
save raun long solwara ol
i bin kamap maniman tru
long bikpela mani bilong
dispela taun. Sori tumas!
Long wanpela aua tasol em
i bagarap olgeta!’
20 “Yu heven wantaim
ol manmeri bilong God, na
yupela ol aposel na profet,
yupela olgeta i ken amamas
long dispela samting nau i
kamap long dispela taun.
God i skelim pinis pasin
bilong em na em i bekim
pe nogut long em. Na long
dispela pasin em i bekim ol
pasin nogut dispela taun i bin
mekim long yupela.”

21 Dispela tok i pinis,
na wanpela strongpela en-
sel i kisim wanpela ston
i wankain mak olsem ol
bikpela ston bilong wilwilim
wit. Em i litimapim dispela
ston na i tromoi i go daun
long solwara. Na em i tok
olsem, “Long dispela pasin
tasol ol bai i kisim dispela
bikpela taun Babilon na
tromoi i go daun strong tru,
na ol man bai i no inap lukim
em moa.
22 Olsem na, Babilon, krai
bilong ol gita na bilong ol
mambu na biugel na bilong
ol kain kain musik, em bai
i no kamap moa insait long
banis bilong yu. Na ol man i
skul pinis long mekim olgeta
kain wok, ol bai i no i stap
moa long yu. Krai bilong ston
i wilwilim wit, em bai i no
kamap moa insait long yu.
23 Lait bilong lam, em bai
i no lait moa long yu. Na
toktok bilong ol man na meri
i laik marit, em tu bai i no
inap kamap moa insait long
yu. Bipo ol bisnisman bilong
yu ol i stap bikman tru long

18:16: KTH 17.4 **18:17:** Ais 23.14, Ese 27.26-30 **18:18:** Ese 27.32, KTH 13.4 **18:19:** 1 Sml 4.12, Ese 27.30-34 **18:20:** Lo 32.43, Ais 44.23, Jer 51.48 **18:21:** Jer 51.63-64, Ese 26.21, KTH 12.8, 16.20 **18:22:** Ais 24.8, Jer 25.10, Ese 26.13 **18:22:** Jer 7.34, 25.10 **18:23:** Ais 23.8, 47.9, Jer 16.9, 33.11, Nah 3.4, KTH 17.2, 17.5

ai bilong ol arapela lain manmeri. Na yu bin wokim ol kain kain posin samting na mekim ol kain kain trik bilong giamanim ol manmeri bilong olgeta kantri."

24 God i lukim dispela taun i gat asua bilong kilim i dai ol profet na ol manmeri bilong en. Na olgeta man bilong graun ol birua i bin kilim ol i dai, asua bilong dispela tu em i stap long Babilon tasol.

19

Ol manmeri i amamas long Babilon i bagarap

1 Bihain long dispela, mi harim samting olsem bikpela singaut bilong bikpela lain manmeri i stap long heven. Ol i tok olsem, "Yumi litimapim nem bilong God!* God bilong yumi em wanpela tasol i bin kisim bek yumi. Em i gat biknem na strong.

2 God i save skelim pasin bilong ol manmeri long kot, na kot bilong en em i tru na i stret olgeta. Dispela bikpela pamukmeri em i bin bagarapim olgeta manmeri bilong graun long pasin pamuk bilong en. Olsem na God i bekim pe nogut long em. Dispela meri em i gat asua bilong kilim i dai ol wokman bilong God, na God i bekim pinis dispela asua bilong em."

3 Na ol i singaut gen olsem, "Yumi litimapim nem bilong God! Smok bilong paia i kukim dispela biktaun, em i save go antap oltaim oltaim!"

4 Na ol 24 hetman wantaim ol 4-pela samting i stap laip ol i brukim skru na lotu long God i sindaun i stap long sia king bilong en. Ol i tok olsem, "I tru. Yumi litimapim nem bilong God!"

5 Na long sia king bilong God maus bilong wanpela man i singaut olsem, "Yupela wokman bilong God, em yupela ol lain i save pret long God na aninit long en, yupela ol man nating wantaim yupela ol man i gat nem, yupela olgeta litimapim nem bilong God!"

Pikinini Sipsip i marit na bikpela kaikai i kamap

6 Orait mi harim samting olsem toktok bilong ol bikpela lain manmeri i bung i stap. Na em i olsem nois bilong bikpela wara i pairap. Na em i olsem ol klaut i wok long pairap strong tru. Ol i singaut olsem, "Yumi litimapim nem bilong God! Bikpela, em God I Gat Olgeta Strong, nau em i stap king tru!

7 Nau yumi ken belgut na amamas moa yet na litimapim nem bilong en, long wanem, taim i kamap

* **18:24:** Jer 51.49, Mt 23.35, KTH 17.6 **19:1:** Jon i raitim dispela buk long tok Grik, tasol long dispela lain na long lain 3 na 4 na 6 tu, em i raitim dispela tok "Yumi litimapim nem bilong God" long tok Hibru. Tok Hibru em i olsem, "Haleluya."

19:2: Lo 32.43, 2 Kin 9.7, KTH 6.10, 15.3, 16.7, 18.20 **19:3:** Ais 34.10, KTH 14.11, 18.9, 18.18 **19:4:** Neh 8.6, KTH 4.2-6, 4.10, 5.14 **19:5:** Sng 22.23, 115.13, 134.1, 135.1, KTH 11.18, 20.12 **19:6:** Sng 93.1, 97.1, 99.1, Ese 1.24, KTH 11.15-17, 14.2, 15.3, 21.2 **19:7:** Mt 22.2, 25.10, Ef 5.32, KTH 21.2, 21.9

pinis bilong Pikinini Sipsip
i marit,† na meri bilong en i
redi i stap.
8 God i givim naispela wait-
pela klos long dispela meri,
em klos i klin tru na i lait moa
yet." Dispela naispela wait-
pela klos em i makim stret-
pela pasin ol manmeri bilong
God i mekim.
9 Na ensel i tokim mi olsem,
"Yu raitim tok olsem, 'Ol dis-
pela man God i bin singau-
tim i kam long bikpela kaikai
bilong marit bilong Pikinini
Sipsip, ol i ken amamas.' " Na
em i tokim mi moa olsem,
"Dispela tok em i tok tru bi-
long God."
10 Orait mi brukim skru
klostu long lek bilong ensel,
na mi laik lotu long em. Tasol
em i tok, "Yu no ken mekim
olsem! Mi tu mi wanwok
bilong yu wantaim ol brata
bilong yu, em yupela ol lain
i save bilip long tok Jisas i
autim. Yu mas lotu long God
wanpela tasol. Yumi save,
tok Jisas i autim, em tasol i
save kirapim ol man long au-
tim tok profet."‡

Jon i lukim man i sindaun antap long waitpela hos

11 Mi lukim heven i op,
na wanpela waitpela hos i
stap. Na nem bilong man i
sindaun long dispela hos, em
i olsem, "Man i lukautim gut
wok bilong en," na "Man i
save mekim pasin i tru tasol."
Taim em i skelim pasin bi-
long ol manmeri long kot,
na taim em i kirapim pait,
em i save bihainim stretpela
pasin tasol na mekim.
12 Ai bilong en i olsem paia
i lait, na em i gat planti hat
king i stap long het bilong en.
Long skin bilong en ol i bin
raitim wanpela nem, na em
wanpela tasol i save long dis-
pela nem. Ol arapela man
nogat.
13 Blut i karamapim long-
pela klos em i putim. Na ol
i kolim nem bilong en olsem,
"Tok bilong God."
14 Ol ami bilong heven ol i
sindaun long ol waitpela hos
bilong ol, na ol i bihainim em
i go. Ol i bin putim ol naispela
waitpela klos samting i klin
tru.
15 Wanpela bainat i sap
tru, em i kam ausait long
maus bilong dispela man i

† **19:7:** Dispela Pikinini Sipsip i laik marit, em Krais tasol. Na dispela meri Krais i bin makim bilong maritim, em sios bilong Krais. Taim Krais i kam bek na kisim sios bilong en, em i olsem tupela i marit. Na em bai i bringim ol manmeri bilong sios i go long gutpela ples bilong em, na ol bai i stap gut wantaim Krais oltaim oltaim. **19:8:** Sng 45.13-14, Ais 61.10, Ese 16.10 **19:9:** Mt 22.2-3, Lu 14.15-16, KTH 21.5 **19:10:** Ap 10.25-26, 1 Jo 5.10, KTH 22.6-9 ‡ **19:10:** Tok Grik i no klia tumas long dispela hap. Sampela man i save tanim dispela tok olsem, "Mi tu mi wanwok bilong yu wantaim ol brata bilong yu, em yupela ol lain i save bilip long Jisas na autim nem bilong en. Yu mas lotu long God wanpela tasol. Yumi save, Holi Spirit i kirapim ol profet long autim tok bilong God, em i save helpim ol man long autim nem bilong Jisas." **19:11:** Sng 96.13, Ais 11.4, Ese 1.1, KTH 1.5, 3.14, 6.2, 15.5 **19:12:** Dan 10.6, KTH 1.14, 2.17-18, 19.16 **19:13:** Ais 63.1-3, Jo 1.1, 1.14, 1 Jo 5.7-8 **19:14:** Mt 28.3, KTH 4.4, 7.9 **19:15:** Sng 2.9, Ais 63.3, Jol 3.13, 2 Te 2.8, KTH 1.16, 2.27, 4.8, 12.5, 14.19-20

go pas long ol. Na long dispela bainat em bai i daunim ol manmeri bilong olgeta lain. Em bai i holim stik ain na bosim strong olgeta lain manmeri. Na em bai i krungutim ol pikinini wain long bikpela tang ston i makim bikpela belhat bilong God I Gat Olgeta Strong.

16 Long longpela klos bilong en na long lek bilong en ol i bin raitim dispela nem, "King bilong olgeta king, na Bikpela bilong olgeta bikman."

17 Orait mi lukim wanpela ensel i sanap antap long san. Em i singaut strong long olgeta pisin i flai i stap namel long skai olsem, "Yupela kam bung na wetim dispela bikpela kaikai bilong God.

18 Bai yupela i kaikai ol bodi bilong ol king na ol bodi bilong ol kepten bilong ol soldia na ol bodi bilong ol strongpela man na ol bodi bilong ol hos wantaim ol man i sindaun long ol hos. Bai yupela i kaikai mit bilong bodi bilong olgeta man, em ol man i stap fri wantaim ol wokboi nating na ol man nating wantaim ol man i gat nem."

19 Na mi lukim dispela wel animal na ol king bilong graun, wantaim ol ami bilong ol, ol i kam bung pinis. Ol i laik pait long dispela man i sindaun long hos na long ol ami bilong em.

20 Tasol em i kalabusim dispela wel animal wantaim giaman profet, em dispela giaman profet i bin wokim planti mirakel long ai bilong wel animal, na long dispela pasin em i bin giamanim ol man i bin kisim mak bilong wel animal na i save lotu long piksa bilong en. Wel animal wantaim giaman profet, tupela i stap laip yet, na ol i tromoi tupela i go daun long dispela bikpela raunpela hul ol ston salfa i pulap long en na ol i paia i stap.

21 Na dispela man i sindaun long hos, em i kilim i dai ol ami bilong ol long dispela bainat i stap long maus bilong en. Na olgeta pisin i kaikai bodi bilong ol dispela ami, na bel bilong ol i pulap tru.

20

Satan i stap kalabus inap 1,000 yia

1 Orait mi lukim wanpela ensel i lusim heven na i kam daun. Long han bilong en em i holim ki bilong hul i no gat as. Na em i holim bikpela sen tu.

2 Em i holimpas dispela bikpela snek, em snek bilong bipo tru, em Satan, dispela "Man I Save Kotim Olgeta Man." Na ensel i pasim em long sen na em bai i stap olsem inap long 1,000 yia.

19:16: 1 Ti 6.15, KTH 17.14, 19.12 **19:17:** Ese 39.17-20 **19:19:** Sng 2.2, KTH 16.16, 17.13-14 **19:20:** Ais 30.33, Dan 7.11, KTH 13.1-18, 14.10, 16.13-14, 20.10, 20.15 **19:21:** KTH 17.16, 19.15-18 **20:1:** KTH 1.18, 9.1 **20:2:** Stt 3.1, 2 Pi 2.4, Ju 1.6, KTH 12.9 **20:3:** Dan 6.17, Ju 1.6, KTH 16.14-16, 20.8

3 Na ensel i tromoi em i go
daun long hul i no gat as, na i
pasim dua bilong dispela hul
na i lokim strong. Olsem na
Satan bai i no inap giamanim
moa ol manmeri bilong ol-
geta lain. Em i mas wetim
1,000 yia i pinis pastaim, na
bihain ol i mas lusim em, na
long sotpela taim tasol em i
ken i go nabaut.

4 Na mi lukim ol sia olsem
sia king i stap, na ol man i
sindaun i stap long ol dispela
sia. God i givim wok long
ol bilong skelim pasin bilong
ol manmeri long kot. Na mi
lukim ol tewel bilong planti
manmeri i bin bilip long Jisas
na autim nem bilong en na ol
i bin holim strong tok bilong
God, na long dispela as tasol
ol birua i bin katim nek bi-
long ol na kilim ol i dai. Na
mi lukim ol tewel bilong ol
manmeri i no bin lotu long
wel animal na long piksa bi-
long en, na ol i no bin kisim
mak bilong en long pes na
long han bilong ol. Ol dispela
manmeri ol i kisim laip, na
ol i stap king wantaim Krais
inap long 1,000 yia.

5 Ol arapela manmeri i dai
pinis, ol i no kisim laip long
dispela taim. Ol i mas we-
tim dispela 1,000 yia i pinis
pastaim. Dispela em i namba
wan taim ol manmeri i kirap
bek long matmat.

6 Ol manmeri i kirap bek
long dispela namba wan
taim, God i makim ol bilong
em yet na ol i ken amamas.
Namba 2 dai em i no gat
strong bilong daunim ol
dispela lain. Nogat. Ol bai
i stap pris bilong God na
bilong Krais. Na ol bai i
stap king wantaim Krais long
dispela 1,000 yia.

Satan i bagarap tru

7 Taim dispela 1,000 yia i
pinis, orait ol bai i opim dua
bilong hul i no gat as, na Sa-
tan bai i lusim kalabus bilong
en.

8 Na em bai i kam au-
sait bilong giamanim ol lain
manmeri i stap long olgeta
hap bilong graun, em ol lain
bilong Gok wantaim Magok.
Satan bai i bungim ol bilong
kirapim pait. Namba bilong
ol ami bilong ol em i olsem
namba bilong wesan bilong
nambis.

9 Ol bai i kam long olgeta
hap bilong graun, na raunim
kem bilong ol manmeri
bilong God wantaim dispela
taun God i laikim tumas.
Tasol paia bai i kam daun
long heven na kukim tru ol
dispela ami.

10 Satan i bin giamanim
ol, olsem na God bai i tromoi
em i go daun long bikpela hul
i gat hatpela paia bilong ol
ston salfa. Wel animal wan-
taim giaman profet tupela i
stap pinis long dispela hul, na
tripela bai i karim pen long
san na long nait inap oltaim
oltaim.

20:4: Dan 7.9, 7.22, 7.27, 1 Ko 6.2, 2 Ti 2.12, KTH 6.9, 13.12-17 **20:6:** 1 Pi 2.9, KTH 1.6, 2.11, 20.4 **20:8:** Ese 7.2, 38.2, 38.9, 38.15, KTH 16.14, 20.10 **20:9:** 2 Kin 1.10, Ese 38.9, 38.16, 39.6 **20:10:** Stt 19.24, Sng 11.6, KTH 14.10-11, 19.20, 20.8, 21.8

Bikpela kot i kamap

11 Orait mi lukim bikpela waitpela sia king i stap, na mi lukim dispela man i save sindaun long dispela sia. Na graun wantaim skai i ranawe long em, na ol i no i stap moa.

12 Na mi lukim ol manmeri i dai pinis, em ol manmeri i gat nem na ol manmeri nating, ol i sanap i stap long pes bilong sia king. Na ol ensel i opim ol buk i gat tok long pasin ol dispela manmeri i bin mekim. Na ol i opim narapela buk tu, em buk bilong laip. Na man i sindaun long sia king i lukim tok i stap long ol dispela buk, na em i skelim pasin bilong ol manmeri i dai pinis.

13 Solwara i larim olgeta man i dai pinis na i stap long en, ol i go. Na Dai wantaim Ples bilong ol man i dai pinis, tupela tu i larim olgeta man i dai pinis na i stap long han bilong tupela, ol i go. Na man i sindaun long sia king em i lukim pasin olgeta wan wan man i bin mekim, na em i skelim ol long kot bilong en.

14 Na bihain em i tromoi Dai wantaim Ples bilong ol man i dai pinis i go daun long dispela bikpela hul i gat paia. Dispela bikpela hul i gat paia em i namba 2 dai.

15 Na olgeta manmeri, nem bilong ol i no i stap long buk bilong laip, ol i tromoi ol tu i go daun long bikpela hul i gat paia.

God i mekim olgeta samting i kamap nupela

(Sapta 21-22)

21

Nupela skai na nupela graun i kamap

1 Nau mi lukim nupela skai na nupela graun i stap. Namba wan skai na namba wan graun i go pinis olgeta. Na solwara i no i stap moa.

2 Na mi lukim dispela taun bilong God, em nupela Jerusalem. Mi lukim em i stap wantaim God, na i lusim heven na i kam daun. Em i gat gutpela bilas, olsem meri i laik marit na i putim gutpela bilas na i redi long maritim man bilong en.

3 Na long sia king mi harim maus bilong wanpela man i singaut strong olsem, “Harim. Nau haus bilong God i stap wantaim ol manmeri. Em bai i stap namel long ol, na ol bai i stap ol lain manmeri bilong em. Yes, God yet bai i stap wantaim ol, na em bai i stap God bilong ol.

4 Em bai i mekim drai wara i stap long ai bilong olgeta bilong ol. Na ol manmeri bai

---

20:11: Dan 2.35, 2 Pi 3.7, 3.10-11 **20:11:** Dan 7.9-10 **20:12:** Dan 12.1, Mt 16.27, 25.31-46, Ap 17.31, Ro 2.6, 2 Ko 5.10, Fl 4.3, KTH 13.8, 19.5 **20:13:** Ro 2.6, 1 Pi 1.17, KTH 2.23, 6.8, 20.12, 22.12 **20:14:** 1 Ko 15.26, 15.54-55, KTH 20.6, 21.8 **20:15:** KTH 13.8, 19.20 **21:1:** Ais 65.17, 66.22, 2 Pi 3.13, KTH 20.11 **21:2:** Ais 52.1, 61.10, Ga 4.26, Hi 11.10, 11.16, 12.22, KTH 3.12, 21.10 **21:3:** Wkp 26.11-12, 2 Sto 6.18, Ese 37.27, 43.7, Sek 2.10, 2 Ko 6.16, KTH 7.15-17 **21:4:** Ais 25.8, 35.10, 61.3, 65.19, 1 Ko 15.26, 15.54, KTH 7.17, 20.14

i no i dai moa, na ol bai i no bel hevi moa na krai moa, na ol bai i no inap kisim pen gen. Ol dispela samting bilong bipo ol i pinis olgeta."

5 Na dispela Man i sindaun long sia king, em i tok olsem, "Harim. Mi mekim olgeta samting i kamap nupela." Na em i tok moa olsem, "Yu raitim dispela tok. Dispela tok em i tru olgeta, inap olgeta man i ken bilip tru long en."

6 Na em i tokim mi olsem, "Olgeta samting i kamap pinis. Mi tasol mi stap paslain tru na mi stap las tru. Mi as bilong olgeta samting, na mi save pinisim olgeta wok mi mekim. Sapos nek bilong wanpela man i drai, orait mi bai larim em i dring long hul wara i gat wara bilong laip. Na mi bai larim em i kisim olsem presen. Em i no mas baim.

7 Sapos man i winim pait, orait mi bai givim ol dispela samting long em, na mi bai stap God bilong em, na em bai i stap pikinini bilong mi.

8 "Tasol ol man i save pret na surik bek na ol man i no bilip na ol man i mekim ol kain kain pasin nogut tru na ol man i kilim ol man i dai na ol man i mekim pasin pamuk na ol man i wokim posin na i yusim ol arapela kain pawa na ol man i lotu long ol giaman god na olgeta man i mekim tok giaman, ol bai i go long ples bilong ol, em dispela bikpela hul i gat hatpela paia i lait long ol ston salfa. Dispela em i namba 2 dai."

Jon i lukim nupela Jerusalem

9 Orait wanpela ensel i kam long mi. Em i wanpela bilong ol 7-pela ensel i holim ol dis i gat dispela 7-pela samting nogut bilong bagarapim ol manmeri na bilong pinisim belhat bilong God. Na ensel i tokim mi olsem, "Yu kam. Bai mi soim yu meri bilong Pikinini Sipsip, nau em i laik marit long em."

10 Na Holi Spirit i kamap strong long mi, na ensel i karim mi i go long wanpela bikpela maunten i antap moa. Na em i soim mi Jerusalem, dispela taun bilong God, em i stap wantaim God, na em i lusim heven na i kam daun.

11 Bikpela lait bilong God em i lait long dispela taun. Lait bilong en i narakain tru, olsem gutpela ston i gat bikpela pe moa. Em i lait olsem ston jaspa, na em i klia tru olsem glas.

12 Dispela taun i gat bikpela banis i antap moa. Em i gat 12-pela dua i stap long banis, na 12-pela ensel ol i sanap i stap klostu long

---

21:5: Ais 43.19, 2 Ko 5.17, KTH 4.2, 4.9-10, 19.9, 20.11 **21:6:** Ais 55.1, Jer 2.13, Jo 4.10, 4.14, 7.37, KTH 1.8, 1.17, 16.17, 22.13, 22.17 **21:7:** 2 Sml 7.14, Sng 89.26-27, Sek 8.8, Hi 8.10 **21:8:** Mt 25.41, Ef 5.5, 1 Ti 1.9, Hi 12.14, KTH 19.20, 20.14-15, 21.27, 22.15 **21:9:** KTH 15.1, 15.6-7, 19.7-9 **21:10:** Ese 40.2, KTH 1.10, 17.3, 21.2 **21:11:** Ais 60.1-2, 60.19, KTH 21.23, 22.5 **21:12:** Ese 48.30-35

ol dua. Na nem bilong ol 12-
pela lain bilong Israel i stap
long ol dua.
13 Dispela hap bilong banis
i stap long hap sankamap em
i gat tripela dua. Na hap bi-
long banis i stap long hap not
em i gat tripela dua. Na hap
bilong banis i stap long hap
saut em i gat tripela dua. Na
hap bilong banis i stap long
hap san i go daun em i gat
tripela dua.
14 Dispela banis bilong
taun em i gat 12-pela ston
bilong strongim as bilong
en, na nem bilong ol 12-pela
aposel bilong Pikinini Sipsip
i stap long ol dispela ston.
15 Dispela ensel i toktok
wantaim mi, em i holim stik
gol bilong metaim dispela
taun wantaim bikpela banis
bilong en na ol dua bilong
dispela banis. 16 Ol 4-pela sait
bilong dispela biktaun i gat
wankain mak tasol. Long-
pela bilong en na bikpela
bilong en ol i gat wankain
mak stret. Ensel i metaim
taun long stik bilong en, na
mak bilong taun em inap
long 2,200 kilomita.* Ol 4-
pela sait bilong taun na mak
bilong antap bilong taun tu,
olgeta i gat wankain mak
stret.
17 Em i metaim banis
bilong taun tu, na banis i go
insait inap long 144 meta.
Dispela meta em i kain meta
ol man i save metaim ol
samting long en. Na ensel
i metaim banis long dispela
meta tasol.†
18 Banis bilong taun em
God i bin wokim long ston
jaspa. Na em i wokim taun
yet long gol tasol, na taun i
lait olsem glas.
19 As bilong banis bilong
taun, em God i bin bilasim
long ol kain kain ston i gat
bikpela pe. Namba wan nais-
pela ston long as bilong ba-
nis em jaspa. Na namba 2
em blupela ston sapaia. Na
namba 3 em ston aget. Na
namba 4 em grinpela ston
emeral.
20 Na namba 5 em ston
sadonikis, em i ret na wait
wantaim. Na namba 6 em
retpela ston konilian. Na
namba 7 em yelopela ston
krisolait. Namba 8 em
narapela kain grinpela ston
beril. Namba 9 em narapela
kain yelopela ston topas. Na
namba 10 em ston krisopres.
Namba 11 em ston haiasin.
Na namba 12 em narapela
kain retpela ston ametis.
21 Dispela 12-pela dua em
12-pela pel, em ol dispela
kain waitpela bis i dia tu-
mas. Ol wan wan dua ol
i wokim long wanpela wan-
pela bikpela pel tasol. Olgeta
rot bilong taun ol i wokim
long gol tasol, na dispela gol

21:14: Mt 16.18, Ga 2.9, Ef 2.20, Hi 11.10 **21:15:** Ese 40.3, Sek 2.1, KTH 11.1

* **21:16:** Long tok Grik, ol i raitim "12,000 stadia," na dispela em i olsem 2,200 kilomita bilong yumi. Tasol yumi no save, Jon i laik tok long mak bilong 2,200 kilomita tru, o dispela namba 12,000 em i raitim, em i makim narapela samting.

† **21:17:** Sampela man i save tanim dispela tok "banis i go insait" olsem, "banis i go antap." Dispela "144 meta" em i olsem 65 mita bilong yumi. **21:18:** Ais 54.11-12

21:21: KTH 21.12, 21.18

em i klia tru olsem glas.

22 Mi no lukim wanpela tempel i stap long dispela taun. Nogat. Bikpela, em God I Gat Olgeta Strong, wantaim Pikinini Sipsip, tupela yet i stap olsem tempel bilong en.

23 Na dispela taun i no gat san na mun bilong givim lait. Nogat. Bikpela lait bilong God yet i givim lait long taun. Na Pikinini Sipsip em i stap olsem lam bilong taun.

24 Ol manmeri bilong olgeta lain man bai i wokabaut long lait bilong dispela taun. Na ol king bilong olgeta kantri bilong graun bai i bringim ol gutpela gutpela samting bilong ol i kam long em.

25 Long san ol bai i no inap pasim ol dua bilong banis bilong dispela taun. Ol dua bai i op i stap oltaim, long wanem, nait bai i no kamap long dispela taun.

26 Olgeta bilas na mani samting bilong olgeta lain man, ol bai i bringim i go insait long em.

27 Tasol ol samting i doti na ol man i save mekim ol kain kain pasin nogut na ol man bilong tok giaman, ol bai i no inap i go insait long taun. Nogat tru. Ol manmeri nem bilong ol i stap long buk bilong laip, em buk bilong Pikinini Sipsip, ol tasol inap i go insait long dispela taun.

22

Jon i lukim wara bilong laip na diwai bilong laip

1 Orait dispela ensel i soim mi wanpela bikpela wara, em wara bilong givim laip, na em i lait tumas olsem glas. Dispela wara i kamap long sia king bilong God wantaim Pikinini Sipsip, na i ran i go

2 namel tru long bikpela rot bilong taun. Long arere bilong wara, long hap i kam na long hap i go, diwai bilong givim laip i stap. Dispela diwai i save karim kaikai 12-pela taim long olgeta yia. Em i karim kaikai long olgeta mun. Na ol lip bilong diwai ol i bilong mekim orait ol manmeri bilong olgeta lain man.

3 Na olgeta samting God i no laik tru long en na God i laik rausim, dispela ol samting bai i no i stap moa.

Sia king bilong God na Pikinini Sipsip em bai i stap long dispela taun. Na ol wokman bilong God bai i lotu long em,

4 na ol bai i lukim pes bilong em. Na em bai i raitim nem bilong en long pes bilong ol.

5 Tudak bai i no kamap moa, na lait bilong ol lam

21:22: Jo 4.23, KTH 15.3 **21:23:** Ais 60.19-20, KTH 21.11, 22.5 **21:24:** Ais 60.3-5, 66.12 **21:25:** Sek 14.7, KTH 22.5 **21:25:** Ais 60.11 **21:26:** Ais 66.12, KTH 21.24 **21:27:** Ais 35.8, 52.1, 60.21, Ese 44.9, Jol 3.17, 1 Ko 6.9-10, Fl 4.3, KTH 13.8, 20.12, 21.8, 22.14-15 **22:1:** Ese 47.1, Sek 14.8 **22:2:** Stt 2.9, Ese 47.12, Jol 3.18, Sek 14.8, KTH 2.7, 21.24, 22.14, 22.19 **22:3:** Ese 48.35, Sek 14.11 (lukim tu long Stt 3.17), KTH 7.15 **22:4:** Sng 42.2, Mt 5.8, 1 Ko 13.12, 1 Jo 3.2, KTH 3.12, 14.1 **22:5:** Ais 60.19, Dan 7.18, 7.27, 2 Ti 2.12, KTH 5.10, 20.6, 21.23-25

na lait bilong san bai i no
gat wok moa. Nogat. God,
Bikpela bai i givim lait long
ol manmeri. Na ol bai i stap
king oltaim oltaim.

Jisas bai i kam kwiktaim

6 Dispela ensel i tokim
mi olsem, "Dispela tok em i
tru olgeta, inap olgeta man i
ken bilip tru long em. God,
Bikpela, em i save kirapim
spirit bilong ol profet bilong
autim tok bilong en, em i bin
salim ensel bilong en i kam
bilong soim olgeta wokman
bilong en long olgeta samting
i mas kamap kwiktaim.

7 Na harim. Jisas i tok, 'Bai
mi kam long yupela kwik-
taim.' "

Ol manmeri i bihainim ol
dispela tok profet i stap long
dispela buk, ol i ken amamas.

8 Mi Jon, mi harim ol dis-
pela tok na mi lukim ol dis-
pela samting. Mi harim pi-
nis na lukim pinis, orait mi
brukim skru klostu long lek
bilong ensel i bin soim ol dis-
pela samting long mi, na mi
laik lotu long em.

9 Tasol em i tokim mi, "Yu
no ken mekim olsem! Mi tu
mi wanwok bilong yu wan-
taim ol brata bilong yu, em ol
profet. Na mi wanwok bilong
olgeta man i save bihainim
tok bilong dispela buk. Yu
mas lotu long God wanpela
tasol."

10 Na em i tokim mi moa
olsem, "Dispela tok profet i
stap long dispela buk, em yu
no ken pasim. Nogat. Taim
bilong God i laik mekim ol
dispela samting, em i kam
klostu pinis.

11 Olsem na ol manmeri i
save mekim ol pasin nogut,
ol i ken go het na mekim ol
pasin nogut. Na ol manmeri i
save mekim ol pasin i doti, ol i
ken go het na mekim ol pasin
i doti. Na ol manmeri i save
mekim ol stretpela pasin, ol
i ken go het na mekim stret-
pela pasin. Na ol manmeri
God i makim bilong em yet na
ol i stap holi, ol i ken go het na
mekim ol pasin i holi."

12 Jisas i tok olsem, "Harim.
Bai mi kam kwiktaim. Na bai
mi bringim pe bilong givim
long olgeta man. Bai mi
bekim pe long olgeta man
wan wan, inap long pasin ol
i bin mekim.

13 Mi tasol mi stap paslain
tru na mi stap las tru. Mi stap
namba wan tru na mi stap bi-
hain tru. Mi as bilong olgeta
samting, na mi save pinisim
olgeta wok mi mekim.

14 "Ol manmeri i bin
wasim klos bilong ol, ol i ken
amamas. Ol inap long kisim
kaikai long diwai bilong
givim laip. Na ol inap i go
insait long ol dua bilong taun.

15 Ol man bilong mekim ol
rabis pasin nogut tru na ol

22:6: KTH 1.1, 19.9, 21.5 **22:7:** KTH 1.3, 3.11, 22.10-12, 22.20 **22:8:** KTH 19.10 **22:10:** Dan 8.26, 12.4, 12.9, KTH 1.3, 10.4 **22:11:** Ese 3.27, Dan 12.10, 2 Ti 3.13 **22:12:** Sng 28.4, Ais 40.10, 62.11, Jer 17.10, Ro 2.6, 14.12, 2 Ko 11.15, KTH 2.16, 2.23, 20.12 **22:13:** Ais 44.6, 48.12, KTH 1.8, 1.17, 2.8, 21.6 **22:14:** Stt 2.9, 3.22, 1 Jo 3.24, KTH 7.14, 21.27, 22.2 **22:15:** Ga 5.19-21, Fl 3.2, Kl 3.6, KTH 21.8

man i save wokim posin na
yusim ol arapela kain pawa
na ol man i mekim pasin pa-
muk na ol man i kilim ol man
i dai na ol man i lotu long ol
giaman god na olgeta man i
save laikim pasin giaman na
bihainim, dispela olgeta man
bai i stap ausait long taun bi-
long God.

16 Mi Jisas, mi bin salim
ensel bilong mi i kam long
yupela, na em i autim dispela
tok long yupela ol manmeri
bilong ol sios. Mi tasol mi dis-
pela Kru i kamap long ol lain
tumbuna bilong King Devit,
na mi Pikinini Bilong Devit.
Na mi dispela sta i save lait
tumas long moningtaim tru."

17 Holi Spirit wantaim
meri bilong Pikinini Sipsip
tupela i tok, "Yu kam." Na
olgeta man i harim dispela
tok, ol tu i mas tok, "Yu kam."
Na wanem man nek bilong
en i drai, em i mas kam. Man
i laik dring, em i mas kam na
kisim wara bilong givim laip,
em i olsem presen bilong
God.

Jon i givim strongpela tok long ol manmeri i harim tok bilong dispela buk

18 Mi givim strongpela tok
long olgeta man i harim dis-
pela tok profet i stap long
dispela buk. Sapos wanpela
man i skruim narapela tok
long dispela tok, orait ol dis-
pela samting nogut tru God i
tok long en long dispela buk,
em God bai i skruim long ol
samting i mas kamap long
dispela man.

19 Na sapos wanpela man
i rausim sampela bilong ol
dispela tok profet i stap long
dispela buk, orait God bai
i rausim ol gutpela samting
long em. Em bai i no inap
kisim kaikai long diwai bi-
long givim laip, na em bai i no
inap i stap long dispela taun
bilong God, dispela buk i tok
long en.

20 Dispela man i autim tok
long dispela olgeta samting,
nau em i tok, "Tru tumas, bai
mi kam kwiktaim."

I tru. Bikpela Jisas, yu kam.

21 Marimari bilong Bikpela
Jisas em i ken i stap wantaim
olgeta manmeri.

22:16: Nam 24.17, Ais 11.1, 11.10, Sek 6.12, Ro 1.3, 2 Pi 1.19, KTH 2.28, 5.5 **22:17:** Ais 55.1, Jo 7.37, KTH 21.2, 21.6, 21.9 **22:18:** KTH 15.1, 15.6 **22:18:** Lo 4.2, 12.32 **22:19:** Sng 69.28, KTH 13.8, 22.2 **22:20:** Mt 16.27, 1 Ko 16.22, KTH 22.7, 22.12 **22:21:** Ro 16.20, 16.24, 2 Te 3.18